

1^a

37020

16.

BURAN

in Lib

Prior

Resol.

BIBLIOTECA

DE LA

Universidad de Salamanca.

Sala

Est.

Tab.

Núm.

1^a

37020

~~num. 38. cap. 6. num. 16.~~

.DI .muse .D .cos .8 E .muse

Burana in libros

Prætorum Resolutoriorum.

Eccā vobis qui Dialectice incumbitis studiosi
Adolescentes: tantopere exoptatam in Præto-
res Aristotelis Resolutorios Joānis Fran-
cisci Burane Veronensis interpretationem fi-
dissimam: necnon exactissimam expositionem:
Hieronimi Sagolini Veronēsis ope: nūc pri-
mum castigatam et in lucem editam.

Eiusdem Hieronimi ad eminentissimos Senatores et claris-
simos Patavine Academie instauratores: Georgiū Pasa-
num: Marinum Georgium: et Antonium Justinianum: in
eandem Prefatio.

Auerrois Cordubensis expositio media in eosde Aristotelis
Prætores Resolutorios: eodem Joāne Frācisco interprete
emendatissima absolutissimaq: cui præter eorū que in altera
perperā legebātur omnisfariā castigationem: pleraq: addita
sunt: et Secundi Secti qd de facultate ppōnū inscribit: vni-
versa expositio: cuius nihil prorsus in altera legebat. Necnō
eiusdē Auer. in eosdē cōpēdiū per q̄vtile: eodē interprete.
Addidit idē Hieronymus Annotationes quasdā suas: quas
nō ingratas fore lecturis putavit: q̄q̄ illas nimia lectionis
molestia veratus brevi suppressas inuitus perstrinxerit.

Nequis hec Commentaria calcographus typis cudere
presumat Veneti Senatus severiore decreto cautū est.

Chironymy Bagolini Veronensis/Ad clarissimos Patavine Academicæ instaurato-
res/Scorgium Pisani, Adarinu georgiu, et Antonium Justinianum/Præfatio.

Cum superiozibus annis/viri Clarissimi ac omni scientiarum genere eminentissimi, in aca-
demia Philosphatium Patavina, ad cõtextus logicæ Aristotelis cum expositiozibus
grecis publice interpretados/scholasticis annuentibus, fuissẽm p̃stitutus, ob id scilicet q̃ antea nõ nisi
per Neotricos quosdam interptes, Qui omnia Aristotelis sensa depravata, corrupta, ac terri-
ma quadam caligine involuta legebant, exponerentur: nec posteriores Resolutiozibus ultra primi
dimidium scholares degustarent. Qui x̃o priores Resolutiozibus nũcupant prozsus õmitterentur,
eo anno, non sine maximis laboribus ad id p̃tinuata lectione perveni, ut et Priores et Posteriores

Resolutiozibus cum Alexandri, Simplicij, Philoponi, et aliorum quozdã expositionibus integros enucleaverim:
necnõ diebus festis libros Elenchorũ, Quos sane a nullo penitus sine grecorum expositione recte intelligi posse
existimant. Hi enim certe sunt qui ab ipso Aristotele, Theophrasto, atq; Eudemo, sumis Peripateticis, ad
novissimos vltq; quasi hereditario quodam iure doctrinam Peripateticam integram atq; illabefactam conserva-
runt: Fuit autẽm, Deus testor, auditores q̃plures acutissimi, atq; ingeniosissimi. Sed inter ceteros (absit verbo
invidia) floruit in auditorio nostro p̃stantissimus Ioãnes Franciscus Burana Veronensis, qui paucis mensibus
interiectis, acerrimo quodam disceptandi genere, nobis assidẽtibus in mediũ prodit, effectusq; vi post accepta la-
borum ornamenta, ipse quoq; ad interpretanda Aristotelis logicæ monumẽta ardentissimis scholarũ voris depu-
tatus, nõ per grecorum tñ, sed et Arabum fertilissimas frugẽ, quos ipse ex hebraica, quã optime percallebat lin-
gua, sibi peritos fecerat, audientibus publice p̃fiteretur. Verum quũ ex eiusmodi publice p̃fessionis genere, nihil
fere p̃ter gloriam cõsequi posse existimaret, speraretq; ex medendi peritia vitio fieri, ad eã se transulit facultatez
qua egrotos, summa ope, in patria sua curatos, p̃stine sanitati restituebat, et per id qd sibi ocũ supererat, collectis
bisce que in Priores Aristotelis Resolutiozibus legẽdo, disputãdo, cõponendo, ingeniosissime excogitauerat, ex-
cussimam demũ expositionem ex Grecoz, Arabũ, ac Latinoz assiduis lectionibus elucubratam, in illos p̃stru-
xit, et in vñs redegit, quã sepius mihi pervidendaz dũ adhuc superueneret, se ostẽsurũ p̃dixerat. Sed quum et
belloz et senectus in vrbe nostra epidemie iniuria secessisset, cum ille curandis egrotis operam suam p̃staret,
impia morte occupatus, qd sperabat minime est assequutus. Testamẽto tamẽ hereditibus madauit expositionẽ
hanc edẽdam oĩno ac promulgãdam fore, si prius castigandam alicui tradidissẽt. Quũ igitur y me potissimũ
ea in vrbe inter ceteros inuenissẽt cui eiusmodi castigãdi p̃uincia demandaretur, id mihi oneris imposuerunt,
qd et libens assumpsit, ne tot in vñs congesti labores perirent, lateretq; in tenebris tãta huius Litteratissimi viri
doctrina, necnõ Grece, Latine, Hebraiceq; eruditionis peritia, qua erat appime p̃ditus, naz et p̃ter expositionẽ,
addidit cõtextus Aristotelici interpretationem ex Greco, et Auerroicaz ex Hebraico in eũdem enarrationẽ, quã
candidissimo et splẽdidissimo fermone illustravit. Sed super omnia ad id me p̃ferẽtũ impulsit summa expositio-
nis utilitas, quã non vñlem tñ et comodã, sed et maximopere necessariã dialecticẽ p̃fessoribus omnibus et vñ-
uersẽ Philosphatium academicũ p̃culdubio iudicaverim, quũ nullum sit ex Aristotelicis in dialectica volumi-
nibus, qd tot scateat involutis nodis, quos certe enodasse sit p̃terq; difficile, p̃ter Priores Resolutiozibus, nec inter
Latinos, p̃ter Albertũ Magnum, interpretẽ habeamus, qui et in multis ab Aristotele deviat ap̃erissime, et
q̃q; ferẽt sequatur Aristotelicam, verba tamẽ õmittit, que interdũ adeo difficilia atq; perplexa sunt, ut fere
Aristoteli quid sibi voluerit, aut sp̃hngis, ut aiunt, alicuius opem implorare opus sit. Hic ego quẽ a Ioãne Fra-
tisco cõposita sunt, censui pleraq; addẽda annotatu digna, ne ea tñ quẽ ab alijs edita sunt castigando, videar
tantillũ mihi gloriẽ voluisse aucupari, sed et ea quẽ nostra sunt subnectẽdo, quẽ multoz opinionibus refragantẽ,
aliquẽ ex laboribus nostris fructum bonarum l̃rarum studio si possint adipisci. Hec x̃o omnia auctoritati ve-
stre, quẽ summa est, Patavine academicæ instauratores doctissimi, pariterq; integerrimi, vestroq; acerrimo iudicio
subiaciẽda putavi. Cui enĩ quẽ aptius q̃ vobis poterãt cõ modũq; dicari: quos certe in eiusmodi dignoscẽ-
dis ac perpẽdendis voluminibus que de re quapiã l̃raria, quãis suprema aliquid pertractent, l̃rati omnes, ac stu-
diosi equissimos iudices ac iustos estimatores percescant. Non enim maiorem aut certiores poterant hęc ipsa
sibi gloriam consequi, q̃ in eorum nomine in lucem p̃fecta, quos et eruditissimos, et sapientissimos, oĩum ora fa-
tentur, ac cõtestantur. Verum, quĩz tot et tãta sint, patres optimi, que de vobis memoratu dignissima asferri pos-
sent, ut Epistolę fines excedere nos cogant, ea in aliam occasionez diximus esse differenda, quũ de quibus mul-
ta dicenda sint, siluisse, q̃ pauca dicere, satius sit. Est enim non iniusta sane mihi causa, p̃claras vestri cuiusq; lau-
des enarrãdi, virtutesq; celebrandi. Tñ enim in p̃imis occurrũs Antoni, qui ex iustitia et integritate nomẽ indi-
tum tenes, Cui me potissimũ devinxit insolabilis ille obstrictẽ benivolentĩ nexus, qua me ab eo fere tempore
quo titulus Pataviũ accessi in hunc diem tua benignitate semp amplexus es, Subis inde et tu Marine excel-
lentissime, cuius in me gratiam non mediocrem, affectũq; non vulgarem persequi, quũ Pataviũ Prẽtorẽ ageres,
lectionũq; mearum p̃mitas p̃sentia tua decorares, quodq; a me legendi munus sponte abdicauerã, tuis l̃ra-
tionib; restitueres. Vltimo accedis et tu Pisane sapiẽtissime, qui quo etate antiquior es, eo doctrina, auctoritate,
ac sapientia ab omnibus iudicaris non minor. Hęc, p̃fecto singula, q̃q; separatũ volumen exposcerent, In aliũ
tamẽ locus et tempus, bona vestrarum aurium venia, brevitatis gratia seponemus. Superest demũ ut in Episto-
lę calce illud subiũgam, qd si nuti vestro, Nomine, ac dignitate, vi par est. Liber hic obloquẽtũ calũnias et obla-
trantium motus effugerit, Auerrois expositionem magnã ac medĩã in Posteriores Resolutiozibus, eodẽ Ioãne
Francisco interpte, nostrãq; in eodẽ expositionem, aliãq; bis longe maiora, paulopost expectetis.

*Simplicius in pri-
ores & posteriores*

*De difficultate pri-
orum analyticorũ
attende.*

Index

Hoc indice copiosissimo dicta omnia an-
notatu digniora, questionesq; omnes p̃mon-
strantur, que totius huius voluminis ambi-
tu continentur.

Quenam sint ea q̃ in cuiusq; libri exor-
dio, quane causa sint declarã-
da, charta p̃a, colũna p̃a.
Quenã sit totius resolutionis negotij intentio: et
que specialis libri priorũ, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ sit libri priorũ utilitas, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ liber priorũ Aristotelis legitimus sit, charta p̃a, colũna p̃a.
Quis sit ordo libri priorũ ad alios logicę ab Aristotele
editos libros, charta p̃a, colũna p̃a.
Quare priora resolutoria scripta sint, charta p̃a, colũna p̃a.
Quid sit resolutio et cõpositio, charta p̃a, colũna p̃a. De his multa
vide in annotationibus prologi.
Quẽ triplex sit resolutio autẽ Jo. Damasceni, ibidem.
Cur liber priorũ resolutorius scriptus sit quũ potius cõ-
positorius inscribi debuisset, charta p̃a, colũna p̃a.
Quenã sit p̃portio logicę ad oẽs alias artes: et an logica
sit pars p̃hie, vel instrumentum potius, charta p̃a, colũna p̃a.
Academicorũ opinio, Jteq; stoicorũ et peripateticorũ de
logica, an sit p̃hie pars, charta p̃a, colũna p̃a.
Simplicij opinio de logica an sit p̃hie pars, charta p̃a, colũna p̃a.
Divisio libri priorũ: et q̃ nouẽ resolutoria volumina Ari-
stoteles conscripserit, teste Laertio, charta p̃a, colũna p̃a.
Quo doctrine modo vñs sit Aristoteles in scientia libri
priorũ tradenda, charta p̃a, colũna p̃a.
Intẽtio libri priorũ: et p̃maria et sc̃daria, charta p̃a, colũna p̃a.
Quomodo dñt, demonstratio et scientia demonstrati-
ua, teste Philopono, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubitatio cur Aristoteles a p̃positione inceperit: quũ po-
tius a termino incipere debuisset, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubitatio alia cur nõ a syllo inceperit, charta p̃a, colũna p̃a.
Quenam statuã differẽtia inter p̃ponẽs, p̃blemã, p̃clu-
sionẽ, instãtiam, enuntiationẽ, charta p̃a, colũna p̃a.
An definitio p̃ponis ab Aristotele tradita sit per verũ
genus, an x̃o per sua analogata: poniturq; Alexandri
opinio, et Philoponi contra eũ rones, solutis Alexan-
dri fundamentis, charta p̃a, colũna p̃a.
Defensio opinionis Alexandri contra Philoponũ: et so-
lutio rationum eius, charta p̃a, colũna p̃a.
Opinio Abumagari Alphonabũ circa divisionẽ p̃posi-
tionis: quenã m̃alls et que formalis, charta p̃a, colũna p̃a.
Opinio Auer. q̃ divisio p̃ponis p̃ vñẽ et particulare sit
formalis, et illius declaratio, charta p̃a, colũna p̃a.
Cur p̃hie de p̃positione indefinita meminerit: quũ eg-
ualeat particulari, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ divisio p̃positionis in dialecticã et demonstratiã
non sit generis in species, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ p̃hie diuersimode definirẽt, p̃ponẽ dialecticã in di-
uersis libris, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubitatio an dialecticus totam cõtradictionẽ interro-
get: vel potius partem, charta p̃a, colũna p̃a.
Quo interstitio differant termini: vox simplex, nomen
et verbum, charta p̃a, colũna p̃a.
Quare sit terminus vocatũ et qdẽ ab Aristoteli, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ sit inter dissolutionẽ et resolutionẽ diã, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ subiectum et predicatum tñ sint p̃positionis p̃tes ex
sententia Alexandri, charta p̃a, colũna p̃a.
Ex p̃o Philoponi et Alex. circa illã p̃te apposto aut di-
uisio eẽ yñ nõ eẽ posita in definitioẽ termini, ibiq; notaẽ

vñs divisio oĩũ p̃ponũ categoricarũ de quib; p̃hie
agit in libro de interpretatione: ex sententia Divi Jam-
blici, charta p̃a, colũna p̃a.
Rõcinatio latine, a grecis syllogismus, hoc est orationũ
compositio, teste Alexandro, charta p̃a, colũna p̃a.
Quid sit syllogismus m̃ete, h̃a, i. li. d. b̃isto, p̃hie, charta p̃a, colũna p̃a.
Ephecticorũ opinio q̃ syllogismus d̃struebant, charta p̃a, colũna p̃a.
Nova opinio expositioz q̃ rō nõ oĩo p̃ g̃ie syllogismi ponẽda
sit: ita trãsserẽda l̃ra p̃hie, cõtra oĩum alioz opinionẽ:
rationibus optimis iñra, charta p̃a, colũna p̃a.
Confirmatio eiusdem opinionis ex Severino et Alber-
to magno, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ sint orationes solicipie quas iuniores stoici μὲν
καὶ μακρόν vocabant, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ necessario sequi in plus se habeat q̃ syllogistice seg-
teste Alexandro, charta p̃a, colũna p̃a.
Quid intelligendũ sit per p̃iculã positã in definitione
syllogismi, charta p̃a, colũna p̃a.
Quid per particulam alteram in definitione syllogismi
intelligendũ sit, charta p̃a, colũna p̃a.
Divisio p̃bationis cuiusq; generis, charta p̃a, colũna p̃a.
Abumagari Alphonabũ opinio addẽtis particulas q̃i-
dam definitioni syllogismi, charta p̃a, colũna p̃a.
Divisio syllogismorum de mente Abumagari Alphonabũ
Jo. gramatici, charta p̃a, colũna p̃a.
Notanda ibi sunt que dicuntur de potentia dianoetica: b̃
est discurrenẽ, charta p̃a, colũna p̃a.
Quid sit p̃fectũ syllogismus et q̃s ip̃fectũ, charta p̃a, colũna p̃a.
Quo dictum de omni et eẽ in toto differat, charta p̃a, colũna p̃a.
Quid senserit Abumagari Alphonabũ de dicto de omni:
et quomodo dñt a p̃positione vñ, charta p̃a, colũna p̃a.
Opinio Auer. d̃ dicto d̃ oĩũ Alphonabũ, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ p̃uersio multis modis accipi possit, charta p̃a, colũna p̃a.
Divisio cõuersionis in p̃positionibus, charta p̃a, colũna p̃a.
Cõtra iuniores multa notant in m̃a p̃uersionũ. Item de
p̃uersione cũ p̃pone et de cõuersione per accidẽs lon-
go processu, charta p̃a, colũna p̃a.
Index eorũ que cap. z. continentur.
An divisio p̃ponũ ab Aristoteli tradita sit penes modos tñ
an penes m̃as tñ: aut penes vñrũq; itellẽ, charta p̃a, colũna p̃a.
Opinio Alexandri ap̃brosidici q̃ divisio p̃ponũ ab Aristoteli
tradita sit iuxta modos et materias, charta p̃a, colũna p̃a.
Opinio Auer. circa divisionẽ p̃ponis ab Aristoteli tradita, charta p̃a, colũna p̃a.
Divisio p̃chie p̃ponũ ex oĩo Lenti Herisõis, charta p̃a, colũna p̃a.
Divisio antiquorũ opinioẽs d̃ p̃pone de inẽẽ, charta p̃a, colũna p̃a.
Cõtra op̃. Theophrasti, arguit Auer. d̃ p̃pone d̃ inẽẽ, charta p̃a, colũna p̃a.
Ibiq; vera Auer. opinio de p̃pone de inẽẽ subiũgitur.
Opinio Albi magni circa p̃ponẽ de inẽẽ, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubitatio cur Auer. mo. ip̃oles possemq; dimiserit, charta p̃a, colũna p̃a.
Cur Aristoteles p̃positionem singularem indefinitãq;
dimiserit, charta p̃a, colũna p̃a.
Cur Aristoteles de syllogismo fm̃ formam differẽs/ma-
teriales differentias p̃ponũ assumat, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ p̃ponẽs d̃dictorie silez mo. p̃uisionis obtinẽt, charta p̃a, colũna p̃a.
Ex Algacl ibi ponit d̃ p̃uisionẽ p̃claris negã, charta p̃a, colũna p̃a.
Modus probandi cõuersionẽs vñs negatiue quo vñs
sunt Theophrastus et Eudemus, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubitationes d̃ dicta de p̃uersionibus, charta p̃a, colũna p̃a.
Cõuersionis p̃ accis bifariam diuidit, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubitatio q̃ p̃claris negatiue p̃uisionis i terminis, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ negã p̃claris possit duob; modis eẽ vera, charta p̃a, colũna p̃a.
Dubia q̃ vñs negã nec p̃clari affirmã p̃uisionis, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ ampliatio et ad m̃etẽ Aristoteli p̃cedẽda sit, charta p̃a, colũna p̃a.
Quẽ vñs eẽ bifariam p̃dicari possit: p̃ ac p̃ accis, charta p̃a, colũna p̃a.
An p̃uersio modus aliq; rõcinãdi dici deat, charta p̃a, colũna p̃a.

Index

Index eorum que cap. 3° continentur.
Quo Aristoteles ppōnes necessarias accepit in cap. 3° de querectione propositionū necessariarū. char. 8. col. 4.
An pbs recte ostenderit cōuerti propositiones necessarias assignando oppositū per ppositiones de contingenti. char. 8. col. 4.
Dubitatio ardua circa conuersiones vltis affirmatiue de necessario. char. 9. col. 3.
O plures q̄ quatuor sint modi quib⁹ ppositio denotari potest: cur de his nō meminit Aristoteles. char. 9. col. 3.
Dubium contra conuersionem vltis negatiue de necessario: ibiqz solutio ponitur: q̄ ppositiones necessarie bifariam diuiduntur. char. 9. col. 3.
Index eorum que continentur in caplo 4.
Opio Alberti magni de diuisione cōtingentis: quā ponit Aristoteles in principio cap. 4. char. 9. col. 3.
Contra opinionē Alberti adducunt rōnes plures ibidē.
Ibi quoqz ponunt rōnes p opione Alberti satis efficaces.
Ponitur alia opinio magis peripatetica: aliaz cōtingentis diuisionem et omniariam subornans. ibiqz rationibus Alberti rōndetur. char. 9. col. 4.
Dubitatio ardua quō vnuerfalis affirmatiua de contingenti possit conuerti. ibiqz ponitur rōsis Alberti et opugnatio: et addit rōsis peripatetica. char. 10. col. 2.
Alia dubitatio ibidem subiūgit de particulari affirmatiua de cōtingenti. ibiqz solutio ponitur Alberti et excluditur superaddita responsione peripatetica. char. 10. col. 2.
Opino Alberti quid per nō necessariū intellexerit Aristoteles: qui cum tam breui spatio egnoce ibidē sumptisse asserit. char. 10. col. 3.
Index eorum que caplo 5° continentur.
In entibus aliqua eē que nulla demonstratione indigeat: et hec quadrifariam diuidi. char. 11. col. 3.
Que partim nota partim ignota sunt: demonstratione indigere. ibidem.
Quid sit pūgatio ex intēione Alexandri. char. 11. col. 2.
O cōiugatio medij cum extremis: qua figuram quartā aliqui imaginati sunt non sit peripatetica. ibidem.
Qua causa figurā primam pmo loco Aristoteles statuerit. char. 11. col. 3.
Ponuntur ibidem prime figure conditiones.
Nō eē approbada op. Abumagari Alpbabab de ordine syllogismorum prime figure. char. 12. col. 3.
Qua causa illis elementis alphabeti et non alijs vsus sit Aristoteles in tribus figuris assignandis. ibidem.
O minor in prima figura sit omnino affirmatiua nulla ppositus negationem includens: qua pditione soluitur: sophistici quidam syllogismi. char. 12. col. 2.
Duplex esse significatum ppōnis particularis: et quare particularis indefinita vocet ab Aristotele. char. 13. col. 3.
Quinqz modos addidit Theophrastus in 3^a fig. Alexandro referēte: quē Auer. improbat. char. 14. col. 3.
Cur alie figure sint superaddite: si per primas omnia pblemata concluduntur: improbat prima responsio: alia exornata peripatetica magis. char. 14. col. 3.
Que sint conditiones secūde figure. char. 14. col. 2. ibiqz cōiugationum secūde figure nūis explicatur.
Dubium difficile quo pacto indicande sint figure secundae de extremis: ibiqz solutio. Termini ponit et improbat: aliaz Alexandri et Auer. longe melior subiūgitur. char. 14. col. 3.
Cur ex ambabus affirmatiuis in secūda figura non fiat syllogismus Alexandri et Philoponi. char. 15. col. 3.
Cur sylli simplices p sylis ad ipse demōstrent: quum

ipsi lōge notiores sint q̄ hypothetici. char. 16. col. 3.
Quo pacto cōiugatio ex maiore particulari concludere possit in 2^a figura: per accūs in et raro. char. 16. col. 3.
Non esse ideo aliquā cōiugationem inutilem: quia bina concludat contradictoria: referente Alexandro: sed qz omnes conclusiones destruit: qd fieri non potest nisi duo contraria concludat. char. 16. col. 4.
Cur tertie figure vltimus assignat⁹ sit locus: et quare plures in ea modi. char. 17. col. 3. et 4.
Aliiter Aristotelem terminos assignasse in figura tertia: aliter Auer. ibidem.
Quare in tertia figura maior lōgus a medio: minor xō propius sita esse dicatur. char. 17. col. 2.
Cur nō semp sit minor particularis in tertia figura: quū per puerfione illi⁹ que affirmatiua est a prima figura deducatur tertia. char. 17. col. 3.
Cur vltis due nihil plus in tertia figura cōcludat q̄ vltis et particularis. char. 17. col. 3.
Cur si in secūda figura ex conuersione ambarum propositionū: maioris. s. et minoris bine fiebant cōiugationes: non sit idē obseruatum in tertia. char. 17. col. 4.
Dubium de ordine particularium syllogismorum in tertia figura. char. 18. col. 3.
Dubium cur aliqua reperta sit figura que particulare tñ concludat: quū nulla repiat que vnuerfalem tñ concludat. char. 19. col. 3.
Quō ex vnuerfali negatiua maiore: maiore vel particulari vel vnuerfali existēte affirmatiua possit fieri cōiugatio vtilis in oibus figuris: et cur in prima tñ ex pluz Aristoteles dederit. char. 19. col. 4. in expōitiōe litere. Item et char. 20. col. 3.
Quid de quarta figura dicendum sit: quā finxit Gal. fm Aristotelem et Auer. mentem. char. 20. col. 3. et 4.
Duodecim esse modos qui ad prime figure vnuerfales possunt reduci. char. 20. col. 4.
Index eorum que caplo 6° dicuntur.
In esse nō magis esse cōmune q̄ necessario inesse: s. illi contradistigui. char. 21. col. 3.
Dubitatio q̄ Aristoteles videat⁹ syllogismos formales ad materiam coercere. char. 21. col. 2.
Dubio ppōnib⁹ modalib⁹ qd oī ex lra pbi. char. 21. col. 2.
Diuerse moderniorum opiniones ponuntur in mitione necessary et inesse. char. 22. col. 3.
Ibi quoqz opinio diui Alberti ponitur et excluditur: ponitur et opinio Auer. et improbat opinio Alexandri et Philoponi i mitione necessary et inesse. char. 22. col. 2. et 3.
Ibi etiam ponuntur rōnes Theophrasti et Eudemii cōtra Aristotelem: et soluntur. char. 22. col. 4.
Quot modis pcrem accitale sumatur. char. 23. col. 3.
Diuersimode sumi necessariū ex suppone. char. 23. col. 2.
Propositionem hanc: de necessitate nullum albus est nigrum: falsam esse de mente pbi. char. 23. col. 2.
O ex maiori de necessario et minori de inesse sequat⁹ pōlo de necessario: vide deductionem ad impossibile et instantias ptra eā cū solutionibus. char. 23. col. 2. et 3.
Cur hec ppō omne ambulans mouet⁹: non sit censenda de inesse. char. 25. col. 2.
Necessariū ex suppone dupl⁹ sumi. char. 25. col. 2.
Argumentatio quorūdam q̄ in 4^a secūde sequatur cōclusio necessaria. char. 25. col. 4.
In tertia figura due regule ponuntur ad conclusionē necessariam concludendam. char. 26. col. 3.
Dubitatio Leui Serlonis an sub particulari necessaria possit fieri expōitio. char. 27. col. 3.
Quo pacto sit pbi dictū intelligendū: q̄ pōlo de inesse non sequitur

Index

sequitur nisi ex ppōnibus de inesse. char. 27. col. 3.
Index eorum que caplo 7° continentur.
Varie opiones circa dñitionē ptingēt. char. 28. col. 2.
Opino Abumagari circa dñitionē ptingēt. ibidē.
Expositio dñitionis cōtingentis iuxta mentes Auer. et Alexandri. ibidem.
Argumenta contra expōitionem Alexandri et solutio. nes. char. 28. col. 3.
Argumēta cōtra Abumagari pro Alexandro. ibidem.
O Aristoteles cōtingens tñ in pō dñit. char. 28. col. 3.
Cōtingentis negationes quō intelligende sint de mente Alexandri. char. 29. col. 3.
Quare cōtingens equale et in paucioribus infinita vocetur. char. 29. col. 2.
Quo pacto cōuertat⁹ cōtingens ad oppositas qualitates de mente Alexandri. char. 29. col. 3.
Cur cōtingens vt plurimum non conuertatur eodē modo fm Aristotelem. char. 29. col. 4.
Index eorum que caplo 8° continentur.
Quo pacto dictū de oī in ppōnib⁹ ptingentib⁹ sit intelligendum. char. 30. col. 3. ibiqz dubia qdā solunt.
Istantie sophistice q̄ ex vnifor⁹ de cōtingenti non sequatur cōtingens conclusio. char. 29. col. 2.
In negatiuis de cōtingenti transpositis nō seruari idē cōtingens de mente Alexandri. ibiqz ponitur opinio Theophrasti et Auer. contra eum. char. 30. col. 3.
Cur in cōtingentibus negatiue in affirmatiuis conuertantur: sed non e contra. char. 31. col. 3.
Cur Aristoteles non prosequatur vniformes de cōtingenti in 2^a figura: post vniformes in 3^a. char. 29. col. 3.
Theophrastus et Eudem⁹ aliter q̄ Aristoteles senserūt de mitione cōtingentis et inesse in 3^a figura. ibidē.
Opiones diuerse modernorum in mitione inesse et cōtingentis in prima figura. ibidem.
Quo pacto sumendū sit possibile in regula illa Aristotele. ex falso possibili nō sequi falsū impossibile. char. 32. col. 3.
Istantie Chrysippi cōtra Aristotelem q̄ falso possibile possit sequi falsum impossibile. char. 32. col. 2.
Diodorus possibile ex euentu iudicabat. char. 32. col. 3.
Philon iudicauit possibile ex aptitudine: quib⁹ nūq̄ in actum exiret. ibidem.
Quid per ppōnem de inesse simpliciter sit intelligendū in mitione inesse et cōtingentis in prima figura tam de mēte diui Alberti q̄ Alexandri. char. 33. col. 3.
Quid per cōtingens qd dicit⁹ nulli ex necessitate intellexerit Aristoteles ambiguitas maxia: ibiqz diuerse expōitorum opiniones ponuntur. char. 33. col. 4. per longum sermonem in modo negatiuo concludēte ex maiore de inesse simplr negatiua: et minore ptingēte affirmatiua.
Dubitatio ardua q̄ etiam in modo affirmatiuo concludatur cōtingens dimidium. char. 34. col. 2.
Solutio Alberti et Alexandri ad illam dubitationem: et improbatio eiusdem. char. 34. col. 3.
Index eorum que cap. 10. continentur.
Opino modernorum de mitione necessary et ptingentis. char. 36. col. 2. ibiqz opiniones alie recitantur.
Que cōclusio sequatur ex necessaria negatiua et affirmatiua ptingente opiniones diuerse. char. 36. col. 3.
Dubium quare in mō negatiuo sequat⁹ pclusio inexistēs quum ibi nulla sit ppositio inexistens. ibidem.
Si maior accipiat vere necessariā nō posse subsumi veram cōtingentem minorem. char. 36. col. 4.
Dubitatio q̄ ex affirmatiua necessaria maiore et minore cōtingente sequat⁹ cōclusio necessaria. char. 37. col. 3.
Solutio de mente auctoris quare inexistens pclusio se-

quat et non dimidiy cōtingentis. ibidem.
Dictum Auer. q̄ in ea mitione necessary et cōtingētis sequatur cōclusio necessaria: et improbat. char. 37. col. 4.
Index eorum que cap. 11. continentur.
Opino Theophrasti q̄ ex ambabus ptingentibus in 2^a figura sequatur conclusio. char. 39. col. 3.
Multe et antiquior et modernior de cōuersione vnuerfalis negatiue de cōtingenti citantur. char. 39. col. 4.
Quoniam sequatur cōclusio ex mitione inexistētis et ptingētis in secūda figura: op. qdā citant. char. 40. col. 3.
Que cap. 13° continentur hec sunt.
Que pclusio sequatur ex mitione necessary et cōtingentis in secūda figura. char. 41. col. 4.
An hec ppositio sit necessaria: de vigilā animal. char. 42. col. 2.
Dubitatio q̄ sequat⁹ ptingēs dimidiū ex pdicta mitione.
In cap. 14. hec continentur.
Que pclusio sequatur ex vniformibus de cōtingenti in tertia figura. char. 43. col. 2.
Ex vniformibus de cōtingenti sequi conclusionem cōtingentem in tertia figura: modo altera ppositionum sit vnuerfalis. char. 43. col. 3.
Quō intelligendū sit q̄ ydem erūt sylli ex ambabus cōtingentibus q̄ et ex ambabus de inesse in tertia figura. char. 43. col. 3.
Opiones multe de sylis cōpositis ex vna inexistēte altera ptingēte in 3ª figura. char. 43. col. 4.
O pcludat⁹ pclusio de vero ptingenti in mitione ptingentis et inesse in tertia figura. char. 43. col. 3.
Dubium q̄ ex maiori de inesse et minori de ptingenti in 5ª tertia sequatur cōclusio cōtingentis: et ibi pñdica varias responsiones. char. 44. col. 2.
Opiones varie quoniam pclusio sequat⁹ ex mitione necessary et cōtingentis in tertia figura. char. 44. col. 3.
Quare Aristoteles pauca admodum de syllogismis hypotheticis pertractauerit. char. 46. col. 3.
Quid stoici senserint de sylis hypo. char. 46. col. 3.
Syllogismorum hypotheticorum diuisio iuxta peripateticos. char. 46. col. 3.
Edditionales ppōnes qd rariā diuidi. char. 46. col. 4.
Syllogismi hypothetici ex diiuncto trifariam diuiduntur. char. 46. col. 4.
Quo pacto syllogismus ad impossibile sit pars hypotheticorum. char. 47. col. 3.
Declaratio exempli illius q̄ diameter sit coste incōmensurabilis. char. 47. col. 2. ibidem que sit ad id dcmōstratio Aristotelis.
Quare transumptum potius q̄ assumptum vocandum sit in syllogismis hypotheticis. ibiqz quid sit vocadū assumptum. char. 48. col. 3.
O syllogismus omnis constet ex altera vnuerfali et altera affirmatiua. char. 48. col. 2.
Demonstratio Theonis et alior q̄ anguli triaguli egcrris qui supra basim sunt: eiles sint. char. 48. col. 3.
Quō intelligendum sit: conclusionem alteri premissarū vel vtriusq̄ debere esse persimilem. char. 49. col. 2.
An si conclusio ignota sit: necessarium sit alteraz ppositionem esse ignotam. char. 49. col. 2.
Quō plures propositiones ad eādem conclusionē afferri possint ex sententia Auer. char. 49. col. 4.
Plures modi syllogismorum compositorum de mente Abumagari Alpbabab. char. 50. col. 3.
Quid sit tertium thema de mente Alexandri: et quid syllogismi inconiuncti. char. 50. col. 3.
Quid sit abductio: et qd occultatio. ibidē. col. 3. et 4.

Index

Que dicantur media non continua. char. 51. col. 3.
 Quid sint syllogismos inuenientes et inueniendi. ibidem. col. 2.
 Quo conclusiones sint plures propositionibus quibus ad quilibet conclusionem due propositiones reguntur. char. 51. col. 3.
 Problema quid sit et quot modis dicatur. ibidem. col. 4.
 Quid significet casus apud Aristotelem de mente Alexandri et Procli. ibidem. col. 4.
 Index eorum que in secundo secto continentur.
 De mediis in diuersis figuris predicandi ratione cognoscatur. char. 52. col. 2.
 De singularia aliqui predicari possint: sed non vlti vere. ibidem.
 De multiplex sit predicatio. ibidem. col. 3.
 Stoicorum opinio quod vnum sit omnium entium genus: quod etiam in quatuor diuiditur. ibidem.
 Quid Plato sentierit de ente. Item quod Aristoteles. ibidem. col. 4.
 Equiuoca fin analogiam et ad vnum multum differre. ibidem. col. 4.
 Equiuocorum diuisio de mente Simplicii. ibidem.
 Quid sit predicari fin opinionem. ibidem.
 Notandum quod grammatici de propositionibus indefinitis que cum articulis et sine ipsis perferunt. char. 53. col. 2.
 Que dicantur ab Ammonio de articulis et que differentia inter articulum et signum vniuersale. char. 53. col. 2.
 Propositio indefinita quid sit. Item Nipho. ibidem. col. 2. et 3.
 De propositione indefinita fin Aristotelem. ibidem.
 Quare signum vlti non sit addendum predicato. ibidem. col. 4.
 Quare in topica et elenchis non fuit tradita ars inueniendi medium. char. 54. col. 3.
 Regule plures quibus quatuor problemata construantur. char. 54. col. 2.
 Figura inueniendi medium in singulo problemate: cui pluresque addita sunt in alijs omnia. char. 54.
 Syllogismi refracti quid sint. char. 55. col. 2.
 Quo pacto omne quod potest per syllogismum ostendi monstrari possit per deductionem ad impossibile monstrari. char. 56. col. 3.
 Qui sint termini suppositi et quod coes in rationibus ostenduntur et continentibus ad incommensurabilem. char. 57. col. 3.
 De iterum syllogismum ostendi ad incommensurabilem. ibidem. col. 1.
 Syllogismus fin transumptiones quid sit: ponuntur multi modi dicendi. char. 57. col. 2.
 Hypothetici syllogismi fin qualitate quid sint. ibidem.
 Hypothetici syllogismi fin analogiam quid sint. ibidem. col. 3.
 Syllogismi per totum hypothetici quid sint de mente Theophrasti. ibidem.
 Nota de dialectica multa que dicitur. char. 58. col. 3.
 Principia exprimitur et memoria cognoscitur. ibidem. col. 2.
 Apparentia apud Aristotelem significant astrologia naturam sensibilem. ibidem.
 Plures modi de inueniendi medio quos posuit Albumasar Alfarabius. ibidem. col. 3.
 Diuisio dialectice fin Platonem. char. 58. col. 3.
 Diuisio sit multis modis. ibidem. col. 4.
 Quare diuisio sit parua particula methodi inueniendi ipsius medi. char. 58. col. 4.
 Quid sit methodus de mente Simplicii. ibidem. col. 4.
 Verbum 7° apud grecos ambiguum habet significationem. ibidem. col. 4.
 De definitio non sit syllogismus nec ratiocinatio. char. 59. col. 3.
 Diuisionem non esse vtilem ad omnia problemata concludenda. char. 59. col. 2.
 Dubitationes quedam de diuisione. char. 59. col. 3.
 De hypothetici diuisiui habeant aliquam vim demonstrandi. char. 59. col. 4.
 Index eorum que in 3° secto continentur. char. 59. col. 4.
 Diuisio dialectice in quatuor partes fin academicos. char. 59. col. 4.

Resolventis species tres sunt. Item Damascenus. multa ibi de resolutione et compositione. Item de modernorum opiniones. char. 60. col. 3.
 Resolutionem quadrifariam diuidi. ibidem.
 Differre resolutionem a reductione: de mente Alexandri. ibidem. col. 2.
 Albumasar Alfarabius artem inueniendi medi resolutioni ascripsit. ibidem.
 Necessario sequi et syllogistice sequi non conuertuntur. ibidem. col. 4.
 Tres figuras tria problemata primaria intentione concludere. char. 61. col. 3.
 Quo hec propositio falsa sit: ostendit Aristomenes semper est: hec autem vera et intelligibilis Aristomenes semper est. char. 61. col. 3.
 Epitheta addita singularibus. Item de 7° et 8° apliare signa. ibidem.
 Ex varia suppositione committi fallacia accitit. ibidem.
 Quid sit propositio falsa eo quod pene. ibidem. col. 4.
 Fallacia fin quid et simpliciter quando sumitur abstractum pro concreto. char. 62. col. 3.
 De hec propositio sit falsa: ex necessitate nullum morbidum est sanum. ibidem.
 Quare termini in recto non semper sint ponendi in syllogismo. char. 62. col. 4.
 Quid per predicationem intellexerint Alexander et Philoponus. char. 63. col. 3.
 Item 7° latini sumi per ois eo de quo est scia. char. 63. col. 2.
 Nota diuersas opiniones de nullo puncto. ibidem. col. 4.
 Que sint predicata simpliciter et que simpliciter et fin quid. char. 64. col. 3.
 Opiniones varie modernorum de propositionibus obligis. ibidem.
 Reduplicatio quid sit de mente Philoponi: taliter tamen Albertus. ibidem.
 Reduplicatio non solum notat causam inherente sed consequentiam et specificationem quot modis reduplicatio fin modernos sumatur. ibidem. col. 3.
 3° reduplicatio maiori extremo apponatur: tamen non maior: sed medius reduplicatur. ibidem.
 Superpredicatum quid sit de mente Alexandri. ibidem.
 Opinio quorundam modernorum falsa quod possit reduplicari minor supra medium. ibidem. col. 3.
 Multa ibi per longum processum ponuntur de reduplicacione et propositionibus reduplicacionis. col. 3. ibidem.
 Ex veris reduplicacionis sit solus 1° sig^o syllogismus. ibidem. col. 4.
 Quo signum predicatum subale apud Aristotelem. char. 65. col. 3.
 Non idem significare terminos cum articulis et sine. ibidem. col. 2.
 7° de 7° idem quod ipsum bonum apud grecos. ibidem.
 Nota differentiam inter has propositiones: cui omni inest: b: et cui inest: b: huic omni: a: inest. ibidem. col. 3.
 Scitum et expone causas istas ad cognoscendum. char. 66. col. 1.
 Problema in sex partes secari. ibidem.
 In syllogismis hypotheticis est tenenda resolutio in transumpto non in continuo. ibidem. col. 3.
 Syllogismi hypothetici: non syllogismi tamen: sed ex suppositione syllogismi vocantur. ibidem. col. 4.
 De Theophrasto et Eudemo tractatu fecerunt de syllogismis hypotheticis: sed non Aristoteles. ibidem. col. 4.
 Si problema aliquod in tribus figuris conclusi potest fieri mutua conuersio. char. 67. col. 3.
 De conuersio propositionis in seipsam prope dicitur conuersio. ibidem.
 Negatio que facit propositionem infinitam est eius generis: non autem que facit negatiuam. char. 68. col. 3.
 Modum propositionis apponere equaliter verbo substantiuo. ibidem. col. 3.
 Nota contra eos qui dicunt nomen infinitum tas de non ente quod de ente predicari. ibidem. col. 2.

Index

Verbum infinitum in oratione non differre a negatione. ibidem. col. 3.
 Nota diuersas iter nomen proutiui infinitum et negatiui. ibidem.
 Dubium Alexandri de contradictione assignanda per negationem prepositam verbo. ibidem. col. 4.
 Subiectus propositionum negatiuarum non semper signum res extem: quibus ei non apponatur negatio: cuius tamen oppositum multi asserunt. ibidem. col. 4.
 Propositio hac: socra non viuunt vera est: quibus subiecto si apponatur negatio: quod tamen maturum est considerandum. ibidem. col. 4.
 Nota de ordine simplicium propositionum ad transpositiones. char. 69. col. 3.
 Dubitationes forniculorum contra regulas Aristotelis et limitationes quas addendas censet: quod perperam addite sint. ibidem. col. 3. et 2.
 Dubium Philoponi ingeniosum de dicta. Philoponus iste propositio nes fides sint: potes ambulare: potens non ambulare: est album: et est non album: quod tamen illas dicat posse esse simul veras: has vero non. ibidem. col. 3.
 Nota regulas celebratissimas sumptas ex dictis. Philoponus. ultimo primi priorum. char. 70. col. 3.
 Index eorum que secundo priorum resolutionum volumine continentur. Et primo in primo secto.
 Desit Philoponi opiniones multe adducuntur. char. 71. col. 1.
 Tres modi syllogismorum quos Theophrastus addidit. ibidem. col. 2.
 Dubia modernorum: quo pacto syllogismus vnus plures colligere possit conclusiones. ibidem. col. 2.
 An propositio puerilis: vna sit censenda propositio. ibidem. col. 3.
 Alius modus quo vnus syllogismus plures potest colligere conclusiones. char. 71. col. 4.
 An ex falsis propositionibus possit sequi vera conclusio. char. 73. col. 2.
 An complicatio illa syllogistica sit in qua ex falsis propositionibus sequitur vera conclusio. ibidem. col. 3.
 Nota de syllogismo propter quid et quare differentia inter syllogismum propter quid et demonstratum. char. 74. col. 3.
 De ex veris non possit sequi falsum. char. 74. col. 3.
 Quare ex maiore tamen falsa non possit sequi vera. ibidem. col. 4.
 Nota regulam vniuersalem quando ex propositionibus falsis potest sequi vera conclusio. ibidem.
 Propositio particularis in coniugationibus particularibus: nec in toto: nec in parte falsa dicenda est. char. 75. col. 2.
 Nota quid sit syllogismus per tria: quod moderni vocant a primo ad vltimum. char. 78. col. 3.
 An circularis modus demonstrandi legitime fieri possit. ibidem. col. 2.
 Petitio principii peccat contra syllogismum simpliciter dialecticum et demonstratum. ibidem. col. 3.
 Ad quid conserat syllogismus circularis. ibidem. col. 3.
 An in syllogismo circulari negatiuo sex possint fieri coniugationes vt in affirmatiuo. char. 79. col. 2.
 Quis sit modus conuersionis quo propositio vlti ad inferenda affirmatiua ex negatiuis in syllo circulari. char. 79. col. 3.
 Nota opinionem Albumasar de dicto de omni affirmatiuo et negatiuo. ibidem. col. 3.
 Nota contradictionem Averrois contra Albumasar. ibidem.
 Opinio Averrois et Leui Heronis de dicto de omni optima. ibidem. col. 4.
 Conuersio in syllogismo est illis quibus cum opponitur. char. 81. col. 3.
 Mutatio dictorum aut contrarium a propositio vocatur transpositio: et non proprie conuersio. ibidem. col. 3.
 Quid propositio quodque per tria intelligendum sit. ibidem. col. 4.

Cui artificii deseruiat conuersio in syllo. char. 82. col. 2.
 Non posse maiorem in prima figura 3^{ie} interimi. ibidem. col. 3.
 In tertia figura si conclusio in subalternam transponatur: neutra propositionum tollitur. ibidem. col. 4.
 An deductio ad impossibile suscipiat rationem syllogismi. char. 83. col. 3.
 Opinio Albumasar et Algazelis de syllogismo hypothetico. ibidem. col. 4.
 Opinio quorundam de diuisione syllogismi fin materiam et fin formam. ibidem. col. 4.
 Alexander noluit syllogismo ad impossibile deducendi conpetere definitionem syllogismi. ibidem. col. 4.
 Nota qui artifices vtantur demonstratione ad impossibile ducente: multa de eadem et differentia eius ad ostensiuam: et quod sit demonstratio quare: quo pacto demonstrator illa vtatur. char. 84. col. 3. et 2.
 Nota quod in deductione ad impossibile non possumus recte 3° dictorum supponere. ibidem. col. 2.
 In omnibus figuris per primam ostendi vltimam affirmatiuam per deductionem ad impossibile: et nota ibi dubitationem positam ab expositoribus. char. 84. col. 3. et 4.
 Opinio stoicorum de dignitate. char. 85. col. 3.
 Quid sit probabile: et quod duplex sit probabile: necessarium et non necessarium. ibidem. col. 4.
 Differentia duplex inter ostensiuam et ducentem ad impossibile demonstrationem. char. 86. col. 4.
 Omne quod per deductionem ad impossibile ostenditur et per syllogismum ostensiuum ostendi potest. char. 87. col. 3.
 An syllogismus ex oppositis sit syllogismus solutus: quod sit potius potentia syllogistica quam syllogismus. char. 88. col. 2.
 Ad que artifices spectet syllogizare ex oppositis. ibidem. col. 3.
 Syllogismus ex oppositis est duplex. Item non fieri syllogismum nales ex duobus actibus oppositis et multa alia de eo notant. ibidem. col. 4.
 Syllogismus ex oppositis non possit in 3° sig^o fieri: adducta ibidem instantia de hoc et soluta. char. 89. col. 3.
 Dubium quod Aristoteles in syllo ex oppositis ponat actum opposita: quod actum poni non debeant. ibidem.
 Ex dicto Leui Heronis multis modis effici opposita in potentia. ibidem. col. 2.
 Dubium Leui Heronis quod ex ambabus affirmatiuis in tertia fiat syllogismus ex oppositis. ibidem. col. 3.
 Opinio quorundam quod liber topicorum precedat librum priorum: ipsaque prima antetopica dixerunt. ibidem. col. 4.
 Opinio Averrois fin 1° topicorum precedat posteriora. ibidem. col. 4.
 Non repugnare regulis de syllo traditis posse fieri syllogismum ex oppositis ex maiore particulari in 2° et minore negatiua in tertia. char. 90. col. 3.
 Differentia inter syllogismum ex falsis et ex oppositis. ibidem. col. 2.
 Alius modus concludendi opposita eodem syllo ab Aristoteli ponitur et instantia ibi soluitur quo eodem syllogismo possint opposita concludi. ibidem. col. 3.
 Index eorum que 2° secto secundi priorum continentur.
 An petitio principii sit syllogismus. char. 91. col. 3.
 Quot sint modi petitionis principii: et qui artifices de ipsa pertractent. ibidem. col. 3.
 Que sint 3° 4° et 5° habitus illa cognoscunt. ibidem. col. 2.
 Que sit petitio principii statim facta: que etiam non statim facta. ibidem. col. 3.
 Dictum quorundam qui petitionem principii idem dixerunt cum circulari demonstratione. ibidem. col. 4.
 Quomodo fiat petitio principii in terminis conuertibilibus. char. 92. col. 3.
 Differenter fieri petitionem principii in secunda et tertia figura. ibidem. col. 2.

Index

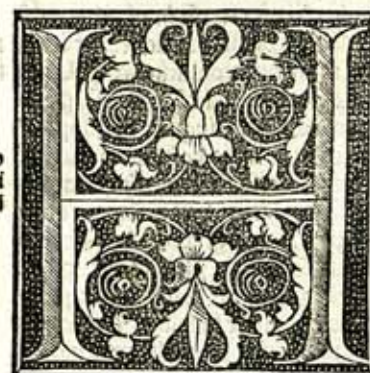
Peritio principij 3; veritate sit tribus modis ex deo Sim-
plicij. S. physicoz. char. 93. col. 3.
Peritio principij. S. topicoz. sit quinque modis. ibi-
dem. col. 3.
Fallacia non penes hoc non recipit definitionem syllo-
gismi. ibidem. col. 3.
Quare in libro priorum atq; Elenchoz de non penes
hoc siue non causa vt causa actum sit. ibi. col. 2.
Quare non penes hoc. fiat in deductionibus ad impossi-
bile. ibi. col. 3.
Quare de non penes hoc. non pertractauerit. Philo in to-
picoz. ibi. col. 4.
Quot modis dicitur ratio falsa. et qui artifices de ea agant.
char. 94. col. 4.
Rō falsa. nō est syllogismus sed impotentia syllogistica. ibidem.
Relatio dicitur vim syllogisticam. char. 95. col. 3.
Precepta Philo plura ad precavendū ne nobis fiat syllo-
gismus. ibidem. col. 3.
Quomodo relatio cōmode fieri possit docet Philo. ibi-
dem. col. 2.
Tria precepta ad celationes. libro secūdo priorum. tra-
duntur. ibi. col. 2.
Quod elenchus multis modis apud grecos accipitur. ibi-
dem. col. 3.
Quid sit elenchus. pprie dictus. quicq; artifices ipso vtā-
tur. ibidem. col. 3.
Quomodo elenchus sit cōtradictionis syllogismus. quum etia;
per contraria fiat redargutio. ibi. col. 4.
Quid deceptio fm existimationē et q; pertineat dialecti-
co et demonstratori. ibi. col. 4.
Expositio rationis Menonis qua concludebatur quod
addidit prescribi. char. 86. col. 4.
Cognitio circa vltia. speculatio dicitur. char. 87. col. 3.
Scire tribus modis dicitur. ibidem. col. 3.
Dubium ex Aler. qui scire ipsum quadrifariam diuist.
ibidem. col. 2.
Index eoz que in 3° secto scōi priorū p̄tinent.
C In prima figura si extrema conuertuntur necesse est et
medium ad vtraq; conuerti. char. 97. col. 4.
An argumentum a conuersione sit idem cu; syllogismo
circulari. ibidem.
In secūda ac tertia figura non valere argumentū a cō-
uersione. ppter ineq̄alē medij distantia. ibidem.
Nota quatuor modos proportionū a quibus argumē-
ta deducuntur. char. 98. col. 2.
Theorema a cōmutata conuersione. quod est si a/b. cō-
uertuntur et d/e. similiter. si a/c. omni in sunt. igitur
b/c. omni inerunt. ostenditur ostensue et per ipos-
sibile. char. 98. col. 3.
Aliud theorema qd̄ verius dicitur a cōmutata p̄uersione.
ne. et sit in contradictorijs. et fm alios etiā in relatiuis.
ibidem. col. 4.
Theorema de eligendis ex mutua oppositorum cōuer-
sione. char. 99. col. 2.
Dubium an magis eligendo magis fugiendum opponā-
tur. et minus fugiendum minus eligendo. ibidem.
Ex predicto theoremate de eligendo elicit Arist^o amorē
non esse propter coitum. ibidem.

Ex Platonis sententia concubitus non esse amoris finē.
ibidem. col. 3.
Duo esse logici instrumenta. syllogismus et inductiones.
primo topicoz. ibidem. col. 4.
Nota quid induction sit. et eius diuisiones. de mēte Aler.
ibi. col. 4.
Quo in inductione omnia singularia enumerantur. nota
multas solutiones. char. 100. col. 3.
Si propositiones immediate sunt per se note. cur asserit
Aristoteles eas per inductionem ostendi. ibi. col. 2.
Circa negatiuam inductionem fieri deceptiones nota.
ibi. col. 2.
Differentia inter rhetoricam et dialecticam ex Zenone
stoico. ibi. col. 3.
Quid sit exemplum. et que exempli species. ibidem.
Quid sit exemplaris syllogismus. ibidem. col. 4.
Diuisio omnis argumentationis. char. 101. col. 3.
Quid sit abductio ex intēione. Procli. ibidem. col. 3.
Quid sit eadem abductio fm Platonicos. et que ei⁹ spe-
cies. ibidem. col. 2.
Quid senserit Aristoteles de abductione. ibidem. col. 2.
Declaratio exempli de quadratura circuli per lunulas.
vt Hippocrates chius. ibi. col. 3.
Quid artifices vtantur instantia. ibi. col. 4.
Rhetores nonnulli aliter instantiam q̄ Philo acceperūt.
ibidem. col. 4.
Instantia de mente Aristotelis est propositio. p̄poni cō-
traria. char. 102. col. 3.
Quo differt instantia a propositione. vide multos modos
dicendi. ibidem. col. 3.
Quare instantia nō possit esse particularis. ibidem.
Duobus modis et per binas figuras instantie feruntur.
ibidem. col. 2.
Alię instantiarum species considerande sunt in speciali-
bus scientijs. ibi. col. 3.
Ex rhetoricis quadrifaria ferunt instantie. ibi. col. 4.
Quid sit ἐκδοξ. hoc est verisimile. fm Aristoteles in rhe-
toricis. char. 103. col. 3.
Signum diuiditur in necessarium. qd̄ τεκμήριον dicitur
et non necessarium. teste Fabio. ibidem. col. 3.
Quid sit enthymema. fm diuersas rhetoricorum et Philoz
descriptiones. ibi. col. 2.
Quo enthymema sit syllogismus imperfect⁹. ibi. col. 3.
Quo cognosci possit que propositio desit. ibi. col. 3.
Differentia inter enthymemata fm diuersitatem figu-
rarum. ibi. col. 4.
Vestigium est quod greci τεκμήριον vocant. ex quo sit
syllogismus in prima figura. col. 4. ibidem.
Plures enthymematum species. fm Hermogenem. fm
Aristotelem due nū. ibi. col. 4.
Nota multos esse locos enthymematum qui ibi enume-
rantur. char. 104. col. 3.
Locū enthymematici ab Arist^o et Minutiano additi.
ibi. col. p̄ma.
Quid sit syllogismus physilogomicus. et que principia
constituendū eundem. ibidem. col. 2.

FINIS.

Liber primus

Joannis Francisci Burane Aeronensis
in primum priorum resolutioz Aristoteli.
Expositio per q̄ vtilis ex visceribus
Illustrium peripateticorum collecta.

Haud ab re

greci enarratores
mibi fecisse vident
quū in cuiusq; vo-
luminis primordio
octo illa que πρὸ
λεγόμενα appellā-
tur considerari de-
bere precipiunt
eniz tāti momenti
vt nemo enuclea-
te. que in libro aliq
viri cogitē possit.

nisi hec p̄ ad ipas statiz vt dī fores p̄dicerit. et ne plu-
ribus agam. quis est que so. qui libzū priorū queat intelli-
gere. nisi que ipi⁹ intēio sit. exacte precognouerit. Si-
miles ingt Aristodisēsis Alexāder sunt. qui libzū intēio-
nē ignorat bis qui iter faciūt. et quo tendāt nescientes in
multos et meādos et labyrinthos intercidūt. sed poro
nec qui intēionē cognoscit. enixē libzū perlegit. ni quid
sibi inde vtilitatis accedat. animaduertit. Et itaq;
primū libzū intēio mox et vtilitas p̄monstrāda. et vt bre-
uiter agā. qd̄ ingt Pyndarus operis facies atq; p̄ncipiū
splēdidissimū faciēdum est. ex vtilitate enim admiratio
sequit⁹. ex admiratione ingitio ex ingitio cognitio. ce-
terū nec adhib animus noster quiescere potest ni prius
auctozis de quo agimus p̄p̄tūz esse volumen cognosca-
mus. qd̄ postq; scierimus. tā ad ipsūz perlegēdū debe-
mus nos accingere. de q; lectionis ordine p̄mo querēdū
est. mox de inscriptionis causa. quādogdes et ipsa quoq;
intēione quodāmo aperit. subinde et p̄portionē quā gre-
ci ὑποτίμηρος ἀναφοράν vocitāt. hec eniz p̄monstrare
videi cui maxime p̄hie parti liber iste videat⁹ conferre.
De diuisione aut ac doctrine mō ad finē dicendū cēseo.
C Intēio itaq; hoc in libro ea est. quam in ipso statim
exordio dicit Arist^o. de demonstratione inquā et demon-
stratiua disciplina. vbi cōfessio constare videt⁹. priorū ac
posteriorū volumina in vnū Redigi libzū. eūq; analyti-
ca inscribi. p̄stīm quū ad calcē scōi posteriorū p̄bēio
huic cōrriidentia. p̄uissē videat⁹. vbi ait. De syllo igit⁹
et demonstratione qd̄ vnūq; sit. et quō sit manifestū est.
Dicimus itaq; in toto analyticoz libzū intēionē esse de
demonstratione. ceterū ga demonstrationis ois syllogis est. et de
syllo in priorib⁹ analyticis. de demonstratione in postero-
ribus agit. ob id in hoc priorū volumine intēionē eē di-
cimus de syllo partibusq; ac passionib⁹ syllogi p̄tractare.
C Quas ob res et syllogi voluminis huius subm asseri-
mus nec vt nonnulli male allucinant⁹ argumentationem.
C Qd̄ aut ad vtilitatē attinet. mirū est. quāta sit libzū bu-
ius vtilitas. in hoc eniz vt ferūt totā Arist^o. logicen geo-
metricā. nec quisq; nō solū demonstrationis volumen
sed ne p̄hie quidē libzū aliq̄ue poterit accurate intelli-
gere. ni p̄us disciplina istā magnifice edoct⁹ fuerit. hic eni
de syllo p̄ncipij. hic de eiusdē structura et simplici et per-
mixta. hic de medi inuentione. hic de nēq; de oibus. que
ad aliqd̄ arguēdū pertinent. diligētissime pertractat.
age itaq; postea q̄ tāta est voluminis hui⁹ vtilitas. An
Aristoteli p̄p̄tū sit discutiām. C Priorū itaq; volumē

Priorum resolutioz

nemo vnq; Aristotelis Stagiritē nō esse dixitum. ppter
stili grauitatē solitq; elocutionis breuitatē. cum et q; lo-
cis cōpluribus hoc in volumine alios suos de q̄b⁹ nulla
dubitatio est. citat libzōs. accedit et Lacty aliozq; gra-
uissimoz Philoz baud aspernandū testimoniū. qui ipsūz
non duo nū. sed et nouē priorū analyticoz volumina scri-
ptasse dicit. C Quid aut lectiois est. vt posteaq; sim-
plices voces didicimus. et ex simplicibus enuntiationes
cōstruximus. mox et de syllo agamus. q; ex enuntiationi-
bus p̄ponib⁹ constiuit. sequit⁹ itaq; priorū volu-
men nō imerito de interpretatione libzū. que p̄dicamen-
ta tanq; que de simplicibus pertractent vocibus antece-
dunt. C Inscribitur aut volumen hoc priora analytica
seu vt latine p̄ferā resolutoria ἀναλυτικὰ nāq; grece la-
tine resoluerē est. C Resoluerē aut multifaria vt inquit
Alexāder in p̄bēio h⁹ libzū diuiaz ois cōpositi in ea ex
quib⁹ cōpositi redutio. resolutio vocatur. cōuerso eniz
se hnt cōpositio atq; resolutio. Cōpositio via est a p̄ncipi-
ijs in ea que ex p̄ncipijs. Resolutio aut retrocessio a fi-
ne in p̄ncipia. Geometre nāq; resoluerē osti. qñ a p̄clu-
sione icipientes fm eoz ordinē. que assumpta sunt in cō-
clusionis demonstrationē ad p̄ncipia et p̄mū redeunt pro-
blema. que resoluedi modū definitēs Themistius. Re-
soluerē ingt voco vera p̄clōne posita. p̄ponēs ex quib⁹
cōfecta sit. exquirere. Ceterz resoluerē et dicunt. qui cor-
pora mista in simplicia reducūt. elemēta. et qui oīones
in p̄tes oratiōis. quicq; has in syllas. et syllas in lras retro
agit. resoluerē nūcupat. verū it p̄p̄e dicunt⁹ resoluerē.
qui cōpositos syllos in simplices redigunt. quicq; imp̄-
ctos ad perfectos. maleq; dispositos ad p̄p̄tas figuras
reuocant. et fm hui⁹ resolutis significatiōē ingt Alexā-
der liber iste resolutorius inscribit⁹. de hac eniz ad calcē
p̄mū priorū mentionē faciēz et alibi quō syllo in p̄ponēs
resoluant⁹ et cōpositi in simplices diligētissime declarat.
C At quoq; Joā. Dam. triplicē esse resolutionē nālē q̄
cōpositū i simpliciora resoluit. vt corp⁹ in quoz hūiores.
humores in elemēta. elemēta in materiā ac formā. Lo-
gica quū p̄positū syllogi ad p̄p̄tiaz reducimus figuram.
mathematicā. qñ questū. vt cōfessum accipimus. mox
descēdentes ad cōfessum illud. vñ tale questus venari
possimus. quēadmodū si dixerim. ga anima est imorta-
lis. ideo sūt bonoz malozq; iudicia. si hec. est et iudiciā
aligs et p̄uissor et p̄uidentia. ad hoc igit⁹ deuenimus. qd̄
passim cōcedit⁹. eo supposito tanq; concessio. qd̄ tñ ab
oibus nō cōcedit⁹. Hac ito facta resolutione possū⁹ in-
didē pedē referre. quo deueniamus. iterū cōponēdo.
si est. p̄uidentia et iudex. est aliqd̄ iudicio subm. si hoc aia
est imortalis. C Et occurrit nō inutilis sane dubitatio
qua de cā. quaz vt in plurib⁹ de cōpositione hoc in libro
pertractet. nō cōpositiua magis inscriptus sit. q̄ resolu-
toria. C Dicimus a dignior⁹ p̄hm inscriptionē aucupa-
tum. Resolutio nāq; cōpositione et antiquior et dignior.
qui eniz resoluerē scit. scit et cōponere. qui ito cōposito-
nez nō ignorat. nō ob id et resolutionē callet. bis accedit
q; resolutionē dicēs et cōpositionē notat. nō aut ecōuerso.
possunt eniz que nō resoluta fuere cōponi. nō tñ que nō
composita resolui. qd̄ enim resoluit⁹ p̄us cōpositū fuisse
necesse est. vt itaq; vnico verbo vtrūq; cōprehenderet.
resolutoria inscripsit et nō cōpositiua. Priora ito nūcu-
pantur ob id. qd̄ de syllogismo simpliciter. qui fm natu-
ram demonstratione prior est. hic pertractat. C De pro-
portionē autē quā sciētia hec logices ad alias habeat ar-
tes maxima et apud antiquissimos Philoz extitit dubitatio.
C Stoici nāq; qui circa istaz maxie versati sunt logicē
partem esse volebāt p̄hie. hac eteniz Zeno Liticus tria

Quid libzū
priorum.

Quid libzū
priorū
resolutioz
modis dicat.

In primordio
culisq; libzū
octo considerā-
da.

Intēio libzū
et vtilitas.

Intēio libzū
priorum.

Syllogis et li-
bzū p̄p̄tūz
nō aut argu-
mentationē.
Et itas libzū
p̄p̄tūz.

Libzū p̄p̄tūz
et Aristotelis
priorum.

Dubitatio.

Solutio.

Proportio
libzū p̄p̄tūz
ad totā p̄hiaz.
et an logica sit
p̄hie paratē
instrumentū.
Stoicoz op̄l.

in partes secabat in nalem/moralem/ac ronale: asserere
batq; phias animati esse persimile: nā logicen seu rona-
lem oīa atq; nervos imitari/morale carnis inuolucru/
nālem xō animā: ita voluit Zeno p̄mū in phia locum
logicen obtinere: s; Diogenes hunc morali ascriberet:
Panetī nālī. Ad hec autē idē ip̄i rōne quādā addebant
quā Alexander et Philopon recitat talē. Illud circa qd
versat ars aliq; vī scia/nī ad aliā artē vel scia tāq; p̄s
vel p̄tula referat ei pars est vel particula: sed circa lo-
gicē phia versat: que ad aliā sciam neq; vt pars neq;
vt particula referat: igit phie pars est vel particula: vbi
per partē/partē primariā intelligere debemus: per par-
ticulā partē partis: logica itaq; pars est phie: quā par-
ticulā esse nō possit: nam neq; sub actiua/neq; sub specu-
latiua phie parte collocari pōt: qd nō sub actiua p̄stat
cōfessio: sed neq; sub speculatiua: huius enī mā circa quā
versat sunt res diuine/sinis xō p̄sideratio circa diuina:
quoz neutri p̄riceps est logica. Dacten? stoici. ¶ Aba-
demici xō et Plato et insim et partē phie esse posse asse-
rebant: nāq; bifariāz cōsiderari: vt nulli applicita est
materie: veluti quā docemus: q; ex duab; affirmatiuis
in p̄na figura/vīs cōcludat affirmatiua: talē cōsyde-
rat in parmenide: Plato: talēq; instrumentum esse phie
asserat: p̄tē autē volebat eē: quā alicui phie mae ad-
dicebat vt de ea et in phedro et in phedone. Diuus agit
Plato: s; et vī dicere Alulidus Ros. in alba minori
post nālī: artē enī logicā et ille duplicē asserit vīz et p̄ti-
cularē/vī: m que oībus pueniat sciētys/particularē: que
vī: et hoc idē in pbemio nālīs auditus sensisse vī: vbi lo-
gicē inter artes quasi speculatiuas connumerat.

Abademici
cor opinio.

Peripateti-
corum opinio.

¶ Ceterū Peripatetici et in p̄mis Alexander ac Joannes
grammaticus in priora analytica et Ammonius in quinq;
voces Porphyry logicen phie trī instrumentū eē velle
videt: quoz s̄ne accesserūt et Moses maimonis capite
vltimo Expositiōis logicorū nomini et Abumacar Al-
pharabius in pbemio sue logices: qui entisime ip̄as
instrumentū solūmō phie esse cōtēdūt: ne hoc sine ali-
qua p̄batione pferamus: adducit quā Alexander atq;
Philopon in mediū attulerunt rōnes: oīs inquit ars/
que aliis instrumenta suppetit vīllor: ignobiliorq; est his/
quarū instrumenta machinā. Ceterū logica et oratorie et
aliis quoq; artibus/que cum phia nullū hnt cōmēciū/
instrumenta exhibet illis itaq; multo est vīllior: qd sane
p absurdū foret: si logica pars esset phie: p̄terea p̄tes
sublate totū auferūt: sed logica sublate nō auferit phia/
nō itaq; pars est phie: minorē multo: nam ante Plato/
nem/qui logices inuētor extitisse dicit/multe phie p̄tes
exercebant vī nālīs et Thalete et Anaximandro alijsq;
cōpluribus et itidē a Socrate morali: que trī sine logi-
ces adminiculo habebant. Viri itaq; isti non solum qd
intendunt firmis corroborant rōnibus: sed et stoicoz ar-
gumēto respōdent hūc in modū dicentes: maiorē illam
baud recte se hīc: verū ita esse pferendū: illud circa qd
ars aliq; vel scia versat/nī ad aliā artē vel sciam tanq;
pars vel particula vel instrumentū referat/aut pars illi
aut particula est: sed manifestū q; logica ad alias artes
sciaq; tāq; insim referat. ¶ Ceterū enī xō nō ignobilis
auctor Simplicius in p̄ntoz enarratōe qd et Salen? p̄fir-
mar i li° de phia hystoria ip̄as vult p̄tē eē phie: nec solū
phiaz i speculatiua/actiuaq; gen? diuidit: s; et tertiā p̄tē
addit instrumentariā: atq; logicen instrumentariā partēz
sibi totū vēdicare: q; si q; auctore asserat Aristoteli. qui in
E. post naturalia phiam in Theoricū trī ac practicū vī-
tūdid respōdere possumus: diuisionē illā realis nō sim-
pliciter phie factam esse: et ad p̄tē in oppositū rationēz

dicimus maiorē falsas esse: nā ferraria malleos ceteraq;
instrumenta sibi fabrefacientē trī idcirco seipsa est igno-
bilior. Ad reliquā xō respōdemus nō oēm partē totūz
auferre: sed quātūtatē trī partē ea astringi lege: verus et
si hāc cōcedamus: nō ob id trī assentiendū est: phiaz pos-
se acq̄ri sine logica: est enī insim ad oēm sciētā necūz:
et ob huius defectū antiq; phī diuerterūt in vias quandā
aliā. ¶ Sequit voluminis huius diuisiō: secant itaq;
priora analytica primum in duo volumina: q̄q; Laer-
tius nouē p̄oz analyticoz volumina cōscripsisse. Phm
testat: q; fortasse ob eam cām accidit: quā et Philopon?
recitat: ait enī quadraginta resolutiōis volumina: que Ari-
stoteli ascribebant adinuēta fuisse: sed hec trī que apud
nos sunt: aristotelica esse. Duo itaq; sunt priora volumi-
na: quoz prius tres in partes/que greci τμήματα nos
secta possumus nūcupare: scindit in p̄mo eteniz agit de
syllī structura: in scdo de p̄pōnū abūdātia/meduq; in-
uentione. In tertio autē de resolute in sylm. Possemus
et vltiorē persequi diuisionē: sed absurdū existimo sin-
gulas qualq; psequi minutias. ¶ Doctrinē itaq; modū
aggredecimur: qd vltimo loco supererat: quū igit q̄uoz
sint docendi modi diuidēdi: definitiōis: demonstrandi: ac
resolūdi: his oībus hoc in volumine vīf: nāz et diuidit
plerūq; et definitiones multas ponit et nōnunq; syllogi-
sticas affert rōnes: et interdū etiā resoluēdo pcedit. Da-
ctenus igit que ante voluminis atq; contextus enarra-
tione pertractari cōsuevit diximus: intētiōē in quā vīli-
tatem/ p̄prietatē/ seu auctoris nomen/ ordinēz lectionis/
inscriptionis causam/ p̄p̄tionē/ diuisionē ac deniq; do-
ctrinē modum: qd quū ita sit tēpus iam est vt ad come-
xum ipsum enarrandum auspicato procedamus.

**Primum dicere circa quid et cur
ius sit consideratio: quoniam circa
demonstrationem et scientie de-**

Quoniam inquit leui Seronis res oīs p̄pter ali-
quē finē ad opus deducit: et p̄ncipiū
in libris addit Alexander est tanq; cuius gratia in rebus/
opeprecū fuit inquit Alulidus Rosad. intētiōē finēq; in
p̄ncipio pponere: sed et hoc nihil ad attentionē cōparā-
dam facit: nā que ex eo sine emergat vīllitas/ p̄cognoue-
rimus: vult itaq; phs p̄mū intētiōē finēq; in vī-
litate/que ex fine puenit p̄monstrare: et quoniam inquit
Albertus intētiō duplex est primaria scōariāz/ideo de
primaria prius agit/ subinde et de scōariāz: ait p̄mariā
intētiōē esse de demonstratione/ scōariāz de his in que
resoluit demonstratio/ p̄pōne in quā atq; termino: deq;
syllō ac p̄ncipiis syllī: sensus igit est vt ad cōtextū ip̄m
iam descēdamus. ¶ Primum dicere. ¶ Subaudiēdū opz:
est enī ex antea dictū cōsuetudinē: nā si maxime ea vī-
tur figura/que ελλειν hoc est defectus nūcupat: quē
admodū si diceremus: breui ad te veniā: hoc etenim ant
cum est: deficit enī tēpore. Primum in quā opz dicere cir-
ca qd tanq; circa subm p̄mo intētiū et finē ipsum. Dicit
nāq; hec p̄positio circa inquit Albertus motū circūspiciē-
tis rōnis et nihil omittentis: et cuius. vīz. vīllitatis ex hoc
puentis sine: exponit Alulidus Rosadis. Quoniam cir-
ca demonstrationē: redditio eius/ q; dixerat circa qd: est
enim intētiō et finis negocii huius circa demonstratiōēz:
vbi significat ait Alexander q; p̄ncipale opus totius syl-
logistice est demonstratio: et hoc facit ex cōsuetudine suā:
nāq; et in Nicomachys: quū intētiōē dīxisset esse de re
publ. ac ciuili potētia de ea/ oēmū agit post libros decē:
tanq; prius necessariū fuisse de moribus hoīz p̄tracta-

Diuisio libri
priorum.

Intētiō 2^a p̄
maria et scōari-
daria.

re. Et scie demonstratiue. Scribūt nōnulli ait Alexander et
sciaz demonstratiua: et qui ita scribūt: volūt hoc totū intē-
tiōē solā significare: idēq; asserūt eē demonstratiōes ac
demonstratiua sciaz et ip̄m Aristoteli adducētes testes: q;
in fine 2^a posteriorz inquit. De syllo igit et demonstratiōe
qd vniūq; sit et quō sit manifestū est: sit aut et de scia
demonstratiua/ idē enī est. Ceterū antiq; vt puto lectio
est vt scie demonstratiue legamus ita q; per hoc nō inten-
tiōē finē fingeret s; vīllitatē ex eo pueniētē. Dicedū
inquit circa qd/ qm circa demonstratiōē/ et cui? vīllitatis
qm scie demonstratiue. Differūt enī inquit Philopon? de-
monstratio ac scia demonstratiua: eo q; demonstratiua: vi-
sciplina habuit est aie: demonstratio xō actus. q; ex huius
puenit: quēadmodū sensus et sententia: sensus eteniz hēmo?
et in somno et in vigilia: sentimus xō nō nisi vigiles. Sed
diceret aliq; cur Aristoteli dicit hec ambo idē eē: Rōne
mus ita id eē intelligēdū: q; idē est scire demonstratiōēz
et habere scientiam demonstratiuam: non tamen q; idem
sit demonstratio et scientia demonstratiua.

¶ Postea determinare qd est p̄pō et qd ter-
minus/ et qd syllo/ et qualis perfect? et qua-
lis imperfectus: post hec aut et quid in toto
esse aut non esse hoc in hoc: et quid dicimus
de omni aut nullo predicari.

¶ Inquit Diuus Albert? secundariā intētiōē hāc eē: de-
finire in quā qd sit. p̄pō: nā et definitio terminus appella-
tur vnde et determinare definire: sed alr Philopon? cui
et Alulidus Ros. altipulat. Declarata inquit intētiōe et
vīllitate: vult p̄m scie hui? ponere tāq; p̄ncipiū/ digni-
tates in quā suppones ac definitiones: mor xō negociū
aggredecimur: definit itaq; p̄mū qd sit p̄pō/ q; in ip̄as re-
soluit immediate syllo: mor et qd termin? q; in terminos
p̄pō resoluit: deinde qd suba rōcationis seu syllo: qd
idē est: et qui vt inquit Aristoteli in p̄ de aia/ accitūa cōferunt
magnā partē ad cognoscēdū qd est res aliqua. Idcirco
vidēdū etiā erit de p̄p̄is accitib; syllo/ q̄lis in quā p̄fe-
ctus et qualis imperfect? ac oēmū exponere p̄ncipia syllo/
in quantum syllogismus est: quid. vīz. sit esse in toto aut
nullo/ et quid de omni aut nullo p̄dicari.

Aristoteles
geométricos
imitatur.

¶ Propositio igit est oīo est affirmatiua vī
negatiua alicuius de aliquo: hec aut aut vīlis
aut in parte aut indefinita. Dico aut vīle qui-
dem omni aut nulli inesse: in parte xō alicui
aut non alicui: aut nō omni inesse: sed inde-
finita inesse aut nō inesse sine vniuersali aut
fm partem: vt cōtrariorū vnam esse sciētiaz
aut voluptatem non esse bonum.

Dub^o p̄chis

Solo Albi.

Alia dub^o.
Solutio.

¶ Ordine quo p̄posuerat p̄mū definit. p̄pōnem: deinde
terminū/ postea sylm. Qd quare factū fuerit baud me-
diocri dubitatione ambigit: aut enī cōponēdo aut resol-
uēdo pcedēdū fuit. I. aut a simpliciorib; aut a cōpositio-
ribus inchoandū: si a simpliciorib; cur nō p̄us terminus
definitus: si a cōpositiozib; cur nō sylm: Diceret fortas-
se Albertus vt supius etiā diximus voluisse Aristoteles
duplicē significare intētiōē p̄mariā atq; secundariā/ p̄m-
mariāz fuisse agere de demonstratiōe ac demonstratiua
scia/ secundariā de resolute syllo: et qm p̄us in p̄pōnez re-
soluit deinde in terminos: ideo p̄mū p̄pōnē definitiūse.
S; q̄re dicit merito aliq; nō p̄us definitiū sylm: Dico
definitionē syllo nō exp̄mere intētiōē secundariā: que vt

diximus est agere de resolute: quāq; nōllā notat resolu-
tiōē: sed definitionē syllo iam inter p̄ma hui? artis p̄nci-
pia cōnumerari: et qui vult phs p̄mo intētiōē siḡre/ po-
stea et p̄ma p̄ncipia ponere: ideo p̄posuit non iniuria
definitionēz p̄pōnis: mor et p̄ma p̄ncipia ponit. ¶ Alij
xō inquit voluisse phm fm doctrinē ordinē pcedere:
qui vt inquit Simplicius est: quū a nobis notiorib; inchoa-
mus: et qm p̄pō notiorib; hoīz oīum erat: quū de hac et
et in libro de interpretatiōe tractatū fuisse: idcirco p̄mam
p̄pōnis definitionē p̄stituisse: quū alioq; et hoc p̄pōnis
nomē nō solū apō phs/ s; et oratores alioq; cōplures
artifices in vīu s̄nterminū xō nomen ip̄se oīum primus
adinuenerit. ¶ Ceterū optimayt existimo oīum solonū
existit: quā et Philoponū approbat ordinē. vīz. doctrinē
Aristoteli obseruasse: temp enī definitiōē debet notiora
esse definitiō: qm itaq; i termini sylloz rōne ponit. p̄pō:
termini quū aut terminū voco/ in quē dissoluit. p̄pō: syllo/
quū inquit possit q̄buldā: iō p̄us p̄pōnē definire opep̄ciū
fuit. Verū anq; definitionē istā enarramus: scitu dignū
q; p̄pō/ p̄blema/ instātia/ p̄clo/ atq; enūtiatio/ re atq; su-
biectio idē sunt/ rōne aut sola atq; bitudine differunt. Si
enim hāc assumamus ad sylm p̄stitūedū tanq; illi? p̄tē:
p̄pō nūcupat: quū xō alteri vt eā mōstret/ p̄ponimus:
p̄blema seu p̄pō: vt si dicamus: argue si aia est imor-
talis: sinat ad destrūedā cuiuspiam/ aut affirmatiōē/ aut
negatiōē ipsam in mediū afferamus/ instātia nūcupat:
vt si aliquo asserente aiaz omnē imortalē esse/ dicamus
hoc eē falsū/ qm hoīs aia nō imortalis sit: q; si ip̄as p̄re-
missis p̄pōnib; p̄cludamus/ p̄clo nūcupabit: vt quū di-
cimus: qd per se mouet semp mouet/ qd semp mouetur
imortalē: aia itaq; imortalis. Verū enūtiatio appellat/
quū simplr aliqd de aliquo enūtiat. ¶ Distinguit itaq;
enūtiatio atq; p̄pō/ vt inquit Albertus eo q; enūtiatio ad
designatāz referē rem: p̄pō aut vt p̄ncipiū ponit: hāc si
diceremus p̄ alio posito. Ut xō Alexander distinguit:
ga fm q; xā est aut falsa enūtiatio dicit/ fm aut q; affir-
matiua aut negatiua. p̄pō: aut alr enūtiatio eē hāz in eo/
q; xā est aut falsa/ p̄pō in eo/ q; ita et ita xā aut falsa est:
ob hoc igit aliā hoc in loco p̄pōnis definitionēz posuit:
quā sit ea/ quā in libro de interpretatiōe hēmus: quū dicit
enūtiatio est oīo/ in qua verū vel falsū est: p̄tē etenī fie-
ri/ vt aliq; eedē sint orationes: non trī eedē p̄pōnes. ¶ Est
itaq; p̄pō oīo affirmatiua. ¶ Qm inquit Alexander p̄posi-
tio nō est genus affirmatiōis et negatiōis: neq; nā aliq;
cōis alia a suis sp̄ibus: quāq; in his et prius et posterius
dat: vī et in libro de interpretatiōe dīz: p̄ma est oīo enū-
tiatiua affirmatiua/ postea negatiua: ideo p̄pōnem definit
duz sp̄es seu partes suas definit. I. affirmatiōē negatiōē:
neq; cui? p̄sile fecit et in libro περὶ ἐρμηνείας: vbi inquit
est aut simplex enūtiatio/ vōz significatiua de eo/ q; est
in esse aliqd aut nō in esse: et in posteriorib;: enūtiatiōis
altera pars vni de vno: qd; hoc ita se hēat testē quoq;
addit Theophrastū: q; in li° de affirmatiōe ip̄as nō de-
finit p̄pōnē/ sed affirmatiōē trī atq; negatiōē. ¶ Joā-
nes xō grammaticus lōgo sermone digredit cōtra Alexā-
drū: et vt rei isti? difficultas aliquātū cōplanet: ego quoq;
p̄lixiorib; agā bona legētiū veniā: et p̄mo ad pres Alexā-
dri arguo. Qis definitiōis p̄tes in plus debet se hīc/ q;
totū/ sed partes hui? definitiōis nō in plus/ imo in min?
se hīc. q; non est xā definitiō p̄pōnis. ¶ P̄terea in oī
definitionē oīz eē aliq; gen?: s; oīo nō est genus affirma-
tiōis negatiōisq; ista itaq; non est xā definitiō: minor
arguit: nulla sp̄es prior est reliqua: sed affirmatiō prior
est negatiōe: nō sunt igit oīonis sp̄es. ¶ P̄terea nīlz
ifer? ponit in definitionē sui supioris: sed a q; neq; affir-

Solo alioz.

Simplici^o in
plogo phy.

Solo optia.

Propositio
problema
conclusio
instantia
enūtiatio

Rōnes p op̄
mont Alexā-
dri q; p̄pō de
finiat p suo
sp̄o et non sit
vera definitio

Alexandri ex
pō qd p vbi
positis intelli
gendum sit.

atqz ita puerfius syllogis ceteris qd p pōnes pcedunt
ipotes nō erūt syllogis qd paburdū berle vi. C. Alr Alex
xader t mea qdē snia longe meli: positis ingrat nō solum
acceptis figit: s; acceptis modis: qd v3 oporteat ppo
nes categoricas eē. i. pōdicas nō hypotheticas h est
suppositivas: he enī supponit potius qd pōdicas: Al
gazeles nō solum ostēdunt sed et suppositio voluit finiti
oem istā accommodari. Addit nōnulli pcessis/queadmo
dum Dīuus Scuerin in 2° de dīs topiciis ingēs syls
est oīo in qua gbulda positis et pcessis et reliqz h aiunt
nōnulli idcirco additū est: ga de dialectico tñ syllo ser
mo erat: qd pōdū pcessione exigit. Alterū. Jlegēdū t nō
aliud/queadmodū grecus codex attestat et rō ēt confir
mat: voluit enī pbs figre: qd in syllo bine ponat ppo
nes atqz vna pōlo: h tñ trā v3 obtinet duoz aūtis iquā
et pōtis: queadmodū et iseri dicit: si qd ponat a pōnes:
b. aut pōlone: intelligim aut atqz fm formā nō fm ma
teriā: qm que mām exhibet pōlone: ea ē pars erūt mae
pmissari. Alterū itaqz dicitū est pp petitionē pncipy: ga
vt ingit Alulidus Ro. res nō accipiunt in ostēdōne sui
iparū: et pp eas rōnes: qd greci appellant ἀδία φόρος
περιανοντας et διπορομένους: queadmodū si dice
rēt: si dies est: dies est: sed dies est: dies ergo est: ptenim
igt Alexandri figura eē syllogistica: nec tñ erit syllogis: syls
eteniz est in istis et alitū: vt litar: qd qd nō vtile neqz
syls: pterea syls oīs in aliq spē est: v3 iste nec demon
stratiū nec dialecticū nec litigiosus: nō est itaqz syls: qd
si diceret aligz falluz eē: qd oporteat hne eē atqz: quū in
syllo diuifio pterūqz sit pōlo cū pmissaz aliq eadē: vt si
dicat: aut dies est aut nō est dies: sed nō est dies. g non est
dies: rīdem voce tñ nō vi figitōneqz pōlone cū pmiss
is eadē eē: pōlo enī accipit nō vt minor: s; vt atqz me
bzū supra dīuifaz pūmāqz effect: semp alter a cā eē
o3: quū itaqz pōlo effect: sit pmissaz: segt necio: oportet
re pūmā a pmissis eē diuerfaz. Pterea qdū aliquid
comōstrare pcedit: aut manifestū manifestū pōlone: aut
manifestū nō manifestū: aut nō manifestū nō manifestū
aut nō manifestū manifestū: pme itaqz tres coniugationes
nullū pōlone: syls: fm hō vltimā fuit mōstrationes: si
igt pōlo nō manifesta est: pmissa aut manifesta: reliquē
necio oportere alterā a pmissis esse pñē. Quid. Dixit. i.
determinatū pp ingit Joānes grāmaticus inutilis pūga
tiōis: qd oīo nōnulli ideterminate pcludūt. Ex necitate. i.
nō rel s; pñē et iō dixit accidit: ne qd existimaret neces
sariā oportere pōlone eē: s; necio pōlone ex aūtibz: et h ad
didit pp exēplū atqz iductionē: qd nullā hnt necitatē: nisi
forte vt ingit Leui oia accipiam p sensuz singularia: oīs
eniz pbatō pōlone: qd aut ex equo equū: aut ex maiori
minuz: aut ex minori maiuz cōprobatur: sigdez ex equo
equū: exēplū est: vt ille nauigās naufragiū fecit: et tu si
nauigabis: facies naufragiū: si hō ex minori maiuz: indu
ctio: vt equus inferiorē mouet maxillā et hō et bos itidez:
oē itaqz aīal inferiorē mouet maxillā: nulla igit ista
rū mōstrationū vt ligdo pstat necessitatē h3 pñē: mon
stratio aut syllogistica ea est: que ex maiori min⁹ cōpro
bat: queqz oīuz iudicio necio pcludit: ob hoc igit ex neci
tate dictū est. i. Eo qd h sint. i. Dixit pp nō cāz vt cāz et pp
eos: qd antipz. Referēte Alex. μονοζυμματα τιδυς nūcu
pauit: nos facticio noie dicam solapios: hec eteni alic
extrinseci indigent: et p eas rōnes: que a stoicis αμεβε
δος περιανοντας vocabant vt pñ 2° maius: et 3° pū
mū itaqz 3°. Indiget enim extrinsece pōlone: tale est qd
apud Platonē i republica: si fuisset fili⁹ dei nō extrinseci
malū lucri si malū lucri nō fili⁹ dei: nō igit ambo: tale est
et qd i pōdōne dīa p se mouet qd p se mouet semp

mouet aīa itaqz immortalis: tale et qd inferi⁹ secto 3° poni
tur apd Aristotēle: vt nō suba ablata nō auferatur suba
eius aut qd auferit et ptes auferunt: partes igit sube sunt
sube: et baten⁹ Aristoteles. Albumazar hō capite 8° libi
de syllo quādā buic definitioni vī addidit pte particulas.
ait enī. Syls oīo est in qua ponunt res ptes vna: qd po
steaqz cōposite sunt segt ex ipis p se et nō per accis res
alia ab ipis de necitate: qd pteculas exponit et Alulidus
Ro. p se ingit vt nō diminiat aliqd p qd sit syls: nō p
accis pp quādā figuraz qd pcludūt in gbulda materijs
vt ex duabz affirmatiuis in 2^a figura: et addit qd in de
finitione hac ponunt oia sūt p se manifesta pter illā pti
culā positā: qd iseri⁹ declarabit: vū. v3. figuraz dīpōnes
declarabunt: et hec de syls definitionē. C. Albumazar aut
diuifione qd eīusdē addit syllogis ingēs aliū categoricū
hypotheticū aliū eē. C. Nos aut fm pōlone diuifiones
possem⁹ et syls diuiderē dicētes. Syllogis aliū eē demō
stratiū dialecticū aliū atqz aliū litigiosuz: queadmodū
et in p topicijs tradit ad pñ: qd qd hec diuifio recte se ha
beat adducem⁹: quā in pñ se manifesta pter illā pti
culā Joānes grāmatic⁹: tria enī ingit sunt fm que syllo di
uifio accipit: cognitio: cognoscēs: cognitū: nā cognoscēs
aut itells est aut discursus aut opio aut pbatāstia aut sen
sus: s; ex his itells qdē tāqz discursus lōge pbatāstia nullo
pacto rōcinat: v3 neqz sensus: quū mltio sit vili⁹ abie
ctiozqz discursus ipso: pñ neqz pbatāstia: est enī stat⁹ qui
dā eoz qd sensui vidēt. qd qd pōs a oīs sup sunt itaqz
duo discursus qd dīdōia v3 atqz opio: ex qd opio nullo
mō rōcinat: quū sit qd pōlo ipi discursus: sola igit dīa
vōia rōcinat. C. Ceterum ga syls aduay ēst o vāa oī
ops qdā res pcedere: qd a reliqz ai pñb. pifican⁹: ops
itaqz res illas vt ex intellu deduci aut ex pbatāstia aut ex
opione: et si qdē ex intellu pñ: qd cōes pceptiones voca
mus: sumit: syls facit demonstratiū: si hō ex opione
dialecticū: si naut ex pbatāstia sophisticū: oīs etenim falsa
opio a pbatāstia originē ducit: ex pte etiā cognitū trisariā
diuifit syls: res enī aut semp ita se hnt: et ita fit demon
stratio vt nūqz et ita sophistic⁹ syls: aut aliqñ sic et aliqñ
alr et ita fit dialectic⁹. Cōsistit et ex cognitōis pte: nā cog
nitio aut nunqz errat: et ita fit demonstratio: aut semp et ita
sophisticus syllogismus: aut nūc errat alius nō et ita dīa
lecticus. Et hec de syllogismo absolute sumpto.

C. Pfectū itaqz voco syllogis nullo alio indi
gentē p vltra assumpta: vt neciuz appareat.
Imperfectū hō indigentem: aut vniuz/aut
pluriū: que sunt qdez necessaria per subros
terminos: nō tñ assumpta sunt per pōnes.
C. Posteaqz definiuit syllogis ac definitionis partes sub ob
scuras dilucidat reddidit: eūde diuifit vt ait Dīuus Al
bertus nō fm spēm: s; fm apparētā quo ad nos: impse
ctus etenim nō oī ipsect⁹ fm qd est: s; fm qd bene est tñ:
pfectus itaqz syls est: qd nullius extrinseci indiget: vt cō
sequēte necessitas appareat: imperfectus hō g vni. i. con
uersionis: aut pluriū exponit nōnulli puerfiois et trāspo
sitionis pmissari: Joānes hō pluriū dixit. i. puerfionuz.
Sed diceret nō ab re aliqz syls ipsectus nō eē syls: qd
quū alitū extrinseci indigē: qd est 3° syls finitiōne vt
vidim⁹. Rādem⁹ eos minime syls eē: qd extrinseci ter
mini indigē vt neciuz appareat s; fiat. Ceterz imperfecti
syls nō ita se hnt: imo oīs suos hnt terminos et pñē neci
tate: indigēt aut aut puerfiois: aut ad ipse deductiois: nō
vt fiat: s; vt appeat neciuz. C. si qdā validi istaret oī
cēs incōgruū videri: qd entymemata: qd vni tñ indigēt
pōlone a syls rōne secludant: syls hō nōnulli qui non
vni tñ

Albumazar
addidit qdā
pculas defi
nitioni syls.

Diuisio syls
quā Albuma
zar fecit.

Diuisio syls
rum de mīte
Joā. grāma
ticus in ploga
pni plogz.

Nota de pō
dianotica qd
discursus est.

Esse in toto
et dici de oīo
la habitudine
difficili.

Albumazar
Alpharabi
de dicto de oīo
et dīa iter ipz
et pōdōne.

Nota de men
te Albumazar
qd possit fieri
syls ex dua
bus negatiuis

Alia opinio
Auer. 3° Al
pharabiz de
dicto de oīo.

vni tñ pōlone imo et syls indigēt et syls definitiones
nō eliminēt. Dicim⁹ ad h pñr eos pōlone indigere vt
fiat neciuz: bos hō nō vt fiat: s; vt appeat: qd syls rōne
nō fugiat: qd pōlone illa syls intēti pōlone ifert: syls
hō ad ipse nō pmarā: s; lōge diuerfaz pōlone pcludit:
atqz ita deductio illa ad ipse nō potētia i pmissis que
admodū puerfio pñetur: sed potius et extrinsecus alci
scitur et extrinsecum et pcludit questum.

C. In toto aut esse alterū in altero et de omni
predicari alterum altero idem significat. Bi
cimus autem de omni predicari: quando ni
bil sit subiecti accipere de quo alterum non
dicitur: ac de nullo consimiliter.

C. Quā syls tadē oēs p duo ista pñ: qd sūt de oīo et de nullo
dici: vni hnt: quū 2^a ac 3ª figure p pñr stabiliant. p hō p
bec pñ. Jdcirco qd hec sint supponit Arist. ingens: qd in
toto eē et de oīo dicit idē quo ad figitōne sūt: vni aut ingit
philopon⁹ sola biuifione: si enī a subro icipietis i pñca
tū terminem⁹ i toto dī: si naut a pñcato i subz: de oīo nec
solū addit idē biuifione dī: s; et alia dīa: fm qd id qd in
toto est aut min⁹ aut egle et est: in cui⁹ quo existit: qd aut
de oīo aut i plus aut egle se h3 ei de quo dī: queadmo
dū hō i toto est aīal: aīal aut de oīo dī boie: in toto aut eē
figit ingit Alexandri: qd nūc cadit extra id in cui⁹ toto eē
oīo: neqz enī tñ i toto dī: qd p totū extēdit: nā et pñcare
in toto eē pñgita: accidit eteni qd de oīo dī in plus se h3:
queadmodū aīal longe in plus se h3 qd hō: dicit itaqz de
oīo eē qd nūc. i. nulla ps subti accipi possit: de qd atqz. i.
pñcato: qd 2ª est in pōlone nō pñcat. U3 ingit Alex
der notatū dignū nō eē idē et qd h3 et qd in posterioribz
tradit vltis: lōge differūt: vt aliqñ declarabim⁹. Iterual
lo. Jc de nullo syls. Jnō hoc dicit: qd idē sint de oīo et de
nullo: sunt enī dīa: s; qd possim⁹ ex definitionē de oīo et ipi
definitionē accipari dicētes: qd tūc de nullo dī: qd nūc
sit cape subti: de qd dīcat pñcatū. Quū at h ita sint: vidē
dū deinceps qd nā vere p dicit de oīo intelligēdū sit. Abu
mazar enī Alpharabi: queadmodū Alulidus Ro. illi
videre iniungere existimauit: qd dicit de oīo sit: qd cuiqz
attribuit subz. eīdē et attribuit pñcatū: addidit: dīaz
eē iter dicit de oīo et vltis pōlone: qd pōlone vltis est: in qd ali
qd aut affirmat aut negat ab oīo pñb: subti nūc aliū dī
cit: pter qd qd pñderem⁹ pñcatū pñcatū de oīo qd est
subti: s; dicit de oīo est: qd pñcatū aut affirmat aut negat
a qd qd est ps subti aut qd denoiat p subm. C. Et iterū
addidit syls posse fieri ex duabz negatiuis et ex negati
ua minore et affirmatiua maiore pcludēte p dicit de oīo
queadmodū si ita rōcinaremur: qd nō est aīal nō ē hō
statua nō est aīal: qd statua nō est hō: h fortasse pñle est
puerfio: quā in pōz 2ª tradit Arist. capite de circulari
mōstrationē: vbi ad pcludēdā negatiua sumēdū ingit: cui
a. nulli inest: buic. b. oī inesse. C. Ceterū Alulidus Ro.
opione hāc Alpharabiz si hē ē Alpharabiz destrues dī
ctū de oīo 2ª voluit hē figitū pñmariū atqz scōariū: pma
riūqz eē: qd de qd subti pte dīcat pñcatū: scōariū qd de
qd de quo subm dī: et pñcatū enūtiē: et subditi dicit de
oīo binas nāc pōlones vñā in actū: qd est vltis: alterā in pō:
que est pñcularis: nulla qz ingit alia dīa est iter dicit de
oīo ac pōlone vltis: qd in dicto de oīo in maiore pōlone
inuit minor eē i pō: in pōlone aut vltis minime: qd qd ita
se hēat ostēdit eūde rōne Egid⁹ in posteriora analyti
ca ingens: si pōlone vltis idē eē cū dicto de oīo: qd ref quiz
in oīo syllo sit aliq pōlone vltis: qd syls oīs pñsturef p oīo
de oīo qd paburdū est: oīo itaqz syllogistic⁹ denotat p

dictū de oīo que nō inuit vltis pōlone. Sed diceret aliquis
nōne et in pōlone vltis pñnef pñcularis in pō: nulla igit
vī eē dīa iter pōlone vltis ac dictū de oīo. Rādem⁹ itaqz
omittēdo alioz opiones ex snia et Leui et Alexandri dī
q dīa qd est iter dictū de oīo ac pōlone vltis est fm pñde
rādī modū tñ: si enī pñderem⁹ inberētā solā pñcatū cū
subro pōlone notat vltis: si naut dīpōne subti et pñū sub
teci: dicitur erit de oīo: et addit Alexandri alia qd dīaz: qd
pōlone vltis semp per totū extēdit: eē hō: in toto nō nāqz
et pñcare in toto eē dī. Vel fortasse et meli⁹ dīnt dicitur
de oīo ac vltis pōlone: qm dictum de oīo binas notat pōlones
vñā in actu et vltis: alterā in pō: vel vltis vel in pte: sed
affirmatiua sp: vltis hō pōlone duas et ipsa notat pōlones
vñā vltis in actu: alterā hō in pō: ideterminate penit⁹ et
qñtatis et qñtatis h est vel vltis vlti pte vlti affirmatiua
vel negatiua. Dicimus itaqz vī breuib⁹ agam⁹: qd de oīo
dici aut i toto eē nūc aliud notat: quā pñmū pñmū: qd in
ante pñcamētis ponit: qd atqz de altero pñcatū vt de
subro: qd qz de eo qd pñcatū dīr: oīa ēt de subro oīum.
C. Aut breuib⁹ eoz qd dīca sunt enumerationē faciām⁹
a p exordietes pñ dīcim⁹: suppones qd oēs enarrās esse
qd in quā sit pōlone et an gen⁹ affirmationis negōnūe: an
queadmodū voluit Alexandri vni ad vni: queqz dīa sit
iter pōlone atqz enūtiationē: qd qz ordine cur pñm dēfū
nieri pōlone. Deinde pōlone oīfariā diuifione explicū
mus: postea qd termin⁹ et quo a simplici voce 3° philo
ponū differt: simulqz admirabilē expōnē eūde i termi
ni definitionē: mox et syls definitionē: qd qz rō nō aut oīo
lectrādū sit: qd syls sit 3° ephecticos pños: deinceps et
que sit syls diuifio et qñs pñcat⁹ et qñs ipsect⁹: ac demuz
qd i toto eē: aut de oīo recitat inibi et Albumazar et Alu
lidi Ro. opionibus: nūc aut supet vt et aliud pñm: p qd
syls 2^a ac 3ª figit stabiliunt i mediū afferam⁹ dicētes: qd
puerfio sit: qd quo pōlones cuiusqz qñtatis et i mā q
cūqz pñtāt. C. Postea igit qd declarauit Arist. pñm de
oīo p qd pñ figit v3 obtinet nō imerito et de puerfioe nūc
agē icipit: 2^a ac 3ª eūde dīa exhibet argēdū. C. Ceterū
qm nomē h puerfio multiplex est: nō ab re erit: si ipsius
multiplicitatē pus aperuerimus: nā et pueri denoiatio
nez et pueri terminos et pōlones et syls pueri dīcim⁹:
et denominationē quidē pueri vocat in 2° topicoz Ari
stoteles: vt si inest alitū aīal: erit verū cōuertēte dicere/
qd est aīal: et hoc mō semp voluit genus definitionē: qd ac
pñm pueri: de accitē hō hoc negauit: neqz eniz segt/
mauro inest albedo: qd mat⁹ est alb⁹: pōt eteni illi inesse
fm qd nō tñ simplr: et hec de puerfione fm denoiatōez.
Puerfio aut fm terminos ad huc duplex: aut enī quo ad
retonē puerunt: aut qd ad existētiā ambitiūqz: de puerfio
ne eoz: qd ad aliqd dicitū est in pñcamētoz libz: nāz pñ
fily pñ dicit et puerendo filius pñs filius: conuersione
hō fm existētiā ambitiūqz cōuertī appellat⁹: que idē
penitus significant: vt definitio atqz definitū et subm cū
pñia sua passione. Sed cōuersione syls nuncupat⁹: quū
accepta pōlone cū altera pmissaz: alteri⁹ pōlone oppo
sitū pcludim⁹: et de hac abūde in 2° pōz analyticorum
disputat. De cōuersione hō in pōlone in pñia agitur
nec de oīo tñ: quū eteni puerfio circa duas ad minimū vī
tur pōlones et pōlone oīs duos habeat terminos: subz pre
dicatiūqz: necesse est pōlones in qbus puerfio considera
tur: aut fm vtrosqz subiuicem cōicare: aut fm vtrosqz
differre: aut fm subm differre: fm hō pñcatū cōmuni
care: aut ecōuersione: quū igit qmōz sint cōiugationes: tres
qd minime pñstūt: quarta hō etiā: neqz enī si in vtriqz
differūt terminis puerfio sit: quū penitus et diuerse et nō
cōmunicātes sint: opz nāqz que puerunt aliquo inter se

Contra philopo
num

De puerfioe.

Cōuersione mlt
uplūctur dī.

Diuisio puer
fionis in pro
positionibus.

Diuisio pro
positionis.

Opio Auer.
de ppone ne
cessaria.

boc significat ppō necessaria est: si xō separabile: cōtin-
gens: ex qua que quidez pñs iam signat: inexistens: que xō
separatum hoc est nondū pñs: potens aut inesse: contin-
gens pprie: Dec ad verbū Alexandri: que si diligēter in-
spiciamus: liquidū erit finiam existisse Alexandri vt mo-
dus materie cōformis esset. Ceterū Alulidus Ro-
f. istā hanc opionē limitatū ē protulit ingens diuisione
istā et esse fm rei subta: nām et fm etiā nostrū cognoscē
di modū: vt. v3. ppō illa nēcia sit: que et in mā existat ne-
cessaria: et ipsa etiā necessaria ēē cognoscām? vt necesse
est hoies aial esse: atq: itidē polez: que et fm mām et fm
cognitionē polis sit: ea xō inesse nūcupet: quā ignoram?
sit ne nēcia an polis quēadmodū si dicā: oēm coruū nū-
grū esse: verū de his postea: sufficiat ad pñs diuisionem
istā et fm mās et fm modos fieri: et vt alii exordiamur
dicim? ppōnū alias actū: potentia alias significare: et si
qdē actū notet aut pmutabile aut nō: si pmutabile ppō-
nē inexistē pstruit: si nō pmutabile ppōnē fieri nēciam:
si xō potentiam sūget: ppōnes iure ptingētēs nūcupari.
Ceterū vt rōnib? etiā in oppositū possumus facere sa-
tis aliā faciem? diuisione: quā et leui Herionis innuit: di-
cētēs: ppōnū nēcia: seu poliūz: seu existētū: alias sim-
pliciter tales ēē: alias fm qd: et que simplr tales sūt: be et
modū hūit et mām modū: pueniētē: que xō fm qd. he bi
fariā secant: alie nāq: fm qd vocitant: ga aut modum/
aut mām tñ bñtalic fm qd: qñ nō totā mām. s3 ipsi?
tñmō partē mō corrdētē retinent: et vt sigillatim aga-
mus ea simplr nēcia nūcupat: que et modū h3 nēcias:
et subri pñcatū: exstias nēcias: et ad huc essentialē respe-
ctū pñcatū ad sub3: quēadmodū si dicere: necesse est ho-
minē aial ēē: et mō nēciū accipiēs p posteriorē Arist.
voluit p se necessariū: ad seinnuē: pueri: necessaria vō
fm qd. i. sine mō: in mā aut necessaria bec nūcupabitur/
hō est aial: nēcia aut cū mō abq: mā: vt necesse ē socra-
tem currere: sed nēcia ga materie tñ partē h3 trifariam
scindit: aut enim subm pñcatū: ptingētia h3: bñtudine
tñ pñcatū ad subm nēcia: retinēs: vt socrates corrupe-
tur: aut subm h3 nēcio exstias cū eadē pñcatū bñtudine ne-
cessaria: pñcatū xō ptingens: vt hō spirat: aut ecouerso/
vt grāmaticū est hō: scribēs est hō. Cōsimilr et ptingen-
tes partemur hāc simplr ptingētē vocitātes: ptingit scri-
bens esse albū: hāc xō fm qd ptingit hoies esse aial: con-
tingit socrate spirare: ptingit hoiem scribere: ptingit scri-
bens hoiem ēē. Que aut inexistēs simplr: queue fm qd
dicant mor ptractabimur: ita enī ad argumēta rōcina-
tionē: qd rōdēdū est: qd itaqz p sequi asseris: nullam. v3:
hoc supposito ppōnē falsas esse posse: negandū procul-
dubio arbitramur: nā bec falsa est: necesse est nullūz ho-
minē esse aial: et tñ cūz modo necessitatis et in mā nēcia
existit. Postea dicim? ad bec: qd diuiso ista pmaria in-
tentione ppōnes ptingēt simplr tales: secundaria xō et eas/
que fm qd: tñ et bec pacto aliquo si nō simplr: saltē fm
qd nēcia vocitabit: necesse est hoiem currere: erit in quā
fm qd necessaria: sed tñ falsa: atq: ita vt existimo et rōnī
secūde factū est satis. Uex enim xō qd iam pollicitū su-
mus: dicendū est: que nāq sit ppō inexistēs simplr queue
fm qd: qd ne sepe ac sepius repetēdū postea sit: accura-
tius ptractādū est. C Sciendū itaqz qd multifarias sup-
mā ppōnis inexistētis habuerunt antiq opiones: vt enim
narrat Alpharabius recitante Alulido Ro-
f. Primum: Theophrastus ac Theophrastus: voluerunt mām
ppōnis inexistētis eam existere: que cōprehēderet nēcia:
atq: possibile: queq: respectu ipsaz: esset quasi gen? fm
has etenim ppositio ois sine modo inexistēs nūcupabit.
Alexander aut: quēadmodū ex antedictis satis apparere

Diuerse anti-
quor opinio-
nes de ppone
inexistente.

pōt: lōge secius opinatus est: voluit enīz eā dici inexistē
cui? pñcatū nō sp subito inhereret: inhereret tñ p est cō-
tingētē ppōnē ad actū reductā. Sed Alulidus Ro-
f. oim istoz opionē dixit illā absolutā seu inexistētē nūcu-
pari: que tēpōi determinato non addicit: et cōlū scilicet ex
re ipsius qd nō sit necessaria: aut idē hoc ignoret: et vt fa-
cilius que sup hoc intēderit: intelligamus pstringam/
que ab codē in questione de hac ppōne scriptitata sunt.
ppō ingt vlis duplex est: vna in qua pñcatūz totū inest
subto actu: alterā in qua nō actu sed potētia inest: et eius/
in qua pñcatū inest totū subto actu: qdā est: in qua semp
inest pñcatū: et est necessaria: quēdā in qua nō semper et
est inuēta seu inexistēs: et hoc bifariā est: vt in plurib? et est
quū subm fm suā nām nō recipit nisi vñū xioz: qd vō
reliquū est: per accūs inuenit: quēadmodū si dicamus/
omne hñs oculū videt. Alterū xō est qd nō vt in pluri-
bus: sed aut vt in paucioribus: aut equalr: et que fm hoc
essit. ppositio illa est: que opposita suscipit: inexistens
itaq: ppositio trīs hēbit species: vt in plurib? vt in pau-
cioribus et equalr: et que vt in pluribus actu est: vt in pau-
cioribus potentia esse dicat: atq: ita ppōnī inexistēt vt in
plurib? corrdēt possibile vt in pauciorib? et xō que
est inexistēs equalr: possibile itidē equalr: et aut que vt in
paucioribus possibile vt in pluribus: que quū ita sint ad-
dit idē: non esse inuēta quā voluit Aristoteles illā: que
est fm paucū: quēadmodū nōnulli intellexerūt ex doctri-
na Alexandri: sed voluit Aristoteles: vel illaz: que est fm
plurimū: vel ambas simul: pteret: qd intēdit illaz: que
est f3 plimū pmaria itentione: alias aut scōdaria: f3 qd pfe-
rūt in aliquibus locis: vt in syllo ducētē ad impossibile.
C Et aut Theophrasti opinio: si vere Theophrasti est/
nō sit fm pñi finiam: his idē Alulidus Ro-
f. arguit rō-
cinationibus: Aristoteles nāq: de his agit ppōnib? que
in re ipsaz: et extra intellectū reperiunt: f3 tales ppōnes:
que et poli et necessarie cōdes sint: nō sunt extra animam:
nō itaq: de his agit Arist. pterea falsūz esset negare
particularē negatiuā in terminis cōuertit: quū polis: que
ipsius quasi pars est: terminis ad se puerat. Deinde ex
ipsius quoq: pñi pcessu hoc pōt ēē dillucidū: semp enīz
et pserim in mitione ptingētis et inexistētis ponit ptingen-
tem inesse: ergo sequit ppōnē inexistēt nī aliud sūget: qd
possibile ad actū deductā. pterea ingt Leui si ita est:
quēadmodū dicitis: aut diuiso ista erit fm rem ipsam/
aut fm nfm cognoscēdi modū: nō fm ipiaz: ga gen?
nō venit in diuisione cū suis spēs: neq: enī ita dicimus/
nūioz alios nūeros esse: alios pares: alios impares: si vō
dicās fm nostrum cognoscēdi modū: palā qd hoc erro-
neum est: nō enim dum absolutā cognoscimus necessa-
riā possibileq: cognoscimus: superest itaqz nō ēē intelligē-
dam ppōnē inexistēt fm Theophrasti opinione. C Si
xō dixeris fm opionē Alexandri statim insurgemus di-
centes: quūz ois syls rōcinationq: per vles fiat ppōnes
raro aut nunq: euenire: vt inexistēs vlis fiat ppō: qd per
absurdū est: vltas enī ppōnū istarū nō ēē nisi p accūs.
pterea Aristoteles in mitione cōtingētis et inexisten-
tis ppositiones damnat que sunt inexistentes vt nunc: et
tempōi determinato addicunt: sequitur igitur: non esse
hoc modo intelligendas ppositiones inexistentes.
C Dis itaqz et cōsimilibus ratiocinationibus ambe iste
refutantur opiniones: opereprecium ergo est: vt cū Alu-
lido Ro-
f. Dicam? Aristotelē per inexistētē ppōnes itel-
lexisse pmaria intentione: que sint inexistēs simplici-
ter: secundaria xō: que fm quid: sed vt hoc exactius itel-
ligamus: prius nomina bec aperienda sunt: quidue per
simplr inesse: et qd per fm qd audicdū sit. C Dicimus

Diuisio vli
ppōnis.

Opionē theo-
phraſti oppo-
ne inexistēt
ipſe non esse
intelligendā.

Alulidus Ro-
f. dat itel-
lectū de mēte
Auer. de ppō-
ne inexistētis.

Opinio diu
Alulidus.

Dubium

Solutio

itaqz cum Alulido Ro-
f. adis atq: ei? interprete leui eas
simplr inexistētē vocitari: que nullum habeat modū et
materiā teneat inexistētē hoc est in qua tēstā sensus: qd
inuenit pñcatū in oibus subri partib? in oī tēpore aut
plurimo eius et pñcatūz submāq: inexistētia et non ne-
cessaria sunt: vt omnis coruū est niger: et omnis nix est
alba: et differentia est inter has et necessarias: quia in his
pñcatū non habet essentialē a subto depēdentia: et si
nō re: intellectu saltē pōt ab ipso separari: in necessariis vō
pñcatū subri essentialē pstruit: aut cōtialē saltē h3 depē-
dētia: nec me pterit alios nōnullos et magnos pfecto lō-
ge alr sensisse. C Diuus nāq: Albertus duplicē vult ēē
ppōnē inexistēt simplr: vna que mitionib? necessariū et
inexistēs deseruiat: alterā: que ptingētis et inexistēs: in mi-
stione nāq: neqz et inexistēs vult ēā a nēcia non differre/
nisi ga modū nō h3: que xō in mitionē ptingētis et inexistē-
stis alscit: ea est: que a ptingētē nato oriūda est: vnde
bec inexistēs simplr vocitabit: grāmaticū est aial: et bec Al-
bertus. C Alexander vō lōge alr isthāc ppōnē definiuit:
ait enī op3 talē inexistēt ppōnē accipi: cuius veritas non
est determinata a ptingētē sibi addita: et ptingente vli in
eā que inexistēs est trāsumpta: nihil enī dicit sine determi-
nationē quādā ppōnī inexistēt addas: vt fm tēpus coar-
ctet: sine talē cū ipsa ptingētē cōponas: que in eam: que
inexistēs est trāsmutata ipsam tollam: nā neqz eā: que sem-
per inest dicit: bec enīz ita nēcia est: f3 que manere queat
vli affirmatiua vera: et qñ ptingēs affirmatiua vli cūz
hac assumpta in eā: que inexistēs est: pmutata fuerit. Dec
Alexander. Nos aut quū ad locū illū deuenim? aliqua
fortasse etiā in mediū adducemus: sufficiat igit in pñtiā
eaz simplr inexistēt vocitari: quā voluit Alulidus Ro-
f. fm qd xō bifariāz scindit: sine enim mām habuerit in-
existēt et cū modo existerit aut exio modū nō habuerit/
et in nēcia aut ptingētē mām sit. Sine curā mutillāqz inexistē-
stis mām obtinuerit: vñ iste omnes fm qd inexisten-
tes appellabunt: necesse est oēm coruū esse nigrū: cōtin-
git oēm tunicā esse albā: hō est aial: aliqō animal ambu-
lar: ambulans mouet. C Quum bec itaqz ita sint abfur-
dum minime est: si ppō quepiā et fm qd nēcia et fm qd
inexistēs sit ac de reliqz pñt: nāq: bec: aliqō aial nō est hō: et
inexistēs et nēcia dici pōt: fm qd tñ: vñ si eā in pueriōlō
inexistētū posuit Aristoteles haud mirū. C Ceterū mul-
tum pfecto iam a pposito digressi sumus. Tēp? itaqz
est vt vlis collectis in portū descēdamus: et qd ex con-
textu superest: enarrē: ois ppositio subaudiēdū ingt
Alexander categorica aut inexistēs. i. sine modo et in mā
inexistēt: aut nēcio inesse: hoc est cū modo necessitatis mā
adhibita nēcia: aut ptingētē in esse: hoc est in qua pñca-
tum subto nō inest: quum tñ inesse possit: mō ptingētis
apposito. Sed cur dicit nō ab re aliqz: quū quatuor sint
modi ppōnū nām variātes: de binis tñ mētionēz fecit
nēcio in quā et ptingētē: possem impolemāz modos omit-
tens: Dicim? breuitatis studio scām h3 fuisse: nēcio nāqz
ipolez: ptingētē xō polez modū cōprehēdit: qd enī necē-
esse illud ipole nō ēē: et qd ipole esse illud necesse non
esse: et pñt pole ptingētēz idē penitus valent: nisi qd vo-
ce ac loquēdi cōi quodā vñ. aliqum dicit: dicim? nāqz
impole pñtēs polis nāq: nō aut incōtingēs. Quū talū
ppōnū modi sint ferme infiniti: vt bene: male ac confi-
miles: de his nullā fecit mētionē: ga ppōnū nām nō va-
riant. Scām vñquāqz allocutionēz. J Hoc est fm
vñquēqz modū: modos enī vocat allocutiones: qñ lo-
cutiones quasi addite sunt: ex hoc aut nōnulli aucupant
diuisiones istam fm modos tñ fieri: vñ et Alexander
quasi bis: que supius dixerat xioz fm vñquāqz allocu-

tionē ingt hoc est fm vñquāqz appdicationis dñaz
et fm vñquāqz modi additionē sūget: neqz enī existimāz
ppōnes ab his: que in ipſis monstrantur significātūz
necessitatē accipere et inesse et cōtingēs: verū ex additio-
ne apposita et appredicata dicēte: qd hoc buic ex necessi-
tate inest: aut inesse ptingit. Ita enim erūt alique necessa-
rie vere et falsē pñt et inexistēs et ptingētēs: nullas nāqz
sermo falsus efficere: si solus hic modus diceret: qui re-
rum nām sūget: quāqz talis esset: qualia que sūnt: qm aut
dicimus enūtiatiuā oionē vey: falsūm qz pñt suscipe:
dicimus aut et affirmatiuā quādā verā: atqz aliā quam
dam falsā: que. v3. asserit nō vt id se h3: de quo ipsa di-
cit: ita dicemus et nēcia: quādā falsā: falsa etenīz nēcia
est que non necessariū: nēciūz asserit: oportet itaqz ppo-
sitionibus adiacere allocutiones ac modos: sed de his
abunde supra diximus.

C Rursus xō affirmatiuarū ac negatiuarū
alie sunt vliter: alie in parte: alie indefinite.

C Dis ingt Alexander additis ppōnū dñaz sūt ppōnes
oēs decēz et octo: tres affirmatiue nēcie: vli: in pte atqz
indefinita: tresqz itidē bis oppositue negatiue: pñt et inexistē-
stēs totidē et ptingētēs eodē modo. Sunt itaqz i sūma
ppōnes oēs decē et octo: que ex trib? origīne ducūt diuī-
sionibus: quarū pma cōpositionēz respicit pñcatū cum
subto secūda pñcatūz subm tertia. Sed quereret haud
iniuria aliqz: cur indefinitaz singularēq: ppōnes omise-
rit. De singulari quidē dicim? aut ga eandē cū pñcatū
pñtione h3: aut potius ga in arte nō venit: quū sub sen-
sum cadat. Uerū nō eadē ingt aliqz de indefinita dici
poterūt: ista enim et in arte alscit et syllogistica est. Re-
spōdemus itaqz et ad hoc: ga particularis pñtione cō-
uertit: qd si qras cur de pñcatū potius qd indefinita mē-
tionē fecit: Dicimus aut ga vñtatioz est: aut ga indefini-
ta satis ambigua est: quū enim nulla terminet clausura
ambigūz fortasse esset: an particularis an xō vli vim
obtinēat: vñ et in logica sua Algaēles ingt indefinite in
sensu accipiunt particulariū: qñ pculdubio partē signat:
vltas aut in illis dubia est: et non sunt certe: idcirco ex-
cludunt a demonstratiuis. C Ad bec dubitaret merito
aliqz: cur de syllo fm formā tractaturus: mālēs accipiat
dñas ppōnū. C Rōdemus qd ideo hoc fecit: ga quum
sylloz plimū p pñtione vim accipiant rōcinationē: volēs
de pñtione ad amūm ptractare: eas cōnumerauit
ppōnes: que varijs puerunt conuersionibus: atqz ideo
necessarias ptingētēz atqz inexistēs ppōnes recēdit.

C Aniuersali qdem pñtatiūz in co: qd est
in esse terminis cōuertere necesse est. Si nul-
la voluptas bonū: neqz bonū nullum erit
voluptas: pñtatiūz aut puertere quidem
necessariū: nō tñ vliter: sed in parte: vt si ois
voluptas bonū et bonū aliqō esse volup-
tas. Eari xō que in parte pñtatiūz quidē
cōuertere necesse est fm partē: si enim volu-
ptas aliqua bonū: et bonū aliqō erit volu-
ptas: pñtatiūz aut nō necessariū: nō enī si
homo non inest alicui animal: et animal nō
inest alicui homini.

C Exponit exēpla adducēs: quō ppōnū vñquēqz puer-
tat: et p de vli negatiua agit: ga in seipaz puerit: et p bāc
aliarū conuersiones arguuntur: ob id enim qd vli est
particulari affirmatiue pponit: que et ipsa in se cōuertit:

Dubitatio

Solutio

Dubium

Solutio

En cōuersio
fit qdam mo
dus rōinādī
et p^o arguitur
q sic.

Confirmatio

Hrg^{tm1opp}

Solutio.

Instantia.

Solution.

tra soľonč.

Solutio.

အကျဉ်းချုပ်

Conuersio cō
sequētia est;
nō autē sylle,

eadē verbi nāz obseruādā esse: s; quū dico ignis est ex-
tinctus: eē p̄dico fm̄ qd: quū nō extinguitur est ignis: esse
capio simplr: q; si querās vñ isthec pueniat diuersitas:
rñdco rōne p̄dicatoz: q̄rū altez oppōnē s̄gīt i adiecto:
alterū nō minime. ¶ Quū hec ita sit querendum dein-
ceps an hec quā vocamus p̄uersionē rōcinandi modus
quidā sit: an nō alit: p̄mo arguim? q; ita. Omne enī id
per qd ex notioz ad ignotioz dilucidatione iuenimus
rōcinandi modus est: quū igit cōuersio sic cōfessio fe ba
beat: palā p̄fecto p̄uersionē rōcinādī eē vim. ¶ Ampli⁹
q̄d cūq; p̄cionē h; discurrendi modus est: p̄clo nāq; vt
nemini dubiū rōcinū discursumq; p̄supponit: sed ita est
q; cōuērtēs p̄positio p̄clo est fm̄ q; ex cōuersa infertur:
quēadmodū in sc̄do p̄clo ad p̄ncipiū ingt Aristoteles:
relinquit itaq; cōuersionē: rōcinandi esse modū. ¶ Ad
oppōsitās etiā partes arguimus: oīs etenim rōcinādīs vñ
vt in p̄ioz sc̄do asserit Aristoteles: aut a toto ad partē
aut a parte ad totū: aut a parte arguit ad partē: s; cōuer-
sio a nullo istoz modoz arguit. Sequit itaq; eā rōcinū
vim nullā obtinere: qd si dicas eā a toto ad partē discūr-
rere: syllogz deminuit: qd greci ἐν τῷ μέρει vocāt: rōne
subire. Insuperemus dicentes. Enthymema oē ad syllog
remeare si p̄pō: que in mēte detinet addita fuerit. Lete-
rum p̄uersio pacto aliquo in syllog referi nō pōt: quū in
duobus tñ terminis vt planū est: exerceat: relinquitur
itaq; cōuersionē enthymema esse nō posse. Qd si respō-
deas in cōuersione binos esse terminos fm̄ rem: verū
rōne fieri tres: quēadmodū 2 i syllo ex oppositis. ¶ Cō-
tra instabimus hūc in modū: syllog ex oppositis nullā ra-
tionē rōcinū necessitatē h; p̄sequēti: ceterz: vt in hoc ali/
quid necessario cōsequitur: illud oppōnis grā magis con-
tingit: q̄ vt syllogistica. Preterea in p̄ma figura rōcina-
tio ex oppositis nullo mō fit: ergo nec p̄uersio cōsistit: qd
si asseras absurdū sequit p̄uersionē cōuersione pfici: oīs
nāq; syllog sc̄do ac tertie figure quū sit imperfectus perfī-
citur cōuersione dum ad p̄mā reuocat figurā. Cōuersio
itaq; p̄uersione pficiet. Qd si dicas absurdū nō esse p̄uer-
sionē ab imperfecto syllo totū rōcinū necessitatē: a p̄uersione vñ
syllog imperfectū euidētā h; nec necessitatē. Id refutabim⁹
dicentes: apparentiāz in syllo eius esse nature: vt neces-
sitatē p̄supponat: prius etenī rōcinatio est h̄ est rō neces-
sitatē hīs p̄sequēti: deinceps 2 euidētā accipit ab alio
necessitatē: absurdū ergo p̄uersionē euidētā sibi ipsi ex-
hibere rōcinādī: quū nullā ex se necessitatē habeat. Pre-
terea p̄ncipiū p̄ncipiatūq; re atq; nā difficta seiunctaq;
a seiunctū esse debent: s; nulli dubiū cōuersionē sylloz
sc̄cūde ac tertie figuraz p̄ncipiū eē: p̄uersio itaq; nō inu-
ria aliud erit a syllo. Deinde p̄clo: vt manifestū est: aliū
eē v3 a p̄missis: s; i aliq; p̄uersio: p̄uersa cōuertenq; idē
sūt: itaq; p̄uersio ad syllog rōnez traduci nō posse.
¶ Quū hec itaq; sit fe habeat dicimus p̄uersionē p̄sequē-
tiam esse nec tñ syllog: syllogie partē aliquā: sed fm̄ oēm
inferēdi nām a syllo seiunctā: qd si dicas p̄sequētā oēm
reduci tandē ad syllog: id pauldū negandū autumō:
nā quēadmodū 2 Alexander ingt cōmuni cōtinentūq;
est nēcio p̄sequi: q̄ syllogistice: in p̄ncipis enīz habitudinī/
busq; 2 cōtinuis atq; coniunctis ex necessitate sequitur
p̄clo nec tñ syllogistice. Dicimus itaq; ad rōnes conuer-
sionē discurrendi modū quēpiā esse: nec tñ syllog seu ad
syllog reduci: sed rōcinationis p̄ncipiū esse: quo sc̄be ac
tertie figure syllog rōcinādī capiunt apparentiāq; si dicas
discurrēdi vim oēs: aut a toto ad partē: aut ecōuersio: aut
a parte esse ad p̄tē respōdemus diuisionē illā de bis fie-
ri: que ad syllogismi vim rationēq; reuocāt: quemad-
modum in p̄iozū secundo liquidum est.

[illegible]

Nota ut Ale
xander inquit
de qb^o ppōn
bus in pñtis
sit sermo.

Dubium
Solutio f. m.
Eluc.

Dubium

Responſo de
ui Albera,

Alio omnia,

Solutio.

de interpretatione pertractati fuerit: 7 idcirco ignotior hoc in loco nullo pacto est vltus.

C Sin aut ex necessitate. a. omni vlt alicui eorum. que. b. inest: 7. b. alicui eorum que. a. necesse est inesse: si eniz non necesse/ neq3. a. alicui eorum/ que. b. inesse vtiq3 ex necessitate.

C Vult hoc in locovlem particularēq affirmatiuas necessarias terminis converti declarare/ 7 has ambas tāq brevitatis studiosissimus simul mōstrat. Si enim non necesse. 7. Scribit inq. p̄bilopon? in nōnullis codicib? si enim ptingit nulli: melius tñ ait est/ vt legamus: si enim nō necesse: si xō pōi mō cōtēxus se hēat: dicēdum erit. p̄bim 7 modū mō/ 7 quantū quāto: 7 quale quali opposuisse. Ceterz addit ille: scriptura istbec pperā se bz nō. n. ex suppone ad incōmodum poterimus rōne deducere: nāq vltz affirmatiua ptingēs equaliter vlti negatiue ptingēt: qd quiz ita sit/ particularis nēcia affirmatiua duas bēbit oppositas/ vñā per se/ hoc est vltz negatiua ptingēt: tem: per accis altam/ hoc est vltz ptingēt affirmatiua: qd si ex vlti negatiua aliq sequit incōmodū: non tñ hoc ex affirmatiua psequet/ 7 vlt hoc dilucidius appareat/ dico istā nō eē bonā p̄fessionē: necesse est aliq. b. esse. a. g. necesse est aliq. a. esse. b. qd si querās opposituz oamus oppositi dīstīctiue: vlt ptingit nullū. a. esse. b. vel ptingit omne. a. esse. b. 7 quāqz fortasse ex vlti negatiua ptingēt posita in esse/ aliq sequit incōmodū/ nō tñ idē ex affirmatiua vlti vtiqz sequit: vltis etenim affirmatiua in particularē cōuertebat/ vnde si oē. a. erit. b. 7 aliq. b. erit. a. que nullo pacto hāc destruit/ necesse est aliq. b. eē. a. nā necesse aliq/ 7 ptingit aliq/ siue inest aliq/ nō seinuicē perimunt: dicimus enī hāc verā eē: necesse est aliq. corpus moueri/ 7 hāc: ptingit aliq. corp/ moueri itidē veritatē ostēdit: que quū ita sit/ status est/ vt legamus/ si. n. nō necesse: 7. p̄fecto meo periculo dixerim neqz hoc ēr pacto rōnis hui? vim euitari posse: quero enim: p̄stīr cui equalēat 7 dīctoriū illud p totius negationē assignatus: 7 ita iterū pō reddibit difficultas: idē enī est nō necesse ali/ qd. a. esse. b. ac si diceremus ptingit nullū. a. esse. b. vel cōtigit oē. a. eē. b. 7 quū oporteat ex toto opposito incōmodū sequi/ ex altera tñ oppositi istius parte/ vt cōfessō cōstat/ incōueniēs sequit: ex vlti inqūā contingēt negatiua inesse posita.

C Ut itaqz rōni buic qd difficillima ē faciamus satis p̄notādū: qd ois mōstratio discursusq ex dilucidior semp ignot? stabilire cōrēdit: nūqz aut ex ignotior ad notioris cognitiōē deuenimus: qd quū ita sit/ quū affirmatiua p̄pō simplr/ negatiua 7 notior 7 dilucidior sit/ dicemus negatiua ex affirmatiua mōstrari/ non aut ecōtrario: 7 ideo negatiua nēcia duas bēbit p̄ponēs oppositas/ 7 eā que sibi fm sui nāz opponit hoc est vltz affirmatiua ptingēt/ 7 eaz que hac notior dilucidiorqz est/ ga notioris dilucidiorisqz oppositū reddit/ vlem in quā ptingētē negatiua: que ideo notior clariorqz est/ ga nēcia affirmatiue est opposita/ que nēcia negatiua tanqz que affirmatiua sit/ 7 dignior 7 dilucidior est: 7 necessarīe affirmatiue vnicā tñ ptingēt opponi dicem? i. vltz negatiua cōtingēt/ quā posita inesse cōuerterēs ad dīctoria sermōne deducimus: atqz ita si ex hac incōmodū accidit ex toto opposito ipsum dicemus consequi.

C P̄uatiuum xō in parte: nō conuertitur obeandē causam/ ob quā 7 prius diximus.

C Particularis inqz negatiua nēcia nō cōuertit eadem de cā: que 7 superi? in p̄pōnib? inexistib? tradita est: vbi videt inqz p̄bilopon? quasi supius eām assignasse cur

Plotandum.

particularis in exis negatiua nō cōuertat: qđ nī secus est
sed eandē cām appellantur. i. eundē modū: eodē nāq; mō
mōstrat particularis necia terminis nō cōuertit. quo
particularis in exis hoc est allata per exēplū ī idē etiā
exēplū instātia: nō enī sequit̃r necesse est aliqđ aial nō ē
hoiez. ergo necesse est aliqđ hoiez nō ēē aial. ¶ Uerū
enit̃ero quo facili⁹ exactiusq; ea sciam⁹ dignoscāmusq;
que supius cōmōtorata sunt: debemus adiutare; q;
īz quatuor trīn modū in vsu sunt fm quos modales de-
minamus. ppōnes: ples trī z alij reperiunt̃r / gbus z ver-
bi nām ī pdicati cū subto inherētā dēterminamus: ī
qm aut raro be veniūt in sylm / aut eadēz cū ppōnib⁹
inherētib⁹ quēstione obtinēt: dicēdo de his nullam feci
mētione: ista enī vlt̃er cōuertit̃ nullū hoiez esse lapidē
est vcz. g. verū est nullū lapidē esse hoiez: z cōsist̃r de re-
liquis dicendū erit: vlt̃ inq̃uā affirmatiua particularibusq;
z affirmatiua z negatiua: z hoc semp̃ seruati⁹ regulis fī-
logisticis: quēadmodū z superi⁹ dicebam⁹: vt si vnū cō-
uertibilū est verū z reliquū: z si aīa est vcz: z p̃is: v-
ga nulla regula est: quo dicat si aīa est falsum / q; p̃is si
falsum / ideo talis quēstio nulla est: oēm hoiez esse albu
est falsum: igit̃ aliqđ albu ēē hoiez est falsum: cōsist̃r nō
sequit̃r / hō est aial est per se p̃mo mō. g. aial est hō est
se p̃mo mō: qm̃ regula nulla asserit̃: q; si aīa est p se / q;
p̃is sit p se: z hunc in modū de oib⁹ huiuscemodi ppō-
nibus dicēdū erit. ¶ Ceterū sunt qđ cōuertēdi suprad-
ctos modos destruant: inqunt enī quēadmodū z conce-
dimus isthanc verā ēē nullus hō necio est grāmaticus
hanc tū falsitate dānari: quo est nullū grāmaticū necio
est hō. ¶ Sunt q; vt rōni buic faciāt satis: ppōnes tale
distinguedas esse autmēt: aut enī duplicē istaz sensu
ēē: cōpositiōnis vnū / atq; diuisionis: adduntq; aristo-
licas quēstiones in sensu fieri cōpōnis: nō aut diuisionis
¶ Qđ vt clari⁹ dilucidiusq; sit dicimus nos ppōne
istā / nullus hō necio est grāmaticus duplicē sensum ex-
primere: aut enim modus ille verbo cōponit̃ z a pdica-
to se iungit̃ / aut a vbo sepat̃r ī pdicato cōponit̃: si p̃i:
sensum facit cōpositiōnis / asseritq; ipole esse boiem aliquid
grāmaticū esse: si z^m: sensum hz diuisionis sigitq; q; boi
pdicatur grāmaticus nō inest alicui boi ex necessitate
quū hec igit̃ ita sint aut̃ istī quēstiones illas veras esse
in sensu cōpositiōnis: falsas aut̃ in sensu diuisionis atq;
ita istāntias soluit̃: nos aut̃ z cōpositiōi z diuisioni basc
quēstiones applicari posse dicim⁹ / p̃ūmodo eūdē semp̃
sensuz obseruet̃: ita q; si vna in sensu fuerit cōpositiōnis
q; z reliq; in eodē sensu accipiat̃: quāobz dicim⁹ z ppō-
nez illā querti / si idē sensus vtrobiq; seruet̃: vñ si hec es-
vera in sensu diuisionis / nulli hominī ex necessitate inest
grāmaticū z sua itidē quertēs verā erit: que inq; q; nul-
lum necio exis grāmaticū est hō. Altr̃insecus xō ga in
sensu cōpositiōnis hec falsa est: neciūz est nullū hoiez ēē
grāmaticū itidē in eodem sensu hec est falsa / neciūz est
nullū grāmaticū ēē boiem: atq; ita confessum est: qđ istī
negant / quēstionis regulas istas / tam diuisio / q; cōposito
sensu posse accommodari. ¶ Alij tū alr̃ inqunt ppōnes ne-
cessarias bifariā scindi / vt z superius asserēbamus: alias
simp̃l̃r alias fm quid necias vocari: ideoq; aut̃ has ma-
gnifice querti: nullus hō necessario istā grāmaticus / nullū
grāmaticū necio est homo: z scōas istā verā ēē: nāq; vcz
est q; simplici necessitate hec nullo pacto dicēda est ne-
cessaria: grāmaticū est hō: sed si necia nūcupāda erit / fm
qd necia dicer̃ atq; itidē pōr̃ intelligēda erit: quia si ne-
cessitatez fm qd dicerē q; pculdubio vtrazq; esset falsa:
nāq; ista necia ē fm qd hō ē grāmaticū / vt de supiorib⁹
liquet vtrazq; istaz solonū bona est: antiquor tū q̃ p̃cessit̃

Hora plures
 q̄ q̄mor esse
 modoa/3 q̄
 modales de
 nominam⁹ p
 positione.

li. **Q**uod ppo ne-
gatiua vlie de
neccio/no con
negafump

Sofo qurindak

3 Solo ppine.

2. Alia solutio.

De puerfione ppōnū ptingētū. Cap. 4^m.

In contingētibus nō qm̄ inultifariam dicit ptingere: etenim necessarium et non necessarium et possibile contingere dicimus.

Aderito vltimū locū obtinere ppōnes/que contingētis nūcupant tanq̄ et compositionē quandā signantes et a supradictis diuersum puerfionis modū retinēt. Ceterū qm̄ hāc perq̄ difficultas est/ideo attētiōne studiūq̄ nō mediocri op̄erit: p̄fertur quū in hac ptingētis diuisione diuersa senserint. Ceterū nāq̄ Albertus vir p̄fecto magnus longe secius diuisionē istā intellexit/et Alexander et Philopon^{us} et diu^{er} Seuerin^{us} ac ipsemet deniq̄ Aristoteles acceperint: ait enim. Distinctionē hāc modorū potius ēē ptingētis q̄ spēs/qui aliq̄n ptingēs/q̄ est quasi genus necessariū nō necessariūq̄ inter reliquas cōnumeret diuisione istā. p̄tes: ideo per ptingēs neciū illud intelligit q̄ ppōnī necessarie equā obtinet forte/per nō neciū/q̄ ad vtrālibet partē flectit: q̄q̄ et in natū et infinitū diuiditur: per possibile aut ptingēs q̄ est quasi genus ad neciū et nō neciū. Ceterū q̄ diuissio hēc nō sit idonea rōnib^{us} factis euidentib^{us} arguimus: p̄mo nāq̄ absurdū si gen^{us} p̄tra spēm distinguamus: nā ista diuissio aut est equoci in equocata/aut gñis in spēs/aut totius in partes: nō equoci/quadōqdē ex Alberti ista f̄m eandē rōnē ptingēs alius de neciō et nō neciō p̄dicat: nō etiā toti^{us} in partes/vt planum est: nec gñis etiā in spēs: q̄ monstrō: genus enī nō venit in diuisione cū bis/quoz est genus: neq̄ enī cōsue uim dicere/q̄ animalius alia sunt alia/alia boies et alia equi: q̄ si dixeris: ideo genus iter spēs cōnumerari: qm̄ ista diuissio modorū potius sit/q̄ spēs/et multa accidūt ptingētī cōmuni/que nō accidunt suis speciebus.

Disting. Al.
berti de ppō
ne ptingētū.Ceterū in neciō
nē Alberti de
ipsa ptingētū
ppōne.

Solutio.

Instantia.

Alia opio de
puerfione cō
tingētis alii.
Rōnes ad op
positum.
Solutio rō.

Ceterū qm̄ hāc perq̄ difficultas est/ideo attētiōne studiūq̄ nō mediocri op̄erit: p̄fertur quū in hac ptingētis diuisione diuersa senserint. Ceterū nāq̄ Albertus vir p̄fecto magnus longe secius diuisionē istā intellexit/et Alexander et Philopon^{us} et diu^{er} Seuerin^{us} ac ipsemet deniq̄ Aristoteles acceperint: ait enim. Distinctionē hāc modorū potius ēē ptingētis q̄ spēs/qui aliq̄n ptingēs/q̄ est quasi genus necessariū nō necessariūq̄ inter reliquas cōnumeret diuisione istā. p̄tes: ideo per ptingēs neciū illud intelligit q̄ ppōnī necessarie equā obtinet forte/per nō neciū/q̄ ad vtrālibet partē flectit: q̄q̄ et in natū et infinitū diuiditur: per possibile aut ptingēs q̄ est quasi genus ad neciū et nō neciū. Ceterū q̄ diuissio hēc nō sit idonea rōnib^{us} factis euidentib^{us} arguimus: p̄mo nāq̄ absurdū si gen^{us} p̄tra spēm distinguamus: nā ista diuissio aut est equoci in equocata/aut gñis in spēs/aut totius in partes: nō equoci/quadōqdē ex Alberti ista f̄m eandē rōnē ptingēs alius de neciō et nō neciō p̄dicat: nō etiā toti^{us} in partes/vt planum est: nec gñis etiā in spēs: q̄ monstrō: genus enī nō venit in diuisione cū bis/quoz est genus: neq̄ enī cōsue uim dicere/q̄ animalius alia sunt alia/alia boies et alia equi: q̄ si dixeris: ideo genus iter spēs cōnumerari: qm̄ ista diuissio modorū potius sit/q̄ spēs/et multa accidūt ptingētī cōmuni/que nō accidunt suis speciebus.

atq̄ infinitū/que admodū asserit Albertus aut ptingēs: q̄ equiualeat ppōnī inexistēti: que admodū et Alexander et Philopon^{us} asseruerunt: nō p̄us sūe 2^m dixeris. se/quit̄ in cōmodū/q̄ antea deductū est: duo. v3. dicitōria eē simul falsā: hēc falsa est: necesse est nullū boies eē aial/et hēc itidē: ptingit aliq̄n boiem ptingētī nō neciō seu nato aut infinito esse aial: quū itaq̄ nullū istoz cōtingētū p̄dicat neciō/sequit̄ aliud cōius ptingēs dandū esse. Ceterū Aristoteles inferius in mitione cōtin/ gētis et inexistētis in p̄ma figura ex maiore inexistēte negatiua et minore ptingētē: sequit̄ ingit̄ syls nō cū ptingētis q̄ determinatū est/et nullū inesse ex necessitate: hoc enī est dicitō facte supponis: positiū est enī a/et ex necessitate alicui/et inesse: syls aut p̄ impole est oppositē dicitōis: si itaq̄ ptingēs in hac p̄clusus mitione neq̄ est neciū neq̄ nō neciū: erit igit̄ aliud cōius. Ceterū p̄terea/inquit idē inferi^{us} q̄ ex maiore vlti negatiua neciā et minore cōtingētē sequit̄ p̄cluso inexistētis: et addit: manifestū est aut qm̄ et eius/q̄ est ptingere nō inesse sit syls/figdē et nō inesse: quare velle videt q̄ ex inexistēte sequat̄ ptingēs: q̄ dabit aliq̄ cōtingens: q̄ neq̄ natū seu infinitū neq̄ neciū erit. Ceterū amplius ponit atq̄ arguit Aristoteles regulā istā/q̄ si aīa est pole/q̄ et p̄ns est pole: q̄ si intellexis de ptingētī neciō tñ/aut ptingētī nō neciō manifestum cōcludet falsum: sit enī syls iste: oē currēs aial/ois hō currēs/ois hō aial: planū p̄fecto est aīa rōinationis bu ius ptingēs esse natū/p̄ns hō neciū: vadū est itaq̄ aliū ptingēs cōius: quū aliq̄n et ibidē dicit Alulidus Rof. q̄ intelligenda est regula illa de contingenti cōmuni: q̄ est illud/quod opponitur impossibili.

Solutio.

Ceterū rō.

Diffinitio vlti
oīnz ptingētū
significatōz.

Quam hēc itaq̄ ad vtrālibet partē valde sint ambigua dicimus nos: quū possibi/ le atq̄ ptingēs sola vt oēs fatent̄ voce differūt/q̄ totidē modis ptingēs dicet/quot et possibile ipsum: atq̄ vt fa/ cilioza cognita sint nobis ista hēc alius paucillū exordie/ dum cēleo: vt enī et Ammonius et diuus Seuerinus in libro de interpretatione referunt possibile distinguitur nō vt genus/sed vt vox in p̄pria signatō: nāq̄ actū/ potentia aliud seu aptitudine. Iterū q̄ actū diuidit nō tanq̄ vox/sed veluti genus: qm̄ aliud rei innatū est: q̄ greci idē vōcōv. hoc est specificū vocatō: aliud accessōriū/q̄ illi idē vōcōv. q̄ in natūz iterū scindit̄ nam aliud eternū vt celū moueri aliud nō eternū neq̄ i eter/ nis/sed quoad substantia extiterint/ vt quū dicimus ignē istū posse calefacere: q̄ hō accessōriū vt potentia ad actū mī grauit̄ vt quū dicat̄ possibile est me scribere/ supposito q̄ ita sit. Qd̄ hō possibile dicitur/ q̄ nō sit actū sed potē tia tñ/ ad hūc secat̄ aut enī est in potētia neciā/aut non neciā: neciā vt possibile est solē ingredi p̄mas p̄tes can/ cri/ quū sit i capricorno: nō neciā hō potētia aut ad actū deduci p̄t/ aut semp in potētia est. p̄us est vt si dicā pos se me ambulare/ quū sedēz: vt quū asserimus conti/ nuum posse in infinitū diuidi. Ceterū itaq̄ diuisione istā p̄posito accomodamus/ dicim^{us} per ptingēs necessariūz Aristoteles intellexisse/ et q̄ in actū neciō est/ et q̄ in potētia necessaria: p̄ non necessariū hō/ q̄ in actū nō necessariū: q̄ idē est cū ppōne inexistēte: per possibile aut/ q̄ in potē tia est nō necessaria: q̄q̄ potest esse/ quū nō sit/ et quū fuerit p̄t etiā non esse: et hoc est contingēs illud/ q̄ oēm necessariū nām destruit: quū enim necessariū duo dicat vt plurimū et p̄dicatū inesse subto/ et non posse inesse: hoc possibile oppositū totum asserit et p̄dicatū nō inesse subto/ et posse cum inesse. Tale itaq̄ contingēs inferius etiā definit̄ vt videbimus/ diuideturq̄ in natū atq̄ infinitū seu in contingēs vt in pluribus/ vt in

Prorū resolutorioz

particularibus et equalibus ab Aristotele in libro de interpre/ tatione vocat̄ p̄prie vōcōv. et quo facilius que di/ am̄ intelligere possimus dicimus ex ista Ammonij/ q̄ ptingētīa vt in plurib^{us} sunt: que ab arte aut nā pueniūt: que hō in pauciorib^{us} casu accidūt et fortunat^{ur} que eqlr f̄m vōcōv. ac voluntatē nostrā eueniunt. Ceterū quo et qd̄nī faciāmus satis dicimus diuisione istā equo/ ci in equiuocata esse/ neq̄ pacto aliquo dari cōe contin/ gens actū et potētiā: sed si ptingēs aliq̄ cōe dicēdū est/ illud tale nūcupabit q̄ actū significabit necessariū atq̄ nō necessariū: sed neq̄ istud p̄prie genus vocādū erit/ et magis ab vno: nā que necessaria p̄prie actū sunt/ q̄ que nō neciā: p̄us itaq̄ ptingēs istud de neciō p̄dicabit q̄ nō neciō. Ceterū ad rōnes hō in oppositū hāud magna cū dif/ ficultate rōdemus/ et p̄mo dicētes/ que admodū ptingētīa subinde hō et necessariū diuisione istā et neciō cōtradī/ cet p̄mo per negationē oppositā/ sed et diuisione ex oī/ bus ptingētis significatōib^{us} p̄stituta: vt i p̄posito hūc/ que est necesse est nullū/ b/ esse/ a/ cōtradicit hūc/ ptingit cōtingētī neciō aliq̄/ b/ esse/ a/ aut ptingit cōtingētī non necessariū/ aut ptingit cōtingētī vero: neq̄ ob hoc/ rōne cōuincit dari cōe aliq̄ ptingēs. Ceterū deinde ad sequētes etiā dicim^{us} ptingēs illud/ q̄ in ea sequit̄ mitione dimi/ dium ptingētis esse/ q̄ vt peritōres asserūt ppōnē red/ dit f̄m qd̄ inexistētē: hoc est ptingēs nō necessariū: et p̄si/ mlt̄ alij etiā argumēto faciāmus satis dicimus enim ex inexistētī ptingēs sequi nō necessariū tanq̄ illi equā obti/ nena vim nō tanq̄ cōius. hēc tñ infra planius declara/ bunt. Ceterū ad id autē qd̄ vltimo asserēbat loco dicimus regulā illā diuisione intelligēdā esse. v3. si aīa possi/ bile fuerit hoc est aut necessariū/ aut nō necessariū/ aut natū seu infinitū erit: nec p̄pterea cogimur vt ptingēs ali qd̄ cōe ponamus. Hēc itaq̄ vera est ptingētis atq̄ pos/ sibilis diuisione: q̄ si Aristotelicū desideras testimoniū/ accipe/ que secto quarto in libro de p̄prie vōcōv/ inquit Aristoteles. possibile enī aut nō simplr dicit̄: sed hoc quidē/ qd̄ v3 est vt i actū exis/ vt possibile est ambulare/ qm̄ ambulat iam: et oīno possibile est esse/ qm̄ est iam aliq̄ actū/ qd̄ dicit̄ possibile: illū hō/ qd̄ forsitā ager/ vt possi/ bile est ambulare/ qm̄ ambulabit et hēc qdē in mobi/ lib^{us} est solis potestas: illa hō et in imobilibus: vtrāq̄ aut verū est dicere possibile ambulare/ et qd̄ ambulat iam/ et agit/ et qd̄ ambulabile est: hoc igit̄ sic possibile nō est ve/ rum de neciō simplr dicere: alterū aut verū est: quare qm̄ partē vltē segt̄ illud/ qd̄ ex necitate est segt̄ posse eē/ sed nō oē: et hēc batenus de possibilis ptingētis/ diui/ sione: superest iam vt ad p̄positum redeamus.

Rō ad ratio
nem in opp^o et
p̄mo ad p̄mad 2^m rōnē.Ad 3^m et vlti
mam rōnē.

In affirmatiuis quidem cōsimiliter se ha/ bebūt f̄m conuersionem in omnibus: si. n. a/ omni vel alicui eorum/ que b/ contingit/ et b/ alicui eorum/ que a/ ptingeret vtrq̄: si. n. nulli neq̄ a/ nulli eorum/ que b/ ostēdūt. n. hoc p̄i?

Quiz equiuocū sit ptingens/ vt supius monstrauimus: si ingit̄ Aristoteles accipiamus in quacūq̄ velimus significa/ tione/ oīmō ppōnes sint affirmatiue/ eodē cōuertūtur pacto/ quo et necessariā atq̄ inexistēs: hoc est vltis in par/ ticulare/ particularis hō in seipsam: si enim inquit cō/ tingat/ a/ omni vel alicui/ b/ et b/ ptinget alicui/ a/ q̄ si non/ oppositū sequit̄/ hoc est nō ptingit/ b/ alicui/ a/ q̄ equas obtinet vim cū hēc necē ē/ nullū/ a/ esse/ b/ que in seipsas cō/ uertit̄/ et ex qua manifestū in cōmodū pcludit̄. Ceterū

qm̄ in omni ptingētis sigto vnicā attulit mōstrationē: diuidenda nobis sunt que p̄prie simul p̄tulit/ que admo/ dum et Alexander fecit: si enim inquit fuerit ptingēs possi/ bile/ aut oppositū erit neciū: qd̄ superi^{us} mōstratū est cō/ uerti: si hō inexistēs extiterit suū oppositū itidē inexistēs erit: qd̄ p̄s̄t ex superius dictis cōuerti liquet: sin aut con/ tingēs fuerit neciū: oppositum suū ptingēs poni in esse poterit/ atq̄ ita in cōueniēs deduci. Ceterū p̄funda ni/ mirū ex hoc loco orit̄ difficultas/ quonā mō monstratio ista vim aliquā obtineat: scimus etenim que admodū et inferius planū erit/ q̄ ppōnī ptingētī bine opponuntur necessariā/ affirmatiua inq̄ ac negatiua: hūc itaq̄ que est: ptingit aliq̄/ a/ esse/ b/ si veri extiterit ptingētis/ dicit̄ bine hēc/ necesse est nullū a/ esse/ b/ et necesse est oē/ a/ esse/ b/ et q̄q̄ ex vlti negatiua in cōmodū segt̄/ quū ea terminis ad se p̄uertat: nō tñ ob id ex affirmatiua etiā vlti impossi/ bile deducit̄: hēc enī necesse est oē/ a/ esse/ b/ in hāc cōuer/ tit̄/ necesse est aliq̄/ b/ esse/ a/ que minime hanc destruit: ptingit aliq̄/ b/ esse/ a/ particularis nāq̄ affirmatiua con/ tingēs/ particularisq̄ affirmatiua neciā/ veluti cōpōles vt affirmatiue ambe nullo pacto seinuicē perimūt: q̄ si dicas/ que admodū et diuus ingit̄ Albert^{us}: q̄ ppōnes ille nō qua particulares/ sed rōne mae/ qm̄. v3. altera neciā/ altera hō sit ptingēs/ sibiinuicē repugnēt. Ceterū absurdum p̄fecto erit binas seinuicē p̄ticulares destruerē: quū alio/ qn in ei^{us} terminis reperiant̄. p̄culdubio simul vere: hēc etenim vera est: necesse est aliq̄ corp^{us} moueri/ atq̄ hēc itidē: ptingit aliq̄ corpus moueri aut nō moueri. Rursus hēc vera est: necesse est aliq̄ albū esse cygnū/ con/ tingit aliq̄ albū nō esse cygnū. Ceterū si rōdeas in neciū nō referre particulare aut vlem p̄ferre. Ceterū dicas que so/ cur Aristoteles negat̄ particulare necessariā negatiua terminis ad se p̄uertit/ quū p̄culdubio vt dicitur ē vltis negatiua in seipsam cōuertat̄: p̄terea si particulares vltisq̄ p̄currūt/ sequit̄ nullā necessariā vere et ex nā p̄p̄a particulare posse in mediū afferri/ sed oēs positione par/ ticulares existere: et oīno meo dixerim periculo fatū eē particulare necessariā vlem semp reddere: quū alioquin multa exēpla in hūc veniāt tam in affirmatiuis q̄ negatiuis. Ceterū dicimus itaq̄ nos omīssis multis que ad hoc afferri cōstuerē/ memoria repetētes/ que superi^{us} dicta sunt: ppōnī ptingētī negatiue binas opponi ppōnes af/ firmatiua inq̄a necessariā atq̄ negatiua: affirmatiua qdē tanq̄ immediatū dicitōriū: negatiua hō tanq̄ cōtin/ gētis affirmatiue/ oppositā/ in quā negatiua p̄uertit̄ con/ tingēs/ tanq̄ et notioris et dignioris: sed affirmatiue ptingētī vnicā tñ opponi asserimus: negatiua. v3. necessariā: nāq̄ affirmatiua necessaria ei nullo pacto p̄o oppositū est assignada: quū illa immediate ptingētī opponat negatiue cuius adiūmēto ac mōstratione minime indiget af/ firmatiua quū et notior et antiquor sit: atq̄ ita anam solue di dubitationē cepimus dicentes ex opposito et toto/ qd̄ est vltis negatiua necessaria/ ad manifestū in cōmodū fie ri deductionem. Ceterū nō iniuria aliq̄ insurget dicēs bis/ isthanc eandē dubitationē p̄tra puerfionē particula/ ris negatiue ptingētis factā nullo pacto exolui posse: hūc enim opponunt due necessariā: affirmatiua inq̄a et negatiua/ affirmatiua immediate/ negatiua hō tāq̄ affirmatiue opposita/ que p̄culdubio clarior est/ ex qua negatiua tanq̄ notior mōstrat̄: si itaq̄ ambe iste illi opponantur et ex altera in cōmodū ex altera minime sequit̄: quō ergo illius puerfio mōstrabit̄? Ceterū dicimus respōdētes/ particulare negatiua nullo pacto per deductionē ad im/ possibile mōstrari: et eo/ q̄ in affirmatiua per oppositū p̄uertit̄/ quā superius per impossibile conuerti ostendit̄.

Dubitā dīstī
cile.Solutio de mō
te Alberti.
Instantia.Solutio.
Instantia.Ceterū rōnē et
p̄culdubio.

Alia dubiā

Solutio.

mus. Sed exemplo etiā ostēdi posse videt/ qd cōtingētis
possibilibus particularis in particularē eiusdē nāc cōuer-
tuntur. Nec enim vera est: ptingit aliqūe boiem
esse grāmaticū, hec tñ fallax: cōtingit aliqū grāmaticū
esse boiem/ si cōtingēs pole accipiamus. ¶ Tunc diuus re-
spōdet Albertus: ptingēs natū nō semp in ptingēs eius-
dem cōuerit nāc sed in cōtingēs aliqū nēcūz: quēadmo-
dū in pposito manifestū est. Infinitū nō ad idē semp
infinitū ptingēs retrocedere: et addit qd nō cōuerit in
cōtingēs nēcūz tanq in spēm diuersam/ sed tanq in cō-
tingēs cōe atqz altū/ qd omniūz ptingētis spēs pns est.
¶ Nos aut tūz qd ptingēs hoc cōe negamus/ tū qd hoc
posito eadē rōne vltz quoz negatiua ptingētis cōuerit
dicēdū esset/ asserimus ptingēs vltz siue natū siue infini-
tū in idē sp puerit ptingēs: et ad instantiā rōdem? ppōne
istā: ptingit aliqū grāmaticū eē boiez eodē pacto ptingē-
tē eē quo et hāc: ptingit aliqūe boiez eē grāmaticū: sicut enī
illa qd aliqū grāmaticū nō exis/ ptingēs aut esse/ cōtin-
gētē est hō: qd et vltz ita nōnulli respōdēnos aut fm
ea/ que superius dixim/ longe secius hāc soluimus ambi-
guitate asserētis neutra istaz ppōnū ptingētē esse sim-
pliciter/ vtrāqz et ptingētē fm qd et necessariā fm qd:
lz enī hec ptingit aliqūe boiez eē grāmaticū ptingēs sit
ex habitudine pdicatī ad subm/ nēcūz tñ existit ex habi-
tudine subitī ad pdicatū/ atqz ita etiam hec: ptingit aliqū
grāmaticū eē boiez/ ptingēs est ex habitudine subitī ad
pdicatū/ nēcūz nō ex habitudine pdicatī ad subm/ vnde
hoc pacto vtrāqz et nēcūz est fm qd et cōtingēs fm qd:
neutra aut nec simplr nēcūz nec simplr ptingēs: atqz hūc
in modū/ mea qdē snā/ dubitatio hec magnifice soluit:
sed iam ad reliqua transeamus.

¶ In negatiuis nō nō sūt: sed qdē qdē cō-
tingere dicunt/ eo qd ex necessitate nō insunt/
aut non ex necessitate insunt/ sūt: vt si qd ho-
minē dicat ptingere non esse equū/ aut albu/
nulli vltimēto inesse. Hōzū. n. illud quidēz
ex necessitate nō inest: hoc aut non ex neces-
sitate inest: et pñt puerit ppō. Si enim pñt
git nulli hominē equū esse: et boiem cōtingit
nulli equo: et falbū ptingit nulli indumēto/
et indumentū cōtingit nulli albo: si. n. alicui
necesse: et albu alicui erit ex necessitate: hoc
enī ostēdūz est pñt: pñt et in negatiua i pte.

¶ Affirmatiue vt diximus in oī cōtingētis sūto consilr
ppōnib⁹ inexistib⁹ ac nēcūz puerit: negatiue nō non
istidē: sed quū ptingēs pro nēcūz aut nō nēcūz accipiat
sūt puerit: quū at p possi alr: vbi Albertus opinionē
atqz enarrationē suā pueritēs per nō nēcūz. Cōtingēs
suū altū intellexit: atqz ptingēs istud nō nēcūz vocitā/
ri/ eo qd in gñe acceptū a nēcūz oī: sed mirū pfecto/ imo
potius deridiculū in duob⁹ (vt ita dicā) vbi nō nēcūz si-
gnificationē variāse/ alr qd in diuisione accepisse/ atqz alr
dum diuisionis ptes exponit: sicut itaqz est vt cū Alexā-
dro dicam⁹ atqz pñlopono/ qd per nō nēcūz ppōnes
inexistēs intellexit Aristoteles: atqz in his soli fieri nois
pmutationē: sicut aut eadē est: ptingētis inqz nēcūz cum
ppōne nēcūz/ et ptingētis non nēcūz cum ppōne inexistē.
¶ Ut si qd boiez. Exēplū est ptingētis nēcūz. Aut albu.
Exēplū ptingētis nō nēcūz/ hoc est inexistētis: supponen-
dum etenim est ita esse/ qd nulla tunica sit alba: atqz hoc
supposito efficiē ppō illa ptingētis inesse. ¶ Si enim ali-
cui necesse. ¶ Hoc dixit vt ingt Alexāder quia oportebat

vti negatiue ptingētī opponi particularē affirmatiua ne-
cessariā: ista aut que est inexistēs. i. cōtingētis nō nēcūz/ fm
dictionē erat ptingēs/ opus itaqz fuit et fm dictionēz ne-
cessariā tanqz oppositū assignare: et ideo dixit. si. n. alicui
necesse: et nō simplr/ si. n. alicui inexistēs: qualr tñ dicitur
in ppōnib⁹ inexistib⁹ afferē. ¶ Cōsilt et i negatiua i pte. ¶
Nulla. n. cōuerit cūz particulari negatiua/ qñ ptingēs
significat/ aut necessarium aut inesse.

¶ Quēcūqz nō/ eo qd vtrūqz atqz ob id/ qd
nata sunt ptingere dicunt/ fm quēz modum
determinamus ptingēs: nō sūt se hēbunt in
pūatiuis puerfionibus. Ceterū vltis qdem
ppō nō puerit: que nō in pte puerit. Hōc
aut erit manifestū qñ de ptingētī dicemus.

¶ Supererat vltimū ptingētis significatū/ qd possibile
nūcupabat/ diuidebat qz in cōtingēs vt in plurib⁹/ et qñ
atqz vt in pauciorib⁹: et qñ ptingētī vt in paucis/ et qñ
ad vltz syllogisticū sunt inuoluta: ideo bis omisiss de cō-
tingētī nato atqz vt in plurib⁹ tñ mētionē fecit tāqz qd
in artē veniat et ad vltz accōmodē syllogisticū: quēadmodū et
ipse inferi⁹ dicit in quib⁹ disciplina aut vel syllogis demon-
stratur ex indefinitis qdē nō est: eo qd inordinatū est
mediū: ex his nō que nata sunt esse pene oēs et pñdera-
tiones sunt de sic cōtingētib⁹. Hec ille: Solū itaqz vtrūqz
rimū cōtingēs cōsiderat: qd et natū vocitatur/ eo qd ver-
satur in reb⁹ maxime nālīb⁹: diximus enī superius et ab
arte et a nā ptingēs depēdere vt in plurib⁹. ¶ Quēadmo-
dum determinauimus ptingēs. Hōc est quēadmodūz
dicebamus ppñt ptingēs in pñsificis aut in libro pñt
epūvēa. ¶ Vltis quidē. ¶ Qñ vt infra plani⁹ erit et vltis
affirmatiua in seipfāz cōuerteret: cōtingēs enim ppñt
in oppositā cōuerit/ qualitatē: quare si ptingit nullū/ b/
esse/ a/ cōuerteret et ptingit oē/ b/ esse/ a/ in seipfāz retroce-
deret. ¶ Que nō in parte cōuerit. ¶ Eadēz de cā/ qñ. v3.
in particularē affirmatiua per opp⁹ puerit: et illa pñt/
dubio terminis ad se remeat/ sequit itaqz qd et hec. ¶ Hoc
aut erit manifestū. ¶ Nos etiā quū ad locū illū deueneri-
mus amplā sup cōuersionē vltis negatiue faciem⁹ qdēz
nāqz et de hac nō pauca ambiguitates/ negociū facessūt.

¶ Hūc nō nobis et hoc sit pter ea/ que dicta
sunt planū: qd cōtingere nulli/ aut alicui non
in esse affirmatiua h3 figurā: ptingit nāqz ad
similitudinē ipsius est/ ordinat⁹: ipsuz nō est
in quibuscūqz pñt affirmatiue semper
et oīno facit: vt est nō bonū/ aut est nō albu/
aut simplr est non hoc: monstrabitur aut et
hoc per sequentia: fm nō conuersiones ad
aliarum similitudinē se habebunt.

¶ Causa ingt Aluidus Ro. cur negatiua ptingēs vltis
nō cōuertat terminis est: qd negatiue in hac mā nō sunt
negatiue in veritate: sicut ostensum est in libro pcedente:
sz vis qdē earū est vis affirmatiua: hec ille. ¶ Ceterū
hoc dñat Alexāder ingens cām hāc nō sufficere/ quā-
doquidē si ita esset/ pñt et necessarie se habuissent: qd tñ
secus est: quum necessarie vt vidimus superi⁹ in seipfāz
retrocedā vltis negatiue: qd quū ita sit: ex eiusdē ac pñ-
loponi snā potius dicēdū est: velle hoc in loco latentes
pñm errorē abigere: quīpiā nāqz crassioris ingenij exi-
stimare potuisset ea veritatē minime cōtinere/ que in li-
bro de interpretatione dictitata fuerūt: has inqz ppōnes et
affirmatiuas esse et ex trāspōsitionē: ne itaqz in hoc quō

Nota i expō.
ne h⁹ loci est
berti errorum
insignem.

La

La

Expō Auc.

Allex. expō.

incidat decipulū ingt pñs/ has reuera affirmatiuas eē:
quēadmodū superius asseruimus. Ceterū si et Aluidi
Ro. ad opinionē pposito aptare volueris dicas causaz
esse cur negatiua ptingēs vltis terminis nō cōuertat: qñ
hac in mā hoc est ptingētī negatiuarū vis affirmatiuas
reddit: qñ vt inferius videbimus: negatiue in affirmati-
uas conuertunt: et idcirco si vltis ptingēs negatiua in se/
ipsam cōuerteret: eadē quoqz lege vltis ptingēs affirma-
tiua in se remearet: qd per absurdū. ¶ Semper. ¶ In omni
tēpore. ¶ Omni in oī mā. ¶ Secundū nō puerfionē. ¶
Inguit Joānes grāmaticus sensus cōtextus talem esse/
qd ppōnes iste: que negatiua hñt imaginem fm cōuer-
tēdū modū ad alia: se habere similitudinē hoc est affir-
matuarū: cōuertunt nāqz in parte vtrāqz de negatiue:
vt cōtingit nullum vel aliqū/ b/ esse/ a/ et ptingit aliqū/ a/
non esse/ b/ hec Joānes Alexāder expositionē imitatus.
¶ Atqz hec longiore fortasse qd opus erat disputatione
de cōuersione distulimus/ equiuocationē pmo nois hui⁹
qd est pñsio distinguēs/ refutatis inibi et iuniorz nu-
gellis: qd de puerfione mētibant: deinceps et de puer-
fione cū oppositione differēs/ facta in super pulcherri-
ma qdōe an diuisione ppōnis per modos fuerit an p mās
an qd magis dixerim per vtrūqz/ mor et de ppōne in exi-
stēte simplr/ alia soluta ambiguitate/ subinde et ppōnes
gñis cuiuscūqz cōuerterēs vltis particulare/ qz et affirma-
tiuas et negatiuas/ et simplici nec nō cū oppōne puerfio-
ne/ soluta ibidē arguita: que monstratiōne aristotelicā
infestabat: paucillū deinde infra et rōnes soluimus atqz
instātiās: que qñ tollebat ratos stabiles/ pueritēdū mo-
dos: pertractata inibi et alia qdōe an puerfio rōcūz mo-
dus sit: postea et modalū puerfiones enucleauimus/ so-
luta ibidē maximis dubitationib⁹: que a pñt ipso ori-
ginē hēbant: queqz instātiās nō pauca ptra datas regu-
las afferēbāt: mor pñsio egim⁹ de ptingētis diuisione:
refutata diuī Alberti opione: qua nescio qd altū ptingēs
imaginabat. Simul etiā solutis ambiguitatib⁹/ que eni-
xissime ptingētū puerfionū nām demolebant. Superst
itaqz tot tantisqz trāfactis/ vt ad syllogz formationes/ qd
pñtēntis erat negocij pñcipis iam omnibus et positis
et enarratis pedem feramus.

¶ De tribus figuris ex ppositionibus in exi-
stētib⁹. Cap. 5^m.

¶ Determinatis nō his/ dicamus iam
per que et quando et quō sit omnis
syllogis. Posteri⁹ aut dicendum de
demonstratione: prius enī de syllo-
dicendum qd de demonstratione eo qd vltior
syllogis est: demonstratiō nāqz syllogismus qd
dam est: syllogis nō nō omnis demonstratiō.

¶ Quoniā de syllo rōcinationēz sermonē habituri
sumus: scitu dignū/ qd in his q sunt/ nōnul-
la eius nāc existunt/ vt monstratiōne aliqū minime indi-
geant: et hec quadrifaria diuisione cōprehendunt vt in
secundo caploz vltim ingt Abumazar Alpharabi⁹ et in
oratoris institutionib⁹. Sabius: nāqz et ea/ que authorita-
te viri cuiusdā magni stabiliunt ostēsiōe nulla indigere
dicim⁹: quēadmodū moris erat apd Pythagorēos: qd
sufficiebat ad alicui⁹ monstratiōnes dicere/ aut dōs ēqm.
¶ Iterū ad ea/ que pbabilia et vulgo cōcessa sunt/ raro aut
nūqz rōcinationē asserimus: quēadmodū reges et viros
bonos et iustos eē oportere nūqz arguimus: tanqz qd ne-
mo neget. Sensibilia etiā eius esse nāc dicimus: nullus

Epilog⁹ oīz
eor⁹ que dicta
sunt de cōuer-
sionibus.

Nota in entē-
bus quēdā eē
que nulla idē
gñt monstrati-
ōne et hec qd dī-
faria diuīdi.

enim tam fatue mētis est/ vt arguēdū cēseat soles lucere
qd et de pñis intelligibilib⁹ ac cōib⁹ pceptionib⁹ etiāz
asseruim⁹: sunt enī apd oēs et accepta et indubitata/ quē/
admodū/ de quolibet affirmatiōne aut negatiōne veraz
esse: quū hec itaqz sic se hēant. Sunt ex altera parte nō/
nulla/ que nūqz monstrari possunt/ eo qd ignotissima sunt/
deqz se nullā exhibēt euidentā/ quēadmodū stellas pñs
aut impares esse. ¶ Sunt poro quēpiā/ que et partim
nota et partim ignota sunt: deqz bis syllos ac monstrati-
ōnes omnes facere cōsueuimus: ceterū qñ ex se nihil mō-
strat/ ex alio quopīa argumētū atqz euidentā accipit: iō
hoc trifariā fieri posse dicimus: aut enim ex toto partes
stabilimus/ et ita syllos rōcinationēz cōstruim⁹/ aut ex parte
totū/ et ita iductio: aut ex pte pte/ qd exēplū appellam⁹.

¶ Sed qñ syllos monstratiō est alicui⁹ dubij ppositi
ad ostēsiōne qd problema nuncupat. Propositus nāqz
in monstratiōne tanqz ignotū/ vt ingt Alexāder proble-
ma vocitā: quū itaqz de pblemate aliquo oīs monstra-
tiō astruat: qd hui⁹ est subm hēat ac pñtūz: qd opz
monstrare subito inesse: tertio aliquo opus est/ qd coniun-
gat aut separat ambos istos a seinuicem terminos: istud
igif efficiē mediū terminus: qui pblema ipsum duas in
partes secat: et ex iparum vtrāqz duas astruit ppositio-
nes: quarum complicatio et vtrāqz coniugatiōz nun-
cupatur. Est enim coniugatiō/ referente Alexādro dua-
rum ppōnū cōmunio fm vnū terminū/ qui mediū ap-
pellat: differentiū nāqz ppōnū alie nullo pacto inter se
cōmunicant/ alie cōmunicant: et cōmunicanti⁹ alie fm
vnū terminū cōmunicāt/ alie fm duos: si fm duos et opz
positionib⁹ et cōuersionib⁹ apte sunt: si fm vnū/ syllogis
cōiugationes faciunt: si enī vtrūqz differāt sunt ad syllos
penitus inutiles. De his itaqz ppōnūz cōplicationibus/
quas pñgationes dicimus/ sermonē habiturus Aristote-
les transitiōne quandā ac breuē dictōz facit et vtrāqz
et vtrāqz inueniens. ¶ Dis determinatis. ¶ Hoc est definiti-
tis ac positis: definitionē nāqz terminū cōsueuimus ap-
pellare. ¶ Per que. ¶ Quia ad minimūz p duas ppōnes.
¶ Quando. ¶ Quia in tali vel in tali figura. ¶ Quomodo. ¶
¶ Hoc est per quos modos cuiuscūqz figure. ¶ Qis syllos. ¶
¶ Absolute dixit ingt Alexāder/ quū alio qd d categoricis
solis mētionē faciat: solos nāqz hos pprie syllos cōflet:
quēadmodū et infra planū faciet. ¶ Posteri⁹ aut. ¶ Hec
dixit quasi occurrens tacite oblectiōi: quīqz enim non
iniuria posset querere: cur de demonstratiōne se dicturus
pollicitus fuerit: quum tñ nullibi de ea hoc in volumine
pertractet: quasi itaqz respōdēs ingt prius agendūz esse
de syllo nō ab re/ posteri⁹ nō hoc est in posteri⁹zibus
analyticis de demonstratiōne: qñ syllos pñor cōiorqz de/
monstratiōne est: vñ quasi et inscriptionis cām expñssit:
cur hec pñora/ illa nō posteri⁹z nuncupent. ¶ Demon-
stratiō nāqz. ¶ Syllogis pcedere demonstratiōne nā ostēdit
per ea/ que supra determinata sunt: illa. v3. pñora eē nā/
in quibus subsistēdi consequentia conuersim fieri negi:
queqz tollunt et nō tollunt/ inferuntur et non inferunt.

¶ Figura Prima.

¶ Cum itaqz termini tres sic se hēant
inuicem vtrūqz in toto sit medio
et mediū in primo aut sit aut non sit
necesse est extremitatum esse syllogis pfectū.

¶ Diximus tres terminos necessarios esse ad quē/
cūqz decursum syllogisticū maiorē mi-
nozemqz extremitates ac mediū terminū: qui has inuicē
colliget: quīqz ideo mediū nūcupatur/ quia ambabus
ppōnibus cōmunis est. Unde et fm hui⁹ variā dispo-
B 3

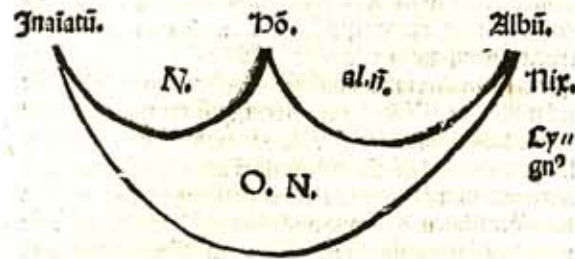
Que pñmo
ta et pñs igno-
ta sūt monstra-
tiōne indigēt.

Quid syllogis

Quid sit cōi-
gatio.

Syllos nā est
pñor demon-
stratiōne.

fiat aut p'dicatuū aut p'natuū: qd aut ad mi
norē p'natuū s3 p'remō erit sylls: siue indefi
nitum siue in parte accipiat: vt si a/omni inest
b/b/ p'o alicui/c non inest/ aut nō omni inest:
cuiusq3. n. alicui nō inest mediū/ hoc t omne
t nullū ipm sequet p'natuū: subsciamur enī
termini/ aial/ bō/ albū: postea t de qbus non
predicat albis homo/ sumant cygnus t nix:
igit aial de illo qdem predicat/ omni/ de hoc
aut nullo: quare non erit sylls: rursus a/ qdē
nullū inest/ b/b/ p'o alicui/c nō inest/ termini sunt/

inanimaū/ homo/ albū: postea accipiant de
quib' albis non p'dicat bō/ cygn' t nix: inaia
tum nāq3 de hoc qdē omni/ de illo aut nullo
predicat. Amplius qm indeterminatū est/ b/
alicui/c nō inesse: verificat aut t si nullū inest
t si non omni/ q alicui non inest. Si p'o ta
les assumant termini/ vt nullū inest/ nō sit sylls:
hoc. n. dictū est p'ius. Planus itaq3 qm eo
q termini sic se b'eant/ nō erit sylls: esset. n. t
in his. Consummāter autē monstrabitur t si
vniuersaliter ponatur p'natuū.

C Nunc redit ad p'ugationes inutiles: quas sup'ius tāq3
maioris indigentes negocy omiserat: qm. v3. maior vltis
aut affirmatiua aut negatiua extiterit/ minor t in parte
t negatiua. Ceterū quo facili' que sequunt possim' p'ci
pere/ nō nulla p'us declarada sunt: vbi sciēdū particulare
ppōne quā indefinitā vocat duplicē eē signōne forti
tā atq3 nām: aliqd enī/ b/ esse/ a/ bifariā verificat/ aut ga
oē/ b/ esse/ a/ aut ga aliqd/ b/ esse/ a/ t aliqd/ b/ nō esse/ a/ quead
modū si i mā extiterit neēia/ nō vera p'icularis vltimū
est/ ga vltis idē vera/ vt aliqd bō est aial. Sinaut in mā
fuerit p'ingēte t affirmatiua t negatiua p'iculares vere
sunt/ vt aliqd bō est alb' t aliqd bō nō est alb': vñ ob b
idefinitā eā vocat Arist. non q nullū b'eat appositū si
gnū: s3 pot' q ideterminate atq3 indefinite sit veritatis:
quasobres si pp vlem veritatē b'eat/ p'ositione p'icularē:
si p'o ex se vera extiterit/ per naturam vocare consuevit
Aristoteles mōstrare hāce coniugationes inutiles esse:
p'ius supponit particulare verā esse p'm se t ex natura
ppia/ arguitq3 per expositiones t omni t nullū sequi: se
cis etenim hoc mōstrari nō poterat/ si enī p'icularis
minor t negatiua per naturā vera extiterit/ sua etiā sub
p'itaria veritatē obtinebit/ que p'icularis affirmatiua
est: maior t vltis aut affirmatiua aut negatiua/ t mino
re p'iculari affirmatiua semp aliqd syllice p'cludit/ atq3
ex necessitate: t ob id ad sensibile expositionē reducēda

Nota duplicē
significatū. p.
ponit p'icula
rio.

Quare p'icu
laris indefini
ta vocetur ab
Aristotele.

fuit p'icularis illa/ puta quum dicimus aliqd albū nō
est bō/ aut per id/ qd est aliqd albū intelligimus nūem/
aut cygnū aut p'p'ia simile: atq3 ita tali facta expositiō/
ne planū erit cōiugationes istas inutiles esse. Si p'o nō
nā sed p'ositione vera fuerit p'icularis illa nemini am
biguiz: qm maiore vltis aut affirmatiua aut negatiua/ mi
nores negatiua in parte t omni t nullū sequat/ qd rōnes
tollit syllogisticā: vñ ingt si ita se b'ntib' terminis nō effi
citur syls: planus q nō est rōne forme vtilis/ sed mae:
vnde ingt: cuiusq3 alicui nō inest mediū/ hoc t oē t nul
lum ipsum sequet p'mū/ hoc est maior extremitas vltis t
affirmatiue t negatiue p'dicabit de minore extremitate
cui alicui nō est mediū terminus: postea hoc monstrat
per terminos exponēdo: t hec p'ior est rō: qua ostendit
cōiugationes istas inutiles esse. Postea quū ingt. Ampli'
qm indeterminatū est. Subdit aliā rōne supponēdo mi
norē p'icularē esse per nām: t ingt: si minore existente
vltis negatiua maiore aut vltis aut affirmatiua aut negati
ua/ inutiles efficiunt cōplicationes/ q si minor p'icula
ris negatiua exis eius fuerit nāe/ vt vlem reddat nega
tiua: consentaneū nimirū est/ has quoq3 coniugationes
inutiles esse. Cōfili' aut. Aut ingt Alexander p eo/ qd est
enī/ vltis aut p eo/ qd ē ingt: nāq3 eadē mōstratio vtriusq3 ē.

C Neq3 aut si vtrāq3 interualla fm parte ex
titerint/ aut p'dicatiue/ aut p'riatiue/ aut hoc
predicatiue/ illud p'riatiue/ aut indefinitum/
illud definitū/ aut vtrāq3 indefinita/ non erit

sylls nullo pacto. Termini cōes oīum/ aial/
albū/ equus/ animal/ album/ lapis.

C Interualla etiā dixit ad imitationē Geometrarū q dia
stematica hoc est distantias atq3 interualla vocant lineas
ipsas: vbiq3 enī queadmodū t sup'io dixim' p'p'ia p'ia
t rōnes t p'us connumerat itaq3 sexdecim alias p'ugatio
nes inutiles/ q aut ex ambab' p'icularib' aut ambabus
indefinitis cōstituit: si. n. ambe sunt p'iculares/ aut affir
matiue aut negatiue sunt vtrāq3/ aut altera affirmatiua/
altera t negatiua: t hec aut maior aut minor: atq3 ita
quatuor cōstruunt p'ugationes: t p'ili' si ambe indefinite
extiterint/ aut altera p'icularis/ altera t indefinita erit:
t ita octo alie efficiunt: nam aut maior erit p'icularis t
minor indefinita aut econuerso/ t vtrāq3 modo quatuor
efficiunt: que sup'ioribus addite sexdecim reddūt: vñico
aut terminoz exēplo hāce oēs refellit p'ugationes ostē
dēs. t oī t nullū inē: quāob' ingt Alexander. Rōnes q3
sine artificio p'cludēs vocabāt stoici/ aut nō sūt syllice/
aut redarguit Aristotelis snas/ qd minime dicendū est.

C Planum igit ex dictis/ queadmodū si fue
rit hac in figura fm partem sylls/ q necesse
terminos sic se habere/ vt dicimus: aliter p'o
se habentibus nullo modo sit: manifestum
aut t q syllogismi oēs in eadē p'fecti sunt:

Quid p'icu
ualla intelligē
dum sit.

omnes enim perficiunt per ea/ que a princi
pio sunt accepta: qd q3 p'blemata oia mon
strant per hanc figurā: nāq3 t omni t nullū
t alicui t non alicui inesse: voco autēz figu
ram talem p'nam.

C Recte addidit in hac figura/ qm in secunda minore ē
negatiua sequi t in tertia maiore p'iculari. Cōq3 p'ble
mata oia. J. Vltis affirmatiua negatiue p'icularis/ q3
idē aut affirmatiua aut negatiua/ vnde ob hāc cām ma
xime vocat p'ma figura/ vt ingt Alexander/ siue vt Alu
dus Rof. q syls oēs huius figure p'fecti sunt: t id sub
didit/ voco aut figurā talē p'mā/ quasi innuens q ex sup
dictis hoc tanq3 p'lo sequeret: dixit aut voco tāq3 p'm'
ipse appellationis huius/ ce autēz. Sunt itaq3 hac in fig
modi sylloz quatuor. C. Si p'o qnq3 quos Theopha
stus referēte Alexander addidit neq3 p'fecti sunt/ neq3 vt
ipse ait αλφωδωτ' t oī/ syllos enim qui immediate p' oī
ctum de oī p'ficiunt vocant greci indemonstrabiles: quā
ob' qui hos addunt vt ingt Alulidus Rof. intentionem
ignorat Aristotelis: cuius intentio est syllos numerare q
fm nālē efficiunt dispositionē. C. Sed querit quāz oia
p'blemata p'cludant t optimo mō cōcludant in p'ma fi
gura/ cur alie figure sint addite/ quāz in his imp'ecti tñ
sylls p'fiderent. Ingūt nō nullū/ q ideo hoc factū fuit/ ga
nō solū de p'fectis modis pertractare/ sed t de imp'ectis
intētio fuerat Aristotelica. Nos aut t fortasse meli' dici
mus/ q hoc ideo fecit Aristoteles: ga p'clonū vnaqueq3
vñ figurā maxime h3 accommodat: nāq3 vltis affirma
tiua maxime t potissime i p'ma p'cludit figura/ negatiua
t vltis in secunda/ tertia t quarta p'icularib' ambab' ascri
bitur: affirmatiue inquā t negatiue. Si itaq3 volum' cō
iugationes in hac figura vtilēs p'ficere/ tunc ille p'diciones
p'me figure sunt obseruade t q maior vltis sit t q minor
affirmatiua. C. Si quis p'ia dicat maiore etiāz p'iculari
minoreq3 vltis p'clonēz necessario sequi puta: aliqd bō est
focrates: oē rōnale est bō. g aliqd rōnale est focrates/ t
simp'r quotiescūq3 maior extremitas singularis termi
nus extiterit. C. Sciat vir ille rōne hāc nō vi tenere syl
logistica sed expositioz t sensibili monstratione: singu
laris etenim p'positio queadmodū supra etiā diximus/
aut nō ingredit syls/ aut dum vim obtinet p'icularis.

Nota q qnq3
modis quos
addidit theo
phastus.

Dubium.

Solo qndā

Solo alia t
nulloz.

Propo fin
gularis nō in
gredit sylm.

Ex. 63.

C Adhuc obseruandū est in huiusmodi modis syllogi
sticis/ q aliqñ ponit minor negatiua in p'ma figura p'o
affirmatiua tñ ex t'aspositione: queadmodū apd Arist.
in p'mo posterior: omne nō scintillans prope est/ plane
te nō scintillat. g prope sunt/ plane te dixit nō scintillat
pro eo/ qd est/ sunt nō scintillant. Ceterū scies etiam q
aliqñ multe rōnes efficiunt/ que vident formā b'ie syllo
gisticā/ ac p'pōnes veras/ p'clonem aut falsam: quales
sunt/ que maiore b'nt multiplicē fm cōp'ositionē diuissio
nemq3: queadmodū si dicamus/ omne aial si est risibile
est rōnale: si etenim maior in sensu fuerit cōp'ositionis men
da est/ ga si g't q de quocūq3 verū est dicere/ q est aial
si est risibile/ q illud sit rōnale: sed de oī aiali possumus
vere dicere q est aial si est risibile/ non tñ q sit rōnale:
sinaut maior sensum habuerit diuisionis/ tūc formā p'di
dit syllogisticā. C. Atq3 hec hactenus de p'ma figura re
tulimus p'mū que i qonē veniāt/ queue minime dubitā
da sint enarrātes/ mox qd sit ac quō extruāt coniugatio/
subinde quot sint rōinationū figure/ cur ve figura nūcu
p'et/ qd q3 p'p'ia in oibus p'ia t rōnes. Postea t oī
de figurarū expositione/ cōnumeratis ibidē cuiusq3 figu
re potissimis dignitatibus. Deinceps t numeris p'ugā

tionū oīz expositione/ curq3 diuersoz elemētoz notulis
vnaqueq3 figurā designata fuerit/ solutis insuper dubi
tationibus dum cōiugationes exponēbam' que modos
syllogisticos videbant infringere. Ac demū rōne reddi
dimus cur p'icularis p'p'o indefinita t sit t vocet: mox
refutatis qnq3 Theophrasti p'ugatiōib' tāq3 qd ap'm
nō faciūt t artificiosas b'eant cōp'licationes. Sup'et itaq3
vt bis oib' enarratis ad 2^a figure expōne descendam'.

Secunda Figura.

C Quando p'o idē huius qdem omniū
illi aut nulli inest/ aut vtrāq3 oī/ autēz
nulli. Figurā quidē tales voco secu
dam: mediū t in ipsa dicē/ qd de vtrāq3
predicatur: extrema autē de quib' dicē hoc.

C Non immerito queadmodū t supra retulimus/
figura hec alterū sortita est locū:
nāq3 t dialectice ministra est. t maioris p'uerfide a p'ma
creat t vltis p'cludit questū. Tertia t que segt sopbi
sticē deseruit t minoris a p'ma p'uerfione gignit/ t par
ticulare dūtaxat p'clonē cogit/ que oia/ vti planū est/ non
tātū i rōinatione dignitatis obtinet. C. Scda itaq3 figu
ra hec/ p'ius referēte Alberto/ quatuor suppositis p'dicio
ribus semp syllogistica existit. P'ma est/ maiore opor
tere esse vlem/ nūm ga maiore p'uerfa/ que semp vltis est/
a p'ma deducit: tum t ga si maior p'icularis foret p'm
geret nōnūq3 aliqñ eē cōp'licationē/ in qua nulla penit'
fieret p'clonē/ puta maiori extremo cōiozi extitit q3 mediū
sic terminus: sicut in hac/ aliqd aial bō nullus equus bō:
sic enī p'pōnib' oīstrubitis nulla penitus sequit p'clonē:
nāq3 affirmatiua fieri negt: quū in 2ª nullo mō fiat affir
matiua: neq3 itē negatiua/ queadmodum liquido cōstat.
P'ia itaq3 p'dicio maiore exigit vltis. Scda alterā vult
negatiua/ sigdē ambab' affirmatiuis/ nō segt p'clonē in 2^a:
queadmodū infra planū erit. 3^a p'ne regrit negatiua. 4^a
p'ne fm quātitate minori eē p'ilem/ fm t ga quātitate al
terutri. Dec Albertus: ceterz p'essius Philoponus: opz
ingt hac in figura maiore vlem eē/ minore t ga maiore
figura dissimilē/ hoc est/ si maior affirmatiua fuerit mino
rem negatiua existere/ t in oppositū/ si maior negatiua/
minore affirmatiua: nāq3 queadmodū t Abumacar Al
pharabius capite libri de syllo gntodēcimo ingt: his ob
seruatis/ semp in scda figura cōp'licatio erit vtilis. Ceterē
t ga p'diciones q3 Albertus dinumerauit ex his/ p'cludu
bio p'sequunt: si eteniz p'pōnes dissilis extiterint figure/
cui dubiū/ q altera negatiua futura est: t si altera nega
tiua/ nimirū t p'clonē negatiua sequetur. C. Sūt aut in hac
quoq3 figura/ queadmodū t in p'ma cōp'licationes tā vti
les/ q inutiles sex atq3 triginta: q3 vnuq3q3 suapte inge
nio formare facillime poterit: t ex his vtilēs quatuor/ ve
luti legētib' planū fiet/ b'ne vltis ac totidē p'iculares: p'
itaq3 ab vltib' exordit queadmodū/ sup' fecerat t p'vilef
cōnumerat b est/ q p'pōnes b'nt dissilis figure ingens.
I qñ idē. I. mediū termin' huius qdē oī/ alteri t ga nullū/ b
est de alterutra extremitatū vltis t affirmatiue/ de altera
t ga vltis ac negatiue dicat. I. Aut vtrāq3 oī aut nullū. I. Dic
inutiles inuit vltis: q ambab' p'p'ia b'nt fig'. I. Figurā talē
voco. I. Dixit tanq3 p'm' nominis istius inuētoz. C. Sed
mirū p'fecto cur ista exponēs Alulidus Rof. adis sim
pliciter dixerit/ q huius cōp'ositio syllogistica est: quāz ex
ambabus cōsimilis figure nō sequat' necessario p'p'ias.
C. Rūdemus dicētes/ syllogistica non ob id vocitari/ q
oēs iste cōp'licationes viles sint: s3 q d'p'ositione hec ter
minoz apta est ad faciēdas binas cōiugationes.

Cōclūtes re
gite ad scda
figuram.

Cōp'licationes
in scda figura

Dubium

Solutio.

CAbais vobis extremus qd ad mediū facit: minus autē qd longius a medio ponit: mediū quidē extra extrema: sed pone primū.

C Bine ingt dicitur sunt medij termini leges: qd p dīcandi rōne mediū sit: qd pōitione: secūde figū re mediū alterā seruauit: alterā amittit: tertiē vōvtrāq; atq; ideo nō iniuria: ob hāc causā figura hec 2^a ob tūitū locū: que vō sequit vltimū. Ceterū dum mediū dico: non id volo: qd in nālibus vltimū: qd inq; inter extrema ponit: atq; ab vtrāq; equali distat interstitio sed mathematicū volo mediū intelligi: qd mediā ipse et vnit et copulat. Letez querit hoc i loco Alexander: ne fm rei ipsius ingenij atq; nām termini isti: mediū: maior minorq; extremitates discriminēt: an vō cuiusq; arbitrio se iungant: quāz etenim vltis negatiua terminis in seipsum cōuertit: poterimus nimirū vtrālibet maior rem seu minore facere extremitatē. Quamobrem voluit terminis eodē referēte: nālitē maiore extremitatem fieri et stabili in scda figura. Si enim ingt ex eodē gñe vtrāq; sint extrema: de gñis mediū p dīcatur: maior extremitas ea vocitāda est: qd gñi cōi p pīgor extitit: puta sint extrema volatile atq; hō/ ambo sub aīali pīnēf: volatile aīali pīnēf: maioris itaq; extremi locū fortitē: sīnāit vtrāq; sint a gñe eā distātes pīderādū: g eā legē habet: vt de eo mediū terminū scōsum dicat: quīue ei⁹ sit genū: vt de eo alio mediante p dīcef: deinde cōparāndus bis est per quē de altero dīcē ei⁹ de quo p se enūciat: vt in explo/ sint extrema equus atq; homo/ equū bītia ab aīali interstitiū: p dīcef aut de ipīs rōnale: de equo negatiue/ de hōie vō affirmatiue: qm rōnale nō per se negat ab equo/ sed eo qd irrōnalis: spz vō rōnale: per se de hōie dīcē: irrōnale vō pīus est aīal qd rōnale equus itaq; a quō rōnale per id qd irrōnalis est remouetur/ maior erit extremitas. Si vō dīuerfōz generū extitint/ maior erit extremū qd cōiōz gñi pīnēf: quē admodū si qd de colore atq; hōie p dīcef/ maior extremitas erit color/ eo qd magis qualitātē attingit/ qd homo subaz: hō etenim spēs est indiuidua in p dīcamēto sube/ color autē i p dīa coordinatōe mīme: sīnāit et ipsa eā qd a pīpīs se iungant gñib⁹ redire itidē debem⁹ ad p dīcatū: et pīderare de qd ipoz f3 se de quoue per aliū dicat: et si id/ per qd de altero p dīcat sit gñi cōiōz pīnēf: et hoc ob illud dīcē de alio/ maior pōnēda est extremitas: sint puta termini/ albū atq; hō/ illud in qualitātē spēs indiuidua/ hoc in subā p dīcef aut rōnale affirmatiue qdē de hōie negatiue vō de albo: qm de hōie fm qd hō affirmat/ ab albo aut nō fm qd albū negat/ f3 eo qd inaiatū: ga inaiatū pīus est sube qd hō/ nimirū albū maior erit extremitas. Ceterū ingt Alexander: qd hec pter qd qd curiosa est/ veritatē etiā aduerfat: semp etenim in negatiua maior erit extremitas/ qd tū pabsurdū est: nāq; modus scōs figure istius ad affirmatiuā mai⁹ semp retinet extremū: qd aut id sequat monstrat idē plana ac vīlū: da rōnemā ingt/ si fm p dīcata maius extremū venabimur: negatiue subm semp maior erit extremitas: qm qdē semp eāle aut fm se/ aut f3 p dīcata medio erit termino: nā si medi⁹ ab eo remouet p aliud/ p sui oppositū vtrāq; remouebit/ qd vō se diuidit: qd aut tale est/ nimirū sp me dīo erit eāle: nūq; vō min⁹ f3 affirmatiue subm ferme semp i min⁹ se hēbit/ raro eāle: quāobres negatiua p dī maior semp cēfenda erit/ quā tū aliqñ Aristo. aliqñ locū istū affirmatiue ascribat. Preterea eadē qd/ quā i negatiuis faciedā subes fm p dīcata/ et in affirmatiuis fiet: qd rō p dīcatōis itidē reducēda erit ad coeāles vīas:

Dubium qd
sint iudicēda
extrema et me
diū i 2ª fig^a.

Solo dē
mint qd exte
ma pnt sumi
fm nām in se
cunda figura

Aliud dubiū

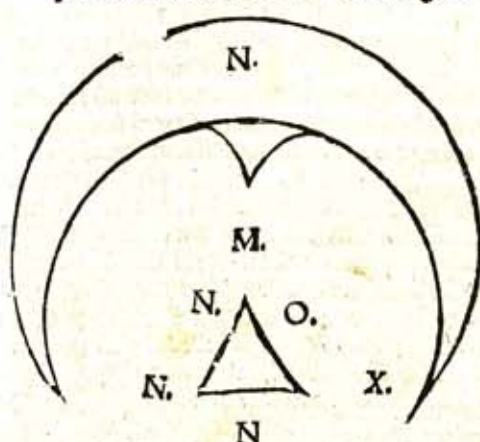
atq; ita neutrum neutro cōiōz pīnēf erit. C Dicendū igit/ quēadmodū et Alulidus Rof. ingt qd maior extremitas in 2^a fig^a credo itidē in tertia aucupāda est penes quēsitū ita qd et quēsitū p dīcatūz semp maioris teneat locū cum extremitatib⁹ qd dīco directe p dīcū. nō aut euerfa rōinatione. Qd ad mediū iacet. Doc est/ qd 2^a loco ponit: quū potissimū in syllo ac p pōne sit cē p dīcatū/ et medi⁹ termin⁹ hac in figura bis p dīcef: ideo nō abre p fortitū est locū: maior vō extremitas ga semel p dīcat minor anteponet/ q nūq; p dīcat/ mediū aut sequet. q bis de subto dī. Extra extrema. Si mediū intra extrema iaceret pōne esset mediū: qm pōne mediū nō est/ ideo et extrema locari dī. Pōne p mū. Jex B ingt Alexander fīgt maioris puerfōe a pīma 2^a deriuare figurā.

C Perfectus qdē hac in figura nullo pacto est syls: potest autē esse et vltiter et non vlt terminis existentibus: vltiter quidē existētibus terminis erit syllogismus/ qm mediūz buic quidem omni/ illi vō nulli insit: et si ad vtrūvis fuerit priuatiuū. Alr vō minime.

C Eo qd pīmi tres puerfōis indigent: qm ad icōmodū deductionis. P dī et vlt. Doc dīcē: qd ex ambab⁹ vltibus fieri pōt hac in fig^a vltis syls/ et nō vltib⁹ nō ga ex ambab⁹ pīcularib⁹. B. n. fieri negat/ altera vlt/ in pte altera. Vltiter terminis existētib⁹. Quatuor sunt hac i fig^a vltiles cōplications: vltis due/ bīneq; itē pīculares: pī locū obtinet vltis/ et in his qd maiorē h3 negatiuā: qm qdēz solius maioris puerfōe ad pīma redit figurā/ scda subse/ quē ex maiore affirmatiua minoreq; negatiua/ māq; duplicis indiget puerfōis: mox e particularib⁹ pōz ea locū obtinet: que maiorē h3 negatiuā: qm hac sola cōuerfa ad pīma renocat figurā: vltimū deinde locū fortitū est qd maiorē h3 affirmatiuā/ quū puerfōe ad pīma redire nequeat: f3 ad icōmodū deductionis idigeat: q multo ipse/ crior ē puerfōe. Cōuerfio nāq; qdēz monstrat: deductio aut aliū a qdēto. Dis accedit qd tres p dīcētes et puerfōe et ad icōmodum deductione ostēdunt: hec aut sola ad impossibile monstratiōe stabilitur. Alr vō minime. Doc est si ambe aut affirmatiue/ aut negatiue extitint nullo pacto syllogistica efficiē complicatio.

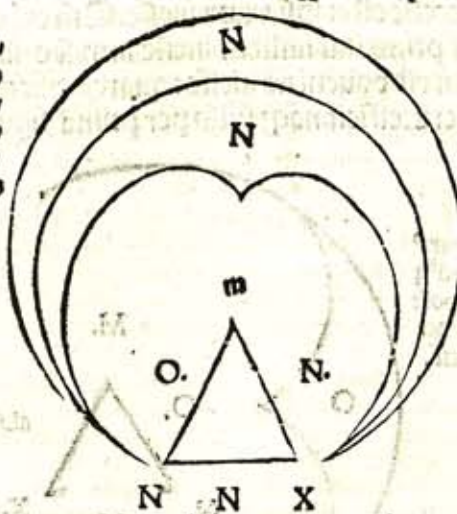
Cōuerfio qd
fīgt: deductio
aliud a qdēto
monstrat.

Primus modus vna cōuerfione indigēs.

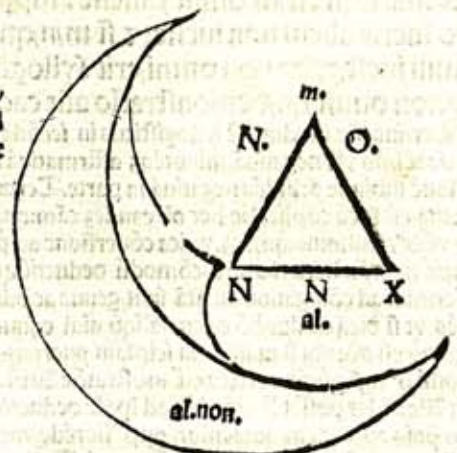
C P dīcef/ m/ de/ n/ qdēz nullo: de/ p/ aut oī: quonīaz itaq; conuertit priuatiuū/ nulli/ m/ inerit/ n/ m/ vō omni/ p/ suppositum est/ quare/ n/ nulli/ p/ hoc/ enim monstratūz est prius.

Secun
dus mo
dus idē
gēs cō
uerfōe
minoz
et pīnēf.

Rursus si m/ n/ quidez omni/ x/ vō nulli/ et/ p/ n/ nulli/ inerit: si eni m/ nulli/ x/ et/ p/ nulli/ m/ m/ aut omni/ inerat/ p/ vō nulli/ inerat/ n. Facta nāq; rursus est prima figura. Quonīaz vō conuertit priuatiuū et/ n/ nulli/ inerit/ p/ quare idem erit syllogismus: est aut ipsa monstra

Dedu
ctio ad
imposse

re et ad impossibile deducētes. Qd itaq; sit syls ita se bītribus terminis planum: verūz non perfectus: nō enim solum ex his/ que ex principio/ sed et ex alijs efficiē necessariū.

C Prima pīngatio ex maiore vlt negatiua minoreq; vlt affirmatiua vltm concludēs negatiua: est aut m/ medi⁹ terminus n/ maior/ x/ vō minor extremitas: sit m/ aīal/ n/ lapis/ x/ homo. Cōpīcemus bunc in modū sylm: nullus lapis aīal/ omnis homo aīal/ nullus hō lapis: nāq; maior cōuerfa ad pīme 2^a reducef modū hoc pacto/ nullus aīal lapis/ omnis homo aīal/ nullus hō lapis. Sed dī cet nō imerito quīpiam cur modus iste quīz minus sit artī syllogistice necessarius/ sequēti multo nimirū necessarioz anteponat: nāq; eadem p dī/ que per bunc monstratur eadē penitus et per pīmam cōcludē figuram: qd secus se h3 in sequente: non enī eadē/ sed puerfa pcludēf. Dīcimus itaq; nō ppter maiorē minoremue necessitatē ordinis bīuifce dīstributiōne factā fuisse: sed penes

Dubium.

Solutio.

faciliore reducēdi modū: quēadmodū supra quoq; ostēdimus. Rursus si m/ n/ qdē oī. Jste alter est modus 2^a fig^a ex maiore vlt affirmatiua/ minoreq; vlt negatiua. Jne cōcludēs vltis: si ingt ponamus p pōnes: oē n/ m/ nullus x/ m/ sequet nullū/ n/ x/ vbi aduerfat/ qd imediata pīa cōclusio nō est adducta: sed ea/ que facta ad pīma reductio/ ne pcludēf. Cōuertēs ingt priore/ vlt et ipse aut/ si m/ nulli x/ x/ nulli/ m/ inerit: facta. v3. minoris cōuerfione: ex qua cum maiore sequit p dīonem conuertens/ que est nullus n/ x/ quādo erit idē syllogismus: addidit/ qm per eundēz sylm et p dī ista monstrabitur nullū ingt/ x/ esse/ m/ p quē et eius cōuerfa/ hoc est per 2^a pīme/ qd aut vltis negatiua concludat pro cōfessio accepit. Est aut ipsa monstrare. Ad impossibile monstramus quū opposito p dīonis alteram addimus p pōnem: et ex his alterius oppositū concludimus: quēadmodū in p pōsitō: sit pīmus 2^a fig^a syls/ nullū/ m/ oē/ x/ m/ nullū/ x/ m/ si nō sequit/ sequat g sumi oppositū qd est aliq; x/ est/ nō cōuertaturq; in seipsum: ali qd/ n/ est/ x/ deinceps bīuifce minorz applicita alteri⁹ opp^a pcludamus dicētes: oē/ x/ m/ aliq; n/ x/ aliq; n/ m/ qd maior vlt planū est penitus aduerfat: vel sic et meli⁹ vt ingt Alexander nullū/ m/ m/ aliq; x/ m/ aliq; itaq; x/ non est m. Cuius oppositūz minorz pōis syllogismi asserabat. Eodē pacto et 2^a huiusce figure modūz monstrabitur: sit pīmū cōpīcatio/ omne m/ m/ nullū/ x/ m/ nullū/ x/ m/ si nō sequat ergo oppositū: aliq; x/ m/ qd euz maiore minoris contradictoriū inferit: vel cū minore facta prius in seipm conuertione/ maiorez demoliit. Qd itaq; sit syls. Jngt qd ita se habētibus in scda figura terminis syls qdē efficitur nō perfectus: et huius binas reddit cās: alterā/ ga p conuertione monstrat: qd innuit dūz aīa non n. solū ex his/ que ex pīncipio/ alterā vō ga ad ipole deductione arguunt: qd arguit dū ingt/ et ex alijs efficiē necessariū.

C Si aut m/ de omni/ n/ atq; x/ p dīcef: nō erit syls. Termini qd insit: suba/ animal/ homo/ qd nō insit: suba/ aīal/ numerus: mediū suba: et qm neq; de/ p/ neq; de/ n/ aliquo p dīcef/ m/ Termini qd insit/ linea/ aīal/ hō: qd non insit/ li nea/ aīal/ lapis. Abanifestum itaq; si sit syls vltiter terminis existētibus/ necesse terminos ita se habere/ vt dīximus in principio: alr n. se bītribus non efficiētur necessarium: qm aut mediū ad alterū vltiter sit qm qdēz ad maius sit vlt aut p dīcatue aut priuatiue/ ad minus vō et fm partē et oppositē: dico aut oppositē/ si vlt priuatiuū/ qd in parte affirmatiuūz: si vō vlt p dīcatuū/ qd in parte priuatiuū/ necīuz est sylm fieri priuatiuū fm partē.

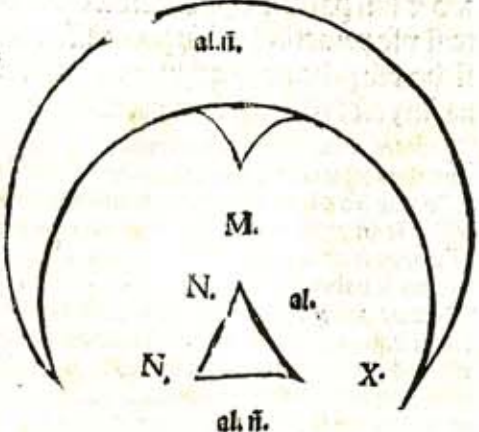
C Inutiles cōiugationes vlt enumerat: quāz altera ex ambabus pstat affirmatiuis: altera ex negatiuis vtrāq; C Rōne vō cur ex ambabus affirmatiuis nō sequitur syls/ hāc affert Alexander: nāq; ait: mediū de vtrāq; dīcē extremitatē/ in plus itaq; se h3: quare extrema ita ad se iunice se habebūt: vt vna de altera p dīcari vltiter et affirmatiue possit: aut etiā nōnūq; negatiue: quāobz et oī et nulli sequet: qd rationez destruit syllogisticā. Dec ille. Sed pīloponus bonā et ipse rōne in mediū affert: merito ait ex ambabus affirmatiuis vltiter i 2^a nūl sequitur neq; nāq; si ppter ea qd altera p pōne puerfa in pīmam traducit figurā: ob id rōnes secūde euidētiā bīit cōcludēf: quū in hac cōpīcatōne altera puerfa semper

Ratio cur ex
ambab⁹ affir
matiuis in 2^a
fig^a nō sequit
syls.
Dē m Alexander.

Dicitur pīlo
poni.

maior in parte efficiat: qd pme figure rōnes penitus di-
sturbat: nō in merito syllica nullo pacto futura est: unde
quēadmodū r infra planius erit: si forte fortuna contige-
rit: pōnes istas eius esse genū vt terminos habeat eq-
ueretes, nimirū coniunctio ista utilis erit: vñ cōi oīum
cōsensu dici solet: in secūda figura ex duabz affirmatiuis
terminoz pueritibilibz syllica fieri cōplicationē: qd qm
nō fm rōinationis formā: quā hoc in volumine cōside-
remus: efficiat: ideo pbs ea inutū esse pñciat. Adde
q altera quoqz lex figure istz destruit: oportere in quaz
pōnes figura dissimiles eē: suba/aial/bō: mediū suba:
puta: oē aial suba: ois bō suba: ois bō aial. Qz non in sit
suba/aial, numerus. Omne aial suba: ois numer? suba/
nullus numerus aial. Sed melius inqt Alexander si pro
eo qd est numerus legeremus lapis: nāqz vt vel minuto
pho planū est: numerus nullo pacto suba est: sed quāti-
tas: vel igit inqt numez posuit subam esse: numez acci-
piens pro vnitatē: nāqz vnitās (vt aūt) suba est: nā quā-
titas nullo modo dicēda est: quū neqz discreta neqz con-
tinua sit: suba nō existit eo qd rōioz suscepūa est: nam
pñcipiū finēqz rōia eē asserunt: que ambo in vnitatē fun-
dant. Sed hec ait ille perperā dicta sunt: nā quantitatis
pars quantitas potius dicēda est qd suba: vnitās nō vt
planū est numeri pars est: satius itaqz qd r Philopon?
dicit: qd numez subam dicat fm pythagoreoz finiaz: qui
volebant oia ex numeris ppoitionibz constare: que
admodū Nicomachus Herascus in pmo sue arithmeti-
ce optime declarat. r Timēus platonius qui mūdi aiaz
ex numeris ppoitionibz cōstruxit. Ceterū si r nobis
gppia audire lz: dicamus equidē Aristotele fm pytha-
goreos locutū: nō ob id tñ qd illi numerū aut quātitatē
subam esse vellent: hec etenim r apud eos scūcta ac di-
scriminata fuerāt: quēadmodū optime in suis pñciatē
tis tarētius exposuit Architas: vep subam pro essentia
accepit: animal nō atqz numez nō pro sensibili aut aia/
li: aut numero: sed pro ideis ac formis abstractis: quēad-
modū Nicomachi pemiū atqz eius interpretē legētib?
palā est: sed de his abunde. Et qm neqz de r. Alteram
inutū exponit ex ambabus constantē negatiuis: quam
oppositis terminis ostēdit malā eē. Ut dixim? in pñ.]
Doc est vt paulo ante dixim? dum viles cōnumeraba-
mus cōiugationes: nō aut quēadmodū dictū est in ipso
statim secūde figure exordio: qm inibi taz viles: qd inu-
tiles cōnumeratē sunt: atqz hec de vlib? secūde rōina-
tionibus. Quidē ad maius. Ambas syllogisticas cō-
plicationes: que figura sūt dissimiles r maiore bñt vlez?
cōnumerat: queqz particularē concludūt negatiuam.

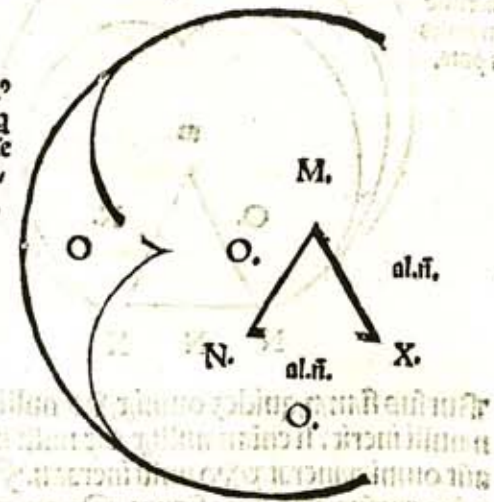
Tertius
modus.

CSi nāqz m inest n qdēz nulli p nō alicui

necesse est m ipso non inesse. Qm eni cōuer-
tit pñatiū nulli m inesse: nā nō suppo-
sitū est: alicui nō inesse: quare n alicui r nō
inerit: efficiat nāqz sylis per pñmā figuram.

Quartus
modus
p ipole
m de
ducit.

Rursus si m n quidēz omni: r nō alicui m
non in sit: necesse est n r alicui non inesse. Si
enim omni inest: pñciat aūt r m de omni n
necessarium est m omni r inesse: suppositū
nō fuerat alicui non inesse: r si m n quidem
omni inest: r nō non omni: erit syllogismus
q non omni r n demonstratione aut eadem.

Tertius iste modus est syllogisticus in secūda figura
maiorē bñs vlr negatiua: minorēqz affirmatiua i parte
pñone subinde pñclūdes negatiua in parte. Tertium nō
soluta est locū cōplicationē dec ob eandēz cām: quā supra
de vlib? retulimus: qm vñ. vnica cōuersione ad pñmā re-
ducit figurā: altera nō ad incōmodū deductionē indiget
Termini ad cōiugationem istā sunt: genus ac dīstincte
spēs, vt si dicā nullus bō equus: aliqz aial equus: aliqz
aial nō est bō: vbi si maiorē in seipsam puerteris qrtus
modū p fig? pñclūdes: hac vñ mōstratōe Aristo. Vep
igt Alexander posset b idē onī ad ipole deductionē acce-
pro pñis opp? cū maiore minor opp? iferēdo: rur? si m.

Quartus iste est modus scōe figure syllic? ex maiore
vltter affirmatiua minorēqz negatiua in parte: pñonez
concludēs negatiua in parte. Cuius vtilitatē nō ampli?
cōuersione monstrat Aristoteles: sed ad ipole deductio-
ne: si etenim maior verteretur esset inutilis oīno sylis ex
vtriqz in parte: minor vō pñti non pōt: quū particula-
ris existat negatiua. Termini autē erunt: genus/spēs: ac
vtriqz cōmuniū: puta ois bō animal: aliqz animatum
nō est aial: aliqz animatū non est bō: qd si pñonis oppo-
situm supposuerimus addita maiore: minoris cōclūde-
mus dīctoriū hunc in modū: omne animatū bō, omnis
bomo aial: omne animatū aial: cuius oppositum minor
asserēbat. Et si m n qdēz omni.] Nonstrat eodē pa-
cto futurū sylm? si pro eo qd est alicui non: acceperimus
nō omni: nāz sola quēadmodū nōnulli ferunt: locutione
differant: quales qui a iunioribus referente Alexandro
ὑποκειμένης vocant: vep bi syllos appellat
solā vocē intuentēs: Aristo. nō non vocē solū: sed r signi-
ficata respicit: quāobres non idē penitus fore censendū
est non omni: atqz alicui non inesse. Si nāqz accuratius

Aristotelis nba pensitare voluerimus: inuenimus ali-
cui non: verificari de vtraz particulari: positione inqz r
nā: non omni aut de particulari natura tñ: qd r rōne cō-
firmat: quū eteniz pñadictōie opponat ei: qd est omni:
que vlr existit affirmatiua: nimirū i parte negatiua erit
fm nām: nāz si positione esset nō magis dīctoria: qd cō-
traria dicēda foret: vñ hoc quasi innuens pbs dixerat
superius. Amplius qm indeterminatū est: b alicui: c nō
inest: verificat aūt r si nulli inest: r si nō omni: nō omni
inquit pro eo qd est alicui non nā. Ceterū quēsim di-
gnū qd fieri possit: vt simplices sylis: qui multo r no-
tiores r dilucidiores sunt hypoteticis: ad impossibile
ductione mōstrent: quum aliqz de hoc mōstrādī mo-
do nulla bucūqz mentio facta sit. C Inquit nōnulli
recte se hie ostensionē istā atqz ex notioribus pcedere:
quū deductio ad incōmodū ostēsiū supponat cōplica-
tionē: que multo notior ea est: que monstrat: addunt de/
inceps nō pñte pñugationē istā esse ad ipole sylm? s
magis: pueritū sylm? Ceterū bona eoz venia dixerim/
neqz hoc pacto rōnis vim tolli: qm neqz de hoc quoqz
puertū modo vlla ad huc mentio facta est. C Superst
itaqz vt secus respōdeam? quēadmodū r supra innui-
mus: monstratōne istā non vi tenere sylis ad ipole: qui
vt infra planū erit: ps est hypoteticaz rōnū: s pme di-
gnitatis munimine stabiliri asserētis bina dīctoria de
eodē dici nō posse: quā domo glqz sibi cōnatā afferit.

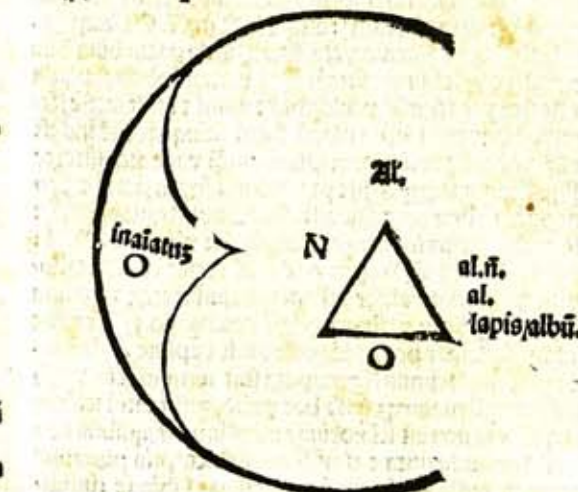
CSi nō de p q
dem oī de m nō
nō oī pñciat m
nō erit sylis ter-
mini aial suba/
corū? aial albi
corū: neqz qm
de p qdēz nullo
de n nō aliquo.
Termini q isit/
aial suba vnitās
q non in sit aial/
suba scia: qm ita/
qz oppositūz sit
vli quod est fm
pñte: dictū est qm
erit r qm nō erit
syllogismus.

Inutiles enumerat cōplicationes figura dissimiles: ac p
eā recēter: que maiorē negatiua bz in pte: minorē nō vlr
affirmatiua ingēs: q ita terminis dispositis nullo pacto
erit sylis: hoc aut ideo est: qm altera ex scōe figure condi-
tionib? destruit: maiorē. vñ oportere eē vlez: nāqz maio-
re in pte exite hac i figura nūqz vtilis erit cōplicatio.
nisi forte vt nōnulli autumāt: mediū vlr sumat: veluti si
picerē: aliqz lucens supra nos est: ois lucidissimus plane-
ta: sol est lucidissimus planeta: sol itaqz est supra nos lu-
cens: s pñugatio ista raro r p accis in vltz veniet: si enī
quēadmodū albi dīcet Aristo. pñclatū vlr sumatur/
ppō reddiē fallā: qd si forte fortuna acciderit vt verita-
te obtineat: hoc nulla alia erit de cā: nisi qd ppō illa vlr
puertū poterit: qd p accis r in determinatā mā fieri tñ/
modo pōt. Addunt idē si mediū terminus exierit sin-
gularis: maiore idē particulari: fieri posse cōplicationē

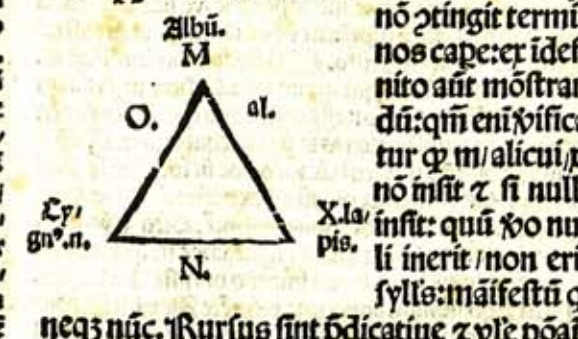
vile: vt si dixerim: aliqz aial est socrates: aliqz bō socra-
tes: q aliqz bō aial. Sed quēadmodū r supra dixim? rō-
bec nō vi tenet syllogistica: vep sensibili expositione: de
qua in pñtia sermo nō est.] Neqz qm de r.] Alterā expli-
cat: quū figura dissimiles pōnes existerint: r ait q maio-
re in pte r affirmatiua: minore aut vlr negatiua: consilr
inutū astruit pñugatio: qd qz b ita se beat terminis re-
sutar: in qbus r omni r nulli sequit: vbi scias velim eadē
de causa: quā r superius vnitatē subaz appellatē: quo
circa vnitatis loco lapidē poni vult Alexander.] Quan-
do itaqz:] hoc ē quū pōnes r vltter r in parte qualita-
te a se invicē dissentiant: puta si altera vlr exiterit affir-
matiua: altera nō in parte sit negatiua: r cōuersione.

CSi nō pōnes eiusdē sunt figure: quēad-
modū vtraz pñatiue aut affirmatiue: nullo
pacto erit sylis.

Sint enīz pñmā
pñatiue: r vlr
adiaceat maiori
extremo: vt m n/
quidē nulli: r nō
alicui non in sit.
Cōtingit vtraz: n/
r oī r nulli eoz/
que sunt r inesse. Termini q nulli in sit aial/
nigrum: q nō omni in sit nō est cape. Si
m r alicui quidem inest: alicui autem non.

Si enī nōi p m nō nulli n m nulli r in sit:
sed suppositū fuerat alicui inesse. Sic itaqz
nō pñgit termi-
nos cape: ex idē
nīto aut mōstran-
dū: qm enī pñfica-
tur q m alicui: r
nō in sit r si nulli
in sit: quū nō nul-
li in sit: non erit
sylis: manifestū q
neqz nūc. Rursus sint pñclatue r vlr pōat.

confinitur vt. m. n. quidez omni. r. No alicui
ist. prigit vtiqz n. r. o. i. z. nulli. i. esse. r. Ter-
mini q. nulli. insit. albu. cygnus. lapis. q. No
omni non est capere obeandē causam: quas
prius: sed ex indefinito monstrandum.

C Diximus plerūqz bina ppa bue figure cōpetere: z
q. maior vltiter pferatur. q. minor figura sit a maiore
diffimilis: bue qz eas recēdit. que pōez demoliebant
pditionē: qm ea erat que maxime per figurā istam stabi-
liebat. Nūc aut eas enarrat. que alterā destruit: hoc est
que ambas hnt eiusdē figure. puta aut negatiuas aut af-
firmatiuas: ac prius eā pponit. que maiore bz vltiter ne-
gatiuā minore No in pte itidē negatiuā: monstratqz hāc
inutilē penit. **C** Ubi nō imerito ambigeret qspā: cur
hāc pti pōat. qz eam. que ambas retinet affirmatiuas:
quz aliqgn affirmatiua z dignior z potior sit negatiua.

Dubium.

Solutio.

C Huc dicim. hoc id factū fuisse: qm maiore de se du-
bitationē exhibet. q. sit vltis. q. sequēs ipsa: quū ex
ctis planū fuerit. hac in figura pclonē nō pcludi affirma-
tiuā: ait itaqz q. si maior vlt. extiterit negatiua. minozqz
itidē in parte. inutilis pstruit cōplicatio. eo q. o. i. z. nū-
li sequat. quū hoc dixisset inquit Alexander. ostēdissetqz
nulli inesse nō potuit omni penitus mōstrare: quo circa
quēadmodū. z in pma figura ex particularis indetermi-
natione mōstrant. nāqz si aliqd. r. nō esse. m. v. e. co sit.
q. z sub hāc veritate obtineat. aliqd. v. z. esse. m. non po-
terimus omni inesse mōstrare: qd Aristoteles arguit ad
incommodū deducē: sit enim ingt ita. q. possumus omni
ostendere: sitqz p. o. omne. r. n. tūc maiore accepta. que af-
ferebat nullū. n. esse. m. pcludimus: nullū. r. esse. m. cuius
oppositū supposueram. aliqd. v. z. r. m. e. Si itaqz pti-
cularis suopte ingenio vera fuerit. nullo pacto bina hāc
pcludere valebimus: sicut ideo veritate obtineat. quia
vltis sua vera sit: tūc pculdubio z omni z nulli inesse i-
remus: hoc etenī supra planū factū fuit: quāobz indefi-
nitā. vocauit particulare. ipsam tanqz vage atqz incerte
significationis: ppea q. z pro affirmatiua in parte z pro
negatiua vltiter accipi potest. Eadē monstratiōe vti. z
si ambe extiterint affirmatiue. maior vlt. minoz No in
parte. Si nāqz nā hāc extiterit vlt. faciet complicatio-
nem: qm maiore vltiter affirmatiua. minozqz negatiua
in parte. vltis in z figura erigat contugatio. **C** Ceterū
addit Alexander hoc itidē posse ostēdi expōne. quēadmo-
dus in pma fecimus figura: puta sint termini. scia. vitiū.
habitus. pstruatqz syls hoc pacto nullū vitiū scietia.
aligs hitus non est scia: deinde ea assumant. quibus non
inest fortitudo puta z timiditas: qd acceptis poterim
pcludere nullā fortitudinē vitiū esse. ac subinde timidi-
tatē oēm vitiū existere. Si No ambe sint affirmatiue.
termini. hitus. scia. qualitas: deinceps qbus qualitatibus
inest habitus accipiant. itē pcrātia atqz grāmatica: vti
scia oī inest grāmatica. intemperātie No nulli. **C** Sed
quereret non. abre qspā: cur hoc in loco hāc monstra-
tiones nō attulerit Aristo. **C** Rūder Alulidus Rosad.
hoc ideo factū fuisse: qm minor itē ad vltiter negatiuam
redit. **C** Sed dicit fortasse argutus quis pti: cur itaqz
ambas istas mōstratiōes in pma faciebat figura. **C** Sa-
tius igit dicēdū cēleo hāc ideo hoc in loco fuisse am-
sam: qm quēadmodū planū est expositio. ratio eius
q. de omni dicit. vi ac ratione stabilis. Dicitur No de oī
maxime locus obtinet in pma figura: hoc itaqz tanqz ibi
quētiēter monstratum non imerito dimisit Aristoteles.
C Uep qd nōnulli antiquoz. referēte Alexandro. r. Ter-
minus asserēbat existimare cōplicationē aliquam ob id

Alexander.

Dubium.

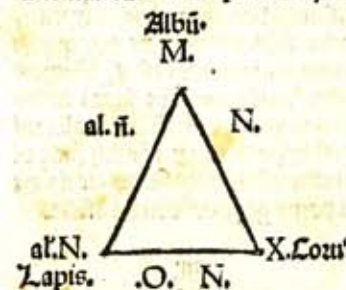
Solutio.

Dubium.

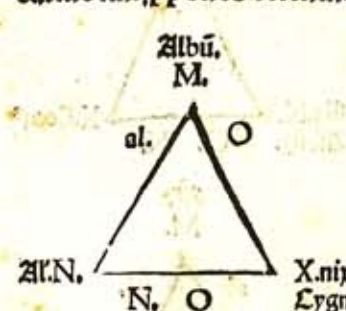
Solutio.

Opio nōnul-
loz antiquoz
de cōplicatio-
ne inutili.

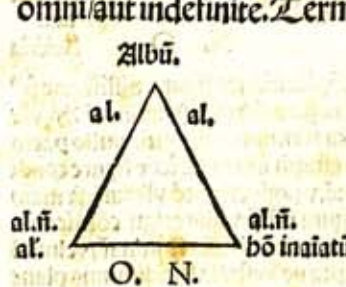
inutilē esse: q. bina concludat pditionē sine rōne penit.
cenleo: hoc enim non sufficit ad alicuius pditionis ca-
lumnā: nāqz si redarguere volumus cōplicationē quā-
piam non solum ea sumere opus est. que simul esse non
possunt: sed z omnia tollere. que syllogismate monstrari
possunt: particularis aut affirmatiua non destruitur nisi
nulli abundemus. neqz negatiua in parte. nisi omni con-
cludamus. **C** Preterea si hoc esset vep sequerē cōpli-
cationes aliquas viles exites inutiles esse: qd oppido
perabsurdū: erat etenim in pma figura pugiatio vltis
ex maiore vltiter negatiua particularis affirmatiua mi-
nore negatiuā pcludēs in pte: nō in hac possumus nulli
z alicui pcludere: que sunt pditiones: nulli si dicā. nullus
equ. homo. aliqd. quadrupes equus. nullus quadrupes
homo. alicui. ceu si dicam. nullus cygnus nix. aliqd. albu.
cygnus. aliqd. album nix. confimiliter z in aligs complu-
ribus idem hoc inuentu facillimum erit. Quamobrem
Termini ratio nulla penitus existit.

q. nō insit albu. lapis. coruus. Si aut predi-
catue sint. pponēs. termini q. non insit. albu.
aial. nix. q. No in
sit. albu. aial. cy-
gnus. Abanife-
stus itaqz quā-
do eiusdē figu-
re sint pponēs.
z hec quidem

q. nullo mō effi-
ciē syls. Uerū neqz si alicui vtriqz insit aut
non insit aut hūc qdez illi No nō. aut neutri
omni. aut indefinitē. Terminī oīz cōes al-
bus. animal. hō
album aial. in-
animatū. Aba-
nifestum itaqz
ex dictis. q. z si
ita se habeant
termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

termini ad se in-
uicē quēadmo-
dū dictū est. ex necessitate sit syls. z si syls
sit. necesse est terminos ita se habere: planū
aut q. z omnes qui in hac figura syllogismi
imperfecti sunt omnes enim perficiuntur
assumptis quibūdam: que vel insunt termi-
nis ex necessitate. aut ponuntur vt supposi-
tiones

tiōes: vt quādo per impossibile mōstrem.
z q. non sit affirmatiuus syllogismus p hāc
figurā: sed omnes priuatiui z qui vniuersa-
liter z qui fm partem.

C Monstrat nūc eas esse inutiles que maiore hnt parti-
cularē. minoz No vniuersaliter. figura cōsimiles: quas
ideo postposuit. quonā ambas secūde figure cōditiones
demolunt. z be sūt inutiles cōplicationes ex altera vniuer-
sali atqz altera in pte. Uerū neqz si vtriqz alicui. Nūc
vniuerso exemplo eas oēs redarguit. que ambas habent in
parte sexdecim numero existentes. Neutri omni. Di-
xit pro eo q. vt vtriqz alicui non. Manifestum itaqz.
Subaudiēdū inquit Alexander in secūda figura. Inunt
termini. Ut cōuersiōes. Ponunt. Ut suppositiones.
Atqz ita totā secūda figurā explicuimus addita pma ra-
tione. cur alterū a pma locū sibi vendicauerit. ac deinde
expositis z firmatis huiusce figure cōditionib. enarrato
insup cōiugationū numero atqz ordinem. z rōnes at-
tulim. medij atqz extremitatū. Refutata inibi cōmenta-
tione Termini pbi. subinde z ad incommodū deductionē
explicuimus addito modo. quo ex ambab. affirmatiuis
vilem possumus cōplicationē erigere. Postea rationem
attulim. ppe quā pbs numerū subz nūcupauerit oppo-
sita cā ob quā qrtus figure istius modus puerfione mō-
strari non possit. soluta ibidē ppulchra dubitatione. que
huius monstratiōē inessebat. allatis deinde cōiugatio-
nibus que maiore in parte existente necessario cōclusio-
nē inferunt. Deinceps z rō assignata est. cur negatiua in
parte indefinitē nomen subierit. soluta ambiguitate. cur
quemadmodū in prima expositio. monstratiōē nō
attulerit. Demūz Termini atqz antiquoz opinionem
dissipauimus: qui duoz pditionoz cōclusiōne inutilē
fore cōplicationē monstrari posse credebant. Ceterū his
omnibus explicatis atqz enumeratis. Consentaneū deinceps
est. vt ad tertie nos cōseramus enarratiōem.

C Tertia figura.

In autem eadem. hoc omni illud
No nulli insit. aut ambo omni aut
nulli. Figuram talem voco tertiā.
Sed mediū in ipsa dico. de quo
ambo predicamus. extrema No que predi-
cantur. maius quod a medio longius: min.
autem quod proximius. Ponitur No me-
diū extra quidē extrema positio. autem
vltimum. Perfectus itaqz neqz in hac figu-
ra syllogismus efficitur: poterit aut quum
z vniuersaliter z non vniuersaliter termini
ad mediū extiterint.

Non immerito vltimus tertię figure locus
ascrip. est. nāqz z medij po-
sitiō hac in figura vltimū obtinet locū. vtiqz suby-
ciatur extremo: z cōclusiō nulla pcludit vniuersalis: z vi-
lissime arti deseruiunt formule istę: quz decipulorum
ars harū complicationibus abutit. adde q. non dignita-
te solū. sed z tempore nouissima est. quemadmodum eni
z supra relatū est. scōa ac tertiā figure a pma ppositio-
nū conuersiōe deriuant. maioris secūda. minoris No
tertiā. Quasobz nō iniuria ad vltimū reiecta est locū.
Ceterū qd nōnulli autumant. pditiones ac leges figure
istius bine sint: minorem in quā oportere affirmatiuam
esse. z cōclusiōne particularem. Ad nō perperaz dictum

Quia de cā
figure vltimū
assignatio sit
locus.

asseruerim tū maximoz virozū auctoritati iniquis. ius
No z rationē: nāqz cōplicationū leges. vt vel cuiqz planū
esse potest nullo pacto ad conclonem referunt. non eniz
supius enunciam. pme figure legē esse. vt quatuor con-
cludat problemata. Ceterū de his tñ mentio facta est. q.
ppositiones corripiebant. quā de re dicemus nos cum
Alexandro atqz Philopono figure istius vnicaz esse le-
gem: minorem scilicet affirmatiuā esse oportere: qd ob
multas ac diuersas causas fieri debere cōsentaneū est.
Si etenim minor esset negatiua. quēadmodū z diuus re-
fert Albertus. nec affirmatiue neqz negatiue possit ali-
quando concludi fieri nāqz posset. vt extrema a se inuicē
essent disperata. qre affirmatiuū concludi minime lice-
ret. possent item z subalterna sibi inuicem esse. atqz ita ne-
gatiuū cōcludi nullo modo poterit. quod exēplis queqz
satis comprobatur. si terminos psumperimus. homo la-
pis animal. hic eteniz affirmatiuā cōcludere nullo pacto
valemus. sumant alitrfecus alij. hō equus animal. nāqz
his suppositis. affirmatiua tñ pcludet. Aliter z melius:
minore opus est affirmatiuā esse. qm quum pma figu-
ra binis legib. stabilietur. z q. maior vniuersalis sit. z q.
minor affirmatiua. que a maiore descendit figura secūda.
maioris legem obseruauit. qre opere precū ēt et tertiā.
que a minore oducit. eiusdē lege muniri. **C** Sola itaqz
lex ista viles cōplicationes hac in figura perficit. quāob-
rem z plures rōinationū modi in tertiā sūt q. in quauis
alia. vbi nāqz differētiā. numerus maior subiecta pau-
ciora existunt. puta animal paucioribus differētiis. tra-
hit q. homo. z ideo animalis subiecta plura sunt. q. hōis
supposita. differētiā. nāqz additamētū res ipsas minuit.
Que quū ita sint. merito hac in figura cōplicationes. sex
comperte sunt. quū in alijs quatuor tñ existant. quatuor
in q. naturali z non artificioso discursu cōclusiōne collige-
tes. Sin aut. Dixit. non tñ viles inuens cōplicatio-
nes. sed z inutiles. quādoquidem potest z vanis cassi. qz
conjugationibus figura ipsa obseruari. **C** Sed mediū. J
est inquit Alexander hec quasi ratio tertię figure: nam
tertiā figura est in qua mediū terminus bis subyctur.
Maius. J ascrip. Aristoteles pma locū maiori ex-
tremitatē. quādoquidem fm predicandi rationem potio-
rem retinet dignitatē. nāqz z in ppositionibus z in cō-
clusiōne predicat. secūda deinceps sedem minor. fortita-
e. extremitas. que quāqz in cōclusiōne z quēto suby-
ciatur. in ppositionibus tamen predicatur. extremus me-
diū datus est locus. quoniam subyctur semper predica-
tur nūqz. **C** Atqz ita naturalem secutus ordinem hunc
in modū terminos istos disposuit Aristoteles. p. s. Se-
cūda Alulidus Rosadis. ille eniz non nature. sed discipli-
ne ordinem. secutus. que nobis notiora existunt. ppo-
sitiō. mediū pmo. minorem deinceps. ac maiores vltimo:
nāqz ait ad verbum. z erit ipozum ordo in sermone. vt
principiū sumamus a termino medio. postea ab ipso se-
quatur minor. deinde ab ipsa maior. **C** Dicenim p hoc
quod est esse in toto terminos ita disposuit. ille vero ex
dicto de omni ordinis rationem aucupatus est. Ponem.
itaqz Aristoteles secuti primo maiorem. nā quēadmodū
in secūda figura maiore conuersa mediū terminus. qui
sequebatur. maius antecessit extremū. ita z in tertiā mi-
noris conuersiōe post minorem extremitatem mediū
terminus ponebatur. ex quo rationes venari possumus:
cur maior longius. minor No medio proximior sit. **C** Nō
vniuersaliter. **C** Non ideo dictus est. q. neutra ppositionū
vniuersaliter sumpta vtilis fiat complicatio: sed sensus
est. q. siue ambe sint vniuersales. siue non ambe. sed alte-
ra tñ. vltis omnino coniugatio efficitur.

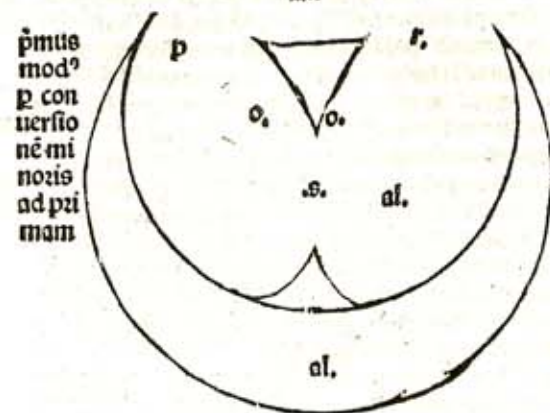
Vnicā tantū ē legē
tertię figurę. nō
minor sit affir-
matiuā non duas
contra rectiores
Notandum

Abi numerus
dianū maior
ibi pauciora
subiecta sunt.

Nota q. aliter
Aristo. termi-
nos tertię fi-
gurę. alit. auer.
ordinauit.

Quare in hac
3a figura ma-
ior longius mi-
nor No a me-
dio proximū ē

Liber

Uniuersaliter igitur terminis existentibus quum t. p. t. r. omni infit. s. erit syllogismus: q. alicui eorum que sunt. r. p. inerit ex necessitate. Quoniam enim conuertitur predicatum inerit. s. alicui eorum que sunt. r. quamobrem qm. p. omni. s. s. r. alicui. r. necesse e. p. alicui. r. inesse: per primam namque figuram syllogismus efficitur.

Utitur elementis p. r. s. p. maiorem notat extremitatem. r. minorem. s. r. mediu: q. si cui miru videat Aristotelem ita distinctis et sine ordine elementis uti: scire poterit hec apud grecos se inuicem consequi: queadmodum et in secunda figura. m. n. x. nos autem latini alii ordinando elementorum in alphabeto modum fecimus. "poteram" in translatione consequenter hec facere: in secunda. m. n. o. in tertia. p. q. r. Lete ru qd supra etiam declaratu est Aristotelis ingeniu deari: pabaf. Sed ut ad positu redeamus: explicat nunc phs vtiles coplicationes ex ambabus uniuersalibus: merito enim que uniuersalia sunt particularia antecedunt: atqz ait: q. si ambe in tertia ples extiterint affirmatiue: p. o. p. clu def affirmatiua in parte: queadmodum si dixerim: omne s. p. o. e. s. r. aliqd igit. r. p. m. o. s. t. r. a. t. u. r. h. a. c. A. r. i. s. t. o. t. e. l. i. s. p. m. i. n. o. r. i. s. c. o. n. u. e. r. s. i. o. n. e. a. d. i. n. c. o. m. o. d. u. d. e. d. u. c. t. i. o. n. e. a. c. r. e. m. u. e. x. p. o. n. e. d. o. Sed in ipso statim vestibulo accidit dubitatio. Cur qui minore pueria ut supra et diximus syllogismi isti a prima deducant: minorque qui sit affirmatiua semper in particulari vertat non semper tertia figure minor particularis sit. Ad hoc respondet nonnulli dicentes syllogismos istos a particularibus prime veritatis: qm particularis ppositio aliquando particulari rem puerit: nonnulli q. vlem: ideo minor et vltim et in parte in tertia figura assumi poterit. Nos autem secius et fortasse melius: namque queadmodum et supra abunde diximus particularis aliqui na in parte est: aliqui positione: bec syllogismos facit ex ambabus uniuersalibus: illa ex altera tui: si namque minor positio fuerit in parte. nil refert seu particularem siue uniuersalem posueris. Sed cur dicit quispiam quuz uniuersalis potior multo sit q. particularis: hec cu uniuersali in conclusionem possit particularem: ambe uniuersales nil plus concludat q. particularem: aut absurdum sequit fieri videlicet bis in coplicationibus no cam vt cam. Responsum velim binas uniuersales plus posse no quatu ad inferendum pconem sed quantum ad inferendi euidentia: euidentius namque ac dilucidius ex ambabus uniuersalibus conclusio colligit in parte q. ex al

Primus

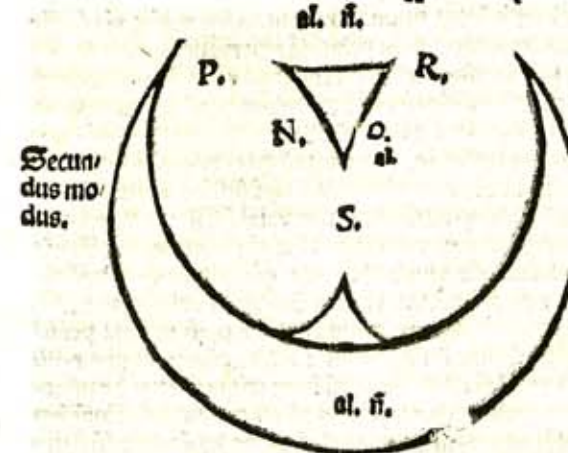
tera uniuersali atqz altera i pte. Quia enim puerit ad. strat minore couersa vtile esse coplicationem istam: si enim quid dicebamus: o. e. s. r. couersis pferam aliqd. r. s. p. ma constituet figura. Sed inquit Alexander q. et maiore ac conclusionem versa poterat modus iste ad primam reuocari figuram: puta si dicam aliqd. p. s. o. e. s. r. aliqd. p. r. deinceps et aliqd. r. p. na particularis affirmatiua in seipsam couerte bat: veru inqt qm monstratio bec longior intricatioqz est: ideo ab hac suspedere opere pciu fuit. Siqueret legitime quispiam cur in secunda figura ex ambaru couersione: maioris inqz minorisqz bine fiebat couigationes: in hac quoqz no ita factitatu fuerit. Responderet Alexander hoc ideo extitisse: qm in secunda figura dissimilibus existetibus propositionibus necessarii fuit altera determinate couerti: hic autem qui ambe figura similes sunt: possimus vtrilibet. Adde et q. p. i. n. g. a. t. i. o. n. e. s. v. a. r. i. a. n. t. n. o. i. n. t. r. a. d. i. s. s. i. m. i. l. e. s. m. o. n. s. t. r. a. n. d. i. m. o. d. o. s. s. e. d. p. e. n. e. s. c. o. p. l. i. c. a. t. i. o. n. u. z. d. i. f. f. e. r. e. n. d. u. s. c. u. i. u. s. a. r. g. u. m. e. n. t. o. e. s. t. p. o. t. q. i. d. e. m. r. o. c. i. n. y. m. o. d. u. s. t. c. o. n. u. e. r. s. i. o. n. e. t. a. d. i. n. c. o. m. o. d. u. d. u. c. t. i. o. n. e. t. e. x. p. o. n. e. n. d. o. m. o. s. t. r. a. t. n. e. c. o. b. i. d. n. i. p. l. u. r. e. s. e. s. s. e. d. i. c. u. n. t.

Possumus autem et per impossibile et exponendo demonstrationem facere. Si ambo enim omni infunt. s. si quid eorum que sunt s. accipiat ut n. huic t. p. t. r. inerit: quare alicui. r. inerit. p.

Omisit monstratiorem istam tanq. ex his que in secunda figura dicta sunt: aliquantulum notamus: nos autem eas faciamus: sit coniugatio prima: omne. s. p. omne. s. r. dico q. sequit aliqd. r. p. qd si negas sequat itaqz contradicorium nullu. r. p. Cui addita minore. omne. s. r. p. cludo in prima figura nullus. s. p. qd maiore potis demolit syllogismus: possumus et in secunda hoc facere sed melius et euidentius in prima. Et exponendo. Apponit tertia monstratiorem qua vocat expositionem: qua q. describit et arguit qualem fieri oporteat: et ex hoc inquit Philopon cuius planu esse pot. expositio ostendit modum multu a conuersione differre: qui etenim supra coplicationem ista conuersione monstraret: addidit nunc et expositionem. Si ambo enim. Quonia inquit. p. t. r. infunt omni. s. si pro. s. accipiamus aliqd eorum que sub. s. huic inerit t. p. t. r. si qd e. t. omni. s. Ita monstrabit t. p. alicui. r. inesse: et capit parte n. hoc enim sic se habente: t. p. inquit alicui. r. inerit. Sed videt. ait Alexander hunc in modum nil amplius ad monstradu propositu factu esse: q. enim differt q. ad rocinu modu accipere. p. t. r. inesse omni. s. vel eadem inesse omni. n. eadem enim penitus efficitur coniugatio. Responderet idem non esse hanc monstratiorem qua facit: ostendit hoc sensibili argumento: namque expositionis modus sensu sit queadmodum si sub hote capiamus sensibile quempiam puta Socratem. Cuius signu. ga nisi ita accipere non valerit monstratio. Signum preterea q. acceperit n. pro subiecto no aut. s. vti conuertitur. r. s. no aut. m. Propria est aut monstratio bec sensibilibus figure tertia: oportet enim expositionem medu ac subiecti fieri. Termini istius coplicationis sunt: genus. species. et vtriusqz communis: genus maior extremitas. spes mediu: qd communis minor: puta animal. substantia. homo. Ex hoc et possumus aliud pra nonnullorum opinionem concludere possumus: uniuersale in qua affirmatiua fm sui rationem conuertit non autem per accidens. et quia particularis conuertatur.

Et si r. omni. s. ipsum r. o. p. nullu infit: erit syllogismus q. p. alicui eorum que sunt. r. non

Priorum resolutio

non inerit ex necessitate: erit enim idem modus demonstrationis couersa r. s. p. p. pone: monstrari non posset et per impossibile: quemad-

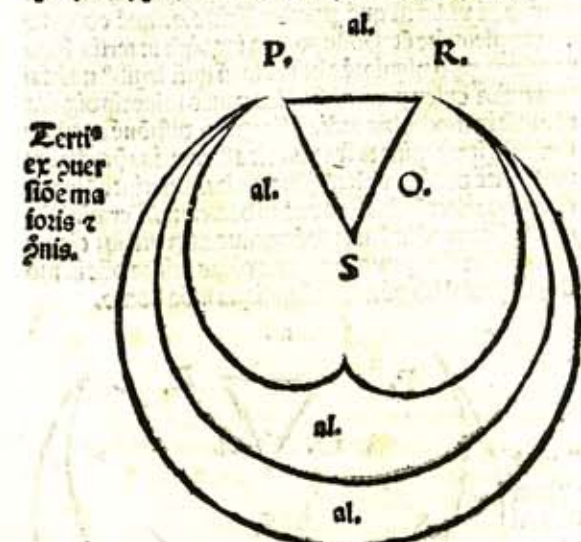
modu in priori. Si r. o. r. nullu s. p. r. o. omni infit: s. non erit syllogismus termini q. infit animal equus homo q. non infit animal inanimatum homo. Neqz quando ambo de nullo s. dicant erit syllogismus termini q. infit animal equus

inanimatum: q. non infit homo equus inanimatum. Manifestu itaqz et in hac figura quando erit et qm non erit syllogismus termini vlt fuerint: qm enim ambo termini predicatiui positi sunt: erit syllogismus q. alicui inerit extremus extremus: quando aut priuatiui no erit: qm autem hic predicatiuus sit ille r. o. affirmatiuus: si maior quidez factus fuerit priuatiuus alter aut affirmatiuus erit syllogismus q. alicui no inerit extremum extremum: si econuerso non erit.

Sed explicat vtile coplicationem ex ambabus vltibus: et ait q. si maior vltis extiterit negatiua cu minore vltis affirmatiua concludet negatiua in parte: puta nullu s. p. omne s. r. aliqd igit r. non est p. si namque minor couertat ad quartu pme reuocabit. Demonstrari aut posset. I. Puta si no sequit aliqd r. no est p. supponat suu p. d. i. c. t. o. r. i. u. m. omne r. p. Cui addita minore omne s. r. concludit o. e. s. r.

p. qd e maioris triu. Sed q. qua de ea de expone nulla fecerit mentionem. Aliunt qda hoc ideo fuisse: qm bec ex superioribus palam facta est: p. p. t. e. a. b. r. e. u. i. t. a. t. i. s. s. t. u. d. i. o. h. i. c. o. m. i. s. s. a. f. u. i. t. v. e. r. u. p. s. i. m. i. l. i. r. d. i. c. e. t. a. l. i. u. s. n. o. f. u. i. s. s. e. m. e. t. i. o. n. e. f. a. c. i. e. n. d. a. d. e. a. d. i. n. c. o. m. o. d. u. d. e. d. u. c. t. i. o. n. e. q. u. i. s. u. p. r. a. f. a. c. i. s. f. u. e. r. i. t. e. l. u. c. i. d. a. t. a. N. e. l. i. n. o. n. u. l. l. i. n. e. g. a. t. n. o. f. u. i. s. s. e. b. i. n. l. o. c. o. e. x. p. o. n. i. s. m. e. t. i. o. n. e. f. a. c. t. a. q. u. i. e. n. i. z. d. i. x. i. t. q. u. e. a. d. m. o. d. u. m. i. n. p. r. i. o. r. i. e. x. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. s. i. g. n. a. r. i. v. o. l. u. i. t. Sed et alij meli multo inquit de expone nihil comeminiisse Aristotelem: p. p. t. e. a. q. s. a. t. i. s. f. u. e. r. a. t. i. n. p. r. i. m. a. d. e. c. l. a. r. a. t. a. f. i. g. u. r. a. t. q. m. m. i. n. o. r. e. c. o. u. e. r. s. a. a. d. p. r. i. m. a. r. e. d. u. c. e. b. a. t. f. i. g. u. r. a. q. d. e. t. i. a. p. r. i. s. e. r. a. t. e. x. p. o. n. i. s. m. o. s. t. r. a. t. i. o. n. e. s. t. a. b. i. l. i. e. b. a. t. N. e. l. i. u. s. s. i. d. i. c. e. r. e. m. u. s. i. n. n. e. g. a. t. i. u. s. n. o. i. t. a. e. x. p. o. n. e. l. o. c. u. b. i. e. q. u. e. a. d. m. o. d. u. m. i. n. a. f. f. i. r. m. a. t. i. u. s. q. d. e. x. b. i. s. q. u. e. i. n. 2. o. d. i. c. t. a. s. u. n. t. f. i. g. u. r. a. s. a. t. i. s. p. a. t. e. r. O. p. o. r. t. e. t. a. u. t. i. n. h. a. c. c. o. n. i. u. g. a. t. i. o. n. e. t. e. r. m. i. n. o. s. c. a. p. e. r. e. q. u. i. s. u. p. r. a. i. n. q. u. a. r. t. o. p. m. e. s. u. n. t. a. s. s. u. m. p. t. i. s. d. i. u. i. s. s. e. s. p. e. s. a. t. q. z. v. i. r. i. q. z. c. o. e. a. l. i. q. d. i. n. h. o. c. f. a. c. e. r. e. m. i. n. o. r. e. e. x. t. r. e. m. i. t. a. t. e. e. x. c. o. t. r. a. d. i. u. i. s. s. i. s. h. o. s. p. e. s. b. u. s. a. l. t. e. r. a. m. a. i. u. s. e. x. t. r. e. m. u. m. a. l. t. e. r. a. m. e. d. i. u. t. e. r. m. i. n. u. m. p. u. t. a. j. e. q. u. a. l. a. i. a. l. b. o. s. i. h. o. r. n. u. l. l. i. s. s. i. n. u. n. i. l. e. s. p. o. n. i. t. e. x. a. m. b. a. b. v. l. i. b. u. s. a. t. q. z. e. a. p. r. i. u. s. q. u. e. m. a. i. o. r. e. s. b. z. a. f. f. i. r. m. a. t. i. u. a. m. i. n. o. r. e. a. u. t. n. e. g. a. t. i. u. a. m. a. q. z. i. n. u. t. i. l. i. s. e. s. t. c. o. p. l. i. c. a. t. i. o. i. s. t. a. o. b. e. a. n. d. e. c. a. m. q. u. e. t. s. u. p. r. a. i. n. p. r. i. m. a. f. i. g. u. r. a. r. e. l. a. t. a. f. u. i. t. q. m. t. e. r. t. i. e. f. i. g. u. r. e. l. e. g. e. m. a. b. z. o. g. a. t. o. p. o. r. t. e. r. e. i. n. q. m. m. i. n. o. r. e. a. f. f. i. r. m. a. t. i. u. a. e. s. s. e. N. e. q. q. u. a. d. o. S. e. c. u. n. d. a. h. a. n. c. p. o. s. u. i. t. q. m. m. a. g. i. s. a. s. y. l. l. o. g. i. s. t. i. c. a. r. a. t. i. o. n. e. s. e. c. e. d. i. t. n. a. q. z. n. o. n. v. n. a. t. m. s. e. d. b. i. n. a. s. d. e. m. o. l. i. t. l. e. g. e. s. c. o. d. e. m. a. l. t. e. r. a. p. r. i. a. a. l. t. e. r. a. m. C. o. i. s. n. a. q. z. o. l. u. m. f. i. g. u. r. a. r. u. l. e. x. e. s. t. n. o. p. o. s. s. e. a. m. b. a. s. n. e. g. a. t. i. u. a. s. P. r. o. p. r. i. a. h. o. t. e. r. t. i. e. f. i. g. u. r. e. n. o. d. e. b. e. r. e. m. i. n. o. r. e. e. s. s. e. n. e. g. a. t. i. u. a. M. a. n. i. f. e. s. t. u. i. t. a. q. z. B. r. e. u. i. s. d. i. c. t. o. r. p. c. o. c. l. o. g. r. e. c. i. o. m. u. t. i. c. a. o. m. a. v. o. c. a. t. i. n. q. u. a. r. e. u. o. c. a. t. i. n. m. e. m. o. r. i. a. q. u. e. v. i. l. e. s. q. u. e. u. e. i. n. u. t. i. l. e. s. s. u. n. t. e. x. a. m. b. a. b. u. s. v. l. i. t. e. r.

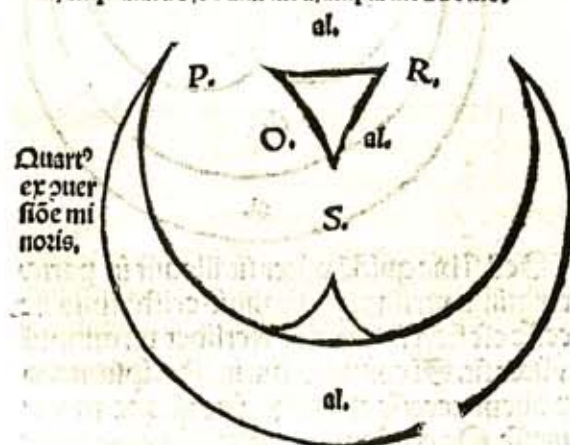
Sed si hic quide vltim sit ille aut in parte terminis vtriusqz predicatiuis existentibus necesse est fieri syllogismus. Si vtrilibet terminoru vltim sit. Si enim r. omni inest s. ipsum r. o. p. alicui necesse est p. alicui eorum que sunt r. inesse. Quonia enim conuertit affirmatiua inerit s. alicui eorum que sunt p. Quare qm r. quide omni s. r. o. alicui eorum que sunt p. t. r. alicui p. inerit: quare et p. alicui r.

Postea de vltibus abunde bucuz coplicationibus disputauit: superest vt particulares quoqz in mediu offerat: ples voco no que pconem colligunt vlem: quum sicuti

Dubium. Solutio.

Alia solutio. et melior.

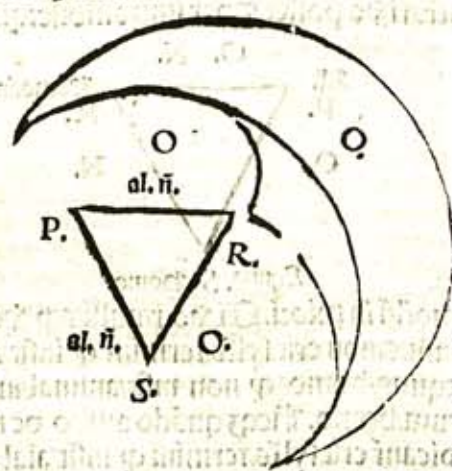
Quid ples et particularis coplicationes intelligendus sit.

[illegible]

Tertius si/r/qdē alicui/s/p/ro omni/ineff:
necesse est/p/a/licui/r/ineffe. Idē enīz modus
erit demōstratiōis. Est autē demōstrare ⁊ p
i/possibile ⁊ expōne/quēadmodū i p/iorib?.

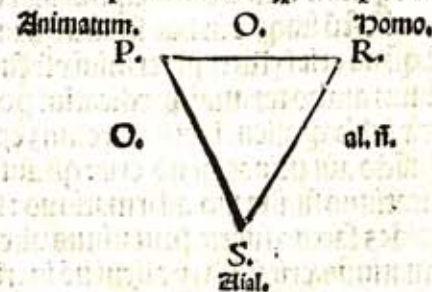
Quartus iste modus est bulus figure syllabific? in quo

Primus

[illegible]

Quint^o
p dedu
ctionez
ad im
possibi
le.

CSed si hic qdē sit p̄dicatīuus ille v̄o pri-
nariuus: v̄r aut̄ p̄dicatīuus: qñ minor qdēz
sit p̄dicatīuus: erit sylls. Si enī r/oi/s/ipsuz
v̄o/p/alicui nō inest/ necesse est/ p/alicui/r/nō
inest. Si enī oī/τ/ r/oi/s/τ/ p/omni/s/inerit:
sed nō inerat: mōstrat aut̄ τ sine deductiōe/
si acceptū fuerit aliquid eoz/ que sunt/ s/ cui/ p/
nō inest: qñ aut̄ maior qdē sit p̄dicatīuus/ mi-

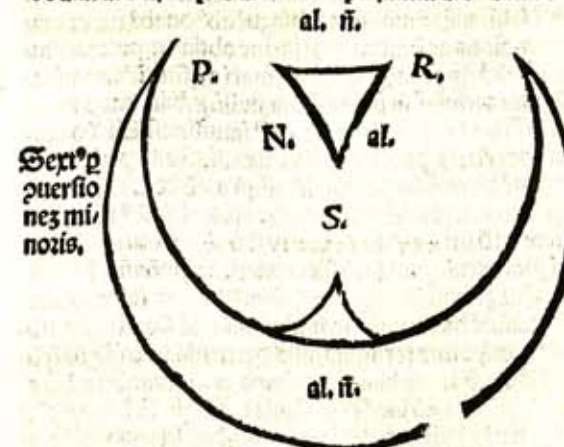

nor & o particularis priuatiuus non erit syllaba
vbi p/qdē oī inest/s/r/aūt alicui/s nō inest.
Termini q oī inest/aiaūt/bō/aial: nulli non
est accipet terminos/si alicui qdē inest/s/īpm
r/aicui aūt nō: si enī nulli/r/inest/p/īpm & o/r/
alicui/s/τ/p/aicui/s/nō inerit: suppositū aūt
est omni

Prionz resolutorioz

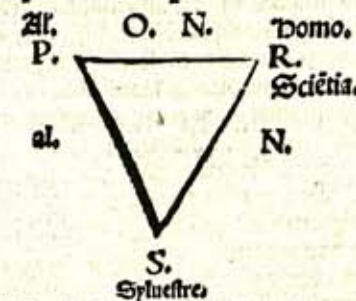
est omni inesse. Si eni oi/s inest/ p/r/ qd alicui/s/ z/ p/ alicui/r/ inest/ suppositū aūt fuerat nulli inesse/ s; quēadmodū i priorib; accipie dū est/ quū eteni i definitū sit alicui nō inesse/ z q nulli inest verum est dicere alicui non inesse/ quum qd nulli insit/ non est syls/ manifestum igitur q non erit syllogismus.

¶ **C**as fe ad eas pferit, que figura diffiles pponēs retinet
p ea explicās, que maiorē bz negatiuā in pre/minorē xō
vlt affirmatiuā: bñ aut mōstratio nō ampli fieri puer
sione pōt: nāqz pticularis negatiua nō puerit: minor xō
fi puerit. In pre puerit: quo fit, vt ambe reddant ptiū
lares: ex qb^o pauldubio nihil in qūcūqz figura syllice col
ligit: mōstrat itaqz r ad incōmodū deductiōe r sensibi
li expōne p ipole bñc in modū: aliqđ/s/nō est/p/ōē/s/r/
aliqđ/r/nō ē/p: si nō seqt sit q/ōē/p: p/cui si minorē addo
sequet q/ōē/s: p/qđ maiorē demolit pponē. Sed expōne
ostēdit/puta si gppia sensibile sub ipō/s/accepterimus:
quēadmodū r supra factū fuit. Verū/Ingt Alexander/nō
solū hoc fit, si singulare aliqđ sūperimus/s/z r si tale/de
quo nullo p̄dicet/p:puta aliqđ min^o vlt/s/ ipō/a quo ne
get/p/vlt: hoc etenim mediu locū subēnte ad scōz figure
istū cōpōlicatiōēz remeat: sicuti r Abūmagar Alpharā
biuā voluit p̄iugatiōē istaz mōstrari. [Qñ aut maior,]
Ecōuerso nūc ordinat pponēs/maiorē vlt affirmatiuā/
minorē xō negatiuā i pre: qb^o ita positus inutilis simplr
erigt cōpōlicatiōe: lex enī figure istū abrogat/ quū minor
sit negatiua. Sed pbs terminis modū istū refutat: nāqz
r oī r nulli seqt: oī si dicā, oē aial aiātū/aliqđ aial nō est
bō, ois bō aiātū: nullū xō mōstrare minime poterim^o: si
minorē nā pticularē accēpim^o: nāqz si nullū/r/p/cōcludi
dicam^o/ r minor fuerat aliqđ/s/nō ēē/r ita qz r aliqđ/s/r/
esset/ponam^o itaqz aliqđ/s/r/cū pcedēte: nimirū pcludē
mus/aliqđ/s/nō esse/p: cui^o dīctoriū maior assertabat,
[Rursus faciam] rectum sylm/ōē/s/p/aliqđ/s/r: nāqz r
becvera erit: si minor pticularis extiterit p nām: g aliqđ
r/p: si nulli dicebam^o posse pcludē: falsum itaqz B est: vñ
r ipse ingt: ppositū aut fuerat/nō hoc dicēs/qz in pō
nib^o ēēt nullū/r/p: hoc enī volebam^o mōstrare nō posse
pcludē: si qz si qz hoc supposuerit supponet ipole. [Sed
quēadmodū in pōib^o.] i. debem^o minorē pticularē acci
pere pōne: que vltz reddat itaqz ita nulli pcludere/puta
oē aial aiātū/aliqđ aial nō est lapis/nullū aial animatū.

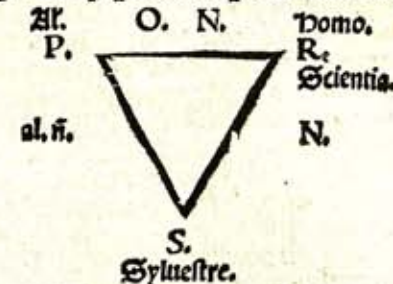

C Sed si priuatiuus terminoz vlr sit: q ante
in pre pdicatu?: quuz maior sit priuatiuus/
minor do pdicatu? erit syls: si enim p/nul-

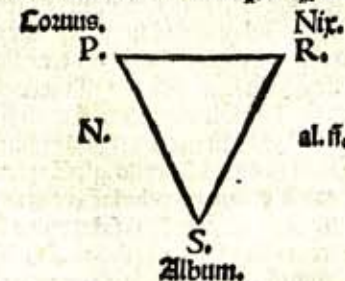
l/s/r aut alicui inest/s/p/r alicui non inest.
Rursus eni erit p^{ri}a figura/r/s/ppone puer
sa. Sed qm minor sit p^{ri}uatiu⁹: no erit syl^{la}.

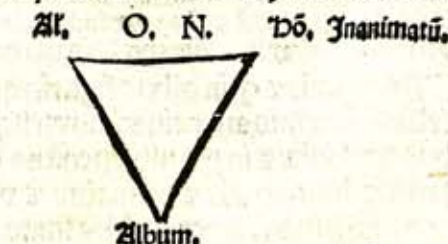
Termini q̄ inſit̄ aial/bō/sylueſtre: q̄ nō iſit̄
aial/scia/sylueſtre: mediū amboꝝ ſylueſtre:
neq; qñ vtriq; priuatiui poſiti fuerit: ſit aūc

hic qd3 vlr/ille x̄o in pte. Termini q̄ infit
quz3 minoz fit vlr ad mediu3/aial/bō/sylue-
stre/q̄ non infit/aial/scia/syluestre. Sed qñ
maior vlr/minoz x̄o in pte/q̄ nō infit/cozu?

nit album: q̄ aūt inſit non eſt cape/ſi r/alicui
qd̄ in eſt/ſ alicui x̄o nō in eſt: ſi eni p/o i r/ r/
aūt alicui/ſ t/ p/ alicui/ſ in erit: ſ3 fuerat ſup/
poſitū nulli: cet̄ ex i definīto mōſtrādum:
neq3 qñ/ yterq3 alicui mediō inſit aut nō iſſe/
aut hic qd̄ alicui ille x̄o non oī/ aut indefini
te/ nō erit ſylls. Termini oīuz cōes/ aial/ bō/

albū/aial/inaiatū/albū. Manifestus itaqz ⁊
in hac figura qñ erit ⁊ qñ non erit syll's: ⁊ q

ita se hññb² terminis quẽadmodũ dictũ est
fit ex necessitate sylls: 7 si existat sylls neces
se est terminos ita se hñe. Manifestum 7 q
oẽs impfecti 7 q bac in figura sylli sunt: pfi
ciuntur nãq3 oẽs assumptis quibusdã: 7 q
vniuersaliter ratiocinari per hã figurã non
l3 neq3 priuatiuum neq3 affirmatiuum.

Sextus iste modus sylli⁹ est huiusce figure fm Ari-
stotelicū ordinē: fm xō Zbcopbaltū r affectas gnr⁹ cē
sebi⁹: mōstrat aut minore querla: mās ad quartū fig⁹ pē
statim reuocat: quo sit vt coplicationes pticulars viles
bac in figura qtuor existāt: q si pticularis loco indefini-
tū: poluerim⁹ octo nimirū efficiēt: quēadmodū aio
aduertēti ligdū erit. [Sed qñ minor sit pzinatiū.] Ex
maiore affirmatiua in pte/minore xō negatiua vltiter ni-
hil syllistice colligē: qñgdē r o i r nullū seg⁹: o i si dicam⁹
aliquē syllistice aial/ptra fera nullū syllistice bō ois bō
aial: vbi n syllistice nō fera solū aialia itelligēda sunt re-

feret? Philoponoſi ꝛ plate: quæadmodū apud grecos
poetas, ſepenumero in vſu eſt: $\varphi\iota\lambda\omega\varsigma$ dicitur nulli
ſequi? aliqđ ſylueſtre aial, nullū ſylueſtre ſcia, nulla ſciē
tia aial. Cōſiliis mōſtratio fiet ſi ambe ppoſites extiriet

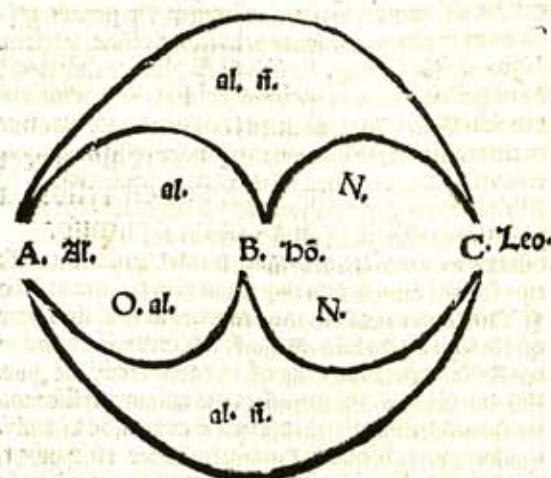
Dubitatio.

Sofo Albin.

Dabium.
Solutio.

C^oplanū autē ⁊ q̄m oib⁹ figuris/q̄m nō fiat
syllā/pdicatūis aut priuatūis/yrisq; exēti-
bus terminis/ ⁊ in pfe nībīl penitus fit neces-
sariū/pdicatūo aut ⁊ priuatūo ⁊ vlr acce-
pto priuatūo/semper fit syllā minoris extre-
mī ad maiorē:quē admodū sī/a/oī/b/aut ali-
cui/b/ꝑo nulli/c/cōuersis nāq; ꝑpōnib⁹ me-

Primus

cessu est/calicui eorum/que sunt/a/non inesse.
Consumiliter ⁊ in alijs figuris:semper enī
per conuersionem fit syllogismus.

¶ Quid quod de tribus figuris dicenda fuerint ad vmbilicos
deducta sunt: et ex coplicationibus quidam inutiles esse diximus
que non sunt penitus reijciende: vult in hoc qd dicitur
culo pñs expendere atq; examinare: que inutiles oino
sint: queque pacto aliqui syllice censeant: et igitur planum ac dilu-
cidum esse: qd coplicationes oēs inutiles ex ambabus figu-
ris possibiles: aut pticularibus. ppōnib⁹ ostēdant neq; pposi-
ta mōstrāt: neq; puerisōe aliqui sylm faciūt: que nō inu-
les sunt ex figura dissilib⁹: negatiuā hñtes vñq; ppositi-
qdē nō rōcinant: aliud autē b est min⁹ extremū de maio-
ri syllice colligūt. Sūt autē in pma siles inutiles: ex amba-
bus vñr negatiuis: ex vñr siles in pte affirmatiuis: aut etiā
negatiuis. In scōa ex ambab⁹ affirmatiuis seu itidē nega-
tiuis aut vñr aut in pte. In tertia ex negatiuis vñr siles
vñr vel in pte: et ex ambab⁹ pticularib⁹ affirmatiuis aut
negatiuis. Qualitate nō dissiles in pma ex maiore affir-
matia: et minore negatiua ambabus vñr: et ex maiore in
parte affirmatiua: minoreq; vñr negatiua: in scōa ex ptic-
ulari affirmatiua maiore: et minore vñr negatiua: in ter-
tia ex maiore aut vñr aut in pte affirmatiua: et minore vñr
negatiua: nāq; supia mōstrauimus coplicationes istas
inutiles esse: quēadmodū inq; Alulidus Rofo. nō posse in-
questitū determinatū. Ceterū si aut ambas ppōnes con-
uerterimus pmutatis terminis vt in pma figura: aut al-
terā solū: quēadmodū in subsequētib⁹ duab⁹: ita vt mi-
nor maioris ac pdicati locū in sōne obtineat: poterim⁹ ni-
mirū aliā gppia a pposito rōcinari q̄stutū determinā-
tū: puta accipiat in pma: oē/b/a: nullū/c/b: in hac s̄ nulla
efficit: a/a: d: c: quāobzē r ad pp̄m inutiles est. Si nō am-
bas puerteris ppōnes: nullūz/b/c: aliquē a/b: pculdubio
minore de maiore pcludem⁹: aliquē a/nō esse. Quare nō
imerito referēt Seuerino atq; alijs cōplīb⁹ nūcupati
fuerē sp̄li isti x r t dydxaxstov siue dyaxxaxuevo. Re-
fringunt etenim quodamō facta puerisōe ppōnū. Nā s̄ cō-
uertit neq; quū sit in pte negatiua. Altera p̄ fiḡ cōplica-
tio maiore bz in pte affirmatiua: minore nō vñr negati-
ua: ita dispositis terminis nihil determinat colligēs syl-
logistice: qd si ambas puerterimus ppōnes: mōstrabit et
ipa: c: aliquid/a: nō inesse c: /sup̄is terminis c: fūere pp̄m.
¶ Et dī nāq; sūt modi illi duo vltimi ex his quos Theop-
hrast⁹ atq; Eudem⁹ p̄ adyctēs fiḡ: mouē eos faciūt:
q ob id vltimū iter eos sortiri sūt locū ppea qd nullo pacto
pp̄m pcludūt. De reliq; nō trib⁹: quī p pñis puerisōis
pcreant mētiōē faciūt et Arist. ip̄e in 2° libri 1° volumine
ad pñm.

¶ Duo pacto in
2ª figura sunt
duo sylli in al
recte, conclus
dices.

Dubitatio.
Solutio.

Opinio Leo
Berfonie,

Prionz resolutorionz

ad pñ^m. Cōsistit in 2ª figura inutilis erat complicatio ex
maiore affirmatiua in parte ac minore vlr negatiua: ni-
hil enim maioris ad minorem pcludit, sed eōuerſo vlr ne-
gatiua puerſa et minore locū maioris ſubſeute: his etenim
ita diſpoſitis minus extremum de maiori negatiue et in
pre pcludimus. In tertia quoq; coniugationes bine hoc
pacto inuiles reperiunt, queq; maiorē affirmatiua et ac-
minore negatiua ambas vltier retinet: et que maiorē h³
affirmatiua in parte, minore v^o vlr negatiua: atq; ita cō-
plicationes ſiſt; que queſitū determinatū nō pcludit, et
dūtaxat indeterminatū in ſūma in oib³ figuris qnq; effi-
ciunt: bine i^a ſuma in ſcda vna tñ atq; in tertia ſer: bine

¶ Quia fobres palā est, qđnē eoz; vnaq; eoz quī querunt
quo in scđa figura bini efficiant; sylli indirecte pcluden-
tes; Aristoteles nāq; de his tñ mētiōē factūq; ad ppo-
sitiū sunt inutiles; pcludūt aut pacto aliquo questū inde-
terminatū; sed cōpōitatio illa; que maiorē in scđa figurā
vniuersalē bz affirmatiuā minozēq; negatiuāz itidē vlti-
questū etiā determinatū cōcludit. Et si dixeris; monne
cōuertentes pconē in hac quoq; cōpōitione pcludere
possumus; pfecto etiā nō tñ de hoc genus pconibus in
pntia sermo est; vyz; he declarabunt in pncipio scđi po-
rum voluminis; quēadmodum & supra dixim;? hec est
intētiō Aphrodisiēsis Alexandri; qđ aly & magni ali-
verius abierint; binasq; in scđa etiā figura inuisti mod-
cōpōitiones fieri posse assertauerint. Unum tñ addi-
p̄hiloponū & recte; q; quī in p̄ma sunt figura ambab-
cōuerfis vtiles efficiunt; q; in scđa minore; qui xō i tertiā
maiorē retrocedēte ad vtiles p̄me figure ruocant; cō-
mplicationes. Ceterū quū res ita se bēat; Aristoteles tñ de
modis p̄me tñ figure mētiōē in exemplo facitum; q; a
p̄ma in ordine est; tum ga hui? exēplo relique facillimē
elucidari poterūt. Vel aliter & melius dicemus; Aristote-
lem nō fuisse exēplo secūde aut terciē vltim figure; p̄p̄ea
q; nulla facta quēstione sola pponūt trāspōnē vtiles crāt
ad questū pcludūz; vel ne p̄missis quoq; trāspōsitis; quū
nil referat; quo ad sylli p̄fēcōis verū maior aut minor
ordine p̄ponat; qđ etiā supra inuimus; sit itaq; in scđa
figura cōnexio hec; aliqđ b/a, nullū; c/a, g aliqđ b/m est
c. Dico sylli hūc vtile ē & tertiū secūde; maiorēq; cam
existere p̄ponē que scđo loco/minorēz xō; que p̄mo po-

Dubitatio.
Solutio.

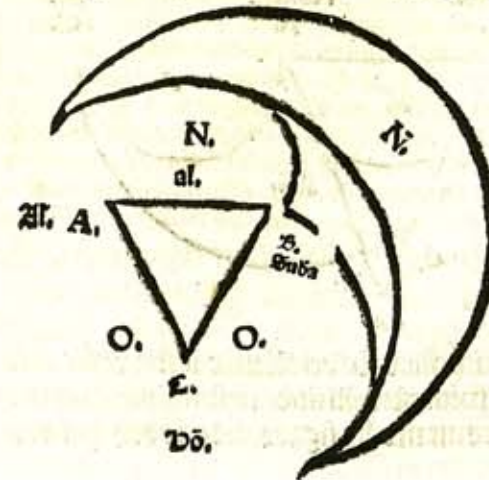
nif. ¶ Sed dicitur qd ppter qd pphs has etiā cōplica-
tiones i alyis figuris fieri pōsse tradidit. ¶ Rñdeo hoc
ideo p̄tulisse p̄hm qm̄ oculū dirigebat ad questus de
terminatū: puta si iñterio nō fuerit pcludere/b/oe/c/7 ecō-
uerso cōcludamus/c/oe/b/ñic p̄ior maior nuncupabit
subsequens xō minor: 7 ob hoc cōtēntus fuit Aristō. exē-
plo p̄me figuræ: qm̄ aliāz figurarū exēpla aliq̄a patie-
bant instātia. Et pp̄ hoc oīa credideriz eas dūtaz, que
in p̄ma efficiunt figura questū colligētes iñdetermina-
tum fuisse a Saleno in quartā relatas figurā: quā tñ Alu-
lidus Roſ. binis demolit rōnibz: tum qd si qd p̄dicare-
tur in pp̄onibz iñ p̄ne subcyeret/sequeret hoc fieri p̄ter
rei ipsi nām: qd extra p̄hi p̄positū est. Tuz qm̄ seque-
ret idē f̄m idē 7 p̄dicati 7 subti rōnē b̄ze: qd ideo ma-
xime extraneū esse dicit: qd p̄mū destruit p̄ncipiū: nāqz
si iñterio nō sit pcludere questus/a/oe/b/iquū pp̄ones
quēadmodū 7 sup̄ra enucleauimus/modū 7 denomina-
tionē capiat a questio: si in pp̄onibz/a/faciāmus ipsi/b/
subm̄ dum id medio subycim/ de quo/b p̄dicat in mi-
nore respiciēdo semp ad questū ipsūm. p̄culdubio idē
a/respectu eiusdē/b/f̄m idē questū p̄dicati subtiqz rōnē
geret: qd opposita claudit. ¶ Unde inq̄ Leo Heronici
figura istā esse penit/exterminādā tāqz duplici de cā nō
nātr pcludere/ñi qd id qd p̄ 7 p̄ se ex tali sequit/2nerio

aliō ē a q̄stionū ga seq̄ret binas d̄ctas vias ad vñū z eū
dē finē nātr ptingere: qđ pabūrdū oppido est. ¶ De si
dixeris: quēadmodū ingi z Alulidus. Rōf. ob id nālez
cēfendā cē figurā istā: ga facta puerfioe ad p̄mā reduci
figūz/que nāstūmā est: veluti tū z tertia: p̄p̄a nāles
exstīmant/ q̄m z be factis puerfionib⁹ ad p̄mā remeāt.
¶ R̄s̄debimus/ sicut z idē Alulidus/ cōuersiones istas
maximo a seinuicē differre iterfistio: nāq; hac nāles: illa
artificiosū reducunt syllā: Aristotelis. No intētiōnē nō
de artificiosi p̄tractare syllas/ q̄m z imaginariū sūt z ab
eo qđ est in re ipsa diuērsificānt: z ad hoc in infinitū q̄s
p̄cedūt: nāq; si nāli discursū cōcludaz oē aīal subam
cē: nil erit impeditimēto/ qn artificioso pleraq; alia z q̄s in fi
nita possim cludere. puta oēs equū subaz cē/ oēs bolez
oēm camelū/ socrate/ balliā/ aliquā subaz aīal cē/ oēs similr
sube subta cūcta p̄currēdo: qđ q̄s in infinitū excrefcit: z
ita Leo Herfonis. Nos alr/ artificiosas cōnerctōnes tāq;
infinitas hoc est indeterminatas omīssisse. p̄hm dicim⁹.
Sed ad rem nostram iam redeamus.

C Palā aut q' z si indefinitū p' p'dicatio in
pre ponat/eundē faciet syllim i oib' figuris.

Querit̃ cur dixit indefinitus pro p̃dicatio[n]e ⁊ nō addi-
dit vel negatiuo: quū tam affirmatiua q̃ negatiua in pre-
sua sibi coequalē retineat indefinitā. ¶ R̃ndet̃ nōnulli
q̃ vel ex affirmatiua negatiua quocq̃ signat̃ eo q̃ affir-
matiua i pte multo ⁊ potior ⁊ dignior est negatiua: nāq̃
cōplicationes oēs viles in q̃bus affirmatiua extiterit in
parte: be aut̃ indemonstrabiles sunt: aut p cōuersionē ad
indemonstrabiles statim reducunt̃: vbiq̃q̃ 3° p̃tula-
ris fuerit negatiua: sibi p̃imposse deductione tñ vtimur
ob hoc igi[ter] de affirmatiua tñ cōmeminisse p̃hm inqu-
unt Alexander atq̃ Philoponus. ¶ T̃os aut̃ ⁊ fortassis
meli[us] dicim[us] ob id p̃hm de negatiua i pte nullā fecisse
mētiōē: p̃p̃ea q̃ nō practabat de vli indefinitē nā: nāq̃
hec sup̃ius abūdē fuit declarata: ṽez de ea tñ indefini-
ta f̃mo eratq̃ bisce cōplicationib[us] aptabat̃: ⁊ qm̃ in his
affirma³ tñ ponebat̃: iō d affirmatiua solūmō mētiōē
fecit: quū dixit i ob[is] figuris: sig̃t se de istis itelligē p̃ne-
xionib[us] siue in p̃^o siue in 2° siue in 3° fig^o facte fuerint.

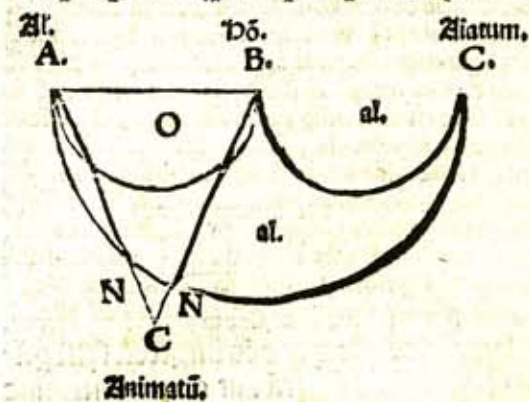
¶ Manifestū autē ē qd oēs imperfecti sylli pfi-
ciunt per primā figurā/aut enīz mōstratiue
aut per impossibile pcludunt oēs: vtroq; autē
modo prima efficiē figura: si qdē mōstrati-
ue perficiant: qm̄ per puerfionē pcludūtur
omnes: puerfio xpo primā efficiēbat figurā:
finaut per impossibile monstrent/ qm̄ possi-

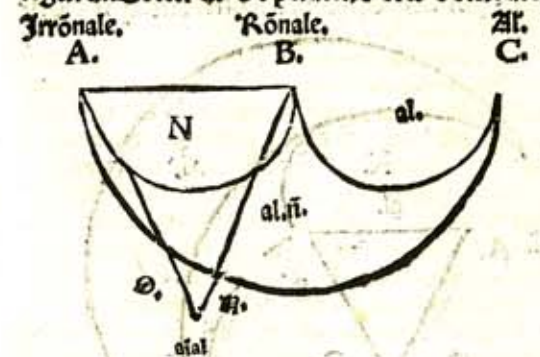
to falso syllogismo efficiat per primam figuram: quemadmodum in ultima figura si a/b omni insunt/c/a alicui/b inest: si enim a nulli/b b/xo o/c a nulli/c/s erat o/c: p/str et in alijs.

Aliud Theorema qd p vult fig extollit et i hac vles maxie p/ugades: et ingt qd syllo oes ipfecti/b est z ac 3e fig p p/ficiut fig ad eade reuocant aut mostra: tunc b est p quersione/aut ad ipole deducendo: na 2a fig maiore pueria 3a xo minore ad p am deducit: q aut et p ipole deductio i p efficiat fig ipe ex p/lu posuit de 3a in mo p/g ex ambab p/str affirmatiuis vlr: naq3 deductio p/rie destruedo sit: nullus aut modus aptior est hoc: vt vles nega q maxie destruit/ sup p/ntis dictione pcludat: qz eade pcludat no tñ ita apposte: quemadmodum i fra dilucidabim. Alr et meli de b p/ripue mo metione fecit Aristo. qm nlls erat modus ac coplicatio/ que totide modis deducit ad p am posset figura/ quot iste naq3 p maiore puerione/ p minoris/ ac p deductione ad incodmodu perfici potest p/ugatio ista.

Est aut et oes syllos reducend vlr syllos/ q in pria sut figura: q qdez in scda sut figura planu q p illos p/ficiut: pter qz q no oes co/ flir: s3 vles puatino puerio q xo i pte vterq3 p deductione ad ipole: q aut sut i pria figura fm pte/ p/ficiut qde et p se ipos: vey est et p

scdaz figura mostrare ad ipole deducendo/ vt si a/b alicui/c/a alicui/c/inerit: si n. nulli/b/xo o/c nll/c/ b/ierit: hoc n. sit p scdaz figura. Cofir at et i puatino erit demratio:

si eni a nulli/b b/xo alicui/c/est a/c alicui n inest: si eni o/c nulli at b/inest nulli/c/b/inerit: s3 bec erat media figura. Quapbre qm oes

q in media sut figura syllo reducunt ad vles syllos/ q i pria: q xo fm pte in pria ad eos/ q in media. Planu q et q fm pte reducet ad vles syllos/ q i pria figura: q xo i tertia/ quu termini vlr sut statim p/ficiunt p eos syllos/ q in pria figura: quu xo i pte fuerit acceptu/ p syllos in pte/ q sut in pria figura: isti aut in illos redacti sut. Quare et q in tertia figura fm pte oes reducunt ad vles syllos/ q i pria: q igif inesse aut no inesse mostra syllo/ dcm e quo se hnt/ et fm se/ q ex eade figura/ et ad se/ inuicem qui ex diuersis figuris.

Scdaz theorema ppo pte mostra: vles inq3 syllos fig p/fectissimos ee eo/ q p hos alij oes p/ficiant: b aut so facit vt ex p/nti ondat q na modi ad demratione/ maxie viles ceteri debeant: it itaq3 modi oes q ad vles p/ reducunt/ duodecim/ qm oes 2a/ 3a/ 4a/ p/ p/ctuales duo: vles 2a facillime nega pueria ad hos deducunt: p/ctuales xo bini sup p/ntis oppo/ cu3 altera vlr 3a in 2a/ 4a xo in p am redeunt p ipole. Qui aut sunt in p am. Non strit quona pacto syllo p/ctuales p/ ad vles eundem deducunt: merito aut de his posteri/ p/tractat quu 2a mediate ad pma reuocant: aut g hnt syllos ex se qde p/fectos ee: quu sint indemrabiles: posse tñ maiore ad huc p/fectioez affeq/ si ad 2a vles reducant: deinde bis mediantib/ ad p am: vñ no ee cetero ambigedu cur coplicationes p/fig/ cu mul to p/fectiores existant/ ad 2a reducunt: neq3 eni i hac tras/ ferant vt q ab ea p/fectione aliquid capiunt: s3 vt hac q/ si iternutia ad p vles deferat. Uel alr. Per se ipos. Qui sine reductoe ad 2a p/nt immediate p ipole ad p vles reuocari/ puta i ex p/lo nll/ b/a/ aliqd/ c/b/ aliqd/ c/ no est a/ ex opposito/ nis cu maiore pueria/ sit 2a p/ coplicatio/ vt nullu/ a/ b/ o/c/ a/ nullu/ b/ c/ itidez et in altero p/ctuali fiet syllo/ o/c/ b/a/ aliqd/ c/ b/ aliqd/ c/ a/ ex oppo/ nis p/lo/ nullu/ a/ c/ o/c/ b/a/ nullu/ b/ c/ bec qde hnt i modu: si tñ re cte aiaduertam/ res ipsa fm vtrazq3 expone in ide reci det. Tertio itaq3 p ad 2a reducunt. Quart xo ad pma eundem quemadmodu et de pte ipso liq. Qui xo i 3a. Nunc eos mostra/ q sut in 3a/ quo ad p reducunt vles p ipole: et ait: q pmi duo statz b est nullo alio mediate ad p vles remeat/ p/ior ad 2a/ scdaz ad pte facta per ipole deductioe: b eni puerio fieri minime pot: quu hac alte ra oino p/ctualis efficiat. Qui xo in pte. Particula res ingt 3a no ampl/ statim s3 mediantib/ p/ctualib/ p ad eundem reducunt vles: ad hos et eni alteri/ p/ponis co uersioe migrat: subaudiendu aut/ referete Alexandro hoc in loco/ qcuq3 ex se reduci no p/ntita q sensus sit: particula res 3a syllo/ qcuq3 ex se reduci ad p vles no p/nt p syllos in pte q sunt in p am/ ad eodem reducunt: naq3 tertio qm fm ordine Aristotelicu statz p ipole ad p redigunt vles: puta/ aliqd/ c/ a/ o/c/ b/ aliqd/ b/ a/ bui/ eni dcdio sup cu3 minoz sit scdaz p huc in modu: nullu/ b/ a/ o/c/ b/ nllm c/ a/ q si dicas no debere coplicationes istas b pacto ad p vles reuocari/ s3 p puerioez q p/fectioez/ dilucidioez est. Contra instam dicetes/ q eode pacto vles 3a reducet di eent i p/ctuales p p/ntes puerione/ cui tñ dñi feci mus: merito itaq3 additatio illo ois tollit ambiguitas. I fm se. I qm vnu/ qcuq3 p p/ fig/ syllicus sit. Ad sein uice. I doc est q sit figura p diuersitas et sylloz ad seinu ee in varijs figuris: qm penes medij dispoñe: et eo q va rie ad pmos p reuocant: alij naq3 p se/ alij p alioz red uctione. Ceter ex bis q dicta sut dilucidu sit/ expone mi nimā

Quod si sit
modi q red
cunt ad vles
p/ntis figure.

Receptat
eo q sup
cia sit syllo
incedibus.

nima arguedi p/ugades pte sibi vedicare: quu b adiu meto nulla vti palā ē reductio fiat sylloz. S3 ia totu sylloz inexistu negocu expeditu ē p/ z/ ac demu 3a fig de q dixim/ cur extremu sortita fuerit locu cur coplica/ todes ples efficiat i hac qz i alia/ alterutra/ dñata ibide nonulloz opione/ q binas 3a fig/ leges ascribent: deinde et tmino/ ordie enarrato/ appo/ et Alulidi/ Ros/ coapta tioc p/ptera: Mox et rone atulim/ cur ex ambab vlr bus i pte tñ hac i fig/ sequat/ q curq3 quu modus p/ntis vtriusq3 puerioe ad p am reduci possit figura no fuerint bini effecti mo/ quemadmodu in 2a. Deinceps et exposto/ ria mostra/ de3 expouim/ addita ibide rone/ cur hac in 2a bini/ se fig/ mo non sit vltus/ mox et rō reddita cur no nulle coplicationu istaz vles/ qda xo p/ctuales nuncu pent: declarato subinde p/ctualiu/ p/ntis quaz ordie: re futata sit/ Alexandri opione/ Eudem i atq3 Alpharaby/ de/ incept et qnti figure istiusmodi mostra/ tione expouim/ addita rone cur nlla repia/ fig/ in q vltis tñ sit. Demu coplicationes illas ordinam/ q ad p am sut iutiles/ q q3 refractas vocabat Theophrastus: refutata ibide Baleni fig/ 4a/ ac reductioe sylloz oiu/ ad p vles duos facta. Supst aut vt post bec expedita/ ad neccias ptingetaz 3a simplices et mistas pedem feramus.

De syllogismis qui constituuntur ex am/ babus de necessariis. Cap. 6m.

Alonia xo diuersus est inesse et ex necessitate inesse et ptingere inesse: multa. n. insit qde/ no ex necessitate tñ alia xo neq3 insit oino/ ptingit aut inesse: planu q et syllo vni/ cuiusq3 boz diuersus erit/ et no snt se hntib/ terminis: s3 hic quidem ex necessarijs/ ille xo ex inexistē tibus/ ille autem ex contingentibus.

Postea q figuras et p/ugades oes inexistes ex p/ntis tād3 simplices/ tractatus de modalib/ pte neq3 locu ascribit tād3 dignozib/ et potiozib/ atq3 io q si ordie bini/ se rone assignas sit/ et di uersitate sylloz ex diuersitate fieri p/ponu innues ingt quasi ad vbi/ qm mae p/ponu inexistu/ necciaz ac ptingē tiu/ a seinuice seingunt: nimiru/ p/pones qz ipse diuer se erit: et b/ syllo et ex bis p/nti/ iur se magno differet iterstio: qdaz i mae ipa p/pones discriminet: rone assi gnat dices/ p/ntia subis inee aliquid no ex necessitate et ita p/ponē fieri inexistē/ aliquid ex necessitate atq3 ita neccia/ no nuq3 vo neq3 ex necessitate inee/ neq3 oino inee: et sic p/ponē fieri ptingentes. Nec vñq3 dixeris/ qd qda autmant inee coi/ et i plus esse/ q ex necessitate: naq3 bec et mae mo seingunt/ quemadmodu sup dixim/ ex opione Alul. Ros. Theophrastu ac Themistiu iurgētis: et i pntia ide q3 asserētis: ait eni p/pones istas et mo et mae a seinuice differ re. S3 illd et pperā dcm arbitroz: q ptingē inee coi/ sit/ q simp/ inee p/pea. q oē qd insit/ ptingat inee: b eni fieri nullo mo pnti Aristo audiam/ dicēte/ alia no oino inee ptingē aut inee: b eni ptingēs nullo pacto de eo qd inest p/ntiari pte/ vey si ex inee ptingēs iferim/ no ē illd/ de q nūc sit fm ois/ ptingēs/ qd sup no necciu vocauit Ari. d q abude disputauim/ i. Et no snt i qda affirmado legē dū putat/ ita vt sensus sit syllo ex p/ponib/ illis oñi pnti tuu/ snt se hntib/ fmis/ b si ambe fuerit neccie aut ptingēs ambe/ vñ si alia fuerit neccia alia vo ptingēs vñ inee: ceteru sensus iste ver/ qd ē no tñ pte/ntu accōmodat: naq3 si ita legēdū ē: debuit et i modu dicē: et snt se

Inesse no est
magis coe q
neccie inee/ s3
contra distin
guatur illi.
Opio Auar.
de p/ponē de
innee s3 iteo
p/nti/ et the
mistum.
Cōtingē inee
no ē coius q
innee.

hntib/ fmis et si hic qde ex neq3 et reliq. Sati q vt cu3 Alex/ dicam/ q p/ntis exponit/ quo diu/ sus efficiat syllo: naq3 igit tmini no snt se hnt/ b est syllo isti no ex p/ntib/ pnti/ p/ponib/ s3 b qde ex neq3/ ille xo ex inexistibus/ ille aut ex ptingētib/ et p/pea sit iter se multu diuisi. S3 qreret aliq3 cur quu i finiti qnti modi sut/ vey puta et sal sum/ p se/ per accis/ ipole/ bnt/ male: et pntia non et ex his quoq3 diuersus efficiat syllo: Respodemus q mo/ di isti aut iide sut cu supra dictis/ aut p/ponē inexistē quo ad dñu/ syllo no variat: quemadmodu i sup retulim/.

In neccis itaq3 ferme pnti se b3 et in bis/ q insit: eode. n. mo pntis terminis i eo/ qd ē in ee: et i eo qd ē ex neccitate inesse/ erit et no erit syllo: pter qz q differet i eo/ q adiacet termi nis ex neccitate inesse/ vñ no inesse: naq3 et p/ uariuu snt puerit/ et qd est in toto ee et qd de oī pnti assignabim/ in alijs igit eode pa cto mostra/ b p conersione/ q pclusio est ne cessaria: quemadmodu in eo/ quod est inesse.

Querit quu Aristo. de simp/ syllo pmonē faciat: cur ipz coerceat ad neccias aut ptingēs p/pones: naq3 d syllo ex neccis/ i posteriorib/ de ptingēti i topici/ abude dispu tat. Rndem/ q necciu ptingēz bis/ ari/ pnti/ pnti/ latius vt formaz variant syllo/ atq3 vt neccis p qcuq3 accipiat neccio seu simp/ seu 3a qd/ et ptingēs pnti vt ex diuerso dicto de oī ac diuersis pueritēdi mo diuersas fac coplicationes: et pnti/ vt neccis ide qd p se snt/ et ptingēs ide/ qd pabile cu timore opp. Latit itaq3 neccis et co tingēs b i loco accepit Aristo. vt formaz. v3. syllo de q in ppo/ fmo est aliquid/ variat. Ait itaq3/ q p/pones neccie extiterint no addo quemadmodu nonnulli i sensu aut coponis aut diuisiois: na b sup resutatu est i puerioi bus: si inq3 p/pones tales fuerit/ ferme iides snt syllo/ q et in bis/ q sut inexistēs na qtuor viles coplicationes in p efficiut/ totide in 2a/ 3a/ 4a/ q si cāz reddidit/ ob quā statz post p/ugades inexistēs neccias ordinam/ naq3 et eo q sut pntis: in vtriusq3 eni p/nti/ actu inest subto: et pnti/ et syllo/ si no eade/ pntia tñ retinent puerionez inq3 ac dictu de oī/ statz post syllos inexistēs de neccis agēdu fuit. Pter qz q diff. I Ex b si in merito qspia aniaz capet dubitadi/ ea q sup dicta sit ingēs/ p/pones modales ab bis/ q sut inexistēs no 3a mae et modu vt al/ seruim/ vey modi tñ appone differre: naq3 hoc qst ex pte/ntu manifestu ē. Dicim/ quemadmodu et alibi Alex/ xader/ q modoz appositio i pueniete mae faciēda ē: b voluisse p/nti dixerim: vt. v3. differant p/pones iste eo q illis fm debitas et cōgruentes mās apponaf modus. Naq3 et puatuu. Reddit rone nūc/ cur coplicationes necessarie similes sint bis/ que sunt inexistēs: naq3 ingt pntia haru sunt eade/ ergo et p/ugationes snt crut: pntia esse eadem ipse hunc in modum mostra: co uersio est eade/ vñ eni negatiua inquit eode pacto con uertit/ igit cōuersio eade est: s3 quere/ret no iniuria qspia quare de vli tñ negatiua metione fecerit: quu no hntis diu/ tar/ sed affirmatiuarum quoq3. Cōuersione scda ac tertia ad pma reducunt figura. Dicim/ ob id b factu esse: qm affirmatiue oes eode modo conuertebant tam inexistēs/ q necessarie aut cōtingētes: negatiue xo no itidem: nam ptingēs negatiua vñ no puerit terminis/ quemadmodu infra dilucidabim. Et qd est in toto ee. Et dictu de omni inquit per qd pma mostra/ figura ide vtrobiq3 est in p/ponibus dico inexistētib/ et necessa riy: in cōtingētib/ xo non ide/ sicut infra planu erit.

Dubita.

Solutio.

Dubium.

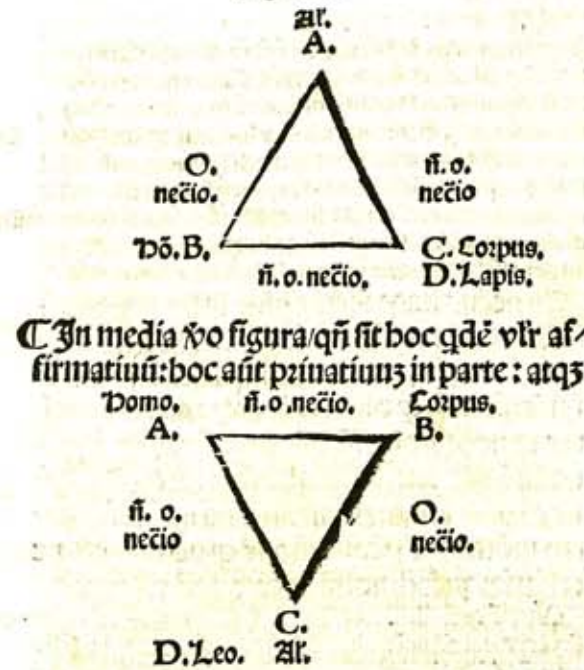
Solutio.

Dubium.

Solutio.

Dubia aliud

Solutio.

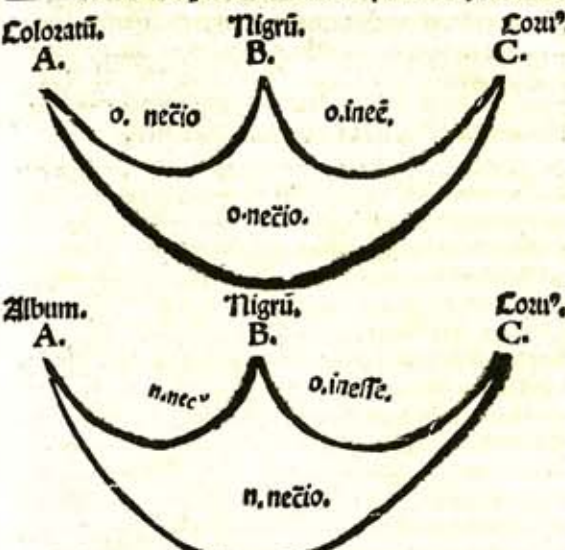

In media ho figura qñ sit hoc qdẽ vlr affirmatiu: hoc aut priuatiu in parte: atqz iteru in tertia quu sit hoc quide vlr predica-
tiuum illud ho priuatiu in parte: no similit
erit z demonstratio: ceterum necesse est cui
vtrũqz no inest de hoc facere sylm: erit eni
necessariu z in his: si aut de exposto neces-
sario est: z de illo quoda: naqz expostu qd
illud aliquid est: sit aut vterqz syllogismo-
rum in propria figura.

Exponit qre suplus dixit ferme: naqz ingt in hoc disse-
runt coplicationes neceia coplicationibz inexistibz: qñ
quar? scde z gntus tertie non eode pacto monstrant: in
syllis eni inexistibz monstrant p ipole: hic aut ostendit
talis fieri minime potest expone arguunt: naqz si opposi-
tu assumptis pconis cu altera pponu mistione facies
ex neqz z ptingentibz: de qua adhuc nulla facta est men-
tio: atqz ita ignotiori monstrabit: qd per absurdum:
neqz dicas: queadmodu nonnulli male asserunt: qd ga mi-
stio talis no est pgrua: id no pnt p ipole monstrari: naqz
nulla est vtilis coplicatio: qñ puerfuo pacto aliq possit
monstrari syllo: qd potius dixeris ob id: pñm monstratio-
ne hac negasse: qd de tali mistioe: nulla adhuc metio fa-
cta fuerat. Sed dubitaret merito aliqz quoz iugatio:
nes iste no possint p ipole oico et p notiora monstrari: su-
pius eni dictu est qd neceia pponi triplex opponit cotin-
ges neceia: no neceia: z polis: si itaqz dicatoriu assumpseri-
mus ptinges neceia: manifestu qd ex ambabz neqz co-
plicatio asstruet: atqz ita ex euidetioribz syls fiet. Dic-
timus qd B fieri aliqñ possit no tñ semp: naqz si dicatori-
u verificet no pro ptingenti neceia: sed pro no neceia aut
possibilit: tñc planu est qd ex ignotioribz arguem: in mi-
stione inqz aut neceia z inexistis: aut neceia z ptingentis veri-
qz quasi videns Alulidus Roß: ingterit igit syls pmi-
stus ex pponne neceia z absoluta aut ptingente: tacuit autẽ
neceia: qd tñc ex notioribz pcedebat deductio. Ceteru
necesse est. Uerũ ingt si volum ptingentes istas argue-
re: expostioa rone vti debem: vbi notes: queadmodu
z Alexander refert: qd modus iste exponendi longe ab eo
dissilis est: q supra in tertia figura in syllis inexistibz sic

bat: ibi eni quoddã sensibile accipiebam? no egẽs mon-
stratione aliq: vñ z solu acceptu sufficiens erat: hic aut qd
accipit no solu sensu sufficit: s ad ipsu op? est sylm fa-
cere: qre hoc veluti innuẽs iulit: de hoc facere sylm: qñ
no sufficeret sola sensibilibz monstratio: s adhuc syllo op?
eet: qd itez plani? ostendit: vñ alit: naqz expostu qd illd ali-
qd ei qd illd eni nota essentialis pdicati existit: queadmo-
du z ista declarabim: vñz hoc pacto expostioa ista
monstratio pcedat: nil tñ pñbet: qd sensibili et monstra-
tione argui possint. In pñia figura. Hoc est syls ex-
positio: monstras coplicationẽ figure secũde: in scda et
sit: z tertie syls in tertia: atqz vñ hoc plani? sit faciamus
expone. Sit syls in scda: necesse est oẽ b esse: a nece est
al: qd: c no eẽ a: qd nece est aliq d: c no esse: b: mōstro hoc:
accipiam? eni sub ipso: c aliq d min? cõe a quo vlr remo-
ueat: a z sit: d: ita pcedam? nece oẽ b: a nece nullu d: a:
g: nece nullu d: b: s: d: erat aliq d: c: aliq igit c: neceia non
est: b. Planu itaqz qd syls iste expostio: in eadẽ figu-
ra efficit: in qua z expostio: cōfily z de tertia dicẽdu erit.
Ceteru Theophrast? referẽte Alexandro no ita mon-
strauit coplicationes istas in pñioz pñioz analyticor:
sed destitit horuz monstratiõem tanqz que per impole
fieri possit: z bec de vñformibz necessariis: deinceps de
mistis ex necessariis z inexistibz dicendum erit.

Distio necessarij z inesse.
Ed contingit aliqñ z altera ppositi-
one necessaria existẽte: necessariu
fieri sylm: pter qd q non vtralibet:
sed que ad maius extremuz: vt si a/

quide sumptu est: inesse ipsi b: ex necessitate
aut no inesse: b: ho ipsi c: inesse solu: sic enim
sumptis propositiõibus ex necessitate: a/
inerit ipsi c: aut non inerit.

Postea qd tractauit de coplicationibz ex amba-
bus neqz vult in pñia expone: quo
altera neceia: altera ho iexnte sequr iugatio neceia: z ait
qd maiore necessaria: ac minore inexistẽte necessariu cõ-
cluditur questu: eõuerfo aut dispositis pponibz: mi-
nime. Sed qñ circa bec infinite quasi insurgunt qõnes:
ac varie viroz doctissimor: inie: adeoqz locus iste diffi-
cilis itellu e: vt yix possit extricari: no absurdũ faciurus

ero: si pñ? diuino implozato auxilio: ad enigma hoc eno-
dandũ me conserat: debet enim numen interesse: quu di-
gnus iciderit nodus videt. Sit itaqz inuocatio nra eadẽ:
quã in musaz hymno fecit antigñm? poetaz Orphe?
ἀλλὰ θεὰ καὶ ἐμὲ τοῦτο τολῶ τὸν ἔρῳ
παῖσ τε καὶ νηροῖς με σὸ φῶν βαλχέυσα τε μῦθοις
μυδ' ἐμ' ἀποτλάξῃς δ' υἱοῦ δ' ἑὸν γένος ἀνδρῶν.
Ἄρα πρὶ τοῦ λαοῦ ἐρίφει γέρος ἀγλαόκωρος
αἰεὶ δ' ἔξ' οὐ μὲν οἷοιτο τολῶντα κ' τοιο γένεθ' ἄλλος
ἄλλος ἐμὴν ψυχὴν παυαλίμονα: πρὸς φῶς ἀνδρῶν.
Ἰμετέρων βροτῶν ἀξέινδον ἀπὸ σίμβλων
καὶ κλέος ἐνεπ' ἴνυς φρενὸς ἀλγέος ἀνδρῶν.
Dicimus itaqz iã a vesta vt di exoriz qd varie ac multi-
formce circa modũ istũ complicadĩ conectendiqz ppo-
sitiones: extiterũt z antiquoz z modernor opionies: iu-
niores eni modũ quẽdã mea qdẽ snia valde auerũm a
veritate secuti sunt. Quidã naqz eoz dicũt: qd ex ma-
iore neceia in sensu diuĩsĩs z minore inexistẽte: segf pñlo
neceia: siue minor simplr siue vt nũc fuerit inexistẽs. Si vñ
maior in sensu cõpõnis accepta fuerit: no valere autũ
iugatiõẽ istã: ni minor simplr fuerit inexistẽs: definitũqz
simplr inexistẽte quũ pdicatu no aliqñ subto cõpetere
põit: aliqñ no: s semp: vt nũc aut quũ seci? se hũerit. Ad-
dũqz si maior fuerit inexistẽs: vt nũc: minor ho necessaria
siue cõposita siue diuĩsa: qd nũqz vtilis asstruit iugatio:
sinaut inexistẽs simplr sit: qd semp quocũqz supra minore
neceia: s itidẽ sequef neceia: dicũt in sup pñm intellexisse
de pponibz in sensu diuĩsĩs no aut cõpositis. Alij ho
binas ponũt circa mistione istã: reglas: vnam qd maiore
neceia: oẽs modi valẽt in ðne neceia: in pte: no aut vtem:
pnea qd verificat med? de minore tñ p eo qd est in ðne
aut maior extremitas no solu p eo qd est: s pro eo etiã:
qd no est: s pñt eẽ. Alterã qd ex maiore inexistẽte no segf
s neqz inexistẽs: neqz neceia: s polis: p pole cõe gppia itel-
ligẽtes inexistẽt z neceia: addũqz ex maiore neceia z mino-
re inexistẽte possẽ ðne neceia: vñ segf cũ reduplicatiõe tñ.
Sẽ qñ pones iste lõge recedũt ab Aristotelica vitate: z
si qd boni retinẽt: id totũ infra declarabim: id has omĩtẽ
das cõfiteor: naqz pñt qñ refutata est: vñ agebam? de puer-
sionibz: altera quoqz: vñ pole illd cõe destruebam? Sa-
tis itaqz est vt ad celebratiorẽ opionies veniamus.
Diuus naqz Albert? nulla pmissa diuĩsione cõpõnis
diuĩsionisqz ingt: qd si maior fuerit neceia: z minor inexistẽs
simplr: semp cõplicatio fiet vtilis in ðne neceia: sinaut
maior inexistẽs fuerit: vt nũc: minorqz neceia: iugatio fiet
inutilis ad ðne neceia: atqz in sup dicit: qd simplr inexistẽs
nũcupat: que fm rẽ neceia est: s moduz no beat atqz ita
ambiguitates oẽs: que hac in mã efficiunt: subterfugit:
z qñ opio bec maxime pbat nñs tẽpõibz: z ga sanctũ
est phonozare veritatẽ: ea qd potero rõnibz infrĩgam.
Primũ itaqz si minor eo pacto esset simplr inexistẽs:
sequef cõplicatiões istas nihil differre fm rẽ ab his:
que vtrazqz hñt neceias: atqz ita aut mistio bec supuaca-
nea foret: aut coplicationes no rẽ: s nfo pferẽdi mō tñ:
mō differret: quoz vtrũqz pabsurdũ est: qd qz z fal sit
sit: de pñi eni nemo dubitat: mōstro euidẽte rõne: naqz
in z fig? ambabz neqz in iugatiõibz oibz: in qd z in-
existẽs: vtilis erigĩt cõplicatio: si ho affirmatiua neceia fue-
rit: negatiua vñ inexistẽs: queadmodu ista planu erit: inuti-
lis erit iugatio: no mō igit solo: vñ z re a seĩnuicẽ diff-
ferũte: ad rõ adduci possẽt z de alijs cõpñibz. Preterea
queadmodu supra et reulim? mōne inexistẽs dicebat: qñ
pdicatu subto inerat: poterat aut no inesse: hoc eni decla-
ratũ a nobis est: z Arist. quoqz innuit: quũ dixit. Quĩ di-
uerfuz est inesse: z neceitate inee z reliqz: vbi qñ rõne hac

adduxit: si ppones re distinguunt: syls quoqz ex his cõ-
feci distingui debet: s pus est: igit z z: no erit itaqz illa
simplr inexistẽs: quũ inexistẽt rõne ac nãm destruat. Pre-
terea Arist. ipse in pñtu duz tollit destruitqz cõplica-
tiõe ex maiore inexistẽte ac minore neceia: mōne maiorez
accipit vt nũc inexistẽt: pfecto et: g aut refutatio ista nul-
la est: aut no opz inexistẽtẽ eiũsmodi eẽ. Sed si dicas
queadmodu z diuus rñder Albert? minore inexistẽtem a
neceia asstrĩgi: vt simplr sit: maiorem ho a minore mini-
me: quũ minor sub maiore: no aut sub minore maior cõ-
tineat. Sed hoc vñc eẽt: sequef qd nũqz possẽ
mus pacto aliq sub maiore neceia: minore sumere vt nũc
inexistẽt: qd tñ falsũ: naqz bec neceia est: neceia ois ho aial:
z b vt nũc inexistẽs: oẽ currẽs ho: ex qd? vt planu eẽ neceia
segf s: oẽ currẽs neceia est aial. Demũ si volebat: pñs
minore talẽ eẽ: cur de ea nullã fecit metiõẽ: queadmo-
du in mistiõe inexistẽtis z ptingentis: pfecto nullã gspiam
rõne assignare poterit. Dicẽdu itaqz minore possẽ quũ-
cũqz inexistẽtes accipi. Sed adhuc insurget Alulidus
Roß: cũ sua opionie quã plĩmi fecit: z ob id credidit se
solũ veritatẽ adinuenisse: ait eni p quãdã faciens distĩn-
ctiõe qd pponũ alia neceia alia inexistẽs: z B qñtũ pp? sa-
tisfacit: addũqz vtrazqz istas bifariã secari: pnea qd alia p
se: alia p accñs z neceia z inexistẽs sit: se dicant neceia: que
ex subto pñstũt: ac pdicato essentiali subto: aut ex subto
ppiazqz passione: vel vt plani? dicã: qd qz aut in p aut
in z? sũt p se dicẽdi mō: neceia ho p accñs sunt: qd pñe
inexistẽtis hñt: pñqz neceia: ceu si dicã: oẽ ambulãs aial: sed
inexistẽs p se seu simplr ea nũcupabit in qua quũz subm
disponit aliq dispõne: erit pdicatu neceia ipm pñs: sicuti
est oẽ ambulãs moueri. Inexistẽs aut p accñs: siue vt nũc
ea dicẽt: que in tpe determinato veritatẽ obtinet: quead-
modu: ois ho alb? Dis pmissis distĩonibz: igit: qd si ambe
ppones fuerint neceia p se: s erit p se neceia: si ho maior
p se neceia z minor p accñs: p se aut inexistẽs: s sequef
accñs neceia inexistẽs p se: z addit oĩaz istã eẽ iter ðne: que
ex ambabz segf p se neceia: z eã qd ex altera tñ. Uerũ si
maiori neceia p se: addat vt nũc inexistẽs aliqñ cludef ne-
cessariũ: aliqñ no neceia: qd qz B ita se beat termis ipẽ cõ-
probat. Si ho maior fuerit inexistẽs z minor neceia no clu-
det s neceia: eo qd minoris pdicatu g est termis med?
no est de nã neceia z ex pñi maior: ppõ erit fm subiectũ
neceia: fm ho pdicatu inexistẽs: modus aut neceitas non
subm: s pdicatu psegf: qre pñlo no erit neceia. Decille.
Sed hãc opionẽ hũc in modũ argum? z p s deter-
minationẽ pponis inexistẽtis simplr: naqz ea p se z ppzie
ac simplr inexistẽs dicẽda est: qd pñs hz pñtĩões inexistẽdi:
qñ q pauciores: s ista: oẽ ambulãs mouet: pauciores hz
inexistẽdi pñtĩões qñ bec: oẽ currẽs albũ: bec poti? sim-
plr dicẽda est inexistẽs: arguit asstruit: naqz queadmodu
plerũqz recitauim? leges inexistẽtis sũt: vt subm sit qdẽz:
no ex necessitate tñ: z pñtĩ pdicatu: z ad bec qd pdicatu:
subto inist: no tñ neceia: s bec: oẽ currẽs albũ: oẽs has hz:
illa ho: ambulãs mouet: alterã tñ: no igit dicẽda est sim-
pliciter inesse. Preterea te quoqz alibi asserente ista erit
inexistẽs simplr: ois coru? niger: z ista itidẽ ois nix: alba: in
qd? tñ nulla est essentialis hitudo pdicati ad subm: neqz
neceitas aliq vñ manifestũ est: segf itaqz illã quam pone-
bas no esse verã z simplr inexistẽtẽ. Preterea denotiatio
sp faciẽda e ab eo qd simplr dicit: si igit vt asseris s qd ex
maiore segf neceia z minore inexistẽte p accñs neceia: s sim-
plr ho inexistẽs cur no poti? inexistẽs dicẽt qñ neceia: aut si B
est: cur minore pñtis qñ nãe exĩtẽz no poti? appellabas
neceia qñ inexistẽtẽ no vñ itaqz z b opio i totũ pp? satisfacẽ.
Sequitur deinceps grecoz opio: Alexandri ingt atqz

Rñ? Albi.

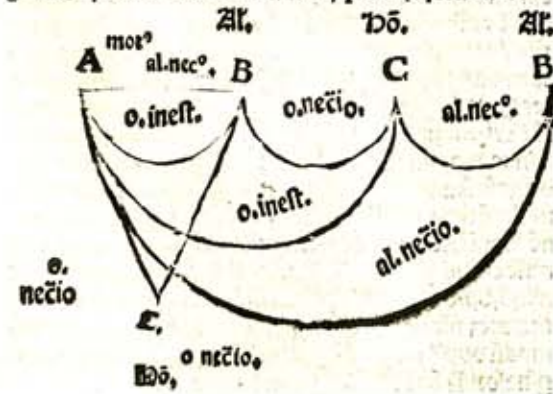
Cõfutatio re-
sponfiois.

Opio Aut.

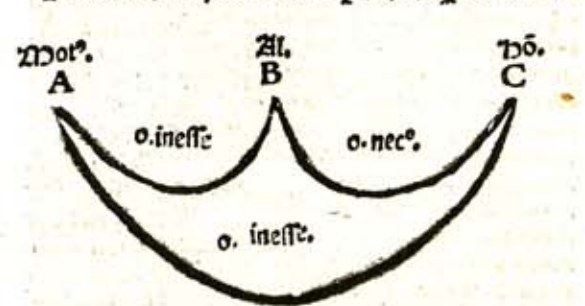
Cõtra opio-
nem Aut.

Opio grecoz

Abus legi inexistens et altera necessaria et altera inexistens legi deberet necessarios ad duas partes arguimus: si enim ex amabus necessariis necessaria sequitur per se, perfectio ex altera tamen aliquid minus sequi debet: sequitur igitur aut inexistens aut contingens per se. Ad hanc rationem prima nonnulli hoc patet: respondetur in quibusdam Alexander quodque cessasse videtur: quod autem de quibusdam necessariis predicatur aliquid de his et inesse predicatur: nam quod ex necessitate inesse, verum est et inesse. Dicunt itaque ex eo quod est inesse inesse legi inesse ipsum: ut recte proferri possit arbitrarium: ex necessitate homo est animal. Si animal inesse homini: propea inquit si in hac complicatione ad incommodum deducimus monstraverimus sequi necessarium quod ex necessaria sequatur inexistens: quodammodo et per accessum ostendimus per se etiam inexistens sequi. Sed per se non possumus non maxima affici admiratione: quod vi in istam hanc supradictis prout nonne enim supius satis supradictis arguimus: propter istas a se invicem modo et ma penitus scilicet necesse videtur ex altera sequi villo modo posset: si enim inexistens ea est que predicatur dicit subito inesse ita ut non inesse possit: qui fieri potest ut inexistens ex necessaria sequatur: quod enim non potest non inesse: posse non inesse hoc est asserere. Quia ob hoc fecimus ego dixerim quod ductio illa ad incommodum nulla penitus est: non enim simpliciter inexistens sequi monstratur: verum per quod inexistens: que et necessaria per se esse poterit: quoadmodum supra satis disputavimus: et hac per se nos quod concedimus tanquam que ex necessaria sequi possit: si et illi ita intellexere nullum inter nos penitus dissidium erit. Ad secundam quod alii dixerint dicimus nos quasi et prioris ratione confirmantes: quod non sequitur incommodum aut impole: quod sufficit ut monstramus sequi contingens: namque necessaria negatua particulares non modo contingens destruit vltiter affirmatua: sed et necessaria: non enim si ista sit falsa ex necessitate aliquid non est a. per se ista erit vera: contingit omne c. esse a. sed poterit et ista necesse omne c. esse a. ut in exemplo si ista est falsa: necesse est aliquid hominem non esse animal non tamen ob hoc erit contingit omne homines esse animal sed ista necesse omne homines esse animal itaque monstratio illa sana est: quod non magis arguat contingens sequi quam necessaria: eodem pacto et ad primam rationem possumus facere satis. Ad reliqua etiam possumus respondere procedentes aliquid minus legi ex necessariis ambabus: propterea quod ibi semper ex utroque simpliciter necessariis simpliciter concludatur necessaria: hic autem ex simpliciter necessaria maiore tamen aliquid simpliciter aliquid per quod legi necessaria: quoadmodum de supradictis palam est: non tamen ex his deduci potest legi debere per se inexistens et non necessaria. Quia enim b. per se ipse. Sensus et ordo est: ex necessitate erit hoc alterum ipsum hoc est aut affirmatua aut negatua vltim necessaria concluditur: quia a. inesse aut non inesse ex necessitate ipsum b. per se est aliquid eorum que sunt b. hoc est quod per dictum de omni a. predicatur ex necessitate de omni eo quod sub b. continetur.

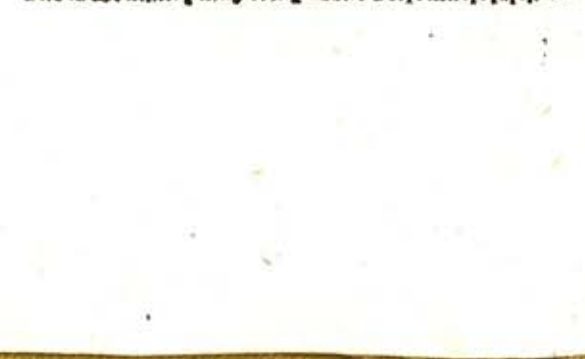
Si autem b. quidem non est necessarium: b. per se necessarium non erit conclusio necessaria: nam si est contingens a. eorum que sunt b. alicui inesse ex necessitate et per primam: et per tertiam figuram: sed hoc falsum. Continuit enim b. tale esse: cui nulli accidit inesse a. Preterea et ex terminis palam: quod non est conclusio necessaria: ut si a. esset motus b. animal in quo autem c. homo: animal namque homo ex necessitate est: verum movetur animal non ex necessitate: neque homo. Consimiliter autem et si privativum esset a. b. eadem enim demonstratio.

Postea inquit Philoponus ea exposuit que ex maiore est necessaria: nunc eam elucidat que e converso se habet: hoc est que minorem habet necessariam maiorem vero inexistens et inquit non necessariam sed inexistens sequi per se. Hoc ille. Sed mea quidem sententia non relictum: namque nulli queritatem invenimus Aristotelem asserere per se sequi inexistens: imo quod amplius est si hoc diceret per se diceret nisi forte inexistens non simpliciter sed per se quid intelligeret: quoadmodum et supra relatum est et alibi quodammodo notat Leo Heronensis: altera enim necessaria et inexistens altera non nisi per accessum sequi potest vera et simpliciter inexistens. Dicimus itaque nos aliter per se per se solum monstrat complicationem istam non esse ad necessariam vtilem conclusionem concludendam: et hoc bifariam: tunc quia ex hoc falsum aliquid sequere: tum vero quia ex terminis refellitur: prius monstrat hunc in modum: si enim inquit ex maiore inexistens et minore necessaria conclusio concluderetur necessaria: sequeretur aliquid per se inexistens esse et tamen predicatur ex necessitate inesse alicui subiecto: quod est falsum: ubi scias inquit Alexander atque Philoponus quod falsum dixit et non impossibile: propterea quod potest ista vera esse omne b. est a. cum hoc quod et aliquid b. ex necessitate sit a. Ego autem dico si maior fuerit vere inexistens fieri hoc non posse: namque particularis necessaria affirmatua universalem inexistens affirmatua destruit ac demolit: quod si dixeris cur non dixit impole: respondetur hoc ideo fecisse: quia maior poterat fortasse ab aliquo per se accipi inexistens et quod cum qua nil verat quod et particularis necessaria vera esse possit: et insuper quod per se inexistens per se inexistens non tamen vere contradictorie sunt: et ex hoc liquidum inquit Alexander est, quale per se voluerit accipi per se inexistens: quod nonnulli aliter interpretantur: sed de his supra abunde diximus. Monstrat autem Aristoteles hoc falsum sequi et per primam et per tertiam figuram: per primam hunc in modum: sit primus complicatio b. omne b. a. ex ne-

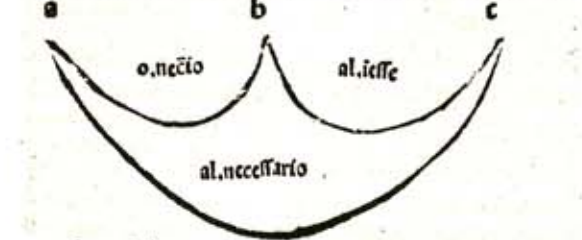
cessitate omne c. b. dico quod non sequitur ex necessitate omne c. a. quod si asseras tunc ex conclusione et minorem convertente in prima figura per se concludimus ex necessitate aliquid b. a. hoc pacto ex necessitate omne c. a. ex necessitate aliquid b. c. ex necessitate aliquid b. a. verum supra dicebamus absolute omne b. a. esse: quod cum superiore falsitatem et fortasse impossibile claudit. In tertia vero figura sic monstrabitur ex necessitate omne c. a. ex necessitate omne c. b. ergo ex necessitate aliquid b. a. quod falsum est et absurdum non autem sequitur tale per se si e converso ponantur propositiones: ut cuius planum fieri potest: ut tali motus via non in merito dicitur maiore necessaria conclusionem istam necessariam sequi minorem autem minime. Contingit autem. Dixit autem Alexander per se contingit enim: namque superiorum quasi rationem reddit: quod ob rem et nonnulli enim pro aut scribere. Preterea et ex terminis. Possumus inquit per se monstrare complicationem hanc ad conclusionem necessariam inutile esse hunc in modum: omne animal movetur ex necessitate omnis homo animal: et tamen non sequitur ex necessitate omnis homo movetur. Ad id inquit Alexander quod non videtur istam terminis refelli posse precedentem coniugationem ex maiore necessaria hunc in modum: ex necessitate omnis homo animal: omne motum est homo nec tamen sequitur ex necessitate omne motum est animal: quare autem istam voluit fortasse quod ea sub hac acciperemus: que illi subalia sunt. aliter enim non semper sequitur necessariis: immo addit Philoponus quod aut neglexit aut ex suppositione accepit necessariis: nos autem dicimus quod nullo pacto istam terminis illa complicatio refelli potest: namque quoadmodum conclusio est falsa ita et minor: non enim verum est omne motum hominem esse: imo ex necessitate aliquid motum non est homo: puta celum: quare nullo pacto minor inexistens vera esse potest. Consimiliter autem. Consimiliter inquit monstrabimus et si maior negatua fuerit inexistens non sequitur conclusionem necessariam in prima figura hunc in modum: sit complicatio: nullum b. a. ex necessitate omne c. b. dico quod non sequitur ex necessitate nullum c. a. quod si asseras: hac accepta cum minore convertente sequitur ex necessitate aliquid b. non esse a. ita ex necessitate nullum c. a. ex necessitate aliquid b. c. ergo ex necessitate aliquid b. non est a. sed fuerat suppositum hanc inexistens esse nullum b. a. falsum itaque est quod sequitur. Consimiliter et in tertiam monstratio facere possumus: quoadmodum et in precedente. Verum inquit Alexander ista monstratio hic videatur deductio ad ipole: non tamen talis est: namque neque oppositio conclusionis supponit neque quod sequitur vere est ipole: est itaque ostensio quedam monstrans complicationem istam non esse veram eo quod ex vero minime falsum sequitur.

In syllogismis vero quod sunt in parte si universale est necessarium et conclusio erit necessaria: si autem quod per se partem non necessaria neque privativum neque predicativum existente universali propositione. Sit autem primus

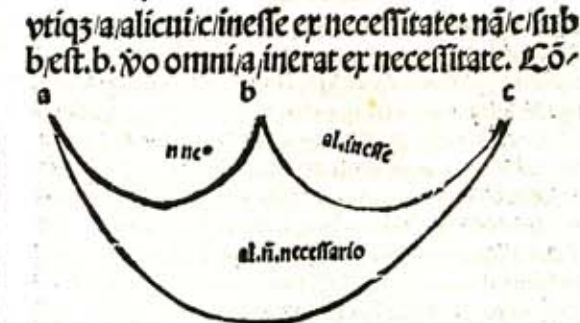

vtique a. alicui inesse ex necessitate: nam c. sub b. est b. non omni a. inerat ex necessitate. Eodem inquit pacto monstrabimus et particulares: namque si maior necessaria extiterit conclusio istam necessariam erit: si inexistens non erit necessaria. Sit autem prima. Monstrat quo ex vltima affirmatua necessaria et minore particulari inexistente conclusio sequatur affirmatua in parte: hoc autem ostendit per occursum dicti de o. Consimiliter autem. Eodem inquit pacto ex maiore vltim negatua necessaria et minore inexistente affirmatua in parte: conclusio sequitur necessaria negatua in parte. Si vero quod est per se partes. Monstrat eas que minores sunt in parte necessaria affirmatua inutiles esse ad conclusionem necessariam: namque inquit nullum sequitur impole: quoadmodum neque in vltimo: hoc est veluti in universabilibus supponentibus nobis ex maiore inexistente et minore necessaria conclusionem sequi inexistens nihil falsi sequebatur: impole enim pro falso dicitur necessaria non supposita aliquid sequebatur. Consimiliter et in his: vel aliter inquit Alexander: quoadmodum in vltimis si necessaria supponebamus conclusionem facta ad ipole deductionem nullum sequebatur impole: sed falsum solus ita et quod minor in parte fuerit necessaria: sit enim omne b. a. aliquid c. ex necessitate est b. g. aliquid c. ex necessitate est a. si quispiam vellet hoc monstrare sumet ipsius oppositum contingit nullum c. esse a. cui addita minore aliquid c. ex necessitate est b. concluditur in tertia: contingit igitur aliquid b. non esse a. quod non est ipole: possumus namque fieri o. inesse. Si vero non vellemus necius ostendere: sed inexistens per se quid percederet ductio et ipole aliquid concluderet: sit itaque sensus quod quoadmodum in vltimis non erat conclusio necessaria quod nihil ipole ex deductione sequebatur: ita et in particularibus non exponitur aut monstratio ista: eo quod non de mixture necessariis et contingentis facta est mentio. Vel aliter inquit Alexander: potest hoc quod est nihil impole contingit referri non in monstratio: qua ostendit falsum sequi neque in deductionem ad ipole: sed esse terminorum testimonium quoddam ita quod sensus sit assumptis quibusque terminis nil sequitur ipole: si supposuerimus conclusionem sequi per se quod inexistens non aut necessaria: quod quod ita sit signat quod terminos statim apponit: nam motus o. inesse animal aut nullum animal

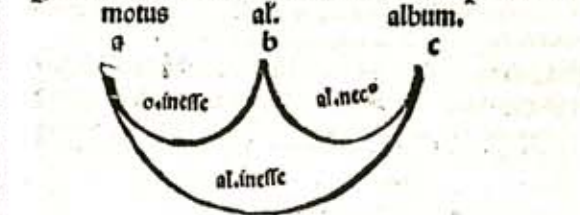
universale necessarium et a. omni b. inest ex necessitate b. non alicui c. solum inest: necesse

concedit: quoadmodum neque in universabilibus syllogismis. Consimiliter autem et in privativis: Termini motus animal album.

similiter autem et si privativum esset syllogismus: eadem enim erit demonstratio: si vero quod est per se partem necessariam sit: nullum enim impossibile

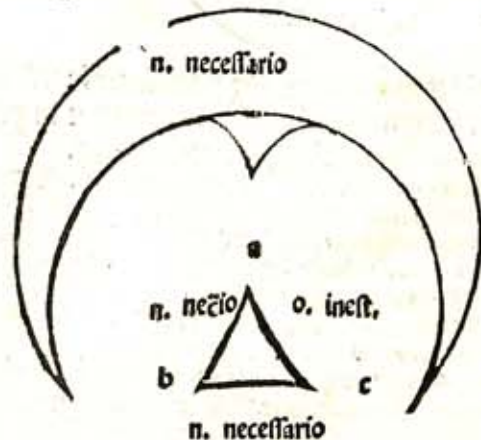
concedit: quoadmodum neque in universabilibus syllogismis. Consimiliter autem et in privativis: Termini motus animal album.

Eodem inquit pacto monstrabimus et particulares: namque si maior necessaria extiterit conclusio istam necessariam erit: si inexistens non erit necessaria. Sit autem prima. Monstrat quo ex vltima affirmatua necessaria et minore particulari inexistente conclusio sequatur affirmatua in parte: hoc autem ostendit per occursum dicti de o. Consimiliter autem. Eodem inquit pacto ex maiore vltim negatua necessaria et minore inexistente affirmatua in parte: conclusio sequitur necessaria negatua in parte. Si vero quod est per se partes. Monstrat eas que minores sunt in parte necessaria affirmatua inutiles esse ad conclusionem necessariam: namque inquit nullum sequitur impole: quoadmodum neque in vltimo: hoc est veluti in universabilibus supponentibus nobis ex maiore inexistente et minore necessaria conclusionem sequi inexistens nihil falsi sequebatur: impole enim pro falso dicitur necessaria non supposita aliquid sequebatur. Consimiliter et in his: vel aliter inquit Alexander: quoadmodum in vltimis si necessaria supponebamus conclusionem facta ad ipole deductionem nullum sequebatur impole: sed falsum solus ita et quod minor in parte fuerit necessaria: sit enim omne b. a. aliquid c. ex necessitate est b. g. aliquid c. ex necessitate est a. si quispiam vellet hoc monstrare sumet ipsius oppositum contingit nullum c. esse a. cui addita minore aliquid c. ex necessitate est b. concluditur in tertia: contingit igitur aliquid b. non esse a. quod non est ipole: possumus namque fieri o. inesse. Si vero non vellemus necius ostendere: sed inexistens per se quid percederet ductio et ipole aliquid concluderet: sit itaque sensus quod quoadmodum in vltimis non erat conclusio necessaria quod nihil ipole ex deductione sequebatur: ita et in particularibus non exponitur aut monstratio ista: eo quod non de mixture necessariis et contingentis facta est mentio. Vel aliter inquit Alexander: potest hoc quod est nihil impole contingit referri non in monstratio: qua ostendit falsum sequi neque in deductionem ad ipole: sed esse terminorum testimonium quoddam ita quod sensus sit assumptis quibusque terminis nil sequitur ipole: si supposuerimus conclusionem sequi per se quod inexistens non aut necessaria: quod quod ita sit signat quod terminos statim apponit: nam motus o. inesse animal aut nullum animal

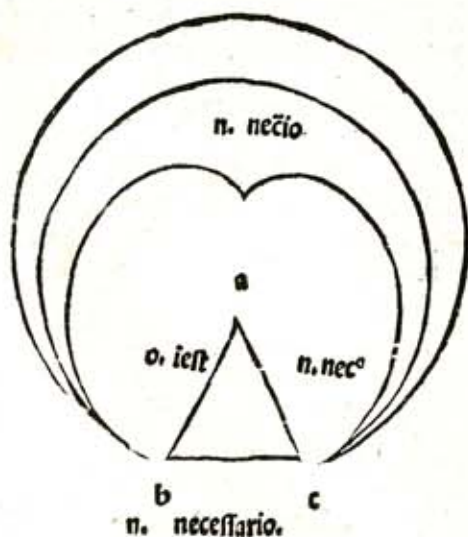
universale necessarium et a. omni b. inest ex necessitate b. non alicui c. solum inest: necesse

albo ex necessitate puta cigno: et tñ motus alicui albo in
est vel nō inest non ex necessitate. Scitū tñ dignū qd ad
falsum deductio nō vñ venit hoc in loco, quēadmodū
in vniuersalibus: si enim posuerimus aliqd. c. a. ex neces-
sitate vñrā assumpserimus faciemus inutilem cōplica-
tionē: si enī minorē acceperimus, aliqd. c. b. ex necessi-
te habebim⁹ in tertia figura binas particulares. Consi-
līr et si b. c. conuertamus in pma: si nō assumpserim⁹ omne
b. a. et aliqd. c. a. ex necessitate erit scda ex ambabus affir-
mativis: possumus autē et ex vñbus istas arguere: nā qñ
be solo differunt pticulari: et in illis posita inexistēt f3 qd
pclusiōe nō sequebat impole: eodē pacto et in bis. Tñdē
dicendū erit, si maior fuerit inexistens: sunt enī rursus
in pma aut tertia pticulares ambe: vna negatiua, alte-
ra affirmatiua, aut in secūda ambe negatiue: atq3 bec ha-
ctenus de mixtione necessarij et inexistētis in pma figura:
sequit deinceps eiusdem mixtionis secūda.

Sed in secunda figura si priuatiua ppositio
est necessaria: et cōclusio erit necessaria:
si nō predicatiua non necessaria. Sit enim

primus priuatiua necessaria: et a. nulli cōtin-
gat. b. ipsi nō. c. soluz insit: qñ itaq3 conuer-
titur priuatiua et b. a. nulli contingit. a. nō
omni inest. c. quare nulli. c. contingit. b. nāq3
c. sub. a. est: consimilr aut et si ad. c. ponatur
priuatiuum: si enim. a. nulli. c. contingit. et c.

nulli. a. contingit. a. nō oī inest. b. quare nul-
li. b. contingit. c. sit enī prima rursus. igitur
neq3. b. ipsi. c. conuertitur enī similit.

Monstrat quo in scda figura ex altera necessaria et al-
tera inexistēte fiat utilis cōplicitio et inquit qd si priuatiua
sit necessaria et cōclusio inexistēs necessaria erit: si nō affir-
matiua sit necessaria, minime: vbi inquit Alexander sub-
audiendū est: si priuatiua et vñs sit necessaria: tñ quia de
vñbus nunc sermonē facit, tñ q2 in quarto figure istius
priuatiua necessaria existētē nō erigif vñlis cōiugatio:
quēadmodū infra dilucidū erit. Hoc autē ideo fieri d3
qñ complicationes iste euidentiā capiūt a secūdo pme:
vbi si maior necessaria extiterit et cōclusio similitr se habe-
bit: sin aut minor cōclusio nō erit necessaria: negatiua. n.
secūde semper maior efficiet in pma: facta terminorū con-
uersione: et ob id op3 hanc esse necessariā vt maior pme
necessaria sit. Sit enim pmi. I. Primā exponit que ma-
iorē vñr bz negatiua necessariā et minorem vñr affirma-
tiua inexistētē: et inquit pconez colligi necessariā: nāq3
maiorē cōuerfa ad 2m pme reuocat: dixit autē a. nulli cō-
tingit. b. pro eo qd est ex necessitate nulli. b. est. a. Ubi
inquit Alexander nō intelligendū nulli contingit, vt cō-
tingens: sed vt cōtingentis negatio: qd equiualeat ex neces-
sitate nulli. Uerū bec haud recte: nāq3 si nulli cōtin-
git cōtingentis negationē significaret: non esset hoc vñr
enunciandū, sed in parte: hinc enim cōtingit nulli aut cō-
tingit omni nō cōtradicit necesse nulli, sed necesse alicui
aut alicui non. Dicimus itaq3 aliter: qd contingit latius di-
xit pro necesse est: quēadmodū et supra exposuim⁹: et bec
Aristoteles. Uerū philoponus inquit posse cōplica-
tionez istam terminis refelli hunc in modū: ex necessita-
te nulla sanitas est egritudo: oīs homo est sanus, nec tñ
sequit ex necessitate nullus hō est eger. Item ex neces-
sitate nulla virtus est vitius, oīs homo est virtuosus, nec tñ
sequit qd nullus hō ex necessitate sit studiosus. Cete-
rum instantiole iste nulle sunt: nāq3 termini non recte
exponunt, quēadmodū infra bene declarabit pbs: bec
enī necessaria est: nulla sanitas est egritudo: nō aut ista:
nullus san⁹ est eger: et ideo perperā minor accepta fuit:
oīs homo est sanus: sed dicendum fuerat oīs hō est sani-
tas: et in pcone: nullus homo est egritudo ex necessitate:
quorū alterum falsitatem, alteruz veritatem obtinet. Cō-
similiter aut etiam explicat, que maiorem vñr habet
affirmatiua inexistētem: minorem nō vniuersaliter
negatiua necessariam cōclusionem concludens nega-
tiua necessariam itidem vniuersaliter: que minoris ac
cōclusionis conuersione facillime ad pnam reuocatur
figuram. Conuertit enim similitr. Similiter dixit, hoc
est si conuersa sit necessaria: qd et conuertens itidēz neces-
saria erit, si inexistens/inexistēs, aut similitr in necessarijs
et in bis, que inexistunt.

Si autē predicatiua ppositio est neces-
saria, non erit cōclusio necessaria: insit enim. a.
oī. b. ex necessitate. c. nō nulli insit soluz. Cō-
uerso itaq3 priuatiua pria efficitur figura:
monstratū est aut in prima qd nō necessaria
existētē priuatiua, que ad maius/neq3 cōclo
est necessaria: quare neq3 in bis erit ex neces-
sitate. Preterea si cōclusio est necessaria, cō-
tingit. c. alicui. a. nō iesse ex necessitate: si enī
b. nulli. c. iest ex necessitate, et c. nulli. b. inerit
ex necessitate

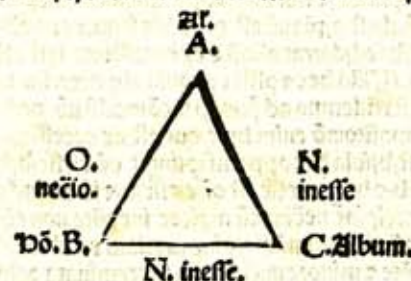
Expō alex.
Nota Alex.
in expōne b
locū dicere q
hinc dco pbs
cōtingit nulli
similitr est illd
dco nō cōtin-
git alicui qd
equaleat hinc
necesse nulli:
ex quo soluit
instantia quam
hic facit pbs

Instantie pbs
loponi,

Solo inuicem

ex necessitate: ipsuz nō. b. alicui. a. necesse est
inesse: si quidē et a. oī. b. ex necessitate inerat:
quare et c. necesse est alicui. a. non inesse: ve-
rum nihil vetat a. tale acceptuz fuisse: cui oī
c. ipsum contingit inesse. Preterea et termi-
nos exponentem mōstrare liceret: qd pclo nō
est simplr necessaria: sed bis existētib⁹ neces-
sarijs vt sit a. aial. b. homo. c. nō. o. albi: et ppo

sitiones sūt sint accepte: cōtingit enī aial nul-
li albo inesse: et hō vñq3 nulli inerit albo ve-
rum nō ex necessitate: cōtingit enim hominē
fieri albi non tñ quousq3 animal nulli insit
albo: quare his quidēz existētibus necessa-
ria erit pclo: simpliciter aut nō necessaria.

Monstrat inutiles cōplicationes hac in figura ex vni-
uersalib⁹ terminis: si enī ingt affirmatiua necessaria fue-
rit, negatiua nō inexistēs: nō erūt vñles cōplicationes ad
pcone neciaz: nāq3 si in pma redigant figurā casse atq3
inutiles inueniuntur. Preterea si pclo. Posteaq3 mon-
strat pdictā cōplicationē pcone colligere nō neciaz ex
puerfōe ad pma figurā: idē nūc arguit facta ad incōmo-
dum deductione: si enim supponam⁹ neciaz fieri pcone
absurdū qd cōsequet: hoc est aliqd. a. ex necessitate non
esse, et sit enim omne b. a. ex necessitate nulli, c. est a. tñ
si dixeris pcludi ex necessitate nulli, c. b. erit et nulli, b. c.
ex necessitate: nā cōuertit: deinceps conuertat maior ex
necessitate oē b. est a. et dicam⁹ ex necessitate aliqd. a. b.
ex qbus in pma pcludit aliqd. a. nō est ex necessitate: qd
tñ falsum esse dicit: nil enim vetat qd bec vera sit nulluz
a. c. ita qd etiā cōtingat oē a. esse c. Dec enī quēadmodū
et supra retulimus pditio est pponis inexistētis: qñ igitur
sic accipiat negatiua nulli, c. a. vt et omni ptingat inesse

falsum erit ex necessitate aliqd. a. nō esse: ergo et suppo-
sitiō falsa: nō enī pōt ex vero falsum sequi. Unde hoc
in loco ingt Leui Serfonis opinionē Theophrasti atq3
insup Aluli. Ros. falsas esse: ppea qd volebat cū pcone
inexistēte posse verificari et neciaz: qd tñ penit⁹ negat pbs:
quapp nullo pacto ista inexistēs cēlenda est: oē ambulans
mouet: quā nūq3 possumus vere enūciare: nullū ambu-
lans mouet: quadere ingt idēz fortasse illa vere inexistēs
cēlenda est: quā posuit Alexander. Ceterū de bis abūde
supra disputauimus. Preterea et terminos. Inō solū in-
quit vñbus rōnibus hoc possumus cōfirmare: sed et ex
plis qd pclo nō ppre pcludit neciaz vt sit a. aial. b. hō. c.
albi: nāq3 ex necessitate oīs hō aial, nullū albi animal/
cōcludit simplr nullū albi hō. Uerū ingt Alexander
terminos istos nō posuit sine aliq3 suspitione dices: ptingit
enī aial nulli albo inesse: nāq3 ex necessitate aliqd. aial
est albi: et aliqd. albi nō est aial: et pprea nō est bec ve-
re inexistēs: vñ ingt ille possemus alios terminos accipe:
puta sit a. vigilare. b. ambulare. c. aut homo: nāq3 ex ne-
cessitate oē ambulans vigilat, nullus hō vigilat: nō tamē
sequit ex necessitate nullus hō ambulans: si bi quoq3 ter-
mini aliqā patiunt instantia: nāq3 maior illa nō vere est
neciaz: quēadmodū et supra relatu est: melius itaq3 est vt
hūc i modū terminos accipiam⁹: ex necessitate oīs hō est
risibilis, nullū ambulans est risibile: nō tñ sequit ex neces-
sitate nullū ambulans est hō: nisi fortasse bis suppositis:
vñ ingt et ipse qd bis existētib⁹ neciaz erit pclo: simplr aut
nō neciaz: hoc est quousq3 nullum ambulans erit risibile:
eouq3 ex necessitate nullū ambulans erit hō: quapp ingt Ale-
xader sūt pbs qd dū dixit i misionib⁹ neciaz fieri pne
simplr neciaz intellexit: neq3 cū determinatione: quēad-
modū nō nulli male exponētes intellexerunt dices: nō
fuisse Aristot. simplr neciaz pcludi: sed cū determinatio-
ne. Dec ille. Uerū quo meli⁹ bec itelligam⁹ sciendū qd
alr voluerūt illi neciaz ex suppone alr hic Aristot. illi enī
neciaz vocabāt ex suppone: in quo supponit subto necio il-
li inest pcatū aut e3: ceu si dicā, oē ambulans mouet, oē
scribens est hō: sol mouet socrates est hō: Aristot. nō ex
suppone dixit neciaz: qd supposita aliq3 pcone necium
fidee quo et in libro de interpretatione mētionem fecit:
quum dixit omne qd est, oūm est, necessario esse.

Consi-
līr se hēbit et in sylis in parte: quum
enim priuatiua ppositio et vñter sit et neces-
saria: et pclo erit necessaria: quū nō pcatū
ua et vñter sit et neciaz: priuatiua aut pmi pte
nō erit pclusio necessaria: sit pmi priuatiua

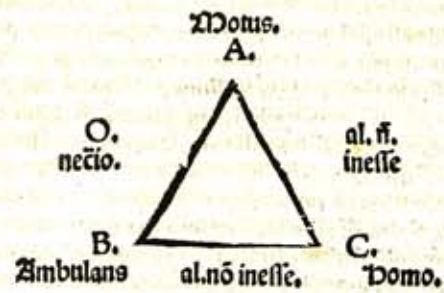

Notat Alex.
Serfonis cō-
tra Theophr.
et Alex. dco
pcone inexistēte,

Notat Alex.
terminos esse
variandos ab
his quos Ari-
sto. sumpt,

Notat neciaz
ex suppone
neciaz sunt,

et vniuersaliter et necessaria et a nulli b con
tingat inesse: alicui b/c inest. Quoniam itaqz
conuertit p[ri]uatiu[um] et b nulli a posset cōtin
gere inesse: a/b alicui c inest: q[ui]e ex necessi
tate b/a alicui c nō inerit. Rursus sit p[re]dicati

na vltiter et necessaria: et ponat ad b/p[re]dica
tiuum: si itaqz a omni b ex necessitate inest:
c/b alicui non inest: q[ui] itaqz nō inerit b/a li
cui c manifestum sed non ex necessitate: iudē
nāqz termini erunt ad demonstrationē: qui
et in vltibus syllis sed neqz si p[ri]uatiu[um]z ne

cessarium acceptum sit in parte est cōclusio
necessaria: per eosdē nāqz terminos: Bē nō
stratio vno solo transumpto.

Inquit q[ui] et in particularib[us] syllis eodē pacto se habeb
unt cōplicationes: si enim vltiter negatiua sit necessaria
et p[re]dicatio erit nēcia: si nō affirmatiua sit nēcia: siue particu
laris: vt in tertio modo siue vltis vt in quarto nō erit cō
clusio nēcia. Sit p[ri]mū. Quid dicit planū est: si enim inq[ui]t
ponamus maiore vltiter necessariā: minore nō inexistēz
in parte p[re]dicatōe colligimus necessariā in p[re]dicatōe clarū
hoc erit minore terminis cōuertenti facta ad p[ri]mā figurā
reductione. Rursus sit p[re]dicatiua. Ducatqz de vltib[us]
in parte cōplicationib[us] p[re]tractauit: ab hinc de inutilib[us]
acturus: que tres nūc sunt et affirmatiua in p[re]dicatōe exi
stēte: et vltē affirmatiua tridē nēcia: vel negatiua in parte:
q[ui] aut maiore inexistēz vlt[er] negatiua et minore nēcia i p[re]
dicta fiat cōplicatio ad p[re]dicatōe nēciam tanq[ui] manifestus
dereliquit: monstrat aut reliquas: et monstrat q[ui] quāto se
cūde vltalibet nēcia inutilis penitus existit: et p[ri]mū quō
vlt[er] affirmatiua existit nēcia nō sit p[re]dicatōe nēcia: hoc aut ar
guit terminos appositione et inq[ui]t q[ui] per eosdē terminos
ostēdet p[re]dicatōe non nēcia: per quos et ea que ex ambabus
cōstat vltib[us]: erat aut terminatā: hō albi: q[ui] quēadmodū
dum et supra fecimus: q[ui] minore nō erat vere inexistēz: sed
potius nēcia: accipiamus nos eosdē terminos: quos et su
pra accepimus. Quid itaqz nō inerit. Nō hoc dicit q[ui] in
tali p[re]dicatōe inexistēz sequat p[re]dicatōe enī abūde supra

refutatu est: sed q[ui] saltē cōcludemus p[re]dicatū subito non
inexistēz: q[ui] idē est ac si diceret p[re]dicatōe f[ac]tā q[ui] fieri inexistēz
Sed neqz si p[ri]uatiu[um]. Monstrat ex maiore inexistēz et
minore nēcia nō posse vltē astrui cōplicationē: et ait hāc
refelli per eosdē terminos vno solo mutato: hoc enim in
quibusdā addit exēplarib[us]: et fortasse nō male: erūt enīz
termini in vltibus: aial/bō albi: sed ita se h[ab]itibus termi
nis maior erit necessaria vltis: non aut negatiua in parte:
q[ui] nūc intēdimus: sed mediū ponēdū homo/albū ma
ior et aial minor: puta oē albi hō ex necessitate quoddā
aial nō est hō nō t[ame]n sequit ex necessitate quoddā aial
nō est albi. Uex inq[ui]t Alexander neqz sic vere astrui
tur p[ro]p[ri]etates: nāqz ista falsa est: oē albi hō: p[ro]p[ri]etate q[ui] alq[ui]d
albi ex necessitate nō est hō puta cygnus et n[on] h[ab]ui aut cā
existit q[ui] neqz in vltibus p[ro]p[ri]etates veri erant termini: su
manē itaqz termini: r[ati]onabile, v[ig]ilans: aial: ita: oē v[ig]ilans
r[ati]onabile: ex necessitate alq[ui]d aial nō est r[ati]onabile: et t[ame]n nō se
quit ex necessitate alq[ui]d aial nō est v[ig]ilans. Possumus
et al[iter] intelligere hoc: q[ui]d est per eosdē terminos: vt dica
mus demonstrationē esse per eosdē terminos. I. per eadē:
hoc est per terminos et eor[um] expōnē. Ceterū nonnulli
dubitāt volētes arguere quartū figure istius modū esse
vltē siue maiore assumptimus necessariā: seu minore:
suppositio enīz p[re]dicatōis d[ic]torio p[ro]tingēt ad incōmodū
deductionē faciūt. Preterea et validius sub p[re]dicatōe mi
nore accipit quoddā p[re]dicatū: a quo mediū vlt[er] remo
ueat: puta hūc in modū: oē b/a ex necessitate alq[ui]d c/nō
est a/sub c: aliud p[re]dicatū accipiat a quo vlt[er] remouea
tur a: puta d/et fiat talis cōplicatio: oē b/a ex necessitate
nullū d/est a/planū est q[ui] ex bis sequit ex necessitate nllm
d/est b/et d/erat alq[ui]d c/et ex necessitate igit alq[ui]d c/nō
est b. Ad hec et p[re]dicta q[ui]d alij dixerint nos hūc in
modū r[ati]onemus ad p[ri]mū q[ui] incōmodū nō deducit ex to
to opposito: nō enim hūc que est ex necessitate alq[ui]d c/
nō est b/sola hec opponit: p[ro]tingit oē c/esse b/s et hec: oē
c/est b/et hec nēcessē est oē c/esse b/et iō d[ic]im[us] q[ui] si oppo
sitū accipiat nēciuz cū maiore inexistēz non cōcludi mi
noris d[ic]torio: nāqz vt supra etiam retulim[us]: ex maiore
inexistēz et minore nēcia nulla determinata p[re]cludit p[re]dicatōe:
vt et melius: q[ui] si oppositū accipiat p[ro]tingēs non sit p[ro]p[ri]etate
vltis misto inexistēz ac p[ro]tingētis: quū in tali missione
oporteat maiore cōsimp[er] inexistēz hoc est in oī tēpore/
nō aut ad tēpus determinatū: verūz in missione nēciuz
inexistēz non hac astringit legē: sed p[ro]p[ri]etate quocūqz accipit
inexistēz: s[ed] fortasse neqz hec in integrū satisfaciūt: q[ui]d autē
vob[is] sit ista planū fiet: quū ad missionē illā deuenerim[us].

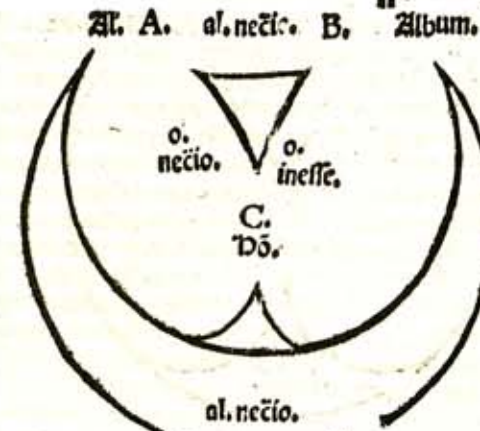
Ad alterū eodē pacto nonnulli r[ati]onant: nos autē di
cimus expōnē illā cassam atqz inutile esse: s[ed] verā expo
sitionē fieri debere in p[ro]p[ri]etates p[re]dictas puta aut amba
bus nēciuz aut ambabus l[ex]t[er]ib[us]: et hec cā existit: ob quā
sup[er] ex ambabus nēciuz cōplicationē istā exponēdo mon
strauit. Sed hec de scōa: Jam ad tertiā trāscām figurā.

Sed in tertia figura quum termini
sint vniuersaliter ad mediū et am
be p[ro]p[ri]etates p[re]dicatiue s[er]uat
libet necessarius existat et cōclusio
erit necessaria: si autē hoc p[re]dicatū illud
nō p[ri]uatiu[um] sit: quū p[ri]uatiu[um] sit necessa
rium et cōclusio erit necessaria quādo autēz
p[re]dicatū non erit necessaria: sunt enim
p[ri]mū ambe p[re]dicatiue p[ro]p[ri]etates et a/b et
b/omni c inest: necessariū nō sit a/c quoniam

Argumentum
quoddā p[ro]
bān in q[ui]to
et seq[ui] p[re]dicatō
necessaria.

Nota nō est
factē dā expo
nē n[on] in cō
miliab[us].

Due regle in
3^a figura ad
p[re]dicatōe nēcia.

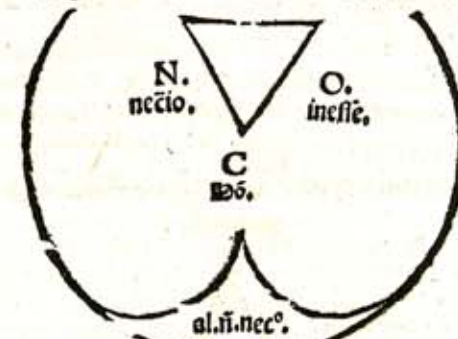
igit b/omni c et c/a alicui b inerit eo q[ui] vlt[er] f[ac]tā
partē cōuertit: quare si omni c inest a/b ex ne
cessitate et c/a alicui b necessarium est a/a alicui
b inesse: nam b/sub c est. Sit igit rursus p[ri]
ma figura. Cōsimilr monstrabit et si b/c est

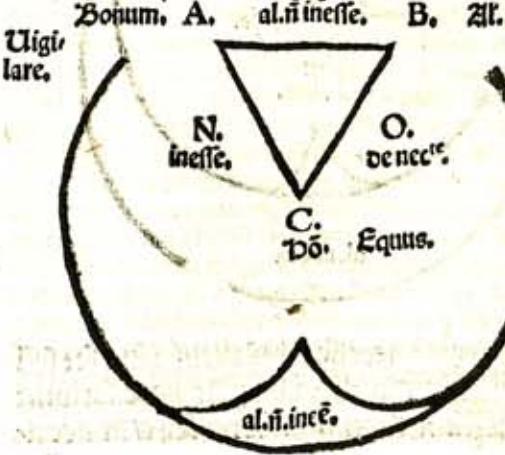
necessariū: cōuertit enim c/cū alq[ui]o a qua
re si omni c/b ex necessitate inest et a/a alicui
b inerit ex necessitate.

Tertia figura quēadmodū et nostri dicūt: binas ha
bet leges vniuersaliter affirmatiuis deseruientes/
negatiuis alterā cōplicationib[us]: p[ri]or est q[ui] ambab[us] exi
stētib[us] affirmatiuis si vltis nēcia existit et p[re]dicatōe nēcia
erit: si al[iter] cōplicatio inutilis reddet ad nēciāz p[re]dicatōe.
Alterā est q[ui] in negatiuis cōiugationib[us] si p[ro]p[ri]etate nēcia
vltis negatiua fuerit: p[re]dicatōe colliget nēcia: secus quoq[ui]
inutilis ad cōcludēdū nēciuz astruet cōplicationē: B est:
q[ui]d volebat Alulidus Rōp[er] quū dixit in hac figura p[ro]p[ri]etate
sequi modū ac determinationē p[ro]p[ri]etates: que nō p[ro]uertit:
nāqz ea est que maior efficit: ou ad p[ri]mā tertie figure cō
plicationes reuocant: cuius d[ic]tū dicendū fuit in scōa: ibi
enim p[re]dicatōe ad modū p[ro]p[ri]etates que p[ro]uertebat: f[ac]tēbat: q[ui]m
illa maior in p[ri]mā futura erat. C[ui]s vlt[er] traditis ad ea
que in parte sunt: trāscēdamus. Si itaqz ambe p[ro]p[ri]etates
vlt[er] existēz et affirmatiue vltalibet sumpta nēcia et
p[re]dicatōe tridē nēcia erit: sit p[ri]mū maior nēcia et minore inexistēz
stēns hūc in modū: ex necessitate oē c/a oē c/b dico q[ui]
sequit ex necessitate alq[ui]d b/a p[ro]uerfa enī minore p[ri]mā effi
ciat figura: q[ui]d innuēs dixit: nā b/sub c est: quasi in me
morā reuocans modū: quo supra monstrauit ex maiore

nēcia et minore inexistēz p[re]dicatōe seg[ui] necessaria. Cōsimilr.
Eodē inq[ui]t pacto monstrabit si minore nēcia fuerit: p[ro]p[ri]etate
q[ui] duab[us] opus est p[ro]uerfionib[us]: maioris inq[ui] ac p[re]dicatōis:
ipse nō omisit p[re]dicatōis p[ro]uerfionē tanq[ui] cūdeiem ac vi
lucidā: ex bis itaqz que dicta sunt planū fieri p[ro]t q[ui] p[ri]mū
tertie bifariā ad p[ri]mā reduci p[ro]t figurā et maioris et mi
noris p[ro]uerfide: quēadmodū sup[er]ius ex Alexandri insa re
tulimus: et hec hactenus Aristoteles. C[ui]s moderniorūz
nō nonnulli ex maiore vlt[er] affirmatiua inexistēz et mino
re nēcia vlt[er] itidē affirmatiua negat colligi posse p[ro]p[ri]etate
nēciāz: afferuntq[ui] in sup[er] terminos instantiā hoc pacto/
ois hō alb[us] ex necessitate ois hō aial nō t[ame]n sequit dicit
ex necessitate alq[ui]d aial albū. C[ui]s nos cū Aristotele
dicimus si albū p[ro] subiecto accipiat istā cō necessariā/
alq[ui]d albū aial et sua etiam conuertēs alq[ui]d aial album:
et propterea falsum est: q[ui]d illi autumant asserentes hanc
minime necessariā esse: hoc etiā infra planius erit: vbi
p[ro]p[ri]etates ponit p[ro]p[ri]etate istā alq[ui]d albū aial idubitate vltitatis.
Equis. A. al. nēcio. B. Album.

Rursus sit a/c p[ri]uatiu[um] b/c nō affirmati
uum: p[ri]uatiu[um] autē necessariū. Quoniam
igit conuertitur c/cum alq[ui]o b/a nō nul
li c ex necessitate neqz b/a alicui inerit a/b ex ne
cessitate: nā b/sub c est: si nō p[re]dicatū nē
cessariū nō erit p[re]dicatōe necessaria: sit enim b/c
p[re]dicatū et necessariū: a/c nō p[ri]uatiu[um]
et nō necessariū: q[ui]m igit cōuertit affirma
tiuum inerit et c/a alicui b ex necessitate: qua
re si a nulli c/c nō alicui b/a alicui b non
inerit: sed non ex necessitate: monstratū est
enim in p[ri]ma figura q[ui] p[ri]uatiua p[ro]p[ri]etate nō
necessaria existēte: neqz p[re]dicatōe erit necessaria.
Bonum. A. al. nēci. B. Al.

Instantia quo
rundam mo
deriorūz.

Solutio.

Amplius per terminos planus fieri posset. Sit enim a bonu b aial c / x o equus: contin- git igitur bonu nulli equo inesse: aial aut necesse est omni inesse: sed non necesse aial qppia non esse bonu: si quidem ptingit omne bonu esse. Sin autem non hoc possibile: sed vigilare aut dormire terminu ponendu: omne naqz aial horu est susceptum. Si igitur termini vliter ad mediu sunt dictu est: qn erit pclo neccia.

¶ Eam exponit que maiore bz vlr negatiua neccia z mi- noze vlr affirmatiua inexistit iniquis ex bis pponibus pclone colligi neccia: minore etenim versa ad pme quar- tam reducit coplicatione ad necciam vtile pnt. ¶ Si x o p dicationis. ¶ Si igitur affirmatiua que z minor est neccia extiterit non fiet vtilis coplicatio ad necciam pcludendu: hoc aut ipse monstrat facta ad pma figuram reductione: vbi quu negatiua ppo hoc est maior no neccia. Inexistit erat: neqz pclo erat neccia. ¶ Amplius per terminos. ¶ Hoc idem monstrari posse p hos ingt terminos bonu aial equu: na ptingit bonu nulli equo inesse: hoc est non ex necessitate inesse: no aut q ptingeret no inest: z ois equu est aial non tñ ex necessitate aliqd aial no est bonu: qd declarans di- xit: si qd ptingit omne bonu esse: qn ingunt nostri eg- uocatio erat in hoc noie bonu naqz pot z bonu moris z bonu nae dici: z alr z alr accipiendo videbat maior illa no oino esse vera: ppter hoc ipse dixit si hoc ipse: vigi- lare aut dormire terminu ponendu: sz alr Alexander atqz Philoponus qm inquit videt non oē aial boni esse su- ceptibile: sunt enim quedā aialia puta venenosa que ex necessitate no sunt bona: ideo ingt loco boni debem po- nere vigilare aut dormire: na aliqd aial no vigilat no tñ ex necessitate: qd z ipse declaras ingt oē naqz aial bonu est susceptu: si enim oē susceptibile nullus erit aial: cui ex necessitate non inest vigilare aut dormire.

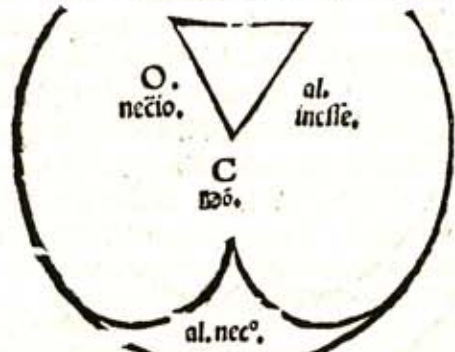
¶ Si x o hic qd vlr ille aut in parte vtriusqz predicatiuis existitibus / vlr sit necessarius z pclo erit neccia. Demonstratio x o eadez que z prius: couertit enim z predicatum in pre. Si itaqz neccie est b omni c inesse: a

Ambulans, A. al. neccio. B. Al.

x o sub c est neccie est b alicui a inesse: sed si b alicui a / z a alicui b inesse necciarum: conuertitur enim: similiter z si a c sit necc-

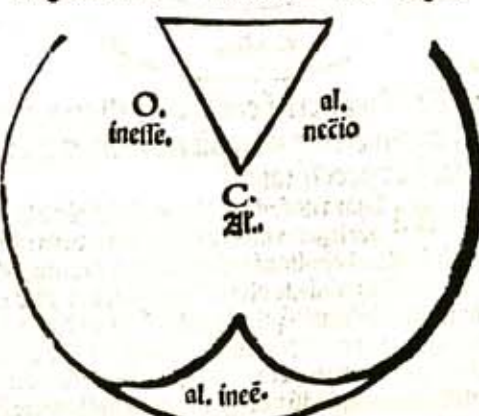
Al. A. al. neccio. B. Ambulans.

sarium vniuersaliter exis: nam b sub c est.

¶ De particularibus nuc agit coplicationibus: in quibz ambe extiterint affirmatiue pclo vlem sequit ppones: ppea q vñ ad pma reuocant figuram vlis maior efficit: vt supra quocqz exposuimus: pma aut eaz ponit que ma- iore bz inexistit in parte affirmatiua minore x o vlr ne- cessaria inide affirmatiua hic in moduz aliqd c est a ex necessitate oē c est b sequit ex necessitate aliqd b a sed ipse maior couertit reducens hac iam ad pma figuram: hoc enim est qd dixit a x o sub c est: naqz maiore couer- sa pcludit in pma aliqd a ex neccitate est b bñc i moduz ex neccitate oē c b aliqd a c g ex neccitate aliqd a b de- inde z pclone terminis puerfa fiet ex neccitate aliqd b a qd fuerat questu. ¶ Similr z si a c. ¶ Cōsistit ingt monstra- bi: z si maior vlr affirmatiua neccia sit: differt aut bec a priore: qd in illa oportebat maiore z hñe puertere: hic vñ minore tñ: celeriter nuc ostendit cam: ob qua fiat neccia z iniquis na b sub c est: p qd z couersione minoris osten- dinque in parte erat affirmatiua inexistens.

Vigilare, A. al. inesse. B. Bipes.

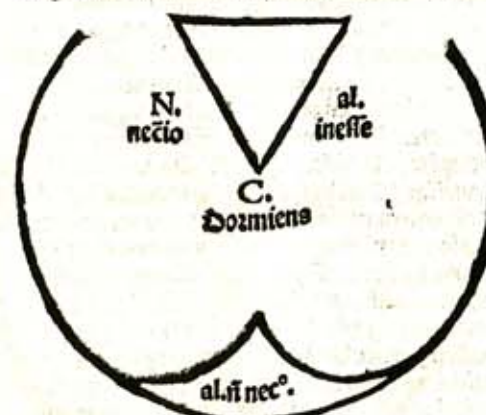
¶ Dec figura pot esse vtilis alteri cotugatione: per eodē terminos z ppones sed tñ transposi- to: si minor fiat vlr de inesse z maior parti- cularis de neccario.

¶ Si x o qd in parte necciarum est no erit pclone neccia: sit enim b c in parte z neces- sarium a x o omni c inest non tamen ex ne- cessitate: couerso igitur b c prima efficitur si gura: z vlis qd ppositio no neccia que aut in parte neccia: sed quu ita se habeat

ppones non erat cōclusio neccia: quare neqz in bis. Amplius z ex terminis manife- stum: sit a vigilatio b bipes: in quo autez c animal: b igit alicui c neccie est inesse: a x o ipsi c ptingit: z a ipsi b non necciarum: no enim neccie bipes aliqd no dormire aut vi- gilare. Cōsimiliter z per eodē terminos monstrabit z si a c sit in parte z necciarum.

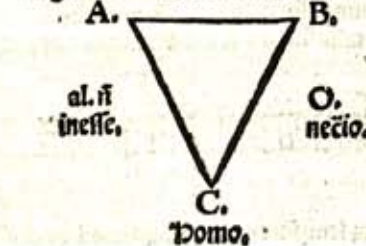
¶ Monstrat nuc p dicationes inutiles ad questu necciz cō- cludendu: ingt q ex maiore inexistit vliter affirmatiua z minore in parte neccia no seqt pclo neccia: monstrat aut hoc facta ad primā figurā reductione: deinde z terminis eandē refellit. ¶ Sed querit Leui Heronius cur si par- ticularis neccia pot ad vlem reduci p expone no sequat z in hac coplicatione pclo neccia: naqz si minor sit in pre pot optime ad vlem duci exponedo: puta si dicā aliqd albu ex neccitate aial: sub albo possit accipere cygnū: de quo neccio z vliter aial verificat. ¶ Dicimus itaqz ad hoc quē ad modum z supra respōdimus: qd expositio no pot effici in pponibz dissimilibz: sed op est ambas p ditiones modi esse. ¶ Consistit. ¶ Hoc est si maior extiterit ne- cessaria in pre minore x o vliter inexistit eodez pacto hoc est p reductionē ad pma figurā: vñ in hoc solo differet: qd supior solius minoris puerfione ad pma remeabat: hic aut z maiore z pclone couertere neccie est. ¶ Per eodē x o dixit terminos no tñ sñr dispositos: oportebit igitur hos variare: na si eodē ponant pacto non erit vere ppones: ponendu itaqz est in a bipes in b vigilationem: in c aial: z syls hñc in modū constructur: ex neccitate aliqd animal bipes omne animal vigilat non tamen se- quitur aliqd vigilans ex neccitate est bipes.

Vigilans, A. al. neccio. B. Al.

¶ Si x o hic qd p dicatione ille aut pnatius terminos: qn vlr pnatu sit z necciz z cō- clusio erit neccia: si eni a c nulli ptingit: b x o

Vigilatio, A. al. no inesse. B. Al.

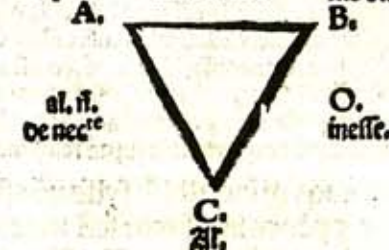
alicui c inest: a alicui b neccie no inesse: qn aut affirmatiua neccia posita sit vniuersali- ter existēs aut in parte: aut pnatu p m par- tem no erit pclusio neccia: sed alia quidē eadez que z in prioribus dicemus: termini x o qn sit vniuersale p dicatione necciarum: vigilatio animal homo: medius homo: qn

Vigilans, A. al. n. inesse. B. Al.

aut in parte predicatiui sit neccia: vigilatio aial albu: neccie naqz est aial alicui albo inesse: vigilatio aut ptingat nulli: z no neccie alicui animal non inesse vigilatione: sed qn

Bipes, A. al. no inesse. B. Motum.

pnatu in parte existēs neccia sit: bi- pes motum animal: animal medium.

¶ Ex maiore vlr negatiua neccia z minore inexistit affir- matiua i parte: pcludit neccia negatiua in pre: hoc aut ipse breuibz exponit: qn bec ex supioribus satis plana facta fuerant: dixit aut a nulli c ptingit pro eo qd est ex neces- sitate nulli inest. ¶ Qn aut affirmatiua. ¶ Ex vna affirma- tiua z altera negatiua z vna vlr z altera i parte quatuor efficebant: quatu pposito attinet complicationes naqz ex maiore vliter negatiua bine fiebat: aut eniz maior ne- cessaria erat aut minore: ex maiore itez in parte negatiua bine cōsistit efficebant: maior enim aut neccia aut no ne- cessaria erat. Postea igit qd ex bis quatuor eā explicuit que maiore hēbat vliter negatiua neccia: minore vñ affirmatiua in pre inexistit: que z sola vtilis fuerit in hñe neccia: nuc reliquas tres exponit: que tale questu no pcludebat: quu enim dicit qn affirmatiua neccia po- sita sit vlr existēs aut in parte binas notat coplicationes: z eam que minore bz affirmatiua neccia in parte cum maiore vliter negatiua inexistit: z eā que maiore retinet

In parte negatiua inexistit euz minore affirmatiua vltiter necessaria: quia non addit aut priuatiuam fm pte, reliqua significat: que ex maiore negatiua est in parte et neccia cu minore vlt affirmatiua inexistit. Sed alia qdem. J. Alia ingt oia, que de alijs inuilib⁹ dicta sunt coplicationib⁹ de his etiā dicēda erūt: hoc est faciēda erit in pponib⁹ conuersio: vt ad pma reducant figurā. C. Scim tñ dignū qd nō de oib⁹ trib⁹ istud asserit: sed de ea tñ que maio rem vlt bz negatiua inexistit/ minore xō affirmatiua ne cessaria in parte: bec enim particulari neccia puerfa reuo cat ad quartū pme figure modū: relique xō due per cō uersionē ad pma nequeūt figuram remeare. J. Termini xō. J. Eam terminis refellit: que minore vlt bz necciaz cū maiore inexistit fm parte: puta aliqz bō nō vigilat: ex ne cessitate ois bō aial: nō tñ sequit ex necessitate aliqz ani mal nō vigilat. J. Qm aut in parte. J. Dic terminis aliā re: futat coplicationē: que ex maiore inexistit pstat vlt nega tiua cū minore neccia fm parte affirmatiua: que et supius per puerfionē fuerat refutata. J. Vigiliatio ptingit nullū. J. Hoc est vigiliatio inest nulli albonāqz ptingere sigt etiā aliqñ inexistere: quēadmodū supra quoqz relatū est: fiat itaqz coplicatio nullū albu vigilat/ aliqz albu ex necessi tate est aial: nō tñ sequit aliqz aial ex necessitate non vi gilat. J. Sed qñ pūatiū. J. Reliquā ex trib⁹ refellit: que maiore bz negatiua necessaria in parte/ minore xō vlt affirmatiua necessaria. J. Bipes motū aial. J. Addit ingt Alexander in gbnfda codicib⁹ mediū bipes: sed hoc scri bētū vitiū extitisse asserit: nō enim oportere bipes esse mediū/ s; aial: qd etiā in terminoz appositione mōstra uit. J. Phs: qui aial vltimo loco collocauit et nō bipes: con suetit enim in hac figura vltimū locū medio ascribere: existimādū itaqz qd dixerit nō bipes mediū/ sed aial me diū: nāqz si bipes mediū poneret: fieri nō posset vt ter mini ad dictā coplicationē cohererent. Dec itaqz iuga tio inuilib⁹ penitus cēset ad necciaz pcludēdū: nō nullū quoqz sine videt accedere Alulidus. Rof. et istaz et eam que maiore bz in parte necessaria/ minore xō vlt inexisti te viles esse asserit ad pclonē necessariā ppea qd expō ne mōstrari hoc possit asserit. J. Eterū ad hoc eadē peni tus dicēda erūt: que de quarto scōe supra retulimus.

Planus itaqz qd inexistēdi syllis nō est/ nisi vtreqz sint ppōnes inexistētes: sed necessarij/ est et quū altera solum sit neccia. In vtriqz xō et quū predicatiuū et quū priuatiuū sylli sint/ necesse alteram ppōnem cōsimilem esse pcloni: dico aut si inexistis inexistētē/ si neces saria/ necessaria: qre et hoc manifestū/ qd nō poterit pclō aut neccia/ aut inexistis esse/ nisi ac cipiatur necessaria aut inexistens ppositio.

Sensus est: ex supra relatis manifestū est nō posse cō clusione colligi inexistēti/ nisi vtrāqz ppōnū fuerit inexistis/ posse aut necessariā/ altera tñ neccia sit. C. Verū quia Alexander videbat hoc repugnare us/ que superius dixe rat/ ppea multū insudauit ad locū istū exponēdū: ait enī si hoc simplr vltiter intelligat/ qd repugnat supradictis: monstratū nāqz esse in pma figurā ex maiore inexistēte et necessaria minore pclonē colligi inexistētes: ppter ea ingt hoc esse pressius itelligēdū: qd v; in tertia figurā ex am babus vlt affirmatiuis nō poterit pclō inexistis cōcludi/ ni ambe ppōnes fuerint inexistēs eo/ qd vtralibet neccia/ pclō erit neccia: qd non erit in pma: dum ambe ppōnes vlt erat affirmatiuā in scōa xō nulla penitus fiebat con

clusio ex ambab⁹ affirmatiuis: posset itaqz per bec mon strare pprietatē quandā terti figure: nāqz et de hac ser monē faciebat: ex duab⁹ igif vlt affirmatiuis i tertia nō cōcludē inexistis/ nisi ambe fuerint inexistēs/ neccia xō et altera solū et vtralibet. Alr ingt idē possumus itelligere per inexistētiē ppōnē affirmatiuā ita qd sensus sit: affirma tiuā nō fieri pclonē/ nisi vtrāqz sint affirmatiue/ necciam xō fieri et si altera sola fuerit neccia: sed pfecto non parū affectata est expositio bec. Sed et aliā idē asserit expōnē ingens nō de tertia tñ sigt possit hoc itelligi/ sed vltiter et de oib⁹ nāqz si pclō inexistis sit/ opz ambas ppōnes inexistēs eē/ hoc est tales/ in gbus pclatū inest subto: vñ si necessarie fuerint/ erūt etiā inexistētes/ nō aut ecōuerso: quapp quū altera sit neccia et altera inexistis/ possum⁹ am bas nūcupare inexistētes. Addit idē fortasse melius esse vt ita itelligamus: manifestū qd inexistēdi nō erit syl la/ nisi vtrāqz sint inexistēs/ ac si dicat manifestū esse ex di ctis: qd est aliqua coplicatio syllis: in qua fieri nō potest pclō inexistis nisi ambe sint inexistēs: nō enim tanqz vlt dictū itelligēdū eē. Sūt tñ quedaz etiā iugationes/ in quib⁹ necessariū pcludi nequit/ ni ambe ppōnes necessa rie fuerint: quēadmodū quarta scōe et gna tertiē: bec ille atqz alia cōplura: et hui⁹ sine videt accessisse etiā pphilo ponus. C. Diuus tñ Albertus ita exponit: qd non potest immediate et pmi pclō fieri inexistis/ nisi ambe ppōnes fue rint inexistēs: si enim ex altera neccia et altera inexistēte seg tur inexistis hoc nō sit immediate: sed qm ex neccia possum⁹ inexistēti inferre. C. Nos aut multo secius bec audienda arbitramur et fortasse multo meli⁹ nāqz dicere ex neccio sequi inexistis pter qd absurdū iudicamus/ superi⁹ etiā refutātū est. Dicere etiā regulā istā ad solas tertiē cōpli cationē referri et nō simplr itelligēdā esse multo absur dius cēfendū existimamus: quū infra quoqz eadē ferme que hic dixerat/ ad verbus quasi repetat. Dicimus itaqz nos nō posse villo pacto pñe vere fieri inexistēti/ nisi ambe fuerint inexistēs: nāqz ex altera neccia et altera inexistēte/ minime pcludi pōt inexistens verū: neqz hoc vnqz dixit Aristo. sed semp asseruit pclonē sequi nō necessariā: et ita cēleo ambiguitates oēs: que in loco negociū facessunt: euāescere: quō aut itelligēdū sit ex altera neccia et alte ra ptingēte pclonē seg inexistētiē/ suo loco declarabitur. J. Inytrig. J. Quū hoc dixisset/ significauit in qd vtriqz: hoc est affirmatiuis et negatiuis: aut in vtriqz hoc est ne cessario et inexistit: aut in vtriqz mitionib⁹ de qd nunc sermone facit: necesse est pclonē silem esse alteri ppōni. C. Quō aut sillis eē debeat ipse dicit: nāqz si inexistis fue rit/ opz alterā ppōnē inexistēti esse/ si neccia/ necessariam: nō aut si particularis extiterit pclō opus erit alterā esse particularē eo/ qd in tertia figurā et duab⁹ extitib⁹ vltib⁹ particularis sit pclō: aut et tūc potētia est particularis: qd declarat reductio ad pma figurā per conuersionē facta. C. Sed dubitat hoc in loco Alexander: nāqz videt et neu tra neccia pclonē colligi possit necessariā/ puta hūc in mo dum/ omne ambulās risibllc/ ois bō ambulās/ ois bō ri sibllis. C. Dicim⁹ hoc terminoz grā tñ fieri non aut ex forma syllica/ et ppea dictis minime repugnare: aut alr et melius negamus pclonē simplr esse necessariā: et enim fm materiam talis sit: non tñ modum habet appositus: quod ad simpliciter necessariā ppōnem exigitur.

De necessario itaqz quō sit/ et quam habet ad inexistis differētiā/ dictū est qñ sufficiēter.

Diximus ingt de neccio quasi sufficiēter/ qm et infra de hoc nō nulla in mediū ppōnent: quō fiat/ et quō differat ab inexistēte: puta sempiterna inexistitā et modi appositōe.

Expositio
ui Alberti.

Expō ppia.

Hoc vñ op
ci qd supra el
ctus est/ pde
ra solentz ut
dictū.

Institia illa.

Solutio.

Epilogus.

Et bec buculqz lōga distalim⁹ disputatiōe pmi ex positio ac ptractatis coplicationib⁹ que ambas hnt ne cessarias: mox de mitione inexistis ac neccy in pma fig acturi: refutata prius eo/ opinione/ qd inexistere aut pū gens cōius neccio asserēbat: ac reddita cā/ cur se mae ad dicat necessariā: quū aliqñ de simplr syllo sermone fa ciat/ curqz statim post inexistēs coplicationes/ de neccy ptractauerit/ et quare quart⁹ scōe ac gntus tertiē modus per ipole nō cōmōstren/ soluta ibidē dubitatione per pulchra/ ac declarata expositione: qua dicte arguant cō plicationes: assignata ibidē dīa: qua differat a sensibili ostēsiōe. Deinceps mitionē neccy atqz inexistis aggre si in pma figura iunioz opiones recēsumus: addita ibi dez diui Alberti expōne ac refutata: cui et Alulidi Rof. super mitionē hac sniaz adiūximus ac reiecimus/ allata deinceps grecoz expōne: quā neqz penitus admittendā nec oīno reiciendā diximus/ iactis ibidē pōnis mae fun damētis/ solutis mox et antiquoz et iunioz dubitationi bus: que hāc videbant demoliri/ qd ppōnes quedam necessarie cēsent: que nullo pacto tales sūt vocatide. Po stea et Aristotelicas attulimus rōnes: qd ppositio sua fir mari posset: solutis ibidē aduersariōz ratiūculis. Qd qz pphiloponus et alij ferme oēs perperā dicant ex maiore inexistēte ac minore neccia pclonē sequi inexistētes: qd non recte Alexander dixerit/ idē terminis vllē quoqz cōpli cationē refelli possit. Deinde scōe figure iugationes ag gressi sumus declarātes quonā modo itelligēdū sit/ cō tingit nulli/ ptra Alexandri sniaz/ solutis inibi pphiloponi quoqz rōnibus/ firmataqz insup Leonis opinione super ppōnē inexistēti: quē itelligēdū per necciaz ex suppone: et quō faciēdū sit satis rōnibus quartū scōe arguētibus. Demū ad tertiē figure mitionē expōnēdā nos pūlim⁹ vbi modernioz opionē refellimus negatiuz ex maiore inexistēte ac minore neccia pclonē seg necciaz/ soluta ibidē instātia Leonis de faciēda expōne/ simulqz enarrato scri ptoris vitio de terminoz ordīne ac pōne/ deniqz multi plici allata expōne: qd nō nō possit pclō fieri inexistēs/ ni ambe fuerint inexistēs/ necessaria xō fiat et altera tñ ne cessaria. Quasobres tēpus iam est vt contingētis defini tionem ac diuisionē expōnēdas aggrediamur.

De contingenti.

Cap. 7^m.

Contingēti xō post bec dicamus quādo et quomodo et per que erit syllogismus. Dico aut contingere et contingens: qd quū non sit ne cessarium/ si ponatur inesse/ nihil erit pp hoc ipole: nāqz necciaz equoocē ptingere dicim⁹.

Postea qd buculqz ppōnes ac syllos inexistētes tanqz simpliciores/ mox et necessarios tanqz qui inexistibus magis cōsimiles sint: ptractauit atqz disposuit. Ad tertiū/ qd supererat negociū in psen tia se cōfert: hoc est ad enarratiōē contingētis sylloz: sed qm ista per qd difficilia sunt/ nō imerito prius quedā preponit: que dicēdoz mentē ac sensum adaperiūt. De finit itaqz pmi contingēs: qd pro futuris mitionibus fa ciat: deinceps hoc definitū duas in partes secat ac deniqz eiusdē ptingētis dictū de omni explicat. Ait itaqz post su pradicta enarrādū esse in qua figura ac modo et p quas ppōnes in ptingētibus efficiat syllos. J. Dico aut ptingere et ptingēs. J. Hoc in loco definitionē ptingētis ascribit in quibus dico/ quasi innuēs: qd alij nōnulli alr accipiāt con tingens/ quēadmodū infra legētib⁹ planū fiet: ego aut ait appello ptingere seu ptingēs/ hoc est siue modū acci

pias ptingētis per se siue etiā vt determinat/ ppōnis pdi catum: ptingēs igif fm Aristotelicā opionē est: qd et non necessariū est/ et si ponat eē/ ex eo nullū sequit ipossibile. C. Ubi scias/ quēadmodū et Alulidus Rof. optime no tat: qd varie circa finitionē istā extiterit antiquoz expō nes: quū enim quēadmodū et supra recēsumus ptingēs trifariā accipiāt pro neccio/ pro inexistit/ et pro possibiliti in quo pclatū subto nō inest: sed inesse pōt: nōnulli quēad modū Albumazar voluere/ definitionē istā cōez eē poli et inexistit/ ita qd oē illud ptingēs nūcupet: qd nō est neces sariū: hāc igif Albumazar sniaz secutus dixit finitionem istā/ quēadmodū et relique oēs/ ex gñe ac dīys cōstitutas esse et qñ descriptiones maxime innotescūt per pprias passiones/ ob id vltimo propriam etiā passionē adiecit: fm itaqz opionē viri istius genus hac in definitione erit dictio illa qd/ qd et inexistis cōp rebēdit et pōt: dīa xō erit/ qd addit nō necciaz: nāqz p hanc secludit a quacūqz alia ppōne: qd cūqz nāqz nō necciaz est illd est ptingēs et ecō uerso: qd xō subinde aduicif/ quo posito inesse/ vult non dīaz eē/ sed ppriū quoddā eius nām pñs ptingētis: qd vere ptingēs/ qd in potētia est: nāqz nō oē ptingēs hic definitū pōt in esse: si enim fuerit inexistis/ qd fieri pōt vt inexistere adhuc ponat: et ppea dixit hoc nō dīaz/ s; ppriū quoddaz esse ex pprijs pñtib⁹ ptes ptingētis hic descripti: et quū dixit nō necciaz intellexit priuationē mo doz oīum necessarij/ hoc est necessarij simplr atqz abso lute/ quēadmodū dicimus/ bolez eē aial neccy vocari: et neccy fm qd/ quēadmodū illud vocam⁹ neccy/ qd respe ctu tpsis neccy dī puta pteritū/ quēadmodū: Cesar fuit di ctator: pñtis vt: Matthe⁹ cōponit vel matthe⁹ est hō: fu turi ceu si dicā/ cras incipiēt halcyonū dies: et ga dixit si ponat inesse/ notat Leo qd nō esse trifariam dici pōt/ qd nullo modo est/ quēadmodū chimera/ aut tragelaph⁹: et ppea hoc secludit quū ingt/ qd quū nō sit necciaz: nāqz chi mera nō esse est neccy: si enī ipole est esse/ neccy est nō esse. Scōo mō: illud dī nō eē/ qd in aliquo tpe est/ in ali quo minime: et quū est nō pñt eē/ et quū nō ē nō pōt eē: vñ si nō fuerit et ponat eē/ ex eo sequit ipole: quēadmo dum eclipsis ac defect⁹ lune: vnde fortasse apte idē ad dit particulā illā ex quo nō sequit ipole/ vt ab hoc secer nat/ istiusmodi polia/ seu nō exñtia. Tertio modo nō eē dicif/ qd nō est qdē: in eo tñ tpe/ in quo nō est/ si ponatur esse/ ex eo nullū sequit ipole: quēadmodū dīcū Rbe tozē Domicā lectionē cras nō eē lecturus. C. Dec illi. Verū igit Alulidus Rof. snia optimi expōitōz omniū inter peripateticos hoc est Alexandri secus se bz: ait enīz ille qñ ad verbū. Tractaturus de syllos ptingētib⁹ pmiuz definit qd sit ptingēs: definit aut non qd equiuoce dicif: nāqz equiuoca nō definiunt: vep distinguēs ptingens a neccio et inexistit: mōstrauit enī/ qd ptingēs de his dicitur: tñ quū ingt/ si ponat inesse/ significat/ qd vltra hoc/ qd non est necessariū/ nō est etiā inexistis: hoc enīz ptingēs est: qd tertio modo dicebat ptingēs differēs a neccio et inexistit: est aut pprie ptingēs/ qd nō est: si xō ponat esse/ nullum ipole pñs bz: et hoc est qd dicif: qd quū nō sit/ si ponatur in eē/ nāqz qd nō est/ neqz neccy est: nō tñ ecōuerso: aut et vtrāqz negauit a ptingēti et neccy et inexistis: necessariū quū dixit/ qd quū nō sit necessariū: inexistis quū addidit: si ponat in esse/ necessariū etenim et de vere neccio pclca tur et de inexistēte: nā qd inest alicut/ neccy est inesse/ quo usqz inest. C. Uñ et Theophrastus p pōz analyticorum scribēs de neccy significatis ita ingt. Tertiū est inexistēs: qñ enim inexistit/ tūc nō potest non inexistere. Dec ille. C. Ptopriū itaqz erit ptingētis: quū nō sit/ qd ponat eē: nāqz si qd acciperet inexistis ex eo/ nō sequeret ipole/

Clarē opio
neo circa defi
nitionē cōm
genio.

Quid opina
r⁹ sit Albuma
zar s; ptingēti.

Non esset
fariam dici.

Expō Alex.

Theophrast⁹
pma plog.

et rō accōmodabit etia inextitit: qre ppiū erit ipfi? pūm
gētis nō hoc tūm qd est nō eē: sed totū istud qd qū nō exi
stēs supponat existerē: nō ptingat ipole. ¶ Dacten?
Alexader qū i sumā rō coplura alia: quāobzē f3yri istū
expōnē gen? erit nō nēcūz: hoc est qd in actu nō existit/
nō nī nēcū nō existit: ita erit gen? ppinquū i definitōe
positū: deinde qd sequit erit dīa: qd si ponat inelle ex co
nil segt ipole: dico igit ptingēs eē nō nēcūz: qā si supius
dixim? nēcūz ēt vocari ptingēs: hoc dixim? equoce: hoc
est fm idē nomē: dīuerfas rōnes: neq; dīxeris qd nō
nulli autumāt hoc qd est posse eē vna eē rōnē ptingētū
oīz: nā si de illis dicat equoce ēt dīcēt: quēadmodū su
pra satis mōstrauimus. ¶ Alij alr exponūt: s3 pperā: si
ingunt aliqū ptingētū dīcīm? nēcū eē: hoc dīcīm? equo
ce: veluti quū dīcīm? nēcūz eē hoīez comedere: rō eē qd
est dū est nēcū eē. ¶ Sed qū vtrāq; harū expōnū ma
xime authoritatis assertores h3: rō valdīssimis pte rea fir
mas rōnib? ideo nō ab re factur? ero: si ad vtrāq; partē
argu? adducens paulo licentiosius euagauero. Mōstro
itaq; pmi Alexādrī expōnē nō recte se hīe: nāq; si pūm/
gēs de nō exīte tūm vīficaret: falsum ptulisset: pbs quū
infra dīcīt ptingēs eē nō nēcūz: rō nō nēcūz ptingēs: nō
nēcūz enī nō solū de vero pīcat ptingētū: s3 ēt de inexti
tīt: quēadmodū supra retulim? qre si ptingēs rō nō ne
cessariū: cōuertunt: erit ēt inextitit ptingēs. Preterea ingt
infra Aristo. qd ptingēs hīc definitū puerit in oppositaz
qualitatē: sit igit ita qd socrates nō currat: planū qd ista
vere dīcēt ptingēs: ptingit socratē currere: que si i opp?
vertat: puta in hac ptingit socratē nō currere: rō ptingēs
tūm de eo dīcat qd nō inest: s3 pōt inesse: nō ptingens sed
iextis dīcēda erit affirmatiua ex trāspōne: pīcatū etenī
qd est nō currere actu inest subro. ¶ In oppositū ptra
Abūmazarē sunt ēt argutissime rōnes: rō pmi qā nō alr
hic accipiedū est ptingēs: qd supra vbi de ptingētū se di
citur pollicebat: sed ibi de ptingētū polī pīcatabat: igit
p hoc in loco ptingēs pole definit: qd potētia solam dīcīt
pīcatū ad subm. Preterea ptingēs dīstīngūt infra in na
tū rō infinitū: sed iste partes ac spēs sunt ptingētis polīs/
nō aut inextitit: segt itaq; ptingens pole tūm hīc definitū.
Ampli? infra in mīstione inextitit rō ptingētis dum mō
strat cōpīcationes illas p ipole: subet ptingētis fieri in
extitit: qd volebat illas in potētia nō in actu eē. Adde qd
infer? Aristo. ingt ex maiore negatiua inextitit ac mino
re affirmatiua ptingētē seg? nō nulli inextitit ex nēcitate nō
tū ptingētē fm dīctā determinatōez: s3 quēadmodū infra
elucidabim? inibi sequit s3 inextitit aut ptingētis equoci:
nō igit finitio hec cōpīcēdīt inextitit: s3 tūm qd i potētia
est. Idē mōstrari possēt ex ys qd dīcīt in mīstione nēcū r
ptingētis ex maiore nēcū negatiua ac minore ptingente
affirmatiua. Demū nōne planū B facit ipsemet: dū ingt/
qd quū nō sit nēcūz si ponat inextitit: nāq; inextitit nullo v
liquet pīcatū pōt inextitit: quū iā in actū exīrit. ¶ Ad
dubitationē istā rīdem? definitū hīc ptingēs tūm in potē
tia qd supius pole nūcupauit: qd est quū pīcatū subro
nō inest: s3 pōt inesse. ¶ Et ad pōrē rōnē in opp? dīcūt
nōnulli nō fuisse vlr illd a pībo platū qd oē ptingēs sit
nō nēcūz: rō eē nō nēcūz ptingēs sed factā qū fuisse con
uersionē vlr affirmatiue: puta oē ptingēs est nō nēcūz: r
aliqū nō nēcūz ptingēs: quapp dīxīt ēt sup qū ambīgēs
aut eadē sunt aut psequūt seīuicē: cen si veller nō nēcūz
in plus quodā mō se hīe qd ptingēs. ¶ Sed s3 rōnē: si
quatuor: pponū subīuicē dīcētū due puerunt: reliq;
ēt puerunt: vey iste nō ptingēs eē rō nēcū eē: equerū
biles sunt: qd rēliq; due puerunt: ptingēs esse: rō nō nēcū
nō eē: qd fuerat mōstrandū. ¶ Alr dīcūt nōnulli qd ne

cessariū duo notat: rō pīcatū actu subro inextitit: rō ita ēt inextitit
vt nō inextitit nequeat: qre rō suū opp? nō nēcūz duo itidēz
significabit: rō pīcatū nō inextitit subro rō qd quum nō inest/
possit ēt inextitit: B a ptingētū polī nullo mō seīungit: vlr si
nō nēcūz latī? accepis: vt. v3. de inextitit ēt pīcatū rō alte
rā tūm nēcū legē ac pīdītōnē destruit: rō nō vtrāq; tūm r
ptingēs latius accipiedū erit: qre si pīssus capias ptingēs/
latius rō nō nēcūz: tūm in plus erit nō nēcūz qd ptingēs:
vlr bñ ifra dīcēt Aristo. aut eadē sunt: puta si eodē modo
vtrāq; accipiant aut seīuicē psequunt: si vnrū latī? pīcatū
suis altē? sumat. Ad alterā rīdēt Alexader iniquiens: r
istū vere eē ptingētē: ptingit socratē nō currere: vlr ait qd
ad vbi nō pīca qd in quo ptingētē eē verū est: in B r pūm/
gere nō eē iō op3: qū alterū vey r altē? vey eē: s3 vt eī?
vbo vtrā? rō dīcēt: B ē alternatīo: n. qū nō inest: tūc
pīgit nō inextitit: qū inest: nāq; qd ptingit inextitit nō inextitit/
hoc pīgit r nō inextitit qū inextitit: quāobzē puerunt iste in
hūc sensū: ptingit socratē currere: qā nō currit: r ptingit
eundē nō currere: si ponat currere: ita qd semp supponē
dum est pīcatū nō inest subro: qre qd nōnulli addidē
dīcētēs si ponat inextitit vel nō inextitit pperā addidē: sed hīs
transactis iam ad ressequa transeamus.

¶ Qd aut hoc est ptingēs manifestus r ex ne
gationib? r affirmationib? oppositis: nā nō
pīgit inesse: r ipole inesse: r necesse nō inextitit
aut eadē sūt aut pītia seīuicē: qre r opposi
ta ptingit inextitit: r nō ipole inextitit: r nō nēcū nō
inextitit: aut eadē sūt aut pītia seīuicē: de oī enī
affirmatiō aut negatiō erit igitur ptingēs nō
nēcūz r nō necessariū contingens.

¶ Mōstrat pīcatū definitōnē recte se hīe p regulā: quaz
in 2o pōz volumine ac p de celo expōuit: vbi ait qd qū
pīcatū alie ptes seīuicē sequūt: bap reliq; ptes nēcū
est seīuicē seg: qm de qīs dī altera dīctatōis ps: sint exē
pli gfa affirmatiōes due: a/ r/ b/ qd dīcāt: c/ ipīa/ r/ d/
ipīa/ b/ r/ sequat: a/ affirmatiōnē: b/ affirmatiō: sequat: c/ ne
gatiōnē: d/ qd negatiō: si enī nō sit vera: vera erit affirma
tiō: b/ nā de qīs dī altera dīctatōis ps: si B/ r/ a/ erit r/ a/ a/
affirmatiō: nāq; seīuicē sequēbant: a/ r/ b/ qre duo dī
ctatōia sūt vīficari ptingēt: qd fieri nequit: hoc aut mōstra
to verū qd ingt pbs: si enī nō pīgit eē r ipole eē: r nēcū
nō eē: aut eadē sūt: aut psequunt seīuicē: quēadmodū
oēs pcedūt r mōstratum est in libro pīpī epīmēlas.
¶ Planū qd r hōz dīctatōia ptingit eē nō ipole eē: nō nēcū
nō eē: cōtingens igit nō ipole esse: r nō nēcūz nō esse.

¶ Accidit aut oēs: que fm ptingēs sūt ppo
nes: puerit iter se: dico aut non affirmatiuas
cū negatiuas: sed quēcūq; affirmatiuas hīt
figurā fm oppōnē: vt ptingere inesse: cū eo
qd est ptingere nō inesse: r oī ptingere cū eo
qd est nulli ptingē: r nō oī r alīcui cū eo qd
est: alīcui non. Eodē aut mō r in alijs. Qm
enī ptingēs nō est nēcūz: nō nēcūz rō pūm
git nō inextitit: planū qd si ptingit: a/ inextitit: b/ ptingit
r nō inextitit: r si oī ptingit inextitit: r oī ptingit nō
inextitit. Cōsīlī aut r i affirmatiōib? i pte: nāq;
eadē demōstratiō: vey tales pponēs affirmati
ue sūt r nō pūatiue: ptingit enī ad sīlīrudīnē
ipīa? eē ordinat: quēadmodū dīctū est pī?
¶ De puerione

¶ De puerione ptingētis q in sequentib? vltus est: nūc
fmōnē facit: est aut puerio hec: quēadmodū r sup retu
līm? quū idē terminoz ordo suat: sola qūitate variata:
ait q ptingētis ppiū eē: vt puerat. ¶ Hoc est vt sequā
tur seīuicē affirmatiōes r negōnes: dico ingt Alexader
negōnes fm ptingēs: nō ptingētis ipīa? negōnes: dīt enīz
eodē referēte negatiō ptingēs r ptingētis negatiō: quēad
modū r necessaria negatiua: r necessariē negatiō: nāq;
hec necesse non esse: necessaria est negatiua: hec aut non
necesse esse: necessariē negatiō: que proprie est negatiua:
altera rō simplr quidem est affirmatiō: totum rō hoc
necessaria negatiō. Cōsimilr r i cōtingentibus: ppiā
cōtingētis negatiō nō cōtingit esse: cōtingens rō ne
gatiō: que ppiē affirmatiō est: cōtingit nō esse: hoc etia
volebat Dīuus Sēuerin? in libro de syllo hypothetico:
accidit aut ptingētis affirmatiuas r negatiuas seīuicēz
consequi r puerit inter se: puta vles affirmatiue in nega
tiuas vltē? particularē: qd idē affirmatiue in negati
uas in parte: non tū ob hoc vles cōuertent in particula
res: s3 enīm si ptingit oēm hoīez currere: ptingat r alīquē
nō currere: nō tū retrocedūt. Cōuertent itaq; indefini
te inter se: puta ptingit esse: ptingit nō esse: r vles: vt pūm
git omni inesse: cōtingit nulli inesse: r particulares: cen si
cōtingit alīcui: ptingit nō omni vel alīcui nō inesse. De
enī sunt: que nō ppiē sunt negatiue: sed negatiuas tūm
hīt figurā. Cōuertunt igit ptingit alīquē hoīez currere/
r ptingit alīquē hoīem non currere: supposito etiā qd de
vno r eodē xīficent: nā si de alio r alio dīcerent: nō solū
cōtingētēs: sed r inextititēs r nēcū simul verificaretur.
Verū i hoc pacto voluerit pbs ptingētēs puerit: ppo
nes: hoc tū negatū elus focius Theophrastus. Qd quaz
rō nō inferius elucidabimus. Mōdernoz rō non
nulli dīcūt si tales ptingētēs i sensu accipiant dīuisionis
qd vtrāq; cōuertent in oppositā qualitatē: sicut in sensu
cōpōsitiōis humanē? negant talē fieri posse: cōuersionē:
non enīm inquit sequit nullū exīis esse hoīem est pūm
gens: ergo omne exīis esse hoīem est ptingēs. Ceterū hec
mere sunt nuge r cassē: vt dīcīt glādes: nāq; r in qūcūq;
sensu puerunt tales pponēs: r instātīe etiā pueriles ad
modum r nullius sunt momētī: quēadmodū vel ceco
clarū eē pōt. Eodē aut modo. ¶ Hoc dīxīt quasi innuēs
alias equalētes ptingētibus: puta possibile esse: possibile
nō esse: nō necesse esse: non ipole esse. ¶ Qm enīm. ¶ Cām
assignat: ob quā puerant affirmatiōes negatiōib?: qm
enīm ptingēs est nō necessariū: nō nēcūz rō ptingit etiā
nō eē: igit qd ptingit esse: ptingit ēt nō eē. ¶ Verū tales. ¶
qd supra dīxerat nūc expōnūt: qd nō puerunt affirmati
ue cū vere negatiuis: sed cū ys: quēcūq; negatiua hīt: fi
gurā: sunt aut s3 veritatē affirmatiue: nāq; quēadmodū
in pponib? inextitit: tūc effīcēbat negatiō: quū nega
bat esse ipīa: r i modalib? vere tūc appellabāt nega
tiō: quū modus qd ipīa? eē vīcē obtīnet: negōne destruet.
¶ Nicephorus tūm i pmo introductorio cōpēndū velle v3
vere eā dīcīt negōnē: in qua neget ipīus esse: ac ne multis
agā: que ipse dīcīt in mediū adducā: ait enī ad verbū: vt
aut r in pponib? cū modo: vt decet: fiat negatiō: cū mō
negatiō cōstruēda est: hui? enī qd est ptingit socratē am
bulare: negatiō est: nō ptingit socratē ambulare: hoc aut/
qd est ptingit socratē nō ambulare: ex trāspōnē est affir
matīo: huius aut negatiō nō ptingit socratē nō ambula
re. Sit enī negatiō in huiusmodi pponib? r si ipīa est
applicet negatiō: quū ipīus est acceptū fm actū in ta
libus pponib? actualr ponētes nō solū subīntelligētēs
ipīum: quēadmodū qū nō dīcīm? pole socratē philoso
phari: s3 quū pole est socratē philosoφari: hui? enī affir

matiōis negatiō: r que est non pole est socratē pbari: r
que est possibile non est socratē pbari: sicut tū r tutius
fm omnes negatiōes in ppositiōibus cūz modo ppo
nere negatiōē modo: siue habeat: siue non habeat est
adiacens: r affirmatiōis: que est possibile est socratem
pbari: negatiōē ponere nō possibile est socrates pbari:
r in alijs aut facere cōsimiliter. Decille: verum ista ma
gis ad libzū attinent: vt epīmēlas. ¶ Quēadmodū
dīctū est pūm. ¶ Hoc est in libro de interpretatione: ex
quo ingt Alexader mōstrare possumus de interpreta
tione libzū Aristotelicū eē: nō aut subdītū: veluti male
opinabāt Andronicus Rhodius. Aut r s3 sup dīxīt vbi
agebat de modalī cōuersione ad calcem illius capitis.

¶ Determinatis rō hīs rursum dīcīm: qd
ptingere fm bīnos dīcīt modos: vnrū eo qd
vplīmū sit r deficit nēcūz: vt canescere ho
mīnez vel augeri aut minui: aut penitus qd
aptū natū est eē: hoc enī nō pūmū qdē h3
nēcūz: pīca qd nō semp est hō: atqū dū hō
sit aut ex necessitate aut vplīmū est. Alium/
ipīum infinitū: qd r sit r nō sit possibile: vt
ambulare animal: aut ambulare terreimotūz
fieri: aut oīno quod a fortuna sit: nil enīz ma
gis sic aptum est natū: qd in contrarium.

¶ Secat nunc ptingens supra definitū duas in partes in
natum atq; infinitum: est aut referēte Alexādro dīuīso
hec veluti generis in spēs: aut totius in partes: quas tres
facit in expōne sua Alulidus Rōf. vt in pluribus: vt in
paucioribus: r equaliter: has etiā supra recensuimus: sed
Aristoteles tria hec ad duo redēgit: natum atq; infinitū.
¶ Hoc aut ista de causa facitū fuisse arbitroz: ppter
qd vtrāq; ptingētia r vt in pauciorib? r equalr indeter
minatāz quāndā nām hīt: r ob id existimo fuisse isthec
infinitū vocatā: cōtingēs enī equalr ppter hoc infini
tum atq; indeterminatū dīcīt qā nō magis sic qd sic de
terminat: sed ad vtrāq; partē flectit: vt in paucioribus
rō infinitū vocat: qā quasi sine causa sit: casu puta aut
fortuna: r qā penitus infinitū est r incertū: nāq; necessa
riū illud est: qd maxime finitū r determinatū dīcīt: se
cundo: qd necessariū pūmū: hoc aut est cōtingens vt
in pluribus: qd aut maxime distat a nēcū ac determinā
to: nō iniuria infinitū atq; indeterminatū vocat: vt eqū
ter cōtingens: r adhuc magis qd in paucioribus: vnde
ingit Alexader fingamus lineaz dīuīdī duas in partes
inequales: ex hac sectione causabuntur duo cōtingētia/
vt in pluribus atq; vt in paucioribus: si rō eandēz par
tiatur in duo equalia: cōtingens erit equaliter. ¶ Hoc
enī non cōtinuum. ¶ Causas tradit ob quas cōtingēs
vplīmū non est necessariū: r inquit has bīnas esse/
vnam ex parte subiecti alteraz ratione predicatī: ex par
te quidem subiecti: veluti si naturaliter debeat homo ca
nescere in senectute: accidit plerūq; hoc non fieri: propte
rea qd homo ante qd ad senectutem deueniat prius inte
ribit: ex parte rō predicatī: quoniam i3 ad id etiam eta
tis perueniat: non tamen orientur cani: r hoc est: qd ipse
dīxīt: hoc enī non continuum quidē habet necessariū:
propterea qd non semp est hō: si rō semp esset hō: nō tū
adhuc semp canesceret in senectute: sed aut ex nēcitate
aut vplīmū canesceret: ex nēcitate qdē si tale pīcatūz
necessariā hīt ad sub3 bābūtīnē: vplīmū rō: si nō
necessariā: quēadmodū in pposito supponimus: nōnulli
rō alr expōnūt dīcētēs motū ad canitē nēcūz eē: ipīaz

Dīuīso pūm
gētis est gūis
in spēs.

Quare cōtin
gēs ēle r in
pauciorib? i3
nūa vocat.

Expō aliorū.

Argumenta 3
expōnēt Alex.

Argumenta 3
Abūmazarē
p Alexādro.

Solo dubi
tio qd definit
pīgēs i pō.
Solo p rō
nio in opp?

Cōra solōne

Alia rīfio.

vo canitē nō neāz: s; pūor expōitio multo antiquior. [Alūm.] Nūc alterū ptingēs exponit: qd̄ infinitū nūcu/ par: qd̄q; bifariā dicit̄ eq̄l̄ atq; vt in pauciorib; pūin/ gens equalr significat: quū dicit̄ qd̄ s; nō sit polē: vt in pauciorib; dūm ait: aut oīno qd̄ a fortuna fit: et ex/ plo etiā vtūq; notauit: equalr: quū dicit̄ ambulare alal: vt in pauciorib; dūz ingt aut ambulare terremotū fieri.

Conuertitur itaq; fm̄ oppositas ppōnes vtūq; contingētū: non eodē tñ modo: sed qd̄ aprum natū est esse cum eo/qd̄ est nō ex necessitate inesse: sic enim ptingit nō canescere boiem: ipsūz nō infinitū cū eo/qd̄ est nū/ bil magis sic q̄ illo modo se habere aut ba/ bitum ire. Verū sciētia ac sylls demonstra/ tiuus de ip̄is qd̄ infinitis nō est: eo q̄ inoz/ dinatū est mediū: de apte nō natis est: et fer/ me rationes et cōsiderationes fiunt de sic cō/ tingentibus: de illis aut accidit quidē fieri syllm̄ non tñ cōsuerit queri. Hec igit̄ ma/ gis determinabunt in sequētib; . Sed nūc dicamus quādo et quomodo et q̄s erit sylls ex contingētib; propositionib; .

Cuia superius simplr dixerat ptingēs ad oppositū cō/ uertit: nūc idēz hoc p̄fissus et in specie declarat in quib; vtūq; ptingētū: hoc est natū atq; infinitū conuerti fm̄ ppōnes oppositas: differre tñ inter se: p̄p̄ea q̄ ptingens natū nō p̄uertit in natū amplius: sed in nō necessarium: ceu si dicat: ptingit boiem canescere in senectute: qd̄ natū non est: sed nō necessariū: vbi per nō neāz intelligit nō nul/ li ptingēs in gñe: seu polē illud altū: qd̄ nos supra et nega/ uimus et demoliti sumus. **C** Quapp̄ secius Alexander: cōuertit ingt et fm̄ oppositas ppōnes vtūq; ptingen/ tiū: nō eodē tñ modo: sed de eo qd̄ vtplimūz dī: verum est asserere: q̄ ptingat nō esse: nō q̄ equalr ptingat eē et non esse: verū q̄ de ptingēte vtplimūz dicere possim: q̄ nō neāz est: ptingēs enim nō est necessariū: vult itaq; in sū/ ma Alexander dixisse: p̄bm̄ ptingēs hoc p̄uertit in nō ne/ cessariū quasi cām reddentē cur et ipsū in oppositā cō/ uertat q̄litate: ceu si diceret: cōtingēs vtplimūz ad oppo/ vertit: qm̄ et ipsū nō est necessariū. Ceterū l; enarratio hec sit multū ingeniosa: nō tñ multū contextui adaptat̄: nāq; cām cur cōtingēs ad oppositūz vertat̄ satis supra retulim: quū aliqñ intētio p̄bi hoc in loco nō sit. causas reddere: ob quā cōtingēs ita vertit̄: sed differētia pot̄? qua differūt vtūq; cōtingētū p̄uersiones. Dicimus itaq; nos alr: q̄ per nō necessariūz hoc in loco intellexit cōtingēs vt in pauciorib; q̄uis pro alio supra in ptingē/ tis distinctione nō neāz acceperit. Hoc aut̄ ideo fecit: q̄ ptingēs istud maxime neāz vim atq; nām demolit̄: necessariū nāq; et subito p̄dicatū inesse dicit et semp̄ inee. Cōtingēs nō in pauciorib; p̄dicatū subito nō inesse asse/ rit et rareter inesse posse. **C** Quadere sunt q̄ alr̄ itelligat diuisionē ptingētis supra recitatā: volūt enī q̄ cōtingēs natū cōprehēdat cōtingēs illud: qd̄ nā et vtplimūz sit: pu/ ta boiez nati cū qnq; dīgītis et illud etiā: qd̄ hūc oppo/ nitur: qd̄ et ipsū natū vocari pōt nō vt sit: sed vt nō sit: nāle enim est: vt hō nō nascat̄ sed dīgītis. Addūt in super infinitū quoq; bifariā dicit̄: et id qd̄ equalr se h; vt boiez ambulare: et illud et: qd̄ rarissime accidit: nō tñ nāl̄ aut ad eē aut ad nō eē determinat̄: sed cām b; infinitūz et p

Alr̄ s; Alex. cōuertit cōtin/ gēs ad oppo/ sitā qualitātē.

Nota expōitō diuisionis in/ finiti ptingē/ tis et natū fm̄ alioz.

accidēs: quēadmodū ambulare boie terremotū fieri: et ob id asserūt Aristotelē dixisse: cōtingēs natū esse: nō cō/ uertit in cōtingēs natū esse: sed in cōtingēs natū nō esse: qd̄ nō necessariū vocitatur: qd̄q; q̄s de/ scribens ingt: sic enī ptingit nō canescere boiem: ipsūz nō infinitū cōuertit in idē semp̄ infinitū: puta si fuerit infinitū equalr in infi/ nitū equalr: si infinitū et indeterminatū fm̄ cām in infinitū ac indeterminatū fm̄ cām: puta fodientē thesaurū inuenire: vel fodientē thesaurū nō inuenire: neutrum magis quo ad cām determinatū est: s; vtūq; per accēs et inde/ terminate accidit: et fortasse hūc in modū intelligebat in Beta nāl̄s auditus Aristoteles τὸ ἄνθρωπον εὐδαιμονίας. Sed de bis alibi pertractādū relinquo: hoc itaq; quasi innuēs p̄b; subdit: ipsūz nō infinitū cū eo/qd̄ est: nūbil magis sic se h; aut habitū ire. **C** Si igit̄ hūc in modūz p̄textū exposuerimus facillimā erūt oīa: sinat̄ sup̄loz et secuti fuerimus expōitō incidet baud mediocris dubita/ tio: Cur Aristoteles dicat cōtingēs natū: hoc est cōtingēs vtplimūz nō p̄uertit eodē pacto: et tñ hoc asserat de cōtin/ gētū infinitis: quū aliqñ cōtingēs in pauciorib; qd̄ sub infinito cōprehēdit et ipsū nō eodē cōuertat pacto: nāq; cōtingēs vt in pauciorib; cōuertit in cōtingēs vt plurimū: puta: ambulante boie terremotū fieri raro acci/ dit: et ob id suū oppositū frequentius eueniet. Qd̄ si veli/ mus et opionē istā p̄stare: dicēdū a nobis erit Aristotelē nō hoc sensisse aut p̄misse de oī ptingētū infinitis: sed de eo tñ: qd̄ equalr vocitatur: qd̄q; innuēs dixit: nūbil magis sic q̄ illo modo se h; aut habitū ire: ceu si diceret: illud vo/ lo ptingēs infinitū: qd̄ neq; in p̄nti neq; in futuro magis determinabit ad eē: q̄ ad nō esse: aut eodē: hoc autē ideo fecisse v; qm̄ ptingēs vt in paucis raro in monstra/ tionē venit. **C** Ue; scia. **C** Occurrit quasi tacite dubitatio: nī: posset enī q̄p̄iaz nō imerito querere: si scia non est de ptingētū infinitis: cur de ip̄is in p̄ntia sermonē faciat? R̄ndet ingens q̄ de infinitis qd̄ scia nō est: p̄p̄ea q̄ me diū h̄ est cā est iordinata atq; infinita: opz. n. sciet̄: quēad/ modū in posteriorib; dicit̄ opinari rem p̄ cām et qm̄ illi est cā: hoc est opinari cām et cām determinatā: ob id igit̄ de infinitis ptingētū nō est scia: nī tñ p̄hibet q̄ de illis fiat simplr sylls: et p̄p̄ea quū de hoc in p̄ntia intendat: nō ab re fuit: et istud in mediū pponere: de eo tñ in poste/ riorib; nō fiet mētio: qm̄ qd̄ nō solet: q̄ sita. n. eē illa q̄ sū: q̄cūq; scim: de apte nō natis scia est: et ferme specu/ latōes oēs de talib; p̄tractat nō dico vt ptingētū sū: s; vt in suā referunt cām et neāz fiūt: quū cāz hēant et p se et determinatā: vep̄ de bis alibi et i posteriorib; dicem: nūc aut enarrem: i q̄ fig et i quo modo sylls ex ptingētū efficiat̄: et q̄s p̄fect: et q̄s ip̄fect: vocitādus sit. Non itaq; ait Alexander secludit penit̄ a tractatu isto ptingēs infini/ tū: s; ingt quodāmodū fm̄one de h̄ facē iutile et dispēdiō/ sum fore sū signa debē nos: q̄ maxie vitia sunt et p̄feg et amplecti: quapp̄ ait idē p̄p̄rā faciūt moderniores. q̄ ar/ guēdi modos q̄dā iutiles i mediū p̄ferat: quēadmodū q̄ dī φολομύνοι αὐτοῖ. vī αὐτὰ φάσιν ὅτι ἐπὶ τῶν τοῦ θεοῦ ἀποδείξεων. et vlt̄er δεῦτερον βέβαιον vocitatur: nā cuiusq; instrū mētura est vltus: q̄re cū nō nlls vltus sit: illd̄ neq; instrū appellari dī: scia nāq; qua faber non vlt̄/ nō ampl̄: scia dicēda est: nī fortasse equoq; . Ita igit̄ et ptingēs illd̄ qd̄ i vltus est erit amplectēdū: qd̄ sup̄ natū vo/ cauit: qd̄ nō infinitū dī fugiēdū a nobis erit. p̄ virili: de hoc enim scia nulla est: quemadmodū supra retulimus. **C** 3 fortasse veluti et Alulidus R̄o; ingt: nonnullē artes de buliscemodi contingētibus agant: vt de contingētū eq̄l̄ rhetorica: de ptingētū vt i pauciorib; diuinādū ar̄s atq; baruspicia. **C** 3 bis baccen: iā ad reliq̄ trāeam.

Nota dubitō in dicto Ari. de p̄uersione ptingētū natū

Dei de oī in ppōnib; con/ tingentibus.

Nota dubita/ non.

Solutio.

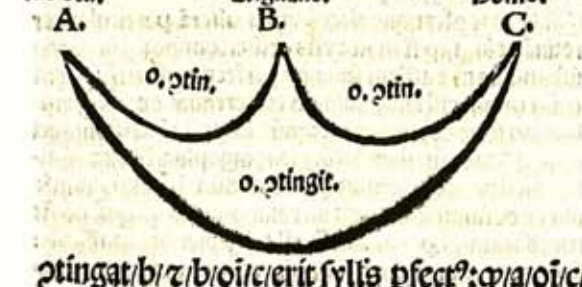
Libra opio/ nem Leonis.

C De syllogismis ex ambabus de cōtingenti in prima figura. Cap. 8.

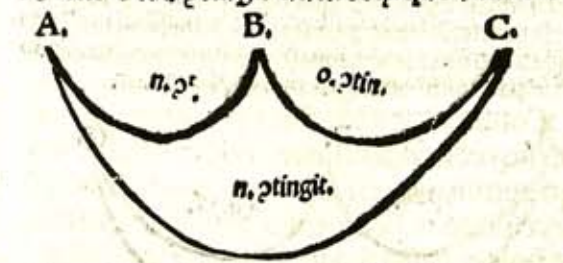
Sed quoniam ptingere hoc hūc inee bifariā erit accipere: aut enī cui inest hoc: aut cui ptingit ipsum inesse: a/ nāq; ptingere de quo/ b/ hōz alēz signat: aut de quo dicit̄ b/ aut de quo ptingit dicit̄ a/ nō de quo/ b/ vel a/ cōtingit oī/ b/ nūbil differt: manifestum igitur q̄ bifariā dīci posset a/ contingere omni/ b/ inesse.

Postea q̄ cōtingētis definitionem partitionēz explicat: nūc qd̄ et supra pollicit̄ fue/ rat: vult de vniformib; ptingētis agere p̄ngationib;: ac primū exponit atq; enarrat quale sit dictū de oī in p̄tin/ gētibus: est enī diuersus pacto aliquo ab eo/qd̄ in neāz atq; inexistib; de oī dicebat̄ subito: nā quū dicit̄ a/ con/ tingere oī/ b/ bifariā dicimus: aut id qd̄ est b/ ptingere eē a/ aut illud qd̄ pōt eē b/ posse a/ esse: hoc volum̄ ambas ppōnes ptingētes: illo maiore ptingētē alterā hō inexistēte. **C** Sed quereret nō imerito q̄p̄ia cur est q̄ con/ tingētis duplex voluit eē dictū de oī vnūz vniformibus deserviens cōplicationibus: alterūz mistis: aut si multi/ plex eē volebat: cur nō triplex asseruit: vnūz ad vnifor/ mes: alterū ad mistas ptingētū et inexistētū: tertiū ad mi/ stas ptingētū ac necessariū cōnectēdas cōplicādāz p̄ngationes: **C** Dicimus hoc ea de cā factū fuisse: p̄p̄ea q̄ in neāz atq; inexistib; quū ambe p̄dicatū actu inee subito dicit̄: vnicū inuenit de oī dictū: neq; vllō mō va/ riat̄ in ptingētū: nō quū aliqñ actū dicat̄: aliqñ potētā bifariā p̄dicatū de oī dicim: subito: et ob id duplex in con/ tingētū inuenit̄ in neāz nō et inexistētū simplex. **C** Quapp̄ nō cedimus in Leonis sniaz: qui v; trīfarīaz in ptingētibus de oī p̄dicare ingens: ptingere b/ esse a/ si/ gnificare: qd̄ pōt vel est: vel ex necessitate est b/ posse a/ esse: nāq; quū dicimus qd̄ est b/ posse a/ esse: latī accipi/ mus eē: nō pro simplr inexistēte: s; p̄ eo/qd̄ est p̄dicatū pa/ cto aliq̄ subito inee: qd̄ cōdē et simplr inexistētū: et neāz inexistētū qd̄ sup̄ fm̄ qd̄ inexistere vocitatur. **C** 1. Nāq; ptingere. **C** 1. q̄ a/ ptingere oī/ b/ vtūq; hōz siget̄ monstrat̄ ingt̄ Ale/ xader trāsmutans ipsūz in hoc: qd̄ est a/ ptingere de quo/ b/ tanq̄ manifestus: vñ et subdit a/ nō de quo/ b/ vel a/ contingit omni/ b/ nūbil differt.

C Primū igit̄ dicamus: si de quo/ b/ cōtingit ip̄i/ c/ et de quo/ a/ ip̄i/ b/ quis erit et qualis sylls: sic enim et ppōnes vtreq; accipiuntur fm̄ ptingere: quū nō de quo/ b/ inest a/ cōtin/ gat: illa quidē inexistētū illa aut̄ ptingēs. Qua/ re ab ijs: que p̄stis sunt figure incipiendū: quēadmodū et in alijs. Quādo itaq; a/ oī/

cōtingit inesse. Hoc aut̄ manifestū ex defini/ tione: ptingere nāq; oī inesse sic dicebamus. Cōsilt et si a/ ptingit nulli cor/ que sunt b/ b/

nō ptingit oī/ c/ q̄ a/ contingit nulli/ c/ de quo enim b/ contingit a/ non contingere: hoc erat nullum omittēre contingētū: que sub b/.

C Primū ingt̄ dicēdū de vniformib;: q̄ quēadmodū et dū refert̄ Albert̄: sile ē an̄ dīfiliē: sic vnū an̄ multa: q̄re incipiēdū ab ijs q̄ p̄stis sūt fig: quēadmodū et in alijs puta inexistib; ac neāz. **C** 1. Nā itaq; . **C** 1. Primū eā ponit̄ q̄ ambas h; vlt̄ ptingētes/ affirmatiuas: et ingt̄ ita se h; b; terminis p̄fectū fieri syllm̄: planūq; hoc eē ex definitōe puta dicit̄ de oī l; ppōnib;: ptingētū: ptingē nāq; oī inee sic dicebam: dico at̄ p̄fectū p̄p̄ea qd̄ nllā aut p̄stis: aut trāspōne idiget̄. **C** Cōsilt et si a/ . **C** 1. eodē igit̄ mō et ex maiore neg ac minore affirma ambab; vlt̄ p̄fecta erigūt cōpli/ catio: qm̄ de nullo ptingē B erat nullū omittēre ptingētū: que sub b/ . **C** 1. Ubi scias igit̄ Alexander q̄ ordo p̄text̄ fuerat: postea q̄ p̄mā cōplicationē enarrauerat: ac dixerat ma/ nifestū hoc eē ex definitōe: statim inferre: B. n. erat. nllm̄ omittēre ptingētū: q̄ sub b/ : quapp̄ ingt̄ et p̄text̄ obcurior fuit. Nos aut̄ dicim: B iō factū fuisse: qm̄ i ptingētū nō dīr de oī aut de nullo dīcē: vnū eteniz et idē sū: quū nega/ tiue affirmatiuis et e; affirmatiue negatiuis p̄uertant̄: et p̄p̄ea vnico vbo vtūq; vnū et idē eē significauit: et qd̄ et sit explicuit. Dec ille. **C** 1. Ceterū nōnulli conat̄ istā dīfiliē reglās Aristotelicas disturbare: alit̄q; nlls corrigan̄ et neāz affirmatiua et negatiua leḡ posse: puta: ptingit nllz albi eē equū: ptingit oēs boiez eē albi: q̄ nece est nullus boiez eē equū. **C** 1. Preterea: ptingit oē aial eē boiem: ptingit oēs equū eē aial: q̄ nece ē nullū equū eē boiez. Alij alr̄ cō/ tingit oē motū eē boiez ptingit oēs equū moueri: nec tñ leḡ: ptingit oēs equū eē boiez: imo nece nullū. **C** 1. p̄p̄ea: ptingit oē motū eē boiez: ptingit oē rōnale moueri: nec tñ in/ fert̄: ptingit oē rōnale boiez eē: imo neāz est. Addūt alij nō sequit̄: ptingit oē grāmaticū eē albi: ptingit oē ni/ grū eē grāmaticū: q̄ ptingit oē nigrū eē albi. **C** 1. Ad hec et p̄stis r̄ndēt nōnulli nō eē ppōnes istas accipiēdas in sensu cōpōnis: s; debere accipi in sensu diuīso. **C** 1. Verū quēadmodū et sup̄ relatu ē: r̄nsto h̄ pauci penit̄ ac nulli momētī cēlenda est: quū ea p̄ferat: que nūq; Arist. ima/ ginatus est. **C** 1. Alij alr̄ dīcūt et est Leui Herfonis: q̄ opz ptingēs accipi ex p̄te p̄p̄oīs p̄dicatū ad subz: nō aut̄ ex p̄te subz: qm̄ hoc mō sequeret̄ et neāz negatiua et neāz affirmatiua. Ceterū neq; bec p̄p̄o: satisfaciē nāq; et sub/ obicūra est: et fortasse et aliq̄ falsi p̄tinet. **C** 1. Nos itaq; alr̄ dicim: q̄ instātē ille nulle penitus sunt: nll eteniz mi/ rum: si ex falsis ppōnib; falsa colligūt̄ p̄lo: nāq; et ista falsa est: cōtingit nullus albi esse equū: si nāq; esset vera: posset ad oppositū conuerti: contingit oē albi esse equū: qd̄ per absurdū: quū ex necessitate aliquod albi non sit equus: puta cygnus: multo autem magis ille falsitate dānāde erūt: ptingit omne aial esse boiem: contingit oēm equū esse aial: quū ex necessitate aliquod

Instāde para reglās Arist.

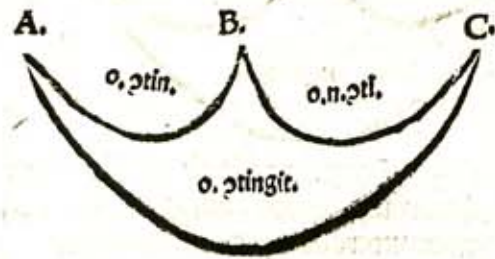
R̄n̄ q̄ndā.

Cōsultatio re/ spōnsio.

R̄n̄sio Leui Herfonis.

R̄n̄sio p̄p̄ia.

al al sit bō r aliqō nō sit bō: r ois equus ex necessitate sit aial. Cōsistit r hec falsa est: ptingit oē motū ēē bole: nāq ex necessitate aliqō motū nō est bō. Demū asserimus pcone istā: ptingit oē nigrū esse albū: verā esse: l3 enī sit hec ipolis: nigredo est albedo. hec tñ possibilis cēfenda est: nigrū est albū: quū significat: albedinis subiectū pos se nigredinis subm esse: qd fieri oppido potest.

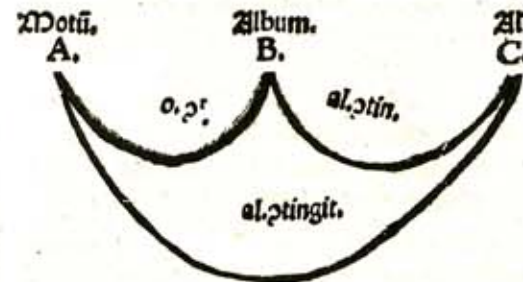

Quum xō/a/omni/b/ cōtingat: b/ xō nulli cōtingat: c/ p sumptas igit ppōnes nullus sit sylls. Cōnversa aut: b/c/ fm ptingere idēz erit: qui prius: nāz qm cōtingit: b/ nulli/ c/ inesse/ cōtingit r omni inesse. Hoc aut dictum est prius: quare qm/ b/ omni/ c/ a/ xō omni/ b/. Rur sus idē efficit sylls. Consistit r si ad vtrāqz ppositiones negatio ponatur cuz eo/ qd est ptingere: dico aut veluti si/ a/ nulli cōtingit b/ r/ b/ nulli/ c/ per sumptas enīz ppositiones/ nullus sit sylls: cōnversa xō rursus idēz erit: qui prius. Planū itaqz/ q/ negatione posita ad minus extremum/ vel ad vtrāqz propo sitiones/ aut nō sit sylls/ aut sit qdē/ h/ nō pfe ctus: ex puerfione nāqz concludit neciūm.

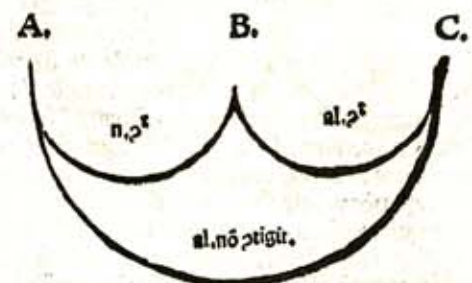
Cōnumeratis pfectis cōplicationib/ nūc eas enarrat: que ideo ipse dicit: qm p cōuersionē ad pfectos re/ uocant modos: si enī ptingit oē/ b/ esse/ a/ r nulli/ c/ esse/ b/ planū q/ si minorē fm ptingēs vterimus: prim/ a/strue tur figure istā: modusqz fieri nō poterat in necessarijs/ atqz inexistib/: quū ille nō eodē puerunt pacto: affirma tiue. v3. cū negatiue r eodē. Cōsistit r si ad vtrāqz. Eodem ingt pacto r si ambe negatiue extiterint: minore nāqz fm ptingēs versa scōa figure istā pfecta erigit cō plicatio: vel si ambe verant fm ptingens prioz a/struet: r ppea dixit cōuersis quasi innuēs posse nos r alteraz r vtrāqz cōuerrere. Cōsistit tñ dignū quēadmodum re/ fert Aphrodisiēsis Alexāder: q/ si in negatiuis fuerit vt/ plimū ptingēs: nō seruaf idē boc ppōnibus trāspostis/ sed sit ptingēs vt in paucis: que quū ita sint: efficit qdē ex ppōnibus istis sylls/ non tñ vtilis: qd fortasse r ipse aduertēs ingt/ aut nō sit sylls/ aut sit qdē/ sed nō perfe ctus. Hec ille. Cui quasi pntiēs pphilopon/ hic ait/ sim pliciter r tanqz latitudinē ptingentis aspiciens/ hec dicit.

Quapropter referente Alulido Rosad. volebat ipse quoqz Themistius modos istos imperfectos penit/ inuti les esse/ ppea q/ aut ppōnes pecte erūt vt plimū cōtin gētes/ aut vt in paucis: si vt plimū/ vertent in eas/ que sunt vt in paucis: de quib/ ars nō cōsiderat: si vt in pau cis r rarerent. nō cadēt in qdē. Cōsistit ingt Alulidus Rosad. recte/ dictū hoc Themistū falsū est: nāqz ppō nes iste plerūqz apud dialecticos in qdē veniūt: r est ar gutie modus nō inutilis/ ac latibulū bonus: si enim dere/

pente ppōnes pyceremus: quib/ questū intēus posse mus cōcludere: nimirū hoc negaret pntiēs aduersari/ ne igit B ipse pūdeat/ pponimus vt in paucis ptingētes ppōnes: quas quū aiaduerat questū pcludere nō pos se/ sine aliqua dubitatione pcedit: has itaqz nos ab aduer sario cōcessas accipiētes in oppositū vertimus/ atqz ex is/ quā volebam/ pcone colligimus. Ratiocinationes ergo iste pterqz q/ r baruspicine alysqz diuinādi artibus deseruiūt: sunt etiā dialectico seu tētorū vtilissime.

Si autem hec quidem ppōnum vltiter acce pta sit/ illa xō in parte/ vli posita ad maius extremū/ sylls erit perfectus: si enim/ a/ omni cōtingit/ b/ autē alicui eoz/ que/ c/ cōtingit: a/ alicui/ c/ cōtingit: hoc aut manifestū ex de finitione eius: quod est de omni cōtingere.

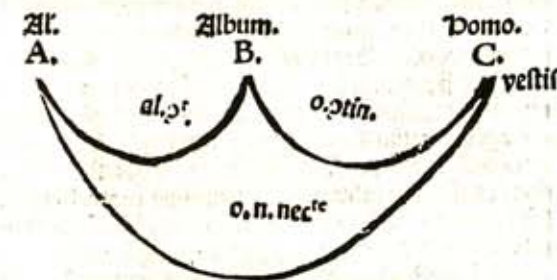

Rursus si/ a/ cōtingit nulli/ b/ sed/ b/ alicui/ c/ cōtingit inesse: necesse/ a/ ptingere alicui/ c/ non inesse: demonstratio aut eadem. Si xō ppō in pre priuatiua accepta fuerit: vli aut affirmatiua: pōne xō cōsistit se bēant/ puta/ a/ omni/ b/ ptingit/ s/ b/ alicui/ c/ ptingit nō inēz: per assumptas quidē ppōnes non sit mani festus sylls: verū si eam/ que in parte est/ cō uerterimus/ r ponamus/ b/ alicui/ c/ cōtinge re inesse/ eadē erit pclo: que r prius: quēad modum in is/ que a principio.

Ad eas se pferit/ que alterā vltiter/ alterā particulariter retinet: r ingt/ q/ si maior vli extiterit/ minorqz in parte/ subaudias tu r affirmatiua/ q/ perfectus a/struet sylls: si enim minor esset negatiua/ nō erigerentur ex ptingenti bus perfecte cōplicationes: quū indigeāt cōuersionis ad opp/ m. Hoc aut manifestū. Hoc ingt planū ē ex defini tōe dicti de oi i ptingētib/: quēadmodū r sup exposuim/ aut ex definitione ptingētis: erat. n. ptingēs qd quū nō sit necessarium/ si ponat inesse/ nūc erit ppter hec ipossibile: supposito enim qd ex vli maiore r minore in pre pclo

sequat in parte nullū quoquō variādo sequet ipole: me/ lior tñ ingt Alexāder est pōr expositio ac pterui accom modatio. Rursus si/ a/ cōtingit nulli/ b/. Si ingit ma ior vli extiterit negatiua/ minor xō affirmatiua in par te vtrēqz ptingētes/ pclo collige/ ptingēs negatiua in pre: sit aut eadē demonstratio/ que r supra p dictū. v3. de oi. Si xō maior affirmatiua vlr ptingēs sit/ minor autē ne gatiua pstr ptingēs ex istis qdē ppōnib/ nō a/struet vti lis cōplicatio: neqz manifestus hoc est indemonstrabilis r pfectus sylls/ minore xō fm cōtingēs versa a/struetur: quēadmodū r supra de vniuersalibus relatum fuit.

Quod si que ad maius extremū in parte sit ac cepta/ que xō ad min/ vltiter: siue vtrēqz af firmatiue posite fuerint siue priuatiue/ siue nō consilis figure: siue vtrēqz indefinite/ aut fm partē/ nullo modo erit sylls: nil enīz pro hibet/ b/ trāscendere/ a/ r nō pdicari in equis: quo aut trāscēdit/ a/ accipiat/ c/ huic enī neqz oi neqz nulli/ neqz alicui/ neqz alicui nō ptingit a/ inesse: si qdē puerunt ppōnes/ que fm ptingere r/ b/ pluribus cōtingit qz/ a/ inesse. Amplius r ex terminis planum: ita nāqz se habētib/ ppōnibus/ primū vltimo r nulli ptingit r omni inesse necessarijs. Terminis

Album. Ambulans. Cygnus.
Album. Ambulans. Locus.
Possunt p cōsē terminos quouis mō variari
pugatione vbi maior sit particularia.

xō cōmunes omnium/ q/ ex necessitate in sit/ aial/ albū/ bō/ q/ nō ptingat/ aial/ albū/ indumē tum. Planum itaqz q/ boc se habētib/ mo do/ nullus sit sylls/ aut enim inexistēdi/ aut ex necessitate/ aut cōtingēdi omnis est sylls: q/ quidē inexistēdi ac necessarij nō sit/ planum: affirmatiuus enim priuatiuo tollitur: priua tiuus aut affirmatiuo: superest igitur vt con tingēdi sit: hoc aut fieri nequit: monstratum enim est/ q/ ita terminis se bētib/ r omni postremo necesse est primū r nulli cōtingit inesse: quare esse non posset ptingēdi sylls: necessarium nāqz non erit contingens.

Si xō ingt maior sit in parte/ minor xō vltiter contin gētes ambe/ aut vtrēqz in pre vel indefinite/ seu vli mi nor r indefinite maior/ siue p hili figure/ siue dissilis/ nō fiet vtilis cōplicatio: hoc aut plurib/ cōmōstrat rōnib/. Primo qm si maior que est/ b/ a/ in parte extiterit dicen do: ptingit aliqō/ b/ esse/ a/ puta aliqō dormiēs ēē grāma/

ticū: nil phibet/ qn/ b/ hoc est dormiēs trāscēdat ipsum/ a/ hoc est de aliqō/ dicit/ de quibus/ a/ nō pdicet: puta de equo aut leone/ huic enī neqz omni/ neqz nulli/ neqz alicui/ neqz alicui nō ptingit: si enim nulli aut alicui nō ptinge ret grāmaticū equo vel leontē/ nimirū r oi r alicui inesse posset: siquidē cōtingētes ppōnes in oppositam vertū tur dictionē. Pterea terminis quoqz idē hoc arguitur: nāqz r nulli cōtingere r oi necio inesse pcludit: puta con tingit aliqō albū ēē aial/ ptingit oēz boiez ēē albū/ r segē necesse est oēz boiez esse aial. Cōsistit ingt Alexāder vterius terminis essent/ albū ambulāz/ cygnus: hoc autē pterea dictū puto: qm quēadmodū r Diuus refert Al bertus/ si de accitāli subito pdicatus subale dicit vltiter/ ppō a/struit falsa. Ceterū sicut idē subiūgit l3 hoc in vli bus verū sit in particularib/ nō ppōnib/ secus se h3: nil enim phibet r hāc verā esse/ ex necessitate aliqō album aial/ r istā itidē/ ptingit aliqō albū esse aial: minime enīz cōtradicit. Quibus xō necia vltiter negatiua pcluditur termini sunt/ aial/ albū/ indumentū/ pro his ponit Alexā der albū/ ambulans/ coruus. Quum itaqz r affirmatiua r negatiua vlr necessarie pcludant nemini dubijs/ q/ vi syllica nulla determinata sequat pclo: neqz enīz inexistē/ neqz necia/ qm si affirmatiua cōcluderet/ negatiua sequi minime posset: quēadmodū r supra arguebamus: neqz etiā ptingēs/ quandoqz cōtingens necessario tollitur.

Manifestū itaqz r q/ si vltiter termini exti terint in cōtingentibus/ ppositionibus semp sit sylls in prima figura/ r si predicatiui r si priuatiui fuerint: pterqz q/ si predicatiui qdē sint perfectus si xō priuatiui/ imperfectus: ac cipere aut opus est. Cōtingere nō qd in ne cessarijs: sed fm dictam determinationem: plerūqz aut latet/ quod tale est.

Planum ingt q/ si ppōnes vltiter extiterint ptingētes/ semper vtilis a/struet complicatio quocūqz variēt fm affirmationē negationēue: verū ingt hoc solo different/ qm si minor aut vtrēqz negatiue fuerint imperfectus/ si aut minor aut ambe affirmatiue pfectus fieri sylls. Accipe aut opus est. Admonet ne equiuocatione decipiamur ptingens necessariū accipientes pro cōtingēti possibili: boc enim ingt plerūqz latet r in amplas ingenium diffi cultates diuertit: vnde quēadmodū Alexander refert/ r ipse in expositione predictoz terminoz/ animal accepit cōtingere alicui albo: quū tñ ex necessitate alicui in sit. Verū hoc satis supra declarauimus/ q/ videlicet pposi tiones iste possunt ambe veritatē obtinere cōtingit ali quod album esse animal/ r necesse aliqō album ēē aial. Sed dubitat pphilopon/ cur est/ q/ negatiuas con tingentes in affirmatiuas conuertimus/ non e conuerso in negatiuas affirmatiuas. Dicimus hoc ideo fieri pterea/ q/ que obscuriora latentioraqz sunt ad diluci dora planioraqz reuocant: vnde quia affirmatio notior ac dignior negatione est non iniuria hec in illam nō ecō tierio in hāc illa reducī. Atqz hec hactenus de vniūz mibus/ iam de mistis fermo faciendus erit.

Distio contingentis r inexistētis in pri ma figura.

Inaūit bec inesse/ illa ppōnum acci piatur cōtingere: quū que ad ma ius est extremū ptingere significet r perfecti omnes erunt sylls r con

Nota dictum
Alexāder qd
cōfirmat Al
bertus.

Dubia p
topon.
Solus.

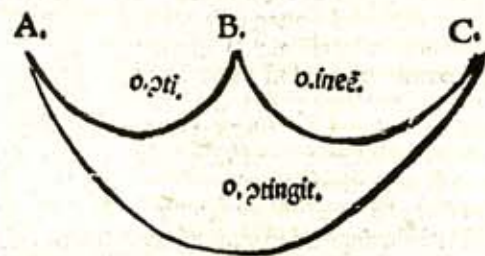
Mistio cōtinge
tis & inexisten
tis

Nota demē
re Alexāder.

Themistius dī
xit modos im
perfectos inu
tilis.

Contra The
mistū Auer.

tingentis fm determinatā determinationē:
quā pō/que ad min⁹ z ipfecti oēs/z priua/
tūi syllī cōtingētis nō fm determinationē:
sed eius/qd est nulli aut non omni ex necessi/
tate. Si enī nō oī aut nulli ex necessitate cō/
tingere dicim⁹/z nulli z nō oī inesse ptingat

nāqz a/omni/b/b/ō omni/c/ponat inee:qm
igitur/c/est sub/b/omni aut b/contingit/a/pla/
num q z c/omni ptingit:fit itaqz perfectus
syllā:cōfili z si a/b/positio extiterit priua/
tua/b/c/ō affirmatiua:z a/c/quidem cōtin/
gere/b/c/aut inesse accipiat/pfectus erit syllā
q a/contingit nulli/c/inesse. Qz igit si inextis
ad minorem ponatur extremitatem/perfecti
fiat syllogismi/manifestum:sed q dum ecō/
trario se habeat/erunt syllogismi/per impos/
sibile monstrandū:simul autem clarum erit
z q imperfecti:monstratio namqz non est
ex acceptis propositionibus.

Consentaneum fuerat/quēadmodū ineeqz/
posteaqz pertractauerat de
vni formibus scōe ac tertie se pferet mox de mistis pra/
ctare. Uex ingt Alexāder hoc ideo factū fuit:qm cō/
plicationes scōe ac tertie ad pma reuocabant figurā per
alterius pponis puerfione:z nondū declarauerat an cō/
tingēs vltter negatiua terminis in seipfāz possit retroce/
dere:z qd ampli⁹ in scōa figura/vri planū fiet/nō astruē/
vltis cōplicatione:ob hoc itaqz opeprecū fore duxit cōti/
gationes oēs pme figure tam simplices qz mistas absol/
uere:deiceps ad scōe ac tertie syllos se trāsferre:ait itaqz
q ex altera ptingēte z inexte altera astrui potest legiti/
ma complicatio:verū differre q si maior fuerit ptingēs
cū minore inexte pto veri colligere ptingētis/z pfecte
fiēt cōplicationes:ppea q nullius idigēt extrinseci/z ex/
tolo dicto de omni euidētā capiat pconis. Sin aut cō/
uerso ppones se habuerint z impfecte erūt oēs z p ipof/
sibile monstrabunt z nō verū pcludēt cōtingēs. Cete/
rum/referēte Alexādro/Theophrastus atqz Eudemus
Aristotelis locy secus de mitione ista opinati sūt: volue/
rūt enim viri isti vtralibet ptingēte semp pconē seq cō/
tingētē eo q ptingēs vilius sit inexti:verū hec opio sa/
tis sup⁹ z a nobis z ab Alulido Ro. refutata fuit:quz
deklarabamus nō semp pconē seq qd vilius est in ppo/
nibus:z hoc idē quasi innies ingt hoc in loco/necio quō/
lauit hoc expostores ceu li dicitur/necio quō hoc pte/
ferit Theophrastu atqz Eudemū:qui quasi Aristotelis
expostores exuerūt. Ceterū mitero modernozs et
ait super mitione hac differuerūt:ait enim nōnulli pri/
mum q in mitione ptingētis z inextendi nulla vilius

astruē cōplicatione in scōa figura/scōa q in nulla figura
tali facta mitione sequit pto inextis. Tertio q si maior
fuerit inextis in pma figura inuitiles erūt cōplicationes.
Quarto q in pma figura vltis ptingens in tali mitione
nullo pacto colligi pōt. Quinto q si maior extiterit con/
tingēs colligēt pto in pte ptingēs:z hec nōnulli. Ceterū
alias et regulas in mediū pferūt:ait enim si ppo ptingēs
in sensu accipiat cōpositionis quacūqz facta variatione
nullā seq pnt. Si nō accipiat in sensu diuisionis/z subz
sumat pto us/que sunt q syllā astruē pfectus:qui ex vi/
cto mōstrabit de omni: sin aut nō pto us/que sunt capia/
tur/sed pto us/que cōtingūt/mitione nō valere autu/
mant:reliqua nō ad pbi iniaz addūt. Ceterū qm nego/
cy nri est Aristotelis opione z placita imitari ac conseq/
z si opiones alioz refellēde eent multu laboris incalluz
effunderem⁹/ac parū vilitatis legētib⁹ afferret:ppea
tatis fuisse dixim⁹ eas in mediū astruē:que sublequ/
tur accuratius declaratur. I. Perfecti oēs. Qm vtr supra/
etiā retulimus nullius indigēt extrinseci:sed per solū di/
ctum de oī arguunt:fm qd dicebamus oē qd est b/pos/
se/a/esse. I. Impfecti oēs. I. Propterea q mōstrant dedu/
ctione ad incōmodū:que supponē extrinsecus assumit:z
ob hoc alicui⁹ extrinseci indigere dicunt: nō enī possunt
bi per oēm de omni mōstrari/nisi fortasse:quēadmodū
refert z Alulidus Ro. in mā aliqua determinata/puta/
vbi subm maioris verificet tam de eo qd est in actu qz
de eo qd est in potētia:veluti si dicerē oē motus est cor/
pus:si enīz istiusmodi maior extiterit fortetozuma pote/
rimus per decursus de oī mōstrare tales cōplicationes:
sed qm raro hoc euenit/ob id nō imerito dixit Aristote/
les bases cōplicationes impfectas eē. I. Et priuatiui syllī. I.
Notes: pbi nūqz hoc pferre de affirmatiuis qd non/
nulli male existimant:nāqz affirmatiui verū cōcludunt
cōtingēs:negatiui nō nō ptingēs supra definitū/z nulli
ex necessitate:qd per solā ingt Alexāder necessariū nega/
tionē dicūt:z ista infra paulo exquisitis enarrabuntur.
I. Si enim nō oī. I. Sensus est/qd sequit in istis cōplicatio/
nibus nō est verū ptingēs/z eguocē ptingēs:nec magis
appellādū est ptingēs:ppea q ex necessitate nulli inexti/velu/
ri si dicat nullus hō equus:equus nāqz ex necessitate nulli
inexti hō:qz nō inexti simplr:quēadmodū si nullo hōie
currēte dicerē ptingit nulli hōie currere:hoc enī quoqz
tollit veri nām ptingētis:nā verū vtr supra defuerimus
ptingēs id erat:qd in potētia erat/nō qd in actu:sed hec
planiora fiēt in sequētibus. I. Contingat nāqz/a. I. Eas ex/
plicat cōplicationes que maiorē hnt ptingētē cū minore
inexti:aitqz has verū pcludere ptingēs z pfectas esse
ppea q solo decursu de oī arguunt:si enī/a oī ptingit/b/
inexte:obus itaqz ipfī partibus ptingēter inextis:z/c/ps
erat ipfī/b/oī igit/c/ptingit inexte/a/termini ingt pbi lo/
ponus sunt/disputas/ambulās/hō: ptingit enī oē ambu/
lās disputare:ois hō est ambulās:ita enī supponat:ergo
ptinget oēm hōiem disputare. Ceterū hoc planū esse pōt
eos pperā dicere/q inquit minore opoztere simplr esse
inexti:nāqz veluti liquidū est/minor illa:ois hō ambu/
lat nō simplr/sed ad tps inextis cēlenda est:nō est itaqz
verū q in pfectis cōplicatōib⁹ opozteat minore simplr
inexti eē. Verū ista inferi⁹ ad amulim mōstrabunt.
I. Cōsimilr. I. Eodē ingt pacto z per eodē terminos mō/
strabit cōplicatio:que maiorē habeat negatiuā ptingen/
tes/minorē nō inexti affirmatiuā. Sed q dū cōzio. I.
Qz ingt si maior fuerit inextis cum minore contingēdi
vilius erigat cōplicatio:z erit ad incōmodū deductione
arguēdū/z ex B fil manifestū fiat/qz impfecti erūt syllī:
si enī ad impole deductionē mōstrant/clarū q extrinseci

Dez aliom
modernoz.

Ex falso pos
non posse seq
falsus ipole.

Nota qd per
pole intelligen
duz sit in hac
regla:z ante
posi seq pns
possibile.
Alulid. Ro.

Si com q
minoz in hac
mitione nō es
eē de inexti
plicuer.

allicius indigēt: z si hoc multo clarius q impfecti sunt
quum syllā impfectus is esse dicat:qui alicuius indigēt
extrinseci ad hoc/qz appareat necessarium.

Ceterum primo dicendum est: quoniam
si dum a/fuerit necesse est b/esse/z dum pos/
sibile a/extiterit possibile erit z b/ex necessi/
tate. Sit enim ita se habentibus in quo qui/
dem a/possibile in quo autem b/impossibi/
le: si igitur possibile vtiqz fieret/impossibile
nō quando impossibile fieri nequeat:simul
autem si a/possibile z b/impossibile/contin/
geret vtiqz a/fieri posse sine b/si nō fieri z ef/
se: factum nāqz quādo factum fuit est.

Cōmōstratur cōplicationes/que maiorē hnt inexti
tem cū minore cōtingētē per deductionē ad incōmodū:
accipies pconis pdictozū minore ptingētē facta inexti/
ne fortasse qspā diceret ipole nō ex pdictozio supposito
seq:z ga minor ptingēs facta fuerat inextis. Propterea
theozema quoddā pponit:qd ad hui⁹ mōstrationē pdu/
cit:falsum. v3. ipole nō sequi ex falso poli/z qd amplius
ex poli nullo pacto cōsequi ipole ingens/si vera est syllī
rōcationis/qz finitio q dū a/b/est aīs est ex necessi/
tate/b/ide est pns sit fieri nō posse/vra aīs sit possibile z
pns ipole. I. Sit enī ita se hntib⁹. Cōmōstrat ppositū/si
aīs pole:qz pns est pole z hoc mōstrat expōne sensibi/
li ducēs tū ad hoc incōmodū/qz idē simul eēt z nō esset.
Ceterū aut per pole ingt Alulidus Ro. itelligere de/
bem⁹ pole cōe/qd opponit ipole:qdqz cōpbedit inexti/
stems/necessariū ac possibile verū:sed pterus iste band/
recte mea qdē inia se bz mā quēadmodū sup relatū est z
B ē in loco innuit Alulid. Ro. si nēcūm ptingēs dicim⁹/
eguoce nūcupam⁹. Ceterū exponēs Leui Herfonis pla/
nū ēt sūgt:ait enim ad verbū z ob hoc erit z polis p nois
cōmunitatē:quasi id volēs/qd z nos supra asserēbamus
pole hoc disunctim intelligēdūz esse:si aīs sit possibile
hoc est vel necessariū vel inextis aut verū ptingēs/qd z
pns eodē pacto aut neciuz erit aut inextis aut verū con/
tingens/nō enim pbi aīs esse nō neciuz z tū pns ne/
cessariū esse:z hoc sentiens Alulidus Ro. subdidit:ex/
plum huius q quū posuerimus a/innētū/erit b/innētūz
hoc est vbi sit innētū/b/de essentia innētūis/a/sequit
q si fuerit innētū ipfī/a/necia:qz z innētū/b/necia erit:
z si fuerit innētū/a/polis/erit z b/innētū polis:bec ille.
Planū itaqz pterū hūc non recte se hnt:aut si ita se ha/
buerit:per pole cōe intelligēdū pole sub disunctione:
quēadmodū explicuimus:sed meli⁹ existimo / si legere/
mus:sicuti in qbusdā repperi codicib⁹:vbi enī alij legūt
pole cōe:hic dicit pole negatiuū:est pole a quo sola ne/
gatur ipolitas:qd quasi sentiens Alulidus Ro. subdidit:
z illud est/qd ipolī opponit:nō igit existimādū est pole
aliqd cōe predicari vniuoce de necio ac vero ptingēti:
hoc enim z supra refutauimus:z infra quoqz melius ar/
gues. Sed ad ppositū redeamus:Aristoteles igit mon/
strat q in vero pincto ac pntia necia ex poli ipole ne/
queat inferri:si enī de necessitate ex ante/sequit pns:igit
quotiescūqz aīs erit:pns etiaz erit:si itaqz aīs pntia/erit
aliqd/pns nō ipole/nūqz:quare aīs erit/z pns minime:
sed fuerat suppositus/qz aīs esset/pns fore:pns itaqz z
erit z nō erit:qd opposita claudat:quāobz ingt Alexan/
der mōstrari posse:qz ex a/poli/seq nequeat/b/pole ex/
definitione ptingētis:si enim ptingens seu pole:nō enim
seuigim⁹ pole a ptingēti/quēadmodū nōnulli male bal

lucinant:illud est quo supposito nil accidit impole: sed
a/supposito accidit impole/b/ingt z eē z nō esse:nō itaqz
a/possibile fuerat. Et hec Aristoteles. Ceterū Chrysip/
pus/referēte Alexādro/existimans ex poli psequi posse
ipole ad mōstrationē quidē Aristotelicā nihil dicere:ex/
pla aut in oppositū adducit:nāqz ingt hoc eē necessariū
punctū. Si Dion perit/iste perit:vbi per iste idē mon/
stret Dion:z tū aīs pole est/pns nō ipole:nāqz Dione
vivo/hec est possibilis Dion perit:z tū hec est ipolis/pe/
rit iste:quū enī iste viuētē tū mōstret:Dione mortuo
ppo illa claudet opposita dionē. v3. z viuere z mortuuz
esse. Cōfite dicēdū erit z de hoc exēplo/si nō est nō est
bec oies:nā aīs pole z pns impole. Ceterū nō parua
efficiat admiratio:quū meuz reputo:qd dā dixerē/
si apud deos dialectica esset/nō aliā fore qz Chrysippea:
nō enīz video/qūo rōnūcule iste in numero sint reponē/
de:quz z faciles z casse penitus sint:nāqz aut volumus
dionē ac pphenomen demōstratiū istē ad seinuicē conuer/
ti:aut alterū in plus se hnt/in minus alterū:si cōuertunt/
pfecto quēadmodū Dion de viuēte ac mortuo per rela/
tionē dicit:eodē pacto z pphenomen illud iste:z ita quēad/
modū aīs possibile est/istē pns erit pole:si nō nō con/
uertunt/sed Dion in plus se habeat:nimrū cōtextum ac
pntia cassā est: nulla etenim rōcination aut argumētū bo/
num est:in quo aīs in plus se habuerit qz pns. Eadez di/
cimus z ad aliā instātiā. Propterea ingt Alexāder adhuc
mortuo dione/ppo illa/perit iste/fin stoicoz opionez/
possibilis cēlenda est:placet enim his post crematū mū/
dum oia venio eadē numero factum iri:quēadmodum
Chrysipp⁹ in libro de mūdo/referēte Alexādro/asserit.
Ceterū itaqz in sumayt ingt Philoponus ex possibili/
atqz impossibili cōiugationes octo:aut enī aīte possibi/
li/pns est possibile:aut vtrāqz impossibilia aut aīs possibi/
le z pns impossibile/aut ecōuerfo:z ita quatuor efficiū/
tur dum incipimus ab aīte:qz si a pntē exordiz sumā/
mus quoz alie cōstituent:ga aut psequēte possibili aīs
est possibile/aut ipolī/impole:aut poli ipole:aut ecōuer/
fo. Ceterū ex his nōnullē fieri possunt alie minime:nāqz
si aīs est pole/pōt imo necesse ē pns eē pole. Itē si aīs
ipole poterit pns esse pole/z si aīs impossibile pns cō/
similr ipole:z retrouersum si pns pole pōt z aīs eē pos/
sibile vel etiā ipole/si nō pns ipole/aīs ex necessitate ipof/
sibile erit: sin aut aīs fuerit pole/fieri nō poterit vt pns
sit ipole:z ecōuerfo:si pns ipole:nūqz aīs erit possibile.
Ceterū nōnulli modernoz asserunt/posse alicui⁹ bo/
ne bitudinis ac pntie aīs esse sine psequēte/absurdū ac
sanū penitus esse duco:quū aliogn pbs pntia vbiqz sen/
tentia asserere nūqz definatā qd illi dicunt/ois ppo
est affirmatiua/ergo nulla negatiua/nihil penitus est:p/
pterea q z pntia bec necia est/z aīs nullo pacto eē pōt
sine pntē:qz si dicas pns seipm tollere ac ppyz se telis
cōfodere:neutiqz hoc cōcedendū arbitramur. Dicimus
nāqz pns simplr pole eē/fm nō qd ipole:quēadmodū
si qspā iuraret se eē peieraturū simplr iurat/fm qd aut
peierat:sicuti in sophisticis argutis optie exposuit Ari/
stoteles:z bec ad locū illū reuocēda existimamus.

Chrysipp⁹ z
Aristo. ostēd
qz poli pos
sit seq ipole
exempla.

Sofo rōnum
Chrysippi:

Ex aīte z cōe
sequente/possi
li ipolī/pntia
nōes octo sūt
Philopono
referente.

Qz in nulla
pntia bonas
posse eē sine
pntē para mo
dernoz.

Non semp conclusionē sequi quod uilius est
in propositionibus.

vno quopiam existere: sed duobus minimis: sicuti quia ppones ita se habeant veluti dcm ē fm syllin: nāq; si c/de/d/aū de/fi/z/c/de/ef/ necessitate: et si vtrūq; possibile et pclo erit possibile: ac si quispiā poneret a/ppones/b/ nō pclonē: euenire posset nō solum a/meō existere simul et b/esse necessariū: sed et poli/ pole. Hoc autē mōstrato planū qd falso sup/ posito et nō impossibili et pclo ppter hypo/ thesin falsa erit et nō impossibilis: veluti si a/ falsum quidē est nō tñ impossibile: quā hō a/sit/b/est: et b/erit falsum quidē non tñ ipof/ sibile: qm mōstratū est qd a/existente b/est: et possibile existere a/erit b/possibile: supposi/ tum autē est a/pole esse et b/erit pole: si enim ipole simul possibile erit et impossibile idē.

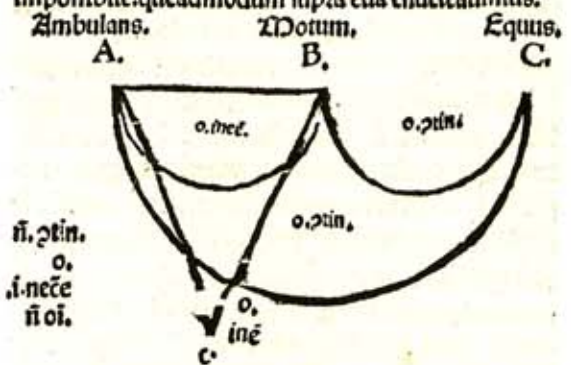
¶ Postea qd mōstratū ē si a/sit b/esse possibile: pns est pos/ sibile: ex his sūgt nō solum pntie modū istū intelligēdū ē de vero possibili: qd appellat possibile in gñatōe: qd nōdū est sed fieri pōt: ceterū et de possibili fm qd verifi/ cat et inest: hoc est de possibili nēcio et inexistē: quēadmo/ dum dicere cōsueuimus solē posse ēē in ariete aut capri/ cornu aut scythā albū esse. Uocauit autē nēcius pole fm verificationē: qm quotiescūq; pferē semp vere enūtiat: aut pole voluit fm verificationē: qd Diodorē nūcupa/ tur: Diodorus nāq; referētib⁹ Alexandro/Simplicio ac Joāne grāmatico id tñ volebat possibile esse: qd i actū aliqñ exire: si hō nūq; fieret ipole ēē arbitrabat: vñ si socrates accessurus esset corinthū: volebat istā polez nūcupari: socrates est corinthi: si nūq; ipolez eā voca/ tabat: quā hō ingt. Et quotiescūq; modis alr. Nonnulli intelligūt de ptingētib⁹ vtrūq; ut in paucis et equalr: sed perperam intelligūt: nāq; ptes be sunt veri ac supra definiti ptingētib⁹: de quo in pntia sermo sit: fatius erit si de pphiloio poli intelligamus: hic enim omne illō pole vocitabat: qd aptitudinē bict/ vt esset, l3 nūq; fortasse in actū trāfret: quēadmodū lignū qd in mari ēē atlantico posse et cōburi et icidit: forte a gubdā extrinsecis ipedi/ ret. Amplius exite a/b/est. Occurrit tacite obiectioni: posset enī gñā dicere, que hic pferunt dīa hic ēē: que superi⁹ asserēbamus: oportere inq; in syllo plura poni/ si nēcius pseg debeat: ideo ingt pbs nō esse existiman/ dū: quā dīcīm⁹ si a/est b/esse: qd per a/vnicā intelligamus pponē: ex vno enīz nūq; segē syllice: sed per a/totū aīs audiēdū est p b/pclonē: ad minimū nāq; binas opz i syllo ppones esse: quare si in enthymematib⁹ aut habitudini/ bus dialecticis ex vno aliqd pseg videat: nō sit hoc nisi altera pconcepta pponē. Sicuti quā ppones i Accipit ppones/c/d/z/d i pclonē hō/c f, innuens hoc intelligi de oibus figuris: elementa nāq; bec figuris oibus cōia esse possunt quocūq; igif se habuerint ppones: eodē pacto penit⁹ et pclo: vt si necessarie nēcia: si ptingētes ptingēs erit. Hoc autē mōstrato. Nūc illud adducit in mediū: cuius gñā tot supra diximus: qd falsū aliqd possibile/ supponat qd ex hoc sequitur falsum fortasse erit nō tñ ipole nec itelleris qd ex falso poli semp sequat falsū pole: quā ex falso vepz etiā sequat: sed si ex falso possibi/ li aliqd malī sequi debet illud non pōt esse amplius: qd falsum pole: quēadmodū si socrate sedēte dicere: socra/ tes ambulat ergo socrates mouet: vtrūq; enī tā aīs qd pns falsum qdēz est nō aut impossibile: nāq; si ex falso

Diodor⁹ pos/ sibile ab exiū/ iudicabat.

possibile/ pphiloio.

Primus

possibili falsum sequeret ipole: idem possibile esset et impossibile: quēadmodum supra etiā enucleauimus.

¶ Determinatis hō bis insit a/omni b/ b/aū omni c/cōtingat: necesse itaq; a/omni c/pnti gere inesse: nō enim contingat b/hō omni c/ ponat tanq; inexistē: hoc falsū quidē non tñ impossibile: si itaq; a/non contingit ipsi c/b/ hō omni inest c/a/nō omni b/ptingit: sit enīz syls per tertiā figurā: vepz suppositū fuerat omni cōtingere inesse: necesse igitur a/omni c/contingere: falso enim supposito et nō im/ possibili quod accidit est impossibile.

¶ Reuertē tandē ad ppositū: pposuerat nāq; in prece/ dentibus enarrare cōplicationes ex vna ptingēte et altera inexistē: et postea qd eas explicauerit: que maiorē hnt pnti/ gētē cū inexistē minore: quas et pfectas nūcupauit: actu/ rus de imperfectis maiorē hnt inexistē cū minore con/ tingēte: prius nōnulla theozemata que sequēdū pncipia erāt: elucidare opeprecii fore duxit: quibus expositis et enarratis tandē nūc ad imperfectas mitionis buiuse cō/ plicationes enucleādas se accingit inquis: accipiamus ppositiones istas: oē b/a/ptingit oē c/ēē b. Dico qd segē ex his ptingit ptingentia vera oē c/a/qd si negas sumat opppositū: nō ptingit oē c/esse a/boc aut equalr: necesse est aliqd c/nō esse a/buic addat minor facta inexistē: oē c/b/boc aut falsum est nō aut ipole: supra enim diceba/ mus possibile oēz ad inexistē posse trāfret: ex his itaq; necesse aliqd c/nō esse a/omne c/b/sequit aliqd b/nō est a/qd maiorē pcedētis tollit syls. Sed dicit gñā sic ri hoc nō posse: nā supra declaratū fuit in mitione nēci/ et inexistē i qnto tertie figure mō nō effici vtilē cōplica/ tionē. Dicit nōnulli qd l3 ptingatio ista sit ad nēcium pcludēdū iutilis: vtilis tñ est ad inexistē colligēdā. Uepz hoc quoq; supra a nobis refutatū est: asseruim⁹ nāq; cūz Aristotele ac Leui Heronis nō cōcludi inexistē nisi am/ be ppones inexistē pmissē fuerint. Rūdere possū/ mus: quēadmodū et antea dicebam⁹: qd l3 nō sequat sim/ pliciter inexistē fm tñ qd inexistē colligim⁹: que ad de/ struendā demoliēdāq; maiorē sufficiēs est. Alulidus tñ Ro. vñ asserere qd ex tali cōplicatione sequat nēcia. Cuius sniam aut amotā a veritate ac opione pbi dice/ mus esse: aut si verū pntet: p nēcius nēcius fm qd intel/ lexisse enūciabim⁹: nihil enī miz/ si i existē f3 qd et fm qd nēcia vna et eadē pclo sit nūcupāda: hoc enīz et supra asseruimus. Si itaq; a/nō contingit ipsi c. Deest inquit Alexander omni: hec enim dīctoria est pclonis inducē: cōtingit oē c/esse a. A/nō oī b/ptingit. Dixit pro eo qd est a/nō oī b/inest: nāq; et inexistēre supra ptingere voca/ bamus: aut ptingat pūlit et nō inexistat: ppea qd nō vere sequebat

Dubium.

Solo qd dīd

Alia solutio.

Nota dīctum/ Auer. qd vñ absurdum.

Pror resolutorior

sequebat inexistē: vt supra etiā relatū est. Cōsimilr intel/ ligendū erit qd ingt verū suppositū fuerat omni ptinge/ re inesse p eo qd est omni inesse. Qd accidit est ipole. Imipole nāq; est oē b/esse a/ et aliqd b/nō esse a/non tñ illud ipole: qd ipse videt in cōtextu dicere: si ponat a/ omni b/ptingere: cōcludere nō omni ptingere: quā ideoz possit et omni et nulli ptingere: si itaq; qd sequit est ipole: ergo et aliqd positū fuerat ipole: nō minor facta inexistē: qm hoc falsum qdem erat nō tñ ipole: igif oppositū con/ clusionis in cā erit: qd si hoc ipole pclo inducta nēcio cō/ sequet: qd fuerat monstrādū. Sed dubitat nonnulli referētib⁹ Alexandro atq; Philopono circa deductionē istā dicētes: a/alicui b/inest falsum qdē nō tñ ipole: nā falsum est idē oī et nō omni inest: nō ob id tñ ipole: si enī inexistē illud est qd et aliqd pōt nō inest: nimirū pōt qd oī inest: aliqd et nō omni inest: quēadmodū et supra cōtin/ gentē mutabamus ad inexistē: et ppea talis mutatio fal/ sa qdē erat: nō tñ ipolis. Ad hec dicim⁹ nō ēē i vtrūq; pntēz rōnē: nāq; si ptingēs trāfret ad inexistē non am/ plius remanet cōtingēte: tunc enim vtrūq; foret possibile eandē pponē et cōtingēte esse et inexistē: sed trāsmutata est ppositio a futuro in pns tēpus: l3 itaq; mutatio pnti/ gētis ad inexistē falsa sit nō tñ est ipolis. Verū nō eodēz pacto est in deductione ad ipole: nāq; supposito qd oē b/sit a/cōcludim⁹: aliqd b/nō esse a/qd l3 fortasse in di/ uersis tēporib⁹ pole sit: in eodē tñ fieri negt/ vt idem oī et non omni insit: quare non modo falsum hoc existiman/ dum est: sed et impossibile.

Dubitatio qd/ rūdā ex Ale/ xandro et pph/ lepono.

Solutio.

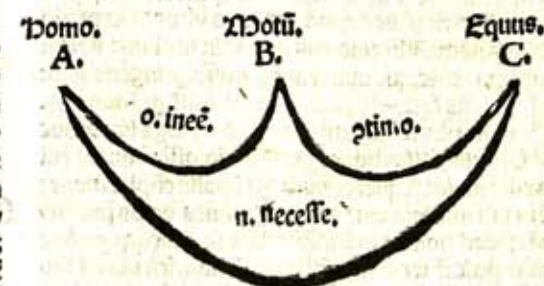
¶ Alterum et per primā figurā l3 facere im/ possibile ponētes b/inest ipsi c. Si enim b/ omni c/inest: a/hō omni b/ptingit et c/omni contingeret vtrūq; a/ sed fuerat suppositum non omni contingere.

¶ Inquit hoc idē mōstrari posse in pma figura deducen/ do ad manifestū absurdū: dicimus enim nos in predicta cōplicatione seg pclonē istā: ptingit omne c/ēē a/qd hoc pacto ostēdim⁹: si enim dixerimus suū dīctoriūz seg/ ex hoc sequet ipole: igif pclo illa nēcio pcludit: arguē/ assumptū maiorē prius: que inexistē erat: mutata in pnti/ gentē: ac minore ptingēte ad inexistē trāspōita: hunc in modū: ptingit omne b/esse a/omne c/b/sequit contingit omne c/esse a/qd manifeste ptradicit: supposito qd fuit/ ex necessitate aliqd c/non est a/poterat et ambas facere ptingētes: poterat et inexistē: qd fortasse etiā multo me/ lius hoc pacto: omne b/a/omne c/b/ōē igif c/a/qd hanc diruit: necesse aliqd c/nō esse a/ et tūc dīcēdū erit qd pnti/ gīt accepti pro eo qd est inest. Si hō mutationē quā su/ pra recitauimus: facere voluerimus: dīcēdū: quēadmo/ dūz ingt Alexander qd hoc ppea factū fuit: ga manifesti/ pcludebat dīctoriūz: nā clari⁹ iste dīcūt: cōtingit oē c/ esse a/ et necesse aliqd c/nō esse a/qd be oē c/est a/ et neces/ se aliqd c/nō esse a. Nec tñ ob id crediderim rōnē di/ ui Alberti hō aliqd facere: is enim negat penitus mu/ tationē illā faciēdā ēē: ppea qd in tali mitione oporteat maiorē esse ptingēte ad vtrūlibet: verū quā illa que est inexistē simplr transferē ad cōtingēte nō potest effici ad vtrūlibet: hec ille. Sed nra qdē snia haud recte: si enim per cōtingens ad vtrūlibet: qd pntēz facit: cōtingens intelligit equalr: nimirū falsa dīcē: nō enī solū cōtingēs equalr ad has mitiones asclit: sed et natū et vt in pau/ cis: sniāt per cōtingēs ad vtrūlibet voluerit: qd i oppo/ sitam pōt mutari qualitātē: nimirū et cōtingens illud ad oppositum vtrū potest. Quapropter aut deductio sua/

Solo ratioio/ Albi qua vñ/ dīcti Aristot/ inexistēre.

quā ponit eadē est cum deductione Philoponi atq; Ale/ xandro: aut si diuersa est: in idē tñ cadit: ipse enim ambas facit inexistētes: hō colligēs inexistē: quā postea in cōtin/ gentē reuocat dīctoriāz: vñ nēcie psupposite. Scias tñ quēadmodū et Alexander et Philoponus recitant qd mō/ stratio ista nō ppea est deductio ad ipole: quāq; nō ex opposito pclonis cū altera pmissarum concludim⁹ impossibile: sed ambe pmissē accipiuntur.

¶ Sumere hō opz omni inesse non fm tem/ pus determinantes: puta nunc aut in hoc tē/ pore: sed simplr: nāq; per has ppones et syl/ logismos facimus. Quoniā si ppositio fm

nunc accipiat nō erit syls: nihil enīz fortas/ se phibet aliqñ omni mōro boiem inesse: ve/ luti si nil aliud moueret: motū hō ptingeret omni equo: sed boiem nulli equo inesse con/ tingit. Preterea sit primū animal/mediū

motum/ vltimū hō homo: ppones itaq; cō/ similr se habebunt: pclo hō necessaria nō cō/ tingens: ex necessitate enim homo aial. Abs/ nifestum itaq; qd vñ accipere oportet sim/ pliciter et non tempore determinantes.

¶ Admonet nos ne forte pponē haud recte capiētes in/ existē: cōplicationē descriptā existimē: iutilē ga aliqñ nēce nllī aliqñ nēce a/oī pcludat: et id ingt nō ēē accipie/ dam maiorē nūc inexistē aut in hoc tpe sed simplr: qm si ppositio fm nūc accipiat non fiet syls: quā nulli et oī ex necessitate sequat: puta oē motū est hō. Cōtingit oēm equū moueri et tñ necesse est nullū equū ēē boies. Cōz si dixeris nō accidere hoc ga maior sit vt nūc inexistē: l3 ga falsa: falsum est enim et ipole oē motū ēē boies: quāz ex necessitate aliqd motū nō sit hō: puta celum. Re/ spōdemus: per motū nō ēē simplr intelligēdū oē motū/ sed oē aial motum: et ppea ppo/ que antea fuerat ipolis efficiet ad tēpus inexistē: et pnti in 2º exēplo nō oē motū absolute: l3 oē vltimē motū. Rō autē qre nō oporteat maiorē vt nūc inexistē esse bec est: qm in his talib⁹ subz in plus se bz qd pclatū: si itaq; minor ptingēs accipiat/

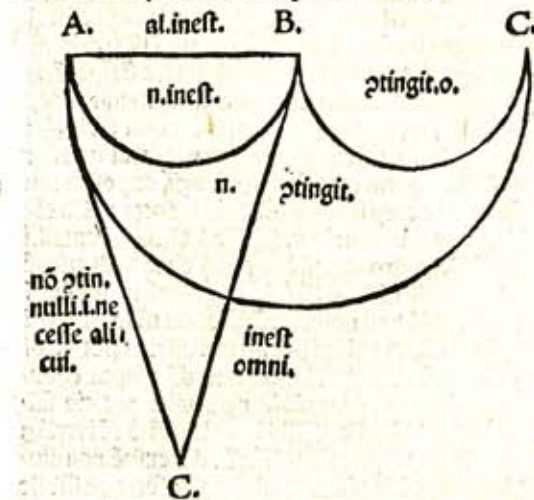
Instantia.

Solutio.

Rō qre ma/ ior nō pōt esse inexistēre nūc.

poterit eius predicatū aliquibus inesse: quod aliqui maior ex-
tremitas non inierit: puta in exemplo potius inesse equo:
aut homo neque inesse: neque potius inesse. Preterea talis copu-
lacio monstrat esse syllicā per deductionē ad ipole mino-
re ptingere ad inexistētiā transpositā: non autem si vere vnde est
poterit maior ac minor facta inexistētiā: sed medius terminus
fuit id de minori predicatū extremo: quo malus superat: neque
enim amplius poterit maior vlt accipi: sed in parte fieri:
quare non erit ad syllicā vltis talis inexistētiā: cuius vitatē deter-
minat cū ipsa accepta ptingēs: nā quisqz hec remanet cō-
tingēs: cōstet ea vā est: si hoc fiat inexistētiā: non ampli-
illa veritate obtinet: nāqz si posuerimus oēm equū mo-
ueri non etiā vere pferimus: oē motū esse hoies: Vnde igit
de cā opz maiore simplr inexistētiā accipi. Ceterū que sit
talīs inexistētiā non pauca apud magnos viros cōspicatio
est. Dicitur nāqz Albertus vult eā hac in mitione vocata
ri simplr inexistētiā: que quum antea fuisset ptingētis nati:
deinde inexistētiā facta est: puta hec: ois hō est grāmaticus.
Uterū ne pluribz agamus: quā supius lōgā super hoc
quōd fecimus: falsū hoc ēē pculdubio asserimus: si eni
tales esset maior: sequeretur nūqz fieri posse cōplicationē
vltē in tali mitione: que ambas ppōnes veras pmittere-
ret: nā quēadmodū ipse alibi refert: in quācūqz ppōne
ptingēte predicatū terminus: subalīs vlt nimirū illa est fal-
sitas: fieri neqz vt maior subm terminū beat subalē: quā
idē in minore ptingēte predicatū efficiat: nūqz igit vā erit
minor quā sit ptingēs: et predicatū habeat terminū subalē.
Eadē rōne et Aluidi rōnem refutandā cōseimus: qui
alibi asserit eā esse inexistētiā simplr buic vlt mitioni:
in qua predicatū subro inest fm tria tēpora: nō tñ essentia:
lem ad subm habitudinē retineat: puta ois cozus est ni-
ger: ois nix est alba et cōstēs: nec tñ inficias imus: qn iste
pacto aliquo simplr inexistētiā vocitetur: hoc enim itaqz su-
pra asserimus: quoz subm predicatūqz inexistētiā deat ac
nō necesse: habitudinēqz predicatū ad subm pñl inexistētiā:
vz nō quēcūqz simplr supis vocitata ad pñentes facit
mitionem. Sed ea tñ quā voluit Alexander eni oēs:
quos ego legerim: hac in mā antecellunt: quare vt plani-
qōd hoc in loco sentiedū sit: intelligamus: que ipse retulit
quasi ad verbū in mediū adducā: ait enim: opz itaqz ta-
lem sumi inexistētiā: cuius vitatē nō determinet: que sibi
addit ptingēs: sed eiusmodi eē affirmatiua vlt inexistētiā:
ptingēte ēē vlt ad inexistētiā transpositā: nil eni differt inexistē-
tētiā determinationē quandā adyere: vt ipaz ad tēpus
determinet: aut ptingēte talē ipsi applicare: que ipaz tol-
lat facta inexistētiā: nō enim semp inexistētiā dicit: hec eni itaqz
necia est: sed que manere pot vlt inexistētiā affirmatiua
vera: et qñ vlt affirmatiua ptingēs cū hac supra ad inexistē-
tētiā transmutet: sic eni in cōiugatione et monstratio p
impole salua: quā vlt mōstrat ipsam syllicā eē. Pot
aut dicere aut nō oportere vlt inexistētiā talē accipi: vt
ipsius veritas fm tēpus determinari: videri posset qui-
busdā nō iuxta mām cōplicationis vtilitatē aut inutili-
tatē facere: s; magis fortasse iuxta figurā: nāqz fm tps de-
terminat: decidere maiore facit in pma figura in nega-
tiua in parte: hoc autē facto inutilis effici cōplicatio.
Dec ille atqz alia cōplura: inexistētiā itaqz hac in mitione
simplr vocitabat: que cū minore ad inexistētiā transla-
ta: pñā obseruabit veritatē: veluti si dicā: oē grāmaticū
ambulat: ptingit oēm hoiem esse grāmaticū: siue eni po-
natur oēm hoiem esse grāmaticū: siue nō: oino vera ea

est: que dicit: omne grāmaticū ambulat: et de bis ad satie-
tatem iam diximus: ad reliqua transeamus.

Rursus sit pñatiua vlt ppositio: a b et
sumptū sit a inesse nulli b: b hō omni cōtin-
gat: c inesse: bis itaqz positis: necesse est a cō-
tingere nulli c inesse: non enim contingat
et b ponatur inesse c: quēadmodum prius:
necesse itaqz a alicui eoz: que b inesse: sit eni
sylls per tertiā figurā: hoc aut ipole: quare
cōtingeret vtiqz a nulli c inesse: falso eni po-
sito ipole qōd accidit. Vnde igit sylls nō est cō-
tingētis fm determinationē: sed eius qōd est
nulli ex necessitate: hec eni est pñctio facte
supponis: suppositū eni est a alicui c inesse:
sylls hō ad impole oppositē est dictionis.

Eam explicat atqz arguit: que maiore vlt hz negatiua
inexistētiā cū minore cōtingēte vlt affirmatiua: ait itaqz si
posuerimus nullū b a ptingit oē c: eē b: q sequit syllicā
ptingit nullū c: esse a: ga si nō supponat oppositum non
ptingit nullū c: esse a: hoc aut equialet huic: necesse est
aliquo c: esse a: cū qua et minore facta inexistētiā sequitur in
tertia figura: aliquo b: esse a: qōd maiore demolit. Per pñ-
mā hō figurā mōstrationē nō facit: quare aut hoc sit: se-
rius planū fiet. Deinde subdit: q sylls iste nō est ptingē-
tis fm supra assignatā definitionē: sed nulli ex necessitate:
teiqz bifariā arguitur: quia hoc est pñctio facte sup-
positionis: tum etiā q in quibsdā materiis huiuscemodī
cōplicatio necessariā colligit pñctōne. Ita sunt: que in
mediū proferunt: circa que versant difficillime dubita-
tiones. Ac pñmū qd sit hoc ptingēs: qd ipse vocat nulli
ex necessitate. Postea an hoc idē ptingēs pcludat in p
cōplicatione superi? assignata ex ambabz affirmatiuis.
Deinde si non legi: que sit ratio huiusce diuersitatis. Ac
demū instātiōle quepiam soluēde relinquent. Circa
itaqz pñmū variē ac multiformes extiterē celebratissimo-
rum viroz opiniones: Dicitur nāqz Albertus inqz qd pos-
sibile vocatū nulli ex necessitate nll aliud est: qz possibi-
le illud alitū: qd est cōe et nēcio et vero cōtingētū: qz hoc
ita sit videt argui posse binis rōnibus: tñ qz Aristoteles
in cōtextu mōstrat et vltm necessariā et vltm vere pñ-
gentē in diuersis terminis psequit: etiā q dicit pñctōne
istā eius ēē ptingētis: qd nēcio opponit: nullū aut est con-
tingēs qd nēcio pñctat: qd qz et necessariū et ptingēs ve-
rum

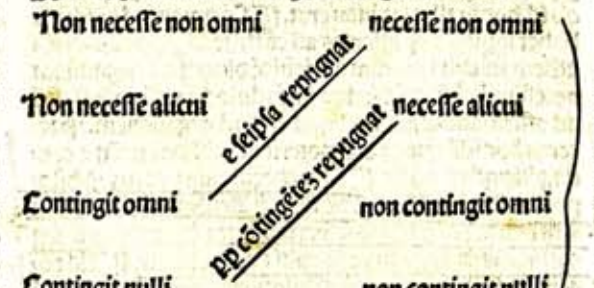
Nota dubi-
tatio ardua in
surgente.
Dico Albi
qd Arist. q
nulli necesse
intelligitur.

comprehendat: contingens illud alitū seu cōmu-
ne: hoc igitur erit: quod in tali sequitur complicatione.
Aluidus hō Rof. voluit in hac cōplicatione hñem
colligat polis equoce nō polis cōis: ga hoc ipse nulli po-
suit: sed polis sub pñctiōne: hoc est necessariā negati-
uam aut cōtingētē negatiua: nūqz aut necessariā affir-
matiua: firmat aut vltm rōnibus: qbus et diuus Alber-
tus. Sed mea gdem snia neutra istaz opionū ex snia
pñcti Aristotelis: pñmō ga ptingens illud alitū seu cōe
nullo pacto variat: cōcedi pot: qz hoc ita sit mōstro
rōne: quia vlt Aluidus ad. destruendā ppōne inexistētiā
Theophrasti atqz Themisty: nāqz talis ppō: nullo pa-
cto extra animā reperit: s; intētio Aristotelis est: nume-
rare propositiones: que in re et extra animā reperiunt: nō
itaqz tale aliqz cōtingēs erit: quū omne qd in tali collig-
git cōplicatione aut vere contingens sit: aut necessarius.
Preterea nōne vel ceco manifestū: neciā ppōne oēs de-
struere ptingēs: snia ista est: vā necesse est nullū c: esse a: neqz
ista pot eē vā ptingētis: oē c: esse a: neqz h: ptingit nullū: neqz
ptingit aliqz neqz cōtingit aliqz nō: qui fieri igit pot: vt
vna et eadē cōplicatio et necessariā pcludat et vere ptingē-
tem: Preterea oēm cōplicationē quantūcūqz inutile di-
cere hoc nō poterimus: vltē in pñctōnem huius polli-
bilis: ppa q nulla reperit cōiugatio que aliquā pñctōne
non pcludat aut necessariā aut inexistētiā aut vere ptingē-
tem: qz si dicat: volumus istā esse vltē: qñ tñmō nega-
tiua pcludit: nūqz aut affirmatiua: o bone respōdeas
quēlo: que est alia rō ob quāz que affirmatiua simul ac
negatiua pcludit: ex ista inutiles: sed qz affirmati-
ue negatiua et cōduerfo affirmatiua negatiue perimūt.
nōne igit et hac de cā: quāz necessaria negatiua oēs de-
struat ptingēs: et hec cōfenda erit inutiles: pñctio etiā:
Dicedū itaqz censo cum Alexandro atqz Philopono
in ista cōplicatione seq nulli ex necessitate: qd qdā vocat
dimidiū ptingētis ob rōne: quā infra adducemus. Pri-
mum itaqz faciamus descriptionē: quā facit Joānes grā-
maticus ppōnū seuicē pñtiū ac pñctiū hūc in modū.

Non necesse omni necesse oī cōtingit nulli nō ptingit nulli
Non necesse alicui necesse alicui cōtingit omni nō ptingit omni
Non necesse nō oī necesse nō oī

Volēs itaqz pñmū mōstrare: qz sequere ptingit nulli/
oppositā ipsius supposuit: que est nō cōtingit nulli: vt si
hanc mōstrauerit impossibile pcludat suā oppositāz ne-
cessario seq: sed qñ ostēssio fiebat in tertia figura hz mī-
stione inexistētiā ac ptingētis: de q bucy: qz nō determini-
natū fuerat: ob id pmutat hāc nō ptingit nulli in suaz aut
equialetēz: aut simul verificatā: que est necesse alicui: qua
refutata pcludit sequi hāc ptingit nulli: nāqz si hec est fal-
sa necesse alicui: nimirū hec vera erit nō necesse alicui: et
ob hoc ista cōtingit nulli: qd fuerat mōstrādū. Uterū
negat istā vere ptingētē: sed nulli ex necessitate signi-
ficare: qñ quēadmodū infra declarabimus: huic q est
cōtingit nulli: bñe opponunt: vna ex se: puta necesse ali-
cui: alia pp sibi equalitē ptingit oī: que est necesse nō oī.
Quare bñe necessarie particulares vltm negatiua pñ-
gentē destruit. Uterūque particularis affirmatiua necessaria
in oibus illi opponit et qualitate et quātitate et mō: sed q
dicit: necesse nō oī opponit gdem imediate etiā est: pñ-
git oī: qz hōc illi: que est ptingit nulli equalitē: ideo me-
diatē quodā mō et p accidēs huic ēē oppositē: hec itaqz:
nō ptingit nulli duas quodā mō necessarias in parte cō-
prehēdēt: quū ita sit: inuenimus ex hac necesse alicui se-
quitur aliqz impossibile: ex altera hō: que est necesse non oī nō etiā
sequit aliqz possibile: si itaqz bñe particulares neces-
sarie cōprehēdunt ab hac nō ptingit nulli: alterius hō

oppositūz tñ pcludit: manifestū q dimidiū ptingētis il-
lius pcludit: hoc est dimidiū ppōnis istius: nō contingit
nulli: fm qd tradit huic necesse alicui: ex quo manifestū
sequit impossibile: si eni alterā supponamus particula-
rez: necesse nō oē c: esse a: oē c: esse b: sequit nō oē b: esse a: et in
maiore supra dicebamus: nullū b a: q nullo pacto sein-
uicē destruit. In snia itaqz qd hac in cōplicatione collig-
git est ptingit nulli: equalēs nulli ex necessitate: nāqz nul-
li ex necessitate multo se hz in plus qz nulli contingere: si
nulli ptingere accipiat fm supra assignatā descriptionē:
qd hoc pacto mōstrat: nāqz ei que est ptingit nulli: oppo-
nitur necesse alicui et necesse nō omni: et que est nulli
ex necessitate pñctit hec tñ alicui: ex necitate: vbi cūqz
ergo ista falsa fuerit: vā illa erit: que dicit nulli ex neces-
sitate: nō tñ illa: que dicit cōtingit nulli: opz ambas par-
ticulares necias falsas esse: et necesse alicui et necesse non
omni: in plus ergo se hz nulli ex necessitate qz contingit
nulli. Amplius idē hoc exemplo mōstrat: vera eteniz hec
est: nullūz animal ex necessitate ambulat: et tñ hec falsa:
ptingit nullū aial ambulare: si fm vep accipiat ptingēs/
nō enim pot in oppositā cōuertī qualitatē: ptingit omne
aial ambulare: repñlia nāqz ex necessitate nō ambulat.
Nec tñ credideris idē esse ex necessitate nulli et nulli
ex necessitate: nā nulli aiali inest ambulatio ex necessi-
tate: nō tñ ex necessitate nullū aial ambulat: pñl nullum
animal ex necessitate ridet aut loquit: et in summa nō
aliud ē nulli ex necessitate: qz nō necesse alicui: quū eni dicim:
hoc pacto cōtingit nullū animal ambulare: hoc volum?
qd nō est animal: quoppiā: cui nēcio inest ambulatio: seu
qd necessario ambulet: s; fortasse aliqua reperiant: que
ex necessitate non ambulent: aut nō loquant. Sed di-
cet quispiā: qd hoc eodē argumēto possumus monstrare
in pma cōplicatione ex ambabus affirmatiuis idē h se-
qui ptingēs: ad qd arguēdū supponam p descriptionem
ppōnū: quēadmodū fecit Joānes grāmaticus.

Nota d. dimi-
dio ptingēt.

Nota quid si
gnificet nulli
ex necessitate.

Nota dubi-
tatio ardua q
et in mō affir-
matio cōclu-
dat cōtingētiā
dimidiūz.

Nulli ex necessi-
te qdam appellat
dimidiū
cōtingēt

Quid sit illud possi-
bile quod Aristote-
les appellat nulli
ex necessitate

Nullum .b. est. a. existē.
Omne .c. est. b. continge
Nullum .c. est. a. conting.
Non contingit nullum .c. esse. a.
Necesse ē. Aliquod .c. esse. a.
Omne .c. est. b. existētiā.
Aliquod .b. est. a. existētiā

Contingit nulli
Contingit omni
Necesse alicui
Necesse nō omni
Non contingit nulli. hac
duas superiores completit.

Liber

Primum

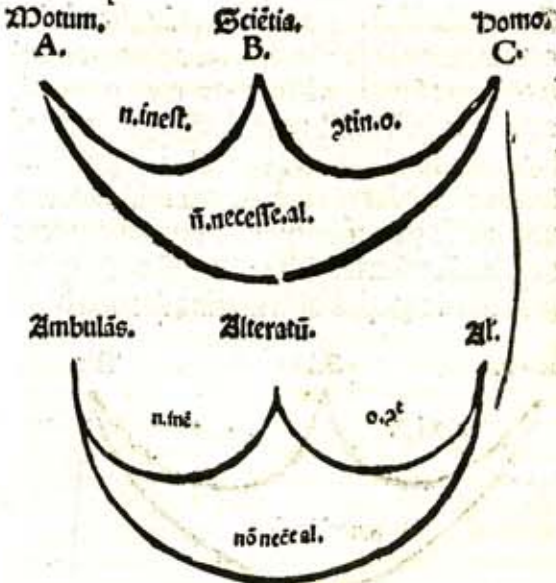
posita minore contingente ad inexistem sequitur in tertia si-
gura aliquod est aut maior omne est aut quod nullo-
rum sequitur impossibile si idem est aut inexistem. Solu-
tione igitur concluditur ab absurdo ex ista: necesse non omneque dimidius
fuerat oppositum: quod est non contingit omni: dimidius itaque
est: quod opponitur non contingit omni est: quod con-
cluditur: quare in hac complicatione dimidium con-
tingentis concluditur. ¶ Dicitur rationi manus deditur dicitur
Albertus atque Alexander: voluerunt enim viri isti per formam
in hac conclusionem colligi cum illa: que in sequente concluditur: et ad
hec quaedam offeruntur propter hoc contingens eiusdem nature: pu-
ta contingit omne corpus naturale moueri: namque ex necessitate aliquod
corpus mouetur: veluti celum. Eodem pacto si posuer-
imus intelligere rationales esse: hoc eiusdem erit natu-
re omne rationale intelligitur: quoniam aliquod rationale ex necessitate
intelligitur. Addit et dicitur Albertus terminos inueniri: in
quibus sequatur ex necessitate omni: puta omne album colo-
ratur: contingit omne boiem esse album: et tunc sequitur ex necessi-
tate omne hoc est coloratum: in quibus non sequatur contingens
termini accipiantur: omne ambulans mouetur: contingit omne
boies ambulare: contingit omne boies moueri. ¶ Sed pace
istorum dixerim non bene nec cum Aristotele sentiri: videmus
enim ipsi supra non solum dicere sed etiam clamare: quod in ne-
gationis tunc eiusmodi colligatur: sicut enim in principio statim
istius missionis: quoniam non que ad minus et imperfecti omnes et
privatiui syllabi contingens non sunt determinationes. Quid
clarius: nonne videmus ipsum manifeste concedere de affir-
mativis omnibus quod supra descriptis contingens concluduntur:
¶ Preterea si voluisset idem in affirmativis concludi contingens:
nonne hoc idem de eadem protulisset: profecto etiam. ¶ Quod si vi-
cas: quoadmodum dicitur inquit Albertus: quod hoc ideo fecit:
quia in affirmativis manifestius erat: sequitur posse necesse:
quia maior mediusque termini ita ad se invicem dispositi erunt:
ut inferior superiorque: ex quibus plane constitui potest necesse
propter in negativis aut termini se invicem erunt atque diversi: et
ob id hoc in illis latius erat. ¶ Contra: quoadmodum se-
babatur superius atque inferius ad construenda propter necesse
affirmativa: ita termini a se invicem diversi ad negativam
necessaria constituta: ergo quoadmodum unum manifestum
ad affirmationem ita et reliquum erit ad negationem. ¶ Pre-
terea hoc idem quod dicitur poterit in missionem necesse et con-
tingentis: quod tamen non fit. ¶ Oppositum itaque ut cum philo-
pono et Alalido: Rof. et demum cum Aristotele dicamus in
affirmativa complicatione verum et supra determinatum sequi
contingens in negativis aut nulli ex necessitate. ¶ Ad ro-
nem tamen hic in modum philoponi et recte et nos etiam
hoc superius aliqua in parte attigimus. Consequenter inquit
fecit: quoniam enim quoadmodum diximus negativam continen-
tem transmutat in affirmativa: affirmativa non amplius
in negativam: propter hoc in negativam quod est propter negativam
erit contingens eo modo: quo hic accipiuntur negationes: po-
co autem contingere nulli: propter hoc in quibus binas ipsi repugnant
res particulares necesse propter hoc offendimus: unam ex se al-
tera. propter eamque est contingit omni: quoniam equivalere acci-
pimus contingit nulli et que est contingit omni: quia igitur inue-
nimus hoc in loco binas necessarias in parte oppositas
ei que est contingit nulli et ob hoc comprehendit a negativam
que est: non contingit nulli: et inuenimus oppositum solum per
alterius particularium propter hoc concluditur: propter hoc diceba-
mus dimidium tamen contingens colligi. Sed quoniam in affir-
mativa complicatione contingens affirmativa propter hoc est: non
transmutat affirmatio in negationem: planum quod una sola par-
ticularis necesse opponitur: propter hoc est: necesse non omni:
quare: non contingit omni: sola ista continebitur: sed hac posita
sequebatur impossibile: palam igitur quod ipsius oppositum verum erit:

quod est non contingens dimidium: sed totum: et opposita itaque
non erit dimidium contingens: non iniuria igitur in affirmativa
complicatione non dicitur dimidium sequi contingens. Decille
ad verbum quasi dices: quoniam monstratio omnis per notiora effi-
ci debet: quoniam affirmativa notior sit negativa et non e con-
tra: in negativam verumque supponemus oppositum in affirma-
tiva minime. ¶ Ad instantias et dicitur quod si talis in-
veniat propter hoc non tamen propter hoc poterit in tali complicatione.
Ad alium dicitur haud recte maiorem accipi propter hoc: nam
hec: omne album est coloratum: nullo pacto inexistens simpliciter exi-
stima est: quoniam habitudo predicatur ad subiectum necessaria sit
ut ligatum est inspicienti. ¶ Dispositio ista iam clarum
esse potest: que sit diversitas rationis in affirmativis et in
negativis assignamus oppositum propter hoc affirmativa non eget adiu-
mento negativum: in negativis vero duplex supponimus con-
tradictorium: quoniam negativa ex affirmativa cognitione tamque
notioris dependet. ¶ De eadem quod voluit Alalidus Rof.
sed multo et obscurius et intricatius: ait enim quod propter hoc in
hac missionem aut sequitur per dictum de omni aut per dedu-
ctionem ad impossibile: hoc est enim: quod ipse vocavit uniuersa-
liter saltem et continuationem et deductionem ad impossibile ali-
quod est perfecta: puta quoniam preceps ex toto oppositum: aliquod
imperfectum: quoniam non preceps ex toto oppositum: unde in istis
que maiore habet contingentem cum minore inexistens verus est
veritate seu dicto de omni istis non que maiore habet inexistens
cum minore contingente: verum continuationem seu conexo et de-
ductionem ad impossibile: et ubi ambe sint affirmativum et
continuationem est perfecta et assumitur totum oppositum: dicitur ve-
rum concludi contingens: non autem pacto aliquo necessarium: quod
quoniam in reperiat in quod mediate per sed per contingenter inexistens
ipsi: ergo etiam in quod erit contingens. Si vero inquit accideret
concludi necessaria aut absolutum: hoc esset per viam uniuersa-
litate: hoc est dictum de omni: quod ambe puta aut necessarie es-
sent aut inexistens et absolute facta deductionem ad impossi-
bile: et quoniam intentio philosophi non est monstrare coniugationes istas
per dictum de omni: ideo tamque per accidens concludas eas hic omni-
fit. In coniugatione vero ex maiore negativa inexistens cum mi-
nore contingente: quod deductionem ad impossibile est imperfecta
non preceps per totum oppositum: propter hoc non fuit conclusus ve-
rum possibile. Decille. Sed quoniam non sunt penitus congrua su-
pra enarratis illa plecuris intelligenda relinquimus. Ex
his et ratio manifesta esse potest: quod non monstrabitur scdaz
complicationem per primam figuram: quoniam enim illius conclusionis
duplex esset oppositum: non poterat monstratio illa concludi
re aliquod absurdum. ¶ Sed adhuc questuicule quedam exol-
uende sunt: primo quod videtur fieri fallaciam in huiusmodi
complicationibus: namque medius in maiore tamen propter exi-
stentibus supponitur in minore autem et propter existentibus et propter istis
que esse possunt non itaque sit recta complicatio. Preterea eo-
dem pacto monstrare possumus per deductionem ad impossibile
sequi inexistem conclusionem hunc in modum omne album contingit
omne est coloratum: dico quod sequitur omne est coloratum: si non deest op-
positum: aliquod est coloratum non est album: quo et minore facta inexistens
concludimus in tertia figura maiore scdaz. Amplius
conclusio ista esse debet alteri promissum: propter hoc: sed in
secunda coniugatione: nempe propter hoc dimidium est contin-
gentis: non itaque recta est complicatio illa. ¶ Ad hoc respon-
demus et ad primam dicitur non valere rationem: medius ter-
minus supponitur in minore propter pluribus quod in maiore: igitur
coniugatio mala: sed tamen arguit non posse complicationem
illam monstrari per dictum de omni. Aut aliter quod et in maio-
re supponitur propter istis que esse possunt: quoniam sit simpliciter inexistens
scdaz: verum propter responso melior. Ad alterum dicitur non
sequi primo et immediate impossibile ex accepto contradictorio
conclusionis inexistens: sed primo sequi ex necessaria propter hoc con-
tradictoria

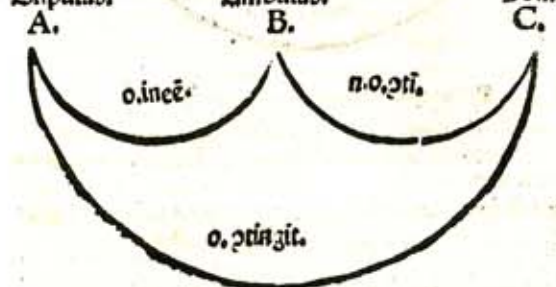
Prorum resolutio

35

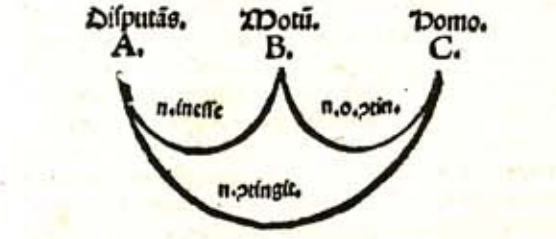
traditionis conclusionis possibilis: deinceps et ex supposita
inexistens: namque ut supra etiam vidimus ex necesse sequitur
inexistens secundum quod. ¶ Vel aliter: quoadmodum et dicitur refert
Albertus: quod si acceperimus necessariam oppositam conclusionem
possibilis admittenda est transpositio minoris polis ad in-
existens: quoniam ex tali transpositione nullum novum causatur ipse:
namque necesse ita destruit pole seu contingens: quoadmodum et
inexistens: si non acceperimus propter hoc inexistens oppositam conclusionem
inexistens: dicitur non esse minoris transpositionem faciendam:
quoniam ex ipsa novum causatur ipse: namque bec: aliquod est coloratum non est album
non repugnat aliquo pacto huic: pole est coloratum est coloratum: sed suppo-
sito etiam quod omne album sit coloratum: bec: aliquod est coloratum non est album
istis verificari minime potest: incommodum igitur hoc et absur-
dum causatur est ex transpositione minoris ad inexistens: non
ex opposito accepto. ¶ Quod si dicatur: transpositio illa possi-
bilis erat: sed ex possibili non sequitur impossibile. ¶ Respondemus
quod si transpositio illa sit polis: non tamen cum alia propter hoc suppo-
sita polis erit: quoadmodum scdaz bec sit polis per se supra:
socrates sedet: et ista istud: socrates stat: non tamen sit accepte
polcs esse possunt: socrates sedet et socrates stat. Sed for-
te possit aliquis dicere: si prius dicta solo stare: eodem modo
possit dici non sequi de contingens: quia videtur concludi ipse non
ex contradictorio scdaz sed ex incompatibilitate illi: cum minori posita
inexistens. Respondetur quod ibi nulla incompatibilis noua surgit propter
propter hoc minoris inexistens que est prius non fuerit inter oppositam
conclusionem et minore anteque inexistens ponere hoc apparet in ter-
minis: omnis hoc est album: omne album contingit esse boies: ergo omne
album contingit esse album: deest oppositum: non contingit omne album esse
album: bec valet ista: necesse est aliquod album non esse album: ista re-
pugnat minori prius quod ponatur inexistens: namque ista repugnant:
necesse est aliquod album non esse album: et contingit omne album esse bo-
minem. ¶ Ad tertium respondetur: nonne scdaz esse minoris: non enim
opz si propter hoc simpliciter sunt contingens et non simpliciter contin-
gentem esse: sed sufficit ipsam aliquo pacto contingentem esse seu
simpliciter seu secundum quod: bec batenus. Jam ad textum enarra-
tionem descendamus. ¶ Oppositum est dictum. ¶ Docet est oppo-
enunciatio: quod enim per dicitur greci nos enunciatores vocamus.

in quo atque homo: a igitur nulli inexistens: b: non
omni: c: contingit: et non est propter hoc necessaria: non
enim necesse nullum moueri boies: sed non neces-
se aliquem. Planum itaque quod propter hoc est eius: quod
est nulli ex necessitate inexistens: accipienda non me-
lius sunt termini: sed si privatiui ad minore
disputas.

ponat extremitatem contingere significans: ex
ipsis quidem acceptis propter hocibus: nullus erit
syllabus. Contra autem secundum contingere propter hoc erit
quemadmodum in prioribus: inquit enim a: omni
b: non contingat nulli: c: sic igitur secundum huiusmodi ter-
minis: nihil erit necessarium: si autem perueniat b: c:
et accipiat b: omni: c: contingit sit syllabus: quoadmo-
dum prius: namque consimili termini pone se habent:
scdaz eodem modo et quoniam privatiui extiterint utra-

quod intervalla: si a: b: quod non inexistens: b: non contingit
gere: c: nulli accidit: per ipsa quod deest accepta non
est

potuisset
addere in q ma
nus dederet etiam
Magentini in
priora.

Extra Alber
ti et Alex.

Extra Alber
ti et Alex.

Instantia

Alia solo ex
philopono

Nota mentem
ut rps dicit
resolutionem
huius aut toris

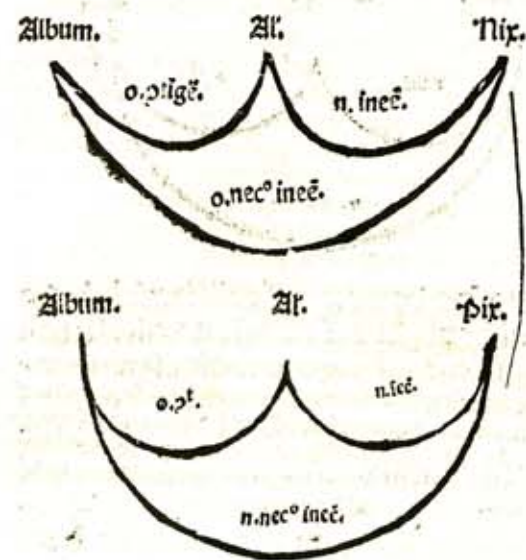
Solutio in
quam.

Confirmatio
ex dicta
Auct.

Adductio q
runda instan-
tiarum.

Solutio

fit necessarium: sed pponere contraria que est / fm contingere erit syls: accipiat eniz / a / qdē nulli eoz / que sunt / b / inesse: b / x / cōtingat nulli c / per hec igit / nihil necessarium: q si accipiat b / cōtingere oī / c / qd est ver: a / b / aut ppositio similiter se beat / rursus idē erit syls. Si x / non inesse ponat / b / ipf / c / et non contingere non inesse / nō erit syls nullo mō neqz quuz pnatina / neqz quā affirmatiua fuerit / a / b / p /

Sumant melius terminis. In prima: Album / Ambulans / Cygnus in scōa: Album / Ambulans / Cygnus / vel ut Alexander in p^a moueri / album / ambulans in scōa moueri / album / hāc.

positio. Termini cōes q ex necessitate insit / album aial / nix / q nō contingat / album aial / pir. Planus itaqz q si termini vles extiterint / et hec inexistēs / illa pponum cōtingēs accipiat: qn ppositio / que ad minore extremitatē cōtingere accipiat / semper sit syls: pterqz q aliqui qdem ex ipsis / nōnunqz x / o ex cōuersa ppositione: quando autem boz vterqz et obquam causam diximus.

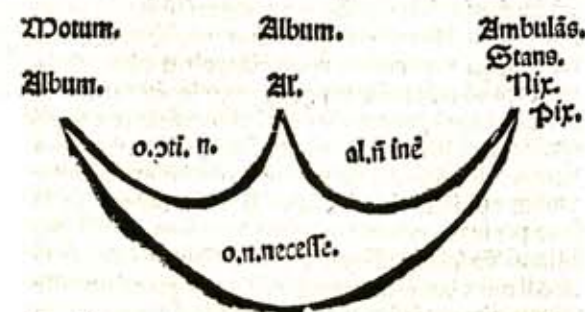
Obsecro ingt Alexander se fecit in pōne istoz terminoz: termini enim isti nō cōcludūt nulli ex necessitate / sed ex necessitate nulli: necesse etenim est / nullū hominē coruū esse. [Dō aut accidit ex eo / q maiorē accepit nō inexistē negatiua sed necessariā negatiua: ex necessitate enim nullū discurrens est coruus: nisi fortasse per discurrens intelligeremus: qd voluit Albumacar / referēte Alulido / imaginās: qd ipe sentiens rursus ingt Alexander alios posuit terminos: p quos nō amplī⁹ necia negatiua cōcludit pōlo / s / ptingēs / puta / a / motū / b / scia / c / homo: et qn neqz in his sumperat inexistē sed neciaz / hoc pntiens dixit: accipiedi x / o melius sunt termini. Philoponus tñ in 2° exēplo nō accipit sciaz / sed sciaz: tūc enī que antea necia fuerat inexistēs efficiat: aptiores x / o ab Alexandro termini ponunt / ambulans / quiescens / et aial. Si x / o termini repetant / qbus verū cōcludi possit ptingēs / hoc erit p accipiens

valde: et nō vi syllice cōplicationis / sed terminozum grā. [Et nō est pōlo necia.] Hoc est in cōplicatione ista nō se / quif pōlo necia / hoc eniz dictū velim vltier de tota cōiugatione: nō aut de hoc tñ exēplo: qd ipe quasi expo / suit / quū subdit: nō enim necesse nullū moueri / hominē / s / nō necesse aliqū: ac si diceret nō seqz ex necessitate nulli / sed nō ex necessitate nulli: pro hoc enim ingt Alexander dixit sed nō necesse aliqū. Ex qb⁹ clarū ē pōt noluisse Aristotelē in hac cōiugatione sequi vlem neciaz negatiua: qd tñ pleriqz male asserūt. Sed si pnatina ad minore. Qdē quidē cōplicationes: que maiorē hnt inexistē sunt impfecte: ppea q per dictū de omni monstra / ri nō possunt: verū que minore hnt ptingētē negatiua sunt impfectiores: nō enim solū deductionis indigēt ad ipole / sed et cōuersionis ad minore affirmatiua pponēs: p silt et si ambo interualla hoc est vterqz pponēs extiterint negatiua: minore pueria in oppositā qualitatem fm ptingēs ydē efficiunt syls: qui et prius: hoc est si maior sit affirmatiua inexistēs: pōlo vere ptingēs erit: si negatiua / nulli ex necessitate. Qd est verū. Non hoc dicit / q si ptingēs negatiua in cōtingētē cōuertat affirmatiua: illa ppo est vera: sed q verū est negatiua ptingētē in affirmatiua cōuertī posse eodē pacto ptingētē. Si x / o nō inesse ponat. Postea q eas explicuit. que minorem hnt negatiua ptingētē / maiorē x / o inexistē aut affirmatiua aut negatiua: nūc eas ponit / q minore negatiua hnt inexistē / maiorē aut ptingētē aut affirmatiua aut negatiua: et ingt has inutiles ē ppea q minore / que est inexistēs / nō pōt in affirmatiua pacto aliq cōuertī: et addit terminos / qbus et necessariā affirmatiua et neciaz negatiua cōcludimus: necesse omni / album / aial / nix / necesse nulli / album / aial / pir. Verū ingt Alexander veriores essent termini / moueri / album / ambulans: moueri / album / stans: sed neqz in his alit / simplr necessarie pcones efficiunt: verū cū peterminatiōe: nā moueri ex necessitate inest / oī ambulāti quousqz sit ambulans. Pterqz q aliqui qdē ex ipsis. Nō hoc dicit q recta ostēsiōe monstrant: oēs enī arguebant / mutata ptingētē ad inexistē ac deductione ad ipole: sed hoc intelligit / q seruata ppria qualitate ostēdebant: alit x / o nō ex se / sed mutata negatiua in affirmatiua monstrabatur. Nam quēadmodum syls scōe ac tertie figure ex se quidē vim hnt syllicā inferēdi / dilucidioris tñ pntie grā ad pma reuocant figurā: ita et q minore hnt cōtingētē negatiua ex se quidē syllogisticā pntiā retinet / cā tñ maioris claritatis negatiua vertūt in affirmatiua.

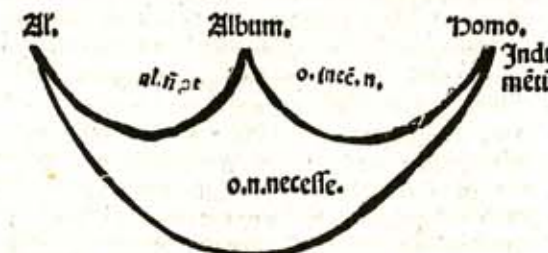
Qz si hoc vniuersali illud x / o interuallorū accipiat in pre: qn qd ad maius est extremū vniuersali ponat et cōtingens seu negatiua siue affirmatiua: qd x / o i parte affirmatiua et inexistēs / erit syls pfectus: quēadmodum et vniuersali terminis existētibus: demonstratio aut eadez / que et prius. Ceterqz qn vniuersale qdem sit ad maius extremū / sed inexistēs nō cōtingēs: alit x / o in parte et ptingēs / seu negatiua / siue affirmatiua ponantur vterqz / siue hec negatiua / illa affirmatiua / oīno erit syls impfectus: pterqz q bi qdem p inposibile monstrabunt: illi x / o per cōuersionē ei⁹ quod est cōtingere: quēadmodū in pcedentib⁹. Erit aut syls per puerionē et qn vlis ad maius posita extremū significet inee aut

non

non inesse: que x / o in parte pnatina eris / contingere accipiat / quēadmodū si / a / oī qdē inest / b / aut nō inest / b / aut alicui / c / cōtingit nō inesse: cōuersa eniz / b / c / fm ptingere / sit syls: sed qn que fm partē ponit nō inesse accipiat non erit syls. Termini q insit album / aial / nix

q nō insit / album / aial / pir: per infinitū nāqz su mēda est demonstratio. Si aut vlt ad minus ponat extremū qd x / o in parte ad maius / siue pnatina / seu affirmatiua / vel cōtingens / aut inexistēs / quocūqz: nullo pacto erit syls: neqz qn in parte aut indefinite ponant pro / positiones / seu ptingere accipietes / siue inexistēs / aut vicissim / neqz sic erit syls: demonstratio x / o eadez / que et in prioribus. Termini

cōes / q insit ex necessitate / aial / album / homo / q nō cōtingat / aial / album / indumētū. Planus itaqz q si vlt ad maius ponat extremū semper sit syls / si x / o ad minus / nullius vnqz.

Ingt q si vlt interuallorū hoc est pponū vlt extiterit et ptingēs et maius / et alit pntiare inexistēs et minus: q in quā syls erit pfectus in pconē cōtingētē: monstrat enim per dictū de omni / quēadmodū et in vlibus. Ceterum qn vlt qdē. Si x / o ingt maior sit inexistēs seu negatiua seu affirmatiua et minor ptingens / tūc affirmatiua vel negatiua oīno erit syls impfectus: ppea q monstratur nō per dictū de oī / sed p impossibile: differūt aut qn qui minore hnt affirmatiua per solā deductionē arguitur: q nō negatiua et sic et per puerionē: oportet enim vt inquit Philoponus copulatiua cōtextui iunctionē addere: ita vt sic se beat / bi qdem p impossibile monstrabunt: illi x / o et per puerionē eius / qd est ptingere. Notes tñ q licet monstratio in vlibus ac particularibus eadem aut psmilis sit: nō ob hoc tñ et pōlo: nā semper in particularibus in quacūq cōiugatione verū colligit cōtingens: nūqz aut oīmidū cōtingētis: nā oīmidū ptingent

Nota in pntia lant⁹ syls se q semper pōlo nem de vero ptingenti.

tis erat ppositio vlis: cuius alique particulares erāt necessarie / alique ptingētēs: qd iueniri nō pōt in particularibus syls. Sed qn que f3 partē ponit nō inesse. Si ingt minor fuerit pntialis negatiua inexistēs / nō fiet syls: ratio aut est ingt Alexander: q negatiua remanet negatiua: nō eniz quēadmodū cōtingēs in affirmatiua puerit pōt. Termini q insit. Melius ingt Philoponus esset / si hocce terminos acciperemus / motū / album / ambulans / motū / album / stans. Per indefinite nāqz. Hoc dicit q in supra acceptis terminis minor nō erat particularis per nām / sed positione: et ideo debemus ait mōstrationē / facere per indefinite: hoc est per particularē negatiua: que indefinita est atqz ideterminata: ppea q aliqui nā particularis est / aliqui vlt equiualeat. Hoc aut supra abūde disputauimus. Sinaut vlt ad minus ponat. Si inquit maior in parte / minor aut accipiat vlt / nullo pacto efficiet syls quocūqz variēt pponēs: cōsilt si ambe extiterint particulares aut indefinite / seu ptingētēs seu inexistēs / aut vicissim: hoc est vna indefinita / altera pntialis: aut vicissim / vna inexistēs et altera ptingēs. Eadē de mōstratio. Hoc est per appositionē terminoz / quibus cōcludimus et omni et nulli ex necessitate. Planus itaqz q si vlt. Subaudiendum ingt Philoponus / quū minor sit affirmatiua: qn si maior esset vlis et minor negatiua inexistēs nō astruet complicatio vilis. Verūenimvero si hoc simplr etiā vellemus intelligere: vbiqz maior est vlis et minor particularis nā semper vilis erigit cōiugatio: vbi x / o minor sit vlis et maior in parte ad nullā pntē sit vilis syls. Et de his batenus. Ad mitionē neqz et inexistēs in hac eadē figura iam trāseundum.

Adistio necessarie et contingentis in prima figura. Cap. 10^m

Quum x / o hec qdem pponum ex necessitate inesse aut non inesse / bec aut contingere significet: syls qdē erit: eodez mō se hntibus terminis et perfect⁹ / qn ad minore extremitatē ponat necessarium: pōlo vero / si termini fuerint pntiatini / erit eius qd est cōtingere / et nō eius qd est inee / et vniuersaliter et nō vlt positis: sed quū hoc qdem affirmatiua sit / illud x / o pnatina: qn affirmatiua quidē necessarium sit eius / qd est cōtingere et nō eius qd est nō inesse: quū x / o pnatina et ei⁹ / qd ē ptingere / renon inesse / et nō inesse / et vniuersalibus et non vlibus terminis existētibus. Contingere autem in conclusione eodē pacto accipiedum / quo et in prioribus.

Confert se ad mitionē cōtingētis ac neqz ingens eodē pacto fieri posse cōplicationē vtilē hac in mitionē: quēadmodū i pcedēte. Verū moderniorum nōnulli multo secius arbitrati sunt hac in mitione complicationes effici: dixerūt eniz q aut ambe sumunt in sensu cōpositionis / vel vterqz in sensu diuisionis / aut vicissim cōponēdo diuidendoqz: si pmo inquit se diuerint modo / maior necia / minorqz ptingēs / ambe affirmatiue / nō sequit cōtingētis cōclusio sed possibilis: cōsilt si maior negatiua extiterit colligi volūt pconē nō ptingētē / sed possibilē: quasi ponētēs vltiam inter pōle atqz cōtin

Opio qradā moderniorū mitionē neqz et cōtingētis.

gens: addit pterea si maior neccia extiterit in sensu cōpo-
sitionis cū minore cōtingēte in sensu diuisionis non leg-
pōne ptingētis: sicut pōnes in dūis se habuerint/ et
subm maioris accipiat pōne qd sunt/ vel pōne qd
possunt eē/ sicut erigē perfectus cū dētia accipiens mō/
strationis per dūis de omni: qd si maioris subm pōne
trā accipiat/ que esse pōt/ inuicē fiet cōpōitio. Quā vō
maior est neccia in sensu diuisionis cū minore cōtingēte
in sensu cōpōitōis/ pōis nō aut ptingēs sequit pōlo: sicut
ecōuerso pōitū fuerit pōnes/ mōtio fiet inuicē. Qd
si vtrqz in sensu accipiant diuisionis ac maior neccia sit
cū minore ptingētē: nō cōtingēs/ sed pōne pōlo colligē.
Sicut in dūis se habuerint pōnes/ ac maioris subm et
pōne qd sunt/ et pōne qd pōt esse assumat/ perfecta
astruet cōpōitio: quā vō pōne qd sunt/ que sunt/ accipiat/
nō erit vtilis syllo. Dec illi. Sed qm pō ista multum et
intricata est/ et fortasse etiā ab Aristotelica veritate disto-
na pōca satis fuisse existimamus: eā qd vtilissime fie-
ri pōt explicuissē. Quidā vō alij modernorū alias
et fortasse multo antiquiores regulas cōscripserunt: dicunt
enim/ qd si maior extiterit neccia cū minore ptingētē/ sem-
per colligat neccia pōlo: sicut ecōuerso semper ptingēs cōclu-
deat. Qd si liberā sūta pōne fas eēt/ ac in nulli magi-
stri verba iurati scriberemus: fortasse ita rem se habere
fateremur: sed qm Aristotelica pōne nūc interpretatur:
ideo qd ipse sup hac se fensit/ enodamus: pōne itaqz in-
quit/ si maior ptingēs accipiat seu affirmatiua/ seu nega-
tiua/ cū neccia minore affirmatiua/ syllo efficiet perfectus
pōne vere colligēs ptingētē: sicut si maior neccia extite-
rit affirmatiua cū minore ptingētē seu affirmatiua/ seu
negatiua/ pōlo ptingēs erit fm supiorē determinationē.
Sicut maior negatiua neccia fuerit cū minore pōne se
hūte fm ptingēs nō supra definitū cōcludet cōtingēs/
vtrqz illud/ qd antea nō necessariū dixerat idē volēs/ qd
inexistēs vocatū. Ex quo plane cōstat aliā in affirmati-
uis/ in negatiuis aliā pōne sequi: qd nō nulli negabāt in
mōtione fm ptingēs atqz inexistēs. Qd vtrqz etiā
dubitāt de pōne: que ex maiore neccia negatiua cū mi-
nore ptingētē affirmatiua sequit: volūt enim nōnulli qd
sequat vtrqz syllo ptingēs illud/ qd ipsi vocāt pōne: eō ne-
cessario/ inexistēs/ ac vtrqz ptingētē. Alij autē dicūt pōne
si distictiua aut vere ptingētē aut inexistēs: qd si aliqz cō-
cludit neccia/ hoc ex mō et terminorū gra fieri autumant:
veluti pōne fieri dicere: qd in scōa figura ex affirmati-
uis vtrqz fieri pōt vtilis cōpōitio: dum termini equi-
uocabiles fuerint. Qd nos autē cū Alexandro dicim⁹ atqz
Philopono i hac pōne pōne colligi ptingētis: qd supior
vocatuerat nō neccia qd idē erat inexistēs. Qd tūc
qd isurgit qd et qua rōne fieri hoc possit/ aut enī vtrqz alia
leg qd neccia/ aut si alia leg ptingētis dimidiū sequit: vtrqz
si inexistēs leg dicēda est: rō in mediū pferēda/ cur ex ma-
iore negatiua inexistēs cū minore ptingētē dimidiū colligat
ptingētis/ si maior negatiua sit neccia nō hoc sed
inexistēs pcludat. Pterea maior similitudo est inexistēs cū
inexistēs/ qd neccia cū inexistēs: si maior neccia pōt inexistēs
cōcludere. Cur itaqz pōne nō faciat hac inexistēs maior?
Pterea dicim⁹ sup pōne neccia si leg eē alteri pōne:
vtrqz si pōne sequat inexistēs neutri pmiss⁹ pōne syllo
erit: quā altera neccia/ ptingētis sit altera: nō itaqz dicemus
inexistēs colligi. Amplius mōstrari pōt idē hoc euidentē
rōne: faciamus enim cōpōitioē istā/ ex neccia nullū
ambulās gēscit/ ptingit oēs boies ambulare: et tūc nō leg-
tur/ nullus hō gēscit. si enī pōne ptingēs eī est nāe/ vtrqz
ipso subito remoueat pōne: nimirū si ista vere ptingēs
est/ ptingit omne boies ambulare: nullū inest

hōi/ pōt aut inexistēs: qd si ita est/ pfecto nō leg- qd nō quie-
scat: sicut pōt oppositū/ oē enī nō ambulās aut gēscit aut
alio aliquo mouet motu. Dilucidius autē hoc fieri possit
si tria acciperent immediata/ puta ex neccia nullū egrū
est sanū/ ptingit oēs boies esse egrū: nec tūc sequit nullus
hō est sanus: imo potius pcludit oēs hō est sanus: qd idē
si nullus est eger/ oēs est sanus. Pterea dicūt non/
nulli hac in mōtione nō debere accipi minore vere cōtin-
gētē: sed ptingētē nō neccia: que puerat cū inexistēs: qd
hoc ita sit mōstrant satis pabili argumēto: nāqz si ma-
ior accipiat vere neccia/ vere neccia ob id dico/ qm su-
periores nō erūt neccie vere/ imo aut ptingētēs erant aut
neccie falsae: quā ptingat aliqz ambulās quiescere/ et aliqz
egrū sanū eē/ si inqz vere accipiat neccia/ non pōt minor
vere accipi ptingēs: si enī vere neccia maior extiterit aut
et subm et pōne termini erūt subales: quēadmodū in
pōne per se dicendi mō: aut subm terminus erit subalis/
pōne hō subm passio/ aut ecōuerso: sicut in scōa per se
dicēdi mō: et hoc in affirmatiuis/ in negatiuis etiam pōt
neccia maior aut subm aut pōne hō subm hōit subale: qd
ita sit/ nō poterit minor vere accipi ptingēs: quā terminū
subale de accipiat vere vtrqz fm ptingēs pōne minime
possit: nāqz ista est falsa ptingit oēs currens eē boies: et ista
itidē ptingit oēs albi eē boies: et ista sigillatim dicēdo.
Qd si dicat ista/ ptingit oēs scribēs eē boies/ vera pōt
dubio erit etiā ptingētē. Qd Rndemus hac nullo pacto
ptingētē eē/ sicut aut neccia/ aut inexistēs. Minor itaqz hoc i
mōtione ptingēs de ptingētē nō neccia accipienda est: tūc
si vtrqz ptingēs minor inexistēs extremorū: ab ipso ex ne-
cessitate remouebitur: et ita pōne neccia erit negatiua aut
qd meli⁹ inexistēs negatiua: qd hoc ita sit firmat Aristoteli
telis quoqz testimonio dicēs: contingere aut in pōne
eodē pacto accipiedū/ quo et in pōne: ac si diceret. Quā
dicimus pōne leg ptingētē/ cōtingēs accipimus: quēad-
modū supra sumperam⁹: sicut de pōne/ secus se hōille
enim nō eodē pacto accipiunt ptingētēs. Dec illi. Qd Ce-
terū hō pōne vtrqz pōne eē vtrqz: qd tūc dicitur ali
quo mō pōne dicta/ et magnorū viroꝝ alij sententiā narra-
tionē demolit⁹: pōne secus dicēdū arbitramur. Qd dicitur
itaqz et ita se hō pōne pōne existimamus: qd in his cō-
pōitioē/ quēadmodū et in reliquis maior nō vtrqz
fm quid neccia accipienda est: minor vō ptingēs eo pacto
quo sub tali pōne accipi pōt: qd ex maiore sic neccia/
minoreqz in hūc modū ptingētē ambab⁹ affirmatiuis
colligat affirmatiua ptingēs: sicut maior negatiua exti-
terit/ nō ptingēs sed inexistēs pcludet. Qd si rōne qris
huiusce diuersitatis: duplicē assignabim⁹: cām: vnam qd
in pōne cōpōitioē ex toto pōne ptingētis oppositū
pcludit ipse: in altera vō ex oppositū ptingētis nullus
deducit inexistēs/ sed ex inexistēs dīctorio manifestū
colligat ipse: altera vō qd negatiua neccia maiore neccia
tis vim hō affirmatiua: qd hō ita sit exēplo cōproba-
mus: nō enī tātū neccia hoc est/ oēs currens mouet/ quātū
ista/ nullū currens lapis. Qd si dicat alij debere negati-
uā accipi/ puta nullū currens stat/ aut nullū albi est nigz.
Qd Rndemus istas nullo pacto neccias eē: veluti pterqz
etiā supra dixim⁹: sicut pōne ptingētēs: qd si ita cōpōitioē/
nec erigamus: qd asserēbam⁹/ manifeste leg videbim⁹:
puta ex necessitate oēs currens mouet/ ptingit oēm hōiem
currere/ ptingit oēm hōiem moueri. Alj in negatiuis: ex
neccia nullū currens lapis/ ptingit oēs vtilis currere/ se/
quē nullū vigilās lapis/ aut fm qd neccia/ aut fm quid
inexistēs. Qd ambigēs nō imerito cur ista vocitemus
inexistēs/ nullū vigilās lapis/ nō aut maiore dicēte/ nullū
currens lapis/ aut si maiore neccia appellam⁹/ cur nō et cō-
clusionē?

Solo qm

Si maior accipiatur per neccia nō pōt minor accipi vtrqz ptingētē.

Alia solo et propria.

Resolutio.

Dubitatio rationalis.

Solatio.

Alia dubia.

Solatio.

Alia dubia qd ex affirmatiua necessaria maiore et minore ptingētē sequat cōclō necessaria.

Dico quodam alio modo.

Solo dubio nō pōt pōne dīctorio qd neccia nō pōt dīctorio nō dīctorio.

clausione: Qd Rndemus hoc id fieri/ qm hoc in libro nō
māz syllo pōne dīctorio. sicut formā: qd igit pōne sicut
in deductōe ipse accepto inexistēs pōne dīctorio: pōne
fm formā syllo inexistēs pōne colligi volebat nō aut ne-
cessaria: et ob hoc magis vocāda eē cēsurā pōne inexistēs/
qd neccia: quā aliqz nō magis sit inexistēs qd neccia. Qd
vō dicat quā accepto ptingētis oppositū idē deducatur
inexistēs hoc pacto/ ex neccia nullum/ a/ b/ ex neccia
aliqz/ c/ a/ ex neccia aliqz/ c/ nō est/ b/ hoc aut minore
destruit dicēte/ ptingit oēs/ c/ esse/ b/ si inqz dicat quā hō ita
sit/ cur nō dicit et hic pōne vere leg ptingētē? Qd Rndemus
ipse istud nō iseri pōne ex oppositū ptingētis/ et ex neccia
pōne: sicut pōne ex inexistēs dīctorio: et qm neccia pōne
fm qd inexistēs pōne pōne hoc et ex neccia ptingētis
opposita scōa et nō ex se inexistēs deductum fuit: et ob
hac cām si ptingētis hac in cōpōitioē pcludit nō aut et
verū erit ptingēs: sicut inexistēs equaliter ga merito etiam
oppositū inexistēs/ ex dīctorio ptingētis pcludet ipse:
vtrqz qd inexistēs pōne ista dicit: sicut manifestū et qm ei⁹
qd est ptingētē nō inexistēs efficiet syllo: sicut et ei⁹/ qd est nō
ineē. Qd vō adhuc inexistēs dicēdo posse ex maiore etiā
affirmatiua neccia cū minore ptingētē pōne colligi neccia
hūc in modū: ex neccia oēs albi est coloratum/ ptingit
oēm boies eē albi: et tūc nō leg/ ptingit oēs boies eē colo-
ratū: imo aut ex neccia oēs hō est colorat⁹/ aut sicut inexistēs
stans oēs hō est colorat⁹. Qd Rndemus pōne istā vere con-
tingētē eē: significat enim qd omne qd pōt esse hō/ pōt
esse colorat⁹: et ita accipietes dicim⁹ posse istā in oppo-
situm fm ptingētē vtrqz: puta/ cōtingit nullū hōiem eē co-
loratum: qm ptingit nullū boies esse: et ex sequenti nullū
hōiem esse coloratū. Qd dicit alij satis argute: qd ne-
cessariū/ veluti supra lōga digressione disputauimus/ nō
soli ptingēs destruit/ sed etiā neccia atqz inexistēs oppo-
sitū dīctorio: puta hoc ex necessitate aliqz/ c/ nō est/ a/ et
hac tollit/ ptingit omne/ c/ eē/ a/ et hac/ omne/ c/ est/ a/ et ista
itidē: necesse est omne/ c/ esse/ a/ sed pōne cōtingētē demo-
lūt/ vtrqz planū est: qm ista/ cōtingit nullū hōiem eē co-
loratum/ hoc in cōpōitioē pcludit ptingēs: qm ex hui⁹ op-
posito pōne sequit ipse: postea scōa et tertio inexistēs ac
neccia: qm et ex his rōne dīctorio ptingētis aliqz seque-
bat inexistēs: et ita in summa volum⁹ isti pōnes omnes
concludi posse/ contingētē/ inexistētē ac neccia/ vtrqz
syllo et fm formā et pōne contingētē colligi: reliquas
vō fm materiā et per accidens. Dec fortasse diceret Alu-
lidus Rosadus. Nos autē aliter volebam⁹: quare de his
aliis speculatiuis ingrat. Qd ex istis itaqz possum⁹ que-
stioni facere hūc in modū satis. Dicimus etenim hac eē
inter mistas ex ptingētibus et inexistētibus ac mistas ex ne-
cessariis et cōtingētibus dīctam qm inexistēs negatiua remo-
uet tūc ea/ que sunt/ non aut ea/ que esse possunt/ negatiua
vō neccia non ea tūc/ que sunt/ sed et ea/ que possunt esse: et
ob hoc in vna sequit inexistēs pōne: in altera vō dimi-
diū contingētis: et ex hoc etiā pater ratio/ quare quā
maior sit cōueniētia inexistētis cum inexistētē qd cū ne-
cessaria/ non tamen sequat pōne inexistēs/ sed cōtingen-
tis dimidiū: dicimus enim hoc ideo cūenire/ qd neces-
sarie vis maior est/ qd inexistēs. Pterea et fortasse ma-
gis pueniāt inexistēs ppositio et inexistēs cōclusio/ si per
se et nō mista accipiantur: non tūc fortasse mista tantaz ha-
beant similitudinē ac cōsonantiaz. Qd ad aliū rndem⁹
pōne minor quo ad modū simile esse quā vtrqz
cū modo cōtingente accipiant: hoc enim sufficit ad pō-
positionum similitudinē: quēadmodum et supra retuli-
mus. Ad reliquū dicimus rationē nō valere pōne qd nō
est necessariū/ si maioris subm a minori remouet extre-
mo: qd illi maius inist extremū: sicut in exēplo planum

est: ex necessitate nullū currens lapis/ cōtingit omne vige-
lans esse currens/ contingit nullū vigilans lapidē eē: non
enim si ab aliquo remouet currens ex necessitate illi inest
lapis. Qd si inistēs de cōtrariis immediatis dicimus ex his
fieri nō posse pōne necessariam isti vtrqz cōpōitioē:
nam quēadmodū pterqz repetiuimus: nec nullo pacto
necessaria censenda est/ nullum sanū est egrū: et cōtin-
gens potius/ cōtingit enim sanum omne fieri egrū/ et cōtin-
trario: qd si egritudinē accepis et sanitates ex his fiet qui-
dem necessaria/ ppositio/ non tūc pterea vtrqz erit mi-
stionibus istis: nō enim sub hac ppositioē vere contin-
gentē accipere poterimus. Sed de his hactenus: iam ad
contextum exponendū transeamus. Qm vō hoc qd
ppositioē. Expositurus cōpōitioē miscēs neces-
sarias cōtingētibus: tres ponit regulas obseruandas. Pri-
ma/ qd ex ptingētē maiore cū necessaria affirmatiua mi-
nore perfectus cōstruit syllo in pōne vere contingētē.
Secundā qd ex maiore necessaria affirmatiua cū mi-
nore contingētē verū colligat contingēs. Tertiā ex maiore
negatiua necessaria et altera cōtingente nō verū cōcludi
ptingēs/ sed illud qd sup nō necessariū vocauimus inexistē-
stenti equalens. Et perfectus. Continuantur est hoc
cum sequentibus: perfectus inqz erit syllo/ qm ad minore
extremū ponat necessariū. Qd conclusio. Qd vō
non ad superiora referendū est: sed absolute ita pferri
intelligendum: qd vtrqz existentibus affirmatiuis/ siue
maior necessaria extiterit/ seu contingens verum conclu-
detur. Qd quā hoc quidem affirmatiū. Subau-
diat interuallū. Qd ad affirmatiū qd neccia sit. Qd
vō dicit pterea qd nō poterit necessaria affirmati-
ua esse/ quā sit aut maior aut minor: vtrqz autem mo-
do vere contingens et nō inexistēs colligitur conclusio.
Et cōtingere non inesse et nō inesse. Non hoc ingrat Ale-
xander dicit/ quia cōtingens aliud significaret/ qd inexistēs:
sed magis volens ostendere cōclusionē istam pacto ali-
quo ptingētē esse/ et nō vere. Qd cōtingere aut in pōne.
Quoniam inquit Philoponus dixerat cōclusionē sequi
et cōtingētis non inesse et inexistētis/ si maior necessaria
extiterit negatiua: pter hoc subdit/ contingere hoc in
loco accipiendum non supra definitū: sed quēadmodū
antea accipiebamus: qd alterius vice gerit/ puta inexistētē
tis: nā simplr ptingēs et de inexistētē pōne. Qd cō-
tra inquit nōnulli/ qd de tali cōtingētē nulli superius
fuit amplius disputatū: nulla enim ex superioribus cōpli-
cationibus cōtingēs inexistētē equalens concludebat.
Qd ad hoc respondent alij tale contingēs fuisse id qd su-
pra vocauerat/ nullū ex necessitate. Qd vtrqz contin-
gens illud aliquam similitudinē habeat cum necessa-
rio atqz inexistētē/ non tamen idem penitus est: quā-
doquidem talis est vniuersalis contingens: cuius quēdā
singulares vere sunt contingētēs/ quēdā vō necessarie.
Qd Melius dicunt alij de hac cōtingenti superius in di-
uisione contingētis factam fuisse mentionem. Qd Non/
nulli tamen aliter contextum istum exponunt/ aut enī
sensum esse/ qd in cōclusionē accipiendus est contingēs
verum/ fm supra definiuimus: hoc est quādoquēqz di-
cimus cōclusionem tūc contingētē sequi de vero cō-
tingenti debemus intelligere: hoc dico/ quoniam in pro-
positionibus fortasse non ita accipitur contingens: vix
enim fieri potest/ vtrqz in ppositionibus verū accipiat con-
tingens sicut supra quoqz declarauit. Qd vtrqz quē-
dam acutior expositio: illa aut verior multo est.

Dubitatio contra exponem.

Solo pma. Instantia.

Solo scda. Solo tertia.

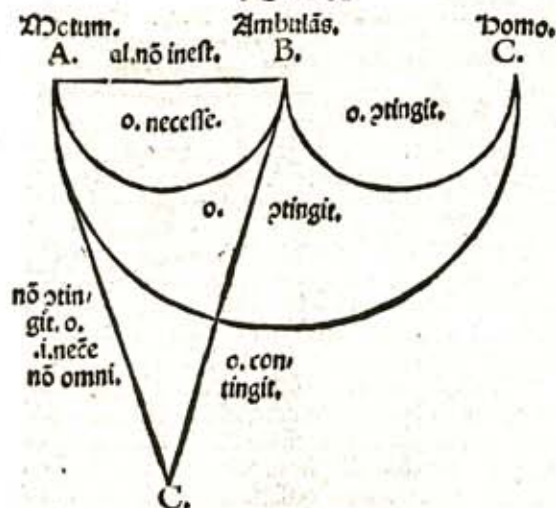
Qd vō qd est ex necessitate nō inesse/ nō
erit syllo. Alj enī est nō ex necessitate inesse
et ex necessitate nō inesse. Qd itaqz si termini

Dico alio modo modernorū magis vtrqz et consona.

Nota diuersi tantē opionum de pōne que leg ex cōpōitioē negatiua qm maior est neccia negatiua.

Expō Alex. et Philoponi.

Dubitatio quare sequatur pōne inexistēs.

affirmatiui extiterint nō sit pōlo necessaria/planum: insit nāq; a/o/b/ ex necessitate b/ cōtingit o/c. Et utiq; syls impfectus q/a/ contingit o/c/ inesse: q aut impfectus ex demonstratione manifestus: nā eodē monstrabitur pacto/quo et in prioribus.

Quoniam hac in missione altera neccia est pōnū et ob id posset aliq; existimare pōlone sequi necciaz ppea dubitatione istā remouet inquis: nō sequi hac in missione necciaz pōlone ppea q aliq; est ex necessitate nō inesse: et aliud nō ex necessitate inesse: enim sequat nō necciaz nō tñ sequit necciaz nō: qm̄ bec vti supra exposuimus lōgo seungunt interstitio. Sed iā questio exoritur an possimus dicere hac in missione sequi nulli ex necessitate: quē admodū in pcedente asseruimus. Rādemus p sequi non necessariā hoc est inexistem negatiuā fm̄ qd eo quē supra diximus modo/ mox et nulli ex necessitate/ non tñ eo pacto quo in supior missione ibi eniz quedā singulares cōtingētes erant quedā necessariē hic aut nulle singulares ptingētes sunt: in plus itaq; se habet nulli ex necessitate: q nō inesse fm̄ qd: qd hac in cōplicatione colligitur. Quia itaq; si termini affirmatiui. Demonstrat in missione ex necessaria et ptingente nō fieri pōlonez necessariā et pmo in vtriq; affirmatiuis: ponamus eniz oē/ b/ a/ ex necessitate: ptingit oē/ c/ esse/ b/ pōlo q sequitur/ ptingit omne/ c/ esse/ a: mōstratio aut eadē est ei/ que fiebat in missione ex inexisti cum ptingenti/ hoc est p deductionē ad incommōdum: si eniz nō est verum: contingit o/ verū erit suum dictionum nō ptingit o/ qd equiualeat ei/ qd est ex necessitate alicui nō inesse: cū quo et maiore pcludit in se/ cūda figura ex neccitate aliq; c/ nō est/ b/ qd maiore destruit. Aut ingt Alexander et in hac missione nō mōstratur o/ cōtingere sed qd ppea opponit neccie alicui non inesse: in hac eniz mutabat: nō ptingit o/ nāq; si in altera mutet/ puta neccie alicui inesse: nullū sequet impōssibile: fiet eniz syls ex ambabus affirmatiuis in scōa figura q et inutilis est et nihil pcludit: quū igit nō ptingit o/ inee binis equalitat. pōnū b/ a/ buic/ nece alicui nō inee: et buic et nece alicui inee: quūq; ex altera sequat ipole ex altera minime/ voluit Alexander seg nō vtz ptingēs/ s/ nulli ex neccitate: in cuius sniaz qsi accedēs et quasi supra dictionū oblitus ingt Philoponus. Planū aut et q impfectus est syls iste/ et q dimidiū ptingentis pcludit: si qdem supposito solū ex necessitate nō o/ i/ sequebat ipōssibile. Uerū pace istoz dixerim/ nō dimidiū ptingētis/ sed supra definitiū in hac cōplicatione seg ptingēs: qd et in pteu

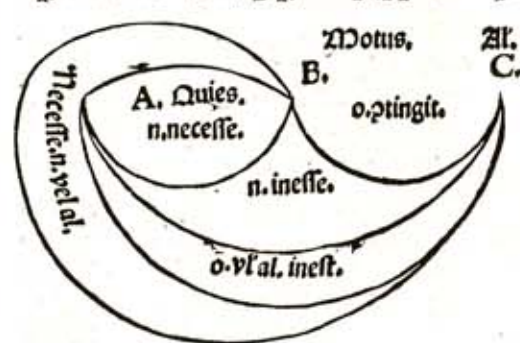
An in hac missione possit sequi nulli ex necessitate.

Nota exponē alexandri quā seqt Philoponus q sequitur ptingēs dimidiū.

Contra expōnē alexandri et philoponi.

supra volebat pbs et a nobis et declaratum fuit: qd nō inquit ex altera tñ dictionū parte seg impōssibile: eo dem soluimus modo/ quo et in supra exposita missione i affirmatiuis dicētes alterā tñ parte accipiendā esse/ in negatiuis vtrāq; sed bec abūde supius determinata sunt. Ceterū Alexander aliter facit deductionē istā/ accipit eniz pōlonis oppositā/ et cū minore ad inexistē mutata/ incommōdū pcludit: et subdit q possemus mōstrare ipōssibile/ nō trāsmutātes ptingētes: sed qm̄ ingt de hac missione ptingētis et necessariū in tertia figura adduc nulla facta est mēto: ppea vsus fuit tali minoris trāspōitiōe. Deinde addit/ q quantum ad deductionē possemus in tertia figura mōstrare et necciam et inexistētes seg pōlonem: sumptis eniz vtrorūq; oppositis cū altera pmissāz concludit impōssibile: vtz ingt ipse de his magis qsiat est in libro: quē de missionebus cōscripsimus. Ceterū Alulidus rosadis atq; alij asserē fateri nō posse et hac in coniugatione necciaz pcludi sed hoc diceret materie gra et ex nā terminoz esse: quū pōnes verificarent fm̄ dicitur de o/ Albumagris de eo/ qd est in actu et de eo/ qd in potentia. Nos aut aliter dicimus ex inexistis opposito pcludi impole nō qua inexistis: s/ qm̄ fm̄ qd inexistis necessariū psequit: et quicquid repugnat psequenti repugnat etiam antecedenti: propterea si ex opposito inexistis colligit ipole: hoc fit ex eo q inexistis seg ex neccio: qd pōloni ptingenti opponit. Ex opposito aut necessariū/ qd est ptingēs dicimus nullū seg ipole. Qd si mōstrare contēdas hoc pacto: si nō sequit/ ex necessitate oē/ c/ a/ supponat oppositū/ cōtingit aliq; c/ nō esse/ a/ cui addat minor/ cōtingit oē/ c/ esse/ b/ ex qbus in tertia sequit/ ptingit aliq; b/ nō esse/ a. Rādemus hoc nō fieri: ppea q in vni formibz ptingētibz maioris subm pro us/ que esse possunt debet supponere: s/ in dictionio necciaz qd est cōtingēs nō est opus ei/ subm pro us/ que eē pnt supponere: imo accidet ipsum tñ verificari pro us/ que sunt: ita pō illa reddet inutilis ad cōplicationē extruendam ex ambabus ptingētibus: atq; hūc in modū nullū pcludetur impole. Sed de his batenus. Ad reliqua transeamus.

Rursus a/ ptingat o/ b/ inesse/ b/ pō o/ c/ in/ sit ex necessitate erit vtiq; syls/ q/ a/ o/ cōtingit/ c/ inesse: sed non q inest/ et pfectus: nō aut ipfect: statim nāq; pfect p pōnes/ q a pū

capio. Si aut nō pssis sig pōnes extiterint/ sit p pūatiua neccia: et a/ nulli ptingat eoz/ q/ b/ ex neccitate: b/ pō o/ c/ ptingat: neccie est/ a/ nulli c/ inee/ ponat. n. inexistis aut o/ aut alicui/ b/ pō supponebat nulli ptingere: qm̄ itaq; puerit pūatiui/ et b/ nulli ptingit/ a/ a/ pō o/ c/ aut alicui ponit inesse: quare nulli aut nō o/ c/ cōtingeret/ b/ inesse: supponebat aut a pūcipio

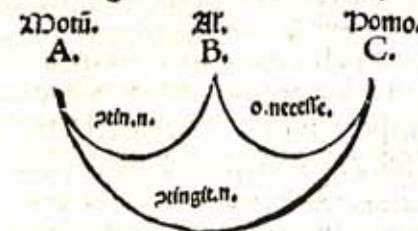
Alia deducit Alexander.

Dicitur aut in hac missione.

Contra aut q non sequit pōlo neccia.

Hec tñ rāso diligētius est pcedenda: pūcipue si dicamus dictionū necciaz assignari per verū cōtingens.

omni ptingere. Sed manifestum et qm̄ ei/ qd est cōtingere nō inesse/ efficit syls: siqui

dem et eius/ qd est nō inesse. Rursus sit affirmatiua ppositio necessaria/ et a/ ptingat nulli/ b/ inesse/ b/ pō o/ c/ insit ex necessitate: syls itaq; erit pfectus: sed nō eius/ qd est nō inee/ sed eius qd est ptingere nō inesse: nāq; ppositio sic accepta fuit/ q est a maiori extremo: et ad impōssibile nō est ducere: si eni supponatur/ a/ nulli/ c/ inesse: positū est aut et b/ nulli cōtingere inesse/ nihil accidit pp bec ipōssibile. Si pō ad minus extremum ponatur pūatiui: qm̄ cōtingere qdēz significet: syls erit per puerfionē/ quē admodū in prioribus sed qm̄ non cōtingere/ nō erit: neq; qm̄ ambo ponant pūatiua/ nō sit asit cōtingēs/ qd ad minus: termini pō iudē ei/ qd est inee/ albū/ animal/ nix: non inexisti/ albū/ animal/ pū.

Scdaz explicat ptingationē ex maiore ptingēte cū necciaz minore: et ingt ex his vere ptingētes colligit/ mōstrariq; per dictū de o/ i. Sed statim insurgit dubitatio/ cur non pū de hac mētionē fecerit/ qd de supradicta: quū et hoc superius factitauerit/ et pfecte vt planū est/ antecedit ipfectas. Rādemus hoc id vltuēnisse: qm̄ que maiorez hnt necessariā magis supioribus similes sunt: qd etio se hntes: vt igit fmonē suū cōtinuū quodāmo faceret/ de i perfectis pū ptractauit mox de pfectis et complicatio/ nibus acturus. Si aut non cōsimilis figure. Posteaq; eas explicuit/ que ambas habet affirmatiuas/ nūc de us agit/ que alterā hnt negatiuā/ affirmatiuā alterā/ et inquit ex maiore neccia negatiua cū minore affirmatiua ptingēte/ pōlone colligi negatiuā inexistētes: puta ex necessitate nullū/ b/ a/ cōtingit oē/ c/ esse/ b/ pōlo q sequit nullū/ c/ a/ si enim hoc falsum: ponat dictionū/ aliq; c/ a/ cū quo et cōuertēte maiore sequit ex necessitate aliq; c/ nō eē/ b/ qd minore tollit. Hoc aut ingt Philopon/ accidit/ si Aristotelicā sequamur pōnē ex maiore neccia cū inexistē minore pnt fieri necessariā: fm̄ pō Theophrasti atq; Eudemionē: qui voluere pōlone viliozi pōnū assimilari/ nullū fieri ipole. Hoc et nonnulli ex modernis asserūt/ qui nō solū negatiuā de inesse/ sed et negatiuā de poli ppter indifferētiā ad necciaz et ptingēs/ in hac missione cōcludi dixerūt/ de forma tñ negatiuā de inesse/ hoc tñ est Aristotelē supra qui nō vult posse cōcludi negatiuā necciaz: hoc est neccie nō eē/ sed nō neccie eē: bec aut multū ostant vt supra notū fuit. Uerū ingunt Philoponus atq; Alexander nō solū impole fieri posse supposito inexistis opposito/ s/ et necciaz et ptingētis: quare dicit qspia non tñ inexistē sed et necessariā et cōtingēte pcludi posse. Ceterū his nos supius abūde rādimus. Ad reliqua transeamus: l/ b/ pō supponebat. Hoc est maior asserēbat/ a/ ex ne

cessitate inesse nulli/ b/ que terminis in seipsum cōuertit/ ex necessitate nullū/ a/ b/ ptingere enim accepit pō neccio inesse. Sed manifestū et qm̄. Si ingt sequit inexistis/ se/ quit etiā ptingēs: ppea q ptingēs nō qd supius definiti mus/ sed qd antea nō necciaz vocabam/ puerit cū inexisti steti: et ob id si inexistis sequit/ seque et cōtingens. Alulidus tñ Rosadis ex his verū etiā ptingēs concludi posse velle videt: qm̄ ingt ptingēs atq; inexistis vna atq; eadē nāz obtinet. Sed de his abūde supius disputatū est: vt deamus que sequunt. Rursus sit affirmatiua ppo. Si ingt cōuerto ponamus pōnes maiore ptingētem/ minore pō necciaz/ syls erit pfectus ex dicto de o/ monstratus et vtz pcludēs ptingēs/ nō aut cōtingēs nō necessariū: qd planū fieri pōt binis rōnibz/ et q a p dictū de o/ ac de nullo istec mōstrat cōplicationē: hoc eniz vult quū dicit: nāq; ppo sic accepta fuit/ que ē a maiori extremo: et qm̄ nō possumus/ quē admodū in pcedēte mōstrare per deductionē ad incommōdū inexistē fieri pōlone: ponamus enim ptingit nullū/ b/ esse/ a/ ex necessitate oē/ c/ b/ pōlo q nō possumus mōstrare seg nullū/ c/ est/ a/ nā si hui/ dictionū supponamus/ aliq; c/ est/ a/ et buic minorez necciaz addamus colligemus pōlone: aliq; b/ a/ qd non destruit maiore: nihil enim pbibet aliq; b/ esse/ a/ et tñ cōtingere nullū/ b/ eē/ a aut si nō dictionū sed pūtiū supponamus poterim/ in pma figura puerla neccia minore facere mōstrationē: quē admodū disposuit Philoponus. Uerū ingt Alexander obscurior se reddidit ob nimiam breuitatē: quū eniz accepisset p ptingēti negatiuo inexistis negatiuū vlt/ volēs mōstrare hoc pcludi per deductionem ad ipole/ nō etiā accepit suū oppositū: vt euz hoc et altera pmissāz pōnū incommōdū cōcluderet: verū hoc tanq; planū omisit/ et pōnē illā accepit cū qua nihil absurdi colligebat: cōtextus igit hoc pacto dirigēdus fuerat: dico q ad ipole nō est ducere: qm̄ si supponat/ a/ nulli/ c/ inesse et accipiat ipse/ dictionū/ aliq; c/ est/ a/ et buic addat/ qd in minore positū fuerat/ ex necessitate oē/ c/ b/ nihil accidit pp bec ipole: cōcludit enim aliq; b/ a/ qd nō hnt absurdi facit. In qbusdā tñ ingridē exemplaribz inueni cōtextus hūc in modū se hntes: si enim supponat/ a/ c/ alicui nō inesse: vtz si et p pacto legam/ omissis ad huc erit/ q/ a/ nulli inesse/ c/ hac enim volum/ pōlone pcludi: cū dictionū supposito cū minore addita nihil incommōdi colligimus: sed si maiore etiā cōtingēte pōlonis opposito addiderimus/ nō fiet ipole: nil enim pcludit in scōa figura ex negatiua ptingēte et affirmatiua inexistē bunc in modū: ptingit nullū/ b/ esse/ a/ aliq; c/ est/ a/ ex his enim nihil sequit vi syllica: quē admodū et infra mōstrabim. Sin aut dixerimus in hac cōplicationē seg ptingēs et hoc voluerimus mōstrare per ipole/ poterimus vtiq; hoc facere accepto pōlonis opposito cū minore. Sed de his batenus. Sigs aut argueret seg aliq; impole: q a seg neccia que destruit ptingēte reducēdo hūc syls 3 figure ad pma per trāspōnē minoris cū pueritē pnis: tūc eniz ex maiori de neccio cū minori de inee sequet de neccio: vt p3 sic dicendo: oē/ c/ de neccitate est/ b/ aliq; a/ est/ c/ ista est pueritē pnis. I dictionū pnis/ ex qb/ segt q aliq; a/ de neccitate est/ b/ g aliq; b/ de neccitate est/ a/ que dicit illi: ptingit nullū/ b/ eē/ a. Rādet q ex quo nō pcludit dictionū maioris pmi syls cōuertēs ipse/ stat q pueritēs sit neccia. I ista: aliq; a/ de neccitate est/ b/ et tñ puerla sit de inesse vt nūc de nā ptingētis/ que nō destruet vlez negatiua ptingēte. v. g. a. in terminis notis/ ptingit nullū/ a/ al currete: homo quilibz de necessitate est animal/ ergo cōtingit nullum hominem currere: et nō sequitur q nullus homo currat. Si quis ita dicat/ de necessitate qz bō est

aial/aliquod currēs est hōz aliqd currēs est aial de neētia: te: p3 qz ista est neētia: cōuerfa tñ nō est neētia, aliqd aial est currēs: tñ nō dicit illi: ptingit nullū aial currere: ex q p3 arg^m nō pcludere: qz si qz itez instaret tūc picularēz neētia nō puerit in neētia: cui^o oppo^m dixit Aristo. cap^o de puerfōib^o. Rñdēf nō dixit Aristo. qz oino picularis neētia puerteret in neētia: s3 qz puerteret in terminis: tñ vna nō altera nō: vel dicit qz vere neētia pueritur in neētia: s3 neētia fm qd nō. Si nō ad min^o extremū. Quis supius enarrauerit quō ex maiore negatiua t minore affirmatiua viles fiāt cōplicationes. nūc puerfūm ostēdit t ingt: si minor negatiua extēterit ptingēs cu3 maiore quōcūqz inextēte vtile fieri cōplicationē. minore s3 cōtingēs verfa nāqz eadē fūt pclones. que t supra qm t eadē cōingationes. Sinaut minor neētia fuerit negatiua. quōcūqz se hūerit minor non fiet vtilis cōplicatio: ppea qz pme figure lex ac cōditio destruit minore inqz opoz/ tere affirmatiua est. [Albū aial mix.] Sotasse ingt Alexander fatius esset. si pro aiali equis poneremus: qm bec veritate nō obtinet: ptingit omne vel nullū aial eē albū: quū aliqñ ex necessitate aliqd aial sit albū. Pro his ēt terminis alios supposuit: Philoponus/albū/equ^o/cygn^o/album/equis/corvus. Uerum bec ex superioribus iam satis plana facta sunt.

Ceterū eodē pacto se hēbit t in syllis in parte: nā quū priuatiuū sit necessariū t conclusio erit eius qd est nō inēē: veluti si a/mul/ li eoz/ que sunt b/ ptingit inesse/ necesse est/ a/ alicui eoz/ que sunt c/ nō inēē: si eniz oī inest/ nulli nō b/ ptingit t b/ nulli a/ ptingit inesse: quare si a/ qdem omni/ c/ inest/ b/ nō nulli a/ ipm/ b/ nulli eoz/ que c/ ptingit. Aliter/ quare si a/ oī c/ inest/ b/ nulli eoz/ que c/ ptingit: verū suppositum fuerat alicui contingere.

Transit ad eas que alterā hnt vltimā/ alterā nō in parte: t breuiter ingt qz ex vna particulari t altera vlti cōpo site cōplicationes eodē penitus modo/ quo ad cōclusio/ nes se hnt: quēadmodū t viles breuitatis aut gra primū eā explicat. que maiore vltimā bz negatiua necessariā cū minore affirmatiua ptingēte particulari t ingt pclonem fieri inextēte negatiua in parte: puta ex necessitate nullū b/ a/ ptingit aliqd/ c/ esse/ b/ plico qz sequit aliqd/ c/ nō est/ a/ si enim nō sequit/ supponat oē/ c/ a/ cui addita maiore ex necessitate nullū b/ a/ sequit in scōa figura in mitione ne cessarie t ptingētis/ ex necessitate nullū/ c/ b/ qd minorem destruit: sed si maiore negatiua necessariā terminis in se/ ipsam cōuertamus/ idē ipole pcludemus in pma figura: t hoc est/ qd ipse volebat/ dum inquit: si eniz omni inest/ hoc est si supposuerimus pclonis oppositū dicētes/ oē/ c/ a/ nulli nō b/ ptingit/ idēst/ a/ nulli b/ ex necessitate inest: t b/ puerfōdo nulli a/ inest/ ex necessitate: quare si a/ omni inest/ c/ b/ nō nulli a/ inest/ ex necessitate/ b/ nulli c/ inest/ ex necessitate in pma figura: alij tñ ptextus breuius hoc dicit hūc in modū: quare si a/ omni c/ inest: b/ nulli eozū que c/ ptingit/ idē igit vtriusqz ptextus sensus est: prior tñ planior t dilucidior. Uerū ingt Alexander possum^o eodē pacto ad inēmodū deducētes mōstrare vere ptingētes sequi pclonē: si enim ex altera neētia t inextēte altera/ ne cessariā pcludimus/ multo magis ex vtriusqz neētis: s3 ad bec eadem dicēda erūt: que t in supiorib^o asserēbamus. C Scitū tñ dignū qz in his cōplicationib^o particularib^o eadē fm pporionē sequit pclō/ que t in vltib^o: nō autēz

variant: quēadmodū in mitione inextētis ac ptingētis erit itaqz in hac cōplicatione pclō semp inextētis: qz dicit Alulidus Rosadis fieri posse etiā pclonē vere cōtini gentem: sed bec satis superius disputata sunt.

C Sed quū particulare affirmatiuū/ qd est in syllo puatiuo necessariū sit/ vt b/ c/ aut vni uersale in pdicatiuo/ vt a/ b/ non erit eius/ qd est inēē sylls. Demōstratio nō eadē que t in prioribus. Si aut vniuersale ponat ad mi nus extremū aut affirmatiuū aut priuatiuū/ contingēs: qd aut in parte necessariū ad ma ius extremū. nō erit sylls. Terminū eius/ qd est inesse ex necessitate/ aial/ albū/ homo/ non inextēti aut aial/ albū/ indumētus: quū nō vniuersale necessariū sit: qd aut in parte/ cō tingēs/ vniuersali extēte priuatiuo. Termini eius/ qd est inesse/ aial/ albū/ coruus/ nō in existēdi aial/ albū/ pīr. Si nō affirmatiuū/ fuerit/ aial/ albū/ cygnus/ eius nō qd est non contingere/ aial/ albū/ nīx: neqz qñ indefinite acceptē fuerint propōnes/ aut vtreqz s3 pte/ neqz sic erit sylls: terminū cōēs/ inextēdi/ aial/ album/ hō/ nō inextēdi/ aial/ albū/ inanīmatu3/ namqz aial alicui albo/ t albū inanīmato alicui/ t necessariū inēē t nō cōtingit inēē: t in eo/ qd est cōtingere cōsimiliter: quare ad oia terminū sunt viles.

Dixit superius de cōcludentibus inextēte in parte nūc acturus de cōplicationib^o vere ptingētē colligētibus/ t ingt: qz in negatiuo syllo minor ppo affirmatiua neces saria in parte sit cū maiore ptingēte negatiua vel ēt affir matiua vlti/ nō ptingēs/ sed inextētis colligit pclō: mōstrat aut cōplicationes iste/ quēadmodū t viles per dictū de oī. Aut vlti in pdicatiuo. Cōsistit ingt si maiore ppo vltis neētia sit cū minore ptingēte i parte seu affirmatiua seu negatiua/ nō inextētis/ s3 vere ptingēs pclō colligit: de mōstratio aut eadē/ que t in vltib^o syllis: vbi pponēs cō silt se hēnt/ hoc est p deductionē ad ipole/ puta oē/ b/ a/ ex necessitate/ ptingit aliqd/ c/ esse/ b/ plico qz sequit cōtin git aliqd/ c/ esse/ a/ ga si nō/ sit qz ex neēitate nullum/ c/ a/ cui addita maiore/ cōcludet in scōa figura/ ex neēitate nullū c/ b/ qd minore destruit. C Quēstū nō dignū ingt Alexander/ quō nō possumus per eandē deductionē mōstra re neētia quōqz pcludi posse hūc in modū/ ex necessitate oē/ b/ a/ ptingit aliqd/ c/ esse/ b/ plico qz sequit ex necessitate aliqd/ c/ a/ si nō/ sit dīctozū/ ptingit nullū/ c/ esse/ a/ cu3 quo t minore pcludimus in tertia/ ex vtriusqz ptingētib^o/ ptingit aliqd/ b/ nō esse/ a/ quo maior destruitur. Ad bec t pñtia dicit ille se respōdisit in tractatu de mitionibus.

Nos aut eodē rñdemus modo quo t in vltib^o supra/ nō pcludi. v3. hoc impole ex necessario fm qz neētiuz: s3 ppea qz ex neētia inferi fm qd inextētis: ex qua pmo dedu ciur inēmodū. C Addit ēt Philopon^o t mea qdē inia male/ qz possumus dicere in hac cōplicatione ptingētis dimidiū pcludi. Hoc eni fieri negt/ nisi ea oia dīruamus que a pñ^o supposuim^o. Erit itaqz p ptingatiōis istī/ sp nē ptingēs/ nūqz aut alr pacto aliquo se hnt. Sinaut vlti ponat. I Nūc eas explicat que e3io se hnt fm quātitate inquit/ si maior particularis extēterit/ cu3 minoz vltimā

quocūqz variatis pponib^o/ oēs istas inuitiles esse: ppea qz maior pfigure legē alterā amittit/ maiore inqz oportet reylem esse: t in his oibus reperitū terminū in qbus ex necessitate omni cōcludit/ t in qbus ex necessitate nulli. Et in eo qd est ptingere. I Quasi dicat siue alterā cōtin gentē accipias/ necesse est alteram/ siue ambas ptingētes cōsimilr ydem terminū erunt viles.

Planum itaqz et dictis/ qz terminis pñm līter se hntibus/ t in eo/ qd est inesse/ t in ne cessarijs sit t nō sit sylls. Preterqz qz si fm inesse ponebat priuatiua/ ppositio/ ei^o qd est contingere/ erat sylls: verū si fm necessariū priuatiua/ t eius/ qd est ptingere t eius/ qd est nō inesse: manifestū aut t qz oēs sylli im perfecti/ t qz pñciunt per pdictas figuras.

Dec quasi pclō est pdictas mitionū: pcludit eni expō nens atqz enarrās que sit mitionū istaz/ cōueniētia: qd ue diffidiū inquit/ si eodē pacto t fm quātitate t fm quātitate t fm modū se habuerit in vtriusqz mitionib^o cōplicationes/ eadē pculdubio colligent/ pclones: pterqz qz ex maiore inextēte negatiua cū minore ptingēte/ cōtin gēs sequēbat pclō: si nō pro inextēte necessariā poneba/ mus nō ptingēs/ sed inextētis erat pclō. C Sed dubitat Alexander quō in supioze cōingatione ex inextēte negati ua cū minore ptingēte ptingēs cōcludat pclō: hoc enim supra refutatu fuit: quū dicebamus nō cōcludi ptingēs fm determinationē/ sed nulli ex necessitate. C Rñdet Philoponus t pñm quodāmo Alexander/ qz nulli ex necessitate nō esset vtz ptingēs/ erat tñ aliquo pacto cōtingēs: quū nulli ex necessitate particulares aliqz con tingēs hēnt/ necessarias nō nullas: que nō ex maiore ne cessaria cū minore cōtingēte sequēbat pclō/ nullā hēbat particulare ptingēte/ sed oēs inextētes: t hoc mōstrabat supius per ipole/ qd fieri nō poterat in altera cōplicatio/ ne ex inextēte t cōtingēte: aut enim in scōa figura cōclu dimus aliqd/ c/ nō esse/ b/ qd nō destruit minore dicēte: cōtingit omne/ c/ esse/ b/ aut in tertia colligimus/ ptingere aliqd/ b/ esse/ a/ qd maiori nō aduersat/ sed t si trāspōna/ mus ptingēte minore ad inextēte/ t pcludamus aliqd/ b/ esse/ a/ pdictozū maioris dicētis nullū/ b/ esse/ a/ hoc non fiet/ quēadmodū t supra dicebamus/ nisi ga neētia ppo/ que pclonis est oppositū inextētem inferi fm qd. Si nō maior ponebat neētia/ monstrabat aliqd/ c/ nō esse/ b/ qd manifestū pcludebat ipole: ppea qz supra ostēderamus ex maiore neētia cū minore inextēte pclonē colligi neētia. Qz si Theophrasti atqz Eudemi iniam sequeremur/ nī mirū setius dicēdū foret. I Oēs sylli imperfecti. I Nō sim pliciter oēs: sed in qb^o maior aut inextētis aut neētia erat: pñciunt aut per pdictas figuras: ga deductio ad ipole sit per aliquā supra expositarū figurarū. C Atqz bec de pma figura lōga digressione disputauimus pñm exposi ta cōtingētis definitione: disputata etiā qdne inter Ale xandru atqz Abumagare/ mox declarantes/ quot modis nō exiis/ quotqz itē nō necessariū dicat/ deinde modum puerfōdi ptingēs enarrātes diximus qd inter se differāt negatio cōtingēs ac contingētis negatio/ qz Theo pbrastus nolebat conuersiones fieri/ hoc pacto/ modata subinde cōtingētis diuisione qd per natū qdne per infi nitum intelligēdū sit/ qd ex ptingētibus ad demōstra tionē ac sciam sit vtile: postea ad vniiformes ptingētium pedē ferētis/ qd in ptingētib^o sit dictū de omni exposui mus/ assignata inibi rōne cur duplex sit t nō triplex/ cur ac de dicto de nullo mērio facta nō fuerit/ solutus ibides

instatiolis qñ dīdā: que cōtra pñi dicta negociū faceffe re videbant/ mox t vtilitate inspectaz/ cōplicationū in tentatiua mōstrauimus dialectica ptra Demostriū atqz alios nō nullos/ ascripta etiā rōne cur negatiue i affirma tiuas/ t nō eodē rōne in negatiuas affirmatiue cōuertant. Deinceps t miltas ex inextētib^o ac ptingētibus aggressi iniam pmo Theophrasti atqz Eudemi refutauimus vo lentū pclonē semp sequi ptingētem/ adiectis modernio rum etiā opionib^o sup hac mitione varia pferentium/ mox regulā expōita ac declarata/ quō si aīa est pole/ cō sequēs sit possibile/ emēdato ibidem Alulidi cōmetario male intellectoz/ ac refutatis stoicoz/ t Theophrasti instan tiolis volētū ex possibili sequi impole: s3 qz dānata mo dernioz opione asserentū aīa posse esse sine pñte/ oēqz possibili Diodoro ac Philonio allata inia/ subinde diffi cultatū pelagus ingressi inspectaz/ cōplicationū ex in extētib^o ptingētibus qd sit simplr inextētis exposuimus/ quare oporteat maiore sic inextēte accipi/ qd sit nulli ex necessitate/ talē nō fieri pclonē in pcedēte cōplicatione/ sed vere cōtingētē ac rō assignata cur in hac non in illa nulli ex necessitate seu ptingētis dimidiū cōcludat/ solu te que pñt/ hoc faciebāt/ instati/ ac quō termini meli^o sint accipiēdē declarati/ mox de particularib^o agētes coniu gationibus asseruimus in his semp vtz pcludi ptingēs. Postea mitionē ex neētia t ptingēte aggressi modernio rum/ sup hac opione recitauimus/ adiecta ibidē causa cur ex maiore negatiua neētia cū minore affirmatiua ptingē te/ pclō sequat inextētis/ t oīa assignata inter hac t miltā ex inextēte t cōtingēte simul t tres mitionis buiuse re gule expōite/ dānata inibi Alexandri ac Philoponi opi nione volētū in pma mitionis istius cōplicatione di midiū sequi cōtingētis/ ascripta deinde causa cur de im perfectis prius qz de pfectis egerit/ deinde t in particula ribus cōplicationib^o inextētis sequi semp mōstrauim^o: ac demū quō pclō nulli ex necessitate ptingēs sit vocitāda rōne adicimus. Que quū ita sint. Reliquis iam erit vt ad z fig^o cōplicatōes enarrādas oīonē cū deo flectam^o.

C Scōa figer ambab^o ptingētib^o. Cap. n^o.

Ed in scōa figura qñ contingētēs vtreqz accipiunt pponēs/ nullis erit sylls/ seu pdicatiue/ siue priua tiue ponant/ vel vniuersaliter/ aut fm parte: quū nō bec inexistere/ illa autē si gnificet ptingere/ si affirmatiua qdēz signifi cat inexistere/ nūqz erit/ sinaut vniuersalr pri uatiua/ semp. Eodē pacto t quūz bec ppo nūm ex necessitate/ illa cōtingere accipiat. Oportet aut t in his accipere in pclonibus contingēs/ quēadmodū in prioribus.

Circa scōaz figurā tres ingt vltius Albertus re gulas ponit: pñm qz ex ambab^o cō tingētibus nulla vtilis erigat cōplicatio/ quoquomō va riatis pponib^o fm affirmationē negationē/ pliculare seu vlt. Alterā qz ex inextēte affirmatiua t negatiua con tingēte nō sit vtilis sylls/ eodē rōne aut se hnt^o pponi bus/ efficiēt viles cōplicationes. Tertia qz silt ex alte ra neētia t cōtingēte altera fiet t nō fiet sylls. Ceteruz qz ex ambabus cōtingētibus in scōa nulle fiant viles cōiu gatiōes tres adducunt rōnes in mediū: pma ga sequere ex ambabus affirmatiuis in scōa posse vtilē astrui cōpli cationē qd supra negauimus/ t inferius etiā planū fiet. Scōa qñ ptingationes iste nec puerfōde/ nec deductiōe

Dubū Alex.

Rñso pñt lopon atqz Alexandri.

Dubū Alex.

Epilogus.

Solo pñs auctoz.

Dicitur pñi lopon.

Themistius eo
lebat ex veris
q3 ptingentib
vales in scda
fieri ptingatio
nem.

Dubio Alex.

Rñ eiusd.

Leui Berfo
nio contra.

Rñ ppo.

ad ipole veluti exponemus argui aut monstrari possunt. Tertia quā termini reperiunt in quibus affirmatiue et negatiue vles necesse sequunt. **Themistius** tñ recitāre Alulido Rof. volebat ex vtriusq3 cōtingentibus viles in scda fieri ptingationē: ppea q3 ptingens vtrū in paucis et equali nō cōuertunt terminis ptingēs tñ vtrū pluribus cōuertit: qñ solū hoc in arte vtrū deo ex vtriusq3 cōtingentibus in scda fient viles sylli. Ceterū neq3 hoc sane dictū est: nā neq3 vtrū ptingēs pacto aliquo simplr cōuertit pōt: nō enim sequit: ptingit nullū boies nasci cū quatuor digitis: ergo ptingit nullū nascens cū quatuor digitis eē boiem: quāobz nec de pferet ex ambab⁹ ptingentibus sylli effici. **Sed** dubitat Alexander quare negatiua in affirmatiua cōuersa facit vtilē aut inutilē complicatiōe illi⁹ vice obtinēs: nō aut eodē pacto affirmatiua in negatiua. **Rñ** idē idē hoc idē euenire: qñ negatiua idēget adiuuētō affirmatiue: quo syllica fiat complicatiō et negatiua in affirmatiua tanq3 manifestior ac pignior rem cōuertit: nō aut eonuerſo: ex hoc ratio in pōtū erit cur negamus scde cōiugationes viles eē ppea q3 se queret: ex ambab⁹ affirmatiuis in scda fieri sylli: nō aut ga sequeret ex ambab⁹ negatiuis vtilē astrui complicatiōnem. Vñc etiā palam est: quā de causa nō statim pōsteaq3 de vñsformib⁹ ptingentib⁹ pme sermone fecerat: ad scde etiā vñsformes oīone flexerit: nāq3 ex vtriusq3 cōtingentibus in scda nō fiebat syllica cōstructio. **Sed** inq3 **Leui Berfonis** facio istā complicatiōe addoq3 hanc vtilē esse: ptingit nullū b/esse/a/ ptingit omne/c/esse/a/ob co q3 sequit: cōtingit nullū/c/esse/b/q3 si negas: faciā maiorem inextitēs: quā in se ipsam versa: fiet pma figura ex maiore negatiua inextitē cū minore cōtingētē dimidiū colligēs ptingētis: et si vltiorē mōstrationē queris trāſfero hanc factā inextitē rursus in cōtingētē: hoc supra quoq3 faciebamus: et ita verū cōcludet ptingēs. **Dec** ille solueda dimisit. **Nos** aut hūc in modū rñdemus: ex istis pponib⁹ nullo pacto vtilē fieri complicatiōem: nō tñ impedimēto eē: qñ ad vilitatē aliquā reuocari possunt: nō enim hoc voluit Aristoteles: sed q3 ex talib⁹ pponib⁹ vt tales sunt nō eriget vñs complicatiō ob rōnes: q3a supra recitauimus. **Oporet** aut. **I** cōclo inq3 hac in figura in mīstione inextitēs ac ptingētis et necessarij ac cōtingētis itidē accipiēda est: quēadmodū in pma b/c inextitē equialēs: illi nulli ex necessitate seu ptingētis dimidio. **C** Primum itaq3 mōstrandū q3 non cōuertit cōtingēs ptingatiuū: quēadmodū si a/cōtingit nulli eoz/que/b/non necesse et b/cōtingere nulli eoz/que/a. **Donat** enī hoc et cōtingat/b/nulli/a/ineſſe. **Qm** itaq3 cōuertunt cōtingētēs affirmatiōes nō negatiōibus et ptrarie et oppositē: b/bo cōtingit nulli/a/ineſſe: planū q3 et omni/a/ ptingere posset/b/ineſſe: sed hoc falsum: nō enī si hoc buic oī cōtingit/et hoc buic necessarium: quare nō conuertitur ptingatiuum.

Quoniam mōstrari nō poterat vñsformes ptingentes in scda syllicā complicatiōe nō cōstruere: prius pſſo cōstitisset vlem negatiuā ptingētē terminis in seipsam nō retrocedere: hac de causa pbs prius ostēdit puerſio: neq3 istā fieri minime posset tres in mediū rōnes afferēs: primum ga sequeret vles affirmatiuā terminis in seipsa cōuertit. **Secūdo** qñ in gbulda pponib⁹ puerſa veritatē obtineri inuenit: cōuertēs aut est falsa. **Tertio** ga ex cō-

tradictorio puerſitēs nō possumus inferre oppositū cōuerſe: qd in alijs effiebat cōuerſionib⁹. **C** Ceterū quo facilius que sequunt intelligi possint: nām istā exactius discutiēda suscipiemus. Circa itaq3 cōuerſiones vñs negatiue ptingētis multas et modernior et antiquior opiones extiterunt: nōnulli nāq3 iunior dicūt vlem negatiuā ptingētē: nō in cōtingētē eiusdē gñis: sed in pōle illud cōe puerſi posset. **Alij** vō vt cōſueuerūt: cōponēdo diuidēdoq3 inqunt: q3 id genus pponis in sensu cōpositiōis acceptē si buerint inextitē simplr et in seipsam cōuerſam: in seipsas terminis itidē puerſunt. **Sinaut** inextitēs sua per accēs puerſa: ipse nullo pacto cōuertētur: vñ inqunt sequit: cōtingit nullū boiem eē albū g cōtingit nullū albū esse boiem: nō aut sequit ptingit omnes boiem esse albū: ergo ptingit albū esse boiem. **Et** si accipiant in sensu diuisionis et subm habeant terminum communem aut aliquid includens terminū cōmunem distinguēdas esse: autumāt: propterea q3 subm aut supponet pzo. y3 que sunt: aut pzo y3 que eē possunt: si pzo re accipiat: mō aut nō in idē cōtingētis genus puerſi: et in pponē inextitē et in pponē possibilem: subto in super cōuertētis accepto cū hac additiōe ptingit esse: qñ non sequit: ptingit deū eē creatū: ergo creatū ptingit deum esse: sed sequit: pzo ptingit creatū: ergo aliquid qd ptingit creatū est deus: et hoc etiā sequit ipſaz cōuerſi in pponē pōles: qñ ex pponē inextitē iserſi possit. **Uerū** si huiusmodi pponis subiectus accipiat p y3 que ptingit esse: sic puerſi in idē ptingētis genus: vñc sequit: ptingit aliquid boiem currere: ergo ptingit aliquid currēs esse boies: si subm sumat pzo eo qd ptingit. **Dec** et alia nugamēta dicūt nōnulli modernior de ptingētib⁹ pponib⁹: que qñ inſula penitus et a pposito sunt: omittēda reuēdēdaq3 esse existimamus. **Sed** **Theophrastus** atq3 **Eudemus** Aristotelis loci voluerūt ptingētē vltēr negatiuā simplr in seipsam retrocedere: qd hoc ita sit: has afferēbat in mediū rōnes: si enim inqunt/a/cōtingit nulli/b/planum. q3 a/ tūc ſeūgi pōt ab ipſo/b/q3 si ita est/et/b/ab ipſo/a/ſeūgi poterit: quare ptinget et nullū a/b/esse. **Addūt** pterea rōnē: quā perimit Aristoteles: ex opposito cōuertētis inferēs oppositū cōuerſe. **Nos** et firmare hoc possemus trāſſerēs ptingētē ad inextitē: quā vertentes postea trāſmutare iterū possemus ad cōtingētē: veluti supra etiā quodā mō faciebam⁹. **Uerū** rñuero cū Aristotele ac reliquoz peripateticoz inia dicēdū cēleo: ptingētē negatiuā vltēr in seipsa minime cōuertit posset: nō cōuertit inqū in seipsa hoc est in ptingētē eiusdē gñis: nō enim phibet qñ ad inextitē vtrū inq3 Alexander/ seu qd melius est/ ad dimidiū ptingētis possit retrocedere: veluti si dicā ptingit nullū boies esse albū: ergo ptingit nullū albū eē boies: hec enim dimidiū est ptingētis. quā aliq3 particulares necias hēat: cōtingētēs alias. **Pterea** quā rōne sup⁹ ex maiore negatiua inextitē et minore affirmatiua ptingētē dicebamus dimidiū pcludi ptingētis: ga ex dimidio dīctoz ſeqbaē ipole: eadē et hāc dicemus in dimidiū puerſi ptingētis: qñ ex dimidio oppositi icōmodū deducit: et hoc est qd volebāt etiā moderni: quū dicebāt vlem negatiuā cōtingētē in negatiuā vlem possibile retrocedere. **Sed** dīcet gñiā nō sequit: ptingit nullū aīal ambulare: g cōtingit nullū ambulās esse aīal: que tñ vt planū est dimidiū ptingētis nām obtinet. **Rñ** idē? velle nos pponem vere ptingētē vtrū negatiuā cōuertit in ptingētis dimidiū: non aut dimidiū cōtingētis in idē cōtingētis dimidiū. **Uel** aliter dicimus et hanc vere conuerti et vtrūq3 conuerſam conuertentemq3 veritatē obtinere.

Theophrastus
et antiquior
opio nō mul
tis facit cōuerſiōe vñs
negatiue con
tingentis.

Theophrastus
atq3 **Eudemus**
opiniones.

Op. aut ppo.

Dubitatio.

Rñ.

si nāq3 nullū aīal ambulare: vera hec est/ ptingit nullū ambulās esse animal: sed h ad huc ſpeculati⁹ expēdant. **Ad** ratiōem **Theophrasti** iam clara est reſpōſio: nō enim si qd ab alio ſeūgiſ iam et ptingētē ſeūgiſ: et ppea pma rō nulla erat. **Ad** scdaz etiā qd sit dicendum: palā: nā qñ ex dimidio dīctoz inducit ipole: ob id cōcedimus posset illā cōuertit in ptingētis dimidiū. **Ad** vltimā dicimus: q3 **Decle** pōt ptingēs ad inextitē trāſmutari: et inextitē fm qd: hoc est nō vere nec simplr inextitē: quū aliquas habeat ſingulares necias: et ob id negamus fieri posset fm trāſumptiōe inextitēs in ptingētē: et enī hoc pcedat de inextitē simplr nō tñ de inextitē fm qd/ et ita tollit ambiguitas. **Primum** itaq3 mōstrandū. **Dec** est pma rō ostēdens vlem negatiuā ptingētē cōuertit ad seipsa nō retrocedere: si enī inq3 hoc eſſet verū: sequeret vlem affirmatiuā ptingētē terminis in seipsam cōuertit: qd absurdū et falsum est: hoc aut hūc in modū deducit: cōtingit omne/b/esse/a/ g ptingit nullū/b/esse/a/ergo nullū/a/esse/b/ hoc enī dicit et ex isto ptingit nullū/a/esse/b/ igit ptingit oē/a/esse/b/ ergo a pmo in vltimū ptingit oē/b/esse/a/ igit ptingit oē/a/esse/b/ qd fieri negt. **Et** **Ule** et oppositē. **Cōtrarias** vocat vñs omni ptingere nulli cōtingere: oppositas vocat pſſi cularib⁹ omni ptingere nō omni ptingere nulli et aliquid: nō q3 vere aut hūc ſint aut oppositē nō enī ſimul verificarent: sed tanq3 que dictione ac figura tales ſint: nō tñ ppter ea dicit particulares puerſi cū vñs: nō enim si verū est cōtingit aliquid verū et ptingit nulli: sed eas dicit que vñs vident opponi: ſit aut ſunt particulares affirmatiua et negatiua: hec etenim iter ſe puerſunt: quēadmodū et in libro de interpretatione dictū fuit. **Aut** dicit particulares ptingētēs cōuertit cū vñs: puta: ptingit oī/cōtingit aliquid nō: aut cōtingit nulli/ ptingit aliquid: non autē eonuerſo vñs ſingulares cum particularibus.

Amplius nihil phibet/a/cōtingere nulli/b/bo aliquid eoz/que ſunt/a/ ex necessitate nō ineſſe: quēadmodū albū omni hominī cōtingit nō ineſſe et ineſſe: boies aut nō verū dicere/et/ ptingit nulli albo: multis enim ex necessitate nō ineſſe. **Ceterū** neciūz nō erit ptingēs.

Inq3 Alexander: vel hoc dixit pzo eo qd est: nō enī phibet: nō enim videt alia mōstratio eſſe: sed quasi pcedentis pfirmatio. **Aut** inq3 idē: et buic aſſentit etiā **Philoponus** alla mōstratio ista cēſenda est: qñ per terminos et exemplo ostendit nunc: quod ſuperius ex natura cōtingentium propositiōum mōstrauerat.

Uerū neq3 ex ipolī mōstrabit cōuertit: veluti si quis existimaret: qñ falsū est/b/cōtingere nulli/a/ineſſe: verū nō contingere: dictio nāq3 et negatio: si aut hoc verū et b/et necessitate ineſſe aliquid eoz/que/a/quare et/a/aliquid eoz/que/b/ sed hoc ipole: nō enim si/b/ nō ptingit nulli eoz/que ſunt/a/ necesse ineſſe aliquid solū: sed et ex necessitate nō omni: nāq3 nō contingere nulli/b/ſiam dicitur/ vñm si ex necessitate aliquid ineſſe/ alterum si ex necessitate aliquid nō ineſſe.

Dec est tertia rō ſimul deſtrūēs argumētū quoddam aduerſarioz: quo et eius loci vtebant et ppositūz etiam mōstrās: aut enim si vñs negatiua cōtingens in seipsa cōuertit: posset vñs hoc per ipole mōstrari ex op-

posito puerſitēs oppositū inferēdo cōuerſe: sed hoc nō ſit: nō itaq3 cōuertit: si qñ enim hoc pacto mōstraret: oī cōuerſiōe istā legitimā eē/ cōtingit nullū/b/esse/a/ ergo ptingit nullū/a/esse/b/ quia si nō ſit oppositū nō cōtingit nullū/a/esse/b/ hoc aut equaler buic: necesse est aliquid/a/esse/b/ qd in hac puerſa: necesse est aliquid/b/esse/a/ qd cōuerſaz deſtruit dicentē: ptingit nullū/b/esse/a/ si inqūa quīpiā hoc pacto mōstraret: nō recte mōstraret: nō enī si nō ptingit nullū/a/esse/b/ ppter ea necesse est aliquid/a/esse/b/ ſi forte aliquid/a/ ex necessitate nō erit/b/ hec enī non cōtingit nullū/a/esse/b/ binas cōprehēdit particulares necessarias et hanc: necesse est aliquid/a/esse/b/ et hāc etiā necesse est aliquid/a/ non eſſe/b/ ergo ex ista: necesse est aliquid/a/esse/b/ sequatur impoſſibile/ non tñ ex altera ſequi poteſt: quoniam necessaria negatiua in parte nō cōuertitur in seipsam veluti supra quoq3 mōstratū fuit.

Ad enim ex necessitate aliquid eoz/que/a/ nō ineſſe/ non est verum dicere/et/ omni cōtingit non ineſſe: quēadmodū neq3 q3 aliquid ineſſe ex necessitate/et/ omni cōtingit ineſſe.

Ex pporione quadā inq3 **Philoponus** mōstrat: q3 bec: nō cōtingit nulli/ nō solūz cōprehēdit ex necessitate aliquid/ sed etiā ex necessitate non omni: ac si diceret/ necesse aliquid nō cōtineſ in cōtingit omni: quoniam qd cōtingit omni cōtingit etiā nulli: et ga in hac nō cōtineſ/ nō mirum in cōtradictoria cōtinebūt nō cōtingit omni. **Cō** ſimilr et necesse nō omni non cōtineſ in cōtingit nulli: quoniam qd cōtingit nulli/ cōtingit etiam omni: qd autē cōtingit omni/ non verum dicere/et/ necesse non omni: si igitur necesse non omni nō cōtineſ in cōtingit nulli/ necesse est cōprehēdi in non cōtingit nulli. **Planū** itaq3 q3 nō cōtingit nulli et necesse aliquid et necesse non omni continet. **Dixit** aut Alexander q3 omni cōtingit nō ineſſe accepto pzo eo/ quod est/ cōtingit nulli/ et ppter ea obſcuriorē ſe fecit.

Si itaq3 quīpiā cenſeret ppter ea q3 nō cōtingit/cōi/d/ineſſe/et/ necessitate aliquid ipſuz non ineſſe/ falſo acciperet: omni enim ineſſe: sed qñ quibūſdā ex necessitate ineſſe/ ob hoc dicimus nō omni cōtingere: quare buic qd est ptingere omni ineſſe/ opponit et ex necessitate aliquid ineſſe et ex necessitate aliquid non ineſſe. **Conſimilr** aut et ei qd est nulli cōtingere. **Maniſeſtū** igit/ et ad ſic ptingēs et nō cōtingēs/ quēadmodū in principio dēter/ minauimus/ non ſolum ex necessitate aliquid ineſſe: sed et ex necessitate aliquid non ineſſe accipiēdū: hoc aut accepto nil accidit ipole: quare non ſit ſylls: maniſeſtum itaq3 ex dictis/ et non conuertitur ptingatiuum.

Ad ſupra dixerat quodāmodo cōfirmat ac ſi diceret/ si buic/ que est cōtingit omni/ bine opponunt et necesse aliquid et necesse non omni/ palam/ et hūc que est/ cōtingit nulli/ eodem opponent: ſiquidem ad ſeiuicem conuertunt: accepti autē/ c/ d/ terminos a ſupiorib⁹ diuerſos ſigns mōstrationē istā a ſupiore qdā mō diuīſz eē: erit g ſenſus: si gñiā existimaret has equalere/ nō ptingit oē/d/ esse/ et ex necessitate aliquid/ nō est/ et falſo existimaret: ppter ea q3 reperire possem terminos pcludētēs/ c/ inē oī/d/ ſi forte inq3 vera hec est non ptingit oī/ qñ aliquid

ineff ex necessitate: puta hec est vera, nō ptingit oē corp^o moueri, nec tñ ob hoc, ista erit vera, ex necessitate aliq^o corpus non mouetur: sed ista, ex necessitate aliq^o corpus mouetur, puta celum. [Manifestū igit^r.] Doc est, pa- lam q^o affirmatiue aut negatiue vtr^q ptingentib⁹ fm defi- nitionē sup^a assignatā, nō solū ex necessitate alicui inesse, s^z ex necessitate nō inesse opponit^r: s^z ergo si acceperim⁹ ex necessitate alicui sequat^r ipole, nō tñ si acceptū fuerit ex necessitate nō oī. [Quare nō sit syls.] Doc est, non sit p^oclonē enim deductio ista vere syls est: sed poti⁹ expo- sitoria quedā ac sensibilib⁹ mōstratio: quēadmodū t^o sup^a dicebam⁹: aut nō hoc referendū est ad puerfionē: sed po- tius ad syls scōe figure, ac si diceret^r: qm^o vltis negatiua nō puerf^r/manifestū q^o nō fieri vltis syls i scōa figura. [Sed q^o r^o q^o sup^a dixim⁹ affirmatiue vtr^q ptingēti vñā tñ neāz opponit^r: quū volebam⁹ ex maiore inxi- stēte t^o minore ptingēte verū sequi ptingēs. Rndem⁹ q^o affirmatiue qdē ptingēti bine opponunt^r neāz in parte: nō tñ ppter hoc mōstrationē faciētes/debem⁹ vtrāq^o accipere: qm^o ostēssio oīs per notiora pcedit: sed nunq^o af- firmatiuā cōuertimus in negatiuā tanq^o clariozē: sed po- tius cōuerso: t^o ppter ea s^z bine opponant^r neāz, non tñ vtrēq^o sunt ad mōstrationē ascēdēde: s^z illa tñ, que ime- diate vtr^q affirmatiue ptingēti opponit^r.

[Doc aut^o mōstratio ponat^r a nullū quidē b/contingere/c/ho omni: per conuersionem igit^r non sit syls: dictū est enīz q^o nō conuer- titur talis ppositio: sed neq^o per impole: si nāq^o ponat^r b/omni/c/contingere inesse nihil accidit falsū: cōtingere enim posset a/ipsi/c/ t^o omni t^o nullū inesse: sed si oīno est syls/pla- num q^o eius qdē est cōtingere vtrāq^o esset: pro- pterea q^o neutra ppositiōnū accepta fuit in eo, quod est inesse.

[Posteaq^o ostēdit ptingētē negatiuā vlem nō puerf^r in seipsum: mōstrat deinceps, qdē p^oclonē in scōa. v^z figura nō fieri ex ambabus ptingētib⁹ syls: exponit aut^o pri- maz cōplicationē ex maiore negatiua t^o minore affirma- tiua ptingētib⁹: q^o enim ex duabus affirmatiuis nil con- cludatur tanq^o manifestū dereliquit: dicit aut^o talē cōpli- cationē inutile esse eo, q^o neq^o per puerfionē ostēdi pōt^r neq^o per impossibile: si enīz quispiā dicat^r ex istis: ptingit nullū b/esse/a/ptingit omne c/esse/a/seq^o p^oclonē istā, con- tingit nullū c/esse/b/nūq^o per deductionē ad incōmodū poterit hoc mōstrare: q^o enim nō per puerfionē, iam pla- num factum est supra: sumat^r enim ipsius oppositū non cōtingit nullū: t^o hoc Aristoteles trāspōsuit in banc, ex ne- cessitate omni: hoc aut^o fecit euidentioris mōstratiōis grā: si enim ex hac non sequit^r impossibile: multo minus ex particulari sequet^r: nec dixeris, qdē nōnulli moderniorū male hallucinant^r/accepisse p^oclonē cōtrariū p^oclonē/con- tingēs illud suū possibile: hoc enim neq^o in rerū vltis nā reperit^r/nec si inueniret^r vero opponeret^r ptingēti: s^z mo- re suo Aristoteles ptingere accepit pro eo, qdē est ex ne- cessitate inesse: hoc enim t^o supra factū fuit: itaq^o ponat^r mus ex necessitate omne c/b/deinde assumamus maio- rem cōtingit nullū b/esse/a/cōcludemus in p^oma/ptingit nullū c/esse/a/ sed in minore pōis syls dicebam⁹ ptingit omni: qdē nullo pacto impossibile aut^o falsū est: t^o hoc voluit quū dixit ptingere enim posset a/ipsi/c/ t^o omni t^o nullū inesse. [Uerū ingt Alexander possumus intelligere hoc qdē est, si ponat^r b/omni/c/ptingere p^oclonē eē pri-

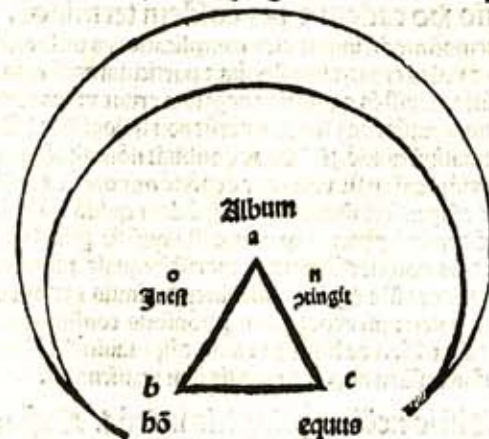
mo cōclusam: tūc aut^o cōtextus erit mēdōsus: quum in hunc modū se hīc debuisset, si nāq^o ponat^r b/omni/c/ con- tingere nō inesse: aut affirmatiuū pro negatiuo posuit^r erit: dixit aut^o nil accidit falsū, hoc est nullū impossibile. Ceterū prior expositio multo ē melior. [Sed si oīno est syls.] Senus est: in scōa qdē figura nō cōcludit^r fm for- mam syllogisticā p^oclonē aliqua: v^z si cōcluderet/contin- gens vtrāq^o pcluderet: ppter ea q^o nulla p^oclonē accepta fuit in eo, qdē est inesse: hoc est nulla accepta fuit ppositio/ in qua p^oclonē inesset subito. i. vel neāz vel inesset: in his enim vtrāq^o p^oclonē subito inesset: si itaq^o neutra p^oclonē aut neāz aut inesset/planū q^o p^oclonē neq^o neāz erit/ neq^o inexistens: quum oporteat conclusionem alterutri p^oclonē ppositiōnū cōsimilem esse.

[Et iste aut^o affirmatiu⁹ aut^o priuatiu⁹: neu- tro aut^o modo accidit: si affirmatiuus quidē ponat^r/mōstrabit^r per terminos/q^o nō ptingit inesse: si ho priuatiuus/q^o p^oclonē nō contin- gens est/sed necessaria: sit enim a/albū/b/hō: in quo c/equus: a/itaq^o album cōtingit huic quidē omni/illū ho nullū: sed b/ipsi/c/neq^o inesse contingit neq^o non inesse: q^o igit^r inesse nō accidit/manifestū: nullus enim equus ho mo: ceterū neq^o ptingere non inesse: necesse nāq^o est nullū equū hoīem esse: sed necessa- rium nō erat ptingens: nō itaq^o sit syls. Tri- dē aut^o mōstrabit^r t^o sic cōuerso positū fuerit priuatiuum: t^o si vtrāq^o affirmatiue accepte fuerint aut^o priuatiue: per eodē nāq^o termi- nos erit demonstratio: t^o quando hec vtr^q illa in parte/aut^o vtrēq^o fm partes aut^o indefinite aut^o quocūq^o modis aliter ptingit trāsume- re p^oclonē: semper enim erit demonstratio p eodē terminos. Planū itaq^o q^o si vtrēq^o p^oclonē fm cōtingēs ponunt^r nullū sit syls.

[Dec est quedā dictio pfirmatiō: nāq^o ingt, si sequeret^r contingēs p^oclonē/aut affirmatiua aut negatiua sequeretur: quoz neutriū accidit: nāq^o si affirmatiuū dicas: possum⁹ per terminos mōstrare: q^o nō contingit inesse: hoc est ex necessitate nō inesse: est enim ingt Alexander nō negatio ptingens/sed ptingētis negatio: q^o si dixerimus negatiuā fieri p^oclonē cōtingētē: mōstrare possumus per eodē terminos negatiuā qdē fieri, nō aut^o ptingētē/sed ne- cessariā: neāz ho negatiua vtrāq^o tollit ptingētē t^o affir- matiua t^o negatiua. Nō tñ ob hoc cōclendū est in p^odictis cōplicationibus semp^o pcludi vlem negatiuā neāz ita q^o nullo pacto ptingēs colligat^r. Facile etenim est termi- nos inuenire: q^o nullū ptingere cōcludamus. [Sit enī a/ album.] Terminos ponit, in quib⁹ sequit^r ex necessitate nullū: nō aut^o quēadmodū cōuenit: nam semp^o monstra- bat inutiles cōplicationes eo, q^o t^o omni t^o nullū ex neces- sitate sequeretur. [Uerū ingt Alexander posse alios etiam terminos inueniri: in quibus sequatur ex necessitate omni: hoc enī p^oclonē Aristoteles tanq^o qui sufficiēter mō- strauerit nō esse p^odictas cōplicationes viles ppter ea q^o opz cōtingētē fieri p^oclonē in cōtingētib⁹ p^oclonibus: inuenit^r ho vltis negatiua necessaria fieri: sunt aut^o termi- ni quib⁹ possumus pcludere ex necessitate omni/albus/ bō/gramaticū: vel vtr^q ingt Alulidus Roq^o albū/animal/ equus.

equus. Uerū inquit Philoponus nō sunt hec penitus suscipienda. Opz enī vtrāq^o p^oclonē eodē tēpore verifi- cari possent: qdē fieri nequit in p^odictis terminis/ eo enī tē- pore quo nullus hō erit albus/ fieri nō pōt^r vt omne grā- maticū sit albū. Preterea hoc etiā rōne mōstrat^r: si enī cōcluderet^r ex necessitate omni/opus esset/ vt aut^o minor extremitas sub maiore cōtineret^r/aut aliquo alio pacto sub ipsa foret: t^o si hoc/ nō posset postea mediū termin⁹ eodē tēpore a maiori remoueri extremo ac de minori affirmari: nō itaq^o possumus in hac cōplicationē/ seu figu- ra terminos inuenire: quibus ex necessitate oī cōcludamus. [Tri- dē aut^o mōstrabit^r.] Reliq^o oēs taz viles/ q^o p^oclonē res bini- sce fig^o vltis ho absolutū iquies/ p eodē termi- nos mōstrari posse nullā hac i fig^o vltis fieri cōplicatio- nē. Aliq^o hec bacen⁹ de vniuersalib⁹ ad reliq^o trāseam⁹.

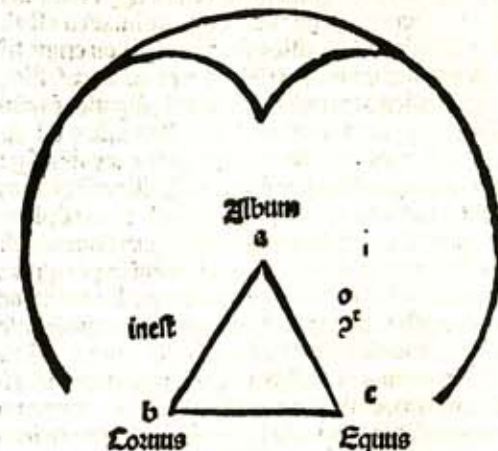
[Ad istio iexntis t^o ptingētis in scōa. Cap. 12.]

[S] autē hec inexistere: illa ho ptingere significet: si predicatiua ponat^r inexistere: priuatiua autē cōtingere/ nullus erit syls/ neq^o dum vniuer- saliter/ neq^o dum in parte termini accipiunt^r: demonstratio ho eadē t^o per eodē terminos.

[Acturus] post vniuersales cōtingentius in scōa de- mōstrat^r ex inexistere ac contingente regu- lam supra exposita repetit^r inueniens/ si inexistens affirmati- ua fuerit cū negatiua cōtingente/ q^o nulla fiet syllogistica cōplicatio/ sin cōuerso iexistēs negatiua cū affirmatiua cōtingente poterit p^oclonē viles effici ad dimidiū cōtingētis. Dec Aristoteles. [Modemioz ho nōnulli feci⁹ sup^a hac mistide imaginati sū: boz enī qdā asserūt ex altera iexistēte/ t^o ptingēte altera nullā penit^r in 2° cōpli- cationē erigi syllogisticā. [Alij ho cū suis distōnib⁹ p- cedētes iquiuūt: si ptingēs p^oclonē in sensu extiterit cōpōnē cū altera iexistēte/ quocūq^o vniens p^oclonē ne vllā qdē syllogisticā fieri cōplicationē: sin aut^o ptingēs in sensu acci- piat^r diuisionis t^o negatiua cū iexistēte affirmatiua simplr/ aut affirmatiua cōtingēs cū simplr iexistēte negatiua nō aut^o fieri pōt^r. Dec illi. [Sed nos cū Aristotelem dicam⁹: si ptingēs extiterit negatiua cū iexistēte affirmatiua/ q^o non sit vltis cōplicatio: p^oclonē q^o veluti sup^a disseruimus/ vltis negatiua nō puerf^r in seipaz: vltis aut^o affir⁹ iexistēs in p^oti- cularē retrocedit: q^o nō p^oclonē syls isti ad p^oma puerfionē aliq^o remeare: s^z neq^o p deductionē ad incōmodū mōstra- ri pōt^r: sit. n. cōplicatio hec: oē b/esse/a/ptingit nullū c/esse/a/ dico q^o nō possum⁹ p ipole mōstrare pcludi: ptingit nullū c/esse/b/accipiat^r enī ex necessitate/ aliq^o c/b/cui maior ad-

da: oē b/a, cōcludit^r aliq^o c/esse/a/ qdē est a/ qdē mīne alte- ra tollit^r nō enī si ptingit nullū c/esse/a/ ppter ea fieri neg^o vt aliq^o c/esse/a. [Sed alr dicit^r diu⁹ Albert⁹ mōstrari b posse p deductionē/ puta accipiendo opp^o nōis cū mi- noze facta iexistēte hūc i modū: nullū c/a/ ex necessitate aliq^o c/b/ pcludit^r nāq^o in 3° aliq^o b/esse/a/ qdē maiorē demo- lit^r dicēte: oē b/a/ t^o eodē pacto possem⁹ ostēde pcludi in- existēte nō. Ad b⁹ rīdet idē nō eē admittēdum/ q^o minor ptingēs efficiat^r iexistēs: p^oclonē q^o poterit eē iexistēs vt nunc: t^o ita opp^o nōis nōificabit^r cū minore/ vltis fuerit ptingēs: non aut^o dū fuerit ad iexistēte trāspōsita. [S^z mea gde3 snia hec nō penit^r qdē satisfaciūt: nā quēadmodū t^o sup^a ve- tulim⁹/ p^oclonē nō ita aduersat^r ptingētī dū remanet pting- gēs/ veluti t^o dū facta fuerit iexistēs atq^o ob id nō debem⁹ nouū dicē causari ipole dū ptingētē facimus inexistētē. Rndem⁹ itaq^o alr cōplicationē qdē istā ita se hīnt iuti- le eē/ si ho minor ptingēs fiat iexistēs/ posset vltis fieri ad 3° nē iexistēte: tūc enī ex ambab⁹ iexistētib⁹ rōcinatio efficiet: que p^oclonē syllogistica est in 3° nē p^oclonē iexistētem: q^o si q^o an possit in hac p^oclonē ptingēs colligi: dicimus/ posse vtrāq^o s^z nō v^z ptingēs: ceterū illud/ qdē inexistētis vicē p^oclonē veluti supra etiā oīputauim⁹. [Per eodē ter- minos. Iputa albū/ bō/ equ⁹: pcludit^r enī neāz neg^o vltis: que oēs ptingēs atq^o iexistēs tollit/ iexistēs iquā simplr t^o ne iexistēs: quēadmodū. n. ingt Philopon⁹: qdē ptingit nullū b/ t^o oī ptingit: ita qdē est nullū b/ t^o oī aliq^o iexistē po- terit iexistēs nāq^o nil aliud est/ q^o ptingēs ad actū deductū. [Sed q^o affirmatiua contingere: priuatiua aut^o iexistere: erit syls. Sumat^r enī a/b/nullū

in esse: c/ho omni ptingere: cōuerso itaq^o pri- uatiuo b/a/nullū ineri: sed a/omni/c/ptingit: sit igit^r syls q^o ptingit b/nullū c/per priuā si- gurā. Cōsist^r aut^o t^o si ad c/ponat^r priuatiuū. Quū ho vtrēq^o sūt priuatiue/significet aut^o hec nō inesse/ illa ptingere nō inesse/ per ipsa quidē assumpta nihil accidit necessariū: sed cōuersa p^oclonē/ que est scōm cōtingere: syls efficiet/ q^o b/nullū c/cōtingit inesse: quēadmo- dum in prioribus: erit enī rursus priuā figu- ra. Si ho vtrēq^o ponant^r p^oclonē/ non erit syllogismus/ termini/ q^o in sit sanitas/ animal/ homo: q^o nō in sit/ sanitas/ equus/ homo.

[Si inquit sumamus affirmatiuā minozē t^o ptingentem cū maiore iexistēte negatiua/ fiet vltis cōplicatio ad cō-

Enia blut
Alberti.

Enia ptopia
autpola.

Enblum.

Solutio.

Ro Alexā.

cludendū nulli ex necessitate/quemadmodū in prima effiebat figura: puta nullū/b/a cōtingit omne/c/esse/a/ ptingit nullū/c/esse/b/ l. Cōsimilr aut. Jeodē pacto inquit et si cōuerſo ponamus ppōnes/hoc est maiorē ptingētē vltiter affirmatiuā cū minore negatiua inexistētē fiet syllogistica cōplicatio: puta ptingit oē/b/esse/a/nullū/c/esse/a/ dico q sequit cōtingit nullū/c/esse/b/nāq puerſa minore et hne ad pme scōbz renocat. ¶ Sed dubitat Alexander quō si superius negauimus cōtingētē negatiuā vltiter cōuerſi possit ptingatio hec ad primā reduci figurā. L. Cōclūſio enī quū sit cōtingens terminis puerſi non poterit: aut itaqz aliud a quēſto pcludemus aut inutilis reddet cōplicatio. ¶ Rēspōdet idē pclonē nō esse veri ptingētis/ sed eius qd puerſit cū inexistētē: et qm inexistēs vltiter negatiua puerſit ptingens etiā ista puerſet in seipſam: atqz ita velle videt Alexander qd cōtingēs supra vocatū nullū ex necessitate vel dimidiū ptingētis/ nil aliud sit/ qd ppō inexistēs cū modo ptingētis. Verū de hoc supra aliter diſſerimus ponētes etiā dīaz inter hoc pacto ptingētē atqz inexistētē: sed ista ex superiorib⁹ repetant. Ex hoc tñ manifeste possumus colligere vlem negatiuā que est ptingētis dimidiū posse terminis cōuerſi: qd supra etiā afferebamus. ¶ Dubitatio tñ hec plus valeret pōnēs Alulidū: qui volebat hac in cōplicatione colligi cōtingēs equocūqz hoc egregie notauit leui. Berſonis: tu cōsidera. ¶ Sed iterū dubitat Alexander quō sit cōplicatio ista vltis nūcupanda: quū in ea et nulli et omni ex necessitate cōcludat: sequit enī ptingit oēm boiem esse albū/ nullus equus est albus/ ergo ex necessitate nullus equus est hō: itē ptingit oēm boiem eē albū: nullū grāmaticū est albū. ergo ex necessitate oē grāmaticū est hō. ¶ Rēspōdet idē tēpore determinari que dicit: nullū grāmaticū est albū: nāqz si maior ad inexistētē trāsmutet non erunt sit possibiles maior minorqz. ¶ Sed ptra ait idēz/ sufficit nulli ex necessitate cōcludere ad aliquā ptingatiōē refutandā: nō enī poterimus dicere hāc/ nullus equus est albus tēpore determinari: siue enī maior fiat inexistēs siue maneat cōtingens: semper simul possibiles esse dicunt. ¶ Rūdet idem oēm esse p hūm posuisse tales cōplicationses syllogisticas ex solius inexistētis puerſione motū: nō etiā facientē ſcrutiniū in terminis: si enī inquit qd pias veller nos inexistētē accipere/ que ſemp eſſet vera: tunc iste pro inexistētē neclaz accipiet: quū aliqñ nūqz ipſe in talibus terminis inexistētē capiat. Dec ille. ¶ Uēz nos aliter: dicimus eā accipiendā esse ppositionē inexistētē ſimplr: hoc est cū determinationib⁹ ſuperius a nobis assignatis: queqz nō solū i scōa figura sit ſimplr inexistētis: sed etiā quū ad pma reducta fuerit figurā: verum hec nullus equus est albus/ l.3 fortasse ita se hñs sit iexñs ſimplr vocatā: nō tñ talis erit vbi cōuerſa fuerit/ puta nullū albū equus: si enī vere iexñs eſſet: veluti supra etiā diſtingimus: nil phiberet aliqñ verā esse/ qd omne albū eſſet equus: qd tñ fieri nequit: nāqz vere iexñs nil aliud erat qd cōtingens ad actū trāſpoſita. Sed ista alius etiā ſpeculatiuſ cōsiderabit. ¶ Quū hō vtreqz ſunt pnatue. ¶ erit et in hac cōiugatione pclō nō ptingētis p m determinatiōē: sed nulli ex necessitate/ quēadmodū in pma: qd et ipſe monstrat/ quū dicit/ quēadmodū in pziobus. ¶ Si hō vtreqz ponant. ¶ Jex ambabus affirmatiuis non sit vltis cōplicatio in scōa: nō enī puerſit inquit p bīloponus affirmatiuā cōtingētē in negatiuā: vt que antea inutilis erat poſtea efficiat vltis: quēadmodū supra negatiuas verterat in affirmatiuas. Rōnē supra reddidim⁹. ¶ Eodē pacto se hēbit et in ſyllis in pte: quū enī affirmatiuū sit iexñs/ aut vniuerſalr/ aut

in pte acceptū nullus erit ſyllogiſmus. Hoc autē pſimiliter et per eoſdē monſtrat terminos/ quibus pziob: quū hō pziatiuū/ erit p puerſionē/ quēadmodū in pziob⁹. ¶ Rursus si ambo qdē interualla pziatiua fuerint accepta: vniuerſalr aut qd nō iexſtere: ex ipſis quidē ppōnibus nō erit neceſſariū: sed puerſo eo/ qd est ptingere/ quēadmodū in pziob⁹/ bus/ erit ſylls. Si hō pziatiuū qdē inexistēs sit/ sed in parte acceptū/ nō erit ſylls/ siue affirmatiua/ siue pziatiua altera fuerit ppoſitio: neqz qñ vtreqz indefinite ſint accepte/ aut negatiue/ aut affirmatiue/ vel ſm partē. ¶ Bemō ſtratio hō eadem et per eoſdē terminos. ¶ Quemadmodū inquit vles complicationes miſtionis iſtius et viles erant/ et inuileſcētia et particularitē: ſi enim ppoſitio inexistēs et vlis sit et negatiua erunt viles complicationes: quocūqz hō aliter erūt non ſyllogiſtica. ¶ Si hō pziatiuū quidē. ¶ De hac dubitat nōnulli cōplicatione: videt enī qd sit vltis per expōnē minore facta vlti: veluti et supra fecimus: ad hoc rēspōdent quidā nō valere talē expōnē ppter ea qd minor illa/ quū sit pziatiua: si fiat vlis poterit eſſe: vt nunc inexistēs: quāle reſpūunt cōiugationes iſte. ¶ Nos aut aliter dicimus expōnem iſtā nō valere: qm expōſitio in ppōnibus cōſimilibus fieri debet. Sed de his supra ſatis diſputauim⁹. Ad miſtionē neceſſariū atqz cōtingētis iam tranſeundū.

¶ Abiſtio neclē et ptingētis in scōa. Cap. 13.

Verū si hec ex necessitate/ illa ppōnū ptingere ſignet/ pziatiua exiſtētē neclē/ erit ſylls/ nō solū/ qd ptingit nō inesse: sed et qm nō iest: affirmatiua aut nō erit: ponat enī a/b/ nulli ex neceſſitate iesse: c/ hō omni ptingere. L. Cōuerſa igit pziatiua et b/a/ nulli ierit: sed a/c/ omni ptingit: sit igit rursus per primā figurāz ſylls: qd b/ nulli/ c/ cōtingit inesse: ſimul autē manifestū qd et b/ nulli/ c/ inest. ponat enī inesse: igit ſi a/ b/ nulli cōtingit: b/ hō inest alicui eoz/ que/ c/ a/ alicui eoz/ que/ c/ nō ptingit: sed omni ſupponebatur cōtingere. Eodem pacto monſtrabitur et ſi ad c/ ponatur pziatiuum.

Circa miſtionē ex neclē et ptingētē in scōa dicit nō nulli modernioz/ oēs cōplicationses miſtionis iſtius neceſſariā colligere hñe/ nullas hō cōtingentem. ¶ Alij hō cū ſuis diſtinctionib⁹ inquit/ si ambe ppōnes cōpoſite fuerit/ aut altera cōpoſita/ altera aut diuiſa ſeu neclē ſeu ptingēs nullā fieri cōplicationē vtilē: sed ſi ambe in ſenſu diuiſionis exiſterint viles qd oēs erunt/ verū nō ad ptingēs pziū colligēdū/ sed ad inexistētē et poſſibile hñe. Dec illi. ¶ Ceterū Ariſtoteles lōge ſecūſ in scōa inquit figura ſi ppō neclē vlis exiſterit et negatiua/ altera quocūqz cōtingētē vltis fiet cōplicatio. Aliter quocūqz nullus erit ſylls. L. Cōclūſio hō eadē erit/ que et in prima figura dum altera neceſſaria/ cōtingens erat altera/ hoc est ptingētis: qd inexistētē equalit. ¶ Affirmatiua aut nō erit. Ica de cā/ quā ſup recitauim⁹: ppea qd vtreqz

Dicitur quod
dam moderniorum.
Sua alioz.

Exterioz pte
pateat.

ſunt in scōa affirmatiue. ¶ Ponat enī. ¶ Monſtrat pnam cōplicationē miſtionis iſtī/ ex maiore neclē negatiua cū minore cōtingētē inquit in hac pcludi/ b/ nulli/ c/ ptingere/ hoc est inexistēte/ qd hoc ita sit monſtruit ſubdens: ſimul autē manifestū qd et b/ nulli/ c/ inest: l.3 fortasse Alulidus et alij quidā/ aliter ſup hoc ſentiāt: volūt enī v dupl cē ſequi hñe et vere ptingētē et inexistētē. ¶ Nos aut ſe/ cins dicebamus/ hñe tñ fieri inexistētē vel etiā ptingētē vt tñ cū iexñte puerſit: verū de his abūde in pma diſputauimus figura. ¶ Quā ſequat inexistēs pōt inquit monſtrari accepto hñis oppoſito cū maiore/ pcludit enī minoris dīctiozū/ puta ex neceſſitate nullū/ b/ eſſe/ a/ hoc enī volebat/ quū dixit/ ſi a/ b/ nulli ptingit: deinde huic addat oppoſitū hñis/ aliqñ/ c/ b/ et pcludit in pma ex neceſſitate aliqñ/ c/ nō eſſe/ a/ cuius oppoſitū minor afferebat dicens/ omni/ c/ cōtingere. Si qd hō hac eadē deductioē conant monſtrare verū ſequi ptingēs/ incaſſum laboraret: eodēz nāqz pacto rēspōdendū eēt/ quo ſupra: impoſe inquit nō ſequi pmo ex neclē ſuppoſita: sed ob id qm neclē iexiſtētē quodāmodo pſupponit: verū iſta iā ſupra exacti⁹ diſquiſita ſunt. ¶ Eodē pacto. Jeodē inquit modo ſcōam arguemus cōplicationē cōuerſo ppōnes habētē/ h est maiorē vltiter affirmatiuā ptingētē/ cū minore negatiua neclē/ nāqz puerſa minore ad primā deducti figurā cōuerſentē pclonē pcludens: et qm pclō inexistēs erat: poterit et ipſa terminis ad ſe ſuicē remeare: atqz ita de ppoſito ratio fiet. ¶ Poſſumus et per impoſe monſtrationē facere in pma figura accepto cōclūſionis oppoſito cuius maiore: sed iſta iam ſatis manifesta ſunt.

¶ Rursus ſit predicatiuū neceſſariū/ alteruz hō ptingens/ et a/ ptingat nulli/ b/ c/ hō omni inſit ex neceſſitate: ſic itaqz ſe hñribus terminis/ nullus ſit ſylls: accidit enī b/ ipſi/ c/ ex neceſſitate nō inesse: ſit nāqz a/ albus: in quo/ b/ homo: in quo/ c/ cygnus: albus igit cygno ex neceſſitate inest: hōi hō cōtingit nulli: et hō nulli cygno ex neceſſitate. ¶ Quā igit ei⁹ qd est cōtingere nō eſt ſylls/ planū: qd enī ex neceſſitate nō erit ptingēs: verū tamē neqz neceſſarij: neceſſarij nāqz aut ex vtſiqz neceſſarij/ aut ex pziatiua accidit. Ampli⁹ aut et l.3 bis poſitis/ b/ ipſi/ c/ inesse: nil enī prohibet/ c/ ſub b/ eſſe/ a/ hō/ b/ omni ptingere: c/ aut ex neceſſitate inesse/ veluti ſi/ c/ eſſet vigilatio/ b/ aial: in quo/ a/ mor⁹: nā vigilāri ex neceſſitate motus inest: aial hō omni cōtingit/ et omne vlgilās aial. ¶ Manifestū itaqz qd neqz nō inexistēdi: ſiquidez ita ſe hñtib⁹ iesse: neqz vtqz oppoſitarū affirmationū: qre nlls erit ſylls. ¶ Monſtrat nūc/ ſi neclē fuerit affirmatiua/ cū negatiua cōtingente nō erit cōplicationē ſyllogiſtica: ſi enī ptingit nullus/ b/ eſſe/ a/ et ex neceſſitate omne/ b/ ſit/ a/ nūbīl/ vi colligit ratiociniū: cōcludit enī in terminis vlis neclē negatiua: puta ptingit nullū boiem eſſe albū/ ex neceſſitate ois cygnus eſt albus: et tñ ſequit ex neceſſitate/ nullus cygnus hō: et hoc planū nō poſſe ptingētē colligi hñe: nā neclē negatiua oēs tollit cōtingētē: et hoc ob diſtinctiōē eſſe pōt perperā eos dicere: qd aut ex maiore vltiter negatiua inexistētē cū minore ptingente pcludi poſſe et vlt negatiua neceſſariā/ et ptingētē iudē negatiua vlt: hoc enī

Opinio Alulid.
Sua autem
no.

Dubitatio
quod
rūndam.

Solo cōmū

Solo ppi
aut pte.

ſupra etiā reſutauim⁹/ et hoc in loco plane aſſerit Ariſtoteles. ¶ Verū tamē neqz neceſſarij. ¶ Monſtrat deinceps nō ſequi etiā hac in cōplicatione vi ſyllogiſtica/ neclām negatiua: ppter ea qd ſi neclē ſequeret/ aut ex vtqz ſequeret/ aut ſaltē ex negatiua neclē. Amplius idē hoc terminis monſtrari pōt: enī diſpoſitis ppōnibus pcludi/ mus in aliqua mā affirmatiuā vltiter neceſſariā/ puta cōtingit nullū aial moueri/ neceſſe eſt omne vlgilās moueri/ ergo neceſſe eſt omne vlgilās eſſe aial: melius tñ inquit Alexander ſi provigilanti poneremus ambulās/ nā mor⁹ manifestus inest ambulātī qd vlgilāt: sed hec ad rez parū: nāqz et ambulatio mor⁹ eſt et vlgilia. ¶ Ingenioſius dubitat p bīloponus iquies terminos iſtos nō bene fuiſſe acceptos: ſupra nāqz aſſerebamus oportere eodē tpe verificari ambas ppōnes: sed fieri nequit vt eodē iſtā nullū aial moueat: et ex neceſſitate oē vlgilās moueatur: quare addit idē nō recte per hos terminos ex neceſſitate oī cōclūſit. ¶ Nos aut dubitationi huic ſic rēspōdemus: verū qd eſſe/ ſi altera ppōnū inexistēs/ altera ptingens ſit/ oportere ambas eodē tēpore ad actūz trāſpoſitas ſimul eſſe poſſibiles: ita enī supra dicebam⁹ ſimplr accipi inexistētē: ſi autē altera ptingēs atqz neclē altera/ nō eſt opus ambas ſimul actū verificari: ppter ea qd neceſſaria ad oē tps ſuā obtinet veritates. Dec nos hunc in modū: qd ſi qdā meliora habuerit/ ſi ea in mediū pferat. ¶ Sed ambigūt alij de hñe/ oīcū enī oē vlgilās aial inexistētē eē nō neclā: nō enī neclā eſſe pōt/ quū ſua puerſet ſit inexistēs/ aliqñ aial vlgilat. ¶ Pterea faciamus hoc pacto ſyllm/ oē vlgilās ex neceſſitate mouet/ oē vlgilans ex neceſſitate eſt aial/ ſequit in tertia ex ambabus neceſſarij: aliqñ aial ex neceſſitate mouet: qd eſt falſum: et pmiſſarū ppoſitionū aliqua/ non maior/ igit minor. Amplius hoc quoqz p bīlopono cōprobāt: quū enīz ambas explicuiſſet ppoſitiones/ pclonē inferens dixit: et omne vlgilās aial: non aut neceſſitatis modum addidit. ¶ Ad hec et cōſimilia ex ijs/ que supra poſuim⁹/ rēspōdere ſimilimū erit: dicim⁹ enī hñe iſtā et neclāz eſſe ſm qd et inexistētē ſm qd: tales aut ppōnē voluit Ariſtoteles poſſe et inexistētes et neclās oppoſite dictionis demoliri: neqz huiusmodi ppōnes nō vere et ſimplr neclās eo/ quo et alie pacto puerſi dicim⁹/ neqz ad miſtionē neceſſariarū multū viles: qd supra etiā diligenter notauim⁹: et ob hoc nō iniuria ſine modi appoſitiōe dixit p bīloponus: oē vlgilās aial: qd tñ neceſſaria aliquo pacto vocatā eſſet/ ſignificauit ſubdens: manifestū itaqz qd neqz nō inexistēdi/ ſi quidē ita ſe hñtib⁹ neceſſe inesse. ¶ Sed ad huc videt poſſe per deductionē monſtrari hñe ſequi ptingētis nulli ex neceſſitate hoc pacto/ ptingit nullū/ b/ eſſe/ a/ nece eſt oē c/ eſſe/ a/ dico qd ſequit ptingit nullū/ c/ eſſe/ b/ ga ſi nō ſupponat oppoſitū nō ptingit nullū/ c/ eſſe/ b/ hoc equalit huic/ nece eſt aliqñ/ c/ eſſe/ b/ cū qd et minore pcludim⁹ ex vtſiqz neceſſarij/ neceſſe eſt aliqñ/ b/ eſſe/ a/ qd maiore tollit dīcentē/ ptingit nullū/ b/ eſſe/ a. ¶ Ad hoc dicimus nō pcludi maiore oppoſitū: l.3 enī vere neclā/ vere ptingētē deſtruat: nō tñ ex minore miſtionis huiusce cū oppoſito hñis vere colligit neclā: ppter ea qd quēadmodū et ſup in p dicebam⁹/ ſi in miſtionē ptingētis et neclā nō pōt maior eē ſimplr neclā/ ſi minor fuerit ptingēs: ſi hñe dīcendū erit/ minore dīcētē ex neclitate oē/ c/ a/ nō poſſe ne eſſe neclāz/ et ppter ea quū in deductione hec fiat maior cū oppoſito hñis nō pcludet vere neclāz: qñs exigit vt maiore dīctione tollat: videt itaqz Ariſtoteles cōplicationē iſtā puerſione monſtrari nō poſſe/ videt et terminos inexistētis/ in qd omni et in qd nulli ex neceſſitate: ſimplr enī tianit inutilē ac nō ſyllogiſtica eſſe. ¶ Neqz vtqz oppoſi

Dicitur Alex.

Dubitatio p bīloponi inge
nium.

Solo autem
ris ad dubit
p bīloponi.

Dubitatio quod
rūndam de hac
pclonē: oē vlgilās aial: an
ſit neceſſaria.

Solo autem
ris ad dubita
tionem supra
poſitam.

Ex ſequatur
p bīloponi
pclonē: oē vlgilās aial: an
ad ipſe dubi
tatur.

Solo dubita
tionis.

Expō Alex
randri.

tarū affirmationū. Joppoſitas affirmatiōes inq̄t Alexā
der vocat vli neceſie & vli inexiſtēti negationib⁹: oppoſit
eni vli negatiue neceſie/particularis affirmatiua ptingēſ/
& vli negatiue inexiſtēti/inexiſtens affirmatiua in parte:
atq; ita bine erūt affirmatiōes binis oppoſite negatiō/
nibus: q̄ eni barū negatiōnū nulla cōcludat/monſtrauit
neceſia affirmatiua cōcluſa: que has ambas tollit: q̄ autē
neq; affirmatiōnū oppoſitarū illis negatiōnib⁹ nō ſolu
cōtradictoriarū/ſed neq; contrariarū/monſtrat vli negatiua
neceſia: oportebat aut ſi fiebat ſylls/boz aliqd concludi:
poſſumus ait idē legere nō xā tā q̄ dicitur hoc eſt affir
matiōnū: ſed q̄ dicitur enūtiatiōnū ſeu ppōnū: puenit
eni ppōnes q̄ dicitur nūcupare: erit aut ſenſus q̄ nō ſolū
nō cōcludent vli affirmatiua negatiuaq; neceſie/ſed neq;
cōtingentes in parte affirmatiua aut negatiua: eo q̄ oēs
affirmatiōes neceſſaria vniuerſalis negatiua tollit: & af
firmatiua negatiōes etiam omnes.

Cōſimilr monſtrabit & ſi cōuerſo ponat
affirmatiua. Q̄ ſi eiſdē figure ſint ppōnes/
quū priuatiue ſunt/ſemp ſit ſylls cōuerſa p/
poſitiōne que eſt ſm ptingere/quēadmodū
in prioribus: accipiat eni a/ipsi/b/et neceſſi
tate nō ineſſe: cōuerſis igiſ ppōnibus/b/nul
li/a/inerit: a nō omni/c/cōtingit: ſit itaq; p̄ia
figura: & ſi ad/c/poneret priuatiuū cōſimilr.
Sin autē predicatiue poſite fuerint/non erit
ſylls: nāq; nō inexiſtendi/aut ex neceſſitate
nō inexiſtendi planū q̄ nō erit/pterea q̄ nō
fuit accepta priuatiua ppō neq; in eo qd eſt
ineſſe/neq; in eo qd eſt ex neceſſitate ineſſe:
verūtamē neq; eius/qd eſt ptingere nō iſſe:
ex neceſſitate eni ſic ſe bñtib⁹/b/ipsi/c/mon
inerit: quēadmodū ſi a/poneret albiū/in quo
b/cygnus: c/ nō homo: neq; vtiq; oppoſita/
rum negatiōnū: qm monſtratū eſt/b/ipsi/c/
ex neceſſitate nō ierit: nō igiſ ſit ſylls oīno.

Eodē iquit pacto arguemur/ſi cōuerſo ppōnes po
ſuerimus/maiorē neceſſaria vliet cū minore cōtingēte:
nā per eoſdē terminos redargutio: puta ſit a/albiū/b/cy
gnus/c/ homo: nāq; cygnus oīs ex neceſſitate eſt albi⁹/ cō
tingit nullū boiē eſſe albiū: nō ſequit ex neceſſitate nul
lus homo cygnus: nō aut amplius monſtrat omni ex ne
ceſſitate termini illi quos ſupra poſuiſt: quū minorem
neceſſaria affirmatiua acciperet: nō eni ſi ex neceſſitate
omne vigilās mouet: & ptingat nullū aial moueri/ptē
rea ſequit q̄ ex neceſſitate oē aial ſit vigilās: ſed enim ex
neceſſitate omne vigilās ſit aial nō tñ cōuerſo ex neceſ
ſitate oē aial vigilat: ſed ſufficit iquit Alexāder negatiua
neceſſaria ad deſtruendā cōplicitatiōē tanq̄ nō ſyllogi
ſtica. **E**t ſubdit idē ſe dubitare/quo cōiugatiōes iſte
nō ſint viles: videt eni per deductionē monſtrari poſſe
vlem cōtingentē p̄lonē fieri: que quū ita ſint aut dedu
ctiōē calūniadā eſſe dicit tanq̄ nō ſufficientē: aut ſi dā
nari nequit: mā hec nō videbit ſufficere vt oſtendamus
cōiugatiōē aliquā nō ſyllogiſtica: & que ſit dubitatiōis
ſolutio/ſe dixiſſe aſſerit in libro de miſtionibus: nos autē
quid reſpōdendū ſatis ſupra planū fecimus. **E**t ſi eiſdē
figure/ſi inquit ambas ppōnes qualitate cōſimū
les acceperimus/quū ambe extiterit priuatiue: ſubandias
inq̄t Alexāder vliet ad vtrāq; extremitatū poſita neceſia

ſemp ſit ſylls: pter q̄ ſi maior neceſia fuerit bine tñ cō
uerſiōes ſient & maioris ſm terminos ad ſeiuicē & mi
noris ſm ptingere ad oppoſitā q̄litate: ſi nō minor exi
terit neceſia/tres ſient puerſiōes duaz ppōnū/ac rursus
p̄lonis: nil eni p̄biber & p̄ne puerſi/quum ſit inexiſtens.
Sinautē predicatiue. **J**ſi iquit ambe fuerint affirmatiue
nō ſiet viliſ cōplicitatiō: & hoc nō iniuria nāq; in ſcda nū
bit affirmatiōis p̄cludit: & qm ſi fieret p̄clo aut inexiſt
aut neceſia aut ptingēs eē: ſed neq; inexiſtens neq; neceſia eē
p̄clo: quū neutra ppōnū hoc pacto fuerit accepta: verum
neq; ptingēs negatiua: qm ita ſe bñtib⁹ ppōnibus cō
cludi poterit negatiua vliet neceſia: que oēs ptingētes tol
lit. **A**lter tñ Alexāder ait eni: q̄ poſtea q̄ p̄hs dixit
nō fieri negatiua p̄ne/ſubdidit/verūtamē neq; eius/qd eſt
cōtingere nō ineſſe: q̄ ſi inuenſ cōtingentē ppōnē ſola eſt
ctiōis figura negatiua eē: re nō ipa affirmatiua. **N**eq;
vitiq; oppoſita negatiōnū. **J**Philopon⁹ legit negatiō/
nū. Alexāder nō & pleriq; aliq affirmatiōnū: ſi negatiō/
nū legat⁹/ſenſus erit: nō ſolū ſequunt negatiōes ſupra
dicte: ſed neq; etiā affirmatiōes oppoſite iſta negatiō/
nū. **S**i nō legerimus affirmatiōnū/ſenſus erit planior &
cōtextus dilucidior ita vt dicamus: q̄ nō ſolū negōnes
ſupra tradite ſequunt: ſed neq; affirmatiōes negatiōnū/
bus illis oppoſite: puta neceſſe alicui ptingere alicui: & ali
cui ineſſe: he nāq; illis dicitur. **A**ddit Alexāder poſſe
hac quoq; cōplicitatiōē monſtrari ſyllogiſtica deductio
ne ad incōmodū: verum eadem a nobis dicenda erunt:
que in ſuperioribus attulimus.

Cōſimilr autē ſe bēbit & in ſyllis in parte:
quū eni ſit priuatiuū & vli & neceſſariū/ſemp
erit ſylls & eius qd eſt cōtingere & eius/qd
eſt nō ineſſe: demōſtratio aut per puerſiōē.
Quū nō affirmatiuū/nūq; eodē nāq; pa
cto monſtrabit/quo & in vli b⁹ & per eoſdē
terminos: neq; qm vtiq; fuerint accepte af
firmatiue. **H**uius eni eadē demōſtratio q̄
& prius: quū nō vtiq; priuatiue: vliſ aut
neceſſaria/que nō ineſſe ſignificat: per aſſum
ptos terminos nō erit neceſſariū: ſed puerſa
ppoſitiōne/que eſt ſcōm ptingere erit ſylls:
quemadmodū in priorib⁹. **Q**u ſi ambe ideſi
nite aut in parte poſite fuerint/nō erit ſylls:
demōſtratio eadē & per eoſdē terminos.
Planū itaq; ex dictis/ q̄ dñ priuatiua vliet
ponit & neceſia/ſemp ſit ſylls/nō ſolū eius/qd
eſt cōtingere nō ineſſe: ſed & eius/qd eſt non
ineſſe: duz nō affirmatiua nūq; & q̄ eodē
modo ſe habentib⁹ in neceſſarijs & inexiſten
tibus ſit & nō ſit ſylls. **S**ed & manifeſtus q̄
omnes imperfecti ſyllogiſmi & q̄ p̄ficiunt
per predictas figuras.

Eodē iquit pacto/quo in vli b⁹/ita & in ſyllogiſmis
in parte erit & non erit viliſ cōplicitatiō: ſi eni vliſ ſit ne
gatiua & neceſia ſemp aſtruet ſyllogiſtica cōiugatiō p̄clu
dens cōtingentē pro inexiſtēte nō aut pro vero & ſupra
deſinito contingente: ſi nō affirmatiua fuerit nūq; erit
ſyllogiſm⁹: eodē nāq; pacto monſtrabit/quo & in vli b⁹
& per eoſdē terminos/puta: albiū/homo/cygnus/motus/
aial/vigilans. **S**ed dubitant quidā & ap̄b̄oſiſſent ſi

Expō Alex

Alia littera
exponit
Alexandri.

Dicitur Alex.

Solo q̄nāda

Enia & ſolo
p̄p̄auctoſio

Dicitur Alex.

Dubit⁹ Alex
randri & quo
rundā alioſi

Alexander de quarta miſtionis huius cōplicitatiōe ex
maiorē vliet affirmatiua cōtingēte & minore neceſſaria
in parte: videt eni monſtrari poſſe p̄lonē fieri inexiſtē
tem bunc in modū: cōtingit omne/b/eſſe/a/ex neceſſitate
aliqd/c/nō eſt/a/ergo aliqd/c/nō eſt/b/ſi eni nō ſequitur:
ſupponatur omne/c/b/deinde addita maiorē: cōtingit oē
b/eſſe/a/minimū ſequet in prima: cōtingit omne/c/eſſe/a/
qd minorē demolit. **A**mplius eadē deductiōe poſſem⁹
oſtendere p̄lonē fieri cōtingere alicui non eſſe ita: cōtin
git omne/b/eſſe/a/ex neceſſitate aliqd/c/nō eſt/a/igiſ con
tingit aliqd/c/nō eſſe/b/ſi eni nō ſit oppoſitū: ex neceſſi
tate omne/c/b/cōtingit omne/b/eſſe/a/ſequit in p̄ma mi
ſtionis neceſſarie & cōtingētis: cōtingit omne/c/eſſe/a/qd
minorē cōtradicit. **D**emū idēz hoc arguit exponētēs: nā
ſi minorē in parte exiſtētē ad vlem tranſſeram⁹/mon
ſtrabit eſſe viliſ ſenſibili oſtentione. **A**d hec reſpō
dent nōnulli cōcedentes cōplicitatiōē iſtā viliſ eſſe: non
tamē inter viles p̄numerari: qm ille tñ ſyllogiſtica cō
ſenſ: que p̄ puerſiōē ad p̄mā reuocant figurā. **A**d nos
autē dicim⁹ cū Ariſtotele cōplicitatiōē iſta nullo pacto
viliſ eſſe: quū termini reperiant in quib⁹ nulli/puta: cō
tingit nullū equū eſſe albiū: ex neceſſitate aliqd homo nō
eſt albus: ergo ex neceſſitate nullus hō eſt equus. **A**d
rōnes oppoſitas dicit quidā nō valere deductionē pro
pterea q̄ oppoſitū p̄lonis poterit eſſe vt nūc inexiſtēs:
qualē reſpuit talis miſtio cōtingētis & inexiſtētis: ſed nō
bis reſpōſio iſta nō placet: p̄terit q̄ ſuperius dixi
ram⁹ nō oportere ſi maior eſſet cōtingens/ minorē eſſe
ſimplr inexiſtētē. **D**icendū itaq; potius miſtionē illam
nō valere/pterea q̄ ppoſitiō cōtingens/que erat ma
ior/nō fuit vere ptingens: qd planū erit ſi primo reduca
mus cōplicitatiōē iſtam quā ad ſcda figure huiusce:
deinde hac eandē ad ſcda p̄me ex maiorē neceſia vliet
negatiua/ & minore ptingente: ille etenī vt ſupra diſtinx
imus/ neq; vere erat neceſie/ neq; vere cōtingētis: & ob
ſ nō ſit vera deductio ad incōmodū. **A**d ſcda itidēz
reſpōdemus. **A**d tertiā nō dicimus expōnē ſaciedā
eſſe in cōſimilr⁹ ppoſitiōnib⁹: p̄pterea q̄ in diſſimilr⁹/
vt ſepius repetimus/ non valet monſtratio ſenſibilis.
Neq; qm vtiq; fuerint accepte affirmatiue. **I**nam per
terminos monſtrari pōt neceſſaria p̄cludere/puta albus/
homo/cygnus. **P**oſſemus tñ inquit Alexāder & hac
oſtendere per deductionē cōcludere ptingit alicui non.
verū eadē ad hec dicēda erūt/que in ſuperiorib⁹. **E**t ſi
ambe indefinite. **N**āq; ex amba⁹ in parte nō ſit ſylls: &
ob hoc neq; ex amba⁹ indefinitis: qm indefinitē par
ticularibus equalēt. **P**er eoſdē terminos. **I**quibus ſub
audiās in p̄ma vli ſuim⁹: omni ineſſe ex neceſſitate: albiū
aial/hō/mediū albiū: quēadmodū in p̄ma: ſed nō eodē
pacto: erūt eni aial alicui albo ex neceſſitate/ & album ali
cui homini cōtingēt: nūc aut albiū alicui aial ex neceſ
ſitate ineſt/ & alicui ex neceſſitate nō ineſt/ vt coruo & cy
gno/ & homini/ & rursus cōtingit alicui ineſſe: & ptingit ali
cui nō ineſſe: & aial omni homini ineſt ex neceſſitate: nul
li aut ex neceſſitate: albiū/aial/inaiatū. **P**ōt & per eoſdē
terminos dicere: q̄ paulo ante vſus eſt exiſtētib⁹ ppo
ſitiōnibus vli b⁹ & affirmatiuis: iſti aut erāt nulli ex ne
ceſſitate: albiū/cygnus/hō: omni nō ex neceſſitate: motū/
aial/vigilatio. **D**ec Alexāder. **E**t q̄ eodē modo. **J**ex
manifeſtū eſt/ q̄ quarta miſtionis iſtus cōplicitatiō eſt i
utilis. **P**er predictas figuras. **I**figuras dixit/ hoc eſt cō
iugatiōes: nā oēs per vñ tñ i. per p̄mā perficiebant:
aut melius per predictas figuras/ hoc eſt predictas miſti
ones: ſm eni diuerſas miſtiones/ vt vidimus/ monſtrabā
tur: aut demū per predictas figuras per primā ac ſcda:

nāq; de que ambas habebāt negatiuas ſtatim p̄ficiēbā
tur per ſcda facta puerſiōne ſm ptingēs. **E**t hec hactē
nus de ſcda/ & ad tertiā ex vniſormibus tranſeundū.
Quia eni que ad ſcda cōplicitatiōes tā ſimplices/ q̄ mi
ſtas/ faciebāt expediūmus: allatis primū rōnib⁹ cur in
bac ex amba⁹ ptingētibus nō ſiat viliſ cōiugatiō: re
futata ibidē **T**hemīſtū opione p̄mā ſentientis: deinde ra
tione in mediū p̄mū cur negatiue cōtingētis ad af
firmatiuas reducant: non cōuerſo: ſoluta inibi Leonis
perpulchra inſtantiā/ allata etiam ac diſputata q̄ne de
vliſ negatiue cōtingētis puerſiōne/ ac rōne reddita cur
quū bine vli affirmatiue ptingētū neceſie opponunt/ vna
tñ in monſtratiōē aſciſcat/ q̄ q̄ nō reperiant termini/
quibus oī ex neceſſitate cōcludamus p̄ia. **A**lulidū atq;
Alexandri. **D**einde ad miſtas ex inexiſtētib⁹ ac p̄m
gentibus huiusce figure pedē cōtulimus: recitat⁹ p̄mā
moderniorū opionib⁹ ſup miſtiōē hac/ ſimul ſoluta olui
Alberū inſtantiā p̄ia p̄mā: deinceps & ptingētis dimidiū
terminis ad ſeipſūz puerſi monſtrauimus: ſolutis ibidem
Alexandri inſtantiolis: ac rōne allata cur quarta ſcda nō
poſſit hac in miſtione expōnē monſtrari. **N**ox aggreſſi
eiſdē figure miſtione ex neceſia & ptingente recitauimus
p̄mo iuniorū circa hac ſnias/ ſoluta **P**hiloponi inſtantiā
cōtra terminos ab Ariſtotele allatos/ ſimul enodatis q̄
buſdā alijs dubitatiōib⁹ circa **P**hi cōtextū/ ac ſolutis
inſtantijs de quarta miſtionis iſtus cōplicitatiōe. **S**ed
de tertiā iam dicamus figurā.

CFigura tertiā ex amba⁹ ptingētib⁹. **C**a. 14.

Ed in vltima figura & vtiſq; p̄m
gētib⁹ & altera/ erit ſylls: quū itaq;
cōtingere ſignificēt ppōnes & p̄clu
ſio erit cōtingēs & qm hec ptingere/
illa ineſſe. **Q**uū nō altera neceſſaria poſita
ſit/ ſi affirmatiua quidē nō erit cōcluſio/ neq;
neceſſaria/ neq; inexiſtēs: ſinautē priuatiua/
inexiſtendi erit ſylls/ quēadmodū in priorib⁹
bus. **A**ccipiendū nō & in his ſimilr ptingēs/
qd in cōcluſionibus. **S**int itaq; primū p̄m
gentes/ & a/ & b/ omni/ c/ cōtingant/ ineſſe: qm
igiſ cōuertit affirmatiuū in parte: b/ nō oī/ c/
cōtingit: & c/ alicui eoz/ que b/ ptingere poſ
ſet: quare ſi a/ omni ptingit/ c/ aut alicui co
rū/ que b/ neceſſe & a/ alicui b/ cōtingere. **S**it
enī prima figura: & ſi a/ ptingit nullū/ c/ ineſſe:
b/ nō omni/ c/ ptingeret/ neceſſe & a/ alicui co
rū/ que b/ ptingere nō ineſſe. **E**rit enī rursus
prima figura per puerſiōē. **Q**u ſi vtiq; p̄m
uatiue poſite fuerint/ ex ipſis qdē aſſumptis
nō erit neceſſariū: ſed cōuerſis ppoſitiōnib⁹
erit ſylls/ quēadmodū in priorib⁹: nāq; ſi a/
& b/ contingit nō ineſſe/ ſi trāſumpt⁹ fuerit
contingere non ineſſe/ rursus erit prima figu
ra per conuerſiōem.

Circa figurā tertiā dicunt moderniorū quidā
cū ſuis cōpōſitiōnibus diuiſiōnib⁹
buſq; ſi ambe ppōnes cōtingētis in ſenſu accepte fue
rint diuiſiōis/ & ſubm vtiſq; ſuppoſuerit pro his/ que
ſunt/ q̄ ſequit cōtingētis veri p̄cluſio/ ſubm p̄cluſiōis

Epilog⁹ eius
que in ſecun
da figura t̄z
ſimpliciter q̄
miſtā dicitur
ſunt.Epilo quorū
dam moder
niorū.

accipiendo pro eo quod contingit et non pro eo quod est: cōsimiliter si virtus quibus subim accipiat pro his que cōtingunt/legē cōclusio cōtingēs in qua subim ea signat/que cōtingunt/ nō ea q̄ sūt: eodē pacto si vñ sub p̄ his capiāt q̄ p̄gūt/ alterius pro his que sunt. Et si p̄missarū p̄pōnū altera sententia retineat cōpositionis/ diuisionis altera/ cōclusio/ nē nullā colligī asserūt: sin autē maior subim beat pro his que cōtingunt/ et minor pro his que sunt aut econuerso nō valere existimant hac in figura ex vñformibus complicationes. Dec nōnulli. C. Alii melius et cū Aristotele dicūt: q̄ in tertia figura ex vñformibus p̄tingētibz syllō oēs sūt vñles dūmodo altera vñs extiterit: hoc etiā voluerit oēs recte sentiētes. Et B est qd dicebat p̄his q̄si tres innuens regulas: p̄mā q̄ ex vñformibus cōtingentibus semp cōclusio erit cōtingēs/ q̄uocūqz variatis p̄pōnibz/ dūmodo altera vñs extiterit. C. Scdā q̄ ex altera inexistente et cōtingēte altera cōsimiliter verū semp concludet cōtingēs. C. Tertiā q̄ ex necessaria affirmatiua verus sequit cōtingēs sed ex negatiua necia et p̄tingēte affirmatiua seu etiā negatiua inexistēs colligī: et hoc est qd voluit quū dixit accipiendū hō et in his similis p̄tingēs/ qd in p̄clonibus. Sicut itaqz p̄mū. p̄māz tertiā cōiugationē explicat ex vñformibus vñter affirmatiuis: quā minore cōuersa ad primā reuocās figurā monstrat cōtingentē cōcludere in parte. Tūc et si maior cōtingēs vñter extiterit negatiua cū minore affirmatiua vñter/ minore versa/ fiet p̄me cōplicitio q̄ta cōclusionē cōcludēs p̄tingentēs negatiua in parte. Sin autē vñter extiterit negatiue ex acceptis nil cōcludet/ sed minore aut vñter ad oppositā p̄uersa qualitatē/ ydē qui et supra erigēt syllō.

C. Si hō hic terminor est vñter/ ille in parte/ eodē pacto se habētibus terminis/ quo in eo qd est inesse/ erit et nō erit syllogismus. Cōtingat enī a/ omni/ c/ inesse/ b/ autē alicui/ c/ erit itaqz prima figura/ p̄pōne cōuersa/ que est in parte: nā si a/ omni/ c/ c/ hō alicui/ eoz/ que b/ a/ igit alicui/ eoz/ que b/ p̄tingit. Et si ad b/ c/ positū fuerit vñ/ cōsimiliter. Tūc et si a/ c/ sit p̄uatiuū: b/ c/ hō affirmatiuū. Erīt enī rursus prima figura per cōuersionē. Sin autē vñter p̄tingēs positē fuerit p̄uatiue/ bec vñter/ illa in p̄te/ per ipsa assumpta nō erit syllogismus: sed cōuersis erit/ quemadmodū in p̄ioribz: quū hō vñter indefinitē/ aut in parte accepta sint/ nō erit syllō: necesse etenī a/ omni/ et nulli/ b/ inesse. Termini ieristēdi/ animal/ hō/ mo/ album: non inexistēdi/ equus/ hō/ albu.

C. Si inquit Aristoteles altera vñter/ altera in parte extiterit ydē erunt syllō/ qui et inexistēs: hoc est inquit Alulidius Rosadis qui erat in p̄ma figura in mīstione p̄tingētis et inexistētis: verū nō videt p̄bi inia hunc in modū se hēre: quū enī in tali p̄me figure mīstioe/ minor erat negatiua inexistēs/ nō efficiebāt vñtis cōplicitio: bec autē minore etiā negatiua f̄m cōtingēs/ vñter/ syllogistica cōiugatio fiet. C. Alter dicunt Alexander atqz Philopon/ q̄ tot erunt vñles cōplicitiones hac in figura in particularibus ex vñformibus cōtingētibz/ quot in hac eadē erāt ex ambabus inexistētibz. Ceterū eadēz p̄ra hanc quoqz fieri poterit instantia. C. Respondent itaqz alij nōnulli dicit hoc audiendū esse quod ad quantitātē p̄pōnū/ non

quo ad qualitātē. C. Nos autē aliter et melius dicimus si mīstionē istā simplr intelligendā esse ita q̄ quēdam dū ex vñformibus inexistētibz in tertia vñles fiebat cōplicitio: eodē pacto et ex ambabus p̄tingētibz: nāqz si ex ambabus negatiuis et minore tñ syllogistica erigīt complicitio nō accidit hoc ex talibus/ f̄m q̄ tales sunt/ verū f̄m q̄ ad affirmatiuas reuocant. C. Sed isuper exorīt dubitatio/ cur hoc etiā nō p̄uenerit de vñformibus: quū vñles eodē ipse se habeat pacto. C. Rīdem hoc ideo factū fuisse nō q̄ in vñformibus aliter eueniret q̄ in particularibz: verū q̄ nō in omni mīstione aut modo p̄pōnūz semp cōplicitiones in parte syllogisticae sunt/ veluti ex vñformibus inexistētibz: nāqz q̄ta figure istius in alijs mīstionibz secus se hēz. Ceterū de his infra disputandū erit. Tūc et si a/ c/ iomissit p̄his cōplicitioe ex maiore vñter affirmatiua cū minore negatiua in parte: quā tñ vñle esse ne mīni dubiū minore f̄m p̄tingens versa. Quū hō vñter indefinitē. Inuites explicat ex ambabus indefinitis aut in parte aut alternatim: et ita sermone perficit de simplr cibus atqz vñformibus tertiā.

C. Abistio inexistētis et contingentis in tertia figura. Cap. 15.

Ceterū si bec inexistēte/ illa p̄positiōnū significet contingere/ conclusio erit/ q̄ contingit/ et non q̄ inest: syllogismus autē erit eodem modo se habentibus terminis/ quo et in p̄ioribus.

Dicunt moderniores circa mīstionem istā/ si altera fuerit cōtingēs in sensu cōpositionis cū inexistēte altera/ nullam penitus cōclusionē colligī: sin autē in sensu extiterit diuisionis/ ac subim pro his/ que actu sunt/ accipiat/ sequi volūt q̄nem possibile in sensu diuisionis/ cōsimiliter si minor inexistēs sit in parte cū maiore vñter cōtingente siue econuerso maior in parte cū minore vñ. Dec illi. C. Nōnulli hō alij inquit: si maior p̄tingens extiterit p̄clō colligēt p̄tingēs in p̄ma/ scdā/ quarta/ et sexta cōplicitio: in tertia hō ac q̄ta minimē: q̄ si maior inexistēs fuerit cū minore cōtingēte/ nullā volūt p̄clōne sequi p̄tingētē. C. Quidā autē antiquior et Philopon hunc in modū cōplicitiones mīstionis huiusce disposuerūt: dicūt enim hac in figura mīstionis istius nūqz fieri p̄clōne inexistētē/ sed cōtingentē semp/ nō tñ in oībus cōplicitioibz eandē. Ceterū quēcūqz inexistētē hñt affirmatiua supra definitū colligunt p̄tingēs: quēcūqz hō negatiua eandēz habēt nō supra determinatū/ sed alterius gñis cōtingēs p̄cludūt: addūtqz in sup oēs cōplicitiones vñles eē p̄ter eas/ que minore hñt inexistētē negatiua. C. Nos autē alr et multo melius cū leone Heronis dicim/ in hac figura f̄m mīstionē hanc cōiugationes oēs vñles esse quocūqz variatis p̄pōnibz p̄ter eas solas/ que alterā habuerint inexistētē negatiua in parte: et deinde adiucimus cōtingens in his cōclusibz cōplicitioibz semp verū esse cōtingēs/ nūqz aut nulli ex necessitate: et B est qd dicit Aristoteles p̄clō erit q̄ p̄tingit et nō q̄ inest: sed bec infra planius elucidabunt. Quo et in p̄ioribus. Exponit Alexander hoc est ex ambabus inexistētibz. C. Alter dūm Alberius. I. quēdammodū ex ambabus p̄tingētibz affirmatiuis aut negatiuis sunt vñles cōplicitiones: ita ex altera p̄tingēte et cōtingēte altera: nos aut hunc in modū exponim/ quo et in p̄ioribz/ hoc est/ veluti in prima figura ex altera vñ atqz altera in parte.

C. Sint enī primū p̄dicatiue/ et a/ omni/ i/ i/ c/

Enī et q̄ p̄pōnū.

Dubitatio.

Solutio.

Opio q̄rādī modernior.

Opio q̄rādī aliorum.

Opio anō quoz et p̄pōnū.

Opio sūptat leone Heron.

Nota hic vñ rīas exponēs.

b/ hō omni cōtingat inesse. Conuerso igit/ b/ c/ prima erit figura/ et cōclusio q̄ contingit/ a/ alicui/ b/ inesse: nā q̄ in prima figura p̄positiōnū altera significaret cōtingere/ conclusio erat cōtingēs. Cōsimiliter autē et si b/ c/ inesse/ a/ c/ hō cōtingere: et si a/ c/ p̄uatiuū: b/ c/ aut p̄dicatiuū: sit autē vñtrū/ vñter/ q̄ mō/ erit p̄clō/ strati hō est/ q̄ dñ altera p̄positio in ipsa cōtingere significat: et cōclusio erit p̄tingēs: sed si cōtingēs p̄uatiuū ad minus extremū positi fuerit: per ipsa quidē posita nō erit syllō: cōuersis autē erit: quēdammodū in p̄ioribus.

C. Eas explicat/ que ambas hñt vñter affirmatiuas: et inquit/ in his semp vñter cōcludi cōtingēs/ nāqz maiore aut minore p̄uersa ad primā reducunt figurā. Et si a/ c/ p̄uatiuū. Exponit eas que p̄pōnes hñt figura dissimiles et inquit/ si maior negatiua extiterit seu p̄tingens/ seu ieristens cū minore affirmatiua: eodē pacto cōplicitioem vñle erigī ad cōtingēs colligendū: cōsimiliter si cōtingens negatiua minor extiterit: verū nō ex ipsis p̄pōnibz: sed minore f̄m cōtingens versa: hoc est qd volebat p̄his/ quū dixit: sed si cōtingens p̄uatiuū ad minus: opz enī inquit Philopon extinsecus addere p̄uatiuū cōtingens: nāqz si minor inexistēs fuerit negatiua/ nulla inquit efficit cōplicitio syllogistica p̄pterea/ q̄ id gen/ negatiua i affirmatiua trāsire minime pōt: et hoc etiam sensere alij p̄teriqz. C. Nos autē dicimus cū leone Heronis cōiugationes istas vñlissimas eē/ deducitqz ad p̄mā figurā maioris ac hñis p̄uersione: p̄missis p̄pōnibz trāspositis. Sit enī cōplicitio: cōtingit oē/ c/ esse/ a/ nullū/ c/ b/ dico q̄ sequit vi syllogistica/ cōtingit aliqd/ b/ nō esse/ a/ nā minore facio maiore/ cūqz hac cōuertente maiore p̄cludo in p̄ma figura p̄clōne cōuertentē hoc pacto: nullū/ c/ b/ cōtingit aliqd/ a/ esse/ c/ ergo p̄tingit aliqd/ a/ nō esse/ b/ et q̄m veluti supra monstrauimus/ p̄tingēs negatiua in parte in seipsas cōuertit erit in p̄clōne cōtingit aliqd/ b/ non esse/ a/ qd volebamus. Cōsimiliter et alias oēs monstrare poterimus: in quibz minor vñs extiterit negatiua p̄tingēs: q̄qz has p̄his aliter ad p̄nam reducit. Hoc etiam notauerat Aphrodisiensis Alexander. C. Sileant igit/ qui has inuites sunt arbitrati: sed et magis sileant/ qui volūt hac in figura oīmīdū cōcludi p̄tingētis: hoc enī fieri nequit: quū oēs figure istius cōplicitiois ad p̄me particulares reuocent: que veluti supra disputauimus/ vere p̄tingentes semp colligunt. Conuersis. Ināqz bine fiunt conuersiones: vna terminis ad seinuicē/ altera f̄m cōtingens/ aut vna p̄missarū alterius/ secunda cōclusionis.

C. Si bec p̄pōnūz vñter/ illa in parte sit/ vñter/ p̄dicatiuis exītibz/ aut ea p̄uatiua/ que vñter/ affirmatiua hō/ que in parte/ idē erit syllōnū modus: oēs enī per p̄mā p̄cludunt figurā: quare manifestū q̄ eius/ qd est cōtingere/ et nō eius/ qd est inesse/ erit syllō: q̄ si affirmatiua vñter/ p̄uatiua hō in parte/ per ipole erit demonstratio: istē enī/ b/ omni/ c/ a/ hō p̄tingat alicui/ c/ nō inesse: nāqz si a/ inest/ ex necessitate omni/ b/ hō omni/ c/ ponit inesse: a/ omni/ c/ ex necessitate inest. Hoc autē monstratum

p̄ius: verū supponebat alicui cōtingere nō inesse. Sed quū indefinitē aut in p̄te vñter/ fuerint acceptē/ nō erit syllō. Demratio autē eadē/ que et in vñter/ et p̄ eosdē terminos.

C. Ad eas se cōfert/ que alteras hñt vñter/ in parte alterā/ inquit/ si ambe extiterint affirmatiue/ aut negatiua fuerit vñter/ affirmatiua hō/ que in parte/ eundē soze p̄clōnis modū/ factis vt supra cōuersionibz: oēs enī ad primā reuocant figurā: et ex hoc planū/ q̄ semp vere cōtingentes p̄clōne colligunt: in p̄ma nāqz in particularibz/ oīs vere cōtingēs p̄cludebat. C. Et si affirmatiua vñter. I. si inquit minor vñter inexistēs sit cū maiore cōtingente in parte/ monstrabimus per deductionē ad incommodū cōplicitioem syllogistica esse/ puta: cōtingit aliqd/ c/ nō esse/ a/ omne/ c/ est/ b/ dico q̄ sequit/ cōtingit aliqd/ b/ nō esse/ a/ si enī non p̄cludit: sit oppositū: ex necessitate omne/ b/ a/ deinde huic addat minor/ oē/ c/ b/ et p̄cludit in p̄ma/ ex necessitate oē/ c/ a/ cuius oppositū supra posueramus. C. Verū inquit Alexander atqz Philopon cōplicitioe istā cōuersio/ ne etiā monstrari/ siquidēz ceu supra diximus/ negatiua cōtingens in parte cōuertit et in seipsam et in oppositam qualitātē/ puta hoc pacto/ omne/ c/ b/ bec enīz/ que minor erat fiet maior in prima/ deinceps huic addat maiorem p̄uerit: p̄tingit aliqd/ a/ nō esse/ c/ quā si ad oppositū verterimus/ cōcludem/ p̄tingit aliqd/ a/ esse/ b/ et ex sequenti cōtingit aliqd/ b/ esse/ a/ et vñterius: cōtingit aliqd/ b/ nō esse/ a/ qd volebamus. C. Sed iam subito dubitādū erit cur Aristoteles monstratiōe istā nō faciat/ quū quēdammodū inquit Alexander ostēso bec multo sit vñlucidior. C. Diceret fortasse quidā fuisse hoc a p̄ho p̄termittum tanqz planū ac manifestū. C. Verū ad hoc aliter nos respōdemus dicētes/ monstratiōe istā tñ q̄ intricatior et obscurior est/ nec cōmode nec recte etiā fieri possemus/ veluti supra lōga qōne distulimus/ negatiue in affirmatiuas/ nō aut econuerso affirmatiue in negatiuas conuertunt: et p̄pterea quū ostēso bec nō p̄cederet/ nisi facta affirmatiue cōuersione in negatiua: nāqz aliter questū non monstrabat/ omisit Aristoteles monstratiōe istā tanqz p̄posito inutile et nō legitime p̄cedentē/ quū ex ignotiōibz notiora arguere cōtendat. C. Sed Theophrastus/ referente Alexandro/ superiōre cōplicitioe aliter monstrat: nāqz primū cōtingentē maiore ad inexistētē trāsfert: deinde ex ambabus inexistētibz facta cōiugatione ex opposito arguit/ hñs/ atqz ita monstratiōe per impole claudicille igit hūc in modū. C. Sed qd est si maior nō cōtingens/ sed inexistēs fuerit an vñtis et legitima cōplicitio vocitāda sit. Vide enī deductione atqz expōne mōstrari posse/ deductione hunc in modū/ aliqd/ c/ nō esse/ a/ cōtingit oē/ c/ esse/ b/ dico q̄ sequit/ cōtingit aliqd/ b/ nō esse/ a/ si nō/ sit oppositū: ex necessitate oē/ b/ est/ a/ cui addatur minor facta inexistēs/ oē/ c/ b/ et p̄cludemus ex necessitate/ oē/ c/ a/ qd maiore contradictione tollit. Expōne hō si maiore in parte existētē fecerimus vñter. C. His nōnulli manus dedere asserentes/ iugationē istā syllogisticā esse/ q̄ hoc ita sit p̄bi etiā testimonio/ cōprobāt/ nāqz inquit istā/ vidēs hoc Aristoteles dixit/ q̄ si affirmatiua vñter/ p̄uatiua hō in parte/ nec addidit inexistēs/ seu p̄tingens quasi volēs/ q̄ vñter/ modo vñtis fieret cōplicitio. C. Alexander hō atqz alij ferme oēs negant cōiugationē istā vñle esse: et ad deductionē respōdent nō valere monstratiōe p̄pterea q̄ minor si fiat inexistēs poterit esse/ vt nunc inexistēs. C. Sed hoc/ saltē ex tali monstratiōe poterimus si non necessariā/ inexistētē tñ p̄cludere: que ita maiore demoliet/ quemadmodū et necessaria.

Dicitur Alex. et Philopon.

Dubitatio.

Enī p̄ba 3 Alex. et Phil.

Dicitur Theophrastus.

Dubitatio aucto.

Solo q̄rādī.

Solo Alex.

Contra solb/ nē Alexandri.

accipiendo pro eo/qđ cōtingit ⁊ nō pro eo/qđ est: cōsūmi
liter fit vtriusq; subim accipiat pro ys/que cōtingūt/segē
cōclusio cōtingēs: in qua subim ea signat/que cōtingunt/
nō ea q̄ sūt: eodē pacto fit vn⁹ subis p̄ ys capiat qđ p̄iugit/
alterius pro ys/que sunt. Et si p̄missū p̄ponū altera
sensum retineat cōpositionis/ diuisionis altera/ cōclusio
nē nullā colligi asserūt: finatur maior subim deat pro ys/
que cōtingunt/ ⁊ minor pro ys/que sunt aut econuerſo
nō valere existimant hac in figura ex vniformibus cōm
plicationes. Nec nōnulli. ¶ Alij melius ⁊ cū Aristotele
dicūt: in tertiā figura ex vtriusq; p̄iugētib; sylli oēs
sūt viles dūmodo altera vlis extiterit: hoc etiam volue
re oēs recte sentientes. Et B est qđ dicebat p̄his qđi tres
innuens regulas: p̄mā qđ ex vtriusq; cōtingentibus semp
cōclusio erit cōtingēs/quocūq; variatis p̄pōnibus/dū
modo altera vlis extiterit. ¶ Scđm qđ ex altera inxi
stente ⁊ cōtingēte altera cōsūmili verū semp concludet
cōtingēs. ¶ Tertiā qđ ex necessaria affirmatiua verus
sequit cōtingēs sed ex negatiua neā ⁊ p̄tingēte affirma
tiua seu etia negatiua/inexistēs colligit: hoc est qđ vo
luit qđ dixit accipiendū No ⁊ in his similis p̄iugēs/qđ
in cōclusionibus. ¶ Sint itaq; p̄mū. Ip̄maz tertiē cōtingatio
nē explicat ex vtriusq; vliger affirmatiuis: quā minore cō
uersa ad p̄mā renouas figurā monstrat cōtingentē/ cō
cludere in parte. Idē ⁊ si maior cōtingēs vliger extite
rit negatiua cū minore affirmatiua vliger/minore versa/
fier p̄me cōplicatio q̄rta cōclusionē cōcludēs p̄iugentes
negatiua in parte. Sin autē vtręq; extiterit negatiue ex
acceptis nil cōcludet/ sed minore aut vtręq; ad opposi
tā quēra qualitatē yde qui ⁊ supra erigēt sylli.

CSi igitur hic terminorum est vltimus ille in parte eodem pacto se habebitibus terminis quo in eo quod est inesse erit et non erit syllogismus. Constat enim a/omni/c/inesse/b/ autem alicui/c/erit itaque prima figura proponit conuersa que est in parte: nam si a/omni/c/ non alicui eorum que b/a/ igitur alicui eorum que b/ contingit. Et si ad b/c/ positum fuerit vltimus c/ similiter. Et tunc si a/c/ sit priuatiuum: b/c/ non affirmatiuum. Erit enim rursus prima figura per conuersionem. Sin autem utreeque posite fuerint priuatiue/ hoc vltimus illa in parte/ per ipsa assumpta non erit syllogismus: sed conuersis erit/ quemadmodum in prioribus: quia non utreeque indefinite/ aut in parte accepta sint/ non erit syllogismus: necesse etenim a/omni/ et nulli/b/ inesse. Termini ieristendi/ animal/ homo/ album: non ieristendi/ equus/ homo/ album.

¶ Si inquit Aristoteles altera vltiter/altera in parte exi-
terit yde erunt sylli/qui ⁊ inexistētes:hoc est inquit Alu-
dius/Rosadis qui erat in pma figura in missione ptingē-
tis ⁊ inexistētis:verū nō videt. ¶ Phi(nia bunc in modis
se hēz:quū cni in tali pme figure mistiōe,minor erat ne-
gatiua inexistēs:nō efficiebat vtilis cōplicatio:hoc autē
minore etiā negatiua p(m cōtingēs/vtqz syllogistica cō-
iugatio fier. ¶ Aliter dicunt Alexander atqz ¶ Philopon/
qz tot erunt vtilēs cōplicationes hac in figura in partice-
laribus ex vtriusqz cōtingētibus:quor in hac eadē erat ex
ambabus inexistētibz. ¶ Eterū eadez ita hanc quoqz
fieri poterit instantia. ¶ Respondent atqz alij nōnulli
dictū hoc audiendū esse quo ad quantitātē pponim/non

quo ad qualitatem. ¶ Nos autem aliter et melius dicimus si-
militudinem istam simpliciter intelligendam esse ita quod quoadmo-
dum ex utriusque inexistentibus in tertia viles fiebat complica-
tiones: eodem pacto et ex ambabus contingit: namque si ex
ambabus negativis et minore tamen syllogistica erigit com-
plicatio non accidit hoc ex talibus: nam quod tales sunt: verum
nam quod ad affirmativas reuocant. ¶ Sed insuper exoritur
dubitatio: cur hoc etiam non prouenerit de vilius: quia viles
eodem et ipse se habeat pacto. ¶ Rursum hoc idem factum
fuisse non quod in vilius aliter eueniret quam in particularibus:
verum quod non in omni missione aut modo proponitur semper
complicationes in parte syllogisticae sunt: veluti ex utriusque
inexistentibus: namque quia figure istius in aliis missionibus
secus se habet. Ceterum de his infra disputandum erit. [Iudez
et sija c. Iomifit phis complicatione ex maiore vilius affir-
matina cum minore negativa in parte: quam tamen vilius esse ne-
mini dubium minore nam contingens versa. [quod non viretque
indefinite.] Iudeitales explicat ex ambabus indefinitis aut
in parte aut alternativam: et ira fermonem perficit de simpli-
cibus atque vniuersalibus tertiae.

Casus inexistens et contingentis in ter-
tia figura. *Cap. 15^m.*

Ceterū si hec inexistere illa pposi-
tionū significet contingere/ conclu-
sio erit q̄ contingit/ ⁊ non q̄ inest:
syllogismus aut̄ erit eodem modo
se habentibus terminis/ quo ⁊ in p̄ioribus.

Dicunt moderniores circa missionem
istā si altera fue

rit cōtingēs in sensu cōpositionis cū inexistētē altera, nullam penitus cōclusionē colligit: sicut autē in sensu exteriōis diuisionis/ac subm pro his, que actū sunt/accipiāt, /scilicet volūt /nem possibile in sensu diuisionis, cōsimilr sit mino: inexistis sit in parte cū maiore vltter cōtingente siue ecduerso maior in parte cū minore vlti. Nec illi. ¶ Nō nulli /o aly inquit: si maior ptingens extierit pcto colligē ptingēs in pma /scōa, quarta /r sexta cōplicationib? in tertia nō ac gnta minime: q si maior inexistēs fuerit cū minore cōtingētē, nullā volūt pconē sequi ptingētē. ¶ Quidā aut aut quioz /r pphiloponem hunc in modū cōplicationes mitionis huiusce disposuerūt: dicūt enim bac in figura mitionis istius nūq fieri pconē inexistē, sed cōtingētē semp, nō nī in oībus cōplicationib? eandem. Ceterū quēcūq inexistētē hnt affirmatiuā supza definitū colligunt ptingēs: quēcūq /o negatiuā eandē habēt nō supza determinatū, sed alterius gñis cōtingēs pcludūt: addūtqz insup oēs cōplicationes viles eē pter eas, que minoē hnt inexistētē negatiuā. ¶ Nos aut alr /r multo melius cū leone Bersonis dicim? in hac figura fm mitionē hanc cōluagationes oēs viles esse aūocūas

variatis pponibus pter eas solas/que alterā habuerint
inexistente negatiua in parte: & deinde aduicimus cōtin-
gens in his cōclusiū cōplicationib⁹ semp verū esse con-
tingens, nūq̃ aut nullū esse necessitate: h̃ est qđ dicit Ari-
stoteles oculo erit qđ ptingit & nō qđ inest: sed hec ifra pla-
nius elucidabunt. ¶ Quo & in pōzibus, Ierponit Alexan-
der hoc est ex ambab⁹ inexistib⁹. ¶ Alter dūms Alber-
tus i. quēdam modū ex ambab⁹ p̃rigētib⁹ affirmatiuis aut
negatiuis fiunt viles cōplicationes: ita ex altera iexnte
& cōtingēte altera: nos aut hunc in modū exponim⁹: quo
& in p̃zib⁹: hoc est, veluti in prima figura ex altera vli-
ataz altera in parte.

¶ Sint enī p̄mū p̄dicatīne / 7 / a / omni īst / c /

Enia τ ἀπὸ
propria.

Dubitation,

Solucio.

Opic qñd
modernior

Opio q̄rū
alioum.

Opio an
quon t t

topon,

Opio supra
leone 85m

Uloa b'ic v
ria expone

Prílohy

44

b/x̄o omni cōtingat inesse. Conuerso igit/
c/prima erit figura/ z cōclusio q̄ contingit/
alicui/b/inessē:nā qm̄ in prima figura ppositi
tionū altera significaret cōtingere/conclusio
erat cōtingēs. Cōsimilr aut̄ z si b c/inessē/a
x̄o cōtingere: z si a c/pruatiuū:b c/aūt pdi
catiuū:sit aut̄ vtrūius/vtroqz mō/erit pclu
sio ptingēs:sit enī rursus prima figura: mō
stratū x̄o est/q̄ dñi altera.ppositio in ipsa cō
tingere significat: z cōclusio erit ptingēs: sed
si cōtingēs pruiatiuū ad minus extremū po
sitū fuerit: per ipsa quidē posita nō erit syllā
cōuersis aut̄ erit: quēadmodū in prioribus

¶ Eas explicat/que ambas hñt vlyter affirmatiuas: z inquit/in his semp vez cōcludit cōtingēs/nāq; maior aut minore puerfa ac primā reducunt figurā. Et si a/c/priuatiuiz. Jpñonit eas que ppñones hñt figura diffimiles z inquit/si maior negatiua extiterit seu ptingens/seu iexstēs cū minore affirmatiua:eodē pacto cōplicationem vtilē erigi ad cōtingēs colligendū:cōsimilr si cōtingens negatiua minor extiterit:verū nō ex ipsīs,ppñibus:ec minore fm cōtingens versa:z hoc est qđ volebat .phs quū dixit:sed si cōtingens priuatiuū ad minus:opz enī inquit .philoponus extrinsecus addere priuatiuū cōtingens:nāq; si minor inexstēs fuerit negatiua/nulla igit efficit cōplicatio syllystica ppterca;qđ id gen⁹ negatiua affirmatiuā trāsire minime pōt:z hoc etiam sensere alij pleriq;. ¶ Nos aut dicimus cū leone Heronius cōlogaciones istas vtilissimas eē/educiq; ad pmā figurā maioris ac snis puerfione:premissis ppñibus trāspōitis. Sit enī cōplicatio:cōtingit oē/c,esse/a,nullū/c,b/ dico q sequit vlylogistica:cōtingit aliqđ/b,nō esse/a/nā minrē facio maiorē,cūq; bac z cōuertente maiorē ccludo in pmā figura pclone cōuertente hoc pacto:nullū/c,b/contingit aliqđ/a,esse/c/ergo ptingit aliqđ/a,nō esse/b/z qm̄ veluti supra monstrauimus/ptingēs negatiua in parte in seipsas cōuertit erit in pclone cōtingit aliqđ/b/non esse a/qđ volebamus. Cōsimilr z alias oēs mōstrare poterimus:in quib⁹ minor vly extiterit negatiua ptingēs:qđ has .phs aliter ad pmam reducit. Hoc etiam notauerat Aphrodissensis Alexāder. ¶ Sileant igit qui has iutiles sunt arbitrati:sed z magis sileant qui volūt bac in figura dimidiū ccludi ptingētis:hoc enī fieri nequit:quū oēs figure istius cōplicationis ad pme particulares renocent:que veluti supra disputauimus/vere ptingentes semp colligunt. I Conuersis. Ināq; bine fiunt conuersiones:vna terminis ad seinnicē/altera fm contingens/aut vna pmissarū alterius/secunda cōclusionis.

CO: si hec pponuz vlti illa in pre sit vtrifqz
p'dicatuus exntib⁹ aut ea p'iuatiua/que vlti/
affirmatiua x'o/que in parte idē erit syllorū
modus: oēs enī per p'mā p'cludunt figuraz:
quare manifestū q' eius qd est cōtingere/et
nō eius qd est inesse/erit sylls: q' si affirmati
ua vlti/p'iuatiua x'o in parte/per ipole erit
demonstratio: isit enī b/omni/c/a x'o p'ingat
alicui/c/nō inesse: māqz si/a/inerit ex necessita
te omni/b:b x'o omni/c/ponit inesse/a/omni
c/ex necessitate inerit. Hoc autē monstratum

prins: verū supponebat alicui cōtingere nō
inesse. Sed quā indefinite aut in pre vtreq;
fuerint accepte nō erit sylls. Demratio autē
eadē que ꝛ in vlibꝑ ꝛ p eisdē terminos.

¶ Ad eas se cofert; que alteras hñt vlem/in parte altera; inquit si ambe existerint affirmatiue/aut negatiua fue-
rit vñs/affirmatiua &o;que in parte,eundẽ fore &clonũ
modũ/factis vt supra &ouerfionib⁹:oẽs eni ad primã re-
uocant figurã: ex hoc planũ/q; temp vere cõtinentes
&clonẽ colligunt:in p̃ma nãq; in particularib⁹ oib⁹ vere
cõtinentes &cludẽbañ. ¶ Qd si affirmatiua vñter. Jñ inquit
minor vñter inexistit sit cũ maiore cõtingente in pte mō/
strabilis per deductionẽ ad incōmodũ cōplicationem
sylogisticã esse/puta:cõtingit aliqđ/c,nō esse/a;/omne/c
est/b;/oico qđ sequit⁹:cõtingit aliqđ/b,nō esse/a;/si eni non
cludit⁹:sit oppositũ:ex necessitate omne/b;a;/oide huic
addat minor:oẽ/c;b/; &cludit⁹ in p̃ma/ex necessitate oẽ
c/a;/cuius oppositũ supra posueramus. ¶ Verũ inquit
Alexãder atq; Philoponus cōplicationẽ istã cōuersio/
ne etiã monstrari/siquẽs ceu supra diximus/negatiua
cõtingens in parte cōuertit⁹ z in sc̃ipiam z in oppositam
qualitatẽ;puta hoc pacto/omne/c;b;/ec enĩ qđ minor
erat fiet maior in prima;oĩnceps huic addat maiorem
puertẽ;prigit aliqđ/a;nō esse/c;qũã si ad oppositũ ver-
terimus;cōcludẽm⁹:ztingit aliqđ/a;/esse/b/z ex p̃sequeñtĩ
cõtingit aliqđ/b;/esse/a/z vñterius:cõtingit aliqđ/b;nō eẽ
a/qđ volebamus. ¶ Sed iam subito dubitadũ erit cur
Aristoteles mōstrationẽ istã nō faciat;qũã quẽdam modũ
inquit Alexãder ostẽsio hoc multo sit oĩllucidior. ¶ Di-
ceret fortasse quidã fuisse hoc a p̃ho p̃termisum tanq̃
planũ ac manifestũ. ¶ Verũ ad hoc aliter nos respõde-
mus dicẽtes;mōstrationẽ istã tũ qđ intricatior z obscu-
rius est;nec cōmode nec recte etiã fieri possẽ:nãz veluti
supra lōga q̃one distulimus negatiue in affirmatiuas;
nō autẽ cōuersio affirmatiue in negatiuas conuertunt⁹: z
p̃pterea quõ ostẽsio hoc nō p̃cederet,nisi facta affirma-
tiue cōuersio in negatiua:nãq; aliter questũ non mon-
strabam⁹:omisit Aristoteles mōstrationẽ istã tanq̃ p̃po-
sito inutile z nō legitime p̃cedentẽ;qũẽ ex ignotioib⁹
notiora arguere cõtendat. ¶ Sed Theophrastus/refe-
rent Alexãdro/superiorẽ cōplicationẽ aliter monstat:
nãq; primũ cõtinentẽ maiore ad inexistẽtẽ transfert:
deĩde ex ambab⁹ inexistẽtib⁹ facta cōiugatione ex op-
posito arguit &ñs/atq; ita mōstrationẽ per impoẽ clau-
dit:ille igit̃ hũc in modũ. ¶ Sed qđ est si maior nō cõt-
ingens:sed inexistẽs fuerit an vñlis z legitima cōplica-
tio vocatã sit. Videĩ eni deductionẽ atq; expõnẽ mō/
strari posse:deductionẽ hũc in modũ;aliqđ/c;nō est/a/
cõtingit oẽ/c;/esse/b;/oico qđ sequit⁹:cõtingit aliqđ/b;nō eẽ
a/ga si nō/sit oppositũ:ex necessitate oẽ/b;/est/a;/cui adda-
tur minor facta inexistẽs.oẽ/c;b/z &cludẽmus ex neces-
sitate;oẽ/c;a/qđ maiore contradictionẽ tollit. Expõnẽ &o
si maiore in parte existẽtẽ fecerimus vñem. ¶ Vis nō
nulli manus dedere afferentes iugationẽ istã sylogisti-
cã esse;qđ hoc ita sit p̃hi etiã testimonio cōprobãt:nãq;
inquit istĩ:vidẽs hoc Aristoteles dixit qđ si affirma-
tiua vñter puatiua &o in pte;nec addidit inexistẽs/seu p̃m-
gens quasi volẽs/qđ vñroq; modo vñlis fieret cōplica-
tio. ¶ Alexander &o atq; alij ferme oẽs negat cōiuga-
tionẽ istã vñlẽ esse:z ad deductionẽ respõdent nō vale-
re mōstrationẽ p̃pterea qđ minor si fiat inexistẽs poterit
esse;vt nunc inexistẽs. ¶ Sed & hoc;faltẽ ex tali mon-
stratione poterimus si non necessariã/inexistẽtẽ tñ &cludẽ
resque istã maiore demoliet⁹;qũẽdam modũ z necessariã;

**Dicta Alex
e Pablop**

Dubitate.

Enis ppa :
Alex. & Dbe

Onño Tpe
pbrañi.

Sub° auto.

၆၀၆၀ ခုနှစ်

5070 Hlx.

**Contra folbă
e Alexander**

Solo ppria.

Respondemus itaqz nos aliter dicentes coniugatione ista ex se quidam inuicem esse fieri in posse syllogisticam: si minor coniugens efficiat inexistens: sic enim ex ambabus inexistens colligitur conclusio: deductio igitur illa nil amplius monstrat, nisi quod si minor fiat inexistens aliquid syllogisticum concludet. Verum et hoc fortasse aliquam redargutio: ne patiens alius quod de his speculatus perscrutetur. Ad expositionem tam satis supra respondimus, non posse nec debere expositionem fieri in dissimilibus propositionibus. Sed quum indefinitum, si inquit indefinitum aut particulare utrumque existerint, nulla fiet utilis complicatio. Demonstratio autem eadem, jac si diceret possunt complicationes iste per eandem redargui terminos, per quos refellebantur in totum contingentes ex utroque coniugentibus: erant autem termini omni inexistendi ex necessitate: aial/bd albi nulli/equus/bd/albi. Verum inquit Alexander fortasse preteritus medosus est: pro eo quod est. Demonstratio autem eadem, que ex utroque contingens scriptum fuit: demonstratio autem, que in vltibus. Sed hoc sufficiat ad exponendum missionis ex inexistente contingente: Ad missas ex neccia contingente iam transeamus.

Distinctio necessarie et contingentis in tertia figura. Cap. 16.

Eruz si est, bec quidem proponitur necessaria illa, non contingens, dum termini sunt predicatini semper eius, quod est contingens: erit syllogismus: quum non sit hoc quidem predicatini illud aut priuatiuum: si affirmatiuum sit necessarium eius, quod est contingere non inesse: si non priuatiuum et eius, quod est contingere, et eius, quod est non inesse.

Hac in missione dixerunt modernorum nonnulli si utraque premissarum propositionum in sensu fuerit accepta coponens quod possibilis, non autem contingens sequitur conclusio. Si non maior et composita et neccia extiterit cum minore contingente ac diuisa cuius subiectum pro eo quod est accipiat, compositum non contingente sed poles colligi voluit conclusio. Quod si retrouertitur posite fuerint propositiones et maior contingens extiterit cum minore neccia, ac maioris subiectum tam pro eo quod est, quam pro eo quod est potest accipiat, sequi dicitur contingente, cuius subiectum eadem significatio retineat: quod si maioris subiectum pro eo dixerat, quod contingit capiat, sequi negat contingens. Sin autem contingens in sensu accipiat copositionis cum neccia diuisa, possibile quidem asseruit conclusio, non autem contingente: compositum quum utraque fuerit diuisa et maior neccia cum minore contingente, sum pro etiam conclusionis subiecto pro eo quod est potest. Quod si maior contingens extiterit cum minore neccia, ac maioris subiectum tam pro eo quod est, quam pro eo quod est potest accipiat, contingente sequi voluit conclusio: verum si maioris subiectum pro his terminis sumat, que contingunt, sequi negat conclusio contingente. Dec quidem. Alii non aliter inquirunt enim si maior fuerit neccia cum minore contingente, quod neccium concludet: sin e conuerso se habuerint, propositiones contingente colligi voluit conclusiones: et hoc moderniores et hunc in modum. Preterea non et Aristoteles si altera inquit neccia fuerit et contingens altera in tertia figura atque neccia pro extiterit affirmatiua, semper verum conclusio contingens: quod si negatiua fuerit, non veri contingens erit conclusio, sed eius quod supra non necessarium vocauimus: quodque inexistens vicem obtinere volebamus.

Sed eius, quod est ex necessitate non inesse non erit syllogismus, quemadmodum neque in alteris figuris. Sint itaque predicatini primum termini

et a/o/i/c/infit ex necessitate: b/x/o contingat inesse o/i/c/qm itaqz a/o/i/c/ex necessitate: c/x/o alicui/b/contingit: et a/a/a/cui/b/contingens erit et non inexistens. Sic igitur accidebat et in prima figura. Consimiliter autem monstrabit et sub c/ necessariu positu fuerit: a/c/x/o contingens. Iterum sit hoc predicatini illud priuatiuum: sed predicatini necessarium et a/a/contingat nulli eoz/q c/inesse: b/x/o omni inquit c/ex necessitate: erit itaqz rursus prima figura.

Non concludit inquit hac in figura secundum missionem istam neccium aliquo pacto: veluti supra quoque fiebat in prima ac secunda figuris. Sed contra ait Alexander videtur posse monstrari per deductionem ad icommodum tam in prima quam in secunda ex neccia negatiua cum affirmatiua contingente neccia sequi conclusionem: cur igitur dixit Aristoteles, quemadmodum neque in alteris. Rndet idem aut deductionem danadaz esse, aut complicationes tertie, per quas deductiones fecim: addit tamen se plura de hoc quesuisse in libello de discordia secundum missiones Aristotelis ac socioz et plura adhuc in logicis glossematibus: nos autem et dubitationes istas supra in medijs attulimus, et allatas etiam soluimus. Sint itaqz predicatini. Iam primo explicat, que ambas habet affirmatiuas, maiorem necciam cum minore contingente utraque vltima: inquit minore conuersa ad primam reduci figuram: in qua verum conclusio debet contingens, non autem id quod non necessarium vocem obriuebat. Ceterum possemus et aliter maioris missionis ad prime figure complicationem tertiam ex maiore constantem contingente et minore neccia, renouare coniugationem istam hoc pacto. Contingit o/e. esse. b. ex necessitate aliqd. a. b. ergo contingit aliqd. a. b. esse: deinde conuersa conclusionem contingit aliqd. b. esse. a. quod volebamus. Consimiliter autem monstrabit. Iodem inquit modo et altera monstrabimus complicationes, que maiore habet contingente cum necessaria minore. Iterum sit predicatini. Iam nunc explicat, que altera habet affirmatiua, negatiua altera et inquit: si maior negatiua contingens extiterit cum minore affirmatiua neccia, quod conclusio vere colligitur contingens, nam minore pueria reddit iterum prime figure complicatio quarta ex maiore vltima negatiua contingente cum neccia minore in parte. Possemus et maioris conuersio ne coniugationem istam ad prime figure imperfectas reducere: sed melius est quam fieri potest ad perfectum quam ad imperfectum syllogismos renouari. Sed statim exoritur questio cur in his quoque ex dissimilibus propositionibus non contra preposuerit philosophus, qui e maiore habet necciam cum minore contingente, quemadmodum in his, que ambas habebant affirmatiuas. Respondemus maioris elucidationis gratia semper Aristotelem consimiles sibi inuicem complicare coniugationes, ut ex vnius missionis stratione, altera quoque clarescat: et quum paulo ante in preterito missione posuerat imperfectas, ideo hac quoque in missione de his persequeretur agendum esse opere preteriti duxit: sed quia in negatiuis perfecte sole verum concludere contingens, imperfecte non verum: prius egit de perfectis tanquam que comsimilem cum precedentibus conclusionem haberent.

Et enim priuatiua pro contingente significat: Planus igitur quod conclusio erit contingens: namque quum sic se habent in prima figura propositiones et conclusio erat contingens: sed si priuatiua propositio necessaria et conclusio erit contingit alicui non inesse, et quod non inest: ponit enim a nulli c/inesse ex necessitate: b/x/o o/i contingere: puerio itaqz

Dubius Alexander.

Solo claret.

Dubitatio.

Solutio.

bc/affirmatiua prima erit figura et necessaria priuatiua propositio: verum quum ita se habent propositiones, accidebat a/ipsi/c/et contingere alicui non inesse et non inesse: quare et a/ipsi/b/ neccesse alicui non inesse: quum non priuatiuum ad minus extremum positum fuerit, si contingens erit syllogismus transumpta propositio, quemadmodum in prioribus: si non necessarium non erit: etenim omni neccesse et nulli contingit inesse. Termini quoque omni inquit somnus/equus/dormiens/bomo/quod nulli: somnus/equus/vigilas/bomo.

Quasi ratione redditur cur verum sequatur contingens: namque in prima figura ex maiore contingente cum minore neccia affirmatiua verum concludere contingens. Ceterum inquit Alexander preteritus iste incongruitate quadam habet: fortasse congruus esse posset: si hunc in modum se haberet: si priuatiua propositio contingere significet: planum quod conclusio erit contingens. Sed si priuatiua propositio neccia: si inquit propositio negatiua non contingens, sed neccia extiterit, cum altera contingente, nimirum conclusio contingens in modum se haberet: si priuatiua significat, quum dicitur contingit alicui non inesse et quod non inest: ac si diceret conclusio quidem contingens erit non tamen secundum determinationem. Si non neccium, si non inquit non maior sed minor ponatur neccia, nullo pacto ad questum erit syllogismus: propterea quod minor non est affirmatiua et conclusio non sit veri contingens negatiua in parte in seipsa terminis conuerit non potest. Si enim vere esset contingens, nimirum vltima foret: quemadmodum et mista ex contingente et inexistente maiore ac conclusionem conuersis cum premissarum transpone. Ceterum inquit Alexander ista complicatio hec ad questum propositum sit inutilis: non tamen penitus est inutilis, propterea quod factis predictis pueris, nonibus possumus concludere eam que non puerit hunc in modum: contingit o/e. esse. a. nulli. c. ex necessitate est. b. dico quod sequitur aliqd. a. non est. b. b. pacto: nulli. c. ex necessitate est. b. contingit aliqd. a. esse. c. sequitur vltima in prima figura, aliqd. a. non est. b. Sed ista iam in superioribus planissima facta sunt.

Consimiliter se habebit et si hic terminorum vltima in parte ad medium: nam quum predicatini fuerint utriusque eius, quod est contingere et non eius, quod est inesse, erit syllogismus: et quum hoc priuatiuum acceptum fuerit, illud non affirmatiuum, sed necessarium affirmatiuum eius quod est contingere: quum autem priuatiuum necessarium et conclusio erit eius quod est non inesse: idem namque demonstrationis modus et vltima terminis existens: neccesse etenim per primam figuram syllogismos perfici: quare quemadmodum in illis et in his necessariis accidit: quum non priuatiuum vltima acceptum ad minus positum fuerit extremum, siquidem contingens erit syllogismus per conuersionem: si autem necessarium non erit: monstrabit autem eodem pacto, quo et in vltibus et per eosdem terminos. Planum itaqz et in hac figura, quum et quomodo erit syllogismus et quum contingens et quum inexistens: sed et manifestum quod omnes ipse et quod perficiuntur per primam figuram.

Sinis missionum.

Eadem inquit conclusio concludet et in his complicationibus tertie, que altera habet vltima, altera in parte: quum enim dicitur, si hic terminorum vltima in parte ad medium tertie figure disponitur descriptum: in hac enim termini duo de vno predicantur medio: quod non erat in alijs. Eodem inquit pacto se habebit quum ad non non quum ad demonstrationem ait Alexander: namque in vltibus semper minore conuersa ad primam reducerebantur figuram: hic autem non solum minore, sed etiam maiore, veluti bec tractantibus manifestum. Nam quum predicatini, hoc est si ambe extiterint affirmatiue propositiones, aut saltem necessaria ipsa semper verum concludet contingens. Sin autem propositio necessaria non affirmatiua, sed negatiua sit, conclusio erit non veri contingens, sed eius quod non necessarium vocat et inexistens significat. Hoc autem intelligendum si necessaria negatiua et vltima extiterit: quod philosophus monstrauit, quum dicitur: Idem namque demonstrationis modus et vltima terminis existens: namque quemadmodum vltima minores conuersione monstrantur: ita et particulares istae, que maiore habet vltima negatiua necessaria cum minore contingente in parte. Philosophus tamen atque alij nonnulli voluerunt Aristotelem in loco significare complicationem, que maiore habeat negatiuas necciam in parte cum minore vltima contingente: quod tamen falsum est: namque nulli voluit Aristoteles complicationes istas vltimas esse, que maiore haberet negatiua in parte aut necciam aut inexistente cum minore contingente: quod si per deductionem ad incommodum aut sensibile exponere hoc monstrare preteritis, nihil facies: eodem namque pacto respondendum: quo et in alijs missionibus ad similes complicationes dicebam. Errat itaqz qui de id genus coniugationibus intellexit philosophum autumant: hoc enim et ipse quasi ostendit, quum dicitur: neccesse etenim per primam figuram syllogismos perfici: ac si diceret: puerio ne enim ad primam figuram tales ostendantur complicationes. Quare quemadmodum in illis. Quereret inquit Alexander quidam poportune cur non bec quoque puerit philosophus de missis ex inexistente ac contingente in hac eadem figura. Respondet idem quod hic dicit tanquam commune intelligendum esse: namque quemadmodum in prima figura habemus conclusiones, ita et in alijs omnibus ad prime similitudinem. Quum non priuatiuum, si inquit minor vltima negatiua extiterit et contingens cum maiore necessaria affirmatiua in parte conuersa minore ad oppositam qualitatem fiet syllogistica complicatio, aut etiam maiore conuersa simul cum conclusionem: quum negatiua contingens in parte terminis in seipsam remeant conclusio autem erit contingens secundum determinationem. Sin autem non contingens, sed neccia fuerit negatiua minor, nulla penitus erit ad questum determinati vltima complicatio, ad questum dico determinatus, propterea quod si ipsum conuertente vellemus concludere: possemus vltima premissis transpositis ac maiore pueria. Non monstrabit autem eodem pacto, hoc est terminorum eorundem appositione: erit autem termini illi somnus/dormiens/equus/bd/somnus/vigilas/equus/bd. Philosophus tamen aliter terminos istos disponit, et fortasse melius: vult enim sic se bec habere/somnus/equus/bd/dormiens/somnus/equus/bomo/vigilas: et forte satius ita erit: quum in tertia vltima planus est: medius vltimum obtinet locum tanquam qui semper subiiciatur. Ceterum tamen dignum inquit Alexander quod non in his conclusionibus sufficiat tamen ut tollant et inexistente et necciam fieri conclusionem: namque omni inesse similis tollit et necessarias et inexistentes negationes: et nulli inesse/affirmatiues omnes tam necessarias quam inexistentes. Planum itaqz. Reliquas omnes inutilis complicationes tanquam ex superioribus claras pretermittimus, inquit que ex ambabus particularibus, que ex utroque indefinitis constant. Per primam figuram, hoc est quod supra dixerat per predictas figuras, aut figuras ut di-

Expō Philoponi.

Dubius Alexander.

Solutio.

Expō Philoponi.

Notanda et Alexander.

Solo quodam moderno.

Solo per se et peripateticam.

Epilogus
dictor de
gaurio
syllogi
sticio

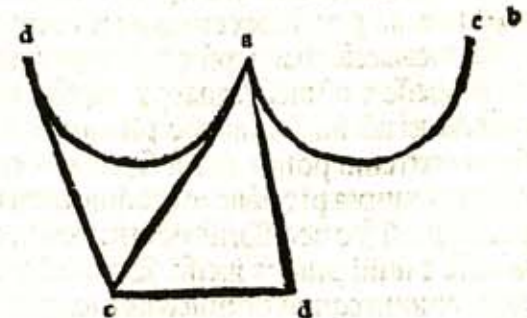
primus coniugationes nuncupauerat. Sed iam totum sim-
pliciter syllogorum negotium explemus inexistentiū necessa-
rio: et contingentiū ac mixto: in prima scilicet et demum tertia
figura: quā nuper explicuimus primū recitatis modernio-
rum opinionibus circa copulationes ex utriusque contingenti-
bus: deinde et contextu exposito: quō ex utriusque contingenti-
bus ita fiat syllogus: quē admodum et ex utriusque inexistenti-
bus. Postea missionē ex inexistente ac contingente aggressi: primū
moderniorum opiniones explicuimus: dānata deinceps philo-
sophi ac quorundam aliorum sententiā negantiū ex minore inexisten-
tente negatiua vtilē fieri posse copulationē. Deinde rō-
nem in mediū allata cur Aristoteles quādam missionis huiusce
copulationē deductione monstrat. quā aliōquin posset cō-
uertendo monstrare: allata ibidem Theophrasti ostensione
aliā: solutaque insuper perpulchra dubitatione circa cōiu-
gationē ex maiore inexistente negatiua in parte cū mino-
re vltiter contingente. Demum accuri de mixtis ex ne-
cia et contingente primū attulimus moderniorum sententiā: soluta du-
bitatiōe de Aristotelico processu circa copulationes istas:
damnata etiam ibidem philosophi atque aliorum quorundam
dā opione volentiū ex maiore ne-
cia negatiua in parte cū mino-
re contingente vtilē fieri copulationē: recitatio insuper
diuerso terminorum ordine: quos philosophus ad quādam refellen-
das coniugationes posuerat. Sed his tot tantisque exactis
ad reliquā pes iam ferendus est: quē quā et facilius et clario-
ri etiam sūt: plani et facilius a nobis quā exponenda occurrēt.

Quod figure syllogismorum sint tres.

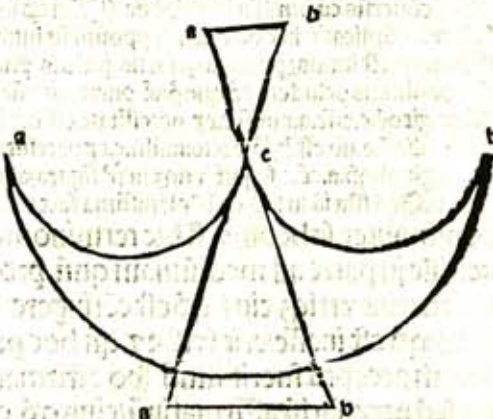
Quod igitur syllogi qui in his sunt figu-
ris per viles perficiuntur syllogi: qui
in prima figura et in istos reducuntur/
planū ex dictis: quod autē simpli-
s syllogi ita se habent: nūc erit manifestū: quā mō-
stratū fuerit syllogismū omnem per barū aliquā figu-
rarū effici: necesse igitur omnem demonstrationē
atque omnem syllogismū aut inexistens quippiā aut non
inexistens monstrare: et hoc aut vltiter aut per
impole. Primus itaque dicam de ostensiuis:
his enim monstratis: planū erit et in his qui ad
impossibile: et omnino qui ex suppone. Si igitur
oporteat a de b rōcinari: ut inexistens aut non in-
existens necesse est accipere aliquid de aliquo.

Si ergo a de b acceptū fuerit: quod est a prin-
cipio sumptū erit: siquidem de c de a de b nullo-
neque de illo alio: neque de a aliter: nullus erit
syllogus: eo enim quod vnu de vno sit acceptū: nil ac-
cidit ex necessitate: quare assumenda et altera
propositio. Si itaque a de alio fuerit acceptū:
aut aliud de a aut de c aliter: esse quidē syllogi
nihil prohibet: ad b tamen non erit per accepta: neque
quā c alteri: et illud aliud: et hoc alteri non fuerit

autē ad b copulatū: nec sic erit ad b ipsius a/
syllogus: omnino enim dicimus: quod nullus vnus erit
syllogus alio de alio non accepto aliquo medio:
quod ad utrumque se habet quodammodo predicationi-
bus: syllogus namque simpli ex propositionibus est: ad b
autē syllogus ex propositionibus ad hoc: sed impole ad
b propositionē capere nihil de ipso aut predi-
cantes aut negantes: aut iterū ipsius a ad b/
nihil cō accipietes: vix de utroque sigillatim
quedā predicationes aut negationes: quare accipie-
dū mediū aliquid utroque: quod predicationes
copulabit: si quidem erit huius ad hoc syllogus.

Si igitur necesse quod est accipere ad utrumque cō-
mune: hoc autē trifariā contingit: aut enim a de
c: et c de b: predicationes: aut c de utroque: aut
utrumque de c de b: non sunt dicte figure: planum
syllogismū omnem necessariū fieri per barum
aliquā figurarū: eadē enim ratio et si per plura
copulat ad b: eadē namque erit figura et in mixto.

Propositum inquit nonnulli Aristoteles est
quodammodo supposita vti clara et cōcessa: syllogismū in quas
omnem in aliqua triū effici figurarū: per tres terminos ac
proponēs binas. Alii vero quorundam sententiā nos quoque accedi-
mus dicunt: philosophi intentionē esse: figuras syllogisticas tres
tamen esse: neque syllogismū ratiocinationē vllam reperiri: quē
istarū alicui figurarū non addicā. Arguere namque figuras
syllogisticas esse aut terminorum dispositionē istā: ex huius
scie principis non possumus. Vterū quod tres sint ratiocina-

Opio quidā

Opio alio-
tū ipi-
aucto

tionū formulæ et non plures neque pauciores: ex præcæsis
suppositionibus ostendere vti quæ valeamus. Hoc igitur et
nil aliud hoc in loco inedit Aristoteles: pus tū admonēs:
quod quē admodum inexistentes omnes ita necessarij contingentes
ac mixti ad primæ viles reducunt. Deinceps propositum
aggressus monstrat syllogismū omnem ita predicationū quod supposi-
tionū per aliquā triū effici figurarū: vti autē resolutio
argumēto ab his: quæ nobis sunt notiora: exortus: ad na-
ture planiora diuidēdo progrediēs hūc in modū: omne
quod ratiocinio cōcludi potest: aut vlt est aut in parte: et hoc
aut affirmatiū aut negatiū: iterū aut ostēsiue monstran-
dū: aut ex suppone: hoc est aut per categoricas aut hy-
potheticas. Propositiones: sit igitur quæstio ostēsiue monstran-
dū: a de b: de quo si velimus arguere quod a sit ipsi b: aut quod
non inexistat: non erit a nobis idē hoc accipiendū quod omne b/
sit a: vlt quod nullū b sit a: sit enim quod est i principio petere: et
quæstio tanquā concessus accipiemus: itaque capiamus
a ipsi b: esse aut alteri aut a alteri aut b alicui alij. Et
similiter nihil monstrabim: vnica namque propositio accepta
fuit: syllogus autē ex duabus ad minimū cōstabat. Propositionibus
positis enim quibusdā aliter quod a positus ex necessitate ac-
cidebat. Quod si non vnā sed binas assumamus propositiones: ut
a de c: et c de a: quopiam aut de a aliter: et ita deinceps:
non coaptemus aut eas ad b: syllogismū quidē faciemus non
ad propositū tamen: itaque si monstrādū sit a inesse aut non
in esse ipsi b: cōmune aliquē terminū accipere: qui copu-
let ad b: quique aut de hoc predicet illi b: subijciat: aut
de utriusque predicet: aut utriusque subijciat: et ita tres predi-
cate efficiēt figure: quod si huius secutus quartā addide-
ris: in qua mediū de maiore predicet et minori subijciat
nec propositū cōcludēs nec rem ex nāe dispoñe legeris.
Ex hoc itaque planū syllogismū omnem predicationū ad aliquam
triū reduci figurarū: quod quā ita sit non hi solū: sed et hypo-
thetici his addicent formulis: quā et ipsi predicationū ad
primā monstrandā hypothese in egeant syllogi: igitur neciū
acceptā suppositionē categoricā firmari syllogi: et omnes ca-
thegoricus ad vnā reuocat triū figurarū: merito inquit
suppositio: quæ rōcinatiōes in has tres figuras re-
cidere. Ceterū quā Aristoteles pauca admodum de hy-
pothetici tractauit syllogi: ope precij facturus ero: quo
facilius quæ ad contextū attinent intelligant. Si prolixius
cū bona legentiū venia digressus in summa breuius bo-
rū legē atque ordinē cōplexus fuero. Quod enim philosophus adeo
pauca de his in mediū attulerit: vix varia dicit: non nul-
li enim cām extinxisse perhibent: propterea quod et imperfecti sūt
et ad iumentū indigent categoricorum: alij quā non forma
sed mātē tū dūnt ab ostēsiue: quā aut nihil monstrāt: aut
si b faciūt ex vi predicationū faciūt syllogi. Alii vero quā non ad
propositū: sed topicorum hic liber attineat: ibi enim de pñtis ac sup-
positio: syllogi agendū omisisse philosophi autimant. Nos
autem quæ vtilia bac in mātē forēt: ista in volumine
tractata fuisse dicimus: quæ non ita ad ostēsiuū face-
rent syllogismū ex parte in libro de interpretatione disputata
fuisse: ex parte autē ad librum relecta topicorum. Sed quo fa-
cilius ista possumus intelligere: quæ de cōditionalibus vel
suppositio: vti cōsueuerit syllogi: in mediū afferā: verū
ga aliter stoici aliter peripatetici sup his finem fecere:
quod utriusque dixerit adducā. Stoici itaque hūc in modū
de istis edisserēbāt: ac vlt alius paulo exordiar: ploquiū
seu dignitatē vel vlt ipsi afferunt dē laudā hunc in modū
definēbāt. Dignitas est: quod negatiū aut affirmatiū
quātū in se ipso est. Dāc pñtibant in simplici ac non sim-
plici: ac simplex quidē proloquiū diuidebant in enūtiā-
tiū: negatiū: pñtiatiū: predicationū: atque indefinitum:
non simplex aut secabāt in coaptatū seu cōiunctū: adiun-

ctū: cōplicitū: disunctū: causale: a maiori et a minori. Hoc
illi vocabāt συνμμενον. παρσυνμμενον συμπε-
πλεγμενον. διεευμμενον. διτιωδες. Iterū addebāt
alias ploquiū: vti: probabilē: possibile: ipole: neciū:
rōnabile: quod illi ευλογον. Coniunctū itaque vocabant
vt breuibis agam. quod si coniunctionē dicit appositā: pu-
ta si dies est: lux est. Adiunctū quod coniunctionē postq̄ re-
tineret: veluti postq̄ dies est: lux est. Cōplicitū quod copu-
latiua coniungeret: quē admodum et dies est et lux est. Disiun-
ctū: quā nos disunctiua vocamus: puta aut dies est aut
nox: causale: quod causale dicit cōiunctionē: vt quia dies est
lux est. Vterū numero ex hoc genus profatis atque plo-
quiū argumēta ea fieri dicebāt: quæ rōnes/modos: ac vlt
ita dicā moderationes nuncupant. Ratio namque quā
illi λόγον vocabant. constabat ex accepto vel accipiēte et
assumpto atque illatione: puta si dies est: lux est: sed dies
est: lux ergo est: tota enim prima propositio: quā nos cōditio-
nalē appellam: si dies est: lux est: λημμεσ. siue τροπικόν.
hoc est acceptū seu cōuersiū apud eos nuncupabāt: acce-
ptū quidē: quā tanquā concessum accipiebāt. Cōuersiū
autē: propterea quod in ipsa ex ante ad sequebā: pñteremur:
autē namque seu προμμενον appellabāt: prior cōuersiū per
puta dies est: cōsequēs vero siue vlti dicebāt λόγον. hoc
est desinens: secunda pars vocabat: puta: lux est: quod vero
iterū ponebat: sed dies est: hoc illi πρόσληψις hoc est
assumptionē nuncupabant: quod aut vltimū addebant: rōnis
ellationē seu επιφορὰν noliabāt. Et ita rationē ac rōnis
partes dispoñere. Adodū vero seu τροπον volebant quod
ratio quidē explicita non esset: hiet tū rōnis modū quen-
dā: puta si primū est et scdm: atqui primū est ergo et scdm.
Moderatio aut quā illi λογοςτροπον nuncupabāt: quæ
ex utriusque predicationis cōstituebat: puta si sunt iseri: aia est
imortalis: atqui primū igitur et scdm. Hoc vero genus argu-
mentorum adinuentū fuit: non ga re ab rōne differret: verū
ne assumptionē longā ac cōclusionē proferre coacti plu-
ribus fortasse: quod opus ēēt: ageremus. Rationū prete-
rea alias επιφορὰν τοῦ προσληψις: alias hoc est non
cōclusionis: cōclusionis atque vocitabāt: et cōclusionarū non
nullas ἀπολαογισμοῦ alias cū genere equiuocas cōclu-
sionis appellabāt. Ceterū rōnes quas ipsi demonstrā-
tias seu ἀποδείξεις nuncupabāt apud Crisippū
solens quāquā nūō tradite sunt. Prima ex cōiuncto et ante
desinens seu pñtis inferēs: puta si primū et scdm: sed primū
ergo et scdm. Secda ex cōiuncto et cōsequenti opposito:
autis inferens oppositū: veluti si mūdus est semp: mun-
dus est igenitus: sed est genitus: non igitur est semp. Tertia
quæ ex negatione cōplicita: et vno eorum quæ in cōplicito
ponunt: reliq̄ cōcludit oppositū: vt non disputat in lyceo
et in varia porticu. Plato: sed disputat in lyceo: non ergo
in varia porticu. Quarta ex disuncto et parte disuncti:
oppositū inferens reliquū: puta aut est corporeus intell:
aut incorporeus: atqui est incorporeus: non ergo corporeus.
Quinta ex disuncto et opposito partis disuncti: reliquā
partē cōcludens: vt vel plures sunt mundi vel vnus tū:
sed non est vnus: ergo plures. Dec stoici in summa de
hypothetici seu cōditionalibus differuere et vt simpli-
proferā de omni differendi ac disputadi rōne: et cōplu-
res quoque alias disputandi tendiculas ac cauillationes
adiecerit: veluti quod ἀπορροῦς: ἐγκεισμενον: διὰ
λεληθῶτα: σαρπειτα: σαρπειτα: οὐτινα: σαρπειτα: σαρπειτα:
τα: σαρπειτα: τα: σαρπειτα: hoc est dubios: cōtectos: latentes:
ceruatos: cornutos: mullos: mentientes ac veros: negan-
tes: metentes: crocodilitas: sermones vocant: sed quā bi
parū ad rem nāz attinēt: propterea omittēdos eos cen-

Quid Stoici
coniunctū ad-
iunctū com-
plicitūq̄ ve-
cauerint.

Quid rōnem
et modū vo-
cauerint.

Quod est in pñti
pro petere & qu
pñti tanquā cōce
pñti accipe

Quid modū
apud stoicos

Quid mode-
ratio.

Quæ rōnem
spēs apud sto-
icos.

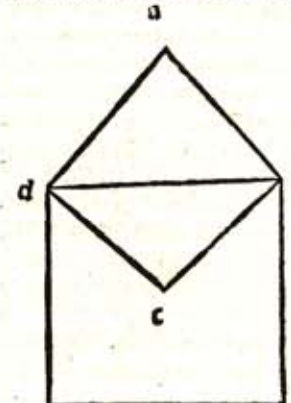
Quinque de-
monstratiua
rationū spēs
apud stoicos

Quarta figura galeni
Improbatur Burma

bas pcludunt figuras: manifestū q p ipole
syllū per bas erūt figuras: p similitr z alij oēs/
qui ex suppositione: in oibus enī sylls qdes
fit ad trāsumptū: qd aut ex principio cōclu-
dit per pfectionē aut aliquā aliā supponē: q
si hoc verū oēm demonstratiōē z oēm syllz
necesse fieri per tres predictas figuras.

Planū inquit ex supra relatis syllm oēm cathgoricū
atqz ostensuū per aliquā triū figuraz cōcludi: sed ex se-
quentibz fiet etiā manifestus eos qui sunt per ipole: per
easde tres pfici figuras: quādoqdes in oī syllō per ipole
vīmur ostēdū rōcinatiōē: quā falsū atqz impossibile
cōcludimus: primariū qd questitū ac pzoiectū supposito
rio ostēdimus syllō: quēadmodū in exēplo. sit questum
deductiōe monstrandū motūz nō fieri in vacuo: si enī
esset: tūc grauiora z leuiora equalr mouerent: qd est fal-
sum ac impole: hoc aut sequi rōcināio monstramus ostē-
dūo puta: in quo nihil diuiditur a motis: in hoc nece oīa
equalr mouerit: sed i vacuo nihil est: qd a motis diuidat:
in vacuo itaqz oīa equalr mouebunt: deinde hoc destru-
cto reuertimur ad anō destruedū motū: videlz in vacuo
fieri. l. Diameter icōmensurabilis. Jaffert exēplū mathe-
maticū ad declarādū quonā pacto deductio ad impole
p tres supra relatas efficiat figuras: est aut dductio hec:
diameter aut est cōmensurabilis coste aut icōmensurabilis:
sz nō est cōmensurabilis: icōmensurabilis: qd nō sit cōme-
surabilis monstrat p scōm hypotheticōz: sz pacto si cēt
cōmensurabilis: iparia paribz eqlia forent: sed fieri ne-
quit: ergo neqz illud: hoc aut ipole esse aut assumit: itaqz
planū z cōfessum: aut syllō monstrat ostensiuor: dedu-
ctio quidē hūc in modū fit. Ut aut facilius que dñr
intelligi possint: nōnulla pnotāda hoc in loco sūt: ac pmo
qd p Diameterū icōmensurabilez esse significet: mox z
demonstratio ac deductio erigēda: quū itaqz diameterū
icōmensurabile dicimus: nō posse dicimus mensuram
quāpiā fuenit: que z costā z diameterū metiat: quemad-
modū enī Euclides megarensis in 10° inqz elntoz cōmu-
nicantes seu cōmensurabiles quātitates nuncupant: qd
vna cōis quātitas metit: icōmensurabiles xō qd nulla:
puta magnitudo triginta pedū cōmensurabilis esse dicit
cū magnitudine quādecim pedū. Cōm enī hūc mensurā
gnqz pedū magnitudinē: que aliquoties sumpta vtrāqz
reddet: nā ter gnqz quādecim: z sexies gnqz triginta faciūt.
Porro cōmensurabiliū alie potētia tñ cōmensurabiles
sunt: alie potētia z lōgitudine: ac lōgitudine quidē cōme-
surabiles sunt: quibus cōis fuerit vna quātitas metiens/
habueritqz vna ad alterā ratiōē: quā numerus ad nu-
merū: z ab ipsīs qdrata: quā qdratus numerus ad qdratū
numerū. Quadratū numerū voco: qui ex suppositis in se
ipsum ducta perficit: quēadmodū bis duo ter tria qdrat
quatuor. Potētia xō tñ cōmensurabiles appellant: que
in nulla quidē cōi mēsurā pueniūt: quadrata tñ ab ipsīs
formata ratiōē hnt: quā numerus ad numerū: puta ou-
plam aut aliā quāpiā: nō aut quā quadratus numerus ad
quadratū numerū. Dis explicitis dicamus qd diameter
qdue quadratū sit ac deinceps: quō pclo pposita sit itel-
ligenda. Quadratū itaqz est figura plana equis lateribz
ac rectis cōtēta angulis. Diameter xō quadratū nuncu-
pat lineā ab opposito in oppositū deductā angulū: qua-
dratū secans in duos equales triāgulos: vbi scias: quē-
admodū z pzoclus Diadochus in primū refert elntoz:
qd diameter proprie in circulis solā dicit: quāpropter z
Euclides solā circuli diametru diffiniuit: in qdratis xō

linea dicitur: quēadmodū in spheris proprie
axis nūcupat. Quū igit dicimus diametru lateri seu
coste icōmensurabile esse: hoc volumus: latus quadrati
icōmensurabile esse fm longitudinē diametro: fm lon-
gitudinē dico: qm potētia nihil phibet diametru lateri
cōmensurabile esse: qd aut hoc ita sit variū variis mōstra-
tionibus arguit ex septimo decimi elntoz theozemate
pncipiū sumētes: aut enī ibi Euclides q si fuerit pportio
supficie quadratē ad supficiē quadratā: nō sicut nume-
ri quadrati ad numerū quadratū: q latera earū erunt in
lōgitudine icōmensurabilia: sed latus quadrati a diame-
tro nō bz ratiōē ad latus quadrati a costā: quā numerus
quadratus ad quadratū numerū: ergo sunt icōmensu-
rabilia. Aristoteles tñ longe secius hoc mōstrat iquens
si diameter esset lateri cōmensurabilis ex hoc sequi: pa-
rem numerū impari equidem esse: qd plane fieri nequit.
Quo aut istud sequat Alexander lōga atqz obscura dedu-
ctiōe: psequimur nos aut expeditiōē ac dilucidiorē expo-
sitiōē faciamus: ac pmo sit quadratū dico latus a, b, icō-
mēsurabile eē d, b/
diametro: qd si ne-
gas: sit ergo cōmen-
surabile fm lōgitu-
dinē: ergo bēbit p/
portionē: quā nume-
rus ad numerū: z ei⁹
quadratū ad qdra-
tū diametri: quā nu-
merus quadrat⁹ ad
numerū quadratū:
sed per quadagesi-
mā sextā pmi qdra-
tū diametri duplūz
est ad quadratū co-
stē: ergo numerus quadratus diametri duplus erit ad q-
dratū costē: numerū: sint igit numeri isti quadratū mini-
mā habētes pportionē inter se: ergo vnus par alter impar
erit: si enī pares essent ambo: nō vtrqz iter se minimā ha-
berēt pportionē: sint itaqz nouē z sexdecim: est itaqz ppor-
tio quadrati a, b/ lateris ad qdratū d, b/ diametri: sicut
nouē ad sexdecim: sed quadratū a, b/ lateris dimidiū est/
quadratū d, b/ diametri: ergo nouē dimidiū erit sexdecim:
z ita paria equalia imparibus: octo videlz z nouē: qd fue-
rat monstrādū. l. Ratiocinat. l. Hoc est per ostēdū mōn-
strat syllm hoc pacto: quēcūqz quātitates ita se habuerit
q vna alteri⁹ dupla extiterit: duple dimidiū equale erit
subduple: sed sexdecim duplū est nouenarij: ergo dimidiū
sexdecim equale erit nouenario. l. Ex suppositione. l. Hoc
est per scōm hypotheticōz a destructione pñtis ad anō
destruendū. l. Cōsimilitr z alij. Jaltos vocat supra expo-
sitos hypotheticos: vel alios: quos ista nūcupabit fm qli-
tatē: puta a maiori a minori a simili a dyss a coniugatis
z cōsimiles. l. Transumptū vocat. Jqd nos assumptū di-
cimus: z cuius mōstrationē ac syllm facimus: hoc autēz
est aliqñ opp^m. ppositū: quēadmodū in deductiōe: aliqñ
aut ex pfectione acceptū: sylls enī buius sit: ppositū xō
pmo monstrandū aut per pfectionē aliqñ ponit aut p
aliquā aliā suppositionē: nā z pfectio suppositio qdā est:
puta si queramus an opposita simul esse possint: z cōpo-
namus ac cōsiteamur iter nos: vt in vno oppositorū ita
se hnt in oibus: postea pponētes xōa mōstramus non
posse illa simul inesse: puta xōa seinuicēz corrūpū: que-
cūqz seinuicēz corrūpū: nō pnt simul esse: xōa igit non
pnt simul esse: nā sylls ostensiuus factus est ad transum-
ptū pro illo: qd a pncipio fuerat in ostensionē ppositaz:

linea dicitur: quēadmodū in spheris proprie
axis nūcupat. Quū igit dicimus diametru lateri seu
coste icōmensurabile esse: hoc volumus: latus quadrati
icōmensurabile esse fm longitudinē diametro: fm lon-
gitudinē dico: qm potētia nihil phibet diametru lateri
cōmensurabile esse: qd aut hoc ita sit variū variis mōstra-
tionibus arguit ex septimo decimi elntoz theozemate
pncipiū sumētes: aut enī ibi Euclides q si fuerit pportio
supficie quadratē ad supficiē quadratā: nō sicut nume-
ri quadrati ad numerū quadratū: q latera earū erunt in
lōgitudine icōmensurabilia: sed latus quadrati a diame-
tro nō bz ratiōē ad latus quadrati a costā: quā numerus
quadratus ad quadratū numerū: ergo sunt icōmensu-
rabilia. Aristoteles tñ longe secius hoc mōstrat iquens
si diameter esset lateri cōmensurabilis ex hoc sequi: pa-
rem numerū impari equidem esse: qd plane fieri nequit.
Quo aut istud sequat Alexander lōga atqz obscura dedu-
ctiōe: psequimur nos aut expeditiōē ac dilucidiorē expo-
sitiōē faciamus: ac pmo sit quadratū dico latus a, b, icō-
mēsurabile eē d, b/
diametro: qd si ne-
gas: sit ergo cōmen-
surabile fm lōgitu-
dinē: ergo bēbit p/
portionē: quā nume-
rus ad numerū: z ei⁹
quadratū ad qdra-
tū diametri: quā nu-
merus quadrat⁹ ad
numerū quadratū:
sed per quadagesi-
mā sextā pmi qdra-
tū diametri duplūz
est ad quadratū co-
stē: ergo numerus quadratus diametri duplus erit ad q-
dratū costē: numerū: sint igit numeri isti quadratū mini-
mā habētes pportionē inter se: ergo vnus par alter impar
erit: si enī pares essent ambo: nō vtrqz iter se minimā ha-
berēt pportionē: sint itaqz nouē z sexdecim: est itaqz ppor-
tio quadrati a, b/ lateris ad qdratū d, b/ diametri: sicut
nouē ad sexdecim: sed quadratū a, b/ lateris dimidiū est/
quadratū d, b/ diametri: ergo nouē dimidiū erit sexdecim:
z ita paria equalia imparibus: octo videlz z nouē: qd fue-
rat monstrādū. l. Ratiocinat. l. Hoc est per ostēdū mōn-
strat syllm hoc pacto: quēcūqz quātitates ita se habuerit
q vna alteri⁹ dupla extiterit: duple dimidiū equale erit
subduple: sed sexdecim duplū est nouenarij: ergo dimidiū
sexdecim equale erit nouenario. l. Ex suppositione. l. Hoc
est per scōm hypotheticōz a destructione pñtis ad anō
destruendū. l. Cōsimilitr z alij. Jaltos vocat supra expo-
sitos hypotheticos: vel alios: quos ista nūcupabit fm qli-
tatē: puta a maiori a minori a simili a dyss a coniugatis
z cōsimiles. l. Transumptū vocat. Jqd nos assumptū di-
cimus: z cuius mōstrationē ac syllm facimus: hoc autēz
est aliqñ opp^m. ppositū: quēadmodū in deductiōe: aliqñ
aut ex pfectione acceptū: sylls enī buius sit: ppositū xō
pmo monstrandū aut per pfectionē aliqñ ponit aut p
aliquā aliā suppositionē: nā z pfectio suppositio qdā est:
puta si queramus an opposita simul esse possint: z cōpo-
namus ac cōsiteamur iter nos: vt in vno oppositorū ita
se hnt in oibus: postea pponētes xōa mōstramus non
posse illa simul inesse: puta xōa seinuicēz corrūpū: que-
cūqz seinuicēz corrūpū: nō pnt simul esse: xōa igit non
pnt simul esse: nā sylls ostensiuus factus est ad transum-
ptū pro illo: qd a pncipio fuerat in ostensionē ppositaz:

Demonstratio
Euclideo q
diameter su
coste icōmen-
surabile.

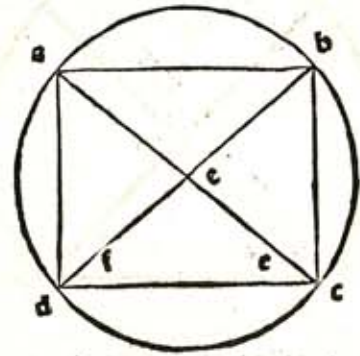
Aristoteles
mōstratio q
diameter su
lateri icōme-
surabile.

Quare tran-
sumptū pōit
q assumptus
vocatur.

Quid sit assū-
ptum.

hoc est opposita nō posse simul esse: pzo illo aut trāsum-
ptū fuit: xōa nō posse simul esse: ac de his monstratio fa-
cta z sylls: qd aut a pncipio ppositū fuerat ex cōfessione
ponit: qm cōposuimus: vt in vno mōstratū fuerit ita in
oibus futurū: verū de hoc argumēti gñe in 2° topicoz
disputandū relinquor: non est aut in deductiōe ad ipole
tali opus cōfessione: sed sola oppositi supponē: qd aut p/
positū pcludat cā est dictionis nā: ad trāsumptū itaqz
sylls efficiē ostēdūus: si xōa iquit pphiloponus cū Alexā-
dro cōiunctū seu pditionalis ignota fuerit: nō etiā (quod
nōnulli male existimāt) ad hoc mōstrādū syllō vīmur:
sed ista inferius lōga qdōe disputabunt. l. Trāsumptū
xōa melius appellat q assumptū: nō enī extrinsecus ap-
ponit: sed positū aliter trāsumit: puta quū dico: si est va-
cuū: motus fiet in instanti: anō buius pñxi inest quidez:
nō eo tñ modo: quo accipit dū sit trāsumptū: ponit enī
in pñcto in supponē z sequentiā: accipit aut dū trāsum-
ptū afficit: vt existēs: trāsumptū itaqz nuncupat tanqz
aliter: qd pñs acceptū. Assumptū xōa dicit: quū extrinse-
cus aliqd apponit: qd in ipsīs potētia qdāmodo pñet:
nō tñ actu: quēadmodū in sylls: qui p assumptionē sūt:
puta d quo: b/ de illo: a/ sz de c/ b/ sz de c/ b/ extrinsec⁹
accidit: quū nō cēt antea i syllō: z ppea assumptū vocat.

Hoc aut monstrato: planum z q oīs sylls
perficit per primā figurā: z reducit ad vles
syllōs: qui in hac sunt: q qz in omni opz ter-
minoz aliqñ pdicatiū esse: z vle existere:
nā sine vli aut nō erit sylls: aut nō ad positūz/
aut qd ex principio petet: ponat enī musicā
voluptatē esse studiosaz: si itaqz quispiā cen-
seat voluptatē esse studiosaz: nō addens oēz/
nō erit sylls: si xōa aliquā voluptatē: si quidē
aliā: nihil ad positū: sinantē ipsam hāc: qd ex
principio accipit. Sed magis efficiē manife-

stus in descriptionibus: vt q eqcruris equa-
les qui ad basin: sint ad centrū ducte: a b: si
igit equalē accipiat a/ c/ d/ angulūz ipsi b/ d/ c/
nō oīo existimās equalēs: q semicirculorū/
z rursum: c/ ipsi d/ nō oēm assumens enz qui
secti. Amplius ab equis existentibz totis an-
gulis z ablatoz equalēs esse reliquos: e/ f/ qd
ex principio petet: nisi acceperit ab equalibz/
equalibz demptis equalia derelinqui. Pla-
nū igit q in omni opz vle existere: z q vle

quidez ex oibus terminis vlr monstrat: qd
aut in parte z sic z illo modo: quare si pzo
qdē vlr sit z terminos necesse vlr esse: si xōa
termini vlr ptingit pclonē non esse vliter.

Repetit ac repetēdo mōstrat: que superius exēplo tñ
firmata acceperat: nō posse in quā ex ambabus aut nega-
tiuis aut in parte syllogistica extrui cōplicationē. Qd si z
pferas: que de ptingētibz asseruimus. Respondebim⁹
z ptingētes illas negatiuas: non vere esse negatiuas z ex
illis etiā vt tales sunt: nihil sequi syllogistice: sz facta pñs
ad oppositū versione. l. Nāz sine vniuersali. Jnisi inquit
aliquā in rōne pponē posuerimus vlem: z affirmatiuā
alterā: aut nō faciemus pacto aliquo syllm: aut nō ad q-
sitū: aut qd est in pncipio petemus: vbi p vle intelligere
debem⁹: nō solū pponē: que vli signo determinat: si enī
hoc ita se hnt: nō addidisset: aut nō ad positū qd inueni-
t⁹: q z sine vli aliqd possumus pcludere: nō tñ qd positum
esset in qdōe: nō igit per vle ppositio tñ vli intelligēda:
sed ppositio: quēadmodū iquit Alexander: que sub se mi-
norē pñet: tanqz totā partē: si itaqz tale aliqd nō acce-
perimus in syllō vle: aut nō faciemus penitus syllm: aut
nō ad positū: aut qd in pncipio est: petemus: puta in exē-
plo: sit monstrandū musicā voluptatē esse studiosaz: si
itaqz nō acceperimus vle hoc est maiorē: que sit itaqz to-
tū respectu minoris: ex tribz vñū sequet: aut nullo pacto
syllm fieri: quēadmodū si ambe pponēs aut in parte ac-
ciperent aut indefinitē: aut nō effici ratiocinationē ad q-
sitū ac positū: veluti si assumamus: oēm speculariā vo-
luptatē studiosaz esse: cui addentes minorē istā: sed geo-
metrica est speculariā voluptas: est igit studiosa: rōci-
nio eadē aliqd pcludimus: nō tñ qd posueramus querē-
dū: voluptatē videlz musicā studiosaz esse: q si quispiāz
idē hoc questū accipiat inueniens oēm musicā volupta-
tē studiosaz esse: qd in pncipio est petet: hoc enī voleba-
mus mōstrare. l. Sed ambigeret fortasse aliqd: quō B
icōmodū a pmo sciungat: videt enī petitiō oīs sylli ra-
tionē ac vim penitus destruere: quēadmodū in eius fini-
tione recensuimus. l. Ad hoc dicim⁹: sicut z diuis respō-
det Albertus in rōcinatiōe ac syllō bina pñderari: z mo-
dū ac formā syllogisticā: z mōstrationē ipsam: fm quā
ex notioribus ignotiora arguere consueuimus. Si itaqz
ambas istas leges ac pditiones abrogem⁹: syllm nō face-
re dicemur: qm nihil: qd ad syllm attineat in rationē ou-
cimus: sinantē scōam tñ demolimur: pziore stabilitā: qd
est in pncipio petem⁹. Et ita hūc in modū exposuit Ale-
xāder. l. pphiloponus tñ hac dānata interpretatiōe aliā
mea snia deteriore in mediū affert iniquiēs accipiendas
eē pponēs nō vliter: sed in pte: qd etiā signauit pñs di-
cens: nō addēs oēm. l. Nos aut respōdemus nō fuisse
intentionē Aristotelis: quū aliud a pposito pcludim⁹: vt
ambas accipiamus in parte aut indefinitas: sed qd syllm
nullū facimus: quū xōa aliqd rōcinamur aliud a questio:
vlem quidē accipi vult: nō tñ eius nā: vt oēm proferat
voluptatē: sed aliquā determinatā: puta voluptatē oēm
speculariā: aut aliā quāpiā. l. Sed magis efficiē. Jm ma-
thematicis descriptionibz ac figuris planis hoc fore di-
cit: aut ga exēplū hoc magis sit pposito accommodatum/
aut qz mathematice sint z notiores z expeditiores: sz cñi
nra tēpestare boiū incuria aut lucellī immoderata cupi-
ditate in vsu ac frequentia parūz sint: apud tñ pñcos vel
trūialibus etiā litteratoribz plana erant. Unde quemad-
modū refert Dauidus in gnqz Porphyry voces volue-
re nōnulli mathematicas scias nō partē esse phie: sed p/
parationē quādā posius ac πρὸ τῆς εἰς αὐτὴν ἀσσερεbant:

q syllō con-
fict ex altera
falte vlr: al-
tera affirmā-
tiua.

Dubiam.

Solutioz

pphiloponē
expō dicitur

Rñso pñs
autpñs.

Nota de ma-
thematicis de-
scriptiōibz.

Exēplū ma-
thematicū de
syllō ad ipolē
fidele.

Nota pro de-
claratiōe h⁹
exēpli mathe-
matici diame-
ter est costē i-
cōmensurabilis.

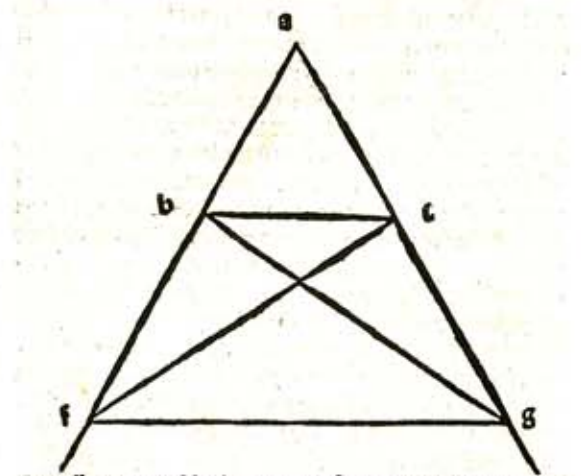
Que sint qñ
vacuo nō cōme-
surabiles.

Diffinitio quā-
titatū cōmen-
surabilium.

Numerus q-
dratus qd sit

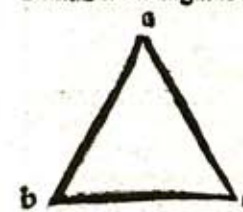
Quadratū
quid sit.
Quid diame-
ter.

addebantq; ppter hoc Platonem pñm inscripsisse suo gymnasio $\alpha\gamma\gamma\mu\epsilon\tau\rho\iota\kappa\omicron\varsigma$ οὐδ' εἰς εἰσ-ίετω. ppter qd exstima- bar vix mathematica; disciplinaz exptē non posse apte philosophari. Sed de his bacen. Adstrat itaq; qñe istā trianguli equicruris angulos supra basin equales esse; deduci atq; argui nō posse nisi t vltē t affir- matū in demonstratiōe assumptū fuerit; aliōq; sequi dicit vñū absurdū: de qbus supra mētiōez fecerat; est autē hoc theozema qñtū pñm elntoz: qz ibi vtrinq; cōpo- sitū t cōplicitū sitib; aut simplr pferatur: qd tñ aliter theon demonstrat; ego xō quo facilius vtrāq; demonstra- tiōē possimus intelligere; longiuscule sermonē fortasse deducāz q; pposito qbusdā attinere videat; nō ab re tñ erit t hec intelligere. Prīmū itaq; vt theonis demōstratiōē erigamus; p supponēdū a nobis est; triaguli esse figurā; quā linee recte tres pñcē; lineas dico extrinsecas; nāq; quēadmo dū Proclus in pñm elntoz refert; reperit t quadrilateri triaguli; quos $\alpha\chi\iota\delta$ οὐδ' εἰς qdā vocat; Ze- nodorus xō $\kappa\omicron\iota\lambda\omicron\gamma\omega\nu\iota\omicron\upsilon\varsigma$. Sed de his alibi. Dū egla- terus siue $\iota\sigma\omicron\pi\lambda\epsilon\upsilon\rho\omicron\varsigma$ dī: qui tria habeat latera eqūia: equicrus; vel $\iota\sigma\omicron\sigma\kappa\epsilon\lambda\eta\varsigma$; qui bina tñ: gradatus xō siue $\sigma\kappa\alpha\lambda\eta\nu\delta\iota\varsigma$; quē tres equales linee recte ambianf. Equi- crus xō atq; gradatus referente Proclo trifariā secant; in orthogoniū/ambigoniū t oxygoniū: ita septē trian- guloz spēs pñstunt; verū de his satis. Proponit itaq; demonstrandū angulos equi- cruris; qui supra basin; hoc est lineā sustinētē duo reliqua tria- guli latera; equales esse iter se. Strigif Equicrus habens la- tus; a b; equale lateri; a c; dico qd angulus ad b; equalis est an- gulo ad c; quod ita demōstro. b

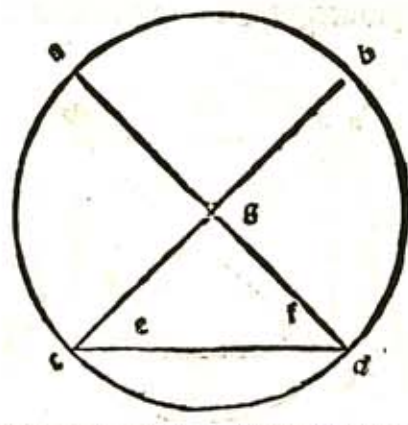

signef punctus; f; in linea; a b; postea auferamus ex; a c; p scōam pñm huic equalē; que sit; a g; que ambe basi; a b; c; trianguli alligent. Si igit; a f; equalis est; a g; qñ si eqūi- bus equalia adiiciant; que prodeunt; sunt equalia; erunt t f a; a c; equales duabus lineis; g a; a b; t angulū pñe; bunt cōem; qui ad; a; ergo per quartā pñm basi; f c; equa- lis erit basi; g b; alterius triaguli. Totus itaq; triagulus a f c; equalis erit toti triagulo; a b g; reliqui anguli re- liquis angulis p quartā; sed si ab equalib; eqūia demas; que superat; sunt equalia; si itaq; ex; a f; t a g; lineis equa- libus; a b; t a c; duas alias; vt p supponimus; equales; de- traxeris; que superunt ad huc oēs equales erunt; t anguli etiaz angulis; ergo f b c; angulus eqūis erit; g b c; angulo. Si igit; hos equales angulos ex equis maioribus angu-

lis; a c; f; t a b; g; decideris; qui relinquent; anguli iidem equales erunt; relinquent; aut; a c; b; t a b; c; anguli ppo- siti supra basin equicruris pñstunt; sunt itaq; iter se equa- les; qd fuerat demōstrandū. Theon igit; hunc in modū. Ceterū referēte Proclo Pappus geometra breuius ad huc mōstrabat; nulla facta additione; puta hūc in mo- dum. Sit enī angulus equicrus; cuius latus; a b; sit eqūe lateri; a c; ponamus itaq; solū triaguli; qui re vnicus est; itel- lectione duos; t arguamus ita a b; latus equalē est; a c; lateri; t a c; a b; duo igit; latera; a b; t a c; eqūia sunt duob; lateribus a c; t a b; t angulus; b a c; eqūis angulo; c a b; nā idē est; qz re-

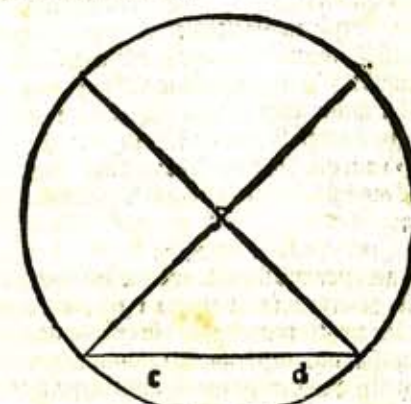
lig anguli reliqs t tot; triagulus totū; igit; a b c; angulus eqūis erit; a c b; angulo; q sunt anguli sup; basin; qd fuerat mōstrādū. Sūt aut; theozema b a t balet milesto adin- uētū. Seminus tñ pñs ad huc vltius demōstrauit theore- ma istud; dixit enī atq; ostēdit; equales rectas ab eodē puncto pñctas supra pñmē lineā equales angulos fa- cere; qre siue basis fuerit recta lineā; siue beliz; cilindri- ca; siue circūferentia; equales erunt anguli; qui ad basin pñm theozema hoc; Euclide aut; ppositū ad rectam basin habētes egerures triagulos tñ adaptat. Dec Proclus. Aristoteles xō aliter; sed t hanc facturi demōstratio- nem; nōnulla prius accipiamus; ac pñmo semicirculorū angulos oēs equales esse iter se; mox etiaz secor; circu- li; hoc enī demōstrat primū ac viceprimū tertū elntoz; sectū aut; seu $\tau\mu\eta\mu\alpha$ circuli appello; figurā ex recta t cir- culi circūferentia pñstutā; maiorē aut; minorē semicircu- lo; semicirculū xō quā diameter atq; ambiens circūferē- tia claudunt; sunt aut; figure iste referēte etiaz Proclo nō $\kappa\alpha\nu\delta\epsilon\iota\delta$ εἰς; sed δ $\nu\omicron\epsilon\iota\delta$ εἰς; b est biforimes vocatē. Dis igit; ita suppositis describat; circulus cuius centrū; sit; g;

t ducunt a circūferētia diametri seintices secantes; a d; b c; deinde cōiungant; c d; erit itaq; triagulus equicrus. g c d; cuius basi; c d; angulū xō ad basin; g c d; t g c; angulū aut; semicirculorū; a d; t b c; qñ igit; oēs semicircu- loz anguli sunt equales; erit; b d; totus angulus equalis a c; totū angulo; sed qñ si ab equalibus angulis equales demas; angulos; residui equales; sunt detractis angulis c; t d; qui sunt anguli secti circuli; ab angulis integris semi- circuloz; a d; c; t b c; d; iter se equalibus; qui supererūt; e; t f; etiā iter se equales; sed b sunt anguli equicruris tria- guli; g c d; ergo anguli equicruris triaguli supra basin cō- stant; sunt inter se equales; qd mōstrādū pposueram. Si quis igit; demōstrare veller angulos equicruris; qui supra basin; sibi inuicē eqūes esse; t acciperet; a b; angulū equalem

equalem esse; b d; angulo; nō assumens vltē; q; equalē semicirculoz anguli sunt equales; questū t pñcipiū pe- ter; aut si hoc mōstrer; accipiat; aut; c; ipi; d; equales esse; qui sunt anguli secti ipsius circuli; nō assumēs vltē q; an- guli equaliū secorū sibi inuicē eqūes; rursus pñcipiū pe- ter t nō rōcinabit; aut si hoc quidē mōstrer; accipiat; aut reliquos; e; t f; equales inter se; sic etiā nō demonstrabit; sine cōmuni dignitate;

si ab equalibus equalia demantur; reliqua esse equalia. Peti enī pñm dū que ostensionis idē- gent tanq; cōfessā t pla- na accipit. Sint ad cen- trū ducte; e; b; a; b; vo- cat duas lineas diame- trales circulus per me- diū secātes hunc in mo- dū. Si igitur equalem accipiat; a c; angulū. Ja c; angulū vocat etiā qui a se- micirculo continetur; qui a lineā diametro causat; que a; o; sic. Appellat; t ipi; a c; qñ ab; a; diametro causat; versus; c; b; d; aut nūcupat; angulū ab alia causatū dia- metro; que b; vicebat; ver- sus; d; hunc in modum. Aut potius dicendum qd a c; vocat; bīnos angulos causatos ab vtrifq; dia- metris versus partes ip- sus; a; b; d; xō reliquos duos ab eisdē factos ver- sus partē ipsius; b; oēs enī sunt anguli semicircu- loz. Et rursus; c; ipi; d; c; t d; vocat angulos secti cū a parte circūferētie t basi triaguli egeruris ita.

Amplius ab equis exñtib; ppter qd si censet e; t f; angulos supra basin equicruris qui sunt reliqui t superiunt ex; c; t d; totis atq; integris angulis; equales esse iter se; pñcipiū petet; hoc est ignotū t questū tanq; notū t concessū accipiet; nisi cōem acceperit dignitate; si ab equalibus equalia demas; que supsunt equalia so- re. Scū tñ dignū qd in hoc mathematiko exemplo pñmo sequit; ynicū tñ incōueniēs atq; absurdū ex supra

relatis; peti v; id qd est in pñcipio; de hoc aut; maxime se- cit mentionē; ppter qd t plus latet huiusmodi abfur- dum; t alia etiā quodāmodo cōmītant; incōmoda; nāq; si peti pñm neq; syls sit; neq; ad positū. Sed querit quū duo pposuerit mōstranda t oēs syls ex altera vltē cōstare; t ex altera etiā affirmatiua; cur nō vtrāq; mon- strauerit. Respōdemus; quēadmodū t nōnulli mo- derioz optime dicūt; hoc ideo factū fuisse; qñ ex eo; qd mōstrat; syls oēm ex vltibus cōstare; quodāmodo etiā manifestū sit; ex affirmatiuis cōstītuī; enī vltē aliquid extiterit in syllo; totius rationē habebit; quare de pñis paribus affirmatiue predicabit. Et q; vltē quidē; ima- nifestū iquit est nō posse vltē colligi pñone; nisi vtrēq; pñones vltē extiterit; pñcularis aut; pcludit; t ex amba- bus vltibus; veluti in pñma tētie figure cōplicatione; t ex altera vltē t altera in parte; quēadmodū in reliqs oibus; hoc aut; est qd dixit t sic t illo modo.

Sed manifestū qd t in oī syllo aut vtrifq; aut alterā pñone similē necesse fieri pclusio- ni. dico aut; non solū affirmatiua aut priuati- uam; sed necessariā aut existentē aut ptingē- tem. Cōsiderare xō opz t alia pñcamēta. Planū aut; t simplr; qñ erit t qñ nō erit syl- logismus; t qñ possibilis t qñ perfectus; t qd si fuerit syls necessarium est se hēc termi- nos; pñm aliquē dictorū modorū.

Dec t supra declata fuere; si pclusio est negatiua; opor- tere t alterā pñonū negatiua esse; si affirmatiua; affirma- tiua; si necessariā; necessariā; si cōtingens; cōtingentem. Dubitat tñ Alexāder de cōplicationib; mistis ex ne- cessariā negatiua vltē t ptingente; in his enī; veluti t su- pra distinximus; pclusio sequebat; inextis; quū tñ neutra pñmissaz; pñonū eius esset genū. Hanc ambiguitatem nō soluit Alexāder; nos aut; supra ad instātia istā respō- dimus. Alulidus xō rosādis b in loco aliter ad qōnē dicit; ait enī hoc esse intelligendū de cōplicationibus vni- cam colligentibus; qñ t per dictū de omni. Sed nobis aliter videt; respōdendū; verū de his supra ad satietates quasi disputauimus. Cōsiderare xō opz. Cōsiderādī inquit sunt t alij predicationū modi pter supra exposi- tos; puta si falsa pñlo; si impolis; si pñabilis; opz t ppo- sitionū aliquā falsam; impolem ac pñabile esse; addit et Alexāder; si obscura; quēadmodū si quis pcluderet stel- las pares esse per hoc; qd est hemisphēria ex equalibus cōstare stellis; ignotū mōstraret per ignotū. Dubitat tñ Alexāderus; Philoponius; inquit; si qñe ignota necē est t pñonū aliquā ignota esse; quū pñlo oīs anteq; mon- stre sit ignota; qui fieri pōt; vt ostēssionē aliquā possim facere. Ad hoc iquit nōnulli si pñlo penitus sit igno- ta; necēz esse; pñonū alterā ignota esse; nō tñ penitus; s; min; ignotū qñe; t hec illi hūc in modū. Nos aut; alr- dicim; enī Alexādri dictū sane intellectū veritatē obtine- re; nā nō de quocūq; ignoto loquit; sed de eo; qd simplr ignotū est t obscurū; ad hoc enī syls facere nō valem; nisi ex penitus ignotis pñonibus; q; autē hoc ita se hēat; ipe quoq; exēplo inuit; stellas nāq; pares aut; ipares eē; penit; est ignotū; nec mōstrationē aliqua cōprobari pōt. Verū iquit Alexāder nō si pñlo vera fuerit; opz ob hoc pñonū aliquā verā esse; nāq; ex falsis pñonib; vera ē aliqua colligi pōt; t ppter qd dicit; Cōsiderare opz t alia pñcamēta; vt cognoscamus in qbus ita se b; in qd aut; secius. Aut ait idē per pñcamēta nō pñdicationes aut pñ- candi modos intelligere debemus; sed ea; que pñcamēta

Dubium.

Solutio.

Dub. Alexāder.

R. Alulidus rosādis.

Dub. Philo- lopon.

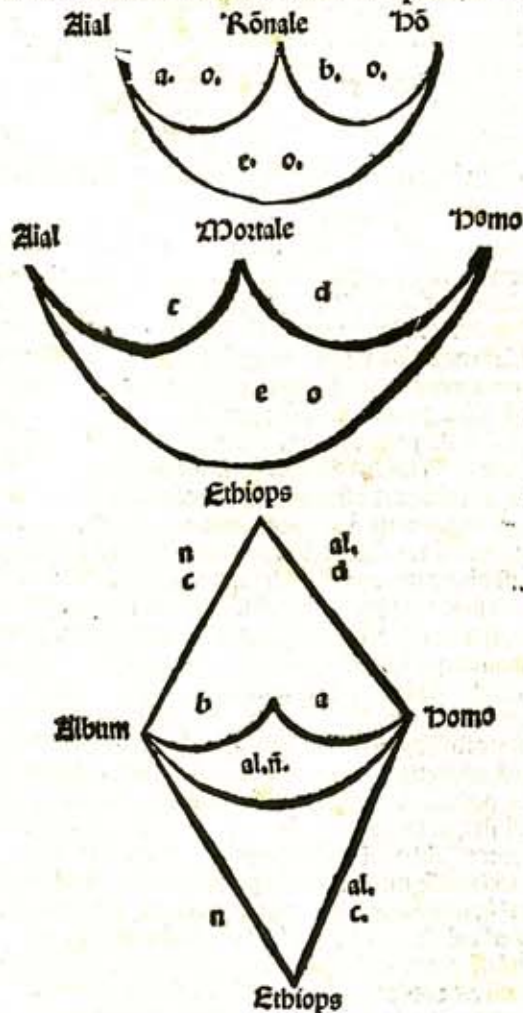
Solo qñda

Alia solutio auctoris pñmo Alexādri

Liber

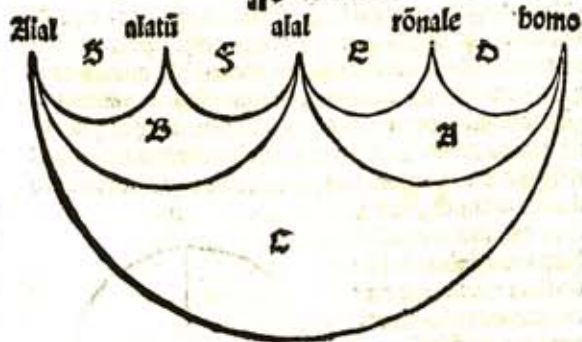
et terminorum coordinationes appellare p[ro]p[ri]etates: nam si
c[on]clusio terminos habuerit ex p[re]dicamento qualitat[is]
op[er]e et p[ro]p[ri]etate aliqua ita se habet: c[on]sistit si ex p[re]dicamento
subiecti aut quantitatis: et ita de reliquis: melior t[ame]n et planior
est p[ri]or expositio. Simpliciter. Igitur hoc est v[er]u[m]. Et q[ui]
possibilis. Possibilis vocat[ur] syllogismus imperfectus: q[ui] in s[ec]unda
quatuor in t[er]tia figura: h[ic] eni[m] p[re]dicant[ur] qu[od] aut c[on]u[er]sione
aut ad s[ec]undum modum deductione ad p[ri]ma[m] reuocant[ur] figurar[um]:
q[ui]a ita audiendu[m] sit: inquit: qu[od] dixit: et q[ui] perfectus: pos-
sumus etia[m] inquit: Philoponus possibilis intelligere: qui
ad sui m[on]stratione[m] extrinsece indigent p[ro]p[ri]etate: quemad-
modum hic: q[ui]d per se mouet[ur] immortale: aia per se mouet[ur]:
ala igit[ur] immortale: h[ic] eni[m] syllogismus iste in p[ri]ma sit figura et p[ro]p[ri]e-
tate c[on]cludat[ur] de omniat[um] sui t[er]m[in]i p[er]fectione[m] indiget extrin-
sece p[ro]p[ri]etate istius: quod per se mouet[ur] semp[er] mouet[ur]: sed
enarratio p[ri]or multo et antiquior et melior.

Sed manifestus est et q[uo]d o[mn]is demonstratio erit
per tres terminos et non plures: nisi per alios
et alios eadem c[on]clusio fiat: vt e[st] per a b et p

e[st] d[icitur] aut per a b et c et per b c plura na[m]q[ue]
media eor[um]de[m] esse: m[ul]ti prohibet: his autem
existentibus non vnus sed plures sunt syllogismi.
Aut rursus q[ui] v[er]it[as] eor[um] que a b p[er] syllogismum
fuerit accepta: vt a per d e et rursus b per
f g aut hoc inductione illud syllogismus: veru[m] sic
plures syllogismi: plures na[m]q[ue] p[ro]p[ri]etates s[un]t vt a et

Primus

b et c: si igit[ur] non plures sed vnus: sic accidit p[er]
plura eandem fieri c[on]clusionem: vt d[icitur] o[mn]is c[on]cl[usio] per
ea que sunt a b impossibile.

Aut hoc in loco Aristoteles p[ri]mo demonstratione[m] o[mn]i-
um ac syllogismum ex trib[us] t[er]m[in]i[bus] constare neq[ue] plurib[us] n[on]ne
pauciorib[us] ostendere simul c[on]posita[m] r[ati]onem mo-
di atq[ue] artem exponens ac dem[on]strat[ur] p[ro]p[ri]etate terminorum q[ui] ter
se p[ro]p[ri]etate declarans. P[ri]mu[m] g[ener]atim dicit manifestu[m] esse: q[uo]d
o[mn]is demonstratio hoc est o[mn]is syllogismus: demonstratione[m] na[m]q[ue]
c[on]sistit syllogismum n[on]cupauit: ex trib[us] t[er]m[in]i[bus] erit terminis et non
pluribus. I. per binas p[ro]p[ri]etates: p[ro]p[ri]etates aut vult p[er] quas
immediate questu[m] p[er]cludit: na[m]q[ue] in c[on]positis seu distinctis
syllogismis plures quide[m] p[re]mittunt[ur] p[ro]p[ri]etates ad eandem s[on]e[m]:
no[n] t[ame]n c[on]tinue et immediate: hoc est q[uo]d voluit dum inquit
nisi per alios et alios ead[em] p[ro]p[ri]etate fiat: bifaria na[m]q[ue] que ad
modu[m] et alitudo[m] r[ati]onis inquit possumus ad eandem c[on]cl[usio]nem
plures afferre p[ro]p[ri]etates: aut p[er] se immediate q[ui]ntu[m]
p[er]cludentes: aut plures ex p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etates m[on]strantes:
que ad questu[m] m[on]strandu[m] immediate erunt: queq[ue] p[er] se c[on]cl[usio]nem
clusiones antecedentiu[m] facit syllogismos: mox p[ro]p[ri]etate vicem
gerunt: vnde et has c[on]positas illas diuisas r[ati]onem
vocare p[ro]p[ri]etates: veluti in ex[em]plo: volens Plato mon-
strare aiam immortale[m] esse: aliqui[m] mediu[m] accipit: q[uo]d per se
moueat: aliqui[m] q[uo]d a p[ri]mo v[er]bo no[n] corrumpat[ur] aliqui[m] alia[m]:
ita plures et diuisi syllogismi ad eandem astruunt[ur] p[ro]p[ri]etatem: q[uo]d si
vtraq[ue] p[ro]p[ri]etate syllogismus p[ro]p[ri]etates p[er] alia[m] r[ati]onem m[on]straret:
puta q[uo]d omne p[er] se motu[m] sit immortale: p[ro]p[ri]etate q[uo]d omne
semp[er] motu[m] sit immortale: et omne p[er] se motu[m] semp[er] mo-
ueat: si in qua ita faceret c[on]positus et c[on]exus merito di-
ceret[ur] syllogismus. P[ri]us itaq[ue] m[on]strat[ur] q[uo]d per immediatas et
c[on]tinuas p[ro]p[ri]etates possumus ead[em] colligere p[ro]p[ri]etate et hoc
bifaria[m] q[ui]ntu[m] aut diuisa ad p[ro]p[ri]etates media accipiant[ur]: aut
vnu[m] et id[em] mediu[m] in diuisis figuris idem c[on]m[on]strat[ur] q[uo]d
sit na[m]q[ue] et sit diuisi et diuisi efficiunt[ur] syllogismi: ergo vt
e[st] per a b p[er] e[st] p[er] c[on]cl[usio]nem intelligit[ur] a b et c d p[ro]p[ri]etates
alias et alias: et per has significat[ur] questu[m] c[on]cludi posse
per media diuisa ac inc[on]iuncta: a b na[m]q[ue] et c d nullam
inter se c[on]uenientia[m] retinent[ur] puta in ex[em]plo: sit questum
m[on]strandu[m] nullu[m] turpe honestu[m] possumus ita nullum
malu[m] honestu[m] omne turpe malu[m] nullu[m] turpe honestu[m]:
possumus et sic nullu[m] fugiendu[m] honestu[m] omne turpe fu-
giendu[m] nullu[m] turpe honestu[m]: et h[ic] in modu[m] semp[er] in ea-
dem figura per diuisa media variisq[ue] syllogismos possum[us]
eandem colligere c[on]clusionem: hoc est q[uo]d voluit d[icitur] inquit
vt e[st] per a b et p[er] c[on]cl[usio]nem d[icitur] q[uo]d subdit[ur] aut per a b et c et
per b c significat[ur] inquit Alexander q[uo]d alia p[ri]nt accipi media
nec solu[m] duo syllogismi in eandem possunt c[on]cludi sed et plu-
res: na[m]q[ue] e[st] no[n] solu[m] per a b et c d c[on]cludi poterit sed et p[er]
a et b c. Et possumus et aliter ac melius intelligere: q[uo]d
inquit aut per a b et c et p[er] b c et ita q[uo]d non significat[ur]

Nullu[m] malu[m] honestu[m]
Omne turpe malu[m]
Nullu[m] turpe honestu[m]
Nullu[m] fugiendu[m] honestu[m]
Omne turpe fugiendu[m]
Nullu[m] turpe honestu[m]

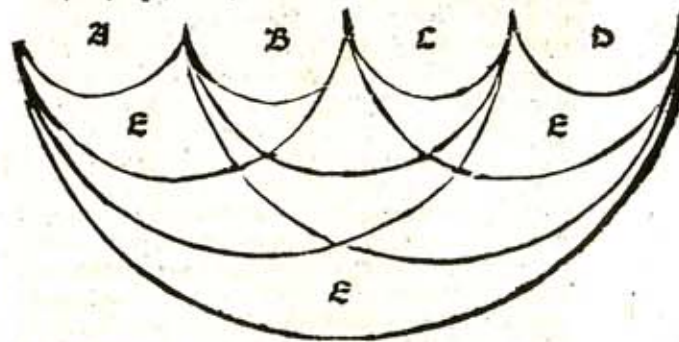
Nullu[m] malu[m] honestu[m]
Omne turpe malu[m]
Nullu[m] turpe honestu[m]
Nullu[m] fugiendu[m] honestu[m]
Omne turpe fugiendu[m]
Nullu[m] turpe honestu[m]

Prima figura Secunda figura Tertia figura

Primo resolutorio

diuersi ad eandem c[on]clusionem syllogismi: eo q[uo]d diuersa
media fuerint accepta: sed p[ro]p[ri]etate diuersi s[un]t: quia eo-
dem accepto medio in diuersis efficiant[ur] figuris r[ati]oni-
cationes: et hoc ingeniose multu[m] ex[em]plo atq[ue] elementis
propositis significat[ur]: per a b na[m]q[ue] p[ri]ma elementa p[ri]ma
notauit figura: per a c s[ec]unda: per b c t[er]tia: et hoc p[er]pul-
chre na[m]q[ue] quoniam s[ec]unda figura a p[ri]ma maiore c[on]u[er]sio-
ne minore remanente p[re]creat[ur]: quu[m] per a minore[m] per b
maio[re]m significaret p[ro]p[ri]etate in s[ec]unda a minore[m] imo-
tam seruauit b maio[re]m per c[on]u[er]sionem mutata in c in
t[er]tia e[st] c[on]u[er]sio a minore in b p[er] a b maio[re] no[n] p[er]
mutata et ita p[er] id[em] mediu[m] aliquando in p[ri]ma aliquando
in s[ec]unda in t[er]tia no[n]nunq[ue] poterimus c[on]clusionem facere:
planum t[ame]n q[uo]d v[er]u[m] erunt syllogismi: quu[m] in diuersis exi-
stant figuris: hoc aut significat[ur] q[uo]d non solum diuersificat[ur]
tur syllogismus ad medio[rum] diuersitate[m] sed et acceptis eisd[em] ter-
minis ordo ac positio syllogismos variat: puta sit q[ui]ntu[m]
m[on]strandu[m] aliquis homo non est albus: ita faciam nul-
lus ethiops albus: aliquis homo est ethiops: aliquis ho-
mo non est albus: rursus in s[ec]unda nullu[m] albu[m] est ethiops:
aliquis homo est ethiops: aliquis homo no[n] est albus: de-
m[on]strat in t[er]tia nullus ethiops est albus: omnis ethiops est
homo: aliquis homo non est albus: atq[ue] hunc in modu[m]
c[on]clusio ead[em] p[er] plures ac diuersos in diuersis figuris
concludit syllogismos. Aut rursus. Et ita inquit per plu-
res m[on]strabit[ur] syllogismus: q[ui] v[er]it[as] q[ui] p[ro]p[ri]etate
ex p[ro]p[ri]etate accipiat[ur]: puta a p[er] d e p[ro]p[ri]etates
b et c p[er] f g ita eni[m] et c m[on]strari dicemus p[er] d e
f g p[ro]p[ri]etates: modus aut iste r[ati]ocin[ati]o[n]is vere compositus
ac c[on]exus vocat[ur]: puta in ex[em]plo: sit p[ro]p[ri]etate m[on]stra-
ta: omne iustum vtile: p[er] p[ro]p[ri]etates omne iustum bonum
omne bonum vtile: v[er]it[as] aut accepta p[ro]p[ri]etate
syllogismo arguatur: p[ri]or hunc in modu[m] omne iustum
bonum: omne bonum vtile: altera sic: omne bonu[m]
c[on]ferens: omne c[on]ferens vtile: ita eni[m] ex p[ro]p[ri]etate v[er]it[as]
p[ro]p[ri]etate plana fiet ex quib[us] dem[on]strat[ur] c[on]positus aut
syllogismus: quod inq[ui]t Alexander οὐδὲν ἔστιν ἀπὸ τοῦ
dici c[on]stituit. Et eni[m] compositu[m] theozema vt idem
refert: quum ex aliquibus quippiam c[on]cludit[ur]: et q[uo]d p[er]clu-
ditur cu[m] aliquo vel aliquibus aliquid c[on]cludat[ur]: veluti in
ex[em]plo a c[on]cludit[ur] p[er] d e deinde p[er] a iam c[on]clusio
et aliqua alia: puta b q[uo]d et ipsum p[er] f g c[on]cludit[ur] aliud
quippiam colligo: puta c. Aut hoc inductione. P[er] plures
inquit no[n] ambe p[ro]p[ri]etates syllogismus m[on]strat[ur] sed vna p[er] syl-
logismu[m] altera p[er] inductione[m] veluti in ex[em]plo: sit in m[on]s-
tratione p[ro]p[ri]etate republica o[mn]i bonu[m] appetere: et ar-
guat[ur] sic: o[mn]is methodus bonu[m] aliq[uo]d appetit: o[mn]is republi-
ca est methodus: o[mn]is itaq[ue] res publica bonu[m] aliq[uo]d appe-
tit: ex p[ro]p[ri]etate istis p[ri]or inductione m[on]strat[ur] affe-
rendo scias atq[ue] artes o[mn]es: que bonu[m] aliq[uo]d affectant: q[uo]d
aut res publica methodus sit r[ati]ocin[ati]o ac syllogismus arguat[ur]
ita: o[mn]is habitus cu[m] aliqua r[ati]one p[er]siderans est methodus:
res publica est habitus cu[m] aliqua r[ati]one p[er]siderans: g[ener]aliter metho-
dus: hinc etia[m] in modu[m] arguit[ur] Plato in p[ri]mo reipublice
iustitia[m] prudentia[m] quanda[m] esse. Atque inquit Alexander
et m[on]stratio ista non simplex sed c[on]posita. Composita
no[n] ex pluribus syllogismis: veru[m] ex inductione ac syllogismo:
p[ro]p[ri]etate no[n] in syllogismos sed in inductione ac syllogismo re-
solui debet. Ceteru[m] de syllogismis hunc in modu[m] c[on]posi-
tis t[ame]n mentione[m] faciat Aristoteles: plures t[ame]n aliter co-
positos recenset Almagest Almagest Almagest capite libri de
syllogismo octauo: eos puta qui ex c[on]ditionali et osten-
sivo aut ex syllogismo et ex[em]plo p[ro]p[ri]etate: ex c[on]ditionali et osten-
sivo hunc in modu[m] si mundus esset eternus no[n] esset co-
positus: sed est c[on]positus: na[m]q[ue] omne corpus est c[on]positu[m]

tum: mundus est corpus: ergo c[on]positus: ex syllogismo et ex[em]plo
hoc pacto: quicunq[ue] arces intuet[ur] tyrannidem affectat:
sed pericles arce[m] intuet[ur] tyrannidem itaq[ue] affectat: na[m]q[ue] p[er]
syllogismu[m] ita c[on]plicitis Aristoteles nulla[m] mentione[m] fecit: p[ro]p[ri]etate
p[ro]p[ri]etate q[uo]d parti superius bo[m] natura ac modu[m] exposuit:
p[ri]m[us] ga[n]t ad logicu[m] seu dialecticu[m] sed oratore[m] attinent.
Veru[m] et sic plures. Sed inquit et hoc pacto plures effi-
ciunt[ur] syllogismi: et c[on]clusiones plures: vt a c[on]clusum p[er]
d e b p[er] f g et c p[er] a b acceptit aut hoc in loco c[on]p[ro]p[ri]etate
e na[m]q[ue] c[on]clusio erat: qua p[ri]mo intendebamus. Si igitur
non plures. Si inquit syllogismi isti no[n] plures sunt appelladi:
sed vnus: recte quide[m] vnus dici poterit: no[n] t[ame]n simplex: s[ed]
c[on]positus: sic eni[m] accidit p[er] plures syllogismos eandem
colligi c[on]clusionem: veru[m] recte nullo modo dicere poterit[ur]
mus syllogismu[m] hunc vnu[m] esse: p[ro]p[ri]etate q[uo]d vnus simplex sit:
hoc enim est q[uo]d voluit d[icitur] inquit: vt vero c[on]cl[usio] per ea que
sunt a b impossibile.

Sit enim c[on]clusum ex a b c d ergo ne-
cesse est ipso[rum] aliq[uo]d aliud ad aliud acceptu[m]
esse: hoc vt totu[m] illud vt pars: hoc eni[m] p[ri]us
ostensum est: q[uo]d si fuerit syllogismus necesse est ter-
minorum aliquos ita se habere: sic se igit[ur] ha-
beat a ad b et itaq[ue] aliqua ex ip[s]is c[on]clusio
aut ergo e aut eor[um] que c d alteru[m]: aut aliud
quippiam p[re]ter bec: et sic quide[m] ex a b m[on]s-
tratur syllogismus v[er]it[as] e[st] e[st] d et x o si quide[m] sic se
habent vt sit hoc vt totu[m] illud vt pars: erit
aliquid et ex illis et aut e aut eor[um] que a b al-
terum: vel aliud quippiam p[re]ter bec: et sic
q[uo]d aut eor[um] que a b alteru[m]: vel plures erunt
syllogismi: aut vt c[on]tingebat: id[em] p[er] plures
terminos c[on]cludi accidit: si x o aliud p[re]ter
bec: plures erunt et inc[on]iuncti syllogismi ad
seinuicem: q[uo]d si no[n] ita se habeat c ad d vt faciat
syllogismu[m] frustra erunt accepta nisi abdu-
ctionis aut occultationis aut alicuius aliud
talium gratia. Sin autem ex a b m[on]s-
tratur aliud quiddam p[re]ter bec: et plures s[un]t
syllogismi: et no[n] ip[s]ius suppositi: suppositu[m]
na[m]q[ue] fuerat syllogismus esse ip[s]ius e[st] q[uo]d si ex
c d nulla efficiat[ur] c[on]clusio: frustra accepta ea
fuisse accidit: ac syllogismu[m] non esse eius q[uo]d
a p[ri]ncipio: quare planu[m] q[uo]d omnis dem[on]stra-

Hec s[on]e: q[uo]d
si ex c d nul-
la c[on]clusio le-
gunt[ur] in oib[us]
codicib[us]: de-
bet eni[m] legi:
q[uo]d si ex a b
nulla p[ro]p[ri]etate
efficit[ur].

tio et ois syls erit solum per tres terminos. Quum autem hoc planum sit manifestum qd ex duabus propositionibus et non pluribus: tres naqz termini due sunt ppositio- nes nisi assumat quoadmodum ex principio dictum est ad syllogismorum perfectionem.

¶ De omnis syllogismus ex tribus constet terminis et p- positionibus duabus immediatis ac contiguis monstrat ex suppositione: supponat enim inquit conclusionem col- ligi per a b c d hoc est per quatuor ppositiones: tunc pmo de a/b propositionibus arguendum erit: mox de c/d hunc in modum a b ppositiones aut ad se invicem ha- bitudinem quandam habent aut nullam: si nullam fru- stra ad syllogismum erunt acceptae: naqz syllogismi ppo- sitiones habitudinem quandam retinent inter se. Quod si ali- quam ppositionem habebunt invicem: nimirum conclusio- nem quampiam ratiocinabunt: et tunc aut e/ que sit col- ligent aut alteram ex ppositionibus c/d vel aliud qd preter hec. Rursus c/d ppositiones aut aliquas ad se invicem habitudinem retinebunt aut nullam: si nullam in cassum assumptas dicemus: si aliqua aut e/ ppositio claudet co- clusionem: aut ex a/b ppositionibus alteram vel aliud quippiam preter hec. Quod quum ita sint: si a b ppositio- nes e/ questum concludent habebimus qd volebamus: ex duabus in qua solis ppositionibus conclusio fieri: qd si c/d idem e/ concludant: una eadem ex pluribus syl- logismis colligetur conclusio: si autem c/d altera ex a/b ppositionibus concludant: aut in contrariu a b ex c/d altera ex ppositio- nibus monstrabit e/ questum. si a b c/d aut a b aliud quippiam cluderint: plures et dispe- rati fient syllogismi. ¶ Hoc ut totum. ¶ Monstrationem fa- cit in prima figura ac syllogismis indemonstrabilibus: verum quemadmodum in hac ita et in reliquis intellige- dum erit: per totum autem et partem intellexit: ppositionu- vnus ex altero non dependeat. ¶ Incōiuncti. ¶ Incōiuncti syls fieri nequit: hoc enim inquit prius monstratum est: si sit ratiociniu opozere ppositiones ita se habe ac terminos/ ut hic cōtineat ille cōtineat: hoc enim paulo ante ostēsum fuit: fortasse et id voluit: qd in principio dixit de omni pdi- cari et esse in toto: hoc enim erat aliud partis aliud totius rationem habere. ¶ Aut ut cōtingebat. ¶ hoc est: quemad- modum et antea dicebamus per plures syllogismos ean- dem colligi conclusionem: talis autem inquit pphodiffentis Alexander compositio efficitur fm id qd a iunioribus τριτον θέμα vocatur: est autem tertius thema: quum ex duobus tertium qd claudit: ex duobus in qua quorum vnus ex altero non dependeat. ¶ Incōiuncti. ¶ Incōiuncti syls proprie nūcupant: qui neqz in ppositionibus neqz in cōclusionem cōveniunt. ¶ Quod si non ita se habeat. ¶ si inq- c/ ppositio ad d non habuerit habitudinem ac pportionē quā totum ad partem ut faciant syls: frustra erunt in- monstratioe ascita: nisi foret abductionis aut occultatio- nis: aut alicuius alius talium gra: est autem abduction: quam greci vocāt ἀπαγωγή: quemadmodum in pnum elinotz inquit ἡ πρῶτος προκλυστῆσις ab vno problemate vel theoremate in aliud: quo cognito et propositu sit manife- stus: puta in exemplo: si querat cubi duplicatio: et hoc di- missio pblemate: inuestigamus quo datus duabus rectis/ due medie ad pportionem inueniri possint: ex quo p- positum sequit: abductione facere diceremur: est autem abductio ista propriu tentantis dialectici instrumentu: et hac primu vsus fuisse dicit Hippocrates chiis: qui et circuli per lunulas quadravit: verum in scōo ppoz vo-

Quid sit ter-
tius thema de
mte Alexā.

Aut sint con-
iuncti syls.

Nota de ab-
ductione

Hippocrates
chiis.

lumine vbi pbs de abductione tractabit: adhuc exactius quid sit abductio: quomodo abductionis spēs ac quonam pacto differat ab inductione persequamur. ¶ Alexā- der tamē atqz alij fere oēs hoc in loco non abductionis: sed inductionis legunt: qd tamē perperā dicit existimau- rim: naqz si ppositiones inductionis gra acciperent: plu- res efficerent syls: et necessario accepte essent ppones: qd etiā supra innuit quū dixit: aut hoc inductione illud syl- logismo: verū et sic plures syls. Verū arbitror errorem hunc ex ijs que male in 8° topicor intellexerunt: deue- nisse: ibi enī Aristoteles ad verbū inquit. De ordine ho- et interrogadi modo dicendum est diuidit ppositiones: quēcūqz preter necessarias accipiendū: necessarie autē di- cunt per quas syllogismus efficit: que ho preter has ac- ciunt: quatuor sunt: aut enī inductionis gra/ ut pcedat vlt/ aut ad tumore oionis: aut ad occultationē cōclusio- nis/ vel ut manifestior fiat oio: preter has aut nulla acci- pienda est ppositio. Dec ille et complura alia: verū et hic qd inductionē vocat/ abductionē potius dicit velim: qd hoc ita se habeat/ planū ex ijs que subsequunt: ceterū de istis in scōo ppoz exactius disputabimus: quū de ab- ductione sermonē faciem. ¶ Occultationē autem vocat quū nō necessarias ppositiones statim interrogemus: sed eas prius que ad has sunt viles/ nec recto ordine ut propo- nende sunt: sed retrouersum: quēadmodū optime in 8° topicor expōuit Aristoteles: et alicubi etiā in 2° ppoz: alicuius autē alius gra dicit ὁ κενὸς ὁ φανερός/ hoc est tumore et dilucidationis: que oia qd sint et quō fieri de- beat in topicis declaratu est. ¶ Sin autem ex a b quatuor superius fuere pposita de a b naqz aut ex a b nihil se- quebat aut aliqd: et si aliquid aut e/ aut alterū ex c/d aut aliud quid preter hec: ex istis ho de vno trū supra men- tionē fecit: quid sequat: si ex a b concludat e/ deinde ser- monē vertat ad c/d ppositiones: nūc itaqz rursus ad a b redit: facit exponens ex quatuor ppositis tria qd supererāt: et ait si ex a b nō sequat e/ conclusio intentā sed aliud qd quēadmodū etiā ex c/d tunc et plures fiūt syls et non ad propositū questū. ¶ qd si ex c/d inendum putant in cōtextu esse Philoponū atqz Alexāder: et pro- eo qd est a b scriptū fuisse dicunt: c/d nam de c/d iā di- xerat. de a b ho dicendū supererat. Ego autem de industria hoc factū existimauim: volēs enī pbs significare vnā et eandē in vtriusqz ratione esse ita fortasse terminos cōsu- dit: et pro a b accepit c/d quasi dicens: quēadmodū quū ex c/d nihil sequebat/ frustra erant accepta: ita et quū ex a b. ¶ Ad sylloz perfectionē. ¶ vel dixit quia syllogismi secunde ac tertie figure ad primū reuocant per aliarū ppositionū additionē: puta per puerionē aut deductionē/ nem ad incōmodum: aut quia ppositiones aliqz sunt ignote/ et ideo per alias monstrant ppones ac syllos.

¶ Planum itaqz qd in qua ratione syllogisti- ca non sunt pares ppositiones/ per quas cō- clusio propria sit (quasda naqz ex superio- ribus conclusionibus necesse est ppositio- nes esse) hec ratio aut nō est ratiocinata aut plura necessarijs interrogauit qd positionē. Si itaqz syllogismi fm proprias accipiant ppositiones/ omnis erit syllogismus/ ex ppo- sitionibus quidem paribus: ex terminis autē imparib: vno naqz plures termini qz ppo- sitiones. Conclusiones ho dimidiū propo- sitionum. sed quum per prosyllogismos cō-

Alia fm
Alexandru.

Quid sit oc-
cultatio.

Error in ista
fm Alexan-
der Philopo-

cludunt/ aut per plura media non continua: ut a b per c d multitudo quidē terminorum: cōsimiliter vno superabit ppositiones: aut enim extrinsecus/ aut ad mediū ponet iter- cidens terminos: vtroqz autē modo accidit internalla vno minora esse terminis: ppo- sitiones ho equales sunt iteruallis: nō tamē pares semper erunt: illi autē impares: sed vi- cissiz: quādo ppositiones pares/ impares termini: quū ho pares termini/ ppositiones impares: simul enim cū termino vna addit ppositio: vnde cūqz addat terminus: qre qm ille pares/ isti impares erunt/ necesse est permutari: quū eadem fiat appositio. Cō- clusiones ho non etiam eundem habebunt ordinē/ neqz ad terminos neqz ad ppositio- nes: quū enim vnus terminus additur/ cō- clusiones addentur vna pauciores/ persisten- tibus terminis: ad solum naqz vltimūz non facit cōclusionē: sed ad alios omnes: veluti si a b c adiiciatur ipsum d/ statim et conclu- siones due adiiciuntur/ et que ad a/ et que ad b. cōsimilr autē et in alijs: verum et si ad me- dium intercitat/ eodem modo: ad vnū naqz solum/ non faciet syllogismus: quare multo plures pclones erūt et terminis et pponib.

¶ Manifestū inquit si aliqua sit rō syllogistica: que ime- diatas ppones pares nō habeat: qd aut nō est vere syllo- gistica/ aut plura qd oportet premissa fuerer: dōz aut syllogistica dixit: qm sunt et inductive rationes: que ex p- positionibus quidē cōstant: nō trī paribus aut duabus: pares enī duas vocauit: pprā ho nūcupauit pclonē: que pmo cōcludenda pposita fuit. qd aut addit: quasda naqz ex superioribus cōclusionibus necesse est ppones esse: totū hoc ex parenthesi ac interpositione legendū est. ¶ [necessarias. ¶ In necessarijs vocat Aristoteles in topicis p- quas syls sit. ¶ Scōm proprias. ¶ pprās vocat que ime- diate ppositū ostendunt: qui accipit a/ de b/ et b/ de c/ et c/ de d/ cludens a/ de d/ nō monstrat pclonē per pprās et pquas ppones. ¶ [paribus. ¶ Iga duabus. ¶ [imparibus. ¶ Iga tribus. ¶ [dimidiū ppositionū. ¶ In ppones due: cōclu- sio ho vna: hoc autē intelligēdū: quū syls simplex fuerit: naqz in cōposito secius se bz: quēadmodū infra declara- bimus. ¶ Sed quū per prosyllos. ¶ per prosyllos dicit: qm vtrāqz propriā ppositionū per alias pprās prius ra- tiocinati/ deinde faciētes ppositiones pclones/ ita eas ac- cipimus ad monstrationē ppositū aut differt/ siue in eadē siue in pluribus figuris extiterint: per plura ho me- dia nō cōtinua intellexit: qm plures ppones ppositiones capiētes/ omnis pclonib: que ex his sequunt: his ad ppositū monstrationē vtimur: qm enī ita facimus potētia prosyllogismos facimus/ nō actus: puta si capiamus a/ de b/ de c/ de d/ de e/ a/ igit de e/ naqz hic cōtinuas ca- pimus ppositiones/ nō interponētes pclones: que ex istis sequunt. Scōm ho tale ppositionū cōtinuationes efficit: qd supra cōpositiū theorema nūcupauim: qd referente Alexādro a iunioribus vocati fuere ἑπὶ βῆτα/ ἀντὶς καὶ ἐπὶ βαλλόμενοι/ hoc est inyiciēs et inie-

cti. Theorema naqz cōpositiū est: qm ex aliquib: aliqd cōcludimus: qd et ipsum cū aliquo aut aliquibus rursus aliquid claudit: hoc rursus cū aliquo aut aliquib: aliud quippiā claudit. Inyiciēs ho sunt quoz omittit pclō/ inieci aut/ quoz ppositio ptermittit: pclones inieci p- dimittit: qui fm ordine pcedūt: accipiunt pponū loco in inyiciētib: qui sunt scōi in ordine: ut a/ de omni/ b/ de omni/ c/ de omni/ d/ de omni/ d. Primus enim rōcinij istius syllogismus/ cuius cōclusio omittit: que est a/ de oī c/ vocat inieci: inyiciens ho nūcupat: qui ex omisā pclone/ a/ de omni/ c/ et subsequente pponē c/ de omni/ d/ colligit pclonē a/ de omni/ d: et ita tam inyiciēs qz inieci in pma efficiunt figura. ¶ [Pōt etiā inieci in pma fieri/ inyiciens ho in scōa hunc in modū a/ de omni/ b/ de oī c/ a/ de nullo/ d/ c/ de nullo/ d/ inieci est in pma/ cui pclō a cinyiciens aut in scōa: cuius ppones sunt a/ de omni/ c/ pclō pcedētis inieci: et a/ de nullo/ d/ ex gbus colligitur pclō a/ de nullo/ d/ sit et cōuerso inieci in scōa: inyiciēs ho in pma/ ut a/ de nullo/ b/ a/ de omni/ c/ de omni/ d/ b/ igit de nullo/ d/ ptermittit enī pclō pōis inieci existēs in scōa figura/ que erat b/ de nullo/ c/ ex qua et subsequēte pponē que est c/ de omni/ d/ in pma cōcludit b/ de nullo/ d. Cōsimilr possumus in tertia etiā figura inyiciēs atqz inieci cōstruere: et ad hec inieci in pma vel scōa inyiciē tem ho perficere in tertia aut retrouersum: sed et tres syl- logismos in tribus figuris inyicientes ac inieciōs licet fa- cere fm supra assignatū cōpositiū theorema: qd Aristo- teles tradidit: quantū ad vltz attinebat iuniorēs aut nō tāti vtilitati qz curioso idagationi studēs/ fecerūt ex eo qd vocāt scōm/ qd tertiu/ et qd qrtū thema. Per prosyllos igit erit/ qm accipimus ppones simul cū pclonibus: per plura ho media nō cōtinua: qm simplr ppones ipsas ac- ceperimus. Dec Alexāder quasi ad hūc. ¶ Aut enī extrin- secus. ¶ Incidentē diximus: ga grece παρὰ μὲν πρὸς τὸν νῦ/ cupat: hic aut terminus aut extrinsecus adiicitur/ aut ad mediū: puta sint termini syls pstitutes a b c. si termi- ni additionē voluerō extrinsecā: tūc addā aut ante a/ aut post c. Sin aut intrinsecā: tūc ponā aut inter a/ et b/ aut iter b/ et c/ et hoc ad mediū poni vocauit Aristoteles/ me- diū accipies positionē et viqueadmodū fieri cōclusiōē in pma figura. Si enī in scōa aut tertia terminū addere- mus ad mediū extrinsece vtrāqz adderemus. Aut inquit Alexāder b dixit ppter figurarū diuersitates ita qd per extrinsecā appositionē scōaz ac tertiā figurā significauit/ per intrinsecā primā: puta in explo: sit cōclusiō a/ de oī c/ per mediū b/ si in scōa figura voluerimus cōclusionēz facere/ accipiemus a/ de nullo/ d/ si in tertia accipiemus d/ de c/ et ita extrinseca erit appositio. Sin aut in pma re- cta sub ipso/ c/ aliquid assumendū erit: puta d/ verū lz in- terpretatio hec multū sit igeniosa: pōz trī et melior et dilu- cidior. ¶ Equales iteruallis. ¶ Iex hoc loco manifestā habe- mus iter iteruallū et pponē oīaz: quā etiā supra quodā modo inuimus. ¶ vicissim. ¶ hoc est alternata habitudine ac denotatio: qd exponēs subdit: qm ppones pares/ ipa- res termini: quū ho pares termini/ ppones ipares: men- dū nō in cōtextu putat Alexāder: bīqz idē dicit autumat: qd nō nos negamus: naqz prius pponū ad terminos ha- bitudine notat scōo in duobz terminoz ad ppones. ¶ Si- mul enī cū termino. ¶ reddit rationē: cur ppones ac ter- mini alternata iter se variant habitudine. si enī simul cū termino vna additur ppositio: termini/ qui erāt ipares: puta tres/ efficiuntur pares: puta quatuor: ppones pares existēs/ ga bine/ ipares efficiunt/ hoc est tres. ¶ Cōclu- siones ho. ¶ si terminus inquit addat nō eodē pacto et cō- clusiones excrecūt: quēadmodū ppones ac termini: sed

Qui sint syls
inyicientes et
inieci.

Nota qd syls
inyiciēs et inie-
ciōs pnt in ea-
dē et in duobz
figis fieri figu-
ris.

Quid p intri-
secā et extri-
secā Aristote-
les intellexit

Alia exposi-
tio Alexāderi

Nota qd p^m
exponēs etiam
Alexāder ma-
gis laudat.

termino vno adiecto tot addunt. pponēs: quot erāt pce-
dentes termini vno excepto: ad alios nāqz oēs pclo effi-
ciē cū termino superaddito. pterqz ad vltimū: si enim
a b c terminis quartus addat. d planū qz pclōnes due
addent: que sunt vna pauciores terminis pcedētibz: bi
enī tres erāt faciētes binas. pponēs 2 pclōnez vna: nunc
aut cū vno termino ac pponē vna due addunt pclōnes:
puta antea dicebamus: omne b a omne c b ergo omne
c a bis addit. bec ppositio: omne d c sed pclōnes ad-
dunt binc: oē d b / 2 oē d a. ad solū nāqz vltimū: puta ad
c nulla efficit pclo: ppter ea qz nō habem⁹ terminū me-
diū per quē faciamus pclōnē. Cōsimilr aut 2 in alijs. J
hoc est si plures adiciant termini ita semp dicendum
erit. Cū 2 si ad mediū. J hoc est si non extrinsecus: sed
in mediō ponat adiectus terminus: idēz eueniet: si enim
inter b / 2 c ponat d: rursus binc addent pclōnes: a d / d
2 b / a d c. J Ad vnu nāqz solūz. Jōe vltio hoc rursus dicit:
huic enī soli causa est qz nō efficiat pclo: non semper ad
d efficiat pclo: sed etiā ad c / verū 2 hui⁹ pclōnis causa est
d / ipsum tanqz mediū existēs. Cū si aliquis dubitans
dixerit: qui fieri pōt vt pclōnes plures esse dicant. pposi-
tionibus: quum ad pclōnē vnaqz binc alciant. pponēs:
C Respodemus hoc ita intelligēdū esse: qz pclōnes plu-
res sunt vsque tñ pponēs sūt 2 nō pclōnes: nāqz pnes
precedentiūz sylloz. ppositiones sequentiū efficiunt.
C Preterea dubitādū erit quō tres termini due sint p /
positiones: quū quilibet ppositio duos beat terminos: 2
pterea binc pponēs quōz hic debent. Dicimus quē
admodū 2 qdā alij: qz binc pponēs quātoz hnt termi-
nos: in quos resolunt. ppositiones: nō autē in quos re-
soluit syllogismus: vnde termini syllogismi alij quodā
modo sunt a terminis ppositionum.

Cū aut habem⁹ de qbus sylloz 2 quale in
vnaquaqz figura 2 quot modis mōstratur
manifestū nobis est 2 quale problema diffi-
cile 2 quale bñ argumētabile: qd enī in plu-
ribz figuris 2 per plures casus cōcluditur
facilius: qd aut in paucioribus 2 per paucio-
res difficilius argumētabile: vlt itaqz affir-
matiuū per solā primā mōstrat figurā 2 p
hanc vno tñ modo: pūatiū aut 2 p primā
2 per mediā: ac per primā quidē vno solū
modo: per mediā 2o duplr: s3 affirmatiūz
in parte per primā 2 per vltimā: vno tñ mō
p primā: trifariā aut per vltimā. Pūatiū
2o fm partē in oibus figuris mōstrat: pte-
terqz q in primā quidēz semel: in mediā 2o
atqz vltimā: in illa bifariā: in hac triplr. Pla-
nū itaqz q vltē predicatiū cōstruere quidē
difficillimū destruere 2o facilius: oino aut
tollere vltā facilius: qz ea que sunt in parte:
nāqz 2 si nullū 2 si alicui nō insit / sublatū est:
boz aut alicui quidēz nō in oibus mōstrat
figuris: nulli 2o in duabus: sed eodē pacto
2 in pūatiūz: nāqz 2 si oī 2 si alicui / subla-
tus est: qd a pūatiū: hoc aut erat in duab⁹
figuris: in ijs 2o que sunt in pre vno tñ mō
aut omni aut nulli ostendēt inesse: sed cō-

struendi facilius: que in parte: nāqz 2 in plu-
ribz figuris 2 per plures casus: 2 oino nō
oportet latere: q destruere per seinuicēz est:
2 vltē per ea que sunt in parte: 2 bec p vltā:
cōstruere 2o non est vltē per ea que sunt fm
partē: sed per illa bec est. Simul aut manife-
stus q 2 destruere facilius est: qz cōstruere:
quō igit efficiat oīs sylloz 2 per quot termi-
nos ac ppositiones 2 quō se bñtes inuicēz.
Amplius quale pblema in vnaquaqz figu-
ra: 2 quale in pluribus 2 quale in pauciori-
bus mōstratur planum ex dictis.

C Ex superioribus quasi posita quoddā pcludit mon-
strans: ad quā pclōnē facilius ad quāz difficilius afferre
syllm possumus: 2 inquit: qm in supra expositis habem⁹
de quib⁹ sunt syllogi de quatuor pblematib⁹: negatiuo
atqz affirmatiuo vltibus aut in parte: dū enī ait de qbus
quātitatē dū quale qūitatē significauit pblematū. J qua-
le problema. J problema inquit in pmi elemētoz. Ly-
cius pclus: vocat latius oē qd pponit seu discipline
seu speculationis grā: pressius tñ 2 apud mathematicos
nuncupat qd pponit speculationis tñ grā: qd qz 2 possi-
bile est: neqz supflūes: neqz diminutū: hoc etiā quodā mō
cōfirmat in topicis Aristoteles definiens pblema dialē-
cticū: verū hoc in loco latius accipiēdū erit pro omni eo
qd in mōstrationē pponit. J Et per plures casus. J nō
nulli legunt pponēs: sed male: nāqz 2 Alexander casus le-
git 2 inquit: casus appellasse pblm sylloz fm vnaquaqz
figurā dīss: cur aut casus appellet nō plenā rōnem assi-
gnat. C Nos aut dicimus: quēadmodū a pncipio asse-
rebamus: pblm semp extitisse pte pte v: 2 pte pte
geometrarū terminos ac demōstrationes plerūqz ad suū
trahit ppositū: hinc terminos: hinc iteruallā / hic figuras
geometrarū more sepissime nominat. Cōsimilr igit mō
2 hic geometrarū more casus vocitant syllogisticos ac
ratiocinādi modos: π τ ω ς 1 s enī siue casus teste pteclo
varijs cōstruēdi modis nuncupat / quū aut puncta aut
plana aut solida variant: 2 pte pte casus dicit: quasi ab
vna descriptione ac mōstratione in alijs cadens: vt de 2
apud mathematicos problematū ac theozematū quedā
α π τ ω ς quedā π ο λ ς τ ω ς nūcupant: qm itaqz geo-
metre variū mōstrādū ac describēdū modū casus appel-
lant: hoc pbs varios rōcinādi modos ac cōplicatio-
nes ad boz imitationē casus nuncupauit vno tñ mō. J
hoc est in pmo: 3 enī 2 in tertia 2 i scōa pcludi aliqñ pos-
sit: hoc sit terminoz ac materie grā: quēadmodū infra
planū erit. J per mediā. J idēz per scōaz: bec enim mediā
dicit: aut ga ppositione sit mediā: aut ga in hac mediā ter-
minus maximā dignitatez obtineat. J vno tñ modo per
primā. J subandias tu fm nāles: nō aut artificiosas cōpli-
cationes. J Trifariā aut per vltimā. J in pma tertia 2 qrtā
cōiugatione. J in illa bifariāz. J in tertia 2 qrtā. J in hac tri-
plr. J in scōa / gnta 2 sexta. J Planū itaqz. J ex supra re-
latio sequit vltē affirmatiū cōstructū difficillimū: de-
structū 2o facillimū ē: nāqz si ipsa in pma tñ pme figu-
re cōplicatione mōstrat: 2 eius 2ia in pma ac scōa figu-
ris: 3dictoria 2o in oibus colligit: quid mirū si facillime
destruit: 2 cū maxima difficultate cōstruit. J Sed eodēz
pacto. J hoc est qd est in parte facilius cōstruit: qz vltē:
vltē facilius demolimur qz qd in parte. J in duabus figu-
ris. J vel ambo simul vltē affirmatiū in parte: nāqz alicui
pcludimus 2 in pma 2 in tertia figura. J per seinuicēz. J
hoc est

Nota qd per
casus vocat
rit Aristote-
les de mōt
Alexander.

Nota qd per
casus vocat
rit Aristote-
les de mōt
Alexander.

Alia exposi-
tio auctoris
de mōt
Alexander.

Nota qd per
casus vocat
rit Aristote-
les de mōt
Alexander.

hoc est vltē affirmatiū per vltē negatiū: 2 iterū p nega-
tiū in parte. J sed per illa bec est. J nāqz si mōstro omne
boiem aial esse: mōstro 2 aliquēz: hoc tñ est particulare
positiōne: nā particulare fm nām per ea que sunt in pre
tñ ostendit. J Simul aut manifestū. J hoc de vltibus tñ
intelligēdū: nāqz de vsque que sunt in parte nō bz veritate:
bec enī facilius cōstruunt qz destruant. J Quō igit. J bze-
uibus ea repetit: que superius fuere cōmōstrata: trāsmu-
tus ad aliud sectū. Vltē enī pmi voluminis huius secus
fines accepit. Vltē ad scōm sermonē flectemus. C Po-
stea qz 2 pncipia syllogistica 2 figuras oēs tam simplices
qz mistas explicuimus adiecta simul expōne quō sylloz
ois tā ostēsius qz suppositioz p tres efficiat figuras
adducta etiā i mediū rōne cur de hypothetis sylloz nō
pertractauerit Aristoteles. Deide ne quid volumini defi-
ceret suppositioz ac pditionaliū syllogismoz spēs ac
modos oēs enumerauim⁹ qd stoici qd qz pipatetici sup-
qs senserint: enarrātes: allata ibidez rōne cur nōnulli ex
toto hypothetici curqz p tria nūcupent / curqz ac quō de-
ductio p impole pars esse dicat pditionaliū sylloz. Po-
stea enucleauimus quonā pacto intelligēdū sit sylloz esse
huius ad hoc soluta ibidē instantiā quāptā: subde de-
mōstrationes aggressi mathematicas pus definiuim⁹
quid incōmensurable potētia tñ: quid potētia 2 lōgitu-
dine: quid quadratū qd quadrati diameter: qz nō ppe
in quadratis diameter dicat: quō 3z nōstros demōstret
quadrati angularē lineā incōmensurabilez esse: quō fm
Aristoteles: quonā pacto ex concessione argumentus fiat:
qz transumpti nomē rectius sit: qz assumpti. J Dor cō-
textus ordinē secuti ac seriem expōsumus quonā modo
in quocūqz rōcinio vltē esse oporteat: deide 2 mathema-
ticū exemplū declaratur: pmiū explicuimus qd trian-
gulus: qz nō oīs trilaterus: sed 2 quadrilateri nonnulli
qz trianguloz spēs septē: quō equicruris angulos supra
basin exites quales esse Theon demōstret: quō aliter
Pappus geometra: quō aliter 2 ad huc vltius Geminus
pbs qzqz theorema istud a Thealete pmo adinuentū fuit:
Deinceps sup eodē demōstrationē quozqz adduximus
Aristotelicā prius expōnētes: quid circuli sectū qd semī
circulus: postea cōtra Alexandrū pphiloponī soluta istā
tia: mox expōsumus quō ex tribus terminis ac pponibus
binis oīs cōstruat sylloz: 2 quō ac quot modis cōposita
fiant rōcinia: qd qz sit qd qz cōpositiū vocant theozē
ma: quozqz modis syllos cōpositos extrui voluerit Abu-
maçar Alpharabius: qd tertiū thema: qd abductio: qzqz
abductione prim⁹. J Hippocrates chiū vltus est: quid oc-
cultatio: qd qz ac quō efficiant sylloz: qui inuicētes dicant
atqz iniecti: quid sit terminū ad mediū adici: quonā pa-
cto pclōnes ppositionibus plures efficiant. Demū enar-
rātes que problemata facilius: que difficilius mōstrari
possint: quid problema: quid casus sit definiuim⁹. Atqz
ita primo secto diuina fauente prouidentia finem impo-
sumus. Vltē ad scōm transeamus.

C Sectum scōm de abundantia pponum.

Uomodo autē abundabimus syl-
logismis ipsi semp ad positiūz 2 p
qualem viā accipiemus pncipia
que circa vnuqzqz iam nūc dōm:
nō enī solū fortasse oportet generationē cō-
siderare syllogismoz: verū 2 faciendū potē-
tiā habere. Quoz itaqz entiu: bec quidē talia
sunt: vt de nullo vere vniuersalr predicetur /

vt Cleon 2 Callias 2 qd fm vnuqzqz 2
sensibile: de his aut alia: et enī boz vterqz bō
2 aial est: illa 2o ipsa qdē de alijs pdicatur:
de his aut alia prius nō predicatur: s3 alia 2
ipsa de alijs: 2 de ipsis altera: vt bō de callia /
2 de homine aial. Qz igitur entiu quedāz de
nullo apta nata sunt dici manifestum: ferme
enī sensibilū vnuqzqz tale est: vt de nullo
pdicetur nisi vt accidens: dicim⁹ nāqz aliqñ
albū illud socrate esse: 2 accedēs calliam.

Diximus a pncipio volumē hoc in tria que greci
τιμωτα nos lecta vocare possum⁹
partiri ac distingui. Ex his pmi diuina fauētē puidētā
bucisqz absoluiimus: scōm aggressi: in quo pbs de p-
positionū abundantia ac mediū inuentione pertractat taz
ostensioz: qz cōditionaliū sylloz mox addens: que de
diuisione docēdi modo dicēda erāt: ait ergo nō lat ēē nos
ratiocinā ac syllos scire pstruere nisi 2 vnde mā ac ppo-
sitiones alciēde sint nō ignoremus: pponēs inqaz 2
viā qua pncipia ad vnuqzqz questū taz vltē qz in parte
tā affirmatiū qz negatiū inuenire valeamus: nō enim
fortasse gñatio ac cōstructio sylloz cōsiderāda: sed 2 po-
tentia ac copia faciendū indaganda: fortasse dico: qm ple-
riqz pboz 2 Plato de cōstruendū modo tñ mentiones
fecere: de resolutione aut pauca aut longe secius pertra-
ctarunt. J Quam itaqz entiu. J qm mediū in diuersis figu-
ris pdicandi ratione cognoscit: ob id impresentia varijs
pdicatoz: subiectozqz nām atqz ordinē exponit iquēz:
inter entia quedā eius esse geny: vt de nullo vere ac vltē
predicent / vt cleon ac callias: 2 quēqz in quolibet gñe
aut spē singularia sunt ac sensibilia: de his 2o puta cleo-
ne ac callia alia superiora: vere 2 vltē pdicari possunt:
dicere nāqz psumimus: 2 cleonē 2 calliā boiem atqz aial
essē: nō iniuria addidimus vere ac vltē: falso nāqz 2 ipsa
vltēz predicari possunt: puta oīs homo est callias aut so-
crates: s3 vere nullo pacto: ceterū de falsis pdicatis nulla
artifici bono ex pmaria itētiōe cura est. C Vniuersalr
aut inquit Alexander bifariā possumus intelligere: vel q
vniuersalr 2 simpliciter de oibus idiuicis ac sensibilibz
subijs hoc asserēdū sit: vel potius: ga vidēt aliqñ quo-
dāmodo 2 ipsa de aliquibus pdicari: veluti qm dicimus:
aliquis homo est callias: sed hūc in modū vltē dicere mi-
nime possum⁹ seruata ppositionis veritate: nō enī recte
dicim⁹: oēm boiem calliā esse: addidit aut 2 qd fm vnu-
qzqz ac si diceret 2 omne aliū singulare ac sensibile. Nā
qd nos singulare vocamus illi x α β γ δ ε ζ η θ i o κ λ μ ν ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω nūcupant:
singulare inqaz ac sensibile: qd tamen substantia sit: nāqz
prima substantia singularis ppte ac sensibilibz vocat: in
reliquis 2o predicamētis nec vere nec sensibilia singu-
laria inueniri pnt: si tñ 2 in his singularia pacto aliquo for-
maremus: 2 illa eandē vltēz leges fortirent: sunt itaqz in
entib⁹ quedā talia: alia 2o alterius sunt nāqz ipsa qdē
de alijs predicant / de ipsis aut aliud nullū: qūta sunt que
gñalissima gñia vocant: de his enī nihil nisi fm opionē
dicat: quēadmodū infra declarabimus. Sunt 2o quepiā
que 2 ipsa de alijs: 2 alia de ipsis predicantur: veluti que
subalterna appellant gñia 2 vt vnicō 2o absolutaz que
inter gñalissima sunt ac singularia sensibilia: bunc qdē
ordinē in enarrandis predicatis seruauit Aristoteles.
Aliudus tñ rosas pdicamētī ordinēz secutus: ab indi-
uiduis pmo exorsus est: mox per intermedia ac subalter-
na progressus ad suprema deuenit: sed bec ad rem parū.

Reddā in de
necris figuris
predicandi rō-
ne cognoscit.

Pappus geometra
Geminus

2 singularia
aliqui pdicant
possum⁹: s3 nō
vltē vere.

[S]erme enim. [S]erme dixit inquit diuus Albertus propter ea que indiuidua vaga nuncupantur: puta, aliquis homo, aliquod animal: hec enim predicantur: non sui tamē gratia: sed aut speciei aut generis. Aliter tamen et melius Alexander ac Leui Heronius dicunt: serme inquit propter indiuiduas qualitates: que de indiuiduis substantiis proprie ac fm naturam predicantur: sensibiles tamen aliquo pacto sunt. [Vt accidens. Jvt accidens dixit inquit Philoponus pro eo quod est preter naturam: multiplices namque predicationes fieri possunt: nāq; aut superius predicatur de inferiori: aut accidens de accidente: aut accidens de substantia: aut de superiori inferiori: aut substantia de accidente: et si aut superius de inferiori aut accidens dicatur de substantia: predicatio fm naturam dicitur: si vero accidens de accidente, vt album est muscum: predicatio per accidens: si autem aut inferiori de superiori: aut substantia de accidente: predicatio nuncupatur preter naturam: vt accidens itaq; hoc in loco dixit pro eo quod est preter naturam: si enim callias puta de homine aut callias de albo predicatur inferiori de superiori predicatio vocatur preter naturam. Erit igitur sensus: nullum singulare ac sensibile de alio predicabitur, nisi forte preter naturam: alij aliter vt accidens intelligunt: vt sensus sit: nullum indiuiduum de aliquo predicabitur: nisi fortasse sit accidens: nāq; quemadmodum et supra notauimus indiuidua accidentium de substantia sensibili recte et fm naturā predicant. Dec illi. Melior tamen est prior expositio: q; hoc ita sit, mōstrant exempla que in contextu posuit Aristoteles.

[Q]uod autē et sursum tendentibus statim aliqui rursus dicimus: nunc non sit hoc positū. De his igitur non est demonstrare alterū predicatum: nisi fm opinionem: sed hec de alijs: neq; que fm singula de alijs: s; altera de illis: que non intermedia sunt planū q; utroq; modo cōtingunt: nāq; et ipsa de alijs: et alia de his dicuntur: et quasi rationes et considerationes sunt maxime de his.

[M]anifestum inquit vnicuiq; q; deorsum tendendo ad extrema et indiuidua: que de nullo simpliciter predicantur deueniendum est: q; autem sursum procedentibus stetur: et ad maxime vniuersalia veniatur: hoc non vtiq; ex se planum ac dilucidum est: verum hoc in presentia ponatur ac pro confesso accipiat tanq; iterum demonstrandum in posterioribus analyticis: in primo nāq; posteriorum et logice et demonstratiue hoc arguetur. [De his igitur.] De his inquit generalissimis non possumus demonstrationem facere: sed si quippiam de his monstramus fm opinionem eorum monstramus: qui volebant ens diuidi in predicamenta: tanq; genus in species: quod tamen falsum est. [S]uerunt autē y Stoici dicentes vnu esse entium omnium genus: siue ens illud eēt: siue hoc aliquid: siue materia: atq; hoc secari in quatuor predicamenta: in substantiam et qualia et quodammodo se habentia et ad aliquid quodammodo se habentia. [C]ontra hos tamen longo sermone disputat Plotinus lycopolita in primo secundo Ennados ostendēs neq; eos recte vnum omnium genus posuisse: neq; in quatuor tñ predicamenta partiti. [S]unt qui opinionē istam Platoni ascribant: is enī et in Parmenide et in sophista

videf ens genus dicere atq; in qnq; spēs dispāre: substantiam motum natum idem et alterum. Hoc tamen negat Plotinus: additq; ex intentione Platonis ens equiuocum esse: quod etiam ipsius discipulus Porphyrius Phenix in libro quinq; vocum tradidit. [A]ristoteles tamen in gama post naturalia quicq; recte sentiunt ferme omnes negant ens vere equiuocum esse: sed potius alunt eius nature existere: cuius ea que ad vnum nuncupantur: quemadmodum et vnam et instrumentum et pbar: macum et corpus sana esse dicimus: quoniam ad vnam sanitatem referuntur: et hoc est quod voluit hoc in loco diuus Albertus: quum inquit fm opinionem intelligendum esse fm communitatem: que non est generis vel speciei: sed analogie: analogiam namq; habere latius dixit: que ad vnum vocantur: quod tamen secus se habet: equiuoca enim fm analogias et equiuoca ad vnum siue ab vno maximo a seinuicem differunt inter se: quemadmodum in predicamentis et in septimo naturalis auditus refert copiosissimus Simplicius: ac vt exactius hec intelligantur: non absurdum erit curiosius aliquantulum vagare: que vir ille super his edisseruerat asserens: ait enim in predicamentis quasi ad verbum: equiuoca alia a fortuna: vt Alexander alia a consilio: et hec quadrifariam secant: nāq; alia fm similitudines: vt homo animal et quod pingitur: alia fm analogiā seu proportionem: vt quum principiu equiuoce dicimus: numerorum vnitatem linee punctu: finitiorū fontē animaliu cor: nāq; quemadmodū vnitatis se habet ad numerum: ita et reliqua ad ea: ad que proportionē habent. Tertius equiuocorum modus: quum ab vno cōmuni in pluribus ac differentibus predicatio fit: quemadmodum a medicina: medicus liber: medicum instrumentū: medicus pharmacū. Quarta quum varia ac differentia ad vnum referunt finem: veluti cibum sanum: pharmacū sanus: et exercitiū sanus dicimus tanq; que ad sanitatem vt sinez tendant. Quere tamē qui duos hos modos in vnum redigentes ab vno et ad vnum hec omnia vocent. [Q]uidā et alij neq; iter equiuoca neq; iter vniuoca hec posuere: verū in vtroq; medio. Hec ille in predicamenta et complura etiā alia: sed et in naturali auscultatione: analogia inquit est equiuocatio similitudinem: que in sermone et vbi est obseruā: vt principium: nāq; et vnitatis et punctu: et fons principiu dicunt. Verum hec ex superabundantia dicta sunt: fm opinionem igitur ita intelligendū arbitrat Philoponus: vt sensus sit: de his generalissimis non licet alterū quoppiā predicatum demonstrare: nisi fm eorum opinionem: qui dicunt ens vniuoce aut tanq; genus de primis generibus dici: demonstrare autē dico non ratiocinari: nā ratiocinari quidem possumus: demonstrare vero non possumus: qd enim demonstrat et definitionē et passiones proprias habere debet: q; si definitionem et genus: qd generalissimum nullus habet. [A]lter inquit Alexander possumus fm opinionē intelligere: hoc est per accidens: veluti quū dicimus substantiā esse boiem: fm opinionē vero predicationem vocauit per accidens: quū fm nonnullorū opinionē dilucidationis grā et inferiora de superioribus predicari possunt: aut fm opinionē: quemadmodū et Leui Heronius astipulatur: hoc est dialectice et probabilis: enī de primis generibus per demonstrationē nihil possumus concludere: nil tamē prohibet: quin hoc dialectico ac probabilis ratiocinio pficere valeamus: et ita iter reliquas optimam omnium interpretationē istam existimauerim. [E]t quasi rationes. Iquasi inquit diuus Albertus dixit: qm in

Quid sentit
Arist. 6. em.

Equiuoca
analogia: ad
vnu multum
differunt.

Distictio equi
uoca de mente
Simplicij.

Que dicit ab
vno et ad vnu
media effem:
ter vniuoca et
equiuoca sunt
Alexander 4.
metaph.

Quo intelligi
dū sit predicari
fm opinionē
pñtior de mente
Philopoi.

Alia expositio
Alexander

Expositio
Leui Heronij.

Expositio
Arist.

[S]yllogismus ac ratiocinatio extrema plerūq; media sunt: quemadmodum in scda ac tertia figura: et propterea in his ratio ac consideratio non solū sit de intermedijs: verum etiam de supremis. [S]ed pace tanti viri dixerim: non recte hec proferri: nāq; quū de intermedijs cōsiderationes esse dicunt: non hoc de medio pronuntiat: sed de quēto: hoc enim est: quod volumus mōstrare: et cui antecedentia et consequentia inuenire volumus. [S]atius itaq; est: vt cum Alexander dicamus: pñm dixisse quasi: quoniam fieri posset questio quodammodo et de primis generibus: vt si suprema genera sunt decem: si ens et vnu sit genus et consimilia queri possunt de supremis: plurime tamen questionēs circa intermedia versantur: in his enim solis et astita reperiuntur et consequentia pprie.

[O]portet itaq; ppositiones circa vnuq; dōq; sic excerpere: supponentem ipsum primū et definitiones: et quēcūq; propria rei sunt: deinde post hoc quēcūq; rem sequuntur: ac rursum que res sequitur et quēcūq; non ptingūt ipsi inesse: quibus autē ipsum non cōtingit non eligendū eo: q; puerit pūatiū. Bini denda aut sunt et consequentia: quēcūq; in eo qd est quid: et quēcūq; ppria: et quēcūq; vt accidentia predicant: et horū qualia ex opinione: et qualia fm veritatem: quanto enim pluribus talibus abūdauerit quispiā: citius conclusionē assequet: quanto autē veriorib; magis demonstrabit: verū oportet eligere: non que aliquod sequunt: sed que totam rez sequunt: quemadmodū non quid aliquem hominem: sed quid omnē hominem sequitur: per vniuersales nāq; ppositiones syllogismus: nāq; quum est indefinitum: incertum si vniuersalis ppositio est: quum vero definitum: planum.

[P]osteaq; exposuit circa que versentur meditationes. Dinc incipit methodum atq; artem tradere inueniendarum ppositionum inquitens: oportere primum supponere ipsius questionem: ac terminos eicere ac separare: qui in ipso sunt: subiectum inquam et predicatum: postea accipere definitiones ac propria re: rem appellans: quemadmodum inquit Alexander: terminos qui sunt in problemate: vel rem dicit veluti in alijs plerūq; locis et in Elenchis sophisticis cōcessum atq; subiectum: definitiones namq; et propria rei ac subiecti vere sunt: non autem quēto: deinde posteaq; definitiones ac propria adinuenimus: que indifferenter et antecedentia et consequentia esse possunt: inquirenda sunt et consequentia et antecedentia et repugnātia: hoc enī est: quod voluit: quum dixit: que res sequitur: et quēcūq; non contingunt ipsi inesse. [E]t addit Alutidus Rosadīs distinguendum etiam esse: que fm veritatem definitiones: propria: atq; accidentia: que fm opinionē sunt. [Q]uibus autem ipsum. [H]oc est repugnātia quidez subiecto ac quēto inuestiganda sunt: quibus vero ipsius repugnet: omittenda: quoniam vniuersalis negatiua cōuertitur terminis in seipsis. Si enī nulli homini inest equus

Contra expositio
Alberij.

Expositio
Alexander
dixit.

Res appellat
rem et pñm.

Dicit Alutidus
de rosadi.

et retrouentur: homo nulli equo. [D]iuidenda autē sunt: hoc est consequentia ac predicata debemus distinguere: quēcūq; in eo: quod est quid predicant: sunt autem bec: quemadmodū Aristoteles in topicis refert: quando aut idē de seipso aut genus de subiecto dicit: sed latius hoc in loco in quid predicari accipit: nam quēcūq; substantiam siue essentiam cuiuspiam constituunt: vt definitio: genus: aut differentia: omnia ea in quid predicari voluit. Excerpenda ergo quēcūq; talia: et quēcūq; propria: et quēcūq; vt accidentia dicuntur: et ex his omnibus: quēcūq; ex opinione nouas asserentium positiones: et quēcūq; fm rei ipsius veritatem: nam quanto plura habebimus talia ad quēto: tanto citius conclusionem assequemur: quanto autē veriora magisq; substantia ac propria: efficaciorē faciemus demonstrationem. [U]trum oportet eligere. [O]portet inquit quoniam demonstrationis ac syllogismus omnis ex ppositionibus constituitur vniuersalibus: quo facilius ppositū assequi possumus: ea eligere: que vniuersaliter sequunt ac predicantur de subiecto: et ob eandem causam non eligende etiā indefinitas ppositiones: quum enim ppositio indefinita est ac sine predeterminatione: incertum atq; ambiguum est: an vniuersalem reddat an particularem. [E]t ex hoc loco dixit Ioannes Philoponus falsum esse: qd nonnulli perhibent: indefinitas ppositiones si cum articulis pferantur vniuersalibus equiualesse: si absq; articulis: que sunt in parte: quum alioquin si vniuersalibus equiualescent ppositionibus: quum signa ac predeterminationes vniuersalium discretis ac singularibus non liceat apponere: non enim dicimus: omnis Socrates iustus: sequeretur articulos id genus ppositionibus applicari non posse: quod tamen falsum est. Dicimus enī: si significat: non q; omnis Socrates pñs: hoc enim ab ipso est: sed potius relationem quandam in determinatū ac pccognitū Socratem: aut aliquando predicatum fm essentiam subiecto inesse: veluti quū dicimus: dicitur: πος (dicitur) nil aliud volumus: nisi q; animal fm essentia de homine predicatur: et addit hoc ex sententia fuisse pceptoris sui in libro περὶ ἐρμηνείας. Ego autem vt exactius etiā hec possint intelligi: que pceptor suus Democritus Ammonius in libro de interpretatione dixit: in medium proferam: ait enim secto secundo: articulu aliquādo equam facere ppositionem vniuersali. Differre tamen articulum a signo vniuersali: quoniam articulus magis vniōnem significat: vnde plerūq; et singularibus et monadicis articulum addere consueuimus. οἱ ἅλως, et οἱ σαρκεῖς dicentes. Hec secto secundo. Secto autem quinto adhuc planius inquitens: vbi cūq; predicatum omni inest subiecto: ibi in consuetudine esse: vt articulum addamus: vbi autem non omni: ibi minime: differt tamen articulus a signo vniuersali: quoniam signum: multitudinem notat eorum: que sub subiecto sunt: singularis vero articulus vnam a multitudine prouenientem naturam: pluralis vero articulus et ipse aliquando vniuersali equiualeat: idem enim est dicere: οἱ ἀνθρώποι ὅντι τοι. et omnes homines mortales: aliquando autem solam multitudinem significat: vt quum dicimus. οἱ ἀνθρώποι εὐφρονας: quapropter inquit: si ppositio aliqua cum articulo proferatur: non ab re tamen erit et signum vlt aliq; addere: quemadmodū et Homerius Juppiter in Beta illados optie significauit. Hec ille et cōplura alia. Hoc etiam Nicephorus in pmo introductorij cōpēdy

Quid pñs
intelligat per
predicata qd.

Dicit Ioannes
grammatici
de pñtibus
indefinitis que
cū articulis et
sine pñtunt.

Nota de articulo
de mente
Ammonij.
Que sit oīa
inter articulu
et signū vlt.

Nicephorus 6
propter idē
nita.

Nota q; multiplex
est predicatio.

Stoicorū opinio
q; vnu sit
entium genus: qd eū
in 4. diuiditur
genera.

Plotinus 5
Roscoe.

Opio Platonis
in ascripta de
ente.

1. ego foecunditas dixissem uel
ex illo pliniano. O magna foecu-
ditas animi quae admodum fra-
tre imitaretis excogitasti

Articuli max
gis apud gre
cos et barba
ros q̄ latinos
vixunt.

**Hammond® in
libro de Inter**

m. aff. Oē bonū laboriosum num
 Aristote. Nulla uoluptas laboriosu vniuer. N
 Nulla uoluptas bonum 2. m.
 el. affir. Nullum adulteriu bonū f.
 3. e. f. Oē adulterium uoluptas Part. n.
 Aliqua uoluptas nō bonū felap.
 Neg. Oē bonum tranquillum
 2. f. Omne tranquillū uoluptas
 Omne bonū uoluptas. e. quāda uol. bon

pere proxime consequens, ut si animal solum: sed magis
vniuersalius: quod hoc p[ro]neat, ut si f[er]ra anima aut
corpus. Consi[m]iliter si a p[re]dicatu[m] puta subam anteceden-
tia sint inquirenda: non debemus solum accipere, c[on]puta
rationale aut risibile: sed magis vniuersalia puta corpus
aut animatum: quanto enim vniuersalia eligemus tan-
to plura media habebimus ad vna[m] eandem c[on]clusionem:
na[m]q[ue] si a p[re]dicatu[m] substantia ineri[re]t, si hoc est y[er]u[m] que s[er]u[er]e
tinent, ineri[re]t etiam r[ati]o, id est si inest corpus q[uo]d p[ro]neat
animal, ineri[re]t ipsi quoq[ue] animalia: quod c[on]tinet hominē.
I[tem] si non sequitur ex hoc, hoc est si a non sequitur k f[er]ra
nil tamē probibet, quin sequi possit, veluti in exemplo:
si anima non sequitur substantia, nil vetat, quin sequi
possit animal. Consi[m]iliter et in antecedentibus dicendū
est: si eni[m] animatu[m] antecedit substantia, nimirū et aial an-
tecedet: si aia[n]t non antecedit sensibile: nil phibet
quin animal antecedit ipsum animatu[m], antecederet sen-
sibile. ¶ Dubitaret aut[em] aliquis: quōd hoc supra expositis
p[ro]neat: supra na[m]q[ue] dixerat nō esse accipiēda que seque-
rent cōsequētia q[ui]n in cōsequētib[us] comprehendebant:
hic aut[em] fere totum oppositū dicit. ¶ Ad hoc respondet
nōnulli supra p[ro]p[ri]a tradidisse artem, quōd absolute p[re]se-
quentia eligere possemus: nunc aut[em] quōd nō absolute p[re]se-
quentia: sed qualiter cōsequētia subm[od]o et anteceditia p[re]di-
catu[m]. ¶ Aliter et melius vt censo Alexander: cui etiam
assentitur Philoponus: supra iquit modū electionis tra-
didit: nunc que sint inter multa eligenda docet inueniens
semper vltiora eligenda esse: p[ro]pterea q[uo]d monstrantes de
vltioribus, nō solum de particulariorib[us]. ¶ Aliter
et adhuc melius inquit L[eu]i Heronius volēs p[ro]p[ri]a hoc
in loco inuere modū eligendi vltioris de quo in p[ri]mo etiā po-
sterior[um] mentionē fecit: tamē si volumus demonstrare ha-
bere tres, nō debemus demonstrare per definitionē equi
cruris aut gradati: sed per definitionē trianguli: si eni[m] de
triangulo fuerit demonstratu[m]: planū et de equicrura erit
nō aut[em] retrouersus: supra aut[em] nō hoc, sed aliud intēdebat.

¶ Balā h[oc] et q[uo]d per tres terminos ac binas
propositiones consideratio: et per predictas
figuras syllogismi omnes: mōstrat na[m]q[ue] a/
in esse omni e[ss]e quando eorū que c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em
aliquid acceptū fuerit: hoc aut[em] erit mediū:
extrema h[oc] a/
et fit itaq[ue] p[ri]ma figura. S[ed]
aliqui quādo c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em sumptū sit: hec aut[em] vltia
figura: mediū eni[m] fit g. Nullū h[oc] quādo d/
et fit idem: sic aut[em] et p[ri]ma figura et media:
p[ri]ma q[uo]d a inest nullū si quide[m] conueniunt
p[ri]uatiuum: s[ed] aut[em] omni e[ss]e media h[oc] q[ui]n d/
nullū a e[ss]e aut[em] omni inest. ¶ Verū aliqui nō in-
esse: q[ui]n d/
et fit: hoc aut[em] vltima figura:
a na[m]q[ue] nullū g ineri[re]t: et h[oc] omni g.

¶ Vult Aristoteles p[er] ea quoq[ue] que b in scōo secto mon-
strata sunt: planum facere omne syllogismū ac ratioc[on]-
nationem constare ex tribus terminis ac binis p[ro]p[ri]is:
et per p[re]dictas effici figuras. Si eni[m] electiones anteceden-
tium ac cōsequētiū recte p[ro]positae sunt: p[ro]fecto mani-
festum erit q[uo]d dicitur: quēstionē na[m]q[ue] duas habet extre-
mitates: que cū vno medio termino duas faciunt p[ro]po-
sitiones et terminos tres: qui inter se ad colligēdā aliq[uo]d
cōplicitū cōclusionē vna ex tribus nec[ess]e figura cōstituūt:
puta in exēplo si voluerimus vltimē negatiuā cōcludere:
extremities accipiemus a, et e[ss]e deinde terminū alium:

qui antecedit p[re]dicatu[m] et sequat[ur] subiectū vt c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em quo
et extremities a, et e[ss]e p[ri]ma erigimus figurā hūc in mo-
dū: omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra ergo omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra. idēz
aut[em] est dicere c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra ac si c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em aut f[er]ra diceremus: suppo-
sumus na[m]q[ue] hos ambos idem esse. Consi[m]iliter si animus
fuerit cōcludere affirmatiuā in parte accipiemus antecede-
ntia vtrūq[ue] tā subiectū q[uam] p[re]dicatu[m]: ita p[ro]stituemus
syllogismū in tertia figura: sic omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em g[er]ra seu omne g[er]ra
est a, omne g[er]ra f[er]ra aliquid c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra si voluerim vltimē
negatiuā cōcludere accipiemus repugnantiā p[re]dicato
et cōsequētia subiectum et ita faciemus syllogismū in
p[ri]ma vel secunda figura: in p[ri]ma facta maioris cōuer-
sione hūc in modū: nullū f[er]ra f[er]ra magis nāq[ue] p[re]sentaneū
exiterat vt diceremus nullū a, est f[er]ra nam d[icitur] q[uo]d idem est
ipsi f[er]ra immediatius remouet ab a q[uam] cōuerfo: est eni[m] ipsi
repugnās: oicamus itaq[ue] per p[ro]uersionē: nullū f[er]ra q[uo]d
est nullū c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra. In scōa sic nullū a, omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra
nec mirū cuiq[ue] sit q[uo]d in vna harū cōp[re]hensionū assumā-
mus: s[ed] mediū terminū in alia d[icitur] quā eni[m] hec eadē sint:
variatio hec sit: quoniam a figure variant[ur] sin autem ne-
gatiuā in parte mens fuerit cōcludere accipiemus repu-
gnantiā p[re]dicato et subiectum anteceditia: sic eni[m] tertia
efficitur figura: nullū g[er]ra omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra aliquid c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra nō est a.
¶ Planū itaq[ue] q[uo]d per predictas figuras syllo-
gismos: et q[uo]d non eligende quecūq[ue] oia sequunt[ur]
eo q[uo]d nullus ex ipsis sit syllogismus: cōstrue-
re na[m]q[ue] penitus non erat ex sequentibus: p[ro]p[ri]a
aut[em] nō cōtingit per id q[uo]d omnia sequit[ur]:
oportet enim hūc quide[m] inesse: illi h[oc] non
in esse. Sed et manifestū q[uo]d alie cōsideratio-
nes eorū que sunt p[er] electiones inutiles sunt
ad faciendū syllogismū: quemadmodū si cō-
sequētia vtrūq[ue] eadem sunt: aut si que seq-
tur a et que non p[ro]tingit ipsi e[ss]e aut quotcūq[ue]
rursus non accidit vtrūq[ue] inesse: non eni[m] effi-
citur syllogismus per hec: na[m]q[ue] si cōsequen-
tia eadem vt b et c fit media figura p[re]dica-
tina habēs p[ro]positiones: sin autē que sequit[ur]
a et que non cōtingunt ipsi e[ss]e vt c et b p[ri]ma
figura p[ri]uatiuā habēs p[ro]positiones: que ad
minus extremū: si h[oc] quotcūq[ue] nō cōtingūt
vtrūq[ue] vt d et b p[ri]uatiue ambe p[ro]positiones:
aut in p[ri]ma aut in media figura: sic autē nul-
lo modo syllogismus.

¶ Ducitq[ue] modum inueniendi medium ac dispositionē
p[er] vnaq[ue] figuram p[er]strinxit: nūc expositurus que
sint inutiles inspectiones ad medium inuestigandū: in-
quit non esse eligenda que omnia p[re]sequant[ur]: p[ro]pterea q[uo]d
ex binis vniuersalib[us] affirmatiuis in scōa vti supra enarra-
uimus non erigitur vtilis complicatio: si eni[m] fieret aut
affirmatiuū cōcluderet problema aut negatiuū: non affir-
matiū: q[ui]n ex sequētib[us] vtrūq[ue] hoc est in scōa figura
nulla penitus cōcludebat affirmatiua: neq[ue] negatiua: q[ui]n
si cōclusio negatiua ad minus altera p[ro]positionū cōsi[m]-
ilis est: quemadmodū diximus non esse eligenda que
simpliciter oia consequent[ur] vt ens et cōsi[m]ilia: eodē pa-
cto limitatis dicendū erit de y[er]is: que non cōsequunt[ur] ab-
solute oia: sed vtrūq[ue] t[ame]n hoc est subiectū ac p[re]dicatu[m]:
puta si vellemus cōcludere oēm boies aial esse: et accipe-

2

3

3

remus animatu[m]: hoc eni[m] nō sequit[ur] oia vniuersalib[us] sed t[ame]n
aial et hominē vel et pauca alia: p[ro]p[ri]a pacto inutilis erit
inspectio: si accipiamus anteceditia p[re]dicatum ac repu-
gnantiā subiecto: ex his enim syl[log]is efficitur in p[ri]ma cum
minore negatiua: qui nullam nisi refracte et p[er] artem con-
clusionē syllogistice colligit: puta omne c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em h[oc] a / nullū c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra
c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em h[oc] b / et bis enim p[ro]positionibus nil vi ratiocini sequit[ur]:
nisi fortasse artificiose et non p[er] naturā diceremus hanc
fieri conclusionem: aliquid a non est e[ss]e verum non hoc
intendebamus: sed cōuersum: q[uo]d si negatiua in parte ter-
minis retrocedat: posset et hec cōp[re]hensio iter viles vtiq[ue]
cōnumerari. Eadē quoq[ue] rōne ostendi p[ro]t nec etia[m] in
scōa figura posse fieri vtilē cōingationē: si quis ita dicat
posse syllogizari: nullū c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em f[er]ra h[oc] a / et c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em h[oc] b / per p[ro]uer-
sionē vtilis affirmatiue in particularē ex g[er]ra colligit in
tertio scōe aliq[uo]d a nō est e[ss]e ergo nō remeate particula-
ris negatiua: nō possumus p[ro]p[ri]a intentā cōcludere: que est
aliq[uo]d e[ss]e nō est a / fide inutilis et nō syllogistica p[ro]ingatio
fieri: si vtrūq[ue] repugnantiā eligerem[us]: p[ro]pterea q[uo]d ex am-
babus negatiuis in nulla penit[ur] figura: syllogisticū aliq[uo]d
efficit[ur] ita habemus in summa inspectione oēs ad mediū
inueniendū p[ro]tractatas tā viles q[uam] inutiles: q[ui]s etiā moder-
norum nōnulli ingeniose admodū b[ut] disticho cōp[re]hendere.
Secana / Lageti / Dasenes / Debare / Bedaco.
Hebali stant: sed non stant / Sebas / Dedas / Deda.

¶ Ubi notes q[uo]d a in vltima syllaba vlt[er] signat affirmati-
uā, i affirmatiuā in parte: vlt[er] negatiuā o in parte: in
alio h[oc] syllabis ab vltima a signat p[re]dicatu[m] e[ss]e subm[od]o:
vnde quā dicit secana significat q[uo]d ex se hoc est p[re]sequen-
tibus subm[od]o f[er]ra cōsequētia subm[od]o significabat: ca / a[n]ti-
bus p[re]dicatu[m] cōcluditur a hoc est vlt[er] affirmatiua: et ita
reliq[ue] oēs dictiones in his cōtente versibus exponēde
erunt: quapropter Secana / Lageti / Dasenes / Debare / Be-
daco. et Hebali hec oēs inspectiones cōsistentes erūt: atq[ue]
viles. Sebas h[oc] Dedas et Deda nō cōsistent, neq[ue] vti-
lem facient inspectionem.

¶ Sed manifestū et qualia eadē accipiēda q[uo]d
p[er] inspectionē et nō qualia diuersa aut p[ro]p[ri]a:
p[ri]mū quide[m] q[ui]n inspectio mediū g[er]ra: mediū
h[oc] nō diuersus: sed idē op[er]e accipere: postea
et in quotcūq[ue] accidit fieri syllogismū eo q[uo]d fuere
accepta p[ro]p[ri]a aut nō p[ro]tingētia eidē iesse in p[re]-
dictos oia reducēt modos: veluti si b et c fit
p[ri]ma aut nō p[ro]tingūt eidē iesse: erit eni[m] his ac-
ceptis syl[log]is q[uo]d a p[ro]tingit inesse nullū eorū que
sunt e[ss]e sed nō ex ipsis: verus ex p[re]dicto modo:
nā b a quide[m] omni e[ss]e h[oc] nullū ineri[re]t: quare
necesse b idem esse alicui b.

¶ Occurrit nūc tacite cuiā obiectio: q[ui]n eni[m] supra di-
ctū fuerat ex supra relatis planū ac p[er]spicuū esse syllogismū
oēm ex tribus cōstare terminis: posset aliq[ui]s nō ineri[re]t
dicere: nōne aliq[ui]s sit vtilis cōp[re]hensio ad vlt[er] negatiuā
cōcludēdā: si p[re]sequētia vtrūq[ue] fuerint aut h[oc] aut disp[er]-
rata: et p[ro]simil[iter] si a[n]tiā subm[od]o p[re]sequētia p[re]dicatu[m] eodē
pacto se habuerint. ¶ Resp[on]det itaq[ue] p[ro]p[ri]a inueniens i-
nspectiones istas penitus inutiles esse: q[uo]d inspectiones
inueniēdi mediū g[er]ra sunt: mediū aut[em] vnu[m] est: et nō plura:
quēadmodū esset si cōtraria acciperemus: h[oc] q[ui]n si
in inspectionibus istis aliq[uo]d est vtilitatis: illud p[er]culdu-
bio ex supra enarratis inspectionibus pueniētia si b et c fit
p[ri]ma sunt: accidit ex p[re]sequētib[us] p[re]dicatu[m] et repugnanti-
bus subm[od]o ratiocini fieri: hoc est b et c idē esse: aut f et d

puta in exēplo sit: quēadmodū inquit Philoponus b / ni-
grū a, ethiops f[er]ra albus c[on]t[ra]d[i]c[t]io[n]em cygnus: poterimus ita ratiocinari:
ois ethiops niger ois cygnus albus nullus cygnus ethiops:
vel vt melius inquit Alulidus rosadus: si velimus mon-
strare pulchritudinē non esse finē boies: ita faciam[us]: ois
finis boies est bonus ois pulchritudo est mala: nulla pul-
chritudo est finis boies: hoc eni[m] idem est ac si diceremus:
ois finis boies est bonus nulla pulchritudo est bona: nul-
la pulchritudo est finis boies: aut sic: nulla finis boies est
malus ois pulchritudo est mala: nulla pulchritudo est si-
nis hominis. Hec sunt que in summa dicit Aristoteles.
¶ Verū referēte Philopono p[ro]p[ri]a varius in variis
reperit codicibus: nōnulli eni[m] cōtextus ita se habent: sed
manifestū et qualia eadē accipiēda que p[er] inspectionē
et qualia diuersa aut p[ro]p[ri]a: alij dicit et nō qualia diuersa
aut p[ro]p[ri]a: si p[ro]p[ri]a modo legat[ur] sensus erit: q[ui]n ex p[re]-
dictis manifestū: que eadē accipiēda sint: manifestū etiā
erit: que diuersa aut contraria: ita q[uo]d sit tanq[ue] p[ro]p[ri]a ex
supra dictis cōcludendū: si h[oc] aliter et melius se habue-
rit cōtextus: sensus erit: manifestū nobis factū est ex p[re]-
dictis: que eadem accipiēda p[er] vnu[m]q[ue]q[ue] problema: et
nō que diuersa aut contraria: non enim eligenda que cō-
traria aut diuersa: q[uo]d melius ita se habeat contextus
planum ex consequentibus.

¶ Rursus si b et c nō cōtingūt eidem inesse:
q[uo]d a nō ineri[re]t alicui eorū que sunt e[ss]e: sic etenim
media erit figura: nā b a quide[m] omni g[er]ra h[oc]
nullū ierit: quare necesse b alicui eorū que b /
idē esse: na[m]q[ue] nō cōtingere b et c idē inesse:
nihil differt q[uo]d b idē esse alicui eorū que b /
oia eni[m] accepta sunt nō p[ro]tingētia iesse ipsi e[ss]e.
¶ Manifestū igit[ur] q[uo]d ex his ipsis inspectionib[us]
nullus syl[log]is. ¶ Si b et c fit contraria: necesse b /
idem esse alicui eorū que b et c syllogismū per hec
fieri. Accidit itaq[ue] ita speculantibus inspicere
aliā viā a necessaria p[ro]pterea q[uo]d latet
identitas eorū que b et c eorū que b.

¶ Postea q[uo]d monstrauit: quomodo ex inspectione cōtra-
rior[um] cōcludimus vniuersalē negatiuā: exponit nūc quō
eadē inspectione possumus negatiuā quoq[ue] in parte col-
ligere: inueniens si b et c fit cōsequētia p[re]dicatu[m] et
anteceditia subm[od]o fuerint aut p[ro]p[ri]a aut disperata: q[uo]d a /
non ineri[re]t alicui e[ss]e id est negatiuā cōcludemus in parte:
nā b inest omni a nullū h[oc] g[er]ra inest: quare in scōa figura
concluditur q[uo]d nullum g[er]ra est a et quoniam omne g[er]ra est e[ss]e
facta conuersione et aliq[uo]d e[ss]e erit g[er]ra ex p[re]sequētib[us] aliq[uo]d
e[ss]e non erit a / puta sit cōcludendū aliq[uo]d boiem nō esse
album: si a / albus e[ss]e homo b / disgregas vlt[er] g[er]ra ethiops:
tunc ita ratiocinabimur in scōa figura: omne album est
disgregans vlt[er] nullus ethiops est disgregans vlt[er]:
hoc enim p[ro]p[ri]a cōfessio acceptū est: quoniam supponitur g[er]ra
et b aut p[ro]p[ri]a esse aut disperata: deinde cōcludit in scōa
cunda: ergo nullus ethiops est albus: deinde q[uo]d ethiops
antecedebat hominē: faciamus ita: nullus ethiops albus:
omnis ethiops homo: aliquis homo non est albus: vel ex
conuersione minoris in p[ri]ma figura hoc est eni[m] q[uo]d voluit
Aristoteles quā dixit: sic et eni[m] media erit figura: nā b a /
quide[m] omni g[er]ra h[oc] nullū ierit ita: omne a b nullum g[er]ra b /
sic eni[m] fit media fig[ur]a: q[ui]n necesse est alicui eorū q[uo]d b idē esse:
b est p[ro]p[ri]a p[re]dicatu[m] alicui repugnanti subm[od]o: puta disgre-
gas vlt[er] q[uo]d p[re]legit albi repugnare alicui boi vt ethiops

Nota diuersi
tate p[re]textus i
varijs codici-
bus grecis.

Oe. a. est. b.
Nullū. g. b.
Nullū. g. a.

Oe albu[m] disgregans
insum
Nullus ethiops
disgregans insum
Nullus ethiops
album.

affirmatiua e[ss]e legendū
patet ex sequenti bus

B. nigrū
A. ethiops
F. albu[m]
E. cygnus

Omnis ethiops niger
Omnis cygnus albus
Nullus cygnus ethiops. idē: ac si diceret
Ois ethiops niger. Nullus cygnus niger. &c.

aut. f. e contrario ex consequen-
tibus subiectū & repugnantibus p[re]di-
cato. Cygnus: subiectū ethiops
p[re]dicatu[m]. Niger igitur consequit[ur]
p[re]dicatu[m] & repugnat subiecto
Albus e contrario consequitur subie-
cto & repugnat p[re]dicato

Liber

nulla eni oia est dicere b/r/b no posse eide esse: b/r/b id est cu aliquo b na per b oia accipiebam? que repugna bat ipse. Et bec est vera huius loci expositio. Alexander aut vagat diuersas ac multimodas afferens expones: et aliqui vult phm dixisse b/ineffe nulli g pro eo qd est alicui no nonnqz no asserit no in parte sed vltier nega tiua pcludi. Nos aut tot enarrationes adducit absurdus fore diximus: ne incassum et ab vltu nra excreceret oio. Accidit itaqz. hoc est qui tale modum inueniedi mediu: sectati sunt via ac methodu no necciaz pscrutati sunt: non necciaz dico: qm nra bec qua tradidim? satis superqz su ficiens erat. Hoc aut inquit fecere: qm pleriqz ignorabat an b/r/b essent eade: hoc est an sequentia predicatu r re pugnantia subto in vnum conciderent.

Eodem aut pacto se hnt et sylli ad impole deducentes cu ostensiuis: naqz et hi sunt p cosequentia: et que cosequunt vtruzqz: et eadem inspectio in ambobus: qd eni ostensiuue mo straf: et per impole est rocinari p eosdez ter minos: et qd per impole et ostensiuue vt q/a/ nulli eoz/que/e/est. Ponat eni alicui iesse: qm igit b/omni/a/a/ no alicui eoz/que/e/b/ alicui eoz/que/e/inerit: sed nulli inerit. Rur sus q alicui inest: si eni a/ nulli eoz/que/e/c/ no o/g/ nulli eoz/que/g/inerit/a/ s/ omni in erat. L osimilr aut et in alijs problematibus: semp eni et in oibus erit monstratio p ipossi bile ex psequetib? que sequit vtruzqz: ac fm vnuqdzqz problema eade consideratio et oste siue volenti rocinari et ad impole ducere: ex eisde naqz terminis vtrezqz demonstratides.

Postea qd monstrat in omni syllo ac demonstratione mediu iueniri ex predicta inspectione: ne quispiaz male existimaret hypotheticos ac pdictionales syllos alia me thodu hie ad inuestigadu mediu ac ppones iueniedas: vult impresentia phs monstrare no differre supposito rios syllos quo ad hoc a cathegoricis ac pdicatis: et p b asserit de deducetib? ad impole: hi eni queadmodu et supra retulimus pars sunt hypotheticor: et reddit huius ratione: qm qd ostensiuue monstrat pdr et per impossibile arguit: argui dico no demonstrari: plurima naqz sunt: que per ipole tm demari pnt: queadmodu oem diametruz incomefurabile esse: veru vbiqz syllo rocinatoneqz recta facimus: ibide et per eosde terminos p impole pos sumus rocinari. Puta in exeplo: sit monstrada vltis nega tiua q nullu e/ sit a/ accipiemus fm supra assignata me thodu aliqd cosequens a/ predicatu: qd ide sit alicui repu gnati subto: et erigemus syllo ostensiuu hoc pacto in scda figura: omne a/ est b/ b nullu e/ est b/ b nullu igit e/ est a/ qd si ex hypothesi et per impole hoc ide velimus ostede: supponem? Anis iducte ddictozii: cuqz hoc et altera pre missaru ppontu alterius oppm iducemus hunc in modu: omne a/ est b/ b aliqd e/ est a/ aliqd ergo e/ est b/ b cuius oppositu supra acceperam? qd aduc claris exemplo elucida: sit monstrandu nullu voluptate esse bona: acci piam mediu terminu perfectu et ita rocinaboz: oē bo nu est pfectu: nulla voluptas pfectu nulla voluptas bo nu: vel sic p impole: omne bonu est pfectu aliqua volu ptas bonu aliqua voluptas pfectu: sed supra dictum et admissum fuerat nulla voluptate perfectus esse. Idem si proponat monstranda affirmatiua in parte: faciemus

De qd pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Primus

ex antibus vtruzqz in tertia rocinu hoc pacto: omne e/ g/ est a/ omne e/ g/ est a/ aliqd ergo e/ est a/ qd si per impole monstrare velimus hoc pacto faciem? nullu e/ est a/ boc eni est Anis oppositu: omne e/ g/ est a/ ergo nullu e/ g/ est a/ cuius triu maior poris rocinu asserbat: na hoc est qd in contextu dicit sed omni inerit: sit in exeplo termini bonu voluptas et speculatio mediu speculatio: Ita vdz erit et de alijs pblematibus: vlti inqua affirmatiua ac ne gatiua in parte. Semp eni et in oib? hoc est semp et in omni deductioe si animus fuerit monstrare per impole: hoc faciemus ex antibus et psequetibus vtruzqz ta subm qd pdicatu. Sed querit cur quu tria sint que ad me du inuentionez inspicunt antia pntia ac repugnata: cur de antibus ac cosequetib? meminerit nulla de repugna tibus mentione faciens. Respodemus hoc ideo cue nisse: qm deductioe ad impole maxime vti puenimus ad ostendenda problemata negatiua: que monstrari per impole no possunt nisi ex antibus ac psequetib? sic eni monstrare puenimus vacuu non esse sic diametru inco mefurabile et reliqua p similia: que oia ideo arguunt ga eoz opposita ostensiuo monstrat rocinu: que qm affir matiua sunt ppterea ex antibus et psequetibus tm osten dunt. Lac fm vnuqdzqz pblema. Ino b dicit qd ex eisde monstrat vltis affirmatiua ostensiuo rocinu ex gbus de ductione ad impole: et sic de reliquis problematis: naqz hoc poti? ecduerfo fieri puenit: si eni vltis negatiua oste siue arguat ex psequetibus ac repugnatis arguet: si no eade monstrat deductione ad incomodu: hoc fiet ex an tecedentibus vtruzqz: bec eni sut que affirmatiua monstrat in parte: qua falsas esse ccludimus: et qua perempta ad vlem negatiua pcludeda reuertimur: no hoc ergo dicit sed magis qd ex eisde monstramus ostensiuue vera aliqua qz cclufione: ex quibus in deductione ostendimus falsam interimenda pcone vel aliter qd eade sit gialis pside ra tio no aut in specie: in oibus naqz problematibus inspi ci mus ad antia et psequetia ac repugnata s/ in diuersis p blematibus diuersis modis.

Quemadmodu si monstratus est a/ inesse nulli e/ qm accidit et b/ inesse alicui eoz que e/ qd impole: si acceptu fuerit b/ inesse e/ qd nulli a/ no omni planum itaqz q/a/ icrit nul li e. Rur sus si ostensiuue rocinatus fuerit a/ inesse nulli e/ supponetibus inesse p impole monstrabit nulli inestis: consimilr aut et in alijs: in oibus eni necesse coez aliqne accipe re terminu aliud a suppositis: ad que erit falsi syllo: quare conuersa hac ppone altera no similiter se habente ostensiuus erit syllogis mus per eosdem terminos.

Si inquit per impole ostendamus nullu e/ esse a/ acci pientes huius oppositu concludemus aliqd e/ esse b/ qd est impole: qm supposueramus nullu e/ eē b/ et omne a/ esse b/ ita eni pcludebamus nullu e/ esse a/ in scda figura vel melius: si inquit p impole monstratu sit nullu e/ esse a/ hoc pacto: aliqd e/ est a/ omne a/ est b/ ergo aliqd e/ est b/ possumus ex eisde terminis hoc est eadez giali inspe ctione vel magis ex eisde terminis: qui sunt a/ b/ c/ osten siue monstrare eandē snē: si accipiamus omne a/ b/ nullu e/ b/ nullu igit e/ a/ qd si rur sus ide ostensiuue rocinati fueri mus hoc est nullu e/ esse a/ poterimus supposito huius ddictozio: aliqd e/ est a/ monstrare per impole eade snē: nullu e/ est a/ et in alijs problematis p similia: quare quod ostensiuue

Dubitatio

Solutio

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Prior resolutio

ostensiuue monstrat ide ac per eosdez terminos p impole deducit. Couertunt itaqz pacto aliquo monstratides iste. Sed querit philoponus atqz Alexander quo hoc sit veru: supra naqz ostendimus quartaz scde figure coplica tione et qnta tertie per impole qdē monstrari posse no ti ostensiuue. Rident hoc no eē intelligendu quo ad mo dos syllogisticos: s/ quo ad pblemata: s/ eni s/ vltitas co plicationu illaz no possit ostedi aut puerfione aut osten sua rocinatone: qd cuqz tm pblema in illis coplicationi bus per impole arguit ide poterit ostensiuue etiā mon tra ri: et couerfo. In oibus eni necesse in oibus iquit roci nys ostensiuus ac deductionib? ad incomodu necesse est ali que terminu aliud a suppositis coem vtruzqz monstrati onē accipere. Suppositos no terminos vocauit ambas ex tremitates a/ inqua atqz e. coem aut terminu qui extrin secus accipit ad qntu monstrati onē: puta b/ qui cois iquit Alexander: ideo nucupat vel ga in vtrazqz monstrati onē asicifici: vel ga medius sit in ostensiuue rocinatone. Si eni in ostensione ppositu sit nullu e/ esse a/ accipietes b/ terminu extrinsecus ipm mediu constituemus: veluti sup satis exposuim? et ad huc in deductione ad incomodu facimus falsi syllo: hoc est pcludimus snē falsam: qua perempta ad pmaru reuertimur qntu: qre puerfa hac ppone hoc est bac snē in suu oppositu: qd postea efficit in ostensiuue monstrati onē ppdr. Altera no ppone no mu tata ac similr se hnt ostensiuus fiet syllo p eosdez termi nos: puta in exeplo sit monstradu p ipole: nullu e/ esse a/ accipiemus extrinsecus coez terminu b/ et hunc in modu rocinabimur: si no est vtz: nullu e/ a/ sit oppositu ali qd e/ a/ oē a/ b/ ergo aliqd e/ b/ qd est impole: si itaqz ex b voluerim? ostensiuu pficere syllo: accipiemus snē pclu sam: aliqd e/ b/ et a/ vertemus in oppositu hac eni vocat puerfas: ita: nullu e/ b/ et a/ cu hac et altera eade pmanente: que erat oē a/ b/ constituemus syllo hoc pacto: oē a/ b/ nul lu e/ b/ nullu e/ a/ et ita facta erit ostensiuue monstratio ex de ductione ad incomodu. Ubi notes q mutationez ex ddictozio in ddictozii hoc in loco puerfione nucupauit: fortasse eode pacto aut cois: quo syllos puerfios dice puenim? Sed bec in scdo pdr magis plana fient.

Differet naqz ostensiuus ab eo qui ad ipossi bile: qm in ostensiuo fm veritate vtrezqz po nunt ppones: in eo aut qui ad ipole solum vna. Nec igit magis erit manifesta p sequē tia qm de impoli dicam? nunc no m nobis sit manifestu: qd eade inspicendu et osten siue volenti rocinari et ad ipole ducere. S/ in alijs syllo qui ex suppone: queadmodu quicuzqz fm trasumptione aut fm qlitate in subis no in ijs que a pncipio: s/ i trasumptis erit pside ratio: modus no inspectionis ides. Considerare at et diuidē quoz modis q ex sup pone: monstrat itaqz vnuqdzqz pblematu sic.

Qm supra monstrat quicuzqz arguunt ostensiuue ea de et deductioe monstrari: ideo hoc in loco vult differētiā quada ponere iter ostensiuue rocinatone adoucentez ad incomodu: eni solu differit quo ad forma sed et quo ad mazz ppterea qd in ostensiuo syllo ambe vere accipiuntur ppones ad pcludeda snē veru: eni pot veru oste siue pcludi nisi ex ambabus ppontib? veris: sed in dedu ctioe vera colligit pdr et ex altera tm vera: queadmodu supra satis monstrauimus an no syllo nucupet tm roci

natio que aliqd monstrat an et puerfio et deductio ex op positis syllo nucupent in 2o pdr logo sermone discuti mus. Propositi onē aut falsam ingt Alexander vocat oppositu snis: qd ppontis vni vice obtinet in deductio ne ad incomodu: aut ppone falsas dicit ppones in dedu ctione pclusaz: cuius sublatione ppositu inferi: puta aut hanc aliqd e/ est a/ aut hanc aliqd e/ est b/. Dec igit ma gis hoc est oia iter ostensiuu syllo ac deductione ma gis elucida b/ in scdo pdr: qm de deductione ad impole sermone faciemus. Sed in alijs syllo fm monstrat su perius eade facta inspectione posse et ostensiuu et ad ipole syllo pstruim: aut ingt in alijs hypotheticis vt qcuqz fm trasumptione aut fm qualitate sit no fieri syllo in subiectis que a pncipio sed in trasumptis: s/ quo ad mo dum inspectionis no differre: vbi scias qd syllos fm tra sumpione vocat philoponus atqz Alexander qd fm trasumptione qd eni Juniores inquit assumptionez vo cant Aristo. trasumptione dicit. Letez expō bec mea qdē snia locu no bz: si eni ita s/ trasumptione itelligeret Aristo no postea sublungeret aut fm qlitate na qd sit s/ qlitate illi etiā hoc pacto existit s/ trasumptione. Pre terea none et qui ad ipole deducunt et ipsi hoc pacto dici pnt fm trasumptione: pfecto etiā naqz et ipsi et omnes deniqz no fm totu hypothetici ac misti veluti supra ex posuimus faciūt syllo ad trasumptu: satius itaqz vt fm trasumptione vocemus eos qui ex pcellione nucupant. Di eni pprie appellant fm trasumptione: puta pcedas volo si monstratu fuerit aiam: hois esse imortalē: q pla num iter nos sit oem aiaz esse imortalē: hic eni trasumpt est aiaz hois esse imortalē: qntu no pmaru oem aiaz esse imortalē. Ratiocinatio igit nra aut inspectio no ver sat circa pmaru qntu: sed circa trasumptu: qm hoc oste so pmaru deinceps qntu pro comperto habebimus. Scdm qualitē no vocat eos q a maior a minor a simili a casibus a coingatis nucupant: de gbus oibus late in topicis pertractat: puta in exeplo a maior: qui lo cus ad destruedu magis qd ad pstruedu est ap? magis videt felicitate in sanitate qd in diuitijs pstrere: vtz sani tas no est felicitas: neqz igit diuitie: q eni felicitas in sani tate magis qd i diuitijs pstrat: hoc taqz notu p supponit: q aut sanitas no sufficit ad felicitate: hoc est trasumptu qd monstrandu relinquit huc in modu: nullus vitiu hns est felix sed multi sani vitiu hnt: no itaqz sola sanitas fe licē facit. L osimilr in relijs arguedu erit. Qd no dic in subiectis oia? Aliter? ita itelligit vt scntus sit in alijs syllo hypotheticis queadmodu in ys qui sunt fm tran sumpione aut fm vnā qualitē in subiectis ac supposi tis diuersis: naqz supposito atqz hypothetici a simili a ma iori et id genus rocinia oia arguunt ab vna qlitate exite ad min? in subiectis duob? in oib? inqua bis pside ratio sit in trasumptis no in ys q a pncipio. Delius philopo nus in subis iquit hoc est in antibus ita vt sic pstruat in alijs hypotheticis queadmodu qcuqz sunt fm trasum pti onē ant s/ qlitate pside ratio est in subis atqz antib? in antib? oio no pncipalib? s/ fm trasumptione: puta in exeplo sup allato: syllo cathegoric? no fit ad monstradu qntu pmaru veluti qd ois aia sit imortalis: ita qd sic fa ciat: si ois aia semp mouet ois aia est imortalis: s/ ois aia semp mouetur: hoc eni ipse vocat subm et aia pncip: qm est aia hypothetice ppontis monstratis qntu pmaru: s/ pdicatus rocinu sit ad monstradu subm et aia trasum prierat aut trasumptu et acceptu ex pcellioe: si aia hois est imortalis: qd ois aia est imortalis: s/ aia hois est imor talis: ad hoc eni qd est aia trasumpti sit cathegoricus syl logismus et idigemus supra tradite inspectionis. Aliter

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

Quid pdr p syllo ostensiu monstrari pdr et p deductio nes ad ipole.

hoc est narratio: quædammodum in p de aia, historia ap-
pellatur de aia. q. d. si nulli vere predicatoz in electioe nra
narratio omittimur, poterim de oī demonstratio syls cō-
struere: de oī in qua demonstratio: qm nōnulla est nāc/
ut ad ea rōcināū dirigē nullo pacto valeam: quædammo-
dū sūt p pñ: bec enī syllo nō mōstrant: sed fortasse idu-
ctioe plana ac manifesta efficiunt: r fortasse hoc est qd
subditur: aut nō est naturalr demōstratio: hoc facere ma-
nifestū. Sermō dictū est, dicitur qm bec in topico nego-
cio exactius tractabunt: hoc enī est qd ipse dialecticaz
vocat: p pteia supernacaneū etiaz fore diximus hic
locos illos oēs: quos in libro de resolone, ad mediū inue-
niendū recensuit Abūmaçar Alpbharabī a gñe/a dñs/
a p pñ/ab accidētib/ a causis/ab oppositis/ a casibus r
cōiugatis/ a similib/ a maiorib/ a minorib/ a equalibus: s
enī fortasse bec nō iustitia sint qm modū exhibēt iueniē-
di mediū nō solū in cathegoricis ac predicatiuis syls: s
r additionalib/ r inductione r exēplo: qd Arist. omisit: ga-
tū magis ad libū pñet topicoz: ideo bec in illum vñqz
locū reuocam. Satis sit enī bucuqz exposuisse quō
singla vere r vñter predicari nequeūt: quō p dicationes
varius efficiant modis: quō stoici ens oīum gen/ eē asse-
rentes ipm in quoz partitēnt p dicationē: quō Plato in
gnqz: deinde eoz errorē emendasse qui volebāt equoca-
m analogiā r equoca ad vñ idē significare: facta inibi
pulcherrima equocoz dñōne/ quidqz articuli cū idēfi-
nita signēt p pñe/ declarant/ cur p determinationes ac
signa nō addant p dicationis/ quare in topicis nō tradiderit
modū iueniēdi mediū/ quō intelligēdū qd dicit p dñs ex
p syllo/ deinde solutā dubitationē de eligendis antib/ ac
pñtib/ r expositūqz fuisse quō inspectio fiat p dñs: solutis
ibidē instantiis quibusdā circa cōtextū/ quō intelligēdū
altera p pñe cōuerfa fieri sylm/ qui sint syli fm tran-
sumptionē: qui s/ qualitātē qd in subiectis/ quō in diuer-
sis figuris efficiant syli fm analogiā seu per totū hypo-
thetici nūcupati/ quō vñ cōcludant ex particularib/ in
specionib/ qd per pñiam intellexerit p dñs/ qd pñmus B
noīe vñs fuerit/ qd dialectice nomē apud diuersos in di-
uerso vsu extiterit/ quō pñ experimēto acquirant/ quid
p apparētia intelligēdū/ qd aliter Abūmaçar de mediō in-
ueniēdo artē tradiderit. Dis explicis ad alia trāseam.

Q aut diuifio per gñā parua quedā parti-
cula est dicte methodi/ facile est pspicere: est
enī diuifio velut imbecillis syls: qd enī opz
monstrare petiit: rōcinamur aut semp aliqd
superior. Primū xō ipm hoc latuerat oēs
vrentes ipsa/ r persuadere conabant/ qd esset
impossibile de suba demōstrationē fieri r eo
qd est quid: quare neqz r qd cōtingit rōcinari
diuidentes intellegere: neqz qd sic ptingebat:
quemadmodum diximus.

Plato/ quiqz academica sequebatur Placita pñriqz/
dialecticen/ hoc est pñā pñiaz quatuor in partes secabāt
diuifia/ definitiua/ demōstratiua/ ac resolutiua: adeoqz
diuifia magnificabāt/ vt hāc/ teste Alexandro/ solā diale-
cticen appellarent ac triphū pñie dicerent: pñoclus tñ
Diadochus nō de sola diuifia sed de tota dialectica p-
tulisse hoc Platonē in 7° de republica voluit: qd tñ sit
r Plato r antiqui oēs magnā diuifia methodo vim ac
prerogatiua ascribere: p pteia qd ipsa quodāmodo via
esset ad veniēdā definitionē/ quædammodū in posteriorib/
etiā tradit: que ad demōstrationes faciēdas tanqz mediū

asciscit. Unde r in pbedro ait/ se eius vestigia tanqz dei
semp sequi qui optime r diuifere sciat r definire: r qm
resolutio cōposita resoluit demōstrationē: ob id resolu-
toze quoqz discipline nō parū cōfert: quasobres nō ime-
rito fortasse vel pñie vel mathematicaz sciarū triphū
appellabat: Aristoteles tñ q Platonē quædammodū pulli
equini mrem calcib/ repulit: quiqz etiā semp r insequit
r emulat. Vult impresentia opionē istā de diuifione cō-
ceptā pro virili sua demoliri iniquiens diuifione nō solū
eā nō esse/ que de pñia ac sciētijs oībus triphat: verum
ne firmū etiā ac stabile sylm: sed ibecille ac debile val-
de. Ceterū qm diuifio multifaria dicit: nāqz r genus
in spēs p dñas diuifit: r totū in partes seu formales siue
etiā mēles: ex qd illā diuifione: hāc partitōne vocat in
topicis Cicero: qd tñ vñ cōcedit Sabina: r vox equoca
in pñia significata/ atqz bec oīa per se dicunt diuifit: sūt
altrifecus/ que p accēs partiri pñuim/ quædammodū
subm in accētia: r cōuerfo in subiecta accēs/ atqz accēs
demū in accētia. Quas xō nōnulli addūt diuifiones spe-
ciez in indiuidua/ aut diuifiones ab vno aut ad vnus/ sup-
nacaneas oīno existimant: nāqz spēs diuifio in indiuidua
enumeratio poti/ qd diuifio cēfenda est: ab vno aut r ad
vñ diuifiones voces in sua signata partitūf. Qm iquā
tot modis diuifit aliqd nūcupat. Aristoteles hoc in loco
de ea tñ meminit: que genus in spēs diuifit/ tanqz oīum
dignissima: vt hac dñata relique etiaz eliminēt. Ait g
diuifione p gñā/ hoc est diuifione gñis in spēs puā quan-
daz particulā esse dicte methodi p dictā methodū itellū
gens. quā nuper tradidit ad p pñes ac mediū iueniēdū.
Qm enī diuifio nō ad omne mediū iueniēdū est vñ-
lis/ sed ad mediū tñ demōstratiū iueniēdū asciscit/ pp
hoc parua qdā pñcula nūcupat dicte methodi: aut p dñ-
ctā methodū magis itelligit syllogisticā totā: cuius enī
parua qdā pñcula est diuifia: vel ga syllogistica tota in
quatuor secat pñes ac docēdi modos/ quædammodū supra
etiā dixim: vel ga oīno aliqd rōcinat: nō tñ qd p pñit:
vel ga tñ vñem affirmatiuā pcludit: r p pteia de antib/
ac pñtib/ imo fortasse de pñtib/ tñ curant: nulla de repu-
gantib/ mentionē faciēs. C Alij quædammodū Alutidus
rosadis rōnē esse dicunt cur parua sit methodus: qm est
ibecillis syls: imbecillis aut ga nūqz p pñitū rōcinatur
pblema: sed semp aliqd cōius: hoc enī est qd dicit: qd enī
opz monstrare petiit/ rōcinamur aut semp aliqd superiorū.
Est aut methodus/ quædammodū in alpha nālis auditis
ex antē Alexandri refert Simplicius/ bitus cū rōne spe-
culādi ea que sub ipso sunt. Primū xō ipm hoc. Primū
ingit pñi oēs hoc ignorabāt/ hoc est diuifione aut nī-
hil penitus rōcinari aut nō qñtū p pñitū: r p pteia ipm
nitebant monstrare ac pñuadere: qm de suba ac defini-
tione nō possunt demōstrationē astruere: ob id neciūm fo-
ret vñ diuifua methodo/ ad definitionē arguēdā: ideo
duo ignorabāt: r qd p diuifione possemus rōcinari/ r qd
nō eo pacto quo ipm volebāt: volebāt enī ipm qñtū pos-
se diuifua methodo cōcludi: qd tñ fieri non poterat: aut
nō legendū est qd: sed qd seu qm: bec enī dictio tñ apud
grecos ambigua reddit oīone: pōt enī vnica esse dictio/
pñt r due: si vna extiterit/ legem/ qd seu qm/ si bine lege-
mus qd: si igit legemus quid/ sensus erit/ quē supra dixi-
mus: si xō qd seu qm/ ita iterptabimur: qre isti duo igno-
rabāt: pñs qd per diuifione possum rōcinari ac sylm cō-
struere: scdm qd eo quē diximus modo/ aliqd superiorū
ac cōmuniū: semper ratiocinabimur.

In demōstrationibus itaqz/ qm opus sit
aliquid rōcinari inesse/ opz mediū/ per quod
sit syls:

Diuifio mul-
tis modis fit.

Ante dñi/
sio sit pñs pñ-
cula dicte me-
thodū.

Exp aliqd
r Alutidū ro-
sadia.

Abūm r tñ
apd grecos
ambiguū ē

fit syls/ r minus semp esse r non vñs pria
extrematū: diuifio aut pñuz vult: ipz nāqz
vñ accipit mediū: sit enī aial/ in quo a/ mo-
tale in quo b/ r imortale in quo c. homo aut
cuius rationes opz accipere/ in quo d: omne
igitur aial accipit aut mortale aut imortale.
Hoc aut est/ qd cūqz sit aut a/ oē eē: aut b/ aut
c. Rursus boiez sp diuifit/ ponit aial eē: q-
re de d/ accipit/ a/ iesse: syls itaqz est/ qd/ aut
b/ aut c/ omne est: qre boiez aut mortale aut
imortale necessariū esse: aial: mortale aut nō
necessariū esse: s/ petiit: hoc aut est qd opoz-
tebat rōcinari. Rursus ponens a/ qdem aial
mortale: in quo aut b/ pedes bñs: in quo xō
c/ sine pedib/ boiem aut d/ cōsimilr accipit/
aut in b/ eē/ aut in c/ oē enī aial mortale aut cū
pedibus aut sine pedib/ est: a/ xō de d/ boiez
nāqz aial mortale eē accipit: qre cū pedibus
aut sine pedibus aial necesse est boiem esse:
cū pedibus aut nō necesse/ sed accipit: s/ hoc
erat qd oportebat iterū mōstrare: hoc igitur
modo semp diuidentib/ accidit quidē ipm
vñ mediū accipere: de quo aut oportebat mō-
strare r dñas extrema: ad finē aut/ qd hoc est
bō/ vel qd cūqz sit questū nīl dicit planū/
vt necessariū sit: et enī aliā viā faciunt oēm/
neqz cōtingentes abundatias existimantes.

Leui Serfo-
nis duos aut
quoz errores
circa viā diu-
fua dixit eē.

Q definitio
non sit syls
nec rōcinatio

Duo ingt Leui Serfonis erat antiquoz errores: vnus
ga existimabāt diuifione sylm esse: quā aliqñ mediū
terminus in plus se bñet qd maior extrema: qd rationē
tollit syllogisticā: alius ga arbitrabant diuifio rōcinio
posse definitionē demōstrare: binos itaqz errores illos
tollit ac dñat Aristoteles/ ac pñs qd definitio syls non
sit neqz rōcinatio arguit hūc in modū: nullus idemōstra-
bilis ac pfectus syls mediū h/ qd in plus sit maior ex-
tremo: sed diuifio mediū h/ in plus maior extremo/ non
itaqz est syls idemōstrabilis ac perfectus: si nō pfectus:
neqz alio pacto syls erit/ suppositū nāqz supra fuerat di-
uifione solā vñem affirmatiuā mōstrari posse: qd quā ita
sit in sola pñia figura diuifius astruēt syls: minor autē
expōne declarat: si enī monstrādū sit oēm boiez morta-
le eē: ita rōcinabimur diuifitēs: oē aial aut mortale/ aut
imortale/ s/ bō est aial: est igit mortale. p pteia qd imor-
tale ipm nō esse tanqz manifestus p pñitūf: in B itaqz
rōcinio: aial est mediū terminus/ mortale maior extre-
mitas/ bō minor: que quā ita sint nemini dubium aial in
plus se bñet/ qd ipm mortale: ipse xō quo ad hūc breui-
ra ac dilucidiora sint que dñr eltoz/ notulis vñt pñes
a/ aial: b/ mortale: c/ imortale: d/ boiem: cuius rōnē ac defi-
nitionē opz accipere ac demōstrare: accipim/ itaqz pñmo
oē aial mortale esse aut imortale/ hoc est oē a/ aut b/ esse
aut c/ rursus semp diuifitēdo p alias dñas accipim/ in
minore p pñe ac supponim/ boiez aial eē: syls itaqz ac
rōcinio est qd/ hoc est bō oīs/ aut b/ aut c/ est/ id est aut
mortale aut imortale: qd aut componēdo sit verū dicere
boiez aial mortale hoc petiit/ hoc est quā sit ignotū p no-
to accipit: hoc aut fuerat in mōstrationē p pñitūf. Et cō-
similr facim/ oī aial reliqz partimur differētis: puta p
bñs pedes r nō bñs pedes/ hoc igit mō. B est/ ita igit

semp diuidentes semp in diuifio syllo mediū vñs ac-
cipim/ qd sint extremitates eē xō de quo opz mōstrare:
hoc est subm r dñas ipm pro extremitatib/ accipimus
subm pro minore: dñas aut pro maiore. Ad finē aut. B
est tandē p diuifione nīl penit/ ostēdūt: puta qd bō sit
hoc/ vt mortale vt qd cūqz aliqñ qñtū extiterit/ velut bñs
pedes/ rñsibile/ aut qd cūqz aial p dñata. C Questū nāqz
p dñatū dñis nūcupat: id enī est/ de quo qñez facimus:
subm xō pñs diuifitēdo modū in posteriorib/ expō-
nit/ pñs pñs. Etenī aliā viā. Jerponit Alexander/ sa-
ciūt isti diuifua methodū cuiuscūqz vie ac modi iueniē-
di mediū aut p pñitū vñcē supplere nō existimantes esse
eā iueniēdā/ p pñitū cōplā: quā superius esse posse tra-
didim. Alter pñs pñs facit oēm aliā viā/ hoc est
vñqz ad indiuidua pcedūt diuidentes: nō tñ aspicientes
neqz cōsiderantes quis modus sit/ vt p pñitū ac mediū
inuentozum copā maximā habeamus.

Manifestū aut qd neqz destruere licet hac
methodo/ neqz de accidente aut p pñio rōci-
nari/ neqz de gñe/ neqz in qbus ignorat vñtū
qd sic se b/ anne diameter incōmensurabilis:
si acceperit qd oīs lōgītudo aut cōmensurabi-
lis aut incōmensurabilis: diameter aut est lō-
gītudo: rōcinatū est qd incōmensurabilis aut
cōmensurabilis est diameter: qd oportebat
rōcinari acceptū est: via enī bec: per hāc aut
nō est mōstrare: incōmensurabile aut cōmē-
surabile/ in quo a/ longitudo/ b/ diameter/ c.
Planū igit qd neqz ad oēm cōsiderationem
cōuenit inquisitionis modus: neqz in quib/
maxime videt decere: in his est vñtilis. Et q-
bus igit demōstrationes fiunt: r quō r ad qñā
ispiciendum fm vñumqz problema ma-
nifestum ex dictis.

Qd supra dixerat diuifua methodū parua quādam
particulā esse artis syllogistice melius nūc expōnit quāsi
argues per vñs a. s. i. v. r a. v. i. t. a. p. d. s. a. s. i. v. superi/ nāqz
monstratū fuit diuifione nullo pacto syllogistice aliqd
cōcludere: nūc aut inquit/ qd si etiā supposuerim/ ipsam
aliqd rōcinari: nō tñ ad oīa pcludēda pblemata erit vñ-
lis: quædammodū pñci male existimabāt/ hāc enī metho-
do nulla negatiua dñe pcludem/ neqz de accideēte/ neqz
de p pñio/ neqz etiā de gñe: qm dñas tñ hac arte pcludi-
mus. que essentia subit pñitūf/ accipietes pro pñsso ge-
nus subto inesse: pteia neqz etiā oēs dñas possumus de
subto mōstrare hac viā: si enī ignotū extiterit vñā dñā
subto istā/ nīl alterā colligere nullo pacto valebim:
puta si accipiamus stellas eē in aliquo nūd/ quū ignotū
sit eque pares ipm eē aut ipares/ neqz pares ipm/ neqz
etiā ipares cōcludere poterim/ si xō notū fuerit alteraz
dñarū subto inesse/ poterim/ vñqz alterā ab ipso remoue-
re: aut cōuerfo: si cognouerim/ alterā remoueri: alteraz
subto inesse pcludem/ quædammodū ga notū est irrōnale
ab hoie remoueri poterim/ vñqz rōnale ipm inesse cō-
cludere. Sed dubitat Philoponus. quō dicit Arist.
teles nīl posse diuifua methodo de proprio aut acci-
dente cōcludi: si enī ita faciamus/ oē aial aut coloratū est
aut nō coloratū: s/ bō est aial r nō aial nō coloratū: g co-
loratū. Dicim/ nos/ qd ipse nīdeat pñm arguere
ex suppositis: supponebāt enī illi p diuifione dñitionē
mōstrari: qd si ita est/ nō poterim/ de p pñio aut accideēte

Diuifione nō
esse vñlem ad
oīa pblemata
cōcludēda.

Dub/ Philo-
poni.

Solo pñia
aut pñia.

in altera maior foret altera minor: et altera totius altera
partis rōne dicitur: maior autem est in qua maior terminus: hoc
est in his predicamentis: minor in qua minor terminus id est co-
clusionis subiecti ponitur. Et si non sint ambe, hoc est quoniam
aliqui non ambe ponuntur: sed altera ponitur, iunctis altera:
puta maior aut minor: quodammodo in oibus entibus me-
moratis: opus inquit ipsum resolutione addita altera syllaba pice
re: namque per sepe tā demonstrationes quā disputationes videntur: hoc
est maioris: ponentes: que in hac et sub hac est minoris non
accipiuntur: veluti in exemplo: oēs pferēs bonū: ergo et sanitas
bonū: deest enim minor: sanitas est cōfessio: aut econverso
has minores: ponuntur: maiores vero per quas be minores cō-
cluduntur: omittuntur: nā per viles singulares et per maiores: mino-
res syllogistice monstrantur. Exēplū autem huius est modus
rōcinandi oratorum: Alcibiades noctu vagatur: ergo adul-
ter: deest enim quicquid noctu vagatur est adulter: pōt et aliter
inquit Alexander exponit: autem has ponuntur: id est particulae
pnes: maiores vero permittuntur: per quas be pnes in parte
cōcluduntur: ita enim trāsscribitur pōt et pēra pōvota. Uel
et aliter has ponuntur: hoc est immediatas ponentes duas: per
termittunt autem eas per quas ex pnyllis immediate iste con-
cluduntur: si enim resolo vltiqz ad pma faciēda sit pma: nō so-
lū opz cōtinuas ponentes accipietur: et eas per quas be mon-
strari pnt: sed hoc oia igeniose ab Alexander recitata sunt:
optima tñ est oīuz pma expositio. Necqz scribentes. Scri-
bentes dicit aut mathematice demonstrationes: hi enim descri-
ptionibus ac designationibus linearis ac nūor vtuntur: dicit
autem hoc per excellentiam: quoniam demonstrationes mathema-
tice firmissime oīuz existunt: aut scribentes pōt dicit pro
cōscribentes: scriptores namque ac pscriptores vocat greci: q
historia faciūt: sic enim et Thucydides et ceteri pnt: bī-
storias autem nūcupat demonstratores atqz auditorios li-
bros: qles sunt que de nālīb pncipis de mundo de aia
practici hi enim sunt: qui maxie demonstrationes faciūt: vnde
et supra nihil ēz historia omitti dicit: et in p de aia ad pnci-
piū: aie inquit historia in pms ponēda: non ab re itaqz de-
monstratiuas scias scripturas ac historias vocabimur. lo-
gicas ac disputatorias artes interrogationes appellatur.
Alia autem frustra. Inō solū inquit mutua pnt pferē oīoz:
sed nōnūqz etiā supflua: plurima nāqz aliquid in mediū p-
ponunt: aut tumores: aut occultationis: aut alicuius talitū
grā: quodammodo in topicis dī: et supra etiā recensuimus.
Cōsiderandū itaqz si qd supflūū acceptūz
est: et qd ex necessarijs ptermittitūz fuit: et hoc
quidē ponēdū: illud vero auferēdūz quousqz
ad duas ponentes qspia deuenierit: absqz enīz
his nō est reducere sic interrogatas rationes.
Quarūdā igit facile defectū cōspicere: qdā
autē latent et vident rōcinari eo qd necessariū
aliquid accidit ex positis: veluti si acceptū fue-
rit: nō suba sublata nō auferri subaz: sublatū
autē ex qbus est: et qd ex his corrupti: his enī
positis: neciūm est sube partē subam esse: nō
tñ per accepta rōcinatū est: sed desunt ppo-
nes. Rursus si boie exīte necē aial eē: et aia/
li subaz: boie exīte necē subaz eē: vep nōdū
rōcinatū est: nō enī se hnt pponēs vt dīrim?
Cōsolū inquit debem? aduertere si qd deest in oīone
aut si qd supflūū est positū: sed et si vtrūqz extiterit: id oē
debem? emēdare: qd dicit addēdū: qd supflūū auferēdū:
quousqz ad duas immediatas ponentes deuenierim? Pote-
rim? aut hac reglā ponentes dīspōnē qd qstū imētes: si enī

ponentes accepte aliquē ex terminis qstū hēant necē erit:
si subz in minoris: si pdicatū in maioris locū cederit: et
nullus terminor qstū i pponib? extiterit: be oēs supflue
erūt ac supvacane. Quarūdā igit. qdā inqz rōnes sūt:
qas facile possum? in pntas figuras resoluerē: quodammo-
dū quū termin? qspia in hne reperit: q in pmissis nō est:
tūc enī si maior sit termin? iste dīcim? maiorē deficere: si
minor minorē in qbuscūqz et sylis aliqd deficiat: et tñ
termini oēs q sunt in pponib? sunt etiā in hne: hos inquit
per qd difficile est resoluerē ac i figuras reducere: quodammo-
dū in exēplo ppositū nō suba sublata non auferit suba et
reliqz. In his enī nō est simplr vidēdū an ē neciō sequat
expositis: nō enī neciō seg et ē sylm puerunt: non enī si
sequit ex necessitate: si a est egle iph: b: z: b: iph: c: a igit
egle iph: c: pprea dōm est hūc sylm: quū alicui? extri-
seci idigēt: vt fiat neciūz: erit aut fortasse syls ac rōcinū:
si vlem addiderim? pponē dicēs: que eidē sunt eglia/
et iter se sūt eglia: deide acceptas ponentes in vna hētes
dicam? a: z: c: eidē sunt eglia: puta iph: b: igit a: z: c: iter se
sūt eglia: qd fuerat monstrandū. Talcs sunt etias rōnes/
quas nōnulli referēte Alexander appellabāt et pēdōs
pēra pōvota: et inartificiose pcludēs: quū ex sylis
nō sint addita tñ vli pponē vera syli sūt: cā enī ob quā
hnt hnt ex necessitate psequētē est: qd pō vli: quam
omittūt est vera: diuidunt aut minores in binas ponentes
hūc in modū. Dicit Dion qd dies est: et vep dicit Dion:
dies igitur est: et rursus: ait Dion qd dies est: sed et dies est:
vera itaqz ait Dion: in vtrāqz enī rōne omittunt vles ve-
re: et minor in duas secat: in hac enī deest qd oē qd aliqz
verū dicit: illud est: sed Dion verum dicit qd dies est: bec
aut in has duas scindit: ait Dion qd dies est et dies est: in
illa vero permittit ppo vli: qdū dicit qd est verū dī:
sed Dion dicit qd est: bec in has duas fuit diuisa: Dion
verū dicit: et Dion dicit qd dies est: et qd syllogistice cō-
cludit: verū igit dicit Dion. Ueluti si acceptus fuerit. J
pōt exēplū quō ē ex necessitate seg: nō tñ syllogistice:
si nō suba auferat nō auferit suba: sublatū aut sube pnt?
ex qd suba pntiū? auferit suba: pnt itaqz sube sūt suba:
in hac inquit rōne Alexander deficiūt alique ponentes: hoc
est nō sunt posite quas oportebat accipere: sed q illis egua/
lē: ex qd monstrari syllogistice aliqd possit: aliqd tñ etiā
pntiū: si igit be in illas trāspanant: et addat qd defi-
cit: erit syls: bec enī suba nō sublata nō auferit suba egua
let hūc: qd auferit subam est suba. Rursus hūc sublatū
ex qd est et qd ex his corrupti addēdū tāqz deficiens
hoc: ex pnt? aut totū pntiū: ex qbus sequit qd sublatū
pnt? et qd ex his corrupti: ex quo iterū sequit qd sube
pnt? sublatū et qd ex his corrupti: cui equalē pnt sube
sublate sit tollūt subaz: que sit tollūt subam: suba: partes
igit sube sunt suba. Alexander itaqz hūc i modūz resoluit
rōne istā. Philoponus tñ aliter: et alij ad huc aliter: breuita-
tis grā resolones ille omittant. Rursus si boie exīte. J
Aliud affert exēplū: quō alique sint rōnes: que cū difficul-
tate resoluant: puta si boie exīte est aial: et aial exīte est
suba: et boie exīte suba erit: enī rō neciō pcludat:
nō tñ syllogistice: nō enī se hnt pponēs vt dīctū est: si dīz
esse syls: qm opz aut ambas vles esse: aut alterā ad mi-
nus: hic aut neutra accepta est vli: sed si vli vera: que
deficit extrinsecus addat: fiet vtrūqz syls: puta oē qd ex
aliquo sequit: segit et ex quo illud sequit: sed suba segit
ex aial: qd sequit ex boie: igit suba sequit ex boie: qd aut
ē ista nō iuxta pntie modum ex necessitate colligat: sed
magis qd vli vera est: quaz extrinsecus assumpimus:
planū fiet: si alia quāpiā pntia accipiam: qualis est bec/
a: superat b: cubito: et b: superat c: cubito: nō tñ sequit a/
superat c: cubito: hoc aut idēo accidit: qm vli extrinsec?
addenda

Necessario se-
quit et syllogi-
stice seg non
cōuertuntur.

Rōnes iartifi-
ciose conclu-
dentes quas
greci vocant
et pēdōs
pēra pōvota

Adū reduca-
tur rō illa nō
suba iterēda
et ēz Alex

addenda falsa erat dicēs: si aliqd superat vniū aliq mēsu-
ra: et illud aliud eadē mēsurā: et pma supabit tertiū ea-
dē. Et his etiā planū qd rō dicta pnta ex necessitate fac
pntia: eo qd p extēte tertiū est: nō tñ syllogistice: nō enī
sic se hnt. Hoc est nō sequit p/ eo qd hnt: quodammodo
dicebam? in definitione sylis: addita extrinsecus ppo-
ne. vltim? ita se hnt pponēs: vt dīrim? qm supra ostē-
dimus oportere alterā pponū vlem esse: hic aut vtrūqz
accepte sunt i definitione: ex qbus ita se hnt: nō sequit rō/
ne syllogistica: melior tñ pōt expō. Dānat autē hoc in
loco Alutidū rosadii: Leui Heronis dicentē pntia hanc
valere: si boie exīte est aial: et aial: suba: boie exīte
sit suba: qm sequit: ois bō est aial: oē aial suba: ois igitur
bō suba: nō enī hoc semp est verū: enī fortasse sequat/
si est fumus est ignis: si est ignis est calor: si est fum? est
calor: nō tñ sequit: ois fumus est ignis: ois ignis est calor:
ergo omnis fumus est calor.
Cecipiuntur aut in talib? eo qd ex positis ne-
cessariū aliqd accidit: qm et syls necessariū
est: in plus aut necessariū qd syls: syls enīz
ois necessariū: necessariū vero nō omne syls.
Quare nō si qd accidit positis qbusdā tentā-
dū statiz reducere: sed primo accipiēde due
ponentes: deinde sic diuidendū in terminos:
medius aut ponendus terminus: q in vtrūqz
ponib? dī: necesse enī mediūz eē in vtrūqz
in oib? figuris. Si itaqz pdicet ac subiectat
mediū: aut ipsūz qdē pdicet: aliū aut ab illo
neget: prima erit figura: q si p pdicet et ne-
get ab aliquo media: finitū alia de illo pdi-
cent: aut hoc neget: illud pdicet: vltima: cō-
similr et si nō vli ter sint ponentes: eadez nāqz
mediū dterminatio: Planū itaqz qm in qua
rōne nō dī idē plerūqz qd nō sit syls: nō enīz
acceptū fuit mediū. Qm aut habem? quale
pblematū in vnaquaqz pcludit figura: et in
q vlt et in qli qd in pte manifestū qd nō in oēs
figuras pspiciēdū: et in pntia cuiuscūqz p-
blematis: qdūqz et in pluribus cōcludunt/
mediū positione: cognoscemus figuram.
Cōt: pprea fallimur in huiuscemodi rōnib? qm
existimam? terminos equitabiles eē: et ob id sylm valē
in 2ª fig? ex vtrūqz affirmatiuis: enī vep esset qd qd
est syls est pntia necia: et retroverit: qd est pntia ne-
cessaria: sit syls: valeret vtrūqz qd illi dicunt: et essent syls
pntie ille: qd tñ falsū est: nō enī ois pntia necia est syls:
in plus enī ēz pntia necia qd syls: quodammodo et a pnt?
dīrim? Quare nō si qd accidit. Quare inquit nō si qd
ex necessitate seg? debem? conari resoluē statiz. Sed
pmo accipiendū. Reuertit inqz Alexander nūcad ppo-
stū: supra enī dīctū fuerat rōne ipsaz i duas ponentes sta-
tīm distinguēda: repetit igit idē illud inquit: dico itaqz
pmo rōne distinguēda in binas ponentes: postea facta di-
finitione ista: debem? vltim? diuidēdo psequi et ex duab?
ponib? terminos tres inuenire: ex qd mediū illū ponem?
qui bis in pponib? ponet ante pnes. Si itaqz pdicet. J
post acceptas inquit ponentes ac terminos: supflūū vt syls
resoluam? (nā pōt magis dissolū qd resolo nūcupāda ē.)
habituū aut mediū hoc planū facit: enī mediū de
vna extremitatē pdicet: alteri subiectat: pntia erit figura:

hoc enī sūt qd grece dīz κατιγορη κα: κατιγορηται/
hoc est pdicet et pdicet: nos enī hoc in loco magis sen-
sum qd vna isperim? pntia et si p vna pdicet et ab altera
neget. Sinaut de vna pdicet et ab altera neget: media
ac 2^a astricta fig? Si vero alia hoc est extrema de illo me-
dio pdicent ac dicant affirmatiue: aut hoc. Sinaut neget:
illud vero hoc est min? pdicet: vltima ac tertia efficiet si/
gura: eodē pacto dōm erit et si ambe ponentes nō extiterit
vles. Qm aut bēmus. Imodū resoluēdi in vnaquaqz si/
gura tradit: qm enī inqz supra dīstixim? in qua fig? vni/
qdqz pblematū pcludat: poterim? facto syllo per qd faci-
le in figurā ipm redigere et redactū cōgicere: dīctū enī sup
fuit vltz affirmatiua in p^o tñ pcludi: vltz vero negatiua
et in p^o et in media: affirmatiua aut in pte in p^o atqz vltia:
negatiua vero pntia et oib? Que quū ita sint: vnaqueqz
tñ figuraz vni pblematū ex pntia pcludit intentione:
quodammodo p^o affirmatiua vltz 2ª negatiua itidē vltz 3^a
vltz qdūqz sūt in pte: nō debem? itaqz in oēs fig? pntia:
et in pntia cuiuscūqz pblematis: q si aliq in pntia pclu-
sa fuerit figuris: mediū dīspōnē debem? aduertēte et sup
assignatas inspectōes: et ita resoluē in pntia figurā facē.

Tres figure
tria pblemata
primaria intē-
tione pcludit:

Plerūqz igit decipi accidit circa syllos p-
pter neciūz: quodammodo dīctū est prius: ali-
quādo aut iuxta similitudinē pntis terminor:
qd nō opz latere nos: veluti si a/b: b/d: et b/
d/c: videri enī posset ita se hnt: terminis
eē syls: nō sit aut neqz neciūz appiaz neqz
syls: sit nāqz in quo a/sp eē in quo b/itelligi
bilis aristomenes: i quo c/aristomenes: vep
itaqz a/ipi: b/esse: p enī est itelligibilis ari-
stomenes: b/bipi: aristomenes nāqz est i-
telligibilis aristomenes: a/bo ipi: c/ nō inest.
Corruptibilis. n. est aristomenes: nā nō effi-
ciebat syls ita se hnt: terminis: et opōrebat
vltz a/b: pponē acceptā fuisse: hoc aut falsūz/
existimare oēs itelligibile aristomenē semp
eē: quū sit corruptibil aristomenes. Rursus
sit in quo c/miccalus: in quo b/musicus mic-
calus: i quo a/corrupti cras: vep igit b/pdica-
ri de c/nā miccalus music? miccalus: et a/
b/corrupti enī posset cras musicus micca-
lus: a/bo de c/falsus: b igit idē est ei qd pri?
nō enī verū vli ter: miccalus musicus q cor-
rupti cras: hoc aut nō sumpto nō erat syls:
bec itaqz deceptio sit eo qd pene: ranqz enim
nihil differat dicere hoc hūc inesse: aut hoc
hūc omni inesse concedimus.

Poluerat superius iam a pncipio Aristoteles modū
resoluēdi ac reducēdi syllos in pntas figuras addens
plerūqz in huiuscemodi resoluēde deceptionē fieri: ppte-
rea qd existimamus qdūqz neciō cōcludit: id syllogistū
eē cōcludi: qd tñ est falsūz. Nūc aut aliud notat: qd sepis/
sime nos a resolutione disturbare cōsuevit. Plerūqz enī
falso putamus ex vtrūqz indefinitis syllogismū perficē:
et tamē in errore nō mediocre incurrimus: nā frequētissi-
me fallaciā cōmittimus fm accidēs: pprea qd mediū
terminus in maiore pponē vnum sūt: alterū in minore:
et hoc est qd inqz aliq iuxta similitudinē pntis terminor:
nāqz si a/b: hoc est maior termin? de b/medio dīz a/b/me-

Plerūqz ac-
cidit error qd
putam? ex in-
definitis syls
fieri.

Scriptores et
pscriptores q
historiam fa-
ciunt.

enī mediū eēt oīō: nos aut nō oīōnē sed terminū simpli
cē querērim⁹: nūq̃ pfecto mediū iuenire⁹: quo nō in
uenio existimarem⁹ sine medio ratiociniū astrui posse.
Quis nos exēplū supra ex inīa posuim⁹? Alexandrī pte
ho in pte exēplū adducit mathematicus: puta q̃ oīs
equicrus tres angulos beat equales binis rectis: est autē
pars theozematis scđi ac trigēsimi pmi elntoz Euclide.
ibi enī demōstrat: si oīs triāguli latus vñ euciat⁹ angulum
extrinsecū duob⁹ intrinsecis et oppositis equales esse atq̃
intrinsecos triāguli angulos duobus rectis equales esse.

¶ Letetū quo facilius hoc possimus itelligere: vidēdū
pmo qd sit angulus rectus: et quō equales inter se anguli
extrinseci. Sunt itaq̃ recti anguli: quēadmodū et mega
rēsis Euclides refert: quā recta linea: que grece xēdētos
dī seu xēdētos vñ quēadmodū referentē ptole
Denopides mathematicus appellabat: latine ho ppen
diculus nūcupat: quū in quā recta supra rectā stans: cōti
guos angulos equales sibi inuicē facit hunc in modum.

¶ Equales ho dicunt iter se anguli: qm̃ vnus latere
supra lat⁹ alteri⁹ posito: reliquū neq̃ excedat neq̃
excedat: equales itaq̃ tres intrinseci anguli binis rectis
dicent⁹: quū spatiū a trib⁹ interiorib⁹ angulis interceptus
nō excedit: qd a binis cōprehēdit angulū. ¶ Si itaq̃
ppositū demāre voluerim⁹: ita rōciniū astmemus: oē
b/est: a/oē: c/bōē: igit⁹ c/a: hoc est: oīs triāgulus b3 tres in
trinsecos angulos binis rectis equales: sed oīs equicrus
est triāgulus: hoc enī supra recēsum⁹: ergo oīs equicrus
b3 tres intrinsecos angulos binis rectis eq̃les: in hoc iquit
Aristoteles syllo/a: hoc est b3c tres inest: c/egcuri/p/b/
triāguli itaq̃ per mediū: qm̃ aut a/ist ipsi/b/ nō amplius
videt posse demāri per aliud mediū: ita videbit per
se: hoc est immediate: a/ inest ipsi/b/ nō esse mediū ipsius
a/b/ pponis: quū qm̃ a mediū beat et sit demōstrabilis: qd
ideo accidit: qm̃ male existimam⁹ nō posse fieri rōciniū
nisi termini oēs sint simplices voces et nō oīōnes: et pte
rea nō debem⁹ semp mediū accipe vt hoc aliqd/ hoc est
vt simplex vox aut termin⁹ sit: sed aliqd et oīō p medio
pstitueda: quēadmodū et in pposito: hoc enī ppo/ oīs triā
gulus b3 tres p mediū demōstrat: qd est oīō: nō aut sim
plex termin⁹ hoc pacto: alicuius anguli qm̃q̃ figure tri
feci equalē duob⁹ angulis a ppendiculo supra rectā cau
fatis: illi equalēt binis rectis: s3 oīs triāguli anguli iterni
equivalent duob⁹ a ppendiculo supra rectā causatis: igit⁹
oēs anguli iterni triāguli equivalent binis rectis: maior est
manifesta a tanq̃ supposita iā a pñ:

¶ minor monstrat hunc in modū. Sit
Triangulus: cuius latus/b/ c/eyciaf

¶ vsq̃ ad d/ ita
planū est q̃
angulus ex
trīec⁹ a c d/
eq̃lis ē duo
bus intrinse
cis oppositis
c a b/ et c b
a b c/ māq̃ si ducat⁹ supra c/ punctū: recta equidistās ipsi
a b/ q̃ sit c/
e. qm̃ eq/
distās est
a b/ ipsi c/
e/ et ipsas
cadit/ a c/
linea erit
āguli c b

¶ coacterni per nonū ac vigesimū theozema sibi inuicē eq̃
les: b a c/ et a c e/. Rursus qm̃ eq̃distās est a b/ ipsi c/ e/ et

angulus e c d/ eq̃lis angulo intrinsecus opposito a b c/
quare totus extrinsecus angulus a c d/ equalis est binis
intrinsecus oppositis b a c/ et a b c/ qbus it addat⁹ a c b/
cōis angulus/ erunt a c d/ a c b/ duo anguli causati a recta
supra rectam equales tribus angulis a b c/ b c a/ et b a c/
sed anguli a c d/ et a c b/ binis rectis equales sūt p tertiu/
decimū theozema: qd oēs triāguli anguli tres a b c/ a c b/
c a b/ duob⁹ rectis seu a ppendiculo supra rectā causatis
sunt eq̃les: qd fuerat mōstrādū: et hoc Theon mathema
ticus: mediū itaq̃ hac in demōstratione non est nomē sim
plex: veluti manifestū est: sed oīō bec/ angulos intrinsecos
equialere duob⁹ a ppendiculo supra rectā causatis. Si
ho erigam⁹ demōstrationē ex inīa pphiloponī hunc in
modū: oēs anguli duob⁹ cōtignis equales duob⁹ rectis
sunt eq̃les: sed oīs triāguli tres anguli duob⁹ cōtignis sūt
equales: ergo oīs triāguli tres anguli duobus rectis sunt
equales: si in quā hoc pacto demōstrationē faciam⁹: mediū
erit oīō bec/ angulos duobus pignis ac pñtib⁹ eq̃les ēē.

¶ Q: aut in sit primus mediū et hoc extremos
nō op3 accipere tanq̃ que semp de se inuicē
pdicent⁹: aut similr primus de medio: et hoc
de vltimo: et in eo autē qd est nō inesse cōsi
militer: sed quot modis esse dicat⁹ et vñ dicē
ipsus hoc tot modis existimare op3 signifi
care et inesse et non inesse: veluti q̃ pñoz est
vna scia. Sit enī a/ vna esse sciam: pñia inter
se in quo b/ a/ itaq̃ ipsi b/ inest: nō tanq̃ pñia
vna esse ipsoz scientiā: sed q̃ verus de ipsis
dicere vna esse ipsoz scientiā.

¶ Aliud theozema tradit p qd in resoluendo pmpiores
erimus: et minus in fallaciā icidem⁹: qd nō op3 terminos
vt sunt exppositi/ ita eos formare in pponibus fm̃ casus.
Termini nāq̃ in electionib⁹ semp ponēdi sūt fm̃ rectū:
cōplicationes ho ex ipsis faciēde fm̃ quēq̃q̃ cōtingit
casus: qm̃ enī nō solū rerū nām curam⁹: sed et dicēdi or
natū: vt latine loquamur/ iquirim⁹: op3 rectā notūz cōpli
cationē ac structurā aiaductere: et nō solū satis esse exi
stimare si res ipsas noib⁹ significem⁹: sed et vt pñne lo
quamur curādū: si enī sola q̃ de subto dñr pdicarent⁹: for
tasse semp oporteret ppones fm̃ rectū cōstituerē: s3 qm̃
nō bec solū: verū et que in subto sunt/ plerūq̃ pdicant⁹:
quoz pdicatio aliqd fm̃ rectū efficiat⁹: vt corpus est albu/
aliqd fm̃ grūz casus: vt frater fratris frater nōnunq̃ fm̃
dantiū: vt sile sili sile/ aliqd fm̃ accusatiū: vt magnum
ad parū dī: nōnunq̃ etiā fm̃ ablatiū: vt vapulat ab ho
ste: qm̃ in quā ita res se b3 op3 terminos qm̃ eligunt fm̃
rectū exponere: pdicamēta ho et ppones in pstructione
ita facere: vt cōtingit. ¶ Scitu tñ inquit pphilopon⁹ dī
gnū/ qm̃ inquit pñs terminos exponi fm̃ obliquū de
subiectis hoc nō de pdicatis itelligit: nā pdicata semp fm̃
rectū ponunt casus: s3 enī obliquus casus aliqd in plica
to reperiat⁹: extrinsecus tñ rect⁹ subintelligit⁹: veluti quūz
dicim⁹ op3 nos audire Socratē philosophatē: subaudiē
dū enī opus est: idēz enī est dicere op3 et est opus: atq̃ in
reliq̃ cōsimilr. ¶ primū. ¶ per primū itelligit maiorē ex
trematē: per extremū ho minorē: qd tñ alibi nō mino
rē sed maiorē significare pñneuit: qm̃ enī per primū maio
rē itelligam⁹ pñtaneū est: ac cōsuetū: qm̃ in pma figura
q̃ potissima est ac dignissima maior extremas pñ obti
net locū: qd ho xēpov siue extremū minorē sūget hoc ab
vñ et pñneudine est Aristotelica. ¶ pñdicetur. ¶ pñdicari
terminos appellat qui fm̃ rectū dñr: nā pñne res subie
cta a notatiuo sūgunt: et si ita itelligat⁹: quēadmodū Alexā

der exponit/ sensus erit: non op3 nos accipe terminos ita
vt semp de se inuicē dicant⁹ fm̃ rectū aut q̃ vno et eodēz
mō maior extremas de medio pñdicat⁹ et mediū ter
minus de minore. Sin aut exponam⁹ ex inīa pphiloponī
pñdicari simplice itelligētes pñdicationē siue fm̃ rectū/
siue fm̃ obliquū: sensus erit: nō op3 qm̃ termini de se inuicē
cē in pponib⁹ pñdicant⁹: semp nos accipere: qm̃ sūz primū
de medio: et hoc de vltimo dicat⁹: hoc enī est falluz: nāq̃
aliqd maior de medio pñdicat fm̃ rectū: medi⁹ ho de mi
nore fm̃ obliquū: aut retrouertit⁹: et pñtrea nō pñdicant⁹
semp de se inuicē pñl: bec pphiloponius: mea tñ inīa lōge
antiquior est Alexandrī expō: et quēadmodū de affirma
tiuis dicim⁹. pponib⁹/ ita et de negatiuis dñm. ¶ S3 quot
modis esse. ¶ hoc est quot modis et fm̃ quot casus aliud
aly cōstruētēs vñm hoc ho est: aut cē: et quot modis
terminis pstructionis est vñ dicere pñne ēssetot modis
op3 terminos in pponib⁹ sibi inuicē cōplicare: et dicere
alterz alteri inesse. ¶ Ueluti q̃ pñoz. ¶ Jexēplū subicit vt
mōstret quō fm̃ grūm ppones cōplicent⁹: si enī accipia
mus pñne istā pñoz vna esse scia: vñ terminos expo
nim⁹: ita faciem⁹: sit a/ vna ēē scia: pñia iter se in quo b/
in hac itaq̃ expōne termini qm̃ fm̃ rectū accipiunt⁹: vñz
ho ppones pstructionis: nō dicim⁹: a/ ipsi b/ inest: qm̃ pñia
vna sint scia: sed rectū ad genitiūz flectimus hoc pacto
pñoz dicētes vna esse sciam. Possumus itaq̃ ita sūz
pstructionē: pñoz est vna scia/ sed bonū et malū sunt pñia: q̃
boni et mali vna est scia: vbi que in grō dñr in maiore ac
pñone: ea fm̃ rectū pferunt in minore.

¶ Accidit aut qm̃q̃ in medio pñmz dīci/ me
diū ho in tertio nō dīci/ quēadmodū si sapia
est scia: boni aut est sapia scia: qm̃q̃ ho me
diū in tertio dī. primū aut in medio nō dīci/
quēadmodū si oīs qualis est scia vel pñz: bo
nū aut et pñz et q̃le/ cōclusio q̃ boni est scia:
non est autē bonum scia/ neq̃ quale neq̃ cō
trarium/ sed bonum bec.

¶ Inquit Alexandrī atq̃ pphiloponius: q̃ posteaq̃ mō
strauit quō in simplici b⁹ pponib⁹ nō semp fm̃ rectū ter
mini pferunt⁹: sed aliqd et fm̃ obliquū: nūc in vñs q̃z p/
positionib⁹ exēplū ponit. Uel alr possum⁹ dicere: q̃ po
steaq̃ supra mōstrauit: quō quū maior sub3 b3 obliquū:
minor ho rectū/ obliqua pcludat⁹ pñone: nūc pñerit facit/
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl in quā
ostēdit quō ex maiore recta et minore obliq̃ pñlo sequat⁹
obliqua: melior tñ pñoz expō: nāq̃ paulo infra hoc mon
strat: et inq̃t igit⁹ accidere aliqd pñmz hoc est maiorē dīci
idēst pñdicari fm̃ rectū de medio termino: mediū ho in
minore nō dīci in tertio: hoc est nō pñdicari fm̃ rectū de
minore: bec enī in p³ figura tertiu obtinebat locū: vt in
exēplo: sapia est scia/ boni est sapia: boni igit⁹ est scia: et ita
qdē pñtruedus syllo: ipse ho alr minorē pñl

mus nro mō r fm reliquos casus formare huiusmodi
p̄dicatōes. Eodē itaq; mō. Jeodē ingt pacto de negati-
uis oīs p̄pōnib; quū enī dicim; nō ielle hūc; nō p̄ r
rectū significam; nō esse hoc; sed nōnūq; fm grūm nō
esse hoc hūc; aut fm dātūm; nō ēē hoc hūc; puta in ex-
plo; motiōis nō est motio; voluptas est motio; voluptas
itaq; nō est motio. Iterū gnōis nō est gñatio; sed volu-
ptatis ē gñatio; voluptas igit nō est gñatio. (Ubi scias
q; sylli ac cōplicationes iste nō sūt in binis tm terminis;
sed tribus; quēadmodū r reliquē; qd planū erit f3 rectū
exponētib; hoc pacto id cuius est gñatio nō est gñatio;
f3 voluptas est id cui; est gñatio; voluptas g nō est gnō.
Rursus signū nō est signū; sed ip̄sus r̄sus est signū; qre
r̄sus ip̄se nō est signū; ac si diceret id; cuius est signū nō
est signū; sed r̄sus est id cuius est signū; r̄sus itaq; nō est
signū. Lōsimilr r i alys. J̄s̄l̄r ingt quēadmodū dixim;
de p̄ fig; ita oīm etiā de reliq; scda puta ac tertia; in q;
bus tollit hoc est negatiue pcludit ip̄m p̄blema in eo q;
genus hoc est medi; termin; quodāmodo. i. sub habitu-
dine alicui; casus dī ad ip̄s; p̄blema. Textus aut iquit
Alexander obscurus est; p̄pterea q; gen; appellat p̄di-
catū r mediū; qd neq; in affirmatiuis neq; in negatiuis
p̄dicatis est vep; hoc aut dixit qm̄ genus p̄dicat de q;
quoz est gen; r in 2ª fig; medi; de ambab; p̄dicat exte-
mitatib; r fm B idē ponit qd gen; ip̄m; medi; enī in 2^a
bz locū gñis; quū de oib; p̄dicet; qd de scda B intellex-
it figura; planū fecit ex sequētib; quū enī hoc de 2^a p̄ti-
lisset figura; statī expōsit cōplicationē ex p̄pōnib; obli-
quis in tertia. (Nōnulli tm mēdofuz eē p̄textū asserūt;
oportere q; ip̄m ita se hie; eo q; ad ip̄s; quodāmo dicit
mediū. C. possum; tm r alr p̄textū exponere vt sit sen-
sus; s̄l̄r r in alys oib; s̄l̄l̄s vel figuris in qbuscūq; tollit
p̄blema fm habitudinē fm quā genus dī ad ip̄m p̄ble-
ma; vbi nō p̄ genus intelligēdū mediū; f3 hoc nomē gen;
r refer; qm̄ hoc ad exēpla supra posita; in qb; dicebat;
cuius est scia; illi; est gen; qm̄ dicit fm oēs illas būdā-
nes possum; cōstruē negatiua p̄blemata; fm q; p̄strue-
bam; affirmatiua; qm̄ gen; quodāmodo r sub aliquo ob-
liquo dicebat de illis terminis; puta hūc i modū; cui; est
scia; illi; est gen; f3 boni nō est gen; igit boni nō est scia.

C. Rursus q; tēpora nō sunt tēpus oportu-
nuz; deo enī sunt tēpora; nō autē est tempus
opportunū; eo q; nihil deo vtile; terminos
nāq; ponēdū tēpora; r tēpus opportunū r
deū; p̄positionē nō accipiendū fm nois ca-
sum; simplr enī dicimus hoc de oib; q; ter-
minos semp ponēdū f3 r vocationes nois;
vt hō aut bonum; aut r̄ia; nō boīs; aut bonū;
aut r̄ioz; p̄positiones aut accipiēdū fm
vniuscuiusq; casus; vel enī qm̄ hūc; vt egle;
aut qm̄ hūis; vt duplū; aut qm̄ hoc; vt r̄be-
rans aut videns; vel qm̄ hie; vt hō aial; vel si
aliquo mō alr cadit nomē fm p̄positionē.

C. Argumētū ad destruendā definitionē in 3^a fig; maxie
enī hec apta est ad eā destruendā; hoc aut est; qm̄ nōnulli
definiebāt tpa q; eēnt r̄ps opportunū; volēs itaq; finitio-
nē istā destruē iquit in 3^a figura; deo nō est r̄ps oportu-
nū; r deo sūt tpa; q; tpa nō sūt r̄ps opportunū; verū vt ex-
actius qd dī; possum; intelligē in logicis literatoz; ac grā-
matici vicē subire nō erubescem; sunt apud grecos vo-
cabula b duo xapōs r xapōs; xapōs; tēporis occasiōē
seu p̄ticulare r̄ps s̄ḡt. xapōs; nō qd v̄le est nūcupatur.

Latini igit vt q; xapōs; tantā copā nō hēant; quātā secū
diffima grecoz; dialectus; qd bi xapōv tēpora pluriū na-
mero appellat; qd xō xapōv tēpus referēte Fabio nū-
cupare p̄uecurit; sunt q; xapōv occasiōē vocēt quēad-
modū Aufonius Clastates nec fortasse iniuria; si enī epi-
gramata; que xepi xapōs cōscribere; r p̄dicat; Aufon;
r Possidipp; epigramatographus; expēderim; nil for-
tasse aliud significabit xapōs; q; occasiōē quādā ac bo-
nā fortune cōmoditatē; sed hec satis nobis placuit; qd in
p̄textū xapōv tēpora qd xapōv tēpus interpretari. De
itaq; tēpora qd hoc est occasiōē bz aliqd faciendū; non
tm r̄ps opportunū; cū qd de tēpori nō subiacet; etiā q;
nihil deo est vtile; hoc enī signat; qd grece xapōs; dēv
latine tēpus opportunū vocam; r terminū itaq; in expo-
nendo s̄l̄m; excerpēdi sunt fm rectū aut p̄similē casuz;
tēpora; r̄ps opportunū; r de; in structura aut rōcinatio;
nū aut p̄pōnū cōplicatione variandi sunt pro sermonis
p̄nituitate fm diuersos nois casus. Simplr enī atq; v̄l
dicim; de oib; terminis; q; semp dū ip̄s; exponim; fm
noium vocationes p̄similēdi; vt hō r reliqua; p̄pōnes; nō
p̄nectēde p̄ cōmoditate f3 vniuscuiusq; casus; casus enī;
quēadmodū in libro de interpretatiōe dixit nō sūt nois; r
p̄pterea noia ac rectū appellant vocationes; qm̄ per hec
vniūq; vocare p̄prio noie p̄ueuim; sunt aliy p̄textus
qui nō vocationes f3 inflexiones dicāt; qd si ita est; non ob
hoc tm variabatur sensus sine xapōs; sine xapōs; legas;
melior tm p̄ scriptura; quēadmodū r Alexander r p̄bi-
loponus attestant. Uel enī qm̄ hūc; j̄xēpla ponimus
diuersoz; casuz; fm quos variant p̄pōnes; vel enī vā-
riant fm dātūm; vt equale equali equali; aut fm grūm;
vt duplū duplū duplū; aut fm accūtiūm; vt vberās va-
pulātē verberās; vel fm noiatūm; ac rectū vt hō est aial;
aut aial est suba; Uel si aliquo mō alr. J̄dubitat p̄bilo-
ponus quō quū sint oēs casus enumerati; fm quos p̄pō
ip̄sa variat; aut dicat p̄bilo; vel si aliquo modo alr cadit
nomē fm p̄pōnē. R̄ndem; hoc ad ifinitūm; xbi referē;
dū nāq; r hoc plerūq; nois vices sustinet; v̄l r articulis
apud grecos p̄struit; r nomē xbi ab Apollonio dycolo
nūcupat; v̄l hoc dixit; qm̄ plerūq; multos alios faciebāt
nois casus; quēadmodū; qui r sextū r septimū addidere.
C. possumus r aliter dicere; atq; B nō de casib; intelligē
f3 de nūis. q. d. r si ē fm nūis variatio fieret; sunt q;
hoc referāt ad p̄pōnū determinationes; quēadmodū p̄ se p̄
accis; r p̄silia; f3 boz; snias in p̄posito nō approbamus.

C. Inesse autē hoc hūc r v̄ficari hoc de hoc;
tot modis accipiēdū; quot modis p̄dicamē-
ta distincta sunt r hec aut quo; aut simpliciter.
Amplius simplicia; aut cōplicita; p̄similiter
autē r non inesse; verum cōsiderandum hec
ac distinguendum melius.

C. Qm̄ supra dixerat quot modis eē dī r verū dicē hoc;
tot modis oportere existimare dīci inesse; nunc recenset
quot modis dicat inesse; nāq; tot modis aliquid icēse dī;
quot modis p̄dicamēta sunt distincta; sunt aut p̄dicamē-
ta fm Archytam tarentinū ac ip̄s; Aristotelē distincta
in decē; subz; quātitatē; ad aliqd r reliqua. Stoici tamē
quemadmodū supra retulimus quatuor ip̄sa cōnumera-
bant. Plato gñq; r ex Pythagoreis nōnulli; quēadmo-
dū i alpa maiori post nālia ingt Aristoteles decē f3 nō
ea que Aristoteles aut Archytas; f3 hec. Sinitū r ifinitū;
par r impar; vniū r plura; dextrū r sinistrū; masculinū r
femininū; rectū r curuū; lucē r tenebras; bonū r malū; al-
tera pte lōgius r qd ratū. Ex bis enī decē appellabāt bo

noz; gñā; r decē maloz. Verū hec alibi p̄tractada omi-
to. Et hec aut quo; aut simplr. J̄hoc est r hec p̄dicamēta
accipiunt; aut quo. i. fm p̄tē; aut simplr r absolute ac f3
totū; nāq; gñā; dīci; p̄p̄ia r definitiones simplr p̄dicant;
accidēs nō aliqñ simplr; quēadmodū albū de nūis; ali;
quādo quo; vt album de oculo; amplius simplicia r sine;
cōpōne; vt Socrates est hō; aut cōplicita ac cōposita; vt
Socrates est hō albus; r quēadmodū in affirmatiuis dī-
rimus; ita r in nō icēse ac negatiuis p̄pōnib; oīm. Verū
hec melius p̄siderāda ac distinguēda; qm̄ in libro de iter-
pretatiōe dixim; que p̄ se r cōplicita p̄dicari p̄nt; queue
p̄ se vere dicunt; cōplicita minime. De Simone nāq; ve-
re dicimus q; est cotiarus r q; est bonus; nō tm cōplicite
q; sit cotiarus bonus. Atq; hec hactenus de obliquo s̄l̄
logismo; structura recēsit Aristoteles. C. Modernio-
res nō alr de hoc eodē sermonē fecere addētes alios ac
diuisos modos faciēdi p̄pōnes obliquo; dicūt enī p̄pō-
nes fieri obliquo; quū hoc v̄lo icēse p̄ xbo v̄timur cō-
suetū; puta hoc pacto; boi iest aial. Aliter etiā structuras
variāt ad s̄l̄itudinē p̄me; scē; ac tertie figure. Sunt qui
alias diuisiōes faciāt dicētes aut v̄trāq; p̄pōnē obliquo;
esse aut alteras; r aut ex pte subitū; aut ex parte p̄dicati
in v̄trāq; v̄l ex pte subitū in maiore; ex pte nō p̄dicati in mi-
nore; aut ecōuerſo. Sed qm̄ ista oia parū faciūt ad cōtex-
tum Aristotelicum; imo qd amplius noua potius litigia
ac controuersias in mediū afferunt; quibus ip̄sentia
nō est opus; ideo his omisſis ad reliqua deueniemus.

C. Reduplicatū autē in p̄pōnibus ad primum
extremū ponendū; nō ad mediū. Bico autē
qm̄ si fieret s̄l̄l̄s; q; iustitia est scia; qm̄ bonū
hoc qd est; qm̄ bonū vel inquantū bonū ad
prīmū ponēdū. Sit enī a; scia qm̄ bonuz; in
quo; b; bonū; in quo; c; iustitia; a; itaq; verum
de b; p̄dicare; boni enī est scia qm̄ bonū; f3
r b; de c; iustitia enī qd bonū; ita igit fit reso-
lutiō; si nō ad b; positū fuisset hoc qd ē; qm̄
bonum nō erit; a; nāq; de b; verū erit; b; autē
de c; nō verū; bonū enī qm̄ bonuz; p̄dicare
de iustitia falsum r nō intelligibile. Similr
itaq; r si sanabile demonstraret q; est scibile
iquatū bonū; aut bircocerū; opinabile iquā-
tū nō ens; aut hō corruptibile iquātū sensibi-
le; in omnibus enī superp̄dicatis ad extre-
mum reduplicationem ponendum.

C. Aliud theorema tradit docens quonā modo per q̄sa-
cile poterim; s̄l̄l̄os resoluerē in qbus ponunt reduplica-
tiue p̄pōnes. Leterū quo exacti; que dicunt intelligē pos-
simus; vidēdū pus qd sit reduplicatio; ac quō reduplica-
tiue asruant p̄pōnes. Reduplicatio itaq; quēadmodū
iquit p̄bilo; ponus est; eiuſdē bis i eadē p̄pōne acceptio.
Aliter dicit Albert; reduplicatio aut est iterata enūtiatio
mediū sup extremū; vt notet causa inherētie p̄dicati in
subito; vep; mea snia p̄or definitio multo melior; nāq; nō
solū mediū termin; iterat; imo r maior minorq; nec so-
lū reduplicatio eāz notat; ob quā p̄dicatū subro ibereat;
sed alia quoq; quēadmodūz p̄ntiam ac vt moderniores
asserūt specificationē; quū enī dicim; ens subm esse p̄me
p̄hie iquātū ens; nō dicimus q; ens sit cā; q; vt subz sit in
p̄ p̄hia; sed b volumus; ens sub rōne sua cōi; qua ens est
ens; subz eē in p̄ p̄hia; v̄l r moderniores dixerē hāc p̄ti-

culā iquātū bifariā posse accipi reduplicatiue ac specifi-
catiue; r reduplicatiue vel grā p̄comitatie vel grā cause.
Dōs tm oēs modos vocat Aristot. ip̄e sentia reduplicati-
uos; quēadmodū in exēplo; quūz aut iustitia seu boni est
scia qm̄ bonū; nō enī vult bonū cām eē; car de iustitia sit
scia; f3 pot; de iustitia scias eē non sub rōne; qua iustitia;
vep; sub rōne; qua bonū. Reduplicatiuas itaq; in p̄posi-
to oēs illas p̄pōnes nūcupabim; in qb; idē bis accipit
fm eadē p̄pōnē. Sit ergo in p̄textū; si velim; rōnes s̄l̄
logisticas in qb; p̄pōnes sint reduplicatiue; in ratiocini-
formā resoluerē; oportere nos reduplicatū maiori extre-
mo applicare; si nō ad mediū terminū reduplicatū po-
nerem; minorē p̄pōnē aliqñ falsā facerem; aliqñ que
vix intelligi posset. P̄terea iutile etiā foret medio termi-
no applicare reduplicationē; nāq; si reduplicationē; seu
reduplicatū pcludē itēdū; nimirū ad p̄dicatū p̄ntis de-
bebit adiacere; tū qd est p̄ditio p̄dicati tū nō etiā q; non
semp verā p̄struerem; p̄pōnē; si subito adderet. L3 aut
hoc ita sit; qd tm reduplicat; nō est mal; extremū; f3 me-
dius termin; puta in exēplo; boni est scia qm̄ bonū; iusti-
tia est bonū; iustitia igit scia qm̄ bonū; maius extremū;
scia qm̄ bonū; mediū termin; bonū; minor iustitia; B est
ergo qd voluit qui dixit. Reduplicatū autē in p̄pōnibus
ad p̄m extremū; B est ad maiore terminū ponēdū; nō autē
ad mediū; si enī ad mediū poneret reduplicatū; puta qm̄
bonū; nō ampli; erit iustitia scias eē; qm̄ bonū; p̄pterea
q; p̄dicato nō addit; qm̄ bonū; qd erat reduplicatū; r ad
hec f3 maior p̄pō fortasse veritate obtineat; nō tm ob id
minor vera erit; qm̄ enī ista est vera; boni qm̄ bonuz; est
scia; hec tm est falsa; iustitia est bonū; qm̄ bonū; v̄l vt gre-
ce loquar r̄i xapōv; aut enī ingt p̄bilo; pon; quū B oī-
cim; significam; iustitia eē bonū; qm̄ est bonū; r istud est
fatum ac nō intelligibile; q; enī nō rideret; si aliq; diceret
Socrate eē hoies; qm̄ est hō; q; si p̄ s̄l̄l̄; nō v̄nā intelliga-
mus oīonis partē; puta p̄iunctionē; f3 binas r relatiū;
r nomē ifm; significās subz; puta qd qd; quemadmodū
scitū grecap; s̄l̄p; p̄sili; tūc q; dicit iustitia esse bonuz; qd
qd bonū; mētiē; nil enī aliud hac oīone v̄let; q; iustitia
eē ip̄m bonū fm gen; qd r falsū; r p̄būdū est; B est;
qd intellexit; quū alr; a; nāq; de b; verū erit; b; autē de c; nō
verū; bonū enī qm̄ bonū p̄dicare de iustitia falsū; r non
intelligibile; ita nos r aliy ē ante nos translulerūt r̄o r̄i
xapōv. C. Satis tm mea snia eēt; si quēadmodū grece
p̄text; ambigu; est; ita r nos latinū facerem; ancipitē di-
centes; nō qm̄ bonū; f3 qd bonū; p̄t enīz ambigu; sensu
r p̄iunctione r p̄ relatiū noie capi; quēadmodūz vel
mediocris s̄l̄ature v̄ris planissimū eē p̄t. Quū nō dīci-
mus boni esse scias; nō intelligēdū; qd nōnulli male existi-
māt; emditōez seu mox disciplinā; quā greci πειραδελαν
vocāt; f3 scias dīfinitionū; quā ydē πειραδελαν nūcupāt;
ita enī p̄text; Aristotelic; se h3; r est p̄blema valde ambi-
guū an v̄ntes doctrina p̄cipi possint. S3 de his hacten;
J̄similr itaq; alud exēplū ad mōstrādū p̄pō; bonū
est scibile iquātū bonū; sanabile est bonū; sanabile itaq;
est scibile iquātū bonū; Aut bircocerū. J̄Tertū exēplū
nō ens opinabile iquātū nō ens; bircocerū est nō ens;
bircocerū igit opinabile iquātū nō ens. J̄Aut hō corrup-
tibile. J̄Quartū exēplū; sensibile corruptibile inquantū
sensibile; homo est sensibile; hō igit corruptibile iquātū
sensibile; in oibus enī superp̄dicatis. J̄hoc est in oib;
reduplicatis ponēdā eē reduplicationē ad extremū. i. ad
maiore extremitatē; sup̄p̄dicatū enī ingt Alexander vo-
cavit reduplicatū; qm̄ p̄dicatū p̄segt; r est in snib; sup̄-
p̄dicatū; p̄t r v̄l; sup̄p̄dicatū intelligē; q; q; additio-
nē faciam; p̄dicato; siue reduplicatū sit; siue aliō ḡp̄p̄ia;

Quotmodū
reduplicatio
f3 modernos

Reduplicatō
maiori extre-
mo est appo-
nēda; nō autē
medio.

Reduplicatō
l3 addit ma-
iori extremo;
id tm qd redū-
plicat est me-
dius termin;

Uō quō hec
p̄pō falsa sit;
iustitia est bo-
nū eo q; bo-

qd s̄ḡt r̄o
o; r̄i apud
grecos;

Uō tērm; latī
nū ambiguū
eē p̄mitēdū;
vt cū grec; est.

Sup̄p̄dicatū
qd de mente
Alexander;

Nota de cō-
plicationibus
que vident fo-
lū in duobus
esse terminos;
s̄l̄l̄r i trib;

Quare gen;
appellat me-
diū in 2^a fig;

Alia expō.

Alia expō-
tio authoris.

J̄ alio decli-
nationes.

Uō hie dīci;
it̄ r̄ps r tpa
J̄tē xapōv
r xapōv.

Alia dīci p-
p̄ia r definiti-
ones simplr
p̄dicant; acci-
dentia v̄o r
simplr r fm
quid.

Opiones va-
riē modernio-
rū de p̄pōn-
bus obliquo;

Vocationes ap-
pellant p̄ba
nois r rectas

Dubitū p̄bi-
loponi.

Solutio.
Infinitūm v̄
bi sustinet v̄-
cē nomīnis.

Alia solutio.

Quid redū-
plicatio dīcē
r p̄bilo; pon;
Aliter Albe-
rt de reduplica-
tione.

Reduplicatō
nō solū notat
cām inherētie;
f3 p̄ntiam r spe-
cificationē.

Opio qd dda
modernor q
ponit redup
plicari posse
minore supra
mediam.

De illa opio
fit falsa.

De ipso re
duplicatione
non possit fi
ri nec 12 nec
in 3 figura.

De nulla re
duplicatione ne
gativa ce pos
sit.

Aliud dicitur
modernor q
ppd redupli
catus no pos
sit couerti: qd
ab auctore d
struitur.
De hoc ppd
aliq aial est
hodie per se.

Contra illam
opinionem,
hodie tam e
diligentia co
siderandum.

De negatiua
reduplicatiua
posse couerti
3 modernos.

hoc grece ἐπὶ τῆς τοῦ ὁμοειδούς. Et hec baccen^o de redup
plicatione. ¶ Modernor in nonnulli complura alia addi
dere: ac pmo dicit reduplicatione duplicē ēē vna medij
supra maiore extremitate, vt in exēplo ppositis: aliam
minoris supra medij, vt in exēplo nullū corpus iquātū
egruū est sanū: oē egriū est corpus nullū egriū est sanū in
quātū egriū. ¶ Sed 3 nō vident^r hec superiorib^o cohe
rere: nāqz aut reduplicatio illa minoris ponet^r ad medij
in minore ppone, aut ad maiore in maiore: si prius tunc
ea sequent^r absurda: que Aristoteles in pteru enuenera
uit: quū dicebat oportere reduplicatū poni ad maiorem
extremitate: si scōtūc falsa erit descriptio reduplicatio
nis dicēs reduplicatiōne esse iteratā enuntiationē medij
sup^r extremitatē: vel vt ingt^r philoponus, eiusdē bis in eadē
ppōne acceptiōne: quū enī dicimus nullū corpus iquan
tū egriū est sanū: nihil ponimus iteratū aut bis in ppōne
ista: falsū est qd illi de minoris reduplicatiōe asserūt.
¶ Salūm est etiā qd vltius dicitur oib^o figuris fieri
reduplicatiū sylm nec solū in affirmatiuis, sed etiā ne
gatiuis ppōnib^o. Nāqz si in scōa fieret, oportet medij
reduplicatiōe est absurdū: medij nāqz in plus se hz qz
vtraqz extremitas: nec dixeris qd nonnulli asserunt fieri mi
noris reduplicatiōne: hoc enī supra refutatū est: ob hāc
eadē cām neqz in tertia dicemus fieri reduplicatiōis cō
plicationes: imo qd amplius si recte velim^o examinare
et pprie reduplicatiōne facere: reperiem^o reduplicatiū
nullā esse negatiua: nāqz quēadmodū 2 y cedūt si ppe
accipiat iquātū idē sūt qd fm qd fm xō qd 2 p se vt in
posteriorib^o tradit idē sunt: per se aut^r ppositio nulla est
negatiua: ois enī per se ppō: que vere per se dicit^r aut in
pmo aut in scōa est modo: hoc est aut pdicatū hz subiecti
essentiā pstituit^r aut eōuēso subm pdicatū: qd ita est
nulla per se ppō: 2 ex sequenti nulla vere reduplicatiua
negatiua erit. ¶ Addunt adhuc aliud, qd etiā falsum cō
seo/reduplicatiū videt^r ppōne nō posse terminis retro
cedere pmissis in reduplicatiua: si enī ppōnes per se cō
uertunt^r in ppōnes per se: veluti hec ois hō aial, aliq uod
aial hō: nimirū 2 reduplicatiua i reduplicatiua puerit^r.
De si dicās hāc nō esse per se, aliq aial hō. Cōtra, si non
est per se ergo p accēs: pterea est vere neccia: igit per se
hec enī idē sunt: veluti legentibus posteriora planū fiet.
¶ Nec dicās, qd nonnulli male allucinant^r: reduplicati
uā couerti qdē, sed nō in reduplicatiua: sed in vna: cuius
subm cōstat ex pposito pōis: 2 illo sup qd cadit redup
plicatio cū reduplicatiōe mediāte hoc relatiua qd: puta
aial in quātū hō est risibile couertit^r hunc in modū: aliq d
qd in quātū hō est risibile, est aial. ¶ Sed pace istorū
dictū sit hec, minime vera esse: si enī rectā cōuersionē fa
cere possumus: cur tot ambagibus vtendū? Si enī dica
mus aial iquātū hō est risibile: g risibile in quātū hō est
aial: qd falsū pterebit ois nra: profecto nihil: nā quū hoc
dicimus, hoc volum^o: qd qre aliq aial sit risibile est:
qū aliq aial est hō: 2 retrouertit^r qd qre aliq risibi
le sit, aial est: qū aliq risibile est hō: imo qd ampli^o est
quas nonnulli couerti negant reduplicatiuas negatiuas: i
ppropias tñ, eas nos terminis retrocedere asserimus: pu
ta: nullū malū est eligendū in quātū malū: dico, enī qd in
hanc cōuertit^r: nullū eligendū in quātū malū est malū: q
si negas: erit g vna vera, altera falsa: puta pōz vera, scōa
falsa: qd nō nō est: si enī hec falsa esset, nullū eligendū in
quātū malū est malū: vera nimirū foret sua dīctio: 2
qd tñ secus est: hec enī aliq eligendū in quātū malū est
malū, falsa proculdubio est: ex hac nāqz sequit^r aliq esse
eligendū in quātū malū: qd est falsū: quemadmodū di
cere etiā puenimus hanc falsam esse, aliqz hircocerū

est aial: nō ga si hircocerū ēē: qd ab ipso aial remoue
ret: sed qū fieri nō pōt^r vt hircocerū sit: consimil^r 2 in
ppposito dicendū. Quare sileant q nouas pueritē leges
introducūt: sileat etiā qui nouas reduplicatiōz syllozū
coordinatiōes faciunt: quoz alij dicunt reduplicatiuas
cōiugatiōes fieri in pma ac tertia figuris: in scōa xō mi
nime. ¶ Alij aut aliter etiā 2 plixius suas distinctiōes
psequunt^r ex vtriusqz reduplicatiuis: 2 ex altera tñ cōpli
catiōes cōstituentes in oibus figuris: quoz oim^o opio
nes missas facio: tū ga lōge a veritate aberrant: tū etiam
ne in infinitū nra pferat^r oio: id tñ vnu addimus: qd ex
sua Arist. reduplicatiū 2 vere reduplicatiū syls in so
la p^o fig^o 2 solis affirmatiuis iugatiōib^o efficit^r: qd pla
nū fecit pbs in pteru solas eas enumerans reliqz oib^o
omissis. Sed his iā iā pfectis ad sequētia pedē feramus.
¶ Hō est aut eadē terminor positio: quādo
simplr aliq d ratiocinatū fuerit 2 qū hoc ali
quid aut quo aut quō. Dico aut quēadmo
dū qū bonū scibile mōstratū fuerit: 2 qū sci
bile quid/ qū bonū: verum si simplr scibile
monstratū fuerit/ medij ponendū ens: si
autē qū bonū/ hoc qd est/ aliq d ens. Sit
enī a/ scia qū ens: in quo/ b/ ens aliq d/ in quo
c/ bonū. Vtrū itaqz a/ b/ e/ b/ pdicare: erat enī
scia alicuius entis/ qū aliq d ens: sed 2/ b/ de
c/ qd enī in quo/ c/ ens aliq d: quare 2/ a/ b/ c.
Erit igit scia bonū qū bonū: nāqz aliq d ens
erat pprie sube signū: si xō ens medij posi
tū fuisset: 2 ad extremū ens simplr/ 2 nō di
ctū esset aliq d ens: nō esset vtriqz syls qd est
scia bonū qū bonū/ sed qū ens: vt in quo/ a/
scia qū ens: in quo/ b/ ens/ in quo/ c/ bonum.
Manifestum igitur qd in syllogismis/ qui in
parte ita accipiendi sunt termini.
¶ Dicit nonnulli intentionē ēē pbi hoc in loco ptractare
quō fiat minoris reduplicatio supra medij. Nos aut ali
ter cū philopono atqz alexandro volumus intentionē
Aristotelicā esse: tradere aliud theorema: per qd facilez
possumus resolutionē facere: pteriqz enī in excerptendo
medij lōge aberramus: qre nō opz inquit in sylloz re
solutionib^o eadē 2 simile positionē ac terminor ingitio
nē facere: qū simplr aliq d in pte pcedit^r: 2 qū cū addi
tione quapiā: quēadmodū paulo ante monstratū fuerat
in hūib^o pdicatū reduplicatū: 2 hoc est qd significā
uit cū dixit: qū simplr aliq d rōcinatū fuerit: 2 qū hoc ali
quid: aut quo aut quō: suprapredicatorū nāqz alia qd est
predicatū signat^r vt equicrus duos rectos hz inquantū
triangults: alia quo/ vt sanū est scibile fm qd bonum/ alia
quō/ vt hircocerū est opinabile fm qd nō ens: sūt itaqz
nonnullē pditiones tales: in qbus aliq d suprapredicat^r
sunt aut 2 alie simplices: in qbus pdicatū sine additio
ne pferit^r vt iustitia est scibile: quū igit iquit sit talis in
syls varietas. Nō opz eodē pacto terminos querere in
simplicib^o pdicatis 2 in q/ que sunt cū additiōe: s3 qū
simplr sit pō/ medij terminus cōior ponēdus est q
simplr in subto termino: de quo videt^r 2 pdicatū
vere pcedit^r vt ens: fiet enī hunc in modū syls: oē ens
scibile: iustitia est ens: iustitia itaqz scibile. Si xō pō nō
sit simplex: sed habuerit aliq d additū/ non opz amplius
medij terminū simplr 2 cōiter inexistentes querere: sed
proximiorē

Nota qd ex
rio reduplica
tū syls lo
tū sit in pma
figura ex sua
Aristotele.

Enī primio
pa sunt rei/ ma
gis illi/ subbz
significat.

Hō eodē mō
termini expo
nendū sunt
syls qū sim
plr: 2 qū cum
additiōe q
piā pdicatū
in pōtione po
nitur.

Dicitur itaqz qd
dicitur pbs
additum.

Regula quā
Arist. in cō
textu ponit
pōtione simplr
2 limitatā.

Mod^o signi
ficandi pūm
subale apud
Aristotelem.

proximiorē ac eo modo inexistente: quo maior extremi
tas de ipso vera erit cū additiōe pdicta: nā scibile simpli
citer verū erat de ente pdicare: nō aut scibile inquantū
bonū: qū ens cōius est 2 in plus qz pdictatū: non enim
vera est ppō dicēs: omne ens est scibile inquantū bonū:
nāqz nō omne ens est bonū: neqz ex entib^o sola bona sci
bilia: s3 qd eadē est 2 iōz scia: non itaqz ampli^o erit me
dius terminus ens: s3 aliq d cognatus ac pxius subto:
2 nō sūt cōe: vep tale aliq d/ vt pdicari de ipso possit ma
ior extremitas/ hoc est scibile inquantū bonū: 2 istud est/
qd voluit: dū ingt^r dico autē/ quēadmodū qū bonū scibi
le mōstratū fuerit: 2 qū scibile qd/ qū bonū: verū si sim
plicif scibile mōstratū fuerit, medij ponēdus ens: s3 aut
qū bonū/ hoc qd est aliq d ens: ac si diceret^r volum^o cō
cludere pdicatū sine determinatione aliqua: debemus 2
medij accipere simplr ac sine determinatione: s3 aut
determinatione/ medij excerptedū determinatū ac limi
tatū. Sit enī a/ scia. ¶ Primū ponit exēplū eius: qd est
quo/ nō eius qd est simplr: puta alicui^o entis est scia qū
ens/ bonū est aliq d ens: bonū qd est scia qū ens. ¶ pprie
sube. Inō dicit oportere medij/ qd est aliq d ens esse defi
nitionē minoris extremi/ sed magis dicitur ac limitatū:
qd bonū: puta pxius/ magis bonū ppriā subbz designat:
quēadmodū aial pxius signat ppriā bonū subbz qz cor
pus aut suba. Si igit velim^o pcludere bonū esse scia in
quātū aliq d ens: puta iquātū eligibile/ medij accipiēdū
aliq d ens/ 2 est eligibile: nō aut ens simplr. De si medij
acceptissem^o ens simplr: nō aut ens aliq d, ad maius etiaz
extremū in pte in reduplicatiōe deberem^o ponere ens
simplr: puta si dicam^o oē ens scibile qū ens/ bonum est
ens: bonū g est scibile qū ens. ¶ In syls qui in parte, 2
syls in pte: eos vocat qui nō hnt simplr pdicatū: s3 cū
additiōe signante qd hoc/ aut quo aut quō: hec enī 2 que
hec signant addita pdicato faciūt ipm piculari^o: nō enī
sūt vlt/ bonū ēē scibile: 2 bonū scibile esse iquātū bonū:
in talibus itaqz syls medij nō est accipiēdū cōe/ quum
sit pō limitatior, ppter suprapredicatū, sed pxiūm 2
ppriā subam significat^r aut 2 idem suprapredicato.

Mod^o signi
ficandi pūm
subale apud
Aristotelem.

predicatum: quēadmodū nāqz ingt^r Simplicius in alpha
nālis audir^r qd Plato vocabat αὐτόν Aristoteles nū
cupat πρὸς: vnde 2 Adrastus pbs/ quēcūqz essentiaz
alicuius pstitueret/ voluit apud Aristotele vocari cū hac
additiōe qd: qre boiem merito dicemus esse aial rōna
le/ 2 ēē qd aial rōnale/ aial 2 qd aial rōnale 2 qd rōnale.
¶ Sed mea qdē s3 hec elegāter dicta sūt: nō tñ vere:
si enī que in 3° topicor dicit Aristoteles aiadueramus/
per qd qd/ nil aliud intelligem^o qd genus alicui^o: ait nāqz
ibi/ nihil enī dicitur qd genus qd non est in genere: quare
nō recte pferemus/ boiem esse qd rōnale: quū rōnale nō
sit bois genus: nec recte etiā dī/ idēz esse/ qd Plato voca
bat ipsum ens/ 2 qd Aristoteles qd ens: recte enī dicimus
boiem esse qd aial: nō tñ boiem esse ipsum aial: nāqz oē
signat aial genus bois esse. αὐτόν xō signat bo
minē ipz aialis essentiā esse: quā Plato ideam vocare
cōstueuerat: 2 hoc ita sit planū legentibus 6° topicor/
quēcūqz in libris postnālia lōgo sermone disputant^r: sed de
his als: satis sit ipresentia qd suspicabile idēz signare/ qd
minē ipz aialis essentiā esse suspicabile: an xō qd ens in alpha
nālis auditus signet ipz ens esse genus/ quēadmodū
voluit aspasiū/ an xō ens verū/ hoc est subbz/ vt Alexā
der ac reliqui oēs: hec alibi perquirenda relinquo: nobis
sufficit attulisse/ que ad cōtextū intelligendū faciūt: qd qz
in vlt^o Aristotelico frequētissimō est: nāqz 2 in postero
rib^o ita dicebat qd lignū 2 qd album.

Quoniam xō nō est idem voluptatē esse bo
nū 2 voluptatē esse ipsum bonū nō similiter
ponendū termini: sed si est syls qd voluptas
ipsum bonum/ ipsum bonū: s3 autē qd bonū/
bonum. consimiliter 2 in alijs.

Nota de ne
cessitate grecar
litterarum ad
intelligentiam
dicitur
aristotelis

Hō significat
re idem apud
grecos termi
nos cū articu
lis pōstos.

τὰ αὐτὰ
idē qd ipm
bonū apud
grecos.

Dicitur illud
dirosadio de
articulo apd
arabes qd cō
sonat grecis.

quemadmodum et apud grecos articuli: veluti supra longa exponere satis declarauimus: et Donidus tinctis in suis catholicis: et Apollonius dyscolus in suo de constructione referit. Utrūque magis ad literatorum ac grammaticorum pertinet, quam logicis aut philosophis. Ad reliqua igitur transeamus.

¶ Dicitur nonnulli intentione esse Aristotelica monstrare quod in prima figura non potest vltis affirmatiua concludi nisi vltima premissa sint vltima: de maiore namque nemini dubium est si sit vltis prima premissa vltima esset: sed de minore hoc monstrat impetentia. Dec illi. Sed pace eorum dixerim non recte sentiunt: si enim hoc faceret superflue faceret: nam de hoc satis pertractatum est supra ubi agebamus de syllogismi structura. ¶ Aliud itaque est quod hoc in loco vult philosophus: quoniam enim complures antiquorum non videntur inter disputandum manifestum syllogismum: sed quasi ex vna premissione conclusionem inferebant: ex vna inquam premissione non simpliciter prolata: sed potius eo modo conuerfa: quo premisses conuerti in secundo premissae volumine docet Aristoteles: quoniam inquam hoc ita esset: docet nunc philosophus quanto talis syllogismus resoluendi dicens: non esse idem secundum rei namque neque etiam secundum proferendi modum: cuius binesse: buic omni a inesse: cui omni b inesse: buic omni a inesse: propterea quod quibus vtraque istarum binas continet premissas: hec que dicitur cui omni b inesse:

Indefinita nō solū
de particulari ne
rificatur sed et
om̄ de uniuersa
li. teste alex. m. 2.

2. a. deest ex ipsa lectioe
philosophi

neq; inesse. [Si autē de quocunq; b.] τὸ καὶ ὅτος ἰκνί
 Alexāder equale est τῷ κατὰ πάντας. ideo nos trās-
 diximus de quocūq; est autē sensus q; si vtrq; ppōne
 vtr affirmatiue sint z vere, ex his sequet ꝑclo vtr affir-
 matiua z xaz hoc est qd voluit dū iquit sin autē de quo
 cūq; b/vere dicatur, huic omni inest a/accidet a/de quo
 omni/b/dicitꝫ/de hoc omni dicitꝫ hoc est si/a, maior exte-
 ritas p̄dicet de omni/b/medio: z/b/de omni/c/minore:
 sequit ꝫ accidet ex necessitate/a/in p̄cone predicari de
 omni/c, puta in exemplo/si/a/aial: b/ronale: c/dō:aial de
 omni rōnali, b/de omni hoīe/a/igif de oī hoīe. [Si tñ/a,]
 sensus est, si maior accipiat in parte, cū minore vli, nihil
 sequit ex necessitate: hoc qñ in fuzū māstrauimus in p̄
 figura si maior in parte extiterit nullā fieri syllogisticāz
 cōplicationē: ait ergo, si/a, dicat de illo de quo oī dicitꝫ b/
 nihil prohibet q; b/mediū inest omni/c, in minore z ip̄z
 a/non soluz nō inest oī/c, minoz extremo in p̄cone, imo
 qd amplius neq; oīno inest hoc aut z paulo sup̄a dixerī-
 mus. [In tribus itaq; terminis.] sensus est: q; in talibus
 ppōnibꝫ que potētia tres hnt terminos q̄les sunt: quas
 nūc exposuit: queq; a Theophrasto referente Alexādō
 κατὰ πρόκλητον seu fm assumptionē nuncupantꝫ p/
 p̄terea q; de quodāmodo tres hnt terminos: in hoc enīz
 de quo omni/b/de illo t/a/oī in duobus terminis a/z/b/
 quasi z tertius cōprehēditꝫ p̄terq; q; nō similr determi-
 natus est z manifestus quēadmodū illi in talibꝫ in quāz
 ppōnibus, que sola dictione vīnt a cathegoricis: vtr iquit
 Theophrastus in libro de affirmatione/qui dicitꝫ/de
 quo omni/b/de illo omni/a/significamꝫ q; de quibꝫcunq;
 b/dicitꝫ de illis oībus t/a/dicitꝫ: z q; si/b/de omni dicitꝫ c/
 q; t/a/de omni/c/dicitꝫ in 2ne: si x/o/b/nō de omni dīca-
 c/est puta de aliquo/aut idē finitꝫ nō est necessariū/a/de
 omni/c/in 2ne dici. Et hec Aristoteles de taliū rōnū reso-
 lutione. ¶ Juniores tñ referente Alexādō, nō appella-
 bant rōnes istas syllogisticas: sed τὰ ἐπετηδία/boc est
 cōsecutūnas: qñ in his ex ppōnibꝫ neq; sequeret ꝑclo:
 nō autē fm ordinē syllogisticū essent dispositę: sit autēz
 z in huiusmodi cōplicationibꝫ fallacia eo q; pene seu
 vtr grece loqur παρὰ μὲρον: p̄terea q; existimamus
 idē esse: cui/b inest illi omni/a inesse z cui omni/b/est:
 illi oī/a inesse: qd tñ non est verū: ideo plerūq; decipi-
 mur: quēadmodū z in plerisq; alijs accidit: vtr in perip-
 chō exēplo qd ponit Alexāder si nihil est neq; dies est:
 si nō est dies, est nor: ergo si nihil est, nor est: in hoc enīz
 cōsimilr accidit fallacia in eo q; pene: qñ existimamus
 nihil differre simplr dicere, si nō est dies: est nor/z dicē
 cū alia additione: si nihil est nō est dies/si nō est dies est
 nor: hec enī q̄marino a seinuicē differunt iteritio.

¶ Occurrit tacite qñi: posset enī quispiā nō imerito du-
bitare circa superius disputata inquit ea que diximus
non ob

Non recte uertisti iuxta eximie
illud οὐχ ὅτι & παντί. non q
non omni. dicturus. n. eras
non modo nō omni. hoc. n.
significat ὅτι. i. nō tantū
uel nō modo.

Exempla addu-
cunt: nō quia
restituta se hēant
oīno s; vt dī-
scētes melius
percipiant.

Sensus et ex
positio sē cau
se instrumente
rie ad cognō
secundū nō p
cipale.

Nota dictum
Alexander de
ppositione sup
dictis quae
greci Junior
res vocabant
καπετῶν
καὶ: idest
consecraciones
non autem sylla
bisticas.
Nota excerpti
pulebri Alex
tanderi.

Problema
ser in parte
secari.

non ob id vera esse/qa ita se habeat: sed qm̃ elemētis vti
sumus duz exponeremus cōplicationes ac theozemata:
que sup̃a tradidim⁹: quap̃pter relinquē ea vera esse
nō ex parte forme syllogistice: sed iuxta mām ipsaz: qua
male vrebamur in theozematis exponēdis. ¶ Soluēs
itaq; dñbitationē istā - p̃hs ait: non bec accidē penes ex
positionē: quia vti sumus: qm̃ exēpla adduximus: nō q̃
ita penitus res se bñt: sed vt addicētes melius percipe
rent: quēadmodū 2 geometra in expositionib⁹ suis peda
les plerūq; ac rectā 2 sine latitudine vocat lineā: que tñ
neq; pedalis est neq; recta: neq; sine latitudine: nāq; vt
luti in posteriorib⁹ etiā dī geometra nibil cōcludit p̃ hanc
lineā: quā ipse posuit: sed que per bec ostenduntur:
qm̃ quēadmodū in beta nālis auditis iquit Aristoteles
mathematicus abstrahit 2 abstrahētēs mendaciū nō cō
mittunt: non igī vitmur huiuscemodi expōne tanq̃ per
bāc ratiocinātes ac syl̃m faciētes: qm̃ nūq; sit vere syl̃s
nisi aliqd se bēat vt totū 2 aliqd vt pars: hoc est vt aliud
sit predicatū/aliud submib⁹: hoc enī figit totū 2 pars: est aut
cōpōitio bec p̃positionū in p̃ma figura: dixit aut vt to
tū/qm̃ nō semp̃ predicatū se bz in prius 2 subm̃ in mi
nus: sed aliqui retrouerūm: aut equalr. ¶ Expōne 2o sic
vitmur. ¶ hoc est quēadmodū in mathematicis sensu ad
dicētes vitmur describētes pedale: que nō est peda
lis: 2 rectā que nō est recta: eo q̃ nō possumus sola ima
ginatione demonstratiōē facere: ita 2 in bis vti fuimus
expōne/ dicētes ipsaz addicēte melius que dicunt p̃
cipere: nō tñ hoc dico q̃ sensu ac expōne vitmur tanq̃
sine bis demonstratiō fieri nequeat: quēadmodū dicere
cōsuetūmū demōstrationē effici nō posse sine ijs ppō
nibus: ex qbus cōstruē syl̃s: sed sensu atq; expōne vti
mur: quēadmodū 2 p̃hilosophus in posteriorib⁹ iquit
tanq̃ causa instraria: neq; enī p̃bas est q̃ vilius dignio
ris sit causa: puta sensus demonstratiōis aut scie: sed aia
nra tanq̃ sopita 2 dormiēs per sensus excitat 2 exergi
scit vt qui igniculū in nobis existēte moueat 2 accēdat:
veluti in exepo ac similitudine: nō cognoscebat Ulysses
Domericius: nisi forte fortuna cicatrit antiquissima sub
oculos venenisset: hac vīa statiz agnitus est: nō p̃pterea
q̃ cicatrit causa fuerit hac cognē efficiēz: potius instru
mentaria quedā occasio: per quā talis notitia genita est.
Ita igī 2 in proposito elntoz expōitio tanq̃ instrū ac
via ad ea que volumus itelligēda nos deducit. Expōnē
2o nūciupauit elemētōz appositionē: quāle mathemati
ci faciunt: vnde 2 Proclus in p̃mū elntoz Euclide vult
p̃blema sez in partes distingui ac secari: ppōnē/ expōi
tiōē/ determinatiōē/ p̃firmatiōē/ demōstrationē 2 cō
clusionē: p̃positio est que dicit/ quid datū/ qd̃ questum.
Expōitio: que datū ac conclusum preparat ad q̃onem.
Determinatiō: qd̃ est ip̃saz questū definit. Confirmatiō
ad questū venandū cōcessūz accōmodat. Demōstratiō
ex cōcessis cōcludit p̃positū: cōclusiō iterū ad ppōnēz
reueriē cōfirmans: qd̃ monst̃at. Sed de his bāctenus.
¶ Doc igī in loco quēadmodū ex snia diximus Alexandri
atq; p̃hilopon intentio est aristotelica: occurrere tacite
obiectioni: cur sit q̃ elemētōz expōne viā: quiz tamē
vni respectu alterius neq; totius neq; partis rōnem ha
beat: nōnulli tñ nō hāc dicūt esse - p̃bi intentionē: sed ma
gis velle ipsuz errorē quozidā emendare credentiū: q̃
dū terminos exponim⁹/ ip̃os p̃z rectū exponim⁹: ita etiā
eos itelligēdos ac cōstituedos esse in ppōnibus fm̃ re
ctum: qd̃ tamen falsum est. Dec illi. Sed m̃a snia longe
antiquior est nūci expōitio.

The lateat aut nos q̄ in eodem syllo nō oēs
cōclusiones per vnā figurā sunt: verū bec p

ban:illa vo per aliā. Planū igit q̄ resolu-
tiones ita faciēdū: qm̄ aut̄ non omne proble-
ma in omni figura: sed in vnaquaq; ordina-
te: manifestū ex p̄clusionē in qua figura que-
rendū: ⁊ ex rōnibus que sunt ad definitiōē
quecūq; ad vnū aliquid redarguunt eorum
que sunt in definitiōē ad q̄ redargutū est:
ponendū terminū: ⁊ nōtōrā ratiōē: acciden-
tū minus cōtribui p̄pter longitudinez:
quēadmodū si aquā monstrauit: qm̄ būdū
potabile: potabile ⁊ aquā terminos ponēdū.

Quā sermo est de resolutione: sunt autē plures ex sylis
cōpositi/veluti supra distingimus: scire inquit opz q
in talibus sylis nō oēs cōclusiones per vnā pcludunt figur
raz semp: sed accidit aliqui oēs fieri in vna/nōnunqz vnā
in vna: z alia in alia: puta in exēplo si dicamus: oē/b/a: oē
c/b: oē/d: ergo omne/d/a: omne corp/ sub/a: oē aial/ cor
pus: ois homo aial/ cōclusiones huius sylis oēs sūt in p
teru si dicamus: nullū/b/a: omne/c/a: oē/d/b: nullū ergo
d/c: nullū inanimatūz est aial: omne sensibile est aial: ois
lapis inaiatus: nullus lapis sensibile: oēs sunt in secūda
fidem z in tertia oēs sient si dixerimus: omne/c/a: oē/c
b: omne/b/d: aliqz ergo/d/a: ois homo sub/a: ois bō co
ratū: omne coloratū quale: aliqz igif quale sub/a: sūnt
cōpositi sylis/ alteri sūnt hites z nes: vnaqz in pma/ altera in
scōa: vt in exēplo: oē/b/a: omne/c/b: nullū/d/a: nullū ergo
d/c: omne corpus sub/a: oē aial corpus: nullus nisi sub/a
nullus itaqz numerus aial/ sūnt z qui vnā habeāt in p
altera in tertia: vt omne/b/a: oē/c/b: oē/c/d: aliqz igif/d/a
oē aial corpus: ois homo aial: aliqz homo est albū: aliqz
igif albu corpus/ sūnt z alij vnā hites in scōa/ altera in
tertia/ vt nullū/b/a: oē/c/a: oē/c/d: aliqz/d nō est/b: nullus
homo inanimatus/ ois lapis inaiatus: ois lapis in sensibi
lis: aliqz ergo lapis nō est bō/ possum/ z oēs sibi inuice
figuras miscere/ vt vna sit in pma/ altera in scōa: z alia in
tertia: puta omne/b/a: oē/c/b: nullū/d/a: omne/d/e: aliqz
igif/e/ non est/c: oē aial sensibile: ois homo aial: nullus la
pis sensibile: ois lapis corpus/ aliqz itaqz corpus nō est
homo: quū itaqz ita sit/qz aliqz oēs z nes in vna sint figu
ra: aliqz vna in vna: alia in alia: debemus ita etiā resolu
nes facere aliqz in vnā figuraz/ aliqz in plures: z qm c
superior/ manifestū est qd ones in quacūqz cōcludant
figura: planū etiā in quā figurā faciēda sit resolutio. [E
ex rōnibus que sunt in definitiōe.] Aliud theorema tra
dit/ quo facili poterimus facere resolutionē: ait fieri ali
quādo rōnes aliquas/ quibus destruitur definitiōem
monstrātes particulā aliquā definitiōis nō icsse de fin

Quā parte
aliquam de
nitiois reda
guim⁹ nō to
definitio se
pare illa est
rōne ponē

i Pot reda
 guí definit
 duob^o mod
 de mēte Al
 xandri,

H. alternas. f

definitioni: et definitio: hoc est in scda figura: aut eodem: quia non potest eidem inesse definitio: et definitio: hoc fit in tertia figura. Plurimi loci alij sunt ad destruenda definitione: quos impresentia connumerare supracaneu: ac de quibus cu diligetia pertractat in 6o topico: sed que faciunt ad faciliorem resolutionem. Hec sunt que diximus.

C Amplius aut ex suppone syllos non tetradi reducere: non enim est ex positio reducendi: namque non sunt ostensi per syllos: sed per compositionem: nem compositio: quemadmodum si suppones: si una quedam potentia non sit prior: neque sciam una esse: postea disputatu sit: quod non est una potentia: et ratio: ut si sanabilis et egrotabilis: simul enim idem erit sanabile et egrotabile: quod itaque non est una omnium prior potentia: monstratum est: quod aut scia non est non fuit monstratum: atque considerari necessarium: sed non ex syllo: verum ex suppositione: hac igitur non est reducere: quod aut non una est potentia: sic enim fortasse et syllos esset: illud vero suppositio.

C Quia superius dixerat quicquid ostensum monstrat syllo: posse idem et suppositio monstrari ratione: non immerito aliqui ambigeret de suppositio: syllos resolutione: an eodem pacto resolverent: quo ostensum: aut itaque non est tetradi resolutione: syllos qui sunt ex suppone: quoniam non concludunt ex positio: sed ex suppositio: quemadmodum a primo etiam dixeramus: ex suppositio inquit: propterea quod non ostendunt per syllos: nam propter syllos dicitur: qui est ostensum: sed oes sunt compositio per compositionem: quoniam componimus inter nos: si de uno aliquo monstratum fuerit: quod de oibus sit manifestum: ubi propter vocantur ex suppone syllos: quemadmodum supra quoque exposuimus: in hoc genus itaque rationis non est tendenda resolutio in puncto: aut primo: sed in transumptio: sit enim syllos ostensum ad transumptum: ut supra rectam: mus: connecti vero ex suppone accipit: aliqui tamen etiam monstrat si ignotum extiterit: quemadmodum infra elucidabimus. Quemadmodum si suppones: hoc est: quemadmodum si quispiam volens monstrare non esse contrarium: scias namque: et prius ex compositione accipiat: si non est una prior potentia: quod neque sit scia una: deinde disputat atque ostensum monstrat syllo non esse prior potentia: nam: puta sanabilis et egrotabilis: que una esse supponuntur: hic in modum sanabilis et egrotabilis non est eadem potentia: sanabile et egrotabile sunt una: contra: non est eadem potentia: si enim sanabile et egrotabile haberet eandem potentiam: eundem effectum: etiam: quod non videmus: hoc autem est quod. voluit dumi inquit: simul enim idem erit sanabile et egrotabile: ac si diceret: sanabile et egrotabile haberet eundem effectum: monstratum est itaque per syllos non esse una contrarium potentia: quod aut eorundem non sit una scia: hoc non fuit monstratum: sed ex suppositione acceptum: hanc itaque rationem ex suppone acceptam non licet resolvere: sed ratione monstrante non esse unam contrarium potentiam: possumus resolvere: sic enim fortasse fieret syllos: fortasse dico: quoniam neque omne transumptum per categoricum monstrat syllos: sed aliqui tamen manifestum ponit.

C Similiter aut et in his qui per impossibile concludunt: neque enim hoc est resolvere: sed ad impossibile abductionem est: syllos namque monstrat: alterum vero non est: ex suppositione enim concluditur: differunt autem a predictis: quoniam in illis quidem opus

precogiteri: si debet assentiri: quemadmodum si monstrata fuerit una prior potentia et scias eadem esse: hic autem et non precogit concedunt: eo quod manifestum est falsum: veluti si posita fuerit diametrum comensurabilis: imparia equa esse paribus: multi vero et alij concludunt ex suppositione: quos oportet considerare et notare pure: que igitur sunt horum differentie: et quot modis sit quod est ex suppone: postea dicemus: nunc autem tamen sit nobis manifestum: quod non est resolvere tales syllos in figuras: et ob quam causam diximus.

C Eodem iquit pacto: quo faciebamus in his qui ex suppositione et concessione protendunt: faciendum etiam est in deductio: ad impossibile: et hoc loco planum: quod per syllos ex suppone non oes intellexit hypotheticos sed eos tamen qui ex precogitione monstrant: non licet itaque deducere ad impossibile: quemadmodum resolvere: hoc est conuenit: quod in eis efficitur: sed abductionem ad impossibile: hoc est syllos ad transumptum: fortasse valebimus resolvere: syllo enim ostensum monstrat.

Ubi scias abductionem: veluti et supra diximus: propter nunc partem: quod ab uno quod sit in alium sit transitus: quod etiam in deductione ad impossibile fieri videmus. Aliud etiam ex contextu notandum: quod solus ostensum ac categoricum vocat syllos: hypotheticos vero non syllos: sed ex suppone syllos: utrum autem definitio syllos hypotheticis etiam conueniat: istud disputabit. Transumptum itaque est: quod syllos conuenit: alterum vero hoc est: per se prima non monstrat syllos ostensum: sed ex suppone et additionali ratione. Dicit autem predictis: hoc est differunt syllos ex precogitione: et deducentes ad impossibile: quoniam in illis precogitione opus est: nisi enim aliqui concedat: si una sit prior potentia: et sciam eandem esse: nihil ex necessitate ad possum concludemus: in his autem deductio: centibus ad impossibile: siue quis concesserit: siue non: primo possum concludit: tum quia id ad quod sit deductio: est falsum manifestum: tum quia ex duobus contradictoriis si unum est falsum: alterum ex necessitate est verum: veluti si ponat diametrum comensurabilis: sequitur paria imparibus: equalia esse: veluti supra deduximus: quod perculdubio est falsum: et si hoc falsum: falsum et illud ex quo sequitur: quod sui contradictorium verum: hoc est diametrum non esse comensurabile. Multi vero et alij. Idem sunt et plerique alij hypothetici: quos oportet diligenter considerare ac notare: quemadmodum a maiori a minori a simili a coniunctis et disiectis: vel magis qui per totum hypothetici nuncupantur: hi enim notandi sunt: quoniam fortasse si diligenter inspicimus in tres predictas resolutio: figurat. Quot igitur sint: hoc est quot modi sint suppositio: syllogismus: et quo inter se differant dicemus postea in 2o prior: ac postea. Nullum enim coposuisse librum alium dicit de hypotheticis syllos: Theophrastus atque Eudemus tractatu de his fecerunt in suis analyticis ac coplures alij ita latini et greci sup his sermonem habuerunt. Atque hec hactenus digesta sufficiant primo de resolutione ac partibus dialecticis: de qua resolutionis species: ac eiusdem inuentore: hec enim oia superius pertractauimus: addita etiam abumacaris opione: quod medi inuentio resolutio quedam sit: deinceps de fallacis circa resolutionem agentes exposuimus: quo libri auscultatorij historie vocent: quodque neque sequi et syllogistice sequi non conueniunt: que sint rationes nuncupate in aristoteli concludentes: quod verum sit intelligibilem Aristoteli semper esse: quod sit fallacia: quod Stoici vocant ostensum: quid sit eo quod per se: quod Sortes fiat: quod grece dicantur per se et abstractum: quod falsum sit in mixtione

Abductio quod sit et supra.

Nota syllogismus hypotheticus non syllos sed ex suppone vocat.

Nota qui sint alij syllos hypothetici.

Theophrastus et Eudemus tractatu de syllos hypotheticis fecerunt: sed non Aristoteles.

necessarii et inexistentis minoris oportere esse inexistentes simpliciter: hoc est in maiori necessaria: quod sint anguli recti: quod anguli equales: quod demonstrat triangulum oem habere tres angulos equales duobus rectis: deinceps soluta perpulchra: philosophi dubitatione circa textum: reddita in super ratione: cur medius terminus genus nuncupetur: postea enarrauimus quod tempora: quod tempus: cur rectus vocatio dicatur: soluta subinde alia: philosophi quodne: recitatis ibidem plurimis opinionibus super nuncupationem: deinceps agentes de reduplicatiis diximus: quod reduplicatio: quodque preteritus latinus ad greci similitudinem ambiguus transferendus erat: quod supra predicatum: quod falsum sit: quod Juniores dicunt: reduplicatio: ne minoris supra medium fieri: quod in scda non fiat reduplicatio: syllos: quod vere reduplicatio nulla sit negatiua: quod reduplicatiue conuertantur: quid sit quod ens quod ipsum ens: quodque a seipso non parum differat: refutatis ibidem simpliciter atque adrastris opinionibus: quod articulus in oionibus diuersitate faciat: quod sit apud hebreos he cognis: quod propter assumptionem: quod sint per se et consequentia rationes: quod sensus sit scie causa: quid expositio: quod copositi syllos variantur per figuram diuersitate: ac demum qui propter ex suppone syllos nuncupentur. His itaque transactis agendum erit deinceps de mutua syllogismorum resolutione.

C De mutua syllogismorum resolutione.

Quicquidque prior problematum in pluribus monstrant figuris: si in altera ratione natum fuerit: est reducere syllogismum in altera: quemadmodum priuatiuum qui est in prima: in secunda: et eum qui est in media in primam: non omnes autem sed quosdam: manifestum vero erit in sequentibus. Si enim a. nulli. b. b. autem omni. c. a. nulli. c. sic igitur prima figura. Si autem priuatiua conuersa fuerit: media erit: nam b. nulli. a. omni. b. c. in est. Consimiliter autem et si non vniuersaliter sed in parte syllogismus sit: quemadmodum si a. nulli. b. b. alicui. c. conuerso enim priuatiuum media erit figura: Syllogismus vero qui in secunda: vniuersales quidem reducunt in primam: eorum autem qui in parte alter solus. sit enim a. b. quidem nulli. c. b. omni inest. Conuerso igitur priuatiuum prima erit figura: nam a. b. nulli. a. a. b. omni. c. inest. Si vero predicatum sit ad b. priuatiuum autem ad c. priuatum terminum ponendum. c. hoc enim nulli a. a. b. omni. b. quere. c. nulli. b. et b. igitur nulli. c. namque conuertitur priuatiuum. Si autem in parte syllogismus: quoniam priuatiuum quidem sit ad maius extremum: reducetur ad primam: quemadmodum si a. nulli. b. c. b. alicui: conuerso enim priuatiuum prima erit figura: nam b. nulli a. a. b. alicui. c. sed quum predicatum non resoluetur: veluti si a. b. quidem omni. c. b. non omni: neque enim suscipit conuersionem. a. b. neque facta erit syllogismus. Rursus qui in tertia figura: non omnes resoluentur in primam:

qui vero in prima: omnes in tertiam: insit enim a. omni. b. b. autem alicui. c. ergo quoniam conuertitur et predicatum in parte: inest. c. alicui b. a. b. o. inerat: quare efficitur tertia figura: et si priuatiuum syllogismus sit: conuenit: conuertitur enim predicatum in parte: quare a. nulli. b. c. b. alicui inest: syllogismus autem qui in vltima figura: unus solus non resoluitur in primam: quoniam priuatiuum fuerit non vniuersaliter positum: alij vero omnes resoluntur: predicantur namque a. et b. de omni. c. igitur. c. conuertitur in parte ad utrumque: igitur ergo alicui. b. quare erit prima figura: si a. quidem omni. c. c. b. alicui corum: que b. et si a. quidem omni. c. b. aut alicui eadem ratio: conuertitur enim c. ad b. Si vero b. omni. c. a. aut alicui. c. primum terminum ponendum: b. b. namque omni. c. c. b. alicui a: sed quoniam conuertitur quod in parte et a. alicui b. inest: et si priuatiuum syllogismus terminis existentibus vniuersaliter similiter accipiedum: insit enim b. omni. c. a. b. nulli: ergo alicui. b. inest. c. a. aut nulli. c. quare erit medium: c. consimiliter autem et si priuatiuum quidem vniuersaliter: predicatum vero in parte: nam a. b. nulli. c. c. b. alicui corum: que b. inest: c. si in pre acceptum fuerit priuatiuum non erit resolutio: quemadmodum si b. o. c. a. b. alicui non insit. Conuerso enim b. c. utrumque propter ponens erit in parte. Planum autem et quod ad resoluendas figuras in seipsum compositione: que ad minus extremum conuertenda in utrumque figuris: hac enim transposita: translatio efficitur. Eorum vero qui in media figura: alter quidem resoluit: alter autem non resoluit in tertiam: quoniam enim quod vltimum priuatiuum sit: resoluit. Si enim a. nulli. b. c. b. alicui: utrumque sit conuertunt ad a. quare b. quidem nulli. a. c. aut alicui: medium igitur a. sed quoniam a. omni. b. ipsi vero c. alicui non insit: non erit resolutio: neutra enim propositionum ex conuersione vltis: et qui ex tertia figura resoluent in media: quoniam priuatiuum sit vltimum: quemadmodum si a. nulli. c. ipsi aut b. alicui aut omni: namque et c. a. quidem nulli: ipsi vero b. alicui inest. Quod si in parte sit priuatiuum non resoluet: non enim suscipit conuersionem negatiuum in parte. Aliter manifestum igitur quod idem syllos non resoluitur in his figuris: qui neque in primam resoluebantur: et quod quoniam syllos in primam reducatur figuram: isti soli per impossibile concluduntur: quod igitur oportet syllogismos reducere: et quod resoluitur figuram in seipsum: planum ex dictis.

Ad superius dixerat: nunc exponit: super enim quoniam fecit huius intentionem proponere.

ostendit quod
que dicta sunt
de resolutione co
ferunt ad ea q
de tribus figu
ris dicta sunt.

Si problema
aliquod in trib
figuris conclusi
dit: sit mutua
resoluto fieri.

Quod syllogis
tunc reducunt
in primam.

Conversio p
positio de
positio de
conversio de.

Quod oes syllo
gismos in prima
reducunt per
conversiones.

Inquit: accidet autem simul et prius dicta confirmari et planio
ra esse: hoc itaque impresentia declarat: si namque sciuerimus
quod syllogismi ad se invicem reducuntur: cognoscemus etiam quo pa
cto vnaqueque duarum figurarum a prima derivet. Ceterum
quo propositi sensus atque ordo planior sit: alius aliquan
tis per exordium inquirimus. ¶ Problematum alia est esse ge
neris: ut in vna tria conclusionem figuram quoadmodum vlt affir
mativum: alia in binis: veluti negativum itidem vlt et affirmati
vum in parte: alia in tribus: seu negativum in parte: aut itaque
si problema aliquod in pluribus conclusionibus figuris: quod positi
mus mutua resolutione facere: quemadmodum negativum
in prima vlt aut in parte possumus ad secundam traducere et
monstrare: non autem de oibus hoc verum est: sed de quibusda
restrabitur namque in sequentibus: quod quartus scilicet et quintus ter
tie nullo pacto per conversionem ad primam resolvuntur: reliqui vero
omnes resolvi possunt: veluti in exemplo: nullum b/a omne c/b nul
lum c/a maiore namque quæstio sit media figura: puta nullum
a/b omne c/b nullum c/a. Cōsimiliter de complicationibus in
parte dicendum erit: nam semper maiore quæstio ex prima in se
cundam descendit: figuram: veluti in exemplo peripateticum.
Universales autem scilicet omnes in primam reducuntur semper negati
vum quæstio. Ex particularibus vero alter solus resoluti potest
puta is qui maiore habet vlt negativam cum minore affirmati
va in parte: alter autem hoc est quartus in ordine minime resolu
ti potest: veluti peripateticus est: vltimibet enim quæstio inutilis eri
gitur coniunctio. ¶ Si vero particularium sit ad b. hoc est si ma
ior sit affirmativa et vltis subalternas et minor negativa ite
dem vlt. debemus ponere: c/primam terminum: hoc est mi
nor extremis p maiore accipienda est ac ppōnes trans
ponende ita: ut quæ maiore erat minor efficiat: et e converso
puta in exemplo sit syllogismus in secunda figura iste: omne b/a nul
lum c/a: autem nullum c/b bis ita dispositis minor in maioris
locum cedere debet: et maior in minoris: quo facto primus
scilicet modus constructi: cuius si maiore terminis quæstio
primam figuram efficiet: hoc pacto: nullum a/c omne b/a nullum
itaque b/c et ex consequenti: nullum c/b vltis namque negativa in
seipsam convertit: ut planum est. ¶ Si autem in parte. ¶ Si vero
inquit syllogismus particularis sit ex maiore vlt negativam cum mi
nore affirmativa in parte: maiore in seipsam convertit in
primam resolvit figuram: si autem maiore affirmativa vltiter
erit: tunc cum minore negativam in parte non potest ad primam re
solui: neque enim suscipit conversionem: a b hoc est maior vi
dens: omne b/a non convertit: hoc autem dicitur non quia penitus
non convertat vltis affirmativa: sed quia non convertit in seipsam:
que enim in seipsam convertitur: propter quæstio dicitur. ¶ Hoc fa
cta. hoc est neque si convertat vltis in particularem fiet: propter
hoc syllogismus erunt enim ambe particulares: ex quibus ut supra
retulimus syllogistice nihil sequitur: vlt melius: neque si fiat
conversio vltis affirmativæ in seipsam: propterea fiet syllogis
mus: erit enim syllogismus in prima cum minore negativam: quod supra satis
refutavimus. ¶ Rursus qui in tertia. ¶ Tertia inquit figure
syllogismus non omnes resolvunt in primam: propterea quod quæstio ex maio
re negativam in parte cum minore vlt affirmativam ad primam
per conversionem resoluti non potest. ¶ Qui vero in prima. ¶ In hoc
dicitur quod omnes simpliciter qui in prima ad tertia resolvuntur: sed quod
omnes illi prime figure: quicunque habent problema demonstrativum
in tertia: habent omnes ad tertia per conversionem resolvuntur: quod autem
hoc ita sit: monstrat exempla in contextu posita. ¶ Quare a/nul
lum b. hoc est si faciamus in prima syllogismus hoc pacto: nullum
b/a: autem c/b: autem c/a: non est a/minore convertit fiet tertia
figura in hunc modum: nullum b/a: autem c/a: autem c/b: non
est a/a: enim de nullo b predicat: c/a de aliquo b. ¶ Syllo
gismos autem qui in vltia figura. ¶ Posteaque resoluti eos qui in
prima in tertia: nunc convertuntur facit resolvens eos qui in ter
tia in primam. ¶ Igitur c quæstio in parte ad vltimam. hoc est

quod vltimam ppōnes existens vlt affirmativæ convertuntur
in particulares: poterimus vltimam convertit syllogismus resolu
vere ad primam: quemadmodum supra etiam exposuimus ex
sua Alexandria. ¶ Et si a/gd omni c. hoc est si etiam syllogismus
struxeris in tertia dices: omne c/a: omne c/b: eadem erit ratio ad
concludendum aliquod b esse a: namque c/ quæstio ad b idem mi
nore convertit prima redit figura. ¶ Si vero b/ omni c. ¶ Hoc est
si maior sit affirmativa in parte cum minore vlt itidem affir
mativa mutatus erit ordo propositionum: et maior in seipsam
convertenda: ut prima construamus figuram concludentem non
quæstio propositum: puta aliquod b/a: sed hoc convertentem:
puta aliquod a b/ quæstio autem particularis in seipsam convertitur
concludentem etiam in potentia aliquod b esse a. ¶ Et si quæstio. ¶ I
Cōsimiliter inquit si negativum sit syllogismus ex conversione mino
ris in primam resolvit figuram: siue ambe vltes extiterint p
positiones siue maior vlt negativam cum minore affirmati
va in parte. ¶ Quod si in parte. hoc est si maior quæ negativam
est: accepta fuerit in parte cum minore vlt affirmativam mino
ret ad primam resolutionem: minore namque convertit ambe effi
ciuntur enim parte: ex quibus ut planum est nihil syllogistice
sequitur. ¶ Planum autem quod ad resolutionem figurarum. hoc prima ac
tertia hoc tradit: de his enim prime sermones fecerat ac si
diceret: manifestum si prima in tertia aut e converso resolu
re: propositum fuerit: quod semper minor quæstio: quæ admodum
enim supra plerumque diximus: secunda figura ex maiore quæstio
sione: tertia ex minore a prima deducebat. ¶ Ex utroque qui
in media. ¶ Posteaque enarravit quod prime syllogismus resolutum
in secundam et tertia figurarum: e converso: quod vltimam supererat
nunc exponit: quod syllogismus scilicet in tertia derivari ac resoluti
possint: et inquit quod ex particularibus scilicet alterum in tertia
resoluti qui videlicet maiore habet vlt negativam cum minore af
firmativam in parte: puta nullum b/a: autem c/a: autem c/b non
est b/vltimam: enim in seipsam convertit tertia constructi figura:
puta nullum a/b: autem c/a: autem c/b non est b/b: itaque maiore
quæstio ex prima secundam efficiet figuram: si minore ex prima
tertia: si vltimam ex secunda tertia. ¶ Sed quæstio a/ omni b. hoc est
quartus scilicet in tertia minime resoluti potest: convertit enim
maior ambe ppōnes efficiunt in parte. ¶ Et qui ex ter
tia figura. ¶ Nunc docet quod tertia figure syllogismus possint ad
secundam resoluti inquirere omnes eos resoluti possint qui negativam
ppōnes retineant vltimam: quemadmodum scilicet ac sextus: qui
vero eandem particularem habent minime resoluti potest: propterea
quod negativam in parte convertit minime potest. ¶ Manifestum
igitur. ¶ Planus inquit quod omnes illi syllogismus scilicet in tertia resolvuntur:
et e converso: quod etiam in prima resoluti poterant: et ad hoc quod omnes
resolvuntur propter hos duos terminos quartum scilicet ac quintum tertia:
qui soli per impossibile concludunt: hoc est qui soli terminum per ipse
monstrari possunt: et alij deductione ad eum modum mon
strant: propter tamen et alia ostendi methodo: puta per con
versionem. ¶ Quod igitur. ¶ Concludit quæ supra dixit: quod syllo
gismi figurarum omnium resoluti possint inter se.

¶ Differt autem aliquod in construendo ac destruendo
existimare aut idem aut diversum significa
re non esse hoc et esse non hoc: quæ admodum non
esse albi et esse non albi: neque enim idem significant:
neque est negatio eius: quod est esse albi: hoc quod
est: esse non albi: sed non esse albi. ¶ Hoc autem bu
ius ratio: namque similis se habet potest ambulare et
potest non ambulare et quod est esse albi ad hoc quod
est: esse non albi: et scit bonum ad scit non bonum:
nam scit bonum aut est sciens bonum nihil differt
neque potest ambulare aut est potens ambulare:
quare

Quod syllogis
in tertia resolu
ti possint.

Nota error: eo
quod idem pnt
parado. ppō
nes transpositi
tas et negati
vas.

Negō factio
ppōnes finitā
est eius positi
vō q fact ne
gatiuam.

Quod negativam
huius est albi
non sit illa: est
non albi.

Modus pro
positioni ap
positus equa
let vero sub
stantivo.

quare et opposita non potest ambulare non
est potens ambulare.

¶ Quia plerumque in resolutione decipimur existimantes isti
mitas ppōnes: quod ex metaheore vocat Theophras
tus: a negatiuis nihil differre: et ob hoc incidimus in alte
rum duorum errorum: aut ut credamus rationem aliquam syllogis
ticam esse: que tamen syllogistica non est: puta si ex ambabus
infinitis rōcinaremur in secunda figura: aut ex vltimam nega
tiuis in qualibet figura: vel ut existimemus rōnem aliquam
que vere est syllogistica: non esse syllogismum: quod vltimam fal
sum existit: veluti in exemplo: si ex vltimam infinitis rōcinā
cōplicaremur in prima figura: ut in posterioribus: quod non
scintillar: propter est: planete non scintillant: planete igitur propter
sunt: propter hec itaque vult Aristoteles impresentia mon
strare non parum a se invicem differre infinitam ppōnes et nega
tiua: et ut predictos errores evitemus: et ut faciliore reso
lutione facere possimus: quæ admodum enim Aristoteles ro
dis optime dicit et supra etiam p parte declaravimus: nega
tio facies ppōnes infinitam: pars est illius ppōnes: negatio
aut facies negativam non est pars illius: sed extrinsecus ad
dit: unde et in termini finitione dicebamus: appositio aut
divisio esse vel non esse: quare non immerito hoc in loco ppōnes
lōgo sermone monstrat ppōnes istas differre: imo quod
amplius hic inter se ordinat ac pntia simplices ppōnes
et ex transpositione. ¶ Quod igitur istius ppōnes que dicit: est
albi: non sit hec negatio: est non albi: monstrat ex analogia
et ppositione: quæ habet ad modales: de quibus multa pertra
ctata fuere in libro de interpretatione: arguit igitur hoc pa
cto: quæ admodum se habet: est albi ad est non albi: ita potest am
bulare ad potest non ambulare: nam modus ppōnis appositus
equivaleret vero substantivo. Rursus: quæ admodum se habet:
est albi ad est non albi: sic se habet scit bonum ad scit non bonum
sed potest ambulare et potest non ambulare vlt scit bonum et scit
non bonum non sunt opposita: quod de eodem simul vere pferri
valeant: ergo neque est albi et est non albi erunt opposita:
sit puta a/ est albi: b/ esse non albi: c/ potest ambulare: d/ potest
non ambulare: tunc ita: sicut se habet a/ ad b/ ita se habet c/ ad d/ sed
c/ et d/ non sunt opposita: ergo neque a/ et b/ aut similis se ha
beant monstrat Aristoteles dices scit bonum et est sciens bo
num idem significare: et potest ambulare: est potens ambula
re: quod aut c/ et d/ non sunt opposita monstrat eundem rōnem:
namque possunt eide inefficere: idem enim potest ambulare et non am
bulare: fieri autem nequit ut idem in eodem tempore bina susci
piat opposita: non est itaque b/ esse non albi: negatio ipsi a/ a/
est albi: ac si ratione faceret in secunda figura hoc pacto: op
posita non insunt eide: ista insunt eide: ista igitur non sunt op
posita. ¶ In construendo ac destruendo. hoc est siue affirma
tivum siue negativum faciamus syllogismus. ¶ Dec autem huius rō. ¶ I
idest causa ac demonstratio: quod autem hic ratio transulimus
in codice greco erat αὐτὸς: propterea non mirum si in defini
tione syllogismi ratione diximus et non oratione: verum de his su
pra ad fatietatē. ¶ Nam scit bonum. ¶ In forte quispiam existima
ret fallaciam fieri in hac ppositione: propterea quod in huiusce
modi ppōnibus non apponere verbum subiectum: ideo inquit
non differit inter se: scit bonum et est sciens.

¶ Si igitur non est potens ambulare idem signat
et est potens non ambulare aut hanc ambulare:
eadem vltimam sit eide inerunt: idem enim potest ambu
lare et non ambulare: et est consultus boni et non
boni: dictio autem et negatio oppositæ non insunt
simul eide: quemadmodum igitur non est idem non
scire bonum et scire non bonum: neque eadem non bonum

et non esse bonum idem. Ex enim que proportio
ne habet iter se si altera sint diversa et altera:
neque esse non equale: et non esse equale: illi enim
subiicit aliquid existenti non equali: et hoc est
inequale: huic vero nihil: quocirca equale quod
aut inequale non omne: equale autem aut non equale omne.

¶ Non tanquam quod sibi videatur: hoc dicit: sed tanquam quod ex sup
positione sequatur: si enim potens non ambulare negat hanc est
potens ambulare: hanc autem negatio est et hanc non est potens
ambulare: idem ergo significabitur est potens non ambula
re et non est potens ambulare: eiusdem namque vltimam negatio
sunt. ¶ Aut non ambulare. ¶ Obscuritate non mediocriter re
net contextus iste: propter ordinem inuersionis: est tamen series ac
sensus contextus hic. ¶ Posteaque ppōnes docuit nihil differre
scit bonum et est sciens bonum: ac potest ambulare et est potens
ambulare: et deinceps interposuit quod et in oppositis nega
tionibus similis se habet non potest ambulare: et non est potens
ambulare: ad alteram ppōnem transiit que erat in analogia
dicente potest non ambulare: inquirere hanc quoque idem valere
quod est: est potens non ambulare: ipse vero absolute pronunt
abit quod eo quod adderet: potest itaque contextus dirigendus erit:
nam scit bonum aut est sciens bonum nihil differt: neque potest
ambulare: aut est potens ambulare: quare et opposita non
potest ambulare: non est potens ambulare: aut non ambulare:
deinde rō inchoada hunc in modum. ¶ Si igitur non est potens
ambulare idem significat: et est potens non ambulare: eadem
vltimam simul eide inerunt. ¶ Preposterus itaque ordo iste le
ctionis non mediocriter obscuritate in contextu causatur: quod
ideo mea sententia factum est: ut solitas observaret brevitate: si
enim hoc quod est non ambulare supra posuisset: bis idem dō
fuisset: et paulo antea potest ambulare: aut est potens ambu
lare: quæ admodum etiam nos ordinavimus: et hoc in loco vbi
inquit. ¶ Si igitur non est potens ambulare idem signat et est potens
non ambulare: ac si diceret: si igitur non est potens ambulare
et est potens non ambulare: aut etiam alia affirmatio ex trans
positione est non potens ambulare idem significat eadem vltimam
simul eide inerunt: et propterea curia ac manca oratione suam
fecit non addens verbum potest aut est potens: ut vltimam acco
modari posset. ¶ Dictio autem et negatio. hoc est dictione
opposita non pnt vni et eide inefficere sed idem et in eodem tempore.
¶ Quemadmodum igitur. ¶ Sensus est: si igitur veluti monstravi
mus non scire bonum et scire non bonum ppositione atque ana
logia habet ad esse non bonum et non esse bonum: et illa non sunt ea
de: ergo neque hec erunt eadem: quod fuerat monstrandum: cor
enim que ad se invicem ppositione habet: si altera sint altera: si
est si duo sint diversa et altera. ¶ Alia duo diversa etiam a
se invicem crunt: quæ admodum in exemplo si diceremus: sic se
habet a/ ad b/ ita se habet c/ ad d/ sed a/ et b/ non sunt eadem: ergo
neque c/ et d/ eadem erunt. ¶ Neque esse non equale. ¶ Posteaque
monstravit per analogiam non esse idem esse non bonum et non
esse bonum: nunc et manifestius exemplum addit inquirens non
esse idem esse non equale et non esse equale: qui enim dicit non
equale aliquid esse dicit et predicat esse de aliquo: dicens
namque non equale: esse quod de subiecto affirmat: separat autem
ab ipso equale: et ideo non possemus de nullo modo existere
predicare non equale: quæ admodum de non existere legitime di
ceremus non est equale: affirmatio namque et negatio in oib
dividuntur: ut ac falsum: ut in libro de interpretatione dispu
tatum est. ¶ Et propterea perperam dicitur qui nomen infinitum
tā de ente quod de non ente predicari asserunt: si enim hoc ita fo
ret: non differret oppositio ppōnis infinite ab oppōne
dictoria: quod per absurdum ac contra ea que hoc in loco tra
dit ppōnes: nam inquit illi enim subiaceret aliquid: et reliqua.

Nota difficilis
tunc h' scilicet.

Nota 5 con
dicit non nisi
nihil: tunc de non
ente quod de ente
predicari.

Obiecto de
dico infinito.
Sed qd dicitur
infinitum i oio
ne no differt a
negatio.

Obiecto de
dico infinito
maturum con
derandum.

Nota dicitur i
ter nomen pua
tium infinitum
negatio.

Expō Philo
poni.

Expō ppa
authoria.

Preterea nulla affirmatio de nō ente aſtrui pot: ſed quā
dico eſt nō eſt affirmatio aſtrui: ſi nō dī de peni
tus nō ente. ¶ Qd ſi obijciat que diſputat Ariſtoteles in
libro de interpretatione inquit de xbo infinito qd ſimili
eſt in quolibet qd eſt qd nō eſt. ¶ Reſpondeo verbū
infinitū ob id de ente ac nō ente predicari qm̄ nihil dīat
in ppōne a xbo negatio: verbū nāq; infinitum in ppōne
nō eſt tñ infinitū: ſed negatio equiualeat: negatio enī ſu
pra verbū qd iocūq; cadēs eius nām perimī: que eſt cō
iungere predicatū cū ſubto: ideo ſi xbo cōiungenti ter
minos ppōnis quocūq; negatio addat: diſtinget a ſubto
predicatū: qd idē eſt: ac ſi negationē facerem. ¶ Utrū autē
extra oīone deſt verbū infinitū tñ qd a xbo negatio dīat:
et an oīs terminus infinitus fieri poſſit: hec alteri ſunt ſpe
culationis: ſufficiat impoſſibilitas nōſſe xbi infinitū in oīo
ne negatio equiualeat: et ppter ea p̄dicari taq; de ente qd
de nō ente: qd de nōe nefas dīcē: nomē enī ſiue in oīone
ſiue extra oīone ſemp remanet infinitū. ¶ Et hoc eſt iēgle.
nō hoc dīcitur: qd equale et inequale ſint idē: ſed qd inequale
ſubiacet nō equali et in minus ſe bz inequale nāq; de exi
ſtentibus tñ predicat: neq; de oībus: ſed de quātis: non
enī cōmode diceremus deū aut intelligentias inequales
eſſe: qm̄ nullius quātis participes ſunt: nō equale xbo
infinitū nō ſolū de quātis predicat: ſed de entib; oībus
vnde de deo recte diceremus ipſus eſſe nō equalem: de
non entibus xbo nullo pacto dīcitur: qd accidit in negatio
ppōne: quā enī dico nō eſt equale tā entia qd nō entia in
telligo. ¶ Præterea itaq; nomē de ſolis bz inentibus habitudi
nē ad ſormā poſſitū p̄dicat: infinitū xbo de ſolis entib;
negatiū autē tam de entibus qd non entibus.

Amplius: eſt nō albu lignū et nō eſt albu li
gnū: nō ſimul ſūt: ſi enī eſt lignū nō albu: erit
lignū: qd aut nō eſt albu lignū: nō necesse li
gnū eſſe: qre manifeſtū qd nō eſt eius: qd eſt
eſt bonū negatio eſt nō bonū. Si itaq; de oī
vno aut dictio aut negatio vera: ſi nō eſt ne
gatio: planū qd affirmatio quodāmodo eſſe
poſſet: affirmatio nō xbo omnis negatio eſt:
et huius igitur non eſt non bonum.

Inquit Philoponus hoc eſſe aliud exemplū et planius
ac diuclidius. Propterea qd ſuperius dicebat: eſt bonū
eſt nō bonū: nō etiā addēs: qd illd eſſet: qd eſt nō bonū:
nūc aut manifeſtus dīcitur ponēs nō ſolū p̄dicatū: ſed etiā
ſubm: ita qd ex ſua Philoponi: quā dīcimus: eſt lignū nō
albu: dictio illa lignū ſubm facit: nō albu xbo predicatū.
¶ Ego autē aliter dīxerim cū bona tanti viri venia: qd to
tum illud lignū nō albu in partē cedit p̄dicatū: vt ſenſus
ſit: qd poſtea qd mōſtrauit nō cōuerſi ppōnes negatiuas
et infinitas: in gbus totū predicatū eſt infinitū: nūc etiā mō
ſtrat eaſdē nō cōuerſi: vbi nō totū ſed pars predicatū tñ
ſit infinita: qd hoc ita intelligendū ſignificauit: quā iquit:
ſi enī eſt lignū nō albu: erit lignū: qd aut nō eſt albu lignū:
nō necesse eſt lignū eſſe. ¶ Quare manifeſtū. ¶ Jcōcluſionē
adducit: ob quā ſupra dicta exempla oīa allata ſunt. ¶ Si
itaq; de omni vno. ¶ Poſtea qd mōſtrauit ppōnes que
dīcunt: ex trāſpoſitiōe affirmatiōes eſſe nō negatiōes:
quā omne ingt: qd de aliquo dīcitur aut affirmatio ſit: aut
negatio: et be ppōnes nō ſint negatiōes: erunt igit affirm
atiōes: ſed oīs affirmatiōis eſt negatio: quare et hui
eſt nō bonū negatio ſua erit: nō eſt nō bonū: dīcitur autem
quodāmodo: qm̄ nō ita vere affirmatiōes ſunt: vt be q
ſimplices nuncupant. ¶ Sed dubitat Alexander circa

predicta. Ariſtoteles nāq; ſemp dūz cōtradictoria facit:
negatiōē xbo applicat: puta: ſocrates eſt albus: ſocrates
non eſt albus: ſunt xbo inquit nōnulli: quibus videtur qd
neq; ſic accipiat negatio: dīcunt enī negatiōē nō ſolū po
nendā eſſe ante verbū: ſed ante totā affirmatiōē: iquit
enī duplex eſſe nō ambulare calliā: aliqñ quā totū enun
tiationi apponit negatio: et ita p̄p̄ia fieri negatiōes: ali
quādo quā ſolū huius xbo ambulare: et tunc affirmatiōē
eē: nō negatiōē: vt calliās nō ambulat. Hoc autē arguit
eo qd nōnunq; p̄ſit ſimul eſſe falſe: calliās ambulat: et cal
liās nō ambulat: calliā enī nō exiſtēte: nō minus hec eſt
falſa: calliās nō ambulat: qd hec: calliās ambulat: nāq; in
vtrūq; p̄ſupponit calliā eſſe: huius aut in eſſe aut ambu
lare aut nō ambulare: ſed iſta: nō calliās ambulat: nunq;
pōt eſſe falſa: quā affirmatio calliās ambulat ſit falſa.
¶ Preterea addunt ydey: ſi dicamus: hic ambulat: hic non
ambulat: monſtrantes ſemina quāpiā: ambe ſunt falſe:
ſiue ambulet: ſiue nō ambulet. ¶ Cōſilr ſi dicamus: calliās
grāmatic⁹ ambulat: calliās grāmatic⁹ nō ambulat: nāq;
vtrūq; hec falſa exiſtunt: ſi calliās nō ſit grāmatic⁹: barū
rōnū illā appellat κατὰ τὰ πρὸς τὸν οὐρανόν. iſtam κατὰ
τὰ πρὸς τὸν οὐρανόν hoc eſt ſcōz mōſtrationē aſſumptionēq;
¶ Ad hec inquit de ſimul vere ſunt: ſocrates ambula
uit: et ſocrates nō ambulauit. ¶ Dis et cōſimilib; rationib;
conant inſurgere Ariſtotelicā legē in cōtradictorijs ſa
ciendis. ¶ Ceterū: oīa hec que aſſerunt: falſa pculdubio
ſunt: neq; enī neceſſariū eſt: ppōſitiōnū negatiuarū ſubm
ſemp ſignificare rē exiſtēte: qd hoc ita ſit: planū ex
affirmatiōibus que de us que efficiunt: non ſunt anteq;
adhuc vere ſunt: de domo enī que edificat: nec tñ adhuc
eſt: verū eſt dīcere: domus edificat: nec tamē vere p̄ſeri
mus: eſt aliqua dom⁹ que edificat: qre ſi nō hoc ſiḡ no
men qd in affirmatiōib; multo minus ſignificabit: qd
eſt in negatiōib; nō bz inentibus ante ſubm negatiū parti
culā: ſed ante verbū. Amplius: ſi falſa eſt negatio qua dī
cimus: ſocrates nō viuit: ga ſignat eſſe aliqñ ſocrate: qui
nō viuit: hec eadez de cauſa falſa erit: que dicit: ſocrates
mortuus eſt: ſignificabit enī qd eſt ſocrates: qui mortuus
eſt: qd perabſurdū. ¶ Cōſimilr dicendū de hac: pariet mi
bi filius: nō qui eſt filius: ſed qui erit: nomē enī p̄ ſe dīcitur
neq; eſſe ſiḡ: neq; nō eſſe: neq; fuiſſe: neq; futurū eſſe: ſz
rem tñ que fuit: vel eſt: vel erit. Quare cū dīcitur: ſocra
tes non ambulat: aut ſocrates grāmatic⁹ non ambulat:
non ppter hoc p̄ſupponimus ſocratem eſſe: aut ſocra
tem grāmatic⁹ eſſe: ſed abſolute negamus ambulationē
nem a ſocrate ſiue ſit: ſiue etiā nō ſit: quā xbo dīcimus ſo
crates ambulauit et ſocrates nō ambulauit: nō poſſum⁹
ambas iſtas vere ſimul p̄ſerre in eodē tpe: qd ſi ad diuer
ſa tēpora referant: non amplius cōtradictorie vocande
erunt. Sed de his ſatis: ad reliqua tranſeamus.

¶ Habet autē ad ſeiuicē ordinē hūc. Sit eē
bonū in quo/a/nō eſſe bonū in quo/b/eſſe nō
bonū in quo/c/sub/b/nō eſſe nō bonū in quo
d/sub/a: omni itaq; inerit aut/a/aut/b/et nulli
eidē: et aut/c/aut/d/et nulli eidē: et cui/c/neces
ſe/b/omni in eſſe: ſi enī verū dīcere qd eſt non
albu: et qd nō eſt albu: verū: impoſſe enī ſimul
eſſe albu et nō eſſe albu: aut eē lignū nō albu
et eſſe lignū albu: quare ſi nō affirmatio nega
tio inerit: c/xbo ipſi/b/non ſemp: qd enī oīno
nō lignū: neq; lignū erit nō album: ecōuerſo
igit d/omni cui/a:nāq; aut/c/aut/d.

¶ Propoſuerat

Dubius Alex
rā dīr circa dī
cta de dīctio
ne aſſignanda
per negatio:
nem p̄p̄ia
verbo.

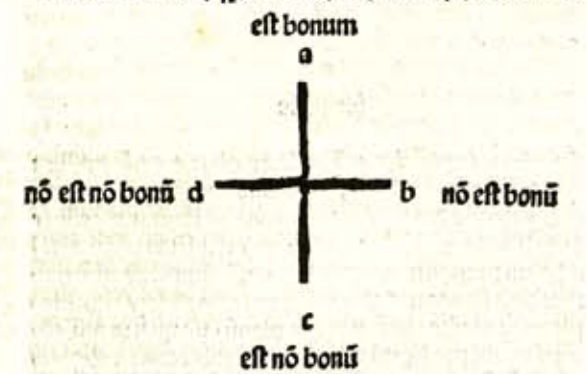
Riſto qd bz
ppōnū negat
nāq; nō ſemp
ſignat rē exi
ſtēte: qd bz
non apponit
negatio: hui
tñ oppoſitū
aſſerit multi.

Deo cū ſo
quente ſolū
poſſent negat
do p̄p̄ia tñ
ampliationis.

Dubioſa ſo
z notandum.

Limitatiōes
et modernos
regulā ſup
dicantur.

¶ Propoſuerat mōſtrare qd ſimplicis affirmatiōis nō
eſt negatio: affirmatio ex trāſpoſitiōe: puta hui⁹: eſt bo
nū: non eſt negatio: eſt nō bonū: hoc itaq; ad faciōrē re
ſolutionē efficiendā a p̄ncipio: p̄poſitū fuerat: nunc autē
quo perfectiorē de propoſito cognitiōē hīc poſſim⁹: ea
rundē ppōnū ordinē ac cōſequentiā expōnūt: qd iam ſe
cto tertio libri de interpretatione ſubobſcure dīxerat: quā
inquit. Dec igit: quemadmodū in reſolutorijs dictū eſt:
ita ſunt diſpoſita. Quid itaq; iſtarū propoſitiōnū eſt: vt
conuerſim ſe habeāt fm̄ cōſequentiā ſimplices ppōnes
et ex trāſpoſitiōe: et ſimplici nāq; affirmatiōe ſequit ex
trāſpoſitiōe negatio: et retro uerſim ex affirmatiōe ex
trāſpoſitiōe ſimplex negatio: vel vt vno xbo dīcā ex
affirmatiōib; negatiōes ſequunt: nō aut ecōuerſo ex
negatiōibus affirmatiōes: in plus enī ſe bz negatiōes
affirmatiōib;. Ceterū quo facili⁹ hec intelligant deſcri
ptionē facit earūdē ppōnūz hoc mō: ſit/a ſimplex affir
matiō: eſt bonū: b/huius negatio ſimplex nō eſt bonū: d/
negō ex trāſpōne: nō eſt nō bonū: c/affirmatio ex trāſpō
ne: eſt nō bonū: et c/ponat ſub/b: d/xbo ſub/a/būc i modū.

¶ Dis ita diſpoſitiō: qm̄ de omni ente: aut nō ente vera eſt
affirmatio aut negatio: ſed a/b ſunt affirmatio et nega
tio: igit de quolibet verum erit: aut/a/aut/b/et ſimiliter
aut/c/aut/d/ſunt enī et iſta eodē pacto oppoſita: quoniam
itaq; ipſi/a/non poſſet: c/in eſſe: quoniam fieri nequit: vt idē
bonum ſit et non bonum: inerit vtrūq; ipſum/d/ſuum con
tradictoriū: ex ſimplici ergo affirmatiōe: a/ſequitur
negatio ex trāſpoſitiōe: d/et quolibet enī dīcitur aliter
et contradictoriū: quare ſi de/a/nō predicat: c/predicabitur
vtrūq; ipſum/d: non tamē ecōuerſo: in plus enī ſe bz/d/qd
a. In oppoſitijs xbo ex affirmatiōe tranſpoſita: c/ſequit
negatio ſimplex: b/et nō p̄terit: qm̄ ſimplex negatio cō
muni⁹ eſt affirmatiōe tranſpoſita: qd aut ex/c/ſequatur
b/eodē pacto mōſtrat: de quolibet enī dīcitur aut affirma
tio aut negatio: ſz de/c/nō dī affirmatio/a/nā fieri nō pōt
vt idē bonū ſit et nō bonū: ergo de/c/affirmatiōe p̄dicat
biſ negatio: b. ¶ Qd enī oīno. ¶ Dīctum nāq; ſuperius fuit:
p̄dicatū infinitū de entibus tñ vere proferri poſſe: qre
ſi aliquid: puta intellectus: lignū nō exiſtēt: de eo falſum
erit dīcere: qd eſt lignū nō albu: et ſi aliqd nullo mō exi
terit: puta chimera: de ea falſo enūtiabimus qd eſt nō bo
num: ſed hec ſupra ſatis declarata ſunt. ¶ Ceterū 3 ea
que in contextu dicta fuere aſſerunt nōnulli deridiculas
quaſdā iſtantijs monſtrantes non ſequi ex affirmatiōe
tranſpoſita ſimplicē negatiū: nō enī inquit ſequit: vt
deo nō boiem: ergo nō video boiem: nec itē ſequit ſocra
tes fuit nō albu: igit nō fuit albus: neq; ſimilr: hoc eſt nō
duplū: ergo hoc nō eſt duplū. Ob hec et cōſimilia arctan
dā cōſtringendāq; multis legibus regulā illā dīcūt: alit
enī nō valere arguēdi modū illū: niſi cū verbo ſubſtātie:
tēporis p̄ſentis: et in terminis abſolutis nō bz inentibus rela

tionem aut reſpectū ad aliud quippiam. Nos xbo et hōz
negligentiā demiramur et hec oīa falſo dīci enūtiamus:
preſertim quum Ariſtoteles huiusmodi p̄poſitiōes
non ſolum cum verbo ſubſtātie: ſed et cum alijs compli
cet: quum inquit poſſet non ambulare: ſcit non bonum: et
ſimilia. ¶ Preterea: qd etiā amplius: quum omne verbum
adiectiuū: vt moderniores appellāt: ex ſua Ariſtotelis
in verbum reſoluāt ſubſtātie et ſuūz participiū: cur ex
ceptio iſta caſſa et vana faciendā eſt: Sunt et alij pleriq;
deſectatores dialectice: qui complures alias correctiōes
addunt: quas oīs breuitatis grā pro rei ipſius dignitate
omitto addens regulā iſtam nulla correctiōe egere p̄ter
terq; qd ratio ac conſequentia fiat: dum predicatum aut
pars predicatū infinita fuerit. ¶ Quamobrem quum dī
cimus: video non hominem aut ſcit non bonum: non eſt
predicatum ipſum: aut etiāz predicatū pars infinita: ſed
pars predicatū infinita: quod planū ſit reſoluentibus dī
ctis propoſitiōes fm̄ doctrināz p̄cedentem: puta vi
deo non hominē: ſuūz videns non hominē: ſcit non bonū:
eſt ſciens non bonū. ¶ Predicata etenim ſunt termini illi vi
dens et ſciens: non bonum xbo et non hominem adiacētia
potius p̄dicato nuncupari debent. Dicimus ad hec ſem
per referendas eſſe p̄poſitiōes ad idem tempus ac re
ſpectu eiusdēz ſubiecti: et propterea valere aſſerimus cō
ſequentias iſtas: Socrates fuit non albus: ergo non fuit
albus: hoc eſt non duplū: ergo non eſt duplū: et ſi mil
le alias in hunc modū cōplices: qd hoc ita ſit argumen
to monſtrat Ariſtotelico: ſi enī in eo tēpore in quo So
crates fuit non albus: non eſt verūz dīcere: qd non fuit al
bus: vere ergo enūtiabitur qd fuit albus: et ita in eodē
tempore fuit albus et non albus: quod perabſurdū. ¶ Cō
ſimiliter de alio exemplo dicendum reſpectu eiusdēz
ſubiecti: verum de his ſatis: reliqua p̄ſequamur. ¶ Ecō
uerſo igitur. ¶ Ecōuerſo dīcitur: qm̄ non fm̄ eundē ordi
nem ſequuntur ſeuulcem: affirmatiōes ſimplicem ne
gatio ex tranſpoſitiōe: et negatiōē ſimplicē affirmatio
ex tranſpoſitiōe: ſed conuerſim vt ſupra diſtingimus.

¶ Qm̄ xbo nō poſſibile eſſe ſimul non albus
et album ipſum/d/inerit: de exiſtēte enī albo
verū dīcere: qd non eſt non albus: a/aut de/d/
nō omni: nāq; de eo/qd penit⁹ nō eſt lignū:
non verum dīcere: qd eſt lignū album: quare
d/verum: a/aut non verum: quoniam lignum
albu. ¶ Planum xbo qd et/a c/nulli eidē: et/b/et
d/contingit alicui eidem in eſſe.

¶ Monſtrat qd ex/a/ſequatur: d: non autē ecōuerſo: quo
niam non eſt non album in plus ſe habet: qd eſt album.
¶ Planum autem qd et/a c. ¶ Poſtea qd mōſtrauit quomō
do ſe habeant ſubalterne p̄poſitiōes in figura: nunc ex
ponit quomodo ſe habeant et angulares fm̄ diametris
oppoſite inueniens: qd/a c/boc eſt ſimplex affirmatio et
tranſpoſita nulli eidem in eſſe poſſunt: b/xbo et/d/vtrūq;
poſſunt: fieri enīz nequit vt idem ſit lignum album: et li
gnum non album: fieri tamen non poſſet vt idem et non
eſſet lignum album et non eſſet lignum non album: puta
anima: aut aliud quippiam: quod nullo modo ſit: vt bir
cocerus aut chimera: qre affirmatiōes nunq; ſit vere
eſſe poterūt: negatiōes aut poterūt: intelligēda xbo ingt
Alexander ſunt hec de ppōnib; p̄determinatis: nihil enīz
p̄biter idēſinitas affirmatiōes ſit veras eē: vt bō eſt iu
ſtus: bō eſt nō iuſtus: ſed p̄determinate nūq; vere ſit de
eodē p̄dicabunt: puta: quilibet bō eſt iuſtus: quilibet bō

Regule Ari
ſtotelis nō idē
get correcte
nota.

Nota i bz mō
ppōnib; de
deo nō boies
et alij bz mō
ly non boies:
nō eē bz nec
p̄ter p̄p̄ia ad
dīctiōes.

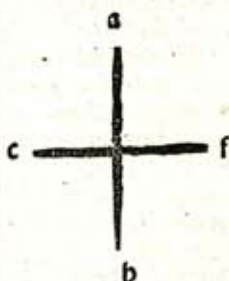
inest: si tu dicas: b/ueri cu d/boc est ex b/sequi d/acci-
det/a/2/b/aliqñ simul esse vera: qd absurdū: qñ sint cō-
tradictoria ex supposito: si enīz ex b/sequi d/2/d/2/a/2/de
eodē pñcarī possint: accidet aliqñ b/2/a/2/simul esse vera:
qd fieri nequit. Dec. pñs. ¶ Ex istis autē trahunt regule
ille celebratissime: que suppositos etia ostendit syllos
q a positione autis ad ponendū pñs: 2 a destructio pñque
te ad autis destruendū: pñtia est optima: a positione x o
cōsequētis ad autis ponendū: aut a destructione autis ad
cōsequētis destruendū bonū nō cōstruit rōcniū: nisi for-
tasse termini sint equilaterales: baud alr pacto aliq fiat
sylls ac ratio: quemadmodū supra monstrauimus: quoz
de quersione cū oppositiōe tractaremus: 2 Bemisti in
p de aia 2 Simplicio in p de celo accuratissime notatū.
¶ Accidit autē qñq 2 in tali terminoz ordine
decipi: eo q non recte accipiuntur opposita/
quoz alterz necesse est omni inesse: quemad-
modū si a/2/b/nō ptingūt simul eidē: necesse
autē alterū esse cui nō alterū: 2 rursus: c/2/d/
pñsimilr: ex quo aut omni c/sequatur: a acci-
det enī cui d/ipsūm b/esse ex necessitate: qd
est falsū: sit enī accepta negatio eozum que
a b/que est in quo: 2 rursus eoz q/c d/que
est in quo b/: necesse igitur oī aut a/aut f/aut
enī dictionē aut negationē: 2 iterū vel c/vel
b/dictio nāq 2 negatio: 2 cui c/omni suppo-
sitū fuit a/quare b/cui oī f. ¶ Rursus qñ eozū
que f b/omni alterū/2 eoz que b/d/2similr:
sequit aut ex f b/2 ex d/sequitur b/boc enīz
scim: si igitur ex c/a/2 ex d/b/: boc aut falsū:
ecōuerso enī erat in sic se bñtib? pñtia: nō enī
fortasse necessariū oī a/aut f/neqz f/aut b/: nō
enī f/est negatio ipsius a/nā boni negatio nō
bonū: nō est aut idē non bonū ei/qd est neqz
bonū neqz nō bonū. Similr aut 2 in c d/ne-
gationes enī accepte due sunt.

¶ Posteaq monstrauit pñonū simpliciū ac trāspostaz
pñqueū ecōuerso se bñe: qñ ex simplici affirmatione
sequit ex trāspositione negatio: 2 retrouersum ex trāspo-
sita affirmatiōe negatio simplex: nūc deceptionē quādā
ac tendiculū ponit: ob quā nōnulli fortasse existimarent
superius dicta veritate nō cōtinere: accidit autē ingt talis
deceptio: si opposita recte nō fuerint accepta: quēadmo-
dū si quispiā arbitraret: a/2/b/vnica negatione negari q
sit f/queqz 2 vtraq simul neget 2 vtrūq etia per se/ac
seozuz: quemadmodū si b/sit est bonū a/nō est bonū f/
vtrūqz negatio neqz est bonū neqz nō est bonū. ¶ Rur-
sus: c/2/d/boc est pñonū trāspostaz: puta est nō bonū/
nō est non bonū negatio sit b/
neqz est nō bonū neqz non est
nō bonū. Dis ita dispositū mō-
strabit: quēadmodū ex c/seq-
tur a/2 non pñtis ita ex d/seq-
tur b/2 nō cōuertit: qd supra refu-
tauimus. Sint igitr contradi-
ctoria hec quum ista ita se ha-
beant fm supra descriptas re-
gulas: si ex c/sequit a/2 ex f/
sequitur b/ita enī dicebamus,

¶ Rursus fiat alia descriptio.
Dis enī ita se habebūbus ex p/
cōcessis b d/sūt contradictoria:
2 f b/etia sunt contradictoria:
ex f/sequitur b/ut paulo ante
ostēdimus: ergo 2 ex d/sequi-
tur b/2 nō cōuertit: qd fuerat
monstrandū: qdq supra refu-
tauimus: monstratū enī fuit ex
b/sequi d/2 nō cōuertit. ¶ Non
enī fortasse. ¶ Iulius Aristote-
les dubitationē in mediū allatā iquens hoc fortasse ab-
surdū inductū fuisse: pñtea ga dictiones nō fuerūt le-
gitime descripte: 2 enī inquit a/2/b/simul pñdicat ipñ
f: 2 cōsimilr: c/2/d ipñ b/nō tñ pñtea a/2/f/cōradictio-
ria censenda sunt: aut b/2/f/vel ex altera parte c/2/b/aut
d/2/b/veluti in exēplo huius affirmationis: est bonū ne-
gatio sua existit nō est bonū: nō aut nō est bonū neqz
est bonū: 2 hoc est qd voluit pñ inquit: nō est aut idē nō
bonū ei qd est neqz bonū neqz nō bonū: quēadmodū ē
huius ppositionis: est malum negatio sua existit non est
malū: nō aut neqz est malū neqz nō est malū: 2 similr di-
cendū de c d/que erat altera oppositiō: nāq nō ita acci-
piende negationes: ita enī efficiēt vñus affirmationis
negationes due: qd per absurdū: 2 in libro de interpreta-
tione refutatū. q itaqz f non sit negatio ipsius a/bunc in
modum arguit Aristoteles. ¶ Alexander x o addit q 2
aliter possemus monstrare has nō esse veras pñdictio-
nes: nāq vtrūqz negationes euz altera cōradictionis
parte semp falsificant: non enī pñt idem nō esse bonū/
2 non non esse bonū. ¶ Preterea si vtrūqz simul negatio
falsa est: erit sua cōradictoria vera: sed hec sunt duo cō-
radictoria simul: igit duo pñdictoria simul erūt vera:
qd per qñ fatū est dicere. Dec ille. ¶ Ceterū iam iam tē-
pus est vt a longa voluminis bui? pñis expōne desista-
mus: ita enī 2 nob labor nō mediocris: 2 legētib? fastidiū
aufere: satis enī sit arē ferme totā cōponēdi ac resolue-
di syllos bucuqz pertractasse. ¶ Primū enī suppositis pñ-
cipijs artis huius de cōuersione egimus tam inexistentiū
q modalij ppositionū: mox de modo ac structura syllo-
gismoz tā simpliciū q mistoz: qñ tam ostēsiui q sup-
positoz per tres figuras efficiantur: qñ item syls oīs
alterā beat vlez pñonē 2 affirmatiū alterā. ¶ Rursus ra-
tiocinationē oēm simplici ex binis cōstare ppositioni-
bus 2 terminis tribus: qd problema facile monstrat. qd
cū difficultate: quō medium ad vñquāq cōclusionē iue-
niendū: quō pñcipia inuestiganda: quō diuisio facienda.
Deinde quonā pacto resolueudi sylli: que sint impeden-
tia resolutionē. Quō mutua resolutionē vñusculūqz figu-
re sylli in aliā traducant: ac demū quō dñant transposite
pñones affirmatiue a simplicibus negatiuis: qñ nega-
tio sit pars infinite pñonis: nō aut negatiue: qñ nomen i
finitū nō dicat tam de ente q de non ente: quō differant
inter se priuatiua/infinita/ac negatiua pñ/an negatio in
cōradictorijs verbo applicāda: an x o totū pñonū ante-
ponēda: quemadmodū nōnulli arbitrabant. ¶ Solutē
deinceps fuere casū modernior instantiole pñra pñextū:
ac declaratus quō angulares ppositiones fm diametrū
opposite: possint simul eē vere: 2 quō non. Solutaqz de
mum perpulchra pñiloponi instantia cōtra contextū.
Que quoz oia pñ virili sint pertractata agenda est diui-
ne prouidentie gratia: que nos ad huius finē voluminis
cum facilitate perduxit.

¶ Simis cum Deo prioris voluminis libri
priorum resolutioz.

¶ Joannis

¶ Joannis Francisci Burane Veronensis
In scdm Priorum resolutioz Aristoteli-
telis, Expositio.

¶ Quot igit figuris/2 p qua-
les/2 quot ppo-
sitiones/2 qñ/2
quō sit syllogis-
mus. Amplius
autē in qñlia aspi-
ciendū destruē-
ti ac cōstruenti:
2 quō opz que-
rere de pposito
fm qualēcūqz methodū. Amplius aut per
qualem viā accipiemus pñcipia de singu-
lis iam translegimus.

¶ Quid in secundo
tendat Aristoteles: maxia apō plerōqz
enarratores dubitatio existit. Alij enim
dicunt: posteaq in pñi volumine pñi-
losophus de ostēsiuo pñtractauit syllogis-
mō: q in hoc scdo de supposito agi-
tatur.

¶ Quod antea pollicitus fuerat exequens: vbi ait: se postea
dicturū: que sint conditionalium atqz hypotheticorum
differentie: 2 quot modis fieri possint: sed hōrum senten-
tia nobis minime placet: maxima enim pars secundi bu-
ius in declarandis proprietatibus ostēsiui syllogismi cō-
sumit: 2 de hypotheticis ratiocinijs partim admodum
pertractatur. ¶ Proclus x o ac Joannes pñiloponus
intentiones esse dicunt: postq in pñi volumine de for-
ma agit syllogisticā: in hoc de materia sermonē facere:
verum 2 istoz opinio non videt ex sententia esse Aristoteli:
telis: nāq aut per materiā syllogisticā intelligunt ppo-
sitiones syllogisticas: vt abstrahūt a dialecticis 2 demō-
stratiuis: aut per materiā syllogisticā volunt dialecti-
cas ipsas vel demonstratiuas ppositiones: si prius non
est verū: quod afferunt: de syllogistica pñtentionem: po-
sitione que ad rem attinebant: fuere in pñi disputata volu-
mine: quum alloquin neqz in hoc scdo alibi de ea ser-
mo aliquis fiat: finant scdm ad huc absurdiora sequen-
tur: agere enim pñter intentionem ac pñpositū de dia-
lecticis ac demōstratiuis ppositionibus in negotio de
simplici syllogismo operam ludere est: q si quepiam de
his fuere ad pñcipium disputata: non tanq ex prima-
ria intentione: sed tanq syllogisticā pñtentionem: no-
tificantia in mediū allata sunt. ¶ Alexander x o inten-
tiones pñilosophi esse dicit: hoc in volumine ea docere:
que syllogistico negotio deesse videbātur. ¶ Nā posteaq
in pñi volumine ea pertractauit: que formā atqz essen-
tiam syllogismi vniuersam complectebant: impresentia
acturus est de annexis syllogismo ac ratiocinatione: qd 2
nostri optime notant: dicentes pñm hoc in volumine
pertractare de potentis atqz impotentis cōsequētibus
syllogismi naturā: enarrare enī quomodo syllogismus
ac ratiocinijs vñum plures possit cōclusiones colligere:
quō ex falsis verum concludatur: 2 nō ecōuerso: quō cir-
cularis mōstratio fiat: quō conuersiua: quō deductio ad
impole: quō ex oppositis ratiociniū: potētias numerare

est syllogisticas. Agere autē de pñcipij petitione: de eo
qd est non penes hoc: de falsa ratione: de nō ratiocinari/
de elencho: de deceptione: impotentias syllogisticas recē-
sere est: sed de conuersione disputare: de cōmutata puer-
sione: de mutua oppositorū conuersione: de inductione/
de exēplo: de abductione: de instantia: de signo: de entib?
memate: de pñysionomomā: anēxa ac pñsequētia syllo-
gismi naturā est recensere. Est itaqz vt breuibus agam in
negotio pñi pñpositum potētias pñmū syllogisticas
determinare: mox impotētias: deniqz annexa. ¶ Accu-
rus igitur de his omnibus pñmo recenset trāstitionis mo-
do ea omnia: que in superiori enarrata fuere volumine:
que tria fm sectoz numerum extiterūt: pñmo itaqz que in
primo secto dicta sunt repetit inquit. ¶ In quot igitur
figuris 2 per quales: 2 quot ppositiones: 2 quādo: 2 quō
sit syllogismus. ¶ Ibi enim statim ad pñcipiū dictū est:
q in tribus figuris efficitur syllogismus omnis: 2 p qua-
les ppositiones: hoc est saltem per vñam affirmatiuā:
2 item vñam vniuersalē: 2 quādo: q non semp: sed ob-
seruatis legibus ac cōditionibus cuiuscūqz figure: 2 quō
ga ita vel ita complicitis ppositionibus ex ambabus
vniuersalibus aut altera vñi 2 altera in parte. ¶ Amplius
autē in qualia. ¶ Ique ad scdm sectum attinent: enarratib?
enī exposuit quomodo de vñquoqz problemate possi-
mus facile cōclusionē facere ac mediū ad cōclusionem
inferendā comperire. ¶ Amplius autem per qualē viā.
¶ hic edocet: que in tertio secto fuere disputatib? enī trā-
segimus: quō sint per resolutionē accipiēda ac venāda
pñcipia 2 pñones ad vñquāqz problema concludendū.

¶ Sed quonā alij syllogismoz vniuersales
sunt: alij fm partes: vniuersales oēs semper
plura ratiocinant: ex ijs x o qui in parte affir-
matiui quidez plura: negatiui autē cōclusio-
nem solā: alie nāqz ppositiones cōuertunt:
priuatiua x o non conuertitur.

¶ Exacto atqz absoluto pñemio: nunc primā potēstatē
syllogisticā aggredimur declarandā: quō videlz vñus
syllogismus plures cōcludere possit cōclusiones: 2 ingt:
quonā syllogismoz alij sunt vniuersales: alij fm par-
tem: hoc est: alij vniuersalē retinent cōclusionē: particu-
larem alij: ea de causa dicemus vniuersales omnes tam
affirmatiuos q negatiuos semper plura ratiocinari: pñ-
pterea q vniuersalis affirmatiua in particularem cōuer-
titur 2 negatiua vniuersalr in seipsā: sed ex particulari-
bus affirmatiuis plures colligit: quia conuersam 2 con-
uertentē: negatiuis vñam trā: neqz enī conuertitur ne-
gatiua in parte: veluti in pñi volumine edocuius: 2
ex hoc loco colligim? modos illos: quos perperā Theo-
pñastus Ereus Aristotelicis addiderat: pñe enim no-
uem prime figure modos recensuerat: quum tamē alio-
qui quatuor trā pñs recensisset 2 recte: soli enim illi na-
turali discursu cōclusiones inferunt: alij x o quinqz per
accidens quodāmodo 2 mediate concludunt: quemad-
modum 2 Alulidus Rosadis inquit: nec tamen 2 hos si-
luit Aristoteles: duos enim signauit ad finem complica-
tionum inexistentiū: 2 hoc in loco alios tres. ¶ Sed du-
bitat circa predicta moderniores: quomodo fieri potest:
vt syls vñus plures colligat cōclusiones: si enim con-
clusio essentialis syllogismo est: non poterūt plures esse
cōclusiones: quin 2 syllogismi plures sint: q si dicas:
quemadmodum nonnulli asserunt: syllogismum bifariā
accipi: pro ppositionibus trā 2 pro ppositionibus 2
cōclusionē simul: contra in definitione sylli ponit pñlo:

Epilog? que
facit pñs in
pñi pñi scdm.

Ex hoc loco
colligim? tres
syllos modū
in pñi figura
quos Theo-
pñastus Ari-
stotelicis ad-
didit.

Dubia Mo-
derniorum.

113 reglao ce-
leberrimas
que extrahit
ex oicis pñi
in hoc loco.

113 diuersas
opiones de
intentione scdm
priorum.

Epilog? pñi
di pñi pñi
pñi.

Alexandri
opinio.

Opio latino-
rus consonat
opioni Alex-
andri de iten-
tione pñi libel.

me dixeris non poterit postea conclusio falsa ex falsis col-
ligi ppositionibus: neque enim opposita sunt eandem ratio-
cinem formam concludi queunt: si ex parte materiem non erit
hoc ex arte: sed a casu: quemadmodum ex ambabus affirmati-
onis in scda vitem fieri coplicationem dicimus: et vltz col-
ligi in tertia. Ceterum si ex falso ante verum concludit co-
sequens: ergo ex non vero seu falso sequetur non falsus siue
verus: videtur enim hoc legitime concludi secundum conversiones
cum oppositione: quemadmodum consuevimus dicere: si ho-
mo est animal: igitur non animal est non homo. vel melius: ex
homine sequitur animal: ergo ex non animali sequitur non ho-
mo: ita in proposito: si ex falso sequitur verus: ergo ex
non vero sequitur non falsus: tunc vltimus si ex non vero
sequitur non falsus: igitur non poterit ex non vero sequi
falsum: quemadmodum si ex non animali sequitur non homo:
fieri non potest: ut si aliquid sit non animal: illud idem sit
homo: seu si non sit animal: sit homo: eodem itaque pacto
si ex non vero sequitur non falsum: non poterit ex non vero
sequi falsum: quod per absurdum est: in plerisque namque co-
plicationibus syllogisticis videmus ex falso falsum sequi.
In oppositis est ista: ubi ipse enim longo sermone
ostendit ex falsis ppositionibus vera colligi conclusionem:
et hoc etiam re ipsa confirmare possumus. Ceterum itaque
quemadmodum et vltus refert Albertus: quod ex falsis ppo-
sitionibus vera sequitur conclusio non per se: sed per acci-
dens: ita quod premisse ppositiones non sunt causa quare ta-
lis concludatur conclusio falsa: sed dispositio syllogistica:
quia enim maior minorque extremitates ita in medio vni-
untur termino: ob id talis consequitur conclusio: non enim fal-
sum qua falsum vera infert conclusionem: sed falsus ita dis-
positum secundum syllogismi formam et habitudinem vere conclu-
sionis est causa. Et ex hoc liquido constat quod ppones
falsæ sint ad vere conclusionem ppositionem dispositam: quomodo
conclusionem ppositionem. Ceterum etiam talis conclusio vera
eo quod vera est: per accidens et ratione materie sequitur et a casu:
non autem per se. Quod non vltimo adducit: si ex falso verus
sequitur: non potest ex falso falsum deduci: solimus dicen-
tes: tale rationem modum valere: ubi sit consequentia per
se non autem per accidens: unde quia per se infertur: si
est animal: non est homo: fieri non poterit ut aliqd sit non
animal: et illud sit homo: seu quod sequatur non est animal: ergo est
homo: bene enim sibi inuicem pugnant: sed quoniam non per se:
sed per accidens: ut ita ex posuimus: ex falso verum sequitur:
nil prohibet: quin ex falso falsum etiam deducatur. Ceterum
hoc supposito ac cõcesso querendum deinceps an talis co-
plication in qua ex falsis verum colligitur: syllogismi ratio-
nem suscipiat: an vero a syllo penitus seiungatur. Ceterum
enim quod neutrum syllogismus vocanda sit: quoniam syl-
lus est ratio ex propositionibus necessario inferens conclusionem:
sed conclusio vera non sequitur necessario ex ppositionibus
falsis: si enim ita esset: non posset ex falsis ppositionibus
falsa colligi conclusio. Ceterum: non sequitur huiusmodi
di conclusio eo quod hec sunt et per se non igitur est syllogismus.
Item quemadmodum et Alexander in plerisque locis in-
quit: instrumentum cuius nullus est usus equivoce manus
dicitur: igitur et syllogismus ex falsis: quoniam nulla argumenti
vim habeant: equivoce syllogismus nuncupabitur. Ceterum
si ex falsis coplicatio syllogismi rationem suscipiat: quoniam
syllogismus aut dialectico aut demonstrator inferuat: et
complicatio ista aut dialectici aut demonstratoris erit in-
strumentum: non demonstratoris: quoniam demonstrator nullus
falsas accipit ppositiones: nec dialectici etiam: quoniam dialecti-
cus ois probabiles accipit ppones. Si itaque syl-
lus aliquis
ex falsis constaret: non autem probabilibus: sequeretur ipsius

nullo pacto syllogismus esse: neque demonstrator: neque
dialecticus esset. Ceterum cuiusque syl-
lus mediū per
antia: consequentia: ac repugnancia tamen subiecti quod predicati
tuenit: sed in coplicatione ex falsis mediū intueniri nequit
ex inspectione hac: sequitur igitur eam a syl-
lus ratione seiungi.
In oppositis arguitur: namque veluti supra in priori ex
posuimus volumine in omni ratione ad impossibile syl-
lus efficit ad transumptum: qui vere syl-
lus est et nuncupatur: sed
ille semper falsum habet ante: igitur et ex falsis coplicatio syl-
lus potest appellari. Ceterum inquit Aristoteles in ante-
topica litigiosis siue cõditionale syl-
lus trisaria secari:
alius enim ratiocinatur ex apparentibus probabilibus: alius
videtur ratiocinari ex probabilibus: alius ex apparentibus proba-
bilibus videtur ratiocinari: et subdit paulo infra primus
omniū istorum et esse et vocari syllogismus: reliqui vero duo
litigiosi quidem syllogismi dicuntur: non autem syl-
lus: eo quod
ratiocinari quidem videntur: non tamen ratiocinantur. Ceterum
terea et in octavo topico inquit ad verbum: Palam quoniam
non solum vera ratiocinantur: verum etiam neque per vera
semper: sed quoadque et per falsa: sepe enim vero posito iterime
re necesse est disputantem: quare permittenda falsa: quoadque
aut et falso posito intermedium esse per falsa: nihil enim proba-
bet alicui videri que non sunt magis quod vera: quare ex his
que illi videntur ratione facta: magis erit suavis: quod adiutur:
ides et in sophisticis elenchis: ubi et ait: falsus syllogismus
bisariam dicitur: aut quoniam falsum ratiocinatur est: aut quoniam
non est syl-
lus videtur syl-
lus esse. Docet idem ex plerisque alijs
locis aucupari licet: sed que impresentia attulimus: suffi-
ciant. Dicendum itaque cum dicitur Alberto atque alijs recte
sentientibus: syl-
lus ex falsis bisariam considerari posse: vel
respectu conclusionis simpliciter siue illa falsa: siue vera exte-
ritur: vel respectu vere conclusionis: que ex falsis sequitur ppo-
sitionibus: si priore consideret modo syl-
lus vere est et ra-
tione suscipit syl-
lus: namque et ex necessitate concluditur: eo quod
ppositiones sunt ita vel ita dispositæ: et hunc in modum vo-
lumus ipsum instrumentum esse vtile: namque et deductionibus
ad impossibile deferunt et conversionibus syllogismorum: fa-
ciendis et tentatio etiam artificum: quod plerumque falsas quidem
accipit ppositiones: sed tamen probabiles: et ad hec dicitur:
mus mediū suū inueniri per ea que antecedentia sunt et con-
quentia et repugnancia: non autem vere talia: namque in ppositio-
nibus veris vere antia accipiuntur: in falsis falsis: antia enim
cõsequentia ac repugnancia ad ppositionum modum repere-
da sunt. Si vero altero modo consideret non syl-
lus simpliciter
vocandus est: sed et quid vel magis potest syllogistica:
si namque scimus quomodo vi ratiocinatur ex falsis pponibus vera
sequitur ppositio: quod syllogisticus possit discursus intelligen-
mus. Ceterum bis iam explicitis et enodatis ad pteritum
exponendum transeamus. facit igitur quodammodo talis diuisio:
ne: quoniam ratiocinatur: aut verum ex vero sequi dicemus:
aut falsus ex falso: aut verum ex falso: aut falsus ex vero: et
quod ex vero verum: aut ex falso falsus sequatur: abinde et por-
tione disputatur est: quod aut ex vero falsus inferatur pter-
mittendum esse: quoniam nullo pacto fieri possit: ut ex vero fal-
sum sequatur: superest itaque declarandum: quomodo ex falsis pponi-
bus aut veris aut altera vera colligatur: namque hoc et de-
monstratori pferretur: dum venabimur atque indagabimur: quomodo
deceptionis ratiocinatur fieri possit: et dialectico etiam retentio
quomodo de aliquo temere sciam quāpiam proficente peri-
culum volet sumere: hoc enim plerumque in disputationibus
fieri puenit: quemadmodum et Aristoteles in topicis reci-
tat et diuini Platonis dialogos legenti manifestum.

Ceterum conclusio aut vera aut falsa ex neces-
sitate: ex veris igitur non est falsus ratiocinari: ex
falsis

Quinta ratio

In oppositis
Quinta ratio

Secunda ratio

Tertia ratio

Solo quod syl-
lus ex falsis potest
considerari vel
simpliciter respec-
tu conclusionis: vel
respectu conclusionis
vere

Exponit terminum

falsis autem est verus: pter quod non per quid/
sed quia: eius enim quod est ppter quid non
est ex falsis syllogismus: ob quā non causam
in sequentibus dicitur.

Quod supra diximus innuit quasi inquitens: quod si copli-
catio ex falsis syl-
lus ac ratiocinatur vocanda sit: non debemus
ipsum determinare ad verā aut ad falsam conclusionem:
sed distingere dicendum est ex talibus pponibus aut veram
aut falsam conclusionem sequi. Ceterum quod per quid
exponit Alexander: hoc est quādo mediū terminus cau-
sa est conclusionis: veluti si dicatur: quare peperit hic lacista
peperit: ista igitur hic lacista: causa enim quod mulier lac habet: quoniam
peperit: si vero mediū terminus non fuerit conclusio: cā:
tunc appellabitur syl-
lus: quoniam tunc enim conclusio maius extremū
minori inesse: non autem causā dicit mediū terminus ta-
lis conclusionis. Cur autem ex falsis non possit construī ppter
quid syl-
lus ac demonstratio in sequentibus: hoc est in po-
sterioribus analyticis dicitur. Ceterum si dignum quod aliter
hoc in loco accipit syl-
lus: ppter quid ppos et aliter in po-
sterioribus analyticis: ubi enim ppter quod demonstrationē
vocatur: quoniam per causas immediatas fiat syl-
lus: quoniam vero quoniam aut
per causas mediā aut per effectū ratiocinatio extrahitur:
verum hic ppter quid syl-
lus dicitur: quoniam veritas pponibus
causa est non solum quod maior extremitas insit minori in co-
clusionem: etiam quod conclusio ipsa veritate obtineat: quoniam
quoniam ppones ipse ita vel ita dispositæ causa sunt ut vi syl-
logistica maius extremū minori concludat inesse.

Primum ergo quod ex veris non possumus
falsus ratiocinari: hinc manifestum: si enim a/
existere necesse est: b/esse: b/non exite: neces-
se est: a/non esse. Si igitur verum est: a/necesse est
b/verus esse: aut accidet idem simul esse et non
esse: hoc autem impossibile.

Inquit Philoponus ex ppositione Aristotelis hic mo-
strare quod ex veris pponibus non potest falsa conclusio sequi.
Alij vero dicunt hoc monstrari ex cõtinue pponis cõuer-
sione: prius itaque enarrandum quomodo ex analogia seu ppo-
sitione hoc fiat: mox etiam quomodo ex cõuersione cõtinue pposi-
tionis. Ceterum ex ppositione quidem quoniam supponitur: quod supra in
priori volumine fuit declaratum: verum et esse similiter poni in
pponibus: ex cõuersione vero cõtinue pponis: quoniam rones
ducit a destructione consequentis ad ante destruendum: quod
greci quemadmodum et supra exposuimus: cõuersionem vo-
cant cum oppositione: que quersio in ppositis et cõditionali-
bus pponibus fieri cõsuevit hūc in modum: si est b/est
aial: ergo si non est aial: non est bō. Cõfirmatur itaque et ipse
argumentū ducit suppones syl-
lus finitionem verā esse: quod ne-
cessario ex ante sequatur ppos: et arguit hoc pacto: si quum
est a/necesse est b/esse: ergo et quoniam non est b/necesse est a/
non esse: hec enim cõuersione est cum oppositione: deinde extrin-
secus addendum: sed esse et verum in pponibus eandem reti-
nent ppositionem: igitur itidem valebit si quoniam a/est verum: b/est
verum: ergo quoniam b/non est verum: a/non est verum: aut si tu vi-
tas oppositum: quod videtur dū b/non est verum: a/est verum: legi-
tur idem simul esse et non esse: quod penitus fieri nequit: si
enim a/esset verum: b/etiam esset verum ex psupposita syl-
lus fi-
nitione: quoniam cum ante est: ex necessitate consequens etiam est:
ergo idem b/et verum esset et non verum: quod idem est ac si
diceremus idem b/et esse et non esse: ex ante igitur vero non
potest inferri consequens falsus: sed nil vetat ut ex falso ante
verum deducatur consequens: quoniam non valet argumentū a destru-
cto ante ad consequens destruendum: veluti in prior volumi-

ne etiam exposuimus: et hoc est quod voluit Alalidus Rosa-
dis quoniam inquit: quoniam non sequitur ob destructionem ante destru-
ctio consequentis: non sequitur quoniam sit a/falsum: quod sit b/quod est
conclusio falsum: quoniam consequentia conclusionis ex syllogismo
non est consequentia conuertibilis.

Non autem quoniam positus est a/vnus terminus/
existens contingere vno aliquo existente ex
necessitate aliqd accidere: non enim possibile:
quod enim accidet ex necessitate: conclusio est: per
que aut hoc sit minima tres termini: bina vero
interna: et ppositiones: si itaque verum est cui
b/inesit: ipsum a/omni: cui aut c/ipsam b/cui
c/necesse est a/esse: et non potest hoc falsus esse:
simul enim inerat idem et non inerat: a/igitur tanquam
vnus ponit due ppones simul accepte. Ceterum
similiter autem et in priuatiuis se habet: non
enim est ex veris monstrare falsum.

Occurrit tacite questio: posset enim quispiā non ime-
rito dubitare quomodo ex vno termino conclusio ex necessitate
sequatur: quum supra in prior volumine dictum fuerit ad
minimū oportere binas ppositiones et terminos tres in
syllogismo accipiat: itaque quādo dicebamus: si a/existē-
te necesse est b/esse: quod non debemus existimare a/vnicū
esse terminum: et ex ipso necessario sequi conclusionem aliquā:
hoc enim fieri non potest: ut necessario ex vna pponē conclusio
sequatur: namque quod ex necessitate in syllo sequitur conclusio nū-
cupat illa vero ex quibus hec sequitur necessario: ad mini-
mū tres sunt termini et ppositiones atque interna: duo
quoniam vt in altero diximus volumine: tres termini duo
sunt interna et ppositiones due. Si itaque verum est: mon-
strat per expositiones: quod supra dixerat: a/pro binis acci-
pi ppositionibus b/pro conclusio: et inquit: si in primo
indemonstrabili pme figure istaz extruamus coplicationem
neque omne b/a/omne: c/b/omne: c/a/dico quod si premisse p-
positiones vere extiterint: conclusio etiam vera ex necessi-
tate erit: et non poterit esse falsa: quoniam si aliter dixeris accidet
veluti etiam supra deduximus idem simul esse et non esse: et
ad hec dico: quod a/superius acceptum fuit pro binis istis p-
positionibus: omne b/a/omne: c/b/et quādamodū hoc expone
monstrat affirmatiuis: ita et in negatiuis ostendit ratiocinans.

Ex falsis autem verum est ratiocinari et verisq;
ppositionibus existere falsis et vna: hac aut
non vtralibet: sed scda: si totā accipiat falsam:
si vero non totā accipiat: est vtralibet: sit enim
a/toti c/inexistens: eorū aut que b/nulli neque
b/ipsi c. Cōtingit autem hoc: vt lapidi nulli aial
et lapis nulli homini. Si igitur acceptum fuerit
a/omni b/et b/omni c/a/omni c/inerat: quare
ex verisq; falsis vera conclusio: ois enim homo
aial. Si autem et priuatiuis: est enim a/et b/nulli
c/inesse: a/tamen omni b/veluti si eisdē acce-
pris terminis: mediū positum fuerit homo: lapi-
di enim et aial et homo nulli inest: aial vero ois
homini: quare si cui quidē inest accipit nulli
in esse: ex falsis verisq; vera erit conclusio. Ceterum
similiter autem monstrabitur et si ad aliqd fal-
sa vtraque accepta fuerit.

Ad monstrandum superius non posse ex vero sequi falsum:
K z

Terza ratio

In oppositis
est ista pbi.
Solo Alber-
ti quod ex falso
sequitur verum
per accidens.

Solo rōnis

In coplicato
illa syllogisti-
ca sit: qua ex
falsis pponi-
bus colligitur
conclusio.
Quinta rō.

Secunda ratio

Tertia ratio

Quarta ratio

Ex falsis pro-
positionibus siue
ambabus siue
altera non pos-
sit sequi verum
conclusionem.

Secundum viles
coplicationes
in prima figura
in quibus ex fal-
sis potest sequi
verum.

nunc eodemo ostendit ex falso verum sequi posse siue ambe
propositiones falsae extiterint siue altera tria: si ambe
quidem fuerint falsae aut si una tota erit falsa: et si una
coplicationes una affirmativa/negativa altera: aut si una
quid in parte erit falsa: et si una alie efficiuntur: aut una
erit in toto falsa: altera vero in parte et hac aut maiore aut
minore et ita bene alie sunt coniugationes affirmativae et to-
tidem negativae: quod est ex ambabus falsis octo coplica-
tiones efficiuntur: si vero altera tria sit falsa et vera altera octo itidem
viles sunt coniugationes in prima ex maiore in toto falsa cum
minore vera/bine affirmativa ac negativae: ex maiore in
parte falsa cum minore itidem vera/bine similiter: ex maiore
vera cum minore in toto falsa/bine etiam: et ex maiore vera
cum minore in parte falsa/totidem. Erunt itaque in summa
prime figure coplicationes viles sexdecim: ex quibus non nul-
las exponere: nonnullas etiam tanquam manifestas permittet:
nos autem istas omnes cum deo explicabimus. **I**tem autem non vtra-
libet. Impossibile est enim quod si maior tota accipiat falsa cum
minore vera/non poterit vera colligi conclusio: hoc enim in
sequentibus elucidabitur. **I**tem enim si a tota/b. **E**xemplum po-
nitur: quod ex ambabus in toto falsis conclusio sequatur vera:
puta: omnis lapis est animal: omnis homo lapis est animal. **C**on-
firmat autem. **E**xemplum negativum modi et viles ponitur in
quo ex ambabus in toto falsis sequitur conclusio vera: puta
in istis terminis variato medio termino: nullus homo
est animal: omnis lapis est animal: nullus lapis est animal. **C**on-
firmat autem monstrabitur. **I**tem alias nunc coplicationes recense-
bitur: quod ex vtriusque falsis in parte vera sequatur conclusio: ex-
empla vtriusque hec sunt: omne album animal: omnis homo albus:
omnis homo animal: seu nullum album animal: omnis flos al-
bus: nullus flos animal.

Cum si altera falsa posita fuerit/prima existente
tota falsa/vt ipsa a/b non erit conclusio. **N**am ipsa
a/b c/erit. dico autem tota falsas contraria: quae
admodum si nulli existens/omni acceptum fuerit:
aut si omni/nulli iesse: sit enim a/b nulli iesset:
b/a/c/omni: si b/c quidem propositionem veram
acceperit: a/b autem tota falsas: et a/inesse omni
b/ipsa potest conclusionem veram esse: nulli enim inerit eorum
que c. si quidem cui b. nulli ipsius a: b. non omni c.

Cum postea quod exposuit quod ex vtriusque falsis propositionibus vera
colligatur conclusio: nunc monstrat quoniam pacto si altera fal-
sa extiterit et vera altera coplicationes efficiantur: et quod si
maior tota falsa extiterit: fieri non potest: ut vera inferat co-
clusio: si autem minor tota sit falsa cum maiore vera: poterit
vtriusque verum concludi. **S**ed dubitaret non ab re quispiam
cur quod ex ambabus falsis alie etiam extruantur coplica-
tiones praeter eas quas recensuimus: puta ex maiore falsa in
toto cum minore falsa in parte: et eodemo: cur de his nulla
fecerit Aristoteles mentionem. **R**espondeo cum Philopono
ac diuino Alberto quod eas philosophus omisit tanquam ex superioribus
planas: agit vero impresentia de his que altera falsas habent
vera altera: inquitens que maiorem retinent in toto falsas:
non posse villo pacto verum concludere: puta: si hec fuerit to-
ta falsa: omne/b/a: cum hac tota vera: omne/b/c: si fieri non po-
terit: ut hec conclusio vera sit: omne/b/c: si enim ex definitione
ne ea tota est falsa: que in tota vere contraria est: ac cuius
nulla singularis est vera: planum quod ita ex veris coplica-
tione erigere valebimus: nullum/b/a: omne/b/c: nullum/b/c: vbi
ta propositiones quae conclusio sunt verae: quod si conclusio ista vera
est: nullum/b/c: manifestum quod sua contraria: omne/b/c: falsa: pcul-
dubio erit: et hoc est quod voluit: dum inquit: nulli enim inerit
eorum que c. si quidem cui b. nulli ipsius a: b. non omni c.

Sed mirum inquit Philoponus ac diuinus Albertus
quod si ex ambabus in toto falsis verum concluditur: cur etiam
ex altera tria maiore non possit idem fieri. **R**espondeo itaque
hoc propterea euenire: quoniam ambe falsae nulla ad se invicem
sylogistica habent proportionem: quin ex vtriusque negativis nul-
le sequitur ratiocinatio: vnde si maior in toto falsa extiterit cum
minore vera fiet scilicet indemonstrabilis negativam veram
concludens: ut supra exposuimus. **C**um si exempla queris
quod ex minore in toto falsa cum maiore in parte falsa verum
concludatur: hec accipias: omne album animal: omnis coxus albus:
omnis coxus animal. **I**tem nullum album animal: omnis hebeus albus:
nulla hebeus animal. **S**inautem desiderares exempla quoniam
pacto ex maiore in toto falsa cum minore in parte: sequatur
vera conclusio: querere hoc desistas: fieri enim nullo modo
potest: quoniam si maior fuerit in toto falsa: sua contraria vera
erit: puta: si hec falsa extiterit: omne/b/a: vera nimirum: hec
erit: nullum/b/a: quod si minore addideris in parte falsam: pu-
ta: omne/b/c: poteris ex hac particulari veram excerpere:
puta: aliquod/b/c: nulla enim alia de causa dicitur hec vera in
parte: nisi quia particulares aliquas veras habet: et falsas ali-
quas: si itaque has ambas veras acceperimus: nullum/b/a:
aliquod/b/c: per quartum indemonstrabile nimirum veram istam
colligemus conclusionem: aliquod/b/c: non est a/b: quod ita sit, fie-
ri nequit: ut sua contradictoria vera sit: omne/b/c. **C**eterum
in toto vera per coplicationem istam concludere nequea-
mus: nil tamen prohibet: ut falsam finem quidamque in parte
veram inferre valeamus.

Confirmat autem neque si a. omni. b. inest: et b.
ipsi. c. accepta non est. b. c. propositio vera: a. b.
autem falsa tota: et a. nulli eorum: quibus b. conclu-
sio falsa erit: omni enim c. inerit ipsius a. si qui-
dem ipsius a. omni cui b. b. non omni c. **P**la-
num igitur quod si prima tota accipiat falsa: siue af-
firmativa: siue privativa: altera autem vera non
sit vera conclusio: quoniam non tota accipiet fal-
sa erit: si enim a. iest omni. c. alicui autem b. b. non
omni c. ut aial cygno quidem omni: albo autem
alicui: album non omni cygno: si acceptum fuerit
a. omni. b. et b. omni. c. inerit vere: omnis enim
cygnus aial. **C**onfirmat et si privativa sit. a. b.
accidit enim a. b. quidem alicui iesse: c. non nulli:
b. autem omni. c. ut animal alicui albo: nini autem
nulli: album non omni nini. si itaque acceptum fuerit
a. nulli. b. b. non omni. c. a. nulli. c. inerit.

Idem monstrat dicendum esse de negativis: non enim fieri
potest: ut maior negativa sit in toto falsa cum minore vera in
toto aut etiam in parte: et conclusio vera sit in toto: possumus
enim ex veris propositionibus tales syllogismos coplicare: omne/b/a:
omne/b/c: omne/b/c: a: quod si hec vera est: fieri non potest ut sua con-
traria vera sit: nullum/b/c: a: vel etiam sua contradictoria si con-
clusio fecerimus in parte. **Q**uoniam non tota accipiet falsa. **S**i
vero inquit maior non in toto falsa extiterit sed in parte
cum minore vera: poterit conclusio vera concludere: ut omne
album est animal: omnis cygnus albus: omnis cygnus animal. **E**t ut
breuiter agamus: si cognoscere volueris quod ex falsis pro-
positionibus vera sequatur conclusio: in memoria reuocare quod de
iustis coplicationibus in parte disputata fuere volumine:
he enim ex falsis verum colligere: quod si nulli iesse potest concludi:
quoniam igitur si ex maiore in parte cum minore vili coniugationem
erigamus: poterimus et omni et nulli concludere: ideo si
maior extiterit in parte falsa cum minore vera colligi pote-
rit in

Dubium quare
ex maiore tria
falsa non possit
sequi vera conclusio.

Exponit ex-
empla duarum
coplicationum.

Nota regula
vilem qua co-
gnoscitur quod
falsa vera potest
sequi conclusio.

rit in conclusione verum: nec verum solus: etiam falsus: quoniam in prima
figura ex maiore particulari cum minore vili omni et nulli colligi-
mus. **S**i igitur omni concludamur: vera erit: si nulli falsa: quare
quemadmodum et Philoponus optime notauit: non solus
ex falsis credendum est verum sequi posse: sed falsum etiam:
quoniam tria aliocum ex vero verum tria sequatur: quod supra demon-
stratum fuit et in posterioribus etiam tradit. **C**onfirmat et
si privativa. **I**dem inquit dicens in negativo syllo ex
maiore in parte falsa cum minore vera: quod sequi potest vera
conclusio: ut nullum album est animal: omnis nix alba: nulla nix animal.

Cum si a. b. propositio tota accepta fuerit vera:
b. c. autem tota falsa/erit syllogismus verus: nil enim pro-
hibet a. b. et c. omni inesse: b. autem nulli c. ut
nequeque eiusdem generis species non subalterne:
animal enim et equo et homini iest: equus non nul-
li homini. **S**i itaque acceptum fuerit a. omni b.
et b. omni c. vera erit conclusio: falsa tota exi-
stente b. c. propositione. **C**onfirmat autem et pri-
uativa existente a. b. propositio. **C**onfirmat enim a. et
b. et c. nulli: quemadmodum ex alio genere speciebus
ipsius genus: animal enim neque musice neque medi-
cine inest: neque musica medicine: **S**i igitur ac-
ceptum fuerit a. nulli b. b. non omni c. vera erit
conclusio: et si b. c. non tota falsa: sed ad aliquid:
et ita erit conclusio vera: nihil enim prohibet a.
et b. et c. toti inesse: b. tamen alicui c. ut genus
speciei ac dicitur: animal enim omni homini et omni
pedestri: homo non alicui pedestri et non omni.
Si igitur a. omni b. et b. omni c. acceptum fuerit
a. omni c. ierit: quod erat verum: sit autem et priua-
tiva existente a. b. propositio. **C**onfirmat enim a. et b. et
c. nulli inesse: b. tamen alicui c. ut genus ex alio
genere speciei et dicitur: animal enim neque prudentie
vili iest neque speculative: prudentia non alicui
speculative. **S**i igitur acceptum fuerit a. nulli b.
b. autem omni c. alicui: hoc autem erat verum.

Alias explicat coniugationes quod ex maiore vera in to-
to: et minore falsa itidem in toto conclusio sequatur vera: pu-
ta: omnis equus animal: omnis homo equus: omnis homo animal: et in
negativo syllogismo similiter: ut nulla musica est animal:
omnis medicina musica: nulla medicina animal. **E**t si b. c. non
tota falsa. **I**dem inquit pacto poterimus veram colligere
conclusionem: et si b. c. hoc est minor propositio extiterit non
in toto falsa: sed ad aliquid et in parte: ut in exemplo: omnis
homo animal: omne pedestre homo: omne pedestre animal: et
in negativis similiter: ut nulla prudentia est animal: omnis specu-
lativa est prudentia: nulla speculativa animal.

In syllogismo vero qui in parte coniungitur et prima
propositio tota falsa: altera autem vera/conclusionem
veram esse: et prima existente ad aliquid falsa: et hac
quidem vera: illa autem que in parte falsa: et vtriusque
falsis: nihil enim prohibet a. nulli quidem b. iesse:
et non alicui et b. alicui c. veluti animal nulli
nini: albo autem alicui iest et nix albo alicui. **S**i
igitur medium positum fuerit nix: primum autem animal:

et acceptum fuerit a. toti b. iesse: b. non alicui c.
a. b. quidem tota falsa: b. c. autem vera et conclusio
vera. **C**onfirmat autem et privativa existente a. b.
propositio: accidit enim a. toti b. inesse: c. non alicui
non inesse: b. tamen alicui c. inesse: ut aial homini
quidem omni inest: et albo autem aliquo non sequi-
tur: homo autem alicui albo inest: quare si me-
dio posito boie accipias a. nulli b. iesse: b. autem
alicui c. inesse: vera erit conclusio: falsa existe-
te a. b. propositione tota.

Postea quod coplicationes omnes viles exposuit: in quibus
ex falso verum sequitur: nunc eas explicat que sunt in pre-
inquirens quocumque variatis propositionibus posse ex falso
verum consequi: siue vtriusque falsae extiterint siue altera: vel
maior vel minor: vel in toto vel in parte. **C**um tamen
notatu dignum: quemadmodum et Philoponus ait: quod minor
propositio in coplicationibus particularibus neque in toto neque
in parte falsa dicitur: est: si enim est in toto falsa oportet
ipsam vilem esse: quod fieri nequit in syllogismis particularibus
primo. **N**ihil enim prohibet. **E**xemplum ponit: quod ex maiore
in toto falsa: cum minore vera sequatur conclusio vera: hanc
autem reliquis omnibus anteposuit: quoniam secus se habebat in vili-
bus coplicationibus. **E**xemplum ergo affirmativae coplica-
tionis: hoc est: omnis nix alba: aliquod album nix: aliquod album animal:
negativae autem: nullus homo animal: aliquod album homo:
aliquod igitur album non est animal.

Et si ad aliquid falsa. a. b. propositio: erit co-
clusio vera: nihil enim prohibet a. et b. et c. ali-
cui inesse: et b. alicui c. iesse: quemadmodum
animal alicui honesto et alicui magno: et bo-
nestum alicui magno inesse. **S**i igitur acceptum
fuerit a. omni. b. et b. alicui c. a. b. quidem pro-
positio ad aliquid falsa erit: b. c. autem vera et conclu-
sio vera. **C**onfirmat autem et privativa existente
a. b. propositione: idem enim termini erunt
et similiter positi ad demonstrationem.

Supra exposuit quod ex maiore in toto falsa: cum mi-
nore vera: sequatur conclusio vera: nunc autem exponit quod si ma-
ior in parte falsa extiterit: hoc idem fiat: in parte falsa nu-
cupat: cuius contradictoria est vera: in toto autem cuius con-
traria. **E**xemplum igitur affirmativae coplicationis: ex maiore
falsa in parte: omne honestum est animal: aliquod album bone-
stum: aliquod album animal: negativae etiam idem termini in
exemplo erunt: puta: nullum honestum est animal: aliquod album
honestum: aliquod album non est animal.

Rursus si a. b. quidem vera: b. c. autem falsa/vera
erit conclusio: nihil enim prohibet a. b. quidem
tota inesse: c. autem alicui: et b. c. nulli iesse: quem-
admodum aial cygno quidem omni: nigro autem
alicui: cygnus non nulli nigro: quare si acce-
ptum fuerit a. omni b. et b. alicui c. vera erit
conclusio: falso existente b. c. **C**onfirmat autem et pri-
uativa accepta a. b. propositione: accidit enim
a. b. quidem nulli c. non alicui non inesse: b. tamen
nulli c. quemadmodum genus species ex alio genere
et accideri speciebus ipsius: animal enim numero quod-
dem nulli inest: albo autem alicui: numerus autem

Ad ex Philo-
pono pro-
ne particula
in coplica-
tionibus: particu-
laribus nec in to-
to nec in parte
falsam esse di-
cendum.

In parte falsa
est cuius dico-
ria est vera: in
toto cuius contra-
dictoria est vera.

nulli albo. Si igitur mediū positū fuerit numerus: et acceptū fuerit a quodē nulli b: b: nō alicui c: a: alicui c: non inerit: quod erat verū: et a b: quidē ppositio vera: b c: autē falsa.

Conclusio piractant quō ex maiore falsa cū minore x: a: sequat vera conclusio: nunc autē cōuersus facit docēs quō ex maiore vera cū minore falsa: verū colligat: nō ampli⁹ ipsam distinguens sūm totū aut sūm partē: quū enī minor sit particularis nō vere vt Philoponus etiam inquit dicit pōt in toto falsa: neq; etiā vere sūm partem: quū falsa in parte quēadmodū diximus ea sit cuius piractantia est vera: sed si falsa in parte nūcupanda est sūm pditiones vocabitur: non sūm existentiam. Exemplū itaq; affirmatiue ex maiore vera cū minore falsa est: ois cygnus aial: aliquod nigrus cygnus: aliquod nigrū animal: negatiue autē vt nullus numerus aial: aliquod albu numerus: aliquod albu non est animal. Albo autē alicui. Dicendum fuit alicui non: nāq; conclusio non est: q; aliquod album sit aial: sed q; aliquod album nō est animal. Ceterus fortasse hoc fecit Aristoteles: vt significaret pclusionē accipiendā esse particularem naturā: non autē positionē: aut potius ex superiore negatione: hanc quoq; ppositionē negatiuā fecit: quū enī dixisset: aial nūq; qdē nulli: subdidit. albo aut alicui. ac si diceret: aial nūq; qdē ois: albo aut alicui nō inest.

C Et si ad aliqd falsa a b: falsa x: o b: c: erit conclusio vera: nihil enī prohibet a b: alicui c: et c: alicui inesse vt riq; b: autē nulli c: veluti si b: c: contrariū ipsi c: ambo x: o cōingentia eidez gñi: aial enī alicui albo et alicui nigro inest: albu aut nulli nigro. Si igitur acceptū fuerit a: o b: et b: alicui c: vera erit conclusio: et si priuatiua accipiat a b: similr: iqdē enī termini et similr ponent ad demonstrationē: et vt riq; aut falsis existentibus erit conclusio vera: accidit enī a b: qdē nulli c: x: o alicui inesse: b: aut nulli c: quēadmodū genus specie et alio genere: et cōingenti speciebus ipsius: aial enī numero quidē nulli: albo aut alicui inest: et numero nulli albo. Si igitur acceptū fuerit a: o b: et b: alicui c: conclusio quidē vera: ppones aut ambe falses: similr et priuatiua existente a b: nihil enim prohibet a b: quidēz totū inesse: c: x: o alicui nō inesse: et b: nulli c: veluti aial cygno quidē omni: nigro autē alicui non inest: cygnus x: o nulli nigro: quare si acceptū fuerit a: nulli b: b: x: o alicui c: a: alicui c: nō inerit. Conclusio igitur vera: ppositiones autē falses.

C Posteaq; dixit de iis que alterā falsam habent: veras alterā: nunc agit de iis que ambas falsas retinent: et pmo de habentibus vt riq; sūm partē falsas: vt inquit Philoponus: maior x: a: b: et minor x: o x: a: et x: a: et minor x: a: vt quēadmodū et nos supra exposuimus sūm existentia ac sūm predicationē. Exemplū itaq; affirmatiue cōplicationis ex vt riq; hunc in modū falsis est hoc: ois album aial: aliquod nigrū albu: aliquod nigrum aial: negatiue autē nullū albu animal: aliquod nigrū albu: aliquod nigrum non est animal. Et ex vt riq; aut falsis. In hoc dicit tanq; cōplicationes proxime exposite non habent

et ipe ppositiones vt riq; falsas: sed quā que ibi in parte accipiebatur: hic in toto assumat: vt in exēplo affirmatiue cōplicationis: ois numerus animal: aliquod albu numerus: aliquod album aial: negatiue autē nullus cygnus animal: ali quod nigrum cygnus: aliquod nigrū non est animal. Et ita itaq; explicuimus quō ex falsis in pma figura sequi possit conclusio vera: ad scdm deinceps transiuri.

Figura secunda.

In media autē figura oino accidit p falsa verū ratiocinari: et cū vt riq; ppositiones tore false accipiunt: et quū vt riq; ad aliqd: et hac qdē vera: illa autē falsa existēte tota: vt raliiber posita falsa: et si vt riq; ad aliqd false: et si bec simpliciter vera: illa autē simpliciter falsa: et si bec tota falsa: illa autē ad aliqd vera et in vltibus syllogismis et in iis qui sunt in parte.

Posteaq; de prima figura sermonē exegit: nunc ad scdm se cōfert ostendēs quō et in hac ex falso verus sequat: et inquit: q; in media ac scda figura oino: hoc est oī modo ex falsis ppositionibus verū sequi pōt: et quū vt riq; accipiant false: vel in toto vel in parte: et quū altera tñ in toto et in parte altera seu maior siue minor: et quū falsa vna et altera vera: siue sūm totū falsa: siue sūm partē: et hoc aut maior aut minor: ita q; in summa fiant in scda figura syllogismis ex falsis verū colligentes sexdecim numero: et quibus nōnullos exponet Philoponus: nōnullos etiam tanq; manifestos omittit: nos autem omnia pertractabimus.

C Si enim a: b: quidē nulli inest: c: x: o omni: vt aial lapidi quidē nulli: equo autē omni: si cōtrario posite fuerint ppositiones et acceptū fuerit a: b: quidē omni: c: x: o nulli: ex falsis totis ppositionibus: vera erit conclusio. cōsimilr et si b: quidē omni: c: aut nulli inest: a: idem enim erit syllogismus.

C Exemplum ponit scde cōplicationis medię: et quō ex maiore vltēr affirmatiua cū minore negatiua itidēz vlt ambabus falsis: vera sequat conclusio: vt ois lapis aial: nullus equus animal: nullus equus lapis. Sed statim occurrit dubitandū cur de scda cōplicatione ita pū sermonez fecerit: quū tñ recto ordine a pma exordiri debisset. Dicimus hoc ideo factū fuisse: quā cōplicatio bec magis ppta est secūde figure: q; pma: nāq; maiorez ea cognationē hz cū pma figura: q; bec. Vel potius vdz q; verarū cōplicationū ordinē seruauit. si enī falsas ppositiones istas in suas dīas et ad veras perducere velim⁹: proculdubio cōperiemus hāc: que scda est ex falsis pma fieri ex veris. Cōsimilr et si b: qdē omni. scdas cōplicationē ex veris: pma autē ex falsis enarrat inquitens si medium omni inest maiori: nulli autē minori: itidēz ex falsis verum sequi possit: vt in exēplo: nullus equus aial: ois lapis aial: nullus lapis equus. Idem enī erit syllogismus. Vel hoc dicit: ga eadem est conclusio: syllogismus enī plerūq; vt supra etiam vidimus pro pclusionē accipit: nāq; nullus lapis equus: et nullus equus lapis: eadē sunt conclusio: ga cōuersa et cōuertens: vel idem dixit syllogismus: ga eodem pacto ex vt riq; falsis in toto vera cōcludebat. conclusio: aut hoc protulit: quā eisdem terminis monstrabat verūz ex falso in hac sequi cōiugationē: quibus etiam superius alteram exponebamus cōplicationem.

C Rursus

C Rursus si altera qdēz tota falsa: altera autē tota vera: nil enim prohibet a: iesse et b: et c: omni: b: tamē nulli c: vt genus non subalternis speciebus: aial enī et equo omni et homini: et nullus homo equus: si igitur acceptū fuerit: hūc quidēz omni: illi x: o nulli inesse: bec quidē in tota falsa erit: illa autē tota vera et conclusio vera ad vt raliiber posito priuatiuo.

C Coniugationibus: que ex ambabus falsis in toto verum colligebant: nunc eas recenſet: que alteras retinent totam falsam: altera totā veram: et vnicō exēplo ambas enarrat: puta: nullus equus aial: ois aial: nullus homo equus: aut omnis equus animal: nullus homo animal: nullus homo equus. Ceterus inquit Philoponus eam siluit cōplicationē: que ex maiore affirmatiua falsa: cū minore negatiua vera: pclusionē verā colligebat: addo ego q; et eam omisit: que maiorem haberet negatiuā verā cū minore affirmatiua falsa: subiciamus igitur nos et harūz exēpla: nullus lapis animal: omnis numerus animal: nullus numerus lapis: et in eisdem terminis: ois lapis aial: nullus numerus aial: nullus numer⁹ lapis. Ceterū bec tanq; facilliora fuere a pmo pmissa.

C Et si altera ad aliqd falsa: altera autē tota vera: accidit enim a: b: quidēz alicui inesse: c: x: o omni: b: tñ nulli c: vt animal albo alicui: Coruo autē omni: et albu nulli coruo: si igitur acceptū fuerit: b: quidē nulli c: x: o totū inesse: a b: ppositio ad aliqd falsa: a c: x: o tota vera: et conclusio vera: et si transponat priuatiuū psimilr: p eisdē nāq; terminos demonstratio: et si affirmatiua ppositio ad aliqd falsa: priuatiua autē tota vera: nihil enī prohibet a: b: qdē alicui iesse: c: x: o totū nō inesse: et b: nulli c: vt animal: albo quidē alicui: pici aut nulli: et albu nulli pici: quare si acceptū fuerit a: totū b: inesse: c: x: o nulli: a b: quidē ad aliqd falsa: a c: autem tota vera.

C Explicuit earum tractatum que vna totā habent verā: alteram autē totam falsam: et ad eas accedit: que vna habent veram totā: et alterā in parte falsā: et primo exēplū ponit eius: que maiorem in parte retinet falsam et negatiuam cū affirmatiua minore et vera: puta: nullum albu aial: omnis coruus animal: nullus coruus albus: et addit q; eisdēz terminis monstrari pōt ex maiore affirmatiua vera in toto cū minore in parte falsa: conclusio verāz sequi: vt ois coruus animal: nullū album animal: nullum album coruus. Et si affirmatiua ppositio. Exemplū ponit quō ex maiore affirmatiua falsa in parte cū minore negatiua sūm totū vera: conclusio colligat vera: vt omne album aial: nulla pīx animal: nulla pīx alba. Tacuit autē inquit Philoponus et recte: quō ex maiore negatiua vera sūm totum cū minore affirmatiua falsa in parte conclusio sequatur vera. Ceterum hoc fecit: quoniam eisdem terminis sola ppositionum transpositione poteramus exēplū in mediū proponere: puta: nulla pīx aial: omne albu animal: nullum album pīx.

C Et si ambe ppositiones ad aliqd false: erit conclusio vera: accidit enim a: b: et c: alicui

cui inesse: b: x: o nulli c: vt animal et albo alicui et nigro alicui: album autē nulli nigro: si igitur acceptū fuerit: a: b: quidēz omni: c: x: o nulli: ambe ppositiones ad aliqd false: conclusio autē vera: cōsimilr et transposita priuatiua per eisdem terminos.

C Redit ad eas que ex ambabus cōstant falsis et inquit: q; etiam ex ambabus in parte falsis aliquando sequitur conclusio vera: vt in exēplo ex maiore affirmatiua cū minore negatiua: vt omne album animal: nullum nigrum animal: nullum nigrum albu: et iterū transpositis ppositionibus ex maiore negatiua cū minore affirmatiua: veluti: nullū album animal: omne nigrū aial: nullū nigrum albu. Et ita cum deo cōplicationes oēs vles scde figure absolute sunt. Sed dubitatur circa supra determinata: quō ex maiore falsa in toto cū minore vera itidēz in toto possit in scda verū concludi: in prima autē minime: quū tamē alioqui scda descendat a prima et eadem conclusio in pma et in secūda reperiri possit. Respondeo non esse necessariū si scda a pma descendit: q; ex eisdem ppositionibus eadēz conclusio in vt riq; colligi possit: nāq; in pma medius terminus sub maiore ponit extremitate: in scda x: o maior sub medio: et ppter ea in scda ex maiore in toto falsa cū minore vera sequi pōt vera conclusio: in pma autē non: nec valet etiam: si eadem in vt riq; conclusio cludit: q; ppositiones eadēz esse debeant: nāq; si maior q; in scda erat in toto falsa terminis ad seipsam conuertat: non amplius in toto: sed in parte falsa efficietur: vt in exēplo itaq; supra allato: nullus equus aial: ois homo animal: nullus homo equus: si enim maiorem dicentem: nullus equus aial in seipsam verterim⁹ hūc in modū: nullū aial equus: nō amplius in toto erit falsa: sed in pte efficietur.

C Manifestus x: o et in syllogismis in parte: nihil enī prohibet a: b: quidē omni: c: autē alicui inesse: et b: alicui c: nō inesse: vt aial oī homini: albo x: o alicui: hō autēz alicui albo non inerit. Si igitur positum fuerit: a: b: qdē nulli inesse: c: x: o alicui inesse: vltis ppositio tota falsa: que aut in parte vera: et conclusio vera.

C Posteaq; vles oēs cōplicationes exposuit: iam ad particulares se cōfert: que totidem modis variari possunt: quot et he que vniuersaliter proferebantur preterea: q; minor: que est in parte: neq; in toto neq; in parte vere dici potest: aut vera aut falsa esse: et primū de ea sermonē facit que maiorem habet vniuersalē negatiuā totāz falsā: cū minore vera inquitens ex hoc genus ppositionibus posse veras colligi cōclusiones: vt in exēplo: nullus hō animal: aliquod album animal: aliquod albu nō est hō.

C Sed statim dubitatione dignū cur hāc ita pbs preposuerit: non autē eas: que vt riq; falsas habent: quēm admodum supra factum fuit. Respondeo: hoc ideo fecisse Philoponem: quā complicationes iste maiorez cūz prece dentib⁹ similitudinē habebat: q; he que vt riq; retinet falsas. Sed diceret aliquis cōtra hoc arguens: videt oppositū potius faciendū fuisse: quū prime egerit de habentib⁹ vt riq; falsas sūm partē. Dicimus istas quodāmodo melius cōsonare iis que hic pferunt: q; iis que ambas retinet falsas: ille enī partē hnt veritatis ac falsitatis partē: de autē nihil penitus veritatis obtinet: et ppter ea eas quoq; superi⁹ Aristoteles coaptauerat ac cōiunxerat cū hntib⁹ falsas vna et alterā verā. Et de his satis.

Cōsimilr xō z quā affirmatiua accipitur a b: accidit enī a: b qdē nulli: c aut alicui non inesse: z b: c alicui non inesse: vt aial nulli inanimato: albo xō alicui z inanimatus non inerit alicui albo. Si itaqz positū fuerit a: b quidē omni: c xō alicui non inesse: a b quidē ppositio vltis tota falsa: a c aut vera: z conclusio xā: z si vltis vera quidē posita fuerit: que xō in parte falsa: nihil enī pibet a: z b: c nulli sequi: b tamē alicui c non inesse: vt aial nulli numerū z inaiatū: z numerus aliqd inaiatū non sequit. Si igit positū fuerit a: b qdē nulli: c xō alicui cōclusio quidē erit vera z vltis ppositio: que aut in parte falsa: z quā affirmatiua ponit vltis ppositio: accidit enī a: z b: c totū iesse: b tñ non sequi aliqd c vt genus speciē z dñam: aial enī oēm boiem z totū pedestre sequit: bō aut nō oē pedestre: quare si acceptū fuerit a: b quidē toti iesse: vltis quidē ppositio vera: que aut in parte falsa: conclusio autem vera.

Exponit quo ex maiore affirmatiua in toto falsa cum minore negatiua vera cōcludi possit vera pōlo vt in exēplo: oē inanimatū aial: aliqd albu nō est aial: aliqd albu nō est inaiatū. Et si vltis vera quidē. Ppōnes accepit maiore totā falsā: nūc eandē verā accipit cū minore falsa: puta in exēplo: nullus numerus aial: aliqd inaiatū: aial aliqd inanimatū nō est numerus. Et quum affirmatiua ponit vltis. Et si inquit maior vltis affirmatiua vera extiterit cū minore negatiua in parte z falsa: verū sequi potest: puta in exēplo: oīs homo animal: aliqd pedestre animal: aliqd pedestre non est homo.

Planū xō z qd ex ambabus falsis erit cōclusio vera: si quidē ptingit a: z b: c totū inesse: b tñ aliqd c nō seq: si enī acceptū fuerit a: b quidē nulli: c xō alicui iesse: ppōnes qdē ambe falsae: cōclusio autē vera: cōsimilr xō z quā vltis ppō est predicatiua: que autē in parte priuatiua: accidit nāqz a: nullū qdēz b: c xō omne sequi: z b: alicui c nō inesse: vt aial sciam quidē nullā: boiez xō oēs sequi: scia aut nō oēm boiez: si igit acceptū sit a: b qdē toti inesse: c aut aliqd nō sequi: ppōnes quidem falsae: sed conclusio vera.

Posteaqz superius monstrauit quo ex altera vera z falsa altera sequit pōlo vera: impresentia ostēdit quo idem fieri possit z ex ambabus falsis: vt in exēplo: nullus bō aial: aliqd inaiatū aial: aliqd inaiatū nō est bō. Ipse xō in cōtextu exēplū nō posuit ad hāc enarrandā cōplicationē: nēz hoc fortasse fecit de industria: si enī recte aduertamus nō poterit minor falsa pōz nām accipit: sed si ea falsa erit: ppositio falsa erit: z ppter ea qm vñū z idē exēplūz vlti ac particulari cōplicationi ex ambabus falsis satisfaccere poterat: ideo nō iniuria exēplūz hoc in loco pphs ptermittit tanqz reiciens nos ad superiora: qz hoc ita sit monstrauit z ipse in cōtextu quā ait: si quidē cōtingit a: z

b: c totū iesse: ita enī se hnt antiquissimi codices: qd idē est: ac si dicerent: si a b: z a c: ppōnes vtreqz vltis extiterint: a b affirmatiua vera: z b c negatiua vera: si trāspōsuerant: vt que est affirmatiua efficiat negatiua z q negatiua affirmatiua: tunc ambe falsae erūt. Aliiter tamen in quibusdā exēplaribz legi cōtextus iste: quidā enī cōdices sic se hnt. Si quidē cōtingit a: z b: c: b uic quidem omni: illi xō nulli iesse: qd si ita est: planior ac facilior cōtextus snia erit. Cōsimilr xō z quā vltis ppositio. Exponit alterā cōplicationē ex maiore vlti affirmatiua cū minore in parte vltisqz falsis verū pcludentē: vt oīs scia aial: aliqd bō nō est aial: aliqd bō nō est scia. Tacuit autē hoc in loco reliquas duas cōiugationes: que ex vltisqz in parte falsis: verā colligunt pconē: hoc xō ideo factū est: qm vñusqzqz facillime cōplicationes istas erigere poterat. Nos aut z harū exēpla in mediū afferam: puta nullū albu aial: aliqd inanimatū aial: aliqd inaiatū nō est albu: itē oē albu aial: aliqd homo nō est aial: aliqd homo non est albus. Et ita cum Deo hanc quoqz scōam transeginus figuram: ad tertiam transiuri.

Figura tertia. Rrit aut z in vltima figura per falsas totas: z ad aliqd vtrāqz: z altera quidē vera tota: altera xō falsa: z hac ad aliqd falsa: illa aut tota xā: z cōuerso: z quocūqz modis aliter cōtingit transumere ppōnes: nihil enīz pibet a: z b: c nulli c iesse: veluti z bō z pedestre nullū inaiatū sequi: bō tñ alicui pedestri iest. Si igit acceptū fuerit a: z b: c omni c iesse: ppōsitiones quidem tore falsae: pclusio autē vera.

Superest ad huc exponēdū quo in tertia atqz vltima figura ex falsis ppōnibus vera cōclusio colligi possit: hoc igit impresentia facit Aristoteles inquit: hac in figura variatis quocūqz cōplicationibz posse ex falso ante verā sequi pconē: siue ambe falsae: siue altera tñ extiterit: z hoc vel in toto vel in parte: quemadmodū z in precedentibus discussum est. Primū aut exordit ab vltibus complicationibz: vltis voco nō que vltim babeat pconē: sed que ex vltisqz cōstant ppōnibz vlti: ait ergo qd ex ambabus affirmatiuis in toto falsis in tertia figura sequi potest pōlo vera: vt in exēplo: omne inaiatum homo: omne inanimatū pedestre: aliqd pedestre homo.

Cōsimilr xō z hac qdē priuatiua: illa autē affirmatiua existēte: accidit enī b: quidē nulli c iesse: ipsū xō a omni: z a alicui b nō inesse: vt nigrū nulli cygno: aial aut omni z aial non omni nigrō: qre si acceptū fuerit b: c omni c ipsū xō a nulli a alicui b nō inerit: z cōclusio quidē vera: ppōnes autē falsae: z si ad aliqd vtrāqz falsa: erit pōlo vera: nihil enī pibet a: z b: c alicui c iesse: z a alicui b vt albu z honestū alicui aiali iest: z albu alicui honesto. Si igit positū fuerit a: z b: c omni c iesse: ppōnes qdē ad aliqd falsae: pclusio autē vera: sed z quā c priuatiua ponit ppositio: nihil enī pibet: a qdē alicui c nō inesse: ipm xō b alicui iesse: z a b nō omni iesse: vt bonestū

Mora codicet
māu scriptora
z ipse hoc dā
lucra habere.

Exēpla apb
losopho pnt
nulla ab au
tore ponit.

Codices ma
na scripti z
pessimi dñam
lucra habent.

nestū alicui aiali nō inest: albu xō alicui iest: z albu nō omni honesto: quare si acceptum fuerit: a qdē nulli: c ipsū xō b oī ambe ppōnes ad aliqd falsae: cōclusio autē vera.

Prius acceperat ambas vlti affirmatiuas z falsas in toto: tunc maiore capit negatiua cum minore affirmatiua ambas vltis z in toto falsas iquies ex his etiā posse verū cōcludi: puta nullus cygnus aial: oīs cygnus nigrū: aliqd nigrū nō est aial. Et si ad aliqd vtrāqz falsa. Supra expositis cōplicationes ex vltisqz in toto falsis veraz colligentes pñe: nūc eas enarrat que ex vltisqz falsis in parte illud idē faciūt: prius quo ex vltisqz affirmatiuis exemplū afferens: oē aial albu: oē aial honestū: aliqd honestū albu. Cōsimilr z per eodē terminos exemplū de negatiua poterimus ponere: vt nullū aial albu: omne animal honestū: aliqd honestū non est albu.

Cōsimilr xō z quā bec qdē tota falsa: illa aut tota vera accipit: accidit enī a: z a: z b: seq omne c a: tamē alicui b non inesse: vt aial z albu oēm cygnū sequi: aial tñ nō omni iest albo: his igit positis terminis: si acceptū fuerit: b quidē toti c iesse: a xō toti nō iesse: b c quidē tota erit vera: a c aut tota falsa: z cōclusio vera. Cōsimilr xō z si b c quidēz falsū: a c aut vera: idē enīz termini ad demonstrationē nigrū cygnus inanimatū.

Tuāqz pertractauit quo ex vltisqz falsis vlti pcludi possit: ab hinc tractaturus quomāz pacto ex altera vera z falsa: altera colligat pōlo vera: z pñs agit de negatiua cōplicatione: nūc enī que dñi: magis superioribz cōberebūt: vt in exēplo: nullus cygnus aial: oīs cygnus albus: aliqd albu nō est aial. Cōsimilr xō z si b c i. eodē inquit modo ex falso verū sequit: si maiore totā posuerimus verā: cū minore falsa tota: puta in exēplo: nullus cygnus niger: oīs cygnus inanimatū: aliqd inaiatū nō est nigrū. Idēz enī termini. Igitur in mēdandū esse in cōtextu nisi forte idēz dñi: hoc est scilicet: sciamus censere legendū esse: quemadmodū nōnulla hnt exēplaria tales termini ad demonstrationē: maximā n. apd grecos cognatōes ac similitudine hnt voces iste: si xō dñi: xā dñi: xā dñi: xā dñi: xā dñi.

Sed z si ambe accipiuntur affirmatiue: nihil enī pibet: b qdē sequi oē c: ipm xō a totū nō iesse: z a alicui b inesse: vt aial omni cygno: nigrū aut nulli cygno: z nigrū inest alicui aiali: quare si acceptū fuerit a: z b: c omni c iesse: b c quidē tota vera: a c aut tota falsa z pclusio vera. Sed cōsimilr z quum a c accepta fuerit vera: per eodē nāqz terminos demonstratio.

Ducitqz posuit cōplicationes qd ex minore affirmatiua z maiore negatiua ptabat: nūc eas exponit que vtrāqz retinent affirmatiuas inquitens: ex maiore tota falsa cum minore vera posse verū pcludi: vt in exēplo: oīs cygnus niger: oīs cygnus aial: aliqd aial nigrū. Sed cōsimilr. Iodē inquit pacto fiet si maiore in toto verā accipiamus cū minore falsa itē in toto: vt in eisdē terminis: oīs cygnus aial: oīs cygnus nigrū: aliqd nigrum animal.

Rursus z quā bec qdē tota vera extiterit: illa aut ad aliqd falsa: accidit enī b: quidēz

omni c iesse: a xō alicui z a alicui b vt bipes quidē omni bōi: honestū aut nō omni: z honestū alicui bipedi iest. Si igit acceptū fuerit: a z b: totū c iesse: b c quidē tota vera: a c aut ad aliqd falsa: sed conclusio vera: cōsimilr autē z si a c vera: b c xō falsa accipiat: idē nāqz terminis transpositis: erit demonstratio.

Supra recensuit cōplicationes que ex altera vera in toto z altera itē falsa cōstabat: nūc eas recitat: que alterā verā in toto: alterā aut ad aliqd falsā habet inquitens: ex minore falsa in pte cū minore i toto vera posse veraz colligi pconē: vt in exēplo: oīs homo honestū: omnis homo bipes: aliqd bipes honestū: si terminos accipiamus: neg trāspōnamus: efficiet maior in toto vera cū minore fm qd falsa: puta: omnis homo bipes: omnis homo bonestū: aliqd honestū bipes.

Et si bec priuatiua: illa autē affirmatiua sit: qm enī accidit b: quidē toti c iesse: a xō alicui: z qm sic se habeat a non omni b: si acceptum fuerit b: quidē toti c iesse: a xō nulli: priuatiua quidē ad aliqd falsa: altera autēz tota vera z cōclusio. Rursus qm monstratū est: qm quā a nulli iest: c ipsū xō b alicui: accidit a alicui b nō inesse: planū qd z quum a c tota vera sit: b c aut ad aliqd falsa: accipit cōclusionē veram esse: si enim acceptū fuerit a nulli c ipsū xō b omni a c quidēz tota vera: b c autem ad aliqd falsa.

Eodē inquit pacto ex maiore negatiua fm qd falsa cū minore affirmatiua vera in toto: poterit vera pclusio sequi: ipse autē exempla retulit: qm termini supra adduci poterat ad harū cōplicationū mōstrationē adaptari: puta: nullus homo honestū: oīs bō bipes: aliqd bipes nō est honestū: sic enī maior fm quid falsa cū minore vera in toto: aut cōuerso: sed tūc alij termini in ostensione accipiēdi: puta: nullū nigrū albu: oē nigrū bipes: aliqd bipes nō est albu: ita enī maior vera in toto cū minore fm qd falsa. Et batenus de vltibus cōplicationibz e qbus si recte aduertimus: binas omisit: vnam ex maiore falsa in toto: cū minore falsa fm quid: alterā cōuerso se habēt: quaz exempla nos in mediū pponēda duximus: vt nullus bō aial: oīs homo albu: aliqd albu nō est aial: z econuerfo: nullus bō albu: oīs homo equus: aliqd equus non est albu: z si affirmatiue fuerint vtrāqz cōsimilr: vt oīs homo equus: oīs homo albu: aliqd albu est equus: aut oīs bō albu: oīs bō equus: aliqd equus est albu. Si xō quispiā circa pdicta dubitaret: cur in prima figura ex maiore falsa in toto cū minore vera nō sequat vera pclusio. in tertia aut etiā: quāz tñ aliqz tertia a pma deducatur eadē maiore remanēt: sola minoris puerfione. Dicitur quemadmodū z supra asserēbamus diuersam medij positionē in causa esse: z ppter ea nō mirandū si vñū in vna figa fieri potest in alia minime: sed ad reliqz trāeamus.

Ceterum z in syllis in parte manifestū: qd oino erit verū per falsa: idēz enī termini accipiēdi: z qm vltis sint ppōnes: qui quidēz in affirmatiuis affirmatiui: qui xō in priuatiuis priuatiui: nihil enī differt quā nulli iest:

Hic ponunt
exēpla quēda
in tertia pter
nulla.

Dubia cur ex
maiore in to
to falsa z mi
nore vera: in
tertia sequat
vera pōlo in
pma xō nou
Solatio.

Nota quare
pphs in hac
pugatiōe pu
calat exēplū
ppter mōstrat.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and a vertical crease near the right edge. The binding material is visible along the right edge.

[illegible]

Secundus

Recte fit syl-
logism^o in cir-
culū in ppō-
nib^o equiva-
libus.

et a nulli b inesse: sed accipiendum cui a nulli
 inest b omni i esse: sit a nulli eorum que c i esse:
 quod erat conclusio: cui autem a nulli acceptum sit b
 omni inesse: necesse igitur b omni c inesse: quare
 quum tria sint: unum quod conclusio factus est: et
 circulo demonstrare: hoc est conclusionem accipien-
 tem et e converso alteram propositionem reliquam rocinari.
 Postea quod monstravit quomodo in affirmativis fiat circulus
 exponit in presentia illud idem etiam in negativis inquit:
 in negativis complicationibus monstrari quidem posse maiorem
 circulo veluti in precedentibus: sed minor non eodem pacto: puta
 in exemplo nulli b a omne c b nulli c a si cuius syllogismi veli-
 mus maiorem ostendere accipienda est conclusio: nulli c a et
 evertens minorem: omne b c et ita concludimus nulli b a:
 si vero animus sit minorem circulo monstrare: non amplius pro-
 positiones evertende eodem modo quo supra: puta omne
 b a: omne a b: aut nulli b a: nulli a b: propterea quod si ita
 converteremus complicationem ex utriusque negativis facere-
 mus: namque et conclusio negativa: et maior etiam esset negativa
 dicens: nulli a b namque secundum maiorem non differretur quo ad affir-
 mationem aut negationem ambe iste propositiones: nullum b a: et
 nulli a b: non igitur eo pacto facienda est conversio: sed hunc
 in modum: cui nulli inest a illi o inest b deinde accipiamus
 conclusio: sed c nulli i est a igitur c omni inest b. Quare inquit
 propter quum tria sint in primario syllogismo: maior minorque pro-
 positiones ac conclusio: et unum quodque istorum propter rationem
 monstratum sit: sequitur ex hoc circulo factus fuisse: namque
 vel supra descripsimus nil aliud erat circulo ostendere quam con-
 clusionem accipientem: et e converso alteram propositionem reliquam ro-
 cinari. Sed statim quesitum dignum an quemadmodum in
 affirmativis non solum tres: imo sex efficebant syllogismi ita de

Sophistic
quā πειρ
σιχὴν. Ide
tentatū v
cant.

a. Hó
b. rífi
c. ratio
nale

□. s. minor euerctus . . . s. oē rifibile rōale
 maior conuerfa. s. omnis hō rifibilis.
~~oē rifibile rōale. Probatur minor conuerfa~~
 Oē rōale rifibile. — Præmiſſa altera
 Ois hō rōale. — Concluſio cōuerſa
 Ois hō rifibile. Probatur maior conuerſa
 Ois homo rōale. Concluſio cōuerſa
 Oē rifibile homo. Præmiſſa altera.
 Oē rifibile rōale. Probatur minor conuerſa

Oe rifibile homo	Oe rifibile rationale
Oe rationale rifibile	Omnis ho rifibile
Oe roale homo	Omnis ho rationale
Oe roale homo	¶ Omnia conclusio p[ro]batu[r] in
Oe rifibile roale +	est in primariis syllogis
Oe rifibile homo	mo & p[re]cedes p[ro]p[ri]e
Oe roale homo	
Ois ho rifibilis	
Oe roale rifibile	

his negatiuis dicēdū sit: si sex effici possunt: cur hos re-
ticuit Aristoteles? Deinde exponēdū etiā quō modus
iste variādi ppōnes cōuerfio nūcupet. ¶ Dicim⁹ itaqz
tres illos syllos tñ fuisse pñueratos: qm̄ tres relig hanc
facile fieri poterāt: aut enī 3 puerfa cū maiore aut cū mi-
nore accipiēda erat: nō cū minore: qm̄ tūc in p̄ fig⁹: minor
foret negatiua: vt in exēplo: omne c/b nullū a/c nullū
a/b: nō etiā cū maiore: qm̄ tūc ex vtriqz negatiuis fieri
posse vñle cōplicationē asseremus: puta: nullū a/c nul-
lū b/a. Quod si dicās ppōnes nō hoc modo cōuertendas
esse: sed eo quo supra dictum est modo. ¶ Rēdeo fieri
quidē hoc vtiqz posse: sed qm̄ cōuerfio hec est multaz
extranea: in vna etiā cōplicationē ex ambab⁹ negatiuis
oportet binas fieri cōuerfiones: nō iniuria omittēdas
cas censuit Aristoteles. ¶ Sed iam de cōuerfione ista
agendū est: dicimus q̄ hāc appellari puerfionē eodē q̄si
modo: quo 2 in topicis inq̄t p̄hs: ppōnes que a gñe sūt
2 p̄p̄io 2 definitionē cōuertit: vt si inest alicui aial gressi-
bile bipes: cōuertentē erit verū dicere: qm̄ aial gressibile
bipes est. Nūc itaqz in modū puerfio legitime appella-
ri pōt. Theophrastus tñ Eresius ppōnes sic variatas:
vocare pñuerat κατὰ πρόσωπον. hoc est fm̄ assum-
ptionē: fieriqz ex his syllos: qui eodē censent nōmine:
multiplicariqz eodē fm̄ oēs figuras: in p̄ma: qd de/c: de
illo a/dicif. In scda: qd de/a: hoc 2 de/b. In tertia: de quo
a/de illo 2/b. Verū 3 be ppōnes simplices ppōnes esse
videant: nō tñ sūt omniūqz simplices: imo potētia syl-
logismū vidēt cōprehēdere. Inquit tñ Theophrastus
bas categorizis ppōnibus equalere: nibil enī differre
vidēt: de quo b/omni de illo nullo a: 2 rursus a/de nullo
b/ sed sint hec qualiūqz: nā quādmodū in sequētib⁹
planū erit: ista fortasse multum differūt. ¶ Dis addit
Philoponus syllos ex his p̄positionib⁹: qui 2 ipsi κατὰ
πρόσωπον nuncupant cū categorizis seu ostensiuis
syllos atqz hypotheticis cōmerciū dicat etiā differre: cū
categorizis quidē cōueniūt: qm̄ trib⁹ figuris explicant:
differūt autē: qm̄ indefinite p̄ferunt ppōnes 2 ex quadā
p̄cōcessione accipiunt: cū hypotheticis xō ac supposi-
tōis cōueniūt: qm̄ nō explicatā p̄cludūt: nē: quādmodū
dum hypotheticorū pleriqz cōueniūt etiā in eo quo a ca-
tegorizis differunt: 2 quo cū illis cōsentiant: eo ab his
differūt: atqz hec quidē greci. ¶ Arabes xō aliter 2 for-
tasse etiā melius: 3 iter hos diffidiū etiā est ac diffensio:
quādmodū ex dictis Alulidi ac Leui Serlonis p̄cipere
possumus: oēs tñ in hoc cōueniūt: qm̄ circulus ille ac con-
uersio nō sit p̄ cōuerfionē ppōnis sed ex dicto de omni
dicimus enī iam a p̄ncipio dictū de omni binas in se p̄-
positiones p̄tinere: vñā in actu in potētia alterā. ¶ Sed
differūt Abumazar Alpharabius 2 Alulidus in hoc qm̄
Abumazar volebat dari duo dicta de oi sibyniueis op-
posita: vñū qd deseruierit cōplicationib⁹ minorē bñtib⁹
negatiua in p̄ma 2 vtrāqz etiā negatiuas: puta cui nulli
est b/ illi omni est a/ vel cui nulli est b/ illi nulli est a/
Alterū xō qd vñlib⁹ ac rectis cōiugationibus aptaret:
vt cui omni est b/ illi omni est a/ aut cui omni est b/
illi nulli est a/ sunt autē bina hec dicta de omni sibynui-
cem opposita: qm̄ vñū incipit ab affirmatione: alterū xō
a negatōe. ¶ Sed Alulidus hāc perimit opionē ingens
falsum esse: qd illud appellandū sit dictū de omni aut de
nullo: qm̄ dictū de omni nō p̄cedit ex supposiōe: sed ppō
illa cui nulli est a/ illi omni est b/ supponit iam mon-
stratū esse 2 factū syllogismū in quo concluderem⁹ a/ inesse
nulli: non igit appellandū est dictū de omni. ¶ Preterea
inquit dictū de omni aut de nullo debet eē verū in omni
materia: sed in huiusmodi ppōnib⁹ secus est: nō enim

sequit: nullū nigrū est albi: ergo cui nulli inest nigrū illi
omni inest albi: quemadmodū fortasse sequeret cōuer-
fio: nullū nigrū est albi: igit cui omni inest nigrum: illi oi
inest albi: quare si cōuerfio illa nulla facta suppone bo-
na censenda est: opz enī fieri in terminis hñtib⁹ dicto-
riorū vim: puta: cui nulli inest homo: illi omni inest non
homo: sed p̄ncipia illa nō asstringunt atqz arctant ad de-
terminatos ac signatos terminos: 3 in omni verificatur
materia. ¶ Dicendū igit cū Leui Serlonis: 2 fortasse et
Alulido: Rosadis: qd dictū hoc scdm̄ nō dat: 2 si dat nō
differet a p̄iori dicto de omni: qm̄ quū dicimus: cui nulli
inest a/ illi omni inest b/ per subm̄ huiusce ppōnis maio-
rem notamus p̄positionē per predicatū xō minorē: qd
idem est ac si diceremus: nullū b/ est a/ 2 omne qd dispo-
nit per b/ illud etiā nō est a/ sed c/ disponit per b/ ergo c/
nulli inest a/ vel potius hunc in modū qd nō est a/ est b/
sed c/ nō est a/ igit c/ est b/ hec enī manifestū est dictū de
omni: 2 oēs ppōnes sunt affirmatiue: sed maior suppone
da est esse vera: qd videt: omne qd non sit a/ sit b/ 2 hoc
est qd volebat Joānes grāmaticus: quū inquit: syllos ex
hoc genus ppōnib⁹ maximū hñc cōmerciū cū hypothet-
icis: 2 hoc etiā quasi voluit Diuus Albert⁹: quū ait: totū
syllogismū hunc pene esse hypotheticū. Ex his cessant in-
stantie oēs: que a moderniorib⁹ cōtra istū cōuertēdi mo-
dū fieri cōsueuerunt: nāqz nō simplr faciēda est ista cōuer-
fio: sed supposito qd iam termini talē habeāt iter se ordi-
nem atqz p̄positionē: patet etiā contra nōnullos: sniam
qd syllogismi isti p̄p̄ia habēt figurā ac modum p̄p̄ius:
qz ex dicto de omni rōcinij vim habent. Sed his iam
exactis ad reliqua trāeamus.

¶ In syllos xō/ qui in parte vlez qdē ppōnē
non est demonstrare per altera: eaz xō que
fm̄ partē erit: qd igitur non est demonstrare
vlem/ manifestū. ¶ Anuersale nāqz monstra-
tur per vliā. Cōclusio autē nō est vniuersalis:
opz aut ex cōclusionē monstrare 2 altera p̄-
positionē. Amplius oino neqz fit syls puer-
sa ppōne: in parte enī ambe sunt ppōnes:
eam xō que est in parte: est: sit enī monstra-
tum a/ de aliquo c/ per b/. Si igitur acceptus
fuerit b/ omni a/ 2 conclusio maneat b/ alicui
c/ inerit: sit enī p̄ma figura 2 a/ mediū.

¶ Expleuit totū tractatū de syls vñb⁹ p̄me figure: quō
circulo 2 ex seinuicē monstrēt accessurus ad eos q̄ sunt
in parte 2 inquit: qd in particularib⁹ p̄me nō est ita faciē-
dus circulus: quemadmodū in vñb⁹ p̄pterea qd minor
qdē que est in parte pōt vtiqz ex maiore cū cōclusionē
monstrari: maior autē quū sit vñs nō pōt ex minore cum
conclusionē vtriqz particularibus ostendi: vñs nāqz ex
vtriqz arguit vñb⁹. Adducit autē p̄hs in cōtextu binas
rōnes: vñā in hunc modū: vñe monstra per ambas p̄po-
sitiones vñs: sed maior est vñs: debet q̄ per ambas mon-
strari vñs: sed p̄clo/ que efficit vna ppōnū nō est vñs: q̄
ambe ppōnes vñs esse nō pōt: qd aut cōclusio in vñus
ppōnis locū cedat: ex definitionē arguit monstratiōis
circularis: quū dicimus circulo monstratiōem fieri ex cō-
clusionē 2 altera ppōne: scda xō ratio hec est quasi p̄
eā: quā greci vocant εὐσθεῖν καὶ ἀντιπαρδασθεῖν
ita: nō solū dico maiore vñem ostēdi nō posse: imo quod
amplius: nullā fieri cōplicationē vñle assero: nāqz vt su-
pra discussimus in p̄iori volumine ex ambabus in p̄e
nil legē ex necessitate seu rōcinij vñs si minorē puerfioz

Opinio Leui
Serlonis 2
Alulidi Ro-
sadi opima.

Dicit Alulid.

Dubium.

Solutio.

In syllo p̄-
culari minor
quam sit vñs
monstrari nō
pōt.

accipiamus cū p̄cone ambe erunt particulares: igit cō-
plicationē ista vñle esse nullo modo poterit. ¶ Eaz xō que
est in parte. ¶ Dixerat nō posse in p̄cularibus cōplicationi-
bus vñem monstrari ppōnē: nūc aut inquit: qd ita sit
particularis tñ ostēdi pōt ex maiore euerfa cū p̄cone
p̄cedētis syls hñc in modū: omne a/ b: aliqd c/ a: aliqd
c/ b: 2 hoc est qd voluit p̄hs quū inquit: sit enī monstra-
tum a/ de aliquo c/ per b/ puta in hunc modū: omne b/ a: aliqd
c/ b: aliqd c/ a. Si igit acceptus fuerit b/ omni a/ hoc est si
accipiat maior euerfa: 2 cōclusio maneat eadem: puta:
aliqd c/ a: b/ alicui c/ inerit: id est concludemus minore di-
centem: aliquod c/ esse b/. Ita enim fiet p̄ma figura 2 a/
erit mediū terminus.

¶ Si xō p̄uatiuus syls/ vñem quidē p̄po-
sitiones non est monstrare ob id qd 2 p̄ius
dictus est: eam xō que est in parte: est: si ite-
dem conuersa fuerit a/ b/ quemadmodū 2 in
vñibus vt cui a/ alicui nō inest b/ alicui iesse:
aliter enī non fit syllogismus eo qd p̄positio
que in parte est negatiua.

¶ Si xō inquit syls/ ratiociniūqz in parte extiterit 2 ne-
gatiui/ neutri p̄positionū poterimus circulo monstrare:
maiorē quidē ob eam/ quā supra recitauimus causā: mi-
norē xō/ qm̄ syls/ non fit ex vtriqz negatiuis: 2 p̄pterea
ex maiore ac p̄clusionē/ quū ambe negatiue existant: nul-
la colliget cōclusio: nisi eo mō ppōnes cōuertamus: quo
super⁹ faciebam⁹: puta: cui alicui nō inest a/ illi alicui iest
b/ 3/ alicui nō inest a/ igit c/ alicui iest b/. ¶ Sed q̄rret
non ab re quīpiā: qd sit in causa: cur in syllo p̄culari af-
firmatiua nō possim⁹ quodāmodo per huiusmodi cō-
uerfionē monstrare maiorē vñs: puta si fuerit syls/ iste:
omne b/ a: aliqd c/ b: aliqd c/ a: possumus hunc in modū
circulū facere: cui alicui inest c/ illi omni inest a/ sed b/ a/
cui inest ipsum c/ p̄pterea qd si minor dicebat: aliqd c/ b/
possumus hāc cōuertere hoc pacto: aliqd b/ c/ ita si cui
alicui inest c/ illi omni inest a/ 2 b/ alicui inest c/ ergo b/ oi
inest a/ qd erat monstrādū: qd si neges hāc ratiociniū vim:
istde ego quoqz negabo Aristotelicū ordinem/ aut affi-
gnes cām variationis istius. ¶ Respondeo hoc quidem
fieri legitime posse: nō tamē esse monstratiōem circularē
duabus de causis: tum qd nō accipimus minorē rectaz/
sed cōuersam: tum xō qm̄ nō facimus rationē ex cōclu-
sione cū altera p̄positionē: imo minorē tñ accipim⁹ di-
cetes cui alicui iest c/ hec enī erat minor puerfa: vt ligdū
est. Sed istā p̄ma absoluta figura ad scdaz trāeamus.

Figura secunda.

¶ In scda aut figura/ affirmatiuius qd
dem non est monstrare p̄ hñc mo-
dū: p̄uatiuius xō est: predicatiuius
igitur non monstra eo qd ambe p̄-
positiones non sunt affirmatiue: p̄clusio aut
est p̄uatiua: sed predicatiuum ex ambabus
monstrabatur affirmatiuis.

¶ Expleuit iam totū qd attinebat ad p̄maz figuram
acturus: quo circulo monstratiōes fieri
possint in scda: 2 atqz in scda figura p̄uatiua p̄positionē
possumus vtiqz circulo monstrare: affirmatiua xō mini-
me: p̄pterea qd ambe ppōnes fieri nō pōt affirmatiue: 2
si fierent ex vtriqz affirmatiuis in scda nō sibi sequi syllo-
gisticē: veluti supra in p̄iori diximus volumine. Dico igit
ambas ppōnes fieri nō posse affirmatiuas: qm̄ cōclusio

est negatiua: que vñus ppōnis locum debet obtinere in
monstratiōe circulari: qd si ita est nō pōt affirmatiua p̄-
positio circulo monstrari: quū predicatiua p̄clusio ex am-
babus ostendatur affirmatiua.

¶ P̄uatiuius xō sic monstra: ista a/ omni b/
nulli aut c/ p̄clusio b/ nulli c/. Si igit acceptū
fuerit b/ omni a/ iesse/ necesse est a/ nulli c/ in-
esse: sit enī scda figura: mediū b/ ¶ Sin autē
a b/ p̄uatiuius acceptū fuerit: alterū xō p̄di-
catiuius/ p̄ma erit figura: c/ quides omni a/ b/
aut nulli c/ quare b/ nulli a: neqz igit b/ ip̄ia a.
¶ Per conclusionē igitur 2 vñaz p̄positionē
non fit syls: accepta autē altera erit.

¶ A scdo incepto modo: qm̄ in hoc fm̄ eandē scdam figu-
rā circulus efficebat: in p̄mo aut nō in scda sed in p̄ma:
vt planū fiet igit syllogismus: omne b/ a: nullum c/ a:
nullū c/ b: si maiorē accipiamus euerfam cū p̄cedente
p̄cone/ minorē p̄cludemus hunc in modum: omne a/ b:
nullū c/ b: nullū c/ a. ¶ Sin autē a/ b/ p̄uatiuius. ¶ Exponit quō
in p̄mo mō scde possit fieri circulus 2 autē maior nega-
tiua extiterit cū affirmatiua minore/ qd circulus efficit
in p̄ma figura: vt in exēplo: si syls fuerit: nullū b/ a: omne
c/ a: nullū c/ b: fiet circulus hunc in modū: nullū c/ b: omne
a/ c/ nullū a/ b/ 2 per cōuerfionē in seipsam: nullū b/ a/ que
fuerat maior/ si xō acciperem⁹ maiorē cū xō nō posse/
mus syllogisticā erigere cōplicationē: qm̄ ex vtriqz ne-
gatiuis nō possumus vñle astruere p̄iugationē in aliqua
figura: 2 hoc est qd voluit dum inquit per p̄ne igit 2 vñaz
ppōnē nō fit syls: accepta autē altera erit. ¶ Notatū tñ
dignū qd Philoponus atqz Alulidus Rosadis voluerūt
nō solū negatiua: imo 2 affirmatiua circulo monstrari pos-
se: quū maior est affirmatiua: vt si fuerit syls: omne b/ a:
nullū c/ a: nullū c/ b: faciamus hūc in modū κατὰ πρό-
σωπον/ quemadmodū 2 supra faciebam⁹: cui nulli iest c/
illi omni inest a/ sed b/ nulli inest c/ igitur b/ omni inest a/
¶ Sed cōtra hos nō iniuria inuebit Leui Serlonis in-
quens falsum esse qd viri isti perhibent: p̄pterea qd nō
cōpetit huic reflexiō: descriptio circularis monstratiō-
nis: nā circulo monstratiō fiebat ex xōne 2 altera cōuerfa
ppōne: nō aut ex p̄cone puerfa: qd tñ fit in hac retroces-
sione: quū enī dico: cui nulli inest c/ illi omni inest a/ p̄clu-
sionē cōuersam accipio: nullū b/ c/ nō aut eā rectā: vt par
fuerat: nullū c/ b. Preterea si hoc fieri possit: cur Aristo-
teles supra dixisset affirmatiuius non posse monstrari per
hunc modū: nō videt p̄fecto: quo excusari possit: non
igit aliquo pacto dicēdū posse affirmatiua ppōnē mon-
strari hac in figura. ¶ Sed quereret nō imerito aliquis:
que causa est ob quā si maior extiterit negatiua cū affir-
matia minore: nō valeamus minorē circulo monstrare
per p̄positionē fm̄ assumptionē acceptaz/ puta hunc in
modū: nullū b/ a: omne c/ a: nullū c/ b: cui nulli inest b/ illi
omni inest a/ sed c/ nulli inest b/ igit c/ omni inest a/. Pre-
sertim quū hoc idēz efficit in scdo p̄me idēz monstrabili:
2 eodem modo: puta: nullū b/ a: omne c/ b: nullum c/ a: cui
nulli inest a/ illi omni inest b/ sed c/ nulli inest a/ vt in xōne:
ergo c/ omni inest b/ que erat minor circulo monstranda:
quū itaqz hoc istde fiat in p̄ma figura: quare 2 in hac fieri
nō posse dicemus: Preterea si affirmatiua particularis
in syls ostēdit in parte: que rō est: qd 2 in vñibus affir-
matia vñs nō monstrē: ¶ Ad hec inq̄t diuus Alber-
tus: qd ostensio ista fieri nequit: qm̄ non possumus in tali
cōuerfione xōne accipere cū altera ppōne conuersa: quē
admodū ratio circularis monstratiōis exigit: sed solā

In p̄mo mō
scde fig⁹ qd
possit fieri cir-
culus.

Notandum ex
Philopono
2 Alulido ro-
sadi: affirmati-
ua possit mon-
strari in scda
figura.

Arguit Leui
Serlonis qd
nullo mō pos-
sit monstrari
affirmatiua

Dubium.

Ratio Alulid.

a. al.
b. Lapis
c. ho
Nullus lapis al
Omni ho al
Nullus ho lapis
¶ Probatio maioris
circulo p̄ 7^m fm̄
Nullus homo lapis
Omne animal homo
Nullū animal lapis
¶ p̄ conuerfionem
Nullus lapis al

Solo qd sunt
in tre.

Nota quis sit
modus puer-
fionis quo in
terru p̄p̄m
vñus est ad af-
firmatiua cō-
cludendaz ex
negatiuis.

Nota qd Theo-
phrastus ppō-
nes illas qd
Philosoph⁹
vñs vocant
κατὰ πρό-
σωπον 2 vñas
sumptionē.
P̄p̄ones ta-
leo cut oi a/
est illi nulli b/
filio cē cate-
gorizis.

Nota Philo-
poni de syl-
logismo qui
cōponunt ex
ppōnib⁹ fm̄
assumptionē.

Opio arabus
de dictis ppō-
nibus.

Nota opionē
Abumazar
de dicto de oi
affirmatiua 2
negatiua.

Cōtra opio-
nē Abumaza-
rie Alulidus
Rosadis.

Contra rñso-
nem Aristot.

Rñso Aristot.
dicitur. Pñbi
loponi.

Contra Pñbi
loponum.

Solo pñbi.

Instantia.

Solutio.

Cur in pñbi-
laribus possit
fieri syllo ad
affirmatiuam
in vñbi non
possit.

Solutio.

assumimus cōclusionē dicentes cui nulli est b illi omni
inest. a. Ceterū respōsio bec minime satisfact: qd enī
de hac dicit figura de prima etiā dicendū fore: nāq est
vñs i idē penitus ostensionis modus in pma ac secūda
figuris. Cū autē dicitur qd Rñso dicitur etiā pñbi-
ponus videt monstrationē istam circularē cōcedere: ait
enī ad xñbi. Et ita affirmatiuā declarare possumus hac
in figura fm viā circularē, quā ipsa minor extiterit: quē
admodū supra fecimus f3 principiū precedēs negatiuā
cōuertentes in affirmatiuā: qd si fuerit maior nō pōt nisi
per quēstionē pñbi: at xñbi hoc est extraneū circulari mō-
strationi. Et pñbi ponus quoq ad xñbi inquit. Possumus
tū tē maiorē l3 nō circulari fm assumptionē tū mon-
strare hūc in modū: cui c nulli in pñbi inest bñc omni a/
sed b nulli c a igit omni b: paulo infra de alia cōplica-
tione inquit ad verbū: minorē xñbi pñbi possumus per
assumptionē mōstrare. sic qñ b nulli bñc a omni s b/
c nulli igit a c omni. Dec illi. Ceterū nāq quidē snia
neuter bene sentit: quū supra viderimus Aristotē hoc
manifestissime negantē. Dicendū itaq aliter q mon-
stratio ista in circulari fieri nullo modo pōt ratio aut qñ
ex vñbi affirmatiuā in scōa nō erigē vñbi cōplicatio
ad bec qñ affirmatiuā nō monstrat nisi ex vñbi
affirmatiuā: quēadmodū t pñbi supra dixit. Dicimus
igit nō posse fieri circularē monstrationē ad huiusmo-
di pñbi cōmonstrandā: ob causas supra ascriptas: ad-
dimusq in super nō esse eandē rōnē assignandā de hac
figura: quā de pma in mediū afferebam. pñbi q nō
est regula aliqua: que prohibeat in pma figura ex ambu-
bus affirmatiuā aliquid ostendi posse: qd dicat: hoc
in scōa figura fieri nequeat. Quid pñbi syllo rectū
ac primariū effici in scōa figura: reuerfus aut ac retroce-
dentē in pma: quēadmodū t in alia fiebat cōplicatio.
Cū autē dicitur nō esse equā hic t ibi rationē: pñbi q
ibi ita effiebat syllo in pma q etiā in scōam redire po-
terat: qui xñbi sic effiebat per cōuersionē istam nullo pacto
pōt ad scōam remeare: quā pñbi si recte ipsas expē-
dere voluerimus: inueniemus circulari pñbi semp fieri
in eadē figura qd si in diuersis fiat: nūq vere appellabit
circularis nisi in eandē redire figurā aliquo modo possit.
Cū xñbi de pñbi quēstio: cur bi mōstrationis
modū istū suscipiat: vñbi autē non possint. Cū autē dicitur
hoc ideo cūenire: qñ si pñbi ista affirmatiuā minor
fm nām talis accipiat: poterit nimirū cōplicatio illa ex
vñbi affirmatiuā in scōa figura esse vñbi: aut si nō est
vñbi nūq tamē licebit inuenire terminos de omni t de
nullo: quēadmodū in pñbi diximus volumine: vt in
exemplo: ois homo animal: aliq albi aīa: aliq album
homo: hoc aut ideo accidit: qñ vñbi qñ pñbi affirmatiuā fm naturā ponimus: ibidē t negatiuā collocare
in parte possumus: t ideo si ex maiore affirmatiuā vñbi cū
minore negatiuā in parte argumētū faciamus: semp vñbi
lis erigē cōplicatio. Hac itaq de causa voluit Aristote-
les in vñbi salubus quēstionē hoc genus fieri nō posse:
in particularibus xñbi etiam. Sed bis iam explicitis ad
reliqua pñbi sequentes accedamus.

Cū xñbi nō vñbi syllo sit: in toto quidē pñbi
ficio nō demonstrat ob eandē cām: quā di-
ximus t pñbi: que aut est in parte mōstrat
qñ sit vñbi pñbi: inquit enī a omni b: c xñbi
non omni pñbi: b c si itaq acceptū fuerit
b omni a: c aut non omni a alicui c nō inest:
mediū b. Qd si est vñbi pñbi nō demō-

strabit a c pñbi cōuerso a b: accidit enī
aut vñbi aut alterā pñbi fieri nega-
tiuā: quare nō erit syllo: sed cōsimilr mōstra-
bit: quēadmodū t in vñbi: si acceptū fue-
rit cui b alicui non inest a alicui inesse.

Cū postea vñbi explicuit pñbi ad particulares
accedens inquit in vñbi vñbi quidē pñbi mōstrari nūq
posse: particularē aut aliqñ: puta quū maior affirmatiuā
extiterit: vt in exemplo: omne b a alicui c nō est a alicui
c nō est b si maiore euerlam acceperimus cū pñbi mino-
rem ostendimus hoc pacto: omne a b alicui c nō est b:
alicui c nō est a t b terminus: qui antea erat maior: nūc
medius effiebat. Cū autē dicitur xñbi inquit pñbi mō-
strare etiā possumus per assumptionē hūc in modum:
qd inest c nō omni b: a inest omni b: b inest non oī
c igit a inest omni b. Sed cū bona tāti viri pace di-
ctū sit: neq bec vera sunt neq apud pñbi accepta: rōnē
aut supra ascriptam: quū de pma ageremus figura. Cū
si est vñbi. Quarta cōplicatio tēte anteposuit: qñ in
ea aliqua pñbi circulari monstrabit: hic aut nulla nisi
per assumptionē: t hoc est qd voluit: inquit nō de-
monstrabit a c pñbi: hoc est minor cōuerso a b: hoc
est maior: qñ accidit aut vñbi pñbi negatiuā fie-
ri: puta si maiore acceperimus cū pñbi: aut alterā vt quū
cōclusionē cū minore assumimus. Est itaq minor pñbi
ficio: puta a c circulari per assumptionē ostendenda: quē-
admodū t in vñbi supra factū fuerat: vt in exēplo: cui
alicui nō inest b: illi alicui inest a: sed c alicui nō inest b:
igit c alicui inest a. Itaq bec de scōa figure cōplicationū
circulari dixisse satis sit. Ad tētia pñbi.

Tertia aut figura qñ ambe qdē
pñbi pñbi vñbi accepte fuerit: nō
cōtingit monstrare pñbi: vñbi
nāq monstrat per vñbi. Cōclusio
aut que in hac semp est fm parte: quare ma-
nifestū q oīno nō cōtingit monstrare pñbi
figurā vñbi pñbi. Qd si bec vñbi sit: illa xñbi
in parte: aliqñ quidē erit: qñq aut non erit:
quū igit vñbi pñbi accepte fuerint:
t vñbi fiat ad minus extremū: erit: quū xñbi ad
alterū nō erit: inquit enī a omni c: ipsum aut b/
alicui: pñbi a b. Si acceptū fuerit c omni
a inesse: a aut alicui b: c quidē ostensum est
alicui b inesse: b xñbi alicui c nō est mōstratū:
atqui necesse est si c alicui b t b alicui c in-
esse: sed nō est idē hoc hūc t hoc hūc inesse:
sed assumendū si hoc alicui hūc t alterū ali-
cui hūc: hoc aut accepto non amplius sit ex
pñbi t altera pñbi syllo: si xñbi omni
c a aut alicui c erit demonstrare a c quādo
acceptū fuerit c quidē omni b inesse: a aut
alicui: si enī c omni b a aut alicui b necesse
est a alicui c inesse mediū b.

Post expositas cōplicationes prime ac scōe
figure demū pñbi se ad ter-
tie cōiugationes enarrandas inquit: qñ hac in figura
quedam

Dicitur pñbi
loponi.

Contra pñbi
loponum.

Pñbi resolutorioz

Pubium.

Solutio.

quedam cōplicationes vñbiqz habeat vñbi pñbi qñ
dam xñbi vñbi in illis nūq circulari mōstrari poterit in
bis aut aliquādo que est in parte reddens eadē rōnē
quā t supra pñbiqz ascripta: vñbi pñbi non colli-
git nisi ex vñbi syllo. Cū si aliq dubitando que-
reret: quid nōne possemus ex assumptionē hanc eadē pñbi
positionem ostendere: quēadmodū ex negatiuā affirmati-
uā mōstrabamus. Cū respōdemus veluti t de par-
ticularibus pñbi dicebamus: fieri quidē illud posse: sed
non seruata circulari syllo lege: nō enī ex cōclusiōe cū
altera pñbi cōuersa alterā colligimus: sicut inspicie-
tibus planū esse pōt. Quū igit vñbi pñbi predicatū. Si
ingit altera vñbi altera xñbi in parte sit t maior vñbi cum
minore in parte: nō poterimus minore circulari monstra-
re: sin autē cōuerso poterimus. Inquit enī a omni c:
Exēplum ponit quō si maior fuerit vñbi t minor in par-
te fieri nequeat circulari ad minorem ostendendam: puta
omne c a alicui b: a alicui b: si acceperimus maiore
euerlam: oē a c: t hūc cōclusionem precedentis syllo ad-
discimus: nimirū cōcludemus: minore cōuersa: sed b
non erat circulari facere: quēadmodū supra quoqz dis-
cussimus: neq enī idē est dicere: aliqñ c b: t aliqñ b/
c nam pñbi t cōuertens differūt fm formā: veluti sup
longa disputatiōe mōstrauimus: hoc est qd voluit: dū
ait: atqui necesse est: si c alicui b: t b alicui c inesse: s nō
est idē hoc hūc: t hoc hūc inesse: qñ per hypophoran
t antipophoran: quēadmodū rhetores dicunt: mo-
tēs t solues dubitationē: si quis enī diceret: quid nōne si
concluditur: aliqñ b c: sequitur etiā ex necessitate: aliqñ
c esse b: Respōdeo ingit: hoc qd em ex necessitate sequi
nō tamē pñbi dicendū minore dicerem: aliqñ c esse b/
circulari mōstrari: quū ostendit: aliqñ b c: qñ l3 bec
sequant ex se inuicē: non tamē idē penitus sunt. Sed
assumendū. Hoc est: sed si pñbi istam circulari mōstra-
re volumus debemus per assumptionē hanc arguere: pu-
ta cui alicui inest a: illud alicui inest c: s b alicui inest a:
ergo b inest alicui c. Si xñbi b oī c. Qd si ingit syllo cō-
plicationem ex maiore in parte cum minore vñbi poterimus
vñbiqz maiorem circulari mōstrare: veluti in exēplo: aliqñ
c a omne c b alicui b: si pñbi cōclusionē accipiamus cum
minore euerla: nimirū maiore ostendimus hūc in mo-
dū: aliqñ b a omne b c alicui b: a t mediū terminus
in hoc secundo syllogismo est b.

Cū qñ sit bec quidē predicatū illa xñbi pñbi
natiua: que aut pñbi vñbi mōstrabit al-
tera: inquit enī b oī c: ipm xñbi a alicui nō inest:
pñbi q a alicui b nō inest. Si igit assumptū
fuerit c oī b inesse: erat aut t a non oī b: ne-
cesse est a alicui c nō inesse: mediū b: qñ aut
pñbi natiua fiat vñbi nō monstratur altera: nisi
quēadmodū in pñbi: si acceptū fuerit: cui
hoc alicui non inest: alterū alicui inest: vt si a/
qdē nulli c: ipm xñbi b alicui: cōclusio q a alicui
b nō inest: si igit acceptū fuerit: cui a alicui nō
inest: c alicui inest: necesse est c alicui eorū q
b inest: aliter aut nō est pñbi vñbi pñbi
mōstrare alterā: nullo enī mō erit syllo.

Cū itaq de pñbi cōplicationibus tractatu-
rus abbinē de vñbi que alterā hūc affirmatiuā cum altera
negatiuā: pñbi icipit ab ea que maiore bz negatiuā in
pñbi cū minore vñbi affirmatiuā: b autem facit eadē

de cā qua supra qñ in hac pñbi effiebat circulari: in se-
quētibz xñbi aut nō sit: aut impfectus: aut qñ faci-
mus cōplicationes: aliqñ c nō est a oē c b alicui b nō est a: qñ
ex pñbi cū minore euerla poterimus maiore pñbi hūc
in modū: aliqñ b nō est a oē b c alicui c nō est a. Addit
aut pñbi ponus: minore quoqz extitit vñbi affirmatiuā
posse circulari pñbi assumptionē mōstrari: quod falsū ē t a
snia Aristotē satis superqz ex pñbi liquet. Quū aut pñbi
natiua fiat vñbi: Si xñbi ingit maior vñbi extiterit negati-
ua cū minore affirmatiuā in pñbi non poterit circulari fieri
nisi pñbi assumptiones: vñbi nāq maior pñbi vñbi in parte
mōstrari minime pōt: particularis aut minor quū sit affir-
matua ex negatiuā ambabz argui circulari negatū pñbi
pñbi assumptionē faciēdus syllo: quēadmodū t in pñbi
bus: puta nulli c a alicui b alicui c nō est a: cui alicui
non inest a: illud alicui inest c sed b alicui nō inest ipm
a: ergo b inest alicui c.

Cū planū itaq q in prima qdē figura mō-
stratio per se inuicē t per tētia t per primā
effiebat figurā: quū enī pñbi natiua est pñbi per
primā quūqz antez pñbi natiua per vñbi: ac-
cipit enī cui hoc nulli alterā omni inesse.

Cū repetit quodāmo breui qdam pñbi ea que supius di-
xit inquit: ex ostēsis planū ē: q circulari pñbi t pñbi
t per tētia effiebat figurā: per primā qdē quūqz oēs pñbi
nes sūt affirmatiue t pñbi tētia affirmatiua: vt oē b a:
oē c b oē c a oē c a oē b c oē b a: si xñbi negatiua exti-
terit t minor in mediū circulari mōstrada pñbi tētia
effiebat figurā: puta nulli b a oē c b nulli c a: cui nulli
inest a: illud oī inest c sed b nulli inest a: igitur b oī inest
c. Cū quereret non imerito qñ qñ syllo iste in pñbi
sit figura: quū potius videat per primā effiebat: quod
nāq in maiore est subiectū in minore effiebat pñbi
pñbi vñbi quēadmodū manifestū est nō pñbi per
tētia pñbi figurā: nō igit minor illa quū vñbi affirma-
tiua sit: poterit pñbi colligi. Dicimus: veluti t mo-
derniores inquit: q cōplicatio ista non pñbi in tētia
sit: nec tētia pñbi retinet: sed si aliquid concludit: id
vi ac rōne tētia cōcludit: t hoc est: qd supra et assebeba-
mus syllos istos nec pñbi ostēsis nec pñbi suppositi-
torios ē: sed vñbi quodāmo nām sapere: ac fm ma-
iore pñbi quā suppositiory cōsent: modū ac similitudinē
pñbi retinet: quū enim dico cui nulli inest a: illud oī inest
c pñbi noto figurā qñ vñbi a inest nulli b: t qñ b inest oī c:
fm xñbi vñbi pñbi maiore minoreqz ad tētia ima-
ginē dispōnit: idē est enī in vñbi subm: puta b nā quū
dico cui nulli inest a b significo tētia in altera b nulli inest
a b subm: ē: t pñbi nō est mirandū si talis cōplicatio: q
partim pñbi partim tētia partim ostēsiui pñbi suppositi-
tory syllo vim ac nām retinet: pñbi vñbi pñbi colligere.

Cū in media aut quū syllo qdē vñbi sit t pñbi
ipsam t pñbi figurā: quū xñbi in parte t
per ipsas t per vñbi. In tētia aut pñbi
oēs. Manifestū aut t q in tētia t media q
non per ipsas sūt syllo: aut nō sunt fm circu-
larem monstrationem: aut imperfecti.

Cū hoc est in pñbi effiebat circulari aliqñ pñbi scōaz vt
in pñbi: quū minore negatiuā volumus monstrare: aliqñ
pñbi vt in pñbi: quū maiore circulari arguere aius fue-
rit. Addit nōnulli t per vñbi: s mea qdē snia per
pñbi supra enī mōstrauimus intentionē Aristotelicā ē in
vñbi t cōplicationibz affirmatiuā pñbi ostēdi nō posse.

Dubius qñ
syllo q sit ad
minorem affir-
matua in pñbi
sit in tētia.

Solo qñ
syllo est prim
in pñbi pñbi

Hec additio
l3 qñ qñ
codicibz grecis
habet: supñbi
tamen est.

~~... 2 mms~~
~~... 2 mms~~
~~... 2 mms~~
~~... 2 mms~~
~~... 2 mms~~
* Hic locus ut suspicor nō pceptū: ab interprete
q ab interpretib? græcis satis cōmode expōnit

Sed in secunda figura, ppone qdes/ que ad maius extremum non est inter- rimere. Sic facta conversione utroli- bet modo: nam semper erit conclusio in ter- tia figura: vltis autem non erat in hac syl- laba: altera vero si tollimus conversionem. Dico autem si- militer si contrarie qdes puerit/contrarie: si vero opposite/opposite. Insuper enim a/omni/b: ipsi autem c/nulli: conclusio/b c. Si itaque acceptum fuerit b/o: c/ineffe: t/a b/maneat/a/ omni/c/ inerit: nam fit prima figura: qd si b/omni/c/a/ vero nulli/c/a/ non o/b/ figura vltima. Sin autem opposite puerit fuerit b/c: a b/qdes itidem monstrabit: a c/ vero opposite: si enim b/aliciu/c: a aut nulli/c/a/aliciu/b non inerit. Rursus si b/aliciu/c: a vero o/b/a/aliciu/c: quare opposi- tus fit syllogismus. Consimiliter monstra- bitur si e converso se habeant propositiones.

Postea qd conversiones syllos oes qui in pma effi- ciebat figura explicuit, atq; enoda- uit: vult impentia monstrare quoniam in secunda fieri possint iniquis: maiore ppone hac in figura non posse contrarie interimi facta conversione utroli- bet modo: hoc est seu contrarie seu contradictorie: ppter qd semper syllos conversionis in tertia efficitur figura: que ut planius est, nem semper colligit in parte: sed contrarii maioris qvltis existit: non in parte: sed vltis est. Altera vero filr. Hoc est minorem ppone ita tollemus: que admodum conclusio- nem transponimus: si enim conclusio in tertia transpo- suerimus: minorem per contrariam demolimur: sin autem in contradictoria per contradictoria itidem. Insuper enim a/o b. Hodie exemplum qd proposuerat adducens copli- catione in secunda ex maiore vlti affirmativa cu minore vlti negativa: o/b/a: nulli/c/a: nullum/c/b. si accipiamus maiore: omne/b/a: cu contrario: conclusio: o/e/c/b: conclu- dimus in prima contrarii minoris: omne/c/a: finatut m- nozem assumpserimus: nulli/c/a: cu eodem conclusiois contrario: omne/c/b: colligimus non contrarius maioris: sed contradictorii in vltima ac tertia figura. Si autem opposi- te: Hoc est si conclusio qua appellat b c: convertat non in tertia: sed in contradictoria: b qd e b est maior ppone itide t eode pacto monstrabit: que admodum supra: nam qd hie co- uertebat q maior non hie: sed contradictorie interimebat. Ac vero opposite. Hodie minor q/a c: dicit non amplius hie tolli que admodum sup: sed opposite t contradictorie. Si enim b qd dixerat ostedit quo a b/ maior ppone itide ac filr in- terimat: fit enim syllos: o/b/a: nulli/c/a: nulli/c/b: deinde ac- cipiat contradictorii hie aliqd/c/b: cu minore: nullum/c/a: t- c/cludemus in tertia: aliqd/b non est/a. Rursus si b/aliciu/c. Alteru qd proposuerat ostedit: quo minor non hie: sed opposite destruat: ita o/b/a: aliqd/c/b: aliqd/c/a: ita enim fit syllos t pco opposita t contradictoria minor. Hodie mo- strabitur. Si itaque monstrabit t si ppone retrovertit: disponant ut minor sit affirmativa cu negativa maiore: si enim hie hie acceptum cu minore: maiore p contradictorii de- molimur: minore vero p hie: sin autem non hie: sed contradictorii hie supponimus: utraq t maiore t minore tollemus p contradictorii: ut in exemplo: nulli/b/a: o/e/c/a: nulli/c/b: o/e/c/a: aliqd/c/b: aliqd/b/a: nulli/b/a: aliqd/c/b: aliqd/c/b non est/a:

vel contrarie: omne/c/a: omne/c/b: aliquod/b/a: nulli/b/a: omne/c/b: nullum/b/a.

Quod si syllos est in parte: si contrarie conuertat conclusio neutra ppone tollit: que admodum neq in pma figura: si vero opposite/ utraq: ponat enim a/b qd nulli inesse: ipsi autem c/aliciu/c/ conclusio/b c. Si itaque positum fuerit b/aliciu/c/ineffe t/a b/maneat/ pclusio erit: q/a/aliciu/c/ineffe: sed non est sublatu qd a princi- pio. Hodie enim alicui inesse t non inesse. Rursus si b/aliciu/c: t/a/aliciu/c non est syllo- gismus: neutrum enim acceptorum vltis: que non tollitur a b/ qd si opposite conuertat: tolluntur ambe: si enim b/o: c/a/ vero nulli/b nulli/c/ips/a/ sed erat alicui. Rursus si b/o: c/a/ autem ali- cui/c/a/aliciu/b: eadez vero demonstratio t si vniuersale predicatum.

Si vero inq syllos extiterit in pte t q uertat hie: b est in sua subcontraria neutra ppone tollit: si vero uertat in sua opp/ utraq tolli poterit: ut in exemplo: nulli/b/a: ali- qd/c/a: aliqd/c/b non est/b: nulli/b/a: aliqd/c/b: aliqd/c/b non est/a: sed adhuc non tollit minor q dicebat: aliqd/c/a: pnt enim filr ee vere: aliqd/c/a: t aliqd/c/b non est/a: sin autem acceptum hie: aliqd/c/a: cu subcontrario hie: aliqd/c/b nil penitus pcludem: qm ex ambab in pte nihil colligit. Quod si op- posit: Hoc est si q non in subcontraria: sed in dictoria transponat: ambe destruent hie in modum: nulli/b/a: o/e/c/b: nulli/b/a: sed minor dicebat aliqd/c/a. Rursus: aliqd/c/a: o/e/c/b: aliqd/b/a: sed maior fuerat: nulli/b/a. Eadem vero demonstratio. Hoc est eode pacto ostendem qra copli- catione t puerit: o/b/a: aliqd/c/b non est/a: aliqd/c/b non est/b: o/b/a: aliqd/c/b: aliqd/c/a: sed minor erat: aliqd/c/b non est/a/ que p hac non tollit: rursus aliqd/c/b non est/a: aliqd/c/b/ non copliat syllos: si vero contradictorie puerit: dicamus: o/b/a: o/e/c/b: o/e/c/a: minor tollimus: cu minore t opposito hie maior: aliqd/c/b non est/a: o/e/c/b: aliqd/b non est/a: sed maior dicebat: omne/b/a. Veru hec de secunda figure co- uersionis syllos batenus: Jam ad tertia prodeamus.

Sed in tertia figura: quoniam hie qdem conuertat conclusio neutra tollit ppo- sitionu fm nullu syllos: quum vero opposite ambe t in oibus sit osten- sus a/aliciu/b inesse: mediu aut sit acceptus c: sint aut ppone vltis: igit si acceptum fue- rit a/aliciu/b non inesse: b/o o/c non fit syllos a t c: neq si a/eoz qd e/b/aliciu non inest c/ aut omni: non erit b t c/ syllos. Hodie autem ambas necesse est fm parte esse p uersione/ aut vlt ad minus extremu fieri: veru sic non erat syllos neq in pma figura neq i media.

De conuersione syllosus tertia figure actu- rus inquit: si conclusionem in contrariam hoc est subcontraria transponamus: neu- tra propositionum tolli poterit: quoniam aut ambe ppone efficient i pte: aut particularis erit maior cum minore vniuersali

Vniuersali in prima aut secunda figura: sin aut in contradi- ctoria verterimus t ambe tollent: maior inquam ac minor t in oibus tertia coplicationibus sublatio ista fieri pore- rit. Hodie enim ostendit: qd dicitur exemplo: qm si conclusio in subcontraria transponatur, neutra ppone perimatur: acci- piat inq prima tertia figure coplicatione: o/e/c/a: o/e/c/b: ali- quod/b/a: si itaq accipiamus hie subcontraria: aliqd/b/ non est/a: cu minore: o/e/c/b: nihil c/cludemus: qm pma efficitur figura cu maiore in pte: hunc in modum: aliqd/b/ non est/a: omne/c/b: verum ex tali ppositione complicata in pma figura nihil penitus colligitur: t hoc est qd voluit dum inq: igitur si acceptu fuerit a/aliciu/b non in- esse: b/o omni/c non fit syllos a t c: hoc est non fit syllos co- cludens oppositu maiori ppone: que dicebat: o/e/c/ e/a/ sin autem hac eadem hie subcontraria cu maiore assum- pserimus ppone ita: o/e/c/a: aliquod/b non est/a. Conclu- demus qdem conclusio aliquam puta aliqd/b non est/a: sed nec non est contradictoria minoris prius sumptis: sed ei co- uerte. Hodie non destruet minor dicentem: o/e/c/b: pnt enim ambe veritate simul obtinere, ut ois hie est aial t ali- quod aial non est hie: si vero ppretere ppositiones istas disposueris nullus fiet syllos: erit enim hoc pacto secunda fi- gura cu maiore in parte: t hoc est qd ait non erit b t c/ syllogismus. Hodie aut monstrabitur. Hodie inq pa- cto monstrare poterimus neutra ppone perimi: quum in coplicatione ex altera t hie vlti supposito conclusiois sub- contrario cu altera pmissari ppone altera demo- liri cotendamus: puta in exemplo sit coplicatio ista: aliqd/ c/est/a: omne/c/b: aliqd/b/a: dico non posse ex conclusiois subcontrario vtriusq destrui: si enim hoc acceperis cum maiore/ syllos contraries ex ambabus in parte: sin autem cu minore/ coplicatione effices in prima figura ex maiore in parte cu minore vniuersali: que nullo pacto legitima est: lex enim fuerat t p t secunde figure/ ut maior eet vltis.

Quod si opposite puerant ppone/ tolluntur ambe: si enim a/nulli/b: b/o omni/c/a nulli/c. Rursus si a: nulli qdes b: ipsi vero c/ omni/b/ nulli/c/ t si altera non vltis pmissari: si enim a/ nulli/b: b/o alicui/c/a aliciu/c non inerit: qd si a/b qdem nulli: c/ autem omni/ nulli/c/ips/b. Similr vero t si priuatiuus syllos: fit enim ostē sum/a/aliciu/b non inexistēs: fit autem pda- tiuu qdem b/c: negatiuu aut a/c: sic enim ef- ficiebatur syllos: qm igitur hie acceptu fue- rit conclusio/ non erit syllos: si enim a/aliciu/b: b/ vero omni/c non erat syllos ipsius a/ t ipsius c: neq si a/aliciu/b: c/ vero nulli/ non erat ipsi/ b/ t ipsius c/ syllos: quare non tollunt ppone: quando aut oppositu/ tollunt: si enim a/ omni b/ t b/ ipsi/ c/a o/c sed nulli inerat. Rursus si a/o: b: ipsi aut c/ nulli: b/ nulli/c/ o/c inerat.

Ducitq monstrat quo subcontrario conclusiois suppo- sito neutra ppone interimi/ ostensurus impentia quo- nam pacto/ supposito contradictorio vtracq tollat t ma- ior t minor: ut in exemplo sit prima tertia figure coplica- tio: o/e/c/a: o/e/c/b: aliquod/b/a/ si hui/ contradictorii assum- pserimus: nulli/b/a/ cu minore: omne/c/b. C/cludemus in prima figura: nulli/c/a/ qd maiore destruit: vero idē contradictorii: nullum/b/a/ cu maiore acceperimus: o/e/c/ a/ colligimus in secunda: nullum/c/b: minoris. v. contra-

Rium. Hodie si altera non vltis. Hodie inquit sequit in compli- cationibus particularibus: puta in exemplo: o/e/c/a: aliquod/ c/b: aliqd/b/a: nulli/b/a: aliquod/c/b: aliquod/c/b non est/a: sic enim maior destruit: vel ad minorem perimatur: nullu b/a: omne/c/a: nulli/c/b. Similr vero t si priuatiuus syl- logismus. Hodie inquit monstranda erit conuersio in se- cunda tertia coplicatione: si enim subcontrarii conclusiois supposuerimus: neutra pmissari ppone interimef: ut in exemplo: nulli/c/a: omne/c/b: aliquod/b non est/a: aliquod/b/a: omne/c/b: ex maiore in parte nihil c/cludit in prima figura: si vero maiorem acceperimus: nulli/c/a/ cu subcontraria conclusiois: aliqd/b/a. Colligimus qdes in secunda figura: aliquod/b non esse: c/ hoc non pmit m- nozem pcedentis syllos dicentem: o/e/c/b: t hoc est: quod vo- luit ois aut non erit syllogismus ipsius b/ t ipsius c/ non hoc dicentem: qd nihil penitus c/cludat: verum qd non c/cludi- mus: b/ de ipso/ c/ ut minore pcedentis syllos destruire va- leamus: si itaq subcontrariam conclusiois acceperimus/ neutra destruemus ppone: sin autem oppositu/ ac con- tradictorii/ vtracq/ ut in exemplo: omne/b/a: o/e/c/b: omne c/a: sic enim maior perimit: t iterum minor hie in modum: omne/b/a: nullum/c/a: nullum/c/b.

Confir aut monstrat t si non vltis sunt ppo- sitiones: fit enim a/c/ t vltis t priuatiuu. Alterz aut pditionu in pte: si igit a/o: b: b/ aut ali- cui/c/a/ aliciu/c/ ptingit: sed nulli inerat. Rur- sus: si a/o: b: ipsi aut c/ nulli: b/ nulli/c: finatut a/aliciu/b/ t b/aliciu/c non fit syllos: neq si a/ aliciu/b: ipsi aut c/ nulli/ neq sic: que illo qdē mo tollitur: sic autem non tollunt ppositiones. Planu igit per dicta/ quo pueria pcone in vnaquaq figura fit syllos/ t qm ptrarius ppo- sitioni t qm oppositu: t q in prima qdem figura/ per media t vltima sunt syllos/ t que ad minus extremu semper per media tollitur: que vero ad maius p vltimu. In secunda aut p prima t vltima: que qdem ad minus extre- mu/ semper per prima figura: que autem ad ma- ius p vltima. Sed in tertia p prima t p me- diam/ t que qdem ad maius semper p prima: que aut ad minus per media. Quid igit est conuerrere t quomodo in vnaquaq figu- ra t quis fit syllogismus/ manifestum.

Hodie inquit puerio facienda est in syllogismus in pte ac negatiuis: si enim subcontrarius supposuerimus neu- tram iterimus ppone/ sin autem contradictorii/ vtracq/ ut in exemplo sit coplicatio ex maiore vltis negativa cu minore affirmativa in parte: nulli/c/a: aliqd/c/b: aliqd/ b/ non est/a: b/a: itaq sic se habetibus: ex contradictorio co- clusionis: o/e/b/a: cu minore: aliqd/c/b/ maiorem destrui- mus: aliqd/b/a/ c/cludentes: t ex eodem opposito: o/e/ b/a: cu maiore: nulli/c/a: contradictorii minoris colli- gimus: nulli/c/b. Supposito itaq contradictorio hie in modum vtracq propositionu destrui/ subcontrario aut accepto neutramq aut ex ambabus in pte destrui/ syl- logismus in prima/ ut aliqd/b/a: aliqd/c/b: aut coplica- tio vltis qdem erigitur ex maiore cu subcontrario hie: sed nihil/ quod minores destruat/ colligit: ut in exemplo: nulli/c/a: aliqd/b/a: b/a: b/a: itaq ita dispositis pcludimus

ferison

Duos modos in
tertia figura
aristoteles om
nit

Epilogus de
hoc de syllo
gismo.

Nota qd ordi
nate posuerit
pba ut sent
per qd poste
ri est suppo
nat qd prius
more geome
trarum.

Dubium an de
ductio ad im
possibile susci
piat rōnem sylli

Liber

aliquid/b/e/c/fed hoc nihil ad rez. Et hec pba. posse
mus autēz et nos addere qūo in reliquis duobus modis:
quos Aristoteles omisit idēz cūeniat: sed qm istud pba
est: ppterā breuitatis grā derelinquēdū cēst. Planū
igit per dicta: enumerat breuiter cōclusionē repetens: que
superius fuit cōmōstrata: qūo conuertēda pclusio, dūz
contrariū alterutrius pponit colligere est animus: qūo
dum dīctōriū: atqz in qua figura cōuersi sylli ad peri
mēdas pponēs in pma faciēdi: qūo in secūda: ac demūz
qūo in tertiā: hēc vel mediocribus logicis planissima
existūz: qua de re legētibz itelligēda relinquitur. Cū
enim: que ad sylloz conuersionē attinebant: oia trāsegi
mus: reddita pīmū rōne cur pba a pīn definitur: puer
tere et nō cōuersionem: cur trāspōnētem dixerit et nō cō
uertentē: in cuius volumz atqz vilitatē modus iste conuer
tēdi syllos veniat: mox seriatim secūde ac tertiē compli
cationibus cunctis expōitis et enarratis. Superst igit vt
ea q de deductōe ad ipole dicunt: enodemus.

De deductioe ad impossibile.

Syllogismus vero: qui per impossi
bile: mōstrat qdem qm cōtradictio
pclusiōis posita fuerit: et assumpta
sit alia: ppositio: sit autē in oibus fi
guris: sile nāqz est cōuersiō: pter qd dīf
fert tūz: qm conuertitur qdē facto syllo: et i
positis ambabz pponibz: deducitur xō ad
impossibile: nō pconfessio prius opposito/
sed manifesto existēte: quoniam verum.

Mathematicorum cōsuetudinē: vt in alijs
ne obseruauit Aristoteles: si enī elemētoz doctrinā: que ob id
a grecis σοι xελωις nuncupat: bene et pensitate ani
maduerterimus: pfecto cōperimus eaz eius esse genū
vt a posterioribus pblematis semp prioz psupponan
tur: quartū nāqz Euclidē theozema tertiū supponit: et B
scdm et istud pīmū: ac de reliquis eodem pacto. Cū ita
igit vt ad rem nram veniamus fecit hoc in volumē Ari
stoteles: tractaturus nāqz de deductōe ad impossibile pri
mūz mōstrauit: vna cōplicationem posse plures conclu
siones colligere: deinde qūo ex falsis verū cōcludat: mox
qūo circulo mōstrationes fiant: ac demū qūo sylli puer
tant: nemo enī ex falsis pponibz et verā et falsam pclu
sionē sequi posse credidisset: ni prius vidisset in vnica
cōplicatione plures colligi posse: hēc: nemo enī circula
rem mōstrationē fieri posse existimasset: si ex falsis vez
cōcludi non posse cēstisset. Nemo deniqz sylm conuer
tere ausus fuisset: ni prius circulus facere edoctus eēt: q
re nec ad impossibile legitime alijs vñqz deducit: q cō
uertere syllos ignorauerit: ppterā nō ab re de conuer
sioe prius egit: tractaturus impentia de deductōe ad i
possibile. Cū qm multum hoc mōstrationis gēie vti
mur: non iniuria fecero: si prius quepiā in mediū querē
da pponam: quo facilius rem ipsaz: de qua ptractamus/
exacte possimus intelligere: ac pīmūz questu dignū an
hec: quā deductioe vocamus ad impossibile et ex cōse
quenti an sylli: quos hypotheticos ac suppositorios dici
mus sylli rōnem: quaz a principio posuimus recte susci
pian: Deinde ad quē artificē pertineat hoc genus mon
strationis agere. Ac demū rō reddēda cur qūo oē quod
per impossibile mōstret: possit et recto offidi ratiocinio/
per in quā nō oia problemata mōstremus per rectū syl
logismū: Cū quantū ad pīmū scitu dignū qz Abuma

Secundus

gar Alpharabius in libro de syllo et Algaçes atqz alij
cōplures eius sentētie extiterit: vt hypotheticę ac suppo
sitorie rōnes oēs sylli finitionē suscipiant: et ex cōsequē
ti deductio ad incōmodū sylis rōcinatio: qūo nuncu
paret: imo qd amplius: sunt qui sylm fm formam diui
di asserant in cathegoricū atqz hypotheticū: in demōstra
tiūz xō dialecticū ac litigiosum fm mām: qm fortasse
ois probatio discursusqz aut syls sit et a toto ad partem/
aut inductio et a parte ad totū: aut exēplum et a parte ad
partē: quū itaqz deductio ad impossibile ac hypothetici
sylli omnes neqz a parte arguat ad totū: neqz a parte ad
partē: cōsentaneū est: vt a toto ad partē rōcinent: et pzo
de sylli sint. Pterea omnis deductio ad impossibile pōt
effici ostensua rōcinatio: quemadmodū supra in prioz
difficilis volumine: sequi itaqz ad incōmodūz dedu
ctionem syllogismū esse: atqz hec hunc in modū. Cū est
Aristoteles Aphroditiensis Alexander atqz alij nōnulli: q
deductionem ad impossibile syllogismū eē negent vice
tes hūc finitionē syllogismi rōcinatio: qm minime con
uenire: in deductione nāqz ista atqz in suppositorios oibz
ratiocinūz: ppositiones non ponit: sed supponit dicunt: et
ppterā dicebamus supra in definitione syllogismi: po
sitis qbusdam: addi ad differētiā hypotheticarū rōci
nationū: in quibus ppositiones nō ponit sed supponit di
cunt. Pterea Aristoteles in prioz volumine inquit ad
verbum: qūo de hypotheticis loqueret: omnes enīz per
impossibile cōcludentes falsum quidē rōcinatur: qd aut
a principio ex suppone mōstrant: et paulo infra ait: in oibz
enī syllogismis quidē sit ad trāsumptūz: qd autē ex
principio: pcludit per pfectionē aut aliquā aliā supposi
tionē: quare quū syls tū sit: qui ad trāsumptūz sit: pcul
dubio tota ad impossibile deductio sylis nullo pacto vo
canda erit. Ad hec in oī syllogismo ac rōcinatione tres
termini ac bīne ppositiones tū sunt: sed in hac deductio
ne et termini plures tribus et ppones duabus afficiunt:
non itaqz sylli rōnem subibit. Adde qz mōstrationes oēs
syllogistice p deū de omni aut nullo vel puerfione tāqz
principia stabiliunt: verū ad incōmodū deductio nō sic
se habet: quū ois istius mōstratio ex pīmū principij
de quolibet dicat affirmatio aut negatio rōne pendeat: non
itaqz syllogismus dicēda erit. Pterea qd nō pōt syllo
gistice resolui: nec syllogistice ē cōponi pōt: nec dedu
ctio ad ipole: imo nec rō aliqua suppositoria syllogistice
resolui pōt: vt in prioz volumine disputatū fuit: igit nec
syllogistica cōpositionē habere dicēda erit. Cū hec
itaqz sic se habeat: dicēdū est ad ipole deductionē nul
lo pacto sylm esse aut sylli rōnes suscipere: et ex cōsequē
ti nullā rōnem suppositoriā. Cū addēdūz in sup falsūz il
lud eē: qd nōnulli asserūt sylm diuidi tāqz fm formā in
predicatiū ac pditionalē: hoc enīz ne vtiqz cōcedendū/
et quū dī rōnem oēm aut a pte ad totū: aut ecōuerso: aut
a parte deniqz fieri ad pte: pculdubio negandūz existi
mo: nō enim de oibus cōsequentis atqz habitudinibus
necessariis hoc pferit: sed de ijs tūz: que ad syllogismi
rationēz deduci possunt. Cū ad scdm neganda est conse
quentia atqz illatio: nō enim sequit: si aliqd et per ostē
siū syls: et per deductionē mōstrari possit: q deductio
sylis sit: quēadmodū si vñ et idē argueret et demōstratio
et dialectico rōcinio: nō ob id tū dialecticus syls demon
strationis rōnem suscipit. Verū enīuero l3 qntus ac scōs hy
potheticoz: nō sylli: sed pōtētie pōt: syllogistice vocādi
sint: syls tū ostēsiūz: q ad trāsumptū efficit et vere syls
est et sylli rōnem admittit: q si latius deductionē ad ipole
bile: omnes istos syllogismos voces: tunc faciēda erit di
stinctio ac dicēdū: partem deductionis sylm eē: pter xō
minime:

Epilo Ab
maçar Al
pharabius
et Algaçes
de syllo
logismo hy
pothetico.
Epilo quod
da de finitōe
sylis fm
mām.

Alexander no
luit deductio
nem ad ipole
eē sylm cui s
finitio compe
tat syllogismū

Solo rōnem
opinionis op
posit.

Priorum resolutio

minime: si aut pīus deductionē vocemus ad ipole
binas tū suppositorias ratiōes illas: nullo pacto in sylli
rōne veniet. Sed de hoc tā plus satis ptractatū fuit: su
perest de cetero: vt exponamus qz sit artifex ille: q mon
strationibz vtatur ad ipole. Cū dicimus itaqz qz de
mōstrator et dialecticus et pirasticus ostēsiōne vtunt ad
ipole: verū ante qz hoc exponamus: enarrādi pūz mo
di sunt: qbus ad incōmodū deducimus: sunt itaqz modi
demonstrationis ad ipole bini: vnus artificialis: alius
sine arte: et qsi vniciqz ex nā pzia ingenitus: q artificia
lis bifariāz scindit: vnus demōstratori attinet: quū. v3.
pponēs accipiunt immediate et posteriora seu pclo nobis
vel nāe manifestior sit qz pmissē pponēs: hoc enim disse
runt iter se ostēsiua demōstratio et deducens ad ipole: q
vna icipit a priozibz: altera xō a posterioribz: quēadmo
dūz Abumaçar Alpharabius in libro de syllo: et Aristot
eles in p posterioribz tradiderit: vñ nō iniuria ingt Alali
dus Rosadis in pīmū de celo: oēm demōstrationē ad
ipole esse demōstrationē falsā: vnus itaqz modus de
mōstratori attinet: veluti diximus. Altero xō ad diale
cticū ac tentatore pertinet: quū. v3. in pponibz ptabili
bus opinabilibusqz fiat ad incōmodū deducti. Cū est
ambigūz quonā pacto fieri possit vt demōstrator vtat
deductionē: quū aliqd demōstratio ois ex veris cōstrua
tur pponibz: quū in pma efficiat figura: quū in pponi
bus equiuertētibz. Cū Responemus demōstrationēz
oem: que vere et pzie demōstratio sit: ita se bīe ex necē
sitate: puta eā: quā nōnulli vocant causē et existētiē: non
tū ob id oportere hoc simplr de qūqz pferri demōstra
tiōe: siue ga fuerit: siue pp quid. Amplius dicim: demō
strationis ad ipole pponēs oēs veras eē: si enim p
demōstrationē ad ipole intelligimus suppositorios syl
logismos: puta qntū ac scdm hypotheticoz: qbus ad in
cōmodū deductio pcedit: nemini dubiū: q pponēs oēs
vere sunt: veritas nāqz ac falsitas hypotheticarū pponū
in necessitate existit cōsequētie. Cū si xō ex altera par
te qpiam authorē pbeat Arist. q in 8° topicoz ait: pspu
tanti nō eē vtendū syllo ad ipole: et ppea perperaz di
ci: q dialecticus vtat deductionē ad incōmodū. Cū de
mus nō hoc absolute promissē pba: sed quū ingt idēz
ostēsiue et per ipole rōcinari possit: nō d3 disputas vti
deductionē: sed potius mōstratiōe ostensua: hec enī cui
dētiōz stabilitoz: est. Aristoteli itaqz deductionis mo
dus talis est. Qui xō sine arte pferit is est: quo p pzin
cipia mōstrare puenimus: quoqz expōnis quasi ratiōe
vtimur: qū fortasse in gāma post nālia vñs fuit Aristot
eles: qualiqz iterū in prioz volumine diximus monstra
ri puerfionis regulas: sed de hac abunde supra diximus.
Cū Planū itaqz deductionēz ad ipole ad oēs attinere
artifices: demōstratorē: dialecticū: ac litigiosum: seu ten
tatorē: et ex bis in sup manifestū: cur nō oia monstrentur
ostēsiuo rōcinio: quū tū aliqd: quodcūqz ostensue mon
strat: possit et deduci ad ipole: quū enīz in mōstratiōe
qualibet a notioibz initij sumēdū sit: si pgerit hēz p
positionibus notioz eē: opus erit ad incōmodū deduce
re: nō aut ostēsiuo vti rōcinio: et ob hoc ingt mathema
tici theozemata qdā eē: q solū p ipole demfari pōt: q
admodū diametrū costē icōmēturabiles eē. Cū qd si in
ditiūz sniaz asseras Arist. q in prioz volumine dicebat:
qdāqz mōstrat p impossibile: possit et ostēsiue mōstrari.
Cū Rūdo aliqd eē monstrari aliqd demfari: ac verū esse/
vbiciqz fit deductio ad ipole: ibidē et fieri posse ostēsiuā
rōnem: nō aut vbiciqz demfationēz facim: ad ipole et ga:
ibidē et fieri posse ostēsiuā et pp quid: qm sit eadez et no
tioz essent et ignotioz: qd absurdissimū. Sed bis trāsa

Nota qd arti
fex vtatur de
mōstratiōe du
cē ad ipole.

Duo mōi sūt
ducti ad im
pole demon
strationis.

Dia iter de
mōstrationē
ostēsiuā et ad
ipole ducēte.

Dia demfari
ad ipole est
demfatio ga.

Dubium quō
demfatiōe ad
ipole vtat de
mōstrator.

Solutio.

Dubium quō
sit dialectico
vltis pp deū
pba. 8. top.

Solutio.

Deductio ad
ipole oēs arti
fices vtunt.

Dubium ex di
cto pba p p

Solutio.

ctis tā demū ad cōtextū enarrandū veniamus. Syls
xō qui per ipole: enarratur itaqz p b3: qūo p dedu
ctionē ad incōmodū diuersa mōstrent qūta: pīmū descri
bit: qd sit deductio ad ipole ingens sylm ad impossi
bile eē: quū supposita snt dīctōria et altera ppone ali
unde accepta deducimus ad aliqd manifeste falsū: vbi
notēs: quēadmodū et dīctus refert Albertus: qz ex habi
tu nō ex actu: veluti in pcedētibz: potētiā istā syllogistica
describit. Hoc autē ideo factū fuit: qm deductio ad ipole
sylm ac mōstrationis magis rōne hēbat: quā supiores po
tētiē: enī quodāmodū ad istā tāqz scopuz dirigebantur.
Cū aut in oibus figuris. Post descriptionē dūctiōis
ad ipole vult edocere quonā pacto pueniāt iter se puer
sio sylloz ac dūctio ad ipole: et ingt: has pō in b3 cor
des eē: qz ambe i tribz efficiunt figuris: addit alij: qz am
be opp^m supponēs rōcinant. Differunt aut iter se: qm
puerit syls tā pcedēte alia rōcinatiōe: qz deductio ad i
possibile efficiat nullo pmissō syllo: qz tū pposita in me^m
hēc qdēda: quā tāqz verā i qdē dūctio: veluti in exē
plo: si alius extiterit mōstrare: nullū boiez eē inaiatū: non
statim accipim⁹ pponēs ad hēc ostēsiue mōstrādā: qz co
gnoscentes hēc manifeste verā eē: vtimur dūctiōe ad i
cōmodū: puta p pacto: si falsūz ē: nullū boiez eē inaiatū:
verū ergo erit dīctōriū: alijs bō ē inaiatus: cui si addi
derim⁹ nullū inaiatū aīal. Cōcludim⁹ fm 4° idem fabi
lē: nō ois bō aīal: qd et falsūz est et absurdū: igit mō dīf
ferūt puerfio ac deductio ad impossibile. Differūt et qm in
puerfione supponimus tam dīctū qz dīctōriū: in dedu
ctiōe xō dīctōriū tū. Itēz ga cōuersio pītiā tū mon
strat sylli: deductio aut pposita hēc. Ad hec qm qd sup
ponit i puerfioe: pcludit in deductionē: et ecōuerso: qd in
deductionē supponit in puerfioe colligit. Demū vint cō
uersio atqz dūctio: qm puerfio indifferēter supponit ac
concludit aut verum aut falsum: deductio autēz semp et
supponit et concludit falsum.

Termini autē similis se habebūt in ambo
bus: et eadē amboz acceptio: vt si a inest oī
b: mediūz autē c. Si fuerit suppositū aut nō
omni aut nulli b: incē: c: xō omni: qd erat ve
rus: necesse est: c: aut nulli aut nō omni b: in
esse: hoc aut impossibile: qre falsum: qd sup
positū est: verū igit oppositū. Cōsilt xō et
in alijs figuris: quēcūqz enī cōuersionem su
scipiūt: et sylm p ipole: alia itaqz proble
mata oia p ipole mōstrant in oibz figuris.

Doc est: hāc iter se dīctas ac dīctiū obtineāt: qū tū
ad reflexionē sylly vno et eodē mō se hāc: veluti in exēplo/
si pclusus fuerit: oē b: eē a: p me^m: c: b pacto. oē c: a: oē b/
c: oē b: a: poterim⁹ facere et pūsiōne et dūctionē ad ipole
qsi p cōsdē terminos atqz eadē pponēs hūc in modū: si
nō ē vera p ista oē b: a: supponam⁹ q aut dīctū aut dīctō
riū. nullū b: eē a: vel nō oē b: eē a: deinde hūc addamus
maiores ppositi syllogismi: omne c: a: ita cōcludim⁹ l
scōa fig⁹. nullū b: eē c: aut nō oē b: eē c: b aut sit et ipole et
manifeste falsum: vel mōstretur alio syllo: et quū ex vero
nō sequat falsū: falsūz ē: erit: qd a principio fuit supposi
tū: hoc est: nō omne b: eē a: qre suū opp^m ac dīctōriū
verū erit: omne b: eē a: quod monsttrandū fuerat p ipole
sibi qz. Notau aut dignū qz Aristoteles nō supposuit dī
ctū ac dīctōriūz tūm: oēs nō oī aut nulli ga fieri b
legitime possit i dūctiōe ad incōmodū: si b: eē c: vñ
et idē exēplū ambobz latitaret et cōuersionē et dūctiōē

Quid sit dedu
ctio ad ipole
ex dicto pba.

Don Albert

Quo differat
et pueniat syl
logism⁹ puer
fioz et deduc
tio ad ipole.

Nota qd deduc
tiōe ad ipole
nō possunt: et
dīctū et pūadi
cto^m suppo
nere recte: b
tū oppo^m vñ
pba p⁹ possit
asserere vt vñ
deducimus.

Documen
tū egregiū

Liber

Dubium de contradictione in
dictis. *Idem* h
et infra.

Solution.

[illegible]

/// Quia omnino uia propositio aduentitia
debet ee uniuersalis affirm. Negq. n.
potest ee aut particul. aut nega. ga se
particu. & negatiuis nil scribitur. /

Dubiu q̄re in
p^a nō colliga
tur vlc affir
ma^m p dedu
ctionē ad im
possibile vt in
alij.

Solo. q non
idē seruafmo
due pfectiōe
z iperfectiōis
i oib⁹ figuris
imo opposit⁹

a/c>null/b/a:scilicet enīz minor prohibet negatiua in pma fi
 gura. Et bis itaqz planuz nullo pacto posse vltiter affir
 matiua cōcludi in prima. ¶ Sed ambigeret fortasse ali
 quis cur hoc ita sit: quē enī prima figura lōge perfectior
 existat r scōa r tertia cōsentaneū videat si vlt in scōda
 ac tertia cōcludit per impole: q r in pma colligi possit.
 ¶ Preterea oēs sylli scēdū ac tertie vt pficiant ad pri
 mā reducunt figurā: si igit r bi reducunt planū q in pri
 ma per impole concludi poterit vlt affirmatiua. ¶ Ad
 bec r cōsilia dicimus nō eūdem seruari ordinē pfectio
 nis atqz impfectionis in rectis rōcinationibus r in dedu
 cētibus ad impole: imo qd amplius ex opposito ptenet
 ordinem distribui: nāqz quī recti sylli pfectiores sunt r
 deducētes ad impole impfectiores efficiunt: nāqz dedu
 centes ad incōmodū ex opposito rōcinant: pfecti rō op
 positū impfectius semper existit: quē ad modū negatiua in
 pte: que vltiter affirmatiue opponit imperfectissima est
 oīum ppōnū. ¶ Alicui rō r nulli: jnō mōstratur ingt per
 impole vltiter affirmatiua: sed negatiue ambe r affirmati
 uia in pte mōstrari vtiqz possunt in pma figura. ^{Sup}
 ponat enī a nulli/b: r exponit quō in pma figura pposi
 tibile mōstret affirmatiua in pte: puta aliqd/b/a: si enim
 ingt bec nō est vera: supponat sua cōtradictoria nulluz
 b/a cui addatur altera ppositio manifeste vera que acci
 piat ad/b/a: puta aliqd/c/b: deide ex bis pcludat fm 4um
 indemonstrabile aliqd/c/nō est/a qd fieri nequit: suppo
 nat enim hoc manifeste falsuz eē ac impole: ppea q bu
 ius cōtradictoriū: oē/c/a r necessariū est r manifeste ve
 rū: si itaqz falsuz est aliqd/c/nō eē/a falsum erit r illud ex
 quo deducit/puta nullū/b/a: qre suum cōtradictoriū ve
 rū erit: aliqd/b/a qd fuerat in mōstrationē pposituz. ¶ Et
 si ad/a/boc est si ad maius extremū ppōne assumpseri
 mus: siue cōtrariū siue cōtradictoriū supponamus pclu
 sionis r questiti nō cōstruemus vitē cōplicationem: qm
 in pma figura minore exite negatiua nō efficit sylis: vt
 in exēplo: oē/a/c>null/b/a: vel aliquod/c/nō est/a: ex bu
 tus cōmodi terminoz ac ppōnuz dispōne nil sequitur vi
 syllogistica

Moia q' dicitur
floreles i terra
tu funit oculus
aliqui c/e/e/ e/ e/
pofita conclau
dit vlez p' p
cularē negan
uā: fz qm d
rio no ita leg
tur ppo i o
mā: vrb ddi
ctorio: qm n
nece ē fz vnu
diti ē faluz
alio ē veruz
Idcirco feci
folū monftr
tionē de ddi
ctorio ifte au
ctor i expo
tionē.

Contrarium appellat q:
subcontrarium

Dziórz resolutorz

sylogistica ubi notes q̄ latinus subcōtrariū vocauit hoc
etia in loco note 224: que admodū supra quoq; plerūq;
fecerat. [Plani igit:] manifestū inquit si volumus ad i
possibile ducere q̄ nō cōtrariū sed oppositū ac cōtra
dictoriū supponendū: 2 addas tu / et altera ppō nō ad ma
iorem sed ad minorem extremitatem accipienda.

Terminus supponatur a/alicui/b/inesse: acce-
ptus aut sit/c/oī/a/necesse itaqz/c/a/a/a/b/ in-
eē: hoc aut sit ipole: quare falsuz qđ supposi-
tus est: si ho sic verū nulli inēē. Cōsistit autēz
z si pīnatiūū sumptū fuerit/c/a. S; si ppō/
que est ad/b/accepta fuit/nō erit syllā fin aut
pīnuz suppositū fuerit/syllā quidē erit z im-
possibile: s; nō mōstratur suppositū: suppo-
natur enī/a/oī/b/z/c/accipiatur oī/a. igitur ne-
cesse est/c/oī/b/inesse: hoc aut impole: quare
falsuz/a/inēē oī/b. Aterū nōdū vtiqz neciū/si
nō oī/nulli inēē. Cōsistit autēz erit z si ad/b/accepta
fuerit altera. ppō/syllā qđē erit z impole: s;
nō tollitur suppo: āre oppositū supponēdū.

¶ Hoc est: si intentio fuerit monstrare vltimē negatiuam in
p̄ma figura p̄impole, puta nullū/b/a, supponamus suūz
adictioz: aliq̄b/b/a: deinde accipiamus alterā p̄pōnem
ad maiorē extremitatē: oē/a/c, ex bis vt planū est p̄clu
demus aliq̄b/b/c qd̄ supponat esse impole ⁊ falsū: q̄re
⁊ id ex quo sequit̄ falsūz erit, puta aliq̄b/b/a ⁊ si hoc fal
sūz, suū cōtradictoriūz verū: nullum/b/a, qd̄ fuerat mon
strādū. Eodē pacto ⁊ si: c/a: hoc est maior p̄pō accipia
t non affirmatiua, vt sup̄a fecimus: sed negatiua, hunc in
modū: nullū/a/c, aliq̄b/b/a: aliq̄b/b/c nō est, cist̄ enīz B fal
sum ⁊ impole ac deducit cōtradictoriūz, vt p̄us. | Sed si
p̄pō: | hoc est, sed si acceptimus alterā p̄pōnem, nō ad
a, vt sit maior, sed ad b, vt fiat minor, nō erit pacto aliq̄
syll̄s: qm̄ complicatio fiet ex maiore in p̄re: qd̄ alterā p̄i
me figure legē abrogat. | *Si nūc dicitur.* | Si nō ingt nō
cōtradictoriūz, sed dicitur quēstio supposituerimus syll̄z qui
dem ac vtilē complicationē cōstruemus, non tñ, p̄positūz
concludemus, vt in exēplo, supponat oē/b/a, qd̄ est con
trariū vltis negatiue, deinde huic addat alterā p̄pō ad ma
iorem extremitatē accepta, oē/a/c. Cōcludit̄ igit̄ oē/b/c,
qd̄ supponat falsū, sed ac impole: falsūz itaqz ⁊ id, ex q̄
deducit̄ omne/b/a, sed nō, si hoc falsūz, p̄p̄ea verum est,
nullū b/c: a: p̄rit enīz vtracq̄ cōtraria simul falsa existe
re. | Cōsimilr aut̄ ⁊ si ad b. | Si ingt cōtrariū supposue
rimus ⁊ alterā p̄pōnem nō ad/a, vt sup̄a, sed ad b, acce
perimus, syll̄m cōsimilr cōstruemus ⁊ impole concludē
mus: oē/b/a: omne/d, bōē/d, a/qd̄ ex sup̄pōne sit impossi
bile: q̄re ⁊ illud ex quo deducit̄ omne/b/a, sed nō si b fal
sum: p̄pterea ex erit suū cōtrariūz nullū/b/a: p̄rit enīz
vtracq̄ simul falsa eē: b hoc est, qd̄ voluit dū inquit, si
nō tollit̄ suppositio: ac si diceret, sed nō sublata sup̄pōne p̄
pterea cōcludit̄ tur, p̄positūz qm̄ nō si vnum dīctorū est fal
sum, ob id reliquū est verum: est itaqz semper opposi
tum ac contradictoriūz supponendum.

C Et autē mōstremus/a/inēsse nō omni/b/sup
ponendū omni inesse: si enī/a/omni/b/τ/c/oi
a/c/omni/b/qre si hoc impole/falsuz/qd sup
positū est. Cōsīlīr autē τ si ad/b/accepta fuit
altera ppō: τ si priuatiūz erat/c/a.cōsimilr:
sic et enī sit syllō. Si pō ad/b/sit priuatiūz/nī

Nullū. b. ÷ a.
Omne. b. est. a.
Omne. a. est. c.
Omne. b. est. c.

bil mōstrat. Et si nō omni/sz alicui inē sup-
positū fuerit nō mōstrat qm nō omni/sz qm
nulli: si enī a/a/a/a/b/c/xo omni/a/c/a/a/b/
b/inērit: si igit hoc impole/falsuz est/a/a/a/a/
b/inesse: quare verū nulli: hoc aut monstra-
to/tollit ipm verū: a/eniz alicui qdem b/in-
erat: alicui autē non inerat. Amplius nō ac-
cidit impole iuxta hypotbesin: eēt enī utiqz
falsa: si qdem ex veris nō est falsuz rōcinari:
nūc autē est vera: inest nāqz/a/a/a/a/b/: qua-
re non supponēdū alicui inesse/sed oī. Con-
sili x̄o ⁊ si mōstraremus/a/a/a/a/b/nō inēxi
stens: si enī idē alicui nō inesse ⁊ nō oī inē:
eadem vtrozūqz demonstratio.

C Enarrat qño negatiua in parte possit ostēdi per ipso-
bile inqñes supponēdū esse dīctoriū ⁊ accipiēdam al-
terā ppñcm ad maiorē extremitatē: puta in exemplo
si nō est verū: aliquod ⁊ nō est ⁊ a supponat suū cōtradi-
ctoriū: omne ⁊ b est ⁊ a: deinde addat ad maiorē accepta p-
positio: omne ⁊ a ⁊ c ⁊ cōcludat in pma figura: omne ⁊ b ⁊ c ⁊
hoc falsus, ergo ⁊ o ē ⁊ e ⁊ a, ex quo sequebat: igitur que-
situm verū: aliqd ⁊ b ⁊ nō est ⁊ a, ⁊ cōsimilr aut ⁊ si ad ⁊ b
idem fiet ⁊ si altera ppositio nō ad maiorē ⁊ sed ad mino-
rem accipiat extremitatē hunc in modū: omne ⁊ b ⁊ a: o ē ⁊
b: omne ⁊ a: si enī hoc impole ⁊ falsus erit: omne ⁊ b esse ⁊ a
⁊ ex pñti verū aliqd ⁊ b nō esse ⁊ a, Et si priuatiuū ⁊ b est
si c ⁊ a ⁊ maior ppō accepta fuerit negatiua: itidē ppositū
cōcludere valebimus vt in exēplo: nullū ⁊ a: omne ⁊ b ⁊ a:
nullū ⁊ b: qd si est impole ⁊ falsus erit ⁊ suppositū ipsū:
o ē ⁊ b esse ⁊ a: qñe verū cōtradicitoriū aliqd ⁊ b nō est ⁊ a
⁊ nō negatiua ppositio nō ad ⁊ a ponatur ⁊ sed ad ⁊ b: hoc est
nō ad maius ⁊ sed ad minus extremū: nūbil penitus cōclu-
det in prima nōqñ figura minor negatiua in cōiunctiōe

vili eē non poterat. [Q]uod si nō omni | verum inquit si in
mōstratōne pblematis huius nō cōtradictōriū / s; sub
cōtrariū supposuerimus; puta aliqđ / b; eē / a; nō mōstra
bimus nō omni; hoc est negatiua in parte; sed nulli z vni
uersali negatiua; quemadmodum supra exposuimus;
nūc etiā declarā in exemplo; eē / a; c; aliqđ / b; a; aliqđ
b; c; si hoc est impōe; falsum z qđ suppositum fuit; aliqđ
b; eē / a; quare suū cōtradictōriū verus nullū / b; eē / a; qđ
si verum est; verū z aliqđ / b; nō esse / a; nō tñ ppter ea bōz
est supposito subcōtrario hoc accidere; sed p accēs quo
dāmodo; qm enīz posito subcōtrario questū sequi vlti
ter negatiua esse verā per deductiōē ad incōmodū;
hoc etiā deriuare poterimus negatiuāz in pte veritatem
obtinere; z ita posito subcōtrario p accēs cōcludimus
negatiuā in parte positōne verā eē. Ceterum ingt pba
non debemus ppter hoc dicere; qđ deductio fieri possit
ex pōne subcōtrarij; si enī hoc ita esset; nō solū positōne
particularis; sed z nā particularis sequeretur; sed hoc non
fit; oū enim vera est nullū / b; esse / a; non pōt particularis
fm nāz vera eē puta aliqđ / b; nō esse / a; si enim bec su
pte igenio vera est; vera etiā erit sua subcontraria; aliqđ
b; esse / a; qre si p impōe ex suppositiōe subcōtrarij con
cludimus vltier negatiuā verā esse / accidit verā aliqua
ppōnem tolli ac destrui; puta istāz aliqđ / b; est / a; que si
mul cum negatiua in pte verificabatur; positum nāq; fue
rat hanc aliqđ / b; nō est / a; particularē esse fm naturam
| Amplius nō accidit. | Preterea ingt nō accidit impō
sibile hoc pp hypōthesin ac suppōnez que erat; aliqđ / b;

Acuta & exi
mia expositio
qm philopon
omisit

Alexander citatur in secu
dū librū priorum.

A. f. c.

est: si enim ita foret, non esset vera, sed falsa: quod tamen affir-
ter se habet: dicimus enim hanc esse secundum naturam particula-
re: aliquid/b non est: quod si ita est, vera erit et subcontraria:
aliquid/b est: que erat hypothetice accepta: igitur hypothetice
falsitas erit vera: ergo totum antecedens verum, igitur et conclusio: quoniam
ut supra disputauimus ex veris propositionibus non potest fal-
sa conclusio sequi: quod ob hoc quod suppositio ista vera sit
non poterit esse causa falsi et impossibilis conclusionis: et ex con-
sequenti particularis negatione: quare non supponendum sub-
contrarium: aliquid/b est: sed contradictorium: o/b est. **¶** Sed
similiter non et si monstrarem: Idem igitur fiet si monstrandum
accipiamus p impossibile/a aliquid/b non inesse: quoniam idem
est non omni et alicui non inesse: eadem nimirum et viroque
monstratio efficitur. **¶** Sed quereret non abrequepiam an
quodammodo negatiua in parte per accens monstrabam?/
non possumus itidem et affirmatiua particularem ostende-
re: **¶** Rideo fieri hoc minime posse: namque ut supra dis-
cussimus, vltiter affirmatiua non potest per impossibile in prima
concludi figura: et propterea nec affirmatiua in parte per acci-
dens: veluti consideranti manifestum.

¶ Planum itaque quod non contrarium, sed oppositum
supponendum: namque sic necessarium erit et digni-
tas probabilis: si enim de omni dictio aut ne-
gatio: quoniam monstratum fuerit quod non negatio ne-
cesse est affirmationem verificari. **¶** Rursus si
non ponit affirmationem verificari, probabile est
existimare negationem. **¶** Contrarium autem neutro
modo conuenit existimare: neque enim necessarium
si nulli falsum/omni verum esse: neque probabile: ut
si alterum falsum/et alterum verum. **¶** Planum igitur quod
in prima figura alia quodam pblemata omnia mou-
strant per impossibile: vltimam autem affirmatiuam
non monstratur.

¶ Ex dictis possumus itaque conclusionem inferre ingens ex supe-
rioribus clarum esse quod in deductione ad incommodum non con-
trarium vel subcontrarium, sed oppositum ad contradictorium suppo-
nendum est: et subdistinguitur huius reddenda. **¶** Namque sic necessa-
rium erit et dignitas probabilis: hoc est: namque ita ex necessi-
tate concluditur propositum quod dignitas: quia vlti-
mum in deductionibus, imo quod amplius in scientiis omnibus
probabilis erit: est autem dignitas ista, de omni affirma-
tione aut negatione vera esse: si itaque iste neget affirma-
tione veram esse, probabile est ac consentaneum existimare
negationem vere perferri: in autem negatio falsa, vera nimirum
erit affirmatio: sed de contrariis non possumus eadem di-
cere: neque enim si vnum trium falsum, propterea reliquum ve-
rum est: neque hoc etiam probabile. Ceterum quo possumus quod
in contextu dicimus recte intelligere exponendum a nobis
est: quod probabile, quod dignitas significat: ut horum descri-
ptionibus enarratis facilius contextus appareat. **¶** Est
igitur dignitas siue proloquii, siue profatus, propositio inme-
diata: quam necesse est quicunque habere et credere: qui autem
ac sciam aliquam vellet addicere: sic enim inquit in postero-
ribus Aristoteles et ita peripatetici omnes dignitatem acce-
pere: quam nonnulli et *χοινὴν ἐννοίαν*, hoc est eodem cōce-
ptum appellauerunt: hanc ite greci *ἀξίωμα* vocant *παρά*
τὸ ἀξίωμα, et ab omnibus approbati. **¶** Stoici tamen secus
accipiebant axioma et dignitatem: axioma namque ut ipso-
rum verbi gratia nuncupabat *τὸ ἀποφαντικὸν καὶ ἀποφαντικὸν*
ὁσὸν ἐφ' ἐαυτῷ, quod negabile aut affirmabile: quantum in
seipso est: hoc est: axioma nihil aliud est, quod peripateti-

ci enuntiationes vocant. **¶** In presentia vero per dignitatem
atque axioma debemus intelligere propositionem immediatam
secundum descriptionem: quam ex ista *ᾧ* supra designauimus:
sic enim et hoc dignitas nuncupatur: de quolibet negatio aut
affirmatio vera: et hoc de dignitate. **¶** Probabile vero est
referre in topicis Aristote. quod videtur omnibus aut pluribus aut
sapientibus: et his aut omnibus aut pluribus aut maxime no-
tis: vel ut nonnulli ferunt, probabile est: quod neque verum neque
falsum penitus est: ut deum posse oia: deum namque esse verum
est: posse autem oia falsum: quare propter dicentem deum posse oia
nec vera nec falsa penitus est. **¶** Sed ambigeret non iniuri-
a aliis quo propositio supra allata secundum hunc sensum proba-
bilis esse possit: illa enim non dubia, sed constantissima ve-
ritate obtruncatur: quare secundum descriptionem istam probabilis nul-
lo modo dici poterit. **¶** Rideo, quodammodo in primo
de differentiis topicis igitur Diuus Severinus: probabile
duplex esse necessarium ac non necessarium: propositio probabilis
ac necessaria dicitur: quare propter quod vera est et necessaria videtur
etiam omnibus aut pluribus aut sapientibus, ut oia totum esse ma-
ius sua parte: et de quolibet affirmationem aut negationem
dici: probabile vero non necessarium id est: quod dubitate veri-
tatis existit, ut oem matrem filios diligere: et enim ita cunctis
fere videatur: non tamen ob id necessarium hoc esse dicimus: quoniam
comperit est matres aliquas proprios filios odio insectu-
tas: illi itaque dum probabile sinebant pressius accipiebant
probabile, ut videtur contra necessarium distinguunt. **¶** Aristoteles
vero et latius descripsit et cōius: hoc etiam in loco accepit, ut
videtur, ita necessarium quod non necessario accommodat. **¶** Sed ad-
huc dubitarent alii cur ita hoc in loco dixerit *ᾧ* et di-
gnitas erit probabilis: quasi enim videtur ambigere an sit p-
babilis nec ne? **¶** Dicimus igitur ideo factum fuisse, ut scire-
mus monstrandi modum istum maxime apud dialecticos: quod
probabilibus videntur propositionibus in vltima esse: ac si diceret,
si contradictorium supposuerimus et de necessitate concludere
mus: et dignitas dicens, de quolibet affirmatio aut nega-
tio erit probabilis et apud omnes accepta: sic enim accidet
dignitate illa in multo esse vltimam et in multorum mentibus sta-
biliter. **¶** Planum igitur quod in prima figura: manifestum inquit ex
supra dictis problemata et quæstiones oia posse per deductionem
nem in prima monstrari figura propter vltimam affirmatiuam: hoc
enim in prima figura monstrari nequit: in secunda vero ac tertia
ostendit: quod quo fiat, enarramus secundam figuram istam
explicantes: sed prius exponamus vltimum cōiugationum
numeri, quæ hanc in figura per impossibile concludunt. **¶** Sicut
itaque referente Diuo Alberto viles cōplicationes in pri-
ma figura ad impossibile ducentes octo bine ad affirmatiuam
in parte cōmonstranda: et totidem ad vltimam negatiuam ac
demum quatuor ad negatiuam in parte ostendenda et.

Figura secunda.

¶ Media vero atque vltima: et hoc
monstratur: ponatur enim a non omni
b inesse: acceptum autem sit a oia c in-
esse: igitur si non omni b: c non omni
c non omni b: sed hoc impossibile: sit enim manife-
stum quod c inest oia b: quare falsum quod supponit:
verum itaque oia inesse. **¶** Sin autem contrarium sup-
positum fuerit, syllabis quidem erit et impossibile non
tamen monstratur propositum: si enim a nulli b: ipse
non c omni c nulli b: sed hoc impossibile: quare
falsum nulli inesse: ceterum non si hoc falsum/
omni verum: quando autem a test alicui b suppo-

Quid sit pba-
bile.

Dubium.

Solutio.
Probabile
duplex videtur
et non necesse.

Dubia aliud

Solutio.

Quot sunt
leo iugantes
quod si iugantes
concludunt per
impossibile.

naturam nulli b inesse: c autem omni inest: neces-
se igitur c nulli b: quare si hoc impossibile/ necesse
est a alicui b inesse: quod si fuerit suppositum ali-
cui non inesse: eadem erunt quæ in prima figura.

¶ Planum ex his quæ supra relata sunt non posse vlti-
ter affirmatiua per impossibile monstra-
ri in prima figura: quoniam igitur *ᾧ* ita sit: tamen prohibet
in secunda ac tertia vltimam affirmatiua deductionem monstra-
ri: ut in secunda sit puta ostendendum omne b a per imposse:
faciemus hunc in modum: si non est verum quod propositum
supponat contradictorium: non omne b a, cui addat extrinse-
cus vltis propositio affirmatiua manifeste vera: omne c a/
et ita fiat cōplicatio: omne c a non omne b a negatiua in
parte concludens in quarto secunda: non oia b c que quæ ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet et id quod sup-
positum fuerat manifeste falsum esse: non omne b esse a:
quare si hoc falsum/verum erit suum contradictorium: oia b esse
a quod monstrandum fuerat. **¶** Scias tamen igitur *ᾧ* philosophus ex
supposito sit ipse ac manifeste falsa arguet

nulli inest: et manifestum est ex his quod nulli/b/ inest a. Cōfili autem si non omni monstratum est inexistens: suppositio nāq; est oī inest: c/bo accipiebatur a/qd; oī: b/bo non omni: et si prima finit acciperet c/a: cōfili: sic enī efficiē media figura. Rursus monstratum sit a/inexistens alicui/b/: suppositio igitur nulli inesse: b/bo accipiebatur oī c/inest: et a/aut oī aut alicui/c/: sic enī erit impole: bec aut ultima figura: si a/ et b/omni/c/ et manifestum est ex his quod necesse est a/aliciui/b/inest. Cōfili autem si b/aut a/ acceptum fuerit inexistens alicui/c/.

Incipit hanc sigillatim pynāquāq; figurā monstrare: quō ostēda per impole: et recto syllogismo ostēda quēat: p primū a p exordis: et in hac ab vltier negatiua: qm enī ut supra plerūq; retulimus vlt maiorē vim obtinet ad syllogismū cōplicandum qd affirmatiuū: nō iniuria vlt negatiua affirmatiue in pte impfentia affpuit: si enī vltier affirmatiua concludi posset per ipsoibile in prima figura: pculdubio de ea pium mēto faciēda fuerat: sed qm id fieri nō poterat: cōfentancū fuit ab vltier negatiua pncipiū sumere: ait itaq; si in prima figura cōclusus fuerit per impole: nulli/b/ esse a/supposito cōclusionis opposito hūc in modū: oē a/est caliqd b/a: aliq; b/c qd impole: si inq; syllogismus nulli cōcludens in prima sic fuerit cōstructus: nimirū recta rōcinatio fiet in secūda hoc pacto: omne/a/c: nullum/b/c: nulli/b/a. Cōfili autem si nō omni: Cōfentancū fuerat p m dignitatis ordinē post vlt negatiuaq; agere de affirmatiua in parte: bec enī potior digniorq; est negatiua itidē in parte: sed qm negatiua particularis cōfomior est vltier negatiua qd affirmatiua: ppter ea statim post expōnem vltier negatiue de particulari itidē negatiua ptractat inquis eodē mō fieri ostēsum rōcinū in secūda figura: si p ipsoibile in pma monstrauerimus negatiua in parte: vt in expō: omne/a/c: omne/b/a: oē igit b/c: sed hoc impole: quare et suppositū: erit itaq; syls rectus in quarto secūda hūc in modū: omne/a/c: non omne b/c: non oē b/a: vel si c/a: hoc est maior ppositio accepta fuerit negatiua ita nulli/a/c: omne/b/a: nulli/b/c: quod falsum et ipsoibile: rōcinū rectum extrahitur in tertio secūda hūc in modū: nullum/a/c: aliq; vel nō omne/b/c: non oē itaq; b/a: et hoc est qd voluit dum ingit: et si pua: tium accipere c/a. Cōfili: sic enī efficiē media figura. Rursus monstratum sit a/inexistens alicui/b/. Supperest vt de particulari et affirmatiua problemate iā p tractemus: ait itaq; si affirmatiua pclusio in parte deducta fuerit in prima per impole: q rectū rōcinū ad hāc cōmonstrandā in tertia efficiē: puta: nulli/b/a: oē c/b: nullum/c/a: qd falsum est et ipsoibile: rectum rōcinū in tertia tale fiet: omne vel aliq; c/a: omne/b/c: aliq; b/a: et hoc est qd voluit dū ingit: si a/ et b/ omni/c/. Cōfili autem. Hoc idē eueniet quo ad syllogismū figuraz: siue maiorē acceperimus affirmatiua in parte: aliq; c/a: omne/b/c: siue etiā minorē: omne c/a: aliq; b/c: sic enī vltior modū cōcluditur: aliq; b/a: in tertia figura: Atq; bec de prima figura: ad secundam transeamus.

C Figura secunda.

Rursus in media figura sit ostēsum a/omni/b/inexistens: igit suppositio erat a/inest: nō omni/b: est autem

acceptum a/omni/c/ et c/omni/b: sic enī erit ipsoibile: bec rō prima figura: si a/oī c/ et c/omni/b. Cōfili autem si alicui ostēsum est inexistens: suppositio nāq; erat a/inest: nulli/b: sed acceptū fuit a/omni/c/ et c/alicui/b/. Si pnatū sit syls/suppositio qd; c/a/alicui/b: acceptū rō est a/nulli corūz/que c/ et c/omni/b: qre sit prima figura: et si nō vltis syls: sed a/aliciui/b/ monstratus est non inesse cōfili: nam suppositio a/inest: oī b: acceptum rō est a/nulli/c/ et c/alicui/b: sic enī prima figura.

Monstrauit superius quō que per ipsoibile monstrant in pma figura: ostēsum arguebant rōcinio in secūda ac tertia: expōitur impfentia: quō que per impole monstratur in secūda ad rectos prime syllos reducant: et primū agit de vlt affirmatiua: que in secūda sic ostēdit: omne/c/a: non oē b/a: non oē b/c: sed hoc falsū et impole: rectum rōcinū tale erit: omne/c/a: oē b/c: omne/b/a: sed bec prima figura est: vt planū est superius. Cōfili autem si alicui ostēsum est: Ordine dignitatis ac doctrine merito nunc secutus est: qm in secūda figura vltier etiā affirmatiua per impole monstrata cū qua cōmētiū habebat affirmatiua in parte et ob id postea qd de vlt ptrauit ex psequenti agit etiā de particulari inquis si deductio ad incommōdū in secūda figura extiterit: omne/c/a: nulli/b/a: qd ostēsum ac rectus syls erit in prima: oē c/a: aliq; b/c: aliq; b/a. Si pnatū sit syls: Si rō inquit syls hoc est cōclusio et questū negatiua extiterit: puta vlt cōclusus per impole in secūda hūc in modū: nulli/c/a: aliq; b/a: aliq; b/c: non est: qd falsum et ipsoibile: si inquam tale extiterit cōcludet ita recto syllogismo in prima: nulli/c/a: omne/b/c: nulli/b/a. Et si nō vltis syls. Et si ingit cōclusio per impole deducta negatiua fuerit in parte hūc in modū: nulli/c/a: omne/b/a: nullum/b/c: qd ipsoibile: si inquam res sic habuerit fiet rectus syllogismus in prima: nulli/c/a: aliq; b/c: aliq; b/a: non est: a. Et bec de 2^a fig: ad 3^{am} pdeamus.

C Figura tertia.

Rursus in tertia figura ostēsum sit. a. omni. b. inest: igit suppositio erat a. inest: non oī. b: acceptū autem est. c. oī. b. et a. omni. c: sic enī erit ipsoibile: bec rō prima figura. Cōfili autem et si in aliquo demonstratio: suppositio nāq; a. inest: nulli. b: acceptū autem est. c. alicui. b. et a. oī. c. Si rō pnatū sit syls/suppositio qd; dem. a. alicui. b. inest: acceptū est autem. c. a. quidē nulli: b. rō omni: bec autem media figura. Cōfili autem et si nō vltis demonstratio: suppositio enī erit. a. inest: omni. b: acceptum rō fuit. c. a. qdem nulli: b. autem alicui: bec rō media figura. Planū igit q per eosdē terminos et ostēsum est monstrare vniūq; pblematū et per impole. Cōfili autem erit et ostēsum extitibus syls ad impole deduce-

re in terminis acceptis: qm ppositio opposita pclusioni accepta fuerit: fuit enī idē syls ijs qui per cōuersionē: qre statim habemus et figuras: p quas vniūq; qd; erit: manifestū igitur q vniūq; qd; pblema monstrat amobus modis et per ipsoibile et ostēsum: et non cōtingit alterum separari.

Dixeramus superius pblemata que per ipsoibile monstrant in tertia ita pui di: vt affirmatiua prime figure ostēsum ascriberent rōcinis. negatiua rō secūda: hoc igit impfentia monstratur est: ac primū incipit ab vltier affirmatiua ingens: si vltier affirmatiua pclusio monstrata fuerit in tertia p deductionē hūc in modū: aliq; b/c: non est: a: omne/b/c: aliq; b/c: nō est: a: qd est impole: si inquam ita deducta fuerit: fiet ostēsum syls in prima sic: oē c/a: omne/b/c: oē b/a. Cōfili autem et si in aliquo: Jtidē inquit fiet in pma ostēsum rōcinū: omne/c/a: aliq; b/c: aliq; b/a: si deductio ad incommōdū in tertia extiterit: nulli/b/a: aliq; b/c: aliq; b/c: non est: a: qd falsū est et impole. Si rō pnatū sit. Jtidē monstrat quō si vltier negatiua in tertia deducta fuerit per impole ad secūda rectas rōcinatōes reuocet: puta aliq; b/c: oē b/a: aliq; b/c: a: qd falsū et impole: rectus rō syls ita fiet in secūda: nullum/a/c: oē b/c: nullum/b/a. Cōfili autem et si nō vltis. Jtidē inquit in secūda fiet rōcinū rectum: nullum/a/c: aliq; b/c: aliq; b/c: non est: a: si in tertia per impole monstrauerit: negatiua in parte: aliq; b/c: omne/b/a: aliq; b/c: igitur a/c: quod falsum est et ipsoibile. Planū igit. Jporis: mata quedam inferit ex dictis inquis ex supra adductis palā esse: q vniūq; qd; pblema ac plectum et ostēsum et per impole monstrari pōt: problema dixit ait. Philoponus: qm de pblematis verū erat: de modis autem minime: veluti ex dubitatioe Alexandri planūz supra fecimus. Cōfili autem erit. Quēadmodū inquit ex dictis manifestū q syls omnis per impole potest fieri ostēsum: ita planū etiam est: q ostēsum omnis ad ipsoibile deduci pōt et in eisdē terminis: quū ppositio cōclusioni opposita fuerit accepta: quēadmodū et in syls cōuerfis: nam syls omnis qui per impole claudis cōuerfus etiā est: veluti recte intuebitur manifestū est. Quare statim: Jhoc est si attēte que supra diximus: aduerterimus: quū ostēsum habuerimus rōcinatōe: habebimus et ad incommōdum deducētem et cōuersionē: planūz etiā q vna monstratiō istarum ab altera separari nō poterit: hoc est vbi est ostēsum syls: ibidem deductio fieri pōt: et retrouerit: vbi deductio: ibidem rectū rōcinū. J3 quereret nō iniuria qpiam cur pbs non fuerit idē vltis elementis ad designandū rōcinū: qbus antea utebatur: supra enī in prior volumine cōclusionem notabat per: c: autem autem eam significauit p/b/a: que nō tūle maiorē pponē antea monstrabant. Jdicimus b ideo factū fuisse: vt inueret in deductione ad incommōdū ita oportere rōcinū notiorē esse pmissis pponibus: quēadmodum in recto syllogismo: pponēs cōclusionē distidiores existunt. J3 bec iā de monstratiōe per ipsoibile determinata sufficiat: nō enī impfentia differētiāz pono inter monstratiōem per impole et ad impole: quā nōnulli nimis curiose indagātes posuerūt. Jde deductione igit ptractantes primū rōcinē ordinis ascripsim: mox dubitantes an suppositioz syllogismi ad deductionem ad impole syls definitionē vere susciperent: deinde edocimus quot sint deductionūz modi: quā maxie artifex

hac utatur vt instrumēto: quō demonstrator hac vti possit: quare nō omnia ostēsum monstrant rōcinio: quō que cūq; cōuertunt deducantur etiā ad impole: an vltier affirmatiua in pma per impole cōcludi possit: qd axioma seu dignitas apud peripateticos: qd apud stoicos: qd pabile: cur dignitas pabilis: qd pabile bifariam dicat: cur deductione ad impole negatiua: questioz in secūda: non supponat cōtrarium: quēadmodum in affirmatiuis. Cur pbs deductionūz modos oēs nō explicauerit. Expositis deinde cōplicationū oīum vltium ad ipsoibile dicētiū in quacūq; figura numerus: ac quō extrinsecus ascribēda ppositio: soluta deinceps qdne super differētia deductionis ac ostēsum rōcinū: solutaq; itez qstidē altera super ijs: que protulit pbs de reductiōe deductionū ad syllogismos rectos. Ac demum allata rōne cur pbs ad signandā rōcinū non fuerit vltis vltis elementis: que antea pceperat. Atq; ita cūz diuino auxilio primū libri huius tractū expleuimus. J3 Sūt enī nōnulli q volumē hoc 2^m in secta diuidunt ad prioris voluminis imaginē similitudinē: ac primū sectū ad hūc vlt locū deducunt. Nobis autem pter id qd apud aliū neminē diuisiones istā inuenimus: modus etiā diuisionis non placet. Si enī volumē hoc in secta distinguēdū cēt: nimirūz tris in pres secūda foret: 3^a q trā a pncipio diximus b in volumine ptractari: ita vt in pmo agat de potētis syllogisticis: in secūdo de impotētis: in tertio demūz de annexis verū si diuisionē istā fecerimus: nō terminabit ad hūc locū sectū primū: sed post tractatū de syllo ex oppositis: syls nāq; ex oppositis et ipse: quemadmodūz mox videbimus inter potētis syllogisticas cōnumerā: dus est: Sed iā rem ipsam aggrediamur.

C De eo qd est ex oppositis rōcinari.

In quali autem figura est ex oppositis pponibus rōcinari: et in qli nō est: ita erit manifestū. Bico autem oppositas esse pponēs p m dictiōnem qdem quatuor: vt omni ei qd est nulli: et omni ei qd est non omni: et alicui ei qd est nulli: et alicui ei qd est non alicui: p m autem veritatem: tres: alicui enī ei qd est non alicui p m dictiōnez solū opponit. Harūz rō con-trarias qdem: que vltier omni ei qd est nulli: inesse: vt oēm sciam eē studiosaz ei qd est nullā esse studiosam: alias autem oppositas.

C De syllogismo ex oppositis.

Quoniam rōcinatio omnis ex oppositis falsum atq; impole cōcludit: nō imerito voluit Ari^o prius de impoli ptractare: vt huius rōne cognita facilius: que de oppositis dicebant possent intelligere: acturus itaq; de syllogismo ex oppositis: quēdūz pmo est: an rōcinū modus iste finitiōe rōcinatiōis inscipit: quā a pncipio posuimus: an rō potētia solū syllogistica sit: syls rō minime. Deinceps quēdūz etiam erit ad quē pertineat artificem hoc monstratiōis genere vt. Jdōx dandus describendūz modus: quo syls ex oppositis construere possumus: quozq; huius differētie exponēdum. Jdicimus itaq; vt prime questionī faciāmus satis syls ex oppositis potētiā tñ syllogisticā eē: syllogismū rō minime: quēadmodū et de pcedētib; aserebamus: nāq; concto non sequit eo: q bec sint: aut qd dīposse: pponēs fuerint in figura quāpiāz legitime aut

1. de syllogismo ducente ad impossibile

Ante qm ad ista omnia realitudo descendere. diffiniendus tibi erat bono in syllogismo ex oppositis. & exemplo declarandum qd esse. & nō mouere questio nes rei incognita

Sit q librum 2^m prior in se tra diuidant et p^m secus ad hūc locū pda cant.

En syls ex oppositis sit syllogismus.

Solo q syllogismū ex oppositis eē pō syllogistica: nō syls.

Quare ab vlt negatiua pbs inceptis.

Si vlt negatiua p ipole i p^m pcluditur ostēsum pcludit in 2^a.

Particularis negatiua p ipole i p^m ostēsum pcludit in 2^a.

Particularis affirmatiua in p^m p ipole in 3^a ostēsum.

Alia affirmatiua p ipole pcludit in 2^a ostēsum in p^m pcludit.

Particularis affirmatiua p ipole i 2^a ostēsum in pma.

Alia negatiua p ipole in 2^a ostēsum in p^m.

Particularis negatiua p ipole i 2^a ostēsum in pma.

Problemata oīa q p ipole monstrant et ostēsum mō. Jtidē qd vlt pblemata vlt p ipole mō. Jtidē qd vlt pblemata vlt p ipole mō. Jtidē qd vlt pblemata vlt p ipole mō.

Dubii quare pbs variat: erit enī in pcone ad impole ab ostēsum.

Epilogus eo: rō q dca sunt ad impole.

Liber

modo aliquo: si enim ita est non posset in secunda ex ma-
fore in parte vel in tertia ex minore negatua fieri viliis
copulatio: quod in ista fieri monstrabimus. ¶ Preterea
sylls ois: qui vere sylls est ppones binas habere debet:
ac terminos tres: veluti in priori didicimus volumine: s
in hac rone bini tñ termini explicant: non igit est vere
sylls: q si dicas binos esse fm rem: tres xō fm rōnem: et
B sufficere ad sylm extruendū. ¶ Cōtra. in syllo nō solū
rōne: sed et fm rez mō aliquo opz terminos distinguit: vt
in priori declarauimus volumine: nūc ē pro parte mon-
strabimus: nāq: si maior extremitas rōne tñ differens
accipere a minore: sequere idē suipius mōstrationes
facere: ppterca notius esse et ignotius: quū enī in cōclu-
sione duo sint: questū ac cōcessum: seu subiectū ac p-
dicatū: subitū temp tād notum supponat: questū xō vt
ignotū ac querendū: nimirū si idem fuerint subiectū ac p-
dicatū: idē vt notū et ignotū accipiet. ¶ Preterea. si in
aliquo vero rōcinio termini fm rōnem tñ distinguunt:
aut illud erit demonstratio aut dialecticus syls: sed non
demonstratio: qm in demonstratione termini semp fm rē
ac prolationem distinguuntur: subitū enīz mediū seu des-
nitiō et ppta passio nō rōne tñ: sed re quoq: ac platōe
a se iunctem se iungunt: verū nec dialecticus etiam syls:
ibi enim subitū semp est spēs predicata xō aut gen⁹ aut
definitio: aut ppiū aut accidens: sed hec a se iunctem re
atq: enūtiandi mō distinguuntur: nō igit rōne tñ dñt. Qz
si dicas neq: dialecticū neq: demonstratiū sylm tales
esse: sed sophisticū: pculdubio falso istud dicat: syllogis-
mus nāq: sophisticus ois: vt aliquādo monstrabimus ra-
tioniū verā rōnem subterfugit: et forme syllogistice pe-
nitens est expers. Adde q si vere syls eet per pñ quoq:
syllogistica stabilet: dictūz inq: de omni vel de nullo:
aut cōuersionem: sed neq: per dictū de omni vel de nul-
lo: quoniam syls ex oppositis nullus in pma construet fi-
gura: vt mox videbim⁹. neq: etiā per cōuersionē vt pla-
num est: quū nullus ex oppositis syls ad primā reducat
figurā. ¶ Ad hec. si pñtia hec vere est syls: sequit atq:
de medio inueniēdo nō esse perfectā: nullus enī locus p
aistia repugnantia aut pñtia rōni hūc poterit accōmo-
dari. ¶ Dicēdūz itaq: sylm ex oppositis cōsequētiāz q:
dem eē et ex necessitate cōcludere: nō tamē vere sylm. s
hoc totūz fortasse: sylm ex oppositis: quēadmodū et syl-
logismū sophisticū pluenimus dicere: qui tamē vere syl-
logismus non est. ¶ Ad quē xō artificem pteat variū
varia protulere: sunt enim qui dicāt hunc attinere ad de-
mōstratozem esseq: parallogismū disciplinē: alij vt phi-
loponus vitile esse dicūt rōne istiusmodi ad sophisticas
disturbationes nōnulli xō et ad demonstratozem et diale-
cticū: ad demonstratozem quidē vt arguit ptra cauillato-
res: ad dialecticūz autem vt ex minozi absurdo ad mai⁹
potest deducere. ¶ Ego xō demonstratozis nullo pacto
eē syllo ex oppositis arguere: nec dialecticū ē nec itez so-
phiste: sed eius artificis: qui pirasticus seu tentatiuus di-
cis: quicq: lato noie aliquādo dialecticus nūcupatur. De-
mōstratoz xō semp ex veris ac necessariis sylm cōmu-
nit: dialecticus autē ex iis que pluribus aut oibus aut sa-
pientibus vident⁹ et vera etiā sunt: sophisticū xō nūq: ex
necessitate pcludit: quū itaq: syls ex oppositis et neq: ex
veris neq: ex pbabilibus: ex necessitate tamen pcludat:
sequit q ad aliū spectet artificem. Erit itaq: artifex iste
tētor: qui falsas accipit ppones: acceptas tñ ac conce-
sas: si non apud oēs apud tamē respondentē: quēadmo-
dum in octauo topicōz diligētissime pertractauit pbs.
S3 hec planiora sient si prius modos exposuerimus: q:
bus huiusmodi psequētiāz ratiūculāz possimus cō-

Philosophus in gamma
post naturalia

Secundus

struere. ¶ Dico igitur q syls ex oppositis seu opposi-
ta cōcludens duplex est: vnus opposita actu accipies in
maiorē ppones: de quo ad calcem capituli dicendū erit:
alter pcludens opposita in potētiā: ex his inferēs idem
a seipso negari: de quo ad pncipiū tractat Ari⁹: neq: enī
sis eius sentētiē: vt existimes opposita actu in syllo acci-
pi: Hoc enī dānat leui Serlonis inquis: nō fieri sylm
nālem ex duobus actu oppositis: nemo enī est: qui simul
cōcedat bina actu opposita: puta oēm disciplinā studio-
sam eē: et nullāz studiosāz esse: q si dicas hoc fortasse ad-
mitti apud eos qui bina pcedebant cōtradictoria: de q:
bus pbs in gamma post naturalia: hoc tamē pterq: q in vñ
paucos erit: inuile etiā existimāb: quum enim rō ois in
pclusionēz tāq: in qd queritur ordinē: quis est queso tā
crassi ingenij: qui in mediū querendūz pponat: an nulla
disciplina: disciplina sit: ¶ Est itaq: modus iste rōcinā-
di tāq: pñtia quedam collecta ex duobus sylis: qui bina
aut cōtraria aut cōtradictoria in potētiā pcluderint: quē-
admodū si quis vno syllo pcludat: oē aial pauce chole-
re lōgeū esse: et rursus nullum equūz alio syllo esse lon-
geū: is bina cōtradictoria concessit: qm equus esse aliq:
aial pauce cholere. Iterū si quis admitteret oēm boiem
esse albū: et nullū rīfibile esse albus: is etiā duo cōtraria cō-
cederet in potētiā: qm ois hō est rīfibile: neq: hoc multū
absurdū est: si in vñz cadit: sunt enī pleriq: veluti infra
videbimus: qui aliqua vliter cognoscāt: in parte autem
ignozent: sunt itē alij qui de vno pdicatū vnum affirmēt
sub vno noie: idem sub alio noie ab eodē negātes: q for-
tasse ignozent multiuoca illa eē: ppterca accidit eos p-
q: facile ad opposita deducim⁹ q: absurdissimū ad ne-
gationem vnus a seipso. Ex his itaq: manifestūz qd tē-
tatoz atq: pirasticus syllo vtatur ex oppositis: vt picu-
lum faciat an qui sciam aliquā pfectē: recte eā calleat:
quemadmodū et Plato in oibus ferme suis voluminib⁹
ac dialogis facit. ¶ Sed circa hec dubitare nō imēri-
to quispiā: si hac vñ cōsequētiā tētor solus. Cur Ari-
stoteles nō ptractauit de ea in octauo topicōz dimittēs
qd hoc in loco ad ppositum non fuerat: ¶ Rūdeo fa-
ctum hoc fuisse duplici de causa: tūz q intentio erat hic
cōnumerare potētiāz oēs syllogisticas: inter quas pone-
bat et pñtia ex oppositis: tūz etiā q habuit tentatiūz
induit omnes ferme artifices: nāq: et demonstratoz sepo-
sitis pleriq: demonstratiōibus habuit alium tentato-
ris: vt que in scia sua demonstrari non possunt faciat aliq:
modo plana: veluti et Ari⁹ in libris post naturalia aliq:
cit. S3 bis itā explicatis ad pñtia delectandūz trāeamus.
¶ In quali autē figura. ¶ Intentionem pponit eoz que di-
citur est inquis intentionem suā eē pertractare in qua
figura possimus sylm ex oppositis cōplicare: et qm hoc
sciri nō poterat: nī prius cognouissemus quoz et que eēt
opposita: ppterca subdit dicens: oppositas ppones fm
vocem ac proferendū modum quadrisariā distingui: aut
enim sunt contrarie vt omne nullūz: aut cōtradictorie:
vt omne non omne: aliquod nullūz: aut subcontrarie: vt
aliquod: aliquod non: ipse xō in contextu de moze dixit
non alicui pro eo quod est: alicui non. De igitur fm vo-
cem distinguuntur: fm autem veritatem tres tñ sunt op-
positiones: aliquod enim et aliquod non fm vocē tñ op-
ponunt: ppterca q opposita simul vera esse nequeūt.
Dec autem in materia contingente simul verificantur:
vt aliquis homo est albus: aliquis homo non est albus.
¶ Alias aut oppositas. ¶ Hoc est cōtradictoria: s3 enim
omnes opposite dici possunt: quia tamen cōtradictoria
in quacūq: materia verū ac falsūz oluidunt: nō imērito
pāc nois progatua xā et ay τω γομα σ i α v luce lozita

Sylls ex op-
positis est
positus est
Inquit lūi
Serlonis nō
fieri sylm
nālem ex
duobus
actu opposi-

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

Dubium.
Solutio.

Oppositi
pōno fm vo-
cē qdriariā
dicuntur.

Contradictō-
ria p antono-
māz dicunt
opposita.

¶ Figura p

Aristoteles in libris post natura-
lia. 1. metaphisica

¶ qd sit quæsitum
lege chor. 91. fa
1. col. 2. in mi-
tu

1. 1. 2 dem subiectum &
2 dem prædicatum

Priorum resolutio

Figura prima.

¶ Figura prima.

¶ Prima igitur figura non est ex op-
positis ppositionibus syls: neq:
affirmatiuus: neq: negatiuus: af-
firmatiuus qdem: quoniam ambas
oportet affirmatiuas esse ppones: opposite
xō dictio et negatio. ¶ Priuatiuus autēz: qm
opposite quidem idēz de eodē predicat⁹ et ne-
gant: mediū xō qd in prima non dicitur de
ambobus: sed ab illo aliud qdem negat: ipz
autē de alio pdicat: verū be nō opponunt.

Inquit

¶ ex oppositis syls in p⁹ figura fieri nullo
modo pōt: si enī fieret aut affirmatiuus es-
set: aut negatiuus: affirmatiuus qdem eē nequit: quoniam
si pclusio affirmatiua foret: oportet et ambas ppones af-
firmatiuas esse: negatiuus autēz: qm ppones oppositas et
subiectū et predicatū eadē habere oportet: sed in pma fi-
gura hoc fieri non pōt: qd enim subiectū in maiore predi-
cat in minore. ¶ Et si alig: dicat cōtra hoc: qm a pma
figura oēs alie deriuant⁹ ac rursus per cōuersionē in eā-
dem redeunt: ppterca si questū aliq: monstret in se-
cūda actertia: possit illud idē ostendi in prima. ¶ Dici-
mus nō esse hoc necessariū: syls nāq: ex oppositis non
vi figure aut alicuius pncipiū syllogistici vim suā argu-
endi ac mōstrandū retinet: sed rōne oppōnis: veluti iam
supra diximus: ppea nō seruat eadē leges: q: supra
de alijs recitauimus rōcinūz: Atq: hec de pma figura.

Figura secunda.

¶ Figura secunda.

¶ Ed in media figura et ex oppositis
et ex contrariis cōtingit fieri sylm.
¶ Sit enī bonum qdēz in quo a: sci-
entia xō in quo b: et c: si itaq: sciaz
oēm studiosāz accepit et nullāz a b omni in-
est et c: nulli: quare b: nulli: c: nulla igitur sci-
entia scientia est.

Quoniam

¶ in pma figura nō effici⁹ ex oppositis
syls vult impentia pbs mōstrare:
quō fieri possit in scia: ingrin secūda figura: que me-
dia nūcupat⁹ sylm effici⁹ ex oppositis: quūz. v3. altera p-
positio vñs extitit: et altera in pte et ex: s3 iis etiā quum
ambe vñs fuerint: puta ponamus loco a: et mediū termi-
nū bonū: loco b: et c: hoc est extremitatū sciam: et ita ex: s3
rys cōplicemus rōnem: ois scia est studiosa: nulla scien-
tia est studiosa: nulla igitur scia est scia. ¶ S3 dubitaret
nō iniuria q: quō ingrin diximus nō debere vtrāq:
opposita actu accipi sed potētiā: quū tñ in hoc exemplo
actu sint accepta: ois scia studiosa: et nulla scia studiosa.
¶ Preterea querendū cur Ari⁹ in expōne terminoz po-
suerit p medio terminū bonū: deinde in cōplicationē rōnis
studiosiū. ¶ Dicimus quēadmodū et philoponus v3
inuere q: pbs nō curauit b in loco occultationē: de qua
in topicis exact⁹ ptractat: vt facilius itelligeremus quō-
ro ex oppositis pstruat: ppones aut posuit q: nemo cō-
cederet: s3 iterūz et de celatiōe in expōlis sequentib⁹ au-
rā habebit: ppea respōdemus q: ppones actu acce-
pit: nō eas posuit tāq: ab aliquo concedēdas: s3 vt exem-
plū syls ex oppositis olucidū itelligeret. Dec fortasse
ille rīderet. ¶ Nos autē aliter et meli⁹ dicimus alteri et
questio faciēs satis q: Ari⁹ optime pstruxit rōnez ex
oppositis in potētiā: quēadmodū et leui Serlonis

Dub⁹ quō po-
nunt actu op-
posita i syllo
ad Ari⁹. i lra.

Solutio philo-
poni q: pbs
nō curauit oc-
cultationēz vt
fecit in octauo
topicōz.

¶ Alia solū. q:
Aristo. pstru-
it syls ex op-
positis in po⁹

1. ergo extremitates videtur
appellare terminos quæ
siti. Ha m. 2. f. sunt subiecta
in. 3. prædicata. Quando
igitur sunt
in conclusi-
ne subiecta
est. 2. f.
Quando prædicata
ta. est. 3.

¶ Inquit leui
Serlonis nō
fieri sylm
nālem ex
duobus
actu opposi-

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

Omnis scientia est studiosa
Nulla scientia est studiosa
Nulla scientia est scientia
Latens syllogism⁹
Omnis scientia est bonum
Nulla scientia est studiosa
Nulla scientia est scientia

Idē

Sunt qui aliqua m-
uerfalter cognos-
cant in parte au-
tem ignorent

Sylls ex op-
positis est
positus est
Inquit lūi
Serlonis nō
fieri sylm
nālem ex
duobus
actu opposi-

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

¶ Sylm ex
oppositis esse
pñtia quāq:
ex duob⁹ syl-
logismis pñ-
oppositis con-
cludendūz col-
lectam.

Contradictoria p
antonomasiam
appellatur op-
posita

Coportet autem existimare/ q̄ ita quidē nō
erit cōtraria concludere ex vno syllogismo:
vt sit cōclusio/ non existēs bonum bonū/ aut
aliud quid tale/ nisi statim ppositio talis ac-
cepta fuerit/ vt animal album esse ⁊ nō albi/
hominem p̄o animal: sed aut cōtradictionē
oportet assumere: vt q̄ omnis sciētia suspi-
tio ⁊ nō suspitio/ postea accipere q̄ medicia
sciētia quidem est: nulla autēz suspitio: quē-
admodus elenchi fiunt/ aut ex duob⁹ syllis:
vt autē que accepta sunt p̄ria sint s̄z veritatē/
nō est alio mō/ q̄s hoc: veluti pri⁹ dictū fuit.

Solo Muli
di Rosa, qua
e Philip. 1
Ther. i po
teriorib⁹ se
quantur.

oportet assumere: quum tamē syllogismus ex oppositis non ex solis contradictorijs extrahatur, sed etiam contrarijs: neque enim dicendum quod contradictionem late acceperit per oppositionem: quemadmodum supra, quum ait, non erit contraria concludere, ¶ Respondeo quod contradictionem dixit, quoniam si volumus propositiones oppositas accipere non possumus statim ipsas capere: propterea neque contrarias: si enim contrarie essent accipiendo statim assumi deberent: puta: omnis medicina scientia, nulla medicina scientia sed has nemo concederet: et ideo propter hoc quemadmodum ait et Aristoteli in Rosadis: interrogamus de affirmatione predicatorum de subito conceditur nobis: deinde interrogamus de negatione illius predicatorum a genere illius subiecti aut a specie aut a differentia aut a proportione, ut concedatur nobis: propterea ut plurimum altera propositionum oppositarum est in parte: quod et philosophus optime in exemplo declaravit: accepit enim omnem scientiam suspensionem esse posset, quod omnis medicina est scientia: quod nulla medicina est suspensio: ex his, concludimus assumpta fuisse duo contradictoria omnem scientiam suspensionem esse: et aliquam scientiam non esse suspensionem. Sed hec ita de ratione ex oppositis et principis de potentibus omnibus syllogismi medietate allata sufficiat: non enim amplius de potentibus sed de potentibus ac defectibus pagendum erit: de petitione inque principum atque alijs nonnullis, ¶ Que vero de syllogismo ex oppositis diximus: in summa hec sunt: an syllogismus ex oppositis vere syllogismus cinnarius dicendus sit. Ad quem pertinet artificis syllogismus ex oppositis: quot et quilibet modis ex oppositis rationes extrahantur: Cur Aristoteles non tractavit de his argumenti genere in 8. to. piteo: An in prima figura fiat ex oppositis syllogismus: Soluta deinceps subitantes quedam circa terminos ponens in 2. si figura declaraturque quot modis fiat opposita in primo ex opinionem Leui Heronensis: quomodo dignoscenda sit 2. figura a 3. Danata philosophi expositio circa exemplum Aristotelicum quod ὁ ἄλλος ἴσως recte non possit latino effingi vocabulo enarratum. Soluta deinde instantia quomodo ex ambabus affirmatiuis in tertia figura non valeat syllogismus quinque: an topicorum liber ardeat pora analytica. Postea enodatur cur dixerit in preteritis philosophus oppositas affirmationum: an plures rationes omnes ex oppositis veriles sint duodecim. Quomodo procedi possit alicui mortaliter et non mortaliter esse. Curque Aristoteles in contextu dixerit additionem et non oppositionem. ¶ Vis itaque expositis ad ea que de petitione principum dicimus declaranda veniamus.

Mō ex Ali.
 Ros. quō sine
 interrogāde
 pōne p syllo
 ex oppositio.

Epilogue
ctoꝝ de fillo
ex opposita

Quod autē in principio peti et accipere est quidē ut in genere accipiā in eo quod est non demonstrare propositum: hoc autē accidit multiplici ratione. nāq; et si non ratiocinatur et si per ignota aut scilicet ignota et si per posteriora prius: demonstratio nāq; et ex credibilibus et prioribus est: horum autē nihil est peti quod in principio: sed quoniam nonnulla quidē per se ipsa apta nata sunt cognosci quodammodo per alia: principia enim per se ipsa que aut sub principia per alia: quando non per se ipsas cognoscibile conetur aliquis per se ipsum monstrare tunc petit quod ex principio.

Dicendum sectum scilicet prius resolutionis quod
est de impotentis syllogisticis.
Icebamur a principio de tribus rationibus esse
Aristotelica B i volumine
de potentia

de potētys syllogisticis / de impotētys / ac demū de annexis. Postea igitur q̄ bucuſq; de potētys pertractauit: superest vt ex cōſequenti agat de impotētys / ac primo de petitione eius / qđ in principio. Nec enī magis videt ac cedere ac ſyllogiſmi rōnem / ſi cōtra ſyllm peccat: contra priores particulas definitionis ſyllogiſtice peccabit / q̄ ſequētes fallacie. Sed anteq; ad cōtextū accedamus querēdi prius an poſſit petitiō eius / qđ in principio / ſyllogiſmus rōciniūq; eſſe / ſimulq; diſtinguēdi modi ipoſtentie huius / ac demū diſputandū ad q̄ pertinet arriſticem hoc genus cōtūcūſis / & peluicū conſiderare.

Polce artifi-
ce de penitōe
pncipij gra-
tiant.

Alia solution

Quare sit ap-
pellata peti-
tio ei⁹ qd i p-
cipio.
¶ In⁹ modus

Philoponus autē et Alulidus Rosadis astipulari videf
petitio eius qđ in principio hoc est questio ac conclusiōe
tāq; cōfessā accipere: questus enim est: qđ a principio
in monstratiōe pōnitur: et hoc appellant itaq; ara
bes positōne querit: et bi qđem hūc in modū melior tñ
mibi videf precedēs expositiō. Nō demōstrare. ¶ Nō
hoc vult qđ nō demōstrare sit genus petitiōis: nullū enī
negatiū predicat in eo qđ quis: sed inquit non demon
strare in plus se habere qđ petitiōem qm̄ et de hac pre
dicat et de alijs etia cōpluribus. ¶ Hoc aut accidit. ¶ Hoc
dicunt nōnulli et hoc petitiō principij quadricaria situr

Non omnia
quatuor modi
dicuntur.

Nota 8 pñ
pñs q̄ sint
q̄ habet s
potētia cog
scē illa ex
posteriorē.

Tria p^o
solo intellectu
splendore co
gnoscuntur

Errante **E**
clides q̄ q̄
t q̄ntā per
nestā q̄ in
monstrabi
posuit.

3 כח

Dubium.

esse equales: quinta. Si linea recta sup duas rectas ceciderit: duoq anguli intrinseci & in eandem partes duobus rectis angulis minores: facti fuerint: istas duas lineas in infinitum protrahat: proculdubio coincidere inter se in eas partes: in quas sunt duobus rectis minores anguli: istis inq petitiones duo sibi dyticipod. problemata habent: quorum vtrūq inferius demonstratur: illa decimū septimū: hec septimū atq vicesimū: quare quibz bec ita sint non cōmode fecit Euclides eas in petitionum numerum reuocans.

Hoc autem est quidē sic facere: vt statim censeat qd̄ propositus est: contingit x̄o & in alia transeuntes apta nata per illud monstrari: per bec demonstrare qd̄ ex principio: veluti si a monstraret per b: b autē per c: c autē natum esset monstrari per a: accidit enim ita ratiocinantes ipsi: a per ipsum monstrare: qd̄ faciunt: que coalternas putat scribere: latente enī ipsi seipsos talia accipientes: que nō est possibile monstrare nō existentibus coalternis: quare accidit ita ratiocinātibz vnu quodqz esse dicere: si est vnu quodqz: ita oē erit per seipsum cognoscibile: qd̄ ipse.

Postea expositū: que sit vera petitiō eius: qd̄ in principio: nunc enarrat quōd modis efficiatur huiusmodi petitiō: & inquit bifariāz hoc fieri posse: aut statim aut nō statim: statim quū illud idem qd̄ querendum proponit: tūq concessū in alterius propositionis accipit locū: quē admodum in polyonymis ac multiuocis euenit: veluti si monstrandū ē: iustum esse quēpiam intermere: et ita cōmetemur: omne qd̄ iuste fit: iustum est: sed cedet ac iteremptio iuste fit: iteremptio itaq iusta est: hic enī questus alterius pponit locum sibi sortitus. **N**ō statim x̄o efficiatur: quēadmodum & Alulidus refert: quum questū vnum ac cōclusio per syllogismū cōpositum ex multis propositionibus monstrandūz pponitur: trāscentes itaq nos in ppositiones illas monstrare conamur: ppositū questū: que tamē potius naturales habēt aptitudinem: vt demonstrantur per illud: qd̄ econuerso per eas illud: veluti in exemplo: si a monstraret per b: & b per c: & rursum c natū esset monstrari per a: nil aliud esset: qd̄ a per ipsūz a monstrari. **Q**uod faciunt qui coalternas: **E**xemplum ponit pbs mathematicū ad id monstrandū: qd̄ paulo ante dixerat: ac terminis ignotis explicauerat: vtz quo facilius exemplū ppositū intelligere possimus: nō nulla premorāda: que dictoz sensus adaperiāt. **S**citur igitur dignum qd̄ παρὰλλαι seu equidistantes vel coalterne nūcupantur: referēte Euclide in pmo elemētoz: lineę recte: que in eadez supficie collocatę atqz in vtrāq partem protrahat nō conueniūt: etiā si in infinitū protrahantur: vel vt pōssidonius: coalterne sunt: que neq conueniūt neq abnuūt in eodem plano: sed equales sūt per pēdicularē ab alterius pūctis in reliqūa ptractas. **U**el aliter vt Seminus pbs: coalterne sunt lineę recte equo distantes intervallo: que nūq in eodem plano interstitiū suū cōmuniunt. **H**oc autē dixit ppter nōnullas rectas: que nūq in eodez plano coicidūt: nec tñ coalterne sunt: quoniam semp interstitiū suū diminuūt: sed bec sufficiant quātum ad definitionē coalternarū: qd̄ x̄o ad exēplūz Aristotelicum attinet multi multifariam exponūt.

Philoponus nāq hoc refert ad astronomicū questum. **A**ly x̄o & melius hoc ad geometriā referunt: si enī inquit quispiam vellet monstrare lineas aliquas coalternas esse: eo qd̄ linea super ipsa s cadens faceret angulos intrinsecos & in eadem partes duobus rectis equalibus: proculdubio principiz peteret: quoniam si postea vellemus monstrare: lineam illam de super cadentem facere angulos duobz rectis equales: argueremur hoc eo qd̄ lineę ille coalterne fuerant: veluti in pmo elemētoz ostenditur nono ac vicesimo theoremate: bi itaq ponit quod in principio: quoniam lineas monstrat coalternas ē: quoniam sunt coalterne. **A**lter & melius adhuc Alulidus Rosadis: si inquit aliquis deducēs ad incōmodū vellet per secundūz ac tricesimūz primi theorema demonstrare lineas quaspiam coalternas esse: is proculdubio peteret: qd̄ in principio: triangulum enī habere tres angulos equales duobus rectis per coalternas lineas demonstramus: quare accidet coalternas ostendi per coalternas: qd̄ & circulus est & petitiō eius: qd̄ in principio: deductio autem: quāz Alulidus facit talis est: si recta supra rectam cadens angulos ex eadem parte equales fecerit: ille lineę erunt equidistantes & coalterne: ga si non conueniūt igitur: duz protrahūt in rectūz: ppter ea conueniūt in eo concurū triangulus cuius anguli equales: bunt pluribus duobus rectis: qd̄ absurdūz: ac fieri neqz: sed si iterum vellemus monstrare hoc esse impossibile: per coalternas vtiqz ostendēdum fore: ita coalterne p coalternas monstrant: quod est petere ac circulus facere: & ppter ea dixit pbs in contextualent enī ipsi se ipsos talia accipientes: que non est possibile monstrare non existentibus coalternis: neqz enīz monstrare vtiqz poterimus angulos triaguli equos esse binis rectis: nisi cōcesserimus lineas prius effici coalternas. **Q**uare accidit: **Q**uare inquit Aristoteles si talē exērimus demonstrationem nil amplius monstrabimus: quēadmodum & in posterioribus dicit qd̄ si hoc qd̄ est hoc: sed hoc modo & omnia facile monstrabūt: & vnu quodqz etiāz per se erit cognoscibile ac primum principiz: nāq quū cōclusio & propositiones in vnum veniant: non poterit ali quid questum ē: quod ppositio ac principiz etiam cōueniūt ostēduntur: in petitione x̄o vnum tñ iterum quoniam in circulo planū est terminos omnes equiuertibiles esse: in petitione x̄o minime. **E**go autem bec multis & alijs differētis differre arbitroz: nāqz hic syllogismus destruit: ibi seruatur: hic quedaz pblemata peti pnt: que ibi minime: sed bec sufficiant in proposito.

Si igitur obscuro existente q/a inest ipsi c: similiter autem & q ipsi b peteretur a in esse ipsi b nōdum clarum: si qd̄ in principio petitur: sed planūz qd̄ non demonstrat: nō enī est principium demonstrationis: qd̄ sūt obscurūz: si tamē b ad c ita se habet: vt idē sint: aut vtz conuertūtur aut inest alterum alteri: petitur qd̄ in principio: monstrare enim posset p illa q/a inest ipsi b: si conuertūtur: nūc autem hoc prohibet: sed non modus: si x̄o hoc faceret: quod dictum est: faceret vtiqz & conuerteret per tria.

Expō Alulidus Rosadis: si inquit aliquis deducēs ad incōmodū vellet per secundūz ac tricesimūz primi theorema demonstrare lineas quaspiam coalternas esse: is proculdubio peteret: qd̄ in principio: triangulum enī habere tres angulos equales duobus rectis per coalternas lineas demonstramus: quare accidet coalternas ostendi per coalternas: qd̄ & circulus est & petitiō eius: qd̄ in principio: deductio autem: quāz Alulidus facit talis est: si recta supra rectam cadens angulos ex eadem parte equales fecerit: ille lineę erunt equidistantes & coalterne: ga si non conueniūt igitur: duz protrahūt in rectūz: ppter ea conueniūt in eo concurū triangulus cuius anguli equales: bunt pluribus duobus rectis: qd̄ absurdūz: ac fieri neqz: sed si iterum vellemus monstrare hoc esse impossibile: per coalternas vtiqz ostendēdum fore: ita coalterne p coalternas monstrant: quod est petere ac circulus facere: & ppter ea dixit pbs in contextualent enī ipsi se ipsos talia accipientes: que non est possibile monstrare non existentibus coalternis: neqz enīz monstrare vtiqz poterimus angulos triaguli equos esse binis rectis: nisi cōcesserimus lineas prius effici coalternas. **Q**uare accidit: **Q**uare inquit Aristoteles si talē exērimus demonstrationem nil amplius monstrabimus: quēadmodum & in posterioribus dicit qd̄ si hoc qd̄ est hoc: sed hoc modo & omnia facile monstrabūt: & vnu quodqz etiāz per se erit cognoscibile ac primum principiz: nāq quū cōclusio & propositiones in vnum veniant: non poterit ali quid questum ē: quod ppositio ac principiz etiam cōueniūt ostēduntur: in petitione x̄o vnum tñ iterum quoniam in circulo planū est terminos omnes equiuertibiles esse: in petitione x̄o minime. **E**go autem bec multis & alijs differētis differre arbitroz: nāqz hic syllogismus destruit: ibi seruatur: hic quedaz pblemata peti pnt: que ibi minime: sed bec sufficiant in proposito.

Dixerunt nōnulli petitiōis principiz: mox hūc idē ēē cōclusiōem monstrare.

¶ Vinc

Hinc vult monstrare: quō in vnaquaqz figura fiat petitiō eius: qd̄ in principio: & ante alias in pma: & inq: si questum: omne c/a ignotūz extiterit: & maior insuper ppositio: omne b/a: cōsimilr ignota fuerit: accipiamus a b/ pponem similr ignotā construentes syllogismū in pma hunc in modū: omne b/a: omne c/b: omne c/a: nō est planū an fiat petitiō eius: qd̄ in principio: qm̄ dubitamus an a b/ ppositio possit circulari monstratiōe ostēdi per a c/ cōclusiōē cū minor: est enīz ambiguū an b/ c/ conuertant: qd̄ si manifestum fiet: planūz etiam erit petitiōez effici: sed nunc tñ clarū est: monstratiōē nullā fieri: qm̄ a b/ ppositio: que similr est obscura cōclusiōi: non potest esse principiz ac ppositio in demonstratiōe ista. **H**oc est ergo qd̄ voluit dūz ait: **S**i igitur obscuro existēte q/a in est ipsi c: sūt autē & q ipsi b: peteret a inesse ipsi b: nōdū clarum: si qd̄ in principio petitur: sed planū qd̄ nō demonstrat: non enim est principiz demonstratiōis: qd̄ sūt obscurū. **S**i tamē **S**i x̄o inquit cognouerimus a b/ sibi inuicē aut eadē ēē: aut querti: aut alterūz inēē alteri: tunc petitur qd̄ in principio: sed hic contextus a varijs diuersimode exponit. **P**hiloponus nāq vult: qd̄ dum inquit aut vtz conuertūtur aut inest alterūz alteri: exponat id qd̄ supra dixerat: si b/ c/ d/ c/ ita se b/ vtz idē sint: vt sensus sit: dūz b/ c/ eadē fuerint: hoc est aut cōuertuntur: veluti homo & risibile: aut inest alterūz alteri: quēadmodum dūz gaudius & letitia: ita enī intelligi volo eadē ēē. **A**ly x̄o aliter: vt eadem sint: hoc est noie & re: vt bonum boni est causa: & iterū bonū boni est causa: aut conuertuntur: hoc est eadē sunt re: non autē nomine: veluti ensis & spatha: sunt enīz bec polyonyma: aut inest alterūz alteri: hoc est cōuertuntur fm pntiam nō autē fm significatū: vt hō & risibile: sic enim si maior: ppositio inest ignota fuerit: quēadmodum & cōclusio & minor cōuertat: vltiter poterimus per cōclusionē cū minore maiorē eadē pacto monstrare quodāmodo per circūlū: vtz ga ignotū est b/ c/ conuertit aut eadē ēē: ideo talem circūlū nō possumus facere: hoc ergo est: qd̄ vtz petitiōem eius: qd̄ in principio: non autē modus syllogisticus: nāqz & fm modos tales syllogiz potest petitiō fieri: quare si hoc faceret qspiaz & minorem cōstrueret ex terminis cōuertētibz faceret vtiqz: qd̄ dictum est: hoc est peteret qd̄ in principio: & cōuerteter per tria. **I**triplicem faceret circūlū: pmo ex aet b/ c/ concludēs: c/ secundū ex c/ b/ colligens: a tertio ex c/ a/ b/ inferēs: b/ vel per tria potius: hoc est per tres terminos. **S**ed quereret aliqz quō si termini fuerint equiuertibiles: si quā fieri petitiōez eius: qd̄ in principio: si enim hoc esset: sequerē demonstratiōem oēm petitiōnem facere: qd̄ per absurdūz. **R**osadeo: quēadmodum & pbs: **P**hiloponus inuit: qd̄ petitiō non sit eo qd̄ ratio bec ex cōuertibilibz cōstet: sed qm̄ maior ppositio ac conclusio sunt eque ignote: & ppter ea aliquādo petitiō fit iuxta maiorē: aliquādo iuxta minorem: quēadmodum statim in sequenti exemplo videbimus: sed prius exemplū nōtū ponamus pcedētis cōplicitatiōis: ois voluptas bonū: ois letitia voluptas ois letitia bonū: ga enī letitia & voluptas sūt idē & quertunt fit manifesta petitiō iux maiorē.

Dubius qd̄ per terminos cōuertibiles fiat semp petitiō principiz. **S**olo qd̄ sit petitiō nō p pndibiles: s: qd̄ sūt cōgnote ppositiones & cōclusiō.

Consimilr autēz & si acciperet b/ ipsi c/ in esse itidem obscurūz existēs: & si a/ ipsi c/ nōdūz quod a principio: sed nō demonstrat. **S**i x̄o idē sint a/ & b/ aut eo qd̄ conuertūtur aut eo qd̄ ex b/ sequit a/ qd̄ a principio ob eandē causam: qd̄ enim pōt quod ex principio dictū nobis est: qd̄ per seipm monstrare: quod

nō per seipm manifestū: igitur est in principio peti per seipm monstrare: qd̄ nō p seipm manifestum: hoc autē est non monstrare: qm̄ quūz similr obscura sint id/ quod monstrat: & id per qd̄ monstrat: aut eo qd̄ eadē eidez: aut eo qd̄ idem eisdē inest/ accipiat. **I**n mediā qd̄ dem figura & tertia vtroqz in cōtingere posset peti/ qd̄ in principio/ in predicatiōe autēz syllo & in tertia & prima: quādo autē negatiue/ quūz eadem ab eodez & nō similr ambe ppositiones. **C**ōsimilr x̄o & in mediā: ppter ea qd̄ termini non conuertuntur fm negatiuos syllogismos.

Nunc exponit quō iuxta minorem possit etiā peti qd̄ in principio inquit: si b/ c/ minor & a c/ cōclusio eodez mō fuerint obscurę: & ignotum extiterit: an a/ b/ c/ cōuertātur nōdum petimus qd̄ a principio: sed planū qd̄ demonstratiō nō sit: si autē manifestū extiterit: a/ b/ c/ cōuertit inter se: vel seinuicē cōsequētiāz clarissima fiet petitiō ob eadē causā: quā et supra retulimus: puta in exēplo: oē bonū nēstū vtile/ omnis tēperātia honestū/ ois tēperantia vtile: efficiat aut in hoc petitiō iuxta minorem et nō iuxta maiorem: nāqz eque ignotū est: oēm tēperantia ēē honestūz: et oēm tēperantia ēē vtile: si cōcedat honestū & vtile idē significare aut sibi inuicē querti. **S**i igitur est in pma: ppositio superius latēter monstrauit: quō petitiō fiat in prima figura/ ostēdunt quō etiā efficiat & in secūda & in tertia: ea repetit: que superius fuere declarata ingens: si igit peti est monstrare aliqz questūz per aliqz nō per se manifestū: qm̄ & questūz & altera pponū sūt ignota sunt: eo qd̄ eadē: hoc est & maior & medius terminus yde exites in maiore: pponē insunt eidez minor extremum: medius in minore: maior in pma: aut idēz: hoc est maior extremum: quū minor & medius quertant: inest eisdē: hoc est medius in maiore pponē & minor in pma: si inq petitiō talis est: in mediā ac secūda figura & tertia vtroqz mō: & quūz eadē insunt eidez: & quū idē eisdē: peti posset: qd̄ in principio/ subaudiāz tu: quēadmodum in pma figura efficiat.

Sed in hoc tñ est dīa: qd̄ in predicatiōe atqz affirmatiōe syllo petitiō fit in prima ac tertia figuris tñ: scd a. n. non cōcludit affirmatiū questūz: & est iterū dīa in negatiuis prime secūde ac tertię figurę: qm̄ in pma ac secūda pōt & maior & minor accipi ignota: b/ est potest & fm maiorem & fm minorem fieri petitiō: in tertia x̄o/ quum eadem ab eodez/ hoc est fm minorem ignotā nō sit petitiō/ sed quū idē ab eisdē: id est fm maiorem tñ/ & non sūt fm ambas ppositiones: & hoc quoniam non cōuertunt negatiue cōclusiones tertię figurę/ quum sint negatiue in parte: vt ex his cūz altera ppositione possumus alterā concludere. **Q**uod autē dicit: cōsimilr x̄o & in mediā referendū est: inq pbs: **P**hiloponus ad supiora: vt sit sensus: quēadmodum negatiue petunt in pma psmilr & in mediā: hoc est & maior & minor: qm̄ in his cōclusiō potest ēē vltiter negatiua: que vtiqz cōuertit pōt: sed in tertia nulla concluditur vltis/ vt planū est: & ppter ea nō pōt vtrāqz pponūz petitiōem possemus & hoc referre ad ea/ que cōsequenter dicuntur: vt sensus sit. **C**ōsimilr x̄o & in mediā/ hoc est itidē fiet etiāz in secūda figura/ quādo subaudiāz tu/ cōclusio extiterit negatiua in parte: tūc etenī neqz in pma fieri poterit petitiō p pnis quertione: verū simplr in pma ac 2a figura/ vtrāqz pponūz peti: qm̄ vltis in his con-

Hō & risibile conuertuntur secundum consequentiam non secundum significatū

Si dīa inest scdaz & tertiā figurā in siendā petitiōe pōt cap.

Si dīa hūc difficultē: iuxta a greci exponit: alr ab Alulid.

Que sit petitiō principiz statim facta.

Que petitiō principiz nō statim.

Si qd̄ sit lineę pōssidonius: 201. B est paralela. c. qd̄ distas vel coalterne.

Expō Philoponi ad c. xplū pbs.

Nota q̄ sit v
litae hui⁹ ip
tētie syllogi
ce nō pene

quādo sublatu3 fuerit aliquid ostensue per
a b c/nō est dicere/qđ nō penes positiū fact⁹
est sylle:nāq3 non penes hoc fieri: tūc dici-
mus:quādo sublato hoc/nihil minus cōclu-
datur sylle:qđ non est in ostensuius:sublata
enī positione neq3 ad hanc erit sylle. *Asani*
festū igit q: in ijs/que ad impossibile dicitur
nō penes hoc: ⁊ quādo ita se habeat ad ipos-
sibile/suppositio/que a principio: vt ⁊ exīte
⁊ nō exīte hac nihil minus accidat/a/ipole.

TReddit rōnem quare nō penes hoc semper sit in de-
ducētibz ad impole: qm̄ inquit ibi tñi possumus dice-
re nō penes hoc: vbi facta fuerit cōtradictio aliqua: quē
admodū fieri cōtineat in deductionibz in qbus semp
oppositū questū supponimus: si igit nulla facta fuerit
dictio: nō dicemus p̄clusionē sequi nō penes hoc: sed po-
tius q̄nem eē falsā: qm̄ premissarū p̄pōnem aliqua fal-
sa extiterit: p̄pterea neq; in ostēsiuo etiā rōcio fiet
nō penes hoc: qm̄ in ostēsiuis mōstrationibz: nūq; ali-
quis ponit ac supponit: r̄ tāq; cōcessus accipit id: quo
dicit: questio in mōstrationem p̄posito. [Amplius aut;]
Alia r̄: quia mōstrā in ostēsiuo rōcio fieri non posse
nō penes hoc: qm̄ nō penes hoc fieri dicimus: quādo ni-
hil minus talis sequit̄ p̄clusio: quā p̄posuimus in mon-
strationem: quū fuerit suppositio sublatā: q̄ quādo posi-
ta sit: si itaq; in ostēsiuis rōcinationibz hoc fieri nequit:
planū q; neq; in his fiet nō penes hoc: quū nāq; sustule-
rimus positionē seu admissā aliquā p̄pōnem: neq;
ad bāc p̄clusionem p̄cludendā fiet syls: qd̄ rōnem permittit
eius: qd̄ est non penes hoc: q̄re manifestus q; in solis de-
ductionibz effici nō penes hoc: r̄ quū suppositio: que
accipit ad impole cōcludendū iam a p̄ncipio: eiusmo-
di sit: vt siue hoc ponatur: siue perimatur: nihil minus se-
quatur impossibile determinatum.

Cui igitur manifestissimum est eius/quod est nō penes positionez esse falsum:quādo a suppositione incōiunctus sit a medijs ad impossibile syls;qđ dictus est ⁊ in topicis:nō cām enim vt causaz ponere/hoc est:vt si volens mōstrare qđ diameter est incōmēsurabilis/argueret Zenonis rōnem/qđ non est mōneri/⁊ in hoc deduceret impole:nullo nāq; modo nullibi continuum est falsus dictioni que a principio.

¶ Scdm binos inquit modos effici nō penes hoc: quorū vnus manifestissimus est: qñ syls ⁊ cōclusio: que p impole monstrat sūt incōiuncta a medys ⁊ pōnibz sūp-
pōne: hoc est quādo suppositio iñz cōcessa ⁊ media. i.
propositiones pcludentes talem sñem ad impole dedu-
cendo sūt incōiuncte: neq; terminum aliqñ cōez retinē-
tes. ¶ Manifestissimuz autē inquit Alulidus Rosadus
modū istum nūciatipat: qñ nemo ferme aut pauci repe-
riunt: qui ab huiusmodi obratiocinys decipiantur: vel
aliter manifestissimū: qā vnusquisq; facile potest cogno-
scere pclusionē nō sequi penes suppositionē admis-
sa. Quid dictum est ⁊ in topicis. ¶ Topica vocat sophisticos
elenchos nec imerito: ibi enī tradūtur obratiocinationū
loci: quē admoduz ⁊ in antecēdētibz voluminibz diale-
cticis: syllogiz: est autē τόπος seu locus. referēte Alexā-
dro ex auctoritate Theophrasti pñipñcipium vel ele-

Nota q̄re nō
pene h̄ fiat
ōductiōib⁹ ad
imp̄l̄c.

Quæsitū nota, hic,
appellat cōclusionē

Illō p^m mo^m
 q̄ fit nō pence
 b: t ē qñ sup
 positio ē icō
 iūta ad meⁿ
 ex qbus p̄lo
 deducitur.

Topica. i. so-
phistici clen-
eb: & q̄re sic
appellari.

Secundus

mētum inſcriptione determinatum ſingularibus ꝯo in
 determinatū: qm̄ igitur ꝯ ſophiſticarū fallaciarū loci q
 dam tales ſunt, nō iniuria ꝯ ſophiſtici elēbī topica num
 cupātur. Adde qꝯ quēadmodū priora ac poſteriora in
 vñū rediguntur libitꝯ ambo analytica ſeu reſolutoria
 nūcupantꝯ ita ꝯ topica ꝯ ſophiſtici elenchi ꝯ vitæꝯ topi
 ca vocari poſſunt: veluti ad calcem libellī de elenchis ſo
 phiſtici inuit Ariſtoteles. ¶ Si ꝯ quiſpiam quere
 at in topicis octo voluminibꝯ nō pertractauerit de eo
 qd̄ eſt non penes hoc quēadmodū de petitione eius qd̄
 in principio. ¶ Reſpōdemus factū hoc ideo fuiſſe: qm̄
 omnes impotētię quæ ſiūt penes hoc rōnem ſyllogi
 ſtica dīſtrūit: qd̄ petitio nō facit. ¶ Oz ſi obicias ꝯhm̄
 dicētem in elēchis de nō cauſa vt cā: ergo irrationcinātes
 quidem ſimplr nō ſunt hꝯ rationes/ ad poſſitum autēz
 irrōcinatē. ¶ Reſpōdemus ſi rationes iſte veluti ſupra
 etiam diximus accipiantꝯ vt ſyllin conſtruunt nō appel
 lantꝯ non penes hoc neqꝯ nō cauſa vt cauſa: qm̄ hoc noſe
 tm̄ cenſent: quoz non arguunt eo qꝯ hec ſint: qd̄ de ratio
 ne fuerat ſyllogiſtica. Aut in topicis iſto affirmat: B eſt in
 octauo topicorꝯ: vbi de falſa rōne/ de petitione eius qd̄ in
 principio/ ꝯ de eo qd̄ eſt non penes hoc nō nulla ſumma
 tim prātact. ¶ Ut ſi volēs mōſtrare. ¶ Exemplum ponit
 eius qd̄ eſt nō ppter hoc: quāqꝯ termini ſunt icōſiſti: quē
 admodū inquit: ſi quis deductione ad icōmodū mon
 ſtrare veller/ diametrū coſte incōmenſurabilem eē ꝯ ita
 faceret: ſi non eſt vera ꝯcluſio hec/ ſit ergo oppoſitū: igitꝯ
 diameter eſt cōmenſurabilis: qd̄ ſi ita eſt/ ſequitꝯ motum
 dari: qd̄ fieri nequit: nāqꝯ ſi diameter eſt cōmenſurabilis/
 ꝯ qd̄cunqꝯ mouetꝯ prius mouetur ſuper dimidiū ſpatꝯ
 qꝯ ſupra totū/ ꝯ prius ſupra dimidiū dimidiū: ꝯ ita in infi
 nitū: ſi aliqd̄ mouebitꝯ cōtinget infinita prāſiri/ falſū
 eſt igitꝯ motum dari: ergo ꝯ ſuppoſitū falſū erit: diamē
 trum. vꝯ. cōmenſurabilem eē: factum eſt igitꝯ non penes
 hoc in terminis icōſiſtentiꝯ vt planum eſt. ¶ Appellat
 autēz rōnem hanc de motu/ rōnem Zenonis: qm̄ Zeno
 Eleates ꝯhꝯ: qui ob diſputatū acrimonia *μφοτερό
 γλωσσο* etiā nūcupatꝯ eſt. Unde de eo Timon ꝯphila
 ſiꝯ *μφοτερόγλωσσο* μετὰ δένος οὐκ ἀλατὰδ νῶν
 ζῶντας. quatuor precipue rōnibus atqꝯ argumētis mo
 tum nō eſſe mōſtrare credidit: quēadmodū in Zeta nā
 lis auditus narrat Ariſtoteles: inter quas ꝯ ea cōnue
 ratꝯ: quā vocauerat Achillem.

C Alius autem modus si primum sit impositus suppositioni non tamen propter illam accidat: hoc enim contingit fieri et sursum et deorsum accipiendi continuus: ut si a ponatur ipsi b inesse: b autem ipsi c: c xpo ipsi d: hoc autem sit falsum: b inesse ipsi d: namque si ablato a nihil minus inesset b ipsi c: tamen ipsi d non esset utique falsum propter suppositionem: que a principio: aut rursus si quia sursum acciperet continuus: ut si a ipsi b: c xpo ipsi a: tamen ipsi e falsum esse posset inesse ipsi a: namque si sic nihil minus esse posset impositus sublata suppositione: que a principio.

Tuos superius eē diximus modos eius/qđ est. non penes hoc. Alter hucusq; fuit expositus: quū termini nullaz inter se coherētiaz retinent. Secundū implicitia enarrabitur: quū termini cōtinui suntq; suppositionem copulant impossibili cōclūso: ait ergo bifaria fieri posse: non penes hoc in terminis cōtinuis/et sursum et deorsum accipiendo terminos: veluti si accipiat: omne b/a: omne c/b:

Dub^o quæritur
tractatur in
topiciis & hæc
falsa seu im-
potentia syle-
logistica.
Solutio.
Instantia.

Soln^g.

Włosa czerwa

3eno Eletto
de morte,

Ecce modus
quorū terminū
sūt p̄mūsi
sursus vel o
orsum.

omne/d/c/7 cōcludamus omne/d/effe/b/qđ falluz sit ac
impole:7 ppter ea fallum esse dicamus: omne/b/ce/a/qđ
tāq; supposituz acceptū fuerat: fiet non penes hoc: nāq;
ablato, a nihilominus remaneret relique ppōnes illud
idē impole cōcludentes: omne/c/b/oe/d/c/ omne, d/b/ve/
luti in exēplo, sit mōstrandum per impole, aliquod aial
non esse aiatuz:7 dicamus: si hoc nō est verū: sit igit fūū
oppositū: omne aial aiatum, /ce/ide addamus: oe album
aial: ois cerusa albiū: omnis cerusa igit aial: sed hoc ipō/
sibile: quare 7 suppositū: omne aial esse aiatum: sit igitur
nō penes hoc: eo q; ablata etiā hac, ppōne illud idem se/
quitur incōmodus: est ergo sit nō penes hoc in terminis
p̄mīs de ois: accipiedo. Sit aut 7 idē hoc a parte p̄ci/
cati 7 sursum, veluti si acciperemus: oe/b/a/oe/a/e/oe/e/
f/7 cōcluderemus: oe/a/esse/f/qđ fallum 7 impole: nāq;
sive oe/b/esse/f/a/sive etiā non eēto: non sequeret imposs/
bile illud: quēdam modū in exēplo: omne aial aiatū: omne
aiatum coruuz: ois coruuz nigrū, oe aiatum nigrum: qđ
est absurdum: siue enīz ponatur: oe aial esse aiatum: siue
nō: oino sequitur illud impossibile: qđ sit nō penes hoc
accipiendo terminos ad partem predicat.

C Sed op3 ad terminos/qui a principio co-
ptare impole: sic eni erit ppter suppone3: vt
deorsuz accipieri corinuth ad pdicatu termi-
noz: na si impole/a ipsi/d/ inesse/ablato/a/nō
amplius erit falsum. Sursum xō de quo p-
dicatur: si eni nō accidit/f/ inesse ipsi/b/ablato
b/nō amplius erit impole. Consimilr aut τ
priuariis exñtibz syllis. Planum igit q
impoli nō exñti ad terminos/qui a pñcipio/
non accidit falsuz penes positionem.

Et oportet inq̃t si volumus impole ꝓcludere ꝓpter sup
positionē coaptare ꝛ cōiungere impole cōclusum termi
nis ꝓcludens a principio assumptū/puta in exemplo ꝓpo
sito/si ꝓcluderemus/nō omne/d/esse/b:/sed oē/d/eē/a/ssi
ret vñqꝫ falsum ꝛ impole ꝓpter/a/ neqꝫ amplius posse
mus dicere/qꝫ nō accidit absurdū penes/a/z qꝫ ipso abla
to nō sequat falsum. Cōsimilr ꝛ in alio exēplo/si conclu
das nō omne/a/esse/f:/sed oē/b/ esse/f/ nō amplius poteri
mus dicere/qꝫ falsuz nō accidat penes/b/z qꝫ ipso subla
to nihilominus sequat impole. [Cōsilr autē.] Eodē inq̃t
mō fiet ꝛ in negatiuis suppōitionibz/puta si aspīam mon
straturus/nullū hoīes esse lapidē dicar/si nō est verū/sit
ergo oppositū/aliquis hō lapis/deinde addato ē nigrus la
pis/oīs ethiops niger/oīs igitur ethiops lapis/qd est im
possibile: ꝛ ita in reliqꝫ oībuz ꝛ modis ꝛ figuris faciendū
est:nāqꝫ veluti ꝛ Aliudius ‘Rosadīs inq̃t constructio taliū
cōplicationū in oībuz figuris est valde sibi ꝓpinqua ac
similis.]. Planū igitē.] Manifestuz inquit:nisi coaptaue
rimus impole cōclusum terminis a principio in suppō
ne acceptis/nō accidet falsuz penes positionem: ꝛ bene
inquirūt nōnulli dixit accidit:qm̄ neqꝫ ita semp sit impos
sibile penes positionem:qd ꝛ ipse declarans ait.

Tunc neq; ita semp. ppter supponēs erit fal-
sum: nāq; z si positū fuerit a/ inesse non ipsi
b: s; ipsi k: k/ xō ipsi c: z hoc ipsi d: z sic ma-
net impole. Consumilr autē z sursum acci-
piēti terminos. Quare quoniā z existenti z
non existenti hoc accidit impossibile/ non eēt
vtiq; penes positionem.

¶ Verū in gr̃ nec sic coaptātes terminos semp̃ penes positionē cōcludemus falsū: vt in exēplo sit a. aial. b. inanimatū. ita q̃ suppositio sit oē inanimatū aial: oēide sit. k. corpus. c. lapis. d. gagates. ⁊ ita faciām coplicationes: oē inanimatū aial: omne corpus aial: ois lapis corpus: ois gagates lapis: ois igif gagates aial: qđ impolē: in hoc itaq; exēplo impolē cōcludūz: ois gagates aial coaptat suppositioni oē inanimatū aial: ⁊ tñ non est dicendū absurdū hoc accidere penes positionē: qm̃ ⁊ hac suppositionē appositā: ⁊ ablata etiā oīno idē sequitur impossibilitē. ¶ Scitū vō dignū: qđ cōiunctio illa aut apud grecos ⁊ Arī^{tem} diuersis in locis diuersa significat: nōnūq; enim disīgit. aliquādo exponendi gratia addit alios in interrogandi. nonnūq; dubitandi vel soluēdi: quemadmodum fortasse imp̃sentia.

CAut hoc/quod est/nō existēti hoc/nihil mi-
nua fieri falsum/non ita accipiēdū vt quum
aliud ponit/accidat falsum:s3 qñ ablato hoc
per reliquas ppōnes idē cōcludat impole:
qm idē vtq3 falsuz per plures suppōnes ac-
cidere/nihil fortasse incōueniēs/veluti coal-
ternas occidere/et si maior est extrisecus irin-
seco/et si triagulus hiet plēs rectos duob?

¶ Quasi seipſus corrigi: dixerat eni nō ſemp ppter ſuppoſitionē cōcludi impoſe: quū cōcluſio coacta ſuppoſitionē: quoniam plerūq; varia ſuppoſiō ſubiecta: vel ē p̄dicatū in reliquis p̄poſiōib; aſſumptis: nūc autē dicit quaſi dubitationē occurrentē ſoluens: aut neq; ſic dicendum eſt p̄ cōcluſionē coactari ſuppoſiōē: quū varietur ſuppoſiōis termini in p̄poſiōib; acceptis: ⁊ p̄pterea non eſt intelligēdū nō penes hoc fieri: quia alio poſito nihil minus accidat falſum. S; tunc efficit non penes hoc: p̄pterea: qm̄ ablata ſuppoſitione ex qua dicimus ſequi ipſiſſimē: nihil minus concludiſſe idē abſurdū: nil etenim p̄bi bet eādē falſa; ſneq; per plures cōcludi ſylloz; p̄pterea alio poſito idē deduci impoſſe: quēadmodū in exemplo: poſſet quiſpiā mōſtrare coalternas ⁊ egdiſtantes lineas: p̄ciderē: ſi argueret: extrinſecū angulū cauſatū a recta ſuper coalternas cadēte maiorē eē intrinſeco: ⁊ ſi iterū offederet triāgulū hie tres angulos equalentes pluriū rectis q̄s quob⁹: ex his enī vtrūq; ſequitur coalternas con ciderē: quēadmodū ex ipſoz; oppoſitis eas egdiſtantes eē: vt ex octauo ac viceſimo ⁊ ſecūdo ac triceſimo p̄mi elemētōz; theorematib⁹ colligi pōt. ¶ Sed faciamus ⁊ expoſitorias mōſtrationes: ac p̄mo ſupponamus quod nonullū tāq; petitionē admittit.

tunt rectas / supra q̄s recta ca-
dēs angulos intrinsecos in eā,
dē p̄tē minoris duobus rectis
facit / p̄tractus occidere: deinde
descrip̄tionez faciāmus hunc
in modus / sint recte eq̄distan-
tes seu coalterne / a b / c d / sup̄
quas recta cadens e / s / ip̄as fe-
cet in p̄ctis / g / b / dico si angu-
lus e g b / extrinsecus maior ex-
titerit angulo / g b d / intrinseco:
q̄ linee / a b / c d / quas coalter-
nas supposuimus occident ad
dā itaq̄ angulis supradictis
angulus cōmunis / b / g / b̄t̄ic / si
e g b / extrinsec⁹ est maior / g b d /
intrinseco: quū angulus e g b /

Uō pfectiōes
aut apō Ar
stotelē diuer
sa significare.

Non qui ppe
dom est acci
dere fallam n
pene hoc.

Expō excēplū
mathematicū
de lineis coal
ternis.

simul cū angulo cōi addito b g b sint equales duob⁹ re-
ctis; g a causati a recta supra rectā: et isti ambo simul sint
maiores b g b; et g b d intrinsecis: si enī minoribus eētia
addant^r que remanēt sunt minores: sequit^r b g b; et g b d
minores eē duobus rectis: ergo ex cōcessio lineē cōcedit^r
quā recta supra rectas cadens angulos intrinsecos in eā
dem partē minores facit duobus rectis. Iterū mōstrat^r
idem hoc altero mō: sit triangulus a b c habens angulos
equales plu-
rib⁹ rectis q̄
duobus: dei-
de eiciatur
b c linea vsq̄
ad: quonā
igitur a c b
et a c d angu-
li sunt eēles
duob⁹ recti
manifestum
q̄ minores erūt tribus angulis a b c trianguli: qm̄ y eē
les erant plurib⁹ rectis q̄ duobus: ergo et a g d angulus
extrinsecus minor erit duob⁹ intrinsecis oppositis: si enī
minorib⁹ equalis demant^r que remanēt sunt minores: se-
quit^r igit^r a c d angulus in duos eēles angulos per e c li-
neam coalternā lineē b a. Planū itaq³ q̄ duo noni angu-
li ex sectione ista causati minores erūt a b c et a c angu-
lis: et ita angulus e c a minor erit angulo b a c suo coalter-
no ac vicissim cōmutato: ergo b a c et c b a coalterne et
equidistantes concurrent: qd fuerat mōstrandū: sic igit^r
ex duob⁹ falsis supponibus eadē cōclusio falsa colligit^r
qd fuerat a principio ppositū. ¶ Atq³ hec de eo qd est
nō penes hoc dicta sufficiat: satis nāq³ fuit ordinis rōne
ascripta quesuisse an impotētia hec sylle rōcinūq³ eēt
quare in duob⁹ locis de ea ptractauerit: an non penes B
et nō causa vt causa sint idē penitus an xō aliquo iter se
pacto differat quis impotētie istī vltus atq³ vtilitas de-
inde enarrasse quō elenchī sophistici topicorū noie ve-
niant: cur in topicis octo voluminib⁹ nō fuerit de eo qd
est non penes hoc ptractatū: q̄ Zeno Eleates q̄tuor rō-
nibus motū destruxerit: q̄q³ varia signet cōiunctio aut
et quonā modo bifariam concludere possimus coalter-
nas atq³ equidistantes coincidere. His itaq³ expositis et
enarratis iam ad reliqua transeamus.

De falsa ratione.

Sed falsa rō efficitur penes primū
falsū: aut enim ex duabus pposi-
tionibus: aut ex plurib⁹ ois est syl-
logismus. Si igit^r ex duabus hāz
alteram vel et ambas necesse est falsas eē: ex
veris enim nō erat falsus sylle: q̄ si ex pluri-
bus vt c per a b. Nec per d e f b ex his aliqd
superior falsum erit: et rō penes hoc: nāq³
a z b per illa cōcludunt^r: quare penes illoz
aliquid accidit conclusio et falsum.

Circa cōtextū hunc varij varia p̄tulerunt: nōnulli
que hic dicunt^r superiorib⁹ annectunt volētes
eūdem ordinē ac sensum in his oib⁹ seruari: alij xō intē-
tione eēle dicunt docere: quonā mō gbusue obseruatiōi-
bus rōdēns p̄cauere possit qd est non penes B. ¶ Alij
autēz occurrere aiunt p̄bū latentī decipulo: ne fortasse
aliquis ex falso verum sequi crederet. Nos autē dicimus
intentionem Aristotelicā eēle: de reliquis impotentis syl-

logisticis sermonē habere: q̄ enim vi syllogistica falsum
pcludi possit impotentia quedā eēle videt^r: et p̄p̄a addi-
mus: q̄ postea q̄ p̄bū mōstrat rationes aliquas fieri
que nām ac formā simplicis destruit sylle: impotentia ea
enarraturus est: que quodāmodo mōstrant ac ostēdūt
rōcinio derogant. ¶ Ceterū anq̄ cōtextū aggrediamur
distingamus primū quot modis rō aliqd falsa dici pos-
sit: quēadmodū facit Ari⁹ in octauo topicorū et in sophi-
sticis etiā elenchīs. Falsa igit^r rō quadrifariaz dicit^r: vno
qdem mō si nō concludit^r et videat^r concludi aut qui nō
est sylle videt^r eē sylle. Alio autē quādo cōcludit^r qdem
sed nō ad ppositum: qd maxime accidit in deducētib⁹
ad impole. Tercio si cōcludit^r et ppositum ē cōcludit^r:
nō tamē ex p̄p̄is scie illius principis. Quarto si pposi-
tiones falsę fuerint verā vel falsas colligēs pclusionē.
Quū itaq³ tot modis rō falsa eē dicat^r Ari⁹ de ea nūc fēz
quartū modū solūmodo ptractat: nec fm̄ ē totum: nāq³
quō ex falsis pponibus verā pcludi possit iā supra a p̄-
cipio enarratū: potētiā exponeret syllogisticas: agit
igit^r impotentia de falsa rōne: que ex falso ante p̄is etiam
falsum pcludit. De primo autē mō in sophisticis elenchīs
sermo habet^r: in his enī de litigiosis atq³ apparētib⁹ agit^r
rōcinationibus. Sz de scō iaz supra in primo caplo p̄-
tractatū fuit: hoc enim est non penes hoc. De tercio xō in
posterioribus agit^r: de solis itaq³ duob⁹ rōnū falsarū mo-
dis differendū fuit hoc in volumine: qm̄ fm̄ bos potētiā
atq³ impotētiā elucidabant syllogisticę. Reliq³ xō alij
artificib⁹ derelicti demonstratoz inq̄ dialectico ac so-
phisticis: qm̄ y circa mās magis sylloz versabant^r. ¶ Nō
est autē impotentia querendū an rō falsa fm̄ modū istuz
definitionē suscipiat sylle: p̄p̄erea q̄ nemini dubiū: quē-
admodū supra ē mōstrauimus: ex falsis pponib⁹ verū
sylle cōstrui posse: sed qm̄ syllogismi nām cōsequit^r ali-
quid ostēderet^r rō hec ex falsis vltimū nihil ostēdit: non
inuria ad impotētiā syllogisticas reiecta est: verum ad
p̄textum enarrandū iam pedes seramus. ¶ Sz falsa rō.
¶ Falsuz ingt argumētū falsas colligēs q̄nes efficiē penes
primū falsū: hoc est falsum: qd est in pponib⁹: nūq̄ enī
falsa sequeret^r pclusio nisi aliqua pponit^r falsa eēt: nāq³
sylle ois aut simplex ex binis est pponibus: aut cōposi-
tus ex pluribus: si ex duob⁹ falsa colligit^r cōclusio: ex ne-
cessitate aut altera aut ambe ppones sunt falsę: p̄p̄ea q̄
vt ex superiorib⁹ liquet: ex veris falsum pcludi negt^r. Sz
similr si ex pluribus vt c concludat^r per a b ppones: et
be per d e f b a per d e f b per f b si inq̄ ita sit: ex his
pponibus aliqua falsa erit: aut ex immediate cōcludētib⁹
c aut ex p̄ratiocinātib⁹ a b et rō ipsa falsa nūcupabitur
penes pponem illā falsam. Nec igit^r de ordine intētiōi-
ne: ac modis falsę rōnis p̄stricta sufficiant.

De eo quod est non ratiocinari.

A hoc autē q̄ nō fiat rōcinūz ob-
seruandū quādo sine cōclusioni-
bus rōnem interrogat: ne bis in p̄-
positiōibus idē detur: qm̄ scimus
q̄ sine mediō nō efficiē sylle: mediū xō est
qd pluries dicit^r: qualiter antez opz ad vnā
quāq³ cōclusionē mediū obseruare: manife-
stum ex eo q̄ scimus: quale in vnaquāq³ fi-
gura monstratur. Hoc autem nos nō latebit
eo q̄ scimus: quō prestamus rationem.

Inquunt nōnulli postea q̄ in superioribus docuit
p̄bū ferre instātiā p̄ra eos: qui oppo-

Quod modū
dī rō falsas
de ea oib⁹ et
rōcinio p̄tulerunt.

Rō falsa nō
est syllogistica.

Nūq̄ seq̄ si
falsa pclusio
sit aliqd p̄p̄
nū falsa.

Que Arist⁹
reliquit intētiōi
hoc cap.

cōcludere festinabant p̄ impole: et rursus exposuit falsas
pclusionem sequi eo q̄ pponū aliqua falsa eēt: q̄ impotētia
docet quō p̄cauēde sunt recte rōnes: que nos ad dīctio-
nem ducunt: illi qdē ista hūc in modū. Nos autē neq³
ista penitus reiciēt^r: neq³ etiā approbāt^r: ordinis nri
seriem ac ppositū secuti: dicimus Ari⁹ intētiōne eēle re-
liquis syllogisticas impotētiā exequi: et qm̄ celatio seu
latētia: quā greci x̄p̄u-iv vocāt: quodāmodo rōcinādi viz
diruit ac labefactat: p̄p̄erea docet prius euitare ceta-
tionē: mox etiā ipsas p̄ficere: hoc autē ideo facit vt artifex
quisq³ ex vlti isto volumine aliquid vtilitatis reportaret.
¶ Quādere si q̄piam scitaret^r cur de celatiōe ista nūc
pertractet Arist⁹. quū tamē alioqui magis hec ad tēto-
rem attineat atq³ octauū topicorū. ¶ Dicimus B ideo fa-
ctū fuisse: qm̄ nō solus pirasticus sed et demōstrator ceta-
latione aliq̄ vtiunt^r: si enī immediatas ac p̄mas ppositiōes
assumpseris volēs lōginquā q̄nem aliquas pcludere: nri
mirū celatiōe ac latētia vti diceris. P̄ius itaq³ B in cap^o
p̄bū docet quō celationē possimus effugere ac vim syl-
logisticas ingens. ¶ Ad B autē q̄ non fiat rōcinū. ¶ Doc
est: si volumus euitare ne q̄piā cōtra nos celando aliqd
pcludat vi rōcinū ac sylle: obseruandū ac p̄cauendū est
ne idē terminis bis vter^r et pcedat^r in pponibus: qm̄ iterro-
gat rōnem sine q̄nibus: B est quādo celationē facit: est. n.
p̄ceptū vñ in octauo topicorū traditū: vt lateamus rō-
dentem: q̄ solas ppones omittis q̄nibus pponamus: et
p̄p̄erea cū hoc fit: fugiendū est ne bis idē terminus con-
cedat^r in pponibus: qm̄ scimus ex supra determinatis in
p̄iori volumine q̄ sine mediō termino nō fit sylle ac rō-
cinū: ideo si idē bis nō pcedemus in pponib⁹ nō erit
mediū ad sylle cōstruendū: qm̄ mediū est qd pluries vti-
tur q̄nem: et B est q̄ vlti rōne atq³ obseruatiōe p̄cauendū
est. P̄ressius autē et ad vnāquāq³ q̄nem mediū obserua-
bimus: si nram suppones omittimus ac cognoscemus:
planū enī q̄ oppositū istius volēt aduersariuz pcludere:
re: nāq³ si tingerit supponem nram eēle affirmatiuaz in
partem: nri vltimū negatiuā pcludere volēt: et ideo ma-
xime obseruabimus ne mediū demus in 2^a figura: qm̄
in hac maxie pcludit^r: et p̄similr de reliqs dicēdūz erit: af-
firmatiua enī vltis in p̄ma pcludit^r: particulares xō et af-
firmatiua et negatiua in 3^a: et p̄p̄erea ingt p̄bū. ¶ Doc at
nos nō latebit eo q̄ scimus: quō p̄stamus rōnes. ¶ Ac si
diceret^r: hoc autē facere scimus: qm̄ non ignoramus quō
sustinemus positionē ac disputationē nram: ideo si p̄-
stamus ac sustinemus vt ita dicam: negatiuā in p̄te: non
debemus ea pcedere: que faciunt ad vniuersaliter affir-
matiuam concludendam.

Oportet autē qd a respondentibus cauē-
dum enūtiāmus: ipsos arguentes conari la-
tere. Hoc autē erit primū quidem si conclu-
siones nō p̄ratiocinent^r: sed acceptis neces-
sarijs sint obscure. Amplius xō si p̄p̄inqua
nō interrogat^r: sed q̄maxime imēdiata: vt sit
opus cōcludere: a de f/ media b/ c/ d/ e/ opoz-
tet itaq³ interrogare si a/ ip̄i b/ et rursus non
si b/ ip̄i c/ sed si d/ ip̄i e/ et postea si b/ ip̄i c/ et
sic reliqua. Ac si per vñū mediū fiat syllo-
gismus: a mediō incipere. maxime enī sic la-
tere posset respondentem.

Ducit^r qd docuit quō euitanda celatio sit: ab hinc expo-
siturus quō eadē fieri cōmode possit: et ait. oportere ar-
guētē ip̄m conari latere in y oibus: que a respōdēte

Celatio quas
greci x̄p̄u-iv
vocant diruit
vim sylle: de
qua nūc p̄ra-
ctat Arist⁹:
lco.

Dubium.

Solutio.

P̄ceptum
ad p̄cauēdūz
ne fiat nobis
syllogismus.

P̄ceptum
aliō ad p̄cauē-
dūz
dūne pcluda-
tur determinata
pclusio.

Docet p̄bū
hic quō fiat
celatio.

p̄cauenda eē dicimus: hoc autē appositissime fiet: p̄mū si
q̄nes nō p̄ratiocinent^r: sed ppones nri accipiēs pclusiones
ipsas obscuras et latētes dimittat. ¶ Amplius xō si p̄p̄in-
qua. ¶ P̄terea ingt latebit arguens: si nō iterrogabit^r p̄-
p̄inquis ppones: hoc est eas: que statim q̄nem inferunt:
sed q̄maxime imēdiatas et lōginquas: idē eas que ma-
xime distāt a pposita q̄ne: imēdiata nāq³ vt in posteriori-
ribus dicit^r ppositio est: quā nō est altera prior. ¶ Ut sit
opus pcludere. ¶ Exēplo dclarat qd dixerat: simul et aliō
celationis p̄ceptū addens: de quo in octauo topicorū etiā
cōmeminit: vbi ingt oportere ppones nō seruatiū: sz o-
dine pmutato pponi: sint igit^r termini ad sylle composi-
tūz extrinsecū a b/ c/ d/ e/ f/ vtile: bonū: desiderabile: eligibi-
le fm̄ nām: voluptas: et sic cōcludendum a/ de f/ hoc est
oem voluntatē eē vtile. Tūc media ad q̄nem ista erunt
b/ c/ d/ e/ bonū: desiderabile: eligibile: fm̄ nām: debemus
itaq³ p̄mū iterrogare a/ an/ vtile inest ip̄i b/ bono: dein
de nō statim si b/ bonū inest ip̄i c/ desiderabile: quod p̄is
fuerat: sed si d/ eligibile inest ip̄i e/ fm̄ nām: et postea p̄-
mutatū si b/ bonū inest ip̄i c/ desiderabile: ita si plu-
res etiā iterrogāde vel accipiēde fuerint. ¶ Sz quere-
ret nō iniuria aliq³ cur ita dixerit iterrogādas eē pposi-
tiones: non aut accipiēdas: quū tñ aliq³ supra dixerim^r:
celationē aliq̄ ē locū quedā hie apud demōstratoz:
¶ Rōdemus: q̄ B ideo factū fuit: qm̄ celatio maxime
ad pirasticū et tētozē attinebat: p̄ accidens xō et vix ad
demōstratoz ē. ¶ Ac si p̄ vñū. ¶ Postea q̄ supra mōstra-
uit quō celatio et latētia fiat in sylle composito: vbi p plu-
ra media pclo colligit^r: nūc exponit: quō eadēz effici pos-
sit in simplici rōcinio inq̄nēs: si per vñūz mediū fiat
sylle a mediō incipiendū eē: qm̄ ita maxie latere poterit
mus. ¶ Sz dubitaret nō abre q̄piā quō ita incipiēdūz
sit a mediō: nāq³ in 2ª figura a mediō nūq̄ possumus icī
pere: quū mediū in vtriq³ p̄dicet^r: in 3^a xō semper a me-
diō incipimus: quū in ambob⁹ subijciat^r: sin aut in p̄ma a
mediō exordiamur: maiore pponē vtiq³ pponemus: qd
et sine celatiōe ac latētia fieri p̄uenit. ¶ Rōdem^r p̄bū
de p̄ma figura tñ itellexisse: voluisseq³ a maiore incipi-
endū eē: quēadmodū et Alulidus Rofadis ingt: qm̄ quū
maior vltis valde sit: indifferēs reddīt ad plures pclusio-
nes colligēdas: et p̄p̄ea nō ita eā negat respōdēns: quēad-
modū fortasse negaret minores: que manifeste in pposi-
tā tēdit q̄nem. ¶ Joānes xō p̄philoponus a mediō icī
pere exponit: B est a minore: qm̄ fortasse in ea/ mediū
quū sit p̄dicatū maiore bz p̄rogatiuā: sz pace tanti viri
mellor est Alulidi expositio: qd xō dicitur p̄uenisse nos
semper a maiore exordū sumere: p̄culdubio falsūz existi-
mo: imo totū dīctū sit: quādoq³ semper ferme p̄m capī-
mus a minore: veluti plerūq³ supra declarū est. ¶ Tria
igit^r referēt^r et Alulido de celatione B in volumine p̄ce-
pta tradita fuere: B in volumine dico: qm̄ in topicis mul-
to plura exponunt^r. p̄m interrogādas eē sine q̄nib⁹ p̄p̄o-
nes. 2^m valde remotas ac lōginquas a pposito q̄lito. 3^m
variādū eē ordinē ac seriē pponū. ¶ Ceterū de his ba-
crenens de itētiōe p̄mū: mox cur de celatiōe B in volumi-
ne ptractet^r: cur iterrogari ppones dixerit et non accipi-
quō a mediō sumat^r intētiū: quot et q̄ sint celatiōis p̄cepta
hic enūerata. Ad sequētia igit^r bis explicitis trāscamus.

De redargutione.

Noniam autē habemus quādo et
quo mō se habentibus terminis sit
syllogismus: manifestū et quando
erit et quādo non erit redargutio:

Dubium.

Solutio.

Aliud dubiū.

Solutio.

Expō dīctū
toponē.

Tria celatiōis
p̄cepta i B vo-
luntate tradē-
ta sunt.

Epilogus.

Ad intētiōē
hui⁹ cap. a di-
uersa dīctū
modū exponit

Liber

quum eni omnes responsiones conceduntur aut vicissim ponuntur vt hec qdes negatiua illa & affirmatiua accidit fieri redargutio nem: erat enim syls & ita illo modo se habentibus terminis: qre si quod ponit cotra rium cõclusioni necesse fieri redargutionez. Redargutio nãqz cõtradictionis syls: q si nihil cõcederet impossibile fieri redargutio nem: nã eni erat syls omnibus terminis pri uariis existẽtibus: quare neqz redargutio: si eni redargutio necesse sylm esse: syllo aut existẽtẽ nã necesse redargutionẽ. Cõsimilr & si nihil poneretur fm responsionez in toto: eadem nãqz erit determinatio redargu tionis & syllogismi.

Quẽadmodum supra dicebamus impoten tia eẽ syllogistica posse fal laz cõcludere & nẽ. Eodẽ mō dicimus impotẽtia syllogi sticã eẽ impotẽtia dictionis pcludere: qm̃ igit redargu tio seu elẽchus B facit in iuriã & hũc iter syllogisticas impotẽtias pnumẽrabimus. Acturi igit de redargutio: que grece *ἐλεγχος* dicitur pũmũ dũstinguimus: quot mō dis vox hec apud grecos accipitur: deinde docebimus de quo significato sit impotẽtia sermo: mox ad quẽ ma xime pĩneat artificem explicabimus. Scitu itaqz di gnũ qd vox ista elẽchus apud grecos in multiplici signi ficato accipit: plerũqz enim elẽchus idẽ est qd argũ ac sũma quedã dicendo: quo noie & fabularum argumẽta vocare cõsueuimus. Est & apud rhetoras elẽchus si gnũ atqz idiciũ per qd in rei cognitionẽ deuenimus: vñ & *ἐλεγχος ἀπαγωγὴς*. De quo & Aristoteles in altera sua rhetorica inquit. Elẽchus est qd non pũt aliter se ha bere: sed ita vt nos dicimus: quẽadmodum viuentes ci boz indigere: puerulũ non posse tãtũ argẽti pũdũ sub terfurari: & pũstia: & Demosthenes in oratione pũtra Andro tionẽ. Elẽchus igit & redargutio est: quũ aliqũ dicat & ve rum simul ostẽdat. Sumit & aliter elẽchus: vt idẽ est: quod redargutio: quem definitiõ in sophisticis inquit Ari. Elẽchus est cũ cõtradictione syls: vel alr: elẽ chus est cõtradictio eiũdẽ & vnius non nois: sed rei & no minis nã synonymi: sed eiũdẽ ex yis: que data sũt ex ne cessitate nã cõnumerato: qd erat in pũncipio fm idẽm & ad idẽm: & similr & in eodẽz tẽpore. Qui & non sunt ta les: sed videntẽ esse: non elẽchi sed *ἀπαγωγὴς* pũzie vel sophistici elẽchi nũcipant. De hoc itaqz nũc per tractat Ari. Sub rone ista: qua syllo mũstrantĩ derogat & impotẽtia quedã est syllogistica: est autẽ fortasse idẽm elẽchus in hac significatiõ: quod *ἀπαγωγὴς*: de quo in octauo topicor. Aristoteles. Pertinet autẽ rōcinãti modus iste tẽtatozi maxime ac pũsticis artificib: mox et dialectico: vt respondẽtem ad cõtradictoria deducit: quũ autẽ & ad locũ istũ attineat iã supra diximus. Demon strator & elẽcho aut redargutio minime vñ: nisi for tasse tẽtatozis habitũ aliquãdo induat: veluti pũs ple rũqz facit in libris post nãlia: sed iã ad cõtextum venia mus: ait ergo: quũ elẽchus ois ac redargutio per syllo gismos fiat ac rōcinãti: si bñ superius intellexerimus in q figura & qua cõplicatione fiunt syllogismi: planũz ẽt erit quãdo erit redargutio: si enim ambas pũstiones affir matiũas: aut alterã saltem posuerimus: poterit vñqz fie ri redargutio: qm̃ supra docuimus vñqz modo syllo

Secundus

gismũ quoqz fieri posse: & ex vñqz affirmatiũis & ex al tera tĩn: qre si qd verum supponimus contrariũ aut op positiũ extiterit cõclusioni inducẽ: nĩmĩrũ erit redargu tio: redargutio nãqz seu elẽchus est syls cõtradictoriaz cõcludens iam cõcesso. Sed quereret aliquis: si elẽ chus est syls cõtradictionis: cur dixit supius: si qd ponit cõtrariũ cõclusioni necesse fieri redargutionẽ. Rñ deo verum qdem eẽ & per cõtraria posse quẽpiãz redar gui: sed Ari. dixit sylm cõtradictionis: qm̃ qui contra riam concedit cõtradictoria etiã fatef: vt palam est: pũra rium & supra latius accepit vt cõsueuit. Qd si nihil cõ cederet. Jaz exposuit quũ fieri possit redargutio: nunc enarrat: quũ vetari: & inquit: si nihil cõcedatur & ambe p pũstiones negatiue succint: q nullo pacto fiet redargu tio: qm̃ ex ambabus negatiũis syls etiam non cõstue batur: ois enim redargutio syls: non autẽ cõuerso. Cõ similr & si nihil cõcedat in toto & vñter: nã fiet redargu tio: qm̃ neqz syls sine vñ fieri poterat: eadẽz nãqz deter minatio ac definitio vel pũtractatio est de syllo ac redar gutione: & leges oẽs: que syllo ascribunt: redargutioni ẽt coherẽbunt. Ceterũ de redargutio: quot modis accipia tur elẽchus apud grecos: quũ impotẽtia: ad quem perti neat artificem: qui parelẽchi qd apozema: quũ ex dũys fiat: iã bec pũtractata sufficiãt. Ad reliqua trãseamus.

De deceptione que fm suspitionem. Cidit antez aliquãdo: quẽadmo duz in terminorũ positione decipi mur: & fm suspitionem fieri dece ptionẽ: quẽadmodũ si pũtingit idẽz pluribus pũmis inesse: & hoc quidem latere quẽpiãz & existimare nullũ inesse: illud autẽ nosse: sit a inexistẽs: b & c per seipsa: & bec omni d cõsimilr: si igit existimat a oĩ qui dẽz b inesse: & hoc ipũ d a & oĩ nulli c: & hoc omni d. Eiũdem fm idẽm habebit sciẽtiãz & ignorantiã.

Inscribitur hoc capitulũ *περί τῆς αἰτίας τῆς ἀπορίας*. qd idẽm est ac si diceret de deceptione: que fit fm existimatiõẽ aut suspi cationẽ nostrã: quid autẽ intendat per istud. hoc in loco pũs multi multa dicũt: nãnulli enim intẽtionẽ eẽ dicũt pũtractare de tertio peccato contra sylm ex oppositiũ alũ etiã aliter. Nos & dicimus: pũm bñ impotẽtiã aliã syllogisticã in mediũz afferre: quũ. vñ. accidat quof dã cõtraria pũ existimatiõẽ pũcipe: Uel meliũ: postea qz superius pũtractauit Ari. de elẽcho: ac redargutione: q sit iuxta terminorũ ac pũpũũ positionẽ: impotẽtia actu rus est de redargutio: que efficit fm existimatiõẽ: qre de superioribus planũ erit buĩscemodi deceptionẽ syl logismo vel syls potius ac rōcinũs absolui. Pertine re autẽ & dialectico & demũstratozi etiã: quẽadmodũ ingt Leui Bersonis in hoc caplo agi de errore: qui acci dit circa sciã: veluti & in pũncipio posterioz significauit Aristoteles eadẽ ferme ad verbũ ponens: que hic quoqz recitant: Ait itaqz. Accidit autẽ aliquãdo. Jaz si diceret quẽadmodum supra dicebamus elẽchus ac redargutio nem fieri iuxta terminorũ positionẽ: idẽm hoc in loco asserim: deceptionẽ fieri posse fm suspitionẽ atqz existi matiõem. Quẽadmodũ si pũtingit. Jaz Exemplũ po nit: quonãz pacto fieri possit buĩscemodi deception ing ens: si eẽt aliqũ vñ: puta a iã inexistẽs duobus b & c: b ipedi & mortali: & bec ambo omni d: b oĩ: aliqũ existi

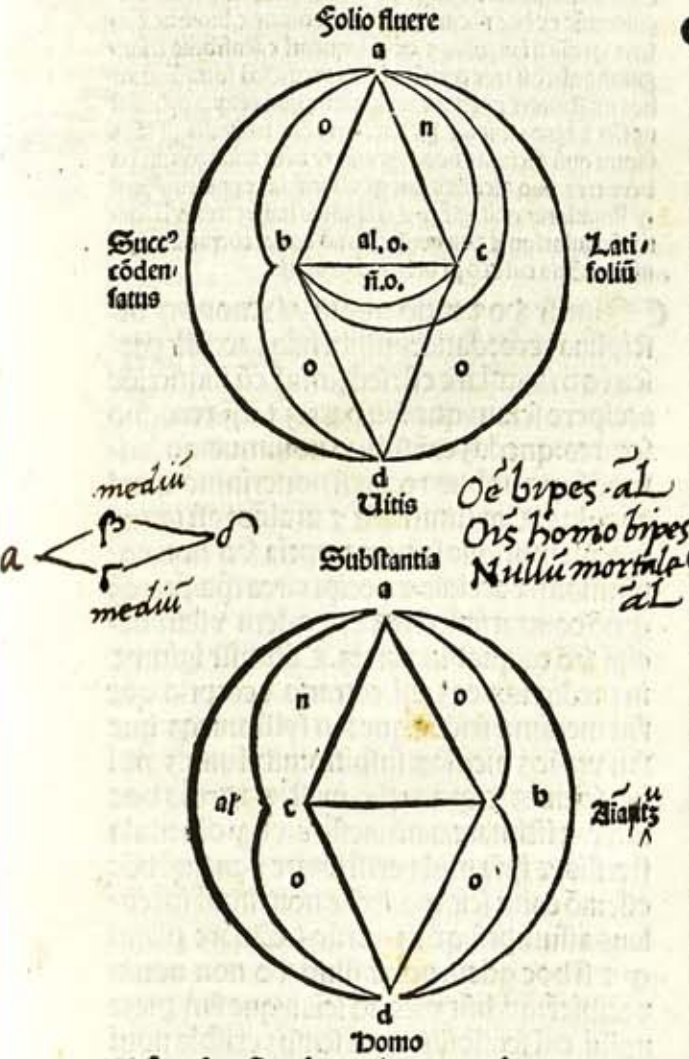
Dubium quã elẽchus sit syl logismus dũctiõis: aut ẽt pũstia fiat redargutio. Solũ q pũria: ẽt per dũctiõia redar guit. Eadẽ possit vetari elẽchus.

Que sit deceptio Aristoteli in hoc cap.

Deceptio fm existimatiõẽ pũtinet dialctico & demũstratozi: ingt Leui Bersonis.

Ex qũo fiat deceptio pũt dia nã sub se luicẽ posita.

Ill nullus
Omne .b. est a
Omne .c. est b
Nullum .c. est a
Nullum .d. est r
deceptionem p primum
exemplũ propter euidentẽ
ab furditatem.
Duorũ resolutoriorũ
maret: a iã inesse omni b: bipedi: hoc autẽz. f. bipes in esse ipũ d: homini: & rurũz a iã animal inesse nulli c: mor tali: & hoc mortale inesse omni d: homini: eiũdẽz fm idẽ habebit sciẽtiã & ignorantiã: ex cõcessis enim cõcludi poterit: oĩm boĩem animal esse: & nullum boĩem esse ani mal: bñ in modũ omne bipes a iã omnis homo bipes: ois homo animal: & rurũz nullum mortale a iã ois boĩ mo mortale: oĩmĩr igitur homo animal.

Rurũz si quis deciperetur circa ea: que ex eadẽz coordinatiõẽ: vt a inest ipũ b: hoc aut ipũ c: & ipũ d: suspicaret & oĩ a omni b in esse: & rurũz nulli c: simul eni & noscet & nã suspicabit inesse: igitur nil aliud censēbit ex bis qd qd scit: hoc nã suspicari: scit eni quodãmodo q a iã est ipũ c: veluti vñuersali qd fm partem: quare qd quodãmodo scit: hoc penitus cẽset nã suspicari: qd impossibile.

Superius monstrauit quũ fiat deceptio: quum media sunt diuersa: neqz sub se inuicẽ posita: nunc ostendit quũ idẽm accidat: quum media ex eadẽz coordinatiõẽ & sub alterna accipiantur: puta in exemplo: inest a substantia oĩ b: corpore: & b: corpus omni c: animato: & c: animatus oĩ d: animal: & quis igitur existimaret a substantiam inesse omni b: corpore: & iterum existimaret idẽm a inesse nulli

animato: accidit fieri deceptionẽ & elẽchum fm exi stimationẽ: simul eni noscet omne aiatum esse substantia: tamẽ non suspicabit & existimabit substantia in esse animato: nihil eni aliud existimabit fm bec qd non existimare illud qd scit: scit eni quodãmodo a substantia inesse: c: animato: quẽadmodũ scire cõsueuimus sci entia vñ illud qd est fm partẽ. Quare qui ita existimat: arbitratũr illud qd scit quodãmodo & in vñ arbitratũr inqz se penitus nã existimare: qd fieri non potest.

Sed in prius dicto si nã mediũ ex eadẽm coordinatiõẽ fm vñqz mediõrũz ambas pũpositiones nã accidit suspicari: vt a b q dem omni c: & oĩ nulli: bec autẽ vñqz oĩ d. Accidit eni aut simplr aut ad aliqũd cõtra riam accipi pũponem priã: si eni cui omni inest b: existimat ipũ a inesse: b & oĩ ipũ d: nouit: & q ipũ d a nouit: qre si iterum cui c: nulli existimat a inesse. Cui b alicui iest: bñc non existimat a inesse. Qd autẽ omni existi mat cui b: rurũz alicui nã existimare cui b: aut simplr aut ad aliqũd cõtrariũ est: sic igit nã pũtingit suspicari. Scdm vñqz & oĩ vñ a aut fm alterũ ambas nihil pũbet: vt a oĩ b: & b ipũ d: & rurũz a nulli c.

Postea ingt Philoponus qd dixit: quot sunt deceptio nes: vult impũtia declarare fm quas pũpositiones ma xime fieri cõstet: ait q in exemplo prius dicto: quũz mediũ accipitur nã ex eadẽm coordinatiõẽ & nã subal ternũ: non accidit ambas pũpositiones existimari posse fm vñqz mediõrũz veluti in exemplo a substantia inesse oĩ b: bipedi: & nulli c: mortali: tñ bec vñqz bipes & mor tale inesse: omni d: homini. Sic eni accidit pũã pũpũ sitionem acceptã cõtrariãz capi aut simplr si vñs pũclũ sa fuerit: aut ad aliqũd si particularis: vel aliter: aut sim pliciter si actu cõcluse fuerint: aut ad aliqũd si potẽtia: ve luti in exemplo: omne d: b: omne d: c. Cõcluditur in tertia figura: aliqũd b: igit nullum c: a aliqũd b: c: sequitur ali quod b: nã esse: a quũ tamen superius viceremus: oĩ b: eẽ a oĩs homo bipes: ois homo mortale: aliquod bipes mor tale: igitur nullũ mortale animal: aliqũd bipes mor tale: aliqũd igitur bipes nã est animal: quũ supra tamẽ cõ cessũs fuerit: omne bipes esse animal. Hoc est igitur qd voluit: dum ingit eni cui omni inest b: existimat ipũ a inesse: puta: omne b: a b: & oĩ ipũ d: nouit: omne d: b: & q ipũ d a nouit: oĩ d a. Quare si iterum cui c: nulli existi mat a inesse: hoc est aliqũd b: nã esse: a pũductio autẽ bec faciẽda est: quẽadmodũ supra diximus per tertiãz ac priãz figuras: quare sequit q existimet illud alicui b: non inesse: qd opĩat omni b inesse: qd aut simplr pũtra rium est si ambo vñia cõcludant: aut ad aliqũd si vñqz colligant in parte. Hoc igit modo non pũt gũpiã existi mare: fm vñqz mediũ ambas pũpũnes: elẽchus eni ac redargutio in pũpũt erit. Sieri tamẽ pũt vt quĩpiã existimet vñã pũponem non eadẽm tñ fm vñqz mediũ: vt cõcludi possint opposita: puta: omne bipes eẽ animal: & nulli boĩem esse animal: quũ eni hic bina sint media: bipes & mortale: fm vñqz vñã existimauit pũ positionẽ: fm bipes: omne bipes eẽ animal: fm mortale nulli boĩem eẽ animal. Aut fieri etiã potest vt idẽm existimet vñqz pũpũnes fm alterum tñ mediõrũ: fm

ut si qũs sic colligeret
omne bipes animal
nullum mortale animal
Nullum mortale bipes
Prior syllogismus
Omnis homo bipes
Omnis homo mortale
Quoddã bipes mortale
Posterior syllogismus
Nullum mortale animal
Quoddã bipes mortale
Quoddã bipes non animal
hæc uerba declarant
uerba arist. quæ
paulo post repe
tit dicens: Quare si
iterum cui
existimat vñã
pũpũnes fm
vñqz mediũ
conclusio est in elẽch
ut postea statuit
illa pro minore in
aliũ modo sequenti syllo
gismo

Elẽchus contra dictionẽ concludit

Elẽchus mul tio modis ac cipit apũ gre cos.

Quid sit elẽchus apũ rpe tozãz.

Definitio elẽchi pũpũ dicti.

Elẽchus idẽs qd ἀπαγωγὴ i sũo topicor.

Aut artifices vñatur elẽcho

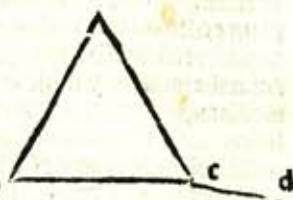
Elẽchus & ἀπαγωγὴ de quo in octauo topicorum aristoteles idẽm.

a. animal inest omni bipedi. b.
b. Bipes inest omni homini. d.
a. animal inest nulli mortali. c.
c. mortale inest omni homini. d.
Ex 12. superioribus lineis colligitur oẽm hũc qd al. ex. 2. inferio ribus & contrariũ nullũ hominẽ eẽ al

Ho reliquit vna vt omne b esse a / et omne d b / et rursus nullu c esse a / omne bipes esse aial / et oem hoiem esse bipes / et rursus nullum hoiem esse mortale / sic eni fieri potest occulta redargutio. ¶ In quibusdam ho codicibus textus ita se habet: fm vtriusq ho vna aut fm vtriusq ambas nihil prohibet: q si ita est / huc in modis exponemus: fieri nequit vt quispiam eadem pponeat censet fm vtriusq me / diu / puta q omnis ho sit animal / et nullus vel aliquis no sit animal: sed vna pponeat existimare pot fm vtriusq vt omne bipes esse aial / et nullus mortale esse aial / aut et ambas fm vtriusq puta omne bipes aial / omnis ho bipes / et nullus mortale aial / et omnis homo animal: nihil eni p / hibet ppones apud nos cognitio eequu tamē conclusio sit ignota: accidit eni cōclusiōe in potētia notā eē / ppo / sitionibus notis existētibz in actu: quēadmodū particu / lare sub vlti ita videtur legere Alulidus Rosadis: anti / quior mihi tamē videt ppoz expositio: quā et Philopo / nus approbat: vt sensus sit fm vtriusq mediū non posse ambas existimari ppōnes / fm ho vtriusq alterā / aut al / terum vtriusq vtiqz posse: hoc autē ideo fit: qm illo mō / do facilis nimirū redargutio atqz pspicua: B autē et diffici / lis et obscura: et ppea fieri posse dicit illd minime.

¶ Similis enim talis deceptio / et quēadmo / dūz decipimur circa eas / que in parte: velu / ti si a / inest omni b / b / ho omni c / a / oī c / ierit: si itaqz quispiāz nouit: q a / inest omni cui b / nouit: et q cui c / sed nil p / hibet ignorare c / q est: vt si a / duo recti: in quo aut b / triagulus / in quo ho c / sensibilis triagulus: suspicari nāqz posset aliquis nō esse c / sciens q oīs tri / angulus haberet / duos rectos: quare simul nosset et ignoraret idē: nosse enīz oēm triagu / lūz / q duobus rectis / nō simplex est: sed hoc quidēz vlem habere sciam: illud autē singu / larē: sic igit vt vli nouit c / q duo recti / vt autē singulari non nouit: qre nō habebit trias.

¶ Hoc est: deceptio ista / qua decipimur cognoscēdo ppo / sitiones ex qbus opposita cōcludi possunt: similis est de / ceptioni / qua decipimur circa particularia: que sunt sub / aliquibus vltibus: puta in exēplo / scio omne b / a / eē / et oē c / b / et item omne c / a / oēm numerū in paria diuisum equa / lem eē / et oēm binariū esse numerū in equa diuisus / et itēz oēm binariū esse parem / et tamē fortasse ignorabo a bi / nariūz esse parem / qm me preterit an / a / sit binariū: qre si q / piam nouerit / a / inest b / et oēm numerū in equalia di / uisum eē parem / cognoscat etiā in potētia a / binariū esse / parem: qm cognoscat oēm binariū esse parē: sed nihil p / hibet ipsum ignorare a / binariū esse in rerū nā. ¶ Ut si a / duo recti. ¶ Exēplum ponit geometricū deductus ex tri / cefimo ac secūdo elemētoz theozemate: ibi eni demon / stratur oēm triagulū habere tres angulos eēles binis re / ctis. Pro cuius expōne supponamus tertiu decimū eius / des theozema: q recta supra rectā eadēz cau / set aut angulos rectos / aut equales duobz re / ctis / et iterum q angu / lus triaguli extrinse / cus equialet binis i / ntrinsicis sibi oppositis: tūc erigatur triagulus b

cuius basis p / trahat vtiqz ad d / dico q tres anguli intrinseci / a / b / c / sunt eēles duobz rectis: qd ita demonstratur: si eni / angulus extrinsecus c / equialet duobus oppositis intrin / secis a / et b / et c / extrinsecus cum c / intrinsecus valent duos / rectos: sequit q tres anguli a / b / c / intrinseci valebūt etiā / duos rectos: qm que vni t eide sunt equalia inter se sunt / equalia: ait ergo vt ad ppositūz redeamus: qd aliqz scire / seu nosse poterit idē et ignorare etiā: puta si a / ponat / duo / recti b / triagulus: et c / aliqz particularis ac sensibilis tri / angulus: tūc ex hoc rōcinto / omne b / a / omne c / b / omne c / a / / sciet q oīs triagulus et ex cōsequenti c / sensibilis trian / gulus habebit tres equales binis rectis: sed fortasse cum / hoc existimare poterit c / triagulum non eē: quare simul / nosset et ignoraret idē. ¶ Nosse eni oēm triagulū. ¶ Itaqz / inquit quā dicimus nos cognoscere oēm triagulum ha / bere tres / duo dicimus: aut q vli sciētia cognoscim / aut q singulari: nouit igit q c / triagulus habet tres vli sciē / tia / singulari autē non nouit qre nō habet cōtrarias opti / miones: tria eni accipi debent fm idem.

¶ Similiter ho et ratio / que in Menone / q di / sci / plina recordatio: nullibi nāqz accidit pre / sciri qd singulare est: sed simul cū inductiōe / accipere sciam / que fm partes / tāqz recogno / scentes: quedaz eni subito nouimus / quēad / modū q duobus rectis / si nouerimus / q tri / angulus. Consimiliter aut et in alijs: vli igitur / speculamur / que in parte: p / pria ho non no / uimus: qre accidit et decipi circa ipā / p / ter qz q nō contrarie: sed habere qdem vlem / de / cipi ho ea / que fm partes. Cōsimiliter igitur et / in predictis: neqz eni cōtraria deceptio / que fm mediū sciētie / que fm syllogismū: neqz que fm vtriusq mediūz suspitio: nihil autēz p / hibet sciētiez et q a / totū b / inest / et rursus hoc ip / si / c / existimare a / nō inesse c / vt q oīs mula / sterilis / et ipsa mula / existimare p / gnantē hāc / esse: nō enim scit q a / ip / si / c / non simul specu / lans assumptū qd b / z vtriusq. Quare planū / q et si hoc qdem nouit / illud ho non nouit / decipiet: qd hnt vles ad scias / que fm p / rez: nullū eni sensibilis extra sensus existēs noui / mus: neqz si sentientes scimus / nisi vt vlt et / eo / quod est habere propriam sciētiā: sed non vt agere.

¶ Similis igit p / h ratio etiā est / quam posuit in Me / none / p / lato: ex ea eni cōcluditur qd sciam quodāmodo / ignorari et q addiscit p / sciri: ibi eni iubente Socrate / virtutis definitionē afferri / quāz Menon nō posset hoc / facere / et diceret Socrates: si oīno querimus inuenimus: / dubitat Menon et ait / q nulla penitus est inētiō: nāqz qd / querit necesse est aut p / cognitūz eē / aut non: si non sit p / co / gnitūz: quū ipm inuenimus nō cognoscemus: si aut / precognitūz fuerit / nihil opus erit inq / sitione. ¶ Ad hec / igitur Socrates Menonis seruiz arcessiri iubet: factūz / ipsum theozema qdādam sibi antea incognitūz inuenire / puta q quadratum descriptūz a diametro quadrati ou / plam habet proportionem ad quadratūz cuius est dia / met / et ita ex hoc cōcludit: scire nostruz / recordari qdā / esse: vt

Expo ratio
Menonis q
concludebat qd
addiscit p / sciri.

Scire tribus
modis.

esse: vt itaqz exēplū hoc pposito accōmodemus: ingit / p / h / s / q nullibi in Menone cōcludere possumus p / sciri / qd singulare est: hoc est scia singulari: sed sciam / que est / singularis ac fm partes simul accipi cum inductione ac / sensibili perceptiōe tāqz recognoscēdo ac in memoriā / reuocādo. Alexander ho aliter b intelligit: sed melior est / expositio / quā posuimus: sunt eni quedā talia / que statim / sine aliqua rōcinatiōe cognoscimus: quēadmodū a / tri / angulū signatus hie tres angulos eēles binis rectis: hoc / enim subito cognoscimus: posteaqz nouerimus ipm esse / triangulum: et quēadmodum in hoc exēplo dicit ita et in / alijs p / similibus dicēdum est: vli enim cōsideratione co / gnoscimus / que propria sciētia nō nouimus. ¶ Specula / mur. ¶ Dixit qm cognitio circa vliā p / prie speculatio nū / cupat: grece θεωρία. ¶ Quare accidit. ¶ Quāz ingit possi / mus aliqd vli scia cognoscere: et idē p / ticulari cognitione / ignoramus: accidit p / ter qz circa talia deceptiōes fieri: s / be nullo pacto p / rie cēfende sunt: qm non eodē mō acci / piunt: sed hie qdēz vlem sciam dicimus: decipi ho atqz / ignorare ea / que fm p / rez: quēadmodū et in posterioribus / dicit ad principiu: vbi eadē ferme ad hūb exponuntur. / ¶ Cōfili igit et in p / dictis. ¶ Dixerat supius quō decipimur / circa eas que sunt fm p / re: nūc ad ppositūz rediens ingit: / q eodē mō et in p / dictis a p / n / accidit deceptiōe fieri: sed / nō cōtraria: qm quēadmodū supra nō erat tria vli co / gnitio et p / ticularis ignoratiō ita et in p / posito nō sunt con / traria / cognitio fm mediū ac ppōnes: et ignoratiō fm / syllogismū ac p / rez: imo / qd amplius / cognitio fm vnu mediūz / nō est tria ignoratiō fm aliud. ¶ Nihil aut p / hibet. ¶ Exē / plum ponit quō scia ppōnū nō est tria ignoratiō cōclu / sio: nāqz ingit / nihil vetat aliqd scire: oē b / esse a / et itēz / oē c / esse b / et itā ignorare: oē c / eē a / nō applicans maiorē / ppōnez minor: puta / sciet quispiā oēm mulā eē sterilez / et rursus q hec mula: puta a / est mula: et tamen ignorabit / q a / mula sit sterilis: imo fortasse oppositū arbitrabitur / puta q a / mula sit p / gnā: si forte cōtigerit ipsaz p / nimio / cibo tumidū ventrem gestare: et p / p / ea ignorabit a / inesse / ip / si / c / qm fortasse nō speculabit / sit vtriusq p / positiones. / ¶ Quare planū. ¶ Quare ingit si b et has ppōnes nouit / ill / lud ho et illā hne nō nouit: fiet vtiqz deceptio: quēadmo / dūz et fieri p / suet in sciētijs vltibz respectu earuz / q sunt / in p / re: nullū eni singulare ac sensibile / quū a / sensu memo / riā fuerit scim / et si scim / non scim / nisi vt vlt et eo / qd est / hie p / pria sciam: b est nulla hēmus de huiusmodi sin / gularibz extra sensus extrinseci / cognitio: nisi vlem / et p / ti / culare et vt sub vli cōtineat: p / pria eni sciam vocat eaz / q / est in p / re. ¶ Sed nō vt agere. ¶ Hoc est hie in vli cognosca / mus et fm p / rez et vt sub vli p / tinet: nō tū cognoscimus vt / agere: id est applicādo minorem p / positionem maiorē.

¶ Scire nāqz trifariāz dicitur / vel vt vli / vel vt propria / vel vt agere: qre et decipi tot mo / dis: nihil igitur p / hibet et nosse et deceptum / esse circa idēz / p / ter qz q non contrarie: qd / accidit et fm vtriusq cognoscēti p / positione / nez / et non cōsideranti p / riaz: suspicans eni / mulam pregnantem esse / nō habet sciētiā fm / agere: neqz iterum ob suspitiōe cōtrariāz / deceptiōem sciētie: syllogismus eni cō / traria deceptio vniuersali.

¶ Scire ingit triplū dī vlt vt in vli / vel vt in p / ticulari / vel fm applicatiōe ppōnū iter se: qre et decipi totidē dice / modis. ¶ Et querit cur quum Ari / tres tū scie spēs

posuerit cur inqz Alulidus Rosadis quatuor explicite: / rit. Ait enim scire quadrifariā dici / cōiter / p / prie in potē / tia / et in actu: ¶ Rōdemus ideo hoc factum fuisse / quo / niam scire in vli et scire in potētia idem ferme sunt ac se / inuicem cōsequuntur: vbiqz enim scimus aliqd in po / tentia / ibidem illud cognoscimus in vli: et cōuerſo / vbi in / vli / ibidem in potētia: nāqz quum scimus p / positiones / cōclusiōe in potētia cognoscimus / quoniam in vli: sem / per enīz p / positiones magis vles sunt q cōclusiō. ¶ Sed / ambigeret non immerito quispiāz: si scire in vniuersali et in / potētia sunt idem: cur etiāz scire in actu et fm partes nō / erunt eadem: ¶ Dicimus hoc ideo eē: quoniam modi isti / duo / non ita se inuicem cōsequuntur / quemadmodūz alij / bini: p / p / terea q nihil prohibet sciri aliquid fm partes et / propria sciētia: et tū ignorari illud fm agere: quoniam for / tasse nullum factum fuerit ratiociniūz. ¶ Nihil igit p / ro / hibet. ¶ Nihil inquit ipse vetat quempiam posse idēz co / gnoscere et ignorare: nō tamē contrarie et eodem modo: / puta vniuersali sciētia cognoscere et vniuersali idēz igno / rātia ignorare: sed si hoc fit / fm diuersos cognoscēdi mo / dos fit: puta / sciet aliquis vniuersali cognitione / et ignora / bit fm p / priāz sciētiā. ¶ Quod accidit. ¶ Qd inquit ac / cidit etiam in supradicto exēplo: aliquis enim vtriusqz for / tasse p / positionem cognoscat / et tamē non cōsiderabit / prius: hoc est non applicabit sibi inuicē p / positiones fm / agere. ¶ Suspicans enim mulam. ¶ Hoc est / qui scit p / po / sitiones istas / omnis mula est sterilis / et ista est mula / et ta / men suspicatur et credit / istam mulam pregnantem eē / nō / habet sciētiā fm agere: quoniam nō applicat minores / p / positionem maiorē: neqz iterum deceptiōem cōtra / riam sciētie / quā retinet ob suspitiōnez: quā suspicaf istā / mulam p / gnantem esse: p / terea q syllogismus est p / tra / ria deceptio vltibz cōclusiō / scitur in vli et ignoratur / fm agere: et ideo non fit contraria deceptio: quoniam sci / entia et ignorantia non accipiuntur eodem modo: veruz / si deberet contraria fieri deceptio oporteret eandēz con / clusionem in vli et sciri et ignorari: qd nō fit in p / posito.

¶ Quā ho suspicatur bono esse malo eē / idēz / suspicabitur bono eē et malo: sit nāqz bono / esse / in quo a / malo autem eē / in quo b. ¶ Rur / sus ho / bono esse / in quo c. Quoniam igit idē / suspicabitur b / et c / et eē / c / b / suspicabitur: et / rursus b / a / esse cōsimiliter: quare et c / et a / a / que / admodum enim fierat verum / de quo c / b / et / de quo b / a / et si de c / a / verū erat: ita et in ipso / suspicari: similiter autēz et in ipso esse: quū eni / idē sint c / et b / et rursus b / et a / et c / et ip / si / a / idē / erat: quare et in ipso opinari cōsiliū: ergo b / quidem necessarium / si quis habet primū: s / fortasse illud falsum / suspicari quēdaz malo / esse / bono esse / nisi fm accidens: cōsideran / dum ho hoc melius.

¶ Dicunt nōnulli intentionem Aristotelicā esse hoc in / loco monstrare: quomodo fiat deceptio circa incomple / xa: posteaqz ostendit superius: quoniam pacto eadēz effi / ci possit circa complexa. ¶ Nos autē alr dicimus et for / tasse non renuēte Philopono: q Aristoteles imprefen / tia vult exponere quomō fm extraneas opiniones acci / dat fieri deceptiōem: et ait q si quispiam existimaret / definitionem atqz essentiam boni / eandē esse / que et / definitio mali / accideret ipsum decipi et existimare idem

Dub / ex qui / busdaz dicit / Alu. Rosa / Solutio.

Aliud dubiū

Solutio.

Agere. i. applicat
maiorē p / po / sitionē minori

Que sit inētiō
p / h i b cap.

Spio aucto.

// eandē

Textus hic nō
est i codi. ma /
nuscriptis nec
impresso.

Expo de lūso
nis posite in
Theozemate
trigēsimose /
cādo p / mi ele
mentoz.

Heraclit⁹ ext
 stimanit dñi
 tionez boni t
 mali eadem.

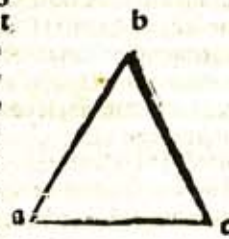
a Definitio boni
b Definitio mali
c Bonum rpsu

Mō būmz eē
w̄w oλ μι
βάνειν, ⁊
οὐ βούλει.
Itē ētēnau
⁊ tēstau
ēu.
Bona p acci
dēt alīqū reu
nēt nāz malia
ut fortitudo.

Tertium sectū scbi Priorū Resolutoriorum de anne-
ris syllogismo.

Theo^m qd
dam exponit
qdho s rōne
bus argz argu
mēz a pñfēz
t ē s extrema
i p^aig^a puer
tunt necesse ē
t medium ad
vtraqz pueri.

Dit arg^a a c
uerfōe extre
mop a circū
rī mōstratiōe.

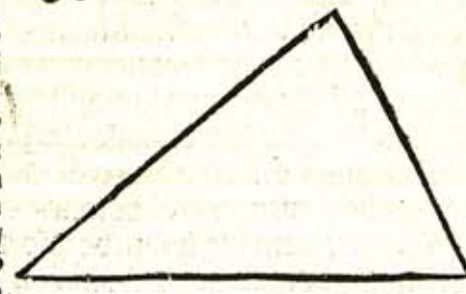

In 2^a ac 3^a /
gura nō valē
arg^m a pūfio
pp īneqles
stātā medq

in modern

maiozem significat. Huo
gismi quem primū fecit,
quū dixit, omne ~~pro~~ b. a.
& dicens, Omne. a. b.

In mo-
dum.
Et quia
in gra-
dato tri-
angulo
neq; la-
tera sūt
equalia
neq; an-
guli ēt;
ob id d
hoc nō
possi.

Dubium.

Solution.

Eodē mō fū
arg^m a pūsiōe
i syllis negati
vīs.

¶ Et si/c/ conuertitur cum/b/ τ/b/ conuertitur cum/a/: de quo enim/b/ omni τ/c: τ si/c/ ad/a/ conuertitur τ/b/ conuertitur: nā cui/b/ c/. Cui/ xpo/a/ c/ non inest: τ solum hoc a conclusio- ne incipit: alia autem non similiter τ in pre- dicatio syllogismo.

Demonstrat superius quod ex conuertente maiorem cum
minore concludit conuertens conclusionem hanc autem ostendit
quod ex conuertente conclusionem cum conuertente minore con-
cludit conuertens maiorem hanc in modum hoc/b/c nullum/a c
nullum/a b/c hoc est quod voluit cum ingratum si/c conuertit
cum/b/c/b/uerit cum/a/b est si/b/uerit minore accipiat
concludit conuertens maiorem ponit de quo enis/b/o i/c
hoc est minor uertitur o/b/c c/c si/c ad/a conuertit id est
conclusio nullum/a c/b/c conuertit subaudi ad/a/b est ma-
ior nullum/a/b na cui/b/c id est nullum/b/c cui x/o a c non
inest hoc est nullum/a c/c ppter ea subintelligas in conclu-
dit maior conuertens nullum/a/b. Et solus b/a non incipit.
Occurrit quodammodo tacite quod posset enim glia non inme-

Inst. ita p
in littera.

in exemplū: eius quod præcesserat
ostendēs qm̄ convertitur. a. cum. b.

Nota ex duabus propositionibus,
qua conuertuntur inter se priore
uocari conuersam. posteriore &
denuo supuenientem conuertite
tem. in fine comenti prime. col. prius
et initio posterio. 1

ritio dubitare: quō quū supius dixerit supponēdus ēē ex-
trema inter se cōfērti: postea inceperit a cōuersione me-
dy cū maioris extremo: Quasi igit solius becq̃ uiguitate istā
ingr: solū b̃ q̃ p̃clōne icipit: q̃st dicat sola bec p̃p̃e conuer-
sio nūcupari d̃s: reliq̃ x̃o supius facta nō uere nec similr
uerfio p̃: quē admodū in p̃dicatio n̄ affirmatio syllō:
ibi enī oēs uerfioes a p̃ne icipiebāt. ¶ Quō aut̃ mior
uerfio p̃cludat nō exposuit: p̃b̃p̃p̃ea q̃a nullo pacto
p̃cludi poterat: quē ex vtriusq̃ negatiuis nibil syllice col-
ligat: / r̄ maior / r̄ p̃clō vtręq̃ negatiue sint: q̃ igit b̃ac con-
uerfioe: mōstrare p̃tēdunt quiq̃ alios p̃ueriēdi modos
in negatiuis syllis machināz lateres p̃cludubio lauant,
¶ 3̄a enī q̃ d̃ uerfioes dicta sūt sufficiūt. p̃mū enī adap-
ta capli bui p̃tētiōe q̃ntūm an uerfio ista idē sit cū cir-
culari r̄cinio/ an x̄o differat: / r̄ sit d̃t: quō differat/ an in
q̃cūq̃ sig̃ efficiāt uerfioes iste/ allata in mediū r̄ōne ēē
geometrica/ soluta deiceps occulta dubōne circa p̃textū/
arq̃ ascripta r̄ affigat cā. quō mior / r̄ 2̄o idemfā / p̃uifio
mōstrari neq̃at. Sz bis expliciūt ad sequētia d̃scēdam?

Rarsus si/a/z/b/conuertuntur/z/c/
z/d/confimiliter: neceſſe autem/a/
vel/c/omni inefſe:z/b/z/d/fic ſe ha
bebit/vt omni alterum inſit: quo
niam cui/a/b/z cui/c/d:omni autez/a/vel/c/z
non ſimul:planum qz/b/vel/d/omni/z non
ſimul/vt ſi ingenitum incorruptibile z icor
ruptibile ingenitum/neceſſe quod ſit corrup
tibile z corruptibile factum eſſe:duo eniz
ſyllogiſmi ſiunt.

Alind inquit nonnulli exponit Ari^{tes} theozemata: qđ
 6^{ac} 10° qnti elntoz Theozemati pñ: fñlle ē
 si fuerint q̄tuor magnitudines ppozitōales/pmutatiz q̄3
 ppozitōales erūt. ¶ Ceterū vt ista exacti^o possim⁹ itelligi
 gere: qđ pñ^m qnti elntoz ptulit Megareñsis Euclides
 de nonnullis rōcinādi modis a ppozitōe dūctis/ non ab
 surdū erit in mediū adducē exponētes/ qđ pñsa/ qđ per/
 mutata/ qđ disūcta/ qđ pñcta/ qđ euerfa/ qđ equa/ ppoz/
 tio. Nec enī pterq̄ qđ rōcinādi modi qđā sūt/ vñlla ē p/
 positio erūtinaq; p capl3 hoc ad illoz fortasse sñlitudinē
 περὶ ἐναλλὰξ seu de cōmutatōe vt coalterna puerfide
 pñcribit. ¶ Cōuersa igit ppozitio seu ppozitōalitas/ qñ
 in q̄tuor ppozitōabilib⁹ sic se bz añs vñ⁹ ad suum pñs/
 itidē se bz añs alteri⁹ ppozitōis ad pñs eiusdē/ r̄ sup: sic
 se bz pñs pñs ad suū añsa ita se bz añs z^o ad suū añs:
 puta in exēplo: sic se bz/a/ ad/ b/ita se bz/ c/ ad/ d: sic sic se b/
 b/ ad/ a/ ita se bz/ d/ ad/ c/ vt in nñis/ sic se bñt duo ad qua/
 tuor: ita octo ad sexdecim: igit sic se bñt q̄tuor ad duo ita
 sexdeciz ad q̄tuor: z l3 de puerfa ppozitōis alitēte. ¶ Per/
 mutata ño quī pcludimus: sic se bz añs ad añsa ita pñs
 ad pñtes: vt in exemplo: sicut se bab3/a/ ad/ b/ ita/ c/ ad/ d/
 ergo sicut se habet/ a/ ad/ c/ ita/ b/ ad/ d: sicut duo ad qua/
 tuor: ita octo ad sexdecim: igit sicut duo ad octo: ita q̄/
 tuor ad sexdecim. ¶ Continuata autem nuncupat⁹ quoz3
 sicut añs cū cōsequente se bz ad cōsequens: ita añs cum/
 psequente ad psequens alterius ppozitionis se bñe pcludi/
 mus: vt in exēplo/ sicut se bz/a/ ad/ b/ ita/ c/ ad/ d: sic sicut se
 bz totū/ a/ b/ ad/ b/ ita se bz totū/ c/ d/ ad/ d: sicut sic hñt duo
 ad q̄tuor: ita se bñt octo ad sexdecim: igit sicut se habent
 duo/ z q̄tuor ad q̄tuor: ita octo/ z sexdecim ad sexdecim.
 ¶ Disiuncta ño cōuersio octo/ z sexdecim ad sexdecim.
 ¶ Disiuncta ita se bz añs cū psequente ad psequens: ergo si

Solutio.

Quare nioz
pūsa syllogū
garā nequeat,

Theorema 3
constrata p u
fione, C

Secundum
monstrabili

Nullum. b. a
Omne. c. b
Nullum. c. a

Quid sit p^{er} se
sa ppositio.

Omme. c. d.
Nulla. a. c.

Omō. b. c

Nullū. a. 2

Build pipes

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1879-80

526-453

cū te bz añs ad psequens: ita ⁊ alterius proportionis ad
cōsequens añs: sicut se bñt/a/b/ad/b: ita/c/d/ad/d: igit̃ sic
se bz/a/ad/b: ita/c/ad/d: sicut se babent duo ⁊ quatuor ad
quatuor: ita octo ⁊ sexdecim ad sexdecim: ergo sicut se ha-
bent duo ad quatuor: ita octo ad sexdecim. ¶ Euerſa hō
sicut añs cum pñte ad psequens: ita añs cum psequēte ad
psequens. ergo sicut añs cum pñte ad antecēdēs: ita añs
cum psequente ad antecēdēs alterius pporitiōis: sicut/a/b/
ad/b: ita/c/d/ad/d: ergo sicut/a/b/ad/a: ita/c/d/ad/c: sic duo
⁊ quatuor ad quatuor: ita octo ⁊ sexdecim ad sexdecim:
ergo sicut duo ⁊ quatuor ad duo: ita octo ⁊ sexdecim ad
octo. ¶ Equā autem proportionalitas est proportiō
similitudinē plurium quātitatum sūmarum ppositarū ad
alias fm eūdē numerū in aliqua pporitiōe applicitaz
mediōz equali numero remoto, vt in exēplo, sint quan-
titates bñtes vnā pporitiōē/a/b/c/duo/quinor/octo/ ⁊ ite-
rūz alie aliā bñtes proportiōē/d/c/f/tria/sex/duodecim:
tunc ita fiat/sicut se habet/a/ad/b: ita/d/ad/e/ ⁊ sic b/ad/c:
ita/e/ad/f/ ergo sicut se habet/a/ad/c: ita/d/ad/f/ sicut duo
ad quatuor: ita tria ad sex/ ⁊ sicut quatuor ad octo: ita sex
ad duodecim: ergo sic duo ad octo: ita tria ad duodecim.
¶ Di igitur sunt proportionalitatum modi quibus possū-
mus in proportionibus rationes facere: que pñs qñs in
locis vltuueniunt: a pposito etiā nostro non multūz
sejungūtur: lz ergo nōnulli in/c̄ribant hoc capitulū περὶ
ἐναλλαξ δυντισσῶν, seu de cōmutata cōuersione: nō
tamen pporitiōe cōmutata: sed potius coniuncta dicēda
est: sit enim cōuertitio ista ad similitudinēz cōiuncte p-
portionalitatis: quasi enim dicā: sicut se habet/a/ad/b: ita
c/ad/d: ergo sicut se babent/a/c/ad aliquod tertium: ita/b/
d/ad idēs: sapit tamē ⁊ quiddā permutati ratiōcinij. Et
igitur Theorema ppropositū: si/a/z/b/ cōuertuntur: ⁊ c/
⁊ d/ similr cōuertuntur: q/ si/a/z/c/ omni insūt/ q/ ⁊ b/ et
d/ omni inertūt: qđ monstratur duobus syllogisimis/ cui-
cūqz inest/a/ illi omni inest/b/ ⁊ cuiūqz inest/c/ illi omni
inest/d/ si omni enti inest/a/ vel/c/ ergo omni enti inest/b/
vel/d/ ⁊ pñor quidem syllogismus bunc in modum. Se-
cundus ita constructur: cuiūqz inest/a/ illi omni inest/b/
⁊ cuiūqz inest/c/ illi omni inest/d/ sed nulli eides inest/a/
⁊ c/ ergo nulli eidem inest/b/ ⁊ d/ nōnulli igitur bñc in mo-
dum binos complicant syllogisimos. ¶ Alij hō nō ostē-
suos eos faciunt: sed ad impossibile ducentes: ⁊ vnūz q/
dem sic: si non est verum/ qđ asserimus/ d/ inesse omni li/
li/ cui non inest/b/ sit ergo ita/ q/ aliquod/d/ sit/b/ tunc sic ali-
quod/d/ b/ omne/b/ a/ aliquod/d/ a/ tunc vltērius/ aliquod/
d/ a/ omne/d/ c/ aliquod/c/ a/ quod est impossibile: supposi-
tum nāqz fuerat/ a/ esse contradictoria. ¶ Rursus eo-
dem pacto: ⁊ p eandē deductionem: possum aliūz syl-
logismum ad in cōmodum deductionem cōstruere non
strantem/ non valere b/ ⁊ d/ eidem inesse. Verum deduc-
tio ac syllogismus iste non differret a supra allato. Sa-
tius igitur est vt dicamus binos syllogisimos factos esse
non deducētes ad impossibile: sed ad transumptū/ vnūz
in prima figura. omne/b/ a/ aliquod/d/ b/ aliquod/d/ a/ alte-
rum in tertia: aliquod/d/ a/ omne/d/ c/ aliquod/c/ a/ puta
in exemplo/ ponatur/a/ ingenuum/b/ incorruptibile/c/ geni-
tūz/d/ corruptibile: tunc dico/ si ingenuū ⁊ incorruptibi-
le cōuertūtur: ⁊ similiter genitū ⁊ corruptibile ⁊ omne
ens/ aut genitum est/ aut ingenuū: qđ omne iſtēz aut cor-
ruptibile erit/ aut incorruptibile ⁊ nō simul: qđ si non/ sit
ergo aliqūd/ incorruptibile simul ⁊ incorruptibile: tunc ita
rōcinābimur/ aliqđ corruptibile ⁊ incorruptibile, oē incor-
ruptibile ingenuum/ aliquod igitur corruptibile ingenuum.
¶ Rursus omne corruptibile genitūz/ aliquod igitur geni-
tum ⁊ ingenuum: quod est absurdum.

Quid eā p/
portionalitas

Contrario dicitur quod hic agit. Propter hoc non propter communem rationem sed contra potius dicitur de hoc.

Propositio
theore
math

Deduc^o eius
ad Theore
ma p syllog
ed impoſc.

Nō absurdu con
uertibile prædi
cari de conuer
tibili

Citatur a Burana Alexander
in. 2° in prioru. Neg: sump
fit hoc Burana a pñlopono
fuo

Cursus si /o/a/ aut /b/ z /c/ aut /d/ si /x/ non
insunt: si conuertuntur /a/ z /c/ z /b/ z /d/ conuer
tentur: si enim /b/ nō inest: alicui cui /d/ planū
q/ a/ inest: si /x/ o/a/ z /c/. Conuertuntur eni: q/
re simul /a/ z /d/: hoc autēz impossibile. Quā
x/ o/a/ toti /b/ z /c/ insit z de nullo alio predice
tur: insit autēz z /b/ omni /c/ necesse est /a/ z /b/
conuerti: quoniam enim /a/ de solis /b/ dicit:
predicatur autem /b/ z ipsum de ipso z de /c/.
Planūz q/ de quibus /a/ z /d/ dicit omnibus
preter q/ de ipso /a/. Kursus quādo /a/ z /b/ to
ti inest /c/. Conuertitur autem /c/ in /b/ neces
se /a/ omni /b/ inesse: quoniam enim /a/ omni /c/
c/ x/ o ipsi /b/ eo q/ uertitur /z /a/ o/ b/ in erit.

h^o ÷ alte
ytheo
rema
philo
pono

Theorema
comutata?
fiat qd fit i
dictorij.

Theorem
 pue dictū p
 etiā fieri i c
 relatiōis p
 vt asseruit a

Mō h̄ The
rema qđ p
hac fig^a t
terminis d
rari.

Dubium.

Solution.

¶ Vere Theorema istud potest dici a commutata con-
uersione, ferme eni idēz est: qđ pproportionalitas pmutata,
sicut se b3/a/ad b7/a/c/ad, d: ergo sicut se b3/a/ad: c/a/b/
ad, d. Alit igitur si a/z/b/sint contradictoria aut contradi-
ctorijs equialentia/z consimiliter/c/z/d: puta in exem-
plo proposito: corruptibile: incorruptibile: genitum: inge-
nitum: si igitur ita se habuerint: q/a/z/c/puertantur/b/jē
z/d, conuertentur: quod mōstratur per impossibile: quē
admodum z superius: si enim /b/ non inest alicui cui /d/. B
est si/b/z/d, non conuertuntur: planum q/a/jerit: suppo-
situm enim fuerat/a/z, b/esse contradictoria: si x/a/a/z/c/
quoniam ex supposito conuertebantur inter se: hoc autē
fieri nequit. Possemus z ex altera parte mōstrare, q/a/
z/c/conuenterentur: supposito q/b/z/d/ essent equiuer-
tibilis. Theorema igitur hoc hunc in modum fit: quēad-
modum z in primo de celo quodāmodo facit Aristotē¹⁰⁰

¶ Sunt tamē qui hoc nō solum in contradictorijs fieri
posse dicāt: sed etiā in correlatiuis: quē pmo z p se sūt re-
latiua: vñ inquit, si a/z/b/ correlatiua fuerint: z/c/z/d. cō-
similiter: z/a/z/c/ idem exiterint q/b/z/d/ idem erūt: atq;
bi quidem hunc in modum: nec fortasse iniuria: si quidē
absurdūz est aliquid primo z per se ad plura referri: qm̄
ex hoc sequeretur ynum z idem habere plures eēntias
ac defini-
tiones: qđ
fieri negr.

¶ Sz d his

¶ a/s/. Quū
¶ x/a/a/ totū

Animal
a

remata tra-
dit valde

Sensibile b c rationale

pulchritudo atque admiratio: igitur philosophus per a seipsum per dicitur
de oibus per solis ita quod nullo alio predicatur: et b et c sunt oibus
tamen subiecto necesse est a per b peruenit iter sequens ita monstrat: nam
a per solis b per predicatur et b et c peruenit iter seorsum in b
de ipso per b per predicatur et itaque de cigitur de oibus predicatur
de quibus a per dicitur per dicitur quod fortasse non dicitur de ipso a.
¶ Sed dubitaret non immerito quomodo si a per b peruenit
tamen quid prohibet quod b de ipso quoque a predicatur: nec
enim absurdum conueniunt predicari de conueniunt
¶ Respondetur verum quidem esse b de ipso a predicari
non tamen hoc supponi in exemplo: quoniam enim suppo-
nuntur in demonstratione ista hec tria sunt a predicari de so-
lis b c et b de c etiam dici. Alexander tamen dubitat de b
dicto et quasi mendum in contextu esse asserit ingens me-
tus esse

Alis Theor
ma puerfunt
pcedētia: & fi
in 3° hoc mō

Epilógus co
rū q̄ dicta. si
de cōmutat
zuerfione.

... ..

[illegible]

100

1

lius eē si ita se haberet / r / b / dicitur omnibus r de ipso / a .
[Rursus quando / a / r / b .] Aliud Theorema / r / est quasi
pcedēs

conner' Animal o Ruffile
 fuz/ſi/a/ q/b/ter
 mini in
 ſūt oi/c/
 z,c/z/b/
 quertū
 tur / ne
 ceſſe eſt
 a/ inſeſſe
 oi/b/ ſit
 eni pzi
 mū ſyl
 logiſm^o
 in tertia
 ſimpor

mox in prima in tertia sic omne c/a omne c/b omne e/b
 a in prima, minore vltus conuerſa: hoc eni fieri poteſt in
 terminis conuertibilibus: hoc eſt qd voluit p^{ri}us d^{omi}
 ingere: x o i p l b e o q u e r t i f . ¶ Atqz bec de cōmūta
 puerſiōe ptractata ſufficiant: ſatis eni fuit modis oēs ra
 tiocinandi a ppoſitione expoſuiſſe, atqz in ſuper rationē
 aſcripſiſſe, cur cōmūtata cōuerſio nūcupet, declarafſeqz
 etiā qūo bini ſylli in mōſtratione pūi efficiant 2° theo
 rematis, qd qz 2° 2° theoremata nō in ſolis 3° dictoris exerce
 ri poſſit, ſed et in correlatiuis, atqz ſup ſoluta dubitabit
 3° 2° theoremata. ¶ S3 bis explicitis ad reliqz trāſcam?
 ¶ B e m u t u a o p p o ſ i t o r i u m c o n u e r ſ i o n e .

Quando autem duobus existebit
ut/a/eligibilis sit q̄/b/quā sint op
posita: t/d/q̄/c. Consimilr: si eligi
biliora/a c/q̄/b d/a/eligibili? q̄/d.
Similr enim sequēdum/a/t fugiendum/b
opposita nāqz t/c/ipsi/d: nam t hec oppo
nūtur: si igitur/a/ipsi/d/ similr eligendū: t/b/
ipsi/c/ fugiendum: vtrūqz enim vtriqz simi
liter fugiēduz sequendo: quare t ambo/a c/
ipsi/s/b/d/ qm aut magis nō pnt similr: nāqz
b/d/ silr erāt: si x/o/d/q̄/a/eligibilis: t/b/q̄
c/minus fugiēdum: nam minus minoz op
ponitur: eligibilis autē maius bonuz t mi
nus maluz q̄ minus bonuz t maius malū:
t totum ergo/b d/eligibilis q̄/a c: sed nunc
nō est/a/igitur eligibili? q̄/d/t/c/itaqz q̄/b/
minus fugiēdum: si ergo eligeret ois amās
fm amorez/a/ sic se habere vt gratificetur/t
nō gratificari in quo/c/ aut gratificari in quo
d/ t non talem esse vt gratificez in quo/b/pla
nū q/a/ tales eē eligibilis est/q̄ gratificari.
Amari igitur coitu eligibilis fm amorez:
amor igit magis est amicitie q̄ ipsius coit?
q̄ si magis huius t finis hoc: coire igit aut
nō est penitus/ aut eius/qd est amari gratia:
nāqz t alij affectus t artes fin. Quō igitur
se hūc terminū fm conuersione/a/ t eo q̄ ma

[illegible]

gis fugiēdi vel eligibiliores sint manifestū.
Inscribitur caplm hoc a nonnullis de mutua
 oppositor cōuersiōe: ppter ea q

fortasse tradit quō opposita ſeuuicem cōuerſim vel po-
tius mutuo cōſequantur: docet enī Arī^{tes} Theorema qđ
dam: qđ naturā quodāmo cōiuncte ſapit pporzionalī-
tatis inq̄ſit quātor exiterint a/b/c/d, duo eligenda
et totidem fugienda: a/eli-
gendū ſanitas/ b/ fugiendū
egritudo: et iterū d/eli-
gendū diuitie/ c/ fugiendū
paupertas: ſi inq̄ſit quā-
tor hec ſic ſe habeāt a/ a/
c/ ſimul eligibiliora fuerit
q̄ſ. b/ a/ quocq̄ p ſe ſum-
ptū eligibilis erit q̄ſ d/
puta in exēplo: ſi ſanitas et
paupertas magis eligēda
q̄ſ diuitie et egritudo/ pla-
nuz qđ ſanitas diuitijs eli-
gibilior. [Similr enī ſequēdum] a/. Mōſtrat qđ propo-
ſuerat nūq̄ ingt ſi/ a/ ita ſequēdū/ quēadmodū/ b/ fugien-
dū: a/ ſunt oppoſita: et c/ ſilr fugiendū/ velut d/ ſequendū:
quū et hec opponant ſi/ a/ nō eſt magis eligēdus q̄ſ b/ ſed
ſilr: et b/ et ſilr fugiendū: quēadmodū/ c/ nūq̄ vtrūq̄ fugi-
endū vō ad ſilr iudicē et i/ imaginē ſequēdi: q̄re ſequet ſam-
bō a/ c/ ſilr eligēda eē/ ſicut/ b/ d/ qđ ex ſuppoſito falſum:
ſi ſi/ a/ c/ eligibilis/ q̄ſ b/ d/ a/ eligibilis/ erit q̄ſ d/. [Si x/ d/ q̄ſ
a/ eligibilis.] Queſtū mōſtrādū/ erat ſi/ a/ c/ eligibiliora
eēt/ q̄ſ b/ d/ q̄ſ a/ eligibilis/ foret/ q̄ſ d/ b/ aut hūc in modū
q̄ſ d/ b/ e/ ſilr i/ iudicē/ enī a/ pōt eligibilis/ ſic erat

autemque eligibile/aut min? q/igit eque eligibile eē non
 possit iā fuit demratiū nūc aut ⁊ alterā pte ostēdit/q. v3.
 a/nō sit min? eligibile q/d/z ingit/ d/eēt eligibil? q/aj
 feqrē f/b/eēt min? fugiēdū q/c/quū eni/a/z/b/oppo-
 nan? r/a/sit min? eligēdū lequū q/b/erit min? fugiēdū;
 ppea q min? fugiēdū opponit min? eligēdo: sed magis
 bonū ⁊ min? malū eligibil? q/ min? bonū ⁊ magis ma-
 lū: g/ totū b d eligibil? erit q/ totū a c/qd est ⁊ suppo-
 sitū: quū igit/a/neq3 eque eligēdū neq3 min? sit q/ b/segē
 q/ magis erit eligēdū: ex alia pte/c/erit minus fugiēdū
 q/b/ quoniam minus eligendo minus fugiēdū opponitur.
 ¶ S dubitat/ an magis eligēdo magis fugiēdū oppo-
 nat ⁊ min? fugiēdū min? eligēdo: b enī falsum eē videt:
 nāq3 bñ viuere magis eligēdū/q3 viuere/z tñ nō bñ vi-
 uere nō est magis fugiēdū q3 nō viuere: Rursus pfecte
 bonū est magis eligēdū q3 bonū: ⁊ tñ nō pfecte bonū nō
 est magis fugiēdū q3 nō bonū. Preterea/ ingit in 8° topi-
 Ari? . Euxia est magis eligēdū q3 sanitas: ⁊ tñ cacerxia
 seu mala habitūdō nō est magis fugiēdū q3 egritudo.
 ¶ Rñdem: quēadmodū ingit Dñus Albert? illa eē i-
 telligēdā vbi vñ nō sit aut ps aut spēs alteri? vel meli? i-
 vltimo solūū oēs istātie. Si g eligeret oīs amās. ¶ Rē
 maximā ingit: Philopon? ex pposito Theozemate mon-
 strat Aristoteles: quē cōtra opionē est ferme oīs: pauci
 enī sunt: qui his tēpōribus nō arbitrent? amozē eē. ppter
 coitū: ipse xō totū oppositū monstrat quatuor accipiēs
 opposita/ duo fm pzelectionem/ velle/ nolle: ⁊ totidem
 fm actionem/ posse ⁊ nō posse: vñ quoniaz in amozē eli-
 gibillūs est velle amantibz mozem gerere ⁊ non posse
 q3 posse ⁊ nolle: igit ⁊ minus fugiēdū nō posse ⁊ velle q3
 nolle ⁊ posse: qre ⁊ velle simplr eligibil? q3 posse: g amī-
 citia ac beneuolētia eligibilior? coitis. ¶ Doc aut pē-
 det ex Platonis cōiūio: vbi eos pāgarati finē: am-

11 3

Theorema 5 in se not.

munda oppo-
 sitio pulchre. potest
 uerbi
 .. f. d.

 Vniuersalis aut
 matina in ter-
 minis conuertib
 libus in se ipsa
 conuertere potest
 Quæsitū

Sub^o 2° regu
la ab Iustitio/
re traditam.

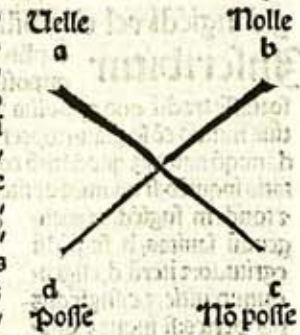
Soln^o.

Nō pulchraz
 rē quā ex p̄di
 cta regla Ari
 stoteles elicit
 de eligendis.

Magis eligendū	_____	Magis fugiendū
Bene uiuere	_____	Non bene uiuere
Uiuere	_____	Non uiuere

Ex Platonia
fina debemus
non esse amoris
finem.

ris concubium esse arbi-
tratur: sit ergo a velle mo-
rem gerere b molle d mo-
re gerere c non gerere mo-
rem. In amore igitur eligi
bilis amatum velle mo-
rem gerere tamen non ge-
rere qd more gerere t nol-
le: ergo velle morem gerere
est in amore eligibilis
qd morem gerere a. v. qd
qd amore magis e ami-
cicie gratia qd coeundi p.
pterea coitus non est amoris finis sed amicitia potius ac
benivolentia: sic enim t in alijs affectibus omnibus atqz
aribus dicere consuevimus illum esse finem cuius gra-
tia alia sunt: veluti in domo edificanda non est finis la-
pides congregere t congregare sed domo extracta ab im-
bibus atqz estibus defendi: quare coitus aut omnino ad
amorem non pertinet aut si pertinet amicitie ac beniuo-
lentie gratia fit. Sed dubitant hoc in loco nonnulli cur
quum plures alij loci sint ab eligendo t fugiendo deduc-
ti veluti in topicis traditur cur in qd de hoc tñ impfen-
tia sermo factus sit. Respondemus quemadmodum
t Alulidus Rosadis ingit: qd de hoc loco magis facta fuit
mentio hoc in volumine qd de alijs: quoniam magis atti-
nebat ad naturam simplicis syllogismi: de quo hoc in li-
bro tractatur. Quomodo igitur se habent termini. Bre-
uibus ea concludit que de comutata conuersione queqz
de mutua oppositorum pueris de supius fuere determinata.

antes b bilem non habens: in quo no c/ur-
gulari longeuus sicut homo t equus t mu-
lus: a igitur inest toti c: oē eni c/longeuus:
sed t b/bilem non habens inest omni c. Si
igitur conuertitur c/cu3/b t no excedit me-
dium necesse est a/inest ipse b: monstratum
nāqz fuit prius: si duo quedam eidez insunt:
t ad alterum ipsorum conuertatur extremus
q conuertenti t alterum predicatorz inerit.

Annectuntur etiam syllogismo ac eiusdem na-
tura cōsequitur inductio atqz
exemplum: ppter ea de his iaz pertractare incipit Ari-
stoteles: primus autem de inductione sermonē facit: quū
hec ad logicū attinet illud no ad oratorē. Duo nāqz
sunt logici instrumenta: syllogismus atqz inductio. De syl-
logismo igitur buciqz satis disputatum fuit: ab hinc no
de inductione peragendus erit: ac de inductione no sim-
pliciter sed vt naturaz assequitur syllogisticam t ad syl-
logismum quodāmodo reducitur: sic eni ad hoc attinet
volumen: aliter eni t demonstratorz t dialecticus de ista
sermonem faciunt. Est itaqz inductio vt in topicis in-
quit Aristoteles t diuis quoz Seuerinus stipulatur
a particularibz ad vniuersalia pgressio. Vel vt ait Abu-
mafar Alpharabi sextodecimo capite libri de syllogis-
mo inductio est inquisitio ex particularibus sub aliquo
contentis vbi ad declarandum iudicium: quo super re il-
la iudicemus in affirmatione aut negatione. Nec ille vbi
simul t definitur t distinguit inductionem in affirmatiua
t negatiua. Sunt tamē t alij quidam quemadmo-
dum Alulidus Rosadis q hāc distinguūt in demonstra-
tiua/dialectica/ac sophistica. Nos no addimus
q omnes distinctiones que syllogismo ascripte fuerūt
possunt t inductione assignari: vnde dicimus inductionē
alias categoricas seu predicationes esse alias hypothe-
ticas vel suppositorias t predicationum alias demon-
stratiuas alias dialecticas/sophisticas atqz iterum
istarū oīum alias affirmatiuas alias negatiuas. In-
ductio igitur categorica est quāz nulla pmissa suppo-
sitione a particularibus ad vniuersalia monstranda p-
cedimus. Nec autem in faciendā vt primūz ab vniuer-
salioribus exordij sumatur: deinde ad particulariora fiat
descensus: veluti in exēplo si per inductionem monstra-
dum sit oppositorum eadem esse disciplinā primo ar-
guamus hunc in modum/contrarioz est eadem disci-
plina t contradictorioz t ad aliquid t pzinatiuoz:
igitur oīum contrarioz est eadem disciplina. Deinde
descendendum ad particularia contraria t itidez in re-
liquis oppositionum generibus: ita quidem predica-
tiua efficitur inductio. Suppositoria no fit quā ex ali-
qua suppositione inducimus: puta in exemplo: suppono
si anima hominis sit immortalis q omnis anima sit imor-
talis: deinde arguamus aiā hominis immortalē esse: quo
monstrato statim concedet aduersarius oē animaz im-
mortalem esse: t suppositoria quidem inductio hunc in
modum. Demonstratiua no quū sit essentialis ba-
bitudo predicatorum ad subiectū: t est ea qua consuevimus
monstrare pacto aliquo primas propositiones: t in hac
inquit Alulidus Rosadis non est necessarius vt discar-
ramus per oia particularia: qm iudicium vlt non acqui-
rit nisi post maximam cōsiderationē de pluribus indi-
uiduis. Ego aut dico tūc maxime demonstratiua fieri in-
ductionē: quū t predicatorum essentialē habeat bitudine ad
subiectū: t oia etiā particularia cōnumerant: sic enim t
maiorē

Duo sūt loci
et ista: syllo-
t inductio p-
mo topicor.

Quid sit ista
cio.

Alu. Ros. d
linguit indu-
ctionē in dia-
lectica t oīa
stratiua.

Inductio cu
thegorica.

Inductio sup-
positoria.

Inductio de
monstratiua.

maiorē hz necessitate: t demonstrationē etiā maiorē.
Nisi fortasse seg vellemus opionē Abumafaris Alpha-
raby q in libo suo dialectices post diuisione inductionis in
dialectica t speculatiua. Dialectica ingit est q adducit ad
mōstrādā ac xificādā pponē vltz/ac ipse p. pbabilitatē.
Demonstratiua no est q adducit nos ad intelligēdā pposi-
tionē vltz no aut veritātē aut mōstrādā qm veritas
ppōnis demōstratiue no est ex inductione: s ex eo qd in aia
pstitit: b fortasse ē qd voluit Aluli. Ros. Dialectica
no inductio sit quū no est p dicatorum ad subiectū essentialis habi-
tudo neqz oia ē fm veritatē particularia cōnumerant/
sed fm opionē. Sophistica aut d: quū no vera s ap-
parentia particularia cōnumerant. S qz eret no ime-
rito qspia: quū singularia sint infinita q fieri possit vt oia
cōnumerent: C Respondent nonnulli quū ad singularia
deuenimus no amplius fieri posse demonstrationē indu-
ctionē: in q inducunt oia fm veritatē s dialectica: in qua
cēsent fm opionē. R dēt alij negātes indiuidua s
nūm infinita ē: si eni hoc foret no possent aliqz alij ad-
ditis pacto aliquo augeri: qd tñ cōfesso est falsū: t quū
z indiuidua infinita ē id voluit intelligi indiuidua fm nu-
merū cē indeterminata: ppter ea q per pzinuā gñatiōez
t corruptionē augeat ac minuat indiuiduoz nūm. Alij
aliter ē dicit no oportere sigillatiz vniūqzqz notari indi-
uiduū vel spēm qdūqz: sed qbusdā notatim explicitis/
turtatiz reliqz postea cōnumerāda ē: veluti in ex oīs
equus inferiorē mouet maxillas t oīs hō t oīs bos t oīs
mulus: sic de singulis vel sic de alijs: igit oē aial isferio-
rem mouet maxilla. S b dicit nonnulli no ē mō-
strationis genus b sanū ac legitimū sed fieri potius pe-
titionē eius qd in pñ: quū enim in mōstratione quacūqz
ais notus sit vel saltē esse debeat ipso pñte: seguit indu-
ctionis modū illū nihil penitus arguere: equē enim ignotū
q alij aialibus verū sit predicatorum illū inesse/queadmo-
dū t oīs. Ad b ridemus falsū ē qd asserunt: eni
tū ais: t ex hoc no sequit fieri petitionē eius qd in pñ:
Sed adhuc scitaret no imerito qspiam de qua idu-
ctione sit impitita apud Aristotē sermo. Ad b dicim/
de inductione hoc in loco ptractari vt a demonstratiua
dialectica abstrahitqueadmodū de syllo superi ē egri-
mus: vel poti dōm de inductione hic oionē fieri no vt in-
ductio est t ali a syllo arguēdi modus sed magis de in-
ductiō syllo/atqz vt inductio ad rōcinū regulā ac formā
reducet. Verū bis pactis ad pñt expōnē iā venia-
mus: ait igit q inductio vel poti inductiū syllo est: quūz
rōcinamur vñā extremitatē de medio terminō p alterāz
extremitatē: veluti in exēplo sit maior extremitas a mi-
nor c/medi b/si mōstraremus a/inest c. p b/medium:
syllo vtqz legitime construeremus: sit aut a/de b/ar-
gueremus p/c inductionē magis aut inductiū syllo face-
re diceremur: vt in exemplo sit a/māior extremitas lon-
geuū b/bilē nō hīs c/singularia lōgea: puta hō equus
t mulus: oīs hō equus t mulus est lōgeuū: t oīs homo t
equus t mulus est bilē nō hīs: igitur oē bilē nō hīs est
longeuus. Sit igit syllo inductiū in tertia figura vlem
affirmatiua colligens hñem: qd fieri legitime pot: quūz
termini sunt equiuertibiles: nāqz t superius dicebamus/
q/a t b/inerat omni e: t c/cum b/conuerteret q t a/oī
b ex necessitate inerat qd plani ē fieri si minor vlt con-
uerteret: sic eni fiet syllo in primo indemonstrabili.

Inductio so-
phistica.

Dub qm in
inductione oia
singularia enu-
merent: quūz
sunt infinita.
Solo q d iā
lectica sola su-
munt infinita
nō in demon-
stratiua.

Alia solutio:
quō possit in-
telligi indiuidua
ē infinita.

Alia solo q
nō explicatur
sigillatim oia
indiuidua.

Extra vltimā
solonē ista
q inductio pe-
rit principiz.

Solo q indu-
ctio pñt qm
nō est ignotūz
totum ais.

Dubium.
Solutio.

Quo fiat syl-
logism' indu-
ctiua.

Alu. ci. nālio
pñt. cap. 37.

tionis: quorū nāqz est mediū per mediū syl-
logismus: quorū no non est per inductionē:
t quodāmodo opponit inductio syllo: hic
enim per mediū extremum tertio monstat:
illa autem per tertiu extremūz mediū: natu-
ra igit prior t notior per medium syllo: no-
bis no notior qui per inductionem.

Opz ingit vt c/mediū inductiū syllo intelligam cōpositū
esse ex oibus singularibz aut spēbz: qm inductio sit p oia
particularia enumerata aut fm veritatē aut fm opionē
neqz. S qz querit hoc in loco nonnulli an singularia hec
enumeranda sint diuisione an copulatiue. Et tadez
asserit q diuisione: ppea q taliter sub medio continen-
tur: ego autē secus dico t copulatiue recēdenda esse t co-
pulatiue etiā sub medio cōtineri: nō enim plura particu-
laria vlt cōstituit nisi simul iūcta. Pterea ipe quoz
Aristotē ea copulatiue enumerat ingens hō t equus t mu-
lus. Est aut talis syllo. Vlt vñāz ponere iter inductio-
nem siue inductiū syllo t syllo simplr rectum t ait: q
syllo inductiū mōstrant pme atqz immediate pponēs/re-
cto aut rōcinio mediate. Sed qz eret aliqz si pponēs
immediate sunt p se note vt in posterioribz: cur q asserit
Aristotē eas argui p inductionē. Dicim pponēs qd im-
mediatas nō hēc mediū qd possint dīratiōe aut syllo
pzbari/alij tñ ita se hēc vt modicula qdā egeat de
claratiōe t tūc inductiōe coarguunt: vel ē diuisione: b ē
qd in pñm de celo dixerat Alulidus Rosadis diuisione
atqz inductiōe vtēdū ē ad declandū ea q sunt latentiora
pñis cognitioibz t aptiora pñis qōnibz. Et quodāmo
opponit. S cōa vñā qua dīr inductiū syllo a syllo sim-
plr recto: nāqz ingit inductiū syllo opponit qdāmo syllo
vere arguēt ppea q hic p verū mediū t notū t pñs nā
mōstrat mai' extremū de minor: ille aut p id qd fm nāz
dēt ē minor extremitas/ōndit maiorē iēc medio: extre-
mū eni x a t ē qz vocat maiorē extremitatē. Nā igit
prior. Tertia vñā iter inductiū syllo ac simplr rectū:
qm hic pñt ac notior s nāz ē: quū ab vlt b/notioribz fm
nām tēdat ad particularia: ille aut nobis notior q a singu-
laribz nobis notioribz argumēt pñt sumit: b est qd i to-
pici ē dicit Aristotē: est aut inductio verifior t palā t fm
sensu: notior t pluribz cōis: syllo aut violētiōz vel t ad
ptradiciendū efficacior t ppea in octauo quozqz topicor
ait idē. Utendū ē in disputādo syllo qdem ad dialecti-
cos magis q ad plures. Inductiōe aut cōzio ad plures
magis. Atqz hec de inductiōe seu inductiū syllo. Cete-
rū pñt oibz notādū q plerūqz maxie fiūt deceptioes/que
ex inductiōe originē atqz cām hñt: pñt itim circa negati-
uā inductionē: vt in exēplo pma gutta nō cauāt lapidem
nec 2ª nec 3ª nec 4^a: t sic de alijs oibz. g nulla cauāt t p-
pterea nō fuit pcauitas ista lapidis a guttis facta: qd est
falsum: has aut obrōcinatiōes vocabāt antiq. Referēt
Simplicio in Beta nālis andit Sorites qm fmones
coacernatiōes. S bis explicatis iā bñtibz cōcluda-
mus q de inductiōe disputant syllo. Primū igit rō as-
signata fuit cur pñm de inductiōe qd de exēplo ptractat
rit: deinceps declarū fuit quot inductiōis spēs soluta insup
dubitatiōe quō indiuidua oia cōtinerari possint quō ais
in inductiōe sit notū pñt de q inductiōe sit fmō. Hoc i vo-
lumine an copulatiue an no diuisione particularia in du-
ctione cōnumerāda sint quō prima pñt ac pponēs ime-
diatē per inductionē mōstrent ac demum quonā pacto
deceptiōes ac Sorites fiant fm inductiones. Sed bis in
mediū allatis iam de exemplo agamus.

Dubium.
Solutio.

Dia iter syl-
logismū indu-
ctiū t syllo
simplr.
Dubium.

Solutio.

Immediatē p-
ponēs qm qz
inductionē aut
diuisionē de-
clant p celi t
2ª physicor.
S cōa vñā.

Extremū vo-
cat maiorē ex-
tremitas p ex-
cellentiā.

Nō deceptio-
nes q fiūt cir-
ca negatiuā in-
ductionem.

Simplicius

Dubium.

Solo Aluli.
Ros.

Inductio igitur est: t ex inductio-
ne syllogismus/alterum extremūz
medio ratiocinari per alterūz: ve-
luti si ipsorum a c/medium sit b/p
c/monstrare a/inexistens ipse b: sic enim fa-
ciunt inductiones vt sit a/longeuus: in quo

Sorites argumentatio . 1 .
sermo coacernatiuus

Exemplo.

Ed exēplū est qñ extremūz medio
inēpñs mōstratū fuerit per silē/ter/
tio: opz aut mediū tertio ⁊ pñmūz
silī notius eē inēpñs: vt sit a/malū:
b/ptra pñnes bellū i/ferre: in quo/c/ Atheniē
ses cōtra Thebanos: in quo aut/d/ Theba/
nos cōtra Phocēses. Si itaqz velim⁹ mon/
strare q bellū gerere cū Thebanis est ma/
lū: accipiēdū q ⁊ pñnes bellū gerere ē ma/
lū: huius aut fides ex silib⁹: vt qñ Theba/
nis: qd cōtra Phocēses. Quia igit malum
est: qd ptra pñnes: qd nō cōtra Thebanos
⁊ cōfines est: planū q ⁊ Thebanos bellum
gerere malū: manifestum itaqz q/b/ipsi/c/ ⁊
ipsi/d/ inest: ambo enī sunt ⁊ cōfines bellū i/
ferre: ⁊ q/a/ipsi/d/ Thebanis enī nō contu/
lit bellū ⁊ Phocēses: q aut/a/ipsi/b/ inest p
d/ monstrabitur. Eodē autē mō si per plura
similia fides fiat mediū ad extremum.

Non iniuria

lare consueuerat: quoniam logica quasi oratorie p^{ri}m^o ac fundam^{en}
tamentu^m existit: quare et Aristoteli in p^{ri}m^o sue rhetorice: hac appel-
lat ἀντίστροφον ἢ παραφύνη, quod dicitur dialectice: quod quis
ita fit in B quoque volumine: p^{ri}mo postea de monstratio-
nib^{us} oib^{us} logicis disseruit: vult impunita oratorias ar-
gumētationes in mediū exponēdas pponere: B est de en-
thymemate atq^{ue} exēplo: p^{ri}sentaneū aut fuerat p^{ri}us de en-
thymemate: postea de exēplo sermonē facere: sed quia vt
ingit alibi: p^{ri}mo entymema est rhetoricus p^{ri}mo: exē-
plū iductio rhetorica: quū paulo antea de iductiōe p^{ri}-
statū fuerit: nō ab re exiit exēplū inductioni annexū: vt
ex sup^{er}iorib^{us} que de exēplo dicerent planiora eēnt. Ete-
rus vt q^{ui}d exēplū: quorū exēplū spēs sint exactius possi-
mus intelligere: nō ab re fuerit: orōnē aliquāti^{per} p^{ri}-
bere: cōplura ex diuersis locis antiquoz in mediū affe-
rēt. ¶ Exēplū itaq^{ue} referētē Abumagare Alpharabio:
est trāslatione iudicij a particulari ad p^{ri}ncipale sile ipsi in tē-
pore: in quo est inuentio in vno ipsoz nota. Vel vt inquit
Diuus Severinus. Exēplū est: q^{ui}d per p^{ri}ncipale p^{ri}positū
particulare quōdā p^{ri}ntendit ostēdere. ¶ Vel alr: vt inquit
Aristoteli in rhetorica sua fm antiquoz p^{ri}cepta. Exēplū est
actiōes siles aut sūe vs: que nūc a nobis dicūt. ¶ Sūt
aut eodē referēte exemplorū spēs due: vna fm quā res
antecedens dicim^{us}: alia fm quā ipsi fingim^{us}: et hec diuidit^{ur}
eis παραβολή καὶ λόγος. sile collationē ac fabulā.
Exēplū hō spēs p^{ri}or talis est: puta: nō sunt p^{ri}cedende cu
stodie Dionysio: q^{ui}n et p^{ri}stis tratus bis acceptis tyranni-
dē occupauit. Collatio aut hūc in modū fit: quēadmodū
agricole cū maximo labore et agros excolunt et semina
in terram p^{ri}ciūt: fruct^{us} hō nō sine magna letitia ac volu-
ptate colligūt: eodē pacto et doctrinā sequētēs cū labore
maxio gloriā: que inde venit: conant adipisci. Exēplum
aut p^{ri} fabulā tale est: quū enī milites eligere decreuissent
phalarin Imereoz Imperatorē Stesichorū in hunc
sermonē post multa p^{ri}rupit ingens: quū equus oliz opti-
mū p^{ri}atū despiceret: accessēs certus totū ferme pascuū
curstando dissipauit: quid vidēs equus et egre ferēs cōsu-
luit boiem an ipsi auxilio possēt de ceruo vindictam su-

Nota dñiam
inter dialecti-
cā & rhetori-
cā ex Zenone
Stoico.

Quid sit ex^{ms}
 et Albuma,
 et Alphara
 bins.

Quid ex^m ab
Aristotele in
rhetori.
Specs exēpl

Secundus

mere:qđ afferēte boie/si frenū ac sellā luscipisset:quē de ceruo vlcisci pperat,ipse in seruitutē redactus est. Qua-
dere z vos milites caueat ne dū vidicā sumere de alyis
vultis iperatore electo ipsi i fuitutē redigamini. ¶ Est
z altera exēploꝝ diffictio/qnā idē Ari^o in altera rēto-
rica facit dicēs,aliquē eē f3 rōnē,qđ ad suadēdū faci/alib
sine rōnē,qđ diffinastionē operat:z hec gđez atq; alia cō-
plura de exēplo Ari^o. ¶ Sūt n̄ q inter exēplū ac col-
lationē seu παρὰβολήν nō puaz eē velitū dīam:quē-
admodū Daplines rhetoz. Differt inqt collatio ab exē-
plo:qñ collatio ab inanimatis vel aialibus irrōnabilib
accipit:exēpla x̄o a loc^o gestis vel psonis assumuntur:
addit q; exēmploꝝ recti sunt, a dīo,a maiōꝝ z a minōꝝ
Minutianus x̄o aliter hoz dīas describit inquiens ad
Abū. Differūt collatiōes ab exēplis:qñ exempla ex bi-
stozia accipiunt, collatiōes aut sine histozia z idetermi-
nate ex reb^o gestis: εἰκὼν x̄o aut sit imago,idē gđez est
collationi,euidētiōꝝ aut oīonē facit:hec ille. Sūt n̄ qui
εἰκὼνα ad metaphorā poti^o accedere dicāt qđ ad exem-
plū:quēadmodū Ari^o in rhetozica sua. Sūt z alij qui
alias iter exēplū ac collatiōē dīas ponant dicētes col-
lationē accipi ab ijs/que sepe fiunt/exēplū ab ijs/que se-
mel:aut qñ b per psonā illa p actionē iroducit. Ceterū
hec magis ad oratoꝝ seu rhetozē attinēt:n̄a x̄o interest
impūtia mōstrare quō exēplū nām sapiat syllogistica:z
quō/vt ita dicā,exēplariis cōstruat syls/vel poti^o sylli-
nāq; vt inqt Abumazar Alpharabius exēplū potētiā
bz duoz sylloz in figura pma. ¶ Est igit exēmplū/seu
exēplariis sylis inqt Ari^o qñ maiōꝝ extremitatē mō-
stramus de medio nō amplius p tertium ac min^o extre-
mū,fs p aliud aliqd tertio filē p3z aut notius eē,medius
inē minōꝝ extremo/qđ subalidias maius medio/z rus-
sus pmiū b est maiōꝝ extremitatē inēc sili tertio,qđ sup-
ple/mediū minōꝝ:vt in exēplo si vellemus pstruere sim-
plicit̄ rectū sylm,fit a maiōꝝ extremitas malū,b/con-
tra p fines bellū i ferre/medium,c/Atheniēses z Zheba-
nos,mioꝝ,d/Zebanos z p hocēses sile minōꝝ,est igit
notius,qđ Atheniēses i ferre bellū cōtra Zebanos sit z
cōfines i ferre bellū,qđ qđ Atheniēses z Zebanos i fer-
re bellū sit malū,z aduc ex histozia notius est qđ Zhe-
banos z p hocēses bellū iutisse fuit malū,si igit ani-
mus sit mōstrare,qđ malū est Atheniēses luscipe bellū
cōtra Zebanos,prius faciemus rectū sylm būc in mo-
dū cōtra cōfines bellū gerere est malū:sed Atheniēses
bellū gerere cōtra Zebanos est z cōfines bellūz gere-
re,Atheniēses igit z Zebanos bellū gerere est malū:
deide mōstramus maiōꝝ hui^o rōnis,que z syls z vere
syls est p sile minōꝝ extremo būc in modū. Zebanos
cōtra p hocēses bellū iutisse fuit malū,sed b fuit z cōfi-
nes i ferre bellū,qđ cōtra cōfines i ferre bellū fuit malum.
¶ Scias aut q lz rōnes iste ambe tādē reducuntur ad
pmā figurā:prior t̄ actu fit in p^o/z^a x̄o p in tertia/deide
minōꝝ pueria in pmā reuocat:z lz rō bec videat syllo-
gistica z in figura dīposita fm legitimā cōplicationem/
nō t̄ ita est:nāq; scōa rō,que pprie exēplū est nō habet
syllogistica cōditiones:quē fit ex vtrifq; picularib^o:p-
terea nō poterit in tertia vltier affirmatiua cōcludi,nisi
minōꝝ z ylis sit z vlr etiā cōuertat fm terminos equiuer-
tibilis:quēadmodū ex supioꝝib^o planum est. ¶ Manife-
stū itaq;. ¶ Hoc est,qđ supius dixerat z nos exsoluim^o:
opz aut mediū tertio z pmiū sili notius eē inēp̄is. ¶ Lo-
dē autē mō. ¶ Nō solū inqt exēplūz pstruere possumus
per vnicū filē tertio/fs p plura etiā r mōstrare maiōꝝ
extremitatē de medio per plura:dico nō p oia:qñ si oia
accipēt nō ampli^o exēplū:fed inductio vocaretur.

Alterabiles
sive exēplo.

Omnia iter ex
plū & collat
onem,

Επεπλοῦ, lo
ci,

Εἰς τὴν οὐρανὸν

Exemplū hab
po^m ouoz
sylloz i pmi
figura.
Quid sit ex
plū v^t exem
plarū syllo
f3 Aristotel

Nota d syl
exemplari qu
fix in p^o 213

C-planū

Maiores	a	_____	Malú
Mediú	b	_____	Cótra finitimos belligerare
Minor	c	_____	Athemenses contra thebanos
Simile mi nori	d	_____	Thebani contra phoces

Prionz resolutorioz

¶ Planū igit̃ q̃ exēplūz est neq̃z ṽt ps ad totū/neq̃z ṽt totū ad pr̃e/sed ṽt ps ad pr̃e:q̃m ambo sub eodē sūt: notū nō alterū. Et differt ab iductione/q̃m hec ex oib⁹ individuīs extremū monstrabat in eē medio/ ⁊ ad extremū nō cooprabat syllin: illud autem ⁊ cooprāt ⁊ non ex omnibus monstrat.

Diálogo de Argumentação

Die iter idu
tionē & ex^m.

Ex pñib⁹ exē
plis fit induc
tio.

Con abductione.
Abductio nō est/quā primū medio
 inēptis manifestū sit: vltimo autē me-
 diū/obscurū qdēz/sed sūt credi-
 bile aut magis q̄ cōclusio. Simplicius si pau-
 ca sūt media vltimi ⁊ mediū: oīno enī ppin-
 quius scīe accidit eē: vt sit/a/ docibile/in quo
 b/scia/c/iustitia: q̄ igit scia docibilis/planū:
 si autē virtus scia/obscuruz: si igit b/c: sūt aut
 magis credibile q̄s/a/c/abductio est: est enim
 primū ipsi scīre/eo q̄ assumptū/a/c/ scī-
 entiam prius non habentes.

Quare d' ab/
ductioe atq;
inflacia p'usq;
de enthyne/
mare tracta/
uerit.

Quid sit ab/
ductio ex dco
Procli.

gnito aut supinducto ⁊ ppositū est manifestū: veluti quū
 duplicatio cibi q̄reret trāstulerūt q̄onēz ad aliō/ex quo
 hoc sequi/β est iuētiōē duarū mediārū ⁊ de cetero q̄
 rebāt/q̄uo duab⁹ datis rectis/bine medie ad p̄p̄tionez
 inuenirent: ⁊ mathematici qdēbūc in modū. ¶ Plato-
 nici ēt seu Academici ita abductionem faciunt. Abdu-
 ctio est rō p qdā vera, sile ip̄i verum p̄p̄tē iferēdas:
 dūtq; binas bup̄pēs eē/vnā q̄ ex dūo/alterā q̄ ex cōse-
 quētī finet: ex dūo qdē/q̄uo it̄rrogatī circa oēm r̄sō-
 nē dūa iferit/vt in exēplo/p̄i me⁹ aut alius est q̄ p̄i tuis
 aut idē: si igit̄ ali⁹ est p̄i meus q̄ p̄i tuis, quū sit alius q̄
 p̄i, nō erit p̄i idē est p̄i me⁹, idēz ext̄r: g p̄i me⁹, me-
 rit p̄i. Que x̄o est q̄n̄i distigui: nāq; altera id qd in p̄-
 te q̄rī per id qd est in pte mōstrat: ⁊ bec ad oratores at-
 tinet: puta si q̄rat an ille occiderit ⁊ argumentū eē dica-
 mus/q̄ reperit⁹ eo tpe fuit eedē cruentus. Altera qd qd
 vlt p̄i d/qd est in pte pbat: veluti si q̄rat an aia sit imor-
 talis: ⁊ an ex mortuis viuētēs sūt ⁊ mōstremus ex hoc/
 q̄m ex dūis fīat dūa/β aut p̄ particularia mōstret: q̄m
 somnus ex vigilia/albū ex nigro: ⁊ eodē pacto de relige:
 ⁊ bec qdē ⁊ Platonici de abductionē ⁊ fortasse latius acci-
 piētēs abductionē/q̄ faciat Aristot^{es}. Abūmagar x̄o Al-
 pharabius in libro qd cōpēdū logicę artis iſcripsit: ab-
 ductionē istā vocat trāslationē ⁊ est ingt trāslatio quoz
 scimus aliqd p sensuz alicui inēē ⁊ trāstert β itell⁹ ab il-
 lo ad aliō sibi sile/sup quo iudiciuz promit: veluti si q̄
 piā per sensuz cognosceret aliq̄ corpora: puta aialia aut
 plātas ēt genita ⁊ transferret itell⁹ β ad celos ob aliq̄
 silitudinē ac cōformitatem/que est iter celos atq; aialia:
 puta q̄m vtrq; sunt p̄tinua: planū nāq; est aialia ac plā-
 tas cōtinua ēē planū quoz celos ēē p̄tinuos: non t̄i p̄-
 spiciū omne p̄tinuū esse genitū: mōstrat itaq; hoc quāsi
 per inductionē: aialia ⁊ plante ⁊ reliq̄ id gen⁹ sunt conti-
 nua ⁊ bec oia sunt genita: igit̄ oē p̄tinuū genitū: deide ce-
 li p̄tinui/celi itaq; genit⁹: β ille de abductionē seu trāsla-
 tionē. Addit insup trāslationes binos ēē modos: vnum p̄
 cōpōitionē/alterū per resōlōnez/ac resōlōnem qdē inci-
 pere ab occulto. Cōpōitionē autē a manifestō: sed plura
 etiā atq; ampliora per lōgā seriez prodit de cōstituēda
 translationē: que imp̄tūa omittenda ēē diximus: nī
 miū a ppositō diuerteremur. ¶ Aristoteles autē abdu-
 ctionē vocat ad mathematicoz silitudinē/vt pleraq;
 alia: quū manifesta ac p̄cessā maiorē abducimur ac seuo
 camur a ppositō ad minorem mōstrandā/q̄m obscura
 existēs aut silt cōclūsiōnē credibilis/aut etiā magis/aut
 iterū si pauca sint media ad minorē mōstrandā: que t̄i
 obscura sitūnc enī abducimur bac relicta ad hui⁹ mon-
 strationē: nāq; si minor multo notior ēēt cōclūsiōne ⁊ hāc
 p̄ratiōinationē mōstrare conaremur nō απαγωγῇ s̄
 υπαλλαγῇ potius inquit nonnulli vocari deberet.
 ¶ Rursus ingt ⁊ Philopon⁹ si media ad minorē often-
 dēdam nō essent pauca/sed multa: nō απαγωγῇ sed
 υπερεβασις potius ac trāsgressio nūcupanda eētopus
 igit̄ est/si fieri debeat abductio/minorē p̄p̄onem obscu-
 ram ēēt/aut eque ignotā cōclūsiōnē/aut paucillulū notio-
 rem ⁊ ad bec qd pauca sint media qbus talis mior mon-
 strari possit: igit̄ ergo binos abductionis modos in p̄textu
 videat̄ ponere Arist^{es} nō t̄i eos duos existimauerim/s̄
 potius plures cōditiones dixerim/que ad abductionem
 regrant. ¶ Q̄no enī. ¶ Hoc est si pauca extiterint media
 ad minorē offendendā/accidet minorē istā sciētē ac p̄i-
 mis principis p̄rimozes esse/aut scie hoc est vt sciatur
 ac cognoscat. ¶ Ut sit/q̄ docibile. ¶ Exēplū abductionis ex
 d̄d̄none lumpum: sit q̄ maior extiterint: docibile/β
 mediū scia q̄ minor iustitia: ppositio itaq; bec maior/oz

Quid abduc-
tio fm Pola-
tonicos.
Due spēs ab-
ductionis.

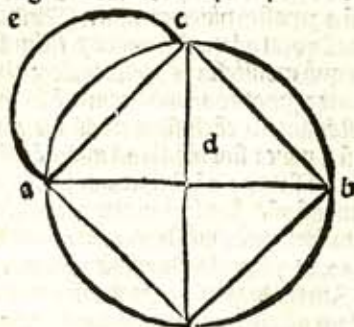
Que Bristo
telce o abdu
ctione,

Liber

sciam esse docibile; manifesta est; quod autem virtus scia sit, obscurum existit: quum igitur ad hanc monstranda diuer-
mus abductione facimus. Si igitur b c sit. Si sciamus quod
do est: si b c minor ppositio sit eque credibilis aut non
multo plusq; conclusio; nos diuertamus ad hanc ostende-
da; abductio nuncupat eo; quod assumptimus a c pones: quum
tamen prius non habuissimus sciam de minore pponere: cri-
mus aut sciam proximos hac monstrata.

C Aut rursus si pauca sint media ipsorum b c:
naq; z sic primus ipsi cognoscere veluti si
d/est qdrati: in quo autem rectilineum: in quo
ho/circulus: si ipsius e f vnu solus ee me-
dius hoc qd est cu lunulis eque fieri circu-
lum rectilineo: ee posset ppe ipsum cogno-
scere: quum ho/b c neq; credibilis sit q; a c/
neq; pauca media non dico abductionem:
neq; qn/b c sit immediat: tale eni scia est.

C Aliud exemplum quo monstrat abductionem fieri debere/
vbi pauca sint media: qbus possumus ostendere b c mi-
orem pponere: naq; z sic hac monstrata proximi efficiuntur
cognitione: qua possumus recte cognoscere minorem pposi-
tionem: aut exemplum b mathematicum de quadrato cir-
culo qd greci vocant τετραγωνον, de quo Aristoteles in
pntis quadratura circuli scilicet qdem est, nodu tamen
scia. Suerit aut q plurimi qui se hac inuenisse existima-
bant: vt Bysio/Antipho/z Hippocrates: quos Aristoteles
dant in plerisq; locis. **C** Est autem exemplum b de q/
drado circulo p lunulas Hippocratis: z opportunissime
qdem ad ppositum ductu. Dic eni vt ingit Proclus pri-
mus dubitaru descriptionu abductione fecisse di: vñ
ingeniose sit z abductionis exemplum z eiusde quoq; inuen-
toz in mediū pposuit. Ceteru quo facilius q in exemplo
dicunt possumus intelligere: no ab re fuerit Hippocrati
cam descriptione in mediū pponere. Dic eni queadmo-
dum ingit Simplicius hunc in modū circuli p lunulas
quadrabat: b est quadratu circulo equale pstituebat: sic
circa a/b recta designat semicirculus a b c/circulus duas
in partes per d/z a/d p un-
cto ducat ex
a b recta d c/
z a/c p lūga
c a que est la-
tus qdrati: q
in circulo de-
scribitur: cu
ius est semi-
circulus a/c/
b/cide circa
a c lineas de-
scribat: secus circuli a c tunc qd a b a b/cle est illi/
qd a b a c z illi qd ab altero qdraguli latere a b c/semi-
circuli descriptu est: naq; a b est basis orthogony triangu-
li: sicut aut se hnt qdraguli a diametris iuncte: sic z circu-
li q circa ipm sunt z semicirculi: queadmodu ostensu est
i 2° duodecimi elinor theoremate: g a c b/semicirculus
duplus est a c/semicirculi: est aut a c b/semicirculus du-
plus etiā a c d/quarte qdrati pntis: qre quarta qdrati ps
equis erit a c/semicirculo qd fuerat monstradu: binc n.
sequit q totu qdratu totu circulo erit eque: z huc qdem
in modū Hippocrates circuli qdrare puenit: alr aut
Bysio/z adduc alr Antipho: quos tñ oēs in plerisq; lo-

cus dant Aristoteles taq; g recte monstratorem non fa-
ciat. Lz aut Aristoteles repositus qdratura bec no fuerit re-
pertus: posteriores tñ vt z Simplicius z Diuus Severi-
nus in pntis asserit eam adinuenere. **C** Atq; iter pmos
Sextus Pythagoreus/postea Archimedes p lineā quā
vocatit Lycomede/ deinceps Nicodemus p lineam vo-
catā quadratū. Post hos Apollonius p lineā quā
ipse nūcupabat forore καλαοειδους. Deinde Larpus p
quādā lineā quā ex duplici motu appellat: atq; alij itez
cōplures post hos quoq; monstratōes taq; plixas z a p/
posito alienas existētes missas impntia facimus: idēz tñ
Simplicius in Eta de nali auditu ingit ad x b u: z pp hoc
neq; circuli qdratura aliquo modo est inuenta: z nūc iue-
ta quidē videt eē: sed cu qbusdam supponib; z dicentib;
bus. Reliqui tñ tñ modo est vt exēplis pposito accō-
modemus: ingit igit pbs: si b c ac minor ppositio sit ob-
scura z pauca beat media: q abduction fieri vt in exēplo
ponatur d, maior extremitas quadrare/medium recti-
lineum: in quo f minor circulus: z ita erigamus syllogi-
smum rectilineus quadrat/ ois circulus rectilineat/ ois igit cir-
culus qdrat: in b eni rōcinio maior qdem nota est: minor
ho eque ignota: aut parū notior qre si supponamus
ipsius e f minoris vnicū solū esse mediū: qd Hippocra-
tes asserbat: per lunulas circulares equales fieri rectili-
neo/ b est per secta circuloz: lunula naq; est sectu circuli:
si in q b supposito monstramus rōcinu istius minorem/
abductione faciemus: qre z syllo pposito erimus prope
ipsaz cognitionē: qn facillime minorem arguere poteri-
mus. I Quū ho/b c. I Quū ho ingit syllogi cōstruam: z mi-
nor sit ignota: nō tñ credibilior q conclusio: aut nō habēs
pauca media: tunc abductionē nō dicemus fieri: z rursus
si eadē minor b c sit immediata: nullo pacto efficiet abdu-
ctio: sed potius scia eē dicet: immediate naq; pponēs scri-
ptus dicunt q abductionē monstrari: de abductione q/
de hactenus. Primū eni exposuimus: qua de causa post
exēplū non agat statim de enthymemate: s; abductione
atq; instantia. Postea qd sit abductio fm mathematicos/
qd fm Platonicos quot abductiois/quot erigant ad sa-
ciendā abductionē: q Hippocrates cibus abductionē in-
uenerit: quo circuli p lunulas quadraret: qz alij ple-
riq; recta circuli quadratura inuenerit. Sz bis trāfactis
ad instantiam declarandam transeamus.

De instantia.

C Eteru instantia est ppo pponi cō-
traria: differt aut a pponē qm istā-
tiaz ptingit esse in pte: pponem ho
aut omnino non contingit: aut non
in vniuersalibus syllogismis.

Quoniam vt supra et recitauimus eōia sunt ora-
tozib; ac dialecticis: adde etiāz demō-
stratozib; abductio atq; instantia/ ppter ea pbs cōmisit
has methodos oratozib; rōcinis/ significās instantias atq;
abductionē ad multos attinere artifices. Naq; z mathe-
matici instantia vñt ac casu/ z oratores instantia/ z dial-
ctici ēr atq; vt simplr dicā artifices oēs. **C** Scitu tñ vñ
gnū q ex moderniorib; rhetores nōnulli sec' accepe in-
stantias qz b hic z in rhetorica sua faciat Aristoteles. Dermoge-
nes naq; Tarstius secto de inuentione tertio 25 a o i v x a i
δυτιω παρς α ο i v, ita in mediū pponēda eē dicit: puta
dicit Qrestes/ sicut mibi matrem interimere: z h vocant
δυτιω τινον κερδαλον. Deinde insurgit aduersari/
dices/ imo nō licuit i b instantia nūcupatur. Postea: si li-
cuit nō idēnat licuit i b δυτιω παρς α ο i v seu pterare:

25 posterio
rea pterofq;
circuli terra-
gonimū inue-
nisse.

Aristoteles
alr instantia ac-
cipit z dñat.

Instantia dñt
appone. i. d.
monstrata.

Expo. Aluli.
ho q pbs
ppone intel-
lectu pponem
vles absolut:
qm instantia ēp
in min' se b;
q ppositio.

Instantia dñt
appone. i. d.
monstrata.

Dñt q instā-
tia non possit
ē particularis.

Solutio.

Aluli dubitā
Solutio.

Qui artifices
vñt instantia.

Rhetores nō
nulli vt dñt
mogenes alr
q bñ pbs
instantia acco-
perant.

Priorum resolutioz

102

instantia: hnt aut eodē referēte nō semp eundē ordinē sed
aliquā instantia nōnūq; pcedit: qd eni violentius
z^o locū: qd mīti pcedit: ille qdē hūc in modum.
C Aristoteles tñ atq; alij ferme oēs alr instantias accipiūt: z hic
quoq; instantia ē ingit ppo pponi zia: b est enūtiatio quā
aduersari pponit in zia enūtiatiois pposita a dñspu-
tate vl audire: sūt enīz pponere atq; instare actioēs zia:
queadmodu i 8° topicor ingit Aristoteles/ pponē ē vñ facē/
que sūt plura: opz enīz in toto oīno sumē ad qd est dispu-
tatio: instare aut qd vñum est facē plura: naq; aut diuidit
aut iterimīz/ b qdē dñs/ illd ho nō dñs eoz q pposita sūt.
Aristoteles igit de instantia hūc in modū ptractat ipntia nō tñ
tñ vt ad dialecticū attineris/ pot' vt nāz syllogi sapientiaq;
z bec syllogisticū qdāmō sequet igeniū. Exponit igit qd
sit z quō a pponē differat: qz modis ac per qz figuras
ferat. I Dñt aut a pponē. I A pponē ingit nōnulli sub-
audiendum demōstratū: qn b pponēs semp sūt vles: aut
sūt in syllogi vñb. **C** Alr z melius Alulidus/ Rosadis
dñt ingit instantia a pponē: q instantia ferim: qm instantia
pōt ē in pte: imo vñlm talis est: ppo ho z quā ferē in
stantia aut oīno nō pōt ē in pte: qm si recte ferat instantia/
queadmodu ingit Leni Serlonis semp z maiorē ferē p/
ponē q in p fig' est vñs: adde iterū q instantia nūq; f; rei
nām o; in plus se hnt qz ppo z quā ferē/ s; aut equalr se
h; aut in min': nō enīz si pponerem' aliquoz zioz esse
eadē disciplinā/ recte instarem' dicētes/ nulloz opposito-
rū eadē ēē sciaz: q ob res opz pponē semp ēē vlez ptra-
quā ferat instantia: q si accidat ipsaz ēē in pte: b nō fiet in
syllogi vñb/ vñm pcludētib; z nē/ s; in ys q pcularem
colligūt. **C** Sūt q alr itelligūt in vñbus syllogi b est de-
monstratio: b enī fm rei nāz vles ēē debent. **C** Alr
nōnulli ēr itelligūt in vñb/ syllogi b est rōcinis p fig' q
vles sūt: z p oīn de oī monstrant: quū enī instantia vt dñ-
mus/ semp ferat z maiorē: z maior ppo in p semp sit
vñs/ mīmīz/ ppo z quā ferē instantia semp erit vñs: si ho
accidat syllos nō ēē vles z monstrari p oīn de oī vt i 3°
fig' fortasse ppo z quā instantia: poterit ēē in pte/ vt i 3°
figura. Vñus p' expo optima oīum. **C** Sz z b diceret
aliquā instantia nūq; posse esse in pte: naq; vt in posteriori-
bus ingit Aristoteles/ nō opz instantia ferre/ si sit ppo inductia:
qm sicut nō est ppo q neq; in plurib; neq; in oib; ē ita
neq; instantia: qm eadē sūt pponēs z instantia: quā enīz fert
instantia/ b fieri vñq; ppo aut demōstratū aut dialectica.
C Ad b rōdemus: pñm ibi loq de instantia demōstratū: q
nullo pacto pōt ēē in pte: b enī de qz qz instantia sermo
sit. Preterea dñm' pponē atq; instantia idē ēē fm rē/ nō
tñ fm rōnē: fieri n. neq; vt vna z eadē enūtiatio respectu
eiusdē instantia sit z ppo: respectu tñ diuerforz nihil pbi-
bet. **C** Sz ad bec ambigeret alr an nō solus z pponēs/
sz z nē ēt possim' instare. **C** Rñdet Philoponus instan-
tia ppo ēē pponem/ conclusiois ho non instantiam sed
δυα ο κεν vñ ac rēstitutionē dñi.

C Ferat instantia bifaria z p duas figuras:
bifaria quidē qm aut vñr aut in pte oīs istā-
tia: ex duab; ho figuris/ qm oppositē ferūt
pponi: opposita aut in prima z tertia figura
pcludunt solis: qm enī cēseat omni inēē istā-
mus q nulli/ aut q alicui nō inest. Ho; autē
nulli quidē ex prima figura/ alicui ho non ex
vltima/ vt sit a/ vñā ēē sciaz in quo b pteraria.
Quū igit pponit vnam ēē zioz sciaz/ instat
aut q oīno nō eadēz oppositoz/ zia aut op-

posita: quare sit prima figura/ aut qm notū z
ignoti nō vna: bec ho tertia de c: naq; noto
z ignoto/ contraria quidem esse/ vñr: vñaz
autem ipsorum scientiam esse/ falsum.

C Nūc modos z fig' p qz ferūt instantie ostendit: z ingit q/
duob; modis z p binas figuras ferūt instantie: duob; qdē
modis/ qm aut vñr aut in pte: p binas autē figuras/ qm p
pma z tertia: in his enī solis opposita pcludunt: b est af-
firmatiue ac negatiue z nes colligi pnt affirmatiue z ne-
gatiue instantia z retrouersum negatiue z affirmatiue: non
aut b dñt q opposita: b est zia aut dñctoria in his am-
bab' figuris pcludi pnt: naq; in 3° nulla pclo est vñs: s; b
vñt q instantia/ q pponib; sunt oppositē in p' ac 3° pclu-
dunt tñ vñs qdē in pma/ particulares ho in 3° pputa si
q spia pponeret: oē b/ cē a/ instarem' bifaria/ aut q nullus
b/ est a/ aut q aliqui b/ nō est a/ vt in exēplo/ sit a/ vñaz ēē
sciaz: b ho zia: si q spia pponeret oīz zioz vñaz ēē
sciaz/ possem' vñr instare p pma figurā extrinsec' assumen-
tes hūc terminū opposita sic/ nulloz oppositoz eadem
scia/ sed zia sunt opposita: q nulloz zioz eadē scia: z
ita qdē instantia vñr ferē p pma figurā. Sin aut instantia
exiterit in pte/ in tertia pcludet: vt in exēplo/ notū z igno-
ti nō est vna scia/ notū z ignoti sunt zia. g aliquoz con-
trarioz nō est vna scia: de c/ enī medio termino dñ in mi-
nore vere q sunt contraria: non autē vere proferre pos-
sumus in conclusione/ q ipsorum sit vna scientia.

C Rursus in primatiua pponē pñr: quū enī
censet nō ēē vñā zioz/ aut q oīum opposi-
toz/ aut q aliquoz zioz eadēz/ dicimus/ vt
sanabilis z egrotabilis: oīum igit ex prima:
aliquoz ho ex tertia figura. Simplr enīz in
oib; quū vñr qdēz istat ad vñ dñctionē dñ-
cere eoz/ que pponuntur: veluti si nō existi-
met eadē zioz/ oīum dicētem oppositoz
vñā: sic aut necesse primā ēē figurā: mediūz
enī sit qd vñ ad id/ qd ex principio. In parte
ho ad qd est vñ/ de quo dñ ppositio/ vt notū
z ignoti nō eadēz: cōtraria enī vñr ad bec z
sit tertia figura: mediū enī qd in pte accipit/
vt notū z ignotuz: ex qbus enī est rōcinari
zioz: ex his z instantias conamur dicere: qre
z ex solis his figuris ferimus: in solis enī op-
positi syllogi p mediā enī nō erat affirmatiue.

C Eodē ingit pacto instantia ferimus z negatiua pponem/
aut enī vñr instamus p pma figurā hūc in modū/ oīz op-
posito; est eadē scia/ oia zia sunt opposita/ oīum igitur
zioz est eadē scia. Aut in pte z per tertiam/ sanabilis z
egrotabilis est eadē scia/ sanabile z egrotabile sunt con-
traria/ aliquoz itaq; zioz est eadē scia. I Simplr enīz in
pma pcludunt figura/ z ingit quū vñr instantia: opus est
dñctionē dicere ad vñ eoz/ q pponunt: b est opz dñ-
cere cōioz ac subm ppositē pponis pntēti: puta in exē-
plo sit ppo: nulloz zioz ēē vñā sciam: si vñr volumus
pcludere opus est accipere instantia pdicatū z pntia subm:
veluti in p dicebam' volumie: puta oīum oppositoz ēē
vñā sciaz: sic aut sit pma figura: z mediū: b est opposita
sit vñ ad id/ qd ex principio: idēst vñr cōtinet subm pnci-
palis pponis/ q instantia ferimus/ b est zia: oia enīz

Duob; modis
z p binas figu-
ras ferunt in-
stantie.

Instantia
b' ferat fig'.

Instantia per
culario sit i

Si sunt opposita. In pre. Hoc est si volumus in
stantia ferre fm pre debemus id p medio accipere ad qd
vle de quo dicitur. ppō hoc est subim: de quo ppōnis pre
dicatū dicitur: ut notū ē ignotū: de his enī dicitur vltier p dican
tur: de qbus in ppōne dicebamus: nō ē vnam sciam: sit
igit tertia figura: accipit enī mediū qd est in pre hoc est
aīis vtrūq; et subitū ē p dicanū. ppōne: ut notū ē
ignotū: qre quū ita res se habeat in sola pma ac tertia si
guris instantias feremus: qm in his solis possumus con
traria rōcinari: et sylli oppositi: ē est pnes cōtrarie ac cō
tradictorie in his solis cōcludi pnt: nāq; per mediā ac se
cū dā figurā nō possumus affirmatiuā cōcludere: ppōne:
et ex hoc ferre instantiam cōtra negatiuā: ppositas: quare
quū in secūda figura non cōcluduntur opposita: nō
poterit in hac legitime ferri instantia.

Per f. d. a. 3. si
gurā non pnt
ferri ita ē
negatiuā p
positiōne.

Amplius et si pluriū idigeat osonia q per
mediā figurā: veluti si non der/a/in esse b/ eo/
q/ c/ nō sequit ipm. Hoc enī p alias ppōnes
planū. Nō opz aut istātia ad alia cuerti/ sed
statim manifestam habere alterā. ppōne: vñ
et signum ex sola hac figura non est.

Argumentū quasi est oratorū de quo supra diximus p
instantias et cōtrarietates: si enī quispiā diceret: p
secūdam figurā instantiā ferre qm in hac cōcluduntur
opposita. Rēpōdeat aduersarij per instantiā: nō licet
ga non cōcluduntur opposita in secūda: deinde per con
trarietates instantiā et si cōcludunt/ non fertur etiā qm non le
gitime cōcludunt/ sed pluriū indiget orationis: puta cō
uersionis alterius ppositionis: puta si quis dicat oīis cō
trariorū vnam esse sciam: et aliquis per secūdam figurā
conet instare hunc in modū: nullū eorū: quorū est vna
sciētia est oppositū: oīa cōtraria sunt opposita/ igit nul
lorū contrariorū est eadē sciētia: si igit ita quispiā face
ret/ nō legitime faceret: qm opus ēē alia vel alij extr i
secus per cōuersionē acceptis ppositionibus: qd vicio
sum est in instantia ferenda: nō enī opz instantiā cuerti
ac trāsmutari ad alias ppōnes: sed habere ppōnem ad
perficiendū syllm assumptā statim manifestā. ē est na
turali dispositā et non per cōuersionē occultā: neq; p dī
catum ppōnis cōtra quā ferimus instantiā/ p dicanū ē
remanere dī in ppōne assumptā et non fieri subim: puta
si ferenda sit instantia cōtra hanc ppōnem/ oīum contra
riorū est vna sciētia/ debemus huius p dicanū in assum
pta etiā p dicanū facere: puta: nullorū oppositorū ēē ean
dem sciētiā/ et nō ecōuerso. Unde et signū. Nō est b
ad id/ qd paulo ante dictū fuit/ referēdū: sed ad id/ quod
supius ptulit/ vbi ait: in solis enī oppositi sylogismi/ ita
ut sentus et ordo sit: qre et ex solis his figuris ferimus: in
solis enī oppositi sūt sylogismi/ per mediā enī ac secū
dā figurā. non erat affirmatiue cōcludere: vnde et signū
ac sylls a signo ex sola hac secūda figura non est: quonīā
secūda non pōt affirmatiuā cōcludere: et oīs cōclusio a
signo est affirmatiua: que nō sequitur/ amplius et si plu
ris: nāq; ex hyperbato fm oīonē fuere interposita.

Considerādūz autē et de alijs istātijs/ vt de
ijs/ que sunt ex pōio/ et simili et eo/ qd fm opī
nionē: et si eam que est in parte ex prima/ aut
primatiuā ex mediā possibile capere.

Instantia fm q ad simplr attinet syllm ita pertractat/
quēadmodū supra renitimus. Uerū inquit Arī^o si
ad determinatiōes sciētiā descendere voluerimus/ debe
mus alias quoq; instantiarū spēs considerare/ puta que

Si sit fm in
spālib/ scien
tias alie sūt in
stantiarū spēs
p dicanū.

sunt ex cōtrario que ex simili/ et que fm opinionem: hec
enī magis aut ad oratorem aut ad dialecticum attinent.
Ceterū vt hec exactius possimus intelligere: operep
cium erit ea in mediū afferre: que in altera sua rhetorica
de instantia ptulit/ queq; iterū in octauo topicorū: his enī
perceptis facile/ que hic dicunt/ intelligemus: ait itaq; in
rhetoricis instantias quadrifariā ferri/ aut ex seipso/ aut ex
cōtrario/ aut ex simili/ aut ex iudicatis. Ex seipso qdem/
veluti si de amore sit enthymema ac rō/ q amor sit stu
diosus/ instantia bisariam ferri/ aut vltier q oīs defectus
atq; indigentia malum/ et amor defectus atq; indigentia/
et p pteia nō est studiosus/ aut fm partem/ qm si omnis
amor esset studiosus/ non diceret optimus aut pessimus
amor/ nisi aliq; amor ēēt malus. Ex cōtrario autem/
quēadmodum si ēēt enthymema/ q bonus vir oīs amī
cos beneficijs afficit/ instantiam qm malus nō afficit oīs
malesicys. Ex simili xō: veluti si ēēt enthymema/ q
male affecti semp odio psequunt/ instantiam dicentes/ q
bene affecti nō semp beneuolētia psequunt/ vel melius
a simili dicunt/ quecūq; fm analogiā ac pportiones p
ferunt/ vt si quispiā existimaret lineā ēē partē corpōis:
diceret alius hoc ēē falsum/ qm neq; pūctus est p lineā.
A iudicatis xō instantie dicunt/ quecūq; trahunt ab
eo/ qd est fm opionez et vris celebratibz: vt si ēēt enthy
mema/ ebrys veniam dādā ēē/ instantem dicentes/ si b
ēēt verus/ nō pūctū laudari debere/ qui maxie pūcti
ebrys voluit: hec qdem et tot de instantia in rhetoricis
Arī^o. In topicis xō ingit instantias ad quorū fieri/ aut
ad supponem vel ppōnem/ ex qua falsum legitur/ aut ad
interrogatē/ aut ad interrogatā/ q non bene interrogata
sint/ aut ad tēpus/ q nō tempore idoneo ac debito. Pbs
itaq; hoc in volumine de instantia egit/ que ex seipso est/
seu que ad ppōne/ ex qua sequit falsū. Reliquas xō ita
simpliciter ptulit/ qm magis ad suppositorios redu
cunt sylls ac locos dialecticos/ q ad resolutorios artifi
cem: quēadmodum et Alulidus Rosadis attestat. Et si
eam que est in parte. P pteia ingit considerare debe
mus an possim instantiā pticularē ferre p pma figurā/ et
negatiuā sen vlt seu in pte p 2^{am}. si enī accurate aio ad
uertam fieri b pōt/ nō tū ita manifeste: qm semp puer/
si oīs alie idigebim/ nāq; vltis pprie in p cōcludit ac
fm nālē dīspōne: pticularis xō in 3^a: veluti ex ijs/ que de
medy iuētōe dicta sunt/ planum fieri pōt: si xō huiusce/
modi instantias ad alias figuras reuocare alius fuerit/ nī
mirū pueritōe erit opus. Sz de instantia plura fortasse/
q pposito attinere videbant adduxim/ exponētes p^m/
qui sint artifices q vtant instantia/ q Dermogenes alr ac
ceperit instantia q hic Arī^o/ quid pponere/ qd instare/ qd
de instantia hic ptractet/ qd intelligendū ppōne debē vltz
ēē instantia xō aliqū in pte. Soluta deinceps dubitatiōe ex
posterioribz allata/ declauimus quo ppositio atq; instantia
sint idem ac quo differat iter se/ an instantia possit ēē pnis/
cur in 2^a figura nō possumus instantia ferre/ ac demū q in
stantia quadruplex/ vt in rhetorica dicit ac topicis Arī^o.

De verisimili.

Verisimile xō et signū nō est idem:
h verisimile quidē est/ ppositio p
babilis: qd enī cognoscit vt in plu
ribus ita fieri aut nō fieri/ ēē aut nō
esse/ hoc est verisimile/ vt odire inuidēs/ aut be
neuolētia psequi amicos. Signū autē vult
ēē ppositio demonstratiua aut necessaria/ aut

Ex rhetorica
quadrifariā se
runt instantie.
Ex seipso.

Ex pteia.

Ex simili.

A iudicatis.

Arīstoteles i
topicis de in
stantia.

De q instantia
egit pbs
in hoc libro.

Quid sit xō
et fm Arīsto
teles in altera
rhetorica.

Gabi^o alr tria
instantiarū
spēs p dicanū
facit.

Signū dicit/
dū Gabi^o non
necessariū.

Prior resolutorioz

probabilis: quo enī existente est/ aut quo fa
cto prius aut posterius facta est res/ signum
est/ q factum fuerit aut sit.

Consentaneus fuerat post ea/ q sup^r fuere
declata/ iā de altero istō ora
torio ptractare/ ē est de cōmento seu enthymemate: sed
qm enthymema ex xīsilibz et signis pstruit/ operep
re duxit pbs pus de his sermonē facere: vt istis cognis
facili/ q de enthymemate dicunt/ pperem. Inscrīb
itaq; b caplm pēpi ēixō των καὶ σημείων. Doc est de
verisimilibz aut credibilibz et signis: ēixō enī grece idē est/
qd apd nōs credibile aut xīsilē: veluti i partitōibz/ Li
cero ēt inuit. Ceterū quo facili/ q hic dicunt possim/ tel
ligere: qm b magis ad rhetorē q logicū attinet: nō ab re
erit in mediū afferre: q de his in altera sua rhetorica ptu
lit Arī^o. Alr q qst aut aliō ēixō seu credibilibz/ qd
vt in pluribz sit/ nō simplr aut: quēadmodū nōnulli defi
niūt: sed qd est circa ea/ q ptingūt alr se bīe/ ita se bīs ad
illō respectu cui/ est credibile: quēadmodū vlt ad id/ qd
fm pte. Signorū aut aliō ita se bīz/ vt singulare qd dāz
ad vltē alio xō vt vlt ad id/ qd fm pte: bōz aut qd neciū
τεκμήριον. qd nō neciū inoiatū est fm dīctis. Necesse
ria igit dico/ ex qb^o fit sylls: vñ et ex signis quod tale est/
τεκμήριον est/ quū fert et nō ptingit ipm solū τεκμήριον
dī tāq; oīis ac finitū: τεκμήριον enī et finis idē sūt ēz an
tiquā linguā. Ex signis aut qd vt singulare ad vlt sic est/
veluti si qspīa diceret/ sapiētes sūt iusti. Socrates enī sa
piēs/ erat enī iustus: b igit est signū: qd tū solui pōt/ ēz
etiā verū sit: nō enī rōcinat/ si xō qspīa diceret/ iste egro
tat/ qm febicitat/ aut pepit/ qm bīz lac/ b neciū est/ et so
lū ex signis τεκμήριον nūcupat/ solū enī quū verū est/ si
solubile ē. Qd aut vt vlt ad id/ qd fm pte se bīz/ veluti si
gs diceret/ q febicitat/ qm frequentē bīz anbelitū: solui
et bīz sit verū: ptingit enī et nō febicitatē bīz anbelitū
frequentē. Decille. In altera quoq; rhetorica inquit/
ēixō seu credibile est: qd quū dīz/ exempla in ceptū bīt
audientes. Diuidit aut trīs in formas: vna est affect^o bo
minū nām pntes oīone cōprehendere: puta si b pleriq;
faceret/ aut ob tristitiā/ aut pp cōcupiscētiā. Scdm gen^o
credibilibz/ qd ex pmetudine: qd oīs facere soliti sumus.
Tertiū/ qd ex lucro est: et de credibilibz/ qd ac signis hec
in sumā Arī^o. Alij alr vt Gabi^o ēixō των seu credibi
liū tria giā faciūt/ vñ firmisimū: qd ferme semp acci
dit/ vt liberos a parētibz amari. Alterū qd p pēsi ac sa
cili/ puta cū q recte valeat in crastinū puenturū. Tertiū/
qd solūm nō repugnat/ puta/ furtū i domo factū ab eo/
qui domi fuit. Signū ēt lat^o acceptū qdem illi diuidunt
duas in ptes: in neciū et nō neciū: et neciū qdē vocant
τεκμήριον: nō neciū xō αὐτοσημείον: seu signū cū gñe
equocū. Dec aut variari fm tria tēpora asserūt/ pteritū/
puta si pepit coluit: pns/ si vlt ēyolētus/ et fluct^o magni
in mari: futurū si gs in corde vulnerabit/ peribit/ et horuz
oīz qdā pueribilia: puta si viuit spirat/ et ecōuerso. q spi
rat viuit. Quēdā xō in dīū nō recurrunt/ vt si pepit col
uit/ nō aut si coluit pepit. Et hec qdē ac tot de signo suffi
ciāt: supet vt ad pteritū enarrādū veniam: ēixō inquit
seu xīsilē vel credibile et signū nō sunt idē: ēz verisimile est
ppō p babilis subaudias et ptingēs: b enī extrinsec^o ad
dēdū: quēadmodū i rhetoricis voluit Arī^o: et subdīcāt
enī cognoscūt audietes vt in pluribz ita fieri aut nō fieri/
ēē aut nō ēē/ b est xīsilē: vt odio hīe inuidēs/ aut bene
uolētia amicos pseq. Signūz aut. Lat^o hic accipit si
gnū/ vt cōprehēdit sub se σημείον καὶ τεκμήριον. et in
quit q signū b pacto acceptū non est qdē ppō/ ēz assimi

lat^o ppōni/ aut demonstratiue si fuerit signū neciū/ vt lac
bz/ q pepit/ aut p babilis si fuerit nō neciū/ vt iste cedem
cōmissio/ qd velle cruetā bz/ et qst diuidēs signū in pns/ p
teritū et futurū: ingit: quo enīz exite est/ aut quo facto pus
aut poster^o facta est res/ signū est re illā factā fuisse/ aut
fieri aut futuram esse. Ac de verisimili quidem ac signo
tor: deinceps de enthymemate edisseramus.

De enthymemate.
Enthymema igit est syllogismus
imperfectus ex verisimilibus aut
signis.

Latus B in loco accipit enthymema: ppsius enīz re
ferēte in topicis Licerone enthymema nū
cupat xō τὸ ἐξ ὧν inia seu rō ex dīctis: quū tū allog ex
alys locis cōpūb^o enthy^o duci possint. Ceterūz vt recte
de enthy^o fmōne possim/ facē pmittenda pus nōnulla:
ac p^m qd nomē b figet et vñ dcm fuerit: ac quō latie nū
cupet/ deinde quonā pacto differat a piodo: b enī ēz nō oī
nō logica sint: nō tū legētibz igrata et a pposito aliena su
tura existimant. Enthymema igit referēte Gabi^o in
oratoris suis instantiōibz/ signat/ qd nos cōmentū/ aut cō
mētatiōez vocam^o: vñ igit intellectū bz/ q oīa mēte pce
pta sigē alterū/ qd iniaz cū rōne. Tertiū qd certā qdā ar
gumētū dñe/ vt ex pntibz/ vel ex repugnātibz. Pūc autēz
eodē asserēte nōnulli rhetoricū syllm: alij iperfectū syllz
vocauerūt. Dcm est aut ingit Adinutian^o enthy^o: aut ga
orator ipm adinuenit καὶ ἐνθυμηται, aut qz iudicibz/
seu auditoribz/ derelinqt τὸ πρὸ γένου μετὰ τὰ si qd defi
cit. Dīc aut enthy^o a piodo seu clausula tāq; ma
gis exornatū a min^o exornato: vt enī ingit Dapsines rhe
tor. Periodus est enthymema qdāmō rhytmice enīz
tīatū p mēbra ac celuras sibi inuicē dīmēlas. Sz bis
explicū ad pteritū exponēdū veniam. Enthymema igit
est sylls iperfect^o: ga ex altera tū ppōne ex xīsilibz aut
signis: nāq; oē enthymema ex his tāq; elntis pstituit/ ēz
Arī^o in altera sua rhetorica dīcat enthymemata ex qua
tuor surgere ex verisimili/ ex ppo/ vel signo/ ac signo: sed de
ex ppo sup^r dixim^o: de reliq; xō impūtia sit mēto: sub
signo enī lat^o sumpto pntēz vestigiū ac signū pps^o acce
ptū: et hūc qdē in modū Arī^o alij xō alr finitū dicētes/
Enthymema est oīo cōpressa iperfecta fm vñ dignita
te: aut enthymema pōlo pcedētis argumētis: sed b in me
diū pulisē sufficiat/ si enī vellemus dīctis dīctis/ et epi
chiremat^o exponē/ iā plus oppositiōe oīonē ptracterem.
Accipit aut signū trisariam/ quot modis et
mediū in figuris: aut enī vt in prima: aut vt
in media: aut vt in tertia: veluti mōstrare p
gnatē eo/ q lac bz/ mediū enīz lac habere: in
quo/ a/ pgnantē ēē b/ lac bz: mulier in quo/ c.
Or aut sapiētes studiosi/ pittacus enī studio
sus/ p vltimā: in quo/ a/ studiosum in quo/ b.
Sapiētes in quo/ c/ Pittac^o. Ceterū igit et a/
et b/ de c/ p dicanū: pter qz q b qdem nō dīcūt
pp cognoscē/ illd aut accipiūt. Ppēgnatē
xō ēē/ qm pallida/ p mediā figurā vult esse:
quoniam enīz sequitur pallidum pgnatē:
sequit autem et hac/ mōstratūz fuisse putat/
q est pēgnans. Pallidūz in quo/ a/ pēgnā
tez esse/ in quo/ b/ mulier in quo/ c.
Postq enthymema descripsit/ exponit ipnīa p quot

Enthymema
inia ex dīctis
vt Lic. i top.

Enthymema
qd ex Gabi^o.

Quid sit en
thymema a
piodo.

Enthymema est
sylls iperfect^o
ex xīsilibus et
signis.

figuris efficiantur entymemata: et inquit quod trifaria ac per tres figuras feruntur signa, adde tu et credibilia: vel signum la-
tissime accipiedum est, ut vestigiū, credibile, et signum prope di-
ctū cōprehēditur bis enī oib⁹ entymema et cōmēta con-
struunt. Ut uti monstrare pgnatē. Exēplū ponit quō
entymema a signo efficiat in p⁹ fig⁹ et inquit: ponam loco a/
maioris extremi pgnatē eē loco b medij hie lac loco c/
minoris mulier: tūc ita pstruam⁹ syllm: oē lac hñs fuit
pgnas: ista mulier lachrygē fuit pgnans. Et q̄rret
nō inuria q̄spia quō si ita pstruunt entymema quō in q̄
sint imperfecti syllbici enī nō imperfecti, s⁹ pfectissim⁹ ac
certi est indēmābilis. Et Rīdem⁹ rōnē ita pstruam
nō eē entymema s⁹ ponit entymematicū syllm ac rōcinā-
tionē dialecticā a signo: q̄ tūc facillime entymema fieri pōt:
enī aut maiorē aut minorē abstulerim⁹, s⁹ rō ista entym-
mema. Et Si xō q̄spia q̄rret quō possim⁹ cognoscere
an maior an minor deficiat ppo, dicim⁹ ispiciedā eē hñe/
ac si subm⁹ hñs deficiat in pponib⁹ minor deficiat si dica-
tū maior erit: igit entymema ista mulier habz lac⁹ fuit p/
gnas. Et aut sapiētes studiosi. Exēplū entymematis
in 3⁹ fig⁹: Si xō q̄spia q̄rret cur pus nō fecerit de 2⁹ mē-
tionē. Et Rīdem⁹ B ideo factū fuisse: quī signū nō ppe-
ferunt in 2⁹ fig⁹: quēadmodū sup̄ ē dixim⁹ ppea q̄ val-
de solubile est, ut infra elucidabit. Entymema igit ppo
fieri tale est, sapiētes sūt studiosi, quī et Pittac⁹ studiosus:
minor aut ppo tāq̄ manifesta q̄ Pittac⁹ sapiēs sit, de-
relinquit. Celeberrimū nāq̄ fuit Pittac⁹ Yrre filius
sapiētē extitisse: entymematic⁹ ē syllm ita fieri: a ma-
ior studiosus b, minor sapiēs c, medi⁹ Pittac⁹. Pittac⁹
est sapiēs: Pittac⁹ est studiosus: igit sapiēs studiosus a/
igit et b, extremitates de c, medio p̄dicant: s⁹ B ideo mī-
nor tāq̄ nota omittit: illud autē B est maior tāq̄ ignotior
assumit. Et pgnatē xō eē. Exēplū ponit 2⁹ fig⁹: in qua
ex signo cōmittit fallā p̄ntis: sit enīz rō ex ambab⁹ affir-
mativis in 2⁹ sit a, medi⁹ termin⁹: pallidus b, maior p̄e-
gnas c, minor mulier: tūc ita erigam⁹ entymema: ois pgnans
pallida: ista mulier pallida: ista igit mulier pgnas: erit at
entymema si altera omittit p̄pōne dicam⁹: ista est pallida.
p̄pgnas: in hac itaq̄ fig⁹ nō sit vīlis syllm aut entymema
necitūz: nisi fortasse accidat signa pueribilia cētūc enim
maiorē pueria fiet insolubilis rō in prima figura.

Si igit vna dicta fuerit ppo signū fit solū:
sin aut et altera assumpta fuerit syllm: ut quī
Pittac⁹ liberalis: nā honoris cupidus libera-
les. Pittac⁹ xō honoris cupidus. Aut rur-
sus q̄ sapiētes boni. Pittac⁹ enī bon⁹ sed et
sapiēs: sic igit fuit syllm: p̄ter q̄ q̄ p primaz
figurā insolubilis si verus sit: vīlis enī est: qui
xō p vltimaz solubilis et si vera sit p̄lo eo
q̄ nō est vīlis neqz ad rē syllm: nō enī si Pit-
tacus studiosus ppo hoc et alios necesse sapi-
entes. Qui xō p mediā figurā: semp̄ tōino
solubilis: nūq̄ enī sit syllm ita se hñtib⁹ ter-
minis: nō enī si pgnas pallida: pallida aut et
hec necesse pgnatē eē hñc: verū igit in oib⁹
erit signis: dīas aut hñt q̄ dicte sūt. Aut igit
sic dīvidēdū signū. Hōz xō medium vesti-
giū sumēdū. Vestigiū nāq̄ quod scire facit
aut eē: tale aut maxie qd̄ medium. Aut q̄ ex
extremis signum dicendum: que xō ex me-

dio vestigiū. Probabilissimū nāqz et ma-
xime verū: qd̄ per primā figuram.

Ponit iter entymema ac syllm dīam ingens si vna
sola ponat ppo q̄ signū atqz entymema nūcupat: sin aut et
altera assumat nō amplī signū atqz entymema dī: s⁹ syllm
oēs cupidi honoris liberales: Pittac⁹ honoris cupidus/
Pittac⁹ igit liberalis: rursum in 3⁹ fig⁹ Pittacus bonus:
Pittac⁹ sapiēs: sapiētes ē boni: ita igit fuit entymema:
tici syllm ac rōcinatōes. Et S⁹ differūt iter se: quī q̄ in p⁹
fuit fig⁹ insolubiles sūt: B est neqz in for⁹ neqz in mā pec-
cat syllm colligit: ppea nō possim⁹ aliq̄ pacto solvere: ign-
sequat ex necitate talis p̄lo: supposito igit q̄ ppositio-
nes sint vere necio seq̄ hñe quoz verā eē nāqz vīlis ac-
cipit maior ppo et reliq̄ oia legitime disponunt: q̄ xō p
vltimā ac 3⁹ figurā efficiat. Solū p̄culdubio pōt supposi-
to ē: q̄ p̄lo sit vera: ppea q̄ non est aliq̄ ppo vīlis sed
ambe sūt in p̄ter: si vīles ē acciperent p̄pōnes: nō eēt
adhuc syllm ad rē: B est vīlēs hñe pcludēdā: vīlis enī p̄lo
nulla colligit in 3⁹: nō si acciperent hñe nō vīlēs in parte/
fortasse et ipse p expōnē fieret pacto aliq̄ insolubilis. Sed
in 2⁹ fig⁹ semp̄ tōino efficiat solubile entymema: quī in 2⁹
ex ambab⁹ affirmativis nihil vīlēs syllm colligit pcludit:
nisi fortasse arg⁹ ducere a signo pueribilia: verū sic non
2⁹ sed p⁹ figure rōne syllm colligit fore: puta in ex⁹ vīlēs
spirat Socrates spirat Socrates igit vīlēs. Ut igit
in oib⁹ erit figuris. Et docet poterim⁹ verā pcludē hñem
in oib⁹ figuris: si tūc dicerent hñes ille eo quē dixim⁹
mō. Aut igit sic dīvidēdū signū. Aut igit inq̄ debem⁹
signū ita dīvidē quēadmodū supra fecim⁹ in solubile et
insolubile: aut alia faciēda dīvisio in signū ac vestigiū: ve-
stigiū voco: qd̄ grece τεκμήριον. de quo sup⁹ multa dī-
xim⁹: qd̄qz in Partitionib⁹. Līcero notā vocat ingens: p/
prie aut nota arg⁹ qd̄ nūq̄ alī sit certūqz declarat. Doz
xō mediū. Et docet quū signū lat⁹ acceptū p tres ut vi-
dim⁹ variet figurā: illō p̄prie τεκμήριον ac vestigiū
nūcupādū: qd̄ est mediū: B est in p⁹ fig⁹: in hac enī velut
in pōi dixim⁹ volumie mediū et nā et pōne mediū erit:
nāqz et antīq̄ vestigiū dicebāt qd̄ facit ad scīaz: B aut ma-
xime est qd̄ in p⁹ efficiat fig⁹. Aut q̄ ex extremis. Et docet
mediate ex p̄pōib⁹ p̄deret vbi aut aut igit sic dīvidēdū
signū: deinde statz subleg dī: aut q̄ ex extremis signū odim⁹:
que xō ex medio vestigiūz. Reliq̄ aut ex p̄pōne dicta
sūt: igit sensus: si volum⁹ alī videre signū late sup̄tū:
debem⁹ dicē signoz aliō eē signū p̄prie aliō vestigiūz et
signū qd̄ ppe acceptū est: qd̄ ex extremis: B est qd̄ in 2⁹
ac 3⁹ pcludit fig⁹: be enī extrema nūcupantur: quī in bis
mediū nō est p̄pōne mediū: s⁹ in 2⁹ maioris locū occu-
pat: in 3⁹ xō minoris. Vestigiū aut nūcupabit qd̄ est ex
medio. i. p⁹ fig⁹: vbi mediū nā et pōne mediū est: et subdit
rōnē: quī signū qd̄ in p⁹ efficiat fig⁹ et maxime p̄babile et
maxie ē verū est: B qd̄ ac tot impūtia Arī. Nobis
xō ad copiosiorē doctrinā nōnulla quoz alia in mediū
adducēda sūt: qd̄ ad sermonē de entymema astinere videntur.
Et Scīu itaqz dignū: quēadmodū in lib⁹ de Inētōe in-
gt Hermogenes q̄ entymemata alia sūt: q̄ simplr dī-
cunt entymema alia xō q̄ ep̄thymemata seu sup̄cōmēta
nūcupant: et entymema qd̄ sūt q̄ p̄mo loco statz p̄feruntur:
ep̄thymema xō qd̄ ad p̄ores entymemata p̄firmatio-
nē pstruit. Et Alij et alia faciunt dīvisionem dicētes: en-
thymemata quāque eē spēs seu modos: sententiōz: syllo-
gisticū: oīsiū: redargutiū: et exēplare. Et Nos xō cum
Arī in altera sua rhetorica dicem⁹ entymemata binas
eē spēs: ostēsiū ac redargutiū: ac ostēsiū qd̄ ex p̄fē-
sis pcludens: ut iuuenes munifici: et tu munificus. Re-

Nota dicitur
entymema

Entymema est
q̄ syllm ita
figura.

Nota dicitur
entymema

Nota dicitur
entymema

Prīorū resolutoriorū

dargutiū xō ex nō p̄fēsis: ut in exēplo: absurdū est glo-
riā plurimū facere: nolle tū p gloria adipiscēda labores
sustinē. Addit Albumazar Alparabi in suis rhetoricis/
entymemata binas eē spēs: vna ostēsiū: altera cōdi-
tionalī: et p̄ditiōales dīvidi in p̄tictas ac dīsfunctas ad
more sylloz. Et Sūt aut fm quosdā loci entymemati-
ci vīlēs ac vīlēs. Prim⁹ ex p̄lo si tēperātia honestū itē/
perātia erit turpe. Sec⁹ ex p̄tictis fm p̄tē si hñficus
affecti odim⁹: mala patiētes amabim⁹. Tertī⁹ ex eo qd̄
ad aliq̄d si apō vos iniūstū est vīlia iperare: neqz mibi li-
cebit p̄uaso facere. Quart⁹ ex nō causis: vel efficiētib⁹ et
gñantib⁹ si būanitas est bonū et honestū: qd̄ ex bis effi-
ciat. Quint⁹ ex magis et min⁹ si filiū interemī: neqz alijs
parcet. Sext⁹ ex p̄ntia fm magis si bonū est cupiscē q̄
maxie cupiscēt optimi erūt: s⁹ tamē videm⁹ p̄pos ple-
rūqz delinq̄re. Septim⁹ ex usq̄ subto adaptat opz ma-
iorē virtute p̄minere: q̄ si alī ridiculū p̄fecto eēt: si me-
liorē p̄ior iudicaret. Octau⁹ ex p̄pōtione: ut in exē-
plo p̄bicitatōis si magnos pueros viros existimabunt et
puos viros pueros arbitrabunt. Nonus ab exēplo: ab-
surdū si in natib⁹ gūbatores nō eligunt forte iperato-
res velle fm forte eligē. Decim⁹ ex dīfūctōe: si balyattes
candauiles et gyges semp nobis hostes extiteret: fatum
eēt existimare. Et s⁹z beneuolū. Undecim⁹ ex dīfūctōe:
si oēs trib⁹ de causis delinqūt: aut hui⁹ ḡra aut illi⁹ aut
illi⁹: sed ob duas istarū peccatū B cōmitti nō pōt: ob 3⁹
xō neqz ipsi dīcūt peccatū fuisse. Duodecim⁹ ex iudicio
de eodē: aut illi aut dīo et iudicio qd̄ oīum: aut pluri-
moz aut sapiētib⁹ si sapiētes cēluerunt bñfactorib⁹ ḡras
hñdas: cur et nos nō hñmas Romanis ḡras: Tertius de-
cim⁹ ex occasiōe: si tardatibus istabilis victoria et iū-
māmirū et usq̄ iā vicere. Quartus decim⁹ ex trāsmu-
tatiōe: nō fuit graue parere Andipatro: s⁹ graue erit serui-
tutē subire. Quintus decim⁹ ex p̄ntib⁹ malis: non opz do-
ctrine op̄a dare: seḡ enī iudicia. Sextus decim⁹ ex defi-
nitōe: si tēperātia optimū bonū et tēperans optime bo-
nus. Septimus decim⁹ ex sup̄pōne: si Philippo credētes
patriā negligētis: nil vetat nos oēs in seruītutem redigi.
Duodeuicim⁹ ex usq̄z p̄p̄tāt in acculandū aut rīdē-
do: ut ex Medea carcīni acculauit Medea q̄ liberos
iteremerit: ppea aut iapz peccasse. Rīdēt illa se egdē
peccasse: q̄ Jalonē nō interfecit. Undeuicim⁹ ex fine
et cui⁹ ḡra si B dabit dabit vt postea p̄uat eo: maiore af-
ficiat tristitia. Uicim⁹ ex noie: certe nō fuisset rustico-
rū familia nūcupata: nisi rusticos mores habuisset. Pri-
mus ac vicesim⁹ ex vitio dātis boib⁹ aut reb⁹ absurdūz
si olim pugnabam⁹ vt in p̄iaz rediremus: nūc in patriā
reuerfi fugiem⁹ me bellū ineamus. Et Dec qd̄ de locis
entymematicis nonnulli tradidere: Arī in quosdam
alios addidit et p̄fē ad huc Adinutian⁹ puta: a magni-
tudine: a q̄titate: a loco: a mō: a dīa: a p̄tō: a mā: ab eo/
qd̄ est sīla gñea specie: ab vīlia figmēto: a p̄e ad totū: a
toto ad p̄tē. Et hos oēs p̄fē iā nimis lōgū eēt: suffi-
ciūt igit q̄ impūtia relata sūt: ac p̄mū dī xīlīb⁹: cur pus
egerit de xīlīb⁹ Arī qd̄ de entymemate: quō latie
dicat ē mōs. quid signū: quoz signoz spēs: quid vestigiūz
seu τεκμήριον. quod signoz solubile: quod vē insolubile
sit. Postea de entymemate dīcimus: q̄ lat⁹ accipiatur
ac p̄filius: q̄ latine cōmētū seu cōmētatio nūcupatur: q̄
entymematis sīgta tria. vñ dicat entymema quō dīf-
ferat a periodo seu clausula: solutus deiceps dubonib⁹ q̄
buldā circa p̄teritū: postea expōsum⁹: cur p⁹ figura me-
diū: cur vē 2⁹ ac 3⁹ extrema nūcupent: qd̄ entymema:
qd̄ ep̄thymema: quoz entymemata spēs seu modi: ac
demū qd̄ loci entymematici. Dis itaqz expliciūt ad ea q̄

Nota dicitur
entymema

Nota dicitur
entymema

Nota dicitur
entymema

Nota dicitur
entymema

de physiognomica seu nā cognoscēda dicūt accedam⁹.
De cognoscēda natura.

Aturaz xō cognoscere pole est: si
qs det sīl mutari corp⁹ et aīaz: que-
cūqz nāles passiōes sūt: q̄ enī for-
tasse musicaz didicit: mutauit aīam
in aliquo: verū passio hec non est ex ijs q̄ nā
nobis sūt: s⁹ quēadmodū ire et desideria ex
nālib⁹ moribus. Si igit et hoc datū fuerit et
vñ vñus signū eē et possimus accipere p/
p̄iam vñus cuiusqz generis passionem et si-
gnū poterimus naturam cognoscere.

Que sit p̄bi intētiō in B capite varij vario ptulere.
Dīus nāqz Albius atqz alij cōplures iten-
tione Arī eē dīcūt methodū atqz artē tradere: p quam
possim⁹ mediū iuenire ad p̄struēda entymema. B est signa
seu vestigia vñus cuiusqz nāz p̄ntia. Et Alulidus xō Ro-
sadiac Joānes Philopon⁹ meo iudicio melius itēdere
p̄bm asseruere: aliud syllo annexū dīscribere: B est quō
syllm physiognomic⁹ figurā syllmā disponat. Et Est
aut syllm physiognomic⁹ rōcinatio qd̄ a signo et a signo
nō oīz nāz subit p̄ntē: vñ et capz istud grece iſcribitur
περί του φυσιογνωμονεύειν. nos de cognoscēda natu-
ra trāsdūxim⁹: antīq̄ igit expōnat quō talis syllm cōstruē-
dus sit: pus declarat quonā pacto physiognomicū signum
possim⁹ iuenire: qd̄ in tali syllo tāq̄ mediū afficiat: B aut
s⁹ aliq̄ mō nāle sit et ad nāle videat attinere p̄bm: tū s⁹
q̄ et dīfator et dialectic⁹ B gen⁹ argumētū ac mōstratiō-
nib⁹ sepiissime vñt: fm illō physiognomicū rōcinium
ad resolutorij artificē: q̄ de simplici p̄tractat syllo attinē
enūtiabim⁹. poterim⁹ igit inq̄ Arī q̄ φυσιογνωμονεύειν et
ad cognoscēdas nās mediū iuenire: si q̄ duo vñ potius
tria tāq̄ p̄n ac dignitates vñ potius sup̄pōnes acceperit:
vñ q̄ aīa et corp⁹ sūt ab affectibus mutent nālib⁹: B est
aīa corp⁹ et retrouentur corp⁹ aīa affect⁹ ac dīpōnes se-
qua: alterū q̄ vñ signū vñ sit passiōis atqz affectus.
Dec aut tāq̄ mōstrata in nālib⁹ p p̄fēsis accipieda sūt.
Physiognomic⁹ enī p̄hs tāq̄ alibi demōstrata: puta in li-
bro de aīa aut et in alijs nālib⁹ libris hec admittit: quāq̄
in physiognomicis suis monstrat Arī quodā mō aīam
corp⁹ et aīa corp⁹ seḡ passiōes atqz affect⁹: s⁹ B facit nō
rōnes adducēs vīlēs: s⁹ dīfūctiōe vīlēs q̄ velut supra ostē-
dim⁹ p⁹ p̄n ac sup̄pōnes aliq̄ declarant. Multū enim
ingit videm⁹ a corporeis affectibus intellectu variari et in
p̄m corp⁹ ab animi lāguozib⁹ cōtaminari: nāqz ebrieta-
tes ac morbi nō solū corp⁹ male afficiūt: sed et animū dī-
sturbant: et cetera animi passiōes: amor: tristitia: timor: le-
titia atqz id gen⁹ oīa nō intellectu solū sed et corp⁹ defatī-
gāt. Qui enī fortasse. Exponit q̄r dīxerit passiōes nā-
les: B enī ingit addidim⁹ ad dīaz habitū ac dīpōnū: q̄
ex arte pueniūt: he enī aīaz qd̄ mutāt nō tū corpus va-
riat aut afficiūt: velut si q̄spia ex amulo musicus fieret:
verū ingit passiōes atqz affect⁹ istī nō sūt ex nālib⁹ dīpō-
stīōib⁹: s⁹ nāles affect⁹ dīcūt: vt ira: cupiscētia: q̄ ex nā-
lib⁹ pueniūt motib⁹: B aut dīxerit: q̄r vt in physiognomi-
cis credī p̄physiognomica sig⁹ accipiūt ex motib⁹ colo-
rib⁹ figuris: morib⁹ lenitate: voce: carne: p̄tib⁹ et typo ac
for⁹ ton⁹ corp⁹. Et possim⁹ accipere. Et Tertia B est suppo-
sitiō: q̄ possim⁹ accipere p̄p̄ia cuiusqz gñis passiōez:
gen⁹ aut p subto accipiant gen⁹ dīxerit: q̄r vt in physio-
gnomicis ingit Arī nōnulli antiquoz gñatiz et fm aīa-
liū gñā physiognomiā exacerbat vñus cuiusqz suā passiōē

Expō Albi
de mētiōe hu-
ius cap.

Expō Alu.
et Philopon
de eadē.

Nota dicitur
syllo

Nota dicitur
entymema

Nota dicitur
entymema

Liber

ascribentes: sed prior expositio melior: melius enim est ut
et alibi phis alipulaf in spem qm in genus referre.

C Si enim scilicet est alicui generi indiuiduo
inexistens passio: ut leonibus fortitudo: necesse
est signum esse aliquod. Simul namque inuicem
pati suppositum est: et sic hoc/magnas extre-
mitates habere: quod et alijs inesse generibus non
totis contingit: signum enim ita proprium est:
quod totius generis propria est passio: et non so-
lum propria quemadmodum consueuimus
dicere. Inerit igitur et in alio genere hoc: et
homo erit fortis: et aliud aliquod animal: ha-
bebit igitur signum. Unus enim vnus erat: si
igitur hoc sunt: et poterimus talia signa col-
ligere in his animalibus: que sola vnam ali-
quam passionem habet propriam: vnaqueque
autem habet signum: quoniam necesse vni ha-
bere. Poterimus naturam cognoscere. Quod si
duo habet propria totius generis: ut leo forte
et comunicatiuus: quod cognoscemus vtrumque
vtrius signum: scilicet consequentia signu-
rum. An si alij alicui non toti ambo: et in quibus
non totis vtriusque: quando hoc quidem ha-
beat illud non. Si enim fortis quidem li-
beralis non: habet autem ex duobus hoc: pla-
num quod et in leone hoc signum fortitudinis.

C Dinc incipit monstrare: quod ex signo nam poterimus
cognoscere: si enim inge genus aliquod indiuidui passionem
atque affectum seu dispositionem aliquam habuerit: ut leo forti-
tudine: manifestum quod et signum huius habebit: namque ex sup-
posito simul patitur anima et corpus. **C** Huius autem indiui-
duum vocatur impotentia phis spem spaliissimam: nec enim
indiuidua nuncupatur: quod in alias species diuidi non potest:
aut genus indiuiduum nuncupatur genus non diuisibile in
alia genera: quemadmodum et in. E. nalis auditis species
vocatur indiuiduum non diuisibile in alias species: sed ista
parum ad rem reuertitur ad. ppositum. Si itaque leoni in-
est fortitudo: inerit et fortitudinis signum: sit hoc/bie ma-
gnas extremitates: puta manus amplas ac pedes consti-
mili: est enim hoc signum fortitudinis: quemadmodum Ari-
stoteles inquit in physiognomica: vbi ait quasi ad verbum.
Fortis corporis signa, capillamentum durum: figura corpo-
ris recta: ossa et tesse et extremitates corporis fortes et ma-
gne: ac reliqua que sequuntur: sit itaque proprium fortitudinis
leonis signum habere amplas extremitates: quod tamen ita
sit proprium: ut non solis insit leonibus: sed oib: alijs quo ge-
neribus neque totis neque solis: sic enim. proprium appello si-
gnum: quod totius generis proprium est: et non solum proprium:
quemadmodum consueuimus dicere: quod conuenit omni so-
li et semp. Quod igitur et alijs accidat generibus: hoc etiam for-
tasse dicitur fortis: aut aliud quopiam animal: quare si ho-
mo fortis erit: habebit et fortitudinis signum: quod est habere
re amplas extremitates: alio enim huius signum habere non
poterit: quod ex supposito vni signum vnus est subit. Si
igitur ita hoc se habuerit: et possumus hoc signa comperi-
re in alijs vnicam huius passionem atque affectum:
vnaqueque autem passio ex supposito vni huius signum: se-
quitur quod facillime nam possumus cognoscere. Si vero tota
species non vnicum habuerit proprium: sed vna: puta: aut et

Secundus

plura: ut leo fortitudinem et liberalitatem: manifestum quod
et duo vel plura signa retinebit: quod igitur discernit: co-
gnoscemus vtrum signum vtrius passionis signum sit: scilicet
sum. **C** Aut et alij alicui. **C** R. nideo inge: namque aut particula
ut supra etiam diximus: solutionis est nota: respondet igitur
quod hoc duo signa: quoniam non solis insit leonibus: alij etiam in-
erit: sed non totis: tunc debemus considerare duo indiui-
dua eius species: cui non insunt ambo: sed alterum tris quorum
vni alterum horum signorum insit: et alteri alterum. Si enim puta
Socrates sit fortis: non autem liberalis: sit autem signum ut dixi-
mus fortitudinis habere extremitates amplas: liberali-
tatis vero frontem dilatata: et Socrates habuerit amplas
extremitates: non autem frontem latam: planum quod hic
ampla extrema in leone signum extitit fortitudinis.

C Est itaque nam cognoscere in prima figu-
ra medium conuertit: cuius primo extremo: sup-
gredi non tertius et non conuertit: ut fortitudo
a extremitates magne in quo/b: c: autem leo:
cui igitur c/b: omni: sed et alijs: cui non/b: et/a:
omni et non pluribus: sed conuertitur. Quod si
non non erit vnum vnus signum.

C Finiunt Priora Resolutoria Jo. Fran-
cisco Burana Aeronensis interprete.

C Nunc tade ppositum exequitur: hoc est quod physiognomico
constat: syllogismus quod tale rōcinū in pōpōlicat sig-
nificat: necesse est medium terminū cū maiore conuertit extremita-
te: maiore non supere et non puerit: puta in ex: sit/a: mai/ex:
tremus fortitudo: b: medi/magne extremitates: c: minor
leo. Planū igitur quod/a: et/b: puerit: oē enīz forte magnas
bz extremitates et cōuerfor: idē b: non puerit cū c: imo
et alijs inest: non enim solus leo magnas bz extremitates: s;
et alia multa animalia. **C** Quod si non. **C** Hoc est si non puerit: a/
et/b: sequit quod alij erit fortis: quod non habet amplas extre-
mitates: s; aliud signum fortis: et ita duo signa erit vni/a:
sectus: vñ aliqd debet ampla extrema et tñ non erit forte: et
ita hic ampla extrema erit plurimū passionum atque affe-
ctū signū. **C** Et q̄reret non iniuria q̄piā an physiognomi-
cus syllogismus possit in alijs pstrui figuris. **C** R. nideo non
posse: nam in 2° non pstruit: ppea quod in hac ex ababus affir-
matius: non erat vñs cōpōlicatio: in 3° et non sit qm 3° non
poterat in 3° vñs. Et de physiognomico qdē rōcinio:
imo de toto pōpō libro iaz satis ptractauim. **C** Superst
iā ut receptui canētes sine enarratiōi huius nfe cū dūy po-
nam: non enim parū fecim: si post ea q̄ in pōzi volumie vi-
rim: et ē aggregi expositum: quod syllogismus vñ possit plu-
res colligē pnes: quod ex falsis pponib: vera sequat con-
clusio: quod circulo possim: mōstratiōes facē: quod cōuer-
sim: quod ad icōmodū deductio fiat: quod ex opposit rōci-
niū: quod pectio et qd in pñ: quod non penes b: quod falsa
rō: quod vitādū rōcinū: quod elēchus ac redargutio: qualr
suspitiōis dēptio: quod puerio in pñ sig: quod cōmutata
puerio: quod oppositōz puerio mutua: quod iductio: quod
exēplū quod abductio: qd et quod istāria: qd signū ac vesti-
giū: quod entymemata seu cōmēta: ac demū vltimū ex-
ponētes caplm pmo itionē: pñ aperuimus: deinceps
qd physiognomicus ēē syllogismus descriptores: deinde ex q
bus physiognomica signa deducant: quid genus indiui-
duū: qd spēs indiuidua: ac demum an in 2° et 3° figuris
physiognomico erigi possit syllogismus. Quib: oib: expositis et
enodatis Deo optimo maxio grās agimus imortalis: q
nos ad scopū tāti opīs ac sine facili pduxit tramite.

C Sinis enarrationis in Secundum Priorum.
C Joannis

Liber Primus

Joannis Francisci Burane Aeronensis/
Exponis medie Auerrois in Libros prior/
resolutoriorum Aristotelis: ex hebreo in lati-
num conuersio.

Inferio huius
Libri.

Utilitas.

Quid sit ppo
et qd sit ppo
et qd sit ppo
et qd sit ppo

Dubius an in
alijs figuris
constat syllogi-
mus physiognom-
icus. Solo. soli in
pstrui possit.

Dubius ppo
et qd sit ppo
et qd sit ppo
et qd sit ppo

Propos syllo-
gismus et qd sit
et qd sit ppo
et qd sit ppo

Tric. Opere est: ut pmo
incipiamus enarrare
id quod in libro qri-
mus: ac vtilitate ex
re: quā qrimus. pue-
nitēz: deinceps post
bec: q respectu alio-
rū: de qd b in libro
sermonē fac: radica-
z pncipioz vice obti-
nēt: b est ut pmo co-
gnoscamus qd ppo/
et qd terminus: et qd
syllogismus: et syllogismus: qualis pfectus: et qualis imfectus: et qd p-
dicatum de omni vel pdicatum de nullo aut non de aliquo: et
dicemus quod id quod querimus b in libro est demonstratio:
quoniam syllogismus qrimus: quia demonstrationē qrimus. Utilitas vero
que ex b puenit est: ut cognitiōes assēctur demonstrationē
de re oī fm maximā pfectionē: quā bō pōt nālī pleg.

Et ppo qdē est oīo affirmatiua alicui de aliquo:
aut negatiua alicui ab aliquo: et ppo diuidet
ex pte q̄tatis et ex pte q̄tatis: Ex pte qdē q̄tatis/
quod alia vñs: alia picularis: alia indefinita. Ex pte vero q̄-
tatis qm vnaqueque aut affirmatiua est aut negatiua: Et
vñs affirmatiua ea est in qua affirmat pdicatum de omni
subto: seu si dicat oīs bō aial: vñs aut negatiua ea est in q̄
predicatum negat ab oī subto: veluti si dixerim: nullus bō
lapis: Et picularis affirmatiua ea ē in q̄ de pte subti af-
firmat pdicatum: quemadmodum si dicat: aliqd aial bō. Par-
ticularis vero negatiua est siue pdicatum ab aliquo negetur
subto: ut si dicat: aliqd aial non est bō: siue neget vñ ipm a
subto: seu si dicamus: non oē aial bō: qm picularis nega-
tiua binas bz interpretationes: quarum vna est ptiis destru-
ctio: altera vero vñtatis: que in ipa repit. Ceterū indefinita
ea est: cui penit septimentū non respōdēt: aut vñtatis pti-
culare: quemadmodum dicimus: scia huius vna et voluptas
non est bonū. **C** Et de diuisiones sunt pponis ex pte for-
me: b est diuisiones vñles ad cognitionem syllogismi simplr.
C Diuisiones vero ex pte materie sūt: qm ipm al a est de/
mōstratiua: alia dialēctica: ac relique in q̄s partē fm ar-
tius sermocināliū mās: quemadmodum in sequētib: ex hac
arte planū fiet. **C** Ac ppositio qdēz demonstratiua et dia-
lectica re a seinuicē differūt: ac differentiarū vna bec est:
quod demonstratiua ppositio: altera est dictionis pars: et ea
quidē vera. Dialēctica vero esse pōt vtralibet ex ptiib: d/
dictionis: qm assumit pcessa a respōdēt: et respōdēt: po-
terit vtralibet cōtradictiōis partē respōdēt: namq̄ inter-
rogans interrogationē in hac arte dat illi optionē ut rñ-
deat per vtrā magis voluerit dictionis partē: nec disse-
rūt inter se demonstratiua ac dialēctica ppositio in descri-
ptione fm quod syllogismus simplr astruunt: verū nulla in b pe-
nitus iter eas oīa est: namq̄ vterq̄ et demonstrator et dialē-
cticus rōcinabit verū syllogismus vbi aliqd de aliquo pda-
ri aut non pdaari acc: perit: oī pponum aliquas pōit.
C Erat itaq̄ ppo syllogistica veluti genus demonstra-
tiue ac dialēctice pponis: de qua p̄siderabimus b in li-
ozatio affirmatiua alicui de aliquo aut negatiua alicui
ab aliquo. Demonstratiua vero ea est: que ex primis fuerit
nālīter scitis. Sed dialēctica ex pbabilib: si astruas syl-

Prior resolutio

105

logismū: in autē interrogas ex pcessis pbabilibus. Se-
ctiones vero quibus a seinuicē distinguuntur ppones iste
perfecte tradite sunt in libris et demonstrationis et dialē-
ctice: vbi fm modū istū considerande relinquit: et pñ
militet ceterarum ppositionum diuisiones in proprijs
perficiuntur artibus: sicuti sopbistice et rhetorice propo-
sitiones. Verūenimvero satis fuit hoc in loco ppositio-
nis diuisiones cognoscere fm quantitatem predicam.

Terminus hoc in libro sigt illud in qd resol-
untur ppositiones fm qd ps est
necessaria ad hoc: quod ppositio sit: hoc est pdicatum ac sub-
quoniam partes sunt ppositionis necessarie: non autē ea/
que ppositioni adiciuntur loco copule: quemadmodum in-
uentionis vba: quoniam in ea non resoluat ppositio tāq̄ par-
tes sibi necessarias: erit enīz iam ppositio in actu: in iuen-
tionis verbis in ea sit in potētia et lateat: veluti consuetu-
do est apud Arabas in ternarijs: ac quemadmodum res se
bz in binarijs: b est ex eo quod non est illis opus vbo inuen-
tiōis: et in b eq̄les sunt ppones affirmatiue et negatiue.

Dirit. Syllogismus autē est oratio in qua quā ponitur res
sita p se non per accis aliud quid ab illis. Oratio hic ge-
nus est syllogismi: et in hoc volumus orationē enuntiati-
uam: et reliqua que accipiunt in definitiōe differētie sūt:
quod distinguat oīo vere syllogica a non syllogica: vñ dū inquit
quā ponunt: intelligit quā adnūtiat. **C** Et pcedunt: et
dū inquit res: intelligit ppones: pcedit addit plures vna: qm
ipse iseri: declarabit quod non erit syllogismus ex pponē vna: et quoniam
dixit aliqd qd intelligit ipm: nēz: b qm opz nēz aliud ēē
a pponibus: qm nil est qd ad iūipm mōstratiōes acci-
piat: et quā dicit: legat ex necessitate: addidit necessita-
tis pditionē: qm pñtiarū alia necessaria et alia non neces-
saria: et fm hac cōditionē distinguat syllogismus ab orationib: ex
quod res legat pñtia non necessaria: quemadmodum iductio
et exēplū: et syllogismus quod alij negatio pcludit: non dūq̄ af-
firmatio. Et quā dicit: p se intelligit: ut sit syllogismus pfectus: hoc
est: ut nihil in eo desit: qd ad syllogismū faciat. Et dū inquit: non
per accis sigt figuras: que in nonnullis concludunt mate-
rys: quemadmodum infra declarabit cōclōne fieri ex binis
affirmatiuis in secūda figura: quā pdaata subis in pdi-
catōe equa fuerit pars eoz: que in hac definitiōe assi-
munt ex se manifesta est: quod syllogismus iste ps: et iesse mon-
strabit. Quemadmodum syllogismus orationē ēē enūtiatiuam ex se
manifestū est: qm oīo enūtiatiua ea est: que aut vera aut
falsa est: et sit qd in ea dī: ut ex ipsa sequat aliqd a pposi-
tionib: quod pñtia necessaria sit: et b ex se manifestū: et cō-
similr ut sit pñtia p se non p accis: b etia ex se clarū: hoc
est syllogismus oportere hac dīponi dīponē: qd vñ mōstran-
dum derelinqut est: oportere in ipso pōit ppones plu-
res vna: et b infra declarabit: planū namq̄ fiet syllogismus oēs ex bi-
nis cōpositū ēē pponib: neq̄ plurib: neq̄ pauciorib:.

Sylls autē qdā pfectus et qdā imfectus: et pfectus vñq̄
is est: cui non est opus quo appareat ex ipso se:
qui pcludit facere aliud preter id quo ipm ostenditur
cōclusio. Imfectus vero is est: qui indiget quo appareat
ex ipso cōclusio sequi: ut aliud fiat aut alia ex us: que se/
quunt ex ppositionibus: que in ipso fuere possit: et b ga-
opz syllogismus esse cōpletū: hoc est nihil ipm deficere: ut syllogismus
sit. Et adhuc iste diuidit duas in ptes: qm ipm alius est:
cui aliqd desit: ut appareat esse syllogismus: is est: qui sibi no-
mē imperfecti vendicat: alius vero est: cui nihil deficit: ut
appareat esse syllogismus: et is est perfectus.

Verūenimvero dictū de omni aut dictū de nul-
lo: sigt: nihil in oī reperiri subie-
cto: de quo non predicet predicatum: hoc est: ut predica-

Quid sit ter-
minus.

Verū in isto
nō est rea-
necia i pposi-
tiōe: s; sumit
loco copule.

Quid sit syl-
logismus: et de-
claratio prius
definitionis.

Ex his que posita
sunt. i. concessa

Nihil et qd ad sua
ipm demonstrat
onem accipiat

Inductio et
exēplū nō sūt
pñtie necie.

Dubius syllo-
gismus pfectus et im-
perfectus.

Quid sit oī
et de omni.

Erpónis medie

et in omni subiecto: et omni etiam illi, quod per subiectum
disponit, inest, ut ad hoc, quod quum dicitur: omne animal
est corpus: et velimus in ipso exercere intentionem, dicitur
de omni non tamen fit intentio nostra, vniquodque ex animalibus
est corpus: sed vniquodque ex animalibus: et omne id, quod
per vniquodque ipso: disponit, est corpus: et hec est dif-
ferentia inter dictum de omni, quod principium efficit in
libro: et inter propositionem vniuersalem: et dictum de nullo
et similiter: si ergo in omni reperiri subiecto, a quo
non negatur predicatum: ita predicatum negatur ab omni
subiecto: et ab ipsis omnibus, quibus inest subiectum: hoc est ab
ipsis, que disponunt a subiecto. Et hec sunt illa, quorum co-
gnitionem procedere oportet considerationes de specie-
bus syllogismorum: queque fuerint species.

¶ De puerfione ppositionum abfolutarum. Cap. II.

Propositio aut est absoluta: hoc est actu extrinsecus necessaria/aut possibilis: ppter hoc diuiduntur syllogismorum genera ad diuisionem modorum propositionum. Amplius istarum vnaqueque aut affirmatiua est/aut negatiua/aut vniuersalis/aut particularis/aut indefinita: quod tres faciunt syllogismorum inuentorum species secundum modos istos: hoc est ex ipsis aliis et propositionibus constat necessarias et inexistentes/et possibiles: quoadmodum fecere etiam species ex parte variationis propositionum in quantitate ac qualitate: in quantitate quidem secundum variationem septimentorum/ in qualitate vero secundum affirmationis ac negationis diuersitates: modus igitur necessarius ac possibilis iam ex pcedente libro cogniti sunt. ¶ Cum existet: s. ante eas esse videtur velle: que actu non necessario inueniuntur: hoc est in quibus predicatus inest omnibus subiecti indiuiduiis, multo tempore: et verisimile est vt in hac specie veniant propositiones: de quibus ambigitur an necessarie sint/ an vero non necessarie: non autem ille/ qui actu inueniuntur dum subiectum inuenitur aut predicatus: quoadmodum arbitratu est Alexander: quoniam et singulares sunt/ et si ex ipsis vltis reperit/ raro est ac per accidens: qui alioquin et hoc genus propositionis fieri in sequentibus prebibeat Aristoteles. ¶ Necque iterum est aliquid comprehedens necessarium ac possibile/ quoadmodum existimauit Theophrastus atque alij nonnulli: nisi forte rationem inexistens esse veller/ ignorare ipsas necessarias esse aut possibilem: quod hic intendit est diuisio propositionis secundum existentie diuisionem/ aut secundum diuisionem scito et primo: que nobis nascitur in propositionibus instanti ad hoc ex vltis/ que infra dicemus/ clarum istud fiet. ¶ Darum itaque trius propositionum/ hoc est inexistens/ necessaria ac possibilis/ alie quidem conuertuntur/ alio modo minime: id est vt in conuersione mutetur ordo partium enuntiationis: vt sit predicatum subum ac subum predicatus/ scilicet utraque veritate et qualitate sua affirmationis ac negationis. Atqui quum mutatur ordo et non seruet veritas/ illud est quod hac in arte nuncupatur euersio enuntiationis.

Ex ppōnibus itaq; vniuersalis negatiua al
folua cōuertitur seruata qua
tate; vt in exēplo si verum est nullā voluptatē esse bo
num; verū etiā erit nullū bonū voluptatē esse. Affi
matīua xō vltis pueritur qdem/nō tamē seruata quā
tate; hoc est vltier/fin negatiue dīspōnem. Leu si verū
sit/qđ dicimus: oīs voluptas bonū, erit itidē verū; qđ
quod bonū voluptatē eē. Ex particularibus aut abfol
tis affirmatiua qdem cōuertit in partic; veluti/ si verū
est/qđ dicimus: aliqua voluptas bonū; opz; vt verū etiā
sit/aliquō bonū voluptatem eē. Negatiua xō non sen
cōuertit in omni mā ex ista specie; qđ tamē exigitur
puerfione ppōnuz oīum; neq; enīz si verū est aliqđ a

Auerrois

mal nō esse boiem: pptercaz cōuersum verum eritali-
quem boiem nō esse animal: et inductio sufficit ad osten-
dendū aliquid non pueri: veluti particulare negatiuū:
sed ad mōstrandū aliqd cōueri lā est opus oratione.

Sic itaq3 pmo exēplū vīs negatiue/qđ dicimus:
a/inest nullū/bitā vt/a/exēplū sit subtr:
b/ho predicatī. Exēplū eteni elemētōr accōmodatī:
ne fortasse qđpiāz exīstīmaret/qđ mōstrā/leg grā mate-
rie: B est pp subm exēplū:nō aut pp rē in se:velutī si lo-
co/a ponerem? aial:loco/b,lapidē. Dicamus igit si verū
fuerit/qđ dicim? nullū/a/b/qđ op3 ex necessitate verū
esset:nullū/b/a/qđ si nō est verū/qđ dicimus: nullū/b/a/
3dictōriū suū verū erit:quēadmodū expōsumus in lib^o
pcedēte:B est aliqđ/a/b. Pōnem? igit pculare aliquid, sen-
sibile aliqđ:puta/cerit g/c qđ est ps ipsius/b, f/m sensu
inuerū in/a:qre aliqđ/a/f/m sensus inerit ipsi/b, t nos la-
posuimus verū eē:nullū/a/eē b:sed B impole t nō cōue-
nit:qre falsum/qđ dicimus:aliqđ b/eē/a/qđ si boc falsuz
verum erit,qđ afferrebamus:nullū/b/esse/a, qđ monstra-
re intēdebamus. Affirmatiua xō absoluta vīs pueritiū
quēadmodū dicimus in parte: si enī verū extiterit:
b/eē/a: dico qđ sequit ex necessitate in oī mā:vt veruz si
aliqđ a, b:demōstratio huius:nāq3 si nō est verū/qđ dic-
mus:aliqđ/a/b/verū erit suū 3dictōriū,qđ est:nullū/a/e
b, t quū B verū extiterit/verū erit t puerfum:velutī a
tea expōsum? de vī negatiua/B est:nullū/b/eē/a:sed la-
posuimus:oe/b/eē/a/qđ est impole t non puenitqđ
dicimus:nullū/a/eē b/falsuz est ex necessitate:qđ si B fa-
sum/verū erit suum 3dictōriū:aliqđ/a,b. De affirmatiua
xō absoluta in pte dicim? ēē pñlt qđ in pte pueritiū:
verū extiterit:aliqđ/b/eē a:verū quocq3 erit aliqđ/a/eē/
ex necessitate:qđ si nō est verū/verū erit suū 3dictōriū
nullū/a/b,t quū fuerit B verū/puerfum ēē suū verū er-
qđ est:nullū/b:asēd iā posuimus:aliqđ/b, eē/a/qđ t ipse
sibile t nō puenit:qre si falsuz extiterit:nullū/a/esse/b/
necessitate verū erit 3dictōriū suū:aliqđ/a,b. Negatiua
aut in parte nō semper pueritiū:culus exēplū:si loco,
ponamus aial:z loco/a boiem:unc verū erit,nō oē a
mal hominez esse:nō tamē ppterea suū cōuerfuz verū
non omnis homo aial:z hoc sufficit in destructione/quē-
admodum dicimus. Atq3 be quidē ppōnes sunt que c-
uertitur: quēa: non conuertitur in materia absoluta.

¶ De puerfione ppositionum neceffariarum. Cap. II

Eternus ex pponibus necessarijs/vl
quocq; negatiua puerit vl
vltis affirmatiua couertit in preterit pfr aff
matia particularis/fm dispone absolu
ri:huius aut ostensio est:qm si verum exte
rit:nullu/b/est/a/ex necessitate:dico q; segut/vt veruz
sic nullu/a/est/b/ex necessitate:demostratio huius:qm
non fuerit verum/qd dicimus:ex necessitate nulluz/a/
b/:Contradictoriu suu erit veru:hoc aut est aut affirm
tiua in parte in ma possibilib:que est hia materie neces
sarie:aut alia necessaria affirmatiua particularis:qm non su
bic nisi iste due materie:ppea q; absoluta est ex na po
ssibilis:et impole/qd accidit ex positioe ipsaru est vnuq;
pole id est:qd quu ponit in actu/non accidit ex pone i
mpole.¶ Si posuerimus ipaz necessarij pticularis: m
strabi ex hac positioe seg impole fm ostensioe pced
negatiue absolute:si xon ponam?pticularis:et polem:que
modu si ponam?pole est aliqd/a/esse/b/:tuc pl nu erit
posuerimus aliqd/a/esse/b/in actu/non accidit ex b ipo
sibile:atqui si posuerimus:aliquid/a/esse b/in actu:erit
aliquid b/a/in actu:quoniam particularis absoluta i
querdur: iam posuimus nullu/b/esse/a/ex necessitate
quod est

Quare Aristoteles in demonstratiōe cō-
uersionū ele-
mētū utat,

THO nō cē
duas mā
niā absol
ex nā pol

Liber Primus

qđ est impossibile ⁊ non conuenit: qđ est ex natura pos-
sibilis ⁊ possibile contrarij est necessario: ⁊ quum falsa
exterior affirmatiua particularis necessaria ⁊ possibilis
sequitur vt vera sit vniversalis negatiua necessaria: quon-
iam qđ non est contingens neq; necessarius illud est ne-
gatiuū necessario. ¶ Vniuersalis hō affirmatiua neces-
saria cōuertitur ipsa quoq; in particularē necessaria: sicut
enī verum exteriori omne b/esse/a ex necessitate: ita qđ
sequit vt sit verū: aliquid/a/ē/b/ ex necessitate: quoniam
si est aliquid/a/b/ contingens ⁊ non ex necessitate: sequit
vt sit aliquid/b/a/ cōtingens: hoc sūm demonstrationem
positionis precedentis: que facta est de inexistente: ppter ea
qđ si ponamus: aliquid/b/ quod est contingens: aliquid sensi-
bile/erit hoc quoddā/a/ ⁊ quoddā/b/ qđ si ita est/erit ali-
quid/b/a/ contingens: sed iam posuimus: omne b/esse/a/
ex necessitate: qđ est impossibile ⁊ non conuenit: quare si
hoc ita est/sequit vt simul eūz hoc qđ dicimus: omne b/
a/ ex necessitate: verū etiā sit aliquid/a/ē/b/ ex neces-
sitate. Affirmatiua autē necessaria in parte ⁊ ipsa cōsimi-
liter conuertit in particularē necessariam: quoniam si fue-
rit aliquid/b/a/ ex necessitate: oportet vt sit aliquid/a/ ex
necessitate: b/ quia si non/nō erit aliquid/b/ ex necessitate
a/ ⁊ tūc sunt ppositiones absolute ac necessarie/que con-
ueniunt. Et hoc expositio quāz exposuimus est expo-
sitiō/quam intendit Aristoteles.

¶ Sermo de puerione pponuz possibiliñ. Cap. III.

Propositiones q̄o possibiles:
hoc est de qui
bus vere dicif nomē possibile:queq; ita
se habēt:vt possint esse ⁊ nō esse in tēpo
re futuro:sic dispositiō fīm cōuersiōē
vt affirmatiue absolute ⁊ necessariē:hoc
est q̄ vniuersales affirmatiue ⁊ particu
lares cōuertantur in parte:⁊ hoc manifestus:nāq; si fue
rit:omne/a/b/cōtingenter:vel aliquod/a/b/etiam contin
genter:dico q̄ aliquo quocq; b/a/cōtingenter erit:quā si
nō est cōtingenter:sed fortasse necessario:aliquid igitur
a/erit/b/necessario fīm q̄b predīcimus:⁊ iam posuimus:
omne/a/esse/b/cōtingenter:q̄b impossibile ⁊ non conue
nit.Letēz:propositiōnuz negatiuaruz conuersiō in hac
materia ecōtrario se habz/⁊ in illo:⁊ hoc quoniā vniuer
salis negatiua in hac materia nō conuertit vniuersali:⁊ et
particularis cōuertitur:quēadmoduz declarabimus in
sermone de syllogismis/qui componitur ex ppositiōni
bus possibilibus:⁊ causa huius est:quoniāz negatiua in
bac materia nō est reuera negatiua:quēadmoduz de
claratus est in libro precedente:vis nāq; ipsarum esse af
firmatiuaruz vis:⁊ hoc quoniam modus in ipsis similis
est x̄bo substantiuo:q̄b est in enuntiationibus sine modo:
⁊ quēadmoduz enūtiatio in qua dictio negatiua nō com
ponitur cum verbo affirmatiuo/sed cū predicato/est af
firmatiua:vt quiz dicimus,Zalot est non bonus/vel est
non albus:eodem pacto se habebūt ⁊ enuntiationes iste:
quoniāz dictio negatiua in ipsis non coniūgitur cūz mo
do/sed quiz predicato/vt quiz dicimus/possibile est hoc
non eē in hoc/aut possibile est nō eē in parte bui? Uerū
hoc ampliori declaratione declarabit in sequentibus.

Sed polteaqs̄ fuere bec̄ dēclarata/picamus ex
 quo cōponat̄ sylogis̄mus q̄ an
 rea definitus fuit/z in quo componatur/z quo pacto com
 positio sua/z quādo componatur compositione/fm quā
 ex ipso sequat̄ aliud ab ipso ex necessitate. ¶ Amplius
 post hoc oportebit de demonstratiōe loqui: quoniam opor
 tet sermones de sylogismo precedere sermonem de de

Prion resolutio

106

monstratio: syllogismus nāq̃ vniuersaliōr est demon-
stratio: omnis enī demonstratio syllogismus: non est
omnis syllogismus demonstratio: puta si extiterit figura
cōcludens: non fuerint p̃positiones sue vere.

¶ Sermo in trib⁹ figuris ex ppōnib⁹ absolutis. Cap. V.

Sicamus igitur q̄ syllogismus de
quo querimus hoc in li
bro est syllogismus qui componitur sup
questio determinato veluti quum dici
mus omne j/c aut nullum j/c ac mani
festum quū acceperimus aliquid p̄poz
itionem in se ipsa infusa. namque p̄

mitates quesiti: tribus terminis: ex quibus duo sunt se-
parati inter se: communicantes & in termino vno: & si ac-
cipiamus aliquod cōcans duabus extremitatibus quesiti
fm hanc dispositionē fieri potest: vt fm hanc ostēda-
tur quesitum: hoc est: q/c sit/a: vel q/c non sit/a: vel non
sit in ipso/a. Exemplus huius dicti: c/est b/z b/est/a: &
sequitur ex hoc vt sit/c/in/a/z/a/in/ciaut dicamus: c/est b/z
b non est/a:igitur sequit q/c non sit in/a: & subiectū que-
siti: qd est: c/in vna ppositione vocatur extremitas mi-
nor: & predicatus quesiti: quod est/a/in altera ppositione
dicti extremitas maior: & terminus ipsius cōmunis termi-
nus medius: & ppositio in qua est minor extremitas nū-
cupatur minor: & in qua est maior extremitas appellat
maior. ¶ Quid autē medij termini inter ambas extre-
mitates dicat figura. Et quoniam quatuor sunt ppositiōes
termini cōmunis duabus extremitatibus: vna vt predi-
cetur de vtrifq; extremitatibus: altera vt eisdē subijcia-
tur: tertia vt sit subiectus in maiore: & predicatus in mi-
nore: quarta eōuersio. Cōsiderabimus fm quem ordinē
ex istis verificetur: vt sint figure naturales fm potētiā
cogitatiuā: hoc est: vt super ipsas cadant hoies natura-
liter: non autē fm potētiā artificiales: quoniam syllas
que; hec ars conatur tradere: hoc est de quo sollicita est
vt genera ipsius cōprehendat: & separat ipēs concluden-
tes in vnoquoq; genere a non cōcludentibus: fm pscru-
tationem istam ostendet tibi: q; figure predicatiue sunt
tres: & quarta figura: quā posuit Balenus non est figu-
ra naturalis: in qua medius terminus de maiori pdicat
extremo: & minori subijciat.

Figura prima.

Dicamus igitur si fuerit ordinatus medius terminus inter duas extremitates ita ut predicetur de minoribus et subiaciat maioribus: quodammodo si dicamus omne c/b/z: et oē/b/l: a planū q̄ ordo iste syllogisticus est: q̄q̄s nobis inest s̄z nām. Arīcō. No appellat ordinē istū figuram primam. Qm̄ igitur oēs due ppōnes/aut sic se habēt/q̄ ambe sūt vniuersales/aut particulares/aut indefinite/aut vna ipsa/ruz vlys/z altera in parte/aut vna ipsarū vlys/z altera i/definita/aut vna ipsarū i/definita/z altera in parte: vnaqueqz harū trium sp̄rū bifariāz variatur/vel vt sit vlys maior/z particularis minor/vel ecōuerso: z p̄similr vlys nō i/definita ac particularis cū i/definita: z vnaqueqz harū nouem sp̄rū ita se h̄z s̄m cōpōnēz/aut vt ambe simul affirmatiue sint/aut negatiue simul/aut vna ipsarū affirmatiua/z altera negatiua/z hoc octobus modis/vno q̄ sit minor negatiua/z maior affirmatiua/secūdo in cōtrariū butis: ex quo planūz si multiplicare fuerint ille quatuor in has nouē efficientiar bac in figura sex ac triginta cōiugationes: z Arīcō exponit q̄ cōcludat/que ve nō cōcludat: veluti quūz dicit: qñ fuerint due ppōnes vlys affirmatiue

Syllabae q̄ q̄
rit in lib° po
rū est q̄ cōpo
nūt sup q̄ situz
determinatū.

Ordo mediꝯ
termini inter
extremitates
vocat fig^a.

Quarta figura não está nãlia

Ex diuisione
necia colligū-
tur. 36. coniu-
gationes.

Si aloga
vlla vlla.

ue/cludet ex necessitate vllis affirmatiua: cuius exemplū
ex elementis: vt si ponamus: omne c/b: et omne b/a: dico
q ex hoc concluditur: omne c/a: et hoc semper ex necessi-
tate. Exemplū: huius in materijs, quemadmodum si
ponamus: omnis homo animal: et omne aial sensibile/se-
quitur ex hoc q ois homo sensibile: qd hoc sequat pla-
num ex intētiōe dicti de omni: quod descripsi in pñ
cipio huius libri: et hoc quoniam intētiō huius, quod dici-
mus: omne b/a: et omne aial sensibile: que est maior pro-
positio in hac cōiugatione: nimirū est q omne id, quod
est b/a: aut disponit per b/a affirmatiue, ipm est a/a: et postea
q cōiunxerimus in hunc locū: qd disponit per b/a affir-
matine: sequit ex necessitate, vt disponat per a/a. Consi-
milit qui dicimus: omne aial sensibile: nempe volumus/
vt omne qd disponit per animal sit sensibile: et postea qd
coniunxerimus hūc: qd homo disponit vt sit animal. Pla-
num est ex hoc sequi, vt ipse disponat per sensibile: et iste
est vnus ex modis pcludentibus in hac figura. Et eodē
pacto quum extiterint due ppōnes vniuersales: et fuerit
maior negatiua: et minor affirmatiua. Adhuc estū similis
ex intētiōe dicti de nullo: qd vniuersalem negatiua col-
ligit. Exemplū huius, vt quū dicimus: omne c/b: nullum
b/a: sequit ex hoc qd nullū c/a: qm intētiō eius, quod
dicimus: nullū b/a: signat qd nihil qd affirmatiue dispo-
nit per b/a: et c/a: disponit affirmatiue per b/a: sequitur
itaq vt non disponat per a/a. Et si hō fuerint ambe p-
positiones vllis negatiue simul: aut maior affirmatiua et
minor negatiua: nō erit ex hoc syls pcludens: neqz vllz
neqz particularē: et hoc quoniam manifestū qd in materijs
cōcludit aliquādo affirmatiua veraz: et aliquādo negati-
nam veraz: iterū quoniam nō est in ipso intētiō dicti de oī:
quoniam cōditio eius qd de omni dicitur: est vt sit a/megatū
ab omni eo qd disponitur per b/a: dispositione affirmati-
ua: et qm c/a: disponit per b/a: dispositione negatiua: nō sequit
ex hoc, vt disponat per a/a: dispositione negatiua: siue ma-
ior affirmatiua extiterit, siue negatiua: et ad hoc quoniam
duo isti modi cōcludunt in materijs aliquādo affirmati-
uaz veraz: et aliquādo negatiua veram. Hoc autē planū
si posuerimus terminos duarū ppōnum vllium: quarū
maior affirmatiua et minor negatiua/animal, hō equus:
vbi animal sit maior terminus: hō medius: et equus mi-
nor: et aliquādo animal, homo/lapis: quoniam igitur dici-
mus: nullus equus homo: ois homo animal: cōcludimus
vniuersalem affirmatiuam: hoc est oem equum esse aial:
quū hō dicimus: nullus lapis homo: omnis homo aial/
concludit vniuersalem negatiua: hoc est, nullus lapis ani-
mal: qm igitur hoc cōpositio aliquādo concludit negatiua/
et nonnūqz concludit affirmatiua: non sequitur ex ipsa
aliud ex necessitate ac semper fm id qd acceptū fuit in
definitione syllogismi: quū itaqz res ita se habeat, nō est
syllogismus. Eodē pacto ponētur termini qui cōcludūt
affirmatiua in vtriqz ppositionibus vniuersalibz nega-
tiuis: rōnale/equus: et homo: qui hō vniuersalem negati-
uam colligit: rationale/equus: et affinis: et hoc quoniam, nul-
lus homo equus: nullus equus rōnale: et concluditur: ois
homo rōnale: et rursus nullus affinis equus: nullus equus
rationale: et cōcluditur: nullus equus rōnale: quū igitur
hec cōiugatio aliquādo cōcludat affirmatiua: et aliqū-
do negatiua, nō erit vtriqz cōiugatio syllogistica. Atqz
hec est syllogismus: intētiō: qui ex duabus vniuersalibz
ppositionibus hac in figura componitur: hoc est q duo
ex ipsis cōcludunt: et duo non cōcludunt. Et scitu tamē
dignū qd is, qui ex binis negatiuis construitur in hac fi-
gura: nihil penitus pcludit seu syllogismo artificiali: siue
etiā naturali: qui est quūz dicitur cogitatio sine considera-

Si sylm ex
duabz vllibus
negatiua nō
pū penit con

tionē. Si hō minor in ipso extiterit negatiua, iam existi-
ma q concludat negatiua in parte: postea qd ppositio-
nes cōuerse fuerint: atqui hec species cōclusionis, nō est
ex syllogismo: super quēz cogitatio nāliter cadit: nimirū
concluderet in quarta figura syls nāliter pstrueretur:
atqui qd intenditur, quemadmodum diximus: est expo-
sitiō syls: super quos nāliter cadit humana cogitatio.
Ad si in hac figura vna ppōnum vniuersalis exte-
rit et altera in parte: et maior vniuersalis fuerit/
aut affirmatiua aut negatiua: et minor particularis et affir-
mativa: erit ex hoc syls concludens perfectus. Exemplū
huius: quoniam si ponamus: aliquod c/b: et omne b/a: se-
quitur vt sit aliquod c/a. Hoc autē manifestū ex intētiōe
dicti de omni: quoniam dispositio ei: quod est: omne b/a:
quēadmodū pterūqz diximus: est qd omne, quod dispo-
nitur per b/a: dispositione affirmatiua: ipm est a/a: sed po-
nitur aliquod c/a: disponit per b/a: sequitur itaqz vt particu-
lare: hoc sit dispositus per a/a. Et consimilit si posuerimus
aliquod c/b: et nullū b/a: sequitur ex hoc: aliquod c/a:
non esse a/a: et hoc etiam manifestū ex intētiōe dicti de oī
negatiui. Similiter sequit dispositio: si in duobz modis
istis loco particularis indefinitam posuerimus: quoniam
indefinita ex necessitate est particularis: neqz enim fieri
potest vt indefinita particularē non valeat: et hoc est qd
ex necessitate ipsi semper inest. Et si dispositionem vni-
uersalem significat: non tamē oportet hoc ei inesse: et pro-
pterea posuerit ipsius vim, vim particularis. Et si hō
vniuersalis ppositio fuerit minor seu affirmatiua: siue
negatiua: et maior non vniuersalis: sed indefinita vel par-
ticularis negatiua aut affirmatiua, non erit ex hoc syls:
et hoc manifestū: quoniam in ipsis non reperitur intētiō
dicti de omni: et ad hec planū etiam ex materijs: hoc est
quoniam in materijs cōcludit aliquādo affirmatiua et ali-
quādo negatiua. Exemplū huius: si ponamus qd oē c/a:
et aliquod b/a: vel nō est a/a: nō sequitur ex hoc, vt sit
c/megatū ab aliquo a/a: aut inest in aliquo a/a: et hoc quoniam
deficit hic aliqua ex cōditionibus dicti de omni vniuer-
salis: qui in ipsa reperiat: qd intētiō dicti de omni fuerat/
vt a/a: predicaret negatiue aut affirmatiue de omni eo qd
tū disponitur affirmatiue per b/a: dicitur de aliquo
b/a: non autē de omni eo. Exemplū hō terminorū: qd cō-
cludunt affirmatiua veraz: vbi minor fuerit vniuersalis
affirmatiua: et maior affirmatiua in parte: bonū/babitus/
et sciētia: et hoc quoniam omnis sciētia habitus: et aliquis
habitus est bonus: et cōclusio qd omnis sciētia bonum: et
hoc est verū: qui hō negatiua concludunt: sunt bonū/
habitus: et ignorātia: que est fm viā habitus: hoc est in-
nata: et hoc quoniam omnis ignorātia habitus: et aliqz ha-
bitus bonum: tamē nulla ignorātia bonus: et hoc etiā nō
concludit fm viam naturalem: cōsimilit si posuerimus qd
nullū c/a: et b/a: vel aliquod b/a: vel aliquod b/a: non est a/a: non
cōcludemus cōclusionem seruātem quantitatem: et hoc
quod manifestū ex intētiōe dicti de omni et ex mate-
rijs. Exemplū igitur terminorū ppositionum: que cōclu-
dunt affirmatiua: quū maior extiterit affirmatiua par-
ticularis: et minor negatiua vniuersalis/albus/equus et cy-
gnus: et hoc quoniam nullus cygnus est equus: et aliquis
equus albus: et concluditur: omnis cygnus albus. Ter-
mini hō qui negatiua veram concludunt sunt: albus/
equus et coruus: et hoc quoniam nullus coruus est equus/
et aliquis equus albus: et concluditur: nullus coruus al-
bus: que est negatiua vera. Quum igitur declaratum
sit qd in huiusmodi syllogismis aliquādo cōcluditur
vniuersalis affirmatiua: nonnūqz vniuersalis negati-
ua: planū qd non cōcludunt negatiua in parte: neqz
affirmatiua

claudere: et
mion negati-
ua tñ cōclu-
de pōtēz et
tñ cōclūde
i dūctā vocat:
hō ideo affir-
mā. In fine
figurā d p-
pōntō i cōclu-
sio.
De pūgatiō-
bus pūclatū-
bus vllibus.

Cōiugatiō
particularis
alco.

Si qd pōt ē
pūclatū duo
bus modis: v-
l fm nāz et pō
sūgōne.

Si pūgatiō
ex vll affirmati-
ua et negati-
ua: et pūclatū
negatiua vll-
non pūclatū:
pōt in aliq
dēmiatā nā
pūclatū: b-
tūmodi pū-
gatiōes nō pō-
derant in hoc
libro.

affirmatiua in parte: et hoc quoniam ex parte qua conclu-
dit vllm affirmatiua: non potest cōcludere vllm nega-
tiua: neqz particularē negatiua: semper ex parte hō: quia
cōcludit vllm negatiua: nō pōt cōcludere vllz affirma-
tiua: semper neqz particularē etiā affirmatiua: atqz hō qd
dem nō sunt syllogismi in cōparatione eius: qd fm natu-
ralē viā cōcluditur. Eodē autē pacto, si loco particula-
ris accipiat indefinita: quoniam ipsarū vis est vna. Consi-
milit etiam si maior ppositio extiterit vlls seu affirmati-
ua: seu negatiua: et minor particularis negatiua: non erit
item syls: qui fm viam nālem quēstūz colligat: quoniam
quū minor extremis nō inest medius terminus: hō est
non predicet de ipso affirmatiue fm cōditionē positam
in dicto de omni: fieri pōt vt maior extremis illi inest/
et nulli etiā inest. Exemplū cuius si posuerimus: qd aliqz
c/non inuenit in aliquo ex b/a: omne b/a: potest cōcludere
q/a: aliquādo inest alicui c/a: aliquādo nō inest. Ex-
plū hō huius ex materijs: animal, homo/albus: et hoc
quoniam aliquod albus nō est homo: et ois homo animal:
et tūc fieri nō potest, quin particularis aut fm positiones
sit aut fm naturā: hoc est particularis positione: si quum
dicimus: aliquod albus nō est homo: que est negatiua in
parte: verū fuerit simul cū vniuersali negatiua: puta: nul-
lum albus est homo: tūc syls complicabit ex duabz p-
positionibus vllibus: quarū minor est vniuersalis nega-
tiua: et maior vllis affirmatiua: sed iam exposuimus p ter-
minos: qd iste nō concludit: ppterea qd cōtraria colligit.
Et si cum hoc qd dicimus: aliquod albus nō est homo/
simul vera nō extiterit vllis negatiua: et sit aliqz albus ex
necessitate homo: et aliquod etiā nō sit homo: si in quā ita
fuerit non reperiet in hac positione termini: qui cōcludit
cōtraria: hoc est affirmatiua et negatiua: quoniam
opz vt sit aliquod c/a: nāqz si cum hoc qd dicimus: aliqz
albus nō est homo simul verū extiterit: aliquod albus
esse hōiem: tūc oportet vt dec cōiugatio sit cōiugatio
pcludens: hoc est vt sit ex minore affirmatiua in parte et
maiore vniuersali: sed ita declaratum fuit: qd est cōcludens
proculdubio affirmatiua in parte: et ppterea non est ve-
rū: vt in cōsimili mā inueniri possit vniuersalis negati-
ua: qm ipsa cōtradicit particulari affirmatiue. Atqui de-
claratum est in cōsimili mā quū fuerit ppositio particu-
laris negatiua vera simul cū affirmatiua particulari: hō
est vt dicimus: particularis per naturā: qd complicatio
ista nō cōcludit: quoniam fieri potest vt intētiā in illo
particulari aliquod a quo neget homo: de quo vere pdi-
cet animal: et item aliqz de quo dicat falsū: puta si po-
suerimus aliquod albus: qd non est homo: exēpli gratia
nūem: verūz erit: quūz dixerimus: nullam nūem esse ani-
mal. Et si posuerimus: exēpli gratia cygnū, vere pfer-
re poterimus: oem cygnū esse animal. Hoc igitur modo
manifestū nobis factū fuit: qd hec complicatio nōnūqz
vniuersalē affirmatiua verā concludit: et aliquādo vni-
uersalem negatiua veraz: que sunt cōtraria. Et nil pre-
terea vetat vt dicamus complicationem istā non conclu-
dere: fm qd hoc in loco querimus cōiugationes semper cō-
cludentes: non autē fm materiā aliquāz: ceterūz si admi-
serimus complicationem istā cōcludere affirmatiua in
parte: hoc vtiqz fiet: quū negatiua particularis: fm natu-
rā particularis erit: hoc est in materiā: in qua simul etiā
verificat affirmatiua in parte: nō autē vbi simul vera
extiterit vllis negatiua: quā vocamus particularem posi-
tione. Sed qd querimus in materijs est: qd per se cōclu-
dit: hoc est in omni mā: et ppterea nō recenset cōiuga-
tio ista inter materias cōcludentes: quēadmodum neqz
illa: que ex binis affirmatiuis cōcludit in figura secunda:

Et fortasse cōcludat in aliqua materia: qm materiē in q
bus cōcludit sunt apud nos ignote. Cōsimilit etiam decla-
rabit qd cōiugatio illa nō cōcludit per se: in qua maior
propositio negatiua fuerit vniuersalis: et minor negatiua
particularis: quēadmodum de hac quoqz declarauimus.
Termini hō huius ex materijs: inanimatū, homo/albus:
quoniam aliqz albus nō est homo: et nullus hō est inani-
matū: qd si sub hoc aliquo acceperimus: nūem et cygnū.
Cōcludet nobis qd nix non est aiatum: et cygnus quia vo-
latile est aiatum: et ita inueniet cōiugatio ista cōcludens
duo ptraria simul. Et si due ppositiones acceptę in hac
figura extiterint ambe particulares: aut ambe indefinitę/
aut vna indefinita et altera particularis, non erit ex his syl-
logismus, siue ambe fuerint affirmatiue aut ambe nega-
tiue, aut altera affirmatiua et altera negatiua: et hoc mani-
festū ex eo qd non inuenit in ipsis intētiō dicti de omni:
quoniam ipsū determinatur binis cōditionibz: vna qd ma-
ior sit vniuersalis: quocūqz se habeat fm qualitate: hoc
est affirmatiua vel negatiua: altera qd minor sit affirma-
tiua quocūqz se habuerit fm quantitatem: hoc est vniuer-
salis aut particularis. Itaqz autē declaratum est ex termi-
nis: qd nō cōcludit: quoniam cōtraria cōcludunt in omni
bus istis cōplicationibus: termini hō cōes ad vniuersa-
lem affirmatiua cōcludendā: animal/albus, homo: hoc
est vt sit animal maior extremis/albus medius, homo
minor: et hoc quoniam intētiōes terminos istos ad oēs cō-
iugationes illas: vt cōcludant affirmatiua: nāqz aliquis
homo albus: et aliquod albus animal: et aliquis homo non
est albus: et aliquod albus nō est animal: et ex oibus istis
sequitur qd omnis homo animal. Termini hō cōes ius/
que cōcludit vniuersalē negatiua: animal/albus, lapis:
animal maior/albus medius, lapis minor. Itaqz expo-
suius: que cōcludant in hac figura: que ve non qd ex
ipsis quatuor tñ cōcludunt: et que ex duabus construi
vniuersalibus affirmatiuis: et que ex vniuersali affirma-
tiua maiore: et particulari affirmatiua minore: et qd ex vni-
uersali negatiua maiore: et particulari affirmatiua mino-
re: et que ex vniuersali negatiua maiore: et vniuersali affir-
matua minore. Quz cōcludit omnes cōiugationes spe-
cies: hoc est vniuersalē affirmatiua: particularem affir-
matua: vniuersalē negatiua et particularem negatiua:
qd syllogismi cōcludentes in hac figura sunt perfecti: et
ob hoc vocata sunt figura prima. Et qd hō priores exco-
gitauit: qd tres modi figure istius binas cōclusiones col-
ligunt: hoc est modus cōcludens vniuersalē negatiua: cō-
cludit etiā cōuertētē: et cōcludens particularem affirma-
tiua cōsimilit: et cōcludens item vniuersalem affirma-
tiua: qd vtiqz etiam cōuertentes suos pcludit: hoc est af-
firmatiua in parte: hoc in quā illi afferunt: qd intētiōem
ignorant Aristotelicam. Aristoteles nāqz hoc in loco in-
tendit cōtutere conclusionēz spēs: que per se et pmo
in syllogismis inueniunt nālibus, nō aut qui sunt fm in-
tētiōem secundam: et nō fm cursum syllogismi.

Tractatus de figura secunda.

Cap. VI.

Qum hō terminus medius pre-
dicatur de duabz ex-
tremis: hoc est de subiecto quēstū
ac predicato eiusdem: et hoc siue de ipsis
affirmatiue predicetur: vel negatiue: aut
de vno affirmatiue et de alio negatiue: si-
ue subiectum in ambabus vniuersalibz sit/
siue in parte: vel in vna ipsarū vniuersalibz: in altera in
parte aut indefinita. Et planū qd talis complicatio est
cōplication syls: qd cogitatio humana super ipas natu-
ras.

Si qd aloga
vlla vlla.

Expōnis medie

raliter cadit ad autem fm viam artificialem. Exemplum
huius: quoniam diceret fortasse aliquis: hic abominus non
est animal: et si aliquis interrogaret: quare? Responderet:
quoniam animalis vox est vehemens: et manifestus: et ex
sermone excipere potest. propositio minor: que iam est enu-
dens: huius. v. nati vocem non esse vehementem: vox igitur
vehemens medius est terminus: qui de binis predicatur
extremis. Talis autem complicatio vocatur figura
secunda: terminus quoque qui de ipsis predicatur medius nun-
cupatur: et subiectus questus minor: et eiusdem predicatum
maior. Et propositio cuius subiectum est subiectus questus
propositio minor: cuius autem subiectum est predicatum que-
stus propositio maior. Ponemus itaque primum in sermone
minorem extremitatem: postea sequetur medius: deinde se-
quetur maior: ut distinguatur maior a minore: quoniam non
distinguitur in hac figura nisi ut ad questum referuntur.
In hac igitur figura non inuenitur syllogismus perfectus: inueni-
untur autem syllogismii concludentes: quibus fuerint propositiones
vles: et non vles: si itaque sint vniuersales: syllogismus erit
medius predicatur de vna extremitate: omni affirmati-
ue: vera earum fuerit: et de altera predicetur negatiue: et si
de ipsis predicetur affirmatiue: non erit syllogismus concludens.
¶ Ponamus ergo primum duas propositiones vles: vnam
negatiuam: et alteram affirmatiuam: sitque maior negatiua: et
minor affirmatiua: dico igitur quod concluditur negatiua: vni-
uersalem. Exemplum huius: omne c/b: et nullum a/b: dico
quod sequitur ex hoc: nullum c/a: si enim conuertamus negati-
uam vlem dicentes: nullum a/b: et dicamus: nullum b/a:
quoniam iam supra posuerimus: omne c/b: concludemus in
secundo modo prime figure fm quod declarauimus: quod nul-
lum c/est a. ¶ Consimiliter si posuerimus etiam minorem ne-
gatiuam: et maiorem affirmatiuam: dico quod complicatio ista
quocumque concluditur vlem negatiuam. Exemplum huius: si di-
camus: nullum c/b: et omne a/b. Concluditur nullum c/a:
quod monstratur si conuertamus propositionem negatiuam:
et fiat: nullum b/c: quoniam iam posuimus fuerit: omne a/b:
b. ergo nobis concluditur in modo secundo figure prime quod
nullum a/c: et c/a: quod si iterum conuertamus conclusionem istam:
erit nobis: nullum c/a: sed hanc conclusionem per se conclu-
debat syllogismus primus figure istius. ¶ Quoniam autem extiterint
bine propositiones vniuersales affirmatiue aut negatiue
simul: non facient syllogismum concludentem: puta si po-
ruimus: omne c/b: et omne a/b: dico quod non sequitur ex hoc:
ut sit omne c/a: neque aliquod c/a. Hoc autem planum est ma-
teris: que contraria colligunt. Exemplum terminorum con-
cludentium affirmatiuam ex materis: homo: substantia: et
animal: ita ut accipiamus substantiam terminum medium: et
hoc quoniam omnis homo substantia: et omne animal suba:
et concluditur in materia quod omnis homo animal. Exemplum
hoc ex materis terminorum concludentium negatiuam: lapis:
substantia: et animal: et hoc quoniam omnis lapis substantia: et
omne animal substantia: et concluditur in materia: nullus lapis
animal. Et similiter quoniam posuerimus: nullum c/b: et nullum a/b:
b: neque et complicatio etiam ista in materis contraria simul
concluditur. Exemplum terminorum concludentium affirmati-
uam: homo: linea: et animal: et hoc quoniam nullus homo est
linea: et nullum animal est linea: et concluditur: omnis homo
animal. Exemplum hoc terminorum concludentium vlem ne-
gatiuam: lapis: linea: animal: nullus enim lapis linea: et nul-
lum animal linea: et concluditur nullus lapis animal. In-
ueniuntur ergo due complicationes iste aliquando conclu-
dentes affirmatiuam: et aliquando negatiuam: non igitur est
syllogismus. ¶ Jam itaque declaratum est ex hoc tractatu: quoniam fue-
rint due propositiones vles quando erit: et quando non erit syllogismus
in hac figura: quod syllogismii concludentes in hac figura non sunt

Ad non distin-
guat extremita-
tes maiores et
minores nisi pe-
neque quoniam in si-
gura 2.

Primum mo-
dus vltimus

Secundus modus
vltimus

Modus vltimus
inutilis.

Eluerois

perfecti: quoniam iam exposuimus quod per aliud concludunt non
autem per se. ¶ Si vero vna duarum propositionum in hac figura
vles extiterit: et altera particularis: si maior vles fuerit et
minor particularis: et vna ab altera diuersa extiterit in qua-
litate: hoc est si vna fuerit negatiua: et altera affirmatiua:
erit ex hoc syllogismus concludens. ¶ Sit itaque primum maior
vles negatiua: et minor affirmatiua in premissis: aliquod
c/b: nullum a/b: dico quod ex necessitate aliquod c/a: non est a:
quoniam peruenit nullum b/a: et ita fuit positum: aliquod c/esse b: nul-
lum b/est a: reuertitur itaque ad figuram primam: sed ita decla-
rauimus quod in hac figura sequitur: aliquod c/a: non est a. ¶ Si
etiam si fuerit maior propositio vles affirmatiua: et minor par-
ticularis negatiua: puta: aliquod c/a: non est b: et omne a/b: dico
quod sequitur ex hoc negatiua in parte: aliquod v. c. non esse a:
quod monstratur: si enim non fuerit verum: quod dicimus: ali-
quod c non est a: erit suum contradictorium verum: quod omne c/est a:
cum quo coniungemus propositionem secundam: quam posui-
mus: omne a/b: et sequitur ex hoc in figura prima: omne c/est
b: sed iam posuimus: aliquod c/a: non esse b: quod fieri non potest
et non coheret: sed quod ex falso sequitur est falsum: et falsum
est: quod sequitur ex eo: quod diximus: omne c/est a: falsum
igitur etiam erit: omne c/esse a: ergo contradictorium suum
verum: quod est aliquod c/a: non esse a: et hoc est quod voleba-
mus declarare. ¶ Quoniam autem extiterit in hac figura pro-
positio maior particularis: et minor vles: vna ipsarum diuer-
sa in qualitate fuerit a secunda: non erit syllogismus ex hoc. Sit
primum maior particularis negatiua: et minor vles affir-
matiua: puta: omne c/b: et aliquod a/b: non est b: hoc autem
declaratur: quoniam reperitur contraria simul concludi in ma-
teris diuersis. Termini igitur concludentes affirmatiuam
sunt: coruus: animal: substantia: coruus minor: animal medium:
et substantia maior: quoniam omnis coruus animal: et ali-
quod substantia non est animal: et concluditur: omnis coruus substantia: que
est affirmatiua vera. Termini igitur concludentes negatiuam
sunt: coruus: animal: substantia: coruus minor: animal medium:
et substantia maior: quoniam omnis coruus animal: et ali-
quod substantia non est animal: et concluditur: nullus coruus est
substantia: hoc est verum. Consimiliter etiam non erit syllogismus: si ma-
ior affirmatiua extiterit in parte: et minor vles negatiua.
Exemplum huius ex elementis: nullum c/b: aliquod a/b. Ter-
mini vero concludentes affirmatiuam in hac complicatioe sunt:
lapis: animal: substantia: et lapis est minor: animal medium:
et substantia maior: quoniam nullus lapis est animal: et ali-
quod substantia animal: et concluditur: ois lapis substantia: que
est affirmatiua vera. Termini autem concludentes
negatiuam: scientia: animal: substantia: et scientia minor: fm or-
dine nrm: et animal medium: et hoc quoniam scia non est animal:
et aliqua substantia animal: et concluditur: ois scientia non est substan-
tia. Itaque declaratum est: quoniam fuerit propositio vles in
hac figura diuersa a particulari fm qualitate: quando erit
et quando non erit syllogismus. ¶ Si vero extiterint vles et particu-
laris aut indefinita consentientes in qualitate: B est aut si
mul negatiue: aut affirmatiue simul: non erit ois syllogismus.
Sint ergo primum negatiue: et sit maior propositio vles: et mi-
nor particularis: puta: non omne c/est b: et nullum a/b. Hoc
autem ostenditur: quoniam non omne c/b: non est determi-
natum: cum hac enim vera est vles negatiua: et affirmati-
ua iterum in parte. Quod si cum ipsa vles negatiua extiterit
vera: non erit syllogismus concludens fm quod declaratum fuit: quoniam
inueniuntur termini concludentes vles affirmatiua: quando
autem cum ipsa vera sit fuerit affirmatiua particularis non inue-
niuntur termini concludentes vles affirmatiua: quoniam si inuenire-
tur termini concludentes: quod o/c: sit a: quoniam iam posue-
rimus: nullum a/b: sequetur vltimum: c/esse b: et erit par-
ticularis negatiua: negatiua fm positionem non fm natu-
ram: sed iam posuerimus ipsam negatiuam fm naturam:
hoc est si simul cum ipsa verum foret: aliquod c/esse b. Hoc
autem

Prima figura
particularis vni-
uersalis

2^a figura
particularis vni-
uersalis

Syllogismus non
dicitur particul-
aris si propositio
fuerit vniuersalis
et conclusio
particularis

Coniungentes
particulares in
les vbi propositio
fuerit vniuersalis
et conclusio
particularis

Ad negati-
uam particularem
non determinat
autem: hoc
propositio quoniam
concludit quoniam
non idem in
alio indicanda

Collectio ois
vbi propositio
fuerit vniuersalis
et conclusio
particularis

Liber Primus

ante fieri nequit et non coheret. ¶ Atqui declaratum est co-
plicationem istam non concludere: quoniam negatiua par-
ticularis non est determinata: hoc est quoniam aliquando
est particularis fm naturam: et aliquando fm positionem: et
si ita est aliquando concludit et aliquando non concludit: sed
quod aliquando concludit et aliquando non concludit: non con-
uenit inter syllogismos: quoniam syllogismus concludit vnicam conclusionem
ex necessitate. Operere prius autem esset: ut afferentes ad hoc
expositionem precedentem ita: ut similiter faceremus: que
admodum fecimus in figura prima: accipientes. v. sub il-
lo aliquo quippiam de quo verificaretur predicatum questus
atque iterum aliud aliquod de quo falso diceretur: puta in
exemplo: si dicamus aliquod albus non est animal: et nul-
lus lapis est animal: deinde accipiamus sub aliquo albo quod
piam: de quo falso dicat lapis: puta panum album: atque
aliud iterum de quo vere perferat lapis: puta sapphirum.
Ceterum expositio ista idem valet: quod transductio ad vlem
negatiuam minorem: et propterea manifestus est: quod quid exi-
stimauerit hic Aristoteles. ¶ Sint rursum affirmatiue: et sit
maior vniuersalis: et minor in parte: puta: aliquod c/b: et o/c
a/b: consimiliter non erit ex hoc syllogismus: hoc quoniam simul cum
affirmatiua particulari vera fuerit vles affirmatiua: nec
enim nunc concludit fm quod declaratum fuit: et inueniuntur ter-
mini concludentes affirmatiua: et negatiua: quod si cum ipsa
vera extiterit negatiua in parte: non inueniuntur terminos: quod
vbi concluditur vniuersalis affirmatiua ob causas: quod di-
ximus: quando ambe erant negatiue. Atqui planum est quod non
concluditur: quod eo modo fm se declaratum fuerit: quod et
aliud expositum est. ¶ Si vero negatiue simul fuerint et mi-
nor propositio vles extiterit maior: et particularis: vbi
nullum c/b: aliquod a/b: non est b: non erit ex hoc syllogismus: ter-
mini concludentes affirmatiua: vniuersale: coruus: albus:
animal: coruus minor: albus medium: et animal maior. Con-
cludentes vero negatiua: coruus: albus: lapis: coruus mi-
nor: albus medium: et lapis maior. ¶ Et consimiliter non erit
syllogismus: quoniam fuerint simul affirmatiue: et minor extiterit vni-
uersalis: et maior in parte: quoniam nec concluditur contraria:
exemplum terminorum concludentium affirmatiua: cygnus:
albus: animal: cygnus minor: albus medium: et animal ma-
ior: et hoc quoniam omnis cygnus albus: et aliquod animal al-
bus: et conclusio: omnis cygnus animal: qui vero concludit
vniuersalem negatiua: nix: albus: animal: nix minor: albus medium:
et animal maior: et conclusio: nulla nix ani-
mal. Jam itaque declaratum est: quoniam fuerint bine propositio-
nes similes in qualitate: et diuersae in quantitate: quod non
erit syllogismus in figura hac: et si ambe extiterint particulares
aut indefinitae: aut vna ipsarum particularis: et altera ide-
finita: non erit etiam ex ipsis syllogismus: siue fuerint affirmatiue
simul: siue negatiue simul: aut vna ipsarum affirmatiua et
altera negatiua: quoniam ois concluditur in materis: diuersis:
aliqui affirmatiua: et aliqui negatiua. Termini coes conclu-
dentes in oibus affirmatiua: homo: albus: animal: homo mi-
nor: albus medium: et animal maior: nec te late complica-
tio ipsorum: et omnes concludunt: omnis homo est animal.
Termini vero concludentes negatiua: inanimatus: albus:
animal: inanimatus minor: albus medium: animal maior:
et ois concludit quod inanimatus non est animal. ¶ Jam
igitur ex hoc manifestus est: quoniam fuerit hac in figura syl-
logismus concludens: quod necessarius est: ut propositiones se
habeant: quoadmodum disposuimus: hoc est ut maior sit
vniuersalis: et minor diuersa ab ipsa in qualitate: quod quoniam
extiterint propositiones fm hanc dispositionem: necessariu
est: ut sit syllogismus in hac figura: et cum hoc simul manifestus
est: quod ois syllogismus qui est in hac figura: est imperfectus: quoniam
declarauimus: quod est syllogismus per additionem rerum aliarum:

Prorum resolutorum

108

que vel sunt dispositiones consequentes propositiones suas ex
necessitate: vel conuertuntur et reducuntur ad figuram primam:
vel etiam fit declaratio per impossibile: et manifestus est
quod hac in figura non est conclusio affirmatiua: sed aut ne-
gatiua vniuersalis aut negatiua in parte.

Tractatus de figura tertia.

Cap. VII.

Tum vero medius terminus subij-
cit ambabus questis
extremitatibus: et extremitates de ipso pre-
dicantur: vocatur figura ista: figura tertia:
veluti si a/b: et c/p: dicatur de/b: et manifestus
est etiam quod figura hec est figura naturalis: et
quoniam aliquis vltimus diceret: quod c/est a:
quoniam b/sit c: et a. Et ex materis: quoniam corpus est inouatum
quoniam paries est corpus et est inouatum. Propositio autem
in qua est subiectus questus vocatur minor: quoniam et ipsum
vocatur terminus minor: et in qua fuerit predicatum que-
stus: quod est extremitas maior: nuncupatur maior: sit autem in
exemplo minor extremitas: c/medium: b/et maior: a/et sit
ipsoz ordo ut primo incipiamus a termino medio: deinde
de sequat minor: postea maior: non erit autem in hac quocumque
figura syllogismus perfectus. Propter autem in ipsa syllogismus esse: quoniam fue-
rint propositiones vles: aut vna ipsarum vniuersalis: et altera par-
ticularis: et potest etiam non esse syllogismus. ¶ Sint ergo primum bi-
ne propositiones vniuersales: et affirmatiue: ut in exemplo:
omne b/c: et omne a/b: dico quod hic concluditur aliquod c/esse
a: quoniam minor vniuersalis: omne b/c: peruenit in par-
ticulare: aliquod c/b: et iam posuimus: omne b/esse a: con-
cluditur itaque in figura prima: aliquod c/esse a: fm quod ibi
declaratum fuit. Hoc autem declaratur per impossibile et per
positionem: ac per impossibile quidem: quoniam accipit con-
tradictorium conclusionis: et huiusque altera duarum pro-
positionum: ex quibus sequitur contradictorium alterius: pro-
positionis: ex quo autem falsum sequitur illud etiam: est fal-
sum. ¶ Secundo vero positionem si ponamus aliquod b/esse
g: et quoniam c/in omni b/et g: est pars ipsius b: ex necessi-
tate: g/erit pars ipsius b: et quoniam a/in omni b/et g: ex neces-
sitate: g/erit pars ipsius a: sed ita fuerat pars ipsius c: igitur
aliquod c/est a. ¶ Consimiliter si fuerit maior propositio ne-
gatiua: et minor affirmatiua erit etiam syllogismus: ut si dicamus:
omne b/c: nullum b/a: dico quod concluditur aliquod c/esse a:
hoc est negatiua in parte: quoniam si conuerterimus affir-
matiua vlem in parte: fiet complicatio hunc in modum:
aliquod c/b: nullum b/a: que concluditur: aliquod igitur c/a: non
est a: et hoc in figura prima.

Figura 3^a est
naturalis.

Primum syllogismus
vltimus i3^a
figura.

Probatio per
exponere terminos
in sumptu sub
medio.

Secundo syllogismus
vltimus i3^a

Sin autem vles negatiua extiterit minor: et vniuersa-
lis affirmatiua maior: veluti si dicamus:
nullum b/c: et omne a/b: non erit ex hoc syllogismus concludens
quod: quoniam concluditur contraria: quoniam sit in materis.
Exemplum terminorum concludentium affirmatiua: equus:
homo: animal: equus minor: homo medium: animal ma-
ior: et hoc quoniam nullus homo equus: et omnis homo ani-
mal: et concluditur: omnis equus animal: que est affirma-
tiua vera. Termini vero concludentes negatiua: inanima-
tum: homo: animal: quoniam nullus homo est inanimatum: et homo
est animal: et concluditur inanimatum non est animal.

Coniungentes
vles inuicem.

Quod si fuerint propositiones vles negatiue: non erit syllogismus
ois: quoniam concluditur duo prima. Termini autem con-
cludentes affirmatiua: sunt: equus: inanimatum: animal: et equus minor:
inanimatum medium: animal maior: et quoniam inanimatum non est
equus: et inanimatum non est animal: et concluditur quod equus
est animal. Concludentes vero negatiua: equus: inanima-
tum: homo: equus minor: inanimatum medium: et homo maior:
et hoc quoniam inanimatum non est equus: et inanimatum non

Expōnīs medie

est hō/et equus non est hō. ¶ Sed iā declaratū est quā,
do erit syllys bac in figura/et quādo non quī ambe propo
sitiones vlys exiterint/et hoc quonīā si fuerint affirmati
ue/erit syllys cōcludens affirmatiuā in parte. Et similī si
maior negatiua exiterit/et minor affirmatiua/erit syllys
cōcludens negatiuā in pte: sin aut fuerint negatiue/aut
minor negatiua vlys/cū maiore affirmatiua/nō erit syllys.

Syllipicula
rescludentes
ubi sunt ambo
affirmative.

Si No altera ipsarū vliis extiterit ⁊ altera in parte/
vtrauis pgerit ⁊ affirmatiue fuerint: erit syl/
logismus ꝑcludens affirmatiua in parte: puta in exēplo/
si posuerimus: omne b ⁊ ⁊ aliqđ b/a: dico qđ aliquod/c/
est/a: hoc est si minor extiterit vliis ⁊ maior in parte: ⁊ b/
quonia si conuertat aliqđ/b/a: ⁊ fiat aliqđ/a/b ⁊ omne/b/
c. Concludē in pma figura aliqđ/a/esse/c: qđ si conuertat
⁊ cōcludit ista q̄stio deinceps cōcludē: puta aliquod
c/a: ⁊ hoc concludit per binas cōuersiones. Consimilr ē
si minor extiterit particularis ⁊ maior vliis: erit syls con/
cludens: exēplum huius si ponamus aliqđ/b/esse/c ⁊ ⁊ oē
b/esse/a: dico qđ cōcludit aliqđ/c/esse/a: hoc quonia con/
uertitur hec particularis ⁊ fit aliqđ/c/b ⁊ omne/b/erat/a:
quare cōcludit in pma figura: aliqđ/c/esse/a. Mōstrat
item hoc per positiones si posuerimus/exēpli grā/qđ ali/
quod/b/sit/g ⁊ tunc omne/g/erit/c ⁊ omne/g/a: ⁊ ita redit
ad eam que ex ambabus cōstat vltier affirmatiuis hoc
est que cōcludit aliqđ/c/esse/a. Mōstratur itēz deducē
do orationē ad impossibile: qđ vocatur in cōtrariū pma/
tatio: ⁊ hoc quonia si acceperimus cōtradictoriū conclu/
sionis: ⁊ ipsi coniūxerimus alteraz duarū ppōnū: seq̄r
vt altera sit falsa: puta in exēplo si acceperimus: nullum
c/a/qđ est cōtradictoriū ꝑclusionis: ⁊ huic addiderimus
ppōnem minozē: aliquod. v3. b/esse/c cōcludemus in fi/
gura pma/qđ aliqđ/b non est/a: qđ est cōtradictoriū ma/
ioris ppōnis: quā posuimus: qđ v3. omne/b/est/a. Quum
igit oratio in qua ponit cōtradictoriū ꝑclusionis dedu/
catur ad impossibile: sequit̄ vt hoc etiā cōtradictoriū sit
impossibile: cōclusio itaqz vera erit.

Distingatione
particulari vti
tunc ubi una sit
affirmativa et
altera negati-
ua.

Quod si altera ipsarum extiterit affirmativa et altera ne-
gativa et fuerit propositio negativa maior et affir-
mativa minorum fiet syllogismus in exemplo si ponamus
primo maiorem negativam in parte et minore vltimē affir-
mativā: veluti si omne/b/ sit; et aliquid/b/ non sit; a: dico quod
concluditur aliquid/c/ non est a: et hoc per deductionem sermo-
nis ad impossibile: quoniam si non fuerit verus; quod dicim⁹
aliquid/c/ non est a; erit suum contradictorium verum: omne
v3/c/ esse a: sed postea quod coniungimus huic propositionem mi-
nozem: puta quod omne/b/ c/ concludetur quod omne/b/ est a. quod
impossibile: quoniam contradictorium est propositis maioribus
istis enim posuimus quod aliquid/b/ non est a: suus itaque contra-
dictorium verum erit; aliquid/v3.c/ non est a. Ceterum
per positionem etiam monstratur: si posuerimus b/ rez sensu
hile; vel exempli gratia si nulli a: omne a: conueniam

**Die nō id p
qō fū expō eē
rē sensibilem.**

Elongatioes
iuriles ubi mi
nor sit negati
ua.

Querrois

mo/animal/et aiatum: et homo minor: aial medius/ et ani/
matu maior: et hoc qm aliquid aial no est homo: et omne
animal aiatum: et cōcluditur ois homo aiatum. Termini
ho cōcludentes negatiua no inueniunt si simul cum ne/
gatiua particulari vera extiterit affirmatiua in pte/ et fiat
aliqd/ b/ c/ et omne/ b/ a/ igit aliquid/ c/ a/ quare vere pferri
non pōt: nullum/ c/ e/ s/ e/ a. Atqui spēs hec cōnumera ē iter
no cōcludentes: ppter ea q in aliqua mā tri cōcludit:
puta in ea/ in qua cu negatiua particulari vera fuerit af/
firmatiua in parte. Cōsimil si minor extiterit vls et ma/
ior in parte/ vt in exēplo: nullum/ b/ c/ et aliquid/ b/ a/ dico
igit q non cōcludit. Termini autē cōcludentes affirma/
tiua/ aquatici/ homo: aial: et hoc/ quonia nullum aquaticu
homo: et aliqd aquaticu aial/ et cōcluditur/ q omnis hō
animal: que est cōclusio. Termini ho cōcludentes nega/
tiua/ aquatici/ sciētia/ animal: et hoc/ qz nullum aquati/
cum est sciētia/ et aliqd aquaticu est animal: et colligit nrl
la sciētia est aial: que est cōclusio. ¶ Cōsili etia non erit
sylls/ quū simul fuerint negatiue/ vls et particularis. Exē/
plum terminoz cōcludentiū negatiua/ quum fuerit mi/
nor vls et maior in parte: aiatum/ sciētia: aial: animalum
medius/ scia minor/ et aial maior: et hoc quonia aiatu no
est sciētia/ et aiatum non est aial: et cōcluditur/ scia non est
animal. Exēplum ho terminoz cōcludentiū affirmati/
ua/ aquatici/ homo: aial: et hoc quonia aquaticum non
est hō/ et aliquid aquaticu no est aial: et colligitur/ ois ho/
mo aial: que est cōclusio. Termini ho cōcludētes nega/
tiua/ quū fuerit maior ppositio vls negatiua/ et minor
particularis: albus/ nix/ cozus: et hoc/ qm aliquid album
no est nix/ et nullū album est cozus/ et cōclusio/ nulla nix
cozus. Termini autē cōcludentes affirmatiua/ non iue/
niunt ob causam p̄dictam: hoc est si cu negatiua parti/
culari vera affuerit affirmatiua in parte: et hoc qm si con/
clusus fuerit/ omne/ c/ a/ quū ita sup̄a acceperimus aliqd
b/ c. Cōcluditur nobis aliqd/ b/ e/ s/ e/ a/ sed ita posueramus
in pponibus huius syll: nullus/ b/ e/ s/ e/ a/ qd fieri no pōt
et non coheret in specie igit hac colligi nequit vls affir/
matiua. Atqui planū q no est sylls/ quonia no cōcludit
cōclusio vna semper: et hoc qm ignoramus/ quādo simul
cum negatiua particulari verificat affirmatiua particu/
laris/ et quādo vls negatiua cum eadem hac.

Si vero fuerint binc ppōnes in hoc syllogismo particulares aut indefinite/aut vna particularis et altera indefinita: seu affirmatiue simul fuerint/ seu negatiue simul, siue vna ipsarū affirmatiua et altera negatiua/ non erit in hoc syls. Termini vero cōcludentes affirmatiua vniuersalem in omnibus istis speciebus: albus: homo: animal. Concludentes autem negatiua: homo: inanimatus: animal: albus: medius: et animal: maior.

Ceterum ex hoc tractatu iam manifestum est: quando erit / quando non erit syllogismus in figura: quoniam si minor in hoc syllogismo fuerit affirmativa / et altera propositionum vltima / siue minor / siue altera ab hac / nimirum erit syllogismus conclusus: si fuerit syllogismus conclusus / ex necessitate propositiones ita erunt dispositae. Preterea declaratur etiam fuisse quod syllogismi figure istius non sunt perfecti: quod ex ipsis sunt qui monstrantur per conversionem / per positionem / et per impossibile: alii vero ostenduntur per positionem / et impossibile: quod in hac figura non inuenitur conclusio vltima neque affirmativa neque negatiua.

Comune est autē omnibus figuris, vt nō conclu-
datur ex ambob⁹ negatiuis, neq; ex am-
babus particularibus, neq; ex ambob⁹ indefinitis, neq;
ex indefinita ⁊ particulari: qm̃ vis indefinitarum est vis
particularium. ¶ Amplius declaratū est in oī sylo/ quū
fuerint

Coniunctio
inutile ubi am-
be sint negati-
ue.

Mō ex b loco
 pditiones et p
 pria pme fig⁶

Que sint cōl
oib⁹ figuris,

Liber Primus

¶ 118 **H**yllon
q̄o latine vo-
cā sapescio ⁊
frisciom. ⁊ de
bēt fieri in p̄-
fig. Aristote-
les vo ⁊ Mū. i
oib⁹. ⁊ cluden-
tes tū q̄strant
nō posita nec
determinata.

Não syllas su
pra positos n̄
esse nāles.

Sylle q n cō-
cludit qñtum
determinatū n
est nālis.
Tres signat ab
Brist. posite
cludit qñtum
determinatū
nālitē.

Dispo mediū
et p̄dicetur d̄
maiori et subij
ciat̄ m̄iozinō
est nālis/et ex
ea seqūr q̄si
tū d̄terminat̄
Digressio 3
Dal. oc 4. si
gura q̄ nālis
nō sit.

fuerint bine pponēs/vna vlis negatiua ⁊ altera affirmatiua/qꝛ erit sylls semper cōcludens/hoc est ꝑcludēs aut quesitū positum aut quesitū non positū/cā quesitū gdes positū/quum maior in figura pma extiterit vlis negatiua:quesitum x̄o non positū/quuz minor fuerit negatiua vlis.Confīlir res se habebit ⁊ in figura fecūda/quū mior in ipsa fuerit vlis negatiua ⁊ maior particularis:ac in figura tertia quū minor fuerit negatiua:hoc qñ si fuerit nullū,c/b/z omne,b/a/z cōuerterim⁹ vtrasqꝫ ppositiōes istas ⁊ dixerimus aliqd/a/b/z nullus b/c/cōcludem⁹ aliquid/a/nō est/c. ¶ Atqui nō connumerantē sylls tales intra syllos:quos ibe intendimus;qñ qd querimus hoc in loco est sylls/super quē nāliter cogitatio cadit in cōparatione ad quesitū determinatū. ¶ Verum sylls/qui cōcludit nō quesitū nō ita te bz:vt potentia cogitativa sit in ipso naturaliter sollicita;necqꝫ ipm penitus composuit. ¶ Exēpli eniz grā/ si queramus/an/a/sit in/c ⁊ dicamus a/est in/c,qñ/a/est in/b/z/b/in/c:nimirū erit sylls iste naturalis fm sermone plurius boium:z hoc in figura pma. Confīlir si dicamus/a/nō est in/c,qñ/b/est in/c,z/b/nō est in/a/planū qꝫ cōpositio ista ineſt nobis fm naturam: ⁊ bec est figura fecūda/z inueniē fm sermonem multoz boium per naturā. Confīlir si dicamus/a/est in/c/qñ/a/z c/sunt in/b/iste etiaz sylls ineſt nobis per nās/z est fig⁹.

Sin autē dicamus/a/est in/c: quoniam/c/est in/b/z/b/ in/a/res erit quā nemo nāliter faciet: propter ea qd ex hoc sequit non questū dicitur/c/est in/a: z est hoc in gradu eo/in quo dicimus/a/est in/c: qm/a/est in/b/z/b/in/c: z hoc est quiddā/qd non faceret cogitatio fm naturā. ¶ Et ex hoc planū/qd figura quarta/de qua meminit Balenus/nō est sylls/super quē cadat nāliter cogitatio: z hoc qm si queramus an/c/sit in/a/z dicam⁹/c/est in/a: qm/b/est in/a/z/c/in/b/sumus inter duos/aut vt admitamus/qd sequit ex ista cōpositione/z reuicamus/B qm nūm penitus qd est/c/est in/a: sed hoc est diuersum ab eo/qd querebamus: aut vt simul cū eo/qd ex hac cōpositione deducit/remaneat etiā questū fm cogitationē nostram/quēadmodū de eo qd nō feceramus: idest vt subz in eo sit subz/z predicatū predicatus: z B qm in oī questio vno subz est subiectū fm naturā z predicatū pdicatus fm naturā. Et quū remanet apud nos subiectum questū subz/z predicatū pdicatum: z hoc est fm cogitationem nostrā in hac dispōne: qua semp questū maneat qstus: adducit deinceps terminus medius/qui pdicat de pdicato questū z subiacit subiecto questū fm qd existimauit Balenus/hāc figuram quartā esse fm qd refertur ad questū: si hō nō erit hic figura quarta/sed potius p⁹ figura/vel de questio/vel de cōuerso ipsius. Verū ponamus vt hic sit figura quarta: nimirum formabit in hunc modū/idest in relatione ad questū determinatū: vt subz in eo subz sit fm naturā z predicatū predicatū fm naturā: qm non formabit figura quarta/nisi fm modos istos. Si igit queramus inuentionē alicui⁹ in aliquo/z accipiamus terminū mediū/pdicemusqz euz semel de predicato questū/z semel de ipso pdicemus subzū questū: sequit ex hoc/vt aliquid vni per se sit tāqz de seipso pdicatum: qm ex parte/qua predicat de predicato questū z subiacit subiecto eiusdē/pdicat quodāmodo de seipso: quod est absurdissimū: z ista est causa: ob quā non cōponit ipsū cogitatio fm naturā super questio determinatō ita/vt sit hic sylls cōcludens questū determinatū per duas cōuersiones: fm qd existimauit Bal. de fig⁹ 4.º.

Non omnia ite
pueriores q̄
posuit Gal.

Prion resolutioꝝ

109

dam hñem in syllo nālī/hoc autēz ad expositiōē cōclū
sionis in syllo artificialē/sed non nālī. Atqui Aristoteles
nō curat syllos artificiales: quoniā nō sunt cōformes ys/
que sunt: z hoc pcedit in infinitū. ¶ Et ppter hoc existi
mauerūt nōnulli: q̄ reperiantur plures conclusiones in
quacūq̄ figurarū pter eas: de q̄bus mētiōē fecit Ari
stoteles: hoc est z particulares ipsarū z cōuerse etiā: si
ramus deinde cōcludamus eas mediātib⁹ hñib⁹ p̄mis:
sed hoc est nō fm nālem/sed artificialem viā. ¶ Aristo
teles hō declarabit: q̄ due spēs vniuersales figure p̄me/
idest que cōcludūt cōclōnem vlem/sunt oīum figurarū
perfectissime: quoniā oēs species sylloz scēdē figure
ita se habēt: vt vlis ipsarū redeat ad vlem figure istius: z
particularis/que est in ipsa ad particulārē/que est in figu
ra p̄ma. Dēs hō spēs figure tertie ad particularem p̄me
figure: z hoc qm omnes spēs figure tertie cōcludūt par
ticularem. Particularis hō/que est in p̄ma figura mon
strari pōt deductione ad impole per vlem figure secun
de: que ostendit per vlem p̄me figure. De igit̄ due spēs
figure p̄me sunt p̄fectissime oīum spēm sylloz: quō
autē particularis figure prime monstrē deductione ad
impole per vlem scēdē figure est: vt si oīcā/a/ inest ipsi
b: z b alicui/ c dico q̄ a inest alicui/ est enīz nō fuerit ita/
erit cōtradictōrium suū verū/ hoc est: nullū/a/ c/ sed iā po
sumus: q̄/a/ inest omni/ b/ ergo cōcludē in figura secun
da q̄/b/ nō inest alicui/ c/ sed iam posuimus: b/ alicui/ c/ q̄
fieri nō potest z nō coheret. Consimilr mōstrabīz p̄clu
di negatiua in parte in figura prima per negatiuā vlem
figure scēdē deducendo ad impossibile. Ceterū ex hoc
tractatu iam fuere declarate spēs sylloz absolutōrum: q̄
sequunt̄ assertiōē alicuius aut destructiōē eiusdem.

fig^a 4^a: १ वं
पक्षे अस्ति,
in 2^a ३^a.

Excludit opi
nionē aliorū
de multiplicā
tione syllog.
pater illos quos
Arist. posuit.
Nota ē redu
ctio om̃is syl
logismi in
vltimū hūc,

¶ Tractatus de syllis necessarijs.

Cap.VIII.

Tercio 2 quonia ppones absolute/ me-
cessarie 2 possibiles diuersifi-
cantur inter se fm modu 2 mām: quā si-
gnificat modus: 2 hoc qm multa sunt in
actu: que nō sunt ex necessitate: 2 hec
sunt absoluta: 2 nōnulla neq; necessaria
sunt neq; in actu/ sed que in futuro 2 esse

Propone
modales dis-
guite f3 mā
et modū seq-
tē illā appor-
bus inextrin-
nota.

z nō esse possunt: z bec sunt possibilis: quedā xō semper
sunt: z bec sunt necessaria. Ad manifestū q opz syllos com
positos ex ynaqueq istarū ppter eū diuersos ēē a seiniui
com fm diuersitatē suarū ppōnūm/z syls erit necessa
rius ex ppositiōib⁹ necessarijs/z absolutus ex absolut
z possibilis ex possibilib⁹. Syllī igitur qui cōponunt ex
ppositiōib⁹ necessarijs sunt primi syllogisimis: qui cō
ponūtur ex ppositiōibus absolutis: z hoc qm̄ conditio
nes cōclusionis absolutarū sunt per se cōditiones cōclu
sionis necessariarū: z ea/quæ sunt cā/vt nō sequat cōclusio
in nō cōcludentibus: eadē sunt causa/vt nō sit conclusio
in necessarijs: qm̄ nō est differētia inter ipos nisi fm addi
tione necessitatis tm̄: z hoc qm̄ species cōcludētes z nō
cōcludentes in absolutis sunt fm numerū cōcludentium
z nō cōcludentium in necessarijs. ¶ Atqui differētia est
inter ipsas: qm̄ absoluta dicitur de eo/qd est in actu/qd
non est necessariū: necessaria xō dicit de eo/quod est in
actu/qd est necessariū ac per istā additionē dīsonit:
z modus cōpositiōis eius/qd cōcludit in figura prima
ex absolutis: hoc est dispositio dicti de omni aut dicti de
nullo/est cōditio: que in figura prima cōcludit fm mate
riā absolutam aut necessariā: z hoc qm̄ intentio dicti de
omni in ip̄sis est: vt dicat affirmatiue aut negatiue de oī
eo: qd est in actu/sive in actu existerit cum additione cō
ditionis necessarie/seu absq additione ipsius. Atqui cō

Dista iter ab
solutas et ne
cessarias no
fm modū t
s3 fm mān

Dispo dicti
oi in necess
rije et absol
est eadē: s3
in polibus.

Erponis medie

ditio dicti de omni qd fit in materia possibili diuersiffi-
catur a conditioe dicti de omni qd fit in materia ista. Et
hoc est qd apparet ex vbi Aristotelis aut veritas p se
quemadmodum declarabit post hoc. Cōfiteri modus ostē-
dendi cōplicationes cōcludētes in figura secūda et tertia
ex ppositionibus necessarijs est idē modus cum eo quo
mōstramus cōiugationes pcludētes in figura secūda
et tertia ex pponibz absolutis: et hoc quā ostenduntur p
reductionē ad primā figurā per puerfionē alterius ppo-
sitionum suarū: et hoc qm cōuersio in pponibz absolu-
tis ac necessarijs est vna. Et similr qd in ipsis ostendit
per ppositiones. Qd nō in ipsis ostendit per impole/boc
est quā fuerit ppositio vltis affirmatiua et particularis
negatiua nō disponitur vna dispositione: et hoc qm syls
deducens ad impossibile erit cōpositus ex vna pposi-
tione syls et ex cōtradictorio cōclusionis fm modū. Et
negationē suā et erit mistus ex ppositione necessaria et
absoluta aut possibili: sed huiusq nōdum declarata fuit
cōclusio: que sequit ex hac cōplicatione. Ceterum quod
ibi monstrat per impossibile/bic ostēdit per ppositionē
puta: quā ponimus sub aliquo negato rem sensibiles a
qua pcedit vltimē aial motus et ita redit ad speciem que
in prima pstruitur figura ex ambabz vniuersalibus vna
affirmatiua et altera negatiua.

Tractatus de syllogismis mistis ex necessarijs et ineci-
stentibus. Cap. IX.

Syllogismi igitur cōcludentes in istis missionibus sūt
per se syls cōcludentes in non missioni-
bus pter qd duplicatur: et hoc qm spe-
cies vna per se erit due spēs quēdamo-
dum exēpli gratia que est ex binis vltis
in prima figura erit due spēs: vna vt sit maior necessaria
et minor inexistēs/altera eōuersio: et erit syls cōcluden-
tes in omni figura hic duplicati respectu sylloz cōclu-
dentū in omni materia ibi: et illud quo ostēdit pcludē-
a non cōcludente ibi: est id quo ostenditur hic/boc est in
inexistētibus. Atqui qd superest vt cōsideremus hic
de dispositione mistoz est modus cōclusionū suarū. Et
est qui modus sequat ex duobus modis ppositionū.
Et Aristoteles dixit si fuerit ppositio maior in figu-
ra pma necessaria qd erit cōclusio necessaria sin aut non
sit necessaria non erit cōclusio necessaria. Sit igit omne
c/b in actu: et omne/b a ex necessitate: dico qd vna istarū
duarū spērū cōcludit qd a est in omni c ex necessitate:
et altera qd nullū c a ex necessitate: monstratio huius qm
c est pars ipsius b ppter ea qd ex cōditionibus prime fi-
gure est vt sit minor affirmatiua: et ex cōditionibz huius
missionis vt sit c/pars ipsius b in actu: nō autē possibi-
liter quēdamo modum se habet dispositio in syls possibi-
libus: sed quā predicat aliqd de toto predicat ex neces-
sitate etiā de parte fm modū quo predicat de toto B
planū p se qm ps pntet sub toto et subingrediet ipm.

Qd si non maior sed minor extiterit necessaria non
erit cōclusio necessaria: puta si dicamus omne c/
b ex necessitate: et omne b a in actu vel nullū b a in actu:
dico qd nō cōcludit in hac cōplicatione: omne c esse a/
ex necessitate aut nō esse a ex necessitate ostensio huius
qm si fuerit possibile ponamus qd omne c sit a ex neces-
sitate: sed ita posuimus: omne c esse b ex necessitate: qua-
re cōcludet in figura tertia aliqd b esse a ex necessitate:
sed ita posueramus: omne b esse a nō ex necessitate: quod
fieri nō potest et non coheret. Cōsimilr mōstrabit si po-
suerimus ppositionem maiore negatiuā non neces-
saria. Doc enī similr etiā mōstrabit ex quo c est ps ipsi
b et a predicat de omni eo qd est pars ipsius b et quod
est totū nō necessariū predicat etiā de c non necessario
postea qd est pars ipsius b. Manifestū etiā ex terminis
pclusionem non esse necessariā: puta si ponamus loco a/
motū et loco b animal ac loco c boies et dicamus omnis
homo est animal ex necessitate: et omne aial mouetur nō
ex necessitate: et cōcludet qd homo mouetur nō ex neces-
sitate: nisi qd termini asserant cōclusionē nō esse semp
necessariā non aut qd nō cōcludat necessariā oino: quē-
admodū asserat B syls ad impole: et itē dicti de oi.

Syllogismi

est cōcludentes cōclusiones parti-
culares ita se habēt: qd si ppositio vltis maior fuerit ne-
cessaria et pclusio erit necessaria: sin autē particularis ac
minor necessaria extiterit: et maior nō sit necessaria non
erit cōclusio necessaria siue maior affirmatiua fuerit si-
ue negatiua: et mōstratio huius erit mōstratio sylloz vni-
uersaliū: hoc est per dictū de omni per impole et per ma-
terias: et hoc qm si ponam loco a motū et loco b aial et
loco c albū. Cōplicabitur syls aliqd albū animal ex ne-
cessitate et omne aial motus nō ex necessitate et cōcludi-
tur aliqd album motū sed nō ex necessitate. Et vbi
itaq Aristotelis planū sententiā suā eē in hac specie vt
modus pclusionis sequat modū ppositionis maioris:
qm si fuerit ppositio maior absoluta cōclusio erit abso-
luta et si necessaria extiterit cōclusio erit necia. Theo-
phtastus et atq Eudemus ex antiquis peripateticis et
iter posteriores Themistius qd eos secutus est existima-
runt qd modus cōclusionis sequat vltiorē ex duobus
modis: hoc est vt semp in tali cōplicatione sequat ppo-
sitionem absolutā: quoniam absoluta est vltior necessaria.
Et potissimū cui inicitur est qm arbitrant: qd omne/
in quo fuerit aliqd vt pars et aliqd vt totum ita se habe-
bit: vt si aliqd vnus predicet plicatione aliqua de toto/
sequat vt de parte etiā predicet cum B eodem modo:
et cōfiteri si predicet etiā pars de re aliqua cū aliquo mo-
do oportebit vt totus quoq de re ista pcedet cum B co-
dem mō: quoniam igit in omni syllo est aliqd vt totum et
aliqd vt pars: si fuerit vna duarū pponū absoluta et al-
tera necessaria nihil phibet vt minor sit necessaria et ma-
ior absoluta aut maior necessaria et minor absoluta. Di-
xerunt et si fuerit minor necessaria erit aliqd vt pars et ali-
quid vt totū: et medius qd terminus vice totius obtine-
bit: minor nō partis qd si aliqd predicet de toto quod
est terminus medius predicabit etiā cū hoc eodē modo
de parte que est terminus minor. Qd si ppositio neces-
saria maior extiterit et in ipsa cōsimilr aliqd vt ps et
aliqd vt totū: et maior quidē totius vice obtinebit me-
dius nō partis: sequit ergo si pars que est terminus me-
dius pcedat de minore extremitate cū aliquo mō vt sit
modus iste idē cū modo totius: qd est maior extremitas:
idē in quā quā predicat de ipsa qd inquit ista quocūq
res se hēat opz modū predicationis in cōclusionē sequi
modū ppositionis absolute. Sed in B sermone est cō-
fuso manifesta: et hoc qm cōsideratio totius et partis in
syllo fm qd est syls cōcludens in pma figura per dictū
de omni nimirū est in ppositione minore et ppter ea con-
ditio ipsius est vt sit affirmatiua: maioris aut cōditio est
vt sit vltis non autē vt sit affirmatiua: qd quā ita fuerit
non est cōsideratio totius et partis in pponē maiore si
inueniant vt sint necessaria aut nō sint: sed opz vt confi-
deratio totius et partis existat in loco in quo est cōditio/
vt syls sit: hoc est totus et pars que sunt in pponē mino-
re: qd quā ita sit modus cōclusionis sequet modū ppo-

Querois

Liber Primus

Solutio 2^a in
ratione.

Solutio pme ra-
tionis.

Solutio 2^a in
ratione.

Excludit re-
sponiones q
ridas: ostē-
dē qd maior
necia cū mō-
ri d inē pclu-
dit necia p di-
cū de omni.

Contra opio-
nē Theopha-
st et alior q
quoniam qd
pnt et totū
lū inuenit in
ponē minore.

qd qd Abu-
magar 3^a d p
de dicto d oi.

stiois maioris fm qd existimauit Aristoteles. Et si illis et
pcesserimus partē et totū cōsiderari in vtraq ppositio-
num: nō oportebit nos ponere in loco cōsiderationis to-
tius et partis que sunt in pponē minore et in loco cōside-
rationis totū et partis que sunt in pponē maiore: vsquequo
dem? B iudiciū super syllo. Amplius si cōsideret ps
in pponē maiore nō aut in minore nō erit syls nisi per
accūs: qm nō oportet vt minor extremitas cōprehēdat
in plicatione sub maiore pponē: quā non sit vltis: et B p
se manifestū est. Et qd et dubitatur als. Doc autē se-
cit eos errare. Qm existimauerūt modū cōclusionis seg-
debiliorem duoz modoz pponis: quēdamo modum res se
bz in affirmatione ac negatione: id est qm si fuerit vna p-
positionū affirmatiua et altera negatiua cōclusio sequet
negatiua: que est vltior: hoc est syls imaginarius: et hoc
qm cōclusio nō sequit pponem negatiua et non affirma-
tiua ex parte qua negatiua vltior sit affirmatiua: sed ex
parte qua est negatiua absoluta et si est vltior est affir-
matiua nō autē negatiua: cōfuso igit istius sermōis est
per se manifesta. Qd etiā cōtēdit est qm in aliq ma-
teria cōcludit absoluta et tū minor est absoluta et maior
necessaria: vt in exēplo: omnis homo ambulat hoc est in
actu: et omne ambulās mouet ex necessitate: igit ois ho-
mo mouet non tū ex necessitate et deceptio in B est qm
ambulans nō mouet ex necessitate ex parte qua est dō/
sed ex parte qua est ambulās: qd cōditionem istā quā
in maiore accepimus ponamus etiā in pclone: erit neces-
saria: puta ex necessitate ois homo mouet ex parte qua
est ambulās. Nō opz autē vt aliquis ad hoc rideat
dicens: qd in hac cōplicatione pclusio est absoluta: quā
minor est absoluta et maior necessaria: qm in hac pponē
necessaria non inuenitur dictum de omni: quod fecit vni-
uersaliter Aristoteles in hoc libro: et hoc vt a predicetur
ex necessitate de omni eo quod disponitur per b affir-
matiue siue disponitur per b in actu siue ex necessitate/
siue possibile: qm nō est vtilitas in hac cōditione nī vera
extiterit in omni mā: sed certe opz vt bec pditio vera sit
in omni mā. Qd si induxerimus etiā per materias planū
nobis fiet: qd hoc qd dicimus: ois qd est b est a ex neces-
sitate: aut est a absolute in aliq mā significat: omne qd est
b in actu est a ex necessitate veluti quā dicimus: omne
ambulans mouet: et in aliqua mā significat: omne qd est b in
potētia aut in actu est a ex necessitate: vt quā dicimus:
ois motū est corpus. Cōsimilr etiā disponit enūtiatio ab-
soluta. Qd quā ita sit dictū igit de omni verum in oi
mā in pponē necessaria et absoluta est vt a inist ex ne-
cessitate aut absolute omni illi qd est b in actu: quoniam
in aliqua mā verificabit de omni eo quod est in potētia
aut in actu b et in aliq de omni eo qd est in actu tū qm
si a verificat de oi eo qd est b in potētia verificabit ēē
de omni eo qd est in actu et nō cōuertit: B est si a verifi-
cat de omni eo qd est b in actu: vt etiam verificet de oi
eo qd b in potētia. Et ppter B opz cōditionem dicti
de omni in necessarijs atq absolutis eē vt maior extre-
mitas predicet de omni eo qd est mediū in actu: hoc est
de omni eo de quo predicat terminus mediū in actu nō
possibiliter: et ppter ea quā minor ppositio extiterit pos-
sibilis et maior necessaria aut absoluta nō erit syls pclu-
dens fm dñi de omni in oi mā: quemadmodū exponit
Aristoteles in sequētibz: qm hoc vtiq cōcludet per dictū de
omni in aliqua mā: hoc est in qua verificat a absolute de
omni eo qd est b in actu aut in potētia: sed nō inēdit B
in loco qd est ppter materias. Et hoc est in quo dire-
xit Abumagat mētē suā cōtra Aristoteles. Nam in ppositioe
possibili maiore reperit cōditio in omni mā: quā existi-

Pror resolutorioz

110

mauit Abumagat in oibus spēbus pponum: et hoc quo-
niam quā dicimus ois qd est b est a possibiliter verifi-
cat de omni eo qd est in potētia aut in actu: et ppea quā
fuerit maior possibilis erit pclusio possibilis in quacūq
missionē: quemadmodū declarabit in sequētibz. Quia re-
non est cōditio dicti de omni in oibz tribus pponibus B
est absoluta: necessaria et possibilis vna: veluti existima-
uit Abumagat: quā fuerit a pcedat in actu aut ex neces-
sitate aut in potētia de omni eo qd est b in dñi: ex tri-
bus spēbus: hoc est aut possibiliter aut ex necessitate aut
in actu. Nec est etiā cōditio dicti de oi in hoc lib^o ca/
de qua meminit Alexander vt a predicet ex necessitate/
aut possibiliter aut in actu de oi eo qd est b in actu: quo-
niam si res ita eēt nō concluderet que cōstat ex ambabus
possibilibz fm dictum de omni: et hoc manifestū est pde-
ranti. Et inductio attestat sententiā Aristoteles: qm nō est vtili-
tas in cōditione que nō pōt super materias fm qd existi-
mauit Abumagat: nec in cōditione que pntet oēs spe-
cies ppositionū fm qd existimauit Alexander. Et ex hoc
fit manifesta dubitatio: que accidit hoibus ex opinione
Aristotelis in missione possibilis cum necessaria et in exi-
stēte: B qd planū erit ex dicto nostro quā deo volēte ad
hūc locū deuenimus. Sed ita declarātū est qd iudiciū
in missione necie et absolute est ad pponē maiorem.

De missione necie et absolute in fig^o 2^a. Cap. X.

Ed in secūda figura quā fuerit ppo ne-
gatiua necessaria pclo erit neces-
saria: si nō affirmatiua necia extiterit nō erit
cōclusio necessaria: sit ergo pmi vltis negati-
ua maior necessaria et affirmatiua vltis minor
absoluta: puta in exēplo si dicam omne c est b in actu
et nullū a b ex necessitate: qm igitur negatiua cōuertitur/
redibit bec ad spēm pme figure: in qua maior est negati-
ua necessaria et minor absoluta: qre cōclusio pcludit
necessaria erit fm qd declarātū fuit. Cōsimilr etiā B idē
accidet si ponat minor negatiua vltis necessaria et maior
absoluta: qm cōuertitur: nullū c b sit nullum b c ex ne-
cessitate: et oē a b absolute: qre cōcludit in pma fig^o nul-
lum a c ex necessitate: quēdamo modū supra exposuimus: et
quā cōuersa fuerit cōclusio redibit questus. Qd si fuerit
ppositio affirmatiua necessaria et negatiua absoluta con-
cludet absoluta: qm negatiua absoluta quā cōuertit effi-
ciatur maior in pma figura. Sed ita in hac declarati-
mus si fuerit maior in pma figura nō necessaria qd con-
clusio erit nō necessaria sed absoluta: a enī declaratum
fuit per viā ad impole qd pclusio non est necessaria sed
absoluta quā fuerit affirmatiua necessaria: et B si posue-
rimus qd cōclusio huius syls sit nullū c est a ex neces-
sitate: sed ita in pponibz huius syls fuerat qd oē c est b/
ex necessitate: qd si cōuerterimus affirmatiua vltim fiet
aliqd c b et nullū c est a ex necessitate. Concludit fm qd
declaramus in pma figura qd aliqd b non est a ex ne-
cessitate: sed ita posueramus qd a non est b absolute: qre
si cōuertamus verū etiā erit qd b nō est a absolute: qd si
b non sit a absolute iā erit possibile vt oē b sit a abso-
lute: qm absoluta est de nā possibilis: sed ita fuerat cōclu-
sio qd aliqd b nō est a ex necessitate: qd fieri nō potest et
nō coheret: et hac eadē declaratione palā fit si necessaria
affirmatiua maior extiterit et negatiua absoluta minor: et
hoc qm cōcludit duo cōtraria. Cōsimilr mōstrat etiā
per terminos qd cōclo in his duabz spēbus nō est neces-
saria: puta sit loco a albus: loco b aial: loco c dō: et cōpo-
natur syls ita: ois homo ex necessitate aial: nullum albū
in actu est animal: et cōcludit: nullus homo est albū: sed B
non est necessariū qm bō pōt esse et non esse albū: fm

qd nō eē pdi-
tionē dicti de
oi oibz ppo-
nibz vna et eā-
dē: B vide i/
fra. c. 13. clari?

Lōma Alexā-
drū qd putant
bōm d oi tene-
re in absolūtū.

In 2^a fig^o si
negatiua fue-
rit necia erit
p necia: si af-
firmatiua nō
erit p necia:
qm nō redit
ad p^o ex ma-
iori necessaria

Sylla p m/
pole ostendit
ad pma redu-
ci 2^a et in 3^a
nō pnt ostēdi
necessariū/3
per expōnēz.

Sylla misti du-
plicat i oibz
modis cuius-
cūq figure.

Ad mar^o ostē-
derat i syllo
misti qd mo-
dus pclusionis
sequatur.
Opio Arist.
qd sequat p^o
necia: ex ma-
iori necia et mi-
nore inexistēte:
qm minor ē p^o
mediū.

Si maior extē-
rit minor fue-
rit necia non
necia 3^a d iē
cōcludet pclo.

Erpōnis medie

hoc etiā modus p̄clusionis in duob⁹ syllis particularib⁹
huius figure: sequit̄ modum p̄positionis negativę: huius
autē monstratio est hec eadē: ē est per p̄versonē ⁊ ip̄o-
sibile in loco in quo fit impossibile in duob⁹ syllis ylib⁹
huius figure: ⁊ per eodē etiam terminos.

¶ Cóplicatio inexítis ex necessarijs in fig^a 3^a. Cap. XI.

In tertia No figura modus conclusio-
nis semp sequit ppōnes; q
non cōuerterit: qm ppositio hec in potentia
est, ppositio maior in figura pma: sed iā de-
claratū fuit, q modus conclusiois in pma fi-
gura sequit ppōnem maiorē: z hoc est cōtrariū dispo-
sitioni, que est in secūda figura: qm in ipsa modus conclu-
sionis sequit modū ppōnis, que conuertit: ga ppō, que
cōuertit hac in figura est in potētia maior in figura p^{ma}: et
hoc qm minor in secūda figura est eadē, que z in pma et
maior in ipsa conuertit: maior aut in figura tertia est ea/
dem, que z in pma figura: z minor conuertit: z ordo iste
disponit fm q mōstratur cōclusio sua p cōuersiones z
id, quod mōstratur per positionē: z qm potētia spērū, que
mōstrant per positionē: est etiā potētia spērū, que mon-
strant per uersionē: qd quū penitus certum extiterit: si
ponant due ppōnes fm dictis Ari^o vles affirmatiue/
vtra ipsarū fuerit necessaria: cōclusio erit necessaria: z
hoc quū cōuerterimus absolutā vlem fm partē: fiet in
figura pma ea, que bz maiorē vlem necessariā: z minorē
absolutā in parte: z cōcludet conclusioē necessariā in pre:
fm q expōsitū fuit. Sin autē ea, quā cōuertimus fuerit
minor in hac figura: b est quū maior sit necessaria: dispo
in hoc est manifesta: hoc est qm cōcludit sine uersione
cōclusionis. Qz si cōuertamus maiorē, que sit absoluta: z
sit minor hac in figura vles necessaria: mōstrabit p
duas cōuersiones, per cōuersionē ppōnis: z cōuertēdēs
cōclusionis: fm q expōsitū fuit. ¶ Qz si vna vliuz affir-
matia fuerit z altera negatiua, modus conclusiois/necessa-
rio sequet modū negatiue: qm affirmatiua cōuertetur: et
erit negatiua maior in p^{ma} figura: que si fuerit necessaria:
pōlo et erit necessaria: fm id, qd expōsitū fuit: si nō fue-
rit absoluta z cōclo erit absoluta. Qz si fuerit vna duarū
propositionū in hac figura: b est in cōcludēte vles: z alte-
ra particularis: z fuerint affirmatiue, sequet cōclo vlem
ex ipsis: qm ea est, que nō cōuertit in hac figura: vlem
cōuertet: cēt syls ex duabus particularib: sed iāz de-
claratū fuit, q nō cōcludit: postea igit q non conuertit/
erit maior in pma figura. Sin aut extiterit vna ipsarū
affirmatiua z altera negatiua, modus conclusiois sequet
modū negatiue: qm negatiua, si fuerit hac in figura vles/
erit maior in pma figura: ppter ea q fieri negt: vt minor
in prima figura sit negatiua: si nō fuerit particularis po-
tentia sua fm declarationem positionis: est potētia vles
negatiue fm id, quod declaratum fuit in positione,

Tractatus de syllogismis, qui componuntur ex propo-
sitionibus possibilibus. Cap. XII.

Irit. Oportet autē nūc; vt dicat; qñ
erit syls ex pponib; possibili-
bus; 7 quomō erit; in quo erit. Possibi-
le igit; vltier est; qd non est necessarium:
qōq; quib; ponit esse; non accidit; hoc
impossibile; 7 vult p; possibile B in loco
illud; qd cōprehendit rē exītez in actu;
7 pīuatā; 7 per necessariū; omnes spēs; de qbus dicit; ne-
cessariū; hoc est necessariū absolutū 7 necessariū relatiu;
ad tēpus aliq; sine pteritū; siue pīens; siue futurū; 7
ad futurū non id; de quo dī; necessariū per equocationē;

Querrois

hoc enī est possibile: cuius intēdimus hic definitionē tra-
dere. ¶ Qd qd hoc sit definitio possibilis appet ex eo qd
nō possunt duo cōtradictoria simul ēē vera: qm̄ hoc/qd
dicimus nō possibile est ēē ⁊ impole est ēē ⁊ necesse est
nō ēē cōtradict hui⁹ qd dicimus possibile est ēē nō im-
possibile est ēē nō necesse est nō esse ⁊ ista sequunt se in-
tuitim: hoc est ex B/qd dicimus non possibile est ēē/seg-
tur qd dicimus impole est esse ⁊ qd dicimus necesse est
nō esse: quēadmodum ex B/qd dicimus possibile est ēē/
sequitur nō impole est ēē ⁊ non necesse est nō ēē. Qd quia
ita fit ⁊ oportet ⁊ vt de omni dica⁹ aut negatio aut affir-
matio: de B igit⁹ qd dicimus possibile est ēē op⁹ vt veri-
ficetur nō necesse est ēē: postea qd falso de ipso dī necesse

est esse. ¶ Et ppter ea cōuertitur hoc vt dicamus, oē pos-
sibile nō est necessariū, ⁊ qđ nō est necessariū est pos-
sibile: ppter hoc videt, qđ genus huius definitiōis sit il-
lud, qđ sīgñ dicitio, qđ hoc est res cōpēdēdes incēssēs
⁊ pziuatū, quēadmodū diximus: ⁊ differētia sua est, quod
dicimus, nō est necessariū. ¶ Et qđ in ea addit, qđ quiz
ponit esse, et eo nō sequit impole, est pziū ex ppozus
possibilis, nō differētia ex differētiis ipsi. ¶ Et ista est
ex snia Abūmaçari in hac definitiōe: ipse enī existimat,
qđ hoc oēm sit differētia vltima in definitiōe: ita qđ intel-
ligat qđ dicimus, nō est necessariū, qđ inuentio sua nō est
necessaria in futuro, quēadmodū eclipsis lune: ⁊ qm nō
esse verificat de impoli: ppter ea addit, quū pontur eē
non accidit ex hoc impossibile: ⁊ ppter hoc erit genus pos-
sibilis, pziuatū, differētia vō ipsi, pzia est bec, si pontur
eē, nō accidit ex ipso impole: ⁊ bec est opinio plurimoz
expozitoz, ex peripatēticis. ¶ Pziū aut ppozū pos-
sibilis est, vt affirmatiue sequat negatiuas, ⁊ negatiue
affirmatiuas, hoc est negatiuas possibiles, nō negatiuas
possibiles: ⁊ sunt ille, que affirmat possibilitatez, ⁊ negat
inuetionem: nō aut que negat possibilitatez, qm ee ptra-
dicūt possibilibz, fm qđ expozitū fuit in enarratiōe περδ

ἐμφανέας. τὸ hoc qm̄ ex eo, qd̄ dicimus possibile est εἶ-
 sequi qd̄ dicimus possibile est nō esse: nec nāq; est natu-
 ra possibilis: hoc est vt sit aptū naturæ εἶ τ nō esse: τ nec
 cōsequētia inuenit̄ in oib; p̄b; opposit̄; qd̄ sunt
 in hac mā: τ hoc qm̄ ex eo, qd̄ dicimus possibile est inesse
 omni; sequi possibile est inesse nulli; ex hoc, quod dici-
 mus/possible est inesse alicui possibile est nō inesse ali-
 cui; τ in cōtrariū hor; duor;. ¶ At demonstratio sup̄ hoc
 est: qm̄ possibile nō est necessarīe inuentiois: τ qd̄ possi-
 bile est εἶ/possible nō esse: quā non sit necessariū nō
 esse. ὅτι οὖν αὐτῶν, quas hic posuimus negatiuas, reue-
 ra sunt affirmatiue indefinite. ἔμ. qd̄ declarari fuit in libe-

περὶ ἐκείνης αἰς: quoniam dictio non/ non pūgiſ in iſſis
cū modo/ ſed cū dictiōe inuētiōis/ et hoc quēadmodum/
qđ cōiūgiſ cum pđicato in enūtiatiōib/ non modalib/.
¶ Poſſibile aut trifarīa dicit/ qđ no modo poſſibile vt in
plus/ vt canere boiem in ſenectute/ et pubereſcere in tpe
adoleſcētie. Secundo poſſibile in minus: et eſt oppoſi
tū poſſibili vt in plus: vt qđ nō canebat bō in ſenectute/ nō
pubereſcat in tpeore adoleſcentie. Tertio poſſibile ſm
equalitate: qđ eque poſſibile eſt eē et nō eſſe/ veluti dila
niare hunc pannuz/ aut nō dilaniare. Poſſibile et equa
liter ita eſt bz/ vt affirmatiua ſequat negatiua/ et negatiua
affirmatiua equalr. Qđ autē eſt in plus ita eſt bz/ vt affir
matiua ipluſ ſequat negatiua in minus/ et negatiua ipluſ
affirmatiua in minus: qđ et nō eſt in minus/ ſic eſt bz/ vt af
firmatiua ipluſ ſequat negatiua eſt/ et negatiua affirmati
ua ſm plus: qm enī poſſibile eſt/ vt bō canebat ſm plus
in ſenectute/ poſſibile etiā erit/ vt nō canebat in ipla ſm
minus. ¶ De poſſibili igiſ ſm minus et poſſibili equalr

Declaratio de
nitiōis contig
gentio,

ut cū possibi-

¶ 110 qd fit
p:u possibi

Alia expō
nitione pē
fm expōn
Abumagari
r alioz,

Propinquitatē
pōnū pol
vt affirmati
sequat nega
uas & negati
ue affirmati
uas.

Demfo qⁱ
pōnib⁹ polū
affirmatiua
fequant^r neg
tunc & c^o.

Diffusio pol

Liber Primus

De poli s; n
nne t cā n
agit are omi
nua: s; alie d
dam.
Inetio h* l
bil ē log s
pōmib* poli
s; p polce a
solute; s ven
polimō d fce
dendo tū a
spēs ei*: qu
fiat ex eis sy
Bdic icipit l
qui d syllia
vniformib*
pūgenti.

100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611

Ex maiore
firmatuna;
gēte t nūm
negatuna f
syllō i p^a
ad affirmā
vā reduce

Cartela de
ética.

non agit ars demonstratiua: sed de ipsis agunt artes mul-
te: quæ ad modum oratoria agit de possibili equaliter: ars au-
gurandi de ars exccantandi pertracat de possibili s'm mi-
nus. ¶ Sed in initio impunita est dicere quid scire possum?
quædo est? quædo non est sylls ex ppõnibus possibilib?
absolute: hoc est f5 q sunt possibiles: aut in plus: aut eq/
liter: aut in minus: qm̃ B in libro p'sideramus de forma:
nō autē de materia sylls. ¶ Postea igit qd hoc iā est sta-
bilitū loquamur de syllis: qui componunt ex ppõnibus
possibilibus in pma figura: incipiamus pmo ab vnifor-
mib? postea a mistis: dicamus qd nūis sylloz perfecti
vz cōcludētūz in hac mā: est idē quō nūio sylloz p'clū-
dētū in mā absoluta z necessaria: hoc qm̃ si ponam?
omne qd est: c/est: b/ possibily: omne: qd est: b/est: a/ pos-
sibily: sequet q omne qd est: c/est: a/ possibily: hoc pla-
niz cōsimily ex dīpõne dicti de omni: aut negatiōis ab
omni: hoc quoniā dīpõsitiō eius: qd dicimus: omne b/
est: a/ possibily: s'g't q omne illud: qd dīpõnī per b/ pos-
sibily: aut in actu: hoc est omne illud: qd est b/ in potentia
aut in actu est: a/ possibily: idest qd: de ipso possibily: oīz
quū itaqz posuerimus: q/ c/ dīpõnī per b/ possibily: se-
quit vt: a/ sit in: c/ possibily: z p'simily si maior fuerit vlys
negatiua: z minor affirmatiua vlys: vt si dicamus: oē: c/ e/
b/ possibily: z nullū b/ est: a/ possibily: sequit itēz ex c/ e/
q/ c/est pars possibily ipsius b/ vt: a/ neget possibily ab
omni: c. ¶ Et si ex duabus ppõnibus maior vlys fuerit
affirmatiua z minor negatiua: nō erit sylls: quoniam
nō erit in ipsis cōditio dicti de omni: hoc est vt sit minor ex-
tremitas dīpõsiti per mediū: idest dīpõsiti p medium
dīpõne affirmatiōis: s'm id qd dictum est: sed iam erit
sylls eo q ppõsitiō affirmatiua bac in mā sequit ex ne-
gatiua: sed nō erit perfectus: quoniā mōstratiō sua est
rem additāz dīpõsiti dicti de omni: z hoc est qd vocauit
Aristo bac in mā cōuerstione: z hoc qm̃ si ponamus loco
ppõnis negatiue eaz: que ex ipsa sequit idest affirmati-
uā: tunc sequit vt ex hac efficiat spēs pma huius figure
que pstat ex ambabus vlybus affirmatiuis. Maxia
vtilitas: que inuenit in huiuscemodi syllis: est: quū fuerit
vlys negatiua s'm minus: qm̃ conuertit in eā: que est s'm
plus: queqz plus facit. Et cōsimily quū fuerint ppõsitiō-
nes vlys in bac figura negatiue: nō erit sylls perfectā: qm̃
non inuenit in ipsis dīpõsitiō dicti de omni: sed iam erit
sylls perfectus: quū ambas negatiuas cōuerterimus ad
affirmatiuas sequētes ex ipsis: aut cōuerterimus negati-
uam minōrē ad affirmatiuā sequentē ex ipsa. Maxia
autē vtilitas: que inuenit in hac puerstione est: quum fu-
erint negatiue s'm minus: qm̃ huiuscemodi sylli cōferunt
dialectice: z est cautela bona in ea arte: z hoc qm̃ interro-
gans: itendit vt admittant ppõnes s'm plus: vt ex ipss
cōcludat affirmatiuā s'm plus: z timet si inter itterroga-
dus mōstrauerit aliqd super ppõnibus pcludentib? ist
pclusionem: ne admittat respōdēs: z ideo itterrogat neg-
tiuas s'm minus: nō enī sentiet qd sequit ex hoc z admit-
tet eas. Qd si vna duarū ppõnū existerit vlys z secūda
particularis: z vlys sit maior z particularis minor: si mi-
nor fuerit affirmatiua: erit sylls pfectus: siue maior ex-
terit vlys negatiua: siue affirmatiua: z hoc planum est e-
dīpõne dicti de omni: q si minor fuerit negatiua: nō er-
sylls perfectus: sed erit imperfectus: quū minōrē conuer-
timus ad affirmatiuā: que ex ipsa sequit. Qd si maior a-
ppõsitiō existerit particularis: z minor vlys: non erit syl-
loino: neqz pfectus: neqz imperfectus: siue fuerint simul a-
firmatiue: aut simul negatiue: aut vna ipsarū affirmati-
ua z altera negatiua: z hoc qm̃ in ipsis nō inuenit dīpõ-
sitiō dicti de omni: neqz per puerstionē: neqz ex luba pp-

Prior resolutioꝝ

sitionū: hoc qm si dicamus: oē c/b: r aliqđ b/a: nibil p
 bibet. vt/b/ intret sub aliqđ: quo/a/ trāscendit. b/b est quo
 negat ab/a. negatione necessariā: qđ nō sequitur ppter b/ /
 vt sit oē/c/a/ possiblr: et etiā vt nō sit in aliquo ipsius pos
 sibiliter: qm si nō fuerit: oē/c/a/ possiblr: nō erit verus q
 nullū/c/ sit/a/ possiblr. Et si sit nī verū etiā fuerit: q aliqđ
 c/ est/a/ possiblr: non erit etiā verum/ q aliqđ c/ non est/a/
 possiblr. Nam igit mōstrauit est q oēs iste spēs non cō
 cludunt. siue fuerint particulares simul/ siue maior par
 ticularis et minor vltis/ ex terminis. Qm bī cōcludit aliqñ
 affirmatiuā et aliquādo negatiuā: hoc est negatiuā neces
 sariā et affirmatiuā necessariā. Termini aut cōcludentes
 affirmatiuā/ homo, albū, aial: et hoc qm aliqđ homo est al
 bum possiblr: et aliqđ album aial possiblr: et cōclusio q
 aliqđ homo est aial ex necessitate. Et cōcludentes hō nega
 tiuā/ pannus album/ aial: et hoc qm aliqđ pannus est al
 bum possiblr: et aliqđ album aial possiblr: et cōclusio q
 nullus pannus est aial. Et pñr accidit/ quis accipim? mō
 nozem vlem: quēadmodū si dicamus/ ois bō potest esse
 albū, et aliqđ album potest ēē aial: ois homo aial: et ois
 pānus pōt esse albū, et aliqđ albus potest ēē aial/ et nullus
 pānus est aial: quē est cōclusio. ¶ Quū igit termini acce
 pti in hac cōpositione aliquādo significant affirmatiuā
 necessariā, et aliquādo negatiuā necessariā, monstrat q
 bec cōpōlicatio nō est spēs oino ad cōlonem ex p: lonib/
 cuiuscuq; materie/ hoc est/ siue ponat absoluta/ siue ne
 cessariā/ siue possibilis: et hoc qm dū cōcludit aliquādo
 negatiuā necessariā/ et aliqñ affirmatiuā necessariā/ signi
 q nō concludit cōclusionē aliquā necessariā: et qm cōclu
 dit necessariā/ signi q nō concludit cōclusionē/ absolutam
 necq; possibilem: qm absoluta et possibilis nō sunt neces
 rie. ¶ Sūt igit sylloz cōcludentiū hac in figura et in hac
 mā spēs octo, quū non nūtar indefinita pter particula
 rem: quātor perfecte et be sunt: que in alyis etiam materis
 cōcludūt: et quātor imperfecte: et be sunt appropriatē huius
 materie. ¶ Qd autē dixit Themistius/ q in his quātor
 imperfectis nō est vtilitas penitus: nāq; si negatiue extite
 rint et posterius ipsas a pñ fm plus/ pueritē et ad eas
 que sunt fm minus: sed be ad arte nibil oino faciunt: si
 autē ppōnes iste fuerint fm minus/ nō fiet de ipsis que
 stio in arte aliqua ex artib/: que ponūt ppōnes in qōnē
 neq; ponunt etiā pñ in artibus scientibus questionē.
 ¶ Dicitū inq; hoc est impole: qm tam exposuimus mo
 duz/ fm quē fiunt/ ac fm quē conferunt arti dialectice:
 dicimus/ si admiserimus/ q ars non faciat ppōnes fm
 minus: qm verisimile est/ vt quī debac nā ingrit/ ipsa
 etiā faciat. Et bec est actio scientie diuine.

Cōplicatio possibilis et inexistit in figura p^a. Ca. XIII
Dicamus igit si fuerit vna ex duab^{us} p^ossibilis si fuerit maior p^ossitio possibilis et minor absoluta et spes syllogiz^{um} quatuor inueniunt^{ur} in hac cōpōsitione et crunt pfectio^{ne} hoc est manifeste pclusionis s^um dictu^m de omni sunt aut quatuor spēs hoc est pcludens vlem affirmatiua et vlem negatiua et particularē negatiua et particularem affirmatiua erūt autē pclones ipsarū possibilis vere. Et si fuerit maior absoluta et minor possibilis sylli cōcludentes in hac specie mitionis erit in figura erūt impetientes ex ipsi cōclusio affirmatiua erit possibilis siue vls fuerit siue pricularis negatiua x^o aut possibilis erūt aut necessaria siue particularis siue vls. Et sit ergo pūm maior possibilis et minor absoluta et sint vles dico q^{uod} cōcludunt pclusionē possibilē puta in exemplo sic oē cōcludunt in actu et omne b a possibilē et pcludit q^{uod} omne c a p

Oñdit q̄re c
 cludentes ex
 terminis affi
 matiuā necē
 ⁊ negatiuā n
 cessariāz su
 p̄orū inu
 leo.

Sylli celud
rea in p^a fig
exuniformi
de pigneti s
octo: q^m mor
fecte ⁊ q^m tu
imperfecte.
Dem Ther
stij.

Contra The
nastium.

Ex maior
poli & mino
absoluta f
syllipfecti
cludetes p
ctū de omi

Si maior
rit absolu
mior polle
logismi cr
pfecti: & af
marini com
dūt & lom
polest: neg
ut do vñ ne
vel possib

In 3ª fig^a.
 Ieq^u modū p
 pōntis q̄ nō c
 uertit : qm̄ i
 fit maior i p
 figura.

In negativis
vlib⁹ si nega
na fuerit nec
erit 2° neci
si affirmati
non erit.

**Definitio p
fibilis.**

Idcirco summi
Tha pole
comprehendit
qd est in ac
t qd in po^o

Expōnis mediæ

stabilitur: hoc qm̄ dispositio ei? qd̄ dicimus: oē, b, est, a) possibilibz sūt qd̄ omne qd̄ est b, in po^a aut in actu est a) possibilibz. ¶ Quia cōditio ista dicta de omni, que accipit in ppōne maiore possibilibz, est diuersa a conditione dicta de oīque accipit in maiore ppōne absoluta aut necessaria: hoc qm̄ si dicamus: oē, b, est, a, in actu aut ex necessitate planū qd̄ in pluribus materiis verificant ppōnes iste de omni eo qd̄ est b, in actu tñ: vt quibz dicimus: oīs homo est ambulans: oīs homo loquitur: qm̄ ambe ppōsitiones iste de eo tñ verificant qd̄ est b, in actu, non de eo qd̄ est homo in potētia: in multis autē verificantur de ambabus dispoñtibus simul: hoc est de oī eo qd̄ est in potētia: et de omni eo qd̄ est in actu: et pprie in mā necessaria: vt quā dicimus oē motū est corpus: qm̄ hoc est verū de moto in actu et de moto in potētia. ¶ Quum ergo ita res se bēat: cōe erit oī materiē in bis ppōnibus: b est necessaria et inexistē: vt predicatū in sit in actu oī illi qd̄ est terminus mediū: hoc est qd̄ a) in sit ex necessitate aut in actu oī illi qd̄ est b, in actu. Et ppter ea ingt Ari^o in hac mistioe, si fuerit maior absoluta et minor possibilis qd̄ syllogismi erūt imperfecti: qm̄ quibz minor sit possibilis: et maior absoluta aut necessaria, nō cōprehendit ipsam pōitio dicta de omni vniuersalis oī materiē: opz igit illud requere qd̄ cōcludit fm̄ partē materiē: quēadmodū requiritur pclusio ex ambabz affirmatiuis in 2ª figura: 13 cōcludat in aliqua mā. ¶ S; dīspō ppōnis possibilis est diuersa ab hoc: b, est qm̄ in oī materiā verificat qd̄ a) oī possibilis de omni eo qd̄ est b, in actu aut in potētia: quā enī dicimus: oē qd̄ est homo pōt ambulare: verificat de omni eo qd̄ est b, in potētia et b, in actu: et pñr se habet res in relis materiē: et hoc per se manifestū est ex iuductione materiē: et ignoro quō hoc latuit exposito: res: quibz res in hoc sit manifestissima. ¶ Postea xō qd̄ hoc est stabilitū: dicamus si fuerit dispositio dicti nostri: oē, b, est, a) possibilis: qd̄ vult de oī qd̄ est b, in actu aut in potētia a) pñrari possibilis: deinde posuerimus qd̄ oē, c, est, b, in actu: planū qd̄ a) oīcē de omni c) possibilis. Cōstabit declarabit res: quum maior extiterit vltis negatiua possibilis: et minor vltis affirmatiua absoluta qd̄ cōclū erit negatiua possibilis ex eadē dispoñe dicti de omni: cui cōdicio est in maiore ppōne negatiua possibilis: hoc qm̄ quā dicimus: nullus, b, est, a) possibilis: volumus qd̄ nulla res que sit b, in potētia aut in actu, sit a) possibilis: deinde ponamus qd̄ c, sit b, in actu: sequitur qd̄ c, nō sit aliqd̄ ex a) possibilis. Et si fuerit maior absoluta et minor possibilis: nō erit syllogismus perfectus: qm̄ cōditio pñrariōis absolute vere in omni mā, quēadmodū diximus, est, vt sit de rebus que actu inueniunt, nō in potētia: qre quā posuerimus qd̄ oē, b, est, a, in actu. Iōe quod est b, in actu est a, in actu: cōiungimus huic qd̄ c, est, a) possibilis: manifestū est qd̄ c, nō ingredit sub cōditionem dicti de omni: spēs ista syllogismi nō est manifeste pclusionis per se: b, est ex ppositionibus p se, sed ex alio: qd̄ accipit ex ppōnibus positis: bec autē est cōditio syllogismi imperfecti. Et ppter ea dixit Ari^o de spēbus syllogismi: quoz maior in hac mistione est absoluta et minor possibilis: qd̄ sit imperfecte: et excoigit aut ostēsiōne ipsarū per impole: et adducit ad ostēsiōne syllogismi imperfecti: qd̄ falsū impole non sequit ex falso possibilis: sed ad hoc mōstrādū pmo affert: qd̄ quā fuerint duo quoz vñū esse sequit ex eo qd̄ 2ª sit fm̄ pñtiaz syllogisticā: hoc est quum sint ambe ppōnes: opz ex necessitate vt pclusio sit segtur ex bis duobz: quā prius qd̄ est a) necessario est, vt fm̄ etiā qd̄ est pñs necessario sit: quāqz prius est possibilis: pñs itidem est possibilis: hoc est de possibilitate cōi, que cōtradicit impo-

Querōis

ibili. Exēplū huius qm̄ quā posuerimus qd̄ si est a) vt sit b, hoc est finitū: b, sit per se ex inuētiōne: sequit si a) est necessariū: vt b, etiā sit necessariū: et si a) fuerit possibile: vt b, etiā sit possibile: sit ergo pñmū a) possibile: b) co qd̄ b, qd̄ sequit ex a) erit etiā possibile: mōstratio huius qm̄ si fuerit nō possibile. ¶ Et volo per nō possibile remotionē oīum intētiōnū: quas sūt nomē possibile: quod est negatū verificatū de impole. Possibile ergo in tēpo re, in quo est possibile: poterit trāsire in actu: quā igit posuerimus a) possibile et b, nō possibile: iam poterit a) esse et exire in actu absqz hoc qd̄ b, sit: sed iam posuimus qd̄ si est a, est b, sequit igit vt b, sit et non sit simul: qd̄ fieri neqz et nō coheret: opz ergo si est a) possibile: vt b, etiā sit possibile: quēcūqz spēs accidat eius de quo dī nomē possibile. Quā itaqz sit hoc stabilitū: dico qd̄ nō sequit ex falso possibilis: falsū impole. Exēplū huius qm̄ si posuerimus a) esse falsū possibile: hoc est possibile: vt ponat eē in tēpo re, in quo nō est: dico qd̄ b, est falsū possibile: non falsū impole: hoc est falsū eternū. Exēplū huius si fuerint ppōnes aut vna ipsarū falsa possibilis: fieri nequit vt pclusio sit falsa impole: et hoc qm̄ si fuerit a) falsū et ipz in tēpo re falsitatis possibile verū et iaz posuerimus si a) possibile verū qd̄ b, possibile verū: et possibile non est falsū impole: erit ergo b) possibile et nō possibile sit qd̄ fieri neqz et nō coheret: quare quā fuerit vna ppōnū syllogismi aut ambe false possibilis, nō erit pclusio falsa impossibilis: sed falsa possibilis. ¶ Quā itaqz sit hoc stabilitū: ponamus binas ppōnes vltis: quarū maior sit affirmatiua absoluta: et minor affirmatiua possibilis: veluti si oē c, sit b, pñrari: et omne b, a, in actu: dico qd̄ ista cōpōitio semp cōcludit qd̄ c, pōt eē a) qd̄ monstrat: si enī nō fuerit possibile est oē c, esse a) erit dīctoriū suū nō possibile est: oē c, esse a, sed iaz posueramus: oē c, posse eē b, si igit posuerimus ppōnem istā in actu: hoc est: oē c, esse b, in actu: qd̄ est falsū nō impole et ipsam cōiungimus ei: qd̄ sequit ex dicto nostro: nō possibile est oē c, esse a, cōcludet nobis in figura tertia qd̄ aliqd̄ b, ex necessitate nō est a: qm̄ cum eo qd̄ dicimus nō possibile est oē c, esse a, verificat qd̄ dicimus: aliqd̄ c, nō est a, ex necessitate: fiet igit nobis in tertia figura bine ppōnes: quarū vna est affirmatiua absoluta et secūda particularis necessaria affirmatiua: cōclusio xō ex necessitate particularis necessaria negatiua: vt supra dictū fuit: aliqd̄ igit b, nō erit a, ex necessitate: atqui iā posueramus: oē c, esse a, in actu: qd̄ est cōtradictoriū pclusionis: qd̄ fieri nequit et nō coheret: falsū igit ac impole segtur necessario ex ppositiōe: quā pñmū posuimus ppōni false possibilis: et qua dicebamus nō possibile est: omne c, esse a, ex necessitate: qm̄ ex falso possibilis nō sequit falsum impole fm̄ qd̄ declaratiū fuit: illud igit ex quo sequit impole est impole. Quum itaqz sit falsū qd̄ dicimus: aliqd̄ c, non est a, ex necessitate: qd̄ sequit ex eo qd̄ dicimus: nō possibile est: oē c, esse a, qd̄ dicimus: nō possibile est: oē c, esse a, falsū: quāqz hoc sit falsum erit dīctoriū suū verū: qd̄ est: omne c, pōt eē a. Jam igit ex b) planū qd̄ pclusio huius syllogismi est polis. ¶ Atqui si fuerit falsū qd̄ dicimus non possibile: et destruat oēs dispoñes de quibus dictū possibile: sequit iaz vt possibile qd̄ est verū, qd̄ est cōclusio huius syllogismi sit nō tñ possibile ppriū: sed quēcūqz accidit ex spēb; illius: de quo dī nomē possibile: hoc est qd̄ cōtradicit ipso sibi ita vt cōcludat syllogismi iste tres conclusiones: absolute, possibile et necessariā: aut re pcedētem pcessu generis ad ista tria: et hoc est qd̄ significamus: quā dicim; nō impole: hoc autē ipz accidit eo qd̄ pñmū cōditione dicti de omni: sed quō dixit in hoc Ari^o qd̄ est possibile pro-

Liber Primus

pñū. Vide igit vt hoc dicat: qd̄ illud pcludit in hoc syllogismo: de quo iudiciū fert qd̄ sit vltimū ipsoz. Tñ nobis ptradicit aduersarius: qd̄ bec ē nēcio sequē: quēadmodū iter enūtiaciones de indefinita iudiciū ferimus: qd̄ ob vilitatem potentiam habeat particularis: cōsidera igitur istud: quoniam hoc latuit exposito. ¶ Atqui accidit huic cōpōitio vt pcludat in hūc mōdū: hoc est qd̄ non cōcludit aliquādo affirmatiua necessariā: et aliquādo negatiua necessariā: quēadmodum est dispō in syllogismo cōcludētibus: quā accepta fuerit absoluta ppria: que est ea, de qua verificat pñrariō vltis absoluta: hoc est in qua attestat sensus: pñrariō ipsius inēe omni subto in omni tēpo re aut plurimo ipsius: et be sunt ppōnes que inueniunt per inductionē: in qua perfectū tur oēs partes: quēadmodū oīs corpus niger et oīs nix alba. Differētia xō inter ipsas et necessarias est: quoniam de istis existimatur alius ipsarū possibilitatē in paucis tēpo turo pñrari possit: de necessariis xō nō existimatur: B; qm̄ in ipsis cogitur pportione essentialē: que est itra pñrari et subto: ex istis igitur absolutis: quēadmodū ingt Aristoteles: sūt plurimi syllogismi: ex absolutis xō que inueniuntur in paucis tēpo re: vt qd̄ omne motus sit b, planū non fieri syllogismi: sed multo magis tñ cū possibilis: quēadmodū non sit syllogismi possibilis fm̄ minus: quā igit bec absoluta: hoc est de qua nō verificat pñrariō vltis nisi in paucis tēpo re: accepta fuerit maior et minor possibilis: aliquādo cōcludet affirmatiua et nonnūqz negatiua. Causa autē huius est: qm̄ bec absoluta ita se bz vt vltis verificet in tēpo re pñrariō minor xō ex parte qua est possibilis nō cōprehendit sub maiore: quā possibile inueniat etiā in futuro: et hoc est vt arbitroz qd̄ determinat Aristoteles: vt ppōnes vltis accipiant vere in tribz tēporibz: nō de cō de omniū: hoc est qd̄ bec determinatio sit fm̄ dispoñem dicti de omni: nō enī pōt esse dictū de oī in ppōne maiore absoluta vera vniuersalis in tribz tēporibus: nisi in aliqua mā: et hoc vt verificet a) esse actu oī illi qd̄ est b, in potētia aut in actu: qd̄ quā ita fuerit: cōpōitio ex b) cōcludet fm̄ dictū de omni: qm̄ Aristoteles pcepit, ppōnes absolutas nō fieri nisi in hac mā. ¶ Quid igit voluit quā dixit ipsaz nō concludere fm̄ de cō de omniū: hoc est qd̄ absoluta miscet posibile et mōstrat eam pcludere per impole: Quid etiā voluit quā ait: qd̄ aliquādo pcludit affirmatiua: et aliqd̄ negatiua: sequit ergo vt bec absoluta nō sit ea absoluta quā ostendit pcludere per deductionem ad impole: et ita cōditio qd̄ ipsa cōcludat fm̄ dictū de omni colligit eē vera in aliqua mā nō in omni. ¶ Neqz est etiā pceptum qd̄ intellexit: vt ppositio absoluta apud ipm̄ ea sit qd̄ cōprehendit possibile et necessariā: quēadmodū ex ipso intellexit Themistius: ppter ea qd̄ ppositio bec, b, est absoluta fm̄ hanc dispoñem: nō inuenit extra intellectū. At qui intētiō ipsius est cōnumerare modos ppōnūz annexos modis entis aut pñis scitis. Et si itētiō Ari^o in modis est enumerare differētiās ppōnū ex parte inuētiōis et cognitionis: non erit vtilitas in absoluta fm̄ optionem Theophrasti et Themistii. Et si voluit cōnumerare ex parte scitoz pñmūz: que nobis insunt fm̄ nāmiaz in ipsis erit vtilitas: qm̄ multa sunt in qbus scimus pñrari inēe subiecto: et ignoramus an inuēum fuerit possibilis: an xō necessario. Credibile igit est vt de absoluta binas cōceperit intētiōes simul: b, est vt sit absoluta fm̄ scietiaz et absoluta fm̄ inuētiōne et sciam: et bec ea est quā definitūmus: nō autem ea, de qua meminit Alexander: qm̄ ex hac nō componit syllogismi nisi per accēs: hoc est in tēpo re determinato: quā enī miscet cum possibili, nō cōpōit ex ipa

Prior resolutioz

112

syllogismo: hoc est vt minor sit possibilis. Scdm̄ igit expōnes istam remouent dubitatōes cadētes sup re vi ri huius: cū hoc etiā qd̄ expositio ista vera est et cōueniens sententia ipsius in hac arte. ¶ Aristoteles aut mōstrat p terminos acceptos ex materijs qd̄ si in tali mistioe accipiat absoluta inuēta in paucis tēpo re in actu qd̄ inqz non erit oīo syllogismus cōcludens: qm̄ aliquādo colligit negatiua necessariā et aliqd̄ affirmatiua necessariā. Termini cōcludētes negatiua homo motus et equus: bō minor: motus medius: equus maior: et hoc qm̄ possibile est oēm hoīez eē motus et oēm motū i aliq tpe erit equus: in q nil aliqd̄ inueniat qd̄ moueat nisi equus: et ē nēcia nullus bō ē equus. Termini xō pcludētes affirmatiua bō motus et aial: qm̄ pole est oēs hoīez eē motus: et oēm motū in aliq tpe erit aial: puta in quo nil aliqd̄ moueat nisi aial: et pclusio affirmatiua necessaria: que est: oīs homo aial. Quā igit res ita sit absoluta: que accipit ea eritque nō appropiabit tēpo ri pter aliud tēpus: vt ex ipsius dispoñe sciamus eaz non esse necessariam: aut ignoretur hoc: quoniam maxima p ppositionum est istius dispoñtiōis. ¶ Sin autē extiterit ppō vltis maior negatiua absoluta et minor vltis affirmatiua possibilis: dico qd̄ ipsa pcludit negatiua possibilis fm̄ participatiōne nōis: hoc est: que dī de possibili et necessaria: quā igit dicimus hos syllogismos pcludere: hoc volumus qd̄ nō cōcludant affirmatiua aliqd̄ et negatiua aliquādo: sed cōcludant aut affirmatiua tñ aut negatiua solūm: aut tamen negatiua et affirmatiua in ipsis dī de pluribz intētiōibz: et bec est vna ex causis ob quā dicimus qd̄ non est perfectus. Exēplū huius si dicamus: oē c, est b, possibilis: et nullum b, a) absolute: dico igit qd̄ ex hoc cōcludit: nullū c, a) possibilis: et aliquādo erit cōclusio: nullum c, a) necessario: mōstratio huius qm̄ si nō est verū qd̄ dicimus: possibile est nullum c, esse a, sit verū suū dīctoriū: non possibile est nullū c, esse a, ergo sequit vt aliqd̄ c, sit a, ex necessitate: et hoc est manifeste pñtē per se: si igitur aliqd̄ c, sit a, ex necessitate: et omne c, b, in actu: et hoc trāsata ppositiōne possibili hac in figura ad absolutū, fiet syllogismus in 3ª figura ex binis ppōnibus affirmatiuis: quarū vna est particularis necessaria maior et secūda vniuersalis absoluta minor: sed iā declarauimus qd̄ hic pcludit particulare necessariā per positionē: et hoc qm̄ redit ad ambas affirmatiuas vltis in 3^a figura: quarū maior est necessaria: cōcludit particulare necessariā affirmatiua: hoc est: aliqd̄ b, esse a, ex necessitate: sed iā positū fuerat in syllogismo nullum b, est a, qd̄ fieri nō pōt et non coheret: impole autē nō segtur ex falso possibilis: segtur ergo ex eo qd̄ posuim; aliqd̄ c, esse a, ex necessitate: atqui si hoc falsū verū erit suū dīctoriū: veluti si dicamus: nō necesse est c, esse a, et b, verificat cum eo qd̄ est c, nō est a) possibilis: et non a) necessario: ppter ea erit pclusio syllogismi huius aliquādo negatiua necessaria: et aliquādo negatiua polis. ¶ Hoc autem mōstratur ex terminis: sit enī loco c) homo/ loco b) intel ligēs: loco a) corpus: et cōplicitur hūc in modū: possibile est oēm hoīem eē intelligēs: et nullum intelligēs est corpus: et pcludit: nullus bō est corpus: que est negatiua necessaria: sit etiāz pñmū c) bō/ b) sapiēs: et a) motus: ita cōplicitur syllogismus: possibile est oēm hoīem eē sapiēs: nullū sapiēs est motus fm̄ sapiētiam suam: et pcludit possibile est oēm hoīem nō esse motus: que est negatiua possibilis. Verū opz si voluerimus quo pficiat ex hoc puenientia aut qd̄ est pñmū puenientia: vt fiat inductio in hac cōpōitio in pluribus materijs inueniet enī res ita se habere: hoc est qd̄ cōcludit aliquādo negatiua necessariā et a) quando negatiua possibilem. Qd̄ si fuerit hac in

luta Alex. qd̄ accepti supia in diuisione p positionum. B; est finis digressiōis.

Si maior fuerit negatiua de inētiōe nō polis affirmatiua cōcludit 2ª negatiua polis et polis cōi ad necessariā et possibilem. Si maior sit vel le modū et affirmatiua cōcludit pñmū polis cōi ad necessariā et possibilem.

Ex in terminis qd̄ concludatur negatiua nēcia: aliqd̄ quando negatiua polis.

Ad hunc dicit de oī ppōne maiore polis et diuina abt qd̄ repit in maiore nēcia et de melle.

Ad hunc dicit de oī ppōne necessaria et de in esse.

Falsū cōis

Ad hunc dicit de omni in ppōne possibilis.

Ex falso polis nō segit falsū impole: et hoc monstrat hic Ari^o.

Ex ante polis segit pñrari: et intelligit Ari^o polis cōi qd̄ dicit impole.

Ad hunc dicit de hunc polis.

Ad hunc dicit de absolute maiore et minore polis affirmatiua segit pclusio polis.

Cōtra Abu: mazarēm qd̄ bec complicatio non teneat qd̄ dicit de ei.

Cōtra The^m qd̄ pñmū per absolutū nō intelligit eaz de qd̄ Themistius.

Ad qd̄ bec dicitur obsequia non hūit in alia trāslatiōe vltis ad aliqd̄ si gnū et pñrari pñrari digressiō in hoc loco.

Nota qd̄ male arguit 3ª Alex. qd̄ accipit hic ppōne abso-

Expōnis medie

figura minor negatiua possibilis nō erit syls perfectus: qm cōditio figure istius est q minor sit affirmatiua: verum si pueria fuerit negatiua possibilis ad affirmatiua: possibilis erit syls: qui pcedit: et pcedit accidit: quz extiterint ambe ppōnes negatiue bac in mistiōe: et minor fuerit possibilis: hoc est q nō pcedit nisi conuertat possibilis ad affirmatiua. Sin aut minor in hac figura fuerit negatiua absoluta nō erit syls pcludens: siue maior fuerit negatiua possibilis: aut affirmatiua polis. Termini concludentes affirmatiua necessariā: nix: aial: et albu: et B qm nulla nix est aial: et possibile est omne aial esse albu: et pclusio ois nix albi: que est affirmatiua necia. Termini nō pcludentes negatiua: pxi: aial: albu: et hoc qm ois pxi nō est aial: et omne aial pōt esse albu: et pclusio nulla pxi pōt esse albu: que est negatiua necessaria. Jā igit declaratu est: quū fuerint ambe ppositiōes vles bac in mistiōe: qm erit et qm non erit syls pcludens: qsq ex ipis perfectus et quis imperfectus: declaratu est etiā qm in imperfectis pclusio erit manifesta per sylm ad impossibile: et quādo per puerionem. Sed quum fuerit altera duarū ppōnūz huius mistiōis vlis et altera particularis: et maior possibilis vlis: siue negatiua: siue affirmatiua: et minor affirmatiua particularis: erit syls perfectus eodē modo: quō quādo ppōnes vtreque erāt vles: et maior possibilis et minor absoluta et modus huius erit idē illi mō: B est polis pter qd p hic est particularis et ille vlis: et B manifestū ex itētiōe dicti de oī: quēadmodum et in illis.

Si nō fuerit maior ppō vlis et absoluta: nō aut possibilis et minor particularis possibilis: siue fuerint ambe ppōnes affirmatiue siue vna ipsarū affirmatiua et altera negatiua: erit ex hoc syls pcludentes imperfecti: et ex ipis aliqui mōstrant per impole ad similitudines monstratoz per impole in mistiōe ex ambabz ppōnibus vlibus: alij nō mōstrant per puerionē: puta quum fuerit minor particularis negatiua possibilis: quēadmodum se habet res et quz erat negatiua vniuersalis. Sin aut extiterit minor negatiua absoluta: nō erit syls. Termini pcludentes affirmatiua: nix: aial: et albu: et B quoniam aliqua nix nō est aial: et omne aial pōt esse albu: et conclusio aliqua nix est albu. Concludentes nō negatiua: pxi: aial: et albu: et hoc qm aliqua pxi nō est animal: et oē animal pōt esse albu: et pclusio aliqua pxi non est albu: que est negatiua necessaria particularis. Qd si accepti fuerint termini isti indefiniti loco particularium: et nō fuerimus imaginati in ipis: qd imaginabamur in particularibz: qd p dicebam: alij nix nō ē aial: qd ps ipsi sit aial: opz qd stābilia p terminos: qd sint cōdes particularibz et indefinitis.

Si nō extiterit ppō vlis minor et particularis maior: seu negatiua affirmatiua: aut polis: aut absoluta: nō erit ex hoc syls: et psimilr si fuerint ambe ppositiōes particulares aut indefinite: nō erit syls: siue maior fuerit absoluta et minor possibilis: siue eoduerlo: demonstratio aut huius est demonstratio de his spēsbus in materijs nō mistis. Termini pcludentes affirmatiua necessariā in istis: quū fuerit maior particularis: bō: albu: et animal: bō minor: albu: medius: et aial maior. Concludentes nō negatiua: pānus: albu: et aial. Sed iā declaratu fuit ex B: qd pcludat in hac spe mistiōis in ista fig: B ē in p: et qd nō pcludat: et qd perfectus et quis nō perfectus.

Tractatus de mistione necessariā et possibilis in p^o fig^o. Cap. XIII.
Quum nō extiterit vna ppōnūz syls possibilis et altera necessariā: spēs sylloz pcludentium: erunt fm niūm pcludentiū ex possibilibz et

Aluerrois

absoluta perfecti et nō pfecti. Perfecti enīz erūt hīc: quū maior fuerit possibilis: quēadmodum et ibi: imperfecti nō quū maior fuerit necessariā et minor possibilis: pcludentes autē hic erunt possibilis: quū ambe ppōnes fuerint affirmatiue: seu syls perfecti extiterint aut imperfecti: vles aut pliculares. Si nō vna ppōnūm fuerit affirmatiua: et altera negatiua: ac affirmatiua qdem necessariā: negatiua autē possibilis: erit cōclusio possibilis: sin aut affirmatiua extiterit possibilis: et negatiua necessaria: conclusio nōnūqz erit negatiua possibilis: et aliqui negatiua absoluta: veluti et in mistiōe possibilis atq absolute qm negatiua erat absoluta: conclusio fuerat aliqui negatiua necessaria: et nōnūqz possibilis negatiua: et hoc penitus: siue ambe ppositiōes vles fuerint: siue vna ipsarū vlis et altera in pte: B est quū maior erat vlis: et minor particularis: quum enim maior erat in parte non concludebat penit. Possibile nō hoc in loco in pclusionibus fortasse significat ad similitudine eius qd significabat possibile in pcludētibz hoc est possibile vles: qd cōprehendit tres inētiōes: quēadmodū exposuit Abumazar. Fortasse autē vult in hoc possibile verū fm modū: quō exposuim⁹ in mistiōe possibilis et inētiōis: hoc est possibile manifestū: sed si res ita se habet: cur dixit aliqui negatiua absoluta: et aliqui negatiua polem: et tacuit qd possibile: puta: possibile cōsequens: et nō distinguit ipm ad modos inētiōis res: et nō dixit: qd syls pcludat negatiua necessariā: qm hoc est particulare: et in quadā mā: Et fortasse syls concludebat negatiua necessariā: qm negatiua necessariā est alia a negatiua necessariā: quēadmodū nō dixit hoc in loco: qd syls cōcludat affirmatiua necessariā: qm hoc est particulare et in aliqua mā: quēadmodum pclo affirmatiua in 2^a figura. Sint igit ambe ppōnes vles affirmatiue: et maior necessariā: minor autē possibilis: dico q iste cōcludit cōclusionē possibilē nō necessariā: et q syls in hoc nō est pfectus. Exēplū huius: si dicamus: omne c: b: possibile: et omne b: a: necessario: dico q pcludit: oē c: a: possibile: qd est syls imperfectus: qm cōditio dicti de omni in ppōne necessariā est: qd a: sit pdicatum de omni eo: qd est b: in actu: nō in potentia: qd aut in ipso sequat pclusio possibilis: mōstrat per sylm ad impole fm modum: quō mōstratum fuit in fili buic in mistiōe alia: et hoc quū acceptus fuerit dīctoriūm pconis: B est negatiua necessariā: qm non possibile verificat de negatiua necessariā: et puerimus ipsi ppōne possibile ex syllogismo: B est minorē posteaq trāslulerimus ipsam ad inētiōem: et pcludet in figura tertia particularis negatiua necessariā: qm B redibit ad figurā primā: et pclo erit necessariā: sequet aut ex ipso dīctoriūm ppōnis maioris: hoc est negatiua necessariā: nā maior fuerat affirmatiua necessariā. Qd si maior fuerit possibilis et minor necessaria: erit in B syls perfectus: et B planū ex intētiōe dicti de omni fm q supra dictū est: et erit conclusio possibilis. Qd si vna ex duabus ppōnibz extiterit affirmatiua et altera negatiua: et fuerit negatiua necessaria maior: et minor possibilis: erit syls imperfectus cōcludens binas hōes negatiuas: vna negatiua absolutam: et altera negatiua possibilē: et non dī: qd cōcludat negatiua necessariā: qm B qdem fieri pōt: quū fuerit minor extremitas in potentia sub medio: sed B non verificat nisi in aliqua mā. Atqui monstrat psimilr per sylm ad impole: qd pcludit pclusionē absolutā negatiua et possibilē: sit enī omne c: b: possibile: et nullum b: a: necessario: dico q pcludit: nullum c: a: in actu aut possibile: mōstratio huius: qm si non sit vera bec pclusio: vera erit sua cōtradictoria: B est: aliqui c: a: ex necessitate: et hoc: qm ista dīcit cōclusionē in qualitate

In syllo affirmatiua siue pfecta siue imperfecta erit polis. In negatiua siue pfecta siue imperfecta erit polis. Si nō necia se queat p qm polis negatiua qm qd sic.

Ad qd huiusmodi sit polis in ploclo.

Nota qd syls negatiua pua dicit pōt pcludere negatiua necia: non aut negatiua necessariā: qd ē B qd ē B et cetera dicit voluit in mistiōe pūgē et de inēti.

Liber Primus

tate et quantitate: coniungamus autē ipsi ppōnem vlem negatiua necessariā ex syllogismo: qd b: non est a: ex necessitate: et cōcludet in secūda figura: qd b: nō potest ēē: c: sed iā posueramus: omne c: esse b: possibile: qd fieri non potest et nō coheret: sed quz fuerit falsa necessaria affirmatiua: vera erit cōtradictoria: hoc est negatiua absoluta: qd si fuerit vera negatiua absoluta: poterit cum ea verificari negatiua possibilis: quoniam absoluta ē possibilis inuēta. Sin autem ppositio maior extiterit negatiua possibilis: et minor affirmatiua necessaria: erit syls perfectus: et cōclusio possibilis fm q declaratu fuit ex ppositiōe dicti de oī: et Ari^o dixit: qd nō pōt monstrari p syllogismū ad impossibile. Si nō ppō minor fuerit negatiua possibilis: nō erit syls pfectus: sed syls erit perfectus per cōuersionē negatiue possibilis ad affirmatiua: fm q supra diximus: qd si minor fuerit negatiua necia: et maior affirmatiua possibilis: nō erit syls: neqz qm simul extiterint negatiue: et minor fuerit necessaria. Termini cōcludentes affirmatiua: nix: aial: albu: et hoc: qm nulla nix est aial: et omne aial albu: possibile: et pclusio affirmatiua necessaria: qd ois nix est albu. Termini nō cōcludentes negatiua: pxi: aial: albu: et hoc: qm cōcludit nulla pxi albu: que est negatiua necessaria. Cōclit si acceperimus binas negatiuas: hoc: qm pxi nō est aial: et aial non est albu: et pxi itidē nō est albu: et ad bec qm nix nō est aial: et animal nō est albu: possibile: et nix albu. Sed quū fuerit vna duarū ppōnūz particularis: et maior extiterit necessaria et negatiua: cōclusio erit absoluta negatiua: et negatiua possibilis: quēadmodū se habebat res: quū erant vles: et maior negatiua: B autē mōstrat per impole: quēadmodū ostēdebāt in vlibus. Qd si minor fuerit particularis affirmatiua necessaria: et maior negatiua possibilis: erit pclusio possibilis in parte: B planū ex intētiōe dicti de omni. Atqui si etas fuerint affirmatiue: sit: et maior vlis necessaria: erit cōclusio quozq possibilis: mōstratio aut huius eadē erit: que et prius: quū ambe erant vles affirmatiue. Qd si ppō vlis fuerit minor et particularis maior: et particularis extiterit necia et vlis possibilis: siue fuerit affirmatiua seu negatiua: nō erit syls. Termini pcludēs affirmatiua necessariā: bō: aial: albu: et hoc: qm omnis bō pōt esse albu: et aliqd album non est aial: et bō est aial ex necessitate: et bō etiā pōt nō ēē albu: et aliqd albu animal: et bō est aial ex necessitate. Termini nō pcludēs negatiua: pānus: albu: aial: et hoc: qm possibile est pānus esse albu: et aliqd albu nō est aial: et pānus nō est aial. Cōsimilr possibile est pānus quozq nō esse albu: et aliqd album est aial: et pānus nō pōt ēē aial: siue minor fuerit negatiua: siue affirmatiua quum extiterit vlis et possibilis: nō concludit. Eodē pacto quū fuerit minor vlis necessaria: siue negatiua: siue affirmatiua: et maior polis particularis: iste nō cōcludit penitus. Termini concludēs affirmatiua: quū fuerit negatiua: Lorus: albu: animal: et hoc: qm coruus nō est albu ex necessitate: et aliqd album aial possibile: et cōcludit: coruus est animal ex necessitate. Termini nō pcludentes negatiua: pxi: aial: albu: et B qm pxi nō est albu: et aliqd album aial: et pxi non est aial ex necessitate. Termini nō pcludēs affirmatiua: quū minor fuerit vlis affirmatiua et necessaria: cygnus: albu: aial: et hoc: qm omnis cygnus albu ex necessitate: et aliqd album aial. Conclusio ois cygnus aial: que est necessaria: cōcludēs nō negatiua: nix: albu: animal: et hoc: qm nix est albu: et aliqd album aial: et nix nō est animal ex necessitate: que est cōclusio. Et psimilr nō erit syls in hac specie: quum fuerint ambe ppositiōes indefinitę vel particulares: aut vna ipsarū indefinita et altera particularis:

Pror resolutorioz

113

siue maior fuerit possibilis et minor necessaria: aut econuerso. Termini nō cōmunes his omnibus speciebus concludentes affirmatiua: homo: album: animal. Concludentes nō negatiua: inanimatū: album: animal. Compositio autē ipsorū facilis exercitatio in eis. Ceterū ex hoc tractatu iam est manifestū: qd spēs syllogismorū compositorum in hac figura fm mistiōes possibilis et absolutę sunt equales speciebus syllogismorū compositorum ex possibili et necessaria: concludentes cōcludētibus: et non concludentes non concludētibus: et concludentes perfecte cōcludētibus perfectis: et concludentes imperfecte concludētibus imperfectis. Et via per quā ostenditur imperfecte est vna et eadem: et declaratu etiā est: qd in affirmatiuis conclusiones sunt possibilis: et cōsimilr in negatiuis: quū ppositiōes maiores sunt possibilis: quū nō fuerint necessariae aut absolute: erunt in mistiōe ex possibilibus et absolutis: necessariae aut possibilis: in mistis nō ex possibilibus et necessariis: erunt negatiue absolute: aut negatiue possibilis.

Tractatus de cōplicatione polis in 2^a fig^o. Cap. XV.

Quum nō fuerint bine ppositiōes possibilis in secūda figura: non erit syllogismus cōcludens: siue extiterint affirmatiue: aut negatiue: siue vna ipsarū affirmatiua et altera negatiua: seu simul fuerint vniuersales: aut particulares: aut vna ipsarū vniuersalis: et altera particularis. Sin autēz vna ipsarū fuerit absoluta et altera possibilis: si affirmatiua fuerit absoluta et negatiua possibilis: non erit syllogismus concludens: qd si negatiua extiterit absoluta et vniuersalis: erit syllogismus concludens: cōsimiliter accideret: quum fuerit vna duarū ppositiōum necessaria: et altera possibilis. Oportet autē vt possibile in conclusionē horum syllogismorū intelligatur hoc in loco fm modū: quo intellectum fuit in pcedētibus. Opere nō pūm est: vt primo declarem: qd vlis negatiua possibilis nō cōuertitur seruata quantitate et qualitate: quēadmodum conuertitur negatiua necessaria et negatiua absoluta. Ponamus igit pmiū: qd pole sit nullū: et ēē: a: dico qd nō segē ex B: vt possibile sit nullū: et ēē: c: mōstratio huius: qm si bec ēē vera: ēē simul cū ea vera vlis affirmatiua possibilis: puta: possibile est oē a: esse c: ppter ea q affirmatiue poles redeit ad negatiuas poles: vles ad vles: et particulares ad particulares: et B qm cum eo: qd dicimus: pole est nullum: et ēē: a: verificat affirmatiua ipsi aia: puta: pole est oē c: esse a. Qd si verificat cūz hoc: qd dicimus: pole est oē c: esse a: qd dicimus: pole est omne a: esse c: igitur vlis affirmatiua polis cōuertet vliter: sed iāz declaratu fuit: qd nō puerit: hoc igit impole et nō coheret. Anplius qd nō conuertatur semper planum ex materijs: dīco enim qd si possibile est nullum: et ēē: a: poterit etiam aliqd a: nō ēē: c: ex necessitate: exēplū huius: qm pole est nullū boiem ēē albu: et tū aliqd albu ex necessitate nō est bō: puta: nix et cygnus: qd si opz aliqd a: nō ēē: c: ex necessitate: non verificabit cū hoc pole est omne a: nō esse c: quoniam opz aliqd ipius et necessarium est: vt non sit.

Dixit. Sed iam estimabit aliq negatiua polem monstrari per deductionē ad impole: puta: in exēplo: si aliq dicat: qd hoc qd dicimus: pole est nullum: et ēē: b: puerit vere: qm pole est nullū: et ēē: a: mōstratio huius: qd si nō est verū: qd dicimus: possibile est nullū: et ēē: a: erit igit dīctoriū suū verū: hoc est: nō pole est nullum: et ēē: a: et quoniam est quod dicimus: non possi-

Spēs sylloz mistorū tā concludēs qd nō pcludēs pte cū et imperfecte sunt cōdes in ababz mistiōibz in fig^o p^o.

Hic dīctatur qd nō pūitur vna negatiua polis i seipaz vniuersali.

Demonstratio ex terminis.

Hic ponit modū falsum qd possit ostēdi qd concludit vna negatiua polis i seipaz

De syllo particularibz i b^o figura misti ex inētiū et poli

Expōnis medie

Idcirco excludit
ille modus.

bile est nullū/b/e/a: sequitur ex ipso/vt aliqđ/b/e/ neceſſi-
tate ſic/a/ est hoc: qm̄ declaratu est/qđ cōuertit particu-
laris neceſſaria: aliqđ igit̄/a/ ex neceſſitate erit/b/ sed iam
poſuimus/qđ poſſibile eſt nullū/a/e/b/ qđ fieri nō pōt/
z non coheret. ¶ Atqui in hoc ſermone eſt deceptor: B
qm̄ non ſequitur ex eo/qđ dicimus non poſſibile eſt nul-
lū/b/e/a/vt dicamus: aliqđ/b/e/ neceſſitate eſt/a/ ſe-
quitur ex ipſo/vt aliqđ/b/e/ ex neceſſitate non ſit/a: qm̄
quod dicimus: aliqđ/b/e/ ex neceſſitate nō eſt/a/ contra-
dicat ei/qđ dicimus: poſſibile eſt nullū/b/e/a/ quēadmo-
dum cōtradictur: aliqđ/b/e/ ex neceſſitate eſt/a/ z poſſi-
bile eſt: omne/b/e/a/ quoniam igit̄ ex eo/quod dicimus/
poſſibile eſt: omne/b/e/a/ ſequitur poſſibile eſt nullū/b/
eſſe/a/ z ei/qđ dicimus: poſſibile eſt/ omne/b/e/a/ z tra-
dicat aliqđ/b/e/ ex neceſſitate nō eſt/a: qđ dicim⁹:
poſſibile eſt/ omne/b/e/a/ contradicit aliqđ/b/e/ ex ne-
ceſſitate eſt/a/ z aliqđ/b/e/ ex neceſſitate nō eſt/a/ z conſi-
milr p̄radicant ambe iſte particulares p̄pōnī negatiue
poſſibilit: puta ei/qđ dicimus: poſſibile eſt nullū/b/e/a/ ex
illa igit̄/que cōtradicit hui⁹ ſequitur ipſius cōtradi-
ctorium: quoniam cui contradicit cōſequens ex eo/ipm̄ ſi
milr etiam cōtradicit illi/ex quo ſequitur cōſequens: ei igit̄/
qđ dicimus: poſſibile eſt nullū/b/e/a/ duo contradi-
cunt: vnū/ aliqđ/b/e/ ex neceſſitate non eſt/a/ z alterū/ aliqđ
b/e/ ex neceſſitate eſt/a/ Ergo ex eo/qđ dicimus in ſyllo ad
impoſſibile non poſſibile eſt nullū/b/e/a/ ſequitur ali-
quando aliqđ/b/e/ ex neceſſitate eſt/a/ z nōnūqđ aliqđ/b/
ex neceſſitate non eſt/a/ qđ ſi que ſequitur fuerit particula-
ris negatiua neceſſaria: nō deducet ſermo ad impoſſibi-
le: quoniam particularis negatiua neceſſaria non cōuertit:
ſed aliquādo erit/qđ poſſibile ſit nullū/b/e/a/ eſſe/b/ z aliqđ
b/e/ ex neceſſitate non ſit/a/ veluti ſi dicamus: poſſibile eſt
nullūm hominem eſſe album: z aliqđ album non eſt homo
ex neceſſitate: puta nix/ z cygnus. Jaz igit̄ declaratum
fuit negatiua poſſibilem nō cōuerſi. ¶ Ponamus itaqz
binas p̄pōnes vles poſſibiles: quarū vna ſit affirmati-
ua z altera negatiua in ſecūda figura: puta dicamus: poſ-
ſibile eſt omne/c/e/e/ b/ z poſſibile eſt nullū/a/e/e/ b/ dico
qđ hec complicatio nihil cōcludit: quoniam negatiua poſſi-
bilis cōuerſi non poteſt: quēadmodum poterat in mā
abſoluta z neceſſaria. ¶ Neqz etiā conſimilr per ſyllm̄
ad impoſſe monſtratur/qđ ſit ſylls: ſi enim acceperimus
cōtradictoriū cōcluſionis affirmatiua z poſtem non acci-
det ex hoc impoſſe: quoniam hec ſequentem ſequunt̄. B eſt:
affirmatiua poſſibilis/ z negatiua poſſibilis: z cōſilr ſi ac-
ceperimus cōdictoriū affirmatiua neceſſaria particula-
rem aut negatiua. ¶ Oino igit̄ ſi erit ex iſta complica-
tione ſylls/ ipſe per ſe cōcludet cōcluſionē poſſibile/ quā
fuerint ambe p̄pōnes poſſibiles: nō autē p̄clonē abſolu-
tam aut neceſſaria: quoniam non eſt in hoc ſyllo p̄pō fm̄
iſtam diſpōnem. Si autē cōcludet cōcluſionem poſſibi-
lem/ aut erit negatiua poſſibilis/ aut affirmatiua poſſibi-
lis: ſed ex terminis monſtra/ qđ aliquando p̄cludit nega-
tiua neceſſaria: z aliqđ affirmatiua neceſſaria: ex vtraqz
aut iſtarū ſnuz ſequitur/qđ ſit impoſſe p̄cludi aut negatiua
poſſibile aut affirmatiua poſſibilem: z hoc qm̄ negatiua
neceſſaria deſtruit affirmatiua ac negatiua poſſibiles/ z
p̄ſilr affirmatiua neceſſaria deſtruit vtraqz. Termini cō-
cludentes negatiua in hac mā: bō: album: equus: albus ter-
minus medius: z bō minor: z componit ſic: poſſibile eſt
oem hominem eſſe albū: z poſſibile eſt nullū equū eſſe albū:
z concluſio nullus hō eſt equus: que eſt neceſſa. Quā igit̄
a negatiua fuerit/a/ ex neceſſitate nō verificabit̄: vt oē/a/
poſſit eſſe in/c/ iterū vt oē/a/ poſſit nō eſſe in/c/ qm̄ ipſa cō-
uerſi ad affirmatiua. Ex hoc igit̄ planū qđ hec complicatio

Ex abab⁹ de
p̄tinget nihil
ſeqt̄ i 2^a fig^a:
qm̄ negatiua
nō p̄uertitur.

Mō ſi eſt ſyl-
logiſm⁹ in 2^a
ex abab⁹ p̄in-
gēt oino ſe-
quēt̄ 2^a con-
tignō nō abſo-
luta neqz ne-
ceſſaria.

Aluerrois

rio non p̄cludit cōcluſionē poſſibile/ neqz negatiua/ neqz
affirmatiua. ¶ Jazqz monſtratur eſt etiā hoc/qđ ſilr p̄clu-
dit in aliqđ mā affirmatiua neceſſaria: puta ſi accipiamus
loco eg aial: z B qm̄ p̄cludit/ ois hō aial: que eſt affirma-
tiua neceſſaria: cum qua neqz verificari pōt affirmatiua
poſis neqz negatiua poſis: z B qm̄ qđ p̄radicat negatiue
poſſibilit/ planū eſt p̄ ſe: qđ autē ſedat affirmatiue poſſibi-
li planū eſt ex eo/qđ ipſa ſequitur ex negatiua poſi: z p̄ſilr
monſtratur eſt qđ nō erit ſylls in hac fig^a: ſi ēt varies lo-
cū negatiue/ B eſt ſi poſueris/ minorē poſtea qđ fuerit ma-
ior/ aut cōuerſor: z p̄ſilr declaratu eſt qđ non erit ſylls
ſi accipiamur ambe p̄pōſitiōes affirmatiue aut negatiue:
demonſtratio autem hui⁹ eſt per hos eodem terminos:
neqz erit difficile hoc exercitatio in eis.

¶ Complicatio abſolute z poſis in 2^a fig^a. Cap. XVI.

Quod ſi vna duarū p̄pōnūz in hac figura
fuerit abſoluta z altera poſſibilis
z negatiua fuerit poſſibilis/ non erit ex B ſylls
oino/ ſiue ambe p̄pōnes ſimul vles exiterint/
ſeu particulares: monſtratio aut ſup B eadez eſt: quā feci-
mus/ quā ambe ſimul erāt poles z in eiſdē terminis: hoc
eſt quoniam inueniētur p̄cludētes aliqđ negatiua neceſſa-
ria: z aliquādo affirmatiua neceſſaria. ¶ Qđ ſi fuerit p̄pō
negatiua abſoluta z affirmatiua poſſibilis/ z fuerit ambe
vles/ erit ſylls in hoc: qm̄ negatiua abſoluta cōuertitur:
ſi fiet maior in p^o fig^a fm̄ qđ p̄dicimus/ ſiue negatiua fuerit
maior/ ſiue minor: ſi minor/ monſtrabit̄ B per duas p̄uer-
ſiones/ per p̄uerſionē maioris/ z p̄uerſionē cōcluſionis/ B
qđ p̄dictū fuit. ¶ Qđ ſi fuerint ambe negatiue: B eſt ne-
gatiue vles: z fuerit vna ipſarū poſſibilis/ z altera abſolu-
ta: erit ſylls imp̄fectus: vbi conuerſa fuerit negatiua poſ-
ſibilis ad affirmatiua: quoniam erit ex binis p̄pōnibus/ ne-
gatiua abſoluta z affirmatiua poſi: ſi nō exiterint ambe
p̄pōnes affirmatiue non erit ſyllogiſmus: hoc autēz pla-
num ex eo/qđ aliquādo cōcludit affirmatiua/ z aliquan-
do negatiua. Termini cōcludentes affirmatiua z homo/
ſanitas/ aial: z hoc quoniam poſſibile eſt oem hominem
eſſe ſanum: z omne animal eſt ſanum: z ois homo eſt ani-
mal ex neceſſitate: que eſt cōcluſio. Concludētes hō nega-
tiua: homo: ſanitas: equus: z hoc quoniam poſſibile eſt
oem hominem eſſe ſanum: z omnis equus eſt ſanus: z p̄clu-
ſio: nullus homo eſt equus: que eſt negatiua neceſſaria.
Sin autē exiterit vna duarū p̄pōſitiōnū vniuerſalis z
altera particularis erit in hoc: quēadmodum in eo/ in quo
accidit/ vt ambe ſint vniuerſales: id eſt cōditio cōcludēs
in yſ/ eſt cōditio cōcludens in iſtis/ z non cōcludens in il-
lis eſt nō cōcludens in his: z hoc quoniam ſi fuerit affirma-
tiua abſoluta vles/ aut particularis/ nō erit in B ſylls: z B
monſtra/ quēadmodū z illō/ quā fuerint vles z per eoſ-
dē terminos. ¶ Qđ ſi vles fuerit abſoluta z negatiua erit
ſylls per p̄uerſionē ad p̄mā figuram: ſi nō ambe fuerint
negatiue z vna ipſarū vles abſoluta/ erit p̄ſilr ſylls imp̄-
fectus: quā fuerit p̄uerſa negatiua poſſibilis ad affirma-
tiua poſtem/ fm̄ qđ declaratu fuit: qđ ſi fuerit negatiua ab-
ſoluta particularis/ nō erit ſylls: ſiue altera p̄pōſitiō exite-
rit affirmatiua ſeu negatiua. Et conſimilr non erit ſylls
quum fuerint ambe p̄pōſitiōes indefinitę/ aut particula-
res/ aut vna ipſarū indefinita z altera particularis/ ſeu ſint
affirmatiue ſimul aut negatiue: demonſtratio aut ſuper B
eſt eadez cū demonſtratiōe p̄cedēte z in eiſdē terminis.

¶ Complicatio poſis z neceſſarie in 2^a fig^a. Cap. XVII.

Quod ſi vna duarū p̄pōnūz in hac
fig^a poſis z altera neceſſaria/
z fuerint ambe vles/ ac negatiua exiterit ne-
ceſſaria/ erit ſylls per p̄uerſionem negatiue ad
p̄mā

exiterit vna p̄pōnūz in hac
fig^a poſis z altera neceſſaria/
z fuerint ambe vles/ ac negatiua exiterit ne-
ceſſaria/ erit ſylls per p̄uerſionem negatiue ad
p̄mā

Mō qđ p̄ſilr
reſolū ſi nō
pōt p̄cludi
affirmatiua
neceſſaria/ z
negatiua. Al-
terū qđ cor-
naſ adducere
terminos gēna-
tūz neceſſaria/
maticū/ albiū
hō: ſi p̄ſilr
pōt igit̄ ſi m-
nime fieri pōt
ſeqz opz ſu-
mere p̄pōnes
eodem p̄te ve-
raſ: B at i b̄leſ
terminos fieri ne-
qz: B eſt ratiōe
p̄z: qm̄ opz ſu-
mere minorē
ſi maiorē/ er-
go qđ affirmati-
ua ſi vna non
p̄t alterare
gari/ ergo nō
pōt recipi ter-
mini de oi.

¶ In 2^a fig^a ſi
negatiua iſta
poſis non ſit
ſylls i vltima
modia.

Si p̄pō negati-
ua fuerit ab-
ſoluta ſit ſyl-
logiſm⁹ p̄ p̄-
ſilr ſylls ad
2^a idem iſta
ley i p^o ce ma-
ior abſoluta
negatiua.

Que p̄clones
in modis p̄-
cularib⁹ p̄clu-
dantur.

In 2^a fig^a et
neceſſa negati-
ua z affirmati-
ua poſi erit ſyl-
logiſm⁹ p̄clu-

Liber Primus

Idcirco excludit
ille modus.

Idcirco excludit
ille modus.

Idcirco excludit
ille modus.

Que p̄clones
in modis p̄-
cularib⁹ p̄clu-
dantur.

Idcirco excludit
ille modus.

primas figuram: in qua maior negatiua neceſſaria/ z mi-
nor affirmatiua poſſibilis: ſed iaz monſtratu fuit/ qđ hec
p̄cludit abſoluta z poſſibilem/ ſiue neceſſaria fuerit ma-
ior/ ſiue minor: ſin autē affirmatiua fuerit neceſſaria nō
erit ſyllogiſmus: hoc autē planū ex terminis ſi poſueri-
mus extremitatē minorēm hominem/ z mediu albū/ z ma-
iorem cygnū: z hoc/ quoniam poſſibile eſt nullum hominem eſſe
album: z omnis cygnus eſt albū ex neceſſitate/ z conclu-
ditur nullus homo eſt cygnus: que eſt negatiua neceſſa-
ria. Cōcludens autē negatiua neceſſaria/ non poteſt cō-
cludere poſſibilem penitus/ neqz affirmatiua neceſſaria/ neqz nega-
tiua: z planū etiam qđ non cōcludit cōcluſionē negatiua
neceſſaria: qm̄ neceſſaria erit ex amab⁹ neceſſariis/ aut
ex ſyllo in quo exiterit neceſſaria negatiua: ſed affirma-
tiua abſoluta non eſt poſis fm̄ qđ monſtratu fuit. Conſi-
milr planū eſt etiā/ qđ nō concludit abſoluta: qm̄ abſolu-
ta eſt ex natura poſſibilis. ¶ Amplius: manifeſtū eſt qđ
ex terminis/ qđ non concludit negatiua neceſſaria: qm̄ cō-
cludit aliqđ negatiua neceſſaria z aliquādo affirmatiua
neceſſaria. Termini igit̄ cōcludentes negatiua z neceſſa-
ria ſunt qui p̄ſeſſere. Cōcludentes aut affirmatiua neceſ-
ſaria/ vigilans/ motū/ aial: z hoc quoniam omne vigilans eſt
motū ex neceſſitate/ z poſſibile eſt nullū aial eſſe motū:
z omne vigilans eſt aial ex neceſſitate: nō igit̄ erit in hac
cōplicatione ſylls concludens penitus/ ſiue affirmatiua
neceſſaria maior exiterit/ ſiue minor. Qđ ſi fuerint bine p̄-
pōſitiōes ſimiles in qualitate/ ſi negatiue qdem exite-
rint/ erit ſylls: quum negatiua poſſibilis conuerſa fuerit
ad affirmatiua poſſibilem/ que ex ipſa ſequitur/ qm̄ fiet cō-
p̄licatio ex binis p̄pōnibus/ affirmatiua poſſibilis z nega-
tiua neceſſaria: ſed iā monſtratu fuit qđ hec cōcludit/ ſiue
minor negatiua fuerit/ ſiue maior. Sin autē exiterint bi-
ne p̄pōſitiōes vles affirmatiue/ non erit ſylls. Planū
etenim eſt/ qđ cōcluſio non pōt eſſe negatiua/ neqz abſo-
luta/ neqz neceſſaria: qm̄ non inueniſ in ſyllo p̄pōſitiō
negatiua/ neqz neceſſaria/ neqz abſoluta/ neqz etiā negatiua
poſſibilis/ neqz affirmatiua neceſſaria: qm̄ planū ex ter-
minis/ qđ p̄cludunt negatiua neceſſaria: qđ autēz conclu-
dit negatiua neceſſariam nō pōt oino cōcludere aut af-
firmatiua neceſſaria/ aut poſſibile/ aut abſolutam: z p̄ſilr
nō pōt concludere penitus negatiua poſſibile. Termini
cōcludētes negatiua neceſſaria/ hō albū/ cygnus: qm̄ poſ-
ſibile eſt oem hominem eſſe albū: z ois cygnus albū ex neceſſi-
tate/ z cōcluſio: nullus hō cygnus. Iſte ergo ſunt vie p̄clu-
dentes hac in figura fm̄ hanc viāz miſſionis/ z nō cōclu-
dentes/ quum fuerint ambe p̄pōnes vles. ¶ Si nō vna
ipſarū vles exiterit z altera in p̄te/ ſi maior qdē p̄pō fue-
rit vles negatiua neceſſaria: erit ſylls p̄cludēs/ aut negati-
ua poſſibile/ aut negatiua abſoluta: qm̄ ſi negatiua neceſ-
ſaria fuerit/ redibit ad p̄mā figurā: que cōponit̄ ex af-
firmatiua poſſibili/ z maiore negatiua neceſſaria: ſin autē
affirmatiua exiterit neceſſaria/ non erit p̄ſilr ſylls oino:
monſtratio autē hui⁹ eadem eſt: que z in vlti^o z p̄ eoſ-
dem terminos/ qui p̄ceſſere. Cōſilr nō erit ſylls/ quum
fuerint ambe affirmatiue: oſteſſo aut hui⁹ eſt oſteſſo/
que fuit in vlti^o. Qđ ſi fuerint ambe p̄pōnes/ hoc eſt vles
z particularis/ negatiue/ z vna ipſarū exiterit vles neceſ-
ſaria/ erit in B ſylls imp̄fectus: z hoc ſi cōuertat̄ poſſibi-
lis negatiua ad affirmatiua: erit ſylls: quēadmodūz fuit/
quā erant vles/ vt p̄dictū eſt: ſi fuerit negatiua neceſ-
ſaria particularis nō erit ſylls/ ſiue fuerit affirmatiua/ ſiue ne-
gatiua poſſibilis. Cōſilr nō erit ſyllogiſmus/ quum fue-
rint bine p̄pōſitiōes indefinitę aut particulares: monſtra-
tio autē hui⁹ eſt eadem monſtratio cū p̄cedēte/ z in eiſdē
terminis. Jaz itaqz declaratu fuit/ ſi p̄pō neceſſaria po-

Primoꝝ reſolutorioꝝ

114

natur negatiua vles/ qđ erit ſylls concludēs/ aut negatiua
abſoluta aut negatiua poſſibilis: quā nō ponatur ne-
ceſſaria affirmatiua/ non erit ſylls. ¶ Manifeſtū igit̄ ex
hoc/ qđ vno ordine terminorum in ſyllogiſmis abſolutis
z neceſſariis erit z non erit ſyllogiſmus. Amplius mani-
feſtū qđ oēs ſyllogiſmi iſti ſunt imperfecti.

¶ Complicatio poſſibilis in tertia figura. Cap. XVIII.

Quod ſi vna duarū p̄pōnūz in hac
figura fuerit poſſibilis/ z altera
negatiua fuerit poſſibilis/ non erit ex B ſylls
oino/ ſiue ambe p̄pōnes ſimul vles exiterint/
ſeu ſimiles: monſtratio aut ſup B eadez eſt: quā feci-
mus/ quā ambe ſimul erāt poles z in eiſdē terminis: hoc
eſt quoniam inueniētur p̄cludētes aliqđ negatiua neceſſa-
ria: z aliquādo affirmatiua neceſſaria. ¶ Qđ ſi fuerit p̄pō
negatiua abſoluta z affirmatiua poſſibilis/ z fuerit ambe
vles/ erit ſylls in hoc: qm̄ negatiua abſoluta cōuertitur:
ſi fiet maior in p^o fig^a fm̄ qđ p̄dicimus/ ſiue negatiua fuerit
maior/ ſiue minor: ſi minor/ monſtrabit̄ B per duas p̄uer-
ſiones/ per p̄uerſionē maioris/ z p̄uerſionē cōcluſionis/ B
qđ p̄dictū fuit. ¶ Qđ ſi fuerint ambe negatiue: B eſt ne-
gatiue vles: z fuerit vna ipſarū poſſibilis/ z altera abſolu-
ta: erit ſylls imp̄fectus: vbi conuerſa fuerit negatiua poſ-
ſibilis ad affirmatiua: quoniam erit ex binis p̄pōnibus/ ne-
gatiua abſoluta z affirmatiua poſi: ſi nō exiterint ambe
p̄pōnes affirmatiue non erit ſyllogiſmus: hoc autēz pla-
num ex eo/qđ aliquādo cōcludit affirmatiua/ z aliquan-
do negatiua. Termini cōcludentes affirmatiua z homo/
ſanitas/ aial: z hoc quoniam poſſibile eſt oem hominem
eſſe ſanum: z omne animal eſt ſanum: z ois homo eſt ani-
mal ex neceſſitate: que eſt cōcluſio. Concludētes hō nega-
tiua: homo: ſanitas: equus: z hoc quoniam poſſibile eſt
oem hominem eſſe ſanum: z omnis equus eſt ſanus: z p̄clu-
ſio: nullus homo eſt equus: que eſt negatiua neceſſaria.
Sin autē exiterit vna duarū p̄pōſitiōnū vniuerſalis z
altera particularis erit in hoc: quēadmodum in eo/ in quo
accidit/ vt ambe ſint vniuerſales: id eſt cōditio cōcludēs
in yſ/ eſt cōditio cōcludens in iſtis/ z non cōcludens in il-
lis eſt nō cōcludens in his: z hoc quoniam ſi fuerit affirma-
tiua abſoluta vles/ aut particularis/ nō erit in B ſylls: z B
monſtra/ quēadmodū z illō/ quā fuerint vles z per eoſ-
dē terminos. ¶ Qđ ſi vles fuerit abſoluta z negatiua erit
ſylls per p̄uerſionē ad p̄mā figuram: ſi nō ambe fuerint
negatiue z vna ipſarū vles abſoluta/ erit p̄ſilr ſylls imp̄-
fectus: quā fuerit p̄uerſa negatiua poſſibilis ad affirma-
tiua poſtem/ fm̄ qđ declaratu fuit: qđ ſi fuerit negatiua ab-
ſoluta particularis/ nō erit ſylls: ſiue altera p̄pōſitiō exite-
rit affirmatiua ſeu negatiua. Et conſimilr non erit ſylls
quum fuerint ambe p̄pōſitiōes indefinitę/ aut particula-
res/ aut vna ipſarū indefinita z altera particularis/ ſeu ſint
affirmatiue ſimul aut negatiue: demonſtratio aut ſuper B
eſt eadez cū demonſtratiōe p̄cedēte z in eiſdē terminis.

¶ Complicatio poſis z abſolute in 3^a figura. Cap. XIX.

Quod ſi vna duarū p̄pōnūz in hac
figura fuerit poſſibilis/ z altera
negatiua fuerit poſſibilis/ non erit ex B ſylls
oino/ ſiue ambe p̄pōnes ſimul vles exiterint/
ſeu ſimiles: monſtratio aut ſup B eadez eſt: quā feci-
mus/ quā ambe ſimul erāt poles z in eiſdē terminis: hoc
eſt quoniam inueniētur p̄cludētes aliqđ negatiua neceſſa-
ria: z aliquādo affirmatiua neceſſaria. ¶ Qđ ſi fuerit p̄pō
negatiua abſoluta z affirmatiua poſſibilis/ z fuerit ambe
vles/ erit ſylls in hoc: qm̄ negatiua abſoluta cōuertitur:
ſi fiet maior in p^o fig^a fm̄ qđ p̄dicimus/ ſiue negatiua fuerit
maior/ ſiue minor: ſi minor/ monſtrabit̄ B per duas p̄uer-
ſiones/ per p̄uerſionē maioris/ z p̄uerſionē cōcluſionis/ B
qđ p̄dictū fuit. ¶ Qđ ſi fuerint ambe negatiue: B eſt ne-
gatiue vles: z fuerit vna ipſarū poſſibilis/ z altera abſolu-
ta: erit ſylls imp̄fectus: vbi conuerſa fuerit negatiua poſ-
ſibilis ad affirmatiua: quoniam erit ex binis p̄pōnibus/ ne-
gatiua abſoluta z affirmatiua poſi: ſi nō exiterint ambe
p̄pōnes affirmatiue non erit ſyllogiſmus: hoc autēz pla-
num ex eo/qđ aliquādo cōcludit affirmatiua/ z aliquan-
do negatiua. Termini cōcludentes affirmatiua z homo/
ſanitas/ aial: z hoc quoniam poſſibile eſt oem hominem
eſſe ſanum: z omne animal eſt ſanum: z ois homo eſt ani-
mal ex neceſſitate: que eſt cōcluſio. Concludētes hō nega-
tiua: homo: ſanitas: equus: z hoc quoniam poſſibile eſt
oem hominem eſſe ſanum: z omnis equus eſt ſanus: z p̄clu-
ſio: nullus homo eſt equus: que eſt negatiua neceſſaria.
Sin autē exiterit vna duarū p̄pōſitiōnū vniuerſalis z
altera particularis erit in hoc: quēadmodum in eo/ in quo
accidit/ vt ambe ſint vniuerſales: id eſt cōditio cōcludēs
in yſ/ eſt cōditio cōcludens in iſtis/ z non cōcludens in il-
lis eſt nō cōcludens in his: z hoc quoniam ſi fuerit affirma-
tiua abſoluta vles/ aut particularis/ nō erit in B ſylls: z B
monſtra/ quēadmodū z illō/ quā fuerint vles z per eoſ-
dē terminos. ¶ Qđ ſi vles fuerit abſoluta z negatiua erit
ſylls per p̄uerſionē ad p̄mā figuram: ſi nō ambe fuerint
negatiue z vna ipſarū vles abſoluta/ erit p̄ſilr ſylls imp̄-
fectus: quā fuerit p̄uerſa negatiua poſſibilis ad affirma-
tiua poſtem/ fm̄ qđ declaratu fuit: qđ ſi fuerit negatiua ab-
ſoluta particularis/ nō erit ſylls: ſiue altera p̄pōſitiō exite-
rit affirmatiua ſeu negatiua. Et conſimilr non erit ſylls
quum fuerint ambe p̄pōſitiōes indefinitę/ aut particula-
res/ aut vna ipſarū indefinita z altera particularis/ ſeu ſint
affirmatiue ſimul aut negatiue: demonſtratio aut ſuper B
eſt eadez cū demonſtratiōe p̄cedēte z in eiſdē terminis.

¶ Complicatio poſis z abſolute in 3^a figura. Cap. XIX.

Quod ſi vna duarū p̄pōnūz in hac
figura fuerit poſſibilis/ z altera
negatiua fuerit poſſibilis/ non erit ex B ſylls
oino/ ſiue ambe p̄pōnes ſimul vles exiterint/
ſeu ſimiles: monſtratio aut ſup B eadez eſt: quā feci-
mus/ quā ambe ſimul erāt poles z in eiſdē terminis: hoc
eſt quoniam inueniētur p̄cludētes aliqđ negatiua neceſſa-
ria: z aliquādo affirmatiua neceſſaria. ¶ Qđ ſi fuerit p̄pō
negatiua abſoluta z affirmatiua poſſibilis/ z fuerit ambe
vles/ erit ſylls in hoc: qm̄ negatiua abſoluta cōuertitur:
ſi fiet maior in p^o fig^a fm̄ qđ p̄dicimus/ ſiue negatiua fuerit
maior/ ſiue minor: ſi minor/ monſtrabit̄ B per duas p̄uer-
ſiones/ per p̄uerſionē maioris/ z p̄uerſionē cōcluſionis/ B
qđ p̄dictū fuit. ¶ Qđ ſi fuerint ambe negatiue: B eſt ne-
gatiue vles: z fuerit vna ipſarū poſſibilis/ z altera abſolu-
ta: erit ſylls imp̄fectus: vbi conuerſa fuerit negatiua poſ-
ſibilis ad affirmatiua: quoniam erit ex binis p̄pōnibus/ ne-
gatiua abſoluta z affirmatiua poſi: ſi nō exiterint ambe
p̄pōnes affirmatiue non erit ſyllogiſmus: hoc autēz pla-
num ex eo/qđ aliquādo cōcludit affirmatiua/ z aliquan-
do negatiua. Termini cōcludentes affirmatiua z homo/
ſanitas/ aial: z hoc quoniam poſſibile eſt oem hominem
eſſe ſanum: z omne animal eſt ſanum: z ois homo eſt ani-
mal ex neceſſitate: que eſt cōcluſio. Concludētes hō nega-
tiua: homo: ſanitas: equus: z hoc quoniam poſſibile eſt
oem hominem eſſe ſanum: z omnis equus eſt ſanus: z p̄clu-
ſio: nullus homo eſt equus: que eſt negatiua neceſſaria.
Sin autē exiterit vna duarū p̄pōſitiōnū vniuerſalis z
altera particularis erit in hoc: quēadmodum in eo/ in quo
accidit/ vt ambe ſint vniuerſales: id eſt cōditio cōcludēs
in yſ/ eſt cōditio cōcludens in iſtis/ z non cōcludens in il-
lis eſt nō cōcludens in his: z hoc quoniam ſi fuerit affirma-
tiua abſoluta vles/ aut particularis/ nō erit in B ſylls: z B
monſtra/ quēadmodū z illō/ quā fuerint vles z per eoſ-
dē terminos. ¶ Qđ ſi vles fuerit abſoluta z negatiua erit
ſylls per p̄uerſionē ad p̄mā figuram: ſi nō ambe fuerint
negatiue z vna ipſarū vles abſoluta/ erit p̄ſilr ſylls imp̄-
fectus: quā fuerit p̄uerſa negatiua poſſibilis ad affirma-
tiua poſtem/ fm̄ qđ declaratu fuit: qđ ſi fuerit negatiua ab-
ſoluta particularis/ nō erit ſylls: ſiue altera p̄pōſitiō exite-
rit affirmatiua ſeu negatiua. Et conſimilr non erit ſylls
quum fuerint ambe p̄pōſitiōes indefinitę/ aut particula-
res/ aut vna ipſarū indefinita z altera particularis/ ſeu ſint
affirmatiue ſimul aut negatiue: demonſtratio aut ſuper B
eſt eadez cū demonſtratiōe p̄cedēte z in eiſdē terminis.

¶ Complicatio poſis z abſolute in 3^a

Expōnis mediæ

erit per sylm ad impossibile. Sit ergo omne b/c/absol/
lute: et aliquid b/non est a, possibil: dico q: possibile est
aliquid c/non esse a: si enim hoc non est verum: verum
erit suu contradictoriu: scilicet: omne c/est a/ex necessi
tate: naq: hoc est cōtradictoriū fm modum et quantitatē
et qualitates: sed iam positu fuerat q: omne b/est c/ab/
solute: ergo cōcludit in pma figura q: omne b/est a/ex
necessitate: sed iā posueramus aliqd b/non esse a/possi
bil: qd fieri non pōt et non coheret: sin autē extiterit ma
ior particularis absoluta et minor possibilis: erit syllogis
mus: qui monstrat positione: q: si minor fuerit negatiua
et absoluta, non erit syllogismus: quoniam proprium est
tertie figure q: non habeat minorem negatiua: si xō fue
rit minor negatiua possibilis: erit syllogismus per auer
sionē ad affirmatiua: fm q: predictum fuit: sin autē ex
titerint ambe propositiones indefinite aut particulares/
non erit syllogismus: monstratio xō huius ea est, que fa
cta fuit in specibus vniuersalibus in hoc capitulo/β est
in possibil tñ et in his eisdem terminis,

¶ Lōplicatio possibilis ⁊ necessarie in fig^a 3^a. Cap. XX.

In autem ambobus propositionibus extiterit et
altera possibilis et ipsa abest affirmationem erit
in hoc syllogismus concludens conclusionem
possibilem et hoc planius per conversionem ad
primam figuram quod si fuerit una affirmativa et altera ne-
gativa et affirmativa necessaria et minor erit primo nega-
tiva possibilis et hoc per conversionem affirmativae et red-
uctionem coplicationis ex figura prima ad id in quo maior
est negativa possibilis et minor particularis necessaria. Quod si
negativa fuerit necessaria maior erit conclusio negativa
possibilis et negativa absoluta per reductionem secundum conver-
sionem ad id in quo maior in figura prima negativa ne-
cessaria et minor affirmativa possibilis. Si vero minor fue-
rit negativa possibilis et maior affirmativa necessaria non erit
syllogismus nisi per conversionem negativae possibilis ad
affirmativam possibilem. Sin autem minor extiterit nega-
tiva necessaria non erit syllogismus. Terminum concluden-
tes affirmativam homo dormiens equus et hoc quoniam
nullus homo est equus et possibile est omnem boiem esse
dormiens et conclusio possibile est omnem equum esse
dormiens. Terminum concludentes negativam homo
dormiens et equus vigilans et hoc quoniam nullus homo
est equus vigilans et possibile est omnem hominem esse dor-
miens et conclusio nullus equus est vigilans quod fit dor-
miens. Sin autem extiterit una quarum propositio-
num et altera particularis erit syllogismus per reductionem ad
primam figuram et erit conclusio possibilis secundum dispositionem
specierumque ad ipsas deducitur ex figura prima. Quod si
una propositionum extiterit negativa et altera affirmati-
va et fuerit negativa maior si quidem necessaria erit con-
clusio absoluta aut possibilis quoniam redibit per conver-
sionem ad primam figuram quae concludit binas illas con-
clusiones seu fuerit uniuersalis seu particularis per posi-
tiones et impossibiles sed si negativa fuerit possibilis erit
conclusio possibilis vera secundum dispositiones possibilis ap-
propriati syllogismo ad quem reducitur in prima figura
sin autem negativa extiterit minor si quidem possibilis erit
syllogismus per conversionem ad affirmativam possibilem
si vero necessaria non erit syllogismus et hoc manifestum
secundum modum quo monstratum fuit quia erant tres per
illos eisdem terminos. Sed iam expostum fuit quando
erit syllogismus in hac specie et quando erit et quales con-
clusionem qualis syllogismus concludat et quales ex ipsis perfecti
et non perfecti secundum dispositiones specierum quae sunt hac

Ex poli ⁊ ne
cessaria i 3° fi
gura ab ab^o af
firmatūis se
quit^r 2° polio:
si at altera ne
gatiua si fūit
polio erit sy
logism^o: ⁊ 2°
polio: si at ne
gatiua fuerit
necēia erit 2°
negatiua pos
sibilis ⁊ nega
tiua absoluta.

Sylli pticula/
rea i 3^a mixti
ex neccia 2 pos
sibili.

Querrois

in figura. Sed iam perfectus est tractatus de omnibus
sylogismis predicativis.

¶ Quæ figure syllogismorum sint tria et de syllis hypotheticis hoc est conditionalibus. Cap. XXI.

Dicitur. Jam igitur declaratum fuit s3 modu/
qui dicitur fuit in figuris absolutis: q/
oēs sylli exites in his figuris/reducunt ad pri/
mā figurā: que est in ipsis. Qd aut oīa syllozom/
genera/que absolute inueniunt/reducant ad primā figu/
raz penitus/planū erit: postea q3 ostēdus fuerit q3 oīa syl/
logismoz pdicationoz gēa sunt/bec tria tñ/q3 q3 reliq syl/
logismoz gbus nō egent necessario pdicatuū/nō sūt re/
ducibiles ad eos: qui sunt fm viā pdicationis. ¶ Dica/
mus igit q3 oīs sylles penitus/aut mōstrat aliquid eē aut
aliquid nō esse: r vterq3 boz duozuz/aut ostendit aliquid
vle/aut aliquid particulare: oīs autē qui mōstrat aliquid
esse/aut aliquid nō esse/aut mōstrat fm modū pdica/
tionis/aut mōstrat fm modum cōditionis/aut mōstrat
per sylm cōpositum ex ambobz istis: puta/per sylm
ad impossibile: de quo est intentio nunc/est enim bec de
syllogismo: qui sunt fm viā pdicationis: r cōditionis
concludentes r non cōcludentes absolute: si enim mon/
strati fuerint isti/mōstrati etiā erunt hi/ quibus indige/
mus ad hos/ hoc est syllogismus ad impossibile/ r syls/
qui est fm conditione. ¶ Dicamus igit si opus fuerit/
vt ostēdāmus aliqd eē in aliquo: puta si oportuerit mon/
strare q3 a/predicat de b/aut fm modum negatiōis/aut
fm modū affirmationis: planū q3 accipiemus ad mon/
strationē huius fm modū pdicationis/ q3 aliqd est in ali/
quo/ r predicaē de aliquo: q3 accipimus in b/a/pdicaē
de b/planū q3 idēz acceptū erit in mōstrationēz supis/
sed hoc r impoē est/ r non cōfert cognitioni pñti ques/
tuz: r cōsilt si acciperimus ad bec enūtiatiōē diuersaz
r a subto r a pdicato questiti: manifestū eteni etiā q3 non
sequit ex ipso questiti/ neq3 affirmatiū/ neq3 negatiū:
quemadmoduz si dicamus q3 a/predicatur de b/qm/ c/
predicatur de d. Quis igitur bina bec cōtraria sint ip/
sibilia/ superest vt dicamus q3 id/ quod accipitur ad mō/
stranduz/ a/predicari de b/aut est oratio participās alte/
rius extremozuz/ aut participās amborū sit. ¶ Ampli/
si participat alterius extremozuz/ oportet vt aut ipse/
predicatum sit idem/ quod predicatum questiti r subiectum
aliud/ aut vt subiectum suum sit subiectuz questiti r pre/
dicatum aliud/ aut predicatus questiti sit ipsius subiectū/
aut subiectum questiti predicatum suuz/ non enim potest
oratio participationis effugere ab vna istarū partium.
¶ Preterea/ oportet etiā hoc participans aut ita se ha/
bere/ vt vnū r idem iudiciū sit/ preter q3 illi cōmuni/
cat iudiciū aliud/ aut enūtiatio alia: aut q3 communica/
tio sit cum enūtiatione alia: r hoc absq3 eo q3 verificē
de questito. Si igitur accipitur participans cuz vno ex/
tremozum questiti/ quod est/ a/ r b/ enūtiatio vna tñ/
puta/ si accipitur/ a/ participare cum/ c/ pdicatione vna
ex ipse fm compositionem suam/ planū q3 non sequit
ex hoc/ vt/ a/ participet cuz b/ hoc est/ vt predicetur affir/
matue aut negatiue de b/ in omni tempore: in quo non
participat/ c/ cum b. Qd si acciperimus/ a/ communicare
cum b/ in pdicatione scilicet r fm se/ planū quidem
q3 ex hoc erit syllogismus/ non autēz super questito quod
queritur/ hoc est q3 a/ in sit/ b/ aut negetur ab eo/ si hō acce/
perimus alia cōcātia cum vna duarū extremitatū in
infinitum/ pter q3 cōmunicent cum altera: quēadmo/
dum si accipiat/ a/ cōmunicare cū c/ r c/ cum d/ r d/ cum
e/ non sequitur ex hoc/ vt/ a/ communicet cum b/ aut pre/
dicatiōe affirmatiua/ aut pdicatiōe negatiua vlsqueque
cōmunicans

Hic pſcherri
 mā diuifione
 pſonā q̄ p
 ſyllos cathe
 goricos oſen
 dunt: et ē hy
 potheticos.
 Die ſylle aut
 categorice
 aut hypothetice
 cūc: aut mixt
 ex utroq; et
 ſylle ad ipſe
 ¶

Quidit p dñu
fionē neēiam
nō posse fieri
syllz nisi ppō
neō cōicent in
altq̃ medio,

Disylla con
stat ex duab⁹
ppositionib⁹ e
trib⁹ terminis.
Disylla ca
thegoric⁹ ē f
vna triū figu
rarum,

Mō totuz qđ
 seguit de fig
 4^a 2 Salenu

Nota de syll
ad impole.

Liber Primus

comunicans cū/a/non comunicauerit cū/b:qm̄ sylls non terminatus erit ex ppōnibus nō determinatis:hoc est syllogismus/qui nō est super quesito determinato/erit ex ppositionib⁹ nō determinatis:uerūz sylls determinat⁹:B est/qui erit sup quesito determinato/seguitur vt cōponat ex ppositionibus determinatis cōcitantibus cū vtraqz extremitate quesiti:z hoc sequit⁹ vt ad minimūz sylls determinatus cōponat ex binis ppōnib⁹ cōcitantibus in termino medio z variatis in extremitatibus quesiti: qd si nō/non pot monstri aliqd pdicari de aliquo pp pdicationē alic⁹ de aliquo:quēadmodūz si/a/cōdicet cū/c/r/c/cū/b:alio sequit⁹ v/a/cōmunicet cū/b/b. ¶ Et ex b/nonstrat qd ois sylls erit ex binis ppōnib⁹/z terminis trib⁹/termino minoꝛe/z medio z maioꝛe. Quare sylls ois pdicatiūz/qui cōponit super quesito determinato/erit fm̄ vnā barū triū spērū/sylloz/predicatiūoz. B est figuram primam/scōaz/z tertiā:qd aut nō inueniat⁹ figura quarta/planū ex medio termino:qui accipit cōicare cuz ambabus extremitatib⁹:quēadmodū si accipiat/c/cōicare cuz b/z/a:que sunt extremitates quesiti/ex necessitate seqtur vnū ex tribus/vel vt subm̄ maioꝛis extremitatis/sit pdicatu minoꝛis/quēadmodū si/a/predicet de/c/r/c/de/b:z hec figura pma/aut predicet de vtrifqz simul: z hec figura secūda/aut ipsi subiciatur:z hec fig⁹ tertiā. ¶ Si xō accipiat⁹ predicatū maioꝛis subici minoꝛi/non conueniet: ppter ea qd predicatū maioꝛis pdicat⁹ de minoꝛe:quī maioꝛ pdicat⁹ in quesito fm̄ nām de minoꝛe/z ita erit idē predicatū de seipso:qd fieri non pōt:si interpret⁹ terminus medius fm̄ quesitū positum:qd si exponat⁹ s3 participationem/cludat aliud a quesito:puta cōuersūz suūz:z hoc fm̄ modū/qui niatur cōpōitico figure q̄te: quā posuit Salenus:atq̄ erit sylls sup alio a quesito posito: sed in B nō cadit cogitatio fm̄ nām/meqz accipit in sermone syllogistico nō demōstratiū/meqz existimatiūo. ¶ Jā igit monstratū est qd ois sylls predicationis ex necessitate erit vna ex his trib⁹ spēb⁹: qd si fuerit vnūz et idem quesitū ostēdūz per plura media:quēadmodū si monstrat⁹ fuerit/a/inest/b/p inuentionē a b/c/z/c/in/d/z/d/in/e/z/e/in/b/erit sylls cōpositū ex vna istarū triūz figurarū/aut ex duab⁹/aut ex tribus. ¶ Cōsistit sylls ad ipsi sibile cōponit etia ex vna barū triū figurarū z syllo conditionali:hoc aut monstrat⁹ ppter ea qd sylls ad ipse fit per deductionē sermonis ad ipossibile per sylm pdicationū/z ex eo qd quesitū primū in eo seguit⁹ z monstrat⁹ per sylm pdicationē:quēadmodū si dicamus/qd diameter aut est cōicans cū latere quadrati aut diuersa:dei de mōstret cōditionatū ex B syllo:puta/qd nō est cōicans per sylm pdicatiūz:qui deducat ad impole:z hoc si dicamus:si cōicaret:ēet ppozio quadrati vnus ad quadratū alterius ppozio numeri quadrati ad nūm quadratū:seguit⁹ g ex hoc vt ppozio quadrati lateris ad q̄dratūz diametri sit ppozio numeri quadrati ad nūm q̄dratum: sed iā declaratū fuit in libro elementoz/qd ppozio duoz quadratoz vnus illoꝛum ad reliquū nō est ppozio numeri q̄drati ad nūm quadratūz: est ppozio duorū ad vnūz:B aut fieri nō pōt z nō coheret. S3 posteaqz monstratū fuit/qd nō cōicat ponimus in eo ex syllo conditionali/qd a principio fecimus:puta quūz dicebamus: diameter aut diuersa aut cōicans: sed nō est cōicans: igitur ex necessitate est diuersa: hic aut est sylls cōditionalis diuisiūis: qui cōponit ex binis cōtradictioꝛis pfecte contradictionis: ex qbus quū vnūz ponit⁹/cōcludit⁹ alterū:quēadmodū dicemus in sylis conditionali b⁹: impole itaqz velut diximus in B syllo monstrat⁹ per sylm pdicatiūz z quesitū ostendit⁹ per sylm cōditionalē. ¶ S3 ex syllo

Prziorz resolutorioz

conditionalis dispositionibus planū pñlr/qz nō est suffi-
ciens sine syllo pñcatio. ¶ Et hoc qm̄ sylloz cōditio-
naliū duo sunt gñā pñar: vnus est sylloz pñctus, is vide-
licet: qui cōponit ex pñctibus/et coaptat p notas cōditio-
nis facientes cōiunctiones: veluti si dicamus/ si sol ascē-
dit est dies: illud autē ex quo aliud sequit/vocat añs: qđ
autē sequit pñctus. ¶ Alius qđ sunt bñe species: vna
vt ponat ipsius añs per se et cludat cōsequens: quēad-
modū si dicamus/ atqui sol ascendit: ergo est dies: altera
qđ/ quū ponit in ipso oppo^m cōsequētis: et cludit opp^m
antecedētis: puta/ si dicamus/ atqui dies non est: ergo sol
nō ascendit. ¶ Sed genus 2^m est conditionalis diuisi-
bīc aut cōponit ex cōrādictorijs perfecte cōrādictio-
nis: coaptant illi note conditionis significantes parti-
tionē: veluti si dicamus/ hoc tempus/ aut est dies/ aut est
nox: hui⁹ aut sunt quatuor spēs/ et hoc quia ponit añs et
cludit oppositū cōsequētis/ et ponit cōsequens et cōclu-
ditur oppositū añcedētis/ et ponitur oppo^m antecedētis
et cludit pñctus/ et ponit oppositū cōsequētis et cōclu-
dit añcedētis: puta/ si dicamus/ atqui nō est nox/ igitur est
dies/ vel atqui nō est dies: igitur est nox: vñ atqui est nox:
igitur non est dies/ vel atqui est dies: igitur non est nox.
¶ Quis itaqz syllogismoz conditionalium genera pñ-
ma sint hec duo: si perscrutabimur ipsorū dispositiōes/
planū nobis fiet: qz questum in ipsis id est: qđ monstra-
tur per modum conditionis: sed positū est illud/ quod opor-
tet monstrare per syllogismūz pñcatium in conditio-
nali diuisio et pñctio posteaqz fuerit pñctio et pñctio p se
manifesta: et B/ qm̄ si fuerit pñctio in ipsis manifesta
p se/ et positū manifestū p se/ erit et pñs manifestū p se: et B
planū i pñctiōali diuisiōe/ qm̄ si fuerit pñctio manifesta
p se/ et positū manifestū p se/ erit qñtū quoqz māifestū p se.
¶ Puta/ si planū extiterit q mundus ex necessitate aut est
nouum aut eternum/ et fuerit etiāz planum q nō est eter-
num: erit igitur ex necessitate per se quoqz manifestū/ qz
est nouus. Cōsimilr se habebit dispositio in cōditiona-
li cōiuncto: si enim motum esse est manifestum per se/ et
natura manifesta per se sine medio: ergo nām esse per se
quoqz manifestum erit. Eodem pacto si fuerint opatio-
nes anime manifeste ab anima per se/ igitur et anima erit
manifeste inuentionis per se. Cōsimiliter si motus fue-
rit manifeste inuentionis/ et notum quoqz extiterit per se/
qz est a motore: igit et motor erit manifeste inuentionis p
se. Eodem modo si pñctio motus in re aliqua fuerit ma-
nifesta per se/ et pñctio ipsius a motore nota etiā per se:
igitur pñctio motoris ibi erit per se manifesta. Et vltier
quum consideraueris demonstrationes/ que prodeūt p
cessū conditionalium in sciētijs/ et hoc in questis fm̄ na-
turam: inuenies cōiunctionem aut manifestam per me-
dium aut per positionem: et hoc sequitur quides in syllo-
gismis pñctiōalibus: qui nō sunt pñcatium in potētiā:
hoc est/ qui sunt cōditionales veri. ¶ Ceterū qui sunt in
potētiā pñcatium prodeunt pñctū conditionis: p pēa
pōt per ipsos mōstrari qñtū p se/ et seorsus p additionēz
ppōnis et hec pñctiōaliū spēs ea est/ in qua cōicat añs cū
consequente in termino vno: sed iam enūriamus B in
tractant: quē destinauimus ad B. De si fuerint due dispo-
sitiones in syllo conditionali per se note/ nō efficiet oīno
ad declarandaz rem ignotā per nāz: fortasse efficietur
ad mōstrandū aliquid minus occultū ignoto p nām: quē
admodū sit iudicio et el silia. ¶ Nec dici pōt/ qz quēad-
modū sunt pñctiōes in syllo pñcatio p se note/ et igno-
ta/ pñlr accidat/ vt res sit in syllo pñctiōali/ B est vt sint
ambe pñctiōes p se note/ idest pñctiōalis et positā/ et sic 3
ignota/ qm̄ accidit vt sint ambe pñctiōes i syllo pñcatio

sylle p̄ditio
 alie nō ē suf
 ciente sine p̄di
 ctino,
 sylloz cōdi
 onalibz duo
 it g̃ia: quoz
 ē sylle cō
 dict^o: 2° sylle
 iustissime.
 sylle p̄ditio
 alie p̄dictue
 uae h̄z sp̄ce,
 H̄z ē syllo cō
 ditionali dīu
 iuo: cui⁹ sunt
 quoz sp̄ce,

Nota qđ qđ
nā/gdcs pof
nā ipz fit i sy
logismo con
ditionali.

In syllo p d
catuo pposi
tiones sūt p
note 7 2° igno
ra 7 nō pūg
tur nisi v t se
tur p cōlo. s3 i
syllo p ditione
li nō regun
ppōne vt p
cōpōne ī par
sequat p cōlo

Expōnis medie

note: et conclusio ignota: qm̄ ppōnes nō cōplicant: nisi vt
existimemus q̄ ppter cōplicationē sequitur conclusio: s̄ p
positiones in syllo cōditionali nō regriūt ad cōpōnē
vt ex ipsīs sequat id qd̄ sequitur. Quare opus est vt itelli
gamus locū istū super Ari^{le} nō quēadmodū dixit Abu
maḡar: neq̄ quēadmodū sup̄ ipso in B dubitauit Aben
senar: oīno per iductionē quā descripsimus/manifestus:
qd̄ dixit Ari^{le}: quemadmodū manifestum etiā est: q̄ ex
sermone nostro planū factū fuit/multa esse p se nota/ve
luti aīam esse et reliqua: atqui nouimus ista p bīc modū
mōstrationis. Verū fieri non potest vt sit vna et eadem
via/qua cōsistamus super noto per se et sup̄ ignoto p no
turā. ¶ Sed iā declarātū fuit/ q̄ oīa sylloz genera p
ciūt per p̄mā figurā/ et q̄ resolunt ad vles ipsi/ quē
admodū predictū fuit: et B qm̄ alij a p̄dicatīs perficiūt
tur per p̄dicatīos: et p̄dicatīos pficiunt per p̄mā figurā
et particulares/ qui sunt in p̄ fig^a per vles eiusdēz/ s̄m qd̄
expositū fuit. ¶ Planū etiā q̄ opz/ vt in oī syllo conclu
dēt sit ppositio affirmatiua/ quātūcūq̄ fuerit in q̄tita
te/ et ppositio vlis/ quācūq̄ exiterit in qualitate: et hoc
qm̄ si non fuerit ppositio vlis/ non erit ibi syllo oīno/ si
ue fuerit sup̄ alio a q̄esito/ siue fuerit ppositio eadē cūz
q̄esito: vt in exēplo/ si fuerit q̄esitū an delectatio musi
ce sit bonū: qd̄ enim accipi pōt ad mōstrationem istī q̄
sit ex necessitate/ aut est idē cūz q̄esito/ aut aliud a q̄e
sito. Amplius: si fuerit aliud a q̄esito nō effugit a tribus
disponibz/ vel vt ppositio accepta in hoc sit indefinita:
puta/ q̄ voluptas est bonū/ vel vt sit particularis: puta/
q̄ aliqua voluptas bonū/ vel vt sit vniuersalis/ quemad
modū q̄ omnis voluptas bonū: si igit accipiamur pposit
tio indefinita/ vt q̄ voluptas est bonū: nō cōsidim⁹ hanc
voluptatē veram esse de alijs voluptatibz a voluptate
musica: ergo nō cōprehendēt q̄esitū: puta/ q̄ voluptas
musica est bonū. Cōsimilr si ipsam exposuerimus p si
gnū particulare/ et dixerim⁹ aliqua voluptas bonū. S̄o
tasse enī conclusio sua plerūq̄ erit alia a q̄esito: quem
admodum si dicamus/ aliqua voluptas bonū/ et verifi
cetur de voluntate scientie: similiter indefinita conclu
dēt/ q̄ voluptas sciētie est bona: sed hoc nō est q̄esitū.
¶ Si hō accipiat idē qd̄ q̄esitū plantz q̄ non erit
syllo: ergo necesse est vt in syllo concludētē contineatur
minor extremis sub medio s̄m q̄ continet pars in to
to/ quousq̄ fuerit pportio vnius ad aliud: pportio par
tis ad totū: hoc in actu in figura p̄mar: et in potētia in fi
gura secūda et tertia: et ex hoc manifestū etiā q̄ opz pro
positionē cōtentaz sub ppōne vniuersali esse affirmati
uam: qm̄ si esset negatiua/ nō cōtineret sub ipsa: et non in
ueniret in ipsa hoc pportio: ppter ea dispositio dicti de
omni cōprehendens istā pportionē inuenit in actu in p̄
figura/ in potētia nō in secūda et in tertia. ¶ Jā itaq̄ de
claratū fuit ex hac expōne/ q̄ opz in omni syllo esse al
quā ppōnem vniuersalē et affirmatiuā: q̄z cōclo vlis
monstrat qd̄z ex ppōnibz vlibz: Cōclusio aut par
ticularis ostendit ex duab⁹ ppōnibz: quarū altera est
particularis: et hoc in figura p̄ ac z^a. Jā enī monstrat etiā
ex binis vlibz: et B in z^a fig^a: qd̄ quā ita sit cōclo vlis non
poterit mōstrari/ nisi ex binis vlibz. Cōclones nō p̄ticu
lares iā mōstrant s̄m duas spēs s̄l/ B est ex duab⁹ vlibz
et vlyl et particulari. ¶ Et palā ēst/ q̄ ambe ppōnes/ aut
vna ipsarū s̄lis erit in qualitate ac mō suo. Jñ: B est
si fuerit p̄clo necessaria/ aut positiua/ aut absoluta erūt am
be ppōnes/ aut vna ipsarū s̄m hunc modū: et B in syllo
pcludētibz s̄ne vnā: que est p̄clo in eo/ qd̄ cōprehendit
in dispōne dicti de omnit/ et eo/ qd̄ diximus/ planū est
etiā/ quādo est syllo pcludēs/ et qm̄ nō est syllo pcludēs/ et

**Dia sylloz genera pfcitnt g
pma figurā.**

Die syllecon
cludēe cōsta
ex altera affi
matina/7 alte
ra vli.

In oi syllo cā
cludente op
minore s̄ me
dio p̄tineri v
pt̄ s̄ toto: in
actu i p̄ fig
in po^o in 2° 2
tertia.

Ambe ppō
nea vī vna sal
tem filis d3 eē
2° nī siue i qī
tate t mō.

Querrois

cludens qm̄ est deficiēs /z/ quādo perfectus: qm̄ quum
 fuerit sylls p̄dicatiuus necesse est /vt termini in ipso ordi
 nenē fm̄ vnā harū triū viarū: q̄s dīspoluimus. ¶ Et de
 cetero declaratū etiā p̄similr fuit /q̄ oīs c̄clusio erit per
 tres terminos nō pauciorēs /neq̄ plures /nisi fuerit vna
 z eadem c̄clusio ostēsa per plures sylls: quozum vnus /
 quicq̄ sufficit ad c̄cludendam q̄nem /hoc est vltimam et
 eandem. ¶ Asseremus aut̄ q̄ hoc p̄t esse binis modis:
 quoz vnus est /vt exēpli gr̄a monstremus c̄clusionem
 per duas p̄pōnes /a b /z per duas p̄pōsitiōes /c d /aut p̄
 duas p̄pōsitiōes /a b /nī /z per duas p̄pōsitiōes /c d
 trī. ¶ Modus h̄o secūdis /vt sint ambe p̄pōnes c̄clu
 dentes c̄clusionem p̄positā /cōclōnes /ppōnum allatū aut
 ambe /aut vna ipsarū. Exēplum bulus /vt si /e /cōclō con
 cludat per duas p̄pōsitiōes /a b /z p̄pōsitiō /a /cōcludat
 per duas p̄pōnes /d e /z p̄pōsitiō /b /concludat per duas
 p̄pōsitiōes /f g /vel vt p̄pōsitiō /a /c̄cludat per duas p̄
 pōsitiōes /d e /z p̄pō b /sit manifesta per īductionē /aut
 sit manifesta per se a p̄ncipio rei. Sc̄dm̄ igit̄ modū p̄o
 rem erunt sylls /q̄simi plures z c̄clusio vna: fm̄ h̄o modū
 istum erūt sylls plures z q̄nes plures: puta in exēplo B /
 erunt tres: hoc est /e /cōclōsio vltima /z /a /z /b /que sunt p̄
 pōsitiōes aut c̄cludētes /e /z c̄cludēsiōes respectu p̄pōsi
 tiōnū /d e /f g. ¶ Q̄ si nō fuerint sylls plures ad c̄clusio
 nem vnā /sed sylls vnus /non poterit c̄ c̄clusio vna ex
 pluribus terminis q̄ tribus: qm̄ iaz declaratū est /q̄ nō
 erit sylls ex pauciorib⁹ p̄pōsitiōnibus duab⁹ /ponam⁹
 igit̄ q̄ c̄clusio vna sit ex sylls /q̄simo vno ex quatuor
 p̄pōnib⁹ /z sex terminis: quēadmodus si ponam⁹ exempli
 gratia /q̄ /e /c̄clō est ex p̄pōnib⁹ /a b /z p̄pōnib⁹ /c d. Sed
 qm̄ planū /si fuerit cōcēsus syllm̄ eē ex p̄pōnib⁹ /a b /q̄
 erit p̄pōtio vni⁹ ad alterū /p̄pōtio p̄tis ad totū /z si fue
 rit p̄pōtio vni⁹ ad alterū /p̄pōtio p̄tis ad totū /q̄ erit ex
 ip̄sis c̄clō ex necessitate. Si igit̄ fuerit ex ip̄sis c̄clō /ex
 necessitate erit vna ex trib⁹ dīspōnib⁹: vel vt sit ex ip̄sis
 e /c̄clō posita: vel vt sit c̄clō vna ex p̄pōnibus /c d /aut vt
 sit aliā p̄p̄ia ab istis. ¶ Exempli⁹ in oib⁹ istis trib⁹ dīspō
 nib⁹ ad p̄pōnes /a b /non effugit /qn̄ p̄pōnes /c d /ita se ha
 beat /vt p̄pōtio vni⁹ ad alterā sit /p̄pōtio toti⁹ ad p̄m̄ /
 aut nō sit. Q̄ si c̄clō ex ip̄sis de nouo sequeat̄ ex necēitate
 hec c̄clō p̄sistit nō effugiat ab his trib⁹ dīspōnib⁹: vel vt sit
 c̄clō vna ex p̄pōnib⁹ /a b /vel vt sit c̄clusio aliā ab istis:
 vel vt sit c̄clusio sequeas ex p̄pōnib⁹ /a b /c̄clō /e /q̄nta.
 Q̄ si ex /c d /p̄pōnib⁹ erit c̄clusio aliq̄ /erit /p̄pōtio vni⁹
 ex ip̄sis ad alterā /p̄pōtio toti⁹ ad p̄tē /si ergo c̄clusio
 ista /erit c̄clusio /e /aut vna p̄pōnum /a b /erunt sylls plu
 res super c̄clusionē vna /q̄d non est impossibile. Si h̄o
 c̄clusio /p̄pōnum /c d /nō erit c̄clusio /e /neq̄s vna ēt ex
 p̄pōsitiōnibus /a b /erūt sylls plures super q̄ntis plurib⁹
 nō p̄iūcti sibi inuicē. ¶ Q̄ si p̄pōnes /c d /nō ita se habue
 rint /vt p̄pōtio vni⁹ ad alterā sit /p̄pōtio toti⁹ ad p̄tē /nō
 erit vtilitas ad c̄clōnes /nisi accepte fuerint p̄ modū īdu
 ctionis ad verificādas p̄pōnes sylls /aut ad occultādas ce
 lādāq̄s q̄nem aut ad aliō tale ex ijs: pp̄ que accipiunt p̄
 pōnes nō necessarie ad q̄nē fm̄ q̄ declaratū fuit in octauo
 libri dialectices: z B est /q̄d seq̄ /quū posuerimus /q̄ c̄clō
 p̄pōniā /a b /est /e. Q̄ si c̄clō p̄pōniā /a b /fuerit aliā ab /e:
 z aliā ab altera p̄pōniā /c d /nō effugiet ēt p̄sistit /quin c̄clō
 p̄pōniā /c d /aut sit c̄clō /e /aut vna p̄pōniā /a b /aut aliā ab
 istis: vel vt /c d /sit p̄pōnes nō c̄cludētes oīno. Si h̄o ex
 titerit c̄clō /a b /aliā ab /e /z aliā ab altera p̄pōniā /c d /nō
 erit sylls super q̄sitiō /z si fuerit ēt c̄clō p̄pōniā /c d /aliā
 ab /e /z aliā a p̄pōnib⁹ /a b /nō erit sylls super q̄sitiō vno
 tāq̄ sup̄ q̄sitiō: sed erunt sylls plures sup̄ q̄ntis plibus:
 sū at fuerit c̄clō p̄pōniā /c d /vna ex p̄pōnib⁹ /a b /erūt ēt
 p̄similr

Dis pto per
tres terminos
erit nō plura
neq3 paucio
res/nifi p pla
rea syllos ca
dē pto pclus
datur.

110 duosmo
 doead pch
 dēdā pclōt
 vnam,

Si ad personam
vnam sylle vn^a
est nō constabit
nisi ex tribus
terminis, nō to-
tum.

Si ppones si
se habeant in p
portionem p ad
totum non erunt
ad personam vi
les: sed erunt sui
pre gratia indu
ctionis aut ceta
tionis. ut in. 8.
top. b. in pn.

Liber' Primus

pñmilit sylls plures sup questio vno nisi aliud extiterit a
 questio. Et si c d pñones sint nō pcludentes nō cōferēt
 aliqd pcloni pñonū a b cū b etiā qd pclo pñonū a b
 est aliud a questio. Si x fuerit pclo pñonū a b vna ex
 pñonib⁹ c d nō effugiūt: sñr ēt pñones c d ab bis trib⁹
 dñs pñonibus vel vt pcludat e vel vt pcludat alterā pñō
 nū a b vel vt pcludat aliud ab bis: si igi⁹ pcluderint e
 erūt sylls plures sup questio vno: sed iā declarātū fuit q
 hoc non est impole: q si fuerit pclo sua vna ex pñonib⁹
 a b erit monstratio circularis ⁊ non erit ibi sylls sup qñt
 o. Et si fuerit cōclusio sua cōclusio ex pñonib⁹ c d alia
 ab e: et alia ab altera pñonū a b erunt pñir sylls ples
 super questio vno nisi fuerit aliud a questio. Sin aut p
 positiones c d nihil pcludant penitus nō erit ipsis vult
 tas ad pclusionem ⁊ erunt casē ⁊ erit ibi sylls vno sed
 super alio a questio. Itē igi⁹ declarātū fuit q vno fie
 ri nō potest vt imaginemur questū vñū mōstrari p syl
 logismū vñum cōpositū ex pluribus pñonibus q dua
 bus: et hoc etiā manifestū est q nō potest questū vñū
 mōstrari per syllm vñum cōpositū ex plurib⁹ termis
 q tribus: hoc est qd intēdebam⁹ ostēdere. Postea igi⁹
 qd mōstrātū fuit q ois sylls simplex nō erit ex pluri
 bus terminis q tribus ⁊ tres termini erūt duo ppositio
 nes tñ: ergo sylls ois non erit ex pluribus pñonibus q
 duabus ⁊ terminis tribus ⁊ planū etiā q nō erit ex pau
 cioribus: igi⁹ sylls omnis non erit ex pluribus terminis q
 tribus neq ex paucioribus. ¶ Qd quī fuerit planū ma
 nifestū etiā erit q ois sylls simplex aut cōpositus ex syl
 logismis simplicibus perfectis: in quo nō deficiat pposi
 tio ex pñonibus necessariis ad pclusionē vltimam: com
 ponit ex ppositionibus paribus ⁊ terminis imparibus:
 qm termini superant pñones vno: q q qualicūq sylla
 fuerit fm hanc dñs pñonē ⁊ nō habuerit pñones suas pa
 res q inq nō pcludit nisi in ipso accepta fuerit pposi
 tio nō necessaria ad pñem aut derelicta fuerit aliq ex p
 positionibus necessariis ⁊ pñū est hoc sylls vt sint in
 ipso pñes dimidiātū pñonū: qm ex omnibus duab⁹ p
 positionibus est pclusio. ¶ Sylls x cōpositus f3 iā
 dñs pñem vocat cōiunctus in quo v3 coaptant veluti
 diximus oēs pñones necessarie ad pñem questū ⁊ repe
 titur ppositiones medię bis semel ex eo quo sunt pclo
 nes ⁊ semel ex eo quo sunt ppositiones ⁊ itelligi per p
 positiones medię pñones que sunt inter questū pñū ⁊
 ppositiones primas ex qbus cōponuntur sylls simpli
 ces: ad quos resoluitur sylls cōpositus: ipsi autē sunt per
 se noti: quēadmodum si mōstrātum fuerit q a est in b
 per ppositiones c d ⁊ mōstretur vtrāq istarū duarū p
 positionum per duas ppositiones: puta si mōstret pposi
 tio c per pñones e g ⁊ ppositio d per pñones i b
 ⁊ sint pñones e g i b quatuor per se manifeste ⁊ sint oēs
 pñones istius sylls pñer quatuor aliquādo pñes ⁊ aliqñ
 pñones hoc est pñes respectu superiorū ⁊ pñones respec
 tu inferiorū. ¶ Verū sylls pñecitius: qui vocatur par
 titiuis: hoc est in quo ponuntur aut oēs pñones tñ sine
 pclusionibus cōsequētib⁹ ex ipsis aut pars pñonū fm
 modū quo non dicuntur oēs pñones propriū habē vt
 semper termini vno superent pñones non autē erunt p
 positiones semp pares ⁊ termini impares: quēadmodū
 erāt in syllō cōposito cōiuncto: sed pñū huius pñimi
 liter erit quī fuerint pñones pares vt sint termini ipa
 res ⁊ quī fuerint pñones impares vt sint termini pa
 res: qm hoc est pñū numeroz: quoꝝ vnus addit super
 aliū: q si fuerint pñones impares ⁊ termini pares ⁊ ad
 ditus fuerit terminus vnus: uertet dñs pñonē ⁊ erūt p
 positiones pares ⁊ termini impares. ¶ Qm igi⁹ b pñi

Et q̄ sylle ois
cōstat ex trib⁹
terminis p̄stabil
et p̄pōnibus
duob⁹ nēcio.

Disyllbe sim
plex et cōpo
sit⁹ i q̄ nō de
est nec supflu.
tppō h3. ppō.
nos pares et
terminos ipa
res: et pelouce
dimidiū. ppō.
niam.

Blō ge sit syl
logismus cō
positus.

Nō qd sit sy
 logism⁹ p^osc
 tiue q part
 tiue dī.

Wzrost resolucyj

quif ſyllm/vr ex pponibus ſuis alique aliqbus coapre-
tur/2 non ſit diſtinctio ꝑclufionū inter ipſas/de qb⁹ men-
tionē facimus in ſyllo ꝑiuncto/ſed neglgantē: ſequit^r q^{uod} vt
in nouet ꝑclo in ipſo ſil cū oib⁹ trib⁹ terminis ex illis cō-
cluſionib⁹: quarū aliq^{uod} eſt opus ad ꝑnē queſiti/2 aliq^{uod} non
eſt opus: 2c ſunt ꝑnes que vocant^r ſupflue. Qd^o qui ita
fuerit/erūt ꝑnes inouate in hoc ſyllo multo plures 2 ter-
minis 2 ꝑponibus: hoc eſt/ qm̄ ſi exiterint termini plerū-
quatuor 2 addat^r terminus vnus/ addent^r ē ꝑnes paucio-
res terminis ꝑcedentib⁹ termino vno: qm̄ nō cōplicabi^t
ꝑclo ex termino addito 2 cōſequētē: ſed ex ipſo cōplica-
bi^t 2 termino tertio. Ampli⁹ ex ipſo 2 ex termino q^{uarto}: 2
ꝑſilr vſq^{ue} ad vltimū terminoz: qui fuerit termin⁹ additus
ad extremitatē inferiorē: qui. v3. ſubdiat^r ꝑdicato vltio^r
aut in extremitatē ſupiorē: qui ꝑdicet^r de ꝑdicato ꝑ. Vel
vr addat^r ſilr etiā in medio: 2 hoc qm̄ quū fuerit additus
in medio/ faciet itidē ꝑnes cū terminis ſupiorib⁹ 2 cū infe-
riorib⁹ ꝑter duos terminos ꝑntes: quoz⁹ alter ſupior 2 al-
ter inferio^r. ¶ Exēpli⁹ bui⁹: qm̄ ſi nobis ſubdian^t termi-
ni q^{uarto}: a b c d/ erūt ex terminis iſtis tres ꝑnes/ ꝑclo ad
terminos a b c/ 2 ꝑclo ad terminos a c d/ 2 ꝑclo ad termi-
nos b c d. O^{mn} ſi addat^r ſupra ipſos terminus vnus/ vr exē-
pli grā/ inouatur tres conſonē: ꝑcluſio ad terminos/
e d c/ 2 cōcluſio ad terminos/ e c b/ 2 ꝑcluſio ad terminos/
e b a. Erūt igi⁹ ꝑcluſiones inouate a termino addito pau-
ciores terminis/ cum qbus cōplicatur terminus addit⁹
vno. Scdm̄ igitur cōſiderationes iſtas fieri pōt^{est} vr conſi-
ſtamus ſup cognitiōe duarū ſpērū ſylli compoſiti/ con-
ſiſtūti 2 partitiui: quoniā ſi nō cōplicabunt^r ipſe ꝑꝑrie-
tates iſte 2 ꝑpoſitiones non ſint additē ad hāc intētiōē:
vr ſint additę ꝑpoſitiones/ quib⁹ non eſt opus ad que-
ſitum. Planū q^{uod} oratio nō erit ſylls compoſitus oīno nō
coniunctiui neq^{ue} diuiſiui: in quocūq^{ue} igitur inueni-
tur ꝑꝑrietates conunctionis/ erit ꝑiunctiui: 2 in quo-
cūq^{ue} inueniēt^r ꝑꝑrietates diuiſionis/ erit diuiſiui.

¶ Que ꝑblemata ꝑ vnā/ 2 que ꝑ plures figuras ꝑcludā^t:
2 q^{uod} facile/ queve difficulter ꝑcludi poſſint. Ca. XXII.

Sed quoniā ſpēs ꝑcluſionū que ſunt
ex ſyllis ſunt apd^{um} nos no-
te/ 2 in quot figuris ſit vna 2 eadem concluſio/
2 in quot ſpeciebus ſit iſtiui figure. Planū no-
bis crit in hoc: qualis ſpecies concluſionum ac queſitoz
ita ſe habuerit: vr cu3 difficultate ſuper ipſa ſyllogiſmus
inueniri poſſit: 2 qualis ſyllozū ſpecies ita etiā ſe habeat:
vr facile ſup ipſa inueniat^r ſylls: qm̄ manifēſtū q^{uod} ſpēs/ q^{uod}
moſtrat^r per ſyllos pluriū figurarū 2 pluriū ſpērū/ q^{uod} ſi-
gure vni⁹ 2 eiūſdē/ q^{uod} in q^{uod} eſt facilitio^r ea: q^{uod} oñdi^t ꝑ ſyllos
pauciores figurarū 2 paucioz ſpēz. Moſtratū eſt itaq^{ue}
q^{uod} vliis affirmatiua nō oſtenditur niſi in ꝑma figura/ 2 B
in vna ſpecie ipſi⁹: 2 declaratū eſt etiā q^{uod} vliis negatiua
moſtrat^r in duab⁹ figuris ꝑma 2 ſecūda: in ꝑ^{ri}ma in vna tri⁹
ſpecie/ in 2da in binis ſpēbus. De affirmatiua etiā particu-
lari conſimil^{iter} moſtratū fuit/ q^{uod} concludit^r in figura ꝑma
in ſpecie vna ipſi⁹: 2 in tertia i trib⁹ ſpēb⁹. Et ꝑſilr quoq^{ue}
moſtratū fuit/ q^{uod} ꝑticularis negatiua ꝑcludit^r in oib⁹ figu-
ris: in ꝑma in ſpecie vna/ in ſecūda in binis ſpēz/ 2 i ter-
tia in tribus ſpēb⁹. ¶ Qd^o quū ita fuerit/ vr expoſuim⁹.
Planū q^{uod} difficillima ad ꝑſtruedūz eſt vliis affirmatiua/
quū per vnicam viam conſtruat^r: ad deſtruedū^m nō eſt
oīum facilitima: quūz deſtruat^r per cōſtructionē particu-
laris negatiue: particularis autē negatiua ꝑſtruit^r faciliti-
ma oīum: quū in plurib⁹ ex ipſis ꝑſtruit^r: amplius q^{uod} cō-
ſtruit^r per vlem negatiuā: 2 oīno vniuerſalis cōſtruit^r
facilioz q^{uod} deſtruit^r: quū ꝑſtruit^r ꝑ deſtructionē ſui ꝑdi-
ctioz: q^{uod} eſt ꝑarticulare/ 2 per ꝑſtructionēz ſui 2 y/ quod

termi Ex^m multiplex
fecto ad cationis.

Difficil^{is} ad
construēdum
vniuersalia
firmatua: ad
destruēdū fa-
cillima.

Particular
negantia ad
struendū faci
litas/ad ostru
endū diffi

Expōnis medie

Alia negativa
fere cōlis ē in
vtrōq; destru
endi facilioz

est vniuersale. ¶ **U**llis autē negatiua cōstruit in duab⁹
figuris: ⁊ destruit etiā in duabus figuris: nisi q̃ destruc-
tio ipsius faciliōr est cōstructione eiusdē: hoc qm̃ de-
struit per cōstructionem particularis affirmatiue ⁊ vls
affirmatiue: que p̃struit per modū vnū ⁊ est cōclusio pe-
se. Particularia h̃o quesita p̃struū faciliōra sunt q̃ de-
struū: ⁊ hoc qm̃ cōstruunt ex vno mō per se ⁊ mō cōs-
truit in pluribus figuris ac sp̃ibus pluribus: ⁊ ex mō cōs-
tructionis ipsius vls: q̃ cōtinet ea: destruuunt autem p
modum vls sui contradictōriū triū: ⁊ p̃pterea inter ipsa
difficultas est in destruēdo negatiū particulare: quonīa
ipm̃ vtiq̃ destruit per vle affirmatiū: q̃d ex ipsis p̃stru-
ctu difficillimum est. ¶ **E**t oīno cōstructio affirmatiui
difficiliōr cōstructione negatiui: ⁊ hoc qm̃ particulare ne-
gatiuum mōstrat per plures vias: q̃s sint be/per q̃s ostē-
dit particulare affirmatiuum. Cōsiliū vle negatiū mon-
strat per plures vias q̃s sint be/per quas mōstratur vle
affirmatiui. Quū ergo cōstructio affirmatiōis sit distri-
ctio inuentionis: p̃pter hūc modū fas vere possumus di-
cere: q̃ destructio est faciliōr cōstructione. Qz si accipia-
mus vle particulareq̃ cōstruenda ac destruēda: erit de-
structio vls leniōr cōstructione eiusdē: particularis autē
ecōuerso. Sed iā declaratū est ex co/ q̃ diximus: qualis
erit ordo terminorū in sylle/ ⁊ ex quot terminis ⁊ ex q̃
ppōnibus cōstabit: ⁊ quō oporteat p̃portione p̃pōnum
inuiūe se habere: ⁊ quale quesitū in q̃li mōstret figura: ⁊
q̃d ostendat in figuris pauciorib⁹ ⁊ q̃t in figuris plibus.
¶ Jam itaq̃ completa est pars p̃ma istius tractatus.

¶ PARS SECVNDA.

¶ De inuentione medij syllogistici. Cap. XXIII.

Irit. Sed iaz est opus vt sciamus,
quō cadit sylls sup omni quelibet
roculus cognitionē interdūmus: et per quē
viam accipiunt ppōnes culusculq; sylli:
non enim solū nobis est opus vt cogno-
scamus qd sylls: s; ē vt sciamus ordies
per quas accidit vt faciamus syllm: hoc

autē perficiē ex cognitione duarū spērū ordinū: quarū
vna est vt sciamus ordies: in gbus accidit sylls: 2° xō vt
sciamus ordines: in gbus sunt exitus p pōnū syllī. ¶ **D**i-
camus igit / q entū aliqua de nullo pōnū predicant /
nisi per accēs / et per viam nō nālem: de ipssis xō reliq p-
dicatur: puta / in diuidua subalia sensibilla / vt Zīad: vici-
mus enī q Zīad est homo / et aīal: q reliqua de ipso p-
dicant: ipsūm xō non dē de reliq nisi per accēs: velut
quū dicimus / q hoc albū est Zīad. Alia xō sunt de qui-
bus aliqua pdicant: queq et ipsa de aliquo dicunt: quē-
admodū pdicatio spērū de idiuidis / et generū de spe-
ciebus: puta / in exēplo pdicatio aīalis de hoīe / et pdicatio
boīs de Zīad et Amar: q bine iste spēs inueniant / mani-
festū per se. Tertia xō ipēs est eoz: que predicantur de
aliquo / et nībil oīno de ipssis predicat / et hoc fm viā natu-
ralē. Amplius ipēs ista pditionis mōstrat in libzo de
mōstrationis: qm ibi ostendit: q pdicata oīno deueniūt

28. **Baria** p̄ q̄
 fitoꝝ ē d̄ p̄ne
 medijs iter ex
 tēmitates. i.
 g̃na g̃na^m t̄
 indim^o.

Uia ē ad ppō
nē pñdāe lu
mitur ex pñe
medūe.

Querrois

fit sub medys: postea q̃ a principio distinctū fuerit quesitum in duos terminos: p̃dicatū, v. 3. et subitū: qm̃ quesitū omne distinguit in istos duos terminos. ¶ P̃terea: in spiciemus ea oīa que inueniunt in vnoquoq̃ istorū terminoz, hoc est ea que sequunt subitū quesitū, que sequunt p̃dicatū eiusdē: puta, definitiones, g̃nia, dīas, p̃p̃ria et accidentia p̃sequentia rem: et ad hec ea, in quib⁹ inueniunt vnuq̃q̃ terminoz: quesitū, hoc est ea que gbus sequunt subitū quesitū, et gbus sequunt p̃dicatū eiusdē: et etiā p̃similī: que negant ab vtroq̃ terminoz: duoz istorū: qm̃ iam mōstratū fuit q̃ negationes cōuertuntur.

Op̃3 autē vt discernamus: qualia ex istis p̃dicatis sūt definitiones vnius duoz terminoz: aut vtrozūq̃, et qualia genera et qualia p̃p̃ria et qualia accidentia p̃sequentia. Et p̃s̃t̃ opus etiā est vt discernamus, quale ex istis est definitio in veritate, aut genus, aut p̃p̃riū, aut accī: et quale ex istis est definitio fm̃ opinione celebratū, aut gen⁹, aut p̃p̃riū, aut accīdēs, fm̃ q̃ facit dialecticus in q̃cūq̃ arte: qm̃ qd̃ erit fm̃ veritate, fiet in arte demonstratōis: qd̃ autē erit fm̃ opinione celebratū, fiet in arte dialectice: et oīno quanto copiosiores erimus sp̃erūz, p̃p̃onūz, tāto citius inueniemus quesitūz. Ceterū ex p̃s̃t̃ibus op̃3 vt accipiāt vlt̃er p̃sequentia vtriusq̃ terminoz: hoc est p̃dicata de vtroq̃ ipsoz: non autē p̃sequentia approp̃riata, que sunt particularia, hoc est, que p̃dicātur de aliq̃ ipsoz: puta, in exēplo, si fuerit quesitū, an homo ita sit, nō debemus eligere, qd̃ sequit̃ aliq̃ boiem: sed qd̃ sequit̃ oēm: qm̃ non est syll̃, nisi ex p̃p̃onibus vlibus: quēadmodū declaratū fuit. Cōsili nō est opus, vt accipiam⁹, p̃p̃onēs indefinitas: quarū potētia est potētia particularis fm̃ q̃ declaratūz fuit: neq̃ planū ex dispōne ipsarū, an sint particulares, an nō vles. Et oēz pacto op̃3, vt eligamus ea, que p̃seguit vterq̃ duoz terminoz: vliā: puta, in exēplo qd̃ fm̃ totū sequat̃ homo, nō autem qd̃ fm̃ parte. ¶ Op̃3 autē vt sep̃iatū semp coaptet subiecto p̃positionis accēpte, non autē predicato: qm̃ si cōtinget predicato, erit aut impossibilis aut inutilis ad syll̃m fm̃ q̃ declaratūz fuit in libro p̃cedente. ¶ Quum nō fuerit vnus duoz terminoz: quesitū: cuius queris accēpte, consequens cōp̃rehēdēs: nō refert hoc in loco, siue quēstio p̃sequēs suūz per se, aut p̃sequēs huius vliis cōp̃rehēdētis ipm̃: puta, in exēplo si queramus, xbi g̃ra p̃ntia hominē, et nouerimus, q̃ aīal cōtinet boiem: non refert b̃ in loco: siue accipiam⁹ aliq̃ p̃sequēs ex p̃sequēib⁹, homines, aut aliq̃ p̃sequens, ex p̃s̃t̃ibus aīal: qm̃ omne id, quod p̃seguit cōp̃rehēdēs boiem, iāz et boiem p̃seguit.

¶ Amplius: si queramus aliq̃, qd̃ sequat̃ vnum duoz terminoz: et fuerit terminus, cuius p̃ntia querimus, cōtinens aliq̃ subiectoz: suoz: non est opus, vt simus solliciti ad verificādum: q̃ p̃sequens istū terminū, sequit̃ etiam subm̃ suum: qm̃ planū est, q̃ omne p̃ns aliq̃, p̃seguit et cōp̃rehēdit in ipso. Et est opus, vt verificemus, q̃ terminus: cuius p̃ns accipit: cōp̃rehēdit in hoc subio: puta, in exēplo, si aīal sequit̃ boiem, et continet ipm̃: sequit̃ etiam oē id, qd̃ cōtinetur ab ipso boie. Atqui opus est, vt verificemus: q̃ in hoc p̃ntet aut nō cōtinetur b̃. ¶ Et est etiā opus, vt eligamus ex istis p̃ntis, p̃portionalis q̃sito: si enim exiterit quesitū possibile, vt multū, accipiam⁹ p̃ntia possibilis, vt multū: quonīā syll̃s quēstiozū possibilis, vt multū, erit ex p̃p̃onibus: que sunt vt multum: quēadmodū syll̃s quēstiozū existentū in mā necessaria, erit ex p̃p̃onibus necessariis. Di autē sunt duo ordines, per quos querimus copīā, p̃positionis, et oīs syll̃s: cuius cōstructionē intēdim⁹. ¶ Ordines x̃o, g̃bus in, quirim⁹ syll̃m per se, hoc est formaz suā sunt: fm̃ q̃ di

¶ Que sint ispe-
cienda ex pte
subti & pdica-
ti in q̄sito.

Sepimēcum
hoc ē dētermia
tio ē addēdo
subto nō pto.

Quuz qrim^o
altqđ 2^{is} nō
refert/siue ac-
cipiam^o ppin
quuz/siue re-
moti^o: nā qđ
vli^o ē cōprehē-
dit etiam mi-
nus vlc,

Si termin⁹ q⁹
p⁹is q⁹rim⁹ ali
qd p⁹iner: nō
op⁹ vt q⁹ram⁹
an illō p⁹io de
illo p⁹cto p⁹di
cef: illō enī ē
māifestū q⁹si
p⁹ur d⁹ p⁹ine
re: de p⁹cto ū
predicabif.

Meceffe è di-
gere tutta la
portionata.

De do q̄rēdi
syllm q̄tū ad
formam.

Liber Primus

Ex his pto ⁊
piorde subto
qui cadē fue-
runt cōcludet
vltia affirmati-
ua in p^a sig^a.

Particularis
affirmativa 2
clu^r ex 18j. i
anecdētib⁹ ac
vniūq³ terminū
nū q³ fiti in te
na figura.

Et negat
duob⁹ modi
p^oclu^r q^o p^oma
secūdam.

Trib⁹ mod
p²cl¹ p¹cul
sio negativ

cam: et hoc quoniam omne questum cuius querimus syllogismum aut
est affirmatiuum vel aut negatiuum vel aut affirmatiuum
particulare aut negatiuum particulare. Si igitur questum
extiterit vel affirmatiuum et voluerimus ipsum concludere:
opus est considerare predicatum subiecti sui et subiectum predi-
cati sui: et si inuenierimus aliquod subiectum predicati esse idem
cum aliquo predicato subiecti: ex necessitate predicatum ipsius
erit in omni subiecto: hoc autem manifestum est eo quod hoc pos-
sibile est eadem cum positione prime figure/ propterea quod velis af-
firmatiuum concludere in hac figura: puta/ in exemplo si que-
sierimus an omnes partes mundi sint noue: et mundus dispo-
natur per compositum/ et compositum subiectum nouum: et com-
pletur syllogismus hic in modum: ois pars mundi est compositum/
omne compositum nouum/ ois itaque pars mundi est nouum
¶ Quod si voluerimus concludere affirmatiuum particulare
per propositiones similes: fieri hoc poterit si accipiamus duos ter-
minos subiectos simul: si enim inuenierimus aliquod vnum
idem subiectum virique/ ex necessitate sequitur/ vel predicatum istius
alicui subiecto: hoc autem manifestum est per positionem tertie fi-
gure: puta/ in exemplo/ si questum nostrum fuerit/ an aliqui
motus sit eterni: et aliquod inueniatur subiectum ambobus istis
terminis/ vel corpus celeste: et completetur syllogismus hic in mo-
dum: corpus celeste mouetur/ et corpus celeste est eternum:
et concluditur/ aliquod motum est eternum: sed et hoc accidit in
figura prima: quoniam inuenierimus vnum ex subiectis predicati
se vnum ex predicatis de aliquo subiecto questum. ¶ Sin autem
voluerimus concludere vltimum negatiuum: fieri potest hoc secundum
duos modos: vel vel considerare comsequentia subiecti quod
sit id quod non potest subijci predicato questum: si enim inuenie-
mus comsequens subiecti questum idem cum subiecto: quod non potest subijci
predicato questum: concludetur nobis in prima figura quod predi-
catum questum non potest inesse alicui subiecto questum: puta/
in exemplo/ si queramus an anima sit immortalis: per se mo-
tus sit anima sublimis istius questum: et idcirco hoc sit sublimis: quoniam
non potest esse sublimis predicati istius questum: et complicitur ita
syllogismus: ois anima per se mouetur/ nullum per se motus est mortu-
ler/ concluditur/ ex hoc quod ois anima non est mortua. ¶ Modus
secundus/ vel considerare primam predicatum/ et inuen-
imus aliquod quod negatur a subiecto: ex hoc enim concludetur nobis
in secunda figura quod predicatum negatur ab omni subiecto
puta/ in exemplo/ si questuerimus/ an vacuum sit vnum
entibus naturalibus: et inuentum fuerit ens sensibile: quod sequatur
entia naturalia/ et negatur a vacuo: et completetur syllogismus hic in
modus: vacuum non est sensibile/ et entia naturalia sunt sensibilia:
concluditur/ vacuum non est vnum ex entibus naturalibus. ¶ Sin autem
voluerimus concludere negatiuum particulare/ fieri poterit
hoc secundum tres modos: quoniam iam monstratum fuit/ quod hoc con-
cluditur in tribus figuris: vnum ipsum/ si considerare vnum
subiectum/ et que non possunt inesse predicato: concluditur in secunda
figura/ quod predicatum non est in aliquo subiecto: puta/ in ex-
plo/ si questuerimus/ an aliqua anima non sit mortalis: et inuen-
ierimus comsequentia aliqua anima: puta/ hinc operationes
se/ et aliquando non est operatio sua per se/ et completimus syllogismus
hic in modum/ aliqua anima habet operationes proprias: et nullum
mortale habet operationes proprias: creditur enim ad primam figu-
ram per positionem negatiuum: et concluditur/ quod aliqua anima non
mortalis: sed hoc et monstratur in tertia figura: si accipiamus
subiecta subiecto questum huius/ et ea a quibus negatur predi-
catum: si igitur inuenierimus ex istis aliquod quod sit vnum
idem/ concludetur nobis in tertia figura/ quod predicatum negatur
alicui subiecto. Sed hoc etiam accidit in prima figura: si
consequentibus subiectum inueniamus aliquod quod sit idem cum eo: cui
potest inesse predicatum. Preterquam quod concluditur istud questum
ex propositionibus vltimis in figura 3^a in antiquis volebamus
et acciperentur propositiones vltime. ¶ Sed opus est elegantius

•Dziórz resolutóziór

117

pñtibus vtrāq; extremitatē ⁊ subiectis eisdē qđ est ma-
 gis vltēr ⁊ magis vniuersale: qm̄ si fuerit sylls ex talib⁹
 ppōnibus: erit etiā sylls ex eo: qđ est minus vltēr: qm̄
 in ipsīs cōtinet: qđ si cū inueniēt sylls ex eo: quod est ma-
 gis vltēr: iā inueniri poterit ex eo: qđ est minus vltēr: ⁊
 pōt etiā non inueniri: puta in exēplo si inueniamus syllz
 super eo: qđ est: hoīem esse cōpositū ex contrarijs ex eo:
 qđ hz cōplexionez ⁊ sup h inueniamus syllz ex eo: qđ est
 sensibile: qm̄ sensibile est magis appropriatū q̄ hīs cō-
 plexionez ⁊ pñtēt in ipso: quō igit inuenimus inesse ha-
 bēti cōplexione iā inuenimus ⁊ sensibili: ⁊ quū inuenie-
 mus cōplexionez hīs inesse sensibilitā inuenimus cō-
 plexione hīs inesse boī. Quis itaq; inuenimus contra-
 ria inesse boī: per mediū cōplexione hīs: iam ⁊ ipsa iue-
 nimus per mediū sensibile: qđ si non inuenimus syllm
 super h ex parte: quia est hīs cōplexione iā fieri pote-
 rit: vt fup h inueniāt sylls ex parte: quia est sensibile: iā
 pōt etiā nō inueniūt. ¶ Alterū ex hoc planū est: qđ nō
 euadet: quin hec itērio sit per duas ppōnes ⁊ tres termi-
 nos: fm̄ qđ declaratū fuit ex dispōne sylllicar: ⁊ qđ non erit
 sylls: nisi in tribus figuris de qbus mētione fecimus: ⁊
 ex istis in cōcludēibus. ¶ Qđ autē opz omittere in co-
 pia ppōnum: quū accipimus pñtia ⁊ suba est id: ex quo
 cōplicatū figura nō cōcludēs: quēadmodū nō est opus
 vt accipiamus pñs ambas extremitates: quū fuerit vni-
 ⁊ idem: qm̄ ex h erunt bīne affirmatiue in secūda figura
 iam enī mōstratū fuit: qđ nō cōcludit. Cōsimiliter nō est
 opus: vt accipiamus: quod negat ab vtriusq; ppea: qđ la-
 declaratū fuit nibil cōcludi ex duabus negatiuis. Eode-
 mō si fuerit subm subro quēstiu: ⁊ qđ negat a subro quo-
 stū: vñū ⁊ idem: nō est opus vt accipiamus ipm̄: quon-
 erit minor: negatiua in pma figura: sed iā declaratūz fuit
 qđ nō concludit. Planū etiā qđ erit vtrq; sylls: quū idem
 positū fuerit bis: h est quū habuerit: ppositionē ad duo
 terminos: ppositionē p̄dicatū: aut subiecti: ⁊ hoc est termi-
 nus medius: si enīz fuerit terminus medius due res: mo-
 erit sylls: qm̄ segtur vñā duarū extremitatūz: inesse vñ
 aut negat ab eo. Qđ autē nōnulli existimauerūt qđ erit
 sylls: quū accepta fuerint duo ad ambas extremitate
 varia fm̄ p̄teritates: p oīno illud: qđ non pōt cōplicari cō-
 alio: qm̄ hoc reducitur ad id: cuius est neg⁹ acceptionis al-
 rius rei: que segtur vñā ip̄sarum: ⁊ neg⁹ ab altera: ⁊ fo-
 tasse hoc nō erit cōcludens. Puta in exēplo: si aligs mi-
 strate p̄tendat: qđ voluptas nō est finis boīs: eo qđ volu-
 ptas est malū ⁊ finis boīs bonū: nāq; ex h cōclusum fuit
 qđ voluptas nō est finis boīs ex eo: qđ a p̄ncipio cōclusū
 qđ voluptas nō est bonū ex parte: quia est malū: quū igit
 complicatū fuerit cū hac p̄ne: qđ finis boīs bonum: cōclu-
 demus qđ voluptas nō est finis boīs. Tales igit sylls si
 sylli cōpositi ex pluribus figuris: nō aut sylls quartū
 simplex. Qui nō existimauit talem syllm ēē vñū syllm
 simplicē: ipse est s̄līs ei: qui existimat syllm cōpositū
 syllz simplicē: qđ ab arbitrio ignozat qđ sit sylls simp-
 ⁊ qđ ignozat: qđ sit sylls simplex: ignozat et syllm absolutū
 quozq; se habebit sylls ad impole fm̄ p̄-
 derationē: hoc est per ea: que p̄positionē
 habēt ad vtrūq; terminoz: hec aut sunt tria: quēadmo-
 dum diximus: aut ea: que subyciūtur illi: aut ea: que po-
 canē de ipso: aut ea: que negant ab ipso vel fm̄ modū
 subiecti: vel fm̄ modū p̄dicatū: qm̄ hoc non variat in n-
 gatione fm̄ qđ diximus. ¶ Hoc aut manifestū eo: qđ
 quēstū: qđ monstrat per syllm p̄dicatū: pōt ēt mō-
 strari in bis eisdē terminis per syllm ad impole. Consi-
 omne quēstū: qđ ostēdit per viā impolīs: mōstrari p-
 in bis eisdē terminis per syllm p̄dicatū: ⁊ vñā p̄-
 in bis eisdē terminis per syllm p̄dicatū: ⁊ vñā p̄-

Eligēda sunt
ex n̄tibus et
āntib⁹ q̄ sunt
magis v̄lia.

mittēda i arte
inueniēdā m
dium.

Ecce opor-
tuit illos qui de-
bent accipere
esse uno
ad ambas ex-
tremitates
concludatur
sententia.

Sylle ad t
m pole p eade
o/ p fideratiõe
li/ poterit p ftr
m p quaz t fy
cathegoric

De q̄ntu
syllō cathe
rico oñdū
p̄ syllō a
p̄se p̄clū
ec̄uerso i
dē termin

plōsi habuerimus q/b, in sit omni a, et nō in sit alicui, et
voluerimus per duas istas ppōnes mōstrare q/a nō
in sit alicui, et per viā impolles dicemus a, nō in sit alicui
e: q/a si nō in sit ergo a/a alicui, et sed iā habebamus q/b
in sit omni a, et cōcludit nobis q/b, in sit alicui, et sed iā
habebamus q/b nō in sit alicui, et qd est ipole et non co
beret: q si voluerimus cōcludere hoc per viā pōdicationis
dicemus q/a nō in sit alicui, et q/b nō in sit alicui, et
in sit omni a, et eodē pacto mōstrat res in oibus questis
et hoc qm ambo sylli, hoc est pōdicationis et deducens ad
impole, sunt vtiq; p acceptione pōitiū ambas extrema
tes, aut per subra iparū, aut per acceptionez alicuius: qd
ponit in ipis, et qd differit iter se, qm syls deducens
ad impole cōplicat ex binis ppōnibus: quarū vna est
propositio vera, et altera falsa: et cōcludit pōdicationē ppo
sitionis scōe vere. Syls xō pōdicationis cōplicatur ex
ambabus ppōnibus veris: nō aut alijs: nō igit coaptat
syls ex ipis, nisi cognouerimus per binas ppōnes: hoc
aut erit per vias quas narrauimus. Et si ita fuerit, erit
ibi syls pōdicationis: si xō acceperimus pōdicationē que
sit: et vna iparū ipsi coaptauerimus, erit syls ad ipos
bile: hoc aut manifestus monstrabit: quū declarabitur
spēs sylloz pōdicationis: que cadūt in syllo ad impole, et
huiusmodi syls conditionalib: qd est opus ad hunc
modū considerationis: qm iā declaratu fuit: q nō mon
strat questū fū nām, nisi cōiunxerimus illi sylm pōdi
cationis: qui ostēdat aut veritatē pōitiū, aut veritatē pōi
tionis. Et scōm itaq; modū istū pōdicationis mōstrat
tur omne questū, siue fuerit in mā necessaria, siue in mā
possibili. Amplius ex B manifestū q non dicimus oēm
sylm fieri posse per istā viā: sed q non pōt syls fieri
nisi per hāc viā: ppterā q iam mōstratu fuit, q oīs syl
logismus erit in vna triū figurarū: qz tres iste sig⁹ erūt
ex q; que pōdican⁹ de duab⁹ extremitatibus, aut subycti
untur binis extremitatib⁹. Quare nō pōt inueniri syls
nisi ex pōdicatione istoz: hoc est pōtiū et subtop. Et si
planū fuerit oēm sylm esse fm pōdicatione istoz: pba
nifestū etiā ex hoc erit: q oīs syls erit in vna triū figu
rarum et ex duab⁹ ppōnibus ac terminis trib⁹. Et vā
igit hec ad copias ppōnum ac sylloz super questis est
vltis oibus artibus ac doctrinis, seu vere extiterit seu p
babiles: nā verarū vera inueniunt pōtia ac subra, et pba
bilitū pbabilia. Quare viā hec pferit nobis in cognitione
acgrēdarum ppōnum ad oē questum: q si nō fortasse
crederemus, nisi eēt apud nos viā hec, qd ceret ad asse
quendū qd cūq; questū inspiciat ad quācūq; rez ex ppo
sitionib⁹ et ad ppōnes vnas easdes in questis affirmati
uis, ac questis negatiuis: nec solū hoc: sed etiā poterim⁹
existimare nos affectu ire oēs questoz spēs: hoc est af
firmatiū vlt et negatiū vlt et affirmatiū particula
re ac negatiū particula re per vna viā et ex ppōnibus
vnis cōfide. Et qm quū habuerimus hanc viā: tūc erit
intētio nostra in quocūq; questu ex reb⁹ determinat no
tis pācis fm nūm: quū enī fecerimus hoc questū: opz
vt appropiēmus cuiūq; questu ppōnes appropiātas
generi, in quo fuerit hoc questū, pportionatas ipi. Quē
admodū si fuerit questū operatiū, eligēde erunt ppo
sitiones pportionate rebus volūtarijs. Et si extiterit scie
tiale accipiemus res pportionatas reb⁹ speculatiuis ap
pportionatis hūic generi: de quo speculat ars hec specula
tiua: et ppterā opus est in cognitione ppōnum pmarum
in oibus generib⁹: hoc est appropiatarū, vt sint ppor
tione cōclusioni. Puta in explo, si opus fuerit cognosce
re stellas hoc est sciam astrologie, oportet prius cogno
scere statū motuum stellarū: et ppterā ex eo, q nouim⁹

Et si iter syl
logismi ad i
pole et carpe
goricum.

De qstū siue
in mā nēcia si
ne poli p viā
dictam mon
stratur.

Et si hūc dē
est vltis oīs ar
tibus et doctri
nis.

Procedēti
bus hac viā i
qūq; qstū
sumēde hūc
pōsitiones cui
cūq; qstū ap
propiare fm
distinguit ipō
rū questoz.

per intellectionē et inspectionē motus stellarū erraticā
rū poterimus inuenire demōstrationes sup cognitionē suo
rum orbū: pōmilit in oi arte atq; omni scia: cuius ille
ctio est necessaria. Si enī adepti fuerimus cognitionem
oium primoz, et ppōnū: que inueniūt in B gēne: tūc facile
poterimus inuenire demōstrationes sup oibus reb⁹ qst
tis in B gēne: et cognoscemus ēt de quo asserri potest de
mōstratio in B gēne: et de quo nō pōt. Et iā dixim⁹ vlt
quō oporteat acgrere syllos ac ppōnes. Sermo aut ex
positiū et appropiat⁹ vnicuiq; qstū: qm dicit⁹ i l^o oia.

Irit. Uia aut diuisionis est pua ps istius
modi speculationis: qm ipsa confide
rat copā ppōnum: que sunt ex differētis pōe
quētib⁹. Causa autē qre est pars pua, est qm
diuissio est velut infirmus syls: et nō syls verus: qm
enim rōcinat per viā diuisionis: ponit id, sup quō opoz
tebat asserre demōstrationē per sylm: et ponit ali
quid qd exiit ppōnes, et non comprehendit in ipis: et hoc
per variationē eius super quo est intētio in syllogismo.

Dicit. Antiqui autē existimarūt de viā diuissiois q
est syls: quonā per viā pōdicationis defini
tiones rerū. Et error ipsoz de viā demonstrationis fuit
duplex: vnus qd existimauerūt, q definitio ostēdit p de
monstrationē: alter qm arbitrat⁹ sunt viā diuisionis cē
sylm: quapp ignorarunt qd possit sciri per demōstratio
nem, et qd nō possit sciri: qd enim ostēdit per sylm, mon
stratur vtiq; per syllos de qbus mētionem fecimus. Et
igit diuissio nō sit vere syls: planū: eo q termin⁹ medius
in syllo semp est particularior piori extremo: et pū ex
tremū qd est pōdicationē questū comprehendit amplius q
ipz: in diuisione aut res cōuerfo se bz: hoc est qm termi
nus medius est vltior maiore extremitate: que est pōdi
catū questū: puta in explo si ignorauerimus an homo sit
mortalis, vel immortalis: et cognouerimus binas ppōnes:
quarū vna est, qd hō est aial: et altera q aial aut est mor
tale, aut immortale: quū itaq; mōstrare voluerimus vna
istarū duarum ppōnum, qd hō aut est aial mortale, aut
immortale: hoc est vnu ex binis istis oppositis: vt ex hoc
perficiamus dñitionē: et qm est animal mortale aut
nō mortale: et cōplicemus oionem hūc in modū: homo
est aial et aial aut mortale aut immortale: sequit aut ex bi
nis istis ppōnib⁹, qd hō aut est mortale aut immortale: nō
aut q sit vnu istoz pfectū: qd erat questum: nisi fortasse
extiterit p se manifestū, aut notū per aliquē sylm ex sup
relatis. Medius igit terminus in B syllo, qui est aial, est
cōmuniōz questū: qd est mortale aut immortale. Cōfili si
fuerit notū apud nos: qd hō est aial mortale: et mortale
aut est bipes aut multipes: et voluerimus mōstrare, vt
istoz fuerit homo: nō inueniet aliquo mō vtilitas hec in
viā diuissiois. Quare diuissio nō est syls aliquo pacto nō
in questu simplr, vt si res sit, aut non sit, neq; in questu
rei coaptate: quēadmodū si questū fuerit, an res sit acci
dēs, vel genus, vel ppiū, vel definitio: attamē aut vtilis
in syllogismo. Sed iam dictum fuit, per quid possidebi
mus syllogismos, et quō ipsos possidebim⁹: et sup qua re
opus est considerare in omni specie questozum.

Et si diuissio
q pfectū pla
to pua po est
cte speculatio
nis.

Error autē
duplex.

De diuissio nō
sit syls.

CPARS TERTIA.

Irit. De reductione orationum male con
textaz ad pōdicas sig⁹. Ca. XXIII.
Irit. hoc vt dicamus, quō possimus
reducere syllos, qui sūt in libris et enu
tiationib⁹ ad istas figuras: qm nō sūt in
libris et enuñtationib⁹ fm eam viā: de

qua fecimus mētionem. Dec enī est itētio tertia: que re
stat nobis cōsiderāda in re syllogistica: ppterā q quū
scuerimus spēs sylloz: et habuerimus po^m faciēdi eos
et po^m reducēdi oēs illos, qui ceciderint in sermone aut
enuñtatione ac figuris: de qbus mētionē fecimus: pfer
tū erit desiderū nrm primū de cognitione sylli cum eo
qd accidet nobis ex eo: qd dicit⁹ de resolone sylli ad figu
ras: de qbus mētionē fecimus: qz sequet⁹ confirmatio
veritatis eius: qd diximus: oēm. v. sylm esse per vnam
triū figurarū pōdicationē: qm quū inuenimus oēs syllos:
qui sūt in libris et enuñtationib⁹, redire ad istas figuras:
iā affectu erimus per viā inductionis: q iste figure sunt
fundamēta oium sylloz: et B est declaratio eius, sup quo
pōsit demōstratio: hoc est, vt sint vere quocūq; mō in
quirant⁹ et cōsentientes ex omni latere: qm veritas, vt in
quit Ari⁹, attestat⁹ sibi ipsi et consentit ex omni latere: et
vult per hoc, qd modus mō attestet. Et primū ergo qd
opz facere in resolone syllogismo ad istas figuras est:
vt solici⁹ simus ad inueniēdas binas ppōnes in B ser
mone syllogico: qm due ppōnes sunt ptes magne sylli. Di
uissio aut rei in partes suas magnas faciliōr est diuisione
in partes suas paruas. Et Ampl⁹ post B, opz vt sciam⁹
qualis sit maior ppositio, et qualis sit minor: B autē pla
nū ex duab⁹ extremitatib⁹ qstū: et an plane dicte fuerint
simul in B sermone syllogistico, an vna ex ipis: si pla
ne vna fuerit dicta, et vna silētio ptermissa, que ex ipis
taceat, et omittat⁹ an maior an minor: qm plerūq; accidet
in sermone pōte, vt exprimat⁹ maior, et omittat⁹ minor: et
plerūq; consimilit⁹, vt ponat⁹ in syllo ppōnes inutiles et
ad pstructionē pōis et ad destructionē eiusdē: B aut ad
elōgationē, aut coaptationē, aut ad aliquē aliū modū ex
ys: qui pnumerat⁹ fuere in octauo dialectice. Et ppterā
opz vt inuestigemus an accepta fuerit in B sermone syllo
gistico ppō superflua: aut deficiat ppō necessaria: vt re
linquat⁹ superflū et ponat⁹ diminutū: quonāq; inueniatur
bine ppōnes, ex qbus cōponit⁹ syls: qm nisi inuenim⁹
binas ppōnes, nō pueniet reducere sermone syllogistico
ad vna figurarū pcedētium. Et Oionū autē syllogistica
rum, alle sunt: in qb⁹ additāmēta ac deficiētia facile pci
pinus, alie xō in qb⁹ difficilē: et alie sunt, que existiman⁹
esse syls alig eo, q ex ipis sequit⁹ aliquid ex necessitate:
nō tū sunt syls: qm nō oē illud, qd sequit⁹ ex aliquo pfe
quentia necessaria est syls: sed illud, qd sequit⁹ ex necessi
tate ex binis ppōnib⁹: quarū ppositio vni⁹ ad alterā, est
proportio totū ad pte: est syls. Exēplum xō, in quo de
fuit, et cū difficultate scit⁹ qd deficiet sermo pōdicas ad
pcludendū, q partes sube sunt suba: ppterā q, quū de
struit⁹ non suba, non destruit⁹ suba: et quū destruit⁹ ptes
sube, destruit⁹ suba: hec enī cōclusio sequit⁹ ex B sermone:
sed deficit maior: que est: q id, quo destructo destruitur
suba est suba: hec aut ppō sequit⁹ ex ppōne expssa in B
sermone: q est: qd nō est suba, nō destruit⁹ subam per de
structionē suā: et hoc, qm si verificata fuerit nobis hec p
positio, verificabit⁹ etiā puerfa sue pōdicationis: que est: q
destruit⁹ subam p destructionē suā, illud est suba: quū g
adiūxerimus hūc ppōni minorem: que est: q ptes sube
destructionē sua destruit⁹ substantiam concludetur nobis
in B figura q ptes sube sunt suba. Et si fieri ēt pōt, vt
sermo iste disponat⁹ per aliā figurā, q per istam: quēad
modū si dicamus: partes sube destructionē sua destruit⁹
subam: qd aut est aliud a suba nō destruit⁹ destructionē sua
subam: et pcludit⁹ in 2^a figura q ptes sube nō sunt aliud
a suba. Et Amplius: cōplicem⁹ buic⁹ id, qd nō est aliud
a suba est suba: et pcludit⁹ ex ptes sube sunt suba. Exē
plū xō, in quo deficit aliqua ppōnū, et cognitio buius fa

Et si hō loco
pcepta obser
uanda ad resol
uendū sylm.

Et si aliq; cē
gionas syllo
gisticas in qb⁹
facile cognos
cant⁹ q dñant
vel supstant
aliq in qb⁹ dñ
facile.

cilis existit: est qd dicim⁹: si est hō est aial, et si est aial est
suba: igit si est hō est suba: et hoc, qm deficit in isto, oīs ho
mo aial, et oē animal suba. Causa autem istius erroris est
ppterā q existimat⁹: q id, qd necessario sequit⁹: sequat⁹
pōtia syllogistica. Quū igit inuenimus aliq; qd ex aliq
sequat⁹: non est opus, vt existimemus sylm pfectū: nisi
inuenimus binas ppōnes in ipso simul. Et Quūq; in
hoc negocio inuenimus binas ppōnes: opz vt adhuc di
uidamus binas ppōnes ad tres terminos: et cognoscām⁹
illum esse mediū terminū: qui sit terminus cōicans cum
duobus terminis: qui sunt extremitates qstū: ppea q fieri
non pōt, vt sit aliq; syls sine termino medio. Quūq; inue
nerimus terminū mediū pōdicationē de minore et subm ma
iori, aut pōdicationē de minore et negatū a maiore. Erīt B ex
figura pma. Sin aut mediū terminus pōdicate de vna
iparū et neget⁹ ab altera fm modū pōdicationis, nō fm mo
dū subiecti: erit hoc ex secūda figura. Si hō mediū ter
minus subyctat⁹ vtriq; extremitati, aut fm viā affirma
tionis, aut ad vna iparū fm viā affirmationis, ad alterā
xō fm viā negationis, erit tertia figura. Qm iā declara
tū fuit, q nō est hic ppositio quarta termini: mediū ad du
as extremitates et duarū extremitatū fm cursum nālem
pōdicationis: siue fuerint ambe ppōnes vles, siue vna ipa
rū vltis et altera particularis: amplius q non accidet, vt
maior sit particularis in figura pma, et secūda: qm pōti
tio mediū termini in hoc est vna. Qd quū ita fuerit: pla
nū q in quocūq; sermone nō inuenit⁹ aliq; bis pōtiū:
q in quā sermo iste nō est syls: si enī in ipso nō inueniat⁹
vnu terminus bis, nō erit ibi terminus medius: q si ibi
nō extiterit terminus medi⁹: nō erit ibidē syls. Et Qm
autē declaratu fuit, q nō monstrat⁹ oē questū in oi figu
ra: qz ex ipis aliq; monstrat⁹ in vna figura, vt vlt af
firmatiū: aliq; xō ostēdit⁹ in duab⁹ figuris, vt vltuer
salis negatiua et particularis affirmatiua: aliq; aut mon
stratur in trib⁹ figuris, vt negatiua particularis: manifestū
q nō est opus, vt quera⁹ questū in qcūq; figura accide
rit, sed in figura ipsi appropriata. Qis autē questū, quod
extiterit in plurib⁹ figuris vna cognosce⁹ figura, in qua
mōstrat⁹ per pōsitionē mediū termini ex duab⁹ extremi
tatib⁹: illius igit, qd ostēdit⁹ in sig⁹ appropriata, cognos
cemus figurā: in qua mōstrat⁹ ex questū p se, quemad
modū etiā cognoscemus ipsam ex pōsitionē mediū termi
ni: illius xō qd mōstrat⁹ in duab⁹ figuris, quū inuēta fue
rit pōsitionē mediū termini: queremus vtiq; pōsitionē dua
rū extremitatū trib⁹: et hec ea sunt, que cōstituerē possim⁹
sup figura sylli in sermone syllogistico scripto aut dicto.
Et Accidit aut nobis plerūq; errores et deceptio, eo q
existimemus in resolone dictū: in quo non est syls: q est
syls et cōuerfo ob causas multas: quarū vna est, quū ar
bitramur ppōnes esse vles et nō sunt vles fm veritates:
hoc aut accidet, quū accepimus idēfinitas: qm figura syl
logismi decipit nos in B: quēadmodū si accipiamus, q
hō est aial, et aial est neq; gñabile neq; corruptibile: et exi
stimemus ex B sequi: qd hō sit neq; gñabile neq; corru
ptibile: qd est falsum. Minor itaq; est vera in toto, puta
q oīs hō est animal: maior xō est vera in pte, nō autē in
toto: puta q nō omne aial est ingñabile et incorruptibi
le. Atqui verificat⁹ B de aial vlt intellecto, nō autē de oi
individo aialis. Et Accidit aut falsū, quocūq; ac deceptio
p corruptionē pportionis terminoz iter se in pōsitione
terminoz ita, vt existimemus aliq; cē sylm: qd non est
syls: puta si accipiamus eo mō quo non sunt verit⁹ in
explo, si dicat aliq; oīs hō est susceptivus egritudis: et
egritudo nō pōt suscipere sanitatē: igit hō nō pōt susci
pere sanitatē: causa aut buius est: q termini in istis ppo

Summ iūctē
sunt due ppō
ne: i syllo re
soluēde sūt in
tres terminos.

Querēda est
resolō calu
cūq; syls et q
fieri fm appo
pitiā figurā.

Accidit error
in syllo resol
ne: quia credi
mus i eo cē p
pōsitionē vlt
quū sint inde
finitē.

Accidit et er
ror: qz corru
ptionē ppor
tionis terminoz
iter se ipōne
quū ponitur
disponēdo lo
co suscipiēti
illius.

tionib⁹ nō accipiunt in p̄dicatione sup quo est opus: et hoc qm̄ accepit loco p̄dicati sanitatis ⁊ egritudinis/sanitate ⁊ egritudine per se/b̄ est qm̄ accepit loco sani sanitatem ⁊ loco egritudinis: ⁊ p̄p̄a si variemus terminos ⁊ dicamus: possibile est boiem eē egrū ⁊ possibile ē egrū eē sanū: cludet nobis res vera: q. v. possibile est boiem eē sanū. Si xō nō fuerit seruatiū hoc in buiscemodi p̄p̄onib⁹ nō erit syls: puta si accipiant intētiōes ac dispōnes loco suscipiētū dispōnes/nō solū existimabit qd nō sit syls in fig⁹ p̄/ ⁊ neqz in trib⁹ figuris ē: puta si aliqz dicat/ possibile est boiem suscipere sanitatē ⁊ egritudinē nō pōt suscipere sanitatē: nec enī cōp̄licatio est in secūda fig⁹ nō p̄cludens: qm̄ cōcludit falsū: puta qd bō nō pōt suscipere egritudinē: cōsistit possibile est/ vt nō sit p̄clo fm̄ istam cōp̄licationē in 3ª figura: ⁊ b̄ qm̄ egritudo ⁊ sanitas: ac scia ⁊ ignorātia in sunt vni eidez: nō tñ inest vni ipsoz: alteri: ⁊ bec est cōp̄licatio tertie figure: p̄pter b̄ existimabit ob istā cām/ qd nō concludit in tribus figuris: causa autē hui⁹ est: qm̄ ipse accepit loco subiecti dispōnūz ⁊ intētiōnū intentiones ⁊ dispōnes per se ⁊ p̄p̄erea opz vlr in buiscemodi p̄p̄onib⁹ vt accipiamus suscipiēs intētiōnē simul cū intētiōe: ⁊ tūc ponam⁹ ipm̄/ subū terminū aut p̄dicatū. ¶ Nō est autē opus/ vt queramus terminos/ in quos resoluit syls ⁊ simplr terminū mediū/ fm̄ qd super ipsoz fig⁹ terminus abstract⁹: qm̄ multa sunt/ super qd⁹ fig⁹ per oīonē cōpositam: ⁊ simplr terminus/ cui nō est nomē abstractū: ⁊ p̄p̄a difficile est reducere buiscemodi f̄mones ad figuras p̄dictas: ⁊ accidit error in hoc: qm̄ existimāt/ qd sit syls sine termino medio: puta in exēplo/ si dicamus/ anguli triāguli sunt eēles duobus rectis: qm̄ extrinsecus est eēlis duobus intrinsecus: ⁊ p̄p̄a nō opz/ vt queramus terminū mediū in omni quēsto oīonē/ neqz ē dictionē abstractā: ⁊ aliqñ erit oīo/ aliqñ erit dictio separata. ¶ Ampli⁹: similit̄ nō opz/ vt queramus p̄p̄ositionē vnam p̄dicationis terminoz: qui sunt in syllo: quicqz de seinuicē p̄dicant/ siue fm̄ modū negatiōis/ siue fm̄ modū affirmatiōis: quē admodū si accipiamus maiorē extremitatē inē medio/ ⁊ mediū vltimū: qm̄ nō opz/ vt intelligamus ex b̄ in oī lo/ co: qd p̄mū dispōnit ad mediū/ ⁊ mediū dispōnit ad vltimū: ⁊ p̄mū in vltimo p̄sistit dispōnit: eodē pacto quū negamus terminū a termino: nō opz/ vt ex ipso intelligam⁹ negatiōnē suā fm̄ qd est dispōnēs ⁊ dispōsitū: sed ex hoc opz/ vt intelligamus vni ex modis p̄p̄ositionū: quos sequit aliqd ex aliquo/ aut negat aliqd ab aliquo: aut p̄les modos ex ipsoz: si modū p̄p̄ositionū extiterint p̄les vno: puta/ in exēplo/ verū est/ si dicamus/ contrarij inest vna cognitio: ⁊ si dicamus/ cōtrarij est vna cognitio: nō aut verū erit/ si dicamus/ cōtraria sunt vna cognitio. ¶ Sed accidit ē vt maior extremitas disponat ad mediū: ⁊ mediū nō erit dispōsitū ad tertiū: puta/ in exēplo/ si dicam⁹: sapiētia est scia ⁊ scia est studiosus ⁊ cōclo qd scia est studiosum: ⁊ aliqñ erit 3ª huius: puta/ erit terminus mediū dispōsit⁹ ad vltimū/ ⁊ p̄mū nō erit dispōsitū ad mediū: quē admodū si accipiamus/ qd oīs cōtrarij est scientia ⁊ qd bonū est 3ª huius/ ⁊ p̄clusio erit/ qd bonū est scia. Ad bec accidit/ vt p̄mū nō sit dispōsitū ad mediū/ neqz mediū ad vltimū/ ⁊ tñ p̄mū sit dispōsitū ad vltimū: que est cōclusio/ vt in exēplo/ bonū est scia ⁊ scia est gñis/ ⁊ cōclusio/ qd bonū est gñis. ¶ Ad hui⁹ similitudinē/ opus est/ vt intelligamus in negatiōe: quū enim negat aliqd ab aliquo/ nō fig⁹ semp/ qd hoc nō est b̄: sed aliqñ qd hoc nō inest hui⁹/ aut nō est in b̄ ⁊ scia ex modis p̄p̄ositionū: puta/ in exēplo/ vere dicimus/ motus nō inest motui/ sine autē vere dicimus/ mot⁹ nō est mot⁹. Cōsistit dicimus/ ge-

nerationis nō est gñatio/ ⁊ nō dicimus/ gñatio nō est generatio: quū igitur addiderimus hui⁹/ qd delectatio est generatio/ concludetur nobis/ qd delectationis nō est generatio: nō autē/ qd delectatio nō est generatio. **Dicit.** accipi eo mō/ quo fuerūt accepti separati/ hoc est in recto qui arabice vocat⁹ Altrapbaa: qm̄ in hunc modū fig⁹t super p̄p̄onib⁹: p̄p̄ositiones xō opz accipere eo mō/ quo sūt vere: siue extiterint in recto Altrapbaa/ siue in alio qd in Altrapbaa. Recto: ⁊ alio qd ē qd Altrapbaa scilz recto/ vt quū dicimus/ decē sūt duplū qd qz ⁊ p̄nus est ex lino. ¶ Termini autē/ qui affirmant de aliquo nō sunt semp separati/ neqz absolute: sed aliqñ erunt cōpositi: quē admodū/ quū sunt coaptati: opz igit/ vt accipiant eo mō/ quo sunt veri/ cōpositi/ aut separe/ aut absolute/ aut coaptate: ⁊ cōsistit termini p̄dicati fm̄ modū negationis. aut vt termini/ qd ter ponunt in p̄p̄onib⁹ in gbus. **Opz** dā locis/ vice 3ª ponant sūt cū maior termino/ nō aut cum termino medio. Puta/ in exēplo/ bō est sensibile/ ⁊ sensibile est cōpositū fm̄ sensibile/ igit bō est cōpositū fm̄ qd est sensibile. Si enī ponemus/ qd dicim⁹/ fm̄ qd sensibile simul cū termino medio/ ⁊ diceremus/ bō est sensibile fm̄ qd est sensibile/ esset vtiqz falsum. Cōsistit etiam si dicamus/ rectum est bonum ⁊ bonum est scibile fm̄ qd bonū: igit rectū est scibile fm̄ qd bonū. Qd si posuissimus simul cū termino medio/ ⁊ dixissemus/ rectū est bonū fm̄ qd bonū: fuisse falsum ⁊ nō intelligibile. Atqui opz vt ista p̄positionē/ fiat p̄p̄o vera: qm̄ si dixerimus/ qd homo componitur ⁊ nō posuerimus cōditiōnem fm̄ qd sensibile/ erit falsum. **Dicit.** Nō est aut p̄positio terminoz in p̄p̄onib⁹/ ⁊ logismi/ cuius cōclusio est absoluta: quem admodū est p̄positio ipsoz in syllo/ cuius p̄clusio est coaptata/ ⁊ in p̄positione alicui⁹ p̄ditionis in ipsoz: puta/ in exēplo/ si aliqz monstrat/ qd bonū est scibile/ aut qd est scibile qd dā p̄ mediū/ qd est ens/ opz qd mōstrem⁹/ qd ē scibile qd dā/ quū accipim⁹/ qd ipm̄ est ens aliqd/ nō autē ens absolute: si xō itētiō nostra extiterit mōstrare/ qd ē scibile absolute: accipiemus ad huius ostēsiōnē/ qd est ens absolute: puta/ si dicamus/ bonū est ens qd dā/ ⁊ hoc ens est scibile/ p̄cludet qd bonū est scibile qd dā: volo per qd dā illud/ qd appropriat ipm̄: ⁊ b̄ qm̄ hoc/ qd est/ qd dā adiacens fig⁹t subam appropriatā rei. Quū xō dixerim⁹/ bonum est ens ⁊ ens est scibile/ p̄cludem⁹ vtiqz/ qd bonū est scibile: eo/ qd est ens nō aut eo/ qd aliqd/ qd appropriat ipm̄: aut vt p̄mutemus noia in terminis/ que nō fuerint manifesta p̄ noib⁹ manifestis. Cōsistit mouemus oīonem cōpositā cū oīonem cōpositā/ que sit manifestior: quū signet ipsoz per oīonem cōpositā: quūqz fuerit nomen impositū termino: quem fig⁹ oratio cōposita/ opz/ vt accipiat nomē loco istius oīonis: quoniam ipz ⁊ facilius ⁊ appropriatius est: puta/ in exēplo/ si nō refert dicere/ imaginabile nō est genus existimabile/ ⁊ dicere imaginabile nō est existimabile: opus est/ vt faciamus in syllo/ logismo/ qd dicimus/ imaginabile nō est existimabile lo co ē/ qd dicimus/ imaginabile nō est gen⁹ existimabile. **Opz** autē vltim⁹/ vt interpretatio p̄p̄onū sit fm̄ modū/ quo est in 3^a hui⁹/ hoc est/ vt non addat dictio: qd nō sit in p̄p̄onib⁹/ neqz deficiat etiā dictio aut lra/ que accepta fuerit in p̄p̄onib⁹. Puta/ si fuerit p̄clusio/ qd voluptas est ipm̄ bonū/ opus est/ vt accipiat 3^a hui⁹: hoc est ipsum bonū in p̄p̄ositionibus p̄cludentib⁹ 3^a hui⁹ istā cū be cognitionis in lingua sancta/ qd est/ al/ in lingua arabica. Si enī autē fuerit p̄clusio/ qd voluptas est bonū sine be cognitionis/ opz/ vt accipiat bonum in p̄p̄ositionib⁹ fm̄

Hoc est dire-
cte seu nomi-
natie.

Termini qui
ter ponunt ip-
ponib⁹. A re-
duplicat fūm
gēd sūt cum
maiori exte-
ritate.

Nō ēē codes
mō ponēdos
terminos qm̄
est absolut⁹
qñ coaptata
id est simplr
⁊ cū aliq dēc
minationē.

Nō ēē adden-
dū aliqd i cō-
clonē qd nō sit
positū i p̄p̄o-
nib⁹: neqz i cō-
pōnib⁹ qd i cō-
clonē nō po-
natur: sicut de
articulis apd
Arabes ⁊ gra-
cos.

istū modū: quoniam oīa maxima est inter hoc/ quod dici-
mus/ voluptas est bonū ⁊ hoc qd dicimus/ voluptas est
ipm̄ bonū: ⁊ b̄ qm̄ oīo p̄ior fig⁹t/ qd voluptas est ex bo-
nis: ⁊ oīo 2^a fig⁹t/ qd voluptas seorsus est ipm̄ bonum. **Quum** xō accepit fuerint termini de se inuicē
predicati/ opus est/ vt in ipsoz obser-
uemus dictū de omni: ⁊ b̄ qm̄ differētia magna est in p̄-
positione maiore: si dicamus/ cui inest/ b̄ illi omni inest/ a/ ⁊ dicamus/ qd a/ inest cui inest/ b̄. Qm̄ si hui⁹/ quod di-
cimus/ a/ inest omni illi/ cui inest/ b̄/ cōp̄licuerimus/ qd b̄/ inest omni/ c/ concludemus ex necessitate/ qd a/ inest oī/ c. Si xō hui⁹/ qd dicimus a/ inest illi/ cui oī inest/ b̄/ coniu-
xerimus/ qd b̄/ inest omni/ c/ nō sequetur ex b̄ qd a/ inest oī/ c: quoniam p̄ditio fuit vtiqz/ qd illud/ cui inest/ b̄/ a/ inest oī/ il-
lud res erit/ qd aliqd cui inest/ b̄/ nō aut oē: neqz sequit⁹ ex hoc/ qd a/ inest omni/ c: quoniam fieri pōt/ vt/ c/ sit ex extre-
mitate/ que dispōnit per/ b̄ ⁊ tamē nō inest/ ipm̄ a/ c. Cōsistit
quā maior extiterit negatiua/ hoc est/ qm̄ est magna diffe-
rētia/ si dicamus/ qd a/ negat ab omni/ cui inest/ b̄/ ⁊ dica-
mus/ qd a/ negat ab oī/ cui inest/ ipm̄ b̄/ b̄. Propterea qd
manifestū si acceperimus in terminis/ qd a/ dicitur de oī
co/ de quo vlt/ b̄/ ⁊ b̄/ de omni/ c/ qd nō sequitur/ vt a/ di-
cat de omni/ c. Si xō accipiat qd a/ dicit de omni co/ de
quo vlt/ ipm̄ b̄/ sequitur qd a/ dicitur de omni/ c. **Dicit.** Nō opz autē vt imaginemur/ quū dicimus/ a/ inest
metra lineam/ quā describit/ loco linee per quas intendit
nobis adducere demōstrationē: ⁊ p̄p̄erea ponit geome-
tra/ lineā istā esse tāte quantitatis fm̄ longitudinē/ ⁊ illaz li-
neam ēē longā sine latitudine: quū tñ nō sit ita fm̄ sen-
sum. Et p̄pter b̄ si a/ scriptū nō est/ b̄/ ⁊ b̄/ nō est/ a/ nolu-
mus quū hoc dicimus/ qd si a/ nō dicat de omni eo/ quod
est/ b̄/ ⁊ sit/ c/ subiectū ipm̄ b̄/ qd nō sequit⁹/ vt a/ dicat de/ c/
nolumus inqz aliqd/ nisi qd si fuerit aliqd/ cuius p̄portio
ad aliqd nō sit sicut p̄portio totius ad partē/ qd inqz nō
erit ex hoc syls: verū loco exēploz/ que sunt in b̄ ser-
mone accipimus lras: qm̄ ipse sunt faciliores in doctrina:
quoniam exhibitiō exēploz in doctrina est necessaria. **Dicit.** est/ vt resoluamus syllos: sed non opz/ vt qra-
mus resolutionem syls/ additionis per hūc modū/ qm̄ nō
habemus aptitudinē/ vt resoluamus syls: qui mōstrat
per modū cōditionis: qm̄ b̄ vtiqz erit per modū p̄positio-
nis ⁊ p̄uenientie inter duos loquētes: quē admodū si qd
piam ponat per modū cōuenientie/ si vna potentia nō su-
scipiat cōtraria/ qd nō erit vna cōtrarij cognitio: deinde
mōstremus/ qd vna potentia nō suscipit cōtraria/ ⁊ sequit⁹
ex ipso/ qd nō est vna cognitio 3^a hui⁹. Quod igit⁹ resolu-
pōt ex hac oīonē/ nō est id/ qd p̄positū fuit per modū con-
ditionis: qd est b̄/ cōtrarij nō est vna cognitio: sed qd
pōt resoluē est id/ qd monstrat per viā syls p̄dicatiū: qd
est p̄mū nullā inuenire/ que suscipiat cōtraria: quoniam iā
super b̄ fuit syls: qd est/ quoniam egritudo ⁊ sanitas sunt
cōtraria/ ⁊ egritudo ⁊ sanitas nō sunt vna potētia: quare
sequit⁹ in tertia figura/ qd nō oīum 3^a hui⁹ est vna poten-
tia: qm̄ si hoc ēē/ inueniret aliqd sanū ⁊ egrū simul: ⁊ b̄
fuit/ qm̄ in syllo conditionali/ monstrat p̄positū p̄ syls
predicatiū deducere ad impole: ⁊ cōsistit in syllo deduc-
cente ad impole non resoluē nisi syls predicatiū de-
ducens ad impossibile/ non autē syllogismus conditio-
nalis: quoniam iam mōstratum fuit/ qd ipse est compo-
tus ex duabus sp̄iebus syllogismi.

In terminis q
de inest p̄t i
p̄ fig⁹ obser-
uatiū ēē oīū
de omni.

ōlv

Hoc p̄ optie
clari ex po-
sitiō ab Alce-
sit. b. volante:
a. albus. c. cy-
gn⁹. d. qd dēvo-
lante d. p̄dicti
a. s. nō oīpu-
tas cygn⁹: s. s.
non d. comio:
vñ maior ē p̄-
ticulariter: a.
s. nō p̄clū/ p̄z
si loco cygn⁹
ponat comio:
si at dicit⁹ qd
oī. b. d. tunc
maior ē d. oī:
s. falsū enī ē
oī volante est
albi: vñ vt in
q. Alce. d. c.
qñ inest. b. illi
oī est. a. ē facē
maiorē p̄dicta
rē: qd aliqd. b.
d. a.

Syl hypo-
thetico nō co-
des mō resol-
uant: qm̄ de-
monstrat per
modū pōitē.

Ad resoluē i
hypoethetico ē
id qd p̄dicta
uuz p̄dicta
uuz p̄dicta
uuz p̄dicta

etiam si
p̄dicta
p̄dicta
p̄dicta
p̄dicta

Planus etiā p̄similr/ si fuerit aliqd quēstū/ quod
mōstret in plurib⁹ figuris vna: qd fieri po-
test/ vt oīo/ que sit ad demōstrationē istius quēstū resolu-
uat ad plures figuras vna. Qd aut in hoc est: qm̄ spe-
cies sylloz/ que sunt in secūda figura ⁊ tertia cōicāt cum
figura p̄ma in declarādis aliqb⁹ quēstūz sp̄ieb⁹: quē ad-
modū est cōicatio p̄me ac secūde ipē ex figura secūda
cū specie scda p̄me figure ad vlem negatiuā p̄cludēdā: ⁊
quē admodū est etiā cōicatio sp̄erū p̄cludentūz p̄icu-
larē negatiuā in figura secūda ⁊ tertia cū eo/ qd cōcludit
particularē negatiuā in figura p̄ma: qm̄ ex specie⁹ istis/ que
sunt in secūda ac tertia figuris/ aliqua est/ cui⁹ p̄clusio
mōstratur per p̄uersionē/ siue fuerit per duas cōuersiones
siue per vna p̄uersionē/ ⁊ bec pōt reduci ad primā
figurā: ⁊ que est p̄me figure pōt ēē reduci ad secundā ⁊
tertiā: illa aut spēs secūde figure ac tertiē/ cuius p̄clusio
apte ad p̄mā figurā: quē admodū via quarta secūde figu-
re p̄cludēs negatiuā particularē nō apte reduci ad spēs
prime figure p̄cludētem negatiuā particularē: ⁊ p̄p̄a
apparet/ qd oīo p̄cludens negatiuāz vlem pōt resoluē ad
secūda ac p̄mā figuras/ particularis aut negatiua/ que cō-
cludit in secūda ac tertia figuris nō redit ad primā figu-
rā: neqz etiā/ qd in p̄ma figura redit ad scdā/ nisi in eo/ cui
ius p̄clo nō mōstrat per p̄positionē: illi xō/ cuius conclusio
fides mōstrat per p̄positionē in duab⁹ figuris/ nō cōue-
nit hoc: ⁊ si reducat qd est in secūda figura ad tertiā/ b̄
est ex eo/ qd p̄cludit negatiuāz redit qd est in tertia ad
secūda. Atqui cōuenit hoc in spēs: in gbus fieri pōt cō-
uersione ambarū p̄p̄onum simul: ⁊ b̄ erit/ quū p̄p̄o nega-
tiua extiterit vltis: quoniam vtiqz ipm̄ redit ad suam
cōp̄licatā: p̄p̄erea qd vltis negatiua cōuertit⁹ ⁊ particu-
laris etiā affirmatiua p̄uertit⁹. Qd si negatiua fuerit in 2^a
figura particularis/ particularis negatiua nō cōuertit⁹ ⁊
vltis etiā si cōuertit⁹/ erit particularis. Cōsistit in figura 3^a/ si
negatiua fuerit vltis/ poterit redire p̄p̄onēs sue ad p̄mā
figurā: qm̄ negatiua vltis p̄uertit⁹ ⁊ affirmatiua etiāz
p̄uertit⁹ particulariter/ siue fuerit vltis/ siue particularis:
qd si negatiua fuerit particularis/ nō resoluet syls ad se-
cūda figurā: qm̄ negatiua nō cōuertit⁹. Jam igit⁹ manife-
stum est ex b̄ sermone/ qd sylloz spēs ex trib⁹ gñibus
sylloz cōicantes/ in quēsto vno quales inqz resoluē p̄it
ad seinuicē/ ⁊ in quibus fieri nō potest hoc. **Accidit** autē deceptio in syllo/ eo qd existimatur/ qd
enūtiatio infinita ⁊ negatiua sunt vna ⁊ ea-
dem: ⁊ b̄ qm̄ accidit p̄pter istud/ vñ ex duobus: aut/ vt
existimet/ qd cōcludens sit nō cōcludēs: ⁊ b̄ quū cadit
enūtiatio infinita in loco/ in quo si caderet negatiua/ fieri
nō posset/ vt esset syls/ ⁊ existimāt qd infinita sit negati-
ua: ⁊ tñ in veritate est infinita: ⁊ b̄/ quū cadit p̄p̄o infinita
ita/ vt de ea existimemus qd sit negatiua in loco/ in qd nō
prohibet syls/ quū sit p̄cludens: qd autē remouet dece-
ptionem istā est/ vt scias/ qd b̄ qd dicimus/ aliqd est non
albi/ ⁊ aliqd nō est albi/ nō significat super re vna: qd
negatio huius/ ⁊ iad est album nō est/ qd dicim⁹/ ⁊ iad
est nō albi: sed qd dicimus/ ⁊ iad nō est albi: ⁊ hoc qm̄
p̄portio huius/ qd dicimus/ ⁊ iad est albi/ ad b̄ qd dici-
mus/ ⁊ iad est nō albi/ est p̄portio eius/ qd dicim⁹/ p̄p̄o-
sibile est/ qd ⁊ iad ambulet/ ad b̄ qd dicimus/ possibile
est/ qd ⁊ iad nō ambulet. Proportio autē huius/ qd dici-
mus/ ⁊ iad est albi/ ad hoc/ qd dicimus/ ⁊ iad nō est al-
bum/ est p̄portio eius/ qd dicimus/ possibile est/ qd ⁊ iad
ambulet ad hoc/ qd dicimus/ non possibile est/ qd ⁊ iad
ambulet: quē admodū due possibiles/ sunt due enūti-
ationes affirmatiue/ yelut declaratū fuit in libro p̄ceden-

Qd q p̄clū
quēstūz qd p̄
pleo figurā
oīdit p̄t ad
caldē p̄les
gurae resoluē
p̄t p̄cludēte
particularē ne-
gatiua: qd nō
p̄uertit⁹.

Hic dicit nō
ēē cadē in fi-
griando nega-
tiua cū istius

𐌹𐌺𐌰 𐌺𐌴𐌹 𐌹𐌺𐌰
 𐌺𐌴𐌹 𐌺𐌴𐌹
 𐌺𐌴𐌹 𐌺𐌴𐌹

Dictio infinita
est p^oppōitio
sup ipsam
pōt negatio ca
dere,

1

Quia ex f
sequitur ver
lud nō acc
pp.pponē
alia de c
et post p

modi pteu
largi in 2° fl
gura.

Expōnis medie

matia/z particularis falsa negatiua:quod accidit gñi s^u
mul cū ipēbus quod ipsi insunt/z differēts harū ipērū/z
hoc/qñi nō est verū/quū dicimus aliq̃ ambulā nō est
aiā/z oīs homo aiā/z cludif ex hoc/q̃ aliq̃ ambulās
nō est homo:qđ est verū ex ppōne vli vera z falsa par
ticularitē/z hoc aliquādo accidit/quū fuerint ambe p
pōitiones falsę/particularis z vlis:vt in exēplo/si dica
mus,oīs scia est potētia animalis/z alicui homini nō in
est potētia animalis: cōcludit ex hoc/q̃ alicui homi
ni non inest scia:qđ est verum ex ambabus ppōnib⁹ fal
sis.Eodem pacto accidit quūz exriterit vlis negatiua et
particularis affirmatiua:velut si dicamus,nulli homini
inest potētia aialis/z aliqua scia est potētia aialis:z con
cludif ex hoc/q̃ aliqua scia non inest homini.

Tractatus de figura tertia.

Confimiliter accidit hac in figura/vt sit cōclusio vera ⁊ ambe ppōnes falsæ/aut in toto/aut in parte/aut vna ipsarū in toto/et altera in parte. ¶ Eodē mō quū extiterit vna ipsarū vera/⁊ altera falsa/vel in toto/vel in parte: biqui nihil p̄bibet/vt duo sint:que alicui vni non insint:sed vni ipsoꝝ alteri insint:quū igit accipit/ q̄ vtrūq̄ ipsoꝝ inest rei cui vni innouat ibi cōclusio vera ex ambab⁹ ppōnibus falsis in toto/vt in exēplo/si dicamus:ōē inanimatū est ambulāse/ ⁊ omne inanimatū est homo. Cōcludet hac in figura/ q̄ aliq̄ ambulans est homo:hoc autē est verū ⁊ ex binis p̄positionibus falsis in toto. Consilr accidit/quū extiterit vna negatiua ⁊ altera affirmatiua: fieri nāq̄ potest: vt/c q̄ est minor extremitas isit nulli/b/q̄ est mediū: ⁊ a/q̄ est terminus maior isit omni/b: ⁊ nō isit alicui: quū igit acceperimus/c inesse omni/b: ⁊ a inesse nulli/c. Concludet nobis/q̄ a/nō inest alicui/c: vt in exemplo/si dicamus: omnis cygnus nigrū/ ⁊ nullus cygnus aial: cōcludet q̄ aliquid nigrū non est animal:hoc autē est verū ex binis ppōnibus falsis in toto. Eodem pacto/quum fuerit vtraq̄ ouarū ppōnū falsa in parte/poterit aliquādo cōclusio esse vera: fieri enī pōt/vt/a/ ⁊ c/inest alicui/b/ ⁊ a/inest alicui/c: quemadmodū album ⁊ bonum: que insint alicui aial: ⁊ bonū inest alicui albo: si igit posuerimus/a/ ⁊ c/vtraq̄ inesse omni/b: cōcludet/a inesse alicui/c: b autē est verum ex binis ppōnib⁹ falsis in parte: puta/in exēplo/si dicamus: omne aial albu: ⁊ oē aial bonum: concludit q̄ aliq̄ album est bonū: q̄ est verū. Consimilr accidit/quū fuerit maior ppō negatiua/ ⁊ minor affirmatiua ⁊ ambe falsæ in parte: ipse extiterit vlesin affirmatiua ⁊ ambe falsæ in parte: b/ ⁊ c/inest alicui/b: ⁊ a/nō inest alicui/c: que est cōclusio: vt in exēplo/si dicamus: nullum animal est bonū: ⁊ omne aial est albu: concludit enī ex hoc/q̄ aliq̄ album nō est bonū: q̄ est verū ex binis p̄positionibus falsis in parte. Eodē modo aliquando erit cōclusio vera/quū fuerit vna ouarū ppōnū falsa in toto/ ⁊ altera vera: fieri enī pōt/vt/a/ ⁊ c/ambo insint ipsi/b/ ⁊ a/nō inest alicui/c: quum igit acceperimus/a inesse nulli/b/ ⁊ c/inesse omni/b. Cōcludetur nobis q̄ a/nō inest alicui/c: hoc autem est verū ex duabus p̄positionib⁹: quarū vna est falsa in toto/ ⁊ altera negatiua vera: vt in exēplo/si dicam⁹: omnis cygnus animal/ ⁊ nullus cygnus albu: concludetur ex hoc q̄ aliquid animal non est albu: hoc autem est verū ex duabus p̄positionib⁹: quarū vna est falsa in toto. Consilr accidit/quū pōne: que est minor falsa extiterit: ⁊ positio/a bique est maior vera. Termini autē quibus hoc monstrat sunt nigrū ⁊ cy

Querrois

gnus: et inanimatus: hoc/quoniam si ponamus: quod ois cygnus est nigrum: et nullus cygnus est inanimatus, concludetur nobis: quod aliquod nigrum non est inanimatus: quod est verum et binis propositionibus: quarum minor est falsa in toto. Eodem modo accidet: quum accepte fuerint ambe propositiones affirmatiue: hoc est vera et falsa. Termini autem quibus hoc monstratur sunt animal/cygnus et nigrus: et hoc/quum dicimus omnis cygnus nigrum: et omnis cygnus animal: concludetur enim nobis ex hoc: quod aliquod nigrum est animal: hoc autem est verum ex duabus propositionibus affirmatiuis: quarum altera est falsa/sive extiterit vera maior/sive minor: monstratur autem hoc ydem isti termini. Consimiliter aliquando erit conclusio vera: quum fuerit vna duarum propositionum vera et altera falsa in parte: fieri enim potest: vt c/insit omni/b/ et a/insit alicui/b/ et a/insit alicui/c/ que est conclusio: vt in exemplo/bipes quod inest omni homini: et bonus non inest omni homini: et bonus inest alicui bipedi: si igitur acceperimus a/et c/ inesse omni/b/ erit propositio vera tota et pars propositionis a/b falsa. Conclusio autem vera: puta in exemplo si dicamus: ois homo bipes: et omnis homo bonus: concluditur enim: quod aliquod bipes est bonus. Et si hoc accidet quum acceperimus propositiones a/b: hoc est maiorem veram et propositionem b/c: hoc est minorem falsam in parte: monstratio autem huius est per hos eisdem terminos: si ponamus minorem extremitate maiorem et ponamus quesitum nostrum: quod concluditur prius conuersum: puta: quod aliquod bonus est bipes. Et eodem pacto accidet: quum acceperimus vnam propositionem negatiuam et alteram affirmatiuam: enim monstratur fuit in figura tertia: quum c/insit omni/b/ et a/non inest alicui/b/ et a/non inest alicui/c/ si igitur accipiatur c/ inesse omni/b/ et a/ inesse nulli/b/ accidet vt sit propositio negatiua falsa et altera sit tota vera: et relinquatur eadem conclusio vera: puta: quod a/non inest alicui/c/ erit autem conclusio vera ex duabus propositionibus: quarum vna est vera in toto: vt negatiua et altera falsa in parte: vt affirmatiua. Et hoc autem idem quod diximus accidere in syllogis vltibus hac in figura accidet etiam in syllogis particularibus: monstratio autem huius erit per terminos: per quos ipsorum dispositione monstrauimus in syllogis vltibus: et hoc vt faciamus in negatione istorum: quod fecimus in negatione illorum: et in affirmatione istorum: quod fecimus in affirmatione illorum: quum propositio vltis falsa in toto est falsa in parte: siue fuerit negatiua siue affirmatiua: quum ergo propositiones vltis falsas: quas sibi exemplo vltis adduximus fecerimus particulares: monstrabit hoc in loco quoadmodum ibi etiam monstratus fuit. Et quum igitur sit hoc manifestum: planum si extiterit conclusio falsa: quod necessarium est: vt in propositionibus sit propositio falsa: quum alioquin non posset fieri ex propositionibus veris conclusio vera: quod est contra id quod acceptum fuit in definitione syllogis et id quod confessio constat ex demonstratione sue dispositionis. Et alium quum fuerit conclusio vera non sequitur oino: vt sint propositiones vere: causa autem huius est: quum verum est vltius vere: quod monstratur per viam syllogismi: et verum quod monstratur per viam syllogismi monstratur etiam per plures syllogismos: et propter hoc non sequitur quum perimitur syllogismus perimatur conclusio: hoc est: quum fuerint propositiones falsae: vt sit conclusio falsa: si sequitur quum perimitur conclusio: hoc est: quum fuerit falsa: vt perimatur syllogismus: id est vt sint propositiones falsae: aut sit figura syllogismi corrupta: hoc enim est dispositio consequentis cum eo: ex quo sequitur vt non sit consequentia sua conuertibilis: quemadmodum se habet animal et homo: quoniam enim homo appropriatus est quasi animal: sequitur: quum sit homo: vt sit animal: et quum perimitur homo: vt non perimitur animal: sed quum perimitur animal: vt perimatur homo: homo igitur

Liber Secundus

homo igitur est loco syllis: et animal loco conclusionis. Cōf
mistr etiā non sequitur oīno: quū sunt ambe p̄pōnes falsæ:
vt sit conclusio falsa: aut vt sit vera: demōstratio autē super
hoc/est/ si dicamus/ q̄ posita fuerint duo: quoz/ vnus sit
primū/ et alterū z^m: p̄ponamus q̄ z^m sequat̄ ex p̄mo/ hoc
est/ quū sit primū/ vt sit z^m: sit autē signū p̄mi a/ et signum
secūdi b/ puta/ sit/ a/ albū/ et b/ magnū: dico igit̄/ q̄ si/ a/ ita
se habuerit/ vt quū sit: sit etiā/ b/ non sequitur quū destrui
a/ vt destruat̄ b/ hoc/ quia/ iam monstratū fuit/ quom̄ de
strui/ b/ vt destruat̄ a/ et hoc/ qm̄ si non destruet̄/ erit iue
tus: sed quū est/ a/ iam positūmus/ q̄ est etiā b/ ergo quom̄
destrui/ b/ sequitur vt sit/ b/ qd̄ fieri non pōt/ et nō coheret/
¶ Quū igit̄ stabilitū sit hoc fundamētū: dicamus/ quū
tres terminī p̄mus/ secūdus/ et tertius/ et secūdus
quæq̄ primū/ et scdm̄ tertius/ dicamus/ in quā q̄ tert^o se
quit̄ primū: quūq̄ fuerit hoc sancitū: dico/ q̄ non est ne
cessariū/ vt perimā/ a/ et sit/ b/ hoc/ qm̄ iā monstratū fuit:
q̄ b/ sequebat̄ ex/ a/ qm̄ in q̄s quū destrui/ b/ destruitur
a/ si igitur ponamus/ q̄ destructo/ a/ destruat̄/ b/ quū iaz
posuerimus/ q̄ destructo/ b/ destrui/ a/ sequitur/ q̄ quū de
strui/ b/ sit/ b/ sed hoc/ et fieri nō pōt/ et nō coheret: et p̄p̄a
nō est necessariū/ quū sint p̄pōnes falsæ/ vt sit p̄clo vera:
sed veritas ipsius est per viam accēdis: et hoc est/ qd̄ vo
lebamus monstrare: et p̄pter hoc planū p̄sist̄ etiā/ est/ q̄
non op̄z/ vt destructo/ a/ destruat̄/ b/ qm̄ necessariū eēt/ vt
inuentio/ a/ sequeretur ex inuētiōe/ b/ sed/ b/ sequebat̄ ex
inuentiōe/ a/ quare cōsequentia esset conuertibilis: quod
est impossibile: et p̄pterea non op̄z/ quū fuerint p̄positio
nes falsæ/ vt sit conclusio falsa: sed quū fuerint conclusio fal
sa/ p̄pōnes erunt falsæ: qm̄ destructo/ b/ destruitur/ a/

¶ PARſ TERTIA.

Tracatus de monstracione circulari.

Accidit autē syllogismo, vt in ipso
cadat monstratio circularis:
que est quā accipit conclusio sua r
uerius vnus pponū / r monstrat p ea
ppositio altera: puta in exēplo: si aliq
cluderit, q / a, inest omni, c / per mediu
b / quū posuerimus / a / omni / b / r / o / i / e / r
cōcludatur ex hoc, q / a inest omni / c / si igitur voluerim
monstrare per istam pclusionem / que est / a, inest omni / c /
q / a, inest omni / b / accipiemus / a / inesse omni. c / r / c / omni
b / que est minor ppositio conuertat cōcludet ex B / q / a /
inest omni / b / que est altera ppositio: cuius monstracione
intēdebamus. Consimilr accidit / quū voluerimus pclu
dere per eādē cōclusionem / ppositiones aliā: que
est / b / inesse omni. c / r / habeamus q / b / inest omni / a / r / a / o / i
cerit enim conclusio: q / b / inest omni / c / que est ppositio
cuius cōclusionem intēdebamus ex duabus ppositioni
bus syllogismi. ¶ Ostēdemus autē q / fieri negr / vt ostē
damus ppositiones ex cōclusionibus per aliū modū
ab hoc: puta si accipiamus vnāz ppositionem extraneā
r ipsam complicemus conclusioni: r hoc quoniam si ac
cipiatur terminus medi / qui nō sit vnus ex terminis ex
stētibz in pponibz / nō concludet ex hoc aliq ex p
positionibus acceptis ad hanc cōclusionem: vt in exē
plo si complicemus pclusionē: que est / a, inesse omni. c /
c / inest omni / e / non cōcludetur ex hoc / nisi q / a inest o / i / e /
quod est aliud ab eo: quod dicebamus / a, inesse omni / b /
aut / b, inesse omni / c / que erant ppōnes vniuz cōclōis.
Postea igit q̄ non conuenit accipere simul cū pclōne p
positione extraneāz / superest / vt cum ea accipiat vna ex
duabus ppōnib / syll / quā si acciperemus ambas ppo
sitiones eadēz / rediret pclusio ad quā posueramus eādē

Prionz resolutorioz

[illegible]

Non fit sylle
circularis nisi
p. ppones pū
tibiles si et sū
lex.

Allo mo^m quo
in 3^a figura ex
ambab⁹ in to-
to fallie seq^t
2do vera.

Sylli pericula
res in 3^a fig^a
qb^o ex falsa
vera 2^a 2^a clm^r.

Concilio falsa
leg nō pō:nt
si sit aliq̄ ppō
falsa.

Mota cūm
 qua pōte ē
 pōne falsā
 quūz sit pōlo
 vera,

Exione nul
lappo^m onda
pōp pōnc
cōnc affum
pā:nota.

Expōnis medie

Sylla circularis ē spēs p̄ci
tiōis h̄ncipij:
tō nō fit in de
m̄fatiōib⁹ nisi
per duos mō
dos cognitio
nis vt asserit
A^r. p̄o postea.
fit syllā circu
laris i p̄o fig^a
in p̄mo mō.
Quō fit syllā
circularis i 2°
mō p̄me fig^a
negatiuo.

Mo qñō pñlu
dñf affirmati
ua ppō in mō
negativo p cō
clonē t malo
rent.

Nota radices
hæc dicti s̄ oī
nō eē aliā a p̄
radice posita
in p̄^o l^o. 3. A
bunagares q
putant p hoc
ex mior nega
tūa: imo ex
duab⁹ negati
uis posse fieri
syllm in p̄ma
figura.

Łótra Abn /
mażarć.

Si/a/negafab
oi co qđ ē/b/i
oi mā/non tī
sege ecōuerfo
vr.b.īsit oi illi
a qđ negaf.a.
oi mā:ē h cō
uerfuz accipit
Hristotela.

non fit in demonstrationib⁹ nisi efficiat duobus modis: r
hoc quū fuerint ppōnes notiores p̄clonē fm̄ vnum modū:
dū: r cōclūsiō notior p̄pōnibus fm̄ alium modū: quem
admodū si essent ppōnes notiores fm̄ modū cognitio-
nis existētie: r cōclūsiō notior fm̄ modū cognitionis cau-
se: modus autē iste ostensionis appropriat arti sophistice:
sic igit accidet mōstratio circularis: quēadmodū dixim⁹
in p̄ma specie p̄me figure: hec autē ea est: quē concludit
vlem affirmatiua. ¶ Sed fieri ēt pōt: vt in specie nega-
tiua accidet modus iste ostēsiōis: puta: si/a inest nulli: b: r
b/ inest omni/ c: r p̄cludat in p̄ma figura/ q/ a/ inest nulli/ c/ si
si igitur voluerimus in hoc mōstrare ppōnem maiorem
per p̄clonem r minorem cōuersam/ accipiemus q/ a/ inest
nulli/ c: r/ c/ o/ i/ b: r p̄cludet nobis/ q/ a/ inest nulli/ b: que est
maior ppō. Qd si voluerimus p̄cludere minorem p̄ con-
clusionē r maiorem ppōnēz puerfaze/ nō monstrabim⁹ no-
bis hoc per eadē ppōnes: r hoc qm̄ non erit syll⁹ ex bi-
nis negatiuis: r si cēt nō p̄cluderet nisi negatiua: sed illa/
cuius p̄clonē q̄rimus est minor: que est affirmatiua. ¶ Et
p̄pterea quū voluerimus mōstrare minorem ppōnem
per eadē p̄clusionem r maiorem ppōnem cōuersam:
nos qdem ponemus p̄clusionē in p̄p̄ia figura sine aliq̄
mutatione: puta: si dicamus/ a/ inest nulli/ c/ deinde accipie-
mus maiorem que erat/ a/ inest nulli/ b/ fm̄ modū: quī ex
ipsa sequitur: vt/ a/ non inest omni illi/ cui o/ i/ inest/ b: r pone-
mus cōuersum huius: puta/ q/ b/ inest omni illi/ cui/ a/ non
inest: quū igitur habuerimus q/ b/ inest omni illi/ cui non
inest/ a: r coaptauerimus hui⁹ ppōnēz/ a/ negat/ c: p̄cla-
num q/ ex ipso cōcludet/ b/ inest o/ i/ c/ que erat minor p̄/
positio: quā intēdebamus cōcludere. ¶ Nō est autē hoc/
radix secūda dicti de omni alia a radice: quaz fecimus B
in libro a principio: quēadmodū inuenimus Abūmaq̄-
rem existimasse: r hoc qm̄ ipse dixit/ q/ radix ista est h̄di-
ctoria p̄me radice: quū enim fecerimus radicem istā/ iue-
niemus id/ qd fm̄ radicem illā nō concludēbat/ fm̄ istaz
concludere: r hoc qm̄ radix hec est/ vt ponamus exem-
pli gr̄a/ q/ a/ inest omni illi/ a quo negat/ b/ vel q/ a/ negat
ab omni eo/ a quo negat/ b/ in cōtrariū eius: qd posuimus
in p̄ma figura: r qd erat/ vt/ a/ inest/ aut negat/ ab o/ i/ eo:
qd est/ b: r fm̄ hoc p̄cludet: cū⁹ minor est negatiua in p̄-
ma figura: r cōcludet etiā illud/ qd est ex duabus negati-
uis. ¶ Sed radix ista/ que efficit hoc in libro nō est per
positionē: hoc enī est/ qd efficit ex ppōne vli per se/
r cuius significatio est h̄ilis: s̄ radix hec secūda est vni⁹/
quod sequitur ex ppōne vli negatiua: r p̄pterea nō est vni-
litas in ipsa ad cōclusionem ex duab⁹ negatiuis/ hoc est:
quūz posite fuerint ambe ppōnes negatiue: atqui erit in
ipso vilitas: si sequat ex hoc/ qd dicimus/ a/ inest nulli/ b/
q/ a/ inest omni illi/ quod non est/ b/ omnino: sed hoc non
sequitur quēadmodū hoc non sequitur similiter etiam con-
uersum istud/ quod hoc in loco ponunt: hoc est/ qd nō se-
quitur in omni materia: vt/ a/ negat/ ab omni eo/ quod est
b: vt/ b/ inest omni illi/ quod non est/ a: album enim negat
ab omni eo/ quod est nigrum: r tamē nigrū nō inest omni
illi/ quod non est album: sed sequitur hoc p̄uersum in his/
que sunt opposita: a quorum altero nullum ens effugit: s̄
fecit hoc in loco cōuersum istud Ari⁹/ s̄ sit particulare:
quēadmodum fecit conuersionē vniuersalis affirma-
tiue vniuersaliter: r p̄pter hoc non exiuit in hoc disposi-
tō a sua radice: quoniam cōuersio consequentis in poten-
tia est cōuersio p̄positionis: r ideo nō exiuit ab eo/ quod
accipitur in mōstratione circulari/ eo qd fuit per conclu-
sionem r cōuersum vnius p̄positionis: quonias p̄poten-
tia consequentis conuersi est potentia conuersionis p̄po-
sitionis. Nec igitur est mōstratio circularis in specie

Querrois

En modis particularibus
tunc quo possit et non possit
fieri circulus.

bis syllogismoꝝ vltim prime figure. ¶ Sed in syllys particularibus: qui sunt in hac figura: fieri neqꝛ vt scias per demōstrationem ppōnem vlem fm viam circuli p cōclusionem ⁊ ppositiones particularē: qm enuntiat vlys monstrať vtiqꝛ per ppositiones vles: nō autē particularē: ⁊ ad hec quoniam nō est syllys ex ambabꝝ particularibus: monstrať nāqꝛ circularis est per cōclusionē ⁊ vnam duarꝝ ppōnum puerfama: sed super miorē ppositione fieri pōt: vt adducatur demōstratio per vias circuli: puta. si/a/ in fit omni/b/: ⁊ b/ in fit alicui/c/: ⁊ clusio q/a/ in fit alicui/c/: quuz igit vltuerimus inuenire demōstrationem/q/: b/ in fit alicui/c/: per viam cōuerfionē: accipiemus q/a/ in est alicui/c/: que est cōclusio/ ⁊ maiorē ppōnē vlem cōuerfama: que est quuz dicimus b/ in est omni/a/: ⁊ cludetur nobis in prima figura: q/b/ in est alicui/c/: et ita utqꝛ in eo terminus medius a. ¶ Confirmilr si fuerit syllogismus particularis negatiuus: fieri nequit: vt scias p demōstrationē ppositionem vlem ob causam: quonaz diximus: sed fieri vtiqꝛ potest: vt monstrať per ostensionē circularē: quuz fecerimus in propositione negatiua vniuersali id: quod fecimus in syllogismo vniuersali negatiuo: hoc est vt ostendamus q/ sequitur ex eo: quod dicimus/a/ in est nulli/b/: vt/b/ in fit omni illi a quo negatur/a/: quuz igitur coaptauerimus huic ppositioni cōclusionē/ que est/a/ negatur ab aliquo/b/ cōcludē nobis q/b/ in est huic alicui. ¶ Iste igit est modus monstraťonis circularis: qui efficitur in prima figura.

¶ Figura secunda.

In secunda. No figura fieri nō po-
test vt scias ppositio-
nem affirmatiuam per demonstrationem
fm viam circuli: ppterea q non concludit
nisi negatiuam: sed fieri potest vt negatiua
cognoscatur per huiuscemodi demonstrationem: si a/ist
omni/b/ a/ ist nulli/ c/ a/ ist nulli/ c/ in secūda figura: q/
b/ ist nulli/ c/ fm q termin⁹ medius est/ a/ si igit coaptauerimus
huic q/ b/ inest omni/ a/ que est maior conuersa/
cōcludatur q/ a/ inest nulli/ c/ que est minor in syllogismo
primo. Termin⁹ autē medius in hoc syllogismo est b/ sed
in syllogismo pmo erat/ a/ qz si acceperimus ppōnē
vniuersalem maiorē in secūda figura negatiuam/ fieri
poterit/ vt mōstretur per circulus: sed in figura pma: pu-
ta/ si dicamus/ a/ inest nulli/ b/ z/ a/ inest omni/ c/ plan⁹ q/
concludet nobis in secūda figura/ q/ b/ inest nulli/ c/ qu⁹z
igit acceperimus cōclusionem istaz z coaptauerimus il-
li minorē cōuersam/ que est/ c/ in omni/ a/ cōcludet in p-
ma figura/ q/ b/ inest nulli/ a/ aī enim/ c/ est termin⁹ me-
dius: si igit pueritamus pcones istā/ pueniet nobis q/ a/
iest nulli/ b/ que fuerat maior ppō negatiua in pmo syllo-
z ob b/ ppuū est mōstratiōis circularis in bac specie se-
cūde figure/ vt nō seruet eadem figura: sed redit ad p-
mā figurā. ¶ Ceterū: fieri aliquādo ēt pōt/ vt mōstrem⁹
ppōnem affirmatiuā in bac figura/ quāz fuerit minor/ p
viā circuli: quū fecerimus radicē pcedētem: hoc est puer-
sionē affirmatiue ex negatiua: sin autē fuerit maior/ fieri
nō poterit/ nisi per cōuersionem minoiz: sed b/ est extra
viā mōstratiōis circularis. Verum in syllis pcludētib⁹
particulārē bac in figura fieri nō pōt/ vt cognoscat⁹ ppō
vls p demōnē fm modū circuli: ppea q ipsi semp con-
cludūt pticulārē vls ppō pticularis pōt vtqz cognosci p
demōnē/ quū vls extiterit affirmatiua: vt pticularis ne-
gatiua: puta in exēplo/ si ponam⁹ q/ a/ inest o/ b/ z/ a/ non
inest alicui/ c/ z pcludat⁹ q/ a/ nō inest alicui/ c/ qu⁹z igitur
huic coaptauerim⁹ maiorē ppōnē puerfaz/ puta/ si dica-
mus/ b/ iest o/ a/ pueniet nobis/ b/ nō iest alicui/ c/ z b/ iest
omni/ a/

Propriū d
dmonis cū
cularis i 2^a f
gura et nō s
nef idem mo
due figure.

Quo poss
cludi ppō
firmatua ci
culariter i
fig^a p radice
ptua posit
In pticular
b^o 2^e quo po
sit t nō poss
fici sylle ci
culariē,

Liber Secundus

omni/a/ꝛ ꝓcludet nobis q/a/nō inest alicui/c/ in hac ea/
des figura:b/eni est medius terminus:qui ꝓdicat in hac
complicatione de vtriusq; extremitatibus simul. Qz si ꝓ/
positio vltis extiterit negatiua/que est/a/ b/ fieri nō potest
vt minor affirmatiua cognoscatur per demonstratiōem/
que est ꝓꝓo/a/c/quꝛz cōuenterinus ꝓꝓōnes/a/ b/nō enīz
concluditur affirmatiua cōclusio ex ambabus ꝓꝓōnib;
negatiuis/aut vbi vna ipsarū extiterit negatiua:des iam
poterimus facere radicem precedentem/vt cōcludamus
affirmatiuam particularem:ꝛ hoc/qñ quū habuerimus/
q/b/nō inest alicui/c/que est cōclusio:ꝛ habuerimus etiā
q/a/inest nulli/b/amplius cōuenterimus hoc:ꝛ habueri/
mus/q/b/inest nulli/a:ꝛ ad hoc acciperimus/qb sequit
ex hoc:puta/qz cui omni inest/a/jilli nō inest/b:ꝛ cōuer/
timus hoc:puta/qz cui omni nō inest/b/jilli inest/a/babe/
bim? q/a/inest omni illi cui nō inest/b:quꝛz igit coapta/
uerimus hui/c/q/b/non inest alicui/c/concludetur nobis/
q/a/inest alicui/c/ꝛ fm hoc erit monstratio circularis in
secunda figura.

Sed in monstracione circulari tertie figure, quā fuerint ambe pponēs vniuersales, fieri non pōt, vt cognoscās per demonstracionem per conclusiōē vna3 duaz pponū in hac figura: qm̄ conclusio qdem erit particularis: ppositio autē super qua intēdimus demonstracionem adducere est vls. ¶ Et si ppositio vna extiterit vls ⁊ altera particularis fieri potest vt aliquādo cognoscatur particularis per demonstracionē: ⁊ aliqui fieri nō pōt, vt per demonstratiōē cognoscāt: hoc quū fuerint ambe pponēs affirmatiue ⁊ minor extiterit vls: fieri enī potest, vt cognoscāt per demonstratiōē fm̄ viā circuli: sin autē extiterit maior vniuersalis, fieri nequit, vt cognoscatur per demonstratiōē fm̄ viā circuli: puta, in exemplo, si/a, insit omni, c/que est maior: ⁊ b/aliciu, c/que est minor: ⁊ concludatur/a, aliciu/b: quum enī ipsi coaptauerimus maiorem ppositiōem conuersaz, que est, c/in/esse omni/a: concludetur nobis ex hoc, q/c, inest alicui/b: sed hoc non erat questū nostrum: nam questum nostrū erat cōuersum huius: puta, q/b, inest alicui/cil3 enī hoc sequatur ex necessitate: ppter ea qd monstratum fuit, qd particularis affirmatiua cōuertit: nō tamē est aliqd qd monstrēt per viam circuli p se ⁊ primo: sed si est, est mediante cōuersione: monstratio enī circularis, quemadmodū diximus, est, vt monstrēt vna ppositio per conclusiōē ⁊ secundā cōuersam. Et si vniuersalis fuerit minor: quēadmodum si/b, insit omni, c/ ⁊ a/aliciu/c, fieri pōt, vt monstrēt per viā3 circuli, q/a, inest alicui/c, que est ppositio particularis maior: ⁊ hoc, quoniā conclusio istius sylsī est/a, aliciu/b: quū igitur huic coaptauerimus minorem cōuersam: puta, si ocamus/c, in omni, b/planū q sequit, vt a/inest alicui/c, nam/b, est medius terminus: subycit enī vtrifq; extremitatib3 simul. Sin autē extiterit vna duarum pponū affirmatiua ⁊ altera negatiua: ⁊ affirmatiua fuerit vls ⁊ negatiua particularis, pdibit nobis demonstratio super particulari: puta, in exemplo, si/b, insit omni, c/ ⁊ a, non insit alicui/b. Cōcludetur qd a, non inest alicui, b: si igitur coaptauerimus huic conclusiōi, q/c, inest omni, b: sequetur ex necessitate: vt/a, non insit alicui/c, fm̄ qd monstrauimus in tertia figura: b/enī est medius terminus: sin autē negatiua extiterit vls, non cognosceat affirmatiua particularis per demonstratiōem fm̄ viam circuli, nisi fecerimus radicem istam aliam: puta, in exemplo, si/a, insit nulli, c/ ⁊ b/aliciu/c, cōcludetur qd/a, nō inest alicui/b: si igitur accipiamus loco eius, quod dicimus/a, inest nulli, c/ q/c, inest omni illi, cui non inest/a/ ⁊ cōiue-

Prionz resolutioz

123

rimus huiusmodi a non inest alicui b planus q sequitur b inesse alicui c que est ppositio particularis affirmatiua. ¶ Jam igitur monstratum fuit q ostensio que est p circumferentiam si eadem fuerit in prima figura erit in eadem pma figura: 2 erit etiam in aliquo simili figure tertie: vt quum fecerimus radicē istam precedētem: hoc est quum acciperimus loco eius qd dicimus a inest nulli b: q b inest omni illi cui non inest a: modus enī iste similis est figure tertie: a 2 b predicātur simul de re vna: vnus igitur spozum affirmatiue 2 alterū negatiue: sed hec positio est positio termini medij ad a 2 b: iste autē exitus est exitus termini medij in tertia figura ita vt subiacet vtrifq extremis: fm enī modus istius dixit Ari^{te} in hoc qd est tertia figura: non autē q sit tertia figura fm veritate. ¶ Demonstratio 2o circularis in secunda figura erit confirmata in eadem secūda figura: 2 erit etiā in pma 2 in monstratiōe quocq que assimilāt tertie. ¶ Confirmatiō monstratiō circularis in tertia figura erit in pma/secunda 2 tertia 2 fm radicem que assimilatur tertie. Planū igitur q ppositiones de quibus diximus q nō monstrantur fm viā circuli: 2 hoc in secūda ac tertia figura: q in qd ita se habent: 2 hoc quonias fieri non potest in aliquibus ipsarum omnino vt monstrantur per viam circuli: si aliquē etiam monstrantur per viam circuli: species illa monstratiōis circularis est imperfecta.

Sylle circula
rie fit i p^o fig^a
p eadē p^m: i
negativis. tñ
modis admī
scet radix su
pra posita q̄
est qdam mo
dus terie.

In 2^a vō per
eādē 2^a m^a t p^a
mā: t moduz
fitem tertie.
In 3^a vō per
oē: t p^a mo^a
fitem tertie.

Tractatus de syllogismo conuersiuo.

Conuersio autē hac in arte dici-
tur multis modis: s; qđ vult hoc in loco est: vt per oppositū
conclusionis ⁊ vnā duarum ppōnūz/al-
tera ppō syllogismi destruat⁹ ⁊ quasi
est cōtraria monstrationis circularis: et
hoc quoniam sequitur ex necessitate: quāz
acceperimus oppositūz cōclusionē ⁊ coaptauerim⁹ vnā
duarū ppōnūz/vt ppō secūda destruat⁹ ex necessitate:
si enī non/non destruet cōclusiō: nā cōclusiō nō destruet
nisi destruat⁹ ppōncē s; qđ declarauimus: sed iāz de-
struebat⁹ pōlo pōsitionem sue dīctorie: qđ fieri negr ⁊
nō coheret: destructio autē vnius duarū ppōnūz p opp^m
pōnōis variat⁹: quū oppositū acceptū fuerit dīctūz aut dī-
dictoriū: quēadmodū ostēdet post B. Cōtradictoria ⁊ o;
quēadmodū dicemus/ sunt oē: nō omne/ aliqđ/ nullū. Cō-
traria autē sunt/ quū dīctūz oē/ nullū/ aliqđ ⁊ nō aliquid.
C. Dabemus igitur in p^a figura/ a/ de o/ b ⁊ b/ de o/ c ⁊
concludat⁹ a/ de o/ c/ si igitur acceperimus dīctā dīctis istius:
puta/ q/ a/ de nullo/ c/ dīxerimus illi maiorē ppōnem
sylbi: puta/ q/ a/ de o/ b/ manifestū/ qđ cōcludet in secūda si
figure/ b/ inesse nullū/ c/ qđ est cōtrariū minoris ppōnis ac-
cepte in syllo: ⁊ eodē mō si dīxerimus cōtrario istius
eiusdē dīctis/ ppōnem minorē/ cōcludet cōtradictoriū
maioris pōsitionis: veluti si habemus/ q/ a/ inest nū-
llū/ c/ quod est contrarium conclusionis: quū huic cōiū-
xerimus minorem pōsitionē: puta/ si dicamus/ b/ inest
omni/ c/ p/ l/ nūm qđ cōcluditur in tertia figura: q/ a/ non
inest allici/ b/ quod est contradictoriū: non autem con-
trarium maioris pōsitionis: fieri enī nō potest/ vt ter-
tia figura cōcludat vniuersales: pōsitiō autē cōtraria est
vltis: ppō igitur maior in p^a specie p^ame figure destruit⁹
destructione particulari/ non autē vlti s; qđ hanc viam/ hoc
est per acceptionē cōtrarij cōclusionis: minor ⁊ o destruit⁹
destructionē vlti. Cōsistit hoc idē accidit in scōda specie p^ame
figure: puta/ quē cōcludit negatiuā vltē: quū enī acceptū
fuerit dīctū dīctis/ fieri pōt/ vt minor destruat⁹ destructionē vlti:
s; maior destrui pōt destructionē particulari: qđ dīstructionēz

Nō alio mō
fuit pñsiōe
in syllo pñsi-
o q̄ in pñci-
piū fuerit.

d. Mo qño fū
 :z sylle pñsum
 is: sumedo pñ
 m pñonís cū a
 fi tera ppñe.

istam cōponitur syllis in tertia figura. ¶ Sin autē acci-
piatur contradictōrium conclusiōis in his duab⁹ spēs⁹
figure istius fieri nō pōt, vt destruat^r vna duarū, ppo-
sitionum sylli, nisi destruccione particulari: ppea q^d vna
duarū ppōnūz sylli cōtradictōriarūz, erit particularis, z
quā dīctoriūz est particularē. Et ppea sequit^r vt sit cōclu-
sio particularis, z sit dīctoria particularis: numeret^r g^o pri-
mo hec spēs sylli: vt, a, insit oī; b, z, b, omni; c, z, concludat
a, oī; c, si igit accipiat dīctoriūz istius cōclusiōis, vt q^d a,
non insit alicui; c, z, b, cōiungimus maiorēz, ppōnēz,
puta, q^d a, insit oī; b, planū q^d cōcludet^r ex hoc in 2^a figu-
ra, q^d b, nō insit alicui, c, per viā positionis: hoc autēz est
cōtradictōrium: nō autē cōtrariū, ppōnis minoris. Con-
simil^r si iungimus ei, q^d dicimus, a, nō insit alicui, c,
ppōnem minorēz, que est, q^d b, insit oī; c, concludet^r
ex hoc, q^d a, nō insit alicui, b, q^d est cōtradictōriūz maioris:
quū igit accipiat^r contradictōriū, non erit, ppō vliis, sed
particularis: cōsimil^r accidet idēz hoc in specie vlii nega-
tiua istius figure: quū enī acceperimus cōtradictōriū sue
cōclusiōis: puta, q^d a, insit alicui, c, z cōiungimus illi p,
positionem vlem negatiua: puta, q^d a, insit nulli, b, cōclu-
det nobis, q^d b, non insit alicui, c. Eodē pacto accidet, si
ipsi cōiungimus affirmatiua: quēadmodū, si fuerit, a,
in aliquo; c, z, b, in oī; c, legut^r enīz ex hoc, vt, a, insit alicui,
b, q^d est cōtradictōriūz vliis negatiue. ¶ Ceterū in dua-
bus speciebus particularib⁹ figure istius, quū acceptum
fuerit cōtradictōriūz cōclōis, fieri pōt vt ambe pposi-
tiones destruat^r simul: sed si accipiat^r cōtrariū, fieri ne-
quit, vt vna iparūz destruat^r per hāc viā. Sit enī conclu-
sio, q^d a, insit alicui, c, per mediū, b, si accipiat dīctoriūz
suū: puta, q^d a, insit nulli, c, z ipsi cōiungat^r minor, ppo-
sitiō: puta, q^d b, insit alicui, c. Cōcludet^r ex hoc in tertia fi-
gura, q^d a, insit alicui, b, q^d est cōtradictōrium maioris: si
igit cōiungimus buic, q^d dicimus, a, insit nulli, c, ppo-
sitionem maiorēz, vt q^d a, insit oī; b, cōcludet^r nobis, q^d
b, insit nulli, c, q^d est dīctoriūz minoris: ambe igit ppo-
sitiones destruat^r, quū conuerterimus ad dīctoriūz:
sin autē cōuertamus ad cōtrariū, nō destruet^r vna dua-
rum ppōnūm: si enī fuerit cōtraria cōclusiōis particula-
ris affirmatiua: puta, q^d a, nō insit alicui, c, z adiungim^r
buic maiorēz, vt q^d a, insit oī; b, cōcludet^r nobis ex B, q^d b,
nō insit alicui, c, sed que dicimus, b, insit alicui, c, z, b, non
insit alicui, c, possunt aliquādo simul verificari: z ppea
non destruit^r penitus opatio hec, ppōnem minorēz. Sin
autē buic cōtrario, q^d dicimus, a, nō insit alicui, c, coniu-
gamus ppōnem minorēz: puta, b, insit alicui, c, nō erit
ex hoc syllis: quonīa est ex binis particularib⁹: sed hic nō
concludit in tertia figura. Cōsili^r accidet in specie parti-
culari: que cōcludit negatiua in hac figura: B, est, q^d si
cōuerterimus cōclōssionem ad dīctoriūz, fieri poterit, vt
destruat^r ambe ppōnes simul: sin autē puerterim^r ad
cōtrariū, nulla iparūz destruet^r: mōstratio autē buius est
mōstratio que precessit in particulari affirmatiua.

A secunda aut figura fieri non potest, ut destruat maior propter destructionem vltimaeque per accceptionem nec secundum perlonam, nec per accceptionem addicitorumque per accceptionem quidem addicitorum manifestum est: per accceptionem vero secundum quoniam syllabas componere in 3a figura percolo erit periculosum: sed propter minor destrui potest duos modos, habet si queramus quod ad secundum queramus ad addicitorum demonstrationem huius si adest ob hoc si isti nulli, ceteri enim accipiuntur.

3ium:puta;/g/b/infir oi/c/z pñixerimus huic ppñe ma-
 iorem:puta;/g/a/ineffr omni/b:planu q sequitur ex B in p^a
 figura:vt/a/infir oi/c:qđ est 3ium minoris ppñis:si x o
 fecerimus hac eadem conuersione ad maiorē ppñem
 destruiendam:puta;/quom acceperimus/b/ineffr omni/c:
 qđ est cōtrarium cōclusionis/z cōiunxerimus ipsi;/g/a/
 ineffr nulli,/c/que est minor/prodibit cōplicatio sermonis
 in tertia figura/z cōcludet /g/a/non ineffr alicui/b:qđ est
 cōtradictoriuz:nō autē contrarium maioris ppositio-
 nis:erit autem destructio particularis/nō vlis. ¶ Si x o
 querterimus destructio particularis/nō vlis. ¶ Si x o
 fiones destruet per cōradictoriuz:boc est destructio
 ne particulari:z boc, quoniaz si acceperimus cōradictō-
 rium cōclonis ipēi sylli pcedentis:puta;/si dicamus/b/
 ineffr alicui/c:z ipsi pñixerimus ppositionez minorē/vt
 /g/a/ineffr nulli/c:planum;/g/boc concludit in tertia figu-
 ra;/a/non ineffr alicui/b:quod est cōtradictoriuz maio-
 ris ppositionis. ¶ Consimilr si acceperimus boc idem cō-
 tradictoriū:puta;/si dicamus/b/ineffr alicui/c:z ipsi cōiun-
 xerimus ppñem maiorēz/que est/a/ineffr omni/b, ma-
 nifestu q cōcludet in pma figura/a/ineffr alicui,/c/qđ est
 3dictoriuz minoris. ¶ 3a itaqz mōstratūz fuit in B fer-
 mone:/g/sylli qui fuit ad destruiendas ppñes ist^o ipēi
 scđe figure:/g/inqđ isti oēs sunt particulares/z destructio
 iparū est picularis pter minorē ppñē:hec enīz z in to-
 to z in pre destrui pōt. ¶ Eodē pacto ostēdet in alia spe
 vli scđe figure/B est in qua maior est vli negatiua/et
 minor affirmatiua vlis. ¶ Sed in duab^o ipēb^o particu-
 larib^o figure istius si ipoz cōclonem queramus ad con-
 trariū:fieri nō pōt fm hoc/vt vtriusqz duarū ppñū de-
 struat:causa autē in B est eadēque añ B accidit in p^a fig^a:
 sin autē cōuertat pōlo ad cōtradictoriū:pdibit fm B de-
 structio vtriusqz duarū ppñūz:mōstratio huius/si po-
 namus;/g/a/infir nulli/bz;/a/infir alicui/c:erit enī cōclu-
 sio;/g/b/non ineffr alicui/c:si itaqz ponamus 3ium huic:
 puta;/g/b/ineffr alicui/c:z huic adūxerimus maiorē ppo-
 sitionē:vt /g/a/ineffr nulli/b:erit cōclusio in pma fig^a:/g/a/
 non ineffr alicui/c:sed hoc nō destruit ppñem scđam:q̄
 erat/a/ineffr alicui/c:erit enī pōt/vt/a/infir alicui/c:nō
 infir etiā alicui alij:sin autē huic applicuerimus ppñēz
 particularem:non erit sylle:pterea q: erunt ambe ppo-
 sitiones particulares:mōstratūz fuit ex B:qñ si quer-
 mus 3nem ad 3ium,fieri nō potest destructio vtriusqz
 duarū ppñūz. ¶ Sin autē cōuerterimus ad 3dictoriū;/a/z
 destruet vtracqz duarū ppñūz:puta;/si accipiamus pira-
 dictoriū 3nis:/g/b/infir oi/c:quūqz ipsi coaptauerim^o a/
 ineffr nulli/b:concludet in pma figura:/g/a/ineffr nulli/c:
 3dictoriū.vz,eius/qđ dicebamus/a/ineffr alicui/c:q̄ erat
 minor ppō:quūz x o ipsi applicuerimus ppñēz mino-
 rem:puta;/si dicamus/a/ineffr alicui/c:habebimus/g/b/
 ineffr oi/c:z/a/ineffr alicui/c:z cōcludet nobis in tertia figu-
 ra:/g/a/ineffr alicui/b:quod est cōtradictoriuz eius,quod
 dicebamus/a/ineffr nulli/b:que erat maior ppō:z per eā-
 dem ista mōstrat^o hoc in particie:cui^o maior erat vli affir-
 matiua:B est in 2° specie particulari scđe figure.

In tertia ^{no fig/ si quarta} ^{ad huius fieri no pot/ vt}
p b destruat vna suaruz pponit: h in
oib/ p b figure istius: sin aut couertat
ad dictioz/ fieri poterit/ vt per b de
struatur vtraz ppositionum syllogis
mi per coaptationem conjunctionis ipsi
uz contrario: et hoc in omnibus speciebus istius figure.

¶ Infit ergo a/omni/c/z/b/confirmat infit omni/c/Pla-
num q ex hoc concludetur a/ inesse alicui b/ista autem
est prima species tertie figure/c/ si accipiamus contra-
rion conclusionis istius/puta/a/nō inesse alicui b/z ipsi
adiūxerimus ppōnem minorem ita/vt dicamus/b/in oī
c/non cōcludetur aliquid/qm̄ hic erit syls in prima figu-
ra/vbi maior est negatiua particularis/q/ si ipsi cōtigā-
mus maiorem ppōnem/puta/vt dicamus a/inest oī/c/nī-
bil etiam cōsimiliter cōcludet/ quoniā hic syls erit in secū-
da figura/vbi maior est particularis/z boc/quoniā habe-
bimus a/non inesse alicui b/z/a/inest omni/c. Eodem pa-
cto monstrabit si extiterit vna duarū ppōnū affirmati-
ua particularis/boc est/quoniā fieri nequit/vt in ipsis
destruatur vna duarū ppōnū per puerfione pclusio-
nis ad 3iūm/z hoc/qm̄ si persequeremur destructiones
ppōnis vli/erit syls ex binis particularibus/sin autēz
coniectemus destructionem ppōnis particularis erit in
boc maior particularis/verūz fm̄ istud/non erit syls in
prima figura/neqz in secūda/be aut sunt due figure/p q
destruunt ppōnes istius syls. 3az itaqz monstratum est/
si cōuertat pclusio ad contrariūz in spēbus affirmatiuis
istius syls/qz fieri non pōt/vt fm̄ hoc destruat vna dua-
rum ppōnum per ppōnem secūdam z conuersionem.
¶ Sin autē conuersa fuerit ad contradictoriū/fieri pōt/
vt fm̄ hoc destruat vtrāqz duarū ppōnū per coapta-
tionem alterius affirmatiue ad cōuerfionez/monstratio
autē huius/qm̄ si cōuertamus/qd dicimus a/inest alicui
b/ que est cōclusio/quā posuimus in prima specie figure
istius/boc est tertie/ad suum cōtradictoriū/velut si di-
camus a/inest nulli/c/z ipsi cōpicuerimus/qd dicim⁹/b/
in omni/c/que est vna duarū ppōnum syllogismi/con-
cludet ex hoc in prima figura/q/a/inest nulli/c/quod est
cōtrarium ei/quod dicebamus a/inest omni/c/que est al-
tera ppositio syllogismi positi. Constat si addiderimus
ei/quod dicimus a/inest nulli/b/ppōne secūda/que est/
quā dicimus a/inest omni/c/planūz qz concludet in se-
cūda figura/b/inest nulli/c/qd est contrariūz eius/quod
dicebamus b/inest omni/c/que fuit minor ppositio. Eō-
similiter accidet/qm̄ extiterit vna duarū ppōnū affirmati-
uarū particularis/si enī a/inest nulli/b/que est 3dictoria
pclusionis/z huic applicuerimus b/inest alicui/c/que est
ppō particularis/cōcludet nobis in pma figura/q/a/nō
inest alicui/c. Oz si huic pclusioni applicuerimus ppōne
vlem/babebimus a/inest nulli/b/z/a/inest omni/c/z boc
pcludit in secūda figura/q/b/inest nulli/c/qd est 3dicto-
riūz ppōnis particularis posite. ¶ Eodem pacto accidet
in syllo vli negatiuo istius figure/b est/qz constat ex duab⁹
ppōnibus vli/bus/quarū altera est negatiua/z in syllo
pticulari negatiuo/b est in syllo/in quo vna duarū pposi-
tionū est pticularis/z altera vli/z vna et ipsarū negati-
ua fm̄ illō idē/qd accidebat affirmatiuo vli z pticulari/
b est/si puerterim⁹ pclōne in ipsis ad 3iūm/fieri non pōt/
vt per b destruat vna duarū ppōnūz/causa aut in b ca-
dē est causa/que fuerat in specie affirmatiua vli ac pticu-
lari/z demonstratio sup hoc est demonstratio eadem illa.
¶ Manifestū igit ē eo/qd dicimus/quā erit syls in
oī figura/qz puerterimus pclōne ad 3iūm/z quā ad 3di-
ctoriūz/quādo erit destructio/z qm̄ nō erit/z quā extite-
rit/qm̄ erit vli/z qm̄ erit pticularis/qz syls oēs destrū-
entes vtrāqz ppōnū pme figure/quā puerit⁹ pclō/siunt
in 2a figura z tertia/qm̄ enī fit in secūda figura/destruit
minore ppōnem/qui xō fit in tertia/destruit maiore/cō-
similiter monstratus fuit qz syls qui destruant vtrāqz ppō-
num in 2a figura/quā cōuertit pclusio siunt in pma figu-
ra ac tertia/nā minor destruit in pma fig⁹/māior autē in 3a

q: q: eodē etiā mō sylli destruētes ppōnes sylli: q est in
3^a fig^a: si cōuertat p̄clusio sua, erūt in p̄ma figura ac 2^a:
nā maior destruī in p̄ma figura: minor aut in secūda.

Yllogisimus aut ad ipse fiet
quā posuerimus
Edictiozū p̄conis: cui mōstrationē itē
dimus: z̄ huic applicauerimus alteram
ppōnē notā: z̄ p̄cluserimus aliqd ipossi
bile: planū enī: qd̄ hec sylli spēs cōponit
et adnotātiō: z̄ adnotātiō: hic autē is est

qui deducit ad impole: hic aut syls cadit in syllo 3ry in
oibus tribus figuris. ¶ Syls 2o 3ry affimilat syllo cō-
uersiuo: in his eni ambobus puenit impole. Dint it inter
fe qm syls puerfius fit p acceptiones 3dictoriuz, ppō-
nis; que ipsi cōiūgitur posteaq fuerit syls ita vt cōtra-
dictoriū sit cōtradictoriū cōclusionis istius syls/et
ppōsitio adiuncta vna ex duab; ppōnibus istius syllo-
gismi. Syllogismus autē qui est fm viam cōtrary/ac-
cipit cōtradictoriū eius: qd intēdit mōstrare; nō autē cō-
tradictoriū cōclusionis syllogismi: p applicat illi ppo-
sitionem verā: nō autē ppōnez syls positi. ¶ Amplius
qm in syllogismo cōuersiuo puenit destructio rei false
posteaq; admiserimus 3dictoriū impolis: qd est verus
Sed in syllogismo cōtrary ostēdemus vtiq; cōclōne p-
positionem impolis per se. ¶ Qd autē qd mōstratur p
sylm predicatiūū; qui dicit rectus; pōr etiā mōstrari f-
bas eadē ppōnes per sylm cōtrary; verū syls ptra-
ry est similior in vno syllo cōuersiuo: 2 hoc quā for? ipi
est eadē forma. Causa autem istius est: qm quā
rectus reducit ad cōtrariū; erunt in ipsis termini ac p-
positiones vne 2 eadē: vt in exēplo/ si ponamus a/ inest
omni/ b/ per sylm rectum/ quā inist/ a/ omni/ c/ 2/ oib;
concludetur enī nobis/ q/ a/ inest omni/ b/. Sifici-
cū fuerimus ad hoc mōstrādū per sylm cōtrary/ ac-
cipiemus 3dictoriū cōclusionis/ vt/ q/ a/ nō inest omni/
b/ aut cōtrariū eius dē: 2 cōiūngemus bulē maiorē p-
positionē; puta/ a/ inesse omni/ c/ sequet enī necessario ex
in secūda figura: vt/ c/ non inist omni/ b/ qd est cōtradicti-
riū minoris ppōnis 2 impole: qd igitur positus fuit/ est
cōtradictoriū aut cōtrariū cōclusionis est impole: quā
falsū fuerit cōtradictoriū positiū; verū erit suū cō-
tradictoriū: qd est conclusio: sed hec eadē etiā est vi
syllogismi puerfui. Cōsistit autē accidit in reliquis figu-
ris: omnis enī syls/ qui admittit cōuersiōnez/ admittit
etiā mōstrationē pclōnis sue fm viā ptrary. ¶ Dia ai-
quatuor questita mōstrant per cōtrariū in oibus figura-
priet vlem affirmatiua: hec enī nō ostendit in 3a figu-
ra: sed mōstratur in secūda 2 tertia. ¶ Qd igit nō osten-
datur affirmatiua vlis per sylm 3ry in 3a figura/ mō-
strat sic ponamus enī ppōnē/ quā volumus monstrari
a/ in omni/ b/ si nāq; voluerimus ostendere B p viā 3ry
aut ipm erit: aut accipiēdū erit suū 3dictoriū: vt/ q/ a/
inest omni/ b/ aut suū contrariū/ vt/ q/ a/ inest nulli/ b/.
¶ Amplius: si adiungamus vni istoz vno oppositio-
ppōnē alterā: cuius cōplicatio sit cū opposito pclōnis
sit cōplicatio prime figure: opz vt aut/ c/ predicetur de/
aut subiciat/ b/ quē ad modū si dicamus/ c/ de oia/ a/ vel
de omni/ c/ Si igit fuerit oppositiū/ qd posuimus/ cōtra-
dictoriū/ vt/ q/ a/ nō inest omni/ b/ planus qd nō erit f-
in 3a figura/ ad vtrūvis extremitatū ponat ppō alterā
B/ qm si verū extiterit/ c/ ee in oia/ a/ habebim? q/ c/ est
oia/ a/ nō inest in oib; B/ nō pcludit in pma figura/ q/
minor est negatiua/ Qd si posuerimus a pte b/ habebim?

Syllog ad imp
pote fit ex 2
dictorio 2do
nis cu3 altera
ppone nota/
concludē ali
qđ impote.

1108 filitudi
ne et dicitur syll
ad ipse adco
uersum.

De qđ omnia
tunc p. syll. p.
dicatum: re
ctū/pt. p. syl.
logismū ad
pōte omnia
p. eadē ppo
tione.

Dia q̄mo:
 sita p̄ter v
 affirma^m q̄
 p̄t̄i p̄^a oñ
 i oib⁹ figur
 oñd̄t p̄t̄i p
 possibile.
 Q̄ v̄lis aff
 matina n̄ p
 sit p̄ impo
 mōstrari i
 figura.

q/a non inest omni/b: t/b omni/c: sed hoc similiter etiā
non concludit in prima figura: quoniam maior est parti-
cularis: diximus enim iam q/b hoc non concludit: sin au-
tem accipiamus contrarium affirmatiue: quom conamur
construere/ et ipsi addiderimus propositiones/ cuius ve-
ritas est nota ex parte/ b: quemadmodum si ponamus/ a/
inest nulli/b: t/b omni/c: concluditur in prima figura/ q/a
inest nulli/a: quod est impossibile: si igitur est impossi-
bile/ quod posuimus: puta/ quib dicebamus/ a/ inest nul-
li/b: non tamen sequitur si quod dicimus/ a/ inest nulli/b/
sit falsum/ ut verum sit suum/ contrarius: puta/ q/a/ inest
oi/b: quod erat questū nostrū: duo namq contraria aliqñ
simul falsificant: quēadmodū p̄diximus in libo p̄cedēte.

Particularis
affirmativa
pōt p̄impole
mōstrari i p̄
fig^a sūpto p̄di
crozio.

Quo demeretur
vltis negatina
p syllz ad im-
polci p^a sig^a.

Quo demerit
particularis ne
gativa p syl
ad impoſc.

qđ est questū. Siſr aut accidit ſi hec extiterit negatiua:
2 eodē mō ſi ipſi pūgamus b/in oī. caur b/in aliquo c/
conclūdē impole in pma figura. Sin autēz applicuerit
mus ipſi q c/ineſt alicui nō erit ſylſ/ppterea q ma
ior ſiet particularis in pma: eodē mō quum hec extiterit
negatiua. Jā itaq mōſtratus fuit q c/ oīa queſita oſtēdū
per 3iūz in pma figura pter vſez affirmatiuaz. Cōpe
nō pōū eſt in omni mā/vt in ſyllo cōtrary accipiamus
cōtradictōriū ei: qđ itēdimus mōſtrare nō aut 3iū: qñ
ſi fuerit falſuz vñū 3iōz non ſequi/vt ſit verū alteruz
contrarium: quemadmodum oſtenſum fuit in libro pre
cedente: neq eſt etiam probabilē: quum eſt falſum vñū
contrarium/vt ſit verum contrarium ſuum.

In oī mā
syllō ad ipo
sumēdū ē
dicto^m : n̄ a
cōtrariū.

Quo oñda
p ipolcvñs
firmatua i
gura 2^a p v
côtradictor

2do dem
particularie
firmatua i
gura 2^a.

Demfo v
negative in
per impol

Demfo per
laris negat
in fecunda
impofe.

Demfo v
affirmative
3^e per ipo

Demfo po
laris affir
tine in 3.
impossibil

Dmfo vfo
 negatue in 3^a
 gimpofe.

tum/a.v3.ineffe alicui/b. ¶ Si voluerimus monstra-
 re vlem negatiua:queadmoduz fi voluerimus moftra-
 re,q/a/ineff nulli/b/accipiemus addictoriu buius/vr fi di-
 camus/a/ineffe alicui/b/2 buic applicabimus/c,ineffe oi
 b/fequef igit hac in figura/vr/c/ift alicui/a/qd quum fit
 faluz:faluz vtrqz fequit ex cotractorio pofito:naz p/
 pofitio/c/b no bz dubitatione in veritate fua.Quaz igit
 cotractoria fua exifterit:que eft particularis affirmati-
 ua:vera erit vlis negatiua:puta/qd dicebamus/a,ineff
 nulli/b.Si no acceptemur 2mz:accider in hoc/qd ac-
 cidebat in religis figuris. ¶ Et fi voluerimus moftrare
 particul:re negatiua/ponemus fua cotractoriam:que
 eft vlis affirmatiua/veluti fi ponamus/a,ineff omni b/r
 applicabimus ipfi/q/c/ineff omni b/bec autē no eft du-
 bia in fua veritate.Concludet autē nobis/q/c/ineff ali-
 cui/a/qd qui fuerit faluz:cotractoriu/qd eft vlis affir-
 matiu/de quo dubitat/eff falum:fed quum fuerit falfa
 vlis affirmatiua/vera erit particularis negatiua. ¶ 3az
 igit ex difpone fylli fm cotrariuz duo fuere hoc in loco
 declarata:quoz vnu eft:q in ipfo femper 2 in oi ma eft
 vtile accipere contractorium/non autem accipere con-
 trarium.Scdm autem q omnia quefta procedunt fm
 ipfum in fecunda figura ac tertia:qz in prima figura/
 non elicitur per ipfum tm vniterfalis affirmatiua:reli-
 qua autem quefta eliciuntur.

Dmfo pñu
 lina neg:tiue
 in 3^a g ipofe.

Cōcto dicto-
 riu de fyllo ad
 impofe.

Caplm. dicitur syllogismi recti et ducetur ad impole.
Solle ad im-
pole incipit a
policosio co-
sultione.

Dicitur. Differit aut syls rectus et syls
contrary quado cōcludunt vnu
et idē quēstū ē p pōnibus vnis et eisdē p
pterea q in syllo fm cōtrarij ponimus a

pn^o id qd volumus destruere: hoc est **S**di-
ctozium eius: quod intēdimus monstrare: vt quum se-
mo deueniret ad falsum / scia^t qd est falsus. **S**ylls autem
rectus incipit a propositionibus notis: ambo autem syl-
logismi sunt ex propositionib⁹ notis: nisi qd syllogismus
rectus est ex binis propositionibus: ex quibus est syllo-
gismus: sed in syllogismo fm contrarium vna tri⁹ pposi-
tionum suarum est ex ppositionibus syllogismi recti: se-
cūda autem est **S**dictoria cōclusionis dubitate. ¶ **A**m-
plius in recto non est necessarius / vt cōclusio sit nota an
teq³ sit syllogismus: sed in eo / qui est fm contrarium / laz
est opus: vt sit nota ad positionē sue contradictorie: nō
est autem in hoc differentia / siue conclusio fuerit affirma-
tiua / siue negatiua. ¶ **O**mnē xō questus / quod mōstrat-
tur per syllogismus rectum / potest per has easdem ppo-
sitiones monstrari per syllogismus contrari⁹: et omne qd
ostenditur per syllogismus p^otrary / potest per hos termi-
nos et ppositiones monstrari per syllogismus rectum.
¶ **Q**uiz xō syllogismus predicatiuus / qui est in eo / qui

Nota qd i ois
bus qñqz sy
llogism⁹ p^o
catum qd ē
in syllo ad ipse
q rect⁹ p^ociat
q p eodē ter
mino p^opp^o
neō sūt i dñt
m q nō sūt
p eadē fig⁹
r^ore: ē p^o p^o
ois⁹ figuris.

nem veraz/concludetur in prima figura conclusio falsa. Qd quum ita se habeat. planum qd ppositio vera contri-
getur vtqz ex parte/a: non autem ex parte/b: adeo vt p-
positio vera fit maior: fieri enim non potest/ vt maior fit
particularis hac in figura: erit igitur ppō vera, qd/c, inest
omni/a. Sit igitur/c, in omni/a/z, a, in aliquo/b: concludetur
enim nobis in pma figura, qd/c, in aliquo/b: quod est
falsum. Reducetur autēz syllogismus cōtrarij ad rectū/
quum acceperimus cōtradictorium conclusionis false/z
ipsi applicuerimus ppositionem veram: que est in syl-
logismo cōtrarij. Planum eniz est: qd ppositio vera, que
est/c, in omni/a, est contradictoria ppōni false: que est/c,
non inest alicui/b: be eniz cōmunicant in/c, quod est ma-
ior extremitas pclusionis: que fuerat in prima figura cō-
cludens impossibile per syllogismuz contrarij. Sed oēs
bine ppositiones: quaruz cōmunicatio est in extremitate
maiore questū: complicantur in secūda figura: syllo-
gismus autēz rectus ita prodibit, c, in omni/a/z, c, in nullo
b: z cōcludetur qd/a, inest nullo/b: hoc autem est: quod cō-
cludebatur in syllogismo contrarij. Consimilr accidit/ si
monstrauerimus per syllogismuz cōtrarij in prima figurā/
q/a, non inest omni/b: hoc est particularem negatiuā
fm qd postueramus suuz contradictoriuz: puta, q/a, inest
omni/b/z applicabamus ipsi ppositionem vniuersa-
lem veram ex parte/a: vt qd/b, inest omni/a: quum igitur
concluserimus/qd/c, inest omni/b: quod est falsum/ acce-
pimus contradictorium suum/ vt qd/c, non inest alicui/b:
z applicuimus ipsi ppōnem maiorem veraz: z compli-
catus fuit syllogismus rectus super re manifesta in syllo-
gismo cōtrarij hunc in modum: c, inest omni/a/z, c, non
inest omni/b: igitur/a, nō inest omni/b: quod est cōclusio
syllogismi fm contrariuz. Sed iam prodibit hoc in ter-
tia figura: si posuerimus ppōnem veram: que fuit pma/
cuius cōmunicatio/ minorem in prima figura: cōtra-
dictoriuz enim, quoniaz hic erat vniuersale affirmatiuū/
poterat esse maior ppō in prima figura: erit igitur con-
clusio falsa/a, in omni/c: si igitur accipiamus contradicto-
rium suū: quod est/a, non inest alicui/c: z applicemus ipsi
ppōnem veram/ vt qd/b, in omni/c: planuz qd ambe iste
propōnes cōmunicant in minore extremitate cōclusiōis
prime figure: erit autēz syllogismus in tertia figura: z cō-
cludet/a, nō inest alicui/b: hoc autēz est: quod fuit mani-
festum per viāz contrarij in pma figura. ¶ Accidet autē
si accipiamus ppōnem veram ex parte/a: negatiuā: vt
syllogismus rectus sit in secūda figura tñ: quoniaz si ac-
ceperimus cōtradictorium eius: quod querebamus per
viā contrarij: vt qd/a, inest omni/b: z ipsi applicuerimus
ppōnem veram ex parte/a: vt qd/c, inest nulli/a: conclu-
detur in pma figura qd/c, inest nulli/b: quod est falsum: si
igitur acceperimus contradictorium huius/ vt qd/c, inest
alicui/b: z applicuerimus ipsi eam/ que est vera/ vt qd/c,
inest nulli/a: concludet in secūda figura/ q/a, non inest
alicui/b: quod est questūz per viam contrarij nobis con-
clusuz in prima figura. Sin autēz affirmatiua particula-
ris monstrata fuerit in tertia figura: veluti si concludum
fuerit in pma figura per syllogismum cōtrarij/ q/a, inest
alicui/b: eo qd posuimus/a, inest nulli/b: qd est contradi-
ctorium/ z applicuimus huius/ b, inest omni/c: que est ve-
ra (fieri eniz non potest vt applicemus ipas a parte/a
eo qd minor non erit negatiua in prima figura) z conclu-
simus/a, inest nulli/c: qd est impossibile. ¶ Si igitur
accipiamus cōtradictoriuz huius impossibilis/ vt qd/a, inest
alicui/c: z applicemus ipsi ppōnem veram: veluti si di-
camus/b, inest omni/c: planuz qd concludetur nobis in
tertia figura, qd/a, inest alicui/ binā/c, est terminus cōmuni-

mittat q̄ omnis medicina est scientia: et omnis scientia est opinio absc̄ eo q̄ exponat: quod sequitur ex hoc: puta: quod dicimus: omnis medicina est opinio. Deinde admit-
tat secundaz ppōnem: puta: nulla medicina opinio: quare erit admittens in tribus istis ppōnibus: binas pposi-
tiones oppositas: vt q̄ omnis medicina est opinio: et nul-
la medicina est opinio: quare sequetur ex ip̄is: q̄ nulla
medicina est medicina: maxime autem accidit hoc: quia
interrogamus consequens oppositum: non autem oppo-
situm ipsuz: ppter ea q̄ latebit: et admittetur: et maxime
quāz ipsum consequens fuerit longinquum: quemadmo-
dum si interrogemus de affirmatiōe predicatoris ad subie-
ctum: et admittatur: deinde interrogemus de negatione
huius predicatoris a genere istius subiecti: aut super specie-
bus: aut super indiuiduis: et admittatur: sequetur enīz ex
hoc negatio eiusdem predicatoris ab omni hoc subiecto: de
quo affirmabatur: aut a parte ipsius.

Tractatus de positione questi primi cuius in syllo-
gismo: que vocatur repetitio.

Dicitur. Positio autem questi primi
hoc est: quod intenditur mon-
strari per seipsum: non autem ppter ali-
quid aliud: quod sit pars syllogismi cō-
cludentis ipsuz: est ex genere orationū
per quas non potest aliquid ostēdi per
demonstrationē: quod intendamus ostē-
dere per demonstrationem.

Accidit autem: vt ques-
tum non ostendatur per demonstrationem ab ea oratio-
ne: per quas intendimus demonstrare: quatuor modis:
quorū vnus est: vt ex ista oratione non sequatur cōclu-
sio: quā intendebamus ex ipsa sequi: seu quia nihil peni-
tus concludat: seu quia non concludat aliquid ex ijs: que
intendebamus concludere. Adodus autēz secundus est:
vt ppōnes sint ignotiores conclusionē: conditio nāq̄ p-
positionis est: vt sint notiores conclusionē. Adodus tē-
tertius est: vt ppōnes et conclusio sint in vno gradu oc-
cultationis. Quartus autem modus est: vt conclusio sit
causa cognitionis ppōnum: ex conditionibus nāq̄ ppo-
sitionum est: vt sint notiores conclusionē: et sint causa in
cognitione ipsius: et in hoc excedit pars ista partem secu-
dam. Quum itaq̄ sit hoc stabilis: non est positio que-
sti primi pars syllogismi subiectus. vñ. qui vocatur repeti-
tio: que est oratio per quā non ostenditur per demonst-
rationem questum primum: quoniam hic est vnus ex mo-
dis: sed magis oportet: vt oratio: per quas non monstra-
tur questū: assuecat p̄suetudini generis. Spēs autē ista oīo-
nis: q̄ vocat repetitio est illa: qua solicitur: est aliq̄ in mō-
strādo aliqd̄ ignotū p̄ illō idē: ē est p̄ aliqd̄ ignotū idē: qd̄
nō pōt monstrari nisi per aliqd̄ ab ip̄o. Cognitōrum
enim bīne sunt species: aut nota per se: vt ppōnes prime:
aut nota per aliqd̄ ab ip̄is: vt ea: que cognoscuntur per
primas ppositiones. Quāz igitur aliquis sollicitus sit
ad ostendendū aliquid per se per id: quod est notū per
aliqd̄: hoc est: quod vocatur hac in arte repetitio: et positi-
tio questi primi. Dec autēz operatio deceptionis: aut er-
rati accidit fm̄ duos modos: quorū vnus est: vt questū
per se ponatur: ppositio ad ostensionem sui ipsius. Hoc
autēz accidit: quāz predicatum ac subiectus questi fue-
rint duo nomina multiuoca: quemadmodū post hoc de-
clarabitur. Secundus hō modus: veluti si monstratur
conclusio aliqua per syllogismos: plures compositos ex
propositionibus pluribus: quāz vna ita se habet: vt nō
monstratur: nisi quum hec conclusio facta fuerit propo-
sitiō in syllogismo ipsam concludente: quemadmodūz si

aliquis monstrat: q̄ a inest ip̄is: quāz acceptum fuerit
a inest: b: et b inest: et deinde ostēdat: b inest: ip̄is: eo q̄
b inest ip̄is: et c inest ip̄is. Amplius mōstret: a inest ip̄is: b
eo q̄ a inest ip̄is: que erat conclusio. et c inest ip̄is: b nō
enim est differentia inter istam speciem et speciem primā:
nisi q̄ in specie prima cōcluditur id: quod intendebamus
concludere ex aliquo per se: sed in hac specie cōcluditur
quod intendebamus concludere: per media plura vno.
Deceptio autem in hac secunda specie multū accidit p-
pter obliuionem: quemadmodum accidit demonstran-
ti: si linea recta supra duas rectas ceciderit: et duo angu-
li: qui sunt in vno latere: equales fuerint duobus rectis:
q̄ due ille linee sunt equidistantes: quoniam si non essent
equidistantes: quum protuberentur in rectis: concurrer-
rent in altero duorū laterū: et fieret ibi triangulus: cui⁹
anguli essent maiores duobus rectis: quod fieri non pōt
et non coheret: quoniam q̄ triangulus habeat duos angu-
los rectos: monstratur per lineas equidistantes. Et in sū-
ma accidit ei: qui facit hanc speciem monstrationis illud
impossibile: quod accidebat illi: qui ratiocinabatur dicens:
si est hoc: q̄ est hoc: sed fm̄ hunc modum erunt omnia
per se nota et sufficiētia absc̄ eo q̄ cognoscant per alia.

Quāz hō habuerimus aliquid: quod ignoremus in:
esse duobus diuersis: et vnum istorū duorū sit eo q̄ aliud
est: iam declarabimus ignotum per ignotum: non tamen
sequitur: vt sit: quemadmodum hec monstratio: que vo-
catur repetitio: veluti si ignoremus: a esse in b: et in c: sit
autem per se manifestum: b esse in c: velimus autē mō-
strare: a esse in c: eo q̄ est in b: sequitur vñq̄ vt talis mon-
stratio sit repetitio: siue fm̄ veritatem: quāz due res fue-
rint res vna et eadem fm̄ veritate: hoc est: c: et b: diuersi:
ficerent autem fm̄ nomina: et hoc: quum habuerint no-
mina multiuoca: aut fm̄ opinionem existimatam: quum
fuerit opinio de b: et c: q̄ sit vnum et idē: ppter q̄ sit
vnum in veritate fm̄ numerum: hoc autem accidit: quāz
vñquodq̄ ip̄orum est conuertibile cum suo complicito:
to: quemadmodum si vnum ip̄orum esset proprium alte-
rius: aut definitio: aut descriptio: aut vnus ip̄orum sequat̄
ex reliquo: l3 non sit conuertibile: quemadmodūz sequi-
tur: q̄ sit animal: si est homo. Atqui hec est repetitio pro-
babilis: non fm̄ veritatem. Quāz si tñmodo diuersificen-
fm̄ nomen: erit repetitio vera: quemadmodum si aliq̄
monstrat: q̄ hec res sibi allata est ensis: ppter ea q̄ est
spat̄a. Cōsimiliter si habuerimus duo: que ignoremus in:
esse vni rei: et notum sit vtrūq̄ ip̄orum inesse alteri: et vo-
luerimus monstrare: q̄ vnus ip̄orum inest huic ignoto:
quia alterūz sibi inest: dico q̄ non erit hoc repetitio: nisi
notum sit hec duo ita se habere: vt vnum ip̄orum alteri
inest: et sint vnum fm̄ veritatem: aut quia vtrūq̄ ip̄orum
conuertitur cum suo complicito: aut quia sequit̄ ex ip̄o:
quemadmodum si ignoraremus: a: et b: esse in c: et nō
tum: a esse in b: dico q̄ hoc non erit repetitio super que-
sito: nisi existimatum fuerit: a: et b: esse vnum et idē: aut
q̄ erunt vnum et idē. Differunt autē repetitio et mon-
stratio circularis: quoniam in monstratione circulari opz
tres terminos sibi inuicē conuertibiles esse: quemadmo-
dum exposuimus: hoc est: a: et b: et c. Sed hoc in loco nō
erit conditio cōuersionis: nisi in b: et c: idē sit in duob⁹ ter-
minis syllogismi. Quum igitur monstratio que vocatur
repetitio et positio questi sit: vt ostendamus rem ignote
inventionis per se ex parte: qua accidit rei: vt existimet
q̄ sit res due: et hoc: aut p̄dicatus questi et terminus me-
dius: aut subiectus eiusdem et terminus medius: manife-
stum q̄ syllogismus repetitionis componitur ex duab⁹
propositionibus: quāz vna est nota: vt q̄ vna istarum

duarum rerum in se alteri: hoc est: que fm̄ veritates: aut
probabiliter est vna: altera autem ignota: puta: extrema:
tem questi ignota inesse vni ip̄orum: aut maiore me-
dio: si minor nota extiterit: aut medium inesse minori: si
maior fuerit cognita: quemadmodum si essent: b: et c: no-
mina multiuoca: et vellemus mōstrare: a esse in c: per me-
dium: b: hoc est: si acceperimus: a inesse: b: et b inesse: c: a:
enim in c: b: est ppō ignota: b: nō inesse: c: est propositio
nota: ppter ea q̄ sunt nomina multiuoca: aut talia: vt exi-
stimentur ita se habere. Cōsimiliter accidit si a: et b: fue-
rint nomina multiuoca: hoc est: si notus fuerit: a esse in b:
sed b: esse in c: ignotum. Quāz quum ita sit: manifestus
q̄ species sermonum compositorum hac compositione:
que vocatur repetitio: erunt in omnibus tribus figuris.
Cōsimiliter quum fuerit syllogismus ex duabus propo-
sitionibus affirmatiuis: erunt species: que componuntur
ex hoc genere in tertia figura: ac prima duplum respectu
specierum: que concluduntur in vnaquaq̄ ip̄arū: quāz
fuerint in omni figura: quoniam termini conuertunt̄ in-
ter se: hoc est: propositio nota: q̄ autēz affirmatiui dupli-
cem habeant conclusionem: et quoniam omnis species
ip̄orum diuiditur in duas partes: quarum vna est: vt mī-
nor sit ignota et maior nota: species hō secunda se habet
in contrarium huius: minorem enim habet notam et ma-
iorem ignotam. Sed quāz fuerit syllogismus negatiuis:
hoc est: ex duabus propositionibus: quāz vna est affir-
matia: et altera negatiua: non accidit: vt species iste du-
plicetur: quoniam ignote semper vñq̄ erunt negatiue:
non enim verum erit: vt sit propositio conuertibilis no-
ta negatiua: quoniam semper aut est aliquid: quod est vñū
fm̄ veritatem: aut quod existimatur esse vnum. Quāz
itaq̄ monstratio fm̄ modum repetitionis sit duarū spe-
cierum: aut repetitio vera: que est: quāz propositio con-
uertibilis in ipsa est ex duobus nominibus multiuocis:
aut repetitio fm̄ opinionem existimatāz probabilē: quāz
est in ipsa propositio: de qua propter conuersiones in se
ip̄um: existimant q̄ sit vna: aut ppter ea q̄ vnus duorū
terminorum continetur sub alio: manifestum q̄ ars de-
monstrationis accipit intentionem veraz ip̄ius: sed ars
dialectica accipit duas species simul: hoc est: eaz: que est
repetitio vera: et eaz: que est repetitio probabilis: sed ars
sophistica appropriat sibi hanc monstrationem: et in hoc
videtur etiam: vt ars rhetorica non elonget vnam duarū
specierū monstrationis huius. Jam igitur ex hoc mon-
stratū fuit: qd̄ est: qd̄ vocat repetitio: et quot sūt spēs sue.

Tractatus de acceptione eius: quod non est causa con-
clusionis falsæ: ac si esset causa.

Dicitur. Quum autem interrogas cō-
cludit contra respondentem fal-
sum ex positione sua: et est positus: quod
facit redire respondentem ad hoc: vt di-
cat: falsum non accidere propter id: qd̄
posuit respondens: sed accidit ex alio: qd̄
est in hac oratione: per quas conabatur

monstrare: qd̄ falsum accidit ex posito: quod ego accura-
te obseruauī: aut admisi: atqui hoc accidit in syllogismo:
qui est fm̄ contrarium: quāz acciderit: vt falsus sequatur
ex aliquo: quod non sit in hoc vestigium radicis posite.
Doc autem accidit in syllogismo contrarij: quāz fue-
rit vna suarum propositionum vera: sed illa: ex qua seg-
tur falsum: dubia: et coniungatur ipsi positiō fm̄ qd̄ res
addita super duas propositiones: quoniam quum fuerit
in propositionibus syllogismi: qui est fm̄ contrarij: ou-

biū: et concludat ex ip̄is interrogans falsum: posteaq̄
intromiserit in sumam ip̄arum positionez ita: vt videa-
tur falsum sequi ex positione: iam enīz sufficit respondē-
ti hoc in loco: vt dicat: qd̄ falsus sequitur ex falso: quod est
in syllogismo ppter qd̄ sit opus: vt dicat: qd̄ non fm̄ po-
sitionem accidit falsum: hoc enīz sermone est opus: quāz
fuerit vna duarum propositionū syllogismi fm̄ contra-
rium vera: et altera dubia: et fm̄ hoc manifestus cōsimi-
liter: qd̄ oratio ista non erit a respondente: quum impossi-
bile: super quo interrogauit interrogans: componatur ali-
quādo ex syllogismo rector: hoc quoniam in syllogismo
recto nihil ponitur: de quo solliciti sumus: vt destruat: sed
hoc accidit in syllogismo contrarij. Quum ergo manife-
stus sit: qd̄ oratio ista instantie est a respondente: erit vñq̄
in eo: quod adducet interrogans syllogismi fm̄ contra-
rium: non autem syllogismus rectus: manifestum q̄ accidit in
syllogismo contrarij: quū impossibile consequens fuerit:
vt positio sit: quā posuit respondens: aut destruxit ip̄as:
aut est opus respondentis vt dicat: interroganti: qd̄ nō se-
quitur impossibile in hoc syllogismo propter positionē:
quāz posuit aut admisi: ppter quas existimas sequi ip̄o-
sibile. Doc autēz accidit fm̄ duas vias in syllogismo
contrarij: manifestior autem ip̄arū ea est: que alius nō
latet: nec conuenit: vt per ipsum decipiant aut decipiant̄
nisi pauci homines: est autem quāz positum non cōmu-
nicat fm̄ vnam suarum partium: hoc est: predicatum et
subiectum euz terminis propositionū: ex quibus sequit̄
impossibile: vt in exemplo: si radix posita: de cuius im-
possibilitate solliciti sumus: sit a in omni: b: et dicamus: si
a in omni: b: et c in omni: d: et d in omni: e: sequitur: vt c sit
in omni: e: quod est impossibile: sed impossibile sequitur
ex eo: qd̄ posuimus: a in omni: b: igitur a esse in omni: b:
est impossibile: manifestum tamen est: qd̄ a esse in b: nō
est signum: vt c sit in e: quod est impossibile: vt in exem-
plo: quod dixit Aristoteles in materijs: si aliq̄ dicat: qd̄
diameter non cōmunicat costē: quoniam si cōmunicaret
et motum pertransfret diuisum finitum: posteaq̄ transi-
uisset medietatem suam: sed non pertransfret medietatē
suam: nisi posteaq̄ pertransfuerit medietates istius me-
diatatis: et ita inuenientur in metiendo medietates infini-
te: sequitur ergo: si sit motus: vt motum pertransfeat spa-
tium infinitū in tempore finito: quod est impossibile: hoc
autem impossibile sequitur ex eo: qd̄ diximus diametru
cōmunicare euz latere. Manifestū enim: qd̄ sermo iste:
ex quo sequitur impossibile: est dubitatio Zenonis de mo-
tu: que non coaptatur alicui parti ipsius positi: de cuius
destructione in hoc sermone solliciti sumus: ppter ea B
est minimum: quod facit ad hoc. Uia autēz secunda:
que magis latet q̄ prima: est: vt positio: cuius destructio:
nem intendimus: cōmunicet euz vna suarū partiu: aut
cum propositionibus concludentibus falsus: ppter con-
clusionē: aut cū conclusionē falsa. Illa igitur: que cō-
municat euz conclusionē: magis latet: et est ea: de qua me-
minit Aristoteles: quāz autem cōmunicabit cum conclu-
sione: aut cōmunicabit euz predicato: aut cum subiecto.
Amplius si participabit euz vno istorum: aut cōmu-
nicabit: vt sit predicatus in ipsa: hoc est: conclusionē: aut
cōmunicabit vt sit subiectum in ea: componuntur igitur
ex hoc quatuor vie: et hoc quoniam quum cōmunicet cum
conclusionē fm̄ cōmunicationē propositionū in prima
figura: aut cōmunicet euz ip̄is de superita vt vna extre-
mitatū positi predicetur de extremitate subiecti primi
in propositionibus: aut subiecti ipsius: aut predicati: erit
autem vna extremitatum positi subiectum in conclusio-

Quatuor mo-
dis sit positio
principij quāz
nō sūnt fac
p̄ id qd̄ oīz
demonstrari.

Quatuor mo-
dis sit positio
principij quāz
nō sūnt fac
p̄ id qd̄ oīz
demonstrari.

Cognita alia
per se alia per
aliqd̄.
Nota qd̄ sit p-
positio questi
qui primi.

Nota qd̄ sit
positio questi
qui primi.

Quāz sit du-
pliciter positio
et sit vñq̄
positio. Sūm-
matō accipit
p̄m. ars dia-
lectica duas.

Positio p̄nci-
pij est p̄p̄a so-
phisticæ.

Nota qd̄ sit
positio questi
qui primi.

Nota qd̄ sit
positio questi
qui primi.

Nota qd̄ accidit
nō p̄p̄a fm̄
aa vias: q̄ru
vna est mani-
festior.

Nota qd̄ sit
positio questi
qui primi.

ne falsa: vt in exemplo sit positum ex quo volumus se-
qui falsum: q/a in omni b: propositiones autem ordina-
te in prima figura per quarum mediu concluditur fal-
sum: sint c/de d: d/de omni e. Si igitur exempli gratia
accipiamus a/de b: b/de c: c/de d: d/de omni e. De-
inde ex hoc concludamus impossibile: puta q/a b: dicitur
de omni e. Planum q hoc impossibile sequitur ex alio/
q/a b: quod est radix posita. Communicatio autem ista
est cum subiecto radice cuius intenditur destructio tñ/
fm q subiectum radice est predicatum in conclusione
falsa. ¶ Si posuerimus syllogismum sic: dixerimus
a in omni b: b in omni c: c in omni d: d in omni e:
deinde concluderimus ex hoc impossibile: puta q/a est
in omni e: manifestus q in hoc impossibile participat ra-
dix posita: cuius destructionem intendimus cum predi-
cato tñ: quod est a/fm q est predicatum in conclusio-
ne: quia igitur ablata fuerit propositio a/b: que est radix po-
sita: remanet impossibile: quemadmodum erat.

¶ Consimiliter si fuerit radix posita comunicans cum
istis propositionibus in vna suarum extremitatibus a par-
te inferioris: hoc est quum positum fuerit subiectum sub
subiecto propositionis vltime propositionis concluden-
tium falsum: vt in exemplo si ponamus c/de omni d: d/
de omni e: e/de omni a: a/de omni b: quod est ipm
positum: sit autem impossibile consequens c/de omni a.
Planum igitur q positum comunicat cum conclusione
falsa fm partes predicatorum fm q ipsi subicitur. Eodē pa-
cto si ponamus c/de d: d/de omni e: e/de omni b: a/
de omni b: sit autem impossibile c/de omni b. Planum
enim consimiliter q conclusio falsa comunicat cum ra-
dice posita in subiecto fm q ipsi subicitur. Sunt ergo
iste quemadmodum apparet quatuor species: quibus in-
notatur comunicatio propositionis in prima figura fm
vnam extremitatibus radice posite. In summa igitur opor-
tet vt respondent quibus dicit falsum non sequi ppter ra-
dicem positam occultetur in omnibus radice posita: que
est propositio a/b: et dimittatur impossibile per se.

¶ Consimiliter accidit in omnibus speciebus pme ac se-
cunde figure: ac etiam tertie: status enim super hoc est p-
rimus. Jam igitur manifestum est ex hoc q positum erit
annexum propositioni per media concludentia conclu-
sione falsam: et falsum non sequitur ex posito: et fm quot
modos accidit hoc. ¶ Et ppter ea non sufficit quā fue-
rit impossibile: vt sit ex radice posita fm q fuerit comu-
nicans cum propositionibus concludentibus impossibi-
le: sed cum hoc oportet quā ipsius destruitur vt destrua-
tur falsum. Quum enim iste dispositio coaptatur po-
sito: cognoscitur q falsum ex ipso sequitur: hoc est quod
comunicat cum conclusione falsa: quia enim destruitur
et non variatur propositio secunda: que cum ipsa comu-
nicat: destruitur falsum: fieri enim potest quā destruitur
radix posita: et variatur propositio secunda: que cum ipsa
comunicat: vt concludatur hoc idem falsum: potest enim
res vna concludi per media diuersa: vt autem conclusio
vna concludatur per syllogismos diuersos fm oēs termi-
nos: fieri neutiq potest nisi quando contrarium fuerit in
terminis medijs tñ absq extremitatibus: et ppter ea fie-
ri nequit: vt dicamus: quum destruitur radix posita: et re-
manet impossibile: q hoc impossibile potest sequi ex hac
radice posita per syllogismos separatos in omnibus ter-
minis respectu syllogismi concludentis impossibile absq
posito: quum igitur destruxerimus positum comunicas/
et remanserit impossibile: planū q sequitur vt sit per p-
positiones medias inter impossibile et positum propositio

falsa: quoniam propositio falsa non potest esse nisi ex p-
positionibus falsis fm q declaratum fuit. ¶ Si syl-
logismus cum quo coniungit positio et per quem inter-
rogans conatur destruere positionem extiterit syllogis-
mus simplex: hoc est ex duabus propositionibus tñ quibz
impossibile sequatur simul cum ablatione positionis ma-
nifestum erit per se q non erit consequens ex radice po-
sita. ¶ Si autem syllogismi qui sunt ex impossibili et
posito fuerint plures syllogismi vno non erit manifestū:
cognoscitur tamen q falsum continetur in syllogismo.
Quia autem resoluti fuerint omnes isti syllogismi in syl-
logismum primum: ex quo compositi sunt: et monstrata fue-
rit conclusio sua: planum tibi erit si inuenietur falsum si-
mul cum destructione positionis: aut non inuenietur: syl-
logismi autem qui sunt fm hanc dispositionem bi sunt:
qui a principio complicantur ex binis propositionibus:
quarum vna est vera et altera dubia: non erit tamen ma-
nifestum an conclusio sit falsa: quum autem ipsi adiu-
getur propositio vera: poterit conclusio prouenire con-
similiter fm dispositionem suam esse ignota an sit falsa:
adiungatur autem ipsi similiter etiam propositio vera: et
consideretur conclusio sua: quousq tu deuenias ad con-
clusiones: que ex dispositione sua manifesta fuerint: q est
falsa. Cognoscitur enim tunc q omnes iste conclusiones
sunt falsae. Quum igitur resoluti fuerint ad syllogismum
primum: et consideremus syllogismum primum simul cū
radice posita: cognoscemus fm hunc ordinem an impossi-
bile sequatur ex ipsa an non.

¶ Caplm. De obseruatione vt non fiat syllogismus.
Irit. Oportet autem respondentem in
arte dialectice quibz in responden-
do de positione aliqua sollicitudinem habe-
bit: et interrogans intenderit cum propo-
sitionibus vt eas admittat: oportet inquit ipm
obseruare ne admittat in propositionibus quas interro-
gat terminum vnum bis aut plures: et hoc quum fuerit
interrogatio in propositionibus tñ absq conclusione. Si
enim non admittit terminum vnum bis in propositioni-
bus non erit ibi terminus medius: quum autem non fue-
rit in propositionibus quas admittit terminus in quo co-
municent: non prodibit ibi syllogismus: nedum proxi-
niet ex ipsis syllogismus: qui destruat positionem. ¶ Si
in propositionibus admiserit terminum vnum bis: pote-
rit ipsius prohibere ab ista conclusione: que est contradi-
ctoria sue positionis ex parte qualitatis ordinis termini
medij respectu alicuius speciei conclusionum quatuor:
quas diximus: hoc est ne ordinetur hoc in loco ordo: qui
est necessarius: hoc autem poterit respondens facere eo/
q non ignorat qualis conclusio in quali trium figurarū
concluditur: hoc est quod sit propriū vni figure aut cōi-
cet cū duabus: aut cū oibus tribus: h aut tā pdictū est.

Dicit. Ad autem preceptum cauere respondentē:
ne super ipsius veniat ex eo quod admittit id/
quod redeat ad destruendam positionem suam: est id qd
precipimus faciendū respondenti: vt magis occultetur/
quid sit: quousq hoc admiserit respondens. ¶ Ad em-
nit autem in hoc de tribus preceptis proportionatis hunc
libro: quorum vnum est ne interroget super propositio-
nibus simul cum conclusionibus: sed dimittat conclusiones/
siue fuerint propositiones propinque aut lōgine: hoc
autem accidit in syllogismo composito: quibz fuerint due
propositiones concludentes contradictorias: quarū vna
sit conclusio: secunda vero accipiat ad interrogationem/
et sit consimiliter: et ipsa conclusio sequens ex duabz pro-

hic potest fieri
per illa q est s
falsa oratio.

Mora qm sylli
sunt ptea ex q
b ppter falsa
nō pp sunt
resoluedi i p-
mus syllogis-
mū et
ostendat falsum
non accipi p-
positionē.

Sed vt iter-
roget pponē
remotas.

Tertius vt va-
riet ordo ppo-
sitionum.

In syllo sim-
plici pū ē in-
terroganda ma-
ior: vt magis la-
teat.

Hic potest fieri
per illa q est s
clenchio.

Etia precepta
obseruanda ab i-
terrogante: q
p ppter dimi-
nat conclusiones:
interroget ppo-
sitiones.

positionibus interrogatis: sequitur enim hic vt fiat in-
terrogatio super tribus propositionibus et derelinquat
propositio quarta: que est conclusio. ¶ Preceptum vero
secundum vt fiat interrogatio super propositionibus longin-
quis: et dimittatur interrogatio super propinquis: et hoc si-
militer etiam accidit in syllogismo composito: quibz fue-
rint due propositiones concludentes ad contradictoriū/
due conclusiones ex binis syllogismis: quousq vterq co-
ponitur ex duabus propositionibus: erunt igitur hic sex
propositiones: quatuor longinque: que sunt ppositiones
non existētes conclusiones: et quatuor propinque: que sunt
conclusiones: sit autem interrogatio super quatuor: et re-
linquantur due. Differentia vero que est inter hoc prece-
ptum et primum: est quia l3 vtrūq positum dimittat co-
clusiones: que sunt ex ipsis ibi tamen dimittuntur conclu-
siones fm q conclusiones: hic autem fm q sunt propin-
que. ¶ Preceptum vero tertium est vt varietur ordo p-
positionū in interrogatione et fiat interrogatio sup ipsis
sine ordine: fm quem oratio composita fuit: vt in exem-
plo si solliciti sumus vt concludamus a/esse in g: per me-
dia: a in b: b in d: d in e: e in g: non est opus vt iter-
rogemus: a/ sit in b: deinde a/ sit in d: sed est opus:
vt a principio interrogemus: a/ sit in g: deinde post h
a/ sit in d: fm hunc modum cadet interrogatio sup
reliquis per priuationem ordinis: quo in ipsis reperitur
sequi conclusio: quoniam fm hoc latebit res responden-
tem: et hoc est quod oportet facere interrogantem: quum
vult latere in syllogismo composito.

Sed in syllogismo simplici: qui est ex binis tñ ppo-
sitionibus: et vno termino medio: oportet vt
incipiamus interrogare super propositione maiore: de-
inde interroget super minore: quoniam fm hunc modum
latebit conclusio respondentem: et hoc quoniam ipse for-
mat in intellectu suo contrarius formationis conclusio: q
sciens fm id quod est in hoc libro id in q: quod est ante
istas formationes tñ iam nouit quando erit conclusio
ad orationē: et quando non erit et quomodo erit. ¶ Ma-
nifestum igitur q non latebit quum fuerit compositus ex
propositionibus: quas admittit respondens: poterit enim
ipsi esse repulsa: quibz nouerit interrogans: quando com-
plicatur syllogismus: et quando non complicatur: nouimus
enim q si constiterit respondens propositiones affirma-
tiuas: aut fuerit in ipsis affirmatiua et negatiua: q iaz fie-
ri potest repulsa: quoniam iam declaratum fuit q non
erit syllogismus: nisi quum fuerint ambe propositiones
sue affirmatiue simul: aut vna fuerit affirmatiua et altera
negatiua. ¶ Si huic adiungatur q conclusio sit contradi-
ctoria positionis: de qua custodienda respondens solici-
tus est: iam erit repulsa ex necessitate: quoniam repulsa
est syllogismus concludens contradictoriū positionis:
de qua custodienda sollicitus est respondens. ¶ Si non
concesserit respondens propositionem affirmatiua: fie-
ri non potest vt sit repulsa: quoniam iam declaratum fuit
q non erit syllogismus ex propositionibus negatiuis: et
quum non erit syllogismus: non erit repulsa: quum enim
est repulsa iam sequitur vt sit syllogismus: sic enim se ha-
bet dispositio particularis respectu vniuersalis: quē ad-
modum est dispositio animalis cum homine: et dispositio
syllogismi absoluti cum syllogismo repulsiōis. Consimi-
liter manifestum est etiam q non erit syllogismus: quibz
non concesserit propositionem vniuersalem: monstratū
enim fuit q ex conditionibus syllogismi concludentis
est vt vna propositionum suarum sit vniuersalis: et se-
cunda affirmatiua.

Caplm. De fallacia fm existimationem.

Irit. Quemadmodum autem accidit
in propositionibus error et consu-
sio ita vt contingat in eo quod scimus scien-
tia prima q est sic vt existimemus q non
est sic eodem pacto accidit hoc idem nobis
in conclusionibus: hoc est vt existimemus de eo quod sci-
mus sic esse q non est sic aut e converso. ¶ Sed iam exi-
stimant nonnulli esse non conueniens vt hoc accidat in co-
clusionibus: hoc est vt sciamus ipsas scientia vera: et ta-
men existimemus in ipsis contrarium eius: quod noni-
mus: quemadmodum si esset vnum quod sciremus in-
esse duobus sine medio: et sciremus etiam duo illa inesse
alteri consimiliter sine medio: quemadmodum si a/ esset
in b: et c: b: et c/ esset in d: sine medio: qui enī scit a/ in-
esse omni b: et b/ omni d: scit etiam consimiliter q/ c/ inesse
omni d: fieri nō potest vt existimetur aut videatur a/ nō
in esse alicui. Accidit enim vt sciat vnum et igno-
ret ipsum fm vnum modum: et hoc quoniam cadet vtiq
in homine cognitio ex parte ignorantie: quibz prebabit
bac in re: q si habuerit in hoc scientia: accidit vt sciat et
ignoret rem simul: quod est impossibile. ¶ Et quemad-
modum existimatur q hoc prohibetur in syllogismis di-
uersorum terminorum terminorum: quemadmodum in
his duobus syllogismis: quibus exemplum adduximus.
Consimiliter existimatur etiam hoc vetari in syllogismis:
quorum termini medij predicantur de se inuicem: quem-
admodum si vnus sciret q a/ est in omni b: b/ in omni
c: et c/ in d: fieri nō potest vt videatur et existimetur q a/ sit
in b: b/ in c: et c/ in d: et q a/ non sit in aliquo d: quoniam
habebit scientiam et ignorantiam alicuius eiusdē simul:
quod fieri non potest. ¶ Sed fortasse quum hoc consi-
derauerimus: videbitur q in mō primo: qui est quā ter-
mini medij non predicantur de se inuicem: non potest no-
bis accidere in maiore propositione vnus duorum syllo-
gismorum cognitio falsa simul cum scientia maioris p-
positionis alterius syllogismi: et duarum propositionum
minorum duorum syllogismorum: vt in exemplo si ba-
buerimus q a/ est in omni b: b/ in omni d: et c/ in omni
d: fieri nō potest vt decipiamur et existimemus q a/ nō
est in aliquo c: quoniam accidit ex hoc vt sint due ppo-
sitiones syllogismorum maiores contrarie in cogitatione:
aut vt potentia ipsarum sit potentia contrariarum in exi-
stimatione: quod est impossibile: hoc est vt proueniat no-
bis scientia contraria in vno et eodē per se. Atqui sequit
hoc si aliq sciat scientia vera q a/ inesse omni illi cui in-
est b: et sciat b/ esse in d: scit etiam q a/ est in d: q si vide-
retur a/ inesse nulli ei cui inest c: cum eo q sciremus c/ ēē
in omni d. Jam videretur a/ non inesse ei alicui cui inest
b: simul cum eo q videretur a/ inesse omni illi cui inest
b: nam d/ est pars ipsius b: aut iaz videretur a/ esse in d: cū
hoc q videretur a/ non esse in d: sed ambo sunt contraria
impossibilia: quoniam aut cogitatio erit contraria: aut po-
tentia sua erit potentia cogitationis contrarie: sed hoc est
impossibile: vt. 3. existimet affirmatio et negatio simul
in vno et eodem ex parte vna: Sed q decipiat aliquis
in vna istarum duarum propositionum maiorum: quū nō
habuerit scientia propositionis alterius: fieri vtiq pot.
Decigitur est dispositio existimationis et scientie in syl-
logismis: qui sunt per medios terminos diuersos. ¶ Sed
in syllogismo vno aut syllogismis: quousq medij termi-
ni de se inuicem predicantur: iaz fieri potest vt aliquis ha-
beat scientiam et existimationem in conclusione: sed non
ex parte vna: sed ex duabus partibus diuersis: vt in exē-

Quā terminū
medij sit de-
ueri nō posse
accidē fallaz
pcone vt scia-
tur sit et igno-
ret pp diuersas
opiniones.

In syllo in q
termini me-
dijs de se inuicē
predicant: pot
dere falsa vt
sciam? pco-
nē et putamus
diuersas
nō in eodem
modo.

plo/possimus eni scire/a, esse in omni/b:z/b/in omni/c:
tamen sit apud nos conclusio ignota/que est/a, inesse omni
c:z perturbemur z existimemus/a, inesse nulli/c: quoniam
non est necessarium/ut qui scit ambas ppositiones/sciat
conclusionem: quoniam conclusio scitur in potentia in am-
bas ppositionibus/non autem in actu: fm q acci-
dit particulari/ut non sit cognitum apud cum: qui nouit
vniuersale: ut in exēplo, qui nouit/a, inesse omni/b: est
omni illi/cui inest/b: sit autem/b, inexistens omni/ciā scit
q/a, inest omni/ciā q scit qdem hoc per sciam vniuer-
sale: ignorat autē ipsum fm particularem: z ppter hoc
non phibetur ex parte ignorantie/qua sibi accidit cogita-
tio ex syllogismo vno/corruptio contraria scientie suet/ut in
exemplo ex necessitate/qui nouit oēm triangulū habere
tres angulos equales duobus rectis: iam nouit triangulū
sensibilem sibi allatū esse fm hanc dispositionem in po-
tētia/non autem in actu: ppter hoc iam fieri potest/ut
decipiat in eo z existimet q nō sit triangulus/qz angu-
li sui nō sunt equales duobus rectis: z hoc qm scit ipsum
ex parte rei vltis/ignorat autē id ex parte rei particularis
appropriatē. **S**ed autem modū istuz/sequit/ut sol-
uat dubitatio Denonis: qua dicit/ qz disciplinā si igno-
rat questum: qd non nouit/ q iam nouit postea qz nouit:
sin autem nouit an qz addisceret/ disciplina est superflua
Responsio igit in hoc est/ qz questū est ignotū ex pte/
qua est appropriatū: est autē notū ex parte/qua est vlti-
non autē fm qz respondit Plato: quū admittit doctrinā
esse fm modū recordationis: si enī habeamus/ q omnis
trianguli anguli sunt equales duobus rectis/ z ignoramus
triangulū istuz/ absconditū signatuz/ qz est triangulus: si
mulac planum factum fuerit nobis ad sensuz/ qz est triā-
gulus/ nouimus q anguli sui sūt equales duobus rectis:
nec fieri potest/ ut dicimus/ qz id/ quod puenit ex cog-
nitione per demonstrationes triangulū/ qz anguli ipsi sūt
equales duobus rectis/ qz in qz est recordatio: quemadmo-
dum ipsi admittunt/ qm id/ quod puenit per sensuz nō
est recordatio: z qm similiter ignorantia: quā habemus in
particulari nō est contraria scientie/ quā habemus in vlti-
ppter qz scientie duarum ppositionum/ non est contra-
ria ignorantia conclusionis: qm ambe ppositiones sciunt
in actu z conclusio in potentia: z hoc qm scientia dicitur
quatuor modis/ aut scientia vltis/ aut singularis/ aut in po-
tētia/ aut in actu: fm igitur hos modos quatuor/ nihil p-
hibet/ ut habeamus de re vna ignorantia z scientia simul/
z accidat nobis in ipsa existimatio z scia: hoc est qz duos
diuersos modos: hoc autē inuenitur fm sensum: multos
enī homines offendimus: qui nouunt ppositiones/ z errāt
in conclusione: quemadmoduz si esset apud nos cognitio
vltis/ z deciperemur in particulari: ut in exemplo/ habe-
bit aliquis/ qz omnis mula est sterilis/ z qz hoc sibi allata
est sterilis/ z tamē existimabit q ipsa est pregnas pp in-
stationem quā habet in corpore suo: qre erit apud ipsuz
existimatio z scientia de re vna z eadem: scientia gdes fm
duas ppositiones veras/ quas habet existimatio autem
ppter sylm corruptum inouatum apud ipsuz hac in re:
z hoc per vias existimationis/ que inouatur apud nos in
cōsimilibus ppositionibus fm oppositionē scientie: que
oritur ex syllogismo corrupto: quū igitur nouerit ambas
ppositiones z ignorauerit conclusionem/ iāz sciet z igno-
rabit rem vnam: sciet quidez ipsaz ex parte potētie/igno-
rabit autem ex parte actus: quūqz nouerit maiores ppo-
sitionem syllogismi tñ/ iāz ignorabit minorem ex parte
z sciet ipsaz ex parte: sciet enī ex parte dispositionis vni-
uersalis: ignorabit autē ipsum ex parte particularis ap-

Ad qd sol-
uat dubitatio
Denonis ab
Aristo. nō eo
pacto qz pla-
to q ob cō-
cessit scias cē
rememoratio-
nē z pter oia
hic dicta cum
bis qz possit.
Dicitur, cā.

Scia dē qua-
tuor modis.

propriatē: z quū nouerit minorem/ iam sciet maiores ex
parte z ignorabit ipsam ex parte: sciet enim ipsaz ex pte
particularis: z ignorabit eam ex parte vltis. **J**am igit
monstratum fuit ex hoc/ fm quē moduz puenit nobis
in conclusione scientia z existimatio simul: hoc est homini
vni: z fm quē modum non conuenit hoc/ qz moduz/ q
eē non pōt in vno hoīe pōt esse in duobus hoībus.
Caplm. De rebus signoz: quoz po^o est po^o syllog.
Accidit autē illis/ qui existimant qz ptra-
ria sint res vna/ quemadmodum
qui imaginatur bonum z malū esse rem vnā/
ut sequat ex ista imaginatione/ ut malū predi-
cetur de bono/ z bonū predicetur de malo: ita/ ut accidat
ex hoc aliqd predicari de seipso: hoc ut fateatur/ qz bo-
num est malū/ aut qz malum est bonū: Componit autē
exempli gratia/ oratio ista fm cōpositionē pme figure:
z sequit apud ipsos/ ut sit bonū bonum: quemadmodū cō-
poneretur oratio/ si essent oēs pponēs vere. **C**onsilr ac-
cidit illi/ qui dicit/ qz oia entia sunt vni: hoc est ut sit ali-
quid pdicatum de seipso: qm si/ c/ z/ b/ essent res vna: z/ b/ z/ a/
res vna: sequit apud eos/ ut fateatur/ qz/ c/ est/ b/ z/ b/ est/ a/
z/ c/ est/ a/ cum eo/ qz sunt res vna: conclusio autē erit cō-
sequens ex necessitate in huiusmodi pponib: attramē
conclusio falsa est ex pponibus falsis: z hoc/ quoniam fieri
non potest/ ut bonū sit maluz/ nisi per accidens: per se vō
non. **E**xistimatio vō contrarior/ qz sint vni/ erit ob hanc
eādem cām/ z modū multi existimationū: quemadmodum
accidit hoc antiquis/ spēs barum expōnū: quas faciūt
consulti talū opinionum: quū enī inuestigat dispositio
ipsarū/ inueniunt resolutū ad species oppositor/ z ad spe-
cies rerū: de quibus dī nomen vniū z multitudinis.
Caplm. De puerione extremoz in prima figura.
Dicitur. Quū vō habuerimus tres termi-
nos ordinatos ordine pme figure:
veluti si/ a/ inesse omni/ b: z/ b/ inesse omni/ c/
si conclusio cōuertit/ conuertent etia bine p-
positiones: z hoc/ qm si verum fuerit/ c/ inesse
omni/ a/ oportebit/ c/ inesse omni/ b: z/ b/ omni/ a/ si enī ac-
cipiamus/ c/ inesse omni/ a/ z/ huc applicemus pponem
maiozem: puta/ qz/ a/ inest omni/ b: pcludet minor conuer-
sa/ ut/ qz/ c/ inest omni/ b. **C**ōsimilr etiā si accipiamus con-
clusionem cōuertam: veluti si dicamus/ c/ inesse omni/ a/
z huc applicemus minorem pponem/ concludet maior
puerfa: z hoc/ qm si habuerimus/ b/ inesse omni/ c/ que est
minor: z/ c/ omni/ a/ que est conclusio conuersa/ pcludet no-
bis/ b/ inesse omni/ a/ que est maior conuersa.
Sed in syllo vniuersali negatio istius figure accidit:
quū maior ppositio ipsius cōuertitur: ut cōlo etiā puer-
tatur: puta/ in exēplo/ si ponamus/ a/ inesse nulli/ b: z/ b/ oī
c/ cōcludet nobis/ a/ inesse nulli/ c: si vō cōuertamus ma-
iozem: pueret etiā conclusio: puta/ si habuerimus/ b/ inesse
nulli/ a/ z/ b/ omni/ c: pcludet nobis in secunda figura/ qz/ c/
inest nulli/ a/ que est conclusio cōuersa: z hoc/ qm si vltis ne-
gatio cōuersa fuerit apud nos ignota/ aut fm qz est ali-
quod adhuc nobis nō declaratu/ faciemus etiā ipm hoc
in loco. **C**onsilr si cōuertat etiā minor affirmatiua/ cō-
uertet conclusio: erit enī omne/ c/ b: z/ nulli/ a/ b: z/ pcludetur
in secunda figura/ qz/ c/ inest nulli/ a. **S**i hac in specie con-
uertat conclusio z cōuertat minor/ conuertet etiā maior:
habebimus enī/ c/ inesse nulli/ a/ z/ c/ inesse omni/ b: z/ pclu-
det in secunda figura/ b/ inesse nulli/ a: fm vō modū istuz
solūmō fieri pōt/ ut puerat fm ppter puerionē conclusio-
nis: quemadmodum fieri poterat in specie affirmatiua:
qz si pōt/ non puenit/ nisi per puerionē minoris pponis

In p^o fig^o si
extrema nu-
tu puerant
in p^one ne-
cess est z p^o
neo pueri.

In syllo nega-
tuo si maior
puit z p^o con-
uertitur.

simul cū cōuersione pconis: tunc enī mōstrabit conuer-
sio maioris: sed puerio cōclusionis ex cōuersione vniū
duarum pponū fieri nō pōt in specie affirmatiua: quē-
admodum fieri potest hoc in loco/ ppter qz nō cōclu-
dit ex duabus affirmatiuis in secunda figura.
Caplm. De puerione fm cōmutatāz ppositionem in-
ter opposita.

Dicitur. Quū vō fuerint duo termini: qm
vterqz puerit cū suo complicito:
veluti si fuerit oē/ a/ b: z/ oē/ b: a: z/ adduc fue-
rit duo alij termini: quoz vterqz cōuertat
cum suo complicito: quemadmodū si fuerit oē
c: d: z/ omne/ d: c: z/ extiterit/ a/ z/ c/ opposita: z/ b: z/ d: cōsimilr
etiā opposita: quū fuerint duo paria oppositor/ nō effu-
giet subm secūdi paris alioz oppositor/ qm sit subz ipo-
rus: ut in exēplo/ si/ a/ z/ c/ talia extiterint: ut ab vno ipsoz
nō effugiat/ k: z/ b: z/ d: talia et/ ut ab altero ipsoz/ nō effugi-
at/ k: si habuerimus/ qm in oī eo in quo inuenit/ a/ inuenit/ b: z/
in omni eo/ in quo inuenit/ c/ inuenit/ d: z/ in/ k/ sit aut/ a/ aut
c: planū qz in/ k/ erit aut/ b/ aut/ d. **C**ōplicita enī syls cōpo-
sitis hūc in modū/ in/ k/ est aut/ a/ aut/ b: sed omni illi inest
b/ cui inest/ a: z/ oī illi inest/ d/ cui inest/ c: igitur ipsi/ k/ aut/ b/
aut/ d/ inest ex necessitate. **C**ōsimilr monstrabit puerioz
huius: veluti si ponamus/ qz/ k/ nō effugiat a d: z/ b: sequit
etiā ut nō effugiat: aut ab/ a/ aut a: c: ut in exēplo ex mate-
rijs: si accipiamus loco/ a/ gñabile: z loco/ b/ corruptibile:
z loco/ c/ nō gñabile: z loco/ d/ non corruptibile: fuerit oē
generabile corruptibile: z oē corruptibile gñabile: z eo/
de pacto: omne nō gñabile nō corruptibile: z oē non cor-
ruptibile nō generabile: dico/ si omne fuerit aut gñabile/
aut nō generabile: qz opz omne est: aut corruptibile aut
nō corruptibile: si enim omne gñabile est corruptibile: z
omne nō gñabile est nō corruptibile: z nihil effugit/ quin
sit aut gñabile aut nō generabile: manifestū/ qz nihil effu-
giet/ quin sit aut corruptibile: aut non corruptibile.

Amplius dico/ qz quū posuerim vni z eidē subio/
ex necessitate inesse vniū oppositor/ cō-
iugatoz: z posuerimus/ qz vna partū oppositor/ puer-
tur cū altera pte oppositor: dico in qz/ qz ps reliq oppo-
sitor/ cōiugatoz/ pueritur cū reliqua parte alioz oppo-
sitor: ut in exēplo: si omne fuerit/ aut gñabile/ aut non ge-
nerabile: aut corruptibile/ aut nō corruptibile: fuerit oē
generabile corruptibile: z oē corruptibile gñabile: dico/
qz omne nō corruptibile est nō generabile: z oē nō gene-
rabile est nō corruptibile: demonstrat aut hoc/ si enī non
gñabile nō extiterit non corruptibile: erit ergo corrupti-
bile: ppter qz posuimus iā qz omne aut est corruptibi-
le aut nō corruptibile: si igit nō generabile est corrupti-
bile: quū posuimus fuerit corruptibile cōuertit cū genera-
bili: sequit ex hoc/ ut non generabile sit gñabile: qd fieri
nō pōt z nō coheret. **C**ōplicitur aut syls hūc in modū/
nō gñabile est corruptibile: z omne corruptibile gñabi-
le: pcludit enim/ qz omne nō generabile gñabile: eodem
mō mōstrat nō corruptibile pueri cū nō generabili.

Caplm. De puerione terminoz in secunda figura.
Cōsimilr etiā quādo cōplicita/
tur bine vltis affir-
matue in secunda figura: z medius termin^o
nō insit alij a duabus extremitatibus: z ma-
ior extremitas insit oī minor: sequit/ ut ma-
ior insit omni medio: b est/ ut cū ipso cōuertat: quemad-
modū si/ a/ inest omni/ b: z/ omni/ c: z/ nō inest/ b/ inest
omni/ c: dico qz sequit/ ut/ b/ inest omni/ a: z/ hoc/ quoniam si
b/ inest omni/ c: z/ oibus suis partibus: z/ a/ nō inest/ nisi oī/
bus partib/ ipsius/ c: z/ omni/ b: planū qz oī illi/ cui inest/ a/

inest/ b: quare omne/ quod est/ a/ est/ b.
Caplm. De puerione terminoz in tertia figura.
Cōsimilr si compliciti bine affir-
matue in 3° fig^o z termi-
nus medi^o cōuertat cū minore extremitate:
sequit/ ut sit extremitas maior in omni mi-
nore: b est/ ut cōcludat vltis affirmatiua: ut
in exemplo/ si/ a/ z/ b/ pdicent de oī/ c: z/ c/ pdicet de oī/ b:
dico qz sequit ex necessitate: ut/ a/ pdicet de oī/ b: qm/ a/
pdicet de oī/ c: z/ c/ pdicet de oī/ b: ex necessitate enī/ a/
inest oī/ b: qm cōplicitio ipsa redit ad pma figuram.
Caplm. De bina puerione oppositor eligendorum
z fugiendorum.

Quam vō extiterint bina opposita:
ut/ a/ z/ b: z/ a/ semp fuerit
eligēdū apd nos: z/ b/ fugiēdū: z extiterit p-
milt et bina opposita: quemadmodū/ c: z/ d: z/
fuerit/ c/ pmlr fugiēdū z/ d/ eligēdū z psequē-
dū: dico si/ a/ c/ simul fuerint meliora qz/ b/ d/ qz/ a/ erit me-
li^o qz/ d/ eligibilis: qm enī/ a/ z/ b/ sunt opposita: z/ a/ est
qrendū z/ b/ fugiēdū: a est qrendū: quemadmodū/ b/ est fugi-
endū: z hoc/ qm oia opposita sunt in vna extremitate op-
positiois: qd quū ita sit/ dicemus qz/ a/ ex necessitate ē eli-
gibili^o z amabili^o qz/ d: qz si nō erit eligibilis ipso: erit
ergo/ aut egle ipsi/ aut/ d/ eligibilis eo: si igit/ a/ z/ d/ sunt
equalr querēda: planū qz/ c: z/ b/ erūt equalr fugiēda: qm
b/ in abhominatiōe est equalē ipsi/ a/ in electione: z/ c/ est
equalē in abominatione sua: ipsi/ d/ in electiōe sua. Quū
igitur res ita fuerint/ ut/ a/ z/ c/ simul equalia in electione
ipsi/ b/ z/ d/ simul: sed iā posuimus/ qz/ c: z/ a/ sūt eligibili^o/
ra: b itaqz fieri nequit z nō coheret. **S**i autē posuerim^o
d/ eligibilis qz/ a: sequit ut/ b/ sit minus in abominatione
qz/ c: hoc/ qm id/ qd est minus abominabile opponit ei/
qd est minus querendū: qd aut est magis abominabile
opponit magis querendū: si igit/ d/ est magis qrendū qz/ a/
z/ c/ erit abominabilis qz/ b: z/ c/ erit d/ z/ b/ simul magis
querēda z minus fugiēda/ qz/ a/ z/ c/ sed magis querendū z
minus fugiēdū: est melius: igit/ d/ z/ b/ simul sunt meliora
qz/ a/ z/ c/ simul: cuius pdictioz posuimus: b enī fieri non
pōt z nō coheret: sequit ergo/ si posuerimus/ a/ z/ c/ melio-
ra qz/ b/ z/ d/ ut/ a/ sit meli^o qz/ d. **E**xēpluz in b ex mate-
rijs in eo/ qui tāgī cōcupiscētiā eligibilis enī ipsi est/ ut
apparet moze gerere/ qz qz mozem gerat/ b/ qm manife-
stum est/ eligibilis ēē appetere moze gerere z non mo-
rem gerere. qz moze gerere cū b/ qz nō eligat mozem ge-
rere: sequit ergo fm qz pmissimus/ qz eligere moze gere-
re/ dignius est/ qz moze gerere: z ex hoc monstrat Plato
digni^o ēē apud amantes: ut nō coeat qm coit/ simul peri-
mit desiderium eligendū mozem gerere: sed quūz nō coi-
uit extat electio mozem gerendi. **E**t concupiscētia quē/
admodū inquit Arist^o/ seu ex operatione sua pueniat
coitus: siue non pueniat: est tamē appetitus cōiunctus
cum desiderio z voluptate nāli a pncipio. **C**ōponitur
nāqz ex concupiscētia z isto appetitu: z tūc perficit ope-
ratio sua: quoniam plurime concupiscētiarū ita se habēt:
quū complicatur cum artibus z cōsuetudinibus: ut per-
ficiatur operationes harū artūz/ aut harū cōsuetudinū:
fm qz fecit ipas homo ad mēsuram operationis istius
artis: z hoc/ quemadmodum fortitudo naturalis quūm
pūgitur cū militia: tunc erit actus militie fm pfectionē.
Jam itaqz monstratū fuit ex hoc/ quō est dispositio con-
uersionū inter se: z quō rōcinari possumus ex eligibili et
digniori fm hāc spēs signoz. **C**onsentancū aut est qz
Arist^o mētionē fecerit de b loco/ z non de alijs locis: qm
existimauit hūc ēē pxiū nāe syls: b est vltati sine.

Ad exēplum
pulehū z ad
mīrādū. eligi-
bili^o. ēē vel-
le z non posse
qz posse z nō
velle.
Nota pto-
nis snant de
amozē.

Cur Aristote-
leo de hūc lo-
co eligēdū me-
mīnerit.

Expōnīs medie

Caplm. De inductione ⁊ signo ⁊ reliquis syllis: q̄ fiunt
fm̄ potentiam eius: quod precessit.

Item. Opz autē vt mōltremus nunc/ qz
reliqui sylli: qui sūnt in rhetorica ⁊
cōtionibus ⁊ p̄suasionib⁹: reducunt ad syl-
logismos p̄cedentes: ⁊ ex h̄ possumus certo
dicere qd oēs sylli sunt p̄ figurās p̄cedentes

non solum demonstrariui et dialecticis: sed omnes syllas intellectua-
les: et oino omnis veritas cadens in omni arte: B autem manife-
stus: ex eo: quod omnis veritas: aut est per syllogismum illud quod est
simile syllogismo: quodque signum nuncupatur: aut per inductionem: et
quod est simile inductioni: quodque vocatur exemplum. ¶ Induc-
tio igitur est quous demonstratur semper illud: cuius via est: vt si
maior extremis in syllo: inesse illi: cuius via est: vt si ter-
minus medius in syllo: per id: cuius via est: vt si termi-
nus minor in ipso: ¶ Item enim modum istum: quod ex ipsa sequitur: ex
necessitate sequitur: vt in exemplo sit terminus medius iter
a: et c: per modum predicationis ¶ Item nales peruetudine lra: b:
et a: et c: terminus maior ¶ Item nam: et b: medius ¶ Item nam: et
c: minor: et demonstratur per lram: c: a: inesse ipsi: b: non autem: a:
in esse ipsi: c: per lram: b: ¶ Item modum: quo monstrabat per
syllogismum: vt in exemplo ex materialis: si accipiamus loco: a: ani-
mal longe vite: et loco: b: aqua: si accipiamus cholere: et loco: c: mu-
lus: equi: et a: finis: et monstratur quod omne animal pauce cholere est
longe vite: et ex eo: quod induxerimus omnes species animalium pauce
cholere esse longe vite: vt mulus: equus: et a: finis: et per ipsa ostend-
damus: quod omne animal pauce cholere est longe vite. Quia igitur
fuerit hoc inductionis: planum longe vite b: in loco erit ter-
minus maior ¶ Item nam: pauce aut cholere medius: particu-
laria ¶ Item minor: nos igitur demonstramus maiorem inesse
medio per minorem. ¶ Atque monstratio hec erit prius
inductione: prius vera: B est proportionata prius conclusio-
nis per syllogismum vere figure: posteaque induxerimus omnes
species pauce cholere: et inuenierimus eas omnes longe vite: tunc
enim sequetur: quia: a: et b: fuerint inuenta in oi: et hoc est longe
vite et pauce cholere: in mulus: equo: asino: et boie: vt a: in
sit omni: b: quoad modum antea monstratum fuit: et hoc: quoniam
fuit induxerimus oia animalia particularia: quorum loco acci-
piamus lram: c: eduerit lra: b: cum lra: c: in predicatione: et
sequitur ex hoc: vt a: in sit omni b: ¶ Item quod antea monstra-

Ad h. v. ind. n.
tio cōcludat
neō opz oia
singularia in
duci.

¶ Ad id inductione
ne demonstratur
et dicitur cū ad
topicam.

tum fuit. ¶ Et propterea quod est necessarius in inductione
vera est ut in ipsa perficiatur oia particularia ita ut sic
cōponatur syllogismus: omne paucē cholere est, aut multas; aut
equos; aut alinos; aut hō: oia hec ex necessitate sūt lon-
ge vite: igitur oē paucē cholere est lōge vite ex necessitate
quod nō in ipsa nō perficiunt oia particularia, nō sequi-
tur ex ipsa aliquid ex necessitate. ¶ Nō est aut cōditio hec in
inductioe ex eo quod trāssert ad inductioē: que fit in dialec-
tica ad inductionē: que fit in demōstratione: quēadmo-
dus nōnulli arbitrati sunt: quoniam veritas inductionis in de-
mōstratione forissecus accedit, et ex eo quod aliquid nobis ap-
plicat: non aut p̄fert nobis inductionē per se sicut etiā comple-
rent oia particularia: sed est quia predicatū p se inest subie-
cto: per hoc igitur distinguitur hec inductio ab inductioe de-
mōstratiua. Quod aut oportet ad inductionē istā appropriari
dialectice et p̄fert dialectica eē manifestū ex eo quod cōdi-
tio dialectice est ut in ipsa sit syllogismus vere figure: quod quoniam
ita sit opus ut inductio que fit in ipsa, sit per modum: quo
in ipsa sequatur necessarium quod intēdimus. ¶ Amplius: di-
stinguitur ab inductioe que fit in demōstratione: aut quod
admodū diximus per subiectū subale: aut quoniam in inductioe
que fit in dialectica cōplent oia particularia p̄z opionē,
non aut p̄m veritatē: ita opus intelligere quod hoc in loco
dicit Aristotē: et p̄m hoc solum oēs dubitationes: quas est
assensus Albumacar. ¶ An nō dialectica faciat indu-

Auerrois

ctionē: in qua nō perficiunt oīa particularia: et an vis idu
ctionis sit vis exēpli: de hoc queretur in libro dialectice.

Dixit. In inductione autē mostrat semp id ad quod
mostrādū p terminū mediū: nō est via qđq
etiā nō est manifestū per se: qđ enī monstrat p terminū
mediū nō pōt monstrari nisi per ipm: in eo autē qđ est p
se manifestū facere iductionē est supflūū: hoc est vñū
per qđ distinguit sylls ab inductione. Inductio autē quē
admodū diximus cōicat cū syllō eo qđ est in trib⁹ termi
nis: distinguit autē ab ipso eo qđ in syllō mostrat maior
extremitas inesse minori per mediū terminū: sed in idu
ctione ostēdit maior extremitas in eē medio eo qđ inest
minori extremitati: B est illud cui⁹ via est vt in syllō sit
extremitas maior: r terminus mediū: r minor extremitas
nō autē qđ illud per qđ mostrat questū per iductio
nem sit in ea terminus minor: neq; qđ illud cui ostēdit
questū inesse sit terminus mediū. Distinguit ēt ab ea cō
similr sylls eo qđ est prior: fm nām: inductio autē est pōr
fm sciētiām. Dec igit tria sunt per que distinguit syllō
gismus ab inductione perfecta non autem ab alijs.

Mo qd p idu
ctionē mōstre
tur: et quō dif
ferat a syllo.

Quid sit ex
plur & quo
qd ostendat,

Tractatus de exemplo.

Templus **N**o est, quū osten-
dimus maius
inesse minozi. in eoꝝ oñdimus mediū
inesse simili minozi p̄ inuētiōnez malo-
ris: quū mediū inesse minozi ⁊ maiores
simili minozi extremitati manifest⁹ ex-
p̄titerit eoꝝ vultus mōstrare hoc est

maiozem inesse minoz: vt in exēplo si fuerit extremitas
maioz/a: ⁊ minoz/c: ⁊ medius/b: ⁊ e. simile ipsi/c: sit autē
b/inesse ipsi/c: ⁊ a/ipsi/e: notius q̄/a/inesse ipsi/c. Exēplū
in hoc c: materys/⁊ accipiamus loco/a/inistūz loco/b/
iterimere atbmanē loco/d/iterimere pios: ⁊ loco/e/
iterimere omare. Quū igit mōstrare voluerim? q̄ iteri
mere atbmanēz est inistū: premittemus ad hoc/q̄ iteri
mere pios est inistū: B aut monstrabimus/eo q̄ inter
prio omaris sui inistat: B igit mōstrato dicemus/iteri
mere atbmanēz est iterimere pios: ⁊ iterimere pios est
inistū: ergo iterimere atbmanē est inistū. Planū autē
q̄ atbmanē esse piū/⁊ iterimere omare esse inistūz/est
notius apud nos/q̄ p interemptio atbmanis fit inistat.
Planū igit q̄ mōstrauimus maiozē extremitatē in eīē
medio: puta/quū dicebamus iterimere pios eē inistū p
id/q̄ ipsa inerat simili minoz extremitatē: ⁊ est interi
mere omare: q̄d est simile atbmani fm pietatē ⁊ coapta
tionē. Non sit accidet: si manifestū fuerit maiozēz extrē
mitatē inesse medys: eo/q̄ inest multis sitibus/omodo
nō cōpleantur oīa particularitatē enī erit inductio pre
cedens. Et Planū igit eē B in exēplo est monstratio

Non processus
sint sylleiden-
tio et exemplū

Diā iter idē
ctiōne ⁊ ex^{ib}.

Mō hīc ē d
 iudiciōe t
 logismo: t
 mō dīffīcīlī,

Liber Secundus

ostendēdā ppōnem maiorē ⁊ cōpleuerimus oīa parti-
cularia fm pōitiōē predictā: mōstrata erit ꝑclusio ꝑ
ipsam inductionē: non autē qđ ostendit ꝑ ipsam est vt/
le ex eo qđ ponit in ipso ꝑs syllisidē erit B manifestus ꝑ
inductionē tm ab eo qđ eoꝑ sylls coaptes inductionē. ¶ Et
aut sit minus occulta qđ ꝑclusio aut equalis ipsi in occul-
tationē: qm si fuerit magis occulta qđ ꝑclusio: fieri nō pōt/
vt monstrēt tm per terminū mediū non ꝑ inductionē: ⁊
hoc qm occultū qđ ostēdit ꝑ inductionē: ex necessitate
est minus qđ occultū quod mōstrat ꝑ sylm: qđ si nō erit
potētia sylli ⁊ inductionis vna: accide: nāqꝫ vt occultatio
ppōnis: quē mōstrat ꝑ inductionē sit eq̄lis illi qđ mōstra-
tur per sylm: B est ꝑconi: quū fuerit ꝑcto ea: per quam
ignorat illō qđ ignorat ꝑ ppōnēz minorē: qđ est magis
ꝑle: vt in exēplo si fuerit q̄stium an oīs prudētia sit disci-
plinabilis: solliciti sumus ad B mōstrādū per duas ꝑpo-
sitiones: quaz vna est qđ oīs prudētia est scia ⁊ secunda/
qđ oīs scia est disciplinabilis: erit igit maior ꝑpō ꝑ se no-
ta: puta: qđ oīs scia est disciplinabilis: minor aut erit peni-
tus ignota: dū ignotabif ꝑcto qm quū sciemꝫ qđ alqđ pru-
dentia B est sapiētia est scia: sciēmus ē qđ est disciplina-
bilis: sꝫ q̄stū erat an oīs prudentia sit scia ⁊ disciplinabi-
lis: quū igit verificatus nobis fuerit qđ oēs prudētia sunt
scia: erit ē verificata nobis minor: puta: qđ oīs prudentia
sit scia: posteaqꝫ ignorātia nra in ipsis fuerit supre vna/
B est in minore ꝑpōne ac sner: B ex parte: qua iuentio
in ipsis est nota ꝑ se: sed vltas fuit ignota. Quūꝫ fuerit
ꝑclusio ignore iuentiois in ꝑte ⁊ in toto: B est simplr: ⁊ fue-
rit maior nota ꝑ se: ⁊ minor in eo: quo viaz bz: vt mōstret
per inductionē: sequit ex necessitate: vt scia in ipsa sit ma-
ior: qđ scia in ꝑconē: ⁊ accidit: quū particularia facien-
tia inductionē fuerint determinata fm nūm: quēadmodū
accidit antiquo geometre volēti mōstrare iueniri figurā
quadrata equalē circulo: qđ ꝑposuit ꝑpōnē maiorē: qđ oī
figure briti lineas iueniri quadratū eq̄le: qđ est notū ap̄
geometras. Deinde sollicitus fuit ad mōstrandū qđ oīs cir-
culus est eq̄lis figure rectilinee: posteaqꝫ diuisit circulus
ad figuras paucas sꝫ nūm equales figuris rectilineis: qđ
sunt figure lunares: qm si diuideret totꝫ in figuras luna-
res: iā eēt illud qđ fecit ꝑ inductionē B in loco: fm eam
ꝑuetudinē: qua minor ꝑpō est minoris occultationis qđ
ꝑclusio: Et si nō fuerint media determinata: quēadmodū
se brit illz ꝑpōnes: nō erit ostēso per inductionē: sꝫ mō-
strabunt per sylm. Et ꝑpea dixit Ari^o in sꝫlibꝫ ꝑpō-
nibus: qđ nō vocat mōstratio: que fit in B inductione. Qm
monstratio cadēs in tali ꝑpōne: aut erit ꝑ sylm: aut per
exēplū: aut ꝑ inductionē: in qua nō ꝑficiunt oīa particu-
laria: sed iā expositū B in loco: qđ spēs ista inductionis est
exēplū. Conflit quū media minoris ꝑpōnis multa exti-
terint: nō vocabit mōstratio: que fit in B inductione. Cōflit
etiā quū fuerit ꝑpō maior nota ꝑ se: tūc ꝑpōiū erit ꝑpō-
nis: quē mōstrat per inductionē: vt sit minor: ⁊ sit minus
occulta qđ ꝑcto: aut equali: ⁊ sit non nota ꝑ se.

Tractatus de instantia.

Irit. Instantia xō est ostēssio p p^o positionē huius ppōni: quam intēdimus destruere p instantia: differēt aut ambe ppōnes: qm ppō cuius intēdimus destructionē: semp erit vls: in ipsa est: per cuius destructionē destruiū conclusio in syllo: cui? vna ppōnū est particularis/ z altera vls: sed ppō hūa in potētia huius ppōsitioni: erit vls: qm pmer plus qd ppōnē dīctōria: quā intēdimus destruere: erit aut aliqū particularis/ quū fue

Prior resolutionz

130

rit magis appropziata ppōni/quā intēdimus destruere/
q̄ ppō tradicioia. ¶ Instātia xō erit fm nām prior
in duabus figuris/in figura p̄ma ac figura tertia: ē b̄ qm̄
clusio/per quā intēdimus destruere ppōnē v̄lēs sylls/
aut erit v̄lēs/quā intēdimus destructionē v̄lem/aut par/
ticularis/quā intēdimus destructionē particularem: in
particulari qdē pueniet cōclusio ipsius fm instātia con/
clusio p̄ma in tertia figurā: in v̄lō nō in p̄ fig: sūe ppōsi/
tio quā intēdim⁹ destruere/fuerit v̄lēs negatiua/siue v̄lēs
affirmatiua/si enī extiterit v̄lēs affirmatiua/destruē aut
per v̄lem negatiua/aut per negatiua particulare: sū aut
fuerit negatiua v̄lēs/destruēt aut p affirmatiua v̄lēs/aut
per affirmatiua particulare: fiet autē dīctio maioris p̄po/
sitiōis/si v̄lēs qdē extiterit/in p̄ fig: sū aut particularis
in 3^a ex materys p se: vt in exemplo si q̄sipa posuerit/a/
in esse oi/b:z voluerimus destruere hāc v̄lem per p̄nem
v̄lem negatiua: ponemus q/a/ negat ab oi eo/qb cōmp/
bendit in b:z p̄dicat de b/sicputa/c/z b/subiyciat f̄z na/
turā ipsi/c:z c/subiyciat ipsi/a: hēc autē est cōplicatio p̄zi/
me fig: ex necessitate. Qs si negamus ipsi dīctione par/
ticulari: accipiemus q/a/ negat ab aliq̄ b:z erit pars ista
d/z pueniet/d subm fm nām ambab⁹ extremitatibus: s̄
autē est cōplicatio tertiē figure: z erūt ambe ppōnes possi/
te ad dīctionē oppositē in potētia ppōni/quā intēdimus
destruere: aut ex pte/qua sunt magis v̄lēs/aut ex pte/qua
sunt magis appropziatē: eodē pacto faciemus/quā fue/
rit ppō/quā intēdimus destruere v̄lēs negatiua: vt in exē/
plo ex materys p̄i intēdam⁹ dīdicere dicēti q̄ oium 3^a/
riorz est scia vna/z velimus destruere b̄ p ppōnē v̄lem
negatiua: accipiemus negatiua cōpzebēdentē ipsam: pu/
ta/si dicamus: nulloz oppositoz scia est vna. Contraria
xō que sunt subm ppōnis/quā intēdimus destruere po/
nunt sub oppositis: cōponēt autē sylls in p̄ fig: puta/3/
ria sunt opposita: z nulloz duoz oppositoz scia est vna:
igitur nulloz duoz 3^aiorz scia est vna. Qs si destruamus
ppōnē istā v̄lem p ppōnē particulare/accipiemus p̄di/
catū ipsi⁹ negari ab aliquo 3^aiorz: z erit exēpli ḡra/q̄ sc̄i/
ti z ignozati nō est scia vna: z pueniet terminus medius
subz duarū extremitatū/z cōponēt sylls: qm̄ sciti z igno/
rati nō est scia vna: z scitū z ignozatū sunt 3^aia: igit aliq̄/
ruz 3^aiorz nō est scia vna. Eodē mō accidet quim fuerit
ppō/quā intēdimus destruē v̄lēs negatiua: b̄ est si ipaz
destruens fuerit v̄lēs/erit in p̄ fig: sū aut p̄ticularis/erit
in tertia figura: z qm̄ manifestū est/q̄ opz/vt cōplicitur
sylls cōplicatione: que rei exīti coapter: hoc est/vt sit ex
p̄dicatis in intell⁹ fm q̄ sunt in nā extra intellectū: z hoc
est/qb̄ itelligit per p̄dicatū fm p̄suetudinē nālē: manife/
stum q̄ destructio p̄sistit cōplicat in p̄ fig: ac 3^a: qm̄ ma/
teria ppōnis/quā accipimus dīctioiaz in po⁹/enuntiat
hoc/si sit v̄lēs/quēadmodū diximus/q̄ erit in p̄ fig: sū
autē particularis/erit in tertia. ¶ S3 destructio/que est
in 2^a figura pueniet vtq̄ nō ex eo/q̄ ponimus ppōnē
in potētia dīdicentē ppōni: cuius destructionē intēdim⁹
a p̄n⁹ rei/fm q̄ ipsa est p se manifesta: sed quoz p̄mo po/
nimus/queritē ipaz fm q̄ est p se manifesta/deide po/
nimus/q̄ ipsa puerit: z ppterca destructio in 2^a figura:
quēadmodū ingt Ari^o indiget operatione multa/vt in
exēplo/si voluerimus destruere/qb̄ dicim⁹/a/ inest oi/b:
destructionē v̄lēs in 2^a figura: ponemus p̄mo/fm q̄ est p
se manifestū/q̄ c/cōpzebēdus in b/ inest nulli: deide po/
nemus/q̄ b̄/querit⁹ quousq̄ deueniemus ad b̄/q̄ a/in
est nulli/csed b̄ totū elōgā extiens a nā: z hoc/qm̄ est p̄/
dicatio nō fm p̄suetudinē nālēm: z eodē mō se habebit
res in destructionē particulari que est in p̄ma figura. 3^ale
igit sunt spēs destructionū/que sūt in figuris p̄dicatiua.

In obfigur
lat in figura.

Quo p^o 2° m^o n^o
gura possit
fieri ista.

Expōnis medie

Quo sit in
fictio in loco
hypothetico
a pto r illi.

Ceterū confimiliter etiā sunt destructiones/que acci-
piuntur a contrario/et a simili/et ab opinione accepta ab ali-
quo celebratis/aut a pluribus celebratis/destructio autē
a contrario et a simili erit in syllis conditionalib⁹. Exem-
plum. No destructiois a pto: quēadmodum si aligis po-
nat/et ille est bonus: qui amat oēs fratres suos: destrua-
mus autē ipsum/et dicamus: si ille est bonus/et amat oēs
fratres suos: ergo malus erit/qui odio insequitur oēs fra-
tres suos. Exemplum. No destructiois a simili: quemad-
modum si aliquis ponat/et visio est per aliquid exiens a
vidente ad visum: dicemus enim/et hoc ita est: erit igitur
auditis per aliquid exiens ab audiente ad audientem. Exem-
plum. No destructiois ab opinione admittit: quēadmodum
si aligis dicat: no opz ebrios excusari quū peccat: qm rex
no admittit excusationes suas: sed eos i sequitur puniōe.

C Tractatus de signo et verisimili.

Quid sit veri-
simile.

Verisimile autem et signū nō
sunt vnum: qm verisimile est
ex ppositionibus probabilibus/et ex iis
que sunt ex possibili fm plus/boc est re-
aliqua/et sit aut non sit fm plus et inue-
niatur/aut non inueniatur: et hoc/que-
admodum si aligis dicat/et inuēit odio
habent/et amici amant.

Quid sit si-
gnum.

Signum autem erit ex ppō-
nibus/que sunt vna super inuēitione rei et essentia ipsarū:
hec autem vna/aut sunt necessaria/aut probabilia in ve-
ritate. **C** Ac signū quidem/et significat super inuēitione
rei/predicat fm tres modos: fm q sit pdictio a termi-
nis medijs in tribus figuris: boc est/et pdictet de minor:
et subiciatur maior: et tunc componitur signum in pma
figura/aut vt pdictetur de vtriusq simul et cōplicabitur
in secūda figura/aut subiciatur ambab⁹ extremitatib⁹/et
complicatur in tertia figura. Exemplum. huius in prima
figura/et quispiam diceret/hec mulier peperit/et hz lac:
sic enī cōponitur syllis: hec mulier hz lac: et omne hīs lac
peperit: igitur hec mulier peperit: et hec est cōclusio. Exem-
plum. No cōpositionis in tertia figura: sapientes sunt stu-
diosi/et Socrates studiosus: cōplicatur autē syllis hunc
in modū: Socrates studiosus: cōplicatur autē syllis hunc
igitur sapiens est studiosus. Exēplū autē cōpōnis signi
in secūda figura: quemadmodum si aliquis dicat: hec mulier
peperit/et eius facies est pallida: cōponit enī syllis ita:
hec mulier est pallida/et que peperit est pallida: et cōclu-
ditur fm primā estimationem/et hec mulier peperit.

Signū sit in
trib⁹ figuris.

C Quū igitur verificat in oibus his trib⁹ spēs sylloz/et
ambas ppōnes simul/vocant syllis: quū vna duarū
ppōnū occultat/aut pp ipsius declarationē/aut pp ipi⁹
falsitate/vocat signū. **C** Ac signū gdes/et est in p fig⁹
nō est deficiēs: ppea q vere sequit cōclusio ex ipso: sed
signū/et est in tertia figura est deficiēs: qm pto accipit
vltis: quū tū fm veritate sit particularis. Qd aut est in 2^a
figura est imperfectū: qm in figura ipsa nō est syllis ex dua-
bus ppōnib⁹ affirmatiuis: q nō ppter ea q mulier est
pallida in tpe. in quo peperit: et hec mulier est pallida/se-
quit vt peperit. Cōmune autē est omnibus his tribus si-
gnis/et habet ppōnes veras: distinguunt vno a scūicē
fm figuras: in qbus cōponunt: et qd ex ipsis vocat signū
fm veritates: est qd componit in secūda figura et tertia:
et est quū signū fuerit particulari vtriusq extremitatib⁹/
aut vltis vtriusq extremitatib⁹: B est extremitatib⁹ qstū:
quū enī fuerit vltis/et componit in secūda figura: quū vno
extiterit particularis/et cōplicatur in tertia. Signū autē/et
qd componit in prima figura/est verisimilū signū/et nō
bilissimū ipsoz: et hoc est/et cui appropriat nomē vestigij.

Quū sit abe-
ppōnes dī syl-
logism⁹ quū
deficit vna vo-
cat signū. et B
est cōmune
Sig⁹ in p fig⁹
gura est idē
cōmune.

Auerrois

C Tractatus de syllogismo anatomico.

Dicitur autem anatomicus inue-
niri vltis poterit apud eū: qui
admittat/et accidentia aie nāla/quead-
modū ita et fortitudo/signauerit aiaz et
corpus a pncipio creatiois: qm notū est/
q accidentia nō naturalia nō signat cor-
pus: hz forte signent aiam: quēadmodū
qui didicit artē musicā signat vtiq aiam suā/et autē
ex hoc signat corpus suū. Si enī aliqd ex aialib⁹ crea-
tū fuerit forte fm nām/aut timidū fm nām: dicere sem-
per aliq poterit: q iste spēs aializ sunt signate ab istis
accidentibus nālib⁹: quū igitur admiserit hoc/et admiserit
etiā/et inest vnicuiq aialiū spēs aliqd accidēs ex accēti-
bus aie nālib⁹: sequitur vt inest vnicuiq ipsoz signū et acci-
dentia appropriata vnicuiq: accēti ex accētib⁹ aiaz
suarū nālib⁹. Qd quū ita sit/et fieri poterit/et inueniā syllis
anatomicus. Ut in exēplo/et leoni est fortitudo: opz vt
a creatione sua illi inest signū significans supra fortitudi-
nē suā: qm iaz posuimus aiam et corpus signari ab accē-
tib⁹ aie nālib⁹: sit autē B signū in magnitudine exte-
mitatū/et in omni aialiū specie: que est fortis: qm sequitur vt
signū istud sit ppiū fortitudinis: enī posuimus/et oē
accēs aie hz signū ppiū: quū igitur fortitudo inueniā in
alio a leone/et homo et alia ab ipso sunt fortis: sequitur
autē qm quū pferimus signa significatiā in vnaquaq
specie aialium super accidentibus anime/et ipse appo-
priet vni specie/aut plurib⁹ vna pferit hoc/et in-
uenitur in isto aiali vno ex ipsis accidēs vni/aut plura
vno accidente: quēadmodum si est in leone fortitudo et ma-
gnanimitas/et fm vni quodq istoz signū iam cognosce-
mus ipm/et faciemus in eo anatomiz: et indicabimus/et
cuiusq indiuiduo inest hoc signū/et illi inest hoc acci-
dens ex accidentibus anime. **C** Syllis igitur anatomicus
erit/et quū conuertit terminus medius cum maiore exte-
mitate/et non conuertit cū ipso extremitas minor: qm si
medius terminus nō conuertat cum maiore extremitate:
non erit signū appropriatū huic vestigio/et nō signifi-
cabit super ipso: vt in exemplo/et si non verificat qd dici-
mus/et hīs magnas extremitates est forte: nō erit vlti-
tas in hac mōstratione/et quū dicimus/istū boiem esse for-
tem/et eo q hz magnas extremitates: et hoc/et habemus
vtriusq/et fortis habet magnas extremitates: habere autē
magnas extremitates est terminus medius/et fortis est ex-
tremitas maior: quū igitur nō verificatur puerio exte-
mitatis medie: que est magnarū extremitatū cum maio-
re/et que est fortis: fieri nō potest/et ex ipso mōstremus: q
iste homo est fortis: quoniam est magnarū extremitatum:
qm hoc monstratur per duas ppōnes: quarū vna est/et
hic hō est magnarū extremitatū: et omne magnarū exte-
mitatū est forte. Ex cōditionibus vno lūis est/et nō con-
uertat minor extremitas cū medio: qm si conuertet/et
oē magnarū extremitatū leo: et B/et hoc in loco sūt tres
termini/et fortis et magnarū extremitatū: ac magnarū
quidē extremitatū est terminus medius/et leo minor/et for-
tis maior. Qd si vera esset cōuersio minoris extremitatis
cū medio: puta/et oē magnarū extremitatū est leo: fieri
non posset: vt magne extremitates inuenirent in alio/et
in leone: et fieri ē nō posset/et fm hoc mōstraret in alio
a leone/et est fortis: quēadmodum si non conuertetur
medius cum maiore: non esset magnarū extremitatū/et si
gnū appropriatū fortitudini.

C Sinit media interpretatio in ptoia Resolutoria Ari-
stotelis Dñi Alulidi filij Rosadis.

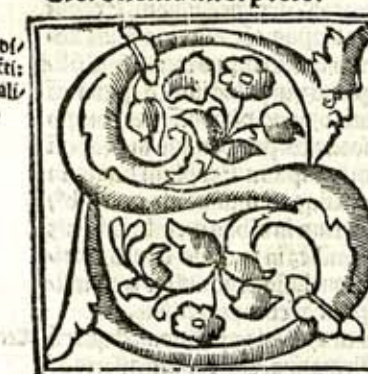
C Compendiū

Ac cōtia nā/
lia sigillat an-
tū et corp⁹/et
fm creatiois
accētia vno
nāla solū an-
mani.

In syllo an-
atomico pū-
tur mediū cū
maior: hz nō
cū minor.

Compendium In libros

C Compendium in Libros Prior Aristoteli
ab Auerroce cōpositum/et ex hebreo in
latinum trāslatum/Jo. Francisco Burana
Aeronensi interprete.

Vltis est

qua ponunt plura/
et ex ipsa sequitur alio
per se/et nō aut p acci-
dens/et necessitate.
Opz autē vt expo-
namus pres istius
definitionis: que sit
per se manifesta: et
quā oporteat mon-
strare p alio ab ipa.
Dicam⁹ igit q opz
ex ipso sequi aliud

ab ipso: qm si fuerit hec pntia necessaria: manifestū p se/
q erit facies syllogism⁹ fm q vltis ad ostēdēdū ignotū per
notū: sunt igit in ipso nota ea/que ponunt: ignotū autē est
illud/et sequitur: q si forte sequerent ex ipso illa/que po-
nunt: tūc fieri posset/et illud/et sequitur vni/et idē ex par-
te vna eēt notū et ignotū: qd est falsū. Cōstāt apper et q
opz pntia ista esse necessariā: qm si nō eēt necessaria:
posset equalit in nobis iudicari vni quodq oppositorum: non
autē qd ex ipso sequitur/et verū per se et necessariū. Sed
relique pres definitionis istius: puta/et est oio: in qua po-
nunt plura: non sunt per se manifeste: et B est/et opz ex-
ponere/et ad qd sint ista/et ad quid oporteat vt sint plura
vno: et sup hoc cōstāt partes manifeste inuēitionis in syl-
logismo: qm ipse ex pibus definitiois istius viciem obti-
nēt principij demonstrationis: qd autē est ignotū/et locū ha-
bet pclusionis demonstrationis/et fm q apperit ex dñi-
tationib⁹ in q/que sequunt. **C** Dicamus igit planū esse/
quū posterius/et qstū aliquod: puta/et dicamus an mū-
dus sit eternus: et solliciti fuerimus ad stabiliedā affirma-
tionē huius pdicti de B subito/aut negationē ab ipso per
alig: et posuerimus ipm fm modū pditionis/et nō autē
fm modū cōditionis: q B vtiq/et quū in ipso viciem obti-
nuerit/et subito ac pdictū erit oio vna per quā declaratur
negatio ist⁹ pdicti a subito/aut affirmatio de eodez/et ma-
nifestū aut qd hec nō erit dictio abstracta: sed oio pce-
ta: quū sub ipse vt aut falsū. Qd si nō/et non opz vt qd se-
quit ex ipso sit oio concreta minima oionū. Adinima vno
oio oionū: que sunt fm hāc dispōne est ea: que cōpo-
nūt ex pdicto ac subito: et hec est/et que ex eo q est ps syl-
logism⁹. Itaq aut ex B sermone manifestus est: q ge-
nus syllogism⁹ est oio pcreta: volumus autē B in loco p plura/
ppōnes. Qm aut opz vt hec sint plura vno: planū pñr
etiā ex B mō: q oio ista/et quā itendimus veritatē qstū/
ex necessitate habet subito et pdictū in dispōne sua subm
et pdictū in qstū: aut separabunt ab ipsis fil. Si igit se-
parat qstū in suis pñb⁹ ambab⁹: nō sequitur ex ipsa
vtriusq aut affirmatio/aut negatio. Puta/et si coaptemus ei/
qd dicim⁹/aut mūdus est nouus/aut etern⁹/et hō est ani-
mal/et sequitur ex B affirmatio/aut negatio in eternitate/
aut nouitate cognita: quāto minus/et quū pres ipse fuerint
eēde cū pñbus qstū: qm nihil accipit ad ostētionem sui/
ipsi: sed B vocat pñtio: et eodez pacto/et cōcant cum
vna duarū extremitatū/et nō cū altera/et sequitur ex ipsis
questū: sed fortasse opz vt sequat aliud a questū. Ut in
exēplo/et si hūc qd dicimus/an mūdus sit nouus/adūga-
mus: q nouū est corpus/et aial est sapiēs: sequitur vtriusq

Declaratio q
syllo ponunt
plura q viciē
obtinēt pñr/
pñ.

Prior Aristotelis

131

hac oione/et q mūdus est corpus/et q aial est nouū:
qd quū ita sit: opz vt cōicet cū ambab⁹ extremitatib⁹ qstū/
et fm vtriusq pres separatas/aut fm parte vna: et si qdē
fm vtriusq pres/et sequitur vt ad minimū sint due ppōnes:
sin aut ambe pres fuerint separate: non erit inter istas p-
positiones pñtio penitus: quūq non fuerit inter ipsas
pñtio penitus: nō erit ex ipsis pñtio iter pdictum
ac subū questū/et neq in syllo penitus. Qd quū ita fuerit:
opz si non fuerit separatū in vna parte tñ/et cōicet aut
vtriusq extremitatib⁹ qstū: et fm B accidit vt pdictū ei⁹/
qd sequit/et cōiungat cū pdicto aut neget ab ipso: oatio
igit se hīs fm istā dispositionē ex necessitate componit
ex duab⁹ ppōnib⁹/et neq pñtio/et neq pluribus: vt in
exēplo/et si adūgamus hūc/et qd dicim⁹/et mūdus est nouus/
et mūdus est nouus. **C** Iste autē bine ppōnes variatur
fm tres partes: que vocant terminos: quoz vna est sub-
questū/et vocat in syllo minor extremitas: cōs vno est in
parte cōcātionis/et appellat terminus medius: et tertia autē
pdictū qstū/et vocat extremitas maior. Ac ppō qdē/
in qua subiciit minor extremitas/vocat minor ppō: illa
vno/et in qua pdictat maior extremitas/vocat maior ppō: Qd
aut termini medij cadit inter subū et pdictum questū.
C Quū vno obseruauerimus/et ipse pdictū remaneat
pdictū/et subm remaneat subm/et res/que verificat
fm intellectū apud eū: qui intēdit aliū sup questū trib⁹
modis: vel vt terminus medius subiciat maiori exte-
mitatē/et pdictet de minor: et hec vocat prima figura: vel
vt pdictet de ambabus extremitatib⁹/et nūcupat secūda
figura/et vel vt subiciat vtriusq extremitatib⁹ simul: et hec
vocat tertia figura. **C** Jam itaq planū factū fuit ex hoc
sermone/et quo/et ex quoz reb⁹ cōponant syllogism⁹/et qd spe-
cies ipsoz prime: sed spēs sylloz: qui sunt sub vnaquaq
istarū spērū trū/et cōcludēt aut nō cōcludēt: fm id
quod ex diuisione et sermone pcedente planū factū fuit:
sunt. 36. in vnaquaq figura: qm ois syllogism⁹ componitur ex
binis ppōnibus: quēadmodum declaratū fuit: due autē
ppositiones/aut sunt ambe affirmatiue/aut ambe nega-
tiue/aut vna affirmatiua/et altera negatiua: et hoc bifariā/
aut maior affirmatiua/et minor negatiua/aut eōuerso: et
vnaqueq istarū quatuor partū/que sunt in ipsis ex pte
affirmationis et negationis: vel vt sint ppositiones accepte
vniuersales simul/aut ambe particulares/aut vtriusq in-
definite/aut maior vltis et minor indefinita et eōuerso/aut
maior vniuersalis et minor particularis: et eōuerso. Quū
igitur fuerint de nouem partes/que sunt ex parte quan-
titatis fm quatuor: que sunt ex parte qualitatis negatio-
nis et affirmationis: proueniunt ex hoc in vnaquaq figu-
ra/et triginta complicationes: et hoc/et cōstāt etiam in
vnaquaq materia ex trib⁹ materijs: hoc est inexistente/
necessaria/et possibili fm plus/aut equaliter/et in cōmi-
stione ex ipsis: nisi qd he sex ac triginta duplicatur in syl-
logismis mistis: aliquādo enī erit exēpli gratia maior in-
existēs/et minor necessaria/aut eōuerso/et hoc est maior
necessaria et minor inexistēs. Iste igitur sunt figure syllo-
rum fm q habemus ex sermone pcedēte: qm ois syllo-
gism⁹ cōponit ex binis ppōnibus. **C** Quū igit hūc
addiderimus: quod est reliquū ex definitioe eo q est cō-
sequētia necessaria/et ecce nō proueniet hec ex istis propo-
sitionib⁹/et qualiscūqz acciderit: nisi vt vna ipsarū sit affir-
matiua: quātūqz fuerit hz quātūqz/et altera vltis/et qstū/
cūq fuerit hz qstū. In eo igit q vna ipsarū ē affirma-
tiua/et in B puenit cōplication in eo aut/et altera est vltis: in
hoc erit necessaria complicatio. **C** Et hec est dispō dicti
de ois: cuius cōditio est in syllogismis cōcludētib⁹: qm cōditio
dicti de ois/et quēadmodum dicimus est/et aliqd pdictet

Due ppō-
nones syllo
ponunt ex tri-
bus terminis.

Ex trib⁹ ter-
minis figurā
vno figure.

Spēs sylloz
pcludēt cū
nō pcludēt
vno 36.

Si enī pñas ne-
cessariā i syllo
ex duab⁹ ppō-
nib⁹: qm vna
ē affirmatiua
indifferēs fm
quātūqz: alte-
ra vltis idē
reō hz qstū
Nota de deō
de ois qd sit:
quō intelligat
de mēte Ari-
stotelis.

Compendium

inexistētē/aut possibilē/aut necessariō de omni eo,qd
disponitur per subiectū suūm/ꝛ predicat de omni subio
predicationis fm cōsequentiā ꝛ absolute/hoc est vere
fm modū trīnūm/absq eo q ponamus in ditione sua
modū inexistētiā/aut necessariū/aut possibilis:quēad
modū si diceremus alia ex necessitate de omni ambulā
tē:ꝛ negē ē res ipsa ex necessitate/aut inexistē/aut pos
sibilis ab oi eo qd disponitur in suo subio absolute/absq
eo q ponamus cōditionem in hac dispōne modū al
quē:quēadmodū si dicamus homo ex necessitate nō de
aliquo binibili/hoc est enī;qd verificauit Abūmaꝛ eē
opinioneꝛ Ari^{tes}:fm quā in vsu habebat dictū de oi B in
libro:qd est radix ac p^m oīum syllogismoz ꝛ cludentiū.
Conditionē igitur ponit dicti de oi hoc in loco cōsequen
tiā absolute absq mō appropriato/sed verū de oibus
modis;qm hoc ꝛcludit in oibus materis per impossibi
le eius:super quo est dispositio in demonstratiōe,cuiꝛ con
ditio est/ꝛ dicat fm p^mitiāꝛ necessariā.Qd si nō/puenit
necessario concluso per accēss/nisi accepta fuerit bec p
portio que est iter duas ppōnes/aut questū determinatiū:
quō enī consentaneū erit/quod in hoc dicimus:oportere
alterā/quēcūq fuerit/vlem esse:qualcūqꝛ extiterit fm
qualitatem:alterā nō affirmatiū/quācūqꝛ fuerit fꝛ
quātitate:fortasse igit quē accēperimus pportione istā
que est inter duas ppōnes cum annexione ad questūm
determinatiū:qd inēdēt hoc in libro:erit maior ex neces
sitate vliis/minor autē affirmatiua: ꝛ pterea non attigē
Ari^{tes} figurāꝛ quartā:quā posuit Galenus.(¶) Dec itaqꝛ
pportio/que est inter duas ppositiōes/inuenitur in actu
in spēbus concludentibus pme figure:in secūda antez ac
tertia figuris in potentiā: ꝛ pterea quod ex ipsa non re
dit ad primā figurāꝛ per cōuersionem aut expōnem:nō
erit syls: ꝛ pterea q in ipso non inuenitur conditio dicti
de omni/neqꝛ in potentia/neqꝛ in actu.Quā itaqꝛ exqui
sitis sex ac triginta modis:qui sunt in pma figurāꝛ hoc
fm tres materias/hoc est inexistētes,necessariāꝛ ꝛ possi
bilem vtplurimum:non coaptabilē pportio ista nisi q
tuoz spēbus ex ipsis/ꝛ hoc in quacūqꝛ materia:ꝛ consi
sit in milionibus:nisi q ipse duplicabitur/quemadmodū
dicemus/ꝛ erunt octo.(¶) Intentio autem nostra hoc in
loco est loqui de speciebus:que sunt in materis necessa
rys ꝛ possibili vtplurimū:quoniā be sunt:quoz vlyes est
in scientis.Addē quoz;qꝛ hic nō est differētia iter syl
lismos/qui sunt in his duabꝛ materis/ꝛ in mā inexistē
in hac figura ꝛ secūda ꝛ tertia.Sine fuerit inexistē fꝛ
existimauit Aristoteles ꝛ Abūmaꝛ: cuius inuēto est in
te ꝛ pēnti.Uel fm q vlyum fuit Theophrasto ac The
mistio:qꝛ be dicant absolute absq eo q ꝛferat in ipis
modis inexistē:sed ex eo;qꝛ predicat fm intellectū ꝛ
cātiōe absolute:absq eo;qꝛ annexat ipsa modus oīno
nō opꝛ autꝛ ꝛ intentiō nra sit de possibilibꝛ equalꝛ.

Species prima ex speciebus concludentibus componitur utique ex duabus propositionibus affirmatiuis: vltima affirmatiua colligentibus, cuius exemplum in materia necessaria: omne corpus compositum, omne compositum nouum: cōclusio, omne corpus nouum. Ex modo itaque hoc concludendi confesso possumus inspicere dispoñe dicti de omni: nouū enim pōtē de omni eo quod disponitur per compositum: et corpus ponitur subiectum dispositum per ipsum: necessariū itaque est: vt predicetur nouum de corpore. Exemplum huius in possibilī vltimū: quicūq; frequenter ingreditur balneū super repletionem, sudat in eo nimis: quicūq; ai-

Elulidí Rosadis

fudat nimium/aduritur: conclusio/ quicūq; ingredit̃ bal
neum super repletionē aduritur: codē igit̃ pacto planus
p̃siderari, q̃ hoc cōcludit̃: quēadmodū ⁊ in necessario.

Especies secūda componitur ex duabus ppositionib⁹:
quarum maior est ylis negatiua, minor atq; ylis affir-
matiua: concludit autē vniuersalem negatiuam. Exēplū
huius in necessarij: omne corpus cōpositum nullū cō-
positum eternum: cōclusio nullū corpus eternum: Cōsi-
militer etiā hoc in loco planū ē pcluditur cō q; eternū
accipitur negatū ab omni cō quod disponit per compo-
situm in ppositione maiore: et corpus ponitur in propo-
sitione minore dispositum per ipsum. Exēplum huius in
possibili vtpurimum: quicūq; est mūdus ab excessib⁹
habet calorem nālem liberum in oībus membris suis: ē
nullus qui habet calorem nālez in mēbris liberū: corri-
pitur a febre putredinis: cōclusio: ergo nullus ē est mū-
dus ab excessibus corripitur a febre putredinis.

Tercia species componitur ex binis propositionibus: quarum maior est vniuersalis affirmatiua: & minor particularis affirmatiua: concludens affirmatiuam particularem. Exemplum huius in necessario: aliquod corpus est compositum ex contrariis: omne compositum ex contrariis corruptibile: Concluditur: aliquod ergo corpus est corruptibile: quoniam pars ista ponitur sub composito ex elementis: quod disponitur per ipsum. Exemplum huius in possibili: vltimum: aliquis homo est cuius, quum comedit strictum post saturitatem, relaxat venter: quicumque autem ita facit ita se habet: ergo corpus non suscipit ex nutrimento id, quod est necessarium: conlusio: aliquis homo ita se habet: eius corpus non suscipit ex nutrimento: quod ei est necessarium.

C Species quarta est ex duabus ppōnib⁹: quarū maior est negatiua vltis: minor autē affirmatiua in parte: cōclūdens: negatiua particularem. Exēplū huius in mā ne cessaria: aliquod corpus simplex habet contrarium: nūllum qđ habet contrarium est eternū: conclusio: aliquod corpus simplex nō est eternū. Exēplum huius in materia possibilib⁹: aliquis homo ita se habet: qđ in eius stomacho acecit cib⁹: nullus autē in cuius stomacho acecit cib⁹: corripitur pleuresi: Conclusio: aliquis igitur hō nō corripitur pleuresi. ¶ Ceterū spēsbus mistis ex istis materiis nō vtiuntur artifex diuinus: sed solū artes operatiue qđ accipiunt adiumentum a dispositione individuoꝝ: ꝛ ppter ea ipse vtiuntur speciebus missionis illius: in quā minor est inexistens singularis aut possibilis: ꝛ maior necessaria. Exemplum illius: cuius minor est inexistens: maior necessaria: iste egrotans habet febrem: ꝛ tussim: dolorē affixum lateri suo simpliciter: ꝛ diuersitate: cūq; autē est ita dispositus: habet apostema. Cōclusio: iste igitur egrotans habet apostema. Exemplū illius: cuius minor est possibilis vltimum: ꝛ maior necessaria: iste egrotans habet dolorē capitis continuū: ꝛ par-

Figura prima.

Species prima ex speciebus conclusi-
dentibus componitur utique
ex duabus propositionibus affirmatiuis: vti
affirmatiuam colligentibus, Dulcis exple
in materia necessaria: omne corpus compo-
positum nouum: conclusio, omne corpus
modo itaque hoc concludendi confesso possumus
cre dispoſitio dicti de omni nouum enim predicac-
quod dispoſitum per compositum: et corpus
iectum dispoſitum per ipsum: necessariu itaque
cetur nouum de corpore, Exemplum huius
vtpriusmodi: quicquid frequenter ingreditur
repletionem, ludat in eo nimis: quicquid ai-

Scoring modes

i Zert^omod^o

2. Quartus me-
1. dus.

Spēb⁹ sylfo
mistox vtun
artce opam

110 q̄ iſte m
 due idiget
 deratiōe t n
 xime an p
 dat p dcm
 omni,

In lib208

Nota B dictū
de q̄ sup̄ etiā
notauimus.

ma disposita fm dispositionem ppria. pter qd qd accidit qnq in quibda materijs vt excludant pctiones multimodas: pferim qui fuerit maior necessaria aut inexistens: et minor possibilis: cuius iam posuimus exemplum ppter ea. p longauimus sermonem in ipsis declarandis: maxima namq diuersitas inter sapietes extitit de modis conclusionum missionis istarum pponum. Unum autem hoc manifestum consistderanti. qd species iste. de quibus mentionem fecimus. concludunt. De igitur sunt oes species syllog. cadentes in hac figura: que sunt in vtu in demonstrationibus. pter solas illas. in quibus altera pponum est particularis: opz namq fm dispositione lingue. vt sint vles: puta in exemplo. vltimus ponere. pponem dicentes. aliquis homo ita se habz. qd in eius stomacho cibus accendit. vlem: tunc in summa accipiemus eam fm dispositionem vlem: et eodem pacto fieri poterit in reliqs spibus particularibus. vt redibit vniuersales: qd quiz ita fit. pplanu qd species vles istius figure sunt ille: quibus vtuntur artes demonstratiue diuine: aliarum vero vltus tunc modo est in contradictorio demonstrationum: quiz voluerimus destruere vlem. Quonia autem sunt etia species concludentes in secunda ac tertia figuris: monstrabimus vtplurimu ipsas concludere per resolutionem ad primas figuram. Resoluetur autem ad primam figuram aut per conuersionem tunc aut per conuersionem. et expositionem. ¶ Est autem conuersio: quiz variis ordo partium enuntiationis: et fit ex predicato subiectus. et ex subiecto predicatu. et seruatur qualitas ac veritas ipsius. ¶ Et ante opz. vt declaremus que ppones conuertantur. que vero minime: iam itaq monstratur est in precedentibus. qd ppositiones ex parte clausurarum sunt quatuor. negatiua vltis/affirmatiua vltis/negatiua particularis et affirmatiua particularis. Vniuersalis igitur negatiua conuerit seruata quantitate et qualitate: que ad modum si dicamus: nullus homo lapis: conuertitur eniz in hac. nullus lapis homo: hoc autem manifestum est ex eo. qd partes ipsius separatur separatione vltima. et non vniuntur in aliquo penitus: omne autem a quo aliud distinguitur. et ipsum ab eo distinguitur.

Spēs vīcē p
fig^r sūt ille q
bus vīcē ar
tē dēfātū

Tōuerſio q
 ſit.
 Quenā ſint.
 pōnes puert
 bilco,

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

Nota ppōne
polecz: vtrpln

Nota pponere
posse: ut plin
vle3 negatin.
zini i seipaz
cul^o opp^m all
rit Aristo .
ipse in portib^o
analyticio.

Polm^o mo
da 2^e fig^e.

C Sed vls affirmatiua cōuertit seruata qualitate cum veritate: non aut seruata quantitate: q̄ aut partes ipsi cōuertant: planū eo q̄ semp ita inuenit in oib⁹ materijs: l̄ nō ponamus hoc inter pprietates cōuersionis: qm̄ B nō est necessariū neq̄ ppetuū ex eo q̄ est affirmatiua vls.

C Particularis autē affirmatiua conuertitur seruata veritate fm̄ qualitatē ac quantitatē suas: quonīa particularis nō se habet ita vt pars a parte differat: sed est trīmō pars vna. Particularis hō negatiua nō cōuertitur: neq̄ per conuersionem qualitatē: neq̄ per cōuersionē quantitatis sue: quemadmodum si dicamus: aliquis aial nō est homo: nō enī verus est: q̄ aliquis homo nō sit aial: puer sit etiā ita inuenit in enūtiatiōib⁹ necessarijs ⁊ positib⁹ vtrplm̄: be autes sunt: de gbus est intēio in hoc tractatu.

C Exēplum. pponis negatiue vls possibilis vtrplm̄: nullus hñs venas mūdas ab oppilatione corripitur a febre putredinis: ista enim conuertitur: nullus q̄ corripitur a febre putredinis hñs venas mūdas ab oppilatione. Con simlis etiā dispositio est in reliquis pponib⁹: que conuertuntur ⁊ non pueruntur.

C Figura secunda.

Conclusio etiam istius figure est quatuor spēs. C Spēs prima constat ex maiore negatiua et minore affirmatiua; cōcludentibus negatiuam vlem: vt in exēplo; in materis necessarius: oē corpus compositum: nullū eternūz compositum: cōclusio nullū corpus eternūz: quonīa igitur vls negatiua conuertitur: resoluet in secūdas spēm prime figure. Exēplū huius

Prion Aristotelis

132

in materia possibilis nullus a quo recessit febris post digestionem fm crisin in die debito cadit in recidivam: sed omnis a quo recessit febris in principio sue egritudinis cadit in recidivam. Cōclusio nullus a quo recessit febris in principio sue egritudinis ita se habet qd ab eo recesserit post digestionem fm crisin in die debito: igitur vniuersalem negativam conuerteris/resolues et hanc in secundā speciem prime figure in materia possibilis.

C Spēs secunda ea est: in qua maior est affirmatiua vniuersalis: et minor negatiua vniuersalis: cōcludit autē negatiua vsem. Exēplum in materia necessaria: nullū eternū cōpositū: omne corpus cōpositū: et cōcludit: nullū eternū corpus: si enim cōuertat vls in hac specie eridierit ad figurā primā: tūc erit maior: posteaq; hic fuerit minor: ppter ea q; nō fit conclusio in prima fig? quā minor fuerit negatiua: cōcludet igit nullus corpus eternū: quonīa itaq; hoc etiā conuertit: cōcludetur in sup: nullū eternū corpus: et hoc planū erit quū fecerimus duas cōuerfiones: quēstione cōclusionis: et quēstione pponis. Exēplū xō huius in possibili: quicūq; afficit febre epbemera: habet aquas suas a principio egreditū infersuatas albas equales: nullus autē: qui afficitur febre putrida h aquas suas a principio egreditū infersuatas albas equales: conclusio: nullus igitur febicitans febre putredinis habet febrem epbemeram: quum itaq; negatiua vniuersalis conuersa fuerit: et resoluta fuerit in maiorem primū figure: concludet: nullus febicitans febre epbemeram: h febre putridā: quūq; hoc iterū quēsa fuerit: cōcludet: nullus febicitans febre putrida h febre epbemeram.

C Species tertia maiorem habet vniuersalem negatiuam minorem vero affirmatiuam particularem; concludens negatiuam particularem. Exemplum bului in necessaria nullum corpus mouetur sursum; aliquod corpus mouetur sursum; concluditur; aliquod itaq; corpus non est corpus conuersa enim vniuersali negatiua resoluetur ad quartam speciem prime figure. Exemplum bului in possibili; aliquis febricitans habet dolorem capitis; nullus mundus stomacho habet dolorem capitis; concluditur per puerisonem ipse; aliquis febricitans non habet mudum stomachum

C Species quarta maiorem habet uniuersalem affirmatiuam/minorem & negatiuam particularem concludere negatiuam particularem. Exemplum huius in necessario omne corpus est in loco/aliquod ens non est in loco/concluditur aliquod igitur ens non est corpus:hoc enim manifestus erit/quis posuerimus hoc particulare creatore qui sit laudatus:& complicauerimus syllogismum hoc pacto per conuersionem negatiue:omne corpus est in loco non est locus creatori/concluditur corpus non est creator quum igitur hec conuersa fuerit/concludetur/creator non est corpus:quod erat questum:& hoc per resolutionem ad speciem secundam istius figure per se:banc autem speciem diximus concludere per expositionem/& conuersionem propositionis/ac conuersionem conclusionis. Exemplum & huius in possibili/omnis febricitas febre acuta ita se habet/q; eius febris finitur per crisin:& si alicue febris non finitur per crisin/concluditur/aliqua igitur febris non est febris acuta:quum enim posuerimus hoc particulare febrem leuem:conuertetur propositio maior:& concludetur:nullus igitur febricitans febre acuta habet febre leuem:& ad hec conuertetur conclusio ista & concludetur nullus igitur febricitans febre leui habet febre acutam. Propter quod non est figure istius non concludere ex duobus affirmatiuis. ¶ Sed in hac figura in artibus opatiuis finem ad complicationes:quarum minor est inextensibilis singularis/aut possibilis. Exemplum illius cuius minor

2^a modus in
secunda.

3° modus.

4° modus,

1/ fruit in fig² &

R

Compendium

est inextinguibilis: et maior necessaria, nullus egrotans febre putrida caret oppilione. Iste egrotat feb. putrida/ pto est. ergo non caret oppilione: hoc autem per conversionem/ nez fm qd prediximus. Exemplum eius/ cuius minor est inextinguibilis et maior possibilis: iste egrotans habet pmissionem intellectus: et videtur sibi qd habeat pilos supra panos suos/ et colligit ipso: nullus autem habet cerebrum illesum ab apatibus disponit hac disponere: et concludit per conversionem negatiue: iste egrotans non habet cerebrum illesum ab apatibus. Exemplum hoc illius/ cuius minor est possibilis et maior necessaria/ hic egrotans continuit solē in tpe estatis cum h/ qd cerebrum suum erat calidius fm complexione/ comprehendit ab instatia vigiliari/ et nullus letibargus corripit ab instatia vigiliari: conclusio fieri non potest/ vt eger iste sit letibargus: et hoc cōsimiliter per conversionem vltis negatiue.

Figura tertia.

Hac figura non vult spēs oionum demonstratiuam: qm cōclusio nes istius sunt particulares/ pclusiones autem demonstratiuū vltis: quēadmodū declaratum fuit in libro demonstratiōis/ et non erit cognitio pmi fm modū reduplicatiōis/ et non erit necessarium pconē esse absolutā/ absq; eo qd cōmiserat in h modus oino in toto ipso/ in quo dicat existia fm opionē fm opionem nostrā: et species conclusionum sex.

Primo modo
duo 3^a figure.

Spēs prima cōponit ex binis pponib⁹ vltibus concludentibus affirmatiua particulare. Exēplū huius/ ois scia speculatiua est docibilis/ et ois scia speculatiua est opibilis/ pto/ aliq opio est docibilis/ minor nāq; affirmatiua puerit/ et redit ad spēm tertiā prime figure.

Secundo modo
tertia.

Spēs 2^a maiorem hz vlt negatiua/ et minorem affirmatiua vltm cōcludens negatiua in parte/ minor nāq; cōuerit in parte et redit ad quartam species prime figure. Exēplū huius/ nulla scia speculatiua nālis/ et ois scia speculatiua opinabilis/ pcludit aliq opinio non est nālis.

Tertio modo
duo.

Spēs 3^a maiorem hz vlt affirmatiua/ minorem hō affirmatiua particulare. Exēplū huius/ ois hō aial/ ali quis homo albus/ concluditur aliquod albus animal: redit enim ad speciem tertiā prime figure.

Quarto modo
duo.

Spēs 4^a maiorem hz affirmatiua particularem/ minorem hō vlt affirmatiua. Exēplū huius/ aliq aial albus/ oē aial corpus/ cōcludit aliquod corpus albi: maior enī par: particulariter puerit/ et redit minor/ et oratio ita cōplicat/ aliquod albi animal/ et omne animal corpus/ et pcluditur aliquod albi corpus: et hoc in tertia specie prime figure. Amplius/ cōueritur hec conclusio/ et fit aliq corpus albi: qd erat questū: hoc autē ita fit qm particularis que hic erat maior/ efficit minor in pma figura.

Quinto modo
duo.

Spēs 5^a maiorem hz negatiua vltm et minorem affirmatiua particularem/ cōcludens negatiua particularem. Exēplū huius/ nullus aial lapis/ aliq aial albi/ aliq albi non est lapis: minor enī cōuerit/ et fit aliq albus aial/ nullum animal lapis: redit nāq; species quarta prime figure/ et concluditur aliquod album non est lapis.

6° modo.

Spēs 6^a maiorem hz particulare negatiua/ minorem hō affirmatiua vltm/ cōcludens negatiua particularem: et hoc/ quū reduxerimus ipsas per expōnē ad spēs scōas per se istius figure. Exēplū huius si dicamus/ aliq aial non est albi/ omne aial corpus/ cōcludit aliq corp⁹ non est albi: si enī partes istā aialis/ a qua negat album/ posuerimus: exēplū gratia coruū/ tūc ita disponet/ nullus coruus albi/ et omnis coruus corpus: redit enī per se ad spēm secūda istius figure: de hac autē manifestū est/ quō reducitur ad primā figuram: iste igit est tractatus oium

Alulidi Rosadis

spēm syllog⁹ predicatiōis: post hoc autem opz/ vt pcedamus ad tractatum de syllogismo conditionali.

Syllogismus conditionalis.

Quoniam igitur acceptū fuit in de/ finitōe syllog⁹ simplr/ qd est oratio/ in qua ponitur plura vno. Modus autem positionis est duor/ modor/ quor/ vnus est modus pditionis/ alter hō est modus cōditionis. Opz igitur/ vt tractemus de hoc syllo conditionali: in sumā itaq; componitur ex binis ppositionib⁹ maiore ac minore/ maior autem componitur ex duab⁹ ppositionib⁹ predicatiōis/ in quibus complicatur dictio conditionalis: minor autem est pars istius maioris et predicatiua/ vna ex duabus ppositionibus pditionis/ cōponitibus ppositionem maiorem. Pars autem pma syllogismi cōditionalis/ que est causa cōsequētie vocat⁹ antecedens. Pars autē secūda/ que sequitur vocatur cōsequens. Syllogismi hō conditionales diuidunt⁹ pmi fm partes dictiōis conditionaliū in cōnūctum et diuisum: cōiunctus est ille/ cui appenditur dictio cōnūctiōis/ vt si/ et quādo/ diuisus hō est/ cui applicatur dictio diuisiōis/ veluti aut/ et vel/ cōiunctus cōponitur ex duobus cōsequētib⁹ diuisus autem ex duob⁹ pdictorib⁹.

Dicamus igitur pma de syllog⁹ pditionis/ qd exi/ nē pntiū: quoniam igitur cōsequētiū alia sunt mutue cōsequētie: quū ex eo qd vnūquodq; ipsoz/ est et etia/ hūz cōpar/ quemadmodū ex ascensu solis/ dicit⁹ eālia hō non sunt mutue cōsequētie/ veluti vnus et duo/ eē: quū enim duo fuerint/ est et vnus/ et non sequit⁹ qd quū vnū fuerit/ sint etiā duo. Diuidit⁹ cōiunctus cōsimiliter duas in partes. Cōiuncti igitur cōnūctentes ex cōsequētib⁹ non perfecte cōsequētie sunt duarū species/ vna/ quū ponitur antecedens per se et pcluditur cōsequens per se/ quē/ admodum si dicamus/ si hic signatus est homo/ est etia/ animal: sed est homo/ igitur ex necessitate est animal. Plurimum autem per se quū ita positum fuerit conclusionem sequi/ quum enī antecedens inuenit/ iuenit et cōsequens.

Species secūda ea est/ in qua ponitur oppositum cōsequētis et concluditur oppositum antecedentis: qd autem hoc ita se habeat/ monstratur de proximo: quoniam si consequens necessario sequitur ex ante/ fieri non potest/ quin aut sit vltus ipso/ aut illi equalis: qd si fuerit eē/ pla num si tollit cōsequens/ qd antecedens etiā tollitur: puta/ si dicamus/ si hic signatus est homo/ est etia/ risibilis: si non est risibilis/ ergo non est homo: si autē fuerit vlt/ manifestū si tollitur cōsequens/ qd antecedens etiā tollit. Exēplū huius/ si accipiamus boiem antecedens et aial pns/ sequit⁹ si aufertur animal/ qd homo etiā aufertur: quoniam/ magis vniuersale cōtinet particulare/ non autem sequit⁹ si aufertur homo/ qd animal etiā aufertur: non enim ex inuentione aialis/ inuenit homo: et spēs etiā alie istius syllog⁹ fm qd resiliat ex diuisiōe/ in qbus/ v3/ ponit⁹ opp⁹ ant⁹ aut pntis per se/ non sunt cōcludentes: nisi cōplicatio psequētie/ affirmatiōis fm affirmatiōez fuerit sufficiens fm cōsequētiā. Atqui cōplicatio negatiōis cū affirmatiōe/ aut affirmatiōis cū negatiōe/ aut negatiōis cū negatiōe/ quēadmodū videbit⁹ ex fmone nro/ non est sufficiens.

Et ppea decent⁹ est/ vt ingramus demōstrōe ppositiōis oppositi pntis simplr et sequatur ex ipso opp⁹ ant⁹ fm spēm pma istius syllog⁹ dicam⁹ si ex opposito pntis non sequitur opp⁹ ant⁹ sequat⁹ g⁹ ant⁹ p se/ sed iā posuim⁹ quū inuenit ant⁹ qd inuenit etiā pns/ sequatur ergo ex h/ quū inuenitur oppositū consequentis/ qd inueniatur psequens: et ita ex cōtradictōe rei/ sequet⁹ re ipsas eē: qd est falsum.

Propriū

Modus pditionis
hō qd lo/ quū p hō i dō/ mūde syllog⁹ est
p dictionis: ex
q nota qd vult
distingui syllog⁹
cōpeterē et syllog⁹
lo/ hō p dictione
tūc cui op⁹
aliter greci et
alii multi.

Sylla ditionis
leo hō e suppo
sitiōis sit duā
rū spēm.

Pma spēs qd
est syllog⁹ pditionis
hūc pntiū: qd
diuidit⁹ hō di
uisionē pntiū

Secūda syllog⁹
pntiū.

Nota p hō
syllog⁹ ditionis
hō pntiū i p
mū spēs.

Spēs qd pntiū
diuidit⁹ fm pntiū
dictionis/ pntiū
sit quor.

Species pditionis
nālis pntiū
rū sunt octo:
quarū due nō
constit⁹ ex eo
pntiū.

Nota de erro
re q accidit.

Quatuor species
syllog⁹ cō
nūctiōis qd ad
quatuor qd ite
multiplicari
possunt.

Nota p hō
q d ex oppo
sitiōe pntiū
opp⁹ ant⁹.

In libros

Propriū hō est istarū duarū species istius syllog⁹ concludentium/ qd antecedens in ipsis semper sit antecedens fm naturā/ et pntis fm naturā: qd cōsequens in ipsis sit necessariū/ et sequitur ex eo qd antecedens sit/ et nō sequit⁹ ex eo qd psequens sit. Atqui species/ que cōponuntur fm perfectionem cōsequētie sunt quatuor omnes pcludentes: vna/ in qua ponitur antecedens et cōcluditur consequens: quēadmodū pcedit de v3/ que nō sit pfecte pntie. Species hō secūda/ in qua ponit⁹ cōsequens per se/ et cōcluditur antecedens per se/ manifestum autem est cōsimiliter/ qd hec concludat ex eo qd ponitur vnūquodq; ipsoz/ se/ qui ex inuentione sui cōparis. Tertia hō/ in qua ponitur oppositū cōsequētis et cōcluditur oppositū antecedentis: qd autem hec concludat plantz ex eo quod pcedit. Quarta hō/ in qua ponitur oppositū antecedentis et cōcluditur oppositū consequentis: qd autem hec cōcludat plantū cōsimiliter ex modo/ quo ponitur perfecta consequentia. Exemplum harū quatuor species/ pma/ si sol ascēdit/ est dies/ sed sol ascēdit/ igitur est dies. Exēplū secūda/ de in hoc cōdē exemplo per se/ sed dies est/ igitur sol ascēdit. Tertia hō/ sed dies non est/ igitur sol nō ascēdit. Quarta hō/ veluti si dicamus/ sed sol non ascēdit/ igitur dies non est: non est enim differentia/ quodcūq; acceperis varium ex parte cōclusionis/ sed variatur vnumquodq; ipsoz/ ex parte eius/ quod intenditur in cōclusiōe: quēadmodū si exempli gratia/ intentio nostra fuerit cōcludere/ qd dies est/ nō variatur nisi antecedens per se/ puta/ qd sol est/ cōsimiliter si intentio nostra fuerit concludere/ qd sol non ascēdit/ variamus oppositū cōsequētis/ et eodem pacto apparet in alijs speciebus: qd id/ quod variat in ipsis consideratur fm considerationem eius/ quod in tenditur in conclusionē. Erunt igitur species compli cte ex conditionali fm istam diuisionem octo: quarum due nō perfecte consequentie non cōcludunt/ relinquunt⁹ se/ concludentes. Ceteris quod existimatur/ oportere manifestum esse in conditionali cōiuncto/ est veritas cōplications/ atqui fieri potest/ vt itelligat⁹ quis alius ab hoc sit perfecte complicatiōis/ aut nō perfecte: et ppter ea qd necessario afferri oportet ad stabilitas istas species in conclusionē fm quācūq; materiam est perfectio consequentis/ aut imperfectio/ ante autem due species sunt in quarum vna subiicitur antecedens solum et cōcluditur psequens solum/ altera hō/ in qua subiicitur oppositum cōsequētis/ et cōcludit⁹ oppositum antecedentis. Fieri autem potest/ vt error cōmittatur fm istam diuisionem/ in eo qd fecit Aristoteles in secūda figura/ quoniam non complicat in ipsa cōclusio ex duabus affirmatiuis/ que cōuertuntur per se seruata veritate fm quantitatem ac qualitates/ puta/ que cōponuntur ex diuisionibus pntis/ sed signat in ipsis dispositio necessaria semper/ quoniam cōuersio tā erit nota. Ceterum nō erit in istis spēsbus figura pma fm cōditionem cōnūcti/ sed diuiditur vnaqueq; ex istis spēsbus in species quatuor. Cōplicatio autem ista est/ quū componitur affirmatiua cū affirmatiua: veluti si dicamus/ si tu es homo/ tu es animal: vel cōponitur negatio cū affirmatiua: quēadmodū quū dicimus/ si hoc si/ gnatus est homo/ nō est equus: vel componitur affirmatio cū negatiua/ veluti si dicamus/ si hoc vltus non est plāta/ est animal: et ex ipsis etiā ea est/ in qua complicat negatio cū negatiua: quēadmodū quū dicimus/ si h/ gnatus non est aial/ nō est homo: qd si duplicaueris has q/ tuor fm spēs pmas istius diuisiōis vltimē/ efficiuntur spēs cōcludentes octo: quūq; multiplicare fuerint hō diuisionem istā primā per spēs sex/ erunt spēs concludentes/ quor/ ac vīginti. Et si fieri etiā potest/ vt species iste

Prion Aristotelis

133

multiplicent fm quatuor ptes/ que ipsas pcedūt ex paritate quantitatis: et hoc/ qm fieri potest/ vt antecedens et pntis simul sint vltia/ vel qd sint particularia simul/ vel qd vnū ipsoz sit vlt et alterū particulare: et hoc bifariam/ vel vt aīis sit vniuersale/ et consequens particulare/ aut e cōuerso.

Exēplum eius/ que cōplicat⁹ ex duob⁹ vltibus sil/ si ois hō est rōnalis/ ois hō est risibilis. Exēplū hō illius/ que cōponit⁹ ex binis particularib⁹ simul/ si aliq aial est homo/ aliquod igit aial est rationale ex necessitate. Exemplum eius/ in qua aīis est vlt et consequens particulare/ si omnis homo est aial/ aliquod animal est p hō.

Exēplū hō eius/ in qua aīis est particulare et pntis vlt/ si aliq dimēsiō est separabilis/ possibile est oē mī dimēsiōne separari. Cōsimiliter et fieri potest/ vt aīis ac pntis sil sint singularia aut indefinita simul: et ad hec cōplicet⁹ vnum/ quodq; ipsoz/ cū altero. In oib⁹ itaq; spēsbus istis erit ali/ quādo cōplicatio necessaria/ et aliqū possibilis: qd sūt due cōplications/ spēs/ qd vti psumimus in sciētis. Sed opz nō ignorare/ qd aīis in huiusmodi syllog⁹ aliqū erit oio vna aliqū oiones plures: verū opus est/ vt ptes pntibus sibi inuicē cōcēat⁹ tūc erūt/ quo ad vim aīis oratio vna/ et si nō erūt/ pponēs multe/ veluti si dicamus/ si fuerit corpus infinitū/ infinitū in oib⁹ pntis suis/ et si nō mouet⁹ hō partes suas/ igitur mot⁹ nō est: et eodē mō erūt oio/ nes multe in pntis/ in qbus eadē erit pntis/ vt habet⁹ v3/ pntis: quū ita se habuerint/ vt ps parti cōplicet⁹ nōnūq; vtrūq; aīis inq; ac pntis cōponunt⁹ ex oionib⁹ multis ex se inuicē dependentibus. Veluti si dicamus/ si fuerit sol

igit sol ex necessitate est in circulo/ cuius cētrū exit a centro mundi.

De conditionalibus diuisionibus.

Syllogismi hō aditionales diuisi/ ui cōponunt⁹ ex dictionibus/ dictiones autem ea sunt/ que sil coire non possunt/ in subto vno/ fm modū vnū/ in tēpo/ re. Sūt aut ipse vlt ex oppositis p se/ hoc est affirmatiua et negatiua/ pntiua et habili/ pntis ac relativi. Hāc hō quatuor spēs/ alie pfectā hnt oppositionē/ alie imperfectā. Perfectā igit hnt dictiones/ quor/ dictione est vltis/ et hōz alia in duob⁹ tñ exercēt oppositionē/ alia in pluribus/ que cū hoc tñ sunt vltia. Diuidit⁹ autē spēs hec syllog⁹ fm tres/ p3/ qd diuiditur hec dictione in has tres spēs. Que hō in duob⁹ tñ exercēt oppōnēs sunt affirmatiua et negatiua pntiua et habili/ et cōtraria imediata/ in hac igit specie syllog⁹ cōpositor/ ex his tribus/ que est spēs pma huius syllog⁹ destruit⁹ qd cūq; acciderit aut aīis/ aut pntis/ aut ipsoz oppositū/ et id pcludit. Exēpla aut hōz sunt in promptu. Relatiua hō inueniri possunt per modū diuisionis et cōpositionis/ quēadmodum si dicere/ mus in cōpositione/ si hic est pater/ nō est filius: et in diuisionē/ hic aut est pater/ aut est filius. Et ex ipsis etiā sunt/ qui cōplicant⁹ ex pluribus partibus contrariis/ sed ipsarū contradictio non est perfecta. Species autem secūda ea est/ in qua coniungunt⁹ cōtraria habentia/ media determinata fm nūm/ veluti si dicam⁹ hec linea/ aut est magna/ aut est pua/ aut eēlis/ et in hac specie pntis destruit⁹ qd cūq; cōtingit/ aut aīis/ aut oppo⁹ aut pntis/ aut opp⁹ et sit cōclusio. Ceterū nō sufficit destructio vni/ tñ/ sed opz destruere fm nūm cōtradictoriū/ quēadmodū si destruamus/ qd nō est magna/ et relinquatur/ qd est/ aut parua/ aut equalis: et iterū destruat⁹ qd nō est parua et re/ linquit⁹ qd est equalis/ et hoc est/ quod intendebamus declarare. Videt⁹ autem syllogismus iste cōponi ex pntibus multis conditionalib⁹ fm numerū pponū/ qd destruit⁹.

R 3

Multiplica
tio syllog⁹ pnti
uor/ fm qd
tatem.

Nota qd aīis i
bmo pntis/ alia est vna
oio aliqūdo
plures.

Sylla hypo
thetici diuisi
ut cōponunt⁹
ex oppositis.

Nota p hōz
diuisionē hō
rū syllog⁹ diu
siuor.

Que sint spe
cies syllog⁹ qd
duobus tñ
exercēt oppo
sitiōne/ et p

Que in plur
exercēt oppo
sitiōne/ et nū
merus ē dier
minatus/ et est
secūda.

Compendium

Talr seqna
tes/sequē
tes

Elulidi Rosadis

Nota hic ex-
ponit artē in-
veniendi mediū.

talr pñe aut
repugnans,

Resolution.

Loc⁹ iste d⁹
sup⁹ p⁹inct al⁹
oe sex locoa
quoz p⁹m⁹ ef
hic p⁹ via diu
fiots subiect

2. Loc^o scda d
fi folio pcedo
ti.

1C Tert^o loc

In libros

Ex locis sup
dictis emergu
alij septem.
p^m locus.

8° locus.

10

Prion Aristotelis

Nota de qñ
to particulari
firmatio vel
negatio.

di 6° locus.

0, 2° locus

Nota 3 loci
definitionum
ex quibus
concluditur
bēt quatuor
cicō.

Compendium

tūc enī negabīf ab oī ſubro b:z b̄ concludet negationēz
vlem in p^a fig^a. Exēplū hui⁹ ſi q̄ramus: an loc⁹ ſit vacuū
z dicam⁹: loc⁹ eſt finis cōprehēdēs: ſed finis cōprehēdēs
nō eſt vacuū: p̄lo igit⁹ locus nō eſt vacuū: ſz loci iſti duo
ſunt ex pre ſubtr. ¶ Ex pre aut⁹ p̄dicatū ſunt iſe duo: q̄o
rū vnus eſt vt oī p̄dicat⁹z: cui⁹ definitio aut⁹ p̄tes defnī
tiōis iſint alicui ſubro oī: ip̄m ēt iſit oī hui⁹ ſubro: b̄ autēz
p̄cludit in 2ª fig^a: q̄nī definitio q̄ueritur in ſeipſas: vt in
exēplo ſi q̄ramus an circulus ſit p̄fectus: z dicamus: per
fectū eſt: cui⁹ nihil pōt addi: z nihil ſi gñis ipſi deficit: ſz
circulus eſt b̄z in hūc modū: igitur circulus eſt perfectū.

Secda loc^o ex
pre definitiōis
p^rdicati.

Po^o sylloni
ditionalium
et conditionales
sunt est po^o p-
dicatio: s3
deest eis aliq
propositio.

Nota de locis
quib? cōtineat syl-
logismi dialec-
tici et demon-
strativi.

Nota de locis
q̄ appropriat
syllis additio
nalibus.
Prim^o loc^o d
p̄ntē q̄ h̄z du
as sp̄co.

Elulidi Rosadis

fuit iudeo duo: quoz vnū, vt oīs enūtiatio ita se habeat: vt quū ipsa destruit: destruat ē q̄stū: quū enī ipsa destruit: destruit ē q̄stū: cui aut syls est in priore specie cōditionalis cōpositū: aut ponit aīis p se: b̄ aut est subū destruentis semp: qd̄ ex re ipsa manifestus est: vt in exēplo: si q̄ram? an vacuū nō sit: r dicam? si penetratio corpoz nō est: vacuū nō est: deide ponamus: s̄ penetratio corpoz nō est: cōcludit: igit̄ vacuū nō est. ¶ Subūm x̄o 2° est: vt oē q̄stū: p cui⁹ destructionē destruit enūtiatio aut res aliq̄: ita se beat: vt quū sit q̄stū: ē sit: syls enī iste cōplicabit in 2^a specie cōditionaliū cōpositōrū: in qua ponit opp^m p̄ntis r cōcludit opp^m aītis: est semp locus cōfutationis: vt in exēplo: si q̄ramus: an deus nō sit: r dicamus: si de⁹ nō ē: igit̄ vīsus nō ē: deide ponam⁹ opp^m p̄ntis: puta: q̄ vīsus est: r cōcludet oppo^m aītis: q̄ deus. Quatuor itaq̄ subta cōsequētiū: p̄nt ē vīsus: vt in demōne: q̄n p̄ntia fuerit demōnstrābīlīus: subta x̄o alia ab ijs: que hic efficiunt̄: sūt aut dialectica: aut sopbiistica: atq̄ dixim⁹: q̄ ista subta sunt magis appropriata syls cōditionalib⁹: q̄m maxia p̄ sylloz cōpositoz: ita se bz: vt difficulter cōponi possint in figura p̄dicatiua: si rī enī nō pōi: vt oīo cōstruat̄ nisi p additāmētū aut defectū: cōditio vno in hac dispōne est: vt aīis r p̄nt nō cōtinent in subto vno: veluti si dicam⁹: si sol ascēdit supra terraz: dies est: cōsīl r declaratio rerū: de qb⁹ querim⁹: an sint absolute: magis appropriata est syls p̄ditōalib⁹: s̄ q̄m syls cōditionales nō vīueniunt p se in igit̄ ignoto: p̄m q̄ expōsumus in libro syls: erūt hec subta in vsu in demōne ad subta: que cōponunt̄: sed in dialectica sufficiūt p se. ¶ Subta x̄o oppositōrū: in p̄ntia se h̄nt ecōuerio: ys: que fuit p p̄ntia alicuius ex aliquo: que vocant̄ cōsequētia: hoc q̄m hic ex pte sequit̄ ens r ex destrūctōe destrūctio: ibi aut̄ sequit̄ ex p̄nte destrūctio: r ex destrūctōe ens: quū fuerint hec opposita. In his aut̄ subtis aliquādo accipit̄ p̄ntia per modū diuīsiōis: hoc: quū inuenit̄ opp^m sup subto vno: veluti si dicamus: si iste nūis est par: nō est impar: aliq̄ ē inuenit̄ rectū: puta: quū inuenitur opp^m de subto vno: aut opponit̄ subto: oīo p⁹ r p̄dicatū opponit̄ p̄dicatū p̄mo: r vocat̄ rectū p modū vnus: veluti si dicamus: si bō est aīal: igit̄ qd̄ non est bō: nō est animal: r si conueniens est bonū: igit̄ paruū est malum. ¶ Quū x̄o p̄dicatū oīonis secūde fuerit opp^m subto: oīo p̄ma r subū p̄dicatū vocat̄: p duos modos: q̄ q̄stūm aliq̄ accipit̄ vīe: aliq̄ accipit̄ particulare. ¶ Locū x̄o: quū accipit̄ vīe: est: oē q̄stūm: ita se bz: vt ex 1° subtanōe sequat̄ aliqd̄ eē: quūq̄ b̄ tollit̄: sequit̄ q̄stū eē: r hoc subū semp est ad cōstruēdū: exēplū si q̄ram? an mūdus sit nouū: accipiem⁹ aliqd̄: quo sublato sequit̄ inouationez eē: puta: q̄ mūdus nō bz cām efficiēte: deide ponem⁹: s̄ mūdus nō est sine causa efficiēte: qd̄ est opp^m p̄ntis: igit̄ cōcludit̄: qd̄ mūdus est nouus: qd̄ est oppositū antecedētis. ¶ Locū secūdus est: vt res res ita se habeat: vt ea subta: q̄stū sit igit̄ quū hec res tollit̄: inuenit̄ p̄dicatū questū. Exēplū: si q̄ramus: an mūdus sit eternū: r dicam⁹: si mūdus nō habz mām: ex qua generet̄: igit̄ est eternum: sed non habet materiam: ergo est eternum: locus autem iste cōsimiliter est locus constructionis semper.

¶ Subiectu 3^m est: vt ois subitū q̄siti ita se beat: vt ex eo /
q̄ ipm est / sequat destructio alicui⁹ reititū enī quū b̄ res
est / tollit b̄ q̄siti: est aut subitū destructiōis. Exēplū / si q̄ra
mus / an aia sit imortalis: ⁊ dicamus / si aia ē ēter mortalitē:
nō haberet opationē ppriā: oēinde ponamus ⁊ dicam⁹:
s̄ bz opationē ppriā: ⁊ cludet: igit aia nō est mortalitē.
¶ Subiectu 4^m: vt ois res ita se beat: vt sequat ex eo / q̄
ipsa est / destructio alicui⁹ q̄siti: quū bec res inuentur /

Scd's loc^o est
ex repugnātia
sive obstrucōe
q̄ sūt bz du-
ae species.

Subita opposi-
tione in pñā
opposito m
se hñt ad ea
fuit pñtiam
alicui ex ali

Loc. vica.

An lib208

aut sublatio ipsius inueniet: et subitum filium est ostendit.
 Et exemplum quidam in agere re bene facta sit bonum per
 positionem: et dicamus: si est hic dispositio natis facies ac
 quire in opatione re bene facta: planum quod operas bonum
 non est bonum per positionem: deinde ponamus: sed hic res
 ita est h3: clauditur quod bonum non est bonum per pones.

Loci partium
larce,

¶ Locī autē particulares sunt y q accipiunt ab oppositis q sūt qñor: affirmatio ⁊ negatio; p̄tia p̄uatio ⁊ habit⁹ ac re latia: accipiunt autē bec subta: qñi si negatio est vera de aliq̄ falsa est affirmatio; si falsa est affirmatio vera est negatio: qñi affirmatio ⁊ negatio ita se hñt: vt semp in oī re diuidat verū ⁊ falsuz: bec sūt dīctoria: p̄ bīc simily/ quū fuerint negatio ⁊ affirmatio in ip̄sis cū dīctionibus: gbus p̄fuerūt diuidere verū ⁊ falsuz: s; ī dīstīxīm/ s; quot spēs iueniē affirmatio ⁊ negatio/ ⁊ qñō opponunt/ ⁊ syllositer ea ⁊ iter reliq̄ opposita in p̄cedentib⁹: vñ non est opus facere de ip̄sis mētiōē s; in loco: subtu⁹ autē/ qđ accipit ex p̄uatioē ⁊ habitū est: vt in quocūq̄ p̄xio fuerit p̄uatio: ab eodē remoueat habit⁹/ istī p̄uationis: ⁊ s; ita a quocūq̄ remoueat habit⁹/ eisdē istī p̄uatio illī habit⁹: subz antez pōt suscipere habitū ⁊ destructionē. ¶ Subtu⁹ autē: qđ accipit a s;us est: vt in quocūq̄ iueniē vnū s;loruz/ nō iueniat alterū: nō tñ segtur: si auferat vnū cōtrariū a subto/ vt illi istī alteruz: nisi in s;us imediatis: ⁊ p̄p̄ea vt plurimū destructionē ⁊ dīspō/ qđ est in relatiuis est/ quēdā modū dīspō exis in s;us mediatis: hoc est/ qđ sequit ex eo/ qđ vnū relatiuoz subto alicui inest: vt alteruz ē it/ ⁊ nō p̄uertit vt sequat ex eo/ qđ alterū tollit/ vt alteruz istī. Exēplū: s; Reuben iste ⁊ p̄ Danoch/ nō verificat/ vt sit filius eiusdē. ¶ Subtu⁹ xoj/ qđ recte accipit in istis qua tuoz oppositis/ nō se h; ita: vt in ip̄sis sit subtu⁹ demonstratiū: nisi in q̄tuor subtis tñ p̄ affirmationē ⁊ negationes: bec aut accipiunt s; m duos modos s; m qđ p̄dicimus: qđ vnū est subtu⁹ qđ cognoscit p̄ p̄uiaz dīctoria: qđ est subiectū appropziatū demonstrationi.^{2m} est/ p̄uersum cōner fidiōs negatiue vñs in seip̄lam: s; subtu⁹ qđ cognoscit per quēstionē oppositi est s; m duas spēs: quarū vna est in oī p̄dicato: cui⁹ affirmatio sequit ex eo/ de quo affirmatur subtu⁹: tñ enī negatio subti sequet ex eo/ de quo negatur p̄dicatū. Exēplū: s; q̄ramus an entia/ que nō sunt in lo/ co/ nō sint corpora: ⁊ dicam/ si oē corpus est in loco/ igit qđ nō est in loco/ nō est corpus: ⁊ B est p̄uersuz dīctoria aūtis. Secūda xō est in oī p̄dicato: cuius negatio sequit ex eo/ de quo affirma⁹ p̄dicatū: vt in exēplo: s; q̄ram/ an oē corpus sit in loco/ ⁊ dicamus: si oē/ qđ nō est in loco/ nō est corpus/ igit oē illud/ qđ est corp⁹/ ex necessitate est in loco/ declarat autē hoc subtu⁹/ quū dicimus: si nō sequit ex eo/ qđ ponimus/ oē corpus est in loco: vt id/ qđ nō est in loco nō sit corpus/ igit sequet dīctoria sūū ex necessitate: vt. v3. aliqđ/ qđ nō est in loco sit corpus: deide p̄uertetur hoc: qñi est affirmatiua particularis: puta/ aliquod corpus non est in loco: sed iaz p̄fueramus/ qđ oē corpus est in loco/ hoc igit est falsum ⁊ impossibile.

C Subiecti xpo qd est conuersus negatiue vltis est in
oi predicator: cuius negatio sequitur ex eo de quo affirmat
subinz: tunc enis negatio subiecti sequitur ex eo de quo af-
firmatur predicator. Exemplum, si dicamus: qd est bō
non est lapis: scilicet qd est lapis non est homo.

Tertius est, in oī p̄dicato: cuius affirmatio sequit̄ ex eo, a quo negat̄ subitum: tunc enī affirmatio subiecti sequet̄ ex eo, a quo negat̄ predicatū: vt in exemplo: si qđ non est surdum, est mutus: igit̄ qđ non est mutum, erit surdū: demonstratio autē super subiecto secūdo erit demonstratio super cōuersione negative vniuersalis: sed iā de hoc p̄dicimus: hoc igit̄ est subiectū, in quo cōmunicat̄ artes de-

Prion Aristotelis

134

moſtratiue, ſubtus inq; exempli ⁊ ſimilitudinis ⁊ differē-
tie ⁊ equalitatis ⁊ additamenti ⁊ defectus ⁊ reliquorum
ſubietorum; que cōſiderauimus in 2° libro topicoꝝ: iſt
oia ipſa, aut ſunt ſufficientia, aut dialectica præter ſubtus
differentie: de quo exiſtimauerūt, q̄ aliquo modo eſt in
demonſtrationibus: vna ſc̄o ſpecies earū, que ponuntur
ſub hoc ſubieto, eſt in omni p̄dicato; quod addit illi cui
addit ſubtus illius: nūc enī inerit ſubieto: Exemplum:
ſi magis ſapiēs eſt magis op̄natiuus: iſt ſapiētia eſt op̄-
nio: op̄s aut ſi vti velimus hoc ſubieto in demonſtrato-
ne, ⁊ accipiamus aſcēdens vniuerſale: puta, iſis magis
ſapiens: hoc autem fiet in additamento: quum vnum ſe-
quetur ex altero per ſe.

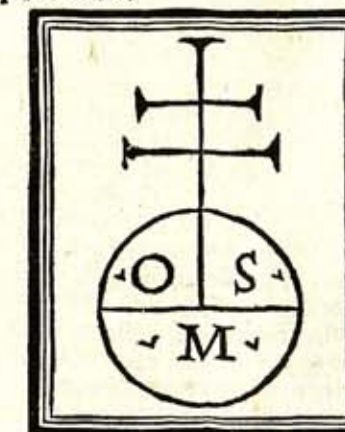
¶ Species *no* fecunda est in omni predicato: cuius subito inest aliquid: *z* inest subiecto vni minori: deinde inest ad-
buc etia *z* minori: tunc eni decetius est: *vt* maiori non sit: *z*
ecce trarius: qd non inest maiori: oportet magis: *vt* non ifit
minori: hoc autē erit etia de mōstratiuum: hoc est in eo
quo magis opus est hic fm naturā *z* pfectionē: quem
admodū illud: qd fecit Aristoteles: quāz voluit mōstra-
re motum circularē nō habere cōtrarium: dixit enim: si
motus circularis habet cōtrarium: magis oportet: *vt* re-
ctus habeat cōtrariū qd circularis: deinde mōstrabim⁹:
q rectus: qui nō conuertit⁹: nō habet cōtrarium: igit ma-
gis oportet: *vt* circulari nō sit cōtrariū. Quāz autē acce-
perimus in ipso altera: probabilem: erit dialecticus: aut
in principio cognitionis: *z* erit rhetoriz: *z* hāc spēm syl-
logismo: cognouerunt logici nōstro: tempore: in syllo-
gismo primo: qd autem magis decet est: *vt* componatur
in eo: qd suscipit magis *z* minus. ¶ Et hoc cōpeditū ora-
tionis de subiectis sufficiat fm intentionem nostram.

Compendium Analidi Rosadis Priorū
Analyticorum Aristotelis finit.

Genetrix opa exactissima/supribusq; heredita
quoda Nobilis Viri dñi Octaviani Sco
ti Cinis Modoetieſis: ac ſocioꝝ ipreſſum.
Anno a Salutifero partu Milleſimo qu
ceteſimo/vigeſimoꝛto. iiii. Idus Martij.

Registrum.

† A B C D E F G H I K L M N O
P Q R
† Duarum chartarum / Q / quinternio / R / ternio. Ceteri sunt quaterniones.

1. The first step in the process of creating a new product is to identify a market need. This involves conducting market research to understand the current market landscape, identify gaps, and determine the target audience. Once a market need is identified, the next step is to develop a concept for the new product. This involves brainstorming ideas, creating a prototype, and testing the concept with potential customers. Once the concept is validated, the next step is to develop a business plan. This involves determining the costs of production, marketing, and distribution, as well as the expected revenue and profit. Once the business plan is complete, the next step is to secure funding. This can be done through a variety of methods, including venture capital, angel investors, and crowdfunding. Once funding is secured, the next step is to develop a marketing strategy. This involves identifying the target audience, creating a brand identity, and developing a plan for reaching the target audience. Finally, the next step is to launch the product. This involves manufacturing the product, distributing it, and promoting it to the target audience. Once the product is launched, the final step is to monitor its performance. This involves tracking sales, customer feedback, and market trends to determine if the product is successful and if any adjustments need to be made.

[illegible]

[Faint, illegible text from bleed-through]

